

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

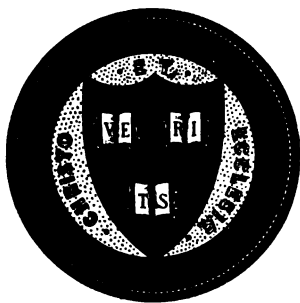
Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Harvard College Library

FROM THE BEQUEST OF

FRANCIS B. HAYES

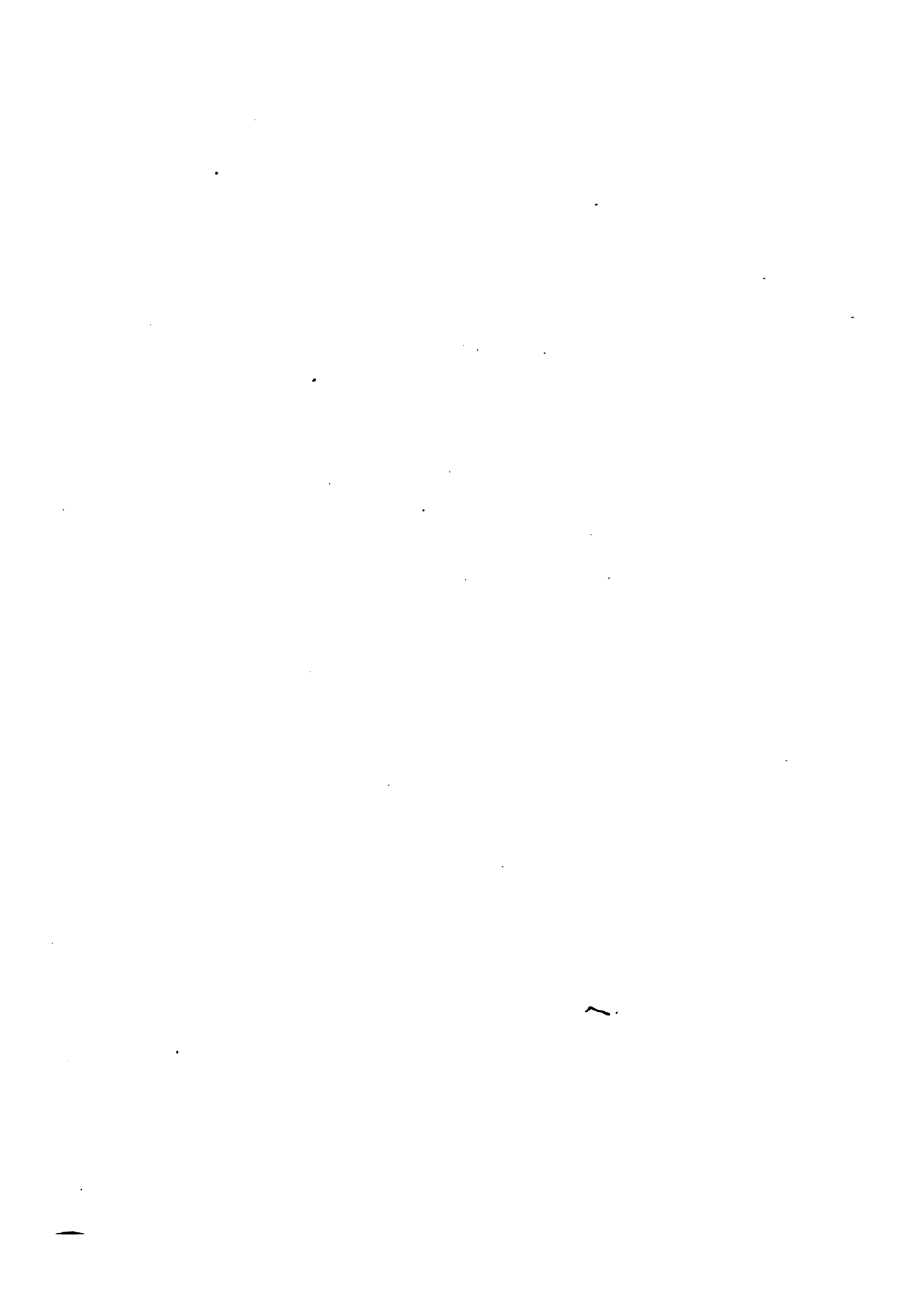
(Class of 1839.)

This fund is \$10,000 and its income is to be used
"For the purchase of books for the Library."

Mr. Hayes died in 1884.

17 Sept., 1897.

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR.

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR.

AZ 1531--1711. MEGJELENT MAGYAR NYOMTATVÁNYOK

KÖNYVÉSZETI KÉZIKÖNYVE.

Régi magyar könyvtár.

VTÁR

- Vol. I. Books in Hungarian lang.
- II. Books in other languages
published at home.
- III Books in other languages
by Hungarian authors
published abroad.

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR.

AZ 1531–1711. MEGJELENT MAGYAR NYOMTATVÁNYOK

KÖNYVÉSZETI KÉZIKÖNYVE.

IRTA

SZABÓ KÁROLY,

A M. TUD. AKAD. R. TAGJA, AZ ERDÉLYI MUZEUMI ÉS A KOLOZSVÁRI M. KIR. EGYETEMI KÖNYVTÁR
IGAZGATÓJA,
A KOLOZSVÁRI M. KIR. EGYETEMEN A HAZAI TÖRTÉNELEM NY. R. TANÁRA.

KIADJA A M. TUD. AKADÉMIA.

BUDAPEST.

A M. TUD. AKADÉMIA KÖNYVKIADÓ HIVATALA.

AZ AKADEMIAI ÉPÜLETBEN.

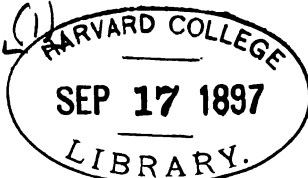
1879.

~~Ref 5008.83~~

~~B 21.17~~

~~Ref 483.3~~

B 2257.10 (1)

Hoayer fund.
(1-30)

ELŐSZÓ.

A magyar irodalom történetének megírásában CZVITTINGER DÁVID 1711-ben megjelent úttörő kísérlete után, a mult században több tekintélyes tudósunk, mint BOD PÉTER, BENKŐ JÓZSEF, HORÁNYI ELEK, VESZPRÉMI ISTVÁN, HANER GYÖRGY JEREMIÁS, SEIVERT JÁNOS, MOLNÁR JÁNOS, WALLASZKY PÁL dicséretes buzgósággal s irodalmunk akkori állásához képest nevezetes sikerrel fáradozott.

Az ő munkáikban találtató könyvészeti adatokat, valamint a Cornides Dániel, gr. Teleki Sámuel és gr. Széchenyi Ferencz könyvtárainak egészben vagy részben megjelent s némely más könyvtárak kéziratban lévő címzékeit használva szerkesztette s adta ki Győrött 1803-ban SÁNDOR ISTVÁN «Magyar könyvesház» című munkáját, melyben a magyar nyelvű nyomtatványokat 1533-tól bezárólag 1800-ig időszaki rendben röviden elősorolja. Ez volt első s ez maradt maig egyetlen egy magyar könyvészeti kézikönyvünk, mely az újabb időben annyira megritkult s oly keresetté vált, hogy többszörös áron is nehezen lehetett megszerezni.

Ha méltó elismeréssel tartozunk is SÁNDOR ISTVÁN-nak, ki akkori irodalmi viszonyaink közt annyi nehézséggel küzdve megalkotta a magyar könyvészet ez alapmunkáját, mégis, a nélkül hogy a valódi érdemet kissebbítnők, ki kell mondanunk, hogy e munkában sok a hiány, sok a pontatlanság, föltűnő tévedések is

találhatók, s ennél fogva az a tudomány mai álláspontjának és követeléseinek nem felel meg. Vannak ugyanis abban fölhozva oly munkák, melyek nyomtatásban soha nem jelentek meg, néhány latin könyv magyar nyomtatványnak van kiadva, több kivált XVI. századi munkánál az iratás éve hibásan nyomtatási évnek van fölvéve, azon egy munka két különböző cím alatt van leírva, a nyomtatási években gyakran találkozunk egy századnyi, több vagy kevesebb évtizednyi, s még inkább évszám-beli vétséggel, még a szerzők neveiben is fordul elő néhány tévedés, a nyomtatási hely néhol mellőzve, néhol hamisan van adva, a hely és év nélkül megjelent könyvek meghatározása meg sincs kísértve stb. Mind e hiányok s tévedések menthetők ugyan azzal, hogy Sándor Istvánnak akkor még, midőn hazai könyvtáraink legnagyobb részében a buvárkodás oly nehéz és csaknem lehetetlen volt, kivált a ritka régibb nyomtatványokból igen kevés foroghatott kezében, és így ő régibb íróink s különösen a kéziratban használt hibás és pontatlan címtárak botlásait, ha a példányokat nem láthatta, ki nem kerülhette: de minél inkább gyarapodott irodalomtörténeti ismeretünk, minél több új meg új adat került napfényre, minél több tévedést lehetett kimutatni és helyre igazítani, annál föltünőbbekké válván az előbb észre sem vett hiányok és botlások, annál élénkebbé kellett lenni az óhajtásnak, bár valahára mutathatnánk föl a tudomány mai színvonalán álló, nemzeti irodalmunk méltóságának megfelelő magyar könyvészeti kézikönyvet.

A legujabb korban, midőn TOLDY FERENCZ magyar irodalomtörténeti nagy becsű munkái és tanulmányai, s mások, mint LUGOSSY JÓZSEF, gr. KEMÉNY JÓZSEF, RÉVÉSZ IMRE, FRANKÓI VILMOS, EÖTVÖS LAJOS többnyire folyóiratokban szétszórt könyvészeti közleményei mind több ismeretlen adattal s számos kétes kérdés eldöntésével gazdagították e szakbeli irodalmunkat, midőn könyvtáraink rendezésére s azok kincseinek használhatókká

tételére országszerte oly örvendetes mozgalom indult meg, elérkezettnek mondhatjuk az időt, hogy avatott szakembereink nemzeti irodalmunk egyes ágainak tudományos vizsgálatát, régi nagy íróink munkáinak, szellemi irányának és hatásának bírálati tanulmányozását tegyék föladatukká, és így nemzeti művelődésünk multját teljes valóságában s igazi világításban állítsák a nagy közönség elébe. E cél elérhetésének pedig egyik főfeltétele, egyik legfontosabb segédeszköze a lelkiismeretes pontossággal szerkesztett, lehetőleg teljes és hibátlan magyar könyvészeti kézikönyv, melynek szüksége ugy a tudományos irodalom művelőire mint a könyvtárak kezelőire nézve ma már igazán égető.

Régen éreztem magam is egy ily megbízható kézikönyv hiányát, midőn az 1859 végén alakult erdélyi muzeum-egyesület könyvtárnokának megválasztatván, a gróf Kemény József nagybecsű hagyatékából és az erdélyi hazafiak tömeges adományaiból alakult s csakhamar 20,000 kötetre szaporodott, s ma már mintegy 40,000 kötetből álló erdélyi muzeumi könyvtár czimtarozásával és rendezésével foglalkoztam. Az ezen munka közben szerzett tapasztalatok ébresztették föl bennem a gondolatot, hogy magyar könyvészeti irodalmunk hiányait pótolni, tévedéseit kijavítani igyekezzem, s e végre minden általam megkapható magyar könyvről teljes betűhív czímmást vegyek, kimerítő könyvészeti leírást szerkeszszek, és azt a szükséges tudományos jegyzetekkel kísérem.

Azonban mindjárt a munka kezdetén be kellett látnom, hogy ily modorban szerkesztett magyar könyvészeti kézikönyv megírása, a legujabb korig lehozva, egyes ember erejét fölmúló vállalat. Azért csak irodalmunk régibb korszakára szorítkoztam, csak a bezárólag 1711. évig megjelent magyar könyvekre terjesztettem ki kutatásaimat, nehogy, a köz példabeszéd szerint, sokat akarva markolni keveset szorítsak. Elégnek tar-

tottam, ha a magam elébe tűzött föladatot szerencsésen végrehajthatom; különben is meg voltam győződve, hogy ifjabb írói nemzedékünk tehetséges tagjai közül akadni fognak, kik a megkezdett munka folytatására erőt és kedvet éreznek magokban, a kik kitartó szorgalmának sikerülni fog megkezdett munkámat befejezni, s egy teljes magyar könyvészeti kézikönyvvel az európai tudományos világ figyelmét nemzeti szellemünk legigazabb kifejezője a magyar irodalom iránt felköltetni s annak részére a megillető elismerést kívívni.

Már 1860-ban megkezdett címmás-gyűjteményem szaporítása s illetőleg az erdélyi muzeumi könyvtár számos régi magyar csonka példányának meghatározhatása végett legelső gondomnak tartottam a kolozsvári róm. catholicus, reformatus és unitárius főiskolák, valamint néhai gr. Mikó Imre, néhai b. Radák Istvánné s néhai Mike Sándor régi magyar könyvek ritka példányaiban gazdag sőt egyetlen példányokkal is dicsekedhető könyvtárait átvizsgálni s czélomra fölhasználni. A mint ezzel készen voltam, kiterjesztettem kutatásaimat az erdélyi közkönyvtárakra, a maros-vásárhelyi Teleki-, gyula-fejérvári Batthyány- s a szebeni Bruckenthal-könyvtárra; utóbb Erdélyt, a régi magyar könyveknek annyi dulás után is gazdag kincstárát, minden irányban beutazva, átkutattam kevés kivétellel a különböző felekezeti főiskolák és gymnasiumok, a kolostorok és egyes főúri családok könyvtárait. E munka közben, míg címmásaimat ujjabb meg ujjabb fölfedezésekkel reményem fölött szaporodni láttam, egyszersmind a legnagyobb örömmel tapasztaltam, hogy a hazafiak mily előzékenységgel támogatnak fáradozásomban s mily szives készséggel járulnak legbecsesebb és legritkább darabjaik följajánlásával az erdélyi muzeumi könyvtár gyarapításához.

Címmásaimat, melyek közt nem egy általam fölfedezett egyetlen példány leírása fordult elő, siettem időnként közölni TOLDY FERENCZ-czel, kinek hatása ébresztette s ápolta lelkem-

ben a nemzeti irodalom iránti lelkesedést és könyvbuvárlati szenvedélyt, óhajtva, hogy adataimat általa fölhasználva s a tudomány elővitelére munkáiban minél előbb közforgalomba hozva láthassam, közöltem Lugossy Józseffel, a széles ismeretű könyvészszel s szenvedélyes gyűjtővel, ki ritkaságokban gazdag könyvtár birtokosa, közöltem a legszivesebben az irodalom minden emberével, ki törekvésemről s gyűjteményemről értesülve lévén, egy vagy más régi magyar könyvet vagy valamely egyes író összes munkáit illetőleg adatokért s fölvilágosításért hozzám fordult.

TOLDY, LUGOSSY s több tekintélyes tudósunk, munkám értékét akkor bizonyosan túlbecsülve, már korán kezdetek buzdítani s ösztönözni, hogy jegyzeteimet sajtó alá rendezzem és közzé tegyem: én azonban, minél inkább nőtt kezem alatt az anyag-halmaz, annál inkább éreztem, mennyire távol vagyok még a végcélától, s évek során át folytattam kutatásaimat, hivatalos teendőimtől szabad szünidőmet, az erdélyi ref. tanárok évenkénti vidéki értekezleteit, a magyar történelmi társulat kirándulásait, olykor az orvosok és természettudósok közgyűléseit is alkalmul használva, hogy egy-egy vidék könyvtárait célom szempontjából átvizsgálhassam. A legközelebbi években pedig, a fővárosban olykor hetekig időzve, teljesen bevégeztem hazánk leggazdagabb három könyvtárának, a magyar nemzeti muzeum, a magyar tud. Akadémia és a magyar kir. egyetem könyvtárainak, éveken át folytatgatott átbuvárlását. S csak 17 évi fáradozás után, midőn már Kolozsvártól Szebenig, Brassóig, Máramaros-Szigetig, Késmárkig, Pozsonyig, Szombathelyig, Szegedig hazánk néhány száz könyvtárában nem a címtárakat, hanem magokat a könyveket gondosan átforgattam, — mi nélkül több eddig ismeretlen példány tovább is homályban lappangva maradt volna, — határoztam el magamat, hogy az illetékes körökből annyiszor megújított sürgetésnek eleget tegyek, s munkámat a magyar tudom. Akadémiának följánljam.

Az Akadémia a munka kiadását elfogadván annak sajtó alá adatásáról rövid időn intézkedett: azonban a terjedelmes könyv nyomtatása, részint a szükséges új betűk öntetése, részint a többszöri gondos javítás miatt, melyet Kolozsvártt magam végeztem, részint közbejött nyomdai munkatorlódás következtében csak lassan haladhatott s két évnél több időbe került. Ezzel azonban a munka csak nyert; a mennyiben annak legbecsesebb adatai éppen azon igen ritka vagy egyetlen példányok leírásaiban fordulnak elő, melyeknek ismeretéhez csak e legutóbbi két év alatt jutottam, s melyeket különben vagy föl sem vehettem, vagy csak csonka példányokat látva, kellően le nem írhattam volna, így pedig még a magok helyére vagy a toldalékba beigtathattam.

Nagyon jól tudom, hogy majdnem 20 évi lelkiismeretes fáradozás után sem adhattam hiánytalan munkát, mire egyes ember ereje és ideje, kivált ha hivatalos teendőkkel is el van halmozva, nem elégséges; érzem, mily sajnós rám nézve, hogy hazánk több tekintélyes könyvtárában, — hogy csak az esztergomi, kalocsai s zágrábi érseki könyvtárakat említsem, — buvárkodni érkezésem nem lehetett, és így az említett s néhány más könyvtár legritkább darabjairól csak ügybarátaim sziveségéből nyerhettem tudomást. De így is megnyugtat az az öntudat, hogy ha mindent nem tettem s nem tehettem, annyit minden esetre tettem, s e czélért annyi időt, fáradságot s költséget áldoztam, mennyit hazánkban előttem senki sem; így is adtam oly munkát, mely a régi magyar irodalom bármely ágával foglalkozó szaktudósnak, a magyar irodalom tanárainak, a könyvtárak kezelőinek, a könyvkedvelőknek és gyűjtőknek hasznos szolgálatokat tehet, melynek adataira a jövő kor is biztosan építhet.

Munkám szerkesztésében nem is annyira a teljességre, — mely ilyenemű dolgozatnál a szó szoros értelmében lehetetlenség,

— mint a megbízhatóságra, hitelességre s a használhatóságra fektettem a fősúlyt. Éppen ezért jelöltem ki az egyes könyvek általam látott példányainak lehelyeit is, hogy leírásom valódiságát ezzel is igazoljam, s hogy az egyes könyveket tanulmányozni vágyó szakember tudhassa, hova forduljon érettök; a mi nélkül az irodalom és tudomány emberei, a gyakorlati életre nézve, a legpontosabb könyvészeti leírásnak is vajmi kevés hasznát vehetnék. A lehelyek följegyzését azért sem tartottam mellőzendőnek, mert csak ez által véltem biztosan tájékozhatni az olvasót, mely könyveket tartson egyetlen egy, igen ritka, kevésbbé ritka vagy gyakran előforduló példányoknak.

A címmásokat egész terjedelmökben betűhíven adtam, a nyomtatás helyét, évét, a könyv alakját, a levelek vagy lapok számát pontosan följegyeztem, a névtelenül vagy álnév alatt kiadott könyvek szerzőit, a mennyire lehetett, kinyomoztam, a hely és év nélkül megjelent munkák nyomtatási helyét összehasonlítás útján, nyomtatási évét a rendelkezésemre álló adatok és érvek által meghatározni törekedtem, leírásaimhoz, a hol szükségesnek láttam, jegyzeteket csatoltam, melyekben a művek tartalmának és belbecsének bírálatába nem bocsátkozva a könyvészeti bírálat korlátai közt tartottam magamat s régibb tekintélyesebb íróink e téren elkövetett főbb tévedéseit kimutattam, végre a munkához kimerítő névmutatót mellékeltem, melyben minden egyes könyv rövid címe a szerző, fordított munkáknál mind a szerző mind a fordító neve alatt, a névtelen munkák a cím vezérszava alatt, a nyomtatási helylyel és évvel együtt föl vannak véve, s ki van jelölve a folyó szám, mely alatt a leírás olvasható.

Kézikönyvem nagy figyelmet s gondos vigyázatot kívánó szerkesztésében, bár mennyire igyekeztem is, nem voltam képes minden hibát, tévedést kikerülni, melyeket, minthogy csak az illető ívek kinyomtatása után vettem észre és így ki nem javít-

mentem, ezonfel kijegyzek, szívesen kérve az őrzését azok elő-
egyes figyelméért.

2) *Hódászi János Tóbiás élete* című bibliai költeményét,
melynek csak egy címlaptalan csonka példányát láttam, elné-
zésből kétszer is fölvettem, év nélkül a XVI. századra, 338. sz.
alatt, mely törtendő, és helyesebben év n. a XVII. századra
1678. sz. alatt.

3) A 1601. sz. alatt *Hódászi Lukácsnak* Báthori István fő-
kapitányban tartott halotti beszédét, melynek példányát nem
csak SÁNDOR ISTVÁN után hely nélkül 1605-re vettem föl:
1605. sz. alatt, hanem BOCSKAI FERENC megbízhatóbb tudósítása szerint Debreczenben is
1605-ben jelent meg.

4) A 1603. sz. alatti jegyzetemben, mely I. Rákóczi György-
nek 1603-ban írt, s Gyula-Fejérvárt 1640-ben latinul kiadott, de
SÁNDOR ISTVÁN szerint ugyanott s ugyanakkor magyar fordítás-
ból is megjelent «Oktató intés»-éről szól, tévedésből idéztem
a kiskönyvemnek nagyobbik fiához intézett s Gyula-Fejérvárt
1640-ben latinul kiadott Instructiójának latin címét, azzal a
1640-re vonatkozó 1640-re szóló keletével együtt, mely nem tarto-
zik a 1638-ban megjelent Instructióhoz, hanem I. Rákóczi Györgynek kissebbik fiához Zsigmondhoz
1638-ban intézett s ugyanakkor ki is nyomtatott Instructiójában
előforduló.

5) A 1680. sz. alatt SÁNDOR ISTVÁN hitelére fölvettem Deb-
reczenben 1647-re a Boeskaai Ferencz fölött tartott halotti beszé-
dét, immithogy a nyomtatás előtt elkerülte figyelmemet SÁNDOR
ISTVÁN tévedése, ki az általa adott címet a Boeskaai Ujlaki
Ferencz fölött tartott s Debreczenben 1674-ben (nem 1647-ben
nyomtatott «Halotti pompa» címéből fordította el, melyet az
előzőem látott példányok után 1158. sz. alatt helyesen fölvettem
és leírtam. F. szerint a 1680. sz. törtendő.

6) A 1606. sz. alatt habasan vettem föl hely nélkül 1606-ra

Gorup Ferencz győri püspök Miséről írott könyvét, melyet egy példányban sem láttam s csak *Czeplédi István* 1670-ben nyomtatott «Dágon ledőlése» című munkájából ismertem, melyben *Gorup* e munkája lapról lapra (1—96 lap) idézgetve s czáfolva van. *Czeplédi* említett munkáját figyelmesebben olvasgatva, csak a közelebbi napokban vettem észre, hogy *Czeplédi Gorup* kérdéses munkájának «Eleven kútfő» címét is megemlíti. Ezen «Eleven kútfő» pedig, melynek ma egy példánya sem ismeretes, mint Szöllösi Mihály Bajnok Dávidka című s Kassán 1668-ban nyomtatott munkájában 442. l. írja, Bécsben 1662-ben jelent meg, s általam éppen ezen idézet után, a szerző *Gorup* neve nélkül, melyről Szöllösi nem emlékezik, főntebb a 983. sz. a. Bécs. 1662-re helyesen föl volt véve. Tehát az 1109. sz. törlendő.

f) Az 1313. sz. a. hibásan áll Illyés István *András* helyett.

g) Az 1582. sz. alatt Ötvös Mihály Ötvös *Miklós* helyett.

Ezen tévedéseim kijelölése után az ügy érdekében bizodalommal kérem föl irodalmunk minden barátját, különösen a könyvtárak birtokosait és tisztviselőit, legyenek szivesek engem a munkámban netalán előforduló más hiányokra és tévedésekre is figyelmeztetni, az általam nem látott vagy csonka példányok után kellően le nem írhatott régi magyar könyvek példányainak hol létéről akár magán uton akár a „*Magyar Könyv-Szemle*“ mint szakközlöny lapjain értesíteni, és így kézikönyvem teljesebbé, hibátlanabbá tételére segédkezet nyujtani. Én ugyanis munkásságomat e téren befejezettnek nem tekintem, sőt folytonosan igyekezni fogok az eddig elért eredményeket gyarapítani. S hogy fáradságom ezután sem lesz sikertelen, igazolni fogja a munkám kinyomtatása után, a legközelebbi szünidő alatt, a mikházi kolostor, a szászvárosi ref. gymnasium, az eperjesi ev. lyceum és az alsó-sebesi kolostor könyvtáraiban tett fölfedezéseimről közlendő tudósításom, melyet, valamint ezután kutatásaim eredményeit, a „*Magyar Könyv-Szemle*“-ben fogok közzé tenni.

Bizvást merem reményleni, hogy éppen munkám megjele-
nése következtében fog hazai könyvtáraink gondos átkutatása
nagyobb mérveket ölteni, s ha e reményem teljesültével az én
munkám túl leend szárnyalva s annak újabb, teljesebb kiadása
válandik szükségessé, azon én fogok legőszintébben örvideni:
mert meg vagyok győződve, hogy egy-egy XVI. és XVII. szá-
zadi magyar munka, melylyel őseink az Európát akkor foglal-
koztató szellemben tevékeny részt vettek, a magyar
név becsületét a mívelt világ előtt nem kevésbé emeli, mint
az általok ugyanakkor a szabadság és nemzetiség érdekében
vívott egy-egy ütközet véres dicsősége.

Hátra van még leróni a legőszintébb hálatartozásomat
mind azoknak, kik könyvtári buvárlataim alkalmával a legszive-
sebben fogadtak és közremunkálásukkal segítettek. Az országos
könyvtárak tisztviselői, a felekezeti fő- és középiskolák igaz-
gatói és könyvtárnokai, a püspöki, káptalani, papnöveldei és
kolostori, valamint a magán családi könyvtárak birtokosai és
kezelői, kiknek részéről mindenütt és mindig megtisztelő bizo-
dalmat és szives előzékenységet voltam szerencsés tapasztalni,
s mind azon ügybarátaim, kik tudósításaikkal s közleményeikkel
célom elérésére közre működtek, összesen és egyenként fogadják
legszivesebb köszönetemet a tudomány iránti érdeklődésökért s
azon támogatásért, mely nélkül a nehéz földatot csak ennyire
is megoldanom bizonyosan nem sikerülhetett volna.

Kolozsvártt, 1878. október 20-dikán.

Szabó Károly.

RÉGI MAGYAR KÖNYVTÁR.

AZ 1531—1711. MEGJELENT MAGYAR NYOMTATVÁNYOK
KÖNYVÉSZETI KÉZIKÖNYVE.

(Imádság és ének Sz. István király jobb kezének megtalálásáról).

Legelsőben említi ezen legrégebb magyar nyelvű nyomtatványt BARTALIS ANTAL jegenyei plebanos *Notitia Parochiae Jegenyensis. Claudiopoli. 1794. 122. 123. l. e* szavakkal: «Possidemus Orationem et Cantilenam de Inventione dextrae S. Regis Stephani idioma Vngarico Noribergae Anno MCCCCLXXXIV. editam. Oratio ea est, quae Latine hac die dicitur. Cantilena sic incipit:

O deucheoseeges zenth iob keez,
 mel'et magiar ohaitua neez
 draagha genche neepeunknec,
 nag' eoreome ziueunknec etc.»

Erre a nürnbergi első kiadásra hivatkoznak ezen imádság és ének ujabbkori kiadásai, melyekben azonban a megjelenés éve, bizonyosan nyomtatási hibából, 1448-ra van téve 1484 helyett, mint péld. az 1771-diki bécsi és 1797-diki budai kiadások (amaz kis 8rétben 14 lap, emez 8r. 4 levél). Ezekben a Sz. István jobbjának megtalálásáról szóló tudósítás után az imádság ily czimvel olvasható: «Sz. István király dicsősséges jobb kezének megtalálásáról való régi, és még 1448-dik esztendő. Norimbergában nyomtatott Imádság», mely után következik a Bartalis által idézett, de már az 1771-diki kiadásban megtoldott és sok részében megújított ének. — Hogy ezen Bartalis által sajátjául említett legrégebb nyomtatvány valósággal létezett, a legnyomósabb okokkal bebizonyította irodalomtörténetünk halhatatlan érdemű buvára Toldy Ferencz «A legrégebb magyar nyomtatvány» című értekezésében *Új Magyar Muzeum 1857. I. köt. 501—509. l.* Miután azonban a Bartalis birtokában volt példányt, mely kétségtelenül csak néhány levélből állott, többek fáradozása után sem sikerült mai napig fölfedezni: ezen nyomtatványt azok közé kell sorolnunk, melyeknek ma tudunkra egy példánya sem létezik.

Heyden Sebald. Puerilium colloquiorum formulae

(latin, német, lengyel és magyar szöveggel). Krakkó. 1531.

Kis 4r. A—K = 10 iv = 40 sztlan levél.

Colophon: Cracoviae apud Hieronymum Vietorem. Anno M.D.XXXI.

Egyetlen csonka példánya, melyből elül a czimlap és a szöveg első levele (A1, A2) és közben I2 (összesen 3 levél) hiányzik, a *m. nemz. Muzeumban*.

Komjáthi Benedek. Epistolae Pavli lingua hvngarica donatae. Az Zenth Paal leueley magyar nyeluen. 8r. A—Z, a—i 4 = 31^{1/2} iv = 252 sztlan levél.

A czimlapnak mintegy két harmadát a magyar czimer foglalja el. A korona alatti paizs négy mezőre osztva; a felső bal mezőn a négy folyó, a felső jobb mezőn a hármás halmon álló kettős kereszt; az alsó bal mezőn három oroslánfő (Dalmatia), az alsó jobb mezőn koronát tartó oroslán (Csehország czimere) áll, mely czimer látható Székely Istvánnak év nélkül (1538 előtt) ugyancsak Krakkóban Vietor Jeromos által nyomtatott Magyar Calendariuma czimlapján és 1548. nyomtatott énekes könyve czímlevelének hátlapján is.

A czímlevél hátlapján a Frangepán-család czimere áll, fölötte K. F. (Katharina Frangepan) betűkkel.

A czímlevél után következik a nyomdász latin ajánlása «Omnibus Christianae pietatis studiosis Hungaris Chalcographus S.» fölírással egy lapon »Cracovie MDXXXIII.» kelettel. — Következik Komjáthi Benedek ajánló levele magyarul «Az Nagysaagos Groff Katalin azzonnak, az nehay nagysaagos Pereny Gabriel hazas Taarsaanak» 11 lapon, ily kelettel: «Ez leuel kewlth nyalab varaba kysazzony napyan Ammi meghvalto Iesus Christusunk zywletesenek utanna. Ezer ewthzaas harmynczkeeth eztendewben. etc.»

A Sz. Pál levelei végén (i 1 levél második lapján): «Az Ewrewk myndenható istennek, ęs ammy megh vaalto Iesus Christusunknak diczeretere ęs tiztesseegere Ez sent Pal Epistolay magyarsaganak vege lewt, sent Gergely Papa estyn, nagy Myse harangkor. Az Iesus, Christus syletesenek vtanna. Ezer ewtsazharmyncz keet estendőbe. Laudetur Iesus gloriosus.»

Erre következik Errata 3 lapon, s legvégül két lapon Vietor Jeromos nyomdász latin ajánlása Frangepán Katalinnak, Perényi Gábor özvegyének, két lapon, ily kelettel: «Datum Cracoviae ex officina nostra Anno Domini Milesimo Quingentesimo trigesimo tertio Mense Februario». — Ezen keletből bizonyos, hogy Komjáthi 1532-ben bevégzett fordításának nyomtatása Krakkóban 1533. február havában fejeztetett be.

M. n. Muzeum (2 példány; az egyikből csak a czimlap s az ajánló levél utolsó levele (A 1 és A 8) és a legutolsó levél (i 4) hiányzik; a másokban elül, közben s végül több levél kézirattal pótolva). — *Bécsi cs. ktár.* — *Pesti egyetem.* — *Szegedi francisc. zárda* (csonkán). — *S.-pataki ref. coll.* (elül s végül csonkán). — Megvolt Nagy István külföldre került könyvtárában is (cziml. és az ajánlás vége = A 1 és A 8 kézirattal pótolva). — TOLDY szerint *Magy. irod. tört. III. köt.* 89. l. 7 példány létezése van tudva.

Murmelius János. Lexicon JOANNIS MURMELII, seu latina rerum vocabula, in suas digesta classes, cum Germanica et Hungarica interpretatione. Praeclarae indolis et amplissimae spei adolescentulis: Michaeli et Francisco, Magnifici quondam domini Stephani a Peren filiis, Martinus Heptamidius Bibliopola Cracoviensis S. D. Cracoviae per Hieronymum Vietorem

anno ab orbe redempto MDXXXIII. 12r. 207. lap (góth betűkkel).

Egyetlen ismert példánya Tyrolban, a *schwatz*i Sz. Ferencz-rendi kolostor könyvtárában. — Ismertette Ponori Thewrewk Emil, *Tanodai lapok*. 1864. 50. l.

5

Krakkó. 1535.

Ozori Imre. De Christo, et eius Ecclesia, Item de Antichristo, eiusque Ecclesia. (Krakkóban nyomtatta Vietor Jeromos 1535.) 8r. A—Ff 2 = 28³/₄ iv = 226 sztlan levél (ha teljes).

Csak 4 példány ismeretes, melyek mindegyike többé-kevésbé csonka; czimlevele egyiknek sincs meg, és így a valódi czimmás nem adható. Ezen egészen magyar szövegű könyv latin czimét a szöveg kezdete fölé nyomott föliratból vettem. — A legteljesebb példány a *m. tud. Akadémiáé*; ezt gr. Kemény József, kinek e könyv, mint tulajdon jegyzeteiből bebizonyítható, tulajdona volt, ismertette meg 1839-ben a *m. tud. Akadémiával*, mely azt tőle megszerezte. Ebből hiányzik A—B₁, B₈ és Cc 8 (összesen 11 levél); végső levele megvan s az ezt követő tiszta levél hátulsó lapján látható a Frangepán Kata, Perényi Gábor özvegye czimere, két egymással szemben ágaskodó oroszlánt mutató fametszet, mely csaknem egészen hasonló ahhoz, mely a Komjáthi Sz. Pál levelei czimlevelének hátlapján áll. — A leirt fametszettől balra 15, jobbra 35, azaz: 1535. évszám látható; miből biztosan következtethetjük, hogy Ozorai munkájának ezen első kiadása 1535-ből való; a betűk jelleméből pedig bizonyos, hogy e könyv Krakkóban Vietor Jeromos betűivel volt nyomtatva. Ennél csonkább a *m. nemz. Múzeum* példánya, a Széchényi-könyvtár ujjbkkori szerzeményei közt, mely a Dd iv utolsó levelével szakad meg; ebben azonban megvan az A iv 3. 4. 5. levele, melyek a többi példányokban hiányzanak. Ezt a példányt 1853-ban ismertette meg Mátray Gábor, *Uj Magyar Múzeum* 1853. II. köt. 42—44. l. — A harmadik ennél is csonkább példány 1760 óta Sinai Miklós debreczeni tanáré, 1839-ben Jankovics Miklósé volt, kinek több könyveivel együtt 1853-ben Horovitz pesti antiquarius kezére került, ettől pedig Nagy István könyvtárába jutott s azzal együtt külföldre, List és Francke antiquariusokhoz vándorolt. Ez a Cc ivvel szakad meg. — Legcsonkább a *n.-enyedi ref. coll.* példánya, mely oda a mult évtizedben került, s melynek elül 11, közben 10 s végül 10 levele hiányzik.

Ujjabb kiadása: *Krakkó*. 1546. — Ozorai e két kiadásának bővebb ismertetését lásd: *M. tud. társaság Évkönyvei V. köt.* 6—12. l. és *Uj Magyar Múzeum* 1853. II. köt. 42—44. l.

6

Bécs. 1536.

Pesti Gábor. Nouum Testamentum seu quattuor euangeliurū volumina lingua Hungarica donata, GABRIELE PANNONIO PESTHINO Interprete. Wij Testamentum magijar nijeluen. Cum gratia et priuilegio Romanę Regiæ Maiestatis ad quinquennium. 1536. 8r. 243 lev. (számos fametszettel). — *Elül*: cziml., Pesti Gábor latin előbeszéde, latin üdvözlő versek 8, *végül*: 3 sztlan lev.

Colophon: Viennae Pannonie Ioannes Singrenius, suis, ac Ioannis Metzger bibliopole, expensis xvii. die Mensis Iulij excudebat. Anno m. d. xxxvi. Nijomtatta bechbe Ianos Sijngrenius, az ew, Ees Metzger Ianos kewltsegeuel zent Jakab hauanak tijzenheted napijan, ezer ewt zaaz harmijczhat ezten-dewbe. Cum gratia et priuilegio Romanæ Regiæ Maiestatis ad quinquennium.

Példányai: *M. nemz. Muz.* — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* (elül csonkán). — *Bécsi cs. ktár.* — *Schlauch Lőrincz szathmári püspök ktárában.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Kolosvári ref. coll.* (elül 11 lev. hij.). — Csonkán megvolt Nagy István külföldre került könyvtárában is. Lásd: *List et Francke Catalogue des livr. de M. Etienne Nagy. Leipzig. 1870. 13. l.*, hol hibásan van állítva, hogy ez a második magyar nyelven nyomtatott könyv, s kevés fönmaradt példánya mind többé-kevésbbé csonka.

Pesti Gábor. Aesopi Phrygis fabulæ, GABRIELE PANNONIO PESTHINO interprete. Esopus fabulay, mellýeket mastan wýionnan magyar nyelvre fordítot PESTHY GABRIEL. Horatius in arte poetica. Nec uerbum uerbo curabis reddere fidus Interpres. Plinius libro 36. Capi. 12. Aesopus fabularum Philosophus. 8r. A—Z = 89 szzott levél. — *Elül*: cziml. és előszó (A1—4) 4 sztlan levél. — Minden betűjegy 4—4 levélből, az utolsó Z kivételesen 5 levélből áll.

Colophon: Viennae Pannoniæ in officina Ioannis Singrenij Mense Augusto Anno. m. d. xxxvi. Nyomtatot Bechbe Ianos Sýngrenius mýhelyebe, kysazoný hauaba. Ezer ewt zaaz harmýczhat eztendewbe.

Csak 3 példány ismeretes: a *bécsi cs. könyvtárban* (leirva: *Denis, Wiens Buchdruckergeschichte* 378. l.), a *szathmári püspök könyvtárában*, mely 1870-ben még Ponori Thewrewk József birtokában volt, TOLDY, *Magyar költők élete. Pest. 1870. 7. l.*; ettől szerezte meg Török János, kinek könyvtárát Schlauch Lőrincz szathmári püspök vette meg, és *gr. Apponyi Sándor ktárában* (Rosenberg testvérek ókönyvkereskedéséből). — Volt egy példánya néhai Sándor Istvánnak is, ki könyvtárát a fölállítandó m. tud. Akadémiának hagyományozta. E könyvtárban, mely ideiglenesen a m. nemz. Muzeum könyvtárába tétetett le, ez a példány mind eddig meg nem találtott. TOLDY, *Magyar prózairók a XVI. és XVII. századból. I. köt. VIII. l.* — Ujra megjelent Toldy idézett gyűjteményében 1—248. l.

Gálszécsi István. Énekes könyv. Cracco. 1536. 8r.
Ajánlva Prini Péternek.

Igy van említve ez a könyv, melynek ma egyetlen példánya sem ismeretes, a Debreczenben 1602-ben 4r. megjelent Énekes könyv előszavában, a régebb nyomtatott énekes könyveknek Szilvás-Ujfalvi Imre által készített lajstromában.

Pesti Gábor. Nomenclatura Sex Linguarum. Latinæ, Italicæ, Gallicæ, Bohemicæ, Hungaricæ et Germanicæ. Lingua autē Hungarica nouiter accessit, cum Latinarū dictionū ōplurimarū, quæ prius deprauatæ fuerant restitutione. Per GABRIELEM PANNONIŪ PESTHINUM. Vocabular Sechserlay sprachen, Latein, Welsch, Frantzösisch, Behemisch, Hungerisch und Teütsh. Fleissig Corrigiert und gepessert. Wieñ. Hans Singriener. 1538. Cum privilegio. 8r. A—Z, a—f = 29 iv (4 levelenként) = 116 sztlan levél (az utolsó levél üres).

Colophon: Impressum Viennæ Austriae per Ioannem Singrenium 1538.

Ajánlva van Ujlaki Ferencz györi püspöknek s pozsonyi prépostnak, ki az ifju Pestit fölszólította, hogy az öt nyelvű szótárhoz adja hozzá a magyar nyelvet; mit Pesti, mint az ajánlatban írja, örömmel teljesített.

Teljesen ép példánya a *kalocsai érsekség könyvtárában*. (Ezt a példányt leirta Denis, *Wiens Buchdruckergesch.* 387—389. l.). — Megvolt Bártfay László ktárában is, melylyel együtt List és Francke lipcsei antiquariusokhoz került. Lásd: *Catalogue des livres de M. L. Bártfay.* 1871. 36. l., hol e könyv hibásan 120 levélből állónak van írva. — Csonkán, cziml. nélkül megvan a *pozsonyi ev. lyc. ktárában*. — 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. könyvtárában is, gr. Kemény József *Lexicon Eruditorum Hungariae* című kézirata szerint, a *Pesti* szó alatt.

Ujabb kiadásai: Bécs. 1550. 1561. 1568.

Gálszécsi István. A Keresztyéni Tudományról való rövid Könyvecske. GÁLSZÉCSI ESTVÁN Mestertül szereztetett. Krakkó. 1538. 8r.

Igy adja e könyv czimét BOD PÉTER, *Magyar Athéns* 89. l., ki e könyvet a gr. Bethlen Kata könyvei közt látta s tartalmát rövid kivonatban ismerteti is. Ezen egyetlen példány gr. Bethlen Kata könyveivel az enyedi ref. coll. könyvtárba került s ott pusztult el 1849-ben. — Emlékezik e könyvről BATIZI ANDRÁS, *Keresztyéni tudományról való könyvecske.* Krakkó 1550. 8r. az előbeszéd második lapján, említvén, hogy előtte is irtak «illyeten kesdet kőniueczket, eggyk az en tisztelendő mestirem, az Galszeczi Istuā mester ki Immaran istenben nyugszik: masik az tyzteletes DeJay Mathias, Christusnak igaz prędicatora. Irtanak ezeknek kúuüle többen is.»

11

Krakkó. 1538.

Farkas András. Cronica de introductione Scyttarum in Vngariam et Iudeorum de Aegypto. H. és év nélkül. (Krakkó. 1538.) 8r. 8 levél.

Ezen 59 hat soros versszakból álló költemény utolsó versszaka :

Farkas András szerzé ezeket énekbe
Keserőlven a nyomorult országon :
Igen szánja vala, hogy az hitetlenek
Istennek hiveit széllal öldözik vala.
Kis Karácson után immár irnak vala
Az ezer ötszázban harmincznyolcz esztendőben. Ámen.

Ez a legrégebb magyar ének, mely hangjegyekkel együtt jelent meg. Legelsőben említi BOD PÉTER, *Magyar Athénas* 81. l., ki megjegyzi, hogy Farkas András e munkája Gálszécsi Istvánnak a Keresztyéni tudományról Krakkóban 1538. 8r. nyomtatott könyvecskéjéhez ragasztva (és így nem önállóan, nem is külön czimlappal) jelent meg. Bod e könyvecskét a gr. Bethlen Kata könyvtárában látta, melynek általa mint gr. Bethlen Kata udvari papja által készített czimtára megvan a székelly-udvarhelyi ref. collegium könyvtárában. Gr. Bethlen Kata összes könyvtárát a n.-enyedi ref. collegiumnak adományozta, s így jutott Gálszécsi s azzal együtt Farkas András e munkájának egyetlen példánya az enyedi coll. könyvtárába, hol az 1849-diki dúlás alkalmával elpusztult. — Kétségtelen, hogy ezen enyedi egyetlen példányból vétette Cornides Dániel Farkas András e Cronicájának másolatát, mely megvan a m. tud. Akadémia kéziratárában, Cornides kéziratának Q. jegyű kötetében 55—59 levelen, a czim alá tett e jegyzettel: Est typis impressum in forma, quam vocant, octava, sine mentione anni. Absolvitur 8 plagulis, sive philyra una. — Farkas András ez éneke megjelent a Hoffgref-féle énekgyűjteményben (Kolozsvár 1552—1558 között) és Bornemisza Péter énekes könyvében is (Detrekó 1582.). — Szövegét kiadta TOLDY FERENCZ, *A magy. nyelv és irod. kézikönyve Pest.* 1855. I. köt. 3—10. hasáb. Dallamát megfejtette s újra kiadta MÁTRAY GÁBOR, *Történeti, bibliai és gunyoros magyar énekek dallamai a XVI. századból. Pest.* 1859. 4r. 3—8. l.

12

Krakkó. 1538.

Székely István. Keresztyénségnek fundamentomáról való tanúság. Nyomt. Krakkóban 1538.

Igy adja a czímet BOD PÉTER, *Magyar Athénas* 258. l. s utána SÁNDOR ISTVÁN, *Magyar könyvesház* 1. l. és TOLDY, *A magyar irod. tört. III. köt.* 101. l. — Bod szerint, ki e «kis könyvecskét» a gr. Bethlen Kata könyvtárában látta és olvasta, Székely István mint szikszai iskolamester adta ki s a szikszai gyermekeknek ajánlotta. — A Bod által ismert egyetlen példány Enyeden 1849-ben pusztult el. — Ezen első kiadás egész másolata megvolt Lugossy József debreczeni tanárnál: de 1849-ben szállásának az orosz katonaság által történt földulata alkalmával némely más becses ritkaságaival együtt ez is elveszett.

13

Krakkó. 1538.

Székely István. Istenes Énekek. Krakkó 1538. 8r.

Igy adja a czímet, bizonyosan nem saját látása hanem Bod Péter leírása után. SÁNDOR ISTVÁN, *Magyar könyvesház* 1. l. — BOD PÉTER, *Magyar Athénas*

258. l. ezt írja e könyvről: «Magyarra fordította (Székely István) az Ekklesiának régi Deák Hymnus nevezettel való Énekeit. Nyomt. Krakkóban, 1538-dik eszt. Vagyon ajánlva Prini Péter nagy Úrnak.» — A gr. Bethlen Kata könyvtárában volt egyetlen példány Enyeden 1849-ben pusztult el.

14

Sárvár. 1539.

Sylvester János. Grāmatica Hvgaro Latina in usum puerorū recēs scripta IOANNE SYLUESTRO Pannonio autore.

De noua, apud nr̄os, beneficio Principis nr̄i, imprimendi arte ad Iuuenes Hexastichon.

Quisquis ī hoc ludo studys incūbis hōestis,
Haec noua quæ cernis iam cape dona libēs.
Progressum spondēt studiorum nanque tuorū,
Dives quæ nunquam Pannonis ora tulit.
Atque tuo meritas noctesque, diesque referre
Ne cesses grates qui exhibet ista, Duci.

Neanesi, Añ. 1539. die 14 Iunÿ. 8r. A—M 2 (4 levelenként) = 46 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás 2 lev. = Összesen megvan 48 levél (*a többi hiányzik*).

A latin ajánló vers és ajánló levél Sylvester fiához Theodorushoz kelt «Neanesi 18 Kal. Nouembr. Añ. M,D,XXXVI.» — A czimlapot körülvevő fametszetű diszitivények közt a lap balján látható gr. Nádasdi Tamás czimere T N, jobbra neje Kanizsai Orsolya czimere V C betűkkel.

Egyetlen csonka példánya, melyből az egész második rész hiányzik, az 1808-ban elhalt Sinai Miklós debreczeni tanár könyvtárából néhai Fáy Alajos könyvtárába, s innen 1875-ben vétel útján *a m. nemzeti Muzzeum könyvtárába* került. (Homerusnak Laurentius Vallensis által fordított s Kölnben 1522-ben nyomtatott latin Iliasa után kötve.) — A Sinai példányáról titkon vétetett másolatból újra kiadta KAZINCZY FERENCZ, *Magyar régiségek és ritkaságok. Pest.* 1808.; magából az itt leírt nyomtatott példányból kiadta TOLDY, *Corpus Grammaticorum Hung. Pest.* 1866.

Ezen neanesusi, vagy mint maga Sylvester az 1541-diki Uj Testamentum czimlapján nevezi, uj-szigeti nyomdát a Vas vármegyei Sárvár vára mellett feküdt Uj-Sziget (görögösen Neanesus, oklevelekben Insula nova) nevű mezővárosban a vár ura Nádasdy Tamás állította föl 1537-ben. Ez volt a magyar hazában első nyomda, mely magyar könyveket nyomtatott: minthogy Hess András budai nyomdája, melynek az 1473-ban nyomtatott Chronicon Budensén kívül még csak egy latin nyelvű nyomtatványát ismerjük, valamint Honter János brassai nyomdája (1535—1549) magyarul semmit sem nyomtatott. A sárvári Nádasdy-nyomdának ezenkívül még csak egy termékét ismerjük, az Uj Testamentum 1541-diki magyar fordítását; többi kiadványai, melyeknek voltáról nem kételkedhetünk, mind elvesztek. 1541 után e nyomdának többé nincs emléke; a XVII. század elején azonban Manlius János

(Hans Manuel) vándornyomdáját látjuk itt működni, ki 1582—1604. túl a Dunán Német-Ujvártt, Monyorókereken, Német-Siczen (Deutsch-Schützen), Német-Keresztúron és Sárvártt nyomtatott, s ez utóbbi helyen három nevezetes munkát adott ki, mind a hármát 1602-ben.

15

Sárvár. 1541.

Sylvester János. Vÿ Testamentü Mađer nelweñ, mellett az Góróg, ęs Diak nelwból vyonnan fordýtank, az Mađer nipnek Kereszt'eñ hűtben valo ippűlisire 1541. 4r. (*Szamos fametszetel*). Első rész 208 számozott ęs elűl 4 számozatlan levél. Második rész 158 számozott ęs 14 sztlan levél.

Colophon: Vyszighetben Abadi Benedek ńomtatíva vala 1.5.41. esztendőben.

A könyv legutolsó lapjának nagy részét egy fametszet foglalja el, melyen a Nádasdy ęs Kanisay családok czimerei ęs az 1537. ęvszám látható. Ezen ęvszám RÉVÉSZ IMRE alapos észrevétele szerint *Dévay Biró Mátyás 107. l.* nem jelenthet egyebet, mint a Nádasdy Tamás ęs neje Kanisay Orsolya által alapított sárvári nyomda fölállítási ęvét.

Igen szép teljesen ęp példánya Nagy István ajándékából *a kecskeméti ref. coll. ktárában*, teljesen ęp a *bécsi cs. ktár* példánya is. — *Révész Imre, Erdősi János magyar prot. reformator. Debreczen 1859. 33. l.* ezen munkának köz-könyvtárakban, a főntebbi két példányon kívül, még 11, magánosoknál 3, ęs így összesen 16 példányát sorolja elő. E számból azonban levonandó a Nagy-Enyeden 1849-ben elpusztult példány, hozzáadandó pedig az *erd. Muzeum*, a gyula-fejérvári *Batthányi-ktár*, a Nagy István ęs Farkas Lajos csonka példányai (ez utóbbi most már a m. nemz. Muzeumban), ęs a *kolosvári unitár. coll.* 3 csonka példánya, melyek egyikéből csak a czimlevél ęs az I. rész 18-dik levele hiányzik.

Ujabb s az elsőnél ritkébb kiadása: *Bécs. 1574.*

16

Krakkó. 1544.

Székely István. Keresztyenség fundamentomáról valo rövid Tanuság. Nyomt. Krakkóban 1544. 8r. (2-ik kiadás.)

Igy adja a czimet BOD PÉTER, *Magyar Athénás 258. l.* s utána SÁNDOR ISTVÁN, *Magyar könyvesház 1. l.* ęs TOLDY, *Magyar irod. tört. III. köt. 101. l.* — Bod szerint, ki e könyvet gr. Bethlen Kata könyvtárában látta, Székely István ert a kiadást Liszkán laktában ajánlotta Régi Kelemen vitézlő uri embernek, hogy fiát e szerint taníttassa; elűl az A. B. C-t is leírta, hogy a gyermekeket a szerint tanítsák olvasni. — A Bod által ismertett ęgyetlen példány Enyeden 1849-ben veszett el. — Ezen 2-dik kiadás ajánló levelének 1849. előtt vett nem nyelvemléki, de okmányi hűségű másolata megvan Lugossy József debreczeni tanárnál.

17

Krakkó. 1546.

Székely István. A keresztyenség fundamentomáról való Tanuság. Krakkó 1546. 8r. (3-ik kiadás.)

Székely István e munkája az előbbi kiadások sokkal bővebb ęs tudományosabb átdolgozása lehetett; miután BOD PÉTER, *Magyar Athénás 285. l.* így ismerteti:

«Adott ki harmadszor is a Hit fundamentomáról *egy könyvet bővön, a melly már szép tudós munka.* Nyomt. 1546. 8r.» — A Bod által ismert egyetlen példány N.-Enyeden 1849-ben pusztult el.

18

Krakkó. 1546.

Ozorai Imre. De Christo et eius Ecclesia, item de Antichristo et eius Ecclesia (Nyomt. Krakkóban 1546.) 8r.

Ma ismert egyetlen, elül, közből s végül csonka példánya *a m. nemz. Muzeumban.* Megvan B 2 — M 8, N 2 — Q1, Q3 — X 8 lev. (összesen 157 lev.); hiányzik elül 9, közben 2 levele és a vége. — 1839-ben megvolt ezen könyvnek elül és végül csonka példánya, mely összesen 163 sztlan levélből állt, *a debreczeni ref. coll. ktárában*, melyet bővebben ismertetett Péczely József, *M. tud. társ. Évkönyvei V. köt.* 10. 11. l.: ezen példány azonban ezen évkönyvi ismertetéssel egyidejűleg, Lugossy József velem közlött jegyzete szerint, örökre elsikkadt. — Legelsőben ismertette e nyomtatványt, kétségtelenül a debreczeni könyvtár akkor még végül ép példánya után, *Budai Ézsaiás, Magyarország. historiája. II. köt. Debrecen.* 1808. 105. l., ki szerint «Nyomtatott Krakkóban Hieronimus Vietor által 1546. in 8-o minori.» — 1849 előtt volt még ezen 1546-diki kiadásnak egy példánya a n.-enyedi ref. coll. ktárában is, mint kitetszik Ozorai 1535-diki kiadásának egykor Sinai és Jankovich, utóbb Nagy István birtokában volt példányából, melynek írott címlevele hátulsó lapjára ez van jegyezve: «Az enyedi ref. collegium bibliothecájában a melly editioja tanáztatik ugyan ezen munkának, az így végződik: De keriwk etc. által. Amen Sabbato post circumcisionis 1546.» Ez a példány 1849-ben Enyed földulatásakor pusztult el.

19

Krakkó. 1548.

Székely István. Soltar Kõñû Szekeľ Estuantul magyar nielre (*igy*) forditatott. Touabba ez Soltar vtan Szido szolasnac mogia es nehez heliecneç Rõuideden valo magyarazatia Psalmonskent kõuetkezcic. Tablailais vagon, ki eleuszer az Psalmosknac rendet deakul megmutatia. Masodtsor abece szerint valo magyarul irt heľet mutatia meg. 8r. 251 levél. — *Elõl*: cziml., előbeszéd és tábla 12 sztlan lev.

Colophon: Krackoba ñomtatot Ieronymus Vietor felesighe Hazanal Strikouia beli Lazar által szent Mihaľ hauanac hatodic napian, mikor iruanac (*igy*) űduõzeytenc szuletisenec ezer õtszaz neğuenncioz istendeybe.

A címlevél hátulsó lapján Magyarország azon czimere áll, mely Komjáthi Benedek Krakkóban 1533-ban nyomtatott Sz. Pál levelei fordításának címlapján is látható. — A legutolsó üres levél előlapján a Frangepán család ugyanazon könyvben is használt czimere áll, utólapját pedig az imádkozó Sz. Dávidot ábrázoló fametszet foglalja el.

Ajánlva van Pávai Lukácsnak, vitézlő nemes férfinak. Az ajánló levél kelt Szikszón, Sz. György havának 24-ik napján 1548.

Teljesen ép példányai a *m. Akadémia*, a *kolosvári ref. coll.* és a szebeni *Bruckenthal-kötárban*. — A *m. nemz. muzeum* 2 példánya közül egyikben csak a czimlap hiányzik, másik csonkább, több helyt kézirattal pótolva. — Megvolt NAGY ISTVÁN *kötárban* is, cziml. és néhány lev. hijával. Lásd LIST *et FRANCKE*, *Catalogue* 1870. 12. l.

20

Krakkó. 1549.

(Dévay Mátyás). Orthographia Vngarica. Azaz, Igaz iraz Modiarol valo tudomañ Mağar nélvonn irattatott. Mostan pedig vionnan meg igazytatott, ęs ki niomtatott. Marci 12. Nem azért tévelgetec é, hog sem az irásokat nem tuggátoc sem az Isten hatalmat? 1549. kis 4r. A—D 3 = 15 sztlan levél.

Colophon: C. D. M. Craccouiae, apud Viduam Hierony. Viet. 1549.

Előbeszéde így kezdődik: Az oluasonac Isteni kedvet kér *B. A.* E két betű Szombati János s.-pataki tanár Kazinczy Ferenczhez 1805-ben irt levelében Batizi Andrásra véli magyarázandónak. Szombati e véleményét s Kazinczynak ettől eltérő nézetét lásd: KAZINCZY, *Magyar régiségek és ritkaságok* 171—180. l. — Révész Imre «A legelső magyar nyelvtani mű szerzője» című cikkében ezen könyvecske szerzőjének Dévay Mátyást tartja és bizonyítja *Magyarország* 1862. évf. 184. és köv. sz., s ez állítását bővebben igazolja *Dévay Biró Mátyás élete*. Pest. 1863. 99—116. l. Az ő teljesen elfogadható véleménye szerint a *B. A.* betűk Benedictus Abádi sárvári nyomdász nevét jelentik, kinek előbeszéde azonban nem ezen 1549-diki, hanem egy régibb kiadáshoz volt írva. — Mint az 1549-diki kiadás czimében is ki van fejezve, ez már ujonnan megigazitott kiadás. Az első kiadás örökre elveszett.

Egyetlen példánya a *m. nemz. Muzeumban*.

21

Bécs. 1550.

Pesti Gábor. Nomenclatura sex lingvarum, Latinæ, Italicæ, Gallicæ, Bohemicae, Hungaricae, et Germanicae. Lingua autem Hungarica nouiter accessit, cum Latinarum dictionum quamplurimarum, quae prius deprauatae fuerant restitutione. Per GABRIELEM PANNONIUM PESTHINUM. Vocabular Sechsserlay sprachē, Latein, Welsch, Frantzösisch, Behemisch, Hunge-risch vnnnd Teütsch. Fleissig corrigiert vnd gepessert. Wien. Hans Singrenier. 1550. cum Priuilegio. Kis 4r. A—f 3 = 28³/₄, iv = 115 sztlan lev.

Ajánlja Pesti Gábor Ujlaki Ferencz győri püspöknek s pozsonyi prépostnak, «Viennae Mense Ianuario anno Virginei partus. M.D.XXXVIII.»

Első kiadása: Bécs. 1538. — Ujabb kiadásai: Bécs. 1561. és 1568.

Egyetlen példánya a *m. nemz. Muzeumban*.

Heltai Gáspár. Catechismvs Minor, Az az, a keresztyeni tudomanac reuידeden valo sumaya. Colosuarba nyomtatot 1550. 8r. A—D 7 = 31 számozatlan levél.

Colophon: Colosuarba nyomtatot Helthai Gaspar es György Hoffgreff által. 1550.

A könyvecske hat részre van osztva. 1. A tiz parancsolatról. 2. A hitnek ágairól. 3. Az imádságról. 4. A keresztségről. 5. Az ódozatról. 6. Az Ur vacsorájáról. Mindegyik rész kezdetén egy-egy, abban a korban igen csinosnak mondható fametszet áll, mely a fölibe nyomtatott czimen kívül az egész lapot elfoglalja. A czimlapon is a czim fametszettel van körítve.

Ez az 1550-ben föllállított kolozsvári nyomdának egyik legelső terméke, igen szép tiszta betűkkel erős jó papírosra nyomtatva, s egyszersmind Heltai legelső ismert nyomtatott munkája. Következő évben Heltai e kis kátét németül is kiadta e czim alatt: Summa Christlicher Lehre; anderst der kurze Catechismus, durch Gaspar Helth, Pfarrer zu Klausenburg. 1551. 8r. — Nagyobb kátéja ugyancsak Kolozsvártt 1553. jelent meg.

Egyetlen példánya az *erd. Muzéum könyvtárban* (a Cserey-féle krasznai könyvtárból). — E könyvecske, midőn az *erd. Muzéum* birtokába jutott, egybe volt kötve Székely István h. és év n. (Krakkóban 1538 előtt) nyomtatott magyar kalendariomával és Dévay Mátyás h. és év n. (Krakkóban 1543. körül) nyomtatott magyar hittani munkájával. — S nem tudok eléggé csudálkozni azon, hogy Kazinczy Ferencz, kinek ezen colligatum Cserey Farkas baráti közlése folytán kezében forgott, s ki éppen ezen kötetből ismertette meg a Hazai s Külföldi Tudósítások 1808. évi folyamában a Székely István magyar kalendáriomát, Heltai ezen Catechismusát és Dévay magyar munkáját egy szóval sem említi; holott ezek valamint irodalomtörténeti tekintetből, ugy tartalmuknál fogva is annál éppen nem érdektelenebbek, sőt fontosabbaknak mondhatók.

Batizi András. Kereztyeni tvdomanrvl valo könyveczke BATIZI ANDRASTVl irattatott. Proverb. IX. Az Böltseségnek kezdeti Istennek félelme. Christvs vronknak 1550. esztendeiben. 8r. A—L = 11 iv = 88 sztlan levél.

Colophon: Crackoba íomtatot Strikovia beli Lazar.

Az igen érdekes előbeszédben (a 2-dik levél 2-dik lapján) említi Batizi András, hogy előtte is irtak ailyeten kesdet kőniuecket, eggyk az en tisztelendő mestirem, az Galszeczí Istuā mester ki Immaran istenben nyugszik: másik az tyzteletes Deūay Mathias, Christusnak igaz p̄dicatora. Irtanak ezeknek kőuūle tőbbenis. Galszeczí itt említett munkáját lásd az 1538. év alatt; Dévaiét, mely hely és év nélkül jelent meg, alább ismertetem az év nélküli XVI. századi nyomtatványok közt.

2-dik kiadása: Kolozsvár. 1555.

Egyetlen teljesen ép igen szép példánya a *m.-vásárhelyi Teleki-könyvtárban*. — Nagy István külföldre került példányában, melyet Pulszky Ferencz visszavásárolt és a *m. nemz. Muzéumnak* ajándékozott, az utolsó iv hiányzik.

Krakkó. 1550.

Sztárai Mihály. Comoedia lepidissima de sacerdotio. — Az igaz papságnak tiköre. 8r.

Colophon: Cracoba nyomtatot Kerekotzki Ferencz által. 1550.

Egyetlen példányának 3 levélből (D 1. 4. és 5.) álló töredéke TOLDY FERENCZ könyvtárában, egy XVI. századi erdélyi nyomtatvány fedeléből kiáztatva. — Emliti «A cath. papok nőtlenségét gunyoló satyra» néven TOLDY, *Magyar költ. tört.* 2. kiad. 175. l.; ismertette és kiadta UGYANŐ, *Adalékok a m. irodalom történetéhez.* Pest. 1870. 13–22. l.; véleménye szerint a nyomtatás helye nem Krakkó, hanem Kolozsvár. E töredéknek címlevele nem lévén meg, a címet a magyar-óvári 1559-diki (hely és év nélkül megjelent) 2-dik kiadás címéből vettem.

25

Kolozsvár. 1551.

Heltai Gáspár. A Biblianac első része, az az, Moses nec őt könyve: Mely Magyar Nyelvre fordittatot, à Régi es Igaz Szt Könyuekből. 1 Genesis. 2 Exodus. 3 Leuiticus. 4 Numeri. 5 Deutronomium. Cum Gratia et Priuilegio Reginalis Maiestatis etc. Colosvarba. 1551., 4r. A—Dddd = 76 iv = 384 sztatlan levél. — *Elül*: címl., előbeszéd, az ó testamentomi könyvek summája a—h = 8 iv = 32 sztatlan levél.

Colophon: (az egészen üres utolsó levél előlapján) Colosvarba nyomtatot, Helthai Gaspar, es György Hoffgreff által. 1551.

Az előbeszédben megemlíti Heltai, hogy e könyv kinyomatását Csáki Mihály segítette költségével, s megemlékezik egyszersmind munkatársairól is, kik a biblia fordításában közreműködtek, e szavakkal: «Niha harman, s niha negyen is voltunc e munkába. Helthai Gaspar Coloswari Fő lelki Pásztor. Gyvlai Estvan Magyar Predicator. Ozorai Estvan: Es Wizaknai Gergely Scola Mester.»

Tévedve teszi Heltai Bibliája első részét Kolozsvárra 1546-ra SÁNDOR ISTVÁN, *Magyar Könyvesház* 1. l.; miután bizonyos, hogy Kolozsvárt Heltai nyomdája csak 1550-ben kezdett működni.

Csak 2 teljes példányt ismerek, az *erd. Muzcum* és a *késmárki ev. lyceum kltárában*. — Ezekon kívül még 10 példányt láttam a *m. akadémiai*, a *pesti egyetemi*, a *gy.-fejérvári Batthiányi-ktárban*, a *debreczeni ref. coll.* (3 péld.), a *kolozsvári ref. és unitár. coll.*, a *m.-vásárhelyi franc. kolostor* és *Lugossy József könyvtárában*, melyek többé-kevésbé mind csonkák. Ezek közt legépebb a m. Akadémia példánya, melyből csak egy levél, és az egyik debreczeni példány, melyből csak a címl. hiányzik.

Kolozsvár. 1551.

S Sirah könyve Magyar Nyeluen. Colosvarba. 1551. 8r.

2 = 14 $\frac{1}{2}$ iv = 114 számozatlan levél.

Colophon: Colosvarba nyomtatot. Helthai Gaspar, es György Hoffgreff által. 1551.

Mint Gyulai Istvánnak a czímlével hátlapjára nyomtatott rövid előbeszédéből kitetszik, a fordítást Tolnárról küldték be némely megnevezetlen fordítók, s annak átvizsgálását és kijavítását Heltai Gáspár Gyulai Istvánra bízta s az ő változtatásaival nyomatta ki.

Teljes példányai a *pesti egyetem, erd. Muzeum, a kassai püspökség, Schlauch Lőrincz szathmári püspök* és *Nagy István könyvtárában*; a *m. nemz. Muzeum* Jankovics-féle példányában a 3 utolsó, a *debreczeni ref. coll.* példányában a 2 utolsó levél hiányzik. Jankovics másik csonkább példányát, melynek 3 utolsó levélén kívül többi hiányzott levelei nyelvemléki hűségű kézirattal vannak pótolva, Horovitztól Lugossy József szerezte meg. — Elül csonkán megvan *Keszthelyen a gr. Festetics-ktárban*.

27

Kolozsvar. 1552.

A Bölts Salomon Kiralnac Könyvei. I. Prouerbia. 2. Ecclesiastes. 3. Canticum Canticorum. 4. Sapientiae. Magyar Nyelven. Colosvarba. 1551. 8r. A—S = 18 iv = 144 sztlan levél.

Colophon: (az utolsó iv 7-dik levelének előlapján, mely levél, valamint azon iv 8-dik levele is egészen üres) Colosvarba nyomtatot Heltaj Gaspar, es György Hoffgreff által. 1552.

A czímlap és colophon évszámai bizonyítják, hogy a nyomtatás már 1551-ben meg volt kezdve, de csak 1552-ben lett befejezve; miért is ezen könyvet az 1552. évre tartottam sorozandónak.

Ki volt e könyv fordítója, arról az előbeszédben semmi említés nincs.

Teljes példányai a *kassai püspökség* és *Schlauch Lőrincz, szathmári püspök ktárban*. — Az *erd. Muzeum* példányának egy hiányzott levelét betűhű másolattal egészítettem ki; a *pesti egyetem* és *Nagy István* példányából csak a czímlével, a *debreczeni ref. collegiuméből* a 9 első levél, a *m. nemzeti Muzeum* Jankovics-féle példányából elül 10, közben B7, B8, összesen 12 levél hij. — Lugossy József Horovitztól szerzett Jankovics-féle példánya még ennél is csonkább. — Néhány utolsó levél hijával megvan *Keszthelyen a gr. Festetics-ktárban*.

28

Kolozsvar. 1552.

Heltai Gáspár. A *Biblianac* negyedic része. Az az, a *prophe-taknac* *Irasoc*: Melyec Magyar nyelvre forditattac, à régi és igaz szent könyuekből. Esaias Jeremias Ezekhiel Daniel Oseas Joel Amos Abdias Jonas Mikheas Naum Abakuc Sophonias Haggeus Zakharias Malakhias. Colosvarba 1552. 4r. A—OOOo iv = 106 iv = 424 sztlan levél. — *Elül*: czíml., előjáró beszéd A—C2 = 10 sztlan levél,

Colophon: Colosvarba Nyomtatot, Heltai Gaspar, es György Hoffgreff által. Karáchon hauanac 7. napian. 1552.

Ép példányai a *m. Akadémia* és a *m. nemz. Muzeum k tárában* (Jankovics-tól); ugyanott egy második példány az utolsó levél hiján, mely Szathmári Pap Mihály egykori kolozsvári ref. tanár kéziratával van pótolva, teljesen ép. — Rima-Szombaton a *kis-honti ev. eszteresség k tárában* (ép). — Többé-kevésbé csonka péld. a *pesti, debreczeni és kolozsvári ref. coll.*, a *kolozsvári unitar. coll.*, a *gy.-fejérvári Batthiányi-intézet*, a *tordai unitar. gymn.* és *Lugossy József k tárában*.

29

Kolozsvár. 1552.

Heltai Gáspár. A reszegségnek es tobzodásnac veszedelmes vóltárol valo Dialogus. Heltai Gaspar Colosuari plebanos által szerzetet. Colosvarba. 1552. 8r. A—K₄ = 9¹/₂ iv = 76 szatlan levél.

Ajánlva van Kendi Antalnak, a nagyságos Kendi Ferencz öcscsének. Igen érdekesek az ajánló levél végsorai: «Kerem ezokáert te kegyelmedet, hogy te kegyelmet ió neuē uegye: es ha szinte tiszta magyarságal irua ninchen, te kegyelmet meg bochassa: Mert iol tudgya te kegyelmet, hogy *nyeluem szerént szász vagyoc, es eszt e keueset tizenhat esztendeig tanultam*. Az Wr Isten te kegyelmedet az igaz hitben meg tarcha. Amen.» Kitétszik e szavakból, hogy a szász eredetű Heltai, a magyar irodalom e nagy érdemű s buzgó művelője és terjesztője, a magyar nyelvet csak 1536-ban kezdte tanulni. Ekkor pedig már felnőtt ifju lehetett, minthogy 7 év mulva 1543-ban őt a wittenbergi egyetem tanulói sorában találjuk, hova az akkori szokás szerint bizonyosan érett fővel ment ki tanulni.

Maga a munka az akkori viseletek, szokások és erkölcsök ismeretére számos igen érdekes adatot szolgáltat, melyek mindedig nincsenek fölhasználva, de népies nyelvéért és példabeszédeiért a magyar nyelvész figyelmét is nagyon megérdemli. Mutatványokat közöltem belőle *Vasárnapi Ujság* 1868. 486. 487. 1.

Teljes példánya a gy.-fejérvári *Batthiányi-intézet* és n. *Fáy Alajos k tárában* Tibold-Daróczon. — Az *erd. Muzeum* példányából, melynek czimlapján elhomályosodott tintával: Joannes Secundus electus Rex ungarje Dal II. János király sajátkezű irásával olvasható, hiányzik C8—E1, G7, H2, H7, H8, összesen 14 levél.

30

Krakkó. 1552.

Heyden Sebald. Puerilium Colloquiorum formulae pro primis Tyronibus per SEBALDUM HEYDEN ex Comitorum Campo hinc inde collectae iam et denuo auctae, ac germanico, polonico, ungarico idiomate illustrate. Sebald Heyd ad nasutum lectorem. Consultum pueris uolumus nasute ualetio Quaesitus his fructus, gloria nulla mihi. Cracoviae Lazarus Andree excudebat. Anno 1552. 12r. 44 szatlan levél.

Régibb kiadása: Krakkó 1531. — Ujabb, csak latin-magyar kiadása: Debreczen 1591. és 1596.

Egyetlen példánya a *bécsi cs. k tártban*. Ismerteti RÉVÉSZ IMRE, *Uj Magyar Muzeum* 1853. I. köt. 348. l.

31

Kolozsvár. 1553.

Heltai Gáspár. Catechismvs mellybe à mennyei tvdomannac Sommáia, à derec szent irásbol, es sok keresztyén Tanítók-nac irásokból rőuideden egybe szerzetettőt es befoglaltattot: HELTAI GASPARTOL à Colosuari Plebanostól. Az együgyű keresztyéneknek építésére: Colosvarba 1553. 8r.

Ajánlva Szentgyörgyi Péter deáknak, N. Bányán lakozónak.

Csak két csonka példányt ismerek: *a lőcsei ev. gymnasiumban*, melynek czimlapja megvan s mely a K8 levéllel szakad meg, és a *m. nemz. muzeumban* (Jankovicstól), melyben hiányzik a czimlevél, s mely a K7 levéllel szakad meg. Ez utóbbi példányt gr. Kemény József még épen látta, kinek Sándor István Magyar könyvesháza 2. lapjához irt jegyzete szerint a teljes példány A—L = 11 iv = 88 sztlan levélre terjedt.

32

Kolozsvár. 1553.

Heltai Gáspár. Vigasztalo kőnyuetske keresztyéni intéssel és tanítással, miképen kelyen az embernek készülni keresztyéni es bodog e Világból valo kimulásához. 8r. A—R₃ = 16³/₈ iv = 131 sztlan levél.

Colophon: Colosvarba nyomtatot, Heltai Gaspar Műhelyébe.

1553.

Ajánlva van Báthori Annának, Báthori György házastársának.

Ujabb kiadása: *Sicz.* 1593.

Csak 4 példányt láttam, melyek egyikében sincs meg a czimlevél, s így a czimet csak a B₁ levélen kezdődő szöveg fölirata után adhattam. Legépebb *a magy. nemz. muzeumé* (Jankovicstól), melyből csak a cziml. hiányzik; *a lőcsei evang. gymn.* példányában hiányzik A₁ és 8, B₁ és 8, D₁ és 8, J₁ és 8 (összesen 8 lev.), *a m. Akadémia* példányának czimlapja Burján József antiquarius kéziratával van pótolva, elül azonban hiányzik belőle 3 iv és 2 levél; legcsonkább a Toldy Ferencz példánya, melyből elül 3 iv és 4 levél, végül 7 levél hiányzik. — A gr. Bethlen Kata könyvtárában volt példány a n.-enyedi ref. collegiumban 1849-ben pusztult el.

33

Kolozsvár. 1554.

Tinodi Sebestien szőrzese: Chronica. Első reszebe Ianos Kiral halalatul fogua ez esztendeig Dunan innet Erdel orszaggal lőt minden hadac vesződelmec, reuidedőn szép notakual enőkbe vadnac. Mas reszébe külömb külömb időkbe es orszagokba lőt dolgoc Istoriac vannac. Colosvarba 1554 esztendőbe. A—q

= 39 iv = 156. sztan levél. — *Elül*: cziml., ajánlás, mut. tábla 4 lev.

Colophon: Colosvarba nyomtatot György Hoffgreff Műhelyebe 1554. esztendőben.

Tinódi előbeszéde és I. Ferdinánd királyhoz intézett ajánló levele Kolozsvártt 1554. márt. 14-dikén kelt.

A szövegbe nyomtatott dallamokat megfejtette s újra kiadta MÁTRAY GÁBOR, *Történeti, bibliai és gunyoros magyar énekek dallamai a XVI. századból.* Pest. 1859.

Teljes példányai a *m. n. Muzeum*, a *m. Akadémia*, a *késmárki ev. lyceum*, *Schlauch Lőrincz szathmári püspök ktárában* és Bécsben a *csász. ktárban*. A *s.-pataki ref. coll.* példányában csak az utolsó levél hiányzik; az *erd. Muzeum* példányában az első 8 és a legutolsó levél kézirattal van kiegészítve. — Nagy István könyvtárával egy ép és egy csonka példány került külföldre.

34

Kolozsvár. 1555.

Batizi András. Catechismvs Az az, à Keresztyeni tudomannac reuieden valo tanusaga. BATHIZI ANDRAS által irattatott. Ps. xxxiiii. Ióietec ide Fiaým, es halgassatoc engemet, az Wr-nacfélelmére tanitlak meg túteket. Colosvarba nyomtatot György Hofgref által. M.Đ.LV. 8r.

A krakkói 1550-diki eredeti kiadásnak hibátlanabb utánnyomata.

Egyetlen, közben és végül csonka példánya, mely az L8 levél után szakad meg, a *m. Akad. ktárában*. Hiányzik közben B1, B8, K7, 8, L2 és 7=6 levele.

35

Bécs. 1558.

Bornemisza Péter. Tragoedia Magiar nelvenn, az Sophocles Electrajabol nagioib rezre forditatot, ez az Kerezteneknek erkeoeczőknek iobitasokra peldaul szepen iateknak mogia szerint rendeltetet PESTI BORNEMIZZA PETER DEAK által. M.D.LVIII.

Ily czimmel nyomtatott könyvet látott Bécsben 1778. július 17-dikén Kapronczai Ádám, Benkő Józsefhez intézett levele szerint, mely megvolt a n.-enyedi coll. könyvtárában, *Epistolarum Josephi Benkő MS. Tom. I. nro 182.*, mint ezt gr. Kemény Józsefnek Sándor István M. könyvesháza 2-dik lapjához irt jegyzete bizonyítja. — E tudósítás írója Kapronczai Ádám magyar nemes Maria Theresia különös kegyéből Bécsben az illyr-udvari typographiában nagy előmenetellel tanulta a nyomdászatot, metszést és betűöntést Kurtzboeck József nyomdász és könyvárus mellett, s ő birta rá e nyomdászt, hogy Benkő Transsilvaniaját adja ki. Lásd: BENKŐ *Transsilv. Pars Generalis. Viennae. 1778. Tom. II. 329. l.*; később Maros-Vásárhelyt nyomdát állított s ott halt el. — Miután Benkő Epistolariuma Enyeden elpusztult, arról, hogy Kapronczai e most egy példányban sem ismert könyvet Bécsben kinél látta, bővebb tudósítást most már nem nyerhetünk.

Hogy Pesti Bornemisza Péter deák egy személy a későbbi superintendens Bornemisza Péterrel, ki magát «pesti fi»-nak, latinul «Petrus Abstemius Pannonius

de Pest»-nek írta, kétségtelen, s igen hihető, hogy az 1576. körül már superintendens Bornemisza e könyvet 1558-ban Bécsben tanultában ugyanott nyomatta.

SÁNDOR ISTVÁN, *Magyar könyvesház* 14. l. kétségtelenül e könyvecskét írta le e cím alatt: «Clitemnestra Tragediája. Irta Sophocles. Ford. Bornemisza Péter.» Minthogy ő e könyvet a XVI. században megjelent azon könyvek közé sorolja, melyek megjelenési évéről nem volt tudomása: azt kell hinnünk, hogy ő e könyvről nem Kapronczai vagy Benkő által nyert tudomást, mert ez esetben az évet tudta s a címet is aligha így adta volna. Közleményéből azt gyanitom, hogy ő e könyvről valamely czimlaptalan csonka példányból vett tudomást.

Bessenyei György 1779-ben megjelent Holmi-jában e tragoediából közzé tett egy jelenetet, bizonyosan a Kapronczai által említett bécsi példányból.

36

Magyar-Óvár. 1558.

Huszár Gál. Az Vr Iesus Christusnac Szent Vachoraiarol, kin szenvedeseről es dichőseges fel tamadasarol valo Predicacioc. Óvárba nyomtatott. M.D.LVIII. 8r. A—G2 = 26 sztlan levél (4 levelenként).

Ajánló levelének, mely latinul van írva, kelte ez: Altemburgi Pannoniarum Calen. Aprilis 1558. R. T. M. Deditiss. GALLUS ANAXIUS Altemburgianæ Ecclesiae Minister.

Egyetlen ismeretes példány a *bécsi csász. kárban*. — Legelőször ismertette SÁNDOR ISTVÁN, *Sokféle V. köt.* 186. 187. l.; említi e példányt gr. Kemény József *Uj M. Muzeum* 1855. I. köt. 113. l.; bővebben szól róla Révész Imre, *Prot. egyh. és isk. lap.* 1862. 5. sz.

37

Kolozsvár. 1559.

Heltai Gáspár. Agenda az az Szentegyhazi Chelekedetec, Mellyeket kőuetnec közenségesképpen à Keresztyeni Ministertec es Lelkipasztoroc. Vyonnaan nyomtattatot. Cum Gratia et Privilegio Serenissimarum Maiestatum Regiarum Hungariæ etc. Colosvarba. 1559. 4r. A—Bb = 25 iv = 100 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás és innepek névsora 8 sztlan lev.

Colophon: Colosvarba nyomtatot Heltaj Gaspar által 1559. (a végső lapon Kolosvár város czimere CLAVSEMBVRG felirattal).

A czimlevél hátlapján áll Heltai rövid ajánlása latin nyelven a magyar egyházak lelki pásztoraihoz, mely ezen szavakkal kezdődik: En, fratres dilectissimi, *denuo* in vsum vestrum et Ecclesiarum Agendam, hoc est, librum formas actionum ecclesiasticarum continentem, *edidimus, qui prima est foetura nostri instaurati operis, quod ob intractabilitatem prioris societatis non citra magnum certe dolorem, intermittere fuimus coacti.* Nec sine singulari commotione supputo *sex annorum curriculum*, quod preter insignem aliquem vtilitatem Ecclesię elapsum est. Nevezetes fölvilágosítást adnak ezen szavak a kolozsvári Heltai-féle nyomda történelmére. Nem lehet ugyanis azokat másképen értelmezni, mint hogy ezen ujonnan azaz másodszer kiadott Agenda a legelső terméke Heltai 1559-ben ujra

megindított nyomdász munkásságának, melyet a társával való kijöhetetlenség miatt 6 évig kénytelen volt félbe szakítani. Hogy Heltai 1550-ben felállított nyomdájában nyomdásztársa Hofgreff György volt, kitetszik az abban 1550—1552. nyomtatott magyar hittani munkák colophonjaiból, melyek egyenlően így hangzanak: «Colosuarba nyomtatott Helthai Gaspar es György Hoffgref által.» Hogy azonban Heltai és Hofgreff közös működése már 1553-ban megszakadt, s ez évben a nyomdában Heltai maga működött, kitetszik Heltai 1553-ban nyomtatott Vigasztaló könyvecskéjének colophonából, mely így szól: «Colosvarba nyomtatot, Heltaj Gaspar Műhelyébe 1553.» A következő években 1554—1558. azonban megfordítva egyedül Hofgreffel találkozunk, mint a kolozsvári nyomda tulajdonosával. Lásd: Tinódi verses krónikájának 1554-diki colophonját és Batizi András Catechismusa 1555-diki kiadásának czimlapját. Ugyanő nyomtatta 1555-ben Dávid Ferencz Dialysis scripti Stancari cz. latin munkáját, melynek colophona: «Impressum Claudiopoli Transilvaniae, per Georgium Hoffgrevinum Anno M.D.LV.» Az ő műhelyében jelent meg a Consensus Doctrinae de Sacramentis Christi cz. munka Anno M.D.LVII. Claudiopoli, in officina Georgii Hoffgrevii; valamint 1558-ban az Acta Synodi Pastorum Ecclesiae Nationis Hungaricae in Transylvania, ily colophonnal: Impressum Claudiopoli, in Officina Georg. Hoffgrevii. Heltai e szerint 1553-tól 1559-ig, mint maga mondja, 6 éven át nyomdász gyanánt nem működött. Föltűnően igazolja ezt az a körülmény is, hogy ő a Kolozsvártt izgató Stancar hittudományi tétele ellen irt «Confessio de mediatore generis humani, Jesu Christo» czimű latin munkáját 1555-ben Wittenbergben nyomatta; mit bizonyosan nem fogott tenni, ha saját nyomdával rendelkezhetett, vagy az itt ekkor működött nyomdászszal Hofgreffel jó viszonyban állott volna.

Hogy Heltai Agendájának ezen újabb kiadása javítva és tetemesen bővitve jelent meg, bizonyítják ajánlásának végszavai: «De Agenda hac dicere possumus, nouum librum esse, studiose castigatum. *Quod facile ipsa collatio cum priore editione ostendet*: Taceo quod multa huic editioni accesserunt, quae in priore desiderantur. Christus Dominus nos omnes gubernet: Amen.» — Ezen második kiadásban tárgyalja Heltai a keresztelést, esketést, a magános és közönséges gyóntást és áldozást, a betegek látogatását és vigasztalását, a temetés szertartásait, végre a foglyok tanításának és vigasztalásának módját. — Az első kiadást, melynek eddig egy példánya sem került napfényre, a főttebbiek után 1550 és 1553 közt megjelentnek kell tartanunk.

Teljes példányai az *erd. Muzeum*, a gy.-fejérvári *Batthiányi-intézet*, ugyanott a *seminarium ktárában* (1 ép és egy végül csonka péld.), a *debreczeni ref. és kolozsvári unitár. coll. ktárában*. — Bethlenben özv. gr. Bethlen Pálné ktárában egyetlen levele hiával. — Megvolt Enyeden is a gr. Bethlen Kata könyvei közt.

Székely István. Chronica ez Vilagnac Yeles dolgairól. SZEKEL ESTVAN. Craccoba Niomtatot. Striykouiai Lazar Altal, Christvs szűletesenec M.D.LIX. esztendeiebe. 4r. 237 levél. — *Elül*: cziml., ajánlás, üdv. versek 4 sztlm levél.

Colophon: Ezdr őtt szaz őttuen kilencz esztendöbe niomtatot, szent Görög huanak tizedic napian. τέλος.

A czimlevél hátlapján áll Németi Ferencz czimere, ezután következik egy lapon Vilmányi Libecz Mihály latin verse ezen czimerre; a következő két lapon Székely

István ajánlása Németi Ferencz tokaji tiszttartónak, mely «Gónczón költ, szent Iacob hauanac huszadic napian. Anno Domini. 1558»; végre 3 lapon Vilmányi Libecz Mihály latin és magyar üdvözlő versei állanak.

Egyike azon XVI. századi magyar nyomtatványoknak, melyek igen számos példányban maradtak fön. Teljesen ép példányai azonban a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. Teljesen ép tudomra a *m. nemz. Muzeum* és az *erd. Muzeum* egyik példánya, a Lugossy Józsefé *Felső-Bányán* és a Nagy István egyik példánya, mely külföldre került; a többiek többé-kevésbé csonkák, elül, végül, sőt nagyobbára közbül is hiányosak, egy részben kézirattal pótoltak; mi bizonyítja hogy ezen könyv a mult századokban nagyon kedvelt olvasmány volt. — *M. nemz. Muzeumban* (több péld.). — *M. tud. Akadémia.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz. M.-Vásárh. Teleki-ktár.* — *Szebeni Bruckenthal-kt.* — *Gy.-Fejérvártt Batthidny-kt.* — *Kolozvári ref. és unitár: coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* (kevés híján ép.) — *Debreczeni ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* — *Egri érseki kt.* — *Szathmári püsp.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *M.-szigeti r. kath. gymn.* — *Szegedi kegy. r. ház.* — *Pápai franc. kolostor.* — Magánosoknál is számos példányt láttam, mint: gr. Mikó Imrénél Kolozsvártt, gr. Toldalagi Victor-nál Koronkán, n. Fáy Alajos könyvtárában Tibold-Darócson, Radványon b. Radványoskynál stb. stb.

39

Magyar-Óvár. 1559.

Sztárai Mihály. Comoedia lepidissima de sacerdotio, authore MICHAELE STARINO Altiniensis Ecclesiae Ministro. Az Igaz Papsagnac Tiköre, mellyet à STARAI MIHALY Mester mostan szerzett. Azt is megtalalod Atyamfia Keresztyen è kis Kőnyuechkenec végében, mimodon es főkeppen mire valasztyac az igaz Keresztyenec à Lelki Pasztorokat, S mi okaert vonszac le is nemelliekről A szentegyhazi szolgasagot. H. és év n. 8r. 63 lap.

Ajánlja e könyvet «A Semneci Cremenci és Beszterczei bölch Tanaczoknak, es mind az egész Magyar Ország Banyain lakozo Christu hiueinec» annak nyomtatója e kiadója «Huszár Gal az Ouari Egyhazi szolga». — A könyv 54-ik lapján ez áll: «Im mastanaban kedig ezer öt száz ötuen kilentz esztendőben irnac», miből következtetve e könyv nyomtatási évét biztosan tehetjük 1559-re. Hasonló bizossággal állithatjuk, hogy Huszár Gál, ki már 1560. october havában Kassán fogóságban volt, e könyvet 1559-ben Magyar-Óvártt ottani saját nyomdájában nyomtatta.

Első kiadása: Krakkó 1550.

Egyetlen példány *gróf Apponyi Sándor könyvtárában.* — Ismertetését adja TOLDY, *Adalékok a régibb magyar irod. történetéhez.* Pest. 1870. 4—13. l. és *Magyar költők élete.* Pest. 1870. I. köt. 49. l.

40

Debreczen. 1560.

Huszár Gál. Isteni dicsiretek és Psalmusok. 1560. 8r. Ajánló levele Melius Péterhez.

Igy van említve e könyv a Debreczenben 1602-ben nyomtatott énekeskönyv előbeszédében, a Sz. Ujfalvi Imre által a régibb énekeskönyvekről készített lajstrom-

ban. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 2. l.* 1550-re említ egy énekes könyvet, h. n. «Közönséges isteni dicséretek 4r.» cím alatt, melyet pusztán az ő hitelére 1550-re fölvenni nem bátorokdtam.

41

Kolozsvár. 1560.

Heltai Gáspár. Soltar az az, Szent Davidnac, es egyeb Prophetaknac Psalmusnac, auagy Isteni dichiretekneç könyue: Szép Summátkáçkal es rőuïdeden valo ærtelmőckel. Magyar Nyeluen HELTAI GASPARI etc. Colosvarat. M.D.LX. 8r. 300 lev. — *Elől*: cziml., ajánlás stb. 10 sztlan lev.

Colophon: Colosvarat nyomtattot, az Wrnac tisztességére: à nemes Magyar nemzetneç épülésére: Heltai Gáspártól. 1560.

Ajánlva van latinul II. János választott királynak. Az ajánló levél végén: Datæ Colosuarini Anno Domini, M.D.LX. die xx. Februarij, quo ante annos octo frater Georgius Dalmata Thesaurarius, hostis ueritatis Christi, et Maiestatis tuæ serenissimæ, in castro Alvintz perfidiæ suç etc. iustas pœnas dedit. Inclytæ ac sereniss. Maiest. tuę dedidissimus (*igy*) Caspar Heltus presbiter Ecclesiæ Colosuarien.

Teljesen ép példányai az *erd. Muzeumban*, a *m.-vásárh. Teleki-ktárban*, a *szepeni evang. gymn.* és Néhrén Szepesben *b. Mednyánszky Alajos ktárában*. — Cziml. hiján a *kolozsvári ref. collegiumban*. — A *m. n. Muzeum* példánya (Jan-kovicstól), a *debreczeni ref. coll.* 2 példánya, valamint a *kolozsvári uniódr. coll.* és a Nagy István külföldre került példánya többé-kevesbbé csonkák.

42

Kolozsvár. 1560.

Rendelés. Kőlen kőlen tzickeleknec, mellyec szerent eleteket rendellyenec, és erkőlczetek szabianac à tiszteletes Sőts legényec, à királyi varosban Colosuarban: Egybe szerzetettec és è rendre hozatattac, à tisztelődő feiedelmekneç, Birónac és egész Tanatsnak ió akarattyából és engedelméből, à fellyűl meg mondot királyi városnac Colosuárnak tiszteletes Sőts tzenek Mesteritől, egyenlő végezésből és akaratból. Colosvarot. 1560. esztendőbe. 4r. a—b2 = 1½ iv = 6 sztlan lev.

Colophon: Colosvarot nyomtatot ez è Rendelés, midőn tzen mesterec vólnánac à tisztelendő Mesterec. 1. Demeter Wolff. 2. Tothazi Micklós. 3. Piter Schesburger. 4. Ennyedi Gyárfás.

Egyetlen példánya, a *kolozsvári szőlcs czech ládájában*, az 1876. április 22-diki tűzvész alkalmával pusztult el.

43

Bécs. 1561.

Draskovics György. Igen Zep Kenyw, az Kezenseges Igaz kezertyen hytnek regysege, es Igassaga mellet, mynden Eretnesegnek (*igy*) wysaghy ellen. Mellyet az LIRINIAY VINCZE, ennek elewte, Ezewr eztendewuel zewrzet. Bechben nyomtatot, az fewlseges Romay Chyazarnak es Magyar Orzagy, es Cseh Orzagy Kyralnak etc. engedelmewl: az Raphael Hofhalter által. Anno M.D.LXI. 8r. A—Q = 16 iv = 128 sztlan lev.

A fordító csak a latin előbeszédben nevezi meg magát így: «Georgius Draskovicus Dei et Apostolicae sedis gratia Episcopus Quinqueecclesiensis.»

Egyetlen példánya a bécsi cs. udv. könyvtárban. — Az ezen példány czimlapja előtt álló üres levélre a fordító saját kezével följegyezve áll: «Serenissimo Principi et Dno, Dno Maximiliano Dei grā Regi Boemiae etc. Dno suo clementissimo Author Translationis humillime obtulit.» — A czimet, kétségtelenül ezen példányról, csaknem betűhiven közli BUDAI FERENCZ, *Polg. Lexicon I. 576. lap.*

44

Bécs. 1561.

Draskovics György. Lactantius munkáinak fordítása. Bécs. 1561.

Emliti BUDAI FERENCZ, *Polg. Lex. I. 576. l.*, TOLDY, *Irod. arczképek. Pest. 1856. 6. l.* és FERENCZI és DANIELIK, *Magyar írók. I. köt. 1856. 114. l.* — Budai Ferencz közléséből gyanítom, hogy Draskovics ezen munkája is, melynek eddig sehol hazánkban példányára nem találtunk, a bécsi cs. könyvtárban van.

45

Bécs. 1561.

Pesti Gábor. Nomenclatvra Sex Lingvarum Latinae, Italicae, Gallicae, Bohemicae, Hvngricae, et Germanicae. Lingua autem Hungarica nouiter accessit, cum latinarum dictionum quamplurimarum, quae prius deprauatae fuerant restitutione. Per GABRIELEM PANNONIUM PESTINUM. Vocabular Sechsserlay sprachen, Latein, Welsch, Frantzósisch, Behemisch, Hunge-risch vnd Teütsch. Fleissig Corriegiert und gepesseret. Wien Hans Singrenier. Kis 4r. A—f3 = 28^{3/4}, iv = 115 sztlan lev.

Colophon: Impressum Viennae Austriae, per Ioannem Syn-grenium. Anno 1561.

Ajánlása Ujlaki Ferencz győri püspöknek az 1538. és 1550-diki kiadások szerint van utánnomva.

Ujabb kiadása: Bécs. 1568.

M. n. Muz. (czimlevele kézirattal pótolva). — Emliti e kiadást DENIS, *Wiens Buchdruckergesch. 388. l.*

Melius Péter. A Christus Közbe Iarasarol Valo Predicacioc, Mellyeket MELIVS PETER a Dóbrótzóni Lelki Pasztor irt. Ebben ielent meg az Istenec szereteti mi bennűnc, hogy az ő égyyetlen egy fiat küldötte az Isten ez vilagra, hogy éllýűnc ő általa. Ebben áll a szeretet, nem hogy mi szeretűc volna az Istent, hanem hogy ő szeretet minket, es el küldötte az ő fiat, hogy engeszteles lenne a mi bűneinkert. I. Ioan: 4. Dóbrótzónbe nyomtattác M.D.LXI. 4r. A—G = 7 iv = 28 szatlan levél.

Ajánló levele a czimlevél hátlapjára van nyomtatva s «A Magyar Orszagi kereskedő es árros nepeknek» szól, kik által terjedt a reformatio, mint Melius írja, «ilyen hamar közödtűnc. Mert a szellyel valo iarasban ti vöttetec es ti hallottátoc elöb egyebeknel, es ti diczeretec s beszélletetec egyebeknek az Istenec kegyelmeről valo tudomant.» Kelete: «Dóbrótzónben írta Mind szent hauanac 1. napian Melius Peter a Dóbrótzóni Lelki pasztor.»

A könyv tartalma hét prédikáció, a hetedik után: FINIS.

Hogy ezen Debreczenben 1561-ben nyomtatott könyvet a kassai fogságából kiszabadult Huszár Gál bujdosó kassai pap nyomtatta, s hogy az eddig elfogadott tétel, mely szerint Debreczenben a legelső nyomtatvány 1562-ben jelent volna meg, teljességgel nem áll, bőven kifejtettem és bizonyítottam «Huszár Gál életéről es nyomdájáról» irt cikkemben *Századok I. évf.* 1867. 150—154. l.

Irodalomtörténetünkben legelsőben én ismertettem *Erd. Muzeum Évkönyve V. köt.* 39—40. l., az erd. Muzeumnak Rónay Jácint által adományozott példány után, mely Meliusnak Aran Tamás tévelygéseiről irt s Debreczenben 1562-ben nyomtatott munkája után a nyomtatással egykoru kötésbe van kötve. — Megvan teljesen ép példányban a *m. nemz. Muzeumban* is (Jankovicstól). — Megvolt csonka, rongált példányban Nagy István-nál (Catalogue.. chez List et Francke. Leipzig 1870. 66. l.), valamint az 1812-ben elhalt kolozsvári ref. tanár Szathmári Pap Mihály *könyvtárában* is, mint a Bod Athénásának 172. lapjához mellékelt sajátkezű jegyzete bizonyítja. Ő azonban e könyv megjelenési évét tévedésből tette 1562-re.

Melius Péter. A Szent Pal Apastal levelenec mellyet a Colosabelieknek irt predicacio szerent valo magyarázattya. A Keresztyen igaz atyafui szeretet műkalodic es masnac örömet szolgál az iregység pedig es à ragalmazas senkit nem eppit sem hasznal. I. Cor. 14. H. és év n. 8r. A—Q, S, T, V2—5 lev. (*Itt megszakad; végén csak egy két lev. hij.*)

Az ajánlás «à Dóbrótzóni Tanácznak» (A 2. 3. levél) így végződik: «Dóbrótzónben írta Pünkösd hauanac első napian

ennyi esztendőben. 1561. A ti szentegyhazi szolgatoc. Melios Peter.»

A címlapon, a cím és a szent írásból idézett hely között áll a nyomdai címer, mely a Frobenius-féle baseli nyomda címerének utánezata (felhőből kinyuló két kéz által tartott horgony, a nyelére tekergőző kígyóval).

Hogy Melius ezen munkája Debreczenben Huszár Gál betűivel gyomatott, kétségtelen bizonyossá teszi az, hogy betűi ugyanazok, melyekkel Meliusnak Arany Tamás tévelygéseiről irt s Debreczenben 1562-ben Huszár Gál által kiadott munkája van nyomtatva, mely könyv utolsó lapján a fönzebb leirt nyomdai címer is látható. — A nyomtatási évet biztosan tartom 1561-re határozhatónak azért, mert Melius ajánlása 1561. május 1-én kelt: tapasztalásom szerint az azonkori magyar nyomtatványokban az ajánlás a nyomtatással együtt szokott kelni.

Egyetlen példánya, melyből az R iv (= 8 lev.), VI (1 lev.) és végén V₅ után csak néhány levél hiányzik, néhai b. Radák Istvánné adományából az *erd. Muzeum ktárában*.

48

Debreczen. 1562.

Melius Péter. Az Aran Tamas hamis es eretnec tevelgesinec es egyeb soc teuelgéseknec mellyec mostā az el fordult feið eberec kōzðt el árattanac, meg hamissitási, a derec szent irasbol es a regi szent iras mağarázo Doctoroknac irasokbol, a Debretzeni Tanittóc altal, ki uolt szēt Andras napiā es Karaczō Hauanak 1. 11. 12. 13. es 14. napian, az egész Keresztyeni gyūlekezet elðt, Christus Vrūc szūletese utan ennyi esztendōben. 1561. E kōnyuetskenec a uégén tabla is uagyon az teuelgesekrōl kiket fel irtunc. Debretzōmbe nyōtatott Anno M.D.LXII. 4r. 152 lap. — *Elūl*: címl., ajánlás 3 szatlan levél; *végén*: mut. tábla 2 szatlan lap.

Az egész könyv A—X = 21 iv = 84 levél; a végső lap üres. — A legutolsó számozott lapon 152 nyomdai hibából áll; helyesen 159-nek kellene állani.

A könyv végén a 152. lap alján ^FINI s ez alatt ugyanazon _S nyomdai címer, mellyet a fönzebbi szám alatt ismertettem.

Az ajánlást Enyingi Török Jánoshoz és Ferenczhez, Hunyad vármegye örökös főispánjaihoz: és a debreczeni keresztyén atyafiakhoz Huszár Gál írta, ily kelettel: «Debretzōnben írta 1562. esztendōben Februariusnac 14. napian, Huszar Gal a Cassai Lelki pasztor. Exul.»

Hogy a címlapon meg nem nevezett szerző Melius Péter, kitetszik az ajánló levél e szavaiból: «ez kis kōnyuetsket Melios Peter a ti Pispektec írta.» Hogy pedig a nyomtatás Huszár Gál nyomdájában történt, bizonyítják az ajánlás e szavai: «Ezeket e mostani teuelgeseket rend szerent minden meg feitesuel, *im en ki nyomtattam*, es a mint a ti lelki pasztoritoktul erdemlitec, a ti neuetec alattam ki.»

Az egész könyv Arany Tamásnak, ki az unitarismus tanait Debreczenben terjeszteni kezdette, 37 eretnekségét vagy tévelygését czáfolja, oly módon, hogy Arany Tamás tévelygései röviden megemlítettvén következik mind egyik után Melius hosszabb czáfoló fejtegetése.

Legelsőben ismertette e könyvet J** (Jankovics Miklós) *Tud. Gyűjt.* 1829. VI. köt. 36. l. — Bővebben irtam róla *Századok* 1867. 150. 151. l.

Példányai: *M. nemz. Muz.* (Jankovicstól), Gy.-Fejérvárt a *Batthidányi-ktárban* (Melius Sz. Job könyve után kötve); *erd. Muzeumban* (közben egy iva kézirattal kiegészítve), csonkán *kolozsvári unitar. coll.* (N.-ajtai Kovács István ktárából), csonkán megvan *Schlauch Lőrincz szathmári püspöknél*. — Megvolt Kolozsvárt Szathmári Pap Mihálynál is, sajátkezű jegyzete szerint. — Nagy István csonka példánya hova lett, nem tudom; List és Francke catalogusában nincs említve.

49

Debreczen. 1562.

Melius Péter. Catekismvs. Az Egesz keresztieni tvdomannac fundamentoma es sommaia a szent irasbol ezue szedettetet, es meg emendaltatot. Caluinus Ianus irassa szerint Az Somogi MELIUS PETERTEL. Iarullatoc en hozzam fiaim, hallgasatoc engemet, az Vrnac felelmere tanitlac en titeket. Psal. 34. Döbrötznbe. M.D.LXII. 8r. A—K4 = 9¹/₂ iv = 76 sztan levél.

Ajánlja Németi Ferencz tokaji kapitánynak «Somogy Peter Mester, a te Nag. szolgálja.»

Egyetlen levele (C8) híján teljes példánya a *m.-vásárhelyi Teleki-ktárban*. — Nagy István elül s végül csonka példánya a 9-dik ivnél szakadt meg. — Ujabb kiadása: Debreczen. 1569.

50

Debreczen. 1562.

Melius Péter. (A kísértet és a bünös ember párbeszéde és különféle könyörgések) . . . 8r. a2—c1, c3—e1 = 4¹/₈ iv = 33 sztan levél.

Ezen czimlaptalan, egyetlen csonka példányban ismert könyvecskét szerzője Melius Péter ajánlotta Nagyságos Némethi Ferencznének, ily kelettel: «Datum Debrecini pridie Septembris Anno 1562. Melios Peter Horhi fý somog'ban».

Következik az e2 levelen, külön czimlappal és előbeszéddel: Az Hitről es az Kereztienségrwl val vetekedes Christus, S. Peter es Papa. S. Pal. A Döbröczeni tanitoc munkaiual. 1. Timo. 4. (szent irási idézet). e 2—f7, és g 4. 5. 6. lev. (itt megszakad).

Ezen czimlapos második rész ajánlása is Nagys. Némethi Ferencznéhez van intézve, ily kelettel: «Döbröczönbe. XII. napan mind szent huanac. 1562. Melius Peter a te Nag. szegen Caplannia».

Hogy ezen könyvecskék szerzője Melius Péter, nem csak az ajánlásból, hanem abból is bizonyos, hogy az utóbbi munka újabb kiadása Debreczenben 1570-ben

Melius neve alatt jelent meg. A könyv betűi a debreczeni nyomdát bizonyítják; a megjelenési évet az ajánlások kelte után bizvást merem 1562-re tenni.

Egyetlen csonka példánya a *m.-v. Teleki-ktárban*. — E példány hibásan van bekötve; elül áll t. i. az ez levelen kezdődő czimlajos munka töredéke, s azután következik az a—e-i rész, azaz, az eredetileg elül nyomtatott, most czimlaptalan első munka.

51

Kolosvár. 1562.

Heltai Gáspár. A Jesus Christusnac Wy Testamentoma Magyar nyelvre fordítatot, à régi igaz es szent könyuekből. Az egy-űgyű iámbor Keresztyéneknek vigasztalásokra és épülésekre. Cum Gratia et Priuilegio etc. Colosvarot. M.D.LXII. 4r. A—Z, a—z, Aa—Vv = 66 quaternio = 132 iv = 528 szzatlan levél. — *Elül* cziml. ajánlás, mut. tábla 4 szatlan lev.

Colophon: Colosvarot 1.5.6.1.

Ajánlva Nádasdi Annának, Majláth István özvegyének, 1561.

A colophonból bizonyos, hogy az egész könyv már 1561-ben ki volt nyomtatva, s csak a czimlap és ajánlás nyomtatott 1562-ben.

Teljes péld. a *pesti egyetem* és a *kolozsvári unitár. coll. ktárában*, a hol van a Kovács István csonka példánya is. — A *m. Akad.*, az *erd. Muzeum*, a *kis-honti ev. esperesség*, gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár*, a *kolozsvári, debreczeni, kecskeméti* és a *s.-pataki ref. coll.* 3 példánya, ugy a Nagy Istváné is többé-kevésbé csonka.

52

Debreczen. 1563.

Károli Gáspár. Keet könyv Minden orzagoknac es Kyralioknac io es gonoz szerenczeieknek okairul: (melyből meg erthetni, mi az oka az Magyar orzagnakis romlasanac es feiedelmeknek szerenczetlensegeknek) Es Miczoda Jelensegekből esmerhettiuk meg, hogy az istennec Iteleti közel vagion. GASPARI CAROLI, Gőnczi Plebanus által. Dőbrőczőmbe. Nyomtata Michal Tőrdőc. M.D.LXIII. 8r. A—M = 12 iv; minthogy azonban az A csak 4, az M pedig kivételesen 10 levélből áll, az egész könyv 94 szatlan levél.

Ajánlja Nagyságos Ruszkai Dobó Domokosnak «Ex Gőncz, die Natiuitatis Domini nostri Iesu Christi. Anno 1563. . . . Caspar Carolius Gőnczi Plebanus».

Egyetlen ismert példánya a *m. nemz. Muzeumban* (Horváth Istvántól).

53

Debreczen. 1563.

Melius Péter. Magiar Predikatioc, kit Postillanac neveznec, a Prophetac es Apostoloc irassabol, a regi Doctoroknac, Origenes, Chrisostomus, Theophilactus, S. Ambrus, S. Hieronymus, S. Agoston, es a mastani bölcz Doctoroc magyarazassoc szerint. (*Fametszet = Debreczen város czimere 1563 évszámmal*). I. Corint. 14. Mikor egybe gyűltöc, mindēnec ti közzületec Psalmusa, tudomania, nyelivnec ertesse, meg ielenese, es iras magyarazassa vagon: Mindenec epuletre legēnec. Döbröczdömbe, M.D.LXIII. 4r. A—Eeee = 74 iv = 296 sztlan levél. — *Elül*: cziml. ajánlás, az olvasónak 4 sztlan lev.

Colophon: Döbröztömbe. Nyomtatott Töröc Mihál által. Anno. M.D.LXIII.

Ajánlva van Mágócsi Gáspár Torna vármegyei főispánnak. Az ajánlólevél végén: «Döbröczdömbe Maÿ 25. Anno 1563. Melius auág ihasz Peter Somogi fiu, de Horhi.»

SÁNDOR ISTVÁN, *Magyar könyvesház* 3. l. Melius ezen munkáját ily czim alatt említi «A Sz. Pál Apostolnak a Rómabéliekhez írott levelének magyarázatja prédikáziókban». Hogy ő ezen czimet ezen Postilla valamelyik czimlaptalan példányáról vette, bizonyos, minthogy Melius e munkájában éppen Sz. Pálnak a rómaiakhoz írt levelét magyarázza.

Teljes péld. a *m. nemz. Muzeum, a debreczeni ref. coll.* és a *kassai jogakad. ktárában*. — Cziml. híján *kolozsv. ref. coll.* — 2 csonka péld. *s.-pataki ref. coll.*, egy csonka példány is a *m. nemz. Muzeumban*.

54

Debreczen. 1563.

Melius Péter. Valogatot praedikatioc a prohetac es apostoloc irassabol, mind egész esztendő által valo fő innepekre, es minden felè szükseges dolgokrol es artikulosokrol à regi es mastani Doctoroknac magyarazasoc szerint. Vgian ezen Prædikatioc vegebe, à keresztelesnec, Vr vaczoraia osztogatasanac, eskütesnec es egyeb egy hazi rend tartasnac igaz moggya, praedikatioc szerint. I. Cor. 14. Mindnyaian prophetalhattoc, es tanithattoc, hogy mindnyaian tanullianac es epüllienec. Luc. 5. Vram at te neuedbe atte beszeded szerint meg vetem az halot. Döbröztömbe. Nyomtatot Töröc Mihál által. Anno. M.D.LXIII. 4r. 419. lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlva van Mágócsi Gáspárnénak, Massai Euláliának

«Döbrötzdömbe Karacson honac 16. nap. Melius vagy Ihasz Peter de Horhi Döbrötzdöni szigen Kaplan».

Teljes péld. *M. tud. Akad., kassai jogakad., pesti ref. coll., n.-enyedi ref. coll. ktárában*; utolsó lev. hiján *debreczeni ref. coll.* és *gömöri ref. esperesség*, az ajánlás utolsó lev. hiján *kolozsvári ref. coll. ktárában*. — Az *erd. Muzeumban* czimlapja hasonmással, az ajánlás és közben 5 lev. kézirattal kiegészítve. — *A m. nemz. Muz.* péld. (Jankovicstól) igen csonka, a 322. lappal szakad meg. — Két, végül kevesbbé csonka példány a *s.-pataki ref. coll. ktárában*.

55

Debreczen. 1565.

Melius Péter. Az ket Samvel könyveinek, es az ket Kirali könyveknek az Sido nielvnek igassagabol, es az igaz es bölcz magyarazók forditasabol, igazan valo forditasa Magyar nielure. I. Samuel XII. Az Jehova el nem hággia soha az ű nepet, az ű nag Neueiert. Szolgalliatoc azert igassagba tellies sziuel ű neki, mert ha az gonosságba akartoc megh maradni, mind ti, s-mind atti Kiraltok el vesztek. Devter. XVII. Mas nemzetből ne czinaly Kiralt, hanē atte Atiadfiay közzül. A Kiraly a Tör- ueny könyuet, à Bibliat tellies életibe oluassa, hog tuggia felni az Iehovat. Keuély es fel fualkodott, tókelletlen es két fel tarto hitű ne legien. Debreczenbe Raphael Hoffhalter nyomtatta. M.D.LXV. 2r. 239 számozott levél. — *Elül*: cziml. ajánlás stb. 4 sztlan lev.

Colophon: Debreczenbe, nyomtattatott Raphael hoffhalter altal: Anno M.D.LXV.

Ajánlja Patócsi Zsófiának, Bebek György feleségének, és Massai Eulaliának, Mágócsi Gáspár egri kapitány házas tár- sának, Melius Péter magyarul, ily latin kelettel: «Debreczini, 22. Ian. 1565. Petrus Melius Seruus Iesv Christi, Pastor Ecclesiae Debreczinensis».

M. nemz. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* — Betléren, *gr. Nádasdy-ktárban*. — A *tordai unitár. egyház* birtokában (csak a cziml. egy része hij.). — A *kolosv. unitár. coll.* könyvtárában van 2 csonka péld. (egyikből elül 2, végül 1 lev., má- sikkól a 3 első lev. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* (elül csonkán). — Nagy István példányának cziml. hiányzott s utolsó levele meg volt rongálva. — Ép példány volt Gerenden *gr. Kemény Sámuel ktárában*. Lásd: *Nemzeti társalkodó* 1832. I. 285. l., hol 1849-ben elpusztult.

56

Debreczen. 1565.

Verbóczi István. Magyar Decretvm, Kyt WERES BALAS a deak- bol tudni illýk, à WERBEWCZY ISTWAN Decretomabol, melyet

tripartitomnak neweznek, Magyarra fordítot. Vadnak tovabba ez Decretomnak előtte egy nehany iroth articulusok, kyket azon VERES BALAS à regi Kiralyok Decretomibol törnyhez valo ieles dolgokat, ky szedegeteth. Esai. LVI. Haec dicit Dominus: Custodite iudicium, et facite iusticiam, quia iuxta est salus mea, vt veniat, et iusticia mea vt reueletur. Beatus vir qui facit hoc, et filius hominis qui apprehendet istud. Debrecenbe nyomtattatott Raphael hoffhalter által. MDLXV. 2r.

Elül: cziml., II. János király és Némethi Ferencz czimere, ajánlás II. János királyhoz 5 szltan lev. — Következik: Magyar Orzagnak Decretomanak Sommaia kyt minden kyraly Decretomabol, tewrwenhez walo Ieles dolgoth reuÿden ky zedegeteth Weres Balas Býhar warmegýenek Iro deakya ees Warady few Býro. A—G = 7 ternio = 42 lev., melyek közül az utolsó levél és az utolsóelőttinek hátlapja egészen üres. — Ezután jö Werböczi tripartiumának kivonatos fordítása ily külön czimlappal: «Követhkeznek nemynemew tewrwenyekhez walo ieles dolgok, kyketh rewwydeden, Werbewczy Isthwan Decretomabol, thudny illýk mynd az Trýpartitombol, Magyar nyelwen, Magyar iras tudonak ky irtanak. 1563. Debrecenbe Nyomtattatoth Raphael Hoffhalter által, M.D.LXV. H—Ee (az utolsó Ee quaterniot kivéve mind ternio) = 20 ternio s 1 quaternio = 128 szltan lev.

Colophon: (Az utolsó, különben egészen üres levél előlapján) «Debrecenbe nyomtattatott Raphael Hoffhalter által».

Az ajánlás kelte: «D. 10 Kal. Septemb. Felségednek. Alazatos szegin Hÿu szolgálja W. M. I.» — Érdekesek az ajánlás ezen sorai: «az felséged jámbor hive . . . az Nagyságos Némety Ferencz ez munkát inditá, szerezte, és gondjával, költségével segíté, ki ezen dolognak inditása koron, az felséged hivsége mellett halált szenvedé, az ő urának Serédi Jánosnak házában, Tokaj várában, az németek által puszka lövés miatt, Bójtelõ hónap 10. napján, Anno a nativitate Christi Jesu M.D.LXV».

Teljes péld. *M. nemz. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — Gy.-Fejérvártt *Batthányi-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *M. Akad.* — *Pesti ref. coll.* — Csonkán *m.-vásárh. Teleki-kt.* (a szöveg 1 és az Index 4 lev. hijával). — *Kolozsvári ref. coll.* (elől 3, végül 1 lev. hij.; az erd. Muz. dupluma volt). — M.-Szigeten Szilágyi István-nál (elől 5, végül 8 lev. hij.). — *Schlauch Lőrincz szathmári püspök ktárában.* — Betlérén *gr. Nádasdy-ktárban.* — Háromszéken, a *Cseréy-Muzeumban.* — Keszthelyen a *gr. Festetics-ktárban.* — Megvolt Nagy István ktárában is.

Heltai Gáspár. A Bibliának Második Része, Mellybe e követ-
közendő szent írásnak historiás könyvei vadnac be foglalua,
Tudni illic: 1. Iosue Hertzegnek könyue. 2. A Birákról valo
könyue. 3. A Ruth aszszonnac könyue. 4. Samuelnec első
könyue. 5. Samuelnec masodic könyue. 6. A Királyokról valo
első könyw. 7. A Királyokról valo másodic könyw. Mellyeket
meg tolmáczolt, és Magyar nyelvre fordítot, à régi es igaz
szent könyuekből: HELTAI GASPÁR. Colosvarot. 1565. 4r. A—
Yy7 = 45 quaternio egy levél hiján = 359 sztan levél. —
Elül: cziml. és Heltai előbeszéde az olvasóhoz 8 sztan lev.,
melyek közül az utolsó egészen üres.

Colophon: Colosvarot nyomtattot, Heltai Gáspár Műhelyébe.
Á Messiasnac test szerént valo születtségének vtánna 1.5.65.
esztendőbe.

Az előbeszéd, mely e szavakkal kezdődik: «Szerető atyámfiai keresztyénc, Im
ismeg valami együgyű munkámmal látogatom szerelmetöket» kelte, épen úgy mint
a colophon, ez: «Colosuarot, a' Messiasnac test szerént valo születtségének vtánna
1565». — Érdekesek az előbeszéd vége felé e sorok: «Kéried a' mi kegyes atyán-
kat, legyen kegyelmes hozzám, és minden bűneimet meg bozassa: és *immár vén-
ségömben* ne hadgyon, legyen velem, vezérlyen, hogy életemnec és hiuatallyom-
nac a vége is legyen ő szent felségének tisztességére, ennékem kedig veled egye-
tembe öröc üdvösségemre . . . Amen». Kitetszik ugyanis e szavakból, hogy Heltai,
ki magát 1565-ben *vén*-nek vallja, 1536-ban, midőn saját vallomása szerint a ma-
gyar nyelvet tanulni kezdette (lásd föntebb 29. sz.), már bizonyosan érettkorú
ifju volt.

Heltai magyar bibliájának e legutoljára megjelent kötetére ezt a megjegyzést
teszi TOLDY, *M. irodalomtört. 1. kiad. III. köt. 96. l.* «Weszprémi s utána Szom-
bati 1556-ra teszik; én hajlandó vagyok az 1565-diket második kiadásnak tartani,
az elsőt pedig 1551. vagy 1552-re tenni.» Hogy Weszprémi 1556-diki kiadása (ki-
nél 1556 meglehet csak sajtóhiba 1565 helyett) soha nem létezett, kitetszik Heltai
1565-diki előbeszédéből, melyből világos, hogy ő a biblia ezen 2-dik részét csak
ekkor bocsátotta világra. Hogy Toldy, ki Pesten a Nagy István elül csonka pél-
dányát használta, ezen kötetet második kiadásnak tartotta, s az első képzelt ki-
adást 1551. vagy 1552-re helyezte, arra úgy hiszem az a gondolat s hiedelem vezette,
hogy Heltai az egész Bibliát kiadta 5 kötetben, még pedig kötetenként időszaki
sorrendben, 1551-től 1562-ig, a mikor t. i. Uj Testamentoma megjelent. Erre mutat
az is, hogy később megjelent *Rövid irodalomtörténetében, Pest 1864. 35. l.* Heltai
egész bibliája (1551—1562-re) van említve. Azonban hogy ez a föltevés meg nem
állhat, arról a Heltai-féle biblia különböző kötetének ép példányai teljesen meg-
győznek bennünket. E kötetek ugyanis korántsem időszaki rendben, hanem ellen-
kezőleg így jelentek meg: I. köt. 1551. II. köt. 1565. IV. köt. 1552. Uj Testa-
mentom (V. köt.) 1562., bizonyosan a szerint, a mint a fordítás egyik vagy másik
része elkészült, s a mint Heltai körülményei engedték, kinek 1553-tól 1559-ig nyom-
dája sem volt, s a mint pártfogói segítették; a harmadik kötet pedig meggyőző-

désem szerint soha világot nem látott, s így Heltai egész bibliát, mint Toldy hiszi, nem adott.

Ennek bizonyítására fölhozhatom a Heltaival egykoru Károlyi Péter váradi pap szavait, ki «Az halálról, feltámadásról és az örök életről» irt s Debreczenben 1575-ben nyomtatott munkájának ajánlásában azt írja, hogy mind Bocskai Erzsébet, Báthori Kristóf neje, mind Patócsi Zsófia, Bebek György özvegye, kérte őt, «*hogy az mi az Bibliaba meg hatra volna, azt meg fordítanok, s erre Nagysagtok minden segítséget és gondviseletet aianla*». Még világosabban bizonyítja ezt Károlyi Gáspár, Vizsolyban 1590-ben nyomtatott magyar bibliájának Gönczön 1589-ben kelt előbeszédében, hol panaszkodván azon, hogy a magyar nemzet a biblia magyar fordítására «enni ideig gondot nem viselt», így szól: «Bizony az Heltai Gáspár munkáia és az Melius Péteré bizonságot tészzen arról, hogy talattattac volna olyak az előtt is, kik a munkát nem restellettéc volna, ha az feiedelmec arra gondot viseltéc volna, az tanitokat fel ebresztettéc volna, es az ő tárházokat Isten tisztességére meg nitottak volna. Azert ketseg nélkül ha vagyon is ebben valami bünöc az tanitoknac hogy *enni ideig az Biblia nem volt Magyar nyelvén*, de az feiedelmeknac nagyob bünöc vagyon»; néhány sorral alább pedig ezt írja: «*Noha pedig volt darabonként az Bibliának valami része meg fordítva, de mindenestől fogva egészben ez ideig az mi országunkban az mi nyelvönkön nem volt, hanem a kegyelmes Istennek io keduéből most megyen ki, egy néhány nevezetes Jámbor, Istenfélő Nagyságos Wraknac intése, törekedése és költsége által*». Ugyanő «Az olvasoknac» szülő sorokban azt írja, hogy szabad lévén mindennek az Isten házában ajándékot vinni, «*egyebec vigyenec aranyat, ezüstöt, drága köveket. En azt viszem az mit vihetec: tudni illic Magyar nyelvén az egész Bibliát, mellyet eleitől fogva sokan igyekeztek offeralni, de véghez nem vihettéc*». — Hogy a Heltaival és Meliussal egykoru kassavölgyi esperest Károlyi Gáspár ezek bibliai fordításainak minden megjelent kötetét ne ismerte, s így arra nézve, hogy 1590-ig teljes magyar bibliafordítás nem jelent meg, tévedt volna, fölteni sem lehet.

A főtebbi teljes hitelű egykoru írók szavai után nem kételkedem kimondani meggyőződésemet, hogy Heltai bibliája nem volt teljes, nevezetesen annak 3-dik kötete soha világot nem látott, s mind azok, kik Boddal együtt s ő utána Heltai bibliáját *öt kötetben* megjelentnek állítják, a 3-dik kötetet soha nem látták, hanem, mivel a 4-dik kötet s az erre következő Uj Testamentom kezökben forgott, el sem tudták gondolni, hogy az ezeket megelőző 3-dik kötet ki nem lett volna adva: E hiedelemben annyival inkább megmaradhattak, mert nem vették figyelembe, hogy Heltai az egyes köteteket nem időszaki rendben adta ki. — Meggyőződésemben a két Károlyi bizonságtételén kívül megerősít az a körülmény is, hogy én, ki Heltai bibliájának I. kötetéből 12, a II-dikből 7, a IV-dikből 10 s az Uj Testamentomból 14 példányt láttam, s ezen bibliának több helyt talált csekély töredékeit is gondosan megvizsgáltam, III-dik kötetet sehol nem találtam, de még a töredékek közt sem akadtam egyetlen levélre sem, mely a III-dik kötetbe tartozott volna. — Miért halasztotta s mulasztotta el végkép Heltai a harmadik kötet kiadását, könnyen megfejtethetjük, ha tudjuk, hogy ő az ezen kötet tartalmát képező darabok egy részét, nevezetesen a Jesus Siráh könyvét 1551-ben, a Bölcs Salamon könyvét 1552-ben, és a Zsoltárok könyvét 1560-ban mind 8-rétben már kiadta volt; úgy hogy tulajdonképen az ő bibliájából csak a Krónikák, Esdrás, Nehemiás, Tóbiás és Jób könyvei hiányzanak.

Teljes péld. *erd. Muzeum*, m.-v. *Teleki-kt.*, *kolozsvári ref. coll.*, *m. nemz. Muzeum ktárában* (Jankovicstól), Gy.-Fejérvárt a *Batthiányi-ktárban* és a *kolozsvári unitár. coll.* (Kovács Istvántól). — Nagy István példányából hij. a címl., előzmények s a szövegből 4 levél.

58

Várad. 1565.

Melius Péter. A Szent Iob könyvenek a Sido nielvől, es a bölcz Magyarazók fordításából, igazán valo fordítása Magiar nielure. Ezech. XIII. Ha mikoron à földön lakó nép en ellenem vętend. *stb.* Job. XIII. E ket doldot ne mield en velem *stb.* Varadon Niomtattott, Raphael Hoffhalter által. M.D.LXV. 4r. 104 levél. — *Elül*: cziml., ajánlás és egy fametszet 6 sztlan levél.

Ajánlva van Mágócsi Gáspárnak és nejének Massai Eula-liának. «Debreczenbe 25. Nouembris. A. D. 1565. Petrvs Melivs Pastor in Debreczen».

Colophon: A Job könyvenek fordításának à Sidoból es deák Commentekből, vége ez, xxx. Aprill. per Petrum Melium, Debrecini. A. D. M.D.LXV.

Az erd. Muzeum egyik példányában, mely előbb Szathmári Pap Mihályé volt, ettől következő bejegyzés olvasható: «Ez igen ritka, annyira, hogy a Pethe Ferencztől kiadattott Biblia előtt való *Utasításban* az iratik, hogy «ugy látszik, hogy magyarra fordította Melius Péter a Jób könyvét és az Ezsaiás profetziáját is, leg-alább magyarazatokat irt azokra». És így ezen kiadás felől még csak bizonyos sem volt Szombathi János professor, a ki ezen Utasítást írta, és a ki a régi könyveknek ismeretében különben igen jártas volt, a mint ennek sok biznysági vagnak. Az Esaiás profetziájának fordítását én sem láttam soha is. Sz. P. M.»

M. n. Muz. (Farkas Lajostól, teljesen ép). — *M. tud. Akad.* — *Erd. Muz.* (egy ép, s egy czimlaptalan péld.). — Gy.-Fejérvártt *Batthidnyi ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* (elül 50 lev. hij.)

59

Kolozsvár. 1566.

Heltai Gáspár. (Sz)az Fabula, Mellyeket Ezopvsból, es egyeb vnnen egybe gyűtet, és őszve szőrzet, a fabulaknac értelmével egyetembe, HELTAI GÁSPÁR. Cum S. R. M. H. Priuilegio etc. Colosvarot. 1.5.6.6. 8r.

Csak két példány ismeretes: a *kolozsvári ref. collegiumé*, melyben megvan A—Z és a—dó levél; közben M7. 8. N1 s több levelek, valamint végén is a mi hiányzott (a 95-dik mese közepétől végig), a m. Akad. ennél csonkább czimlaptalan példányáról kézirattal kiegészítve. — A *m. Akad.* említett csonka példányát Toldy Ferencz a kolozsvári teljesebb példányból 1863-ban kézirattal lehetőleg kiegészítettette.

Ujabb kiadása: Német-Ujvár. 1596.

60

Debreczen. 1567.

Melius Péter. A Debreczembe őszve gyűlt keresztien praedikatoroknac, igaz es szent irás szerint valo vallásoc. 1. Az egy

valo istensegről. 2. Az szent haromsagrol. 3. A Christus valo istensegeről es hogy öröktül fogua szülètt istennec fia. 4. Az szent Lélec valo es egyenlő es imadando istensegeről. 5. A közbè iarorul. 6. A bűn okajrol. 7. A lelkek nec itelet èldtt valo heliekről. 8. Az Antichristus Papa szörzésinec, ostiaianak meg veteseről, es meg vltasarol. 9. Az Anya szèt egyhazbeli eneklesekről, es egyeb rend tartasokrol. 10. A Tannitoc òltözètiről, à templomokrol, auag à gyüleközèet helyeről. 11. A valasztasrol. 12. A Szabad akarat ellen. 13. Az Christus testè ételéről, es ielen voltarol, 14. Az Vr vaczoraia kenyèreről. A Temetes helyeről. Debreczembe, nyomtatta Töróc Mihál. 4r. A—G = 7 iv = 28 sztlan lev. (ha teljes). — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan levél.

Ajánlja Ihász Péter (Melius) «A Magyar Orszagi iambor es keresztyen Aros nép nec, ackic Debreczemben, Szombadban Kassan es Varadon lagnac» — ily kelettel: «Valete. Debreczembe, 16. Julij: Anno. D. 1567. Ihasz Peter à ti Kegyel: attya fia, de Horhi, Debreczembe lelki Pasztor.»

Csak 4 példányt ismerek: a *tiszántuli ref. superintendentia levéltárában* (egybekötte ezen vallástétel latin szövegével, mely e czím alatt jelent meg: *Brevis confessio Pastorvm ad Synodvm Debrecj celebratam* 24. 25 et 26. Februa: Anno. D. 1567. conuocatorum . . . Debrecini. Excudebat Michaël Töróc. An. M.D.LXVII.), melyből az utolsó iv két középső levele (G2, G3) hiányzik, de megvan az ezt követő utolsó levél, melyen ott áll: *Finis*. — Az *erd. Muzeumban* megvan A—G3, és így csak utolsó levele hiányzik. — A *pesti ref. coll. ktárában* megvan. A—F és G3, G4 levél. — A *m. n. Muzeumban* csak A—E3 lev. van meg.

Dávid Ferencz. Rövid Magyarazat mikeppen az Antichristvs, az igaz Istenről valo tvdomant meg homalosította: Es à Christvs az ő hiveinec általa tanituan minket, mikeppen epítette meg az ő menniei szent Attiarol, es ő magyarol, es à szent Lélekről bizonyos értelmet aduà elönkbe. Psal. LI. A te bölcsesegednek titkait ielentted meg mi nekünk. Expressvm Albae Jvliæ per Typographum Regium Raphaelem Hoffhalterum Anno Christi M.D.LXVII. 4r. A—S = 18 iv = 72 lev. — *Elül*: cziml., János Zsigmond czimere, ajánlás 4 sztlan lev.

Igen ritka, mint általában a XVI-dik századi unitarius nyomtatványok. — KÉNOSI TÓZSÉR JÁNOS tordai unitár. igazgató tanár, ki a mult század közepén írta

Bibliotheca unitariorum Transilv. cz. jeles munkáját, melynek eredeti kézírata megvan az erd. Muzeumban gr. Kemény József gyűjteményében, csak egy csonka példányt látott. Én is csak 4 példányt láttam: a *kolozsvári unitár. coll.* (N.-ajtai Kovács Istvántól), a *tordai unitár. gymn.*, a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában*, és csonkán (19 levél hijával) az *Erd. Muzeumban*.

62

Gyula-Fejérvár. 1567.

Dávid Ferencz. Rövid Utmvtatás az Istenec igeienc igaz értelmere, mostani szent Haromsagrol tamadot vetélkedesnek meg feytesere es itelesere hasznos es szükseges. Esaiiae IIII. Az napokban az vrnak az ő sengjeie fel magasztaltatic, es diczdsegeben leszen *stb.* . . Excvsvm Albae Juliae per Typographum Regium Raphaelem Hoffhalterum, Anno M.D.LXVII. 4r. A—R = 17 iv = 68 sztlan lev.

Ajánlva van «Az Istenfelő es igaz nemes ferfiunac, Mikola Ferencznec»; az ajánlás végén: «Feiervaratt Karàczion huanac XXVIII. napián, Anno M.D.LXVII. Daudid Ferencz az meg feszült Jesus Christusnac szolgália».

Csak 4 példányt ismerek: *A m. nemz. Muzeum*, a *kolozsvári unitár. coll.*, a *m.-vásárhelyi ref. coll. könyvtáiraiban* és csonkán (16 lev. hijával) az *Erd. Muzeumban*.

63

Szeged. 1567.

Melius Péter. Uj Testamentom. Szeged. 1567. 4r.

Ezen Melius által fordított uj testamentumot, mint saját könyvtárában meglévőt, említi 1776-ban HORÁNYI, *Memoria Hungarorum Tom. II. Viennae.* 1776. 604. l. e szavakkal: «Novum Testamentum in hungaricam linguam conversum editumque Szegedini MDLXVII. 4-o. Dolendum quod nimis minuto typo, frequentibus verborum compendiis in lucem prodierit. Ratum et illaesum exemplar in mea conservatur Bibliotheca.» Horányi ezen határozott tudósítása után lehetetlen kételkednünk, hogy ezen ma már végképen elveszett könyvnek egy példánya 1776-ban még az ő könyvtárában megvolt. Emlékezik ezen Szegeden nyomtatott Uj Testamentum egy példányáról Debreczeni Ember Pál is, mint a melyet a szathmári ref. iskola könyvtárában látott és forgatott, de a mely 1703-ban, Szathmárnak a császáriak által történt elfoglaltatása alkalmával, zsákmány vagy tűz áldozatja lett. Lásd: LAMPE, *Hist. Eccl. Reform. in Hung. et Trans.* 728. és 648. l. — A szegedi XVI-dik századi könyvnyomdának ezen egy munkán kívül, melynek ma egyetlen példányát sem bírjuk, semmi emléke nincs. Föltűnő elöttem e korban Szeged, mint nyomdai hely, már azért is, mert Szeged ez időben török kézben volt, tudtomra pedig hazánkban török által birt területen sehol nyomda nem működött; de még föltűnőbb és megfejthetlenebb elöttem, miért nyomatta Melius e munkáját a távol eső Szegeden, midőn helyben Debreczenben a Török Mihály nyomdájával rendelkezhetett.

64

Bécs. 1568.

Pesti Gábor. Nomenclatura Sex Lingvarum, Latinæ, Italicæ, Gallicæ, Bohemicæ, Hungaricæ, et Germanicæ. Lingua autem Hungarica nouiter accessit, cum Latinarum dictionum quamplurimarum, quæ prius deprauatæ fuerant restitutione. Per GABRIELEM PANNONIUM PESTHINUM. Vocabular Sechsserlay Sprachen, Latein, Welsch, Frantzösisch, Behemisch, Hungerisch, und Teütsch. Fleissig corrigiert, vnd gebessert. Cum gratia et priuilegio Caes. Maiest. Viennæ Austriae ex officina Caspari Stainhoferi. M.D.LXVIII. 8r. A—P₃ = 14^{3/8} iv = 115 sztlan levél.

Colophon (az utolsó levél P₃ hátlapján): «Viennæ Austriae Excudebat Caspar Stainhofer. M.D.LXVIII.»

Ajánlja latin versekben a nyomdász és kiadó Stainhofer Gáspár Nádasdi Ferencz Vas vármegyei főispánnak, néhai nádor gr. Nádasdi Tamás egyetlen egy fiának.

Régibb kiadások: Bécs 1538, 1550, 1561.

Teljesen ép péld. a *m. n. Muzeumban*. — Csonka példánya, melyből hiányzik a czimlap, O₂—P₂, de a legutolsó levél a colophonnal megvan, *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában* (Török Jánostól).

65

Gyula-Fejérvár. 1568.

Basilus István. Egynehani kerdesec a keresztieni igaz hitről, es auual ellenkezõ tudomanyrol az Istenec egyhazaba. Egybe szedettec a Colosuari Predicatorrol, BASILIUS ISTUANtol. Act. 4. Ninczen egh alat egyeb neu adatuan emberec közt, melybe kellyen nekünc üduezülñunc, hanem czac a Nazaretbeli Iesusnac neue. Act. 10. Errõl tészneç tanubizonsagot mind a prophetac, hogó büneineç boczanattyat veszi az õ neue altal. minden valaki õ benne hiszen. Albae Juliae. Anno 1.5:68. 4r. A—R₃ = 16^{3/4}, iv = 71 sztlan levél. — *Elül*: Cziml. és ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlva van Pókai Jakabnak »király eo Felsege Hopmes-tereneç es hiv tanaczanac». Az ajánlás kelte: «Kolosvárat Mind Szent havanak kezdetiben. Octob. Anno Domini 1568. Te Uraságodnak Christusban szegény szolgája. Basilus István».

Az érdekes ajánló levél bővebb ismertetését közöltem *Erd. Muzeum évkönyvei* V. köt. 44. l.

Csak 3 többé-kevésbé csonka példányt ismerek: *a m. nemz. Muzeumban* (Jankovicstól, közben 2 levél hij.), *a kolozsvári unitár. coll. ktárában* (Nagy-Ajtai Kovács Istvántól, cziml. és az ajánlás utolsó lev. hij.) és Simény Domokos kolozsvári unitár. tanárnál (5 utolsó ive hij.). — *Az erd. Muzeumban* csak hű másolatban van meg, melyet 1654. jan. 6. Szentmártoni András készített Werner Mihály kolozsvári polgár részére (*Fos. Com. Kemény Collectio minor MS. Historiarum* 4r. XXIV. köt.).

66

Gyula-Fejérvár. 1568.

Basilius István. Az Apostoli Credonac Rövid Magyarazattya. A szent Irasnac folyasa szerent. Iratot a Colosvari Predikator-tól BASILIUS ISTUANTOL. I. Thes. v. A Lelket meg ne olczátoc, az iras magyrazasokat meg ne vtallyatoc, mindent meg proballyatoc es à mi io aszt tarczátoc. Nyomtatot Erdelybe Feieruarat, ehnye esztendöbe. 1568. 4r. A—Dd 6 (a legutolsó iv kivételesen 6 levélből állván) = $27\frac{1}{2}$ iv = 110 sztlan levél.

A cziml., ajánlás, előbeszéd az A és B ivből elfoglal 6 levelet és egy lapot: de nincs külön ivjegye s így a 110 levélbe ez is be van foglalva.

Ajánlva van minden kelet nélkül Békes Gáspárnak, a királyi Felség főkomornyikjának.

Teljesen ép péld. *kolozsvári unitár. coll.* (Kovács Istvántól). — *Szebeni Bruckenthal-kt.* (2 utolsó lev. hij.). — *M. n. Muz.* (Jankovicstól, közben 14 lev. hij.) — Simény Domokos-nál (3 első ive hij.). — *Az erd. Muzeumban* ennek is, mint a fontosabb szám alattinak, csak 1654-diki másolata van meg.

67

Gyula-Fejérvár. 1568.

Császmái István. Thordai Sandor Andras Irasara valo felelet: Melyben az Antichristus három Isteninec dögletős tudomaniat otalmazza, hamissaggal es szidalommal. Szent Ianos Masodic Leveleben. Minden ki el tauoszic, es à Christus tudomaniaban meg nem marad, ninczen Istene: à ki kedig à tudomanyban meg marad, annac atia s-mind fia vagyon. Albae Juliæ excusum per Rapháëlem Hoffhalterum Anno à natiuitate Christi Domini M.D.LXVIII. 4r. A—D = 4 iv = 16 sztlan levél.

A szerző a czimlapon nincs megnevezve s csak a szöveg elején nevezi meg magát így: «Cziaszmái Istvan, Gyulafeiruari predicator.» A munka elején így ír Császmái: «Tordai András dévai plébanus ez napokban valami irását bocsátotta ki, melyben erősen kárhoztat engemet, hogy én az antichristus képeit, melyekkel az ő

tudományát az szegény együgyü községnek szivébe behintette, kinyomtattam.» — Tordai András dévai ref. munkája, mely ellen az unitárius Császmái e könyvecskét írta, ugy Császmáinak önmaga által említett előbbi nyomtatványa, ma egy példányban sem ismeretes.

Egyetlen példánya N.-Ajtai Kovács István hagyatékából a *kolozsvári unitár. coll. ktárában*.

68

Gyula-Fejérvár. 1568.

Dávid Ferencz. Az Szent Irsnac Fvndamentomabol vótt Magyarazat az Jesus Christusrol es az ő igaz istensegeről. Szent Janos latasarol irt könyűnek 22. reszeben. En Jesus kültem az en Angyalomat, hogy az gyülekőzetekbē ty nektec tanobizonsagot tegyen ezekről. En vagyok az gyöker, es Daidnac nemszetsege, fenieskedő es hainali czillag. Excvssvm Albae Juliae Anno M.D.LXVIII. 4r. A—Miiij = 47 sztlan levél.

Ajánlva van Pókai Jakabnak, Király ő felsége hoppmestérének és tanácsának. «Feieruarath Szent Mihal huanac 7. napiā. A. 1.5.6.8. Daid Ferencz.»

Kolozsvári unitár coll. (Kovács Istvántól). — *Kolozsvári ref. coll.* — *Marosvásárhelyi ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.*

69

Várad. 1568.

Melius Péter. Az Szent Ianosnac tótt ielenesnac igaz es iras szerint valo magyarazasa pędikatioc szerint, à iambor bölcz es tudos emberec irasabol szereztetet. MELIUS PETER altal. Be ne peczeteld ezeket è beszedecket te Ianos, hanē meg ird, mert közel az idő: Ime el iűűdc, es az en iutalmam en velem vagion. Apoc. 22. Varadon. Anno M.D.LXVIII. 4r. A—Bbbb = 71 iv = 284 sztlan lev.

Elül: cziml. előbeszéd, az olv. és summa 8, *végül:* nyomt. hibák 5 sztlan lev.

Az előbeszéd kelt «Debreczemben, nyoczadic napián Bodog aszszon huanac, esztédőnc forgasaban: 1.5.6.8. Te Isteni Felsegednc Debreczenij Juhaiual méltatlan nyomorult pasztor. Iuhasz peter de Horhi.»

Ebben Melius a reformált egyház és iskolák buzgó dajkáiu elősorolja a következő Nagyságos urakat és asszonyokat: Mágócsi Gáspárt nejével Massai Eulaliával, Balassi Jánost nejével Sulyok Annával, Patócsi Zsófiát, Bebek Györgyöt, Forgács Simon egri főkapitányt, Kápolnai Bornemisza Farkast, Török Ferenczet és Gyulafi Lászlót, továbbá e három vitézlő nemes urat: Telegdi Miklóst, Bocskai Györgyöt és Csaholyi Ferenczet.

Magát a munkát Melius így rekeszti be: «VEGE. Diczertéssec az Attia Isten, ki à czezc szopoc altal elő vizi az ű diczöseget, es en bennem munkalkodot az ű kegyelme: Illien niomorult edenbe: Die X. Septem. Anno Dom. M.D.LVI. (ezen évszám a nyomtatási hibák közt ki van javitva M.D.LXVI-ra). Debrecenbe. Petrus Melius de Horhi».

Ezen itt olvasható kelethely és évszám vitte SÁNDOR ISTVÁNT abba a tévedésbe, bizonyosan valamely czimlaptalan csonka példány után, hogy ezen könyvet Debreczenben 1566-ban nyomtatottnak írja, *Magyar könyvesház* 3. l. — Ugyanő u. o. néhány sorral alább ismét hibásan teszi e könyvet *debreczeni* 1568-diki nyomtatványnak, mely tévedés Melius előbeszédének keltéből eredhetett. — Sándor István után téved NÉMETH JÁNOS is *Memoria Typogr. Regni Hung. Pestini* 1818. 101. l. azt állítván MILLER ellenében *Fragmenta Typographiae M. Váradensis. Pestini.* 1803. 22. l., hogy ez a könyv 1568-ban nem Váradon, hanem Debreczenben nyomtatott. — Még hibásabb BOD PÉTER adata, ki e könyvet *Magyar Athenás* 173. l. Debreczen 1598-ra teszi, talán csak sajtóhibából 1568 helyett.

A könyv meg nem nevezett nyomtatója kétségtelenül Hofhalter Rudolf, kinek atyja Rafael 1565-ben Váradon is Debreczenben is nyomdászkodott, s 1567-ben mint II. János király gyula-fejérvári nyomdása halt el. Hofhalter Rudolf atyja halála után rövid ideig kezelte a gy.-fejérvári nyomdát, 1573. és 1574-ben Alsó-Lindván nyomtatott, 1574-ben Nedeliczen nyomtatta Verbőczi törvénykönyvének horvát fordítását, 1577-től fogva 1587-ig, mely éven túl emlékezetét nem találom, Debreczenben működött, mi közben 1584. és 1585-ben Váradon is nyomtatott két magyar és két latin munkát.

M. nemz. Muz. (2 ép példány Jankovicstól és Farkas Lajostól). — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *M. tud. Akad.* (cziml. és előbeszéd hij.). — *M.-v. Teleki-ktár* (végén a nyomt. hibák hij.). — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. és az előbeszéd utolsó lev. hij.). — *Miskolczi ref. gymn.* (cziml. hij.). — *S.-pataki ref. coll.* — *Gömöri ref. esperesség.* — Keszthelyen a *gr. Festetics-ktárában.* — Megvolt *Nagy Istvánnál* is 2 példányban, lásd: *List u. Francke, Catalogue* 66. l.

70

Abrudbánya. 1569.

Comoedia Balassi Mennihart arultatasarol, melliel el szakada az Magyar Orszagi masodic valasztot Ianos kiraltul. Matthei 22. Aggyatoc meg az Chaszarnac az Chaszaret, es Istenec is az Istenet. Nyomtattatot Abrugybanyan ezer ötszáz hatuan kilenczedic esztendőben. 4r. A—E iv = 20 lev. *Elül* cziml. és ajánlás 4 szltan lev.

Colophon: «Szekesfeyeruari Karadi Pal miheliebe sz. András hanac (*igy*) huzon egyedic napian.»

Egyetlen példány a *m. Akadémia könyvtárában.* — Karádi Pál ekkor abrudbányai unitarius pap abrudbányai nyomdájának csak ezen egy termékét ismerjük.

71

Debreczen. 1569.

Czeplédi György és Károli Péter. Az egész Vilagon valo kereszttyeneknec Vallasoc az egy igaz Isten felöl, ki Atya, Fiu, es

Sz. Lelek; melly fundaltatott a Prophetaknac es Apostoloknac fundamentomokon. Irta TZEGLEDI GYÖRGY ES CAROLI PETER. Niomtatatott Debrecembe Komlos Andras által. An. Do: 1569. 4r. 210 lap.

Igy adja a czimet gr. Kemény József, SÁNDOR ISTV. *M. Könyvesháza 4. lapjához* irt jegyzetében, a néhai Fáy Alajos könyvtárában Emődön látott példány után. — Ezen egyetlen példány, a czimlevél és ajánlás (A1—4) hijával, Szalay Zsigmondhoz s ettől Török János könyvtárába került. — Ma *Schlauch Lőrincz szathmári püspök ktárában* van. (B — Dd1 = 25¹/₄ iv = 101. szltan levél.) Ujabbkori másolata cziml. és ajánlás hiján megvan *a debreczeni ref. coll. ktárában*.

72

Debreczen. 1569.

Melius Péter. Az igaz keresztyénségnek rövid Fundamentoma. Nyomtattatott Debreczenben. 1569. 4r.

BOD PÉTER ismerte s rövid ismertetését adja *Magyar Athenas* 173. l. ki szerint e könyvet Melius II. János királynak ajánlotta «a kit alkalmas festékkal lefest, miért tántorog vallásában.» — Megvolt *Nagy István ktárában*, sajátkezű följegyzése szerint. Lásd Emich Gusztáv közleményét, *Magyar Könyvszemle I. évf.* 1876. 141. l. Ez a példány azonban a Nagy István könyvtárának List és Francke által 1870-ben kiadott catalogusában nincs említve, és így ma egyetlen példány hol létezől sincs tudomásunk. — Első kiadását lásd: Debreczen. 1562.

73

Debreczen. 1569.

Temesvári István. Historia az Bátori Istvánnak Alibég ellen valo kenyérmezei győzedelméről. Debreczen. 1569.

E kiadást csak SÁNDOR *M. Könyvesháza 4. l.* után vettem föl. Egyetlen példányát sem láttam. — Megvolt *Nagy István könyvtárában*, Emich Gusztáv közlése szerint, *Magyar Könyvszemle I. évf.* 1876. 141. l.; ezen példány azonban a Nagy István könyvtárának List és Francke által 1870-ben kiadott Catalogusában nincs említve.

74

Gyula-Fejérvár. 1569.

Dávid Ferencz. Első Resze az szent irasnac kñlen kñlen reszeiből vót predicaciocnac az atya istenről, ennac kedig az ő fia-rol az Ihesvs Christvsrol, es az mi órdcsegűncnac peczetiről az szent lelekről: Irattattak David Ferencztől az meg feszült Ihesvs Christvsnac szolgálaiatol. 2r. 193 lev. — *Elül*: cziml., ajánló levél II. János vál. királyhoz, előbeszéd a ker. olvasóhoz 6, *végül*: nyomt. hibák 2 szltan levél.

Colophon: Albae Juliae M.D.LXIX. Per Gregorium Wagnerum.

Ezen első résznél több nem jelent meg.

Teljes péld. *m. n. Muzeumban* (Jankovicstól). — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.). — *Székely-kereszturi unitár. gymn.* — *Kolozsvári ref. coll.* — Kézirattal kiegészítve a *tordai unitár. gymn. ktárában.* — Csonkán az *erd. Muzeumban*, a *m.-v. Teleki-ktárban* és *Simény Domokosnál* Kolozsvártt. — Teljes példánya volt Nagy István-nak is.

75

Kolozsvár. 1569.

Dávid Ferencz. Az Váradí Disputacionac avagy vetelkedes nec, az egy Attya Istenről, és annac Fiaról, az Iesus Christusról, és a szent Lélekről igazán valo elő számlalássá, Melly mindenic fél nec akarattyából kezdetett Mind szent huanac 20. napan: 1569, esztendőben. Acto v. Meg lássátoc, mint czelekdotoc az embereckel: Én aszt mondom, Hadiatoc békét ő nekiec, és ne banczatoc őket. Ha emberektől vagyon ez a tanacz és ügyeközet, El bomol. Ha kedig Istentől vagyon, Nem bonthattyátoc el: Mert heiába tusakotoc az Isten ellen. Colosvarot. 1.5.6.9. 4r. A—c3 = 25^{3/4} iv = 103 sztlan lev.

Colophon: Az Waradi Disputacionac vége. Colosvarot. Anno Domini. 1.5.7.0.

Ezen könyv 5 utolsó levelét (b3—c3) képezi «Az Egy Attya Istenről, Es az ő Fiarol, az Iesus Christvsrol, és a szent Lélekről valo reuid vallás, Az Prophetáknac és az Apostoloknac irássoc szerént», melyet SÁNDOR, *Magyar könyvesház* 4. l. hibásan vett külön könyvnek 1570-re; minthogy az, mint a colophon is bizonyítja, a Váradí Disputatio függelékéül avval együtt nyomtatott és jelent meg. — A czimlap és colophon évszámái bizonyítják, hogy ezen könyv nyomtatása 1569-ben kezdetett, de csak 1570-ben végeztetett be. — SÁNDOR ISTVÁN *e. h.* 3. l. Kolozsvár 1568. 4r. mint magyar könyvet tévedve említi a Heltai Gáspár által kiadott «Fejérvári tiznapi Disputatio»-t, mely csak latinul jelent meg.

Megvan a *kolozsvári ref. coll. ktárában*, a *székely-kereszturi unitár. gymn. ktárában* Jakab Elektől, és *Simény Domokosnál* Kolozsvártt.

76

Debreczen. 1570.

Károli Péter. Az eg igaz Istenreol, es az Iesus Christusnak eoreok istenseregereol es fivsagarol valo praedicatiok, az szent irasbol szedetettek. CAROLI PETER Varadi Paztor által. Debreczembe Niomtattatot Komlos Andras által, Anno Domini. 1570. 4r. A—Ee = 28 iv = 112 sztlan lev. (ha teljes).

Ajánlva Báthori Miklós Szathmár és Szabolcs vármegyei főispánnak «Váradini. 1570». — Irva van az unitarismus ellen.

KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS, *De Typographiis Unitariorum in Trans.* cz. kéziratában 192. l. e könyv címét adván, ezt írja róla: «Conciones sunt VI, sed pro-

lixae; sed conciones vix possunt dici, ubique enim disputat et agit contra FRANCISCUM DAVIDIS, STEPHANUM BASILII et CASPAREM HELTAI, eos sugillando, ignominiosis terminis afficiendo».

Egyetlen példánya, melyből közben 3 levél (Dd2—4) és végül egy levél hiányzik, melyen a nyomt. hibák voltak kiigazítva, a *s.-pataki ref. coll. ktárában* (Félegyházi Catechismusa Debreczen. 1580. után kötve).

77

Debreczen. 1570.

Melius Péter. Az egéz szent irasbol valo igaz tvdoman.

1. Az egi Jehova Istenről.
2. A Jehova Elohýmrol, az Harombizonsag teuðkról, kit S. Haromsagnak mondunc.
3. A Christvs Órocke valo születet fiasagarol, es ég Istensegeről az ő Attiaual:
4. A S. Lelek őrdöcke valo Adonai Jehova Istensegeről es imadasarol:
5. Az Eretnekek hamis ellen vetesinek megfeytesseről, kik vilag kezdetitül fogva Isten ellen Tamattak, Mint mast a Seruetus Tanytuani. A HORHI MELIOS ES IHAZ PETER által. Debreczembe Nyomtattot Andras Komlos által: Anno. D. 1.5.70. 4r. — Cziml. ajánlás A—Bijj = 7 sztlan lev. a 8-dik üres; maga a szöveg A—PI = 57 lev.; és igy az egész könyv 65 sztlan levél.

Ajánlva van Enyingi Török Ferencznek, Hunyad vármegye főispánjának. «Datum Debrec: Primo die Martÿ: An: D. M.D.LXX.»

M.-v. Teleki-könyvtár. — S.-pataki ref. coll. — Schlauch Lőrincz szathmári püspöknél. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten. — Csonkán (D—O iv) a kolozsv. unitár. coll. ktárában. — Megvult Nagy Istvánnál is. Lásd: List et Francke, Catalogue. 66. l.

78

Debreczen. 1570.

Melius Péter. Igaz Szent Irasbol ki Szedett Enek. 1. Az Egi igaz Istenrol. Acki Attia, Fiu, es S. Lelek. 2. A Christvs őrdöktul fogva szöletet Fiasagarol az ő Szent Attiatul. 3. A Fiu Jehova Eg Istensegeről. 4. A Szent Lelek Jehovasagarol es Imadassarol. Az eretnekek ellen Vetisi feiteseről. Az Huniadi Janos Eneke notaiara. HORHI MELIVS PETER Altal. Nyomtattak. Anno. M.D.LXX. 4r. A—D = 4 iv = 16 sztlan levél.

Ajánlva Mágócsi Gáspárnak, Torna vármegye főispánjának:

«Debrec: 7. die Aprilis An. D. 1570. A ty nágságtok szegen Aruaia, A Jesus Christus szolgálata az HORHI IHAZ vag MELIUS PETER.»

Colophon: Debreczembe Komlos Andras Altal.

M. t. Akad. ktárában. — A kolozsvári unitár. coll. ktárában (Meliusnak az előbbi sz. alatt leirt munkája után kötve).

79

Debreczen. 1570.

Melius Péter. Krisztusnak, Sz. Péternek, Sz. Pálnak, és Pá-pának egymással való beszélgetései. Irta MELIUS PÉTER. Debreczen. 1570. 8r. 8 iv.

Említi ezen könyvet WENZPRÉMI, *Biogr. Medic. Hung. II.* 46. 47. l., hol idéz is belőle. — Csonkán megvolt Nagy István könyvtárában. Lásd: *List et Francke, Catalogue. Leipzig* 1870. 66. l.

Első kiadását lásd: Debreczen. 1562.

80

Kolozsvár. 1570.

Dávid Ferencz. Kőnyvetske Az igaz Kerestyéni Keresztségről, es a Pápa Antichristusnac Maymozássaról: A Szent Irásbol nagy munkauaal è rendre egybe gyűtöttet, és öszve szőrzetettet: Nemelly Jambor Tvdos emberec által, kic an-nac vtánna Martiromsagot szenvedtenec also Németországban: Az Isten valasztotinac tanyitassara és fel épitéssére. Jerem. III. Szanczatoc wy vgarat magatoknac, Es ne vessetec töb-szer à teuissecc közibe. 1570. 8r. A—V = 20 iv = 160 sztan levél.

Colophon: Colosvarot Nyomtatott, Heltai Gáspár által, 1.5.70. Esztendőben.

Ajánlva van Dávid Ferencznek; az ajánló levél kelt: «Var-soviában 1569 esztendőben, 19-dik napján Augustusnak. Az meg feszült Jesus Kristusban az Istennek fiában te szerel-mes Atyádfia WILINI SÁNDOR orvos».

Az ajánló levélből kitetszik, hogy Wilini e könyvet, melyet a németalföldi atya-fiak, kik végre vértanuk lettek, irtak a keresztségről, flandriai nyelvből tiszta német nyelvre fordította, s úgy küldte meg Dávid Ferencznek, hogy nyomassa ki, mint-hogy Varsóban a nyomdászok az igazságot kerülik. Csak nem bizonyosnak tartom, hogy e fölszólításra Dávid Ferencz maga fordította le e könyvet, kiről tudjuk, hogy a vallásujítás dolgában erdélyi kortársai közt legtovább ment s az anabap-tisták tanát, mely szerint kis gyermeket megkeresztelni nem szabad, elfogadta és hirdette.

Ezen egyetlen anabaptista könyv, mely magyar nyelven megjelent, párbeszéd

alakban van irva mester és tanítvány közt, 5 fejezetre vagy könyvre van osztva. Az I. könyv czáfolja az anabaptisták és tudományuk ellen szórt rágalmakat; a II-dik szól az igaz keresztyénségről, mint tanították és gyakorolták az apostolok, mint rendelte azt a Christus, s hogyan kell e rendeleteket követnünk; a III-ikban elő van adva, hogy kis gyermekeket nem lehet és nem szabad megkeresztelni; a IV. könyv czáfolja a szent írásból a gyermekek keresztelése mellett fölhozatni szokott erősségeket; az V. könyv szól arról: szükséges-é a keresztség a keresztyéneknek, s a kik pápásságban vagy más hitben megkereszteltettek, azokat újra kell-é keresztelni?

Még a mult század közepén teljesen ép példányt látott s tartalmát röviden leírta Kénosi Tözsér János tordai unitár. igazgató tanár *Historia Typographiarum Unitariorum in Transs.* 4r. 174—178. l. (Kézirat az erd. Muzeumban). — Megvult Szathmári Pap Mihály kolozsvári ref. tanár könyvtárában is, Bod Athenásának 328. lapjához irt jegyzete szerint (ugyancsak az erd. Muzeumban). — Ma csak 3 példánya ismeretes: a m. nemz. Muzeumban (Jankovicstól), melyből közben A6 —E7, összesen 34 lev. hiányzik, *Lugossy Józsefnél F.-Bányán*, melyből csak az utolsó levél (a colophon) hiányzik s mely a néhai Szathmári Pap Mihály főntebb említett példánya volt, és *Révai Pál n.-bacsoni ref. lelkésznel*, csonkán. — Csekély töredéke, összesen 42 levél, egy régi könyv fedeléből kiolvasztva, megvan a *kolozsvári ref. coll. ktárában*; e töredék E—V ivre terjed s ezen ivék mindegyikéből 2 vagy 4 levelet foglal magában. — A muzeumi példányt ismerteti Fabritius Károly, *Archiv des Vereines für siebenb. Landeskunde. Neue Folge. X. Bd. 240. 241. l.*

81

Kolozsvár. 1570.

Heltai Gáspár. Halo. Mellyel a meg testessült ördeg a Papa Antichristus Hispaniaba az együgyű iambor Keresztyéneket, az Euangeliomnac kőuetőit, halhatlan álnaksagokkal és mesterségöckel meg körűli, ki keresi, meg fogia, És minden marháiokat el véuén, kimondhattlan, kegyettlen kényockal meg kényoza, és rettenetes halalockal meg őli, Az ő Pilésses hoheri, Es az ő bolond szolgálai, à meg vackitot Feiedelmec által. Egy iambor keresztyén és tudos Hispaniol által, Gonsalvius Reginaldvs által iratott, és ki adatott. Anno Domini 1.5.70. 8r. A—Z = 23 iv = 184 sztlan levél.

A czimlevél és az előbeszéd «Az keresztyen olvassonac» A—D7 = 31 levelet foglal el. A lapok tetején czim gyanánt mindenütt «Az Hispaniai Vadassag» van; épen azért idézték e munkát mind azok, kik csak czimlaptalan példányt láthattak, Hispaniai Vadászság czim alatt. Colophona az utolsó Z8 egészen üres levelen nem volt és nincs. — A nyomtatás külseje bizonyítja, hogy e könyv Heltai nyomdájában jelent meg, ki 1570-ben már unitarius volt.

Mily ritka volt e könyv már a mult században is, kitetszik abból, hogy valamint Veszprémi ugy Benkő is csak czimlaptalan csonka példányt láthatott. Lásd: *VEZSPRÉMI Biogr. Medic. Hung. I. 1. l.* és Benkő, *Uj Magyar Muzeum.* 1853. I. 230. l. — Kénosi Tözsér János kezében is, ki e könyvből bő kivonatot vett, *Hist. Typogr. Unitar. Trans.* 131—160. l. csonka példány forgott, melyből a czimlap s az előbeszéd nagyobb része, összesen 28 levél hiányzott. — Szerinte Heltai e könyvet Aeginaldus Gonsalvus Montanus latin könyvéből vagy annak

1569-ben Heidelbergben megjelent német fordításából fordította, néhol bővítette is, s előszót és végbeszédet irt hozzá. Hogy ezen könyvnek 1569-ben vagy 1570-ben meg kellett jelenni, Kénosi abból következteti, hogy Károlyi Péter Váradon 1570-ben nyomtatott 6 beszéde közül az 5-dikben Heltainak e könyvhöz tett előbeszédét czáfolja.

Egyetlen példánya *a m. nemz. Muzeumban* (a Jankovics-féle könyvek közt, a Kolozsvártt 1570-ben nyomtatott «Könyvecske» című anabaptista könyv után volt kötve). — Mike Sándor saját elbeszéléséből tudom, hogy ezen könyv teljesen ép példányát ő adta el ifju korában egy aranyért Burján kolozsvári antiquariusnak, a kitől juthatott az több más ritka magyar nyomtatvánnyal együtt Jankovicshoz s az ő könyvtárával a m. nemz. Muzeumba. — A muzeumi példány könyvészeti ismertetését adja Eötvös Lajos, *Magyar prot. egyh. és isk. Figyelő. I. év. 1870. 256. l.*, ki a segesvári 1538-diki hittani vitatkozásról szóló részletet is közli, melyet ujabbán közzé tett Fabritius Károly is, *Archiv des Vereines für siebenb. Landeskunde. Neue Folge X. Bd. (1872.) 241—250. l.*

82

Kolozsvár. 1570.

Nagy-Bánkai Mátyás. Historia az vitéz Hunyadi János erdélyi vajdáról. Kolozsvár. 1570. 4r.

Igy említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 4. l.*, ki azonban a szerzőt hibásan nevezi NAGY MÁTYÁS-nak. — Én e kiadásnak egyetlen példányát sem láttam: azonban hogy ez a könyv 1570-ben már megjelent, valószínűnek látom azért is, mert Melius Igaz szent írásból kiszedett Éneke, mely Debreczenben 1570-ben jelent meg, «Az Hunyadi János Eneke notaiara» van írva. — Mind e mellett azt sem tartom lehetetlennek, hogy Sándor István vagy tudósítója a kiadás évére nézve tévedt, s Nagy-Bánkai e munkáját, mely a Heltai 1574-diki Cancionaléjában is megjelent, ezen Cancionale csonka példányában látta s a végső versszakban olvasható 1570-diki évszámot, az iratás idejét, vette a nyomtatás évének s így tette e historiás ének megjelentét Kolozsvár. 1570-re. Önálló kiadása: Debreczen. 1574.

83

Várad. 1570.

Sásvári Gergely. Az Szent Vallásnak igaz Titka, Magyarázata, és Ellenségei ellen való igaz védelmezése. Mellyet minden Keresztyén hívnek meg-nyugtatására irt SASVARI G. Nagy Váradai Predikátor. Váradonn. 1570. 8r. 198. l.

Igy adja ezen irodalomtörténetünkben ismeretlen s ma tudunkra egyetlen példányban sem létező könyv címét gr. KEMÉNY JÓZSEF, *Lexicon Eruditorum Hung.* című kéziratában (az erd. Muzeumban), Sásvári szó alatt. Ő a címet a *n.-enyedi ref. coll.* példányáról vette, mely 1849-ben elpusztult. — Sásvári Gergelyről, kit BARTHOLOMAEIDES, *Memoria Ungar. Wilteb.* 43. l. hibásan ír Georgiusnak, lásd: BOD, *M. Athenás* 357. 358. l., valamint VESZPRÉMI, *Biogr. Medic. Hung. II.* 56. l., hol Ember Pál kéziratából ki van mutatva, hogy Sásvári Gergely volt a váradai első ref. iskolaigazgató 1566-ban.

84

Bécs. 1571.

Egyedúti Gergely. Kalendarivm. Az égnek forgassabul meg ismert es el rendelt praktikaiual eggietembe, es mastani Vrunck Iesus

születesse vtan MDLXXI esztendőre CURELOUIAI SZANIZLO IACOBEIUS mester *Crakkai* academianak Astrolog. iudicioma szelrent. E. G. (EGYEDUTI GERGELY) által magiarrá fordetatoth. (*Következik Magyarország címere.*) Stainhofer Gaspar által Beczben niomtatot, az felseges Rom. Chàszar kegielmes engedelmbeödl. 8r. A—G₂ = 6¹/₄, iv = 50 sztlan lev.

Két részből áll: I. Naptár A—D₂. II. Astrologiai jóslatok. D₃—G₂. — A II-dik rész külön czimlapja után következik a magyar kiadó Egyeduti Gergely ajánló levele pártfogójához Telegdi Miklóshoz, az esztergomi káptalan olvasó kanonokjához.

Ismertette Stettner (Zádor) György, *Tudománytár* 1834. II. köt. 224—229. l. s utánna Toldy, *Uj M. Muzeum* 1853. II. köt. 189. l., ki megjegyzi, hogy nem tudja, hol van a Stettner által leirt példány. A m. t. Akadémia könyvtárában ezen naptárból csak egy ivnyi hű másolat van meg.

85

Kolozsvár. 1571.

Dávid Ferencz. Az Egy ő magatol valo Felséges Istenről, es az ő igaz Fiarol, à Nazareti Jesusrol, az igaz Messiasrol, A szent irásbol vőt Vallastéttel: Mellyben à Papánac és à Papazóknac minden okoskodassoc és hamis magyarazattoc meg feitetnec. DAVID FERENTZ-től, à meg feszítettet Jesus Christusnac szogaliatol irattatot. I. Corinth. I. Mű pedig a Christust predicallyuc, A ki à Sidoknac botrankozás, A Górdögek nec pedig bolonság, Az hiuatalos Sidoknac és Górdögek nec kedig a Christust, Isten nec hatalmat és bölczeséget. Colosvarot. M.D.LXXI. esztendőben. 4r. A—Mm₅ (helyesen 6) = 35 iv és 2 lev. = 142 sztlan lev. — *Elül*: cziml. ajánlás 2 iv = 8 lev.

Ajánlva van Hagymási Kristóf Közép-Szolnok vármegyei főispánnak és ország tanácsának, Gyula Feieruarot 1571. mart. 25.

M. n. Muz. — M. tud. Akad. — Pesti egyetem. — Szebeni evang. gymn. — Kolozsvári unitár. coll. (Kovács Istvántól), — *Sz.-kereszturi unitár. gymn.* Jakab Elektől, és néhai Kriza János ktárában Kolozsvártt. — Czimlap nélkül megvan a *m. n. Muzeumban* (Jankovicstól), a *kolozsvári unitár. coll.* és a *nagy-szebeni evang. gymn. ktárában.*

86

Kolozsvár. 1571.

Dávid Ferencz. Az egy Attya Isten nec, es az ő aldot szent fianac, az Jesvs Christvsnac Istenségekről igaz vallastéttel, à

Prophetác és Apastoloknac irássinac igaz folyassa szerént irattattot. DAVID FERENTZ-től, à meg feszítettet Christusnac szogaiatol. Caroli Peter nec, és Melius Peter nec ockoskodas sinac ellene vetettet. Psalm. LXXXI. Ne légyen űdegen Istened, Es más Istent ne tisztelly. Colosvarot. M.D.LXXI. eszten dőben. 4r. Nn—Hhh iv = 19 iv = 76 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás 5 sztlan lev.

Ajánlva van Korniyáti Békes Gáspárnak, néhai II. János király komornyikának és tanácsának, Fogaras tartomány örökös urának «Feierwarot 22. April. 1571».

Nem önállóan, hanem Dávid Ferencznek a főtebbi szám alatt leirt munkájával együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg.

M. n. muz. (2 péld.), — *M. t. Akad.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.). — *Szebeni evang. gymn.* (2 péld.). — *Pesti egyet.* (utolsó lev. hij.) — *Sz.-kereszturi unitár. gymn.* (2 lev. hij.). — *Kriza János ktárában* (néhány lev. hij.).

Verbőczi István. Decretvm. Az az, Magyar és Erdely Ország nac Tőruény Kőnyue. Heltai Gaspartol wyonnan meg nyomtattot. Colosvarot. 1571. 4r. (8 levelenként). — *Elül*: Czimplap s előszó 4 számozatlan levél, maga a munka 174 (helyesen a—x6 = 166) levél, *végül*: mutató tábla 10 sztlan lev.

Colophon: Colosuarot nyomtatot Heltai Gáspár által. M.D.LXXI.

A czimplapon olvasható *ujonnan* nyomtatás a Veres Balázs Debreczenben 1565-ben kiadott fordítására vonatkozik, melyet Heltai Gáspár, mint a czimlevél hátlapján álló s az olvasóhoz intézett előbeszédében mondja, sok jámbor kérésére némileg kijavított és újra kiadott. «Im valamenyére meg tisztítottam és meg iobbitottam: de nem szinte annyira, mint én akartam auagy kéuantam volna. Mert műuel hogy egyeb fele soc dolgokban, az ió Istennec akarattyabol vagyoc foglalatos, *Nem lón úadm hozza, hogy az egész Kőnyuet wyonnan à Deákbol meg tolmaczolhattam volna Magyar nyelvre*: De hogy az iambor oluaso meg ne akadjon az olvassasban, el hántam à nehez Orthographiat, auagy írásnac módiat, és à szotkra hoztam». stb.

M. nemz. Muzeum. — *Erd. Muzeum.* — *Pesti egyetem* (2 péld.). — *Szebeni Bruckenthal-kt.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Egri érseki kt.* — *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. kt.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (végül csonkán). — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.). -- Gy.-Fejérvári *Batthányi-kt.* (utolsó lev. hij.). — *Pesti ref. coll.* (cziml. hij.). — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. és utolsó lev. hij.). Gr. Mikó Imré-nél Kolozsvártt. — Lugossy József-nél Felső-Bányán (cziml. és utolsó levél hij.), — Megvolt Nagy István könyvtárában is.

SÁNDOR ISTVÁN *M. Könyvesház* 5. L. tévedésből írja ezen 1571-diki kiadást Debreczenben megjelentnek.

88

Debreczen. 1571.

Csanádi Demeter. Vita Joannis Secvndi Electi Hvngariæ Regis, Scitico sermone a DEMETRIO CHANADI, eiusdem Principis Secretario miserabiliter decantata. H. és év n. 4r. A iv = 4 sztlan levél.

Végén: Nagy sok dolgot foroguan akor elmeieben,
Vilag allapattyanak valtozo igieben,
Thordan letebe ira enni eztendõben,
Az io ezer õtszazban es az hetuen egyben.

Külön czimlapja nincs, nem is volt. — Nyomdai kiállítása Debreczen mellett bizonyit.

Egyetlen példány a *m. tud. Akad. ktárában*. — A kolozsvári azon évi nyomástól megkülönböztetve említi TOLDY, *M. költ. tört. I. köt. 175. l.*

Ujabb kiadásai: Debreczen. 1577. és Kolozsvár. 1582.

89

Kolozsvár. 1571.

Csanádi Demeter. Vita Joannis Secvndi Electi Hungariæ Regis, Scitico sermone a DEMETRIO CHANADI, eiusdem Principis Secretario miserabiliter decantata. H. és év n. 4r. A iv = 4 levél.

Első kiadás. — Ujabb kiadásai H. és év n. (Debreczen 1571), Debreczen 1577. Debreczen 1582. és Kolozsvár 1582.

Egyetlen példány a bécsi *Theresianum ktárában*. — Hasonl. TOLDY, *M. költ. tört. I. köt. 175. l.*

90

Bécs. 1572.

Egyedúti Gergely. Kalendarivm. Az egnek forgasabúl meghismert, es el rendelt praktikaiual eggietembe, ez mastani úrunk Iesus szóletese utan M.D.LXXII. esztendúre CURELOUIAI SZTANIZLO IACOBEIUS mester. Crakkai Academianak Astrologia iudicioma szerin. E. G. által magiarra mastan fordetatoth. Stainhofer Gaspar által Beczben niomtattott, az feõlseges Romai Chászár kegielmes engõdelmebeõl. 8r.

Ajánlja EGYEDUTI GERGELY latinul Verantius Antal esztergomi érseknek.

Egyetlen csonka példány, melyből a czimlap hiányzik, s mely az F7 levél után megszakad, a *m. Akad. ktárában*. — A főczimet nem adhatván, adtam a 2-dik rész címét, mely a D2 levél második lapján áll. — Teljesen ép példány megvolt Jankovics Miklósnál, mint Toldy írja, *Uj Magyar Muz. 1853. II. köt. 189. l.*

Balassa Bálint. Betegh Lelkeknek valo fwues kertecyke meliben sok fele io szagu, es egesseges fwuek talaltatnak, mely fwuek által az lelkek mindennemö beteghsegekben, fogiatkozásokban meg eleuenedhetnek es megh Vylhatnak: Ehez foglaltatot egy szep tudomany: Tudni illik mikeppen kellien embernek magat biztatni, az niomorusagnak wldeözesnek es kennak ideieben. Mellyet Giarmathy BALASSY BALINT forditot Nemetből Magiarra az ö szerelmes szwleynak haborwsagokban valo vigasztalasara. BOCK MIHALY által zereztetett Nemetedl. 12r. A—H6 = 7¹/₂ iv = 90 sztlan levél. (Prózában).

Colophonja (az utolsó levél előlapján): «Cracoban Nyomtattott Király eö Felsege Nyomtatoya Wirzbieth Mathias által. 1572. esztendeoben».

2-dik kiad.: Bártfa 1580. — 3. Sicz 1593.

Egyetlen példánya (közben egy levél C12 hiával) a *s.-pataki ref. coll. könyvtárában*.

Poncianvs Historiaia: az az Hęt Bölch Mestereknek, mondasit chiwda szep hasonlatosagoual foglaluán, mimodon, az Chazar Fiat Diocletianust hetzer halaltul meg mentettet legien. Mely mostan igaz, es tizta Magyar nyelwere forditatot. Bechben Ebervs Balas által eo feolszege engedelmelbul nyomtattatoth. MDLXXIII. 8r. A—S = 18 iv = 144 lev. (az utolsó levél üres).

Colophon: Bechben, Ebervs Balas által eo feolszege hatalmabol nyomtattatot, MDLXXIII.

Ajánlja Eber Balázs nyomdász latinul gr. Eck dunántuli főkapitánynak, Győr vár kapitányának, pozsonyi főispánnak. — Német betűkkel van nyomtatva.

Ujabb kiadásai: Lócse. 1633. 1653. 1676. 1679.

Egyetlen példány a *m. nemz. Muzeumban*.

Kalendarium. Krakkói után.

Emliti Waltherr László, *Tud. Gyűjt.* 1829. IX. köt. 116. 119. l., ki szerint megvolt csonkán a *m. nemz. Muzeum ktárában*. Has. Toldy, *Uj Magyar Muzeum* 1853. II. 189. l.

Valkai András. Cronica, avagy, Szép historiás Enec, Miképpen Hariadenus, Tengeri toluay, Barbarossa, és Bassáua lőt, Es miképpen ez által Suliman Czászár à Tengert birta, és meg haborította à Tengert, soc földeket, várakat, és városokat, Es meg vőtte Tunetum Királyi birodalmat, Midőn az országbeliec egyenetlenségből veszédnének egymással. VALKAI ANDRAS-tol verszegbe szépen szőrzettet. Colosvarot 1.5.73 esztendőbe 4r. A—M = 12 iv = 48 sztlan lev. (utolsó levele egészen üres).

Maga a czimlapon leirt krónika csak 19 levelet (A—E₃) foglal el; s utána még ugyancsak Valkainak két más historiás éneke következik.

Ajánlása a versejekben: «Ieverendissimo ac Magnifico Domino Michaeli Chaki Svpremo Consiliario Cancellario Secretario Regie Maiestatis ac eeeivsdem in ausencia Locvmtenenti Regio Andreas Valkai Domino svo graci»ssissimo paratissima servicia commendat vt pattrrrooono bene merenti. Ellien sokat Nagsagod ősz (= ez) vilagon io hirnevel».

Végső versei: A ki szőrze most ezeket versekben,
Iouiust olvasá uezsteg űltében,
Kit találá harmintz harmad könyvében,
Lakic Kalota hauasa tőuében.

Ezer, öt száz, és az ió hetuen egyben,
Negyuen napi bőyt nec első hetében,
Soc gond forga vers szőrző elmeiében,
Nemzetének soc iót kiuán szűuében. FINIS.

Következik E₄—K₂, összesen 19 levelen, külön czimlap nélkül:

«Cronica, avagy szép historás Enec, Miképpen Károly Császár hadakozot Affricában à Barbarossa Bassa ellen, Es miképpen Muleassent à Tunetumi ki űzöttet Királyt, esmet az ő Királyi Birodalomba be vitte, és székiben helyesztőtte.»

Ajánlása a versejekben: Macnifimo Domino Caspari Bekes de Korniat Svpremo Consiliario Cvbicvlario ac Secretario Sacre Maiestatis Regie et Comiti Perpetvo Terre Fogaras Domino svo graciosissimo Andreas de Valko servicia commendat ac rervm feaicium sacvndos eventus ev precatvr a Deo Patre per Filivm eius vnicvm salvatorrem generis humani, vace (= vale) vive in uőra fide ac mei memor esse vőlis.» Ezen ajánlásból, melyben Valkai az unitarius Békes Gáspár igaz hitét említi, bizonyos, hogy ő maga is unitarius volt.

Végső verse: Más fel ezer hetuen egy esztendőben,
Mikor közelgetnénc à bőyt kezébben,
Kalota szekben végezéc Erdéiben,
Nagy dicziret Wr Istennec mennyekben.
Laus Deo. Finis.

Az itt olvasható 1571. évszám vitte SÁNDOR ISTVÁN-t abba a tévedésbe, hogy *M. könyvesház* 5. l. ezt a verses krónikát 1571-ben önállóan megjelent munkának, még pedig újabb tévedéssel Debreczenben nyomtatottnak írja.

Következik K₃—M₃, összesen 9 levelen, külön czimlap nélkül: «Cronica mellyben meg irattatic Prister Iohannis, Az az, A nagy Ianos Pap Csaszárnac igen nagy Csaszári birodalma, Ki Indiaban bir igen nagy bõw földén».

Ajánlása a versfejekben: «Spectabili ac Magnifico domino Stephano de Bator Principi Regni Treussilvanie vita et viktoria ac rerum felécivm prosperos eventvs precattvr Valkai Andras»

Végsõ verse: Ezer, õtszázban, es hetuen háromban,
Nemes Kalotaszeg tartományban,
A ki ira versül Istoriaban,
Nem vala szûve ackoron bánatban.

Laus Deo: Finis.

M. n. Muz. (Jankovicstól). — *M. tud. Akad.* (önállóan, 2 darabba kötve, és Heltai Cancionaléja mellett is). — *Erd. Muz.* (önállóan és Heltai Cancionaléja mellett). — *M.-v. Teleki-ktár.* — *M.-vásárh. ref. coll.* — *Kolosvári unitár. coll.* — *Pesti ref. coll.* (a Ráday-ktárból). — *Enyedi ref. coll.* — *Sz.-keresztúri unitár gymn.* Jakab Elektől. Igen csonkán Szilády Áron-nál. — Megvolt a 3-dik rész hiján *Nagy István ktárában* is. Lásd: *List et Francke Catalogue* 103. l.

95

Komjathi és Sempte. 1573.

Bornemisza Péter. Elsõ resze az Evangeliomokból es az Epistolakból valo tanvságoknak. Mellyeket à keresztyeneknek Gyülekezetibe szoktanac predikalni minden ünnepnap. Kit az Vr Iesvsnak lelke által, az együgyû keresztyeneknek iduõsleges tanusagokra, ira BORNEMISZA PETER, Pestifi. — Kõlt Sempterõl 1573. 4r. 460 lev. — *Elül*: cziml., ajánlás 8 sztlan lev.

Colophon: Nyomtatasa Comiatin keszdetet Huszar Gal által, vegesztetet Sempten. Mind szent huanac elsõ napian enni eztendõbe 1573. Kibõl diczertessec az Vr Isten neue. Amen.

Ajánlva van gr. Salm Gyulának latinul és nejének Bethlenfalvi Thurzó Erzsébetnek magyarul. Az ajánlás kelte: Semptaviae 1. die Octobris. Anno 1573.

A nyomtatás a könyv közepe táján az Nnn ivvel változik. — A Huszár Gál Komjathiban Nyitra vármegyében mûködött nyomdájának több termékét nem ismerem.

A következõ részek nyomtatási helye és éve: II. rész. Sempte. 1574. III. rész. U. o. 1575. IV. rész. U. o. 1578. V. rész. Sempte és Detrekõ. 1579. — SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 5. l. hibásan teszi mind az öt részt Sempte. 1574-re, ki egyébiránt e munkát Postilla név alatt Semptére 1575. és 1579-re is fölveszi. U. o. 6. és 7. l.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (közben 5, végén 85 lev. hij.). — *Magyar tudom. Akad.* (cziml. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* (2 utolsó lev. hij.) — *S.-pataki ref.*

coll. (elül, közben és végül csonkán). — *Schlauch Lőrincz szathmári püspök-nél.* — Megvolt csonkán *Nagy István ktárában* (Catalogue 16. l.).

96

Alsó-Lindva. 1573.

Kulcsár György. Az Halalra Valo Keszöletről Rövid Tanosság: melyben az körösztien embernek, acki az Isten országát akaria keresni, életének rendi irattatic meg. Az Also Linduai KULTSÁR GYÖRGY Mester által a szent irásból, es tudos Doctoroc irasiból szedettetett. 2. Timoth: 3. Minden iras mely az Istentől es az ő ihlésséből vagion, haznos az taneításra, meg fedésre, meg iobbításra, es oktatásra, mely az igaságban lézön, Hogy az Istennek embőre ép legyen mindön féle io czeleködötökre készitetuên. 8r. 65 lev. — *Elüb:* cziml. czimkép és ajánlás (latinul) 3 sztlan lev.

Ajánlva van Bánfi Miklósnak «Lynduæ die Augusti 28. Anno 1573. Georgius Kultsar».

Egyetlen példánya a *M. n. Muzeumban* (egybekötve Kulcsár György ugyan-csak Alsó-Lindván 1573-ben nyomtatott másik munkájával és Szikszai Hellopoeus Bálint czimlaptalan 8r. Catechismusával). Ezen példány néhai Tóth Ferencz könyvtárával jutott Liszkay József előbb győri most pápai ref. lelkész birtokába, kitől a m. n. Muzeum 1874-ben szerezte meg. — Emliti TÓTH FERENCZ, *Prot. Ekkll. Historiája I. köf. 172. l.*; ismerteti Eötvös Lajos, *Prot. egyh. és isk. Figyelő I. évf. 1870. 199. l.*

97

Alsó-Lindva. 1573.

Kulcsár György. Az Ördögnek a penitencia tarto Bűnössel való vetekedéséről: es az kétségbe essés ellen az Reménségről való tanusság: Irattatot: Az Also Linduai KULTSÁR GYÖRGY Mester által. Lvc. 22. Imé az Satan kézbe kiuána titeket: hogy meg rostályon mint ég gabonát: de en könyörgéc erőttetöc, hogy meg ne fogiatkozzec az ti hütötöc. 8r. A—F = 6 iv = 48 sztlan lev.

Colophon: Nyomtattatot Also Linduan: Rodolphus Hoffhalter által. M.D.LXXIII. esztendöbe.

Ajánlva van Zrinyi Györgynek, Kristófnak és Miklósnak, kik ez ajánlás szerint kétségtelenül protestánsok voltak.

Egyetlen példánya Kulcsár György főntebb leirt munkájával együtt nyomtatva s egy kötetben a *M. n. Muzeumban*. Legelsőben ismertette Eötvös Lajos, *Prot. egyh. és isk. Figyelő I. évf. 1870. 199. l.*

98

Bécs. 1574.

Sylvester János. Vj Testamentvm magyar nieluen: meli, az Görög, es Diak nieluból reghen SILUESTER JANOS által fordittatot. Mast masodczor meg igazittatot, es vyonnan ki niomtattatot. Az Fölseges Romai czaszar kegielmes engedelmeből. Beczben Stainhofer Gaspar által, 1574. esztendőben. 4r. 329 szzott levél. — *Elül*: cziml., ajánlás 4, *végül*: sum-mája stb. 12 szatlan levél.

Ajánlja Steinhofér nyomdász latinul Maximilián császárnak és fiainak, Rudolfnak és Ernesztnek.

Első kiadása: Sárvár 1541. — SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 5. l. hibásan teszi ezen 2-dik kiadást 1575-re.

Ezen az első kiadásnál ritkább 2-dik kiadás ép példányai: *M. n. Muz.* (Szechényi-kt.), *bécsi cs. ktárban*, gyula-fejérvári *Batthiányi-ktárban*, a *pannonhalmi apátság ktárában* (2 ép és 1 csonka péld.), a *szegeci francisc. zárdában*. — Megvolt Nagy Istvánnál is. — Csonkán, az *a* iv hijával, a *szebeni evang. gymn. ktárában*.

99

Debreczen. 1574.

Szikszai Hellopoeus Bálint. Az egri kereztien ania zent eghaznak es azzal egietembem az többinekis tanusagara irattatot rövid Catechismus, ZIKSAJ HELLOPOEUS BALINT Altal az Debreczeni Ecclesianak Lelki Paztora Altal. Debreczembe, Nyomtattatot Komlos Andras Altal. An. Do. 1574. 4r. A—M = 12 iv = 48 szzatlan levél.

Ajánlva «Az egri aniazenteghazban valo szenteknek».

Az ajánlásban említi a szerző, hogy «hét esztendeig ti köztetek nem szüntem meg éjjel nappal titeket tanítani és inteni»; miből kitetszik, hogy ő, ki, mint tudjuk, még 1567-ben Genfben Bézánál tanult, 1574-ben pedig, mint a czimlapon és az ajánlás alatt írja, debreczeni prédikátor volt, épen ezen évek közt viselte az akkor tekintélyes egri reform. egyház papságát, még pedig nem könnyű viszonyok közt, mert mint alább írja: «Nem is tagadhatjuk, hogy őt esztendőttől fogva ez, ez ördögnek rostája közöttetek kéméletlen nem volt volna, ki ellen veletek egyetemben mindenkor vigyáztam és tusakodtam, hogy Isten segítségével ucsuvá ne váljátok, hanem mint a jó buza tisztuljátok inkább.» — Említi ezen ajánlásban másik könyvecskéjét is, «kit ezzel egyetemben bocsáttam ki», mely csakugyan ezzel együtt jelent meg s rendszeren egy kötetben szokott előfordulni.

Második kiadása: Debreczen 1587. — SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 6. l. hibásan teszi ezen könyv nyomt. évét 1575-re.

M. n. Muz. (3 péld.) — *Erd. Muz.* (2 péld.) — *M. Akad.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Nagy-kőrösi ref. lyc.* — Megvolt Nagy Istvánnál is.

Szikszai Hellopoeus Bálint. Az My Kereztieni hitõknnek es vallasonknak Harom Fv Articulussarol. I. Az Igaz Istenrül. II. Az valasztasrol. III. Es az Vr vaczoraiarol valo kõnueczke. Zereztetet és irattatot, zep rendel Niluan valo kerdesekkel feleletekkel, es io ertelemmel. ZIKZAJ HELLOPOEVS BALINT Debreczõni Praedicator által. Debreczembe, Niomtattatot Komlos Andras Altal An. Do. 1574. 4r. A—a = 24 iv = 96 sztlan levél. — *Elül* cziml., ajánlás és a czimlap előtt egy üres levél, melynek előlapját fametszet borítja, 6 sztlan lev.

Ajánlva van Gúthi Ország Borbálának először Nagys. Török Ferencz, azután néhai Tek. és Nagys. Gróf Eck nagygyõri kapitány õzvegyének.

Az ajánlásban hosszasan beszélvén a szerzõ munkájának tartalmáról, irányáról és a vallásbeli viszálykodások és tévelygések miatt szükséges és hasznos voltáról, egyebek közt ezt írja: *«Az szabad akaratról pedig más könyvecskében írássom vagyok, és rövid üdõn, ha Isten halálomat halasztja, mind arról s mind az többirül bõvebb írást akarok ki bocsátnom, fõképpen ha az kegyelmes Isten patronusokat mutat valahonnan, kik az nyomtatásban segítségvel lesznek, az Anyaszentegyháznak épületire és Istennek dicsõségére. Az kettõrül pedig, mondom az választásról és az Ur vacsorájáról, bõven irtam ez okáért, hogy nem mindenek értik, még azok is, a kik mást akarnak tanítani, más az hogy még magyar nyelven senki derék írással ez két articulust meg nem magyarázta. Nagyságodnak neve alatt akarám pedig ez könyvecskét kibocsátani, hogy hálaadó voltomat megmutassam és minden tisztet szerint való szolgálatomat jelentsem Nagyságodnak, minek utánna az Ur Isten egrül (= Egerrül) ki hozván az te Nagyságod várossában Debreczenben szállított.»* Az ajánlás vége felé pedig így ír: *«Nagyságodat mint kegyelmes asszonyomat kérem, hogy vegye jó neven az első ajándékomat, és legyen én hozzám is az ecclesiával egyetemben oly jó akarattal, a mint egyéb keresztyén tanítókhöz értem»* stb.

Megjelent-é a Szikszai Hellopoeus Bálint kiadni tervezett bõvebb munkája, biztosan nem állithatom, de aligha csalódom abban, hogy ez a munka nem más, mint egyetlen czimlaptalan csonka példányban fõnmaradt nagyobb Catechismusa, mely 8-rétben 20 $\frac{1}{2}$ nyomt. ivre terjed, s melyet, minthogy megjelenési évét meg nem határozhatom, alább a XVI. századi év nélküli nyomtatványok között sorolok elő.

Második sokkal ritkább kiadása: Gyula-Fejérvár. 1632.

M. nemz. Muz. (3 péld.). — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Debreczeni r. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *N.-kõrösi ref. lyc.* — Megvolt *Nagy Istvánnál* is.

Csengeri András. Historia az Jersalem varasanak veszedelméről, Titvs Vespasianustól, Az mint meg vetetet az Sidoknak

nagy romlasokal. Debrecembe, Nyomtattot Komlos Andras
altal. An. Do: 1574. 4r. A—D = iv = 16 sztlan lev.

A szerző csak a versfejekben van megnevezve így: . . . per Andream Chegerij
facta in Hangaricum idiimo e Latino tductum . . . — Az itt olvasható *Chegerii*
nevet az *n* betű szokásos kihagyásával biztosan hiszem *Csengerinek* olvasandónak.
— TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 163. l. a szerzőt CSEGÉRI (CSEGEZI?) ANDRÁS-
nak írja, véleményem szerint hibásan.

Végső versei: Ezt ki szerze gondolkodek magaban,
Bankodig mert ninczen penz tarsoliaban,
Vagion azert ő is nagy gondolatban,
Nem tud mel fele váltani vtaban.

Giöniörőseges napiat mert ő nem varia,
Vra tisztesegeen magat mutatia,
De az vtan magaban ezt forgatia,
Többbe imar ő ez feldet nem lakia.

Soha többbe telekden ő sem lakik,
Kurta kapan halaban ő sem eszik,
Ha penzel soual őted nem erendig,
Mert erzenie naponkent úressedik.

Ezer őtt szaz es az őtuen haromban,
Sebes keresnek el ala mentében
Egy vrfinak az ő nagy őrdömeben
Szerelmes tarsat mar hon helihetesben.

FINIS.

Ez az első ismert kiadás. — 2. Debreczen. 1577. — 3. Kolozsvár. 1580. —
4. Debreczen. 1582.

Egyetlen péld. *M. n. muz.* (Horváth Istvántól).

102

Debreczen. 1574.

Idari Péter. Historia Alexandri Magni, partim ex Ivstistino hi-
storographo, partim ex fragmentis Quinti Curtij diligenter
collecta. Debrecembe, Nyomtattott Komlos Andras
Anno Do: 1574. 4r. A—G5 = 7¹/₄ iv = 29 sztlan levél.

A hat részre osztott költemény tartalma a versfejekben latin hexameterekbe van
foglalva; s a hatodik rész versfejeiben a legutolsó hexameter sor ez: «Cvrcius
hec cecinit, transcripsit PETRVS IN IDAR».

Ismerteti Eötvös Lajos, *Budapesti Közlöny* 1870. 48. sz. Hasonl. TOLDY, *M.*
költ. tört. 2. kiad. 1867. 128. l.

Ez az első ismert kiadás. — 2. Debreczen 1582. — 3. Kolozsvár 1591.
Egyetlen péld. a *m. n. Muzeumban* (Horváth Istvántól).

103

Debreczen. 1574.

Ilosvai Péter. Az nagy Szent Pal Apostolnac eletyről es halalrol valo szep Historia az Szent irásbol versekben zerzetettet. ILOSVAI PETER DECA (deák) által Debrecembe, Nyomtatott Komlos Andras által Anno 1574. 4r. A—Ei = $4\frac{1}{4}$ iv = 17 sztlan lev.

Első ismert kiadás. — 2. Debreczen. 1577. — 3. Kolozsvár. 1579. — 4. H. és év n. (Debreczen. XVI. száz.).

M. akad. ktárban (czi ml. hij.). — A czimmást adom gr. Kemény József Sándor István M. könyvesháza 5. lapjához tett jegyzete szerint, ki azt néhai FÁY ALAJOS példányáról vette, melyet én Tibold-Daróczon a Fáy-könyvtárban 1870-ben már nem találtam.

104

Debreczen. 1574.

Ilosvai Péter. Az hires nevezetes Tholdi Miklosnak jeles tselekedeteiről és bajnokoskodásáról valo Historia. Debreczen. 1574.

Emliti e kiadást BOD PÉTER, *M. Athenas* 120. l. és utána SEIVERT, *Siebenb. Quartalschr.* VII. 281. l. — SÁNDOR ISTVÁN szerint *M. könyvesház* 5. l. Debreczenben 1574. 8r. jelent meg; mit az alakra nézve el nem fogadhatunk, minthogy a Komlós András által Debreczenben 1574-ben nyomtatott historiás énekek mind 4-rétben jelentek meg.

Ezen első kiadás elveszett vagy lappang; most ismert legrégibb kiadása: Lőcse. 1629.

105

Debreczen. 1574.

Istvánfi Pál. Historia Regis Volter. Ad notam Francisco. (*Fametszet.*) Debrecembe, Nyomtatott Komlos Andras által. Anno 1574. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev.

Végső verse: Ezer öt szaz harmincz kilencz eztendőben,
Ez kiseded Kronikat szerzek ég inekben,
Istuanfi Pal mikor vala io keduiben,
Hertelen indula Kiraly örömeben. FINIS.

Ujabb kiadásai: Kolozsvár. 1580. és Lőcse. 1629.

M. nemz. Muz. (Horváth Istvántól). — *M. tud. Akad. ktárában.*

106

Debreczen. 1574.

Kákonyi Péter. Historia Astiagis Regis et Cyri potentissimi Monarchię frog. C. Pompei M. C. nummantis desumpta ide per PETRUM KAKONI facta. etc. Debrecembe, Nyomtatott Komlos Andras által. An. Do. 1574. 4r. AB iv = 8 levél (*az utolsó levél mindkét lapja csak fametszettel van betöltve.*)

Végső verse: Az ezer öt szazbā es negeun kilenczben,
Mikorō irnanak enni esztendōben,
Az ki ezt szerze az ű vig kedueben,
Neuet meg ielente verseknek feieben.

A versfejekben: Historia . . . per PETRVM KAKONI facta.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 5. l. helyesen veszi föl, de hibásan teszi *e. h.* 51. l. Debreczen 1674-re is.

M. n. Muz. — M. Akad. — Fáy-ktárban Tibold-Daróczon (utolsó lev. hij.).

107

Debreczen. 1574.

Nagy-Bánkai Mátyás. Historia. Az vitez Hvnidi Ianos, Vaydanak Bestercze, Varmegye fő Ispanianak etc. az Mathias kiraly attianak, sok külömb külömb viadallia es io szerenczeie, Nandor feiruar alat Machumet Czaszarnak töllő meg verette-tese, es az Magyaroknak ott nagy giōszedelme es io Vitezsege. Debrecembe, Nyomtatattot Komlos Andras által. Anno 1574. 4r. A—C₃ = 11 szltlan levél.

Végső verse:

Mikoron irnanak ezerben öt százban es az felet *hatuanban*,
Huniadi Ianosnak sok viadaliarol gyakran gondolatiaban
Nag' Bancai Mathias rendelete versekben Nagy Szombat varasaban,
Az vitőzlő nepnek aianla kik vadnak kőrnül az veg hazakban.

Ezen debreczeni kiadás után nevezi TOLDY, *M. költ. tört. I. köt.* 156. l. s több helyt szerzőnket BÁNKAI NAGY MÁTYÁS-nak, minden esetre hibásan; mert vagy a Heltai Cancionaléja szerint a NAGY-BÁCZAI, vagy a debreczeni kiadás szerint a NAGY-BÁNKAI név a helyes, de valamint BÁCZAI-NAGY-nak, úgy BÁNKAI NAGY-nak sem lehet a szerzőt neveznünk. — Ugyancsak Bánkai Nagy Mátyásnak tulajdonítja TOLDY *e. h.* 180. l. a Jákób patriarcha fia József historiáját 1556. évről, melynek általam ismert kolozsvári 1580-diki önálló kiadásában a végső versben így van a szerző megnevezve: «NAGY BANYAI MATTYAS szerze beteg agyában.» Ez az adat még inkább nehezíti e név meghatározását, miután alig kételkedhetünk, hogy valamint a Nagy-Báczai és Nagy-Bánkai név azon egy személyre vonatkozik, úgy a Nagy-Bányai Mátyás név sem amattól külön személy neve, hanem e változékok csak a kiadók gondatlanságának tulajdonítandók.

Megjelent e historiás ének Kolozsvártt a Heltai Cancionaléjába igtatva 1574-ben s ugyanott Valkai Bánk bán historiájával együtt nyomtatva önállóan is 1580-ban. Ezen 2 kolozsvári kiadásban (a 3-dik 1570-diki kolozsvári kétes kiadásról nem szólhatván) a szerző neve NAGY BÁCZAI MÁTYÁS. Én a debreczeni kiadás alapján hajlandó vagyok a szerző nevét NAGY BÁNKAI-nak tartani, ki magát az Abauj vármegyei Nagy-Bánkáról nevezte, s előbbi véleményemhez, hogy szerzőnk a Belső-Szolnok vármegyei BACZA helységről nevezte volna magát, többé nem ragaszkodom.

Kiadásunk végverse az iratás idejét 1560-ra teszi, ebben is eltérőleg a kolozsvári két kiadástól, mely 1570-ről szól. Melyiknek van igaza, akkor dönthetnők el biztosan, ha tudnók, hogy a debreczeni 1574-diki és kolozsvári 1574-diki nyomás közül melyik az eredeti, s melyik az utánnomás; e kérdést el nem dönthetvén, csak annyit merek állítani, hogy a két különféle kiadásban a *hatuan és hetuen* évszám csak a gondatlan utánnomtató sajtóhibája vagy önkényes változtatása; mert azt bajosan tehetem föl, hogy a szerző maga munkáját 1560-ban írta s 1570-ben átdolgozta volna.

A debreczeni és kolozsvári kiadások közt van még egy lényegesebb eltérés is, az t. i., hogy a debreczeni kiadásban nincs meg a Hunyadi-históriának a Cancionaléban s az 1580-diki kolozsvári kiadásban olvasható első része, melyben Hunyadi János élete Albert király haláláig van lehozva s az a népmonda van fölhasználva, hogy Hunyadi János Zsigmond király szerelemgyermeké volt Morzsinai Erzsébet-től. Ezt az első részt TOLDY *e. h.* Heltai toldásának tartja, kinek 1575-ben megjelent magyar chronicájában e mondat igen élénken szinezve olvashatjuk. Én ez állítást elfogadni s így Heltait e becsempészéssel vádolni nem merem: minthogy valamint Toldy állítását, úgy azt sem tartom lehetetlennek, hogy a debreczeni kiadó mellőzte el ezen neki nem tetsző, s valósággal alaptalan mendemondára épített első részt.

SÁNDOR ISTVÁN nagyot botlott, midőn *M. könyvesház* 6. l. ezen munkát Debreczen 1575-re tette s Valkai Andrásnak tulajdonította s mindjárt a következő sorban Debr. 1575-re említi Nagy Mátyás Historiáját Hunyadi János erd. vajdáról, tehát azon egy munkát kétszer hozva föl két különböző szerzőnek tulajdonítja.

Csak 2 péld. ismeretes. *M. nemz. Múzeum* (Horvát Istvántól) és a *m. Akad. könyvtárában*.

108

Debreczen. 1574.

Ráskai Gáspár. Egy szep historia az vitez Franciscorul, es az ő Felesegeről. Debrecembe Nyomtatattot Komlos Andras által. Anno 1574. 4r. A—C2 = 10 sztlan lev.

Végső verse: Christus vrunk vtan kit vallunk hűtünkben,
Ezer őt szaz őtuen es ket eztendőben,
Immar hogy irnanak az első űdőben,
Az VASFAY Gaspar szerze ezt enekben.

Kiadásunkban a szerző neve VASFAY-nak van ugyan nyomtatva, de mivel hazánkban VASFA nevű helység nem létezik, s a kolozsvári 1579-diki kiadásban világosan RÁSKAI áll: nem kételkedem ez utóbbi nevet fogadni el; mit annival biztosabban merek tenni, mert idézett végső versünk harmadik sorában is a debreczeni nyomda gondatlanságából áll helytelenül és érthetetlenül: «az első űdőben» e helyett: «az első (helyesebben alsó) *Linduában*», a mint a correctebb kolozsvári 1579-diki kiadásban olvashatjuk.

Első ismert kiadás. Ujabb kiadásai Kolozsvár 1579. és U. o. 1601. — TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 110. l. említi egy 1578-diki kiadást is, melyet én nem láttam s így föl nem vehettem.

Egyetlen példány a *M. Akad. ktárában*. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 241. l. hibásan teszi e kiadás évét 1575-re.

109

Debreczen. 1574.

Sztárai Mihály. Achab Kyrál Hytetlensegeről es Illies Prophe-
tanak meggy feddeseről valo szept Historia. Debrecembe, Niom-
tatatot Komlos Andras által Anno 1574. 4r. A—C2 = 2¹/₂ iv
= 10 sztlan levél.

Végső verse: Ezek vtan ött szaz es neguen kilenczben,
Az Starai Mihal eszt szerze versekben,
Tar Papokual valo igiekezetekben,
Es Istenben valo io remensegeben.

Megjelent a Hofgref-féle énekes könyvben is Kolozsvártt (1553—1558), hol végső
verse helyesebben így hangzik :

Ezer vtan ött szaz es negyuen kilentzben,
Az Ztaraj Mihaly eszt szerze versegbe,
Tar papockal vala nagy itkezetiben,
Es Istenben valo io remenségeben.

Ujabb kiadásai : H. és év n. (Debreczen XVI. száz.) és Debreczen. 1619.
M. n. Muz. (Jankovicstól). — *M. Akad.* (cziml. hij.).

110

Debreczen. 1574.

Valkai András. Az Nagysagos Bank Bannak Historia, miken-
pen az Andras Kiraly felesége, az Bank Ban iambor hytes
feleseget az eczeuel meg szeplősittete: S-mikeppen Bank Ban
az ő iambor hytesenek meg szeplősyttetéseért az Kiralne
aszszont le vagta. Debrecembe, Nyomatattot Komlos Andras
által. Anno 1574. 4r. A—B2 = 6 sztlan lev.

Megjelent ugyancsak 1574-ben Kolozsvártt a Heltai Cancionaléjában is. Ujabb
kiadásai : Debreczen. 1580. és Kolozsvár. 1580.

Egyetlen péld. a *M. t. Akad. k tárában.*

111

Debreczen. 1574.

Varsányi György. Egy szept Historia az Persei Kiralrvl Xerxes
neue, mikenen reuidden időben el vezted volt tizzer szaz ezer
embert. (*Fametszet.*) Debrecembe, Nyomatattott Komlos Andras
által. Anno 1574. 4r. AB. = 2 iv = 8 sztlan levél.

Végső versei: Varsani Görg szerze ezt banattiaban,
Karuallasa vtàn ű nag busultaban,
Noha meg niomorult gonoz szerenczieien,
Azert igen bizik felseges Kiralyban.

Ezer eztedőben őt szaz hatuan egben
 Meggies varosaban ira ezt versekben,
 Hoğ minden embernek aggion peldat ebben,
 Kibel diczirtessek az felseges Isten.

FINIS.

Teljes péld. *M. n. Muzeumban* (Horváth Istvántól); csonkán a *m. tud. Akad. ktárában* (hij. cziml. és közben A4 levél). — Megvolt néhai FÁY ALAJOS *ktárában* is Tibold-Darócson. — TOLDY FERENCZ, *M. költészet tört. 2. kiad.* 168. l. tévedve tartja a m. Akad. csonka példányát debreczeni 1573-diki első kiadásnak, mert az Akad. és muzeum két példánya nem különböző, hanem azon egy nyomás. Toldyt e tévedésre Jankovics Miklós vitte, ki az Akad. csonka példánya elébe sajátkezűleg e czimet írta: «VARSÁNYI GYÖRGY. Egy zep Historia a Persei Kiralyrol, Xerxes neve, mikeppen röviden időben el vesztett volt tiz ezer szaz embert. Debreczembe nyomtattat: Komlos Andras ált: 1573.» — Én pusztán Jankovics ezen kifogás alá vehető czimbejegyzésének hitelére a debreczeni 1573-diki kiadást, mint valóban létezetet, fölvenni nem bátorkodtam.

112

Kolozsvár. 1574.

Heltai Gáspár. Cancionale, Az az, Historias Enekes Könyv: Mellyben külemb fele szép lőt dolgoc vadnac nyomtatua, à Magyar Királyokról, es egyéb szep lőt dolgokról, Gyönyörűségec oluhasra, és halgatásra. Az Énekeknecl Laistromat meg találod a kőuetkező leuelen. PSALM. XLVI. Iőyetec el, és lássátoc meg az Wrnac nagy czelekődetit, Melly igen czodállatosoc embereknecl fiai kőzet. Heltai Gáspár Colosvarot 1.5.74. 4r. A—J = 9 iv. + A—F = 6 iv + A—(:) = 24 iv + A—G = 7 iv. + A—M = 12 iv. Összesen 58 iv = 232 sztlan levél.

A czimlevél hátlapján áll Heltai rövid ajánlása: «*Vőltam é szándékba, hogy ki nyomtatnám à Bibliabeli szent historiáknac szép énekit, És a Sőltárnac rend szerént való Psalmusit, Mellyeket soc iamboroc szőrzettenec szép Notákra és versekre. De Isten ő szent felsége, nem engette eddig, Hogy az én iő szándékomat véghez vihettem vőlna: Kiualtképpen mostan. Ezokaért elő vettem az historiás Énekeket à régi Magyar Királyokrol, és azzoc kőzzül egy nyihányat meg nyomtattam, Egyéb szép historiáckal egyetembe. Kérlek ezokaért tégedet, Hogy ved iő nęuen tőllem az én munkámat, Méglen az Wr Isten egyéb szép wyságokra segitend. Ő legyen veled.*»

Következik a második levelen: «Az Énekőknecl Laystroma» Heltai által 20 számba foglalva, mely számok rövidített czimei azonban a könyvben találtató külön énekek eredeti hosszabb czimeitől sokszor lényegesen eltérnek. Ez a lajstrom elfoglalja a 2-dik levél előlapját és hátlapjának mintegy harmadát. A lajstrom vége után mindjárt azon lapon következik az első ének Temesvári Jánostól.

Az egész könyv áll 5 alkatrészből, melyek külön ivjegyekkel vannak jelölve, e szerint:

I. rész. A—J = 9 iv = 36 sztlan levél, bele értve a czimlapot és lajstromot is. Az utolsó levél egészen üres. Tartalma:

1. TEMESVÁRI JÁNOS éneke «A Bela kiralyrol, mint iöttenece be a Tatároc, és el pusztítottac mind egész Magyar országot. A szent Tobiás notaiara mondiác.» A2—D4.

Végső verse : Themesuári János Deác őszue szede,
Deác Chronikából versekbe rende,le,
Deszen (= Dézsen) lackasában be szörze énekbe,
Ezer, öt száz hetuen és egy esztendőben.»

2. TINÓDI SEBESTYÉN-től «Sigmond Király és Császárnac Chronicáia, és löt dolgai rendel iratattac. Tinodi Sebestyén által.» E—J = 5 iv.

Végső verse : És à ki eszt magyar nyelwre fordita,
Notáiát is czac ő maga gondola,
Vers feiekben neuét is be alkota,
Ezer hatot fęlszáz, ketőben irta.» Finis, Laus Deo.

Tévedésben van MÁTRAY GÁBOR, midőn *Történeti, bibliai és gunyoros magyar énekek. Pest. 1859. 129. l.* azt írja, hogy Tinódi Zsigmond-krónikája 1552-ben 4-rétben megjelent, mely állításra őt csak az idézett végső verssor félreértése vagy félremagyarázása vihette. Az 1552-diki önálló kiadás mellett ugyanis semmi legkisebb alapos adat sem hozható föl. A Zsigmond-krónika még Tinódi 1554-diki Cronica című énekgyűjteményébe sincs fölvéve. Könyvészeink e munkát csak a Heltai Cancionaléjából vagy annak töredékéből ismerik, melyben ezen E—J jegyű részlet kétségtelenül 1574-diki nyomtatás. Épen így téved MÁTRAY *e. h.* abban is, hogy SÁNDOR ISTVÁN tévedését, *M. könyvesház 1. l.* vizsgálatlanul utánmondja, ki szerint Tinóditól Buda vára visszavételének és Török Bálint elfogatásának historiája Kolozsvárt 1541. jelent volna meg, hol, mint tudjuk, 1550. előtt nyomda nem is létezett. Itt is az 1541. évszám, mely az esemény idejére vonatkozik, vitte a nem eléggé óvatos Sándor Istvánt tévedésbe.

A Cancionale ezen első részét külön czimlappal és az első egy pár levél ujra nyomásával Heltai külön is kiadta Kolozsvárt 1574-ben.

II. rész. A—F = 6 iv = 24 sztan lev., az utolsó levél egészen üres. Tartalma :

1. VALKAI ANDRÁS-tól «Historias Enec, az nagy vr Bank banrol, Mikeppen az Andras Királnac feleségét meg ölte, az ő nagy vétkeéért. Mikoron irnánac Christus Wrunknac születesse vtán, 1.2.0.1. eztendőbe». A—B 3 lev., az utolsó lap üres. A leirt czim az első levél előlapját egészen elfoglalja, a hátlapon maga az ének következik.

Végső verse : «A ki szörzette eszt Magyar versekben,
Nem ielente Neuét ő ezekben,
Sem pedig nem irta az vers feiekben,
Valkon meg talállyác Kalota szegben.
Születés vtán, enye esztendőben,
Ezer, ött száz, hetuen háromban,
Az hęw hónac szent Iacab innepben,
Tiszta életre ő mindent int ezekben.»

Valkai e munkájának még három kiadása ismeretes : Debreczen 1574., U. ott. 1580. és Kolozsvár 1580.

Az idézett czimben olvasható 1201-dik év, mely Valkai szerint az esemény éve, vitte KÖVÁRY LÁSZLÓ-t, — kit a Benkő Ferencz Parnassusi időtöltései 1800-ban megjelent VII-dik kötetében leirt «Enyedi Ritkaságok» vittek jégre, — abba a tévedésbe, mely szerint azt írja *Erdély régiségei. Pest. 1852. 234. l.*, hogy az enyedi könyvtárban voltak «Magyar versek 1201. esztendőből. Nyomt. Kolozsvárt.

... Bánki Perencz e foljegyzése szerint Valkai e munkájának ismét egy más kiadását Kolozsvári kiadásáról értesülünk, mely az enyedi könyvtárral elpusztult; a Debreczeni tudomra egy példánya sem ismeretes.

NAGY-BÁNKAI MÁTYÁS-tól «Chronica, auagy Historias Enec, Az ieles vitez es hadi emlékről az Hunyadi Ianosról, Erdeli Waydáról, és egész Magyar országnac történetéről. Annac eredetiről, Nemzetségéről, soc ieles hadairól, győzedelmiről, es soc ielese czelekedetiről. Nem Bonfiniusból czac, Hanem az igaz Historiá- nak szabé gyűtettet, es egybe szőrzettet.» B4—F3=4 iv. A leirt czim egy lapot foglal el.

Végül értesít: «Mikoron írának, Ezerben, öt százban, és a felet hetuenben, Hunyadi Ianosnac soc viadallyáról gyackran gondolattyában, NAGY BÁCZAI MÁTYÁS rende le versekben, Egy pileszes városban, Az vitezlő népnek aiánla, kic vadnac széllel az vég házakban.»

Nagy-Bánkai e munkájának még két kiadását ismerem. Az egyik önállóan jelent meg Debreczenben 1574. 4r. (Lásd fentebb), a másik, épen úgy mint itt a Cancionaleban, Valkai Bánk bánjával együtt Kolozsvártt 1580-ban nyomtatott.

III. rész. A—G = 7 iv = 28 sztan lev. Ebben csak GÖRCSONYI AMBRÚS Historiája van Mátyás Királyról, ily czimvel: «Historiás Enec, Az Felseges nagy mezeiemről, Az Mattyas Királyról, Ennec eredetiről, életiről, ieles czelekedetiről es nemzetségiről, végre az ő ez vilagbol valo ki mulasáról.» Ez a G iv utolsó lapján a címlap alá nyomott «Nagyon» őrszóval megszakad a Cancionale valamennyi példányában, úgy annak mind azon töredékeiben, melyekben ez a munka is fennmaradt; úgy hogy bizonyosnak merem állítani, hogy Görcsönyi e munkája a Cancionaleban bevégezetlenül jelent meg.

Mi okozhatta egyébiránt a munka csonkán való megjelenését, meghatározni nem tudom. Gondolhatnánk Heltai 1574-ben történt halálára, kinek 1575-ben már a végével találkozunk: de miután a címlap után álló lajstromban, melyet 1574-ben az ajánlással együtt bizonyosan maga Heltai szerkesztett, ezen munka be van tüntetve, hajlandóbb vagyok a csonkaság okát a szerző halálában keresni. Ezen munkájába ugyanis, mint a Cancionaleban látható első kiadás czime bizonyítja, Görcsönyi be szándékozott foglalni Mátyás király halálát is; azonban e munkájának későbbi teljesebb, 1577. és 1581-diki kiadásaiból látjuk, hogy e tervét nem teherhatta végre, mert Mátyás historiája Görcsönyitől ezekben is 4 részben csak négy megvételéig van vive, s az ötödik részt Bogáthi Fazekas Miklós 1576-ban fejezte meg. Ezt másnak alig tulajdonithatom, mint Görcsönyi halálának, mely épen a Cancionale nyomtatása közben következett be. — Bármint legyen a dolog, annyi bizonyos, hogy Görcsönyi ezen munkájának újabb kiadásaiban még csak három versszakkal van több az ő neve alatt, mint a Cancionaleban, s azontúl Bogáthi Fazekas Miklós munkája következik, mint Mátyás historiájának kiegészítő 5-dik része.

Magáról a szerzőről MÁTRAY GÁBOR *e. h.* 133. l. így nyilatkozik: «E különben érdekes mű szerzője nevét és készülte s megjelenése évszámát sem vagyunk képesek teljes bizonyossággal meghatározni, miután ezek sem a címlapon nem emlittettek, sem a munka végéről, mely hiányzik, ki nem derithető. Van ugyan egy csak nem hasonló című és nyomatú más ily verses mű is nyolcz részben, melynek négy első részét Gercian (Gercseni vagy Görcsöni) Ambrus deák, többi négy részét pedig Bogáthi Fazekas Miklós írta ugyanazon században: *de a Cancionaleban levő szöveg egészen különbözik Gerczian szövegétől.* Így tehát az e helybeli megnyugtatóst vagy egy egészen teljes Cancionale példányának, vagy e mű külön is megjelent teljes füzetének netaláni felfedezhetésétől kell vár-

— Ezen nyilatkozatból tisztában van előttem, hogy Mátray a Cancionale első darabját Görcsönyi ezen munkájának későbbi kiadásaival gondosan össze-

nem hasonlította: mert ez esetben észre kellett volna vennie, hogy a Heltai-féle kiadásban egyetlen versszak sincs, mely a Görcsönyi későbbi 1577. és 1581-diki kiadásában meg nem volna; a különbség csak az, hogy Heltai Görcsönyi munkájának Hunyadi László haláláig terjedő s öt ívet betöltő két első részéből, — melynek tartalmát a Cancionaléban épen a megelőző darabban Nagy-Bánkai Mátyás bőven tárgyalta, — csupán 3 versszakot közöl (u. m. az I. rész 11. 12. s a II. rész legutolsó versszakát), s így adja aztán, a III. rész két első versét is kihagyva, az egész III. és IV. részt, itt-ott némi csekély szó- vagy sorváltoztatással, és a legutolsó 3 versszak hijával, mely a Cancionaléban soha sem látott világot.

Görcsönyi mint szerző neve kitűnik az 1577. és 1581-diki teljes kiadások versejeiből, melyekben az író mindjárt az első rész legelején így nevezi meg magát: «AMBROSIUS LITERATVS DE GERCIAN (1577) és . . . DE GERCIEN (1581).»

TOLDY FERENCZ, *M. költ. kézikönyve I. köt.* 102. l. a Cancionale tartalmát Heltai lajstroma szerint elősorolva, tévedve tulajdonítja e munkát Görcsönyi Ambrusnak és Fazekas Miklósnak, minthogy a Cancionaléban még maga Görcsönyi munkája sincs teljesen adva, folytatása pedig, melynek Mátyás király haláláig terjedő első részét (a Görcsönyi 4 részéhez toldott 5-dik részt) Bogáthi Fazekas Miklós a végvers bizonyossága szerint 1576-ban írta, az 1574-diki Cancionaléban meg nem jelenhetett.

IV. rész. A—Z és (:)=24 iv=96 sztlan levél. Tartalma:

1. TEMESVÁRI ISTVÁN-tól «Historiás Enec, az ieles gyozedelemről, mint verte meg Mátyás Király vdeieiben, Bathori Istuán, Erdéli Wayda, à Király hadáual, és az Erdéli és Magyar országi hadáual, az Alibeket, Hatuan ezer Töröckel: Erdelbe a Kenyermezdién. Mikoron irnának 1.4.79. szent Kálmán napián. Az Cirusnac notaiára.» A—C₂ = 2^{1/2} iv = 10 sztlan lev. — Az utolsó levél előlapján végződik evvel a verssel:

«Ezeket versekben a' ki be rendelte,
Temesvári Istuán Déac az ő neue,
Hogy Thelegden laknéc schola Mesterségben,
Ezer, őtt száz, hatuan kilentz esztendőben. FINIS.»

Ezen vers alatt egy vértet ábrázoló fametszet áll, melyben jobbra egy lantot, balra egy kivont kardot tartó kéz látszik, fölül S. T. betűkkel. Ez a fametszet ugyanaz, mely Tinódinak Kolozsvártt 1554-ben nyomtatott verses Chronicája végén látható. Ott az S. T. betűk Sebastianus Tinódi, itt Stephanus Temesvári névére vonatkoznak.

2. TINÓDI SEBESTYÉN énekei, melyek a C₂ hátlapján kezdődnek s a (:)=iv 4-dik levelének előlapján végződnek, és így 21 ivnél többre menvén, a Cancionale legterjedelmesebb részét teszik. — Az énekek rövid czimei: 1. János király testamtomáról stb. stb. 5 részben. 2. A szegedi veszedelemről. 3. Az vég Temesvárnak elveszéséről. 5. Török császár győzedelme (az 1554-diki Cronicában Budai Ali basa historiája cz. a.). 6. A Palástai mezőn való veszedelemről stb. 7. Eger várának vitatásáról 4 részben. — Mind ezen énekek Tinódi 1554-diki kiadásából vannak véve; itt azonban némi rövidítésekkel, néhol toldásokkal, a czimek s néhol egyes szók változtatásával vannak közölve. A négy első ének és Eger historiájának mind a négy része előtt 8 dallam is van adva, ugyanazon fametszetekkel, melyek az 1554-diki kiadásban voltak használva. Ezenkívül több ének dallama az egész Cancionaléban nem fordul elő.

V. rész. A—M = 12 iv = 48 sztlan levél. Ezt VALKAI ANDRÁS-nak Hariadenusról Károly császárról és Prister Johannesről irt s Kolozsvártt 1573-ban együtt nyomtatott s egy kötetben kiadott verses krónikái teszik, melyeket főntebb 1573-ra

bőven ismertetem. Ez a rész az 1573-diki czimlappal, minden legkisebb változtatás nélkül, van a Cancionale végére mellékelve.

Heltai Cancionaléját legelsőben ismertette TOLDY FERENCZ, *M. költ. kézi könyve. Pest. 1855. I. köt. 101. 102. l.*, a még akkor általa egyetlennek tartott Ráday-féle példány után. Részletesebben leírta Vass József, *Kolozsvári Közlöny 1859. 24—27. sz.* s ugyancsak 1859-ben MÁTRAY GÁBOR, *Történeti énekek dal-lamái. 130—133. l.*

Teljes péld. az *erd. Muzeum* és a *pesti ref. coll. könyvtárban* (a péczeli Ráday-könyvtárból). Az *erd. Muzeum* példányáról betűhű másolattal kiegészítve megvan a *M. Akad. ktárában*. (Ezt a példányt az *erd. Muzeum-egyesület* aján-dékozta a *M. Akadémiának* a *krasznai Cserey-féle könyvtárból*). Hasonlóan kiegé-szített péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában*. Két csonka péld. a *kolozsvári unitár. coll. ktárában*. — Egyes részei s töredékei találhatóak több nagyobbserű köz- és magán-könyvtárban, mint péld. a *nemzeti Muzeumi Széchenyi-ktárban* (Lásd: *Catalogus Biblioth. Szecheny. Pars I. Supplem. II. 512. 513. l.*) a *m. Akad. ktárában*, a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában* (Jakab Elektől) stb.

113

Kolozsvár. 1574.

Temesvári János és Tinódi Sebestyén. Chronica, A Bela Kiralyrol, kinec Királysága allat be iötteneç à Tatároç Ma-gyar országban, és el pusztitottác aszt Soc vdeig. És Sig-mond Kiralynac és Cszárnac Chronicáia, Szep énekben szerezuén. Nyomtatta Colosvarot Heltaj Gáspar, 1574. 4r. A—J = 9 iv = 36 sztlan lev. (ha teljes).

Az első ének Temesvári Jánosé, a második Tinódi Sebestyéné. — Azon egy nyomás azzal, melyet a Heltai 1574-diki Cancionaléjában találunk. A Cancionale 2 első levele helyett, melyen a czimlap, a Cancionale tartalma s a Temesvári János 3 első versszaka állott, itt az új czimlap áll s annak hátára van nyomtatva a 3 első versszak, s e levél után mindjárt következik az A3 levél.

Egyetlen példánya, mely a H4 levéllel szakad meg, a *m. Akad. ktárában* (hiányzik az utolsó I iv, melynek utolsó levele üres volt).

114

Alsó-Lindva. 1574.

Kulcsár György. Postilla, az az: Evangeliomoknak, mellyeket esztendő által Keresztyének gyülekezetibe szoktak olvasni és hirdetni, Praedikátzio szerint való magyarázattya. A. Lindva. 1574. 4r. 56r. levél. — *Elül* cziml. és ajánlás 4 sztlan lev.

Colophon: Also Lyndvan Nyomtatot Rodolphus Hoffhalter által 1574.

Ajánlva van A. Lindvai Bánfi Miklós szalai főispánnak és Maximilián király pohárnokának. «Also Lynduán írta Pynkesd hauánac 12. napián. 1574. esztendőben. Nagysá: Predicatora. Also Lynduai Kultsár Györgg».

Ujabb kiadása: Bártfa. 1579. és 1597.

M. nemz. Muz. (cziml., ajánlás és a szöveg legelső lev. hij.) — *M. Akad.* — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.) — Csonkán a *sz.-udvarhelyi ref. coll. ktárában.* — Betlérén *gr. Nádasdy-ktárban* (ép).

115

Sempte. 1574.

Bornemisza Péter. Masic Resze. Az Evangeliomokból es az Epistolakból való tanvsagoknak. Mellyeket az keresztyéneknek Gyülekezetibe szoktat predikalni minden ünnepnap. Kit az Wr Iesusnac lelke által, az egyűgyű keresztyeneknek iduősseges epületyekre, ira BORNEMISZA PETER: Johan: xv. Ha en bennem maradtoc, es az en beszedim meg maradnac ti bennetec: valamit akartoc kerietec, es meg leszen tinektec. Költ Sempteről. 1574. 4r. 718 levél. — *Elül:* cziml. ajánlás 12 szztlan lev.

Colophon: Nyomtatot Sempten, Szent Iacob huanac xxv. napian. Ennyi esztendőbe. M.DLXXIII. Kiből diczértessc az Wr Istennek neue: Amen.

Ajánlva van Also-Lindvai Bánfi László Szala vármegyei főispánnak stb. latinul, és nejének Somi Borbálának magyarul.

I. rész. Komjáthi és Sempte. 1573. — III. rész. Sempte. 1575. — IV. rész. Sempte 1578. — V. rész. Sempte és Detrekő. 1579.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* (1 ép s 1 csonka péld.). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *SchlauchLörincznél.* — *Privigyei kegyes r. ház.* — *Pesti ref. coll.* (elül csonkán). — Toldy Ferencz ktárában (elül s végül csonkán). — Csetneken a *gömöri ev. esp. ktárában* (utolsó lev. hij.). — Megvolt csonkán *Nagy István* ktárában is.

116

Debreczen. 1575.

Károli Péter. Az Halalrol, Fel Tamadasrol, es az örök eletről haznos, es szűksegcs kőniveczke; az kereztienek epoeletekre es vigazralasokra, az Szent Irasbol ki szedegettetet. CAROLJ PETER, az Varadi Kerestieni Givlekezetnek Lelki Paztora Altal. Debreczembe, Niomtattatot Komlos Andras Altal. An. Do. 1575. 4r. A—Cc2 = 25¹/₂ iv = 102 sztlan lev.

Ajánlva van Bocskai Erzsébetnek, Báthori Kristóf Bihar várm. örökös főispán nejének. — Az ajánlás végén: «Varadon 1579 (nyomdai hiba 1574 helyett).» — Az ajánlásban írja Károli, hogy mind Bocskai Erzsébet, mind Bebek György özvegye Patócsi Zsófia, kérte őt «*hogy az mi az Bibliaba meg hatra*

volna, mellet Magyar nélúre nem fordítottak volna, azt meg fordítanok, es erre Nag'sagtok minden segitset, es gonduisselet aianla.» — Kitetszik ebből is, hogy Heltai magyar Bibliája nem volt teljes.

M.-v. Teleki-ktárban. — *Debreczeni ref. coll.* — *M. n. Muz.* (cziml. hij.). — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten (végén 6 lev. hij.). — *S.-pataki ref. coll.* (végén 19 lev. hij.).

117

Debreczen. 1575.

Szegedi Lőrincz. Theophania, Az az: Isteni meg ielenes. Wy es igen szêp Comoedia a mi első Atyainknac allapattyárol, es az emberi tiszteteknece rendeleseeről auagy gradiczarol. SZEGEDI LŐRINTZ által: Debrecembe Nyomtatattot Komlos Andras által 1575. 4r. A—F = 6 iv = 24 sztlan lev. (*vége hiányz.*).

Ajánlva van Báthori Miklósnak, Maximilián cs. és k. tanácsának és birájának, Szathmár és Szabolcs vm. örökös főispánjának, és nejének Losonczy Frusinának.

Egyetlen péld. *M. nemz. Muz.* (Farkas Lajos ktárából). — Ismertetését lásd: *Hasznos Mulatságok* 1838. I. félv 52—60. l. Has. *Pesti Hirnök.* 1865. 209. sz. — Ez a példány Sinai Miklós debreczeni tanár könyvtárából került Farkas Lajoshoz; csak 2 levele hiányzik. TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 204. l.

118

Kolozsvár. 1575.

Heltai Gáspár. Chronica az Magyaroknac dolgairol: mint iöttec ki a nagy Scythiaból Pánnoniában, Es mint foglaltac magoknac az országot: Es mint birtac aszt Hertzeგრől Hertzege, Es Királyról Királyra, nagy soc tusakodásockal és szántalan soc viadallyokkal, Mellyet HELTAI GASPÁR Meg irta Magyar nyeluen, Es ez rendre hozta, Az Bonfinius Antalnac nagy könyuéből, és egyéb Historias könyvekből, nem kiczin munkáual. Actor: 17. Az Isten egy vérből czinálta az minden fele embereket, és el rendelte őket, es határt töt nekic, Hol mindenic lakiéc, űdöt is regzet nekic. 2r. 208. lev. — *Elül* cziml. 1. *végül* Index 2. sztlan lev.

Colophon: Colosvarot Végeze Heltaj Gaspárne. A. 1.5.75. — Ezen colophon fölött Kolozsvár város czimere áll «Clavsebvrg» fölirattal.

Kitetszik e colophonból, hogy Heltai épen e krónika nyomtatása közben (más kétségtelen adatok szerint 1574-ben) halt el, úgy hogy a nyomtatást özvegye fejezte

be 1575-ben. Téved e szerint SEIVERT, *Nachrichten von siebenb. Gelehrten* 153. l., midőn Heltai halálát 1577-re teszi.

Hogy ezen krónika nagyobb része már 1574-ben ki volt nyomtatva, bizonyítja a 113. levél hátlapján álló fametszet, mely Mátyás királyt trónon ülve ábrázolja, s melyen 1574. évszám látható.

Egyike e könyv a legtöbb példányban fönmaradt XVI. századi magyar nyomtatványoknak. Mind a mellett, minthogy az újabb korig igen kedvelt s így sok kézen forgott olvasmány volt, példányai többé-kevésbé csonkák, rongyoltak, úgy hogy teljesen ép példánya a legnagyobb ritkaságok közé tartozik.

Legszebb teljesen ép péld. a *m.-vásárhelyi ref. collegiumban* (az erdő-szentgyörgyi herczeg Würtemberg- elébb gr. Rhédey-ktárból). Teljesen ép a *debreczeni ref. collegiumé* is. — *M. Akad.* (végén egy lev. kézirattal pótolva). — *Erd. Muz.* (2 péld., mely egymást csaknem teljesen kiegészíti). — Gyula-Fejérvártt *Batthiányi-kt.* (cziml. és utolsó lev. hij.). — *M. nemz. Muz.* (Jankovicstól 2 péld. csonkán). — *M.-v. Teleki-ktár* (2 péld. csonkán). — *Udvarhelyi ref. coll.* (közben csonka, cziml. és colophon megvan). — *N.-kőrösi ref. lyc.* (kézirattal kiegészítve), — Többé-kevésbé csonkán a *pesti ref. coll.*, *s.-pataki ref. coll.*, *halasi ref. gymn.*, *szászvárosi ref. gymn.*, *pannonhalmi apátság*, szebeni *Bruckenthal-Muzeum* s több magánosok könyvtárában. — Csaknem teljesen ép példánya volt *Nagy István*-nak is (*Catalogue* 1870. 43. l.).

119

Sempte. 1575.

Bornemisza Péter. Harmadic Resze Az Evangeliomokból es az Epistolakból valo tanvsagoknak. Mellyeket az keresztyeneknek Gyülekezetibe szoktac predicalni minden ünnep nap. Kit az Wr Iesvsnac lelke által, az együgyű keresztyeneknek iduőségesege epületyekre, ira BORNEMISZA PETER. Rom: 10. Az hit az hallasból vagyon: A hallas kedig az Isten igeyenec általa. Költ Sempteről. 1575. 4r. A—aaaaaaaa6 = 162¹/₂, iv = 650 szatlan lev.; ezentúl számozva következik 308 lev. — *Elül*: cziml. ajánlás 7 szatlan lev. — Összesen 965 levél.

Ajánlva van Gyarmathi Balassa András Nógrád vármegyei főispánnak és nejének Mérai Annának, magyarul.

Colophon: Nyomtatot Sempten, szent György hauanac masodic napian: Ennyi esztendőben. 1575.

I. rész. Komjáthi és Sempte. 1573. — II. rész. Sempte. 1574. — IV. rész. U. ott. 1578. — V. rész. Sempte és Detrekő 1579.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (elül cziml., ajánlás s a szöveg első levele, végül a 4 utolsó levele hij.). — *Erd. Muz.* (elül, közben s végül csonkán). — *Toldy Ferencz ktárában* (ép).

120

Kolozsvár. 1576.

Historia continens verissimam excidii Troiani, cayssam ipsvm videlicet Helenae raptum per Paridem Troianū, cum finali

vtriusque exitu : non ita pridem idiomate Hungarico per anonymum quendam ex scriptis Poetae Nasonis caussa voluptatis in rythmos diligenter coacta Anno Domini 1576. Colosvarat Nyomtattot 1576. esztendőben. 4r. A—F = 6 iv = 24 sztlan levél.

Irta egy *lévai névtelen* 1570-ben, mint kitetszik a végső versszakból :

Ez dolgokat deakból ki fordita,
Maga gondolattyában ezt ki ira,
Neuét ez énekben ő meg nem ira,
Ez éneket barattyánac ayánla.

Irnak uala ennyi ió Esztendőben,
Christus születése vtán ezerben,
Eot százban és az hetuen Esztendőben,
Hires Leua Város kerületiben.

VEGE.

Ujabb kiadása, «Paris és görög Ilona historiaja» magyar czimmel, h. n. (Kolozsvár). 1597.

TRAUSCH, *Schriftsteller-Lexicon II. köt.* 115—116. l. tévedve tulajdonítja ezen munkát Heltai Gáspárnak.

Teljes péld. a *Fáy-ktárban*, Tibold-Daróczon. — *M. n. Muz.* (Jankovicstól, hij. B és D iv, és F1 és 4., összesen 10 lev.)

121

Kolozsvár. 1576.

Valkai András. Genealogia historica Regum Hungariae ab Adam Protoplasta ad Serenissimum vsque Iohannem Secundum, Regem, etc. Az Az. Az Magyar Királyoknac eredetekről, és nemzetségekről valo szép Historia, Az első Adamtol fogua, az Felséges masodic Ianos Kiralyig: Mellyet az ő hazaiához, és Feidelméhez való hiuséggel Magyar versekbe szerzet, WALKAY ANDRAS. Ad notam. Arpad vala fő az Kapitanságba. Colosvarat. 4r. A—R₂ = 16¹/₂ iv = 66 sztlan levél.

Colophon: Nyomtatot Colosuárat Heltaj Gaspárne Műhelybe, 1.5.76. Esztendőbe.

Az ajánlás, mely latinul a versejekben olvasható, de a czimlevél hátlapjára is ki van nyomtatva, II. János választott királyhoz van intézve.

Végső verse: «Ezer öt százban és az hatuan hętbe,
Bor kostolo Márton púspec hętebe,
Vers szerzőnec ninczen helye vétekbę,
Kalota szęgben vęgezęc Erdęlybe.»

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 14. l. azon XVI. századi könyvek közt említi, melyekről nem tudta, mely évben jelentek meg.

Teljes péld. *Erd. Muz.* és *M. tud. Akad.* — *M.-v. Teleki-ktárban* (9 első

ive hij.). — *M. nemz. Muzeumban* (Jankovicstól, csak a 10 utolsó levél). — Csonkán megvolt a *Fáy-ktárban* is. Lásd: *Sas. III. köt. 56. l.*

122

Bécs. 1577.

Telegdi Miklós. Az Euangeliomoknak, mellyeket Vasarnapokon, es egyeb Innepeken esztendő által az Anyaszentegyhazba oluasni es predicalni szoktanac, magyarazattyanac Első Resze, Mely magaba foglalja az Aduenttúl Husuetig valo vasarnapi Euangeliomokat, egynehany egyeb innepeknec (kiknec szamat meg talalod ezt e' leuelet el fordetuan) Euangeliomiual, es az oltari szentsegrül valo három predicationual egyetembe. Iratot TELEGDI MIKLOSTOL Esztergomi Praepostol. Bechbe Apffel Mihaly nyomtatta, az felseges Romai Chaszarnak kegyelmes engedelméből M.D.LXXVII esztendőbe 4r. 613 lap. *Elül*: cziml., ajánlás, két magyar előbeszéd, Monoszlai András és Pécsi Lukács epigrammjai 10, *végül*: mut. tábla 8 szatlan levél.

Ajánlva van latinúl a magyar püspököknek.

II. rész. N.-Szombat. 1578. — III. rész. U. ott. 1580. — Második kiadás: Bécs. 1638.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — Gy.-Fejérvártt *Batthiányi-kt.* — *Kassai püsp. ktár.* — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól). — Miskolczon a *m. orsz. minorita rend ktárában.* — *M.-Vásárhelyt, a franc. zárdában* és a *plebánia ktárában.* — Cziml. és első lev. hiján az *erd. Muzeumban.*

123

Debreczen. 1577.

Aritmetica, az az, A szamvetesnec tvdomania, mell' az tvdos GEMMA FRISIVSNAC szam-vetesbeol Magyar nyelure (ez tudománban gyönörködöknek hasznokra, es hamaráb valo ertelmekre) io moddal forditattot (*fametszet*: Debreczen város czimere). Romanorum 16. Aszt akarom hog' az io es hasznos dolgokban eszesec legyetec, az gonosz es artalmas dolgokban penig egiúgiúek. Debreczenbe Rodolphus Hofhalter niomtatta, Anno D: 1577. 8r. (4 levelenként) $A - S_2 = 17\frac{1}{2}$ iv = 70 szatlan levél. *Elül*: cziml. ajánlás 2 lev.

Ajánlja minden keresztyén olvasónak «Debrecini 13. Aug. A. D. 1577. Rodolphus Hoffhalter.» Az ajánlásban: «*Nem en vag'oc ez Aritmeticanac forditoia, hanem egy iambor vram es Istenben attiamfia hozta az en officinamban, kèruén hog' ki*

nyomtatnám es ő sem tudá ennékem meg mondani az iam-bornac neuet, ki neue alatt tuttam volna ki bochátani.»

Ezen első magyar számtani kézikönyv fordítóját e szerint nem ismerjük ; s csak gyanításomat fejezem ki, hogy ezen fordító, kit maga a kiadó Hofhalter Rudolf sem ismert név szerint, az 1577 táján s később a debreczeni iskolában működött tudós iskolamester Laskai János volt, kiről dicsérőleg emlékezik BOD PÉTER *M. Athenás* 157. l., s ki mint debreczeni mester ugyanott 1592-ben adta ki Aesopus életét, görögéből és deákból fordítva.

2-dik kiadása : Debreczen. 1582. — 3. kiad. Kolozsvár. 1591.

Egyetlen példánya *a m. n. Muzeumban* (Farkas Lajostól, hiányzik közben C₁, C₄, D₁ és H₂ = összesen 4 levele).

124

Debreczen. 1577.

Csanádi Demeter. Historia de Vita, morte vniuersaqve fortunæ alea Illustris Principis ac D. D. Ioannis Secundi, Regis Hung. Dalm. Croat. Dei Gratia Electi, per DEMETRIUM CHANADIUM in gratiam suae gentis studiose collecta. Debrecini. 1577. 4r.

Előbbi kiadásai : Kolosvár 1571. és Debreczen 1571.

Igy említi *Seivert, Siebenb. Quartalschrift. VI. köt. 220. l.* — Említi rövid magyar czimmel SÁNDOR ISTVÁN is *M. könyvesház 6. l.* — Én példányát nem láttam. — TOLDY-nál *M. költ. tört. 2. kiad. 158. l.* bizonyosan csak leirási vagy nyomdai hibából áll 1576 (1577 helyett).

125

Debreczen. 1577.

Csengeri András. Historia az Jerusalem varasanac veszedelméről, Titus Vespasianustól, Az mit meg vetetet az Sidoknak nagy romlasokal. Debrecembe. Nyomtatott Komlos Andrasne hazaban. An. Do. 1577. 4r. 32 lap.

Első kiad. Debreczen 1574. — Ujabb kiad. Kolozsvár 1580. és Debreczen 1582.

Igy említi, mint Jankovics gyűjteményében lévő, Burján Pál, *Sas. VIII. köt. 135. l.* — Pédányát nem láttam.

126

Debreczen. 1577.

Enyedi György. Igen szép Historia az Tancredus király leányáról Gismundáról és a kiralynak titkos Tanácsáról Gisquardusról, kik között fel bonthatatlan szeretet lévén, egymásért halálra adták magokat, Olasz nyelvből az *Bocatiusból* Deakra fordittatván PHILIPPUS BEROALDUS által, Magyar nyelvre pedig fordittatván G. E. T. által. Debreczen. 1577. 4r.

Mint a versfejekből kitetszik, a fordító GEORGIUS ENYEDIUS TRANSYLVANUS az akkor még igen fiatal ENYEDI GYÖRGY, a későbbi unitarius püspök, volt.

A fordítás idejét 1574-re határozhatjuk, Kénosi Tözsér Jánosnak, ki e munka ép példányát látta, ezen szavaiból: In fine Historiolae: 1574. esztendőben.

Említi e kiadást SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 6. l. Historia Gismurdáról cím alatt, s *U. ott* 244. l. Historia a két szerelmesekről cz. alatt is; sőt harmadszor is fölhozza, mint debreczeni XVI. századi nyomtatványt, melynek megjelenési évét nem tudja *U. ott* 14. l.

Én, miután ezen kiadás egy példányát sem láttam, a címet KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS kézírata után adom *Bibliotheca Scriptorum Transylvano Unitariorum* 13. l.; megjegyzem azonban, hogy nála a nyomtatás helye, éve s alakja nincs megjelölve s a cím után e szavak állanak: In fine historiologiae: 1574. esztendőben. Ebből azt következtetem, hogy Kénosi Tözsér kezében nem a debreczeni 1577-diki, hanem egy hely és év nélküli kiadás forgott, mely a Kénosi által leirt colophonból következtetve 1574-ben jelent meg.

Újabb kiadásai: Kolozsvár. 1582. Monyorokerék 1592. és H. n. (Kolozsvár). 1624.

127

Debreczen. 1577.

Ilosvai Péter. Az nagy Szent Pal Apostolnac életiről es haláláról való szép Historia az Szent írásból versekbe szerzetet: ILOSVAI PETER Deac által. Debrecemben Nyomtatattot Komlos Andrasne hazaban. 1,5,77 esztendőben. 4r. A—E2 = 4 $\frac{1}{2}$ iv = 18 sztlan lev. (ha teljes).

Első kiadása: Debreczen. 1574. — 3. kiad. Kolozsvár. 1579.

Egyetlen csonka példánya a *m. n. Muzeumban* (Jankovicstól, hij. Az. 3. és végén E1. Ez. lev.). — Gr. Kemény József Sándor *M. könyvesháza* 6. lapjához irt jegyzetében, a címet a *m. n. Muzeum* példányáról másolván, a könyv terjedelmét 36 lapra határozta.

128

Kolozsvár. 1577.

Bogáti Fazekas Miklós. Szep Historia. Az tőkellertes Aszszony állatokról, melly az Plutarhusból fordítatot Magyar nyelvre. Ad notam. Gongya közzül egy fő gongya ember nec. etc. Nyomtatott Colosvárat 1.5.77. Esztendőben 4r. A—G = 7 iv = 28 sztlan levél.

Végső verse: Tudgya neuem ki oluassa ennekem,
Irta ezer öt százba hetuen ötbe,
Szent György hauánac szinte az végében,
Szándokom Leanyom vala szűuemben.

FINIS.

A versfejekben, melyek 5 latin distichont adnak, a 2-dik distichon ez:

Haec FIGULUS nuptis exempla BOGATHIUS aptis
NICOLEOS, patrys reddidit ipse modis.

SÁNDOR ISTVÁN *M. Könyvesház* 4. l. hibásan teszi e könyv első kiadását Kolozsvár 1570-re, miután Bogáthi e munkát csak 1575-ben írta. Megjegyzi ugyan SÁNDOR *e. h.* hogy «mások ezt a könyvet 1587-belinek írják»: azonban ez a megjegyzés sem vonatkozik helyesen ezen munkára, melynek 1587-diki kiadása nem létezik, hanem Bogáthi másik munkájára, Aspasia asszony dolgára szólhat, mely csakugyan 1587-ben volt írva, de csak 1591-ben jelent meg.

M. n. Muz. (Jankovicstól). — *M. tud. Akad.* — Néhai *Fáy Alajos ktárában* Tibold-Daróczon.

129

Kolozsvár. 1577.

Bogáthi Fazekas Miklós. Az ötodic része Mattyas Kiraly dolgainac mint (*igy*) halaláig. Ad notam. Árpád vala fő az Kapitanságba. 4r. A—K = 10 iv = 40 sztlan lev.

Colophon: Nyomtattot Colosuárot Heltaj Gaspárne Műhelyébe 1.5.77. Esztendőben.

A szerző csak a versfejekben nevezi meg magát így:

«Matthiam cecinere alii kane Musa sekventes,
Matthiae Hungarikos post fera fata dves,
Illa sed Ambrosivs dedit, ista BOGATHIWS aevo
NIKOLEOS illis posteriore kanit.» stb.

Bogáthi munkájának első, illetőleg Mátyás historiájának ötödik részében az utolsó versszak ez:

«Itt vég legyen Mattyás Király dolgában,
Ezer öt száz hetuen hatban aszt íram,
Szinte Mattyás Király halála napyán,
Gondolom tudgyátoc, vegezém Thordán.»

A legutolsó nyolczadik rész, Bogáthi munkájának negyedik része, ezen versszakkal végződik:

«Thordán Szaniszlo Sz. Mihály más napyán,
Ezt íram ezer öt szaz hetuen hatban,
Magyaroc változásit olvastomban,
Igen koplaloc valék nagy haragban.»

Bogáthi e munkájának valamint ezen 1577-diki, ugy 1580-diki kiadásában is, külön czimlapja nincs és nem volt; minthogy az mind e két alkalommal mint Görcsönyi Mátyás-historiájának folytatása annak függeléke gyanánt, azzal együtt, s nem önállóan jelent meg. Az általam közlött czim az első lap elejéről van véve. — Ezen czim egyébiránt csak az ötödik (Bogáthi dolgozatában első) részre vonatkozik; az ez után következő 6. 7. 8-dik részben ugyanis a Jagellók, Szapolyai János, I. Ferdinánd és II. János király dolgai vannak tárgyvalva.

TOLDY *M. költ. tört.* 2. kiad. 144. l. tévedve írja, hogy valamint Görcsönyi Mátyás-krónikája, ugy Bogáthi e munkája is 3 kiadást ért (Kolozsvár 1574. 1577. és 1581.): mert 1574-ben, mikor a Cancionaléban Görcsönyi munkája megjelent, Bogáthi munkája még meg sem volt írva.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *Erd. Muz.* (az utolsó iv első és utolsó lev. hij.). — *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában.* — Utolsó levele hij. vagy ezen, vagy az 1580-diki kiadás megvolt *Nagy István ktárában* is. Lásd: *Catalogue.*

1870. 32. l., hol hibásan van állítva, hogy ezen verses krónikának egy teljes példánya sem ismeretes.

130

Kolozsvár. 1577.

Hunyadi Ferencz. Historia. De Obsidione Decennali antiqvissimae et excellentissimae vrbis Troianae atqve rvina memorabili etc. Az regi es hires neves Troia várasánac tiz esztendeig valo meg szallasáról, és rettenetes veszedelmeről. Az Mattyás Király Historiaianak notaiára. Nyomtattot Colosvarot Heltaj Gasparne műhellieben, 1.5.77. Esztendőben. 4r. A—M₂ = 11¹/₂ iv = 46 sztlan lev.

A szerző magát az utolsó (6-dik) rész első verseinek fejeiben így nevezi meg: S (= Scripsit) FRANCISCWS HWNIADINWS. A többi versfejeknek sem elébb sem hátrább nincs semmi értelme.

Végző verse: Mas fél ezer, es az hatuan kilentzben,
Mikoron irnánac ennyi vődőben,
Az Troiáról valo emlekezetben,
Sok Cronikákából irác eszt versekben.

FINIS.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 36. l. ezen munka kolozsvári 1651-diki kiadását fölhozván, szerzőjének, nem tudom mily alapon, de minden esetre tévedve, Dálnoki Jánost írja; s bizonyosan Sándor után indulva mondja hasonlóan tévedve TOLDY FERENCZ, *M. költ. tört. 2. kiad.* 125. l., hogy az 1569-ben 6 részben irt Trója veszedelme szerzője Dálnoki János kolozsvári deák. Sem Sándor István, sem Toldy Ferencz, sem tudtomra más senki sem emlékezik e historiás ének valódi szerzőjéről, Hunyadi Ferenczről, mint magyar versszerzőről. BOD PÉTER, *Magyar Athénás* 113. l. ugy ismerteti őt, mint elébb Báthori István lengyel király, utóbb Báthori Zsigmond erdélyi fejedelem nevezetes tudós orvosát, ki Báthori István lengyel király halálára jeles latin verseket irt s nyomtattatott Krakkóban. Ezek közül néhányat ujra kiadott BUDAI FERENCZ, *M. O. Polg. Lex. I. köt.* 277—279. l.

Ez az ismert első kiadás. Ujabb kiadásai a XVI. században: Kolozsvár. 1586. és Sicz. 1592. — A XVII. és XVIII. században számos kiadást ért.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól) ép. — *U. ott* (Jankovicstól) 3 első ive hij. — Néhai Fáy Alajos ktárában Tibold-Darócson.

131

Kolozsvár. 1577.

Ester dolga. Dedicatio et Argumentum in Capitibus versuum. Eszes feiedelem aszszony nemzetit segítse. Feiedelmet Wrat sokbol meg intse. Az nyomorultokhoz szeligitse. Estert kőuesse. Nagysagod töllem io neven vegye. Ad melodiam Historiat hallom igen mondattoc. Nyomtattot Colosvarat. Heltaj Gasparne műhelyeibe. 1.5.77. esztendőbe. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev. (*az utolsó levél üres*).

Végső verse : Ez éneket az ki versekbe ira,
 Kegyelmes aszszonyanac aszt ayánla,
 Ezer öt szaz hetuen hetbe hogy írna,
 Colosuárat szinte az Szent György napba.

A szerző neve ismeretlen.

Czimpl. nélkül megvan *m. n. Muz.* és *M. Akad.* ktárában. — Teljes példány *Schlauch Lőrincz szathmári püspök ktárában* (Török Jánostól). Ez a példány a Fáy-ktárból került Szalay Zsigmondhoz s ettől Török Jánoshoz. — Czímét gr. Kemény József följegyzése után adtam, ki azt a Fáy-könyvtár ép példányáról vette.

132

Kolozsvár. 1577.

Göröcsöni Ambrús. *Historiás Enek Az Felseges Mattyas Királynac az nagyságos Hunyadi Ianos fiánac ieles viselt dolgairól, életiről, vitezségiről, végre az ő ez Világból volo ki mulasáról.* Nyomtatot Colosvarat Heltai Gaspárne műhelyében. I.5.77. Esztendőben. 4r. A—N = 13 iv = 52 sztlan lev.

Végén : Kőuetkezic az öttedic része, Mattyás Király halaláról.

Ez a historiás ének 4 részből áll s csak 1485-ig, Bécs megvételeig terjed; folytatását Bogáthi Fazekas Miklós írta meg 1576-ban. Minden rész versejeiben így nevezi meg magát a szerző: «AMBROSIVS LITERATVS DE GERCIAN dicit cronicam» stb. — Min alapszik TOLDY azon állítása, *M. költ. tört. 2. kiad. 143. l.*, mely szerint ezen Mátyás-krónika szerzője «Göröcsöni Ambrús deák, másképp Gosárvári Ambrús», nem tudom; én annak semmi alapját nem találtam.

Első kiadása, melyet Heltai rövidítve adott, megvan az 1574-diki Cancionaléban. — Ujabb kiadása: Kolozsvár. 1581.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Schlauch Lőrincz szathmári püspöknél.*

133

Kolozsvár. 1577.

Salamon Kiralynak az David kiraly fianak Markalfal valo Tréfa beszédeknek rövid könyve. (*Következik egy fametszet, mely csaknem az egész czimlapot elfoglalja s azt a jelenetet ábrázolja, a mint Salamon király palotája előtt trónján ül s előtte Markalf és felesége megjelenik.*) Mindenek ez végre irattattanac meg, hogy jot tanollyunk belőlle. 4r. A—H = 8 iv = 32 sztlan lev.

Végén : Finis libri Markalffi.

Nyomtattatot Colosvaratt.

A czimlapon látható fametszet alján a jobb szegletben ez áll: ^{SGC}₁₅₇₇ miből teljes biztossággal következtethetjük, hogy a könyv 1577-ben jelent meg.

Ki volt ennek a középkorban igen kedvelt, s valamint latin ugy több európai nyelven közkezen forgott népregénynek magyar fordítója, az előbeszédből nem tűnik ki. Bod Péter a fordítást Bornemisza Péternek tulajdonítja; TOLDY FERENCZ véleménye szerint *M. költ. tört. I. köt. 148. l.* inkább Heltai Gáspár vagy ennek valamely erdélyi társa lehetett a fordító.

Ezen ponyvairódmunkban maig is szereplő munkának ez tudunkra legelső magyar kiadása, melyet TOLDY *e. h.* hibásan tartott még 1854-ben teljesen elvesztettnek. Ezt a kiadást a XVI-dik században három s azontul a legujabb ideig igen számos újabb kiadás követte. — SÁNDOR *M. könyvesház 7. l.* fölveszi ugyan ezen kiadást 1577-re, de nyomtatási hely nélkül.

Egyetlen teljes péld. az *erd. Muzeumban*. — Elül, közben s végül csonkán, összesen 15 lev. hijával, megvan a *debreczeni ref. coll. ktárdban* (az erd. Muz. duplumai közül). — Még csonkább töredéke, összesen 11 levél, a *M. Akad. ktárában*.

134

Kolozsvár. 1577.

Szakmári Fabricius István. Historia : Ex Parteny : Nicenensis : De Amatorys : affectionibus collecta. Ad Notam : Iól lehet nagy sokat szóltunc Sándorról etc. Niomtattot Colosvárat Heltaj Gaspárné műhelyében, 1.5.77. Esztendőbe. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev.

A versfejekben : Stephanvs Fabricics Szakmarinvs de amore impvdico cogitababat (így).

Végző verse : «Ezer öt százba és az hetuen hetbe,
Szerzéc ez Cronikát be az versekbe,
Colos neue várnak Szamos mentébe,
Ackor lakik vala ő is Várasba.»

Ujabb kiadása : Kolozsvár. 1627.

M. Akad. — *Erd. Muz.* — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson.

135

Kolozsvár. 1577.

Tinódi Sebestyén. János király testamentoma. Kolozsvár. 1577.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 6. l.* — Megvult *Nagy István ktárában*, sajátkezü följegyzése szerint. Lásd Emich Gusztáv közleményét *Magyar könyvszemle 1. évf.* 1876. 141. l. — A Nagy István könyvtárának List és Francke által 1870-ben kiadott catalogusában nincs említve.

136

Pápa. 1577.

Az also es fölő Baronyaban valo Ecclesiaknac Articvlvs, mellyec Hercheg szőlőson, irattanac Negyuen Praedicatoroc ielőn voltaban, melyeket mindyaion iouá hattanac. Anno Domini 1576. 16. Augusti. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev.

Végén : Papan nyomtatott 1577. esztendőben.

Ajánlja a kiadó Huszár Dávid 3 latin distichonban : «Nicolao Siklosio, Amico ac fratri dilecto, Daudid Huszar Pannonius».

Ezen herczeg-szöllősi zsinat eredetileg latinul szerkesztett végzéseit Siklósi Miklós fordította magyarra. — Tévedésben van LAMPE (igazán Ember Pál) *Hist. Eccl. Ref. in Hung.* 282. l. és utána BOD, *M. Athéns* 124. l., midőn azt írják, hogy ezen Articulusokat Huszár Gál adta ki, ajánlván Lampe szerint a latin szöveget bold. emlékeztető Skaritzza Máténak, a magyart pedig a fordítónak Siklósi

Miklósnak: mert a kiadást nem Huszár Gál, ki 1577-ben már nem élt, hanem fia Dávid eszközölte, mint az idézett ajánlásból kitetszik.

Ezen zsinati végzések latinul és magyarul együtt nyomtatva jelentek meg, s a magyar szövegek külön czimlapja nem volt és nincs.

Mind a latin mind a magyar szöveg megvan a *m. n. Muzeumban* (a Széchenyi-ktárban, a kéziratok közt. Lásd: *Catalogus Manuscript. Biblioth. Szechenyi. Tom. I. 254. l.*). — Csak a magyar szöveg van meg a *debreczeni ref. coll.* ktárában (az egykor Sinai Miklós birtokában volt «Miscellanea Hungarica» czimű igen érdekes colligatumban).

137

Pápa. 1577.

Huszár Dávid. A Kerestyen Hitről Valo Tvdomannac Rövid Keresekben foglaltatott Sommaia, mellyet egész esztendő által minden Vr napiara rend szerent magan valo reszekben rendöltűnc. Vgyan ezzenec az végen mingyarton imadkozo könyuetis nyomtattunc Psal. 114. Közel vagon az VR azokhoz a kic ötet igaz hitből segítségöl hijac. Papan nyomtatott. 1577. 8r. A—Z = 23 iv = 184 sztlan levél.

A K iv 6-dik levelén: Vége vagon. Czac az eggy öróc Istennec legyen diczeret es diczöseg. Papán nyomtatott, Bdit első honak 13 napian Anno M.D.LXXVII.

A K iv 7-dik levelén kezdődik az imádságos könyv ily czimmel: Egynehany Kerestyeni Imadsagoc, mellyec közöl nemelyickel akar kys magan valo imadkozásban könyörögnet az VR Istennec, nemelyickel kedig à közönseges szent gyülekezetben élűnc. Szent Mathenal XXVI. reszeben. Vigyazzatoc es imadkozzatoc hogy à kesertetbe ne mennyetec.

Legelsőben emliti MOLNÁR ALBERT, *Scultetus Saecularis Conciojában, Oppenheim* 1618. 4r., azután TÓTH FERENCZ, *Túl a dunai püspökök élete* 27—29. l. és utána BUDAI ÉZSAIÁS, *Magyarorsz. hist.* 3. kiad. II. köt. 139. l. — BOD PÉTER, *Magyar Athenás* 114. l. azt írja a Palatina Catechesis ezen legelső magyar fordításáról, hogy «panaszoltak az ellen, hogy Szala vármegyei magyarsággal volna forditva; azért osztán ujjonnan fordittatott 1604-dik eszt. Szárászi Ferencz által».

Egyetlen ép példánya Keszthelyen a *Festetics-ktárban*. — Csonkán (B—K7, L1—8, O—V7, Z1—6 lev.) a *pápai ref. coll. ktárában*.

138

Sempte. 1577.

Bornemisza Péter. Negy könyvetske a Keresztyeni Hitnec Tudományarol. I. Az első Könyvetske, kitsin Gyermetskekenc. II. A korosb Kössegnec. III. Az Predikatoroknac rövid tanusagokra. IV. Vigasztalo Könyvetske. Az Magyar Iras olvasasnac modgyaval, Es szep imadkozasockal egyetembe. Rőndeltetet BORNEMISZA PETER által. Ephes. 6. Atyac à tic magzatitokat tanyitasban, es az Wrnac paranczolatiban nevellyetec fel. Sempten. 1577. 8r. I. rész 12. — II. 52. — III. 151. lev. (Ezen rész colophonja: Sempten. Pinkesd taiaban: Ennyi

eztendőbe: 1577.) — IV. 73. lev. (*itt megszakad*). — *Elül*: cziml. ajánlás. summa és a magyar olvasásnak módjáról 9 sztlan lev.

Az I—III. rész ajánlva van Balassi Menyhárt urfinak, Ballassi István és Zrinyi Ilona fiának; a IV. rész pedig Ungnad Anna Mária Asszonnak, Ungnad Kristóf és Losonczi Anna leányának. Semptéről 4. Aug. 1577.

Egyetlen csonka példánya, melyből a cziml., az ajánlás első levele és a IV-dik rész vége hiányzik, a *m. Akad. k tárában*. — Czimét adja ENGEL, *Gesch. des ungr. Reichs. II. Bd. Halle. 1798. 82. l.*, rövidebben NÉMETH, *Memoria Typogr. 140. l.* — Has. TOLDY, *M. irod. tört. III. 102. l.*

139

H. n. (Sempte). 1577.

Bornemisza Péter. Fejtegetés

Ezen munkának, melyet Bornemisza Péter Telegdi Miklós Postillájának Bécsben 1577-ben nyomtatott első kötete ellen irt, ma egy példánya sem ismeretes. SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház 14. l.* azon könyvek közt említi, melyek megjelenési évét és helyét nem tudhatta. Minthogy Telegdi, Postillája második részének előbeszédében azt írja, hogy Bornemisza az ő Postillája első kötete ellen (mely Bécsben 1577-ben jelent meg), «*nagy sietséggel egy csomózó fejtegetést irt*», s azt ugyancsak Telegdi szerint a pozsonyi országgyűlésen, mely 1578. febr. 2-dikán nyílt meg, maga osztogatta, a megjelenési évét bizvást merem 1577-re tenni; azon pedig nem kételkedhetünk, hogy Bornemisza e könyvet nem másutt, hanem saját nyomdájában Semptén nyomtatta.

140

(Kolozsvár. 1578.)

Ilosvai Péter. Soc Fele Neveknec Magyarazattya. H. és év n. 4r. A—B₂ = 1½ iv = 6 sztlan levél.

A versfejekben: Clarissimo viro Pavlo Thvrio PETRVS ILOSVANVS gratitvd mlbms stb.

Végső verse: «Másfel ezer hetuē nyóltzbā ez éneket szerzéc
Mikor Thuri Pál kis leányát ók meg kereszteléc,
Mindeneket kér hogy néki boczánat adasséc,
Tisztességgel mindē iámbor ma nagy vigan lakyéc.»

Nyomatási helye, betüi jelleme után itélve, kétségtelenül Kolozsvár, s minthogy alkalomra készült vers, megjelenési idejét bizvást merem az iratás évére 1578-ra tenni.

TOLDY, *A magyar költ. tört. 1. kiad. I. köt. 190. l.* ezt a verset, melyet akkor még csak a Lugossy-codexből ismert, ezen kézirat után 1568-ban irottnak állítja s a «szent körösztségről» czim alatt idézi, s ez állítását említett munkája 2-dik kiad. 171. l. is föntartja, hol ezen alkalmi vers egyetlen fönmaradt kiadását, mely szerinte is hihetőleg Kolozsvárt 1578. jelent meg, második kiadásnak tartja.

Én valószínűbbnek tartom, hogy a Lugossy-codexben az iratási év *«hatuan nyolcz»* hibás s az első s eddig egyetlennek ismert kiadás év n. 1578-ban látott világot.

Külön czimlapja nincs és nem volt; a czim az első levél elejéről van véve.

Erd. Muz. — *Pesti ref. coll.* — Említve van e kiadás *Siebenb. Quartalschrift. VII. köt. 279. l.*

141

Kolozsvár. 1578.

Melius Péter. Herbarium Az Faknac Fvveknec nevekről, természetekről, és hasznairól, Magyar nyelvre, és ez rendre hozta az Doctoroc Könyueiből az HORHI MELIUS PETER. Nyomtattot Colosuárat Heltai Gaspárne Műhelyébē, 1.5.78. Esztendőben. 4r. 188 lev. — *Elül.*: Czimlap, előbeszéd, s latin, magyar és német Index 19 sztlan lev.

Az előjáró beszédben mondja Heltai Gáspárné: «Ezen dologban törte feyét az mi időnkbe az bölcz férfiú Melius Peter Döbrötzeni keresztyén egyház Pásztora, Közönséges betegségekről való orvosságoknac őszve szedetetésében, és Magyar nyelvre való fordítassában munkálkodot. Azért az irasa és külömb fele bölcz Oruosoknak könyueből egybe szedése és fáradsága az Iámbore volt. Az ki nyomtatásnac munkája és kölczége enyim. Eszt én töllem illyen szegény őzuegy Asszontól az Magyar nemzet ió neuen vegye.» — A szöveg első lapján pedig olvasható: «Galenosból, Pliniusból és Adámus Lonicerusból szedetettéc ki.»

A pesti egyetemi könyvtár példányának elejéhez kötött egy levél papiros előlapján ez a jegyzet olvasható: «Ennek találattik egy még régibb kiadása, mely Debreczenben 1562-dik esztendőben, szinte 4-ed rétbén kijött. October Holnap 23-kán 1833 esztendőben. Biankovich Cancell.» — Min alapszik e jegyzet, vajon nem csupán SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesháza 2. l.* után v. in-é írva, hol ezen debreczeni 1562-diki 4r. kiadás föl van véve, nem tudom. Én ezen állítólagos első kiadás egy példányát sem láttam, és Sándor István gyakran kétségbe vonható hitelére, s annál kevésbbé Biankovich említett jegyzetére támaszkodva az 1862-diki kiadás valóságát állítani nem merem.

M. n. Muz. (Jankovicstól 2 péld., egyiknek cziml. és utolsó lev., másiknak elül 3, végül 3 lev. hij.; Horváth Istvántól 1 péld. elül s végül csonkán; Farkas Lajostól 2 péld.) — *Erd. Muz.* (czimlapja s néhány levele Benkő József kézírásával kiegészítve). — *M. Akad.* — *Pesti egyet.* — *Debreczeni ref. coll.* (3 csonka péld.). — *S-pataki ref. coll.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Fáy-ktár* Tibold-Daróczon. — *Szathm. püsp. kt.* (Török Jánostól). — *Gr. Degenfeld Pálnál* Erdő-Szádán (igen szép péld.) s magánosoknál több példány.

142

Kolozsvár. 1578.

Misocacus Vilhelm. Prognosticon az wy Cometa felől való Iduendülés, mely ez el mult 1.5.77. Esztendőben Sz. András hauában tettet meg Iduendöltetöt Dantzkába az VILHELMUS MISOCAKUS Mester által, És dedicáltatot az Felséges és hatalmas Istuán Királynac, Lengyel ország Királya-

nac. Nyomtattot Magyar nyeluen Colosuárat Heltaj Gaspárne Műhelyébe 1.5.78. Esztendőben. 4r. A—D_I (*itt megszakad*).

Egyetlen csonka péld. a *M. Akad.* ktárában. Hasonl. Toldy értekezését a leg-régibb magyar naptárakról, *Uj Magyar Muz.* 1853. *II. köt.* 189. l.

143

Kolozsvár. 1578.

Szép Historiás ének az Telamon királyról. Colosvár. Özv. Hel-tai Gáspárné műhelyében. 1578. 4r. A—B = 8 sztlan lev.

Egyetlen példánya Jankovics Miklós hagyatékából megvolt *Nagy István ktárában*. Lásd: *List et Francke Catalogue.* 1870. 98. l. — Has. TOLDY, *M. költ. tört.* 1. kiad. *I. köt.* 138. l. és 2. kiad. 126. l.

144

Kolozsvár. 1578.

Szegedi Veres Gáspár. Szep roevid Historia két nemes iffiaknac igaz baratságokrol. Ad notam Abigail Aszszony Historiayát etc. Martialis Vt Praestem Pyladē, aliquis mihi praestet Orestem

Hoc non fit verbis Marce, vt amoris ama.

Colosvarat. 1.5.78. Esztendőnc szinte à vegiben. 4r. A—D_j = 3¹/₄ iv = 13 sztlan lev.

Végső verse: Ez kis Historiát Irác versekben,
Désen az nagy Szamos vize mentében,
Ezer öt száz hetuen het esztendőben,
Isten legyen vezérűnc dolgainkban.

A versejekben a szerző neve: CASPAR VERES SZEGEDI.
Ujabb kiadásai: Kolozsvár. 1580., Lőcse 1629., Lőcse 1676.
Egyetlen péld. a *m. Akad. ktárában*.

145

Nagy-Szombat. 1578.

Telegdi Miklós. Az Evangeliomoknac, mellyeket vasarnapokon, es egyeb innepeken esztendő által, az Anyaszentegyhazban oluasni es Prædicallni szoktanac, Mağarazattyanac Masodic resze. Melly magaban foglallya, Hvsvettvl fogva, Adventig valo vasarnapi evangeliomokat egy nehany egyeb innepek nec, (mellyek nec szamat meg találod, ezt è levelet fordetvan) Evangeliomiual, egyetembe, Iratot TELEGDI MIKLOSTUL, Esztergami præpostul. 2. Corint: 4. Meg nem hamissettyvc az Isten nec igeiet, hanem az igasságnac ki ielenteséuel, aianlyuc

magunkat, minden embereknek lelki esmereténél, az Isten előtt. Nyomtatott Nagy Szombatban, az felseges Romai Chaszarnac Kegyelmes engedelméből, vgyan azon Telegdi Miklos hazánál. M.D.XXLVIII. Esztendőben. 4r. 892. lap. — *Elül*: cziml. s előbeszéd 8, *végül*: mut. tábla 6 szltan lev.

Colophon: «Veg lőt e könyunec nyomtatásban. Mind Szent hauánac hetedic napian. Christus Születése vtan 1578. esztendőben.»

A keresztyén olvasóhoz intézett előbeszédet Telegdi Bornemisza Péter superintendens ellen intézi, kit egyébiránt nem nevez meg, hanem csak «egy nem igen jó szomszédom» néven említ, «ki minek utánna látta volna, hogy az én Postillámnak első része, melyet tavaly bocsátottam ki, a keresztyéneknek kezekbe forgattatnék, félvén rajta, hogy az ű hasas és potrohos könyveinek kevesebb becsületi lenne, és árra alább fogna szállani, mivel hogy volna immár másik, melyet azok olvashatnának s olvasnának is, a kik eddig az ű Postilláját nem egyébert, hanem azért olvasták, mert talám a mi nyelvünkön egyebet nem kaphattanak: akará eleit venni a kárnak», és az ő könyve ellen beszédével mindenütt mindent elkövetve «de oly helyeken kiváltképpen, a hol feles emberek között forgódik, ugy mint menyeközübe és egyéb lakodalmakba, kezdé erősen gyalázni irásomat, rágalmazni tanétásomat, szidalmazni ennen magamat. Annak utánna hogy hamarébb ki terjedhetne az a gyalázat, melyet nekem és az én könyvemnek készét vala, *nagy sietéssel egy csomozó fejtegetést ira, melyet ez el mult gyűlésbe, a posoni várasba, uraknak és nemeseknek, vigan és mosolyogva osztogata, mintha immár avval teljességgel véghez vitte avagy vihette volna az ű szándékát.*»

Kitetszik ebből, hogy Bornemisza Péter «Fejtegetés» czimű könyve, mely Telegdi Postillájának Bécsben 1577. megjelent első része ellen volt irányozva, s melyre Telegdi később, mint látni fogjuk, 1580-ban külön könyvben is felelt, hihetőleg már 1577-ben ki volt nyomtatva: minthogy azt Bornemisza az 1578-diki pozsony országgyűlésen, mely febr. 2-dikán nyílt meg, már ki is osztogatta.

Az előbeszéd többi részében Telegdi elmésen és ügyesen harczol Bornemisza kemény és válogatatlan kifejezései és támadásai ellen, melyekkel nem csak a «Fejtegetés»-ben, hanem különösen Postillája IV-ik kötetének «Az ördögi kísértetekről» czimű részében kiméletlenül ostorozza őt és a róm. cath. egyházi rendet, s különösen megrója Bornemiszanak e munkájában a fajtalanságokról szóló nagyon is meztelen előadását.

Telegdi ezen munkája tudomra a legelső magyar könyv, melyet r. cath. író magyar földön nyomtatott. Eddig ugyanis a protestánsok számos állandó és vándor nyomdái ellenében, melyekben igen számos hittani s protestans szellemű munka jelent meg, a r. catholicusoknak hazánkban egyetlen egy nyomdájok sem volt, s az az egy-két magyar könyv Draskovicstól és Telegditől, mely a protestansok ellen volt irányozva, de azok tömeges munkássága ellenében ugyszólván mit sem nyomhatott, külföldön Bécsben látott világot. Telegdi Miklós esztergomi prépost állította föl a legelső r. cath. magyar nyomdát Nagy-Szombatban, megvásárolván 1577-ben 1000 forintért a bécsi jesuiták 1563. óta használatlan heverő nyomdáját s azt Nagy-Szombatban tulajdon házában állítván föl.

I. része Bécs. 1577., III. része N.-Szombat 1580.; a 2-dik kiadás mind három kötete N.-Szombat. 1638. jelent meg.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Kolozsvári r. cath. lyc.

(2 péld.). — Gy.-Fejérvárt *Batthiányi-ktár.* — *Zágrábi érsekség.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Pesti ref. coll.* — *Rosnyai franc. zárda* (2 péld.).

146

Sempte. 1578.

Bornemisza Péter. Negyedic Resze Az Evangeliomokból, es az Epistolakból való Tanvsagoknac. Mellyeket a' Keresztyenek-nec Gyülekezetibe szoktac predikalni minden ünnep nap. Kit az Wr Jesvsnac Lelke által, az együgyű Keresztyenek-nec iduösseges epületyekre ira: BORNEMISZA PETER. Math. 28. Tanyiczatoc minden nepeket stb. . . . Költ Sempteről: 1578. 4r. 930 lev. — *Elül:* cziml., ajánlás 7 sztlan lev.

Ajánlva van Enyingi Török Istvánnak, Hunyad vármegye főispánjának, néhai Török Ferencz és Guthi Ország Borbála (most gr. Eck özvegye) fiának.

Colophon: Sempten Pinkest tayba. 1578.

A 647-dik levél hátlapján kezdődnek «Az ördögi kisirtetekről» fölírással «Predicacioc Nagy soc czodalatos kisirtetekről» s ezek folynak mind végig 647—930 levelen.

Igy adta ki először e kötetet Bornemisza, később azonban az ördögi kisirtetekről szóló részt külön szakította, s mint maga mondja, megbővitve külön kötetben adta ki, postillája negyedik részének az ördögi kisirtetekről szóló predikációkat megelőző egy pár levelét pedig (a 645. 646. levelet) újra nyomtatta s e kötetet, melynek e szerint kétféle, nagyobb és kisebb, de azon nyomású kiadása van, a 646-dik levéllel befejezte.

I. rész. Komjáthi és Sempte. 1573. — II. Sempte. 1574. — III. U. o. 1575. — V. Sempte és Detrekő. 1579.

Teljes péld. a *pesti egyetem ktárában.* — Csonkán (71—868 lev.) a *s.-pataki ref. coll. ktárában.* — (1—307, 352—920 lev.) a *pesti ref. coll. ktárában.* — Csetneken, a *gömöri ev. esperesség ktárában* (1—872 lev.). — *Erd. Muz.* (149—516 lev.).

147

Sempte. 1578.

Bornemisza Peter. Negyedic Resze az Evangeliomokból, es az Epistolakból való Tanvsagoknak. stb. (*Ugy mint az előbbi szám alatt.*) Költ Sempteről: 1578. 4r. 646 lev. — *Elül:* cziml., ajánlás és az olvasóhoz 8 sztlan lev.

Colophon: Sempten Pinkest tayba 1578.

Az utolsó lapon ez áll: «Ercz meg. *Oda fel emlekeztem vala hogy az ördögi kisirtetekről lenne ez utan szonc. Azt meg talalod ez utan valo irot könyuünkben. Az ki arrol nemelly Postilla mellet vagyon. Azt nyiluabban es mas rendben wyiobban kellett ki adnom. De miért hogy böweb szoual kellett lenni, mas könywbe külön talalod meg. Vege.*»

Világos ebből, hogy Bornemisának az ördögi kisirtetekről szóló predikációi eredetileg a Postilla negyedik részében jelentek meg, s csak később választotta el

azokat s adta ki maga Bornemisza, új czimlappal, új előbeszéddel s némileg bővítve, külön könyv alakban.

Ép péld. a *pesti egyetem ktárában*. — A *pápai ref. coll.* példányából a cziml. és az utolsó 6 levél hij. — *U. ott* van egy igen csonka másik példány is.

148

Sempte. 1578.

Bornemisza Péter. Órdögi Kisirtetekről, avagy, Röttenetes Vtalatossaga-rol ez meg fertezettet vilagnac. Es azbol valo ki tisztogatasarol az mi Vrucn Iesus Christusnac. Sempte, 1578. 4r.

Hogy ezen könyv czimlapján Sempte. 1578. állott, kitetszik Perneszi Andrásnak Nagy-Szombatban 1579-ben nyomtatott Választétel-éből, melyet Bornemisza Péternek ezen könyve elébe nyomtatott levelére irt, s azért vettem föl a czimbe, melyet czimlajos példány hiányában a szöveg elejéről a 646-dik levél főlirata szerint adok, a Sempte. 1578. szavakat. Hogy azonban a czimlapra mind az év, 1578, mind a hely, Sempte, hamisan volt nyomva, mert ezen könyv czimlapját és előbeszédét Bornemisza nem 1578-ban, hanem 1579-ben, s nem Semptén, honnan már 1578-ban el volt kergetve, hanem «titoc helyen» nyomtatta, kitetszik Perneszi említett munkájából, melyet láss alább: Nagy-Szombat. 1579.

Az új előszó végén is e szerint hamisan áll: «Sempten Pinkösd Tayba. 1578.»

Mínthogy ezen könyv a 647-dik levéllel kezdődik, bizonyosnak tartom, hogy ezen kiadás, a czimlapot, előszót s talán egy két első levelet kivéve, nem új nyomás, hanem a Postilla negyedik részének végéről van a régi nyomtatás elszakítva; különben, ha az egész könyv újra lett volna nyomtatva, az első levelen bizonyosan nem állana a 647. szám stb.

Egyetlen csonka példánya, melyben az előbeszédből egy rongyolt levél, a szövegből pedig megvan 647–929. levél, a *pápai ref. coll. ktárában*.

149

(Sempte.) 1578.

(Bornemisza Péter). Igen szep es szükseges predikacio, az Istenec Irgalmassarol, es az mi egy mashoz valo Irgalmassaginkrol. Ez Euangeliombol: Lvc. 6. Legyetec Irgalmasok, mint à ti mennyei Atyato kis irgalmas. Ne itellyetec. es nem iteltetec. Ne karhoztassatoc, es tû sem karhoztattatoc: Meg boczassatoc, es meg boczattatic tû nektec. Adgyatok, es adatic tû nektec. Es imezből: Matth: xviii. Eckepen cselekszic az en mennyei Atyamis tû veletec, ha sziuetec szerint meg nem boczattoc az tû fele baratotoknac. Es imezből. Matth. v. Baratkozzal meg az te ellensegeddel hamar, mig ó vele az vton vagy. Hogy az te ellenseged valamikor teged az Bironac ne adgyon, es a Biro az hohernac, es vettessel az tómlótzbe. Bizony mondom te neked, ki nem

iősz onnan, mind addig is, mig nem mind az vtolso fillyerig meg fizetz. Anno. 1578. 4. Augusti. 4r. A—gg = 30 iv = 120 sztlan levél. — *Elöl*: cziml. 1 levél.

A czimlapon vagy a könyv végén nincs kitéve a nyomtatási hely, s minthogy e nyomtatványnak ajánló levele sincs, a nyomtatás helyére abból sem következ-tethetünk. Minthogy azonban Bornemisza Postillája negyedik részét 1578. pünkösöd táján Semptén nyomtatta, hihetőnek tartom, hogy ezen 1578. aug. 4-dikén kiadott munkája is ott volt nyomtatva. Ha azonban az ő elűzetése Semptéről már ez év augustusa előtt megtörtént volna, — mire nézve biztos adatom nincs, — ez esetben a szerző által eltitkolt nyomtatási hely bizonyosan Detrekő lenne, a hol fejezte be Bornemisza 1579. febr. 22-dikén Postillája ötödik és utolsó részét, melynek nyomtatását még Semptén kezdette volt.

Hogy ezen praedicatorok szerzője, ki a czimlapon nincs megnevezve, Bornemisza Péter, kitetszik a szöveg azon helyéből (C2 levelen), melyben a szerző «az őrdőgi kisirtetekről» irt munkáját említi.

Teljes péld. *M. Akad. ktárában*. — Czimlappal, de az A iv s a legutolsó levél hijával megvan a *m. n. Muzeumban* is (Jankovicstól).

150

Bártfa. 1579.

Kulcsár György. Postilla, az az: Evangeliomoknak, mellyeket eztendő által à Kereztíének gyűlelkőzetibe szoktak oluasní es hirdetni, Prędicatio szerint valo magyarázattia, az Réghi és Mostani szent írásbeli Doctoroknak írásokból: irattatot Az KVL CZAR GYÖRGY, Also Lynduai Prędicator által. Bartphan Nyomtattatot, Daudid Guttesel által, Christus Wrunk születése vtán 1579. eztendőben. 4r. A—Ss₄ = 40^{1/2} quaternio = 324 sztlan lev. — *Elöl*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev.

Az ajánlás az alsó-lindvai 1574-diki első kiadás után szóról szóra van nyomtatva.

Ez a Bártfán Guttesell Dávid által fölállított nyomda első ismert magyar nyomtatványa. Ezen nyomdára nézve még 1870-ben is tévedésben voltam, azt állítván *Erd. Muz. Évkönyvei V. köt. 60. l.* és *Vasárnapí Ujság 1870. évf. 243. l.*, hogy 1579-ben Bártfán még nyomda nem létezett, s Guttesell bártfai nyomdájának legelső ismert terméke 1580-ból való. — Ezen hibás állításomat helyre igazította Eötvös Lajos, kimutatván, hogy Bártfán már 1578-ban jelent meg Stöckel Iénárt egy latin munkája, s megismertetvén még két, 1579. és 1580-ban Bártfán nyomtatott könyvet. *Vasárnapí Ujság 1870. 274. l.* — Másik nagyobb tévedésemet azonban, mely szerint az *Erd. Muz. Évkönyveiben e. h.* Kulcsár Postillája most leirt bártfai 1579-diki kiadási léteztét kétségbe vontam, s Bod Péter, Sándor István és Német János ezen kiadásra vonatkozó adatát tévedésnek hittem, Eötvös Lajos sem mutatta ki, mert ezen bártfai 1579-diki kiadás, melyet én csak 1870. után láttam, elötte is ismeretlen volt.

Első kiadás: Alsó-Lindva 1574. — 3. kiad. Bártfa. 1597.

M. n. Muz. (cziml. és végén 22 lev. hij.) — *Pannonhalmi apátság ktárában* (utolsó 3 lev. hij.). — *S.-pataki ref. coll. ktárában* (utolsó 4 lev. hij.). — *Rima-Szombaton a kis-honti evang. esperesség ktárában* (ép).

151

Debreczen. 1579.

Enekes Keoniv Melibol szoktanak az Vrnak dicziretet mōdani, az Aniaszentegyhazban, es keresztieneknek minden gyūlekezetiben, mostan uyobban, egybe szedegettetet es egy nehani szep dicziretekel meg öregbitetet az keresztieneknec vigasztalásokra emendaltatott: Psalmo cXL. Dicziretet mongyatok az Istenec az szenteknek Gyūlekōzetiben etc. Debreczembe: Nyomtatattot M:D:LXXIX esztendōben: 4r. 192 lap. — *Elūl*: cziml. Index 2 levél.

A lapszāmozās hibās, mert a 49-dik lap hibāsān van 50-nel jegyezve s e hiba folyton tart, a 165-dik lap utān pedig nyomdai tēvedēsbből 178. kōvetkezik, s igy megy vėgig. Valōsāggal ezen kōnyv csak 179 lapra terjed.

Egyetlen pėld. a *kolozsvāri ref. coll.* ktārāban. Hiānyzik kōzben 33—36 lap es 45—48. lap, osszesen 4 levél.

152

Debreczen. 1579.

Fėlegyhāzi Tamās. Az Keresztieni igaz hitnek reszeirōl valo tanitas, kerdeseikkel es feleletekkel, ellenuetesekkel es azoknak meg feitesuel, az hiueknek eppūletekre irattatot FELEGHAZI THAMAS Debreczeni Prædicator által. Debreczembe Niomtattatot Rodolphus Hoffhalter által MDLXXIX Esztendōben. 4r. 276 lap. — *Elūl*: cziml. ajānlās (Tōkōli Sebestyénhez) es lajstrom 4 szltan levél, *vėgūl*: az kereszt. olvasōknak 1 szltan levél.

Colophon: Debreczembe Niomtattatot Rodolphus Hoffhalter által: Anno D: M:D:LXXIX.

Ez Fėlegyhāzi tudtomra öt kiadást ért kātėjānak első kiadása. 2. Debreczen. 1580. 3. U. o. 1583. 4. U. o. 1588. 5. U. o. 1601.

M. Akad. — Kolozsvāri ref. coll.

153

Detrekō. 1579.

Bornemisza Pėter. Octoedic es vtolso resze. Az Evangelio-mokbol, es az epistolakbol valo tanvsagoknac, Mellyeket minden ic wrnāpian szoktanac predikalni. Kit az Wr Iesvs lelke-
altal, az egyūgyū Keresztyeneknec iduōsseges eppūletyekre, Ira BORNEMISZA PETER. Matth. V. Boldogoc kic ehezic es szomiuhozzac az igassagot: Mert meg elegitetnec: Kōlt Detrekōbből; 1579. 4r. A—ZZzz es a—iiii3 = 169^{3/4} iv = 679 szltan lev.

Elūl: cziml., ajānlās Ungnad Kristōfnak es nejėnek Losonczi

Annának és Index 12 sztlan lev. — Az ajánlás végén: Noha kezdetet vala Sempten, De midõn mint Illesnec III. Reg: XIX. Iesabel elõt meg kellett volna futamodnom: Vegeztetet es költ. Detrekõ Varaba. XXII. Feb: Anno Salutis M.D.LXXIX.

Végén: Halaadas: Istennek velem toet czvdairol: es arrol, hogy az Wr Isten nagy czudakeppen engette végre vinni, mind az õt reszet â Postillanac. 7 sztlan levél.

Colophon: Kezdetet Sempten: de vegeztetet Detrekõ Varaba. Az tayba, à mikorra értõttem, hogy születesem napia eset, Huszon kettõdic napian Bõyt elõ honac: Kit Szent Peter napianac neuezne: XXII Februarij. Istennek czuda gond viselesi alat: Kibõl diczertessec az õ szent Neue, mind õrõcké Amen. Az Vr Iesus Christus születese vtan, mikor imanac imez esztendõkben: M.D.LXXIX.

I. rész. Komjáthi és Sempte. 1573. — II. Sempte. 1574. — III. U. o. 1575. — IV. U. o. 1578.

M. n. Muz. — Keszthelyen a *Festelics-ktárban*. — Megvolt gr. Bethlen Kata könyvei közt az *enyedi ref. collegiumban*, hol 1849-ben elpusztult, valamint *Nagy István ktárban* is.

154

Kolozsvár. 1579.

Gosárvári Mátyás. Az Regi Magyaroknac elsõ be iõvésekrõl valo Historia, Attilaual miképpen telepettenec le Scambriaban, És melly nagy vérontással fõrkesztenek be Pannoniaba. Ad Notam: Arpad vala fõ az Capitanságba. Nyomtatot Colosvarot Heltaj Gasparne mûhelyébe 1.5.7.9. Esztedõben. 4r. A—F2, = 5^{1/2} iv, 22 sztlan lev.

A versfejekben: «Mathias Gosarvari Tricesimator Hvnidiensis fecit hanc historiam. Magnifico domino Stephanos Bathore de Somlio ivniori comendat, cvo modo gessit bellvm Atila contra inimicos svos et mvlto reges et dominos, rõgionnes, civitates adegit potastati sve, et sedem habitabilem fecit Scambriam, postrema morte rep.»

2-dik kiad. Sicz. 1592.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki-ktárban*.

155

Kolozsvár. 1579.

Ilosvai Péter. Az nagy Szent Pal Apostolnac életérõl, es haláláról szep historia a szent irasbol. Versekben szereztetet ILOSVAI PETER Deác által. Regina Vasti repvdiatvr Hester inter alias virgines amabilis placet Asvero. Aman pendet:

Mardocheus sublimatur. Nyomtatot Colosvarot 1.5.7.9. Esztendőben. 4r. A—Fij = 23 sztlan levél.

A versfejekben: SERICEEVS PETRVS ILOOSVANVS stb. —
A második részben: ILOSVANVS SERICEVS PETRUS.

Végső versszak: Ezer öt száz és az hatuan négy Esztendőben,
Az Hideg lelő kis Aszszonnac hauában,
Ilosuai Péter Deác banattyában,
Euel vigasztaluán szűuet szomorúságában
Finis Historię Sanctę Pavli.

Első kiad. Debreczen 1574. — 2. U. ott. 1577.
M. Akad. — M.-v. Teleki-ktárban.

156

Kolozsvár. 1579.

Kákonyi Péter. Egy szep Historia, az nagy erős Samsonról, az Biraknak könyvében meg vagyő irua XIII. XIII. XV. és XVI. részeiben. Mit czelekedet az Isten ő általa az Philisteusokon, kik az koron biriác vala az Izraeli népeket, Mint szabadtotta Samson meg őket az Ellenség kezéből, nagy czuda czelekedetteckel, és Sámson húsz esztendeig Itile Izraelt, És végre miképpē czalatkozot meg Sáső egy Aszszőy állattól, hogy a Philisteusoc meg fosztác ereiétől, és ki tolác mind a két szemeit, De végre ismet nagy boszszút állot raytoc az Philisteusokon, és az ő történt halaláról. Az Joseph ęneke Notaiára el mondhatod. Colosuárat 1.5.7.9 Esztendőben. 4r. A. B iv = 8 sztlan lev.

A versfejekben: Samsonis Historia da libro Ivdicvm themate dasumpt per Aetrum (Petrum) Kakoni n (in) Szeoles Mense Febrvario facta Veneris.

Ujabb kiadása: Bártfa év n. (XVI. száz.).

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* (B2, B3 lev. hijával).

157

Kolozsvár. 1579.

Ráskai Gáspár. Egy szep Historia az vitéz Francisoról, és az ő Feleségéről, és minémű czuda szerenczében forgattac egy ideiglen, ismet a Szerenczénec meg időęséről és forgasáról. Nyomtatot Colosvárot 1.5.7.9. Esztendőben. 4r. A—Dij = 3¹/₂ iv = 24 sztlan lev.

Végső vers: Christvs Wrunc vtán kit vallunc hitünkben,
Ezer ötszáz ötuen és két Esztendőben,
Immár hogy irnának az *első* Linduában,
Az Ráskai Gaspár szerze eszt énekben.

Első kiadása: Debreczen 1574. — 3. kiad. Kolozsvár 1601.

Egyetlen péld. a *m.-v. Teleki-kötetben* (B2, B3 lev. hij., s néhány levele szakadozott s kissé hiányos).

158

Kolozsvár. 1579.

Temesvári István. Szép historiás ének az jeles győzedelemtől, mint verte meg Mátyás király idejében Bátorfi István erdélyi vajda az Alibéget hatvan ezer törökökkel a Kenyérmezőn. Kolozsvár. 1579. 4r.

Igy adja a címet a szerző megnevezése nélkül SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 7. l. — Ezt a kiadást TOLDY is fölveszi hihetőleg csak Sándor után s az ő hite- lére, *M. költ. tört. 2. kiad.* 143. l., ki még egy kolozsvári évjegynélküli kiadást is említ, mely utóbbi nézetem szerint aligha nem egy a kolozsvári 1574-diki Cancio- naléba foglalt példánnyal. — Miután én az 1579-ki kiadást sehol nem találtam, kétségem van az iránt, vajon volt-é igazán 1579-diki kiadás, s azt gyanitom, hogy Sándor István, vagy tudósítója, a Heltai csonka Cancionalejában látott példány után tévedt, hol a czimlapon az esemény éve így van megjelölve: «Mikoron irná- nac 1.4.7.9» s nem tartom lehetetlennek, hogy Sándor István tudósítója a címhez tartozó 1479. évszámot vette, 1579-re változtatva, nyomtatási évnék. — Ebben azon- ban nem lehetvén bizonyos, ezt a szerintem kétes kiadást még sem tartottam mellőzendőnek.

159

Nagy-Szombat. 1579.

Pécsi Lukács. Kalendarivm. Es ez mostani M.D.LXXIX. Eszten- dőben történendő neminemű dolgokrul: Annak fölötte, az idő- nec naponkent következendő állapotyarul iratot Itelet. Irta SLOVACIVS PETER Craccai Astrologus. Magyarra fordította PEECHI LUKACH. Ez esztendőben, ide mi felénc, à Napba es à holdba, semmi fogyatkozás nem leszen. Nyomtatatot nagy Szombatba. 1579. 8r. A—F = 6 iv = 44 sztlan levél (mint- hogy a D iv kivételesen csak 4 levélből áll).

M. nemz. Muzeuumban. — Ismerteti Mátray Gábor, *Uj M. Muzeum* 1853. II. köt. 180. l.

160

Nagy-Szombat. 1579.

Perneszi Andrasnac valasz tetele, a Bornemisza Peter levelere, mellyet az ő őrdőgi kesertetről irot könyve eleibe nyomtatot. Prouerb. 26. Meg felely à bolondnac, az ő bolondsága sze-

rent, hogy ne lattassec magánac, bölcznek lenni. Nyomtatot, Nagy Szombatba 1579. Esztendőben. 4r. A—Düj = 15 számozatlan lev.

Szerző az A2—4 leveleken szóról szóra közli Bornemiszának «Az ördögi késértetekről» című munkája elébe nyomtatott levelét, s arra hasonlóan levél alakban válaszol. A könyv végén ez áll: «Ez leuel költ Fölső Lindua uaraban Mindszent hauanak 23. napan, 1579. esztendőben».

E könyvben sok érdekes adat olvasható Bornemiszának Semptérből 1578-ban történt elüzetéséről, valamint bécsi fogságáról s megszabadulásáról. Bornemiszá említett könyvéről pedig a D1 levelen e szavak állanak: «e te ördögi kesertetről valo könyuednec à kezdetire, *in nem régen azt merted nyomtatni hogy Sempten 1578. esztendőben nyomtattad*, kiben tudod hogy semmi ninch, mert tauol uolta! Semptetül, midőn az vy praefaciokat ki bochattad oly titoc helyen, kinec igazán neuét meg sem merőd neuezni. Ki chac ebbolis meg teczic, hoğ az én nekem iratot leueledbe, *à te fogsagodrul tesz emlekezetet, mely 1579. esztendőben történt, az vtan, hoğ Semptérol mind n'omfato szerszamoddal egtembe el pironkottal volt immar.*»

Egyetlen péld. a kolozsvári r. cath. lyceum ktárában.

161

H. n. 1579.

Tholnai Bálint. A Szent János látásának 12. részéből való Enek. 1579. 4r. A—E2 = 18 szatlan levél.

Egyetlen szép példánya Nagy István ktárában volt. Lásd: *List et Franck Catalogue.* 1870. 99. l.

162

Bártfa. 1580.

Balassa Bálint. Beteg Lelkeknek valo Fwues Kerteczke; melyben sok fele ioszagu, es egészséges Fwuek találatnac; mely fwuek által az Lelkek mindennemő betegségeken, fogyatkozásokban meg eleuenedhetnek, es meg vyulhatnak. Ehez foglaltatot egy szép Tudomány, tudni illik: Mikeppen kellyen embernek magát biztatni, az nyomorusságnak, wldőzésnek es kénnek ideiében. BOCK MIHÁLY által szörőztetött Németül. Melyet GYARMATI BALÁSSY BÁLINT fordétot Németből Magyarára, az ő szerelmes Szüleinek háborusságokban valo vigasztalására. 12r. A—E = 5 iv = 60 szatlan lev.

Colophon: (az utolsó levél előlapján): «Bartfan Nyomtatott Daudid Guttgesel által. 1580. Esztendőben.»

Első kiad. Krakkó. 1572. — 3. kiad. Sicz. 1593.

Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában* (Fons vitae. Debreczen. 1589. után kötve).

163

Debreczen. 1580.

Félegyházi Tamás. Az keresztieni igaz hitnek rezeiről való tanítás kérdeseckel es feleleteckel, ellenueteseckel es azoknak meg feitesiuel, az hiueknek eppületekre irattatot es mostan megh öregbittetet: FELEGHAZI THAMAS Debreczeni Praedicator által. Debreczembe. Niomtattatot Rodolphus Hoffhalter által. Anno Domini M.D.L.XXX. 4r. 501. lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, candido lectori. G. F. Gônczi, és az tanításnak rendi 6, *végül*: mut. tábla 6 sztlan levél.

Ajánlva a debreczeni tanácsnak. — A nyomtatást elősegítette Somogyi Péter báthori lakos.

Más dik bővített kiadás. — Első kiad. 1579. — 3. 1583. — 4. 1588. — 5. 1601. mind Debreczenben.

M. Akad. (cziml. hij.). — *S.-pataki ref. coll.* (végén 3 lev. hij.); *U. ott* más példány (cziml. és 2 első lev. hij.). — *M.-szigethi ref. lyc.* (elül csonkán). — Rosnyón, a *gömöri ev. esp. ktárában*.

164

Debreczen. 1580.

Valkai András. Bánk bánnak historiája, miképpen az András király felesége. az Bank bán jámbor hites feleségét az öczével meg szeplősítette. Debreczen, R. Hoffhalter, 1580. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél.

Első kiadása Heltai Cancionaléjában 1574. — 2. Debreczen 1574. — Van kolozsvári 1580-diki kiadása is, melyben, a mint a Cancionaleban is volt, Valkai ezen historiás éneke a Nagy-Bánkai Mátyás által irt Hunyadi János historiájával együtt van kiadva.

Egyetlen példánya, melyet nem láttam s így betűhű czimmást róla nem adhatok, *Nagy István ktárában* volt. Lásd: *List et Francke Catalogue* 1870. 103. l.

165

Kolozsvár. 1580.

Besenyei Jakab. Az hazassagrol való szep ének, mellyben az Halczon Madarrol vôt hasonlatosságból mutattatic meg, mizoda egygyesség, és egymashoz vala szeretet kéuántasséc abban. Ad notam. Mostan emlékezem az Antichristusról, Auagy Abigail Aszszony Historiáját etc. Nyomtattot Colosuárat Heltaj Gaspárne Műhelyébe. 1580. Esztendőben. 4r. A—C iv = 12 sztlan lev.

Versfejekben: «Jakobvs Besenei fociebat in lavdem Dei omnipotentis tempore svarum nvptiarvm anno domini isas perfectit mensis Jaarii die vigesimo secvndo Thasnadini in schole.»

Végső verse: Ezer öt száz hatuan két esztendőben,
Eszteendőnek háboru kezdetiben,
Rendeléc eszt bé Tasnádon énekben,
Akarac az Istent diczirni ezben.

Finis.

Csak ezen egy kiadása ismeretes.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M.-v. Teleki-ktárban*.

166

Kolozsvár. 1580.

Bogáthi Fazekas Miklós. Az Oetoedic Resze Mattyas Kiraly dolgainac mind halaláig. 4r. A—K = 10 iv = 40 sztlan lev.

Colophon: Nyomtattot Colosuarat Heltai Gaspárné Múhelyébe, 1580. Eszteendőben. Octobernec, az az Mind Szent hauána huszonegyedic napyán.

Első kiadása: Kolozsvár. 1577.

Külön czimlapja nincs és nem volt; mert valamint 1577-ben, ugy ezen második kiadásban is, Bogáthi ezen munkája nem önállóan, hanem mint a Göröcsönyi Ambrus által irt Mátyás király historiájának folytatása, annak függelékéül jelent meg. Csakugyan ezen 1580-diki kiadás példányai Göröcsönyi Ambrúsnak kolozsván 1581-diki kiadásával egy kötetben maradtak fenn. — A czimet az első lap tetejéről vettem.

Ebben a kiadásban ugyanannyi levél van ugyan s minden lapon ugyanannyi vers áll, mint az 1577-dikiben: mindamellett a kettő nem azon egy nyomás, mit már a czimsorok szavainak nyomtatásában látható különbözés is bizonyít.

M. Akad. — *M.-v. Teleki-ktárban* (2 péld., a Historiás énekek és Magyar versek czimű colligatumokban). — *Pesti ref. coll.* — *Erd. Muzcumban* (csak az A. B iv és C1 s C4, összesen 10 levele van meg).

167

Kolozsvár. 1580.

Cisio. (Johannes Regiomontanus = Königsberger János német munkájából fordítva). Kolozsvár. 1580.

Emliti Regiomontanus ezen Kalendariumát, mely «magyarra fordittatván CISIO név alatt nyomtatott ki, előszer ugyan Heltai Gáspár által Colosvárott 1580. eszteendőben» J* (Jankovics Miklós) *Tud. Gyűjt.* 1829. XII. köt. 80. l., a nélkül, hogy az általa látott példány hol létét följegyezte volna. — Jankovics ezen állítólag Kolozsvárt 1580-ban nyomtatott Cisio fordítójának Heltai Gáspárt nevezi meg, ki, miután az idősb Heltai Gáspár már 1574-ben meghalt, s Regiomontanus kalendariumának 1475—1513-ra szóló első kiadása hely és év nélkül csak 1474. vagy 1475-ben jelent meg, csak az ifj. Heltai Gáspár kolozsvári nyomdász lehetett. — Valóban ő adta ki az általam ismert legrégebb magyar Cisiót Kolozsvárt 1592-re, melynek általa irt ajánlása kelt «Colosuárat 27. May. 1590», conclusiójában pedig Heltaitól ezen szavak olvashatók: «En is eszt a Könyueczkét az Német írásból szóról szóra, Magyar nyelvre fordítottam.» — Ezek után, mind addig, mig 1580-ban nyomtatott példány elő nem kerül, kételkedni merek Jankovics 1580-diki kiadásának valóságán, s azt gyanitom, hogy Jankovicsnál, — kinek könyvészeti

jegyzeteiben, különösen a nyomtatási éveket illetőleg, igen sok pontatlanság található, — 1580 tévedésből áll 1590 helyett, a mikor történt valósággal az ifj. Heltai Gáspár fordítása.

168

Kolozsvár. 1580.

Csengeri András. Historia. Josephvsbol qeszve szedegetet, svmma szerént, az Jersalem Várassánac veszedelméről, Tivts Vespasiánvstól, az mint meg vétetet, az Sidóknac nagy szórnyú romlássockal. Mi oka legyen az olyan nagy rólásnac, meg találod szép rendel ez énekben, Azért példa legyen mindē Kereszttyénekne. Nyomtattot Colosuárat Ezer, őtt száz, nyóltzuan Esztendőne szinten az végében. 4r. A—F2 = 22 sztlan levél.

A versfejekben: Historia Jvdai cognmeento Fnvii (Flavii) viri cnarissimi hostoriographe de *bnno* (bello) Jvdaio commisso cvm Romanss (nis) e (et) eversione vrbis vltima Jerosolimorum Tnto (Tito) et Vaspasiano inprantibus. E greco in latinvm pei (per) Rvffinom Akviliensanm (sem) intarpretam trañlatum, per ANDREEM CHERGERII facta in Hangaricvm idiim (idioma)

Ez a 3-dik kiadás. — 1. Debreczen. 1574. — 2. U. o. 1577. — 4. U. o. 1582.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M. Akad.* (Görcsönyi Mátyás király históriája után kötve, cziml, hij.). — *M.-v. Teleki-kvárban* (2 utolsó lev. hij.).

169

Kolozsvár. 1580.

Istvánfi Pál. Szép Roavid Cronica, az iffiv Volter Kirallyrol, es az Janicvla leanyáról Griseldis Aszszonról, Mint próbáltatot legyen meg Griseldisne házasságban valo hű tökéletessége. Az vitez Francisco éneke notayára. Nyomtattot Colosuárat Heltaj Gáspárné műhelyébe. 1.5.80. Esztendőben. A—E1 = 17 sztlan lev.

Colophon: Nouemberne, az az, Szent András hauánac tizedic napyán, 1580.

Első ismert kiadása: Debreczen. 1574. — Ujabb kiadása: Lőcse. 1629.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M. Akad.* — *Pesti ref. coll.*

170

Kolozsvár. 1580.

Nagy Bányai Mátyás. Historia Az Jacob Patriarcha fiáról Iosephrol, ki meg vagyon irvan Mosesne első könyuében. Kit

az ő Bátyyai az álom magyarázattyán, kit Joseph nekic monduán meg remuluén el adác őtet az Mezőben az Ismaelitáknac, kinec ruhayát vérbe keueréc, és vgy czalác meg az ő vér Attyokat, monduán: így leltúc az te fiad ruhayát. De az Isten lőn Josephel Kit nagy bőczületbe hozà őtet Pharao Királynál. Ki őtet az ő álmánac meg magyarazattyaért, és hű szolgallattyáért nagy Wrrà valaszta. Kinec àlma magyarázattját be tölte az Isten raytoc, kihez az ő Bátyyai mentenec Aegyptomba esedezuén nekic gabonáért, kit nem esmertéc. Mint ielenté meg Joseph ő magát az Bátyyainac és Attyánac, Kiket vegre mind hozzà véuén, és vigasztalást hozà ismet az ő vén Attyánac. Nyomatot Colosuárot Heltaj Gaspárne Műhelyében 1.5.80. Esztendőben. 4r. A—D₃ = 15 sztlan lev.

Végső vers: «Ezer őt száz őtuen hat Esztendő számban,
Bőytben az beteges Martius hauában,
Magát vigasztaluán haborusagában
Nagy Bányai Mattyas szerze beteg agyában.»

Több kiadását nem ismerem.

Egy személy-é ezen munka szerzője, ki a végső versben NAGY-BÁNYAI MÁTYÁSNAK van nevezve, a Hunyadi János krónikájának írójával, kinec neve az 1574 és 1580-diki kolozsvári kiadásban NAGY BÁCZAI MATTYÁS, a debreczeni 1574-diki kiadásban pedig «Nag' Banczi Mathias», meggyőző adatok nélkül elhatározni nem merem. TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 142. és 167. l. a két munka szerzőjét egy személynek veszi és szerintem hibásan nevezi BÁNKAI NAGY MÁTYÁSNAK.

M. Akad. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll.

171

Kolozsvár. 1580.

Pécsi János. Oeconomia coniugalis. Az Hazasoc életiről való szép ének, mellybe tisztí és kazdagsága meg lattzic. Ad notam: Beszéllec Abraham Attyánknac dolgáról. Nyomatot Colosvárat Heltai Gaspárné Műhelyébe, 1580. Esztendőben. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

A versfejekben: «Epithalamivm pro felici svccessv matrimonii Thomae Bvdai gratitudinis ergo a JOANNE PÉCHIO.»

Csak ez egy kiadását ismerem.

Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában.*

172

Kolozsvár. 1580.

Szegedi Veres Gáspár. Szép rövid historia két nemes ifjakkal igaz barátságokról. Kolosvár 1580. 4r.

Első kiadás: Kolozsvár 1578. — Ujabb kiadások: Lőcse 1629. és 1676.
Említi TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad. 120. l.* — Nem láttam.

173

Kolozsvár. 1580.

Valkai András. Historia, Enec szerent szerevze, az Longobardvsoc Tized Királyokról Andoinusról, és annac fiáról Alboinusról, Ki mikor Alboinus győzedelmes lőt vala az Kuni-mundus Király ellen, kinec Alboinus feyét vön, és Pohárt czinaltatà à feyéből, És az ő Leanyát ki ackor fogua eset vala vön házasanul. Kit mikor rea kęnszeritet vala hogy az ő Attya feyéből igyék, szörnnyű álnoksággal meg őlete az ő Wrát. És az ő töb gonosz czelekedetit mikęppē büntette meg az Isten. Ad Notam, Gongya közzül egy fő gon: Nyomatot Colosuárot Heltai Gaspárne műhelyében 1.5.80. Esztendőben. 4r. A—C1 = 9 sztlan lev.

Ajánlotta e munkáját Valkai András Kocsárdi Gálfı Jánosnak, mint a versejeből kitetszik: «Magnifico domino Joanni Galfi de Kochiard Andreas de Valko servicia sva commendat, iam vale et vive foeliciter.»

Végső verse: «Ezeket ki be rendele versekben,
Vigasztalást vön soc gongyai közben,
Az kinek aiánlã az ő szüüében,
Minden iokat kęuán annak ęltében.

Hetuen kilentzben és Ezer őtt százban,
Elmeye foroguán nagy soc gondokban,
Irã peldaul eszt historiayában,
Bonfiniust gyakor oluwasában.»

Csak ezen egy kiadás ismeretes.

M. Akad. — Erd. Muz. — M. n. Muz. (utolsó lev. hiányzik).

174

Kolozsvár. 1580.

(Valkai András és Nagy-Bánkai Mátyás.) Kęt szép Historia, az első az Nagy Wr Bankbanról, mikęppen az András Királynac feleségét meg őlte az ő nagy vętkeért. Mikoron irnãnac Christus Wrunknac születése vtán, 1.2.0.1. Esztendőbe. Az masodic, az ieles vitez feiedelemről, az Hvnnyadi Ianosról, Erdéli Vaydáról, és egész Magyar országnac Gubernatorról, Annac eredetiről, nemzetsęgéről, soc ieles hadairól, győzedelmiről, és ieles soc vitez czelekedetiről. Nem Bonfiniusból czac, Hanem az igaz Historiaból egybe gyütettet, és egybe szőrzettet. Nyomatot Colosuárat Heltaj Gaspárne Műhelyében 1.5.80. Esztendőben. 4r. A—F = 6 iv = 24 sztlan lev.

Bánkbán historiáját írta VALKAI ANDRÁS, Hunyadi Jánosét NAGY-BÁNKA MÁTYÁS, mint a végső versekből kitetszik. Ez a két historiás ének legelsőben is így együtt jelent meg 1574-ben, Heltai Cancionaléjában. Ezen 1580-diki kiadás a Cancionale szövege szerint van szóról szóra újra nyomtatva; az utolsó munka végversében a szerző neve itt is, mint a Cancionaléban, NAGY BÁCZAI MATTYÁS.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Csak 5 első levele a m.-v. Teletárban.

175

Krakkó. 1580.

Károlyi András. Ez mostani wisza wonasokrwl ualo kis konwecke. Zereztetet CAROLI ANDRAS által az hiueknek eppuletekre. Anno 1580. Matth: 3. Ihon az en zerelemes fiam ewtet halgassatok. Cracoba. Matthias Wirzbieth. 12r. A—F6 (5ⁱ, iv) = 66 sztlan lev. (az utolsó levél egészen üres).

A Dio levelen (a 46. levelen) következő külön czimlap áll:

Zep ekes koniorgesek. CAROLI ANDRASTWL Craccoba irattattak 1580. 4 Nouembris.

Colophon: Cracoban 1580. Szent And. Hauanak 4. Napian.

Ezen könyvecske szerzőjének J* (Jankovics Miklós) *Tud. Gyűjt.* 1829. VI. köt. 74. l. tévedve állítja KÁROLYI PÉTER nagy-váradai prédikátort, ki már 1576-ban meghalt s Krakkóban 1580-ban nem irhatott s nem nyomathatott.

Pesti egyetem. — Pesti ref. coll.

176

Nagy-Szombat. 1580.

Telegdi Miklós. Az Evangeliomoknak, mellyeket vasarnapokon, es egyeb innepeken esztendő által, az Anyaszentegyhazban oluasni es praedicallani szoktanac, Magyarazattyánac. *Harmadic Resze.* Mely magaba foglallya à Szentec innepire való Euangeliomokat. Iratot TELEGDI MIKLOSTUL Peechi Pispóktúl. 2. Corint: 4. (ugy mint II. rész. *N.-Szombat 1578.*) Nyomtatott Nagy Szombatba, vgyan azon Telegdi Miklos hazánal. A felseges Romai Chaszarnac engedelméből. M.D.LXXX. esztendőbe. 4r. 757 (helyesen 758) lap. — *Elül:* cziml., a ker. olvasónak 4, *végül:* lajstrom 5 sztlan lev.

I. rész. Bécs. 1577. — II. Nagy-Szombat. 1578. — 2. kiad. N.-Szombat. 1638.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Kolozsv. r. cath. lyc. (2 péld.). — *Zágrábi érs. kt. — Kassai jogakad. — Pannonhalmi apátság* (1 ép s 1 csonka péld.). — Gy.-Fejérvárt *Balthiányi-kt.* (végül csonkán). — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól). — *Erd. Muz.* (5—747. l.) — *Kolozsvári minorita zárd.* (cziml. hij.). — *Kolozsv. franc. zárd.* (elül s végül csonkán). — *M.-vásárhelyi franc. zárd.* (elül s végül csonkán). — *Betlérén, gr. Nádasy-ktárban. — Rosnyai franc. zárda.*

177

Nagy-Szombat. 1580.

Telegdi Miklosnac Peechi Pispóknec felelete, Bornemisza Peterneec feitegetés neuű kőnyuére. Mellybe főkeppen, az io chelekedeteknec iutalmárul valo igaz keresztyéni tudománt oltalmazza. Jollehet egyebreis mindenre választ teszen, valamiben Peter az ű vallásat ellenzi. Ecclasiastici 16. Az irgalmassag helt szerez, kinec kinec mind az ű chelekedetinec erdeme szerent. Nyomtattatot Nagyszombatba M.D.LXXX. esztendőben. 4r. Czimpl. és szöveg 207. lap; *végül*: latin versek Pétsi Lukácstól 2 sztlan lap.

Ezt a munkát említi BOD, *Athenás* 288. l. ily czim alatt: «A jó cselekedet jutalmáról Bornemisza Péter ellen. N.-Szombat. 1580. 4r.» — SÁNDOR ISRVÁN, *M. könyvesház* 8. l., ki e könyvet valódi czime szerint is közli, mindjárt utána fölveszi külön a Bod Péter által adott czimet is, és így abba a hibába esett, hogy egyazon munkából két külön könyvet csinált.

M. n. Muz. (2 péld.) — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsv. r. cath. lyc.* — *Zágrábi érsek kt.*

178

Nagy-Szombat. 1580.

Telegdi Miklós. Rőuid Irás. Melyben meg bizonytattic, hogy a Papa nem Antichristus: De azoc, à kic űtet annac neuezic, az Antichristusnac tagiai. Irta TELEGDI MIKLOS, Peechi pűspók. Sz: Judas Apostol. Ezecc à Birodalmot meg utállýác, es à meltosagot szidalmazzác. Nyomtattatot, Nag Szombatba 1580. estendőbe. 8r. A—D1 = 3^{1/8} iv = 25 sztlan lev.

Teljes péld. *M. Akad.* (Lugossy József ajándékából). — *Erd. Muz.* (2 levele, C1 és D1, az akad. példányáról betűhíven kiegészítve).

179

Debreczen. 1581.

Historia bipartita ex I regum 1. et 3. capitibus desumpta. Debrecini. Rod. Hoffhalter. 1581. 4r. A—C = 2^{1/2} iv = 20 sztlan lev.

Ezen magyar versekben irt szent historiás ének egyetlen szép példánya megvolt *Nagy István ktárában*. Lásd: *List et Francke Catalogue* 1870. 44. l. — Bizonyosnak tartom, hogy épen ezen szent historiás ének újabb kiadása az a debreczeni 1619-diki nyomtatvány, mely *Historia* a Bölcs Salamon Királynak két versengő aszszoni állatok között valo igaz Itiletiről és törvényteteleről ex I. Reg. 3. cimmal 4r. 16 sztlan levelen jelent meg, s melyet 1581-ben egy névtelen irt. Lásd: Debreczen. 1619.

Görcsönyi Ambrús. Szép ieles historias ének. Az Felseges Mattyas királynac, az nagyságos Hunnyadi Ianos Fiánac Historiáia, ieles viselt dolgairól, életiről, vitézségéről, mind Bézi meg vételeiglen. Az minémű igékön és Versőkön minden részeknec és pársoknac Versfeiei follyanac és iáryanac, azok szép modon vyonnan rendeltetuén vannac, és hól mi vétkes volt mind Verseckel mind Rithmusockal meg épitetöt es meg corrigaltatot. Nyomtattot Colosuárat Heltaj Gasparne Műhelyébe, 1.5.81. Esztendőben. 4r. A—O1 = 13¹/₄ iv = 53 számozatlan levél.

Végén: «Kőuetközic éz ęneknec őtedic része Mattyas Király halaláról, mellynec hoszszu voltáért külöñ vagyon nyomtatva más Kőnywben. Colosuárat, 1581. Esztendőnec az végében.»

Az első rész versfejeiben a szerző magát így nevezi meg: AMBROSIVS LITERATVS DE GERCIEN indicit Cronicam a fundamento et origine Johannis Waivode de Hwnniad. stb.

Első kiadása Heltai Cancionaléjában rövidítve, Kolozsvár 1574. — 2-dik teljes kiad. Kolozsvár. 1577.

M. Akad. — M.-v. *Teleki-ktár* (2 péld. Magyar versek és Historiás Énekek című colligatumokban). — *Erd. Muz.* (F1 és G3 lev. hij.). — *Pesti ref. coll.* (7 első ive hij.). — Csonkán *Schlauch Lőrincz* szathmári püspöknél.

Salánki György. Historia cladis turcicæ ad Naduduar, nec non victoriæ vngarorum, duce Magnifico domino Francisco Geszti A. D. 1.5.80. 19. Iulij. Ad notam Arpád vala fő az Kapitánságban. Nyomtattot Colosvarat, Heltaj Gáspárné műhelyében. 1.5.81. Esztendőben. 4r. A—C = 3 iv = 12 szatlan levél.

Czimlevele belső lapján 12 sor latin distichon van Geszti Ferenczhez G. S. (Georgius Salánki) aláírással.

Végső verse: Ezer öt száz és az felet nyoltzuanban,
Ez dolgokat kic ezen Esztendőben,
Törtentenec, nagy szép rendel versekben,
Be foglalac az Bársonyos mentében.

FINIS.

TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad. 160. l. e* munkáról beszélvén, ezt a megjegyzést teszi: «Vajjon azon Salánki György ifjúkori munkája legyen-e ez, ki negyvenöt évvel utóbb Rotterdami Rézmán Enchiridionát, «azaz a keresztyén vitézséget tanító kézben való könyvecskéjét» Rákóczi Györgynek, még mint borsodi főispánnak, ajánlva 1627. Lugdunumban adta ki? meg nem határozhatom.» — Hogy e két említett munka szerzője két külön személy volt, kétségtelenül bizonyos, mint-hogy Rotterdami Rézmán említett munkájának fordítója Salánki György Leydenben 1627. apr. 1-én Rákóczi Györgyhöz irt ajánló levelében, — melyet Toldy ezen munka egyetlen példányát nem látván, még 1867-ben nem ismerhetett, — említi, hogy már negyedik esztendeje tanul mint Rákóczi György beneficiarius a belgiumi akadémiákban. Ezen ifju tanuló a 47 évvel azelőtt megjelent magyar történelmi ének szerzője nem lehetett. Hasonl. alább: Salánki György. *Leyden. 1627.*

Egyetlen péld. *M. n. Muz.* (Horváth Istvántól). — Ismerteti Eötvös Lajos, *Budapesti Közlöny* 1870. 48. sz.

182

Kolozsvár. 1581.

Sztárai Miklós. Az Viz ezönnec Historiayárol valo szép Enec, Moisesnec első Könyuénec hatodic, hetedic, nyoltzadic és kilentzedic részéből szerzettet. Az Sodoma veszedelméről valo énekénec notayára. Melly így kezdetic el. Beszéllec Abraham Attyánknac dolgárol. Nyomtattot Colosuárat, Heltaj Gaspárné Műhelyében 1.5.81. Esztendőben. 4r. AB = 2 iv = 8 sztlan lev.

A versfejekben: «NICOLAUS STARINVS Egregio Domino Georgio Bagdi patrono svo semper colendissimo salvtem dicit et se commendat.»

Végző verse: «Tanólságra nekűnc eszt szerzéc versekben,
Im az Balasfaluán Kikellő mentében,
Másfél ezer hetuen és hat Esztendőben,
Kiből diczirtesséc az egy Isten Amen. Finis.»

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M.-v. Teleki-ktárban.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Erd. Muz.* (A2, A3 lev. hij.).

183

Kolozsvár. 1581.

Vajda-Kamarási Lőrincz. Ighen szép Historia, az Iason kirallynac hazassagaról, Mellyet Énekbe rendelt az VAIDA KAMARÁSI LŐRINCZ Pap, az Cancellarius ő Nagys: Kouaczoski Farkasnac mostani házassagánac örömére. Nyomtattot Colosuárat Heltaj Gaspárné Műhelyében. Anno 1.5.81. Ianuarius kezdetibe. 4r. A—B2 = 1½ iv = 6 sztlan lev.

Versfejekben: Lavrencivs Waida Camarasi servvs Dei et Jes(v) Christi in spe fecit.

Végső vers: Ezeket rendeltem verseknek feyében,
Ezer, öt száz vtán nyoltzuan esztendőben,
Szent Mihaly hauánac vtólso hétiben,
Kiből diczirteśc az Wr Isten Amen.

Több kiadását nem ismerem.

M. Akad. — M.-v. *Teleki-ktár* (Magyar versek című colligatumban).

184

Nagy-Szombat. 1581.

Telegdi Miklós. Egy Nehany Jeles Okai mellyekert TELEGDI MIKLOS Pechi Püspöc nem ueheti es nem akaria uenni Luter Martonnac es az ű maradekinac tudományát. Ad Ephesios 4. Tökellertes ferfiuúá legyünc à Christusnac meg allapadot öreg uoltanac merteke szerent. Hogy immar ne legyünc testoua habozo gyermekec: Es à tanetésnac minden szeleitül alá fel ne hordoztassunc, az embereknac alnokságoc es chaldardságoc altal, mellyel igyekeznec meg chalni. Nyomtattatot Nagyszombatban 1581. esztendőbe szent Mihaly hauaba. 8r. A—M6 = 11³/₄, iv = 94 sztlan lev.

Egyetlen teljes példánya a *pesti egyetem ktárában*. — Cziml., A8, M1—6 (összesen 8 levél) hijával az *erd. Muzeumban*. — Mutatványt közöltem ez igen érdekes s még akkor általam egyetlen példányban fönmaradtnak hitt munkából 1869-ben, *Vasárnapi Ujság* 1869. 202. l.

185

Bártfa. 1582.

Huszi Péter. Æneis, az az: Az Troiai Aeneas Hertzeg dolgai. Mellyben Troia vetele es romlása, Troiaiak budosások Æneassal éggyüt, Hadok Olaz országban, es Roma városnak eredeti, nagy szép dizes verseckel meg iratik. Ezzen Notára: Iollehet nagy sokat szoltunk Sandorrol, etc. Bartfan Nyomtattatot Daudid Guttgesel által. 1582. Esztendőben. 4r. A—12 = 8¹/₂ iv = 34 sztlan lev.

A versfejek latin hexameterreibe be van szöve a szerző Huszi Péter neve.

Végső verse: Többi kőzöt de iay Sidók országa
Az égh àlat, mint lén onnan romlása,
Huzti Péter kit magában czudála,
Isten rá segéluén másszor meg mondgya.

VEGE.

Azon évi kiadása: Debreczen. 1582. — Ujabb kiadása: Kolozsvár. 1624. Egyetlen példány a *bécsi Theresianum ktárában*.

186

Debreczen. 1582.

Arithmetica, Az az, Az Szamvetesneec Tvdomania mel' forditatot GEMMA FRISIUS Arithmethicaiaabol Magyar Nielure az Calcularis Szamuetesis ssep röuid ertelemmel kiadatatot. (*Következik a nyomdai czimer: a zászlós bárány, Debreczen város czimere*). Romanorum 16. Aszt akarom, hog' az io es hasznos dolgokban eszesek legietek, az gonoz es artalmas dolgokban penig egiugiuek. Debreczenbe. Rodolphus Hoffhalter Niomtatta, Anno D: 1582. 8r. A—J6 = 70 sztlan levél. — *Elül*: cziml. és ajánlás 4 sztlan levél.

Ajánlva van Váradi Kalmár Mihály Bihar vármegyei harminczadi inspector fiainak, Istvánnak és Mihálynak, «Debrecini 11. Aprilis Ti kegyelmeteknec szolgálja Rodolphus Hoffhalter Tigurinus: Debre. Köniniomtato.»

Az előszóban Hoffhalter csak annyit mond e könyvet illetőleg, hogy «*eszt* (t. i. Frisius Arithmeticáját) mostan Magyar nieluen niomtattam ki», de hogy ki volt a fordító, arról nem szól.

A szöveg elején ez a fölírás áll: «Az Szamveteznek rövid es hasznos vta avagy modgya, melly az tanuloknac hamarab valo értelmekre, az Frisiustul iratattot szám vetésből Anno 1577. röuideden rendeltet.»

Kitetszik ebből, hogy a fordítás 1577-ben készült, gyanításom szerint Laskai János akkori debreczeni iskolamester által.

Első kiadása: Debreczen. 1577. — Ujabb kiadása, ifj. Heltai Gáspár által átdolgozva, Kolozsvár. 1591.

Teljesen ép péld. a *kolozsvári ref. coll. ktárában*, (1865. január havában ajándékozta Takács Sándor tanuló). — Másik példánya, melynek hiányát, az ajánlás 2 első levelét, közben egy levelét s a czimlevél leszakadt részét betűhú másolattal egészítettem ki, az *erd. Muzeumban* (1864-ben ajándékozta Torma Károly). — Ezen 2-dik kiadás 1864 előtt teljesen ismeretlen volt.

187

Debreczen. 1582.

Csanádi Demeter. Historia de vita morte, vniuersaque Fortunæ alea Illustris: Principis ac D. D. Ioannis Secundi Regis Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, etc: Dei gratia electi: Per DEMETRIUM CHANADIUM, in gratiam suæ gentis studiose collecta. Debrecembe, Nyomtattatot Rodolphus Hoffhalter által. 1582. Esztendeben. 4r. A—B2 = 1½ iv = 6 sztlan lev.

A czimlevél hátlapján Kállai János latin distichonai állanak: ad lectorem.

A versfejekben: «Chanadi Demeter enekle a nag sok el mvl̄t dolgokrol gondolkodvan.»

Végső versei: Az ki szerze ezeket nem regen versekben,
Neuet meg ielentete versekne c feieben,
Sok változasrol valo emlekezetiben,
Hogy Ember meg tekencze magat eleteben.
Nagy sok dolgok foroguan ackor emleieben
Vilag allapattianak változo igieiben,
Tordan leteben iria enni esztendőben,
Az io ezer öt százban es az hetuen hatban.

Első kiad. Kolozsvár 1571. — 2. Debreczen 1571. — 3. Debreczen. 1577. — 5. Kolozsvár. 1582.

Hogy ezen kiadásban az iratás éve, mely valósággal 1571. volt, meg van változtatva, kétségtelen. Lásd fõntebb 88. szám.

Egyetlen példánya a *szathmári püsp. ktárában* (Török Jánostól, ki e példányt Nagy István ktárából List és Franckétól vásárolta).

188

Debreczen. 1582.

Csengeri András. Historia Josephi Judei cognomento Flavii de bello Judaico cum Romanis Debrecembe. R. Hoffhalter. 1582. 4r.

Régibb kiadásai: 1. Debreczen. 1574. — 2. U. o. 1577. — 3. Kolozsvár. 1580.

Egyetlen péld. *Nagy István* ktárában volt, Lásd: *Catalogue* 1870. 50. l., hol *Josephi Judei* de bello Judaico czim alatt van említve, s hibásan van állitva, hogy ezen magyar költemény ismeretlen maradt. Ezen catalogusban ez a nyomtatvány 18 lapra (18 pages) van téve; min méltán kételkedhetem, miután a két első debreczeni kiadás 1574. és 1577. egyenlően 16 levelet, a kolozsvári 1580-diki kiadás pedig 22 levelet tesz; s így nagyon valószínű, hogy ezen 1582-ki nyomás 18 levélből, nem lapból, áll.

189

Debreczen. 1582.

Decsi Gáspár. Az Vtolso üdőben eginehani regnalo bñnõkrõl valo praedikatiok, tudni illik, Elsõ az Bñnrõl. Masodik az Reszegsegrõl. Harmadik az Paraznasagrol. Negiedik az Tanczrol. Irattatot: GASPAR DECZI Tolnai Praedicator által. Debreczembem Niomtattatot Rodolphus Hoffhalter által M.D.LXXXII. Esztendőben. 4r. . . . — *Elül:* cziml. és az olvasónak 4 szatlan lev.

Második kiadása: Várad. 1584.

Egyetlen csonka példánya, melyből e kiadás leveleinek számát meg nem hatá-

rozhatom, a s.-pataki ref. coll. klárában. Ebben megvan a cziml., az olvasóhoz irt előbeszéd és az első 3 iv = A—C. Minthogy a váradi 1584-diki 2-dik kiadás 9 ivet tesz, bizonyos, hogy ezen csonka példányban az egésznek több mint fele hiányzik.

190

Debreczen. 1582.

Dézsai András. Tobiae minoris connubium. Andreas Desi in Debreczen Deo volente transscripsit anno D. 1550. Debrecembe, R. Hoffhalter, 1582. 4r. A—B = 8 sztlán lev.

Ujabb kiadása: Bártfa. év n. (xvi. száz.).

Egyetlen példánya megvolt Nagy István ktárában. Lásd *List u. Francke, Catalogue* 1870. 100. l., hol *Tobiae minoris connubium* czim alatt áll, s hibásan van irodalomtörténetünkben ismeretlennek állítva. Lásd TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 166. l.

191

Debreczen. 1582.

(Hunyadi Ferencz). Historia, De obsidione decennali antiquissimæ et excellentissimæ urbis Troianæ atque ruina memorabili etc. Regi es hires neves Troia varasanac tiz Esztendeig valo meg Szalasarol, es rettenetes veszedelmeröl. Az Mattyas Kiraly Historiaianak notaiara. Debrecembe, Nyomtatott Rodolphus Hoffhalter által. 1582. Esztendeben. 4r. A—J = 9 iv = 36 sztlán lev.

Első kiadása: Kolozsvár 1577. — 3. Kolozsvár 1586. — 4. Sicz. 1592.

Egyetlen példánya a *keszthelyi gr. Festetics-könyvtárban*. Említve *Magyar Könyvszemle* 1877. 134. l.

192

Debreczen. 1582.

Husztai Péter. Aeneis azaz Troyai Aeneas Hertzeg dolgai. Debreczembe, R. Hoffhalter. 1582. 4r. A—G₂ = 7 $\frac{1}{2}$ iv = 30 sztlán lev.

Ezen debreczeni s a Toldy által ismert bártfai ugyancsak 1582-diki kiadás közül melyik az eredeti kiadás, meg nem határozhatom. — Ujabb kiadása: Kolozsvár. 1624.

Egyetlen szép példánya megvolt Nagy István ktárában. Lásd: *List et Francke, Catalogue* 1870. 48. l.

193

Debreczen. 1582.

Idari Péter. Historia Alexandri Magni partim ex Ivstino Historiographo, partim ex Fragmentis. Q. Curcii diligenter collecta. (*Fametszet.*) Capita versuum.

Indicit Grais conuentum classa profundum,
 Obducit Mare et Adrastinis ponere campis.
 Castra parat pugnat felicità Marte svperbus,
 Fit victor Persas iterum prosternit ad Isson.

Debrecembe, Nyomtattatot Rodolphus Hoffhalter által.
 1582. Esztendeben. 4r. A—M₂ = 11 1/2 iv = 46 sztlan lev.

Az utolsó, 6-dik rész versfejeiben a szerző magát így nevezi meg: Curcius
 hec cecinit transcripsit Petrus in Idar.

Végső verse: Regi Cronikakból ki ezt ki szede,
 Eneken hat reszre szepen rende,le,
 Vtolso reszeben neuet be szerze,
 Az ezer öt szaz negyuen niolcz esztendőbe.

Egyetlen ma ismert példánya a *bécsi Theresianum k tárában*. — Megvolt néhai
Nagy István k tárában is. Lásd: *List és Francke, Catalogue Nro 61. Leipzig.*
 1870. 25. sz., hol a szerző megnevezése nélkül Alexandri Magni historia czim alatt
 van fölhozva, s hibásan van állitva, hogy Toldy Ferencz ezen historiás éneket nem
 ismerte s a magyar költészet történetében nem említi; mert TOLDY *M. költ. tört.*
 2. kiad. Pest. 1867. 128. l. Idari ezen munkájának XVI. századi három kiadását
 s azok közt épen ezt is említi.

194

Debreczen. 1582.

Sztárai Mihály. Historia Cranmerus Thamas Erseknek az
 igaz hitben való allhatatosságáról. Debreczen. R. Hoffhalter.
 1582. 4r. A—B = 8 sztlan lev.

Egyetlen példánya *Nagy István k tárában* volt. Lásd: *List et Francke, Cata-*
logue 1870. 92. l., mely szerint ezen verses historia 1560-ban volt írva. — TOLDY,
M. költők élete I. köt. 49. l. Jankovics egyetlen példányáról emlékezik. Hihető,
 hogy Jankovics példánya, mely a m. nemz. Muzeumban nem található, került
 Nagy Istvánhoz s az ő könyvtárával külföldre.

195

Detrekő. 1582.

Bornemisza Péter. Enekec háromrendbe: kvlömb kvlömb felec.
 I. Elsőbe Rõuid diczeretec vadnac. Kiknec szamoc cxcviii.
 kic kôzzül, soc Praedicatioc melle valoc. II. Masikba, Hoszab-
 bac vadnac: az szent Iras intesi es magyarazati szerint. Kic
 Praedikatioc gyarant oktatnac. Kiknec szamok aproual elegy
 lx. III. Harmadikba: Az Biblianac ki valogatot fõ fõ xviii
 Historiaiabol valoc. Rendeltettec BORNEMISZA PETER által. Psalm.
 103. Algyatoc az Wrat minden ô seregi. Detrekoe varaba.

Anno. MDLXXXII. 4r. CCCXXXIV. lev. — *Elül*: cziml. ajánlás 4, *végén*: Regestrom 5 sztlan lev.

Colophon: Nyomtatot Detrekő varaba, Sz. Iuan hauanac XXIIII. napan: Enyi Esztendőben M.D.L.XXXII. kiből diczer-tessec az Wr Istenec Neue Amen.

Teljes példánya, itt-ott kézirattal pótolva, a *pesti egyetem ktárában*. — Csonkán a *m. nemz. Muzeumban* (megvan XXXV—CCCXXXIV. levél). — *M. Akad.* — *M.-v. Teleki-ktár* (LX—CCC. lev.). — *Pesti ref coll.* (Ráday-ktárból). — *Toldy Ferencz ktárában* (kézirattal pótolva). — A *Teleki-ktár* csonka példánya előtt 3 levél áll (CCIII), (CCIV) és (CCV) levélszámmal és alól Fij, Fiiij és F5 ivjeggyel jelölve. Ezen töredék tartalma: *Poenitenciára* intoe *Historia* (2½ levelen) s ezután jő a (CCV) számmal jegyzett levél hátlapján: *Hala adasra valo intés*, mely csonkán megszakad. Ezen töredék első lapján álló czim után van Bornemisza Énekes könyvének ezen csonka példánya a *Teleki-ktár* catalogusában hibásan *Poenitenciara intő historia*. 4r. czim alatt említve. Lásd: *Catalogus Biblioth. Sam. Com. Teleki. III. köt. 352. l.* — Az említett levelek tulajdonképen magába az énekeskönyvbe tartoznak s Toldy példányában a CCIII, CCIV, CCV. levelek után kötve találhatók.

196

(Galgócz). 1582.

Itelet, Az eg forgasa szerint: ez MDLXXXII. Esztendőre. Az Krakai Fő Academicianac Astrologusa SLOVACIVS PETERNEC Irasabol: Magyarra fordítatott. Nihil SLIUONIUS MATHE irasabol meg elegytetet. — 8r.

Ajánlja a nyomdász «Mantskouit Bálint Könyw Nyomtato» Nagys. Czobor Pál es Mártonnak, Sasinba lakozóknak. «Költ szent Mathe napan . . . 1581. esztendőbe.»

Egyetlen csonka példánya, melyből hiányzik elől az A iv (= 8 levél) s mely a G7 levél után szakad meg, a *m. Akad. ktárában*. — A naptár főczime hiányozván, adtam a 2-dik rész czimét, mely az E iv első levelén áll. — Mint Jankovics által látott példányt említi TOLDY, *Uj M. Muzeum* 1853. II. köt. 190. l. — Hogy a nyomtatási hely Galgócz volt, bizvást következtethetjük abból, hogy Mantskovics Bálintot mint nyomdászt 1584. és 1585-ben Galgóczon találjuk.

197

Kolozsvár. 1582.

Csanádi Demeter. *Historia Joannis II. Kolozsvár. 1582.*

Ezt a kiadást csak TOLDY-nál találom említve, *M. költ tört. 2. kiad.* 158. l. s miután Toldy a debreczeni 1582-diki kiadást, mely valóban létezik, nem említi, azt gyanitom, hogy ő a kiadás helyére nézve tévedt, s kolozsvári kiadást irt debreczeni helyett.

198

Kolozsvár. 1582.

Enyedi György. Historia elegantissima Regis Tancredi filiae nec non Secretarii Regis Qisqvardi, amoris vinculo indissolubili mortem oppetentium, ex lingua Thuscana ex BOCCACIO Latinitate donata per PHILLIPUM BERNALDŪ. Hungarū vero modulamine per G. E. T. concinnata. (*Fametszet, Kolozsvár koszorúba foglalt czimere, CLAVSENBVRG felirattal.*) Nyomtatott Colosuárat, 1.5.8.2. Esztendőben. 4r. A—G = 7 iv = 28 sztlan lev.

Versfejekben: Georgivs Eniedi Transilwanvs in gratiam Nobilis Francisci Komaromi Thirnaviensis fratris vnice dilecti cecinit Vviennae miseram mortem duorum amantvm ob impatientiam amori(b)s ... (a többi versfejeknek nincs értelme).

Végső versei: A szép Rosa vala már ki időttében,
Piros Pinkősd huanac közéiben,
Másfél ezer hetuen négy Esztendőben,
Eszte éneklé Társához szerelmében.

Ez éneknek Deákból forditoya,
Neuét Versec feyébe nem titkollya,
Nagy gondolat szűuét szállotta vala,
Istent kéri illy szeretettől óiya.

Colophon (a czimlapon is látható fametszet alatt): Nyomtatott Colosvarat Heltai Gaspárnénál, 1.5.8.2. Esztendőben.

Régibb kiadása: Debreczen. 1577. — Ujabb kiadásai: Monyorokerék. 1592. és H. n. (Kolozsvár). 1624.

Egyetlen példány a bécsi *Theresianum* ktárában.

199

Német-Ujvár, 1582.

Beythe István. Köröztyeni Tvdomannak reuid Summaya, az tiz parancholatrol, Euangeliomrol, imadsagrol, Köröztségről, es az Vr vachorayarol, az gyermekchéknek Isteni felelőmben valo neuködesökert iratot BEYTHE ISTUAN Predicator által. Nyomtatot VELÁGOS VARAT Manlius Ianostul, M.D.LXXXII. 8r. A—F = 6 iv = 48 sztlan levél.

Ajánlva van «Nagsagos iffyvnak Battyani Ferencnek.»

A nyomtatás helyére *Világos vár*-ra nézve már NÉMETH JÁNOS megjegyzi *Memoria typogr. Hung.* 167—169 l., hogy ezen vár 1582-ben a törökök birtokában volt, és így hihető, hogy ott az említett évben nyomda nem létezett. Kifejti azután annak hihetelen voltát, hogy Beythe István német-ujvári predikátor könyvét az ország másik határszélére az Arad vármegyei Világosvárra küldte volna nyomtatni, midőn közelebb, péld. Bécsben is, találhatott volna nyomdát. Véleménye szerint a czimlapon álló Világosvár nem más mint a külömben is elég magos fekvésű Német-Ujvár, hol szerinté már 1584-ben (valósággal már 1582-ben is, mint maga NÉMETH is kimutatja *e. h.* 111. l.) létezett nyomda. — Hogy Némethnek nem eléggé határozottan kimondott véleménye teljesen igaz, s így Világosvárt, hol soha nyomda nem létezett, a magyarországi nyomdahelyek közül már Némethnek ki kellett volna törölni, kétségtelen abból, hogy Beythe Istvánnak legközelebb ismeretendő másik munkáját ugyancsak 1582-ben ugyancsak Manlius János «Gyzsing Varasában», azaz Német-Ujvárt, ugyanazon betűkkel ugyanazon papírra nyomtatta mint e most leirt munkát s e két könyv ma egyetlen egy is mert példánya, a nyomtatással egykoru kötésben, ma is egybekötve található.

Ismerteti FABÓ ANDRÁS, *Beythe István életrajza.* Pest. 1866. 44. l.

Egyetlen péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában.*

200

Német-Ujvár. 1582.

Beythe István. Mikeppen a koroztyéni gyeuleközetben az Kőröztségöt, Vr vachorayat, hazasok esköttetését, oldozatot, gyontást, etc. Zolgaltassanak az egy házi tanýtok, arról iratot Könyuechke, BEYTHE ISTUÁN Praedicator által. Nyomtattatot Gyzsing Varasában Manlius Ianostul. Anno. M.D.LXXXII. 8r. A—Gij = 6¼, iv = 50 sztlan levél. (a szövegbe nyomott 6 fametszvénynyel, melyek felirataikkal egész vagy két sor hiján egész lapot foglalnak el).

Ajánlva «az kőröztyeni gyöleközetben tanijto hiu zolgaknak.»

Ismerteti FABÓ ANDRÁS, *Beythe István életrajza.* 42. 43. l.

Egyetlen péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában* (Beythe elébb leirt munkája után kötve).

201

Bártfa. 1583.

Ivdicivm, Magyar nyelven, Az Eghi czilagoknak forgasából, az időkre valo számtartásual egyetemben; Christus Wrunk születe vtán 1583. Eztendöre: SLOVACIVS Peter, az Krackai hires neues Academiának fő Astrologusa által, irattatot es számlaltatot fél Horára, es az Cassai Delre. Egy szal Ecclypsis sem leszen ez Esztendöben az Cassai Horizontban. Bartfan,

David Gutges(el). 16r. A—D (8 levelenként) = 32 sztlan levél.

Teljes példány a *m. Akad. ktárában*. — Legelőször ismertette TOLDY *Uj M. Muz.* 1853. II. köt. 190. l.

202

Debreczen. 1583.

Félegyházi Tamás. Az kereztieni igaz hitnek reszeiről valo tanítás kérdésekkel es feleletekkel, ellenvetesekkel es azoknak meg feitesuel, az hiueknek eppületekre irattatot es mostan vyonnan megdõregbittetet: FELEGHAZI THAMAS Debreczeni Praedicator által. Ez melle adattatot rövid Catechismus. Debreczenbe Niomtattatot Rudolphus Hoffhalter által Anno D. M.D.LXXXII. 4r. 540. l. — *Elül*: Czimplap és előbeszéd 8 sztlan levél. — Hozzá járul: Catechesis Rövid kérdések es feleletec az kereztieni hitnek agairól, az giermekeknek es az egigvveknek tanításokra, és Mut. tábla 31. sztlan levél.

Harmadik ismét bővített kiadás. 1. 1579. — 2. 1580. — 4. 1588. — 5. 1601, miad Debreczenben.

M. nemz. Muz. (cziml. hij.). — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-kt.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* (csonkán). — *Zilahi ref. gymn.* (elől csonkán) *H.-m.-vásárhelyi ref. gymn.* — *Schlauch Lőrincz* szathmári püspöknél. Cziml. hiján megvolt *Nagy István ktárában* is.

203

Debreczen. 1583.

Zombori Antal. Historia sacra continens praelia ac pugnas filiorum Israel, cum gentibus ethnicis pro lege sancta, ac pro sanctificatione sabbathorum: et mortem Eleazari cujusdam fidelissimi sacerdotis: ac Machabeorum septem fratrum, ab una matre genitorum custodientes legem, patris traditionem, non manducantes carnem porcinam, ob hoc ab Antiocho rege saevissimo in Antiochia, martirii gloria coronati sunt cum matre sua. Debrecini. R. Hoffhalter. 1583. 4r. A—D2 = 3¹/₂ iv = 14 sztlan lev. (az ntolsó levél egészen üres).

Ezen magyar versekben irt szent történeti ének szerzõje, Lugossy József velem közlött jegyzete szerint, ZOMBORI ANTAL. — Emliti Zombori Antal Eleázár historiáját 1583-ra TOLDY FERENCZ is, *M. költ. tört. 2. kiad.* 167. l.

Egyetlen szép péld. *Nagy István ktárában* volt. Lásd: *List et Francke, Catalogue* 1870. 44. l. hol a szerzõ nevének említése nélkül «Historia sacra» stb. czim alatt van leirva.

204

Nagy-Szombat. 1583.

Agendarivs. Liber continens ritus et caeremonias, quibvs in administrandis Sacramentis, benedictionibus, et alijs quibusdam Ecclesiasticis functionibus, parochi, et alij curati, in Dioecesi et prouincia Strigoniensi vtuntur. Quibus additæ svnt, Lingva vernacvla, piae et catholicæ aliquot exhortationes, ad eos, qui vtuntur Sacramentis, et qui eorum administrationi intersunt Quorum omnium Cathalogum uersa pagella inuenies. Tirnaviæ Anno Domini. M.D.LXXXIII. 4r. 219 lap. — *Elül*: cziml., index, Telegdi Miklós pécsi püspök előbeszéde latinul, 4 sztlan lev.

Az előszó kelt: Tirnaviæ 3. die Aug. A. D. 1583.

Ezen könyv szövegének nagy része magyar.

Második kiadása: Nagy-Szombat. 1596.

M. Akad. — Pesti egyetem. — Egri érs. lyc.

205

Antwerp. 1584.

Beithe István. Stirpivm Nomenclator Pannonicvs. Antwerpiaë, Ex officina Christophori Plantini. M.D.LXXXIII. 8r. I iv = 8 sztlan lev. (az utolsó lap üres).

Ezen magyar növénynev-jegyzéket Clusius Károly adta ki, kinek Antwerpben 1583-ban 8r. megjelent Rariorum aliquot stirpium — historia cz. munkája után függelékül kötve található. — Ujra közé tette a magyar nevek kijavításával *Czwitinger, Specimen Hung. literatae. 52—66. l.*

M. n. Muz. — M.-v. Teleki-ktár.

206

Debreczen. 1584.

Károli Péter. Az Apostoli Credonak avagy Vallasnak igaz Magiarazattia Praedicatiok szerint, az Kereztieneknek eppületekre irattatot CAROLI PETER Varadi Praedicator által. Debreczenben Nyomtattatot Rodolphus Hoffhalter által. Anno D. M.D.LXXXIII. 4r. 344 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, epigrammák 6, *végül*: Epitaphium I sztlan lev.

Az ajánlás Váradi Kalmár Mihályhoz, a Bihar vármegyei harminczadosok gondviselőjéhez, Hoffhalter Rudolf nyomdásztól Debreczenben 1582-ben kelt.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 12. l. tévedésből teszi ezt a könyvet Debreczen 1594-re is. — Ujabb kiadása ugyanis Debreczenben 1600. 8r. jelent meg; 1594-diki nyomtatás nem létezik.

BOD, *Athenás* 133. l. hibásan teszi Károlyi Péter halálát 1586-ra (talán csak nyomdahibából) 1576 helyett; mert, mint az e könyv végére nyomtatott epitaphiumban föl van jegyezve, 1576. apr. 10. halt meg Váradon 33 éves korában.

M. n. muz. (3 péld. Széchenyitől, Jankovicstól és Horváth Istvántól). — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.). — *M. Akad.* (végül csonkán). — *Erd. Muz.* (előül s végül csonkán). — *Pesti egyetem* (végül csonkán). — *Zilahi ref. gymn.* (végül csonkán). — Teljes péld. a *s.-pataki ref. coll.*, *csurgói ref. gymn.* és *gr. De-genfeld Pál ktárában* Erdő-Szadán.

207

Detrekő és Rárbok. 1584.

Bornemisza Péter. Praedikatioc, Egesz Esztendő által minden vasarnapra rendeltet Euangeliombol. Iratot BORNEMISZA PETER által. Marci xvi. Mennyetec el è szeles vilagra, predikallyatoc az Euangeliomot minden teremtet allatnac: Az ki hiszen es meg kereztelkődic, iduözül: Az ki nem hiszen, el karhozic. Nyomtattatot. Detrekoebe, M.D.LXXXIII. 2r. DCCXXIII lev. — *Elül:* Cziml. ajánlás 4 sztlan levél.

Colophon: Ennec nyomtatasa, Kezdetet Detrekoe varaba: Vegeztetet Rarbokon, hozza tartozo Faluba. xxv. Martij Kin az Vr Christus Fogantatasa predikaltatic. M.D.LXXXIII.

Ajánlva Gyarmati Balassi István úrfinak. — «Rarbokon iratot magam hazaba. Kegyelmed Faluiaba: Bőjt mas honac xxv. napian. Ennyi esztendőbe. 1584. Bornemisza Pēter.»

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld. egyiknek 6 első levele hij). — *Késmárki evang. lyc.* — *N.-enyedi minor. zárda.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. hij.) — Csonkán a *kolozsvári ref. coll.*, az *erd. Muzeum* és Csetneken a *gömöri evang. esperesség ktárában.*

208

(Galgócz.) 1584.

Sibolti Demeter. Vigasztaló könyvecske 12r.
A—J8 = $8^2/3$ iv = 104 sztlan lev. — *Elül:* cziml. ajánlás 4 sztlan lev.

Colophona: «Nyomtatta Mantskouit Bálint.»

Ajánlja Mancskovics Bálint nyomdász Gyarmati Balassa Istvánnak, Detrekő és Nagy-Tapolcsán várának szabados urának, II. Rudolf császár étékfogójának. — A: ajánlás «Költ Detrekőből, Nagyságod Várából, szent Ivan napian: M.D.LXXXIII. Nagys: alazatos es engedelmes szolgália, Mantskouit Bálint: Könyw Nyomtato.»

Hogy ezen vigasztaló könyvecske Sibolti Demeter munkája, következtetni merem Mantskovits Bálintnak a Sibolti Lelki harczához irt s a kegyes olvasóhoz intézett előbeszédéből, melyben említi, hogy «*egy néhány ieles vigasztalo tanuságokal a' sz. Irasnak az Sibolti Demeter wram őszwe szedte*, Soos Ianos wram kértető. — Hogy a nyomtatás éve 1584. volt, bizonyosnak tartom abból, hogy Sibolti Lelki harczának czimlapján, mely munka ezen könyvvel együtt, ugyanazon betűkkel, azon papírra volt nyomtatva s azzal egy kötetben maradt fenn, 1584. évszám áll.

Egyetlen példánya, címl. hiján, *a m. nemz. Muzeumban* (Széchenyi-ktárban), egybe volt kötve, s kétségtelenül együtt volt nyomtatva és kiadva, Sibolti Demeternek az alábbi szám alatt leírt «Lelki harczá»-val, melyet Mantskovics Bálint a hely megnevezése nélkül 1584-ben nyomtatott.

209

(Galgócz). 1584.

Sibolti Demeter. Lelki Hartz, Az Bwneos Embernek felötte igen nehéz lelki Kesertetekről való Vetekedese, és azoknac Isten Igeieből való meg győzese. Iratot, SIBOLTI DEMETER által. Az wrnac tűzzel meg probaltatott Igeie, mind azoknac Paisa, a' kic ő benne biznac, Psal: 18. M.D.LXXXIII. 12r. A—B = 2 iv = 24 sztlan levél (az utolsó lap üres).

Colophon: Nyomtatta Mantsk: Bálint.

Második kiadása: Gyula-Fejérvár. 1632.

Egyetlen péld. a *M. n. Muzeumban*, a Széchenyi-ktárban, melynek catalogusában *Tom. I. Suppl. II.* 455. l. nyomtatási helyül zárjel közt hibásan van *Visoly* fölteve. — NÉMETH, *Memoria Typogr.* 86. l. zárjel közt nyomtatási helyül *Galgóczot* teszi, a hol, mint NÉMETH *e. h.* kimutatja, Mancskovics még 1585-ben is nyomtatott egy latin munkát. Az ő átköltözése Vizsolyba valósággal csak ez után történhetett.

210

Nagy-Szombat. 1584.

Kalendárium és az Egeknek s Tsillagoknak forgásából az Időnek naponként való Itélete M.D.LXXXIV. Esztendőre. Magyarra fordítatott SLOVACIUS PÉTER mesternek Krakкаи Astrologusnak írásiból. Nyomtatta Otmár Balint.

Igy adja a címet SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház.* 10. l., ki Schwartner Statistikája nyomán ezt tartotta a legrégebb magyar nyomtatott kalendáriumnak. — Említi ezt a szerinte krakkai magyar kalendariumot Kazinczy Ferencz, KULCSÁR ISTVÁN, *Hazai s külföldi tudósításaiban* 1808. 31. sz., mint egy széles tudományu barátja birtokát Debreczenben. Ezen barátját Cserey Farkashoz 1808. apr. 30 dikán irt levelében, — mely eredetiben megvan a Kazinczy Cserey Farkashoz irt levelei gyűjteményében az erd. Muzeumban, — zárjel közt meg is nevezi, így: (Nagy Gábor). — Nagy Gábor példánya hová lett, nem tudom.

211

Német-Ujvár. 1584.

Beythe István. Az Evangeliomok magyarázatii kiket az körözyeni gyöleközetben eztendő által zoktak Praedikállani, reui-dedőn irattanak az Isten főlő emböröknek lelkők vigasztalásà-ra, BEYTHE ISTVAN Praedicator által. Nyomtatot Nymöt Vÿ Varat, Manlius Ianostul Karàchon hònac 17. napyan 1584. Eztendőben. 4r. 311 levél. — *Elül:* címl., ajánlás 3 sztlan

lev. (a 4-dik üres); *végül*: nyomt. hibák 2 lap (a 311-dik levél hátlapja és a 312-dik előlapja).

Ajánlva van latinul Batthyány Boldizsár kir. asztalnokmesternek «Datae Vj Varini 1584.»

Ez a Beythe István úgy nevezett Postillájának, mely 4 részben, 4 külön czimlappal jelent meg, I. része. Ezen Postilláról, — melynek négy részét külön külön mindjárt ismertetem, — legelsőben emlékezik Szenczi Molnár Albert, a «Postilla Scultetica» (Oppenheim 1617. 4r.) ajánló levelében e szavakkal: «Magyar Postillát négyet láttam; Kulcsár Györgyét, Beythe Istvánét, Bornemisza Péterét, és Telegdi Miklósét.» — Ezen első részt a pápai ref. coll. csonka példánya után legelőször ismertette Eötvös Lajos, *Budapesti Közlöny*. 1870. 3604. 3605. l., ki azonban abban tévedt, hogy magát ezen első részt tartotta Beythe István azon munkájának, melyet Bod és utána Klein «Postilla» név alatt említnek: minthogy ezen Szenczi Molnár Albert és Bod által úgy nevezett Postilla a vasárnapi és innepi evangéliumok és epistolák magyarátját képező praedikatiók négy részre osztott gyűjteményéből áll, mely eredetileg együtt egy kötetben de négy külön czimlappal jelent meg, mely czimlapok egyikén sem olvasható a «Postilla» nevezet. — Ezen gyűjteményes kötet bővebb ismertetését adtam «Beythe István postillájáról» című értekezésemben, *Budapesti Közlöny* 1870. 3762. 3763. l.

S.-pataki ref. coll. — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*. — Csonkán (4–311. levél) megvan a *m. n. Muzeum* és (9–311. levél) a *pápai ref. coll. ktárában*.

212

Német-Ujvár. 1584.

Beythe István. Eztendő által valo Vasarnapi Epistolák, Magyarazattyokkal özue, irattanak BEYTHE ISTVAN Praedicator által. Nyomtatta Nymöt Vj Várat, Manlius Ianos Karachon honak 20. napyan. M.D.LXXXIV. 4r. 240 lev. — *Elül*: cziml. és ajánlás 4, *végül*: imádság és nyom. hibák 2 szltan lev.

Az ajánlás latinul szól: «Piis ministris verbi divini ... Datae Nimöt Vj Varini 19. Mensis Decembris. Anno 1584. Stephan: Beythe.»

A czimlapra nézve megjegyzem, hogy az általam látott példányok közül csak a sáros-patakiban áll az évszám arab számjegyekkel (1584.), a többiekben római számjegyekkel (M.D.LXXXIV.) olvasható; miből kétségtelen, hogy ezen rész czimlapja kétszer volt nyomtatva.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Pápai ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Soproni evang. lyc.* — *M. Akad.* (cziml. hij.).

213

Német-Ujvár. 1584.

Beythe István. Az Zentök Fő Innepiiről valo Evangeliomok, magyarazattyokkal özue, eztendő által, az zegeny egy igyő Kőröztyenőknek értelmére, iratot BEYTHE ISTVAN Praedicator

altal. Nyomtatot Manlius Ianos által, Nimöt Vÿ Várat M.D.LXXXIV. 4r. 107. lev. — *Elül*: cziml. és ajánlás 4 sztlan lev., *végül*: Az Hiv Olvasoknak és colophon 3 sztlan lap.

Ajánlva van magyarul Zrinyi Dorottyának, Batthyányi Boldizsár kir. asztalnokmester és kir. tanácsos nejének, ily kelettel: «Költ az Nagysagtok varasaban Nymöt Vÿ Varat. Karachon huanak első napyan. 1584. estendöben Nagysagod Zegeny alazatos zolgaya Beythe Istuan.» Ezen ajánlásból bizonyosnak tarthatjuk, hogy a protestáns Batthyányi Boldizsár neje Zrinyi Dorottya, a szigetvári hős Zrinyi Miklós leánya, maga is protestáns volt, mint ez testvéreire: Györgyre, Kristófra és Miklóstra nézve Eötvös Lajos közleménye után (*Magyar prot. egyh. és isk. Figyelmező* 1870. 315. l.) kétségtelen bizonyos.

Colophona: «Nyomtatot Nimöt Vy Varat, Kis Azzony Havanak első napyan 1584. eztendöben. Az Nagysagos Batthyani Boltisar Vrnak segödelméuel, á kinek adgyon zantalan iokat érte az Mennyeÿ Vr Isten. Manlius Janos által.»

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* (2 teljes s 1 csonka péld., melyből cziml., ajánlás s az első 12 lev. hij.). — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*.

214

Német-Ujvár. 1584.

Beythe István. Fö Innep Napocra Valo Epistolak magyarázatÿ, eztendö által, irattanak BEYTHE ISTVAN Praedicator által. Nyomtatot Nymöt Vÿ Varat, Manlius Janos által, Karachon honak 17. napyan. M.D.LXXXIV. 4r. 113—187. lev. — *Elül*: cziml., ajánlás két 6—6 soros latin distichon ad pastores Dominici Gregis, és ad Magn. D. Balthasarem Battyani 4 sztlan lev. *végül*: 1 sztlan lev.

Ajánlva van magyarul: «Elö Istennek Zent Fianak.» Az ajánlás kelte: «Iratot Nimöt Vÿ varat. Zent Mihaly huanak 8. napyan . . . Az the embörre letödnök, 1582. eztendeyében. Isteni Fölsögödnök Alázatos es méltatlan zolgaya Beythe Istuan Praedicator.»

Ez a rész a megelőző részszel a szentek fő innepeiről való Evangeliumokkal együtt nyomtatva jelent meg s azzal nyomdászatiilag egy testet alkot. Az adja 107 számozott s egy sztlan levelen az A—Dd iveket; ennek czimlapja és ajánlása képezi az Ee ivet, szövege pedig az Ff—Xx iveket, (= 113—187 levelet).

Teljes péld. a *pesti egyetem ktárban* és Keszthelyen a *Festetics-ktárban*. — *S.-Patakon* (a teljes Postillában, legutolsó ive hij.). — *Pápai. ref. coll.* (3 csonka péld., az első 179. a második 173, a harmadik 139 levéllel szakad meg). — *M. n. Muz.* (végül 4 lev. hij.).

215

Várad. 1584.

Decsi Gáspár. Az vtolso üdőben eginhani regnalo bündökröl valo Praedicator. tudni illik, Első az Bünről. Masodik az Reszegsegről. Harmadik az Paraznasagról. Negiedik az Tanczrol. Irattatot: GASPAR DECZI Tolnai Prædicator által.

Varadon Niomtattot Rodolphus Hoffhalter által. M.D.LXXXIII.
Esztenőben. 4r. A—I = 9 iv = 36 sztan lev.

Első kiadás: Debreczen. 1582.

M. Akad. — S.-pataki ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (Félegyházi Catechismus. Debreczen. 1588. után kötve). — *Pápai ref. coll.* — Megvolt *Nagy István* ktárában is. (*Catalogue.* 1870. 25. l.)

216

Kolozsvár. 1585.

Salamon Királynac az David Kiraly Fianac Markalfal való tréfa beszedekek rövid Könyve. Colosvar. 1585. 4r.

Első kiadása: Kolozsvár 1577. — 3. kiad. Monyorókerék. 1591. 8r. — 4. H. és év n. (XVI. száz). 4r.

Megvolt *Cornides Dániel* ktárában. Lásd *Danielis Cornides Biblioth. Hungarica.* 230. l. A Cornides könyvtára a m. tud. Akad. birtokába ment ugyan át a gr. Teleki-könyvtárral: de ott ezen kiadás, melyet SÁNDOR ISTVÁN *M. kház.* 10. l. 8-rétnek hoz föl, nem létezik, s a czimtarak szerint e könyv oda nem jutott be. Más példány léteztéről nincs tudomásom.

217

Várad. 1585.

Kalendárium. Várad. 1585.

SÁNDOR ISTV. *M. könyvesház.* 243. l. ezt az általam nem látott magyar kalendariumot így említi: «1585. Várad. Kalendárium (Krakkai szerint *Gyulai módjára.*) — E szavak Toldy szerint «egy eddig ismeretlen gyulai (vagy hihetőbben a gyula-fejérvári) nyomdára látszanak mutatni.» *Uj M. Muz.* 1853. II. 190. l. Azonban bizonyos, hogy Sándor István a «*Gyulai módjára*» szavakat WESZPRÉMI szavainak félreértése következtében írta, ki *Succincta Memoria Medic. Hung. Centuria II. pars II.* 37. l. ezen váradi 1585-diki kalendáriumot így említi: «Calendarium illud *Fulianum*, quod A. 1585. Magno-Varadini excusum fuisse cognouimus, ad normam Calendarii Cracouiensis conscriptum.» — Gyulán, mely vár 1566. óta török kézben volt, 1585. körül nyomdára gondolnunk sem lehet.

Egyetlen példánya Weszprémi István debreczeni orvos könyvtárában volt, később veje Földi János birtokába jutott, de ennek halála után hova lett, azt már 1803-ban sem tudta MILLER, mint *Fragmenta veteris typogr. M. Varadinensis* 30. l. említi.

218

Debreczen. 1586.

Félegyházi Tamás. Az mi Vronc Iesvs Christvsnac Vy Testamentoma auuagi frigie, Görögből Magyar nielure fordittatot. Es niluan valo ertelemvel nemeli nehez helieken rövideden megh magyarasztatot. FELEGIHAZI THAMAS Debreceni Praedicator által. (*Fametszet. Debreczen város czimere.*) Debrecembe Niomtattatot Rodolphus Hoffhalter által, Anno 1586. 4r. (Két részben.) I. rész. 230 lev. II. rész. (Külön czimlap-

pal). 186. lev. — *Elül*: cziml., Gönczi György ajánlása a debreczeni tanácshoz, új testam. könyveinek számok és rendek, Gyulai János debreczeni oskolamester és Félégyházi István latin versei Ad lectores 12, *végül*: az olvasóknak és nyomt. hibák 2 sztlan lev.

Gönczi György említi az ajánlásban, hogy a szerző az egész új testamentom fordítását elvégezte, a Judás Apostol levelén kívül, melyet annak halála után ő fordított le; elősorolja egyszersmind a magyarországi reformatióban munkálkodott legnevezetesebb papokat és iskolamestereket.

M. nemz. Muz. (Jankovicstól, 2 péld.). — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Lőcsei ev. gymn.*

219

Kolozsvár. 1586.

Hunyadi Ferencz. Historia de obsidione decennali antiqvissimae et excelsissimae vrbis Troianae atque ruina memorabili. Réghi és hires neues Troia varosánac tiz esztendeig valo meg szallassárol, és rettenetes veszedelméről. (*Fametszet.*) Nyomtattatott Colosuarat Heltai Gaspár műhelyében 1586. Esztendőben. 4r. A—M₂ = 111½ iv = 46 sztlan lev.

A szerző magát az utolsó 6-dik rész első verseinek fejeiben így nevezi meg: S (= Scripsit) FRANCISCVS HWNIADINWS.

1. és 2. verse: Más fél ezer, és az hatuan kilentzben,
Mikoron írának ennyi vődőben,
Az Troiarol valo emlekőzetben,
Soc Cronikákból írác eszt Versekben.

FINIS.

Régibb kiadásai: Kolozsvár. 1577., és Debreczen. 1582. — XVI. századi újabb kiadása: Sicz. 1592. *Bécsi Theresianum.* — *Pesti ref. coll.*

220

Debreczen. 1587.

Szikszai Hellopeus Bálint. Az Egri Keresztien Ania Szent Egi Haznac es Azzal Egyetemben az többinekis tanusagara iratattott rôuid Catæchismus. SZIKSZAJ HELLOPOEVS BALINT által. Az Debreczeni Ecclesianak Lelki Pasztora által. Debreczemben. Nyomtattatott Rodolphus Hoffhalter műhelyében Anno Domini. LXXXVII. 4r. A—H = 8 iv = 32 sztlan lev.

Első kiadás: Debreczen. 1574.

SÁNDOR ISTVÁN *M. Könyvesház* 10. l. helyesen veszi föl 1587-re, de alább 247. l. hibásan teszi 1687-re.

M. n. Muz. (Nagy István ktárából, utolsó 4 levele hijával). — *M. Akad.* — *Debreczeni ref. coll.* — Megvolt a *n.-enyedi coll. ktárában* is, hol 1849-ben elpusztult.

221

Debreczen. 1588.

Félegyházi Tamás. Az Kereztieni igaz hitnek reszeiről való tanítás kérdésekkel es feleleteckel, ellenvetesekkel es azoknak meg feitesiuel, az hiueknek eppületekre irattatot es mostan vyonnan meg öregbittetet: FELEGHAZI THAMAS Debreczeni Praedicator által. Ez melle adattatot rövid Catechismus. Niomtattatot Debrecembe Anno Domini: LXXXVIII. 4r. 540 lap. — *Elül*: cziml., előszó stb. 8 sztlan lev. *végül*: Catechesis és Mut. tábla 32 sztlan levél.

A szöveg, a Chatechismust kivéve, az 1583-diki kiadással lapról lapra egyezik ugyan, de hogy attól különböző nyomás, a betük gondos összehasonlítása után bizonyos.

Első kiad. 1579. — 2. 1580. — 3. 1583. — 4. 1588. — 5. 1601. mind Debreczenben.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* (4 első, közben egy s végül 1 levele hasonmással kiegészítve). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — Erdő-Szádán gr. *Degenfeld Pálnál*.

222

Kolozsvár. 1588.

Ilosvai Péter. Historia Regis Ptolomei Philadelphi, quomodo Mosis quinque libros per Septuaginta duos interpretæ ex Hebraico sermone in Graecum transferri curavit. Az az Ptolemeus Királynac Historiaya, miképpen az Moisesnec eot keonyvet nagy költséggel, hetven két Tolmác által Sido nyelvűből Görögre fordítottà. Nyomtattatot Colosvarat, 1588. Esztendőben. 4r. A—F2 = 5^{1/2} iv = 22 sztlan lev.

Végző versei: Ez Éneket rendelé be Versekben,
Kinek neue iruán vagon versfőben,
Másfélezer felőt irtak hetuenben,
Meg találta Aristeas könyuében.

Szerzé elben souány Szilágy országban,
Kusalkőben az egy Hauas oldalban,
Egy Cellában az az egy füstős házban,
El végeszte el fen egy Som bokorban.

A 2-dik rész versfejtében: . . . Ilosvanvs in Kvsal fecit.
Régi kiadása: H. és év n. (Debreczen. XVI. száz.) és H. és év n. (XVI. száz.)
M. Akad. — *Pesti ref. coll.*

223

Monyorókerék. 1588.

Frankovics Gergely. Hasznos Es Fölötte szikseges könyv, az Isten fiainak es vtet felő hiueknek lelki vigasztalásokra es testi epőletőkire szereztetőt FRANKOVITH GERGELY D.(octor) által. Mellyben sok rendbéli betegsegők ellen valo orvossagokis be vannak irua, mellyeket Isten az ő nagy io volta-bul es aiandekából, Embőrőknek egessegekre rendőlt. Ecclesiast. 38. Tiszteld az oruost az szikseget. 1588. Esztendőben. 4r. 118 számozott levél. — *Elül*: cziml. és ajánlás 4, *végül*: mutató tábla és nyomtatási hibák 2 szltan lev.

Colophon: «Nyomtatot Monyorokereken Manlius Janos által.»

Ajánlása Nádasdi Ferenczhez, Sopron vármegyéhez és annak alispánjához, Megyeri Imréhez, kelt Sopronban julius 16-án 1588.

A szövegbe sok apró, szent tárgyakat ábrázoló fametszet van nyomtatva s néhány ily metszet külön 4-rét leveleken is van mellékelve.

Ezen valódi nyegle kuruzsló, s nem orvos által irt, babonával és képtelenségekkel teljes munkát bőven ismerteti s belőle mutatványokat is közöl Sadler József «A növénytan tört. honunkban a 16-dik században» czimű értekezésében, *A kir. m. természettud. társulat Évkönyvei I. köt.* 1845. 94—99. l.

Egyetlen példány néhai Stahly Ignác sz. főorvos ajándékából a *m. Akad. Ktárában*.

224

Nagy-Szombat. 1588.

Monoszlai András. Apologia a közönseges kerestyen hit agazatinac: es az anyaszentegyhaz bizonyos fő vallasinac oltalma, David Janos felelete ellen, ki ellenzette Telegdi Miklos, Peechi Pispók irasat, mellyben nem akarta Luthernecc vallasat venni. Iratot MONOSLAI ANDRASTOL, POSONI PRÆPOSTOL. Az hiw egyigyü keresztyeneknecc, igaz hitben valo gyarapodasokért, az derec sz: irasbol, sz. doctorokbol, es az igasság ellenzőknecc vallasokbolis. Rom. 1. Halakat adoc erettetec Istennecc, az Iesus Christus által, mert hitetec à szeles vilagon hirdetetic. Sz: Agost: lib. 2. contra literas Petil: cap: 51. Mit miuelt neked az Romai egyhaznac széki, melyben Peter űlt, es ugyan azonban most Anastasius űl? Sz: Hieron: Epist: ad Pamach: et Oceanum. Valaki vagy te vj tudomannac Mestere, kerlec tegedet, az Romaiaknac hagy beket, engedgy

az hitnec, mely az Apostol által dichertetet. Nyomtatot Nagyszombatba M.D.LXXXVIII. esztendőbe. 4r. 520 lap. — *Elül*: cziml., Praefatio (latinul), ad pium lectorem 10, *végül*: tartalom és nyomt. hibák 4 sztlan levél.

Colophon: Nyomtatatot Nagyszombatban M.D.LXXXVIII.

Dávid Jánosnak ezen könyv czimében említett felelete, melyet Telegdi Miklós pécsi püspök említett munkája ellen irt, ma egy példányban sem ismeretes.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — Gy.-Fejérvárt *Batthiányi-ktár.* — *Egri érs.* — *Zágrábi érs.* — *Szombathelyi seminar.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (1 teljes és 2 csonka péld.). — *S.-pataki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Dézi franc. zárda.* — Betlérén *gr. Nádasdy-ktárban.*

225

Debreczen. 1589.

Fons Vitae. Az életnek kvtfeye. Meliből folinak nag bőűsseggel bizonyos igiretők, à meg keseritôt szomorú szüueknek vigaztalasara. (*Debreczen város czimere.*) Zacharias. 13. Az üdőben Dávid hazának es Ierusalembe lakozoknak meg nyilt Kutfeiők leszen, à bün es az förtelmsseg ellen. Debreczenbe. M.D.LXXXIX: 12r. A—L = 11 iv = 132 sztlan levél.

Az egész könyv nem egyéb, mint a szent írásból kiszemelt helyek gyűjteménye. Az utolsó másfél ivet különféle alkalmi könyörgések foglalják el. Ki volt e könyv szerkesztője, sem az előbeszédből, sem a szövegből ki nem tűnik. — Van e könyvnek XVI. századi más kiadása is, melynek általam látott czimlaptalan s igen csonka példányából a nyomt. hely és év meg nem határozható. Lásd: alább *Hely és év n. (XVI. század).*

M. Akad. — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.*

226

Kolozsvár. 1589.

Az kopaszsagnac diczireti.

Gaude calua cohors, capitis nam gloria vestri

Cynthia fulgenti nunc velut orbe nitet.

At coma reddebat si quem nutrita superbum,

Illico tonsoris suadeo tecta petat.

Perleget hunc crinitus enim quicunque libellum.

Omnibus à membris optet abesse pilos.

(*Következik egy fametszet, mely a paradicsomi almáját ábrázolja a rá tekergőző kigyóval és töve mellett a halálfejjel.*)

Nyomtatott Colosvarat 1589. Esztendőben. 4r. A—B₃ = 7 lev.

Végén: Augustusnac 16. napyán.

A könyvecske prózában van írva, szerzője ismeretlen. A munka eredetiségét bizonyítja, hogy benne több magyar szokásról van emlékezet, mint például: «Egyéb tudós és okos nemzetségek, mikor érznek, süvegöket az fejekben tartják, az magyarok pedig le szokták vetni. Mely szokásra talám az Sz. Pál irásából (I. Cor. 11.) vöttek alkalmatosságot, ki azt írja, hogy szemérem, ha az férfi, mikor könyörg, valamivel be fedi az fejét; Az magyarok pedig nem csak az asztal áldáson kezdik gyakran el az ételt, hanem valamennyiszer isznak, annyiszor említik az istent, és azoknak, az kikre köszönik poharokat, kit az egyéb nemzetség nem mindenkor mivel, sok jó szerencsét és áldomást szoktak kívánni és istentől kérni. Azért azt itilték, hogy jobb fel sem tenni, hogy nem mind untalan le vetni az süveget.»

Egyetlen teljes péld. az *erd. Muzeumban*. — Erről vett másolata *a m. Akad. k tárában*. — *Szászvárosi ref. gymn.* (czimlapja s utolsó levele általam kézírattal pótoltatva). — TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 176. l. hibásan írja, az én vele közlött jegyzetemet félre értve, hogy ezen egyetlen példány a székely-keresztúri collegium könyvtárában van; e példány ugyanis egy székely-keresztúri colligatumból való, melyet az *erd. Muzeum* megvásárolt.

227

Kolozsvár. 1589.

M. Tullii Ciceronis ad Lucivm Vetrvim, Synonimorum Liber.

E tenebris nvper effossus. Et ex eiusdem Ciceronis operibus locupletior redditus. Impressum Claudiopoli M.LXXXIX (1589). 8r. 106. lap. — *Elül*: cziml. 1 levél.

A könyv szótár alakban van nyomtatva két hasámban; elül áll a latin szó, utána a magyar és német jelentés egy-egy sorban, ez után 5, 6, 10 s több latin synonymum ugyanannyi sorban.

Kolozsvári ref. coll. — *Lugossy Józsefnél* (cziml. és utolsó iva hijával).

228

Monyorókerék. 1589.

Az Evangeliomoc es az Epistolak: Mellyeket Esztédő által szokták az Keresztyéneknek Gyülekezetebe olvasni, es hirdetni. Nyomtattatot Monyorókereken Manlius Ianos által. M.D.LXXXIX. 12r. A—L14 (8 és 4 levelenként) = 202 szltan levél.

Teljes példány *pesti ref. coll.* — *Pesti egyetem* (2 első és legutolsó lev. hij.).

229

Nagy-Szombat. 1589.

Monoszlai András. De Invocatione, et Veneratione Sanctorum.

Az Szenteknek hozanc valo segetsegekrül hasznos Könyű, Az Keresztyeneknek igaz hitben valo epületekért. Most Iratatot, MONOSLOI ANDRASTVI POSONI PRÆPOSTUL. Baruch 3. Israhelnek hatalmas ura Istene, halgasd meg Izrahelből meg holtaknac imadsagit, es az ű fiainac, kic te elötted utkeztene

könyörgesit. Sz: Agoston in Psal: 85. Az Martyroc Christusnal uannac, esedeznec érettünc, meg sem szünnec errettünc ualo esedezesec, hanem midõn meg fogyatkoznac, hozaioc valo fohazkodasinc. S. Ambrus: Lib: de viduis. Kérnünc kel az Angyalokat érettünc, kic nekünc segetszegüncre adattanac, kérnünc kel az Martyrokat, mert esedezhetnec bűneinkért, kic magoc uetkeket mosogattac. Nagyszombatba nyomtattatot Anno M.D.LXXXIX. 4r. 543 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, ad pios Catholicos Pécsi Lukácstól, Monoszlai magyar előbeszéde a—e iv = 20, *végül*: lajstrom és errata 2 sztlan levél.

Ajánlva van latinul Fejérvári István nyitrai püspöknek.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — Gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Szegedi francisc. zárda.* — *Szegedi k. rendi ház.* — *Pozsonyi káptalan* (2 péld.). — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Toldy Ferencz ktárában* (elül s végül csonkán). — *Kis-honti evang. esperesség ktárában* Rima-szombaton (csonkán).

230

Nagy-Szombat. 1589.

Monoszlai András. De Cvltv Imaginvm. Az idvössegre intõ kepeknecc tiszteletirõl valo, igaz tvdomany. Iratot, MONOSZLOI ANDRASTOL POSONI PRÆPOSTOL. Psal: 98. Magasztallyatoc vrvnkat, Istenünket, es imagyatoc labainac samoliat, mert szent. S. Basilius Epistola ad Iulianum. Az szentec kepit, tisztelem es imadom, mert à szent Apostoloc tanetuan, nekünc adtac, es sohul nem tiltottac. Nagyszombatba, M.D.LXXXIX. 4r. 315 lap. — *Elül*: cziml. Epist. Dedicatoria latinul, Pécsi Lukács elõlj. beszéde a cath. keresztyénekhez magyarul 10 sztlan levél; *végül*: summaia, errata és egy kép 4 sztlan lap.

M. n. Muz. — *M. Akad.* (3 péld.). — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* (4 utolsó lev. hij.). — Gy.-Fejérvártt *Batthiányi-ktár.* — *Szepesi káptalan.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (2 péld.). — *Kolozsvári ref. coll.* — *Zágrábi ers.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Kassai jogakadémia.* — *Szombathelyi dominic. zárda.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* — *Pozsonyi franc. zárda.*

231

Basel. 1590.

Calepinus (Ambrosius). Dictionarivm Vndécim Lingvarvm. Iam postremo accurata emendatione, atque infinitorum locorum augmentatione . . . ita exornatum, ut hactenus studiosorum

usibus accomodatus non prodierit. Respondent autem Latinis vocabulis, Hebraica, Græca, Gallica, Germanica, Belgica, Hispanica, Polonica, VNGARICA, Anglica. Onomasticon vero ... seorsim adjunximus. Cum gratia et privilegio Imperatorio. Basileae, per Sebastianvm Henricpetri. 2r. 1655 lap. — Onomasticon 316 lap. — *Elül*: cziml., typographus lectori, Calepinus dedicatioja Senatui populoque Bergomensi, s Calepinus élete 4, *végül*: Colophon 1 sztlan levél.

Colophon: Basileæ, per Sebastianvm Henricpetri: Anno Salvts Hvmænæ cIo Io xc. Mense Septembri.

A nyomdász nyilatkozata szerint a lengyel, *magyar* és angol nyelv ebbe a kiadásba vétetett föl legelőször.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Kolozsvári franc. zárda. — Kassai jogakad.

232

Debreczen. 1590.

Énekes könyv 4r. 301. (igazán 300) lap. — *Elül*: ajánlás 1, *végül*: Registruma az Enekeknek 1 sztlan levél.

Ajánló levele Várad Kis Gáspárnénak, Nagy Dorko asszonak «Datum Debrecinj, 1. die Augusti: Anno Domini, 1590. Czaktornyai Janos Debreceni Kőnyomtato, Kegyelmeteknek szegény szolgálja.»

Említi ezen 1590-diki debreczeni kiadást Szilvás-Ujfalvi Imre a Debreczenben 1602. 4r. nyomtatott Énekes könyv előbeszédében, hol az Énekes könyvek régibb kiadásait előszámolja. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 11. l. így hozza föl: 1590. Debreczen. A Psalmusokból való isteni Ditséreték. 4r.

Egyetlen elül, közben s végül csonka példánya a *kolozsvári ref. coll. ktárában* (hij. cziml., 172—175. lap (=2 lev.), 184. 185. l. (1 lev). és a Registrum vége).

233

Debreczen. 1590.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatvra sev Dictionarivm Latino-vngaricum, per Clarissimvm virum D. BASILIVM FABRICIVM SZIKSZAVIANUM. Debrecini Excudebat Ioannes Czaktornyaj, Anno Domini. 1590. 8r. 236 lap. — *Végül*: Index 2 sztlan levél.

Ez Szikszai Kovács Vazul iskolai használatra szánt latin-magyar szótárának, mely tudtomra 1630-ig 7 kiadást ért, első kiadása, 2. Debreczen. 1592. — 3. U. o. 1593. — 4. U. ott. 1597. — 5. Sárvár. 1602. — 6. Debreczen. 1619. — 7. Bártfa. 1630. Egyetlen péld. a *késmárki evang. lyc. ktárában*.

234

Kolozsvár. 1590.

Illyefalvi István. Iephta sive Tragoedia Iephtę, ex Georgio Buchananano Vngaricis versibus reddita in gratiam spectabilis ac Magnifici D. D. Francisci Kendi de Rhadnot, filiolaque eiusdem festiuissimae Sophiae Kendi. Ad notam Lucretiae. STEPHANO ILLYEFALUINO interprete. (*Fametszet.*) Nyomtattat Colosuárat 1590. Esztendőben. 4r. A—E = 5 iv = 20 sztlan levél.

Utolsóelőtti versszaka:

Bukananus György eszt szent írásból érte bőuebben magyarászta,
Radnoton laktában Illyefalui Istuan Magyarul monta vala,
Hogy ezer öt százban es az kilentzuenbē, immaron irnac vala.

Első kiadás. — 2. kiad. Kolozsvár. 1597. — 3. H. n. (Lőcse) év n. (xvi száz.).
Egyetlen példány a *pesti ref. coll. ktárában*.

235

Nagy-Szombat. 1590.

A Magyar Udvar által fel állittatott Sz. Háromság Congregatiójával feltett tzélunkról való beszélgetés. N. Szombat. 1590. 2r.

Czimét SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 11. l. után közlöm. Példányát nem láttam.

236

Vizsoly. 1590.

Károlyi Gáspár. Szent Biblia az az: Istenec ő es wj testamentvmanac prophétac es apostoloc által meg iratott szent könyuei. Magyar nyelwre fordittatott egészen és wijonnan, Az Istenec Magyar országban való Anya szent Egyházánac epülésére. Luc. xvi. vers. 29. Vagyon Mosesec és Prophétáioc, hallgassác, azokat &c. Visolban nyomtattatott Mantskovit Balint által. MDXC. Bódog aszszony hauánac 10. napián. 2r. 686 számozott levél; *elül*: cziml., előljáró beszéd, az olvasóknak és Typographus lectori 8 sztlan levél.

Következik a 2-dik rész czimlapja:

Az Szent Biblianac Masodic Resze. Mellyben vadnac az Prophetac irási mind, Az Macchabeusoc könyuei; Es az mi Wrvnc Iesvs Christusnac Wy Testamentuma. Actor: 10. vers: 43. Erről mind az Prophéták is bizońságot tészne, hogy büne boczánattyát vészi az ő Neue által, minden az ki hi-

szen ő benne. 2. Pet. 1. vers. 21. Mert nem ember akaratyából származtat régen az Prophétáknac prophétálásoc, hanem szent lélektől inditatuán szólta az Istenec szent emberei. Anno Domini M.D.XC. 2r. 275 szott levél. *Elül*: czimlap 1 lev.

Következik új czimlappal:

Az mi Vrvnc Iesvs Christvsnac Wy Testamentoma. Melly-nec Első Reszeben, az Euangelistác könyuei, az Másikban az Apastaloc leuelei vadnac. Ieremias xxxi. Imé napoc időnc azt mondgya az Wr, *stb. stb.* — — Anno M.D.XC. 2r. 236 számozott levél.

Ez a Bibliának első teljes magyar fordítása, mint a Heltai Bibliájának Kolozsvártt 1565-ben megjelent második részére tett jegyzetemben kimutattam. — Ez egyszersmind a legelső előttem ismeretes terméke a vizsolyi nyomdának, melyet itt, mint saját birtokán, Ecsedi Báthori István állított föl, oda híván Mantskovics Bálint nyomdász, ki 1584 és 1585-ben Galgócson nyomtatott.

Példányai, részint egybekötve, részint két külön kötetben, nagy számmal maradtak fön. *M. n. Muz.* — *M. Akad.* — *Pesti egyet.* — *Erd. Muzeum.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Gy.-Fejérvártt Batthidny-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Pesti ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *N.-kőrösi lyc.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Szigeti ref. lyc.* — *Soproni ev. lyc.* — *Pozsonyi evang. lyc.* — *Pozsonyi káptalan.* — *Pozsonyi róm. cath. gymn.* — *Kalocsai érs.* — *Jászai prép.* — *Kassai jogakad.* — *Miskolczi minor. rend. ktárában.* — Nagy István, Toldy Ferencz, gr. Mikó Imre, gr. Lázár Miklós s több magánosok ktárában.

237

Debreczen. 1591.

Dicta Graeciae Sapientum, interprete Erasmo Roterodamo, Item Mimi Pvbliani. Az Görög Országbeli bölczeknek szep ieles mondasi, melliek az embert eletiben es erkölcsieben valo maga viselisere intik es tanittiak. Kikhez. adattatanak az Pvblianuskis emlekdzetre melto mondasi. Debrecini Excudebat Ioannes Czaktornyaj. 1591. 8r. A—C = 3 iv — 24 sztlan lev.

M. Akad. — *Késmárki ev. lyc.* — A m. Akad. akkor még egyetlennek tartott példányából ujra kiadta TOLDY, *Magyar prózairók a XVI. és XVII. századból.* Pest. 1858. I. köt. 251-288. l.

238

Debreczen. 1591.

Erasmus Rotterodamus. Civilitas Morvm ERASMI, in succinctas quaestiones digesta et locupletata, per REINHARDUM HADAMARIUM. Az erkölcsnec tiztesseges (emberseges) volta, kire tanit ERASMVS, mely rőuid kerdisekre ozlattatot, es meg őregbittet REINHARDUS HADAMARIUS által. Debrecini Excu-

debat Ioannes Czaktornyaj. 1591. 8r. A—E = 5 iv = 40 sztlan lev.

Ujabb kiadása: Szeben. 1598.

Teljes példány a *késmárki ev. lyc. ktárában*. — Csonkán *M. Akad.* (hij E1, Ez, E8 lev.).

239

Debreczen. 1591.

Libellvs Elegantissimus, qui inscribitur CATO, de praeceptis vitae communis. Az az, Igen szep könyueczke mely neuztetik Catonak, ki tanit ez közönseges életben kinekkinek életit es erkölcszet hogy hogy kellyen eszessen szabni es hordozni. Debrecini Excudebat Ioannes Czaktornyaj. 1591. 8r. A—C5 = 21 sztlan levél.

Ez ezen később gyakran ujra kiadott könyvecskének legelső ismert kiadása. Hogy a Jankovics által Kolozsvárra 1580-ra helyezett kiadás valósággal az 1620-ki utánnomát, TOLDY, *Magyar prózairók I. köt. XX. l.* alaposan kimutatta, ki e könyvecskét az akkor legrégebnek ismert kolozsvári 1620-diki kiadás után ujra kiadta *e. h.* 289—315. l.

Egyetlen péld. a *késmárki ev. lyc. ktárában*.

240

Debreczen. 1591.

Heyden Sebald. Formvlæ Pverilivm Collqviorvm Latinovngaricorum, pro primis Tyronibus, per SEBALDUM HEYDEN conscriptæ. Sebaldus Heyden, ad nasutum Lectorem.

Consultum pueris volumus, Nasute valetō:

Quaeritur hic fructus, gloria mulla mihi.

Debrecini Excudebat Ioannes Czaktornyaj. 1591. 8r. A—C = 3 iv = 24 sztlan lev.

Régibb, latin-német-lengyel-magyar kiadásai: Krakkó. 1531. és 1552.

Ki volt ezen, valamint az előbbi három szám alatt leirt iskolai könyvek fordítója, illetőleg szerkesztője s kiadója, bizonyosan meg nem határozhatjuk, miután e könyvecskékben a fordító vagy kiadó magát meg nem nevezi; azt hiszem azonban, hogy aligha csalódom, midőn ezen tanczélokra szánt könyvecskék kiadásában fáradozónak Laskai János debreczeni iskolamestert gyanitom, ki Debreczenben éppen ez időtájban 1592-ben adta ki görögből és latinból fordított ily című munkáját: «Az Aesopus életéről . . . való historia.»

M. Akad. — *Késmárki ev. lyc.*

241

Kolozsvár. 1591.

(Apollonius királyfi historiája.) Szép Chronica miképpen az Apollonivs neuő Királyfi, egy Mesénecc meg feytéseértt el

budosuán, Az Tengeren mindeneket el uestzuén, Halász ruhában Altistrates Király vduarában iútà, melynec Leánya à szép Lucina aszszony, az Királyfit meg szeretuen, hozzá méne. És miképpen az Appollonius az Királyságra haza menuén, az Tengeren Feleségét és Leányát el veszté, és miképpen őket soc esztédő múlua nagy örömmel egésségben találá. Most vyionnan, az Lucretia notayára Magyar nyelure forditatot, és meg nyomtattatot. Colosvárat az óh várban 1591. Esztendőben. 4r. A—D1 = 13 sztlan lev.

Végső verse: Az ki ez éneket rendelé versekben, ighen bizic Istenben,
Mint Apollonius Király az Tengeren, budosuán elmeiben,
Az ezer öt száznac, és az nyoltzuan nyoltz nac kéztzéges eleiben.

Vele együtt nyomtatva, D2—E2 levelen, jelent meg BOGÁTHI FAZEKAS MIKLÓS Éneke ez világi sok nagy zürzavarról.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 11. l. hibásan tulajdonítja e munkát, melyet a Római Gestákból egy névtelen szerző 1588-ban dolgozott ki, Bogáthi Fazekas Miklósnak. TOLDY, *M. költ. tört. I. köt.* 135. l. és 2. kiad. 124. l.

Pesti ref. coll. — M. n. Muz. (Horváth Istvántól, cziml. hij.). — Megvolt *Fáy Alajos könyvtárában* is, gr. Kemény Józsefnek Sándor István M. könyvesháza 11. lapjához tett jegyzete szerint; ezen példány ma *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában* van (Török János könyvtárából).

242

Kolozsvár. 1591.

Bogáti Fazekas Miklós. Ez világi nagy soc zür zavarrol valo Énec. Az Töldi Miklos éneke notayara. 4r. D2—E2 = 5 sztlan lev.

Nem önállóan, hanem Apollonius királyfi Kolozsvártt 1591. nyomtatott historiája után nyomtatva jelent meg.

Végső verse: Egész világ dolgát minap az tekinté,
Az ki széckel földén ez éneket szerzé.
Ezer ötszáz nyoltzuan hatba ki ielenté,
Ha veszed eszedbe ez világtól el inté.

A versfejekben: Orbe quod in toto fit Ladisilae Taratszcai
Arbitra tanquam obiens, tibi Mvsa Bogathia mostrat(e).

M. nemz. muzeum (Horváth Istvántól). — *Pesti ref. coll. — Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában.*

243

Kolozsvár. 1591.

Bogáti Fazekas Miklós. Aspasia Aszszony Dolga és az io erkölcsű Aszszonyoknac Tűköre. Az Lucretia notayára.

Iane, tuae Aspasiae memorari Forro puellae
Nicoleos Figula de gente Bogathius optat.

Nyomtattot Colosuárat az ò Várban. 1591. Esztendőben.
4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

Végverse:

Túkerül szepeknec szent Paló eszt iram Székel-földben laktomban,
Ezer ötszáz vtán az nyoltzuan hetedic vy esztendő hauaban,
Az kinec eszt irám Isten lássa ioual aszszonyommal világban.

M. Akad. — Pesti ref. coll.

244

Kolozsvár. 1591.

Heltai Gáspár (ifj.). Magyar Arithmetica, az az, Számvetes-
nec tvdomanya. Most vyonnan az Frisiusnac Magyar Arith-
meticayából sok wy és hasznos példákkal ki adatot. Colos-
várat Christus Wrunknac születése vtán, az 1591. 8r. A—P₄
= 14¹/₂ iv = 116 sztlan lev.

Hogy ezen számtani kézikönyvet Gemma Frisius Arith-
meticája után ifj. Heltai Gáspár kolozsvári nyomdász dol-
gozta, kitetszik a könyv végére tett figyelmeztetéséből, mely
igy szól: «Az Kereztyen Iffiuságnac. Eszt az kiczinded Szám-
uető könyueczkét, ved ió neuen. *Az mennyire én az Köny-
uekből tanulhattam vgy magyaráztam.* Hogy ha az Isten vala-
honnét, olly embert támaszt, ki bőuebben Magyar nyelure
fordittyta, én kész vagyoc ahoz is fogni, és Nyomatásban ki
adni az te tanuságodra. Addéglan eszt meg tanulhad, és él-
hetz véle. *Meg boczás penig az vetkekről, Mert én Magyar
nem vagyoc. Isten éltesen. Tipographus.* Octobernec 31. nap-
yán. 1591.»

Nevezetes, hogy az ifj. Heltai Gáspár, ki nevét elhallgatva magát egyszerűen
typographusnak nevezi, — 1591-ben ő birta atyja nyomdáját Kolozsvártt, —
szintugy nem vallja magát magyarnak, mint atyja a szász eredetű idősb Heltai
Gáspár, jóllehet munkáikkal s nyomdájokkal mindketten buzgón működtek a ma-
gyar irodalom terjesztésén.

Hogy Heltai Frisius Arithmeticiájának debreczeni 1577. és 1582-diki magyar
kivonatait ismerte és használta, kétségtelen; mert maga hivatkozik rájok a tör-
tek számlálásáról szóló cikkben e szavakkal: «Hogy valaki ne mondhassa azt,
hogy az Debreczenben nyomtatott Arithmeticanak regulái mellett el mentünk.»
Azonban az ő munkája majdnem felényivel bővebb, mint a debreczeni 1582-diki
Arithmetica, s attól a kidolgozásban is lényegesen különbözik.

M. n. Muzeum (Jankovicstól). — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Erd. Muz.* (cziml. és utolsó levele kézírattal pótolva). — *M. Akad.* (cziml., közben 2 lev. és utolsó lev. hij.).

245

(Kolozsvar. 1591.

Idari Péter. *Historia Alexandri Magni partim ex Ivstino historiographo, partim ex fragmentis Q. Curtij diligenter collecta, et nunc à plurimis mendis repurgata ac ædita.* 1591. — Colosvárat Nyomtattatot Helthaj Gáspár házánál, az Ó Várban. 4r. A—M2 = 11½ iv = 46 sztlan levél.

Végső verse: Réghi Cronikákból ki eszt ki szedé,
Eneken hat részre szépen rendelé,
Vtólso részében neuét be szedé,
Az ezer ótszáz negyuen nyólcz Esztendőben.

FINIS.

·Az utolsó rész versfejeiben: «Cvrcivs hec cecinit transcrip-
sit PETRVS IN IDAR.»

Régibb kiadása: Debreczen 1574. és Debreczen 1582.
Egyetlen példány a *pesti ref. coll. ktárában.*

246

(Kolozsvar.) 1591.

Vajda-Kamarási Lőrincz. Szép Tanosag. Az iöuendö rettenetes itilet napiaról: Elsö Részé az hütöten és kegyetlen Embereknek fel támadásokról és nagy veszedelmekről: Másodic része az Hüueknec és igazaknac düczöséges fel támadásokról, és öröcké valo nagy bodogságokról. Az szent írásból ki szedetet VAYDA KAMARÁSI LÖRINTZ Predicator által, Minden oluaso, és halgato egygyű Keresztyén embereknek tanvságokra. Az Aeneas Király siralmas éneke notayára. 1591. 4r. A iv = 4 levél (*a többi hiányzik*).

Nyomdai kiállítása után itélve kolozsvári nyomtatvány. — 2-dik kiadása: Debreczen. 1596.

Egyetlen csonka példány a *pesti ref. coll. ktárában.*

247

Monyorókerék. 1591.

Salamon Királynak, az David Kiraly fianak: Markalffal valo trefa beszedekek röuid könyue. (*Fametszet: Magyarország czimere.*) Nyomtattot Monyoroköröken Manlius Janos által 1591. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Első kiadása: Kolozsvár 1577. — 2. U. ott 1585. — TOLDY *M. költ. tört.* 2. kiad. 135. l. ezen 1591-diki monyorókeréki utánnymat előtt az első 1577-diki kiadás után még két kolozsvári kiadást említ, melyek közül nekem csak az 1585-dikiről van tudomásom.

Egyetlen péld. a m. n. Muzeumban (Széchenyi-ktárban).

248

Monyorókerék. 1591.

Dragonis Gáspár. Speculum Theologicum seu Concionatorium. Monyorókerék. 1591.

Igy említi e könyvet gr. Kemény József, SÁNDOR *M. könyvesház* 11. lapjához tett jegyzetében. — Nem láttam.

249

Nagy-Szombat. 1591.

Pécsi Lukács. Szent Agoston Doctornac, elmelkedő: magan beszellő: es naponkent valo imadságit: az keresztyen atyafiáknac epületire, magyarra fordeta, PEECHI LVKACH. Psal: CL. Minden lelec dicherie az vrat. Nyomtattatot Nagy szombatba. M.D.XCI. 8r. 181 lev. — *Elül*: cziml. ajánlás 8, *végül*: vers és lajstrom 3 sztlan lev.

Ajánlva van Kuthasi János pécsi püspöknek és kir. tanácsosnak «Nagy szombatban, Boldog aszony hauanac tizenötödíc napian 1591.»

A m. n. muzeumi Széchenyi-ktár catalogusának szerkesztője e könyv czimlap-talan példányát leírva, azt év nélkül említi s hibásan állítja Bécsben nyomtatott-nak. *Catal. Bibl. Szech. Tom. I. Suppl. I. 9. l.*; e tévedést elfogadja SÁNDOR ISTVÁN is *M. könyvesház* 11. l., ki e könyvet Bécs. 1591-re teszi.

Teljes péld. *Erd. Muz.* — *M. n. muz.* (Széchenyi-ktárból, cziml. és a lajstrom legutolsó levele hij.). — *Szombathelyi franc. zárdában* (cziml. és ajánlás hij.)

250

Nagy-Szombat. 1591.

Pécsi Lukács. Az Keresztyen Szvzeknec Tisztesseses koszoroia. Melyben minden ű ioszagos erkölchőc, az köszönseges viragoc által ki ielentetnec, es kepestetnec. Az Idegen nyeluen irokat kőuetuen, Magyarul ira PEECHI LUKACH. Apoc. 2. Legy hiu mind holtig, es meg adom neked az eletnec coronaiat. Nyomtattatot Nagyszombatba; M.D.XCI. 8r. 192 számozott levél. — *Elül*: cziml. ajánlás 4 sztlan levél.

Az ajánlás «Az keresztyen hazas embereknek, velec őszve iamborul neuelt fioknac, szemermetes leanyoknac» szól s

«Költ Nagyszombatba, magam hazam mellet ualo uiragos fües kertben, szent Mihaly Archangyal napian. 1591.»

A czimlevél hátlapján s a szövegben 31 részint egész, részint fél lapot elfoglaló fametszet áll, melyek közül 20 növényeket ábrázol. — Az utolsó 192-dik levél előlapját Pécsi Lukács nemesi czimere foglalja el L. P. betűkkel és 1591. évszám-mal, a CVIII. zsolttárból vett jelíggel. Ezen levél hátlapja üres.

Egyetlen teljesen ép példánya a *zágrábi érsekség ktárában*. — A *m. n. Muz.* példányában, mely egykor Weszprémi Istváné, utóbb Révai Miklósé, majd Virág Benedeké s végre Horváth Istváné volt, a czimlap, az ajánlás első levele és a 4 utolsó levél hiányzik. — A *m.-vásárhelyi Teleki-ktárban* elül 10, közben 3, végül 25 levél hij. — A *szombathelyi franc. zárdában* elül 11, közben 3, végül 12 lev. hij.

251

Debreczen. 1592.

Cisio Magyar nyeluen rent szerint napoknak meg szamlalasarol igazan rendeltettet. Adattatott ez melle az vilag teremtesetől foguan valo rövid Chronica (*fametszet, Magyarország czimere*). Debreczenben, 1592. 8r. A—D = 16 szatlan levél (4 levelenként).

M. Akad. — Késmárki evang. lyc. — Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában.

252

Debreczen. 1592.

Gönczi György. Énekes könyv Debreczen 1592. 4r. 164 levél.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 11. l. így írja le: 1592. Debreczen. Keresztyéni Énekek. 4r. Irta Göntzi Fabricius György.

Én csak egy elül és közben csonka példányát láttam a *kolozsvári ref. coll. könyvtárában*, melyből hiányzik a cziml., előbeszéd és a szöveg első levele, s közben a 112—116. levél. — Minthogy ez a Gönczi által szerkesztett Énekes könyv későbbi Debreczenben 1616, 1620. Bártfán 1640, s Lőcsén 1654-ben megjelent kiadásaival szerkezetre nézve egyezik, hajlandó vagyok a kolozsvári ref. coll. leirt csonka példányát a Gönczi-féle szerkesztmény 1592-diki első kiadásának tartani.

253

Debreczen. 1592.

Laskai János. Az Aesopvs eleteről, erköltseről. Minden fő dolgairól es halalaról valo historia, Kit LASKAY IANOS az Debreceni Mester, Görögéből es Deakból Magyar nielure fordított. Debreczenben, Anno 1592. 8r. A—G₃ = 6³/₈ iv = 51 szatlan levél. (Prózában.)

Egyetlen péld. az *erd. Muz. ktárában*. — Utánnomata: Monyorókerék. 1592.

254

Debreczen. 1592.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatura seu Dictionarium Latino-Hungaricum. Debreczen. 1592.

2-dik kiadás. — Első: Debreczen. 1590. — 3. kiad. Debreczen. 1593.

Példányát nem láttam. — Léteztéről csak Toldy Ferencz és Lugossy József közleményeiből értesültem. — Egy példánya Weigel lipcei könyvtárosnak 1876 május 22-dikén tartott könyvverezése alkalmával a Dr. Lotze-féle könyvek közt fordult elő. Lásd Emich Gusztáv közleményét, *Magyar Könyvszemle* 1. évf. 1876. 141. l.

255

Kolozsvár. 1592.

Bogáti Fazekas Miklós. Az nagy Castriot Györgynec, kit az Töróc Szkenderbégnec hiuot, ki Hunyadi Iánossal két felől vít az Törökre, külömb külömb czoda szerenczéuel, vitézi dolgainac historiaya hat reszben. Az első négy rész nec Notáya: Ióllehet nagy sokat szóltunc Sándorról. Oetedic rész nec Notáya: Sok czodác lótteneo io Magyar Országban, Hatodic rész nec Notáya: Soc czodác közzül hallyátoc egy czodát. Mostan vyolan, az Authortól által oluastatuán, és meg corrigáltatuán, ki Nyomtattatot Colosuárat, 1592. Eszten-dőben. 4r. A—H₂ = 7^{1/2}, iv = 30 sztlan lev.

Volt-e régibb kiadása, mint a czimből gyanitható, meg nem határozhatom.

Végső verse: Régi io dolgoc forgánac eszemben,
Töróc fegyüere mint hatot földőkben,
Szent Gál hetében irám eszt Tótörben,
Ezer öt százban és hetuen kilentzben.

A szerző a versejekben nevezi meg magát NICOLEOS . . . BOGATHIUS *con-*
debat. Ezen versek 6 latin distichonban a czimlap hátára is ki vannak nyomtatva. Ajánlja a szerző Szalánczi Lászlónak.

M. n. Muzeumban (Horváth Istvántól) — *Pesti ref. coll.*

256

Kolozsvár. 1592.

Cisio Magyar nyeluen, és az égh iarasánac és czillagoknac külömb külömb természetineo folyasából valo Practica. Melyből gyermekek nec születéseknec természetec, és az Napoknac miuólta meg ismertetnec. Az az: Magyar Planetás Könyv. Invisibilia Dei per ea quæ facta sunt, intellecta, conspiciuntur Rom: 1. vers: 20. Colosvarat Az Könywnyomtato által Magyarà fordítatot, és vyiolan ki adatot. Anno Christi 1592.

Eszteendőben. 4r. A—P = 15 iv = 60 sztlan lev. (*a szövegbe nyomott számos fametszettel*).

« Az keresztyén olvasonac » szóló ajánlás, melyet « az Colosuari Kőnyomtato GÁSPÁR » (ifj. Heltai Gáspár) irt, kelt « Colosuárat 27. Maj. 1590. »

Ebből következtetve föltehetjük, hogy ezen Cisio első kiadása már 1590-ben is megjelent. — Conclusiójában ifj. Heltai Gáspár írja: « En is eszt az Kőnyueczkét az Német írásból szóról szóra Magyar nyelvre fordítottam, es abból, régi Attyáinc tartásoc szerént, ki attam ». — A benne lévő hexameterek néhányát Horváth István közléséből Virág Benedek adta ki; valamennyit közzé tette Toldy Ferencz, *Kisfaludy-Társ. Évk. V. köt.* 433—436. l. — Hasonl. *Uj M. Muz.* 1853. II. köt. 190. l.

Egyetlen teljes péld. a *M. Akad. k tárában*.

257

Kolozsvár. 1592.

Csáktornyai Mátyás. Ieles Szep Historia. Két Gőrdög Hertzeg-ről, erős Aiaxról, es bölcz Vlissesről: Miképpen vetődte, és perlette az Táborban, Agamemnon Császár, és mind az több Gőrdög Királyoc előtt, az erős vitéz Achilles fegyvere, és hadi szerszáma felet. (*Fametszet.*) Heltai Gáspár Műhelyében, Christus Wrunknac születése után, az 1592. Eszteendőben. 4r. A—D₂ = 3¹/₂ iv = 14 sztlan lev.

Végső verse: Rend szerént ezeket ki egybe foglalta,
 Neue vers feiben ninczen el titkolua,
 Ezer, öt száz, kilentzuen kettőre fordúlua,
 Euel szolgallattyát Wránac aiánlja.
 Soli Deo Gloria.

A versfejekben: Inclito et Generoso Domino Benedicto Mindszenthí Capítaneo arcis Vduarhel ac Arendatori decimarvm Regni Transsilvaniae, necnon Praefecto Camarae Sicvlicalis, Domino svo MATTHIAAS CSIAKTHORNAEVS dedicaabat fideliter.

M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Székely-kereszturi unitár. gymn. (Jakab Elektől, közben 2 lev. hijával).

258

Kolozsvár. 1592.

Cserényi Mihály. Historia. Az Persiai Monarchiabeli Feiedelmekről. Tvdni illic: Cyrusról, Cambisesről, Dariusról, Xersesről, és a többiről rövideden ki szedetet Xenophonból, Herodotusból, és több Authorokból. CHIERENY MIHALTOL. Az Nagy Sándor, auagy az Mátyás Király éneke notayára.

Nyomtattat Colosvarat MDIIXC. Esztendőben. 4r. A—N₃ = 12³/₄ iv = 51 sztan levél.

Colophon: Nyomtattat Colosuárat 1592. Esztendőben, És el végesztetet Bodog Aszszony hauánac 24. napyán.»

Bizonyos ebből, hogy a czimlapra nyomtatott évszám nem 1588-nak, hanem 1592-nek olvasandó.

Végső verse: A ki ez Eneket szerzé Versekbén,
El múlt vődóc iaua vala eszében,
Karáczon hauánac végső hetiben,
Ezer öt száz és az kilentzuen egyben.

VÉGE.

Kétségtelen ebből, hogy a TOLDY által *M. költ. tört. 2. kiad. 163. l.* említett kolozsvári 1588-diki kiadás nem létezhetett, s az 1588. évszám a czimlapról hibásan volt olvasva.

M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (az erd. Muz. duplumaiból).

259

Kolozsvár. 1592.

Eurialusnac és Lucretiánac szép historiaia, mellyben meg iratattik egymáshoz való nagy szerelme, mely szerelemből végre Lucretiánac követkőzéc szőrnyű halála. Ad notam: Időd szép virágot, termeted szépséget szüuem miért hiruasztod. Nyomtattot Colosvarat az ő Várban. 1592. Esztendőben. 4r. A—H = 8 iv = 32 sztan lev.

Végső verse:

Mikoron irnanac más fél ezer vtán hetuen hét esztendőben,
Aeneas Sylvius irássából szerzéc ez éneket versekbén,
Bodrogh vize mellet Patac varosában, az wr gombos kertében.

Régibb kiadását lásd: *H. és év n. (XVI. száz.)*

Ki volt a pataki névtelen átdolgozó, nem tudjuk.

M. Akad. — Töredékei megvannak az erd. Muzeumban. — Cziml. hiján megvolt Szathmári Pap Mihály ktárában is Kolozsvártt (Bod Athenas 194. lapjához mellékelt sajtákezű jegyzete szerint).

260

Monyorókerék. 1592.

Laskai János. Az Aesopus Életéről, Erköltseről, Minden Fő Dolgairól, és Haláláról való Historia. Kit LASKAI JÁNOS, az Debreczen Mester Görögből, és Deákból Magyar Nyelvre fordított. Nyomtattot Monyorokereken Manlius János által Anno MDXCII. 8r.

A debreczeni 1592-diki eredeti kiadás utányomata.

Megvolt *Szathmári Pap Mihály ktárában*, Bod Athenás 157. lapjához mellékelt sajátkezű jegyzete szerint. Ma egy példánya sem ismeretes.

261

Monyorókerék. 1592.

Enyedi György. Jeles szép Historia, a Tancredus királynak Leányáról, Gismundáról, és Gisquardusrol Király Cancellariusarol, és szerelem miatt mind a kettőnek szörnyü haláláról. Nyomt. Monyorokereken Manlius János által 1592. esztendőben. 8r.

Végső verse: Ez éneknek déákból fordítója,
Nevét versek fejében nem titkolja,
Nagy gondolat szivét szállotta vala,
Istent kéri, ily szeretettől ólja.

Első kiadása: Debreczen. 1577. — Ujabb kiadása: H. n. (Kolozsvár). 1624.

Megvolt *Szathmári Pap Mihály ktárában*, Bod, Athenás 75. lapjához mellékelt jegyzete szerint. — Ma egy példánya sem ismeretes.

262

Monyorókerék. (1592.)

Tinódi Sebestyén. Buda várossának veszedelméről és Török Bálint fogságáról való Historia. Nyomtatot Monyorokereken Manlius János által. 8r.

Kétségtelenül egy régibb, ma már ismeretlen, kolozsvári kiadás utánnyomata, melyet SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház 1. l.* az esemény és iratás éve után hibásan helyez 1541. Kolozsvárra, hol még ekkor nyomda sem létezett. — Sándor István közléséhez Nagy István ezt a megjegyzést tette «van». (Lásd Emich Gusztáv közleményét *Magyar könyvszemle 1. évf.* 1876. 141. l.) De Nagy István is tévedt; mert kolozsvári 1541-diki kiadás lehetetlenség; Nagy Istvánnál Tinódi ezen verse csak Tinódi 1554-diki ugynevezett «Chronicá»-jában lehetett és volt meg.

Megvolt *Szathmári Pap Mihály ktárában*, Bod Athenás 200. és 293. lapjához mellékelt jegyzete szerint. — Ma egy példánya sem ismeretes. — Ezen év nélkül megjelent nyomtatványt azért mertem 1592-re helyezni, mert az Szathmári Pap Mihály könyvtárában egy oly colligatumban volt, melybe Manliusnak még két másik monyorókeréki és két siczi utánnyomata volt egybekötve, mind 1592-ből.

263

Sicz (Német-Schützen Vas vm.). 1592.

Hunyadi Ferencz. Historia a régi hires Trója városának tiz esztendőig való meg szállásáról és veszedelméről. Nyomtatott Siczben Manlius János által 1592. 8r.

Végső verse: Más fél ezer és az notzvan kilenczben,
Mikor irnának ennyi időben,
A Trójáról való emlékezetben,
Sok krónikákból irták ezt versekben.

Régibb kiadásai: Kolozsvár. 1577. Debreczen. 1582. és Kolozsvár 1586.

Megvolt *Szathmári Pap Mihály ktárában*, Bod *Athenásának* 196. lapjához tett sajtókezű jegyzete szerint. (Erd. Muzeumban). — A Szathmári Pap Mihály által följegyzett végső versből látjuk, hogy Manlius János, midőn ezen historiás éneket Siczben utánnyomta, az iratási évet, kétségtelenül azért, hogy az ének újabbnak látszassék, megváltoztatta. — A Kolozsvártt év n. Heltai Gáspárné műhelyében megjelent régibb, valamint az újabb kiadásokban is, az iratási év a végső vers szerint 1569.

264

Sicz. 1592.

Decsi Gáspár. Historia a Dávid királynak Uriasnak feleségével való vétkeiről, miképpen David Uriast a Hadban Joab által Raba várossának vivásakor meg-öletete: azután Betsabét feleségül magának el-vőtte, Nathán Profetának meg-feddéséről, e mellett szép intésekkel mostanában ujonabban versekben szerzetetett. Ad notam: Mostan valo üdőben. Nyomatott Syczben Manlius János által Anno M.D.XCII. 8r.

Kétségtelenül utánnyomata ezen 1579-ben Tolnán irt s hely és év n. 4r. 2 iven megjelent szent historiás éneknek. Lásd: *H. és év. n. (XVI. száz.)*

Megvolt *Szathmári Pap Mihály ktárában*, Bod Athenás 68. lapjához mellékelt jegyzete szerint. — Ma egy példánya sem ismeretes.

265

Sicz. 1592.

Gosárvári Mátyás. Az régi Magyaroknak első Be-jövésekről való Historia: Atillával miképpen telepettenek le Scambriában. És melly nagy vérontással férkeztenek be Pannoniában: es az utan sok egyéb országokba. Ad notam: Arpad vala fő az Kapitányságba. Nyomatot Syczbe Manlius Janos által. Anno 1592. 8r.

Első kiadása, melynek ez utánnyomata, Kolozsvár 1579.

Megvolt *Szathmári Pap Mihály ktárában*, Bod Athenas 92. lapjához mellékelt jegyzete szerint. — Ma egy példánya sem ismeretes.

266

H. n. 1592.

Pathai István. Az Sacramentomokrol in genere. Es kivaldkeppen az Vr Vachoraiarol valo kõniuecske melben kerdezkedéseknek es feleleteknek formaiában, az keresztyeni tőkellertes es igaz vallas, az Vr Christusnac teste etelenek es vere italanak igaz ertelmeről, be foglaltatik: es minden rendbeli tuelgyesek ellen, szent irasnak igaz magyarazattal valo hel-

leiucl megh erőssittetik. PATHAI ISTVAN, Papai Praedicator által. Anno M.D.XCII. 8r. 153 levél. — *Elül*: czimlap s ajánló levél 16, *végül*: Admonitio ad Lectorem, és nyomtatási hibák 3 szltan levél. — Az egész A—Y₄ = 21¹/₂ iv.

Ajánlva van Tktes és Nsgos Enyingi Török Istvánnak, Hunyad vármegye örökös főispánjának, Pápa város földes urának.

Az ajánlás «Költ Papan te N. varosaban Christvs vrunk születese vtan 1592. ezteendőben. Mind szent Hauanak ötödik napian. The N. alazatos Prædicatora. Pathai Istuan.»

Érdekes az ajánlás ezen helye: «miulta engemet az fölséges Ur Isten ez pápai anyaszentegyházba való vigyázásra és szolgálatra az The N. jó akaratójából, Majthényi László Uramnak, ki az időben pápai fő kapitán vala, törekedése és az vitélő Huszár Péter Uramnak fáradsága által be hozott, kinek immár im hét esz-tendeje vagyon, sok visszavonást láttam a körösztényi gyüleközetben.» Ez adat szerint ugyanis Pathai 1585-ben lett pápai praedikátorrá.

De még érdekesebbek az ajánlás e sorai: «Hogy mi közöttünk az szent írásnak mi nyelvünk szerint való magyarázatja ritkábban találtatik, hogy nem egyéb nemzetségnél, ez nem attúl vagyon, hogy az Isten minket nem kedvellene s kegyelmét nem nyujtanája, és világosító ajándokival meg látogatni nem akarna. Hanem ez az mi nemzetségünknek restségétül és fösvényységétül vagyon, mert sem uri renden sem polgári renden nem kezdenek találtatni, kik scholákat épétenének és segiténének, jó nemes erkölcsű és éles elméjű ifiakat válogatva idegen országokban tanittatnának; kiki mind csak ebekre, lovakra, maga torkára visel gondot, az isteni tiszteletre rá sem tekintnek, csak az Isten az ű jó voltábúl adogat közinkbe tanitókat, minden érdemünk fölött.»

E könyvet régibb könyvészeink közül többen Pápán nyomtatottnak írják, azonban tévedve: mert a betűk és nyomás minőségéből itélve ezen könyv Manlius János műhelyéből való, ki 1592-ben, mikor a munka megjelent, vándor nyomdájával Vas vármegyében Monyorókerekereken és Siczen működött, de Pápán legalább tudunkra soha semmit sem nyomtatott.

Ezen könyv új czimlappal, 1593. évszámmal is, megjelent; de ekkor csak a cziml. volt ujra nyomtatva. Lásd alább: *H. n.* 1593.

Második kiadása: *Gyula-Fejérvár.* 1643.

M. n. Muz. (Jankovicstól). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. kézirattal pótolva). — Megvolt *Nagy István ktárában* is (cziml. és néhány lev. hijával).

267

Bártfa. 1593.

Énekes könyv Bártfa. 1593. 4r.

Egyetlen, elül, közben és végül csonka péld. a *s.-pataki ref. coll.* ktárában (megvan 183—224, 229—238, 241—244, 247—300, 303—382 és 385—388. lapja). — E példányt látta és használta TOLDY FERENCZ, ki a nyomtatás idejét pontosan meg nem határozhatván, azt *M. költ. tört.* 1. kiad. I. köt. 202. l. 1590-re, de később ugyan e munkájában 2. kiad. 184. l. az én tudósításom után 1593-ra tette. — Hogy ezen lutheranus énekes könyv Bártfán 1593-ban jelent meg, bizonyos a Szilvás-Ujfalvi Imre által Debreczenben 1602-ben kiadott Énekes könyv előbeszéből, ki tudósítását általa látott ép példány után adta.

268

Debreczen. 1593.

Judicium Magyar Nyeluen, az O es Vÿ Kalendarium szerint Christus Vrunk születése után M.D.XCIII. esztendőre: Tenatius Iános M. Az Krakai fő Ocolában rendeltetett Astrologusnak irásából Magyarra fordított Debreczenben.

Emliti WESZPRÉMI, *Succincta Memoria Medic. Hung. Cent. II. pars 2. 135. l.*, és utána SÁNDOR *M. könyvesház 12. l.*, kik hibásan tartják ezt a második ismeretes magyarul nyomtatott régi kalendariumnak.

269

Debreczen. 1593.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatura seu Dictionarium Latino-Hungaricum. — Debreceni excudebat Johannes Czaktornyai Anno Domini 1593. 8r. 178. lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: Index 2 sztlan lev. — Az egész A—M₄ = 111¹/₂ iv.

Régibb kiadásai: Debreczen 1590 és 1592.; újabbak: Debr. 1597., Sárvár 1602., Debr. 1619. és Bártfa 1630.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (cziml. hij.).

270

Kolozsvár. 1593.

Evangeliomoc es Epistolac, kiket esztendőnként minden Vasarnapra és Szentec napyára az Anya Szent Egyházba rendeltet. Nyomtattot Colosuárat Anno Christi 1593. 12r. A—R₄ = 16¹/₃ iv = 196 sztlan levél.

Egyetlen példánya a brassai evang. gymn. ktárában.

271

Sicz. 1593.

Heltai Gáspár. Vigazstalo Kőnyvetske Keresztyeny intessel es tanitással, mikeppen kellyen az embernek készülni keresztyeni es bodog è Vilagbol valo kimulasahoz: Apocal. 14. Beati mortui, qui in Domino moriuntur. M.D.XCIII. 12r. (8 és 4 levelenként). A—T₂ = 110 sztlan levél.

Colophon: Siczben nyomtatta Manlius Ianos. M.D.XCIII.

A czimlap után négy levelet foglal el Manlius János latin ajánlása Czipnik Tamás tótországi főharminczadoshoz és Kolonghi Benedek harminczadi ellenörhöz, mint pártfogóihoz, ily kelettel: «Actum Sýczini die Philippi et Jacobi Anno 1593.»

Első kiadása: Kolozsvár. 1553.

M. n. Muz. (Széch. ktárban, 1 ép és 1 csonka péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (ép péld.).

272

Sicz. 1593.

Szalaszezi György. Hetetszaka mindennapra megh irattatot Imadsagok, kik őszvő szerzettenek, AUNEARIUS IANOS Doctor által, fordeitattanak pedig, magiarra, SZALASZEGI GIÖRGI praedicator által. I. Thess. 5. Szüntelen imadkozatok, es mindenbē az Istennek, halakat adgiatok. M.D.XCIII. (tévedésből M.D.CXIII. van nyomtatva) 12r. (8 és 4 levelenként), 247 számozott levél. — *Elül*: czimlap, ajánlás 4, *végül*: különféle alkalmi imádságok 69 sztlan levél.

Colophon: Siczben nyomtatta Manlyus Ianos. M.D.XCIII.

Ajánlva van az Tek. Nemz. és Nagys. Salmis és Neuburgi Groff Magdolna aszszonynak, a Tek Nemz. és Nagys. Poppel László, Lobkovicza szabados ura stb. házas társának. — Az ajánlásban igéri Szalaszezi, hogy «az Nagysagottul Pragabol köldöt, három rezbe valo Postillat, az Nagysagtok szerelmes fianak Poppel Adam vramnak ő Nagysaganak aianlom, asztis magyar nielüre fordeitván.» — Ezen ajánlás «Költ Muraiszombatban, Szent Giörgi napian, Ezör őt szaz es kilenczuen szharomban. (igy) Thi Nagysagtoknak alazatos Lólki szolgália. Szalaszezi Giörgi Praedicator.»

M. n. Muz. (Széchenyi-ktárból). — Elül 5, közben néhány s végül 12 levél hi-jával megvan a gy.-fejérvári *Batthidnyi-ktárban*.

273

Sicz. 1593.

Vizaknai Gergely. Az Keresztyeni Tvdomannak eg nehany fő Articulusirol valo könyueczke az eggűgű keresztieneknek eppületekre. Irattatot. VIZAKNAI GERGEL által 1593. Johan. 17. Ez pedigh az órók elet hog meg ismerienek teged egyedul valo Istent, es kit el bochattal az Iesus Christust. 12r. (8 és 4 levelenként). A—S4 = 108 sztlan lev. (*a legutolsó levél üres*).

Colophon: Siczben Nyomtatta Manlius Ianos. M.D.XCIII.

Ajánlja Manlius Iváncsi Lukácsnak.

Kétségtelenül egy régibb, gyanithatólag kolozsvári, most ismeretlen kiadás utánnyomata.

Teljes péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárdban*. — *M. n. Muzeum* (Széchenyi-ktárból, cziml. hij.).

274

Sicz. 1593.

(Beteg lelkeknek valo füves kertecske. Irta németül **Bock Mihály.**) 12r. A—E2 = 4^{1/2} iv = 50 sztlan levél (*ha teljes*).

Ezen kiadást azért nem merem határozottan Balassa Bálint fordításának tartani; mert irálya a krakkai 1572-diki és bártfai 1580-diki kiadás irányától eltérő, s így ezen siczi kiadás semmi esetre sem pusztá utányomata Balassa említett fordításának.

A nyomtatás kétségtelenül Manlius Jánosé, s minthogy e könyvet egybekötve találtam a Manlius által Siczben 1593-ban nyomtatott s a 269. és 271. számok alatt leirt két munkával, azért bátorkodom azt Siczre 1593-ra helyezni.

Egyetlen csonka példánya a *S.-pataki ref. coll. ktárában* (hij. A1, 2 és A11, 12 = összesen 4 lev.)

275

Vizsoly. 1593.

Index Biblicvs, az az: az egez Szent Iras Kõnyveinec Kentsere vezerlõ, mutato, es indito Laistroma: Melly által kitsiny munkáual az egész Bibliaban bę foglaltatott szent irásokat Caputon és Versenként az kiuáltképpen valo tudtodra szükségés Tzickelekuel egybe, nagy hamarságual meg találhadd, az Abece betűinec rendi szerint. Az Ielesb Tzickeleket é leuél forditua renduel meg találod fel iegyeztetuén. Visolban, Németbõl Magyarrá fordittatott és nyomtattatott: MANTSKOUIT BÁLINT által, 1593. 8r. 164 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 9 sztlan lev.

Ajánlja a fordító Mantskovics Bálint nyomdász, Vizsolyból jan. 3. 1593. Rákóczi Zsigmondnak, Torna vármegye főispánjának.

M. Akad. — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M. n. Muz.* (Széch.-ktárból, utolsó lev. hij.)

276

H. n. 1593.

Pathai István. Az Sacramentomokrol in genere. Es kivaldkepen az Vr vachoraiarol valo kõniuechke melben kerdezkedéseknek es feleleteknek formaiaban, az keresztyeni tőkellertes es igaz vallas, az Vr Christusnak teste etelenek es vere italanak igaz ertelmerõl, be foglaltatik: es minden rendbeli teuelgesek ellen, szent irasnak igaz magyarazattal valo helleiuel megh erössittetik. PATHAI ISTVAN, Papai Prædicator által. Anno clõ. Io. xciii. 8r. 153 levél. — *Elül*: cziml. ajánló levél 16, *végül*: Admonitio ad lectorem, sajtóhibák 3 sztlan lev.

Azon egy nyomás, a czimlapot kivéve, az 1592-diki példánnyal, Manlius nyomdájából. — Ujabb kiadása: Gyula-Fejérvár 1643.

M. n. Muz. (Széch.-kt.) — *Erd. Muz.* (2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.*

277

H. n. 1594.

Calepinus (Ambrosius). Dictionarivm decem lingvarvm, Nuper hac postrema editione . . . locupletatum. Vbi latinis Dictionibus Hebraeae, Graecae, Gallicae, Italicae, Germanicae, et Hispanicæ, itemque *nunc primo* et Polonicae, *Ungaricae*, atque Anglicae adiectae sunt. S. l. 1594. 2r. I. 819. — II. 813. lap.

Régibb kiadása, melyben a magyar nyelv legelőször van fölvéve, Basel. 1590.
M. n. Muz. (Széch.-ktárban).

278

Német-Ujvár. 1595.

Beythe András. Fives Kőműv. Fiveknek es faknac nevökröl, természetökröl, es hasznokrul irattatot es szöröztetöt Magyar nyeluön az fő Doctoroknak es természet tudo orvosoknak Dioscoridesnek es Matthiolusnak bölts irasokbul. BEYTHE ANDRAS által. Ecclesiastic: 38. Istentől vagyon minden orvossagh, *stb.* — Tiztöllyed az Orvost az szikseghert. 1595. 4r. A—Nn = 36 iv = 135 (valóban 136) szzott levél, és *elül*: cziml. ajánlás és Index, 8 sztlan levél (= A. B. iv).

Colophon: Nyomtatattot Nymet Vivaratt, Manlius Janos által. M.D.XCV.

Sadler József, A növénytan tört. honunkban cz. értekezésében *A m. kir. természettud. társ. Évkönyvei I. köt. Pest 1845. 91. l.* Beythe e munkáját ismertetvén, idézi Dr. Földynek egy jegyzetét, melyet Weszprémi Biogr. Medicorum cz. munkájába jegyezve talált, s mely szerint ezen munkának második kiadása is létezett volna. Földi idézett jegyzete így hangzik: «Zrini Györgynek a nyomtató Műhelyében jött ki a Beythe Herbarium másodsor, Nedeliczen Muraközben Drávánál, ugyan ezen Zrini Györgynek ajánlva.» — Mire alapítja dr. Földy e tudósítását, nem tudom: de azon, hogy Nedeliczen, a Muraközben, a Zrinyiek jószágán 1595 után is létezett volna nyomda, s így Beythe füveskönyve 2-dik kiadásban ott jelent volna meg, erősen kételkedem. Nedeliczen 1574-ben mint nyomdász működött ugyan Hoffhalter Rudolf, ki elébb 1573-ban és 1574-ben Alsó-Lindván, a Bánfiak jószágában, Kulcsár György néhány munkáját nyomtatta: de hogy a nedeliczi nyomda Hoffhalter eltávozása után is, kit már 1579-ben Debreczenben találunk, működött volna, annak nyomát nem találtam.

Teljes péld. *a pesti egyetem ktárában.* — *M. n. Muz.* (2 csonka péld. Horváth Istvántól C—Nn iv, és Jankovicstól F—Hh iv). — *M. Akad.* (13—115 lev.). — *M. v. Teleki-ktárban* (cziml., ajánlás és az Index egy része hijával).

279

Velencze. 1595.

Verantius Faustus. Dictionarivm Qvinque Nobilissimarvm Evropæ Lingvarvm, Latinæ, Italicae, Germanicae, Dalmatiae,

(*igy*) et Vngaricae. Cvm Privilegiis. Venetiis, Apud Nicolaum Morettum. 1595. 4r. 128. lap. — *Elül*: Cziml. ajánlás stb. 4 sztan levél.

Újabb kiadása, Loderecker Péter által a lengyel és cseh nyelvvel megtoldva. *Prága*. 1605.

M. n. Muz. (Széch. kt.). — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki-tár.* — *Pannonhalmi apátság ktárában.*

230

Debreczen. 1596.

Batizi András. Jonas Prophetanak Historiaia Ninive, varosarol es Jonas prophetanak az Tergerben be Veteseről, az czet halnak el nyeleseről es ki okadasarol, es Istentül meg feddeseről. Debrecemben, Nyomtatta Lipsai Pal. 1596. 4r. A iv = 4 sztan lev.

Hegő verse: Ezt Bathizi Andras szerzette enekben,
Az keresztyenekert ű nagy szerelmeben,
Ezer ött száz negyven es egy esztendőben
Kiből dicsirtessek az Mennyei Isten.

FINIS.

Egyetlen péld. a *debreczeni ref. coll. ktárában* (Szárászi Ferencz Catechismusa. Debreczen 1604. után kötve).

281

Debreczen. 1596.

Heyden Sebald. Formulæ Pverilivm Colloqviorvm Latino Ungaricorum, pro primis tyronibus, per SEBALDUM HEYDEN conscriptæ. Sebaldus Heyden ad nasutum Lectorem. Consultum pueris volumus, Nasute valetio: Quaeritur his fructus, gloria nulla mihi. Debrecini, Excudebat Paulus Lipsensis. 1596. 8r. A—C6 = 22 sztan levél (*ha teljes*).

Régibb kiadásai: Krakkó 1531, 1532. és Debreczen 1591.

Egyetlen péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárában.* (Szikszai Fabricius Basilius Nomenclatura. Debreczen 1597. után kötve.) — Ezen példányban hiányzik A8 és B8, összesen 2 levél.

282

Debreczen. 1596.

Vajda-Kamarási Lőrincz. Szep Tanvlsag az Iövendő Rettentes Itilet napiarol: Első Resze az Hvtőtlen es kegyetlen Embereknek fel tamadasokrol es nagy veszedelmekről: Masodik resze az Hüveknek es igazaknak dicsőséges fel tama-

dasokrol, es örökke valo nagy bodogsagokrol. Az Aeneas Kiraly siralmas eneke notajara. Az Szent Irásból ki szedet- tetet VAJDA KAMARASI LŐRINTZ Praedikator által, Minden olvaso es halgato egyűgyű Keresztyen embereknek tanulsá- gokra. Debrecenben, 1596. 4r. A iv = 4 sztlan levél.

Első kiadása : (Kolozsvár) 1591.

M. n. Muz. (Széch. ktárban). — *Debreczeni ref. coll.*

283

Kolozsvár. 1596.

Historia Melyben az Felséges Bathori Sigmondnac Erdélyi Feiedelemnac 1595 Esztendőben valo viselt hadai irattattanac megh. Az Kenyérmezői diadalomról valo Eneknac notayára, Báthori Istuán és Kinisi Pál mikoron Ali-béket 60000 ma- gáual meg vertéc. Ad notam. Ið Magyar Orszagnac múlt állapattyáról. Nyomatattot Colosuárat Helthaj Gáspár Mű- helyében 1596 Esztendőben. 4r.

Ezen kiadásban nincs ajánlás, mint az 1635-dikiben, a szerző sem a cím- lap n sem a versfejekben nincs megnevezve (hihető hogy az elveszett végső vers- ben nevezte meg magát), a munka nincs részekre osztva, mint az 1635-diki újra átdolgozott kiadás, mely négy részből áll. — Szöllősi István 1635-diki kiadása csak a tartalomra nézve egyezik kiadásunkkal, de még az események leírásában is különbözik, s annyira önálló új átdolgozás, hogy példányunkkal egyetlen vers- szaka és sora sem egyezik. Azért nem kételkedem határozottan kimondani, hogy tévedésnek tartom ezen 1596-ban nyomtatott historias éneket Szöllősi István- nak tulajdonítani. Még nagyobb tévedésnek tartom SÁNDOR ISTVÁN *M. könyves- ház* 13. l. és NÉMETH, *Memor. Typogr.* 111. l. után, kik Szöllősi István kérdé- ses munkáját Német-Ujvárt 1595-ben nyomtatottnak hibásan állítják, azt hinni, hogy a német-ujvári 1595-diki kiadás egy azon évi kolozsvári első kiadás után- nyomata volna, és így Szöllősi munkája 1595-ben két kiadást ért volna, mint TOLDY *M. költ. tört.* 1. kiad. 179. l. vélte. Miután ugyanis Báthori Zsigmond hadjárata Szinán basa ellen az 1595-dik év második felében, nevezetesen giurge- vői győzedelme oct. 30-dikán történt, miután Jakobinus János e hadjáratról irt la- tin munkáját csak visszajövele után, s így legfeljebb az év végén írhatta meg, miután arra, hogy e latin munkából a magyar verses historia elkészüljön s ki is legyen nyomtatva, időt kell számítnunk, nem tartom hihetőnek, hogy ennek a historias éneknek kolozsvári első kiadása már 1595-ben megjelent volna. Azt pe- dig, hogy, mint Toldy vélte, az állítólagos 1595-diki első kolozsvári kiadásnak, még azon évben, túl a Dunán Német-Ujvárt utánnyomata készülhetett volna, az idő rövidege s az akkori közlekedési nehézségek mellett teljes lehetetlenségnek itélem. Meg vagyok azért győződve, hogy ezen munkának állítólagos 1595-diki két kiadása nem létezett, és így Sándor István és Németh János tudósítása a né- met-ujvári 1595-diki kiadásról csak tévedésen alapult; a mi igen könnyen meg- történhetett, ha a nem pontos czimező a címzen magában előjövő s a megéne- kelt esemény idejére vonatkozó 1595. évszámot a nyomtatás idejének vette. — Így vélekedett később, vele közlött tudósításom nyomán, TOLDY is, *M. költ. tört.* 2. kiad. 161. l., ki azonban azt gyanítja, hogy a német-ujvári állítólagos 1595-diki kiadás

1596-diki levél. Minthogy azonban a kérdéses német-ujvári kiadást egyikünk sem látta, arról semmi megítélhető tudósítást nem ismerünk, megjelenési évéről, — his az utánozmot életét elfogadjuk is, — határozottan szólnunk nem lehet.

Egyetlen legalább csonka péld. az *erd. Muz. ktárában* (megvan A—B₃ = 7 levél; az előbbi kiadványok: az 1593-diki újra átdolgozott kiadás szerint az egésznek mintegy két-harmada maradt meg, s így 4 vagy 5 levél hiányozhatik).

284

Nagy-Szombat. 1596.

Agendariva. Liber continens ritvs et caeremonias, qvibvs in administrandis Sacramentis, benedictionibus, et alijs quibusdam Ecclesiasticis functionibus, parochi, et alij curati, in Dioecesi et prouincia Strigoniensi vtuntur. Qvibvs additae svnt, *lingua vernacula*, piae et catholicae aliquot exhortationes, ad eos, qui vtuntur Sacramentis, et qui eorum administrationi intersunt. Complacentia et expensis, Reuerendissimi D. D. Ioannis Kuttassi, Episcopi Iauriensis, ac per Hungariam Cancellarij: Eliminatione uero et relectione LUCÆ PESCCHI Fiscalis Eccles: Strigoniensis, secundario impressus. Tirnaviae Anno Domini M.D.XCVI. 4r. 227 lap. *Elül*: cziml. lajstrom és előszó latinúl 4 sztlan levél.

Az előszót, mely az első kiadás után van újra nyomva, az esztergomi egyházmegyei papokhoz írta Telegdi Miklós pécsi püspök, Tirnaviae 3. die Augusti. Anno Domini 1583. — E könyv szövegének több mint fele magyar.

M. nemz. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* (végül 4 lev. hi.). — *S. pátki ref. coll.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Kolozsvári r. cath. gy.* (csonkán). — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Szent-antali franc. zárda.* — *Szombathegyi dominic. zárda* (elől csonkán).

285

Német-Ujvár. 1596.

Heltai Gáspár. Szaz Fabvla, Mellyeket Aesopvsból és egyebhynnen egybe gyvtet, és öszve szörzet, à Fabulaknak értelmeuel egyetembe. HELTAI GASPARI. Nyomtattatot Nimet Vivarat Manlius Ianos által. 1596. 8r. A—S = 18 iv = 144 sztlan levél.

A kolozsvári 1566-diki eredeti kiadás utánozmata.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 12. l. bizonyosan csak tévedésből teszi e kiadást Német-Ujvár. 1593-ra, mikor Manlius János nem Német-Ujvárt, hanem Siczzen nyomtatott.

M. nemz. Muz. (Széchenyi-ktárban).

286

Szeben. 1596.

Baranyai Decsi János. Az Caivs Crispvs Salvstiusnak ket Historiája. Elseo. Lvcivs Catilinanac, az Romai birodalom ellen

valo ország arulasarul. Masodic. Az Nvmidiai Ivgvrta kiraly-nac, az Romaiak ellen viselt hadarul: Had viselőknec, es minden renbeli embereknec hasznokra, deakból magyarrá fordittatot. BARONYAI DETSI IANOS által. Cum Gratia et Privilegio Illustrissimi Principis Transyluaniaë etc. Ad decennium. Nyomtattatot Szebenben, Fabricius Ianos által. 1.5.96. 8r. Catilina 51, Iugurtha 97 levél. — *Elül*: Czimpl., ajánlás (latinúl Báthori Zsigmond fejedelemhez), az olvasókhöz magyarrul. Datum die Diui Michaelis Archangeli. 1595. 6 szatlan levél.

Legelsőben ismertette Kazinczy Ferencz, ki e könyv végül csonka példányát 1814-ben Primóczi Szentmiklósi Alajos erdő-tarcsai könyvtárából kapta, *Erd. Muzeum. III. köt. 176. 177. l.* — Hasonl. *Muzarion IV. köt. 185. l.*

M. n. Muz. (Horváth Istvántól, ép). — *U. ott* (Kazinczy csonka példánya, mely Jugurtha 80-diki levelével szakad meg s mely 1828-ban Kazinczy ajándékából Jankovicsé lett). — *M. Akad.* (ép, egykor Jankovicsé volt). — Csonkán *Toldy Ferencz ktárában* (Kulcsár Istvántól, elül 6, végül 1 lev. hij.). — *Sz.-kereszturi unitár. gymn.* (az előzmények, Catilina 51-dik és Jugurtha 97-dik lev. hijával).

287

Szeben. 1596.

Erasmí Roterodami De civilitate morum puerilium. — Az erkölcshnek tisztességes emberséges voltáról. Szeben. 1596.

Ezt a kiadást, mint Pesten Jankovics könyvtárában lévő, említi gr. Kemény József, Sándor István M. könyvesház 13. lapjához irt jegyzetében. — Én szebeni legrégibb kiadását 1598-ból láttam.

288

Bártfa. 1597.

Kulcsár György. Postilla, az az: Evangeliomoknak, mellyeket eztendő által á Kereziének gyülekezetibe szoktak olvasni es hirdetni, Prędikatio szerint való magyarázattia, az Réghi es Mostani szent irasbeli Doctoroknak irásokból: irattatot Az KVL CZAR GYÖRGY, Also Lynduai Prędikátor által. Bartphan Nyomtattatot, Daudid Guttgesel által, Christus Wrunk szwletése vtán 1597. eztendőben. 4r. A—SS4 = 40¹/₂ quaternio = 81 iv = 324 szatlan levél. — *Elül*: czimplap, ajánlás 4 szatlan lev.

Ajánlva van Alsó-Lyndvai Bánfi Miklós Zala vármegyei főispánnak, Maximilián császár pohárnokjának. «Also Lynduán irta Pünkösd hauának 12. napián. 1574. eztendőben. Nagyság: Prędikátora. Also Lynduai Kulczár György.

Első kiadása : Alsó-Lindva. 1574. — 2. Bártfa. 1579.

A bártfai 1579-diki kiadásról, *Erd. Muz. Évkönyvei v. köt. 60. l.*, tévedve állítottam azt 1870-ben, mikor még az 1579-diki kiadást nem láttam, hogy régiebb könyvészeink Bod, Sándor István és Németh János bizonyosan csak tévedésből teszik azt 1579-re 1597. helyett.

Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. — M.-vásárh. ref. coll. — Pozsonyi evang. lyc. — M. n. Muz. (utolsó lev. hij.) — Kolozsvári ref. coll. (Csonkán.)

289

Debreczen. 1597.

Libellvs elegantissimus, qui inscribitur Cato, de præceptis vitæ communis. Az az, Igen szep könyvetske, mely neveztetik Catonak: ki tanit ez közdönseges életben kinek-kinek életit es erkölcsset, hogy-hogy kellyen eszessen szabni es hordozni. Debrecinæ Excudebat Paulus Lipsensis, M.DIIC. 8r.

Első kiadása : Debreczen 1591.

Egyetlen eddig ismeretlen példánya, melyből csak az első 7 levél (A1—7) maradt fön, megvan a *s.-pataki ref. coll. ktárában* (Szikszai Fabricius Basilius 1597-diki Nomenclaturája után kötve).

290

Debreczen. 1597.

Bogáti Fazekas Miklós. Az nagi Szkender beknek kit Castriot Giorgi Herczegnek hittak, Epirusnak Nagi Albanianak es Macedonianak Vranak czudalatos ieles vitezi dolgairól, ket Török Czazarral, ki Görög orzag veszte vtan, czak egiedöl allotta megh az Törökök ellene Europaban, Huniadi Janos ideieben. Negi resze vagyon az Sandor eneknek notaiara : Jollehet nagi sokat szoltunk &c. Ötödik reszenek az Notaia : Ennyhani czudak &c. Hatodik reszenek az Notaia : Sok czudak közzül &c. Debrecemben. Anno. xxxvii. (1597) 4r. A—H2 = 7^{1/2} iv = 30 sztlan lev.

Scanderbeg historiájának vége után következik a H1 utó- és H2 előlapján Horatius II. könyvének 14-dik éneke rímes versekben fordítva Szikszón TASNÁDI PÉTER által, mely ének, hasonlóan függelékül nyomtatva, megjelent Ilosvai Péternek hely és év nélkül (Debreczen. XVI. száz.) nyomtatott Sz. Pál ap stol életéről és haláláról való szép historiája mellett is.

A czimlapon olvasható XXXVII. évszámot 1547-nek nem vehetvén, mert e munka 1579-ben volt írva, s Debreczenben 1547-ben még nyomda nem létezett, annyival biztosabban merem (az M.D.L. évszámokat oda gondolva) 1597-re magyarázni, mert a nyomdai kiállítás kétségtelenül a XVI. századra mutat.

Régibb kiadása : Kolozsvár. 1592.

Egyetlen példánya a *bécsi Theresianum ktárában*.

291

Debreczen. 1597.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatura seu Dictionarium Latino-Ungaricum Clarissimi Viri Domini BASILII FABRICII ZIKZOVII. Editio prioribus limatior et auctor, cum indice duplici opera EMERICI A. UYFALVII. Debrecini. Typis Pauli Rhedae Lipsensis. M.DIIC. 8r. 259 lap. — *Elül*: cziml. praef. (latinúl) 4, *végül*: Index 2 sztlan lev.

Az előbeszédben írja Avas-Ujfalvi Imre, hogy Szikszai Fabricius ezelőtt mintegy 23 évvel (1574-ben) írta és tanította ezt a Nomenclaturát (S.-Patakon), de csak 16 esztendő múlva (tehát 1590-ben, a mikorról való csakugyan az első debreczeni kiadás) adták azt ki itt (t. i. Debreczenben) Pesti Gáspár tanácsára. A magyar iskolákban az előtt semmi efféle könyv nem volt, csak a Bécsben 1568-ban kiadott Nomenclatura, melyhez a magyar részt Pesti Gábor adta. Miután ezek kiadásai nagyon elfogytak, adja ő most ez új javított kiadást.

1. kiad. Debreczen 1590. — 2. U. o. 1592. — 3. U. o. 1593. — 5. Sárvár 1602. — 6. Debreczen. 1619. — 7. Bártfa. 1630.

Teljes péld. *kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (elül 15 lev. hij.)

292

Kolozsvár. 1597.

Illyefalvi István. Iephta sive Tragoedia Iephtę, ex GEORGIO BUCHANANO Vngaricis versibus reddita in gratiam spectabilis ac Magnifici D. D. Francisci Kendi de Rhadnot, filiolęque eiusdem festiuissimę Sophię Kendi. Ad notam Lvcretię. STEPHANO ILLYEFALUINO interprete. (*Fametszet.*) Nyomtattat Colosuárat, 1597. Esztendőben. 4r. A—E = 5 iv = 20 sztlan lev.

Első kiadása: Kolozsvár. 1590. — Ujabb kiadása: H. és év. n. (Lőcse. XVII. század.)

M. Akad. — *Erd. Muz.*

293

Kolozsvár. 1597.

Paris, Es Görög Ilona Historiaia, ki miat vegre az egész Trojai birodalom el vesze, Priamus Király meg öletetéc, és az erős Hector le vágatéc. Mindeneknec példayúl, mi kőuetkezéc az Paraznaságból, ki adatot.

OVIDIVS.

Crescit amor prensis, ubi par fortuna duorum est,

In causam damni perstat uterque sui.

Fabula narratur toto notissima coelo,

Mulciberis capti Marsque Venusque dolis.

(*Fametszet: Egy koszorús, czifrán öltözött leány.*) 1597. 4r.
A—E = 5 iv = 20 sztlan levél. (Az utolsó levelen csak egy férfit ábrázoló fametszet áll.)

A nyomdai kiállításból ítélve kétségtelen, hogy e kiadás Kolozsvártt ifj. Heltai Gáspár nyomdájában készült.

1. kiad. Kolozsvár. 1576. latin czimmel jelent meg.

M. nemz. Muz. (Jankovicstól). — Csonka péld. (melyből B₂, B₃ és E₄ hij.) az erd. Muzeumban.

294

Nagy-Szombat. 1597.

Pécsi Lukács. Hasznos Orvosság. Minden lelki betegségek ellen, ez mostani tantorodasoc, Es Tevelygesekben, az igazsag szeretőknecc hasznokra, es örökce valo neuedekensegekre, igen rőuiteden keszettetet. PEECHI LUKACH Magyarvl Ira. Basil: Mag: ad Eccles: Anti: Mellyeket az szent attyaktul tanultunc, azokat az kerdezőknecc niluán hirdettyuc. Nyomtattatot Nagy Szombatba, M.D.XCVII. 8r. 112 levél. — *Elül:* cziml., ajánlás és lajstrom 8 sztlan levél.

Ajánlva van T. és N. Erdődi Tamás hitvesének, Nagys. Vgnoth (Ungnad) Anna Máriának. «Költ Nagy-szombatba, kis aszony hauanac első napian».

Egyetlen, általam fölfedezett példánya a szombathelyi francisc. zárdában.

295

Nagy-Szombat. 1597.

Pécsi Lukács. Calendariom és ez mostani MDXCVII. esztendőben történendő néminemű dolgokrol. Az Craccai Bernard Doctor irásából Magyarra fordéta PEECHI LVKACH. Nyomt. Nagy-Szombatba.

Thurzó György nádor latin és magyar nyelven irt naplőjegyzeteivel.

M. n. Muz. (Farkas Lajos ktárából). — Említve *Pesti Hirnök* 1865. 29. sz.

296

Szeben. 1597.

Evangeliumok és Epistolák, mellyeket esztendőnként minden vasárnapon szoktak olvasni. Szeben. 1597. 8r.

Emliti BOD, *M. Athenás.* 194. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyveshá:* 13. l. — Gr. Bethlen Kata könyveinek catalogusa szerint Szebenben 1595. 8r. jelent meg. — Sem 1595. sem 1597-diki példányt nem láttam.

297

H. n. 1597.

Siderius János. Kisded gyermekeknek való Catechismus, azaz a keresztyéni hitnek fő agazatiról rövid kérdések és feleletek által való tanítás. H. n. 1597. 12r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 13. l. — Czimét bővebben adja TOLDY, *M. irod. tört. III. köt.* 103. l.

298

Bártfa. 1598.

Baranyai Decsi Csimor János. Adagiorum Graeco-Latino-Vngaricorum Chiliades quinque: ex Des. Erasmo, Hadriano Iunio, Ioanne Alexandro, Cognato Gilberto, et aliis optimis quibusque Paroemiographis excerptae, ac Vngaricis prouerbiis, quoad eius fieri potuit, translatae, studio et opera succisua JOANNIS DECII BARONII. Nemo se eruditum putet, cui opus Adagiorum non arrideat. Bartphae Excudebat Iacobus Klósz. Anno 1598. 12r. 424. lap. — *Végül*: «In Zoilum» latin vers (Balog Jánostól) 1 sztlan levél.

Ajánlva van Ngos Varkucz Györgynek.

Az előszóban, melynek végén sem kelet sem névalírás nincs, azt írja a kiadó (Decsi Csimor János), hogy ő előtte boldog emlékezetű *Siklósi György s más már elhalt komoly férfiak is foglalkoztak a példabeszédek gyűjtésével*, kiknek munkái ha megvolnának, ez az ő gyűjteménye vagy szükségtelessé vált, vagy jelesebb lett volna.

A 9 levél előzmény, t. i. a cziml., a latin ajánlás és előszó, és a szöveg 63 első levele, tehát összesen 72 levél (azaz A—F iv) teljességgel nincs lapszámozva; a G iv némely lapjaira már föl vannak téve a lapszámok, a H ivtől kezdve pedig végig a lapszámok 151—424. pontosan vannak jegyezve. A 424-dik lap alján: *Finis Adagiorum*, s következik az «In Zoilum» vers.

Emliti e könyvet BOD, *Athenás* 69. l., ki szerint Decsi e munkáját «Argentínában laktában» adta ki. — Ismerteti Lugossy József, ki tévedve állította e könyvet Bártfán 1583-ban nyomtatottnak, *Uj M. Muz.* 1851. I. 304. l. — Szathmári Pap Mihály, Bod Athenás 69. lapjához mellékelt jegyzetében a könyvtárában meg volt példány czimét pontosan leírván, azt Bartphae. 1588. 12-o mondja megjelentnek. Azonban ő is tévedt, a mennyiben az ő példányában, — mely ma a Jankovics könyvei közt a m. n. Muzeumban van, — az évszám tintával van 1588-ra hamisítva, mit ő bizonyosan nem vett észre. — Hasonl. Toldy bővebb tudósítását

e munkáról *Monumenta Hung. Hist. Irók. xvii. köt. XIII—XV. 1.* — Legujabban ismertette a m. n. Muzeum példánya után, melyet akkor még egyetlen teljes példánynak tartott, Eötvös Lajos, *Vasárnapi Ujság* 1869. 39. sz.

M. n. Muz. (Jankovicstól 2 ép péld., egyik Szathmári Pap Mihályé volt). — *S.-pataki ref. coll.* (csak cziml. hiányzik; a könyvtár catalogusában hibásan van téve Argentorati. 1593-ra). — *Kolozsvári ref. coll.* (A1, 2 és 12 = 3 lev. s végén a vers In Zolium hij.). — *Székely-kereszturi unitár. gymn.* Jakab Elektől (2 első lev. s a végső vers hijával). — *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben (csonkán).

299

Bártfa. 1598.

Sós Kristóf (Sóvári). Postilla, az az: Epistolaknak, mellyek eztendő által minden vasarnap és főfő Innepeken, az Keresztienek gyűlekedzetiben szoktanak oluastatni, Prædikációk szerint rövid magyarázatia: Irattatot SOVARI SOOS CHRISTOFF által. Bártfan. 4r. 504 lap. — *Elül:* Cziml., előlj. beszéd, versek 10, *végül:* mut. tábla 8 sztlan levél.

Colophon: Bartphan Nyomtatta Jakab Klöz 1598. Eztendőben.

Az előbeszéd kelte: «Irtam Sóvárat Karáczon hauának 24. napián, az Wrnac 1597. Eztendőiben.» Kétségtelenül ezen kelet után teszi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 13. l. ezen munka megjelenését hibásan 1597-re.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (elül s végül csonkán). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (igen szép péld.). — *Pozsonyi ev. lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Kolozsvári ref. coll.* (csonkán). — *Szepesi káptalan.*

300

Basel. 1598.

Calepinus (Ambrosius). Dictionarium Vndecim linguarum Basileae. 1598. 2r. 1582 lap. — *Onomasticon* 302. l.

Első kiadás, melybe a magyar nyelv is föl van véve, Basel. 1590. — 2. H. n. 1594. — 4. Basel. 1605.

Pozsonyi ev. lyc.

301

Debreczen. 1598.

Gyarmathi Miklós. Keresztyeni Felelet Monozloi Andras Vesperini Püspök, es Posoni Præpost könyve ellen, az mellyet irt, De Invocatione, et Veneratione Sanctorum, az az, az mint ő fordittya, Az Szentek hozzank valo segítsegekrül, valoba kedig, az mint egész irasabul megh tetzik, az Szenteknek segítsegekrül, segítségül hivasokrol, erdemes közbenjarasokrul, esedezesekrül, es szoszolasokrul, ket reszben osztattatot, es irattatot GYARMATHI MIKLOS Helmeczi lelki paztor által, az

igassaghnak oltalmazasara, es az hamis tudomannak rontasara. Jerem: 17. Atkozot ferfi az ki emberben bizik. Deut: 6. Az te Uradat Istenedet imadgyad, es egyedül csak ö neki szolgál, &c. Johan: 14. Senki nem megyen az Atyához, hanem csak en altalam. Debreczenben nyomtattatot, Lipsiai Pal által. 1598 eztendőben. 4r. 308 levél. — *Elül*: cziml., ajánlás, versek 8, *végül*: mut. tábla és errata 9 szatlan lev.

Ajánlva van Báthori Istvánnak, II. Rudolf cs. és király udvara birájának, Szathmár, Szabolcs és Somogy vármegyék örökös ispánjának.

E könyv hibásan van téve 1589-re. *Ungr. Magazin*. IV. 448. l.

M. n. Muz. (Jankovicstól 1 ép, 1 csonka péld.). — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Szathmári püsp. kt.* (Török Jánostól). — *Debreczeni ref. coll.* — *Szászvárosi ref. gymn.* (1849 előtt a n.-enyedi ref. coll. ktáráé volt). — *S-pataki ref. coll.* (37 utolsó lev. hij.) — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten (elül csonkán).

302

Debreczen. 1598.

Ujfalvi Imre. Halotti Énekek . . . Debreczen. 1598.

Ez volt az első kiadás, melyet említ SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 13. l. — Én csak újabb 1602. 1606-diki stb. kiadásait láttam, melyeknek előbeszéde, az első kiadásból utánnomva, Debreczenben 1598-ban kelt.

303

Keresztúr. 1598.

Agenda, az az szentegyházi Tselekedeteknek avagy szentségeknak és egyéb egyházi szolgálatok kiszolgáltatásának módja. Keresztúr. 1598.

Második kiadása: Keresztúr. 1612.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház*. 13. l.

304

Keresztúr (Német-Keresztúr, Sopron vm.) 1598.

Svmmaia Azoknak az Articvlosoknak kikrevl vetekeodesek tamadtanak az Augustana Confessioban valo tanettek között, es akkik. Ez keovetkeozendeo irasban, (mely az Egyessegnek köniuebül Magyar nieluen irattatott) Isten igeienek tanettasa zerent es az hűtnek egienlő folyasa zerent Isteni felelemmel meg magyaraztattanak. Ecclesiastici 4. Mind halig viaskodgyal az igassagert, es az Isten meg gyözi erted

az the ellensegidet. Anno M.D.XCVIII. 8r. A—L₄ = 10^{1/2} iv = 84 sztlan levél.

Colophon: Nyomtattat Kerezturat Manlius Ianos altal.

Az A és B iven áll az előbeszéd «Minden tisztességes és istenfélő rendeknek, kik egész Magyarorszában s kiváltképpen Sopron, Vasvár és Zala vármegyékben vadnak.» Ebben igen sok adat van Bejthe István superintendensségére. — Az utolsó 6 lapon: «Sequantur nomina eorum, qui libro Concordiae, in eodemque contentae huic Epitomae praemisso solenni iuramento Anno 1596. subscripserunt.» (Joannes Reczes, Georgius Tokoitsh, Stephanus Klazekouith, Leonhardus Widos seniorok, Georgius Muraközi stb. még 73 más név).

Egyetlen péld. a *kassai püsp. ktárában* (a könyv fedelére nyomtatva: Egregio et vera nobilitate insigni Domino Michaeli Gallen Spectabilis ac Magnifici Comitatus Francisci de Nadasd familiari etc. Domini suo obseruandissimo. 1598.)

305

Nagy-Szombat. 1598.

Pécsi Lukács. A testi hét irgalmasságok Nagy-Szombat 1598. 8r.

Előbeszéde Pécsi Lukácstól «Költ Nagy Szombatba szent Mihaly huanac első napian 1598.»; miből biztosan következtethetjük, hogy e könyv Nagy-Szombatban 1598. jelent meg. — Ajánlja Pécsi Lukács Joó Balázs pilisi apátornak és nyitrai esperesnek.

Egyetlen elején s végén csonka péld. a *M. n. Muzseumban* (Horváth István-tól). Ez a példány még 1803-ban Révay Miklóse volt. Lásd: RÉVAY, *Antiq. Literat. Hung. I. 32. l.* — Ezen csonka példányt említi SÁNDOR ISTV. *M. könyvesház 15. l. h. és év n.* (XVI. száz.). — Hiányzik címl., az A1 levél, s végül a 96. levél után szakad meg; az ajánlás első és utolsó levele szép kézirattal van kiegészítve.

306

Szeben. 1598.

Erasmus. Civilitas Morvm ERASMI, in succinctas quaestiones digesta, ac locupleta per REINHARDUM HADAMARIUM. Az erkölcszecz tisztességes, emberseges volta, kire tanít ERASMVS, meli rövid kérdésekre ozlattatot, es meg őregbittetet, REINHARDUS HADAMARIUS altal. Cū priuilegio Sereniss: Principis Trāuaniae. Cibinii, Excudebat Ioannes Fabricius. 1598. 8r. A—E₄ = 4^{1/2} iv = 36 sztlan lev.

Fabricius nyomdász latin ajánlása Bakos Ferencz gyermekeinek, Ferencznek, Bálintnak és Tamásnak, kelt A.D.M.D.XCVIII. die 28. July.

Régibb kiadása: Debreczen. 1591.

M. Akad.

307

Debreczen. 1599.

Gyulafi János. Hárfák Hárfája. Az az: Istenhez valo oly áhítatos Foházkodások, melyek minden keresztyén hiv lelkeket az Istennek valóságos tiszteletére, és imadására felbuzditt, és a mellyeket irtt GYULAFI JANOS Nagy Váradi méltatlan tanító. Debreczenben, 1599. 8r. 178 lap.

Az előszóban írja a szerző, hogy külföldön nevezetesen Schweizban is járt. — A könyv végén van «Szentegyházi énekek» czim alatt 3 magyar ének, mellyeket Gyulafi irt Gy. J. N. V. T. aláírással.

Igy adja ezen ma egy példányban sem ismert énekgyűjtemény leírását a *n.-enyedi ref. coll. ktárában* volt példányról, mely 1849-ben pusztult el, gr. Kemény József, Lexicon Euruditorum Hung. cz. kéziratában GYULAFI szó alatt. — Gyulafi János 1597. lett n.-várad tanárrá: *WESZPRÉMI. Biogr. Medic. Hung. II. 56. l.*

308

Debreczen. 1599.

Ujfalvi Imre. O es Uy Kalendarivm, Christus Urunk születese utan 1599. Esztendőre. UIFALVI IMRE, Debreceni Schola Mester által irattatot, es azon délre szamlaltatot. Debreczenben. 8r. (*valósággal 16r.*)

Első ive, Lugossy József ajándékából, *az erd. Muzeum ktárában.*

309

Kolozsvar. 1599.

Ádám János. Az igaz iambor es teokelletes Baratsagrol valo Énec, mely nagy haszna, ereye es beoczvleti légyen annac, mind Isten, és Emberec előt: minden igaz barátság szerető Embereknek tanusagokra szerzettetet. Autore Anagrammatismo *Amans Dei Animo.* Ad Notam Historiae Alexandri Magni. Colosvárat. Heltaj Gáspár Műhelyében. A.D.M.D.XCIX. 4r. A—B₃ = 7 szatlan lev.

Végső verse: Ez Eneket szerzéc ió Colosuárban,
Ezer ötszáz és kilentzuen kilentzben,
Szent György haua hete huszad napyában,
Egy iambor szerzé eszt gondolattyában.

FINIS.

Ezzel együtt nyomtatva, s egy kötetben jelent meg ugyanezen szerzőtől Minerva és Pallas vetekedése.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M. Akad.* — Csekély töredéke (B₂, B₃ lev.) az *erd. Muz. ktárában*.

310

Kolozsvár. 1599.

Ádámi János. Az ket Mvsac, Minerva és Pallas egymással vetekődnec, ez mostani Világ állapotya, és az iő szerencze felől, végre Minerua meg győzettetic, és Pallast Baráttjánac fogadgya: Minden gyámoltalanoknac vigasztalásokra irattatot ugyan ezen Autor által. B₄—C₃ = 4 sztlan lev.

Nem önállóan, hanem Ádámi János másik énekével együtt külön czimlap nélkül jelent meg.

Colophon: Finis. Anno Domini 1599. Pünköst estin.

M. n. Muz. — *M. Akad.*

311

Kolozsvár. 1599.

Csáktornyai Mátvás. Régenten az Romai Feo Aszszonyoknac cifraság tilalmaról valo perlődésec az Tanacz előt. Authore anagrammatismo, *Sto Athenarum castitas* (= CSÁKTORNyai MÁTVÁS). Ad notam: Mostan emlekezem az el múlt időkről, az el múlt időkről, io Toldi Miklosról. 1599. 4r. A—C₂ = 10 sztlan lev.

A végső levél előlapján csak két fametszet áll, melyet a kolozsvári nyomda szokott használni.

Végső verse: Az ki ez Eneket így egyben rendelte,
Czaktornya hazáya Dráua Mura közbe,
Egy egy Historia minden Vers ezekbe,
Kic Historiákban vetődtec néktec szedue.

VÉGE.

M. nemz. Muz. — *M. Akad.*

312

(Kolozsvár). 1599.

Vásárhelyi Gergely. Az Keresztyeni tudomanynac rövid summainac részei, ki úgy mint közönséges Keresztyénségnecc kiczin Catechismussát foglallya magában. 12r. A—Z, a—u = 21 iv és 8 levél = 260 sztlan lev. (2—2 ivjegy, 8 és 4 levelenként).

Az Epistola dedicatoria, melyet a kolozsvári jézsuita collegium intéz Nagyságos Kereszturi Krjstófhöz, ki e könyvet maga költségén nyomatta ki, kelt: 22. Apr.

1599. A könyv B ivén kezdődő Calendarium perpetuum is 1599-el kezdődik s megy 1616-ig. Ebből bizonyosnak vehetjük, hogy ezen könyv 1599-ben, nyomdai kiállítását után itélve Kolozsvárt jelent meg.

Czimlap hiányában a czimet a D iven kezdődő szöveg fölött álló föliiratból vettem.

Ez Canisius Péter Vásárhelyi Gergely jezsuita által magyarra fordított Catechismusának eddig ismeretlen első kiadása. Ujabb kiadásai: Bécs 1604 és 1617.

Csonka példánya, melyből hiányzik elül a cziml. és az Epist. dedicatoria eleje, közbül u 1 (= 1 lev.), és végül az erratak egy kis része (= 1 lev.), a *kolozsvári r. cath. lyc. ktárában*. — Ennél csonkább példánya, melyben megvan az Epistola dedicatoria 2 első és legutolsó levele, de hiányzik a Calendarium legnagyobb része, a szöveg eleje az E. ivig, s mely a t iv 6-dik levele után szakad meg, a *m. n. Muzeumban*.

313

Debreczen. 1600.

Károlyi Péter. Symbolum Apostolicum, Az az, Az Apostoli Credonak avagy Vallasnak igaz Magyarazattya, Prędikatiok szerint, Az keresztyeneknek epületire Irattatot: KAROLI PETER, Varadi Prędicator által. Debreczenben, Nyomtattatot Lipsiai Pal által, M.DC. Esztendőben. 8r. 327 számozott levél. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz, ajánlás 10, *végül*: mut. tábla 9 sztlan lev.

Az olvasóhoz intézett előbeszéd kelte: «Datum Debrecini 7. Januarii, 1600. Hodaszi Lukacz Debreczeni Prędicator.» — Az ajánlás Váradai Kalmár Mihályhoz, a Bihar vármegyei harminczadosok gondviselőjéhez, Hoffhalter Rudolf nyomdász-tól, az első kiadásból való, Debreczen 1582. kelettel.

Első kiadása: Debreczen. 1584.

S.-pataki ref. coll. — *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson. — Megvolt 1849-ig az enyedi ref. coll. ktárában is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

314

Nagy-Szombat. 1600.

Monoszlai András. De Gratia, ac libero hominis arbitrio, et de volvntate Dei. Az Isten malasztyarol, az szabad akaratrol, es az Istenec Akaratyarol valo tudomany. Iratot MONOSZLOI ANDRASTVL Veszprimi Pispektül, es Pisoni Praepostul. Eccl. 15. Ember előt uagyon az élet, es halal, ualamelliket keduell, meg adatic neki. August: lib: de gratia, et libe: arb: cap. 3. Valaki az szabad akaratot tagadgya, az nem Catholicus. 1. Cor: 3. Istenec segető társai vagyunc. Nagy Szombatba nyomtattatot Anno 1600. 4r. 644 lap. — *Elül*:

cziml., ajánlás, Pécsi Lukács latin verse 8, *végül*: lajstrom és errata 2 sztlan lev.

Ajánlva van latinul Pethe Márton választott kalocsai és bácsi érseknek.

M. n. Mus. (2 péld., Széch. és Jankovicstól). — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Zágrábi érse. ktár.* — *Szegedi kegyesr. ház.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — Gy.-Fejérvártt *Batthányi-ktár* (cziml. hij.).

315

Sárvár. 1600.

Magyari István. (Az iol es bodogul valo meghalasnak tudomanyarul irattatot kézbéli könyuetske). Sárvár. 1600. 8r. 146 számozott levél (*itt megszakad*). — *Elül*: cziml., epistola dedicatoria latinul, Az keresztyen olvasnac, és nyomt. hibák 7 sztlan lev.

A latin ajánló levélből kitetszik, hogy e munkát ezelőtt öt évvel (1595-ben) Beust Joakhim írta, s Magyari István Nádasdi Ferencznek, Fogaras földje, Vas és Sopron vármegye örökös főispánjának, kir. főlovászmesternek, cs. kir. tanácsosnak s a dunántuli részek főkapitányának fölszólítására és megbizásából fordította latinból magyarra. Az ajánló levél kelte: «Datum Sarvarini, in festo Decolationis Joannis Baptistae, qui dies lugubri habitu deplorat, miserabilem Ludovici Régis Hungarorum cladem. Anno Virginei partus M.DC. Gen. et M.D.V. Servitor addictissimus Stephanus Magyarinus. Senior in Ecclesia IESV Christi verè Catholica».

«Az Keresztien olvasnac» szóló sorokban figyelmezteti Magyari István az olvasót a nyomtatási hibákra, melyet «az könyuniomtató» követett el, mint a ki nem tud magyarul, s adja a nyomt. hibák jegyzékét. Ezen nyomdász bizonyosan Manlius János (Hans Manuel) volt, ki az előbbi két évtizedben mint vándorny. m-dász Németujvártt, Monyorókereken, Siczen és Kereszturon működött, s kit 1602-ben mint nyomdászt Sárváron találunk.

E könyv nyomtatási helyét és idejét az ajánló levél keltéből következtetve tettem Sárvárra 1600-ra. A czimet a szöveg elején olvasható föliratból vettem.

Egyetlen csonka példánya a *keszthelyi Festetics-könyvtárban*. Hiányzik elül cziml. és az Epistola Dedicatoria első levele; maga a munka teljes; de a hozzá függesztett «Az halalnac ideie előt valo kóniörges» a 146. levéllel megszakad s végül egy vagy két levél hiányzik.

316

Vizsoly. 1600.

Az egész Szent Bibliára valo Index avagy Laistrom. Irattatot MANTSKOVIT BALINT által. Költ Visolból Anno D. 1600. 8r. 164. lap. — *Elül*: cziml., ajánlás és lajstrom 9 sztlan lev.

Mantskovics ajánlása Rákóczi Zsigmondhoz, az első 1593-diki kiadás szerint, kelt Vizsolyból jan. 3. 1593.

Egyetlen példánya, — melyben a czimlap kézirattal van pótolva, — a *debreczeni ref. coll. ktárában*. — Minthogy ezen példány lapszámái az 1593-diki kiadással teljesen találnak, kételkedem, vajon létezett-e igazán a vizsolyi 1600-diki kiadás, melyet SÁNDOR ISTVÁN-nál is fölvéve találunk *M. könyvesház* 14. l., s

nagyon hihetőnek tartom, hogy az irott czimlapra az 1600. évszám csak gondolomra van föltéve.

317

Bártfa. év n. (XVI. száz.).

Dézszi András. Historia az ifiv Thobiasnak az Raphael Angyalal való vtra eredeseről, es az által az nagy haltol való meg szabadulasarol, vegre az Angyal inteseből ő neki hazassagáról, es az Raguel Leanianak el veteleről, melynek hét Vra őlettetett meg az őrdögtől, es attul mint menekedet meg az Ifu Tobias az Angyalnak tanitasa által, vegre vissza tereseről az ő ven Attyahoz Felesegeuel egyetemben. Ex Capite Tobiaë 5. 4r. A—B₂ = 6 sztlan lev.

Colophon: Bartfan.

Végső verse: Ez dolgot enekben az melz ember szerze,
Neuet vers feiekben szepen ki ielente,
Szelütettől eddik esztendőt meg vete,
Az mas fel ezernek es ötvennek lele.

VEGE.

A versfejekben: Minoris Tobie connvbiwm ANDREAS DESII in Debrecen Deo volente transcripsit

Külön czimlapja nincs s nem volt.

Régibb kiadása : Debreczen. 1582.

M. n. Muz. (Széchenyi-ktárban).

318

Bártfa (XVI. száz.).

Debreczeni Szúr Gáspár, (Aitatos imádságok) 12r.
255 lap (hibásan 552. l.). *Elül:* cziml., ajánlás 5 sztlan levél.

Az ajánlás «Költ Szynyen S. Berthalan napian, Az Vrnak 1599. Esztendeiben. Alazatosagban szolgál őrdömest Kegyelmednek. DEBRETZENI SZŰR GASPÁR Szynyei es Sebesi Praedicator».

Hogy a Sáros vármegyei szynyei és sebesi prédikátor ezen munkája ugyancsak Sárosban Bártfán, még pedig az ajánlás keltéből következtetve a XVI. század végén jelent meg, nem csak a nyomdai kiállítás jellege, hanem az a körülmény is igazolja, hogy ezen irodalomtörténetünkben eddig ismeretlen nyomtatvány egyetlen példánya egy bártfai 1603-iki nyomtatvány (Mihálykó Örök élet nyári üdejéről cz. munkája) után kötve maradt fön.

Egyetlen példánya, melyből a cziml. és az ajánlás első s harmadik levele hiányzik, a *M. n. Muzeumban* (Jankovicstól). Minthogy az utolsó 255-dik lap

alján *Amen* áll, átviteli őrjegy pedig nincs, azt hiszem, hogy a könyv végén semmi sem hiányzik.

319

Bártfa. év n. (XVI. száz.)

Historia Abigail vxoris Nabal 4r. A I—4 = 4 sztlan levél.

Colophon: Bartfan.

Irta egy névtelen «Erdélyben, az kis Küküllő mentében». 1560-ban.

A hely és év nélkül, de kétségtelenül Debreczenben Komlós András betűivel 1574. körül nyomtatott első kiadás utánnomata.

Egyetlen példánya a *debreczeni ref. coll. ktárában* (Kákonyi Péter Egy szép historia Sámsonról, Kolosvár. 1579. 4r. után kötve).

320

Bártfa. év n. (XVI. száz.)

Icon vicissitudinis humanae vitae. (Ali basa haláláról.) 4r.

Szerzője, ki hihetőleg a végső versben nevezte meg magát, ismeretlen. Irta TOLDY szerint *M. költészet tört. 2. kiad. 160. l.* hihetőleg nem sokára 1586 után. Szerinte a nyomtatás Bártfára mutat, a XVI. század végére, vagy a következő elejére.

Egyetlen csonka példánya, melynek külön czimlapja nem volt, s melyből csak az első A iv van meg, a *m. Akad. ktárában*.

321

Bártfa. év n. (XVI. száz.)

Kákonyi Péter. Historia az nagy erős Samsonrol, az Biraknak könyveben meg vagyon irua 13. 14. 15. és 16. részében. Mit czelekedet az Isten ő általa az Philistaeusokon, kik azkoron biriak vala az Isráél népét, mint szabadította Samson meg őtet az Ellenség kezéből, nagy czoda czelekedetteckel, és miképpen Samson husz Eztendeig itile Isráelt, Es végre miképpen czalatkozot meg Samson egy Aszszonyállattal, hog à Philistęusok meg foszták ereiétől, és ki-tolyák mind az ket szemeit. De végre ismet nagy boszszut állot raytok az Philistęusokon, Es ő raita történt halalarol. Az Ioseph historiaiának notaira. Bartfan. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

A nyomtatás jelleme a XVI. század végére mutat. — Irta Kákonyi Péter 1544-ben. — Megjelent a Hofgref-féle énekes könyvben is Kolozsvárt (1553–1558). Régibb önálló kiadása: Kolozsvár. 1579.

A versfejekben: Samsonis historia de libro Iudicvm themate desvmpto per PETRYM KAKONI in Sedles mense Februario. Facta Veneris.

M. n. Muz. (Széchenyi-ktárból).

322

Bécs. év n. (XVI. száz.)

Ormpruszt Kristóf. Gonoz azzony embereknek erkelchekroel vallo Oenek. Kit zerze ZEBENI ORMPRUST CHRISTOFF egy kopot ebagnenek bozzusagara, kit oztan egy barátia keressere magyar nielure fordita. Viennae Austriae excudebat Egidius Aquila. év n. 8r. 8 sztlan levél (*hangjegyekkel*).

E gunyverset az első versszak szerint 1550-ben Augsburgban írta németül s azután fordította magyarra Ormprust Kristóf (= Armbruster, a 2-dik versszak szerint «ki nevezetik szegény mellünek»), ki ekkor ott I. Ferdinánd magyar kíséretével tartózkodott. — LEHOCZKY *Stemmatogr.* II. 17. l., s utána NAGY IVÁN, *Magyarorsz. családai I. köt.* 66. l. s legújabbán TOLDY M. *költ. tört.* 2. kiad. 175. l. ezen munka megjelenési idejét határozottan 1550-re teszik. SÁNDOR ISTVÁN M. *könyvesház* 15. l. azon XVI. századi nyomtatványok közé sorozza, melyek nyomtatási évét nem tudhatjuk, s hibásan állítja róla MÁTRAY GÁBOR, *Tört. bibliai és gunyoros énekek* 57. l., hogy ő e könyvet 1600-ra tette volna. — Miután e nyomtatvány Aquila Egyednél készült, ki Bécsben saját műhelyében 1550–1552. nyomdászkodott, csak annyit állíthatunk bizonyosnak, hogy e gunyvers az említett évek valamelyikében jelent meg. — Ormpruszt vagy Armbruster Kristóf családjáról s személyéről bőven értekezik MÁTRAY GÁBOR *e. h.* 57–64. l., ki a részére I. Ferdinánd által 1559-ben adott czimeres nemeslevelet s gunyverse dallamának megfejtését is közli.

Egyetlen péld. a *m. n. Muzeumban* (Széchenyi-ktárból).

323

Debreczen. (XVI. száz.)

Historia Abigail vxoris Nabal etc. Primi L. Sa. Cap. vigesimo quarto. H. és év n. 4r. A—AIIII = 5 sztlan lev.

Végső verse: Ez historiat szerzek illien rendben,
Erdelbe az kis küküllő menteben,
Ezér öt szaz es hatuan ezztendőben,
Kiben diczirtessek az Isten Amen.

Szerzője, kit Toldy a végső vers szerint *küküllői névtelennek* nevez, ismeretlen.

Külön czimlapja nincs és nem volt. Betűi és a végső fametszet után ítélve bizonyosan debreczeni nyomtatvány, Komlós Andrástól 1574. körül. — Újabb kiadása: Bártfa év n. (XVI. száz.).

M. nemz. Muz. (Horváth Istvántól). — *M. Akad.*

324

Debreczen. (XVI. száz.)

Batizi András. Isak Patriarkanak Szent Hazassagàrol valo szep Historia. H. és év n. 4r. A iv = 4 sztlan lev.

Végső verse: Ezt enek be szerze az Batizi Andras,
ezer ött szaz negyuen hatodik esztendőben,

kiből dicsirtessek az egy örök Isten,
az atya es Fiu es szent Lelek Vr Isten.

VEGE.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

Egyetlen péld. a *debreczeni ref. coll. ktárában* (Szárászi Catechismusa Debr. 1604. után kötve, Batizinak Debr. 1596. nyomtatott Jónás Prophétájával és több szent historiás énekkel együtt). TOLDY épen ezen körülmény figyelembevételével teszi ezen h. és év nélküli, de kétségtelenül debreczeni XVI. századi nyomtatványt 1596-ra, *Magyar költők élete* 17. l. és *M. költ. kézikönyve* I. köt. 31. l.

325

(Debreczen). év. n. (XVI. száz.)

Bornemisza Péter. Cantio de Szent János Latasarol. H. és év n. 4r. 2 levél.

Végső verse: Ezeket szerzek huztnak varaban,
Bornemizza Peter mikor latnaia,
Hog csak az testre gondolna sok ember,
Istenert keru hog meniorzagra minden ikekezzik.

M. n. Muz. (Horváth Istvántól). — *M. Akad.* — A *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson.

326

(Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Czeglédi Nyíri János. Ighen szep historia, Mely az Machabaevsokbol irt masodik könyvből szeresztetöt versökben, CEGLEDI NYIRI JANOS altal, az Keui Anyaszentegyhaznak Lölki Paztora altal, Ad notam. Reghi nagy időben vala Assyriaban, etc. H. és év n. 4r. A iv = 4 szatlan lev.

Külön czimlapja nincs s nem volt.

A versfejekbén: «Giöke Ferencs az bibliaban találta.»

Ebből a körülményből bizonyosnak tarthatjuk, hogy a valódi szerző nem a czimben említett Czeglédi Nyíri János, ki a szerzőséget hamisan tulajdonítja magának, hanem GYÖKE FERENCZ.

Debreczeni ref. coll. (Szárászi Catechismusa Debr. 1604. után kötve, több debreczeni nyomatu szent historiás énekkel együtt).

327

(Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Egy szep enek mikeppen az Vr Isten meg aldgya azokat minden ioval, az kik ötet felik, es az Istenteleneket meg

atkozza : Moises harmadik Kőnyvenek 26. Es ötödik Kőnyvenek 28 reszeből szerzettet. Hely és év. n. 4r. A iv = 4 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. — Van ugyancsak hely és év nélküli, de ettől különböző nyomásu kiadása is. Szerzője, kit TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 170. l. «bujdosó névtelen»-nek nevez, ismeretlen.

M. n. Muz. — *Debreczeni ref. coll. ktárában* (Szárászi Catechismusa Debr. 1604. után kötve).

328

(Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Erdélyi Máté. Az zent Ianos Baptistanak feie vetelereul valo Szep enek. H. és év n. 4r. A—AIII = 3 sztlan lev.

Végső verse: Tanusagul iria ezt be kőniueben,
Erdeli Mathe deak io kedueben,
Bamphi Lazlo fianak hiúsegeben,
Ezer őt szas hatuan io esztendőben,

TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 167. l. iratását 1560. előttre teszi.
M. n. Muz. (Horváth Istvántól).

329

Debreczen. (XVI. száz.)

Evangeliumok és Epistolák 12r.

Egyetlen elül s közbül csonka péld. *a debreczeni ref. coll. ktárában.* Megvan O2—11, P2—12, Q3—10, R2—11, S—V4 lev.; az utolsó levelen: *Finis.* — Kétségtelenül debreczeni nyomtatvány a XVI. századból; betűi ugyanis tökéletesen egyeznek Melius «Aran Tamás tévelgéseiről» Debreczenben 1562-ben nyomtatott munkájának betűivel.

330

Debreczen. (XVI. száz.)

Fons Vitae. Életnek kutfeje 12r. (8 és 4 levelenként).

Egyetlen, elül, közben s végül csonka péld. *a debreczeni ref. coll. ktárában* (a XVI. századi debreczeni csonka Evangeliumok és Epistolákkal egybekötve). Megvan A2—7, B—F iv (= 34 sztlan lev.). — E könyv első kiadása Debreczen. 1589. 12r. 11 ivre terjed; csonka példányunk az 1589-diki kiadásból csak az A—D4 levelket, és így az egésznek csak mintegy harmadát foglalja magába.

331

(Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Görcsönyi Ambrus. Historias Enec, az Felseges nagy feiedelemlről, Az Mattyas kiralyrol, Ennec eredetiről, életiről, ieles

czelekedetiről és vitézségiről, végre az ő ez vilagbol valo ki mulasárol. H. és év n. 4r. A—M = 12 iv = 48 sztlan levél.

Betüi után itélve debreczeni Komlósféle nyomás 1574 körül. — Külön czimlapja nincs és nem volt.

Igen hihető, hogy ez az első eredeti kiadás, melyből rövidítve adta ki ezen historiás éneket Heltai Gáspár, a Cancionaléban 1574-ben. — Ujabb kiadásai: Kolozsvár. 1577. és 1581.

M. Akad. — *M. n. Muz.* (hij. A3 lev. és az 5 utolsó iv).

332

Debreczen. (XVI. száz.)

Huszár Gál. Énekes könyv. 4r.

Elől és végül csonka példánya (25—191 lap), a *m. Akad. ktárában*. — Ezen csonka énekeskönyvet TOLDY FERENCZ, még mielőtt Szilvás-Ujfalvi Imrének Huszár Gál énekeskönyvéről szóló adatait ismerte volna, debreczeni nyomtatvány-nak ismerte föl Török Mihálytól, vagy ennek utódától Komlós Andrástól, és így megjelenése idejét 1564—1576-ra határozta, *M. költ. tört.* 1. kiad. II. köt. 200. l.; e munka 2. kiad. 183. l. pedig, a tőlem vett közlemény alapján, nem kételkedik azt Huszár Gál Debreczenben 1574. nyomtatott énekeskönyvének tartani, melyről Sz. Ujfalvy Imre az általa Debreczenben 1602. 4r. kiadott Keresztyéni Énekek előbeszédében e szavakkal emlékezik: «Huszár Gál az keresztyéni gyüle-kezetben való Isteni dicsiretkeket és imátságokat kibocsátotta, in quarto 2 részben, Comjatin laktában 1574.» — Miután Ujfalvi ugyanott említi Huszár Gálnak 1560. 8r. nyomtatott Isteni dicsireteit és psalmusait is, ezen 1574-diki kiadást, melyben 1560-nál újabb keletű énekek is fordulnak elő, Toldyval együtt újabb szerkeszt-ménynek s bővített kiadásnak kell tartanunk. — Ugyanezen énekes könyv töre-déke (5, 6, 11, 12, 39—42, 53, 54, 59, 60, 67, 68, 77, 78, 132, 133, 138, 139, 148—155, 209—212, 215—218, 221—224, és 241—248 lap) megvan az *erd. Muzzeum ktárában*. — A legutolsó 248-dik lap alján: FINIS áll, s így azt hiszem, hogy ezen énekes könyv itt be volt végezve.

333

Debreczen. év. n. (XVI. száz.)

Ilosvai Péter. Az nagy Szent Pal Apostolnak eletiről, es hala-larol valo szep Historia az Szent irasbol versőkben szerze-tetet, ILOSVAY PETER Deak által. H. és év n. 4r. A—D2 = 3¹/₂ iv = 14 sztlan lev.

Végző verse: Lőn ennek irasa az nemes Szakmarban
Egy jambor lakat gyartonak hazaban,
Nem csuda ha vetek vagyon az irasban,
Sok reszelő furo kart tet nekem irasban.
Ezer öt szaz es az hatvan negy esztendőben,
Hideg lelő Kis Asszonnak havaban,

Ilosvai Peter Deak banatyaban,
Ezzel vigasztalvan szivet szomorusagban.

FINIS.

Ez után következik a Dr utolsó, és D2 első lapján Horatius II. könyvének 14-dik odája TASNÁDI PÉTER fordításában 10 négy soros rimes strophában ily czimmel:

Az Horatius Masodik verses könyvének tizennegyedik eneke, mellyet irt azt Posthumushoz: az életnek rövid voltáról, mely Magyar nyelvre fordítatot Sziksson TASNÁDI PÉTER által. Ad Notam. Dicsierd az Istent mostan oh en lólkóm.

Kiadásai: Debreczen. 1574. és 1577., Kolosvár. 1579.

Debreczeni ref. coll. (Szárászi Catechismusa Debreczen. 1604. után kötve).

334 (Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Ilosvai Péter. Historia Regis Ptolomej Philadelphi de septuaginta dvobus Interpretibus veteris Testamenti, Ex sermone Hębraico in Gręcum: In Cationem autem ędita per PETRUM ILOSUAJ SERICEUM. H. és év n. 4r. A—D2 = 3 $\frac{1}{2}$ iv = 14 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. — Más XVI. századi kiadásai: Kolosvár 1588. és H. és év n. (XVI. száz.).

Egyetlen péld. a *M. Akad. kttárában.*

335 H. n. (Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Sztárai Mihály. Historia az Sido Ahab Kiralynak balvanyozasaról, az Hiuek kergetéssęrdől, Sz. Ilyés Prophétának rayta tótt czelekódetiről; és Ahab kiralynak haláláról: Ez mostani időbeli igaz Kereztieneknek vigasztalásokra Szent Irásbol énekbe szórzóttetet. 3. Reg: 18. Ezzen notára: Sokat szoltunk immár néktők S. Irásbol, &c. 4r. A—D2 = 3 $\frac{1}{2}$ iv = 14 sztlan lev.

Sztárai Mihály Akháb király historiája végzódik a C3 levél előlapján; ezen levél hátlapján kezdődik külön czimlap nélkül FRÁTER GÁSPÁR Antiochus király historiája.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

A 15 első vers fejében a szerző magát így nevezi meg: MICHAEL STARINVS; a többi versfejeknek nincs értelme.

Végső verse: Ezör vtán ötuen (*igy*) es negyven kilentzben
Az Ztarj Mihály ezt rende le versekben,
Az hiuekhöz valo nagy szeretetiben,
Es Istenben valo jó reménségében.

VEGE.

Első önálló kiadása : Debreczen. 1574. — Ujabb kiadása, Fráter Gáspár Antiochus király historiájával együtt nyomtatva : Debreczen. 1619.
Egyetlen példány a *bécsi Theresianum könyvtárában*.

336

H. n. (Debreczen). év n. (XVI. száz.)

Fráter Gáspár. Historia az pogan Antiochvs kiralynak kegyetlenkődésséről az Sido országban; es az Istennek rayta lett igaz itéletiről es buntetésséről. Szent Irásbol énekbe szörzöttetet 2. Machab: 9. Az Cyrus hystoriayának notayára mondatik. H. és év n. 4r.

Sztárai Mihály Akháb király historiájával együtt nyomtatva mint annak függeléke C₃—D₂ levelen jelent meg.

Ujabb kiadása, ugyancsak Sztárai említett munkájával együtt nyomtatva : Debreczen. 1619.

Végső verse: Ez Eneket szörze Szombat várossában
Szegény Frater Gáspár egy gondolattiában,
Az halálrol valo egy gondolattiában,
Ezör eztendőben öt száz es hatuanban.

VEGE.

Egyetlen példány a *bécsi Theresianum könyvtárában*.

337

Debreczen. (XVI. száz.)

Sztárai Mihály. Historia de Vita beati Athanasÿ Alexandriæ Episcopi fidelissimi. Authore MICHAELE STARINO. Ad notam. Rőttenetes bűn lám volt az fősuenyiség. Debrecini Excudebat Andreas Lupulus. (Komlós András.) 4r. év n. A—G I = 6^{1/4}, iv = 25 szatlan lev.

Végső verse: Tolna városában a Duna mentében,
Az ezer öt százban és az ötvenhétben,
Egy nyomorult ember ezt ír versekben,
Kiből diczértessék a nagy Isten Ámen.

Fáy-ktárban Tibold-Darócson. — *M. Akad.* (utolsó lev. hiján).

338

H. n. (Debreczen) év n. (XVI. száz.)

Torkos János. Historia regis Absolon, filÿ Daudid. H. és év n. 4r. A—B₅ = 2^{1/4}, iv = 9 szatlan lev.

Végső verse: Sőt az Bibliabol ezöket irak,
Vr születese vtan ha irnanak,

Ezer ött szaz hatuan egyben valanak,
Istennek szen neuet fel magaztalak.

FINIS.

A versejekben : «Ad vindictam adulterii conscriptwm a IOHANNE TTHORKOS». Egyetlen példány a *m. nemz. Muzeumban* (Horváth Istvántól).

339 H. n. (Debreczen) év n. (XVI. száz.).

Túri György halála. Az vitez-Tvri Giörgi halalarol, Az No-
taia: Laknak vala Regente. H. és év n. 4r. A—B2 = 6 szt-
lan lev.

Szerzője ismeretlen. Iratási ideje 1571. Kétségtelenül debreczeni nyomtatvány.
— Külön czimlapja nincs és nem volt.
Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában*.

340 Kolozsvár. év n. (XVI. száz.)

Csáktornyai Mátyás. Grobian verseinec magyar enekbe valo forditasa, Mellyekben az io tisztéséges erkölcsnecc Regulai, vissza valo értelemmel, vannac meg iratuán. Ad notam Hegedősec nektec szólok meg halgassátoc.

Ad lectorem.

Nostra legant iuuenes et castae scripta puellæ
Et legat imberbis carmina nostra puer,
Non Veneris flammæ, non foedos tractat amores,
Sed facit ad mores pagina nostra bonos.
Humanum est labi, scelus est non surgere velle,
Qui videt errorem et corripit, ille sapit.

Clavsvmburgi. év n. 4r.

A czimlevél második lapján van egy latin vers, melynek kezdő betűiből a fordító neve így jő ki: «*Matthias vertit Tsiacthornaenus.*»

Az eredeti munka álnévű szerzője (Grobianus) Dedekind német költő. Lásd: *Jöcher, Gelehrten-Lexicon* 1750. II. 63. I.

Mikor fordította és adta ki e munkát Csáktornyai Mátyás, — kitől 1592. és 1599-ről két más szintén Kolozsvárrt nyomtatott munkát ismerünk, — meg nem határozhatjuk, miután az egyetlen ismert példány végső verse és colophonja hiányzik.

Egyetlen, végül csonka példánya, melyből csak A—D3 (az első 15 levél) van meg, a *m. n. Muzeumban* (Jankovicstól). — Legelsőben ismertette Eötvös Lajos *Budapesti Közlöny* 1870. 48. sz.

341

Kolozsvár. év n. (XVI. száz.).

Fejes Miklós. Harom Ieles Fő Hadnagyoknak, Az Nagy Sándornak, Anibálnak, és az Romai Scipionnak, az Bodogsagnak helylén az fő helyről való vetélkedésec. Ad notam: Iollehet nagy sokat szóltunc Sándorról. 4r. A—B (2 levelenként) = 4 sztlan lev.

Czimlapja nincs és nem volt. A 4-dik levél utolsó oldalát a kolozsvári Heltai-féle nyomda jelvénye, Kolozsvár város koszoruba foglalt czimere foglalja el «Clavsembvrg» fölirattal.

A versejekben: NIKOLEOS FEIES DE PRIMO INTÓR SE NARRAT HONORE DVCES.

Végső verse: Szent György napyan irám eszt en versekben,
Ezer ötszáz hetuen hat Esztendőben,
Király Koronásztam vala örömben,
Kit Magyar nemzetnec élteszen ISTEN.

COLOSVARAT.

Irodalomtörténetünkben eddig ismeretlen. — Egyetlen példánya a *bécsi Theresianum könyvtárában*.

342

Kolozsvár (XVI. száz.).

(Dávid Ferencz.) Isteni dicsiretek, imádságos és vigasztaló énekek 12r.

Unitarius énekes könyv; betűi Heltai Gáspár nyomdájából valók és sokkal régiebbek, mint azok, a melyekkel az újabb, Kolozsvártt 1607 után megjelent unitarius énekes könyv van nyomtatva, mely hasonlóan a Heltai-féle nyomdában készült. — Emliti *A. Rákosi Székely Sándor, Unitária vallás tört.* 70. l., ki e könyvet Dávid Ferencz és társai által szerkesztettek s 1570. táján megjelentnek írja; Várfalvi Nagy János szerint 1575—1578. jelent meg. *Keresztény Magvető VI. köt.* 95. 96. l. — Hogy 1575 után kellett megjelenie, bizonyos abból, hogy benne van 516—520. l. Nagy-Bánkai Mátyásnak egy éneke, mely a debreczeni 1579-diki Énekes könyvben közöltt végső verse szerint 1575 pünköst havának első hetében volt írva. — A lapszámok a XCIX. számig római, a 100-tól kezdve arab számjegyekkel vannak föltéve. — TOLDY, ki ezen unitarius énekeskönyvnek csak újabb, Kolozsvártt az ifj. Heltai Gáspár nyomdájában készült s valósággal 1607 után megjelent kiadását látta, ez énekes könyv szerkesztését Dávid Ferencznek és társainak s köztök Heltai Gáspárnak tulajdonítja, s azt mondja, hogy az Kolozsvártt évszám nélkül, de 1574 vagy 1575-ben kis 8-rétben (valósággal 12r.) nyomtatott. *M. költ. tört.* 2. kiad. 185. l.; ugyanő az általa látott s egyetlen példánynak hibásan tartott újabb kiadást, melyet 1605 vagy 1607-ben készültnek vél, helyesen írja le *M. költ. kézikönyve I. köt.* 99. l. (12r. 712. l.).

Egyetlen csonka példánya, — melyben megvan XXV—XCIX, 100—552, 555—560 lap (= B2—Z12, a1, 3—6 lev.), hiányzik pedig a czimlap, a szöveg 1—24 lapja, közben 553, 554. l. és végül az 560. lap után, — a *székely-keresztúri uniódr. gymn. ktárában* (Jakab Elektől). — Böven ismerteti V. Nagy János, *Ker. Magvető VI. köt.* 94—107. l.

343

(Kolozsvár) év n. (XVI. száz.).

Az Fortvnatvsról valo szep historia, é nec szerént szereve: m ikeppen az ő attyanac szegensege miat ki indulvan szolgallatra, Es m ikeppen à Szerencze à Fortuna egy Erszént ada neki egy erdőben, kinec soha Aranyba fogyatozása nem vala: Az vtán ismet Indiaban olyan Sűeget lele az Király-nál, kit mikor az feyébe tőtte volna, valahoua kéuánkozot azon orába oda iútot, és az ő nagy kazdagsága miat Czászarrà valasztottác. 4r. A—R = 17 iv = 68 sztlan lev.

A czimlapon a czim után egy fametszvény áll; nyomda helye s év nincs feltéve; a versfejekben a szerző nincs megnevezve.

A magyar szerző, ki ezen középkori kedvelt népregényt Szebenben németül hallotta, s azt szabadon és önállóan dolgozta ki, TOLDY FERENCZ hozzávetése szerint *M. költ. tört. 2. kiad. 116. l.* Heltai Gáspár volt. — Nyomdai kiállítása kétségtelenül Heltai Gáspár kolozsvári nyomdájára mutat.

Ujabb fordítása, ugyancsak németből, prózában megjelent Lőcsén 1651-ben.

Teljes példánya 'a *m. n. Muzeumban* (Széchenyi-kt.). — Végül csonkán, az utolsó 5 iv hijával, megvan a *m.-v. Teleki-ktárban*. (Historiás énekek czimű colliatumban.) — Elül 6 lev. hijával a *pesti ref. coll. ktárban*.

344

Kolozsvár (XVI. száz.).

Heltai Gáspár. Agenda (1. kiadás).

Hogy ezen első, ma ismeretlen kiadásnak 1550—1553 közt kellett megjelenni, bőven kifejtettem a Kolozsvárt 1559-ben megjelent 2-dik kiadásra tett jegyzetemben.

345

Kolozsvár. (XVI. száz.)

Heltai Gáspár. Evangeliumoc és Epistolac. 8r. A—e7 = 27^{7/8} iv = 223 sztlan lev. (ha egész).

Colophon: Kolosuarba Nyomtatot, Heltaj Gaspar, es György Hofgref által.

Ezen colophon szerint kétségtelen, hogy 1550—1552 közt jelent meg, mely években kezelte Heltai Hofgreffel közösen a kolozsvári nyomdát.

Ezen első kiadás egyetlen csonka példánya, melyből hiányzik A1—3 (= 3 lev.), A6—B2 (= 5 lev.), B7.8 (= 2 lev.), C8 (= 1 lev.), E1 (= 1 lev.) és M7 (= 1 lev.), összesen 13 levél, megvan a *kolozsvári r. cath. lyc. ktárban*. — Ujabb kiadása Heltaitól Kolozsvártt 1570. körül, utánnyomata Manliustól Monyorókerék. 1589.

346

Kolozsvár. (XVI. száz.)

Heltai Gáspár. Evangeliumok és Epistolák 12r.

Egyetlen csonka példánya, melyben csak az L—R ivék vannak meg, még pedig oly töredékesen, hogy csak az M iv teljes, a többi 6 ivből mindössze csak 25 levél, s így az egész terjedelmes könyvből csak 37 levél maradt fön, *az erd. Muz. ktárában*. — Ezen töredék tartalma: Háromság után x—xxv. vasárnapra Levelek és Evangeliumok és a szenteknek innepeken Levelek és Evangeliumok. (Sz. András, Vizkereszt, Sz. Pál fordulása, Sz. Mátyás, Szűz Mária tisztelete, Sz. János, Sz. Filep, Sz. Jakab, Sz. Birtalan és Sz. Máté napjára, némely részben csonkán).

Hogy e könyv Heltai Gáspár nyomtatványa, kétségtelen, ha nyomdai kiállítását összehasonlítjuk a mindjárt következő szám alatt leírandó Heltai-féle Isteni dicséretnek és könyörgésekével, mely ezen csonka könyvecske után kötve azzal egy kötetben maradt fön. — Ezen bizonyosan együtt, egy időben s egy alakban nyomtatott két könyv azonban nem képezett nyomdászatiilag egymástól elválaszthatatlan egészet: mert mindegyik külön ivjegyekkel van jelölve, s míg ebben minden ivjegy A, B, stb. 12 levélből áll, amabban 8 és 4 levelenként két-két ivjegy tesz 12 levelet.

Első kiadása Kolozsvártrt, Heltai és Hofgref műhelyében (1550—1552) jelent meg. — Ezt a kiadást, a vele egybekötött Isteni dicséretnek előbeszédéből következő, 1570—1574-re tehetjük. — A XVI. századi év nélküli könyvek közt említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 14. l.

347

Kolozsvár. (XVI. száz.)

Heltai Gáspár. Isteni dicséretnek és könyörgések 12r. (8 és 4 levelenként).

Egyetlen elül, közben és végül csonka példánya *az erd. Muzeumban*. Megvan (:): 2—7, A—B7, C—G, H2—K1, K3—O8, (összesen 87 szltan lev.); hiányzik az előzményekből a czimlap és a 8-dik levél, a szövegből közben 3 levél, s az O iv után néhány iv.

Tartalma: előbeszéd, az imádkozás szükséges és hasznos voltáról, az egyházbeli imádkozásról, mint kelljen imádkozni a keresztyén embernek, midőn az egyházba megyen, a kegyelemnek és az imádságnak lelkéért. Hétfőre való dicséretnek és imádságok (9 ima), keddre (8 ima), szerdára (8 ima.) csütörtökre 1—3 imádság. A csütörtöki harmadik imádság az O iv végével megszakad, és így a csütörtöki imák nagyobb része s a péntekiek és szombatiak hiányzanak.

A három lapot tevő előbeszédben, melynek nincs kelete, írja Heltai Gáspár, hogy ezen általa egybeszedegtetett kis könyvecskével tudja hogyan fog járni «és mint fűzetnek ennekem erőtte, kiualtkepen a Colosvari pasquillároc, es a felette igen bölcz kouácoc, kic minden heten wy Opiniokat es hínec ágait koualczolnac.» Azután kikel a praedestinatio tana és az ellen a tan ellen, hogy a keresztyén embernek templom nem szükséges, s így folytatja: «Innet immar redm kezdneec terni, monduán: Im el bolondult és gyermeké löt az vény Heltai Gáspár: Im esmet Pápásá akar lónni, hogy wy Solusmas Breviart akar szórzeni. Im a szabad Keresztyeneket wyonnan a Pápai kóttreczbe akaria be szorítani» stb.

Az első cikkben «az imádkozás szükséges voltáról» (az A iv első levelén) írja Heltai: «Ezert én is egybe gyűtöttem, és egybe szedegöttem ez heti könyuecskét, Es minden napra olly Isteni diczireteket, és könyörgéseket rendöltem, mellyek az én

ítéletem szerint, az Istenec igéiben fondálua vadnac.» Bizonyos ebből, hogy e könyv Heltai munkája; nyomtatása kétségtelenül az ő nyomdájából való, még pedig bizonyosan 1568. utánról, a mikor már Heltai Calvin követőivel szakítván, az unitariusokhoz csatlakozott. Megjelenési idejét biztos hozzávetéssel tehetjük Heltai utolsó éveire (1570 —1574), mikor mint maga írja, igazán *vénu* ember lehetett.

Az erd. Muzzeum példánya egykor Benkő József tulajdona volt, s ő ajándékozta azt az elébe kötött csonka Evangéliomok és Epistolákkal s több más ritka könyvvel együtt az erd. magyar nyelvemelő társaságnak; mint kitetszik a társaság titoknokának Arankának 1797-ben a társaság érdekében tett második erdélyi utjáról szóló jelentéséből és a társaságnak Benkőhöz intézett köszönő leveléből, melyekben e könyv «Magyar Postillák. Csonka. 12r.» czímen van említve. *Új M. Muzzeum* 1854. I. 419 és 422. l. Mint a társaság vagyona jutott az később Aranka gyűjteményébe, melyet 1855-ben gr. Mikó Imre megvásárolt. Gr. Mikó ajándékozta aztán e példányt, melyet a XVI. századra SÁNDOR ISTVÁN is említ *M. könyvesház* 14. l., több más ritka nyomtaványnyal együtt az erd. Muzzeumnak.

348

Kolozsvár. (XVI. száz.)

Hofgref-féle énekes könyv. Kis 4r. A—Z, a—z, Aa—Hh = 54 iv = 216 sztlan lev. (ha teljes).

Ezen irodalmunkban előbb ismeretlen kótás énekgyűjteményt, mely csupa 1538 és 1552 között irt bibliai tárgyú költeményeket foglal magában s legkisebb 4rétben a nyomdai kiállítás után itélve Kolozsvárt Hoffgref Györgynél nyomtatott, 1855-ben ismertette meg TOLDY FERENCZ, *Magyar nyelv és irod. kézikönyve I. köt. 1. l.* az akkor általa egyetlennek tartott csonka példányból az *Akad. ktárában*, melyben a néhány kézirattal pótoltt levéllel együtt megvan H2—Hh iv, tehát elül 29 levél s közben is több levél hiányzik. — Másik csonkább példánya gr. Kemény József saját jegyzetei és levelei szerint az ő könyvtárában volt, ki ezen példányt, a mennyiben lehetett, az Akadémia épebb példányából kézirattal kiegészítette. — Az e czélből készült másolat (q4 —Cc 4, és Ee—Hh, összesen 14¹/₄ iv) maig is megvan az ő könyvei között az *erd. Muz. ktárában*; maga az ő nyomtatott példánya azonban még a gróf életében 1855-ben Vass József kezére került, ki azt később használatra a közelebb elhalt Szénfy Gusztáv zeneszerzőnek adta át. — Ezen példányt a Szénfi örököszeitől 1876-ban vásároltam meg az *erd. Muzzeum* számára. Bővebben szól ez énekgyűjteményről MÁTRAY GÁBOR, *Tört. bibliai és gyönyörös magyar énekek dallamai. Pest. 1859. 140. l.*, ki a szövegbe nyomtatott hangjegyek csinos alakjából, a pontosan irt előjegyekből, a zeneírásmódból, a szöveg pontosabb helyesírásából, különösen pedig a nem falemezbe vésett, hanem egyes önálló kótabetük használásából azt hajlandó hinni, hogy ezen nyomtatvány 1580—1600 között vagy talán későbbben készült. Ebben azonban csalatkozik, mert ezen énekgyűjtemény, a nyomdai kiállításból itélve, kétségtelenül a kolozsvári nyomda legelső korából való, s nézetem szerint mindjárt 1552. után jelent meg; különben csaknem lehetetlennek tartanám, hogy 54 ivnyi tartalmában egyetlenegy újabb keletű ének se forduljon elő. — Minthogy pedig a kolozsvári nyomdát 1550—1552. Heltai Gáspár és Hofgref György közösen, 1553-ban maga Heltai, 1554—1558 maga Hofgref, s 1559-től fogva Heltai kezelte mind haláláig 1574-ig, s minthogy lehetséges, hogy ezen gyűjtemény 1553-ban volt nyomtatva, én Hofgrefet határozottan annak kiadójául vallani nem merném, sőt hajlandóbb vagyok azt hinni, hogy ezen bibliai históriás énekeket maga Heltai gyűjtötte össze és adta ki: azonban a Toldy által irodalmunkban meghonosított nevet addig, mig netalán egy előkerülő teljes példányból a valóság kiderül, megtartandónak véltem.

349

Kolozsvár. év n. (XVI. száz.)

Igen hasznos es draga nemes receptum, avagy orvosság, mikoron az asszonyi allaton auagy az szolgáló leanyon, tunya, rest, avagy czáczogo szin vagon: Erről à betegségről talaltat Bodalrius könyuéből, es Aesculapiusból, Galenusból, Hypocrates könyuéből, Es egyęb bánatos Doctoroknac könyuekből: Az Tudos es Bölcz Doctor által, (kinec: neue) Nem gondoloc vele: össze szedötttetet. 1 levél.

Egy ivre placat-alakban nyomtatva megvan TOLDY FERENCZ *ktárában*. — Ismertette és kiadta TOLDY, *Adalékok a régibb m. irod. történetéhez. Pest. 1870. 22—26. l.*

350

Kolozsvár. (XVI. száz.)

(Sybillák jövendölése) 4r. A—N = $13\frac{1}{2}$ iv = 54 sztlan levél; minthogy az utolsó N iv kivételesen 6 levélből áll (ha teljes).

Ezen irodalomtörténetünkben eddig nem említett költemény egyetlen fenmaradt példányának első nagyobb fele, 7 egész ive, hiányzik; a megmaradt kisebb rész a 2-dik Sybilla jövendölésének töredékével kezdődik, s az egész munka a 12-dik Sybilla jövendölésével végződik. A fönmaradt 10 egész rész elején egy-egy fametszet áll, egy-egy nő alak, mely az illető Sybillát ábrázolja. Ezen fametszetekből, melyek némelyikét a Kolozsvártt a XVI. század vége felé megjelent némely historias énekek czimlapjain is láthatjuk, valamint az egész nyomdai kiállításból kétségtelen, hogy ezen munka Kolozsvártt a XVI. század utolsó évtizedeiben látott világot. — A fönmaradt töredék tartalmáról megjegyzem, hogy mindegyik Sybilla jövendölése 37, egymástól vonalokkal elválasztott s folyó számokkal jegyzett négy soros rimes versszakból áll, melyek mind önálló s egymással egybefüggésben nincsenek. Bizonyosnak tartom, hogy az elveszett első részben le volt írva az utasítás, hogy az illető, ki ezen könyvből magának jövendőt akart mondatni, melyik Sybilla melyik versszakát keresse ki s olvassa el. — Minthogy a czimlevél, ajánlás stb. hiányzik, a könyv megjelenési évét meg nem határozhatjuk, bár az a czimlapon bizonyosan ki volt téve.

Egyetlen csonka példánya (H—N iv) a *m. n. Muzeumban*.

351

Kolozsvár. év n. (XVI. száz.).

Temesvári István. Historias Enec, Az ieles győzedelemről, mint verte meg Mattyás Király űdeiében, Bathori Istuán, Erdéli Wayda, az Király hadáual, és az Erdéli és Magyar országi hadáual, az Alibeket, Hatuan ezer Töröckel. Erdélbe a Kenyér Mezőien. Mikoron irnánac 1.4.79. Szent Kálmán napyán. Az Cirusnac notaiára. Nyomtatot Colosvárat. 4r. A—C2 = $2\frac{1}{2}$ iv = 10 sztlan lev.

Ezt tartom az első eredeti kiadásnak, mely után jelent meg ez ének, ugyancsak A—C₂ = 10 levelen, Heltai 1574-diki Cancionaléjában.

Egyetlen péld. a m.-vásárhelyi *Teleki-ktárban* (Magyar Versek című colligatumban).

352

Kolozsvár. év n. (XVI. száz.)

Torkos János. Historia az Absolonrol, mikeppen tamadot az ő Atia Daudid király ellen, és országából ki űzte, és miképpen lett néki halála. Ezzen Notára, Im mely szép Historiát mostan mondok &c. 4r. A—E₁ = 4¹/₄, iv = 17 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

Az első rész versejeiben: «Ad vindictam Adultery conscriptum, à JOHANNÉ THORKOS, in gratiam Domini Wolffangi Bornemisza, de Kapolna, Consiliarij Regiae Maiestatis in Transyluania».

Égső verse: Sőt az Bibliabol ezeket irák,
WR születése vtán ha irának,
Ezör öt száz hatuan egyben valának,
Istennék szent neuet fel magasztalák.

VEGE.

Másik, ugyancsak hely és év nélkül megjelent kiadását lásd fõntebb (Debreczen: XVI. száz.).

Egyetlen példány a *bécsi Theresianum könyvtárában*.

353

Krakkó. év n. (XVI. száz.)

Dévai Mátyás. At tiz parantsolatnac, ah hit agazatinac, am mi at'áncnac, Æs ah hit petsætinec röviden valo magarázatt'a. MATÁS DEVAI. Azt mong'a szent Peter szent Lucátsnál ótdõdic részében Euangelománac. Vram te neuedben meg vetem hálomatt. Tábláiais vag'on az végénn. Hely és év n. (Krakkó) 8r. A—O (4 levelenként) = 14 iv = 56 sztlan lev.

A legutolsó levél elõlapját a tábla (mutató tábla), hátlapját pedig a végvacso-
rát ábrázoló fametszet foglalja el.

Hogy ezen könyv Krakkóban Vietor Jeromos nyomdájában nyomtatott, a nála nyomtatott magyar könyvekkel való egybehasonlítás után kétségtelen bizonyos. Megjelenési idejét RÉVÉSZ IMRE alapos fejtegetése szerint a legbiztosabb valószínűséggel 1543. utánra tehetjük. *Dévay Mátyás életrajza.* 56. 57. l., ki e könyvrõl *u. ott* 117—122. l. bővebb ismertetést ad.

Dévai ezen hittani magyar munkáját három századon keresztül egyedül kortársa Batizi András említi Krakkóban 1550-ben nyomtatott Catechismusának elõbeszédében, mondván, hogy már ő elõtte is irtak «illyeten kesdet kõnivecket, eggyk az en tisztelendõ mestirem az Galszecszi Istuã mester ki Immaron istenben nyugszik, masik a týzteletes Deuay Mathias, Christusnak igaz predicatora». — A legujabb korban TOLDY FERENCZ ismertette meg e könyvet *Magyar irod. tört. III. köt.* 101. l., ki az Akadémia könyvtárában lévõ elül és közben csonka

példányt alapos és szerencsés meghatározással Dévai munkájának ismerte és így mutatta be.

Egyetlen teljesen ép példánya az *erd. Muzzeumban* (a Csery-féle krasznai könyvtárból, hol Székely István Kalendariumával és Heltai 1550-diki Kis Katekismusával egy kötetben maradt fön). — A *M. Akad.* csonka példánya, melyből az A—D és F iv hiányzott, ebből van betűhű másolattal kiegészítve.

354

(Krakkó) év n. (XVI. száz.)

Székely István. Calendarium magiar nielwen. Szekel' Estvan.

H. és év n. 8r. A—BVII = 15 számozatlan levél.

Czimlapjának több mint két harmadát a magyar czimer foglalja el. A korona alatti paizs négy mezőre osztva; a felső bal mezőn a 4 folyó, a felső jobb mezőn a hármás halmon álló kettős kereszt; az alsó jobb mezőn koronát tartó oroszlán, az alsó bal mezőn 3 oroszlánfő (Csehország és Dalmatia czimere) áll; mely czimer látható Székely István Krakkóban 1548-ban nyomtatott zsoltára czimlevelének hátlapján is. Ezen Calendarium kétségtelenül Vietor Jeromos krakkai nyomdász által volt nyomtatva, mint betűinek az azonkori krakkai magyar nyomtatványok betűivel való egyezése bizonyítja.

A mi a nyomtatás évét illeti, magának Székely Istvánnak előbeszédéből bizonyosnak tartom, hogy ezen könyvecske megjelenését 1538-nál későbbre nem tehetjük. Ezen előbeszéd, mai írásmóddal adva, következő: «Mikoron minden nemzetet lát-nék, hogy az ő nyelvén Calendariumot szerzene, kiből esztendőnek innepit meg tudhatná, igen jónak vélém én is, hogy az magyar nyelvre az Calendariumot fordítanám, kiből meg tudhatnák az gyermekek nem csak az innepeket, hanem hány hét lenne minden esztendőbe az hus hagyat, mely nap lenne meg az ujság, hány órán támadna fel minden napon az nap, mikort kezdetnék el az tavasz, nyár, ősz, tél, kibe ennek felette be csenáltam az magyar Cisiot, hogy könyvnélküli az innepeket meg vethetnék, kivel vélém hogy valamit használnék az magyarul olvasó gyermekeknek, *kit jó neven ha veendnek, többre és nagyubra ennek utánna igyeközünk.* Isten tartson meg bennetek.» Kitészik az utolsó sorokból, hogy ez a gyermekek számára szánt legelső magyar örökös kalendárium Székely István legelső nyomtatott munkája, s minthogy tőle Krakkóban már 1538-ban ennél minden esetre fontosabb és terjedelmesebb két munka jelent meg, u. m. az: «Istenes Énekek» és a «Keresztyénség fundamentomáról való tanuság», teljességgel nem kételkedhetünk a felől, hogy ezen kis kalendárium nyomtatási idejét 1538 előttre vagy legalább is 1538. elejére kell helyeznünk.

Legelsőbben ismertette ezen könyvecskét a Kulcsár István által szerkesztett *Hazai és külföldi tudósítások* 1808. évf. 31-dik számában Kazinczy Ferencz, ki barátja Csery Farkas krasznai könyvtárból éppen azon példányt kapta kezébe megtekintés végett, mely ma az erd. Muzzeum tulajdona. Kazinczy az előbeszédéből kétségtelennek tartja, hogy ez az első nyomtatott magyar naptár, a miben teljesen igaza is van: nyomtatási évét azonban csak hozzávetőleg határozza meg e szavakkal: «a 26-dik lapon álló húshagyat táblájának lineáji elébe tintával írta fel az esztendőket egykori birtokosa, nyilván hogy az adott esztendőben előfordulandó húshagyat idejét bajos számlálgatás nélkül is egyszerre fellelje a szem. A 12. sornak elébe az 1550-t írta, s így méne le tovább, úgy hogy az utolsó (19-dik) sor elébe az 1557., a legelső elébe pedig osztán az 1558. esett. *A kalendarium tehát már 1549-ben ki volt adva.*» Kazinczynak ez a meghatározása, mely éppen nem bizonyítja azt, hogy e naptár 1549 előtt tiz s több évvel is meg nem jelenhetett volna, vitte Toldyt arra, hogy ezt az örökös kalendariumot Krakkóban 1549-ben nyomtatottnak

állítsa, *Uj M. Muz.* 1853. II. 189. l. Ez állítását azonban, a tölem vett értesítés alapján, ő maga helyreigazította *A m. n. irod. tört. rövid előadásban Pest.* 1864—5 59. l., a hol ezen naptárt h. és év n. (Krakkó, 1538.) megjelentnek írja; mit én az évre nézve, mint főntebb kifejtettem, teljes biztossággal nem mernék állítani.

Érdekesek e naptárban a minden hónapra irt két soros versek, melyekben a rimelésnek csak elvétve akad némi nyoma, hanem a rhythmus ereje érezhető több kevesebb sikerrel. Például:

Boldogasszony (Januarius) havára :

Vigan lakik | Boldog asszony | hava hő peccenyével,

Vigan tartja | az ő vendégét | az meleg házba.

Szentgyörgy (Aprilis) havára :

Szentgyergy hava | terömt nekünk | szíp virágokat.

És meg tiltat | rétet sok jó | szénáért.

Kisasszony (Augusztus) havára :

Szénát hordat | házat rakat | kisasszony hava.

És jól lakik | ért gyümölcscsel | ő jó kedvvel.

Egyetlen teljes péld. *az erd. Muzcumban.* Ezen példánynak is 12-dik levele kézirattal van pótolva, mi 1705-ben Szebenben történt; a másoló ugyanis e levél aljára följegyezte: «Cibinii Anno Domini MDCCV. Ipsis Idibus Nov.» — A czimlevél hátlapján e könyv két régibb birtokosa így jegyezte föl nevét: «Sum ex Libris Pauli Schirmeri Cib. Patr. (Cibiniensis Patricii) Anno 1705. die 8. 7-bris» és Sum ex Libris Johannis Georgii Ritter Anno Domini 1735. die 8 August.» — E szerint Szebenben 1705-ben még más példánynak is kellett lenni, melyből a kiegészítés történt. Ma több teljes példány nem ismeretes. A *M. Akad.* csonka példányból az A1—3 és B5 lev. (összesen 4 lev.) hiányzik.

355

(XVI. száz.)

Bejthe István. Énekes könyv (kótákkal)

Ezen protestáns énekes könyv hihetőleg Német-Ujvárt, hol Beythe Postillája 1584-ben nyomtatott, vagy ha másutt is, de bizonyosan Manlius János dunántúli vándoromdájában látott világot.

Egyetlen ismert példánya, elül és végül csonkán, *Nagy István könyvtárában* volt; onnan hova lett, nem tudhatjuk. List és Francke Catalogusában említve nem találjuk. — Csak csekély töredéke van meg *Toldy Ferencz ktárában.* Lásd: TOLDY *M. költ. tört. 2. kiad.* 184. l.

356

H. n. (XVI. száz.)

Bornemisza Miklós. Historia Mikeppen az Szent Eleazar Pap Antiochus Kiraly alat, az Istennek törvényenek meg tartasaert Martyromsagot szenvedet, az ő feleségevel es het fiaival egyetemben az mint meg Vagyon irvan Machab: 6. és 7. reszeben. Enekebe szóróztetet: BORNEMISZA MIKLOS altal. H. és év n. 4r. A—B2 = 1½, iv = 6 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. — A nyomtatásból itélve bártfai kiadás a XVI. század végéről. — Iratási éve 1568.

Újabb kiadása: Debreczen 1605.

M. n. Muz. (Széchenyi kt.)

357

H. n. (XVI. száz.)

Decsi Gáspár. Historia az David Királynac Vriásnac feleségével való vétkérdől, miképpen Daudid Vriást az Hadban Ioab által Raba városánac viuásakor meg öleté: az vtán Bethsabet feleségül magánac el vőtte. Nathā Prophetánac meg feddéséről, è mellet szép intésseckel mostan vyionnan versekben szereztetet. Ad notam. Mostan valo údőben etc. H. és év n. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

Végső verse: Ezer ötszaz hetuenben és kilentz esztendőben,
Az Seruator hegyénc czac nem szinten tőuében,
Az io Duna menténc az Tholna varosaban eszt
be irác versekben,
Hogy minden szent eletben, Isteni félelemben,
maradjon igaz hűtben.

Versfejekben: Decsi Gaspar.

Ezen hely és év nélkül megjelent nyomtatványt, az iratási évet a nyomtatási évvel egynek véve, 1579-re mint váradi nyomtatványt veszi föl MILLER *Fragmenta typogr. M. Varadinensis* 22. l., nézetem szerint minden alap nélkül.

Kiadásai: Sicz. 1592. — H. és év n. (XVI. század) más nyomás.

Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában*.

358

H. n. (XVI. száz.)

Decsi Gáspár. Az David Királynac Bethsabeval való vetkeről, és az Uriasnak David által az hadban lőt halalarol való Historia. 4r. A—B₂ = 1½ iv = 6 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. — Az előbbi szám alatt leirttól különböző kiadás.

Egyetlen példány a *M. n. Muzeumban*.

359

H. n. (XVI. száz.)

Egy szép Enek, miképpen az Wr Isten meg aldgya azokat minden ioual, az kik ötet félic; és az Istenteleneket meg átkozza: Moises harmadic Kőnyuénec 26 és ötödíc kőnyuénec 28. részéből szórósztetet. Hely és év n. 4r. A—B₂ = 6 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

Másik kiadását lásd föntebb: (Debreczen). év. n. (XVI. száz.)

M. Akad. — Pesti ref. coll.

360

H. n. (XVI. száz.)

(**Euryalus és Lucretia historiája.**) Igen szép historia Sigmond Czaszarnak ideiben lött Dológ, Az nemes ket személyről, Euriarusrol es Lucrecyarol, es azoknak egi mashoz valo Szerelmekről, s-Lucrecyanak halalarol, Euryalushoz valo szerelmenek myatta mint lôt halala? 4r. A—G = 7 iv = 28 sztlan lev.

Az 1592-diki kolozsvári kiadásnál régibb kiadás. — Az 1592-diki kiadás végső verse szerint Aeneas Sylvius (Zsigmond császár titoknoka, később II. Pius néven római pápa) latin munkájából magyar versekbe foglalta egy sáros-pataki névtelen 1577-ben.

Egyetlen ép példánya a *bécsi Theresianum könyvtárban*. — Négy levélnyi, töredéke (D1 és 4, F1 és 4), melyet 1850-ben én ajándékoztam Toldy Ferencznek, az ő könyvtárából ma a *m. t. Akadémia ktárában* van.

361

H. n. (XVI. száz.)

(**Euryalus és Lucretia historiája.**) Igen Szep Historia Sigmond Cyaszarnak Idejeben löt Dológ, Az nemes ket személyről, Euryalusrol es Lucrecyarol, es azoknak egy mashoz valo Szerelmekről, s=Lucretyanak halalarol, Euryalushòz valo szerelmenek myatta mint lôt halala? 4r. A—G = 7 iv = 28 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

A fentebbi szám alattitól különböző kiadás.

Egyetlen példány a keszthelyi *Festetics-ktárban*.

362

H. n. (XVI. száz.)

Idari Péter. Historia az világ biro Nagy Sandornak ez szeles vilagon levő nagy sok Orszagoknak meg holdoltatasarol, Vitezi kőzött viselt nagy dolgairol es sok hadakozasirul. H. és év n. 4r. A—G = 7 iv = 28 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

Ezen kiadást, mely a nyomtatásból itélve Bártfán, a XVI. század vége felé jelent meg, a *Catal. Bibl. Szech. Partis I. Suppl. II. 226. l.* leirván, zárjel között ezen megjegyzést teszi (*Cecinit 1548. Petrus Ilosvai*). — TOLDY, *M. költ. tört. 2 kiad. 127. l.* Ilosvai ily című munkáját végkép elveszettek mondja, de említi Idari Péternek épen ezen 1548-ban irt Nagy Sándor historiáját, melynek első sorában Idari hivatkozik egy ezt megelőzőtt Sándor-ára e szavakkal: «Jól lehet nagy sokat szólunk Sándorról». Ilosvai is írja Ptolemaeus elején: «Sokszor szólunk a régi nagy üdökről, Kiváltképen világ bíró Sándorról.» — Ezeket egybevetve azt hiszem, hogy IDARI PÉTER, ki Nagy Sándorában a 6-dik rész versfejeiben nevét így teszi ki: «Curtius hec cecinit, transcripsit PETRUS IN IDAR» azonegy személy ILOSVAI PÉTERREL, s az IDARI NÉV (PETRUS IN IDAR) Ilosvai Péternek csak 1548-diki lakására vonatkozik.

Régibb kiadásai: 1. Debreczen 1574. — 2. U. ott. 1582. 3. Kolozsvár 1591.

M. n. Muz. (Széchényi-ktárban).

363

H. és év n. (XVI. száz.)

Ilosvai Péter. Historia Mikeppen az Ptolomeus Kiraly, az Moysesnek öt könyvet, nagy költseggel, fordította az Sido és Görög nyelvből, az hetvenket Tolmácsok által. H. és év n. 4r. A—D₂ = 3^{1/2} iv = 14 sztlan lev.

Más kiadásai: Kolosvár, 1588. és (Debreczen) év n. (XVI. száz.)
M. n. Muz. (Széchenyi-ktárban).

364

(XVI. száz.)

Kálmáncsehi Márton. Énekes könyv 8r.

Emliti ezen énekes könyvet, a nélkül hogy nyomtatási helyét és idejét följegyzette volna, Ujfalvi Imre, a Debreczenben 1602-ben kiadott Énekes könyv előbeszédében e szavakkal: «Kálmáncsehi Márton mester a reggeli énekeket, melyeket primáknak hinak, magyarra fordította az Psalmusokkal egyetemben. Vagynak ebben Hymnusok, Antiphonák, Responsoriumok, Versiculi seu Collectae et Benedicamus, in 8-o.» — Egyetlen példánya sem ismeretes.

365

H. és év n. (XVI. száz.)

Markalfnak Salamon Kirallyal valo treffa beszederől irott rövid Könyv. H. és év n. 4r. A—D = 4 iv = 16 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

1. kiad. Kolozsvár 1577. — 2. U. ott. 1585. — 3. Sicz. 1591.
Egyetlen példány a m. n. Muzcumban (Széchenyi ktárból).

366

(XVI. száz.)

Munkácsi János. Tóbiás élete (versekben) 4r.

Irta Regéczen, 1600 esztendőben.

Egyetlen csonka példánya, melyből a czimlevél (A₁), A₄ és végül D₂ levél hiányzik, a debreczeni ref. coll. ktárában (egy colligatumban). — A nyomtatás helyét és idejét meg nem határozhatom; valószínű, hogy az iratás idejénél később, a XVII. században volt nyomtatva.

367

(XVI. száz.)

Odatis és Zariadres szerelme 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél (ha teljes).

Íégső versei: Ez historiat ki szerze versekbe,
Deakbol fordita Magyar enekben,
Egi Iffiu Scolai Mestersegeben,
Ezeket enckle egi ió keduében.

Az ezer öt sza(zb)an és nioczuan hetben,
Niarba az he Szent Jakabnak hauaban,
Erdelinek hires neues io földében.
Czegeben az holdos Tonak fekteben.

Ezen historiás ének fordítóját, ki Erdélyben Czegén volt iskolamester, TOLDY, *Magyar költ. tört. 2. kiad. 121. l.* tévedve nevezi *csegei* névtelennek.

Két levélnyi töredéke (B1 és B4) Toldy Ferencz könyvtárából a *M. Akadémia ktárában*.

368 H. és év n. (XVI. száz.)

Pólyi István. Historia. Az Iovenianus nevű Romai Csaszarnak, Isten ellen való föl fuvalkodasáról, es az Nagy Ur Istennek rayta tött boszszu allasáról, es előbbi tisztiben való allasáról, mostan Deakbol magyarra fordittatott, 1593. Eztendőben. Notaja: Szannya az Ur Isten hiveinek romlasat. H. és év n. 4r. A6 = 6 sztlan lev.

Végső verse:

Az ki ez verseket fordította Magyarra,
Az Szektső menteben So-Var nevű Faluban
Az enek szerzőnek nevet meg talalod az versek folyasaban.
Az ezer öt százban és kilentzven háromban,
Ez eneket szerze gondolkodva magaban,
Az nagy kevelyseget, Istentelenséget utalvan ő magaban.

VEGE.

A versfejekben: «Stephanus Poli fecit.»

Egyetlen péld. a *M. n. Muzeumban* (Széchenyi-ktárban). — TOLDY *M. költ. tört. 2. kiad. 118. l.* ezen h. és év nélküli kiadást Debreczenben Lipsiai Pálnál (tehát 1601—1619 közt) nyomtatottnak állítja. Minthogy azonban Lipsiai Páltól Debreczenben már 1596-ban nyomtatott egy pár szent történelmi éneket birunk, valószínűnek tartom, hogy számos hasonló irányu hely és év n. kiadott nyomtatványai s ezek közt Pólyi munkája is 1596 körül, még a XVI. században jelentek meg. — Újabb kiadása: I.öcse. (XVII. száz.)

369 H. és év n. (XVI. száz.)

Pólyi István. Historia, Az Iovenianus nevű Romai Csaszarnak, Isten ellen-való fel-fuvalkodásáról, és az nagy Vr Istennek rajta tött boszszú-állásáról, és az elébbi tisztiben való állásáról. Melly Deákból Magyarra fordittatott, 1593. esztendőben. 4r. A—B2 = 1½ iv = 6 sztlan levél.

A fentebbi szám alattitól különböző kiadás.

Egyetlen példánya a keszthelyi *Festetics-ktárban*.

370 (XVI. száz.)

Historia az Szigetvárnak veszéséről. 4r.

Egyetlen példányának 2 levélnyi töredéke, melyen az 1—27 versszak áll, Toldy Ferencz könyvtárából, a *m. Akadémia ktárában* van. — Hiányzik czimlevele,

s az éneknek, mely 80 versszakból állott, nagyobb része. — Kéziratban fönmaradt e historiás ének a Lugossy-codexben, azonban itt is csonkán, mert csak 1—28 és 48—80 versszaka van meg, ily czimmel: «Historia a Szigetvárnak veszéséről, melyet Zoliman török császár megvévén kezéhez kopcsola. Not. Szertelen vesződsz.» A végső 80-dik vers szerint iratási éve 1566. Szerzője sem a végső versben sem a versejekben nem nevezte meg magát. A Lugossy-codexbeli másolat a nyomtatott példánytól számos eltérést mutat, miből Toldy Ferencz egy más kiadás léteztét következteti. Ezen historiás ének tartalmát egy «névtelen Szigeti veszedelme» czim alatt ismerteti TOLDY *Magyar költ. tört. 2. kiad.* 155—157. l. — Betüi után ítélve, a kolozsvári Heltai-féle nyomda termékének látszik.

371

H. n. (XVI. száz.)

Szikszai Hellopeus Bálint. Katechismus 8r. A—
X₄ = 20^v/₂, iv = 164 sztlan levél (*ha teljes*).

Ajánlja a szerző «azt az kyczien első Aiandekat» egy nagyságos asszonynak, kinek nevét, minthogy az ajánlás eleje, mely a czimlevél hátlapján kezdődött, nincs meg, nem tudhatjuk. Az ajánlás végén a 8-dik lapon a szerző így nevezi meg magát: «Valentinus Hellopoeus Egri Prędicator.» Minthogy szerzőnk 1574-ben Debreczenben nyomtatott s 1587-ben második kiadásban is megjelent egri rövid kátétját a czimlap és ajánlás szerint mint debreczeni lelkipásztor írta és adta ki, ebben a 8-rét nyomtatott Catechismusában pedig magát még egri prédikátornak írja, bizonyosnak tartom, hogy ezen catechismusát 1574 előtt, valószínűleg 1573-ban adta ki. — Nyomtatási helyét meg nem határozhatjuk, csak annyit állithatunk Eötvös Lajos gondos összehasonlítása után, hogy nem Debreczenben, se nem Kolozsvárt Heltainál, se nem Hoffhalter alsó-lendvai nyomdájában, se nem Manlius János dunántuli nyomdájában volt nyomtatva.

Csak két példány ismeretes. A teljesebb példány, melyből csak a czimlevél s az annak hátlapján kezdődő ajánlás első lapja hiányzik, megvan a *M. n. Muzeum ktárában* (néhai Tóth Ferencz ktárából, Liskay József pápai ref. paptól szerzetett, egy kötetben Kulcsár György 1573-ban Alsó-Lendván nyomtatott két munkájával); másik csonkább példánya (A6—V5 lev.) a *debreczeni ref. coll. ktárában*. — Ezen Catechismusról Eötvös Lajos és Imre Sándor által s általam irt bővebb ismertetést lásd: *Magyar Prot. egyh. és isk. Figyelmező* 1870. 200., 252—255, 312—313. l. és 1871. 284. l.

372

Bártfa. 1601.

Soós Kristóf (Sóvári). Az Szent Prophetaknak (kik szam szerint tizenketten vadnak, és az ő rövid tanításokra nézue, Minoreseknek szoktanak neveztetni) irásoknak Prędicatiók szerint való magyarázattianac Első Resze. Oseas. Ioel. Amos. SÓVÁRI SOOS CHRISTOPH által iratot. Bartffan Jakab Klöss nyomtatta, 1601. Eztendőben. 4r. 954 lap. — *Elül*: cziml. és előljáró beszéd 12 sztlan levél; *végül*: mut. tábla 12 sztlan lev., latin versek . . lev.

Az előbeszédben, mely Sóvárt 1601. május 16-dikán kelt, igéri a szerző, hogy a még hátra lévő kilencz proféta magyarázatját három kötetben «nem sok késede-

lemmel» ki fogja adni: de ígérését nem váltotta be, mert ezen munkának csak első kötete látott világot.

Teljes péld. *M. n. Muz.* — *Erd. Muz.* (csonkán, hij. cziml., az előbeszéd 1. 2. 6. levele, a mut. tábla 9-dik lev., a latin versekből csak az első levél van meg). — *S.-pataki ref. coll.* (végén a versekből csak az első lev. van meg). — *Debreczeni ref. coll.* (231–668 lap van meg). — Betlénen, a *gr. Nádasdy-ktárban*.

373

Bártfa. 1601.

Kalendárium.

Említi WESZPRÉMI, *Biogr. Medicorum Hung. Cent. II. Pars II.* 137. l.

374

Debreczen. 1601.

Félegyházi Tamás. Loci Communes Theologici, Az az, Az keresztyeni igaz hitnek reszeiről való tanítás, kérdésekkel es feleletekkel, ellenvetésekkel es azoknak meg feytesivel, az hiveknek épületekre irattatot: FELEGYHAZI THAMÁS, Debreceni Prędicator által. Ez melle adattatot rövid Catechismus. Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal 1601. Esztendőben. 4r. 559 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, az olvasónak és lajstr. 14 sztlan levél.

Következik külön czimlappal:

Catechesis Az az, Rövid Kérdések es Feleletek az keresztyeni hitnek agairól, az gyermekeknek es az egy-igyűeknek tanításokra, irattatot FELEGYHAZI THAMÁS, Debreceni Prędicator által, Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal, 1601 esztendőben. 4r. A—D6 (8 levelenként) = 30 sztlan levél.

5-dik kiadás. 1, 1579. 2, 1580. 3, 1583. 4, 1588. mind Debreczenben.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (cziml. hij.). — *Kolozvári ref. coll.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *S.-pataki ref. coll.* (elöl czimlap s végén a Catechismus 2 lev. hij.). — Betlénen *gr. Nádasdy-ktárban*.

375

Kolozsvár. 1601.

Ráskai Gáspár. Egy szep historia az vitez Franciskoról, és az ő feleségéről, és minémű czuda szerenczében forgattac egy ideiglen, ismet à szerenczének meg iđuéséről és forgassáról. (*Következik egy fametszet.*) Nyomtatot Colosvarot 1601 Esztendőben. 4r. A—D2 = 3^{1/2} iv = 14 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Debreczen 1574. és 1578. s Kolozsvár 1579.

Pesti ref. coll. — *Erd. Muz.* (közben A4—B3 = 4 lev. és a legutolsó lev. hij.).

376

Debreczen. 1602.

Keresztye(ni) Enek(ek). Mellyek az Gr(adual mellett) s-annelkül is az hol azzal (nem elhetnek, az) Magyar nemzetben reform(altatott Ec)clesiakban szoktanak mo(ndattatni.) Mostan uyonnan, d(e mertekle)teszen, es helyessen, többbitte(ttek, es illendőb) rendben, hogy nem mi(nt ez előtt) ki bocsattatt(ak). Ezek melle adattattanak szep (rendel az Halot Enekek). Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal, 1602. Eztendőben. 4r. 150. levél (ha teljes). — *Elül*: cziml. és előljáró beszéd 6 szatlan lev.

A praefatióban, mely kelt «Döbröczenben die 12. Martii. 1602». Sz. Ujfalvi Imre a régi protestáns énekes könyvekre több igen becses adatot hoz föl, melyeket az én közlésem után fölhasznált TOLDY FERENCZ, *Magyar költ. tört. 2. kiad.* 182. 183. l. s én is főntebb az illető helyekre beigattam. Hogy ezen kiadást Debreczenben több kiadás előzte meg, bizonyítja Ujfalvi Imre előbeszédének ezen helye: «Ez ideiglen csak ez it valo Typographiában-is egy-nehanszor nyomtattot ki ez Enekes könyv, mely az Graduallal az Templomba szokott vitettetni. Találtam olyanra-is, az mely, de csak igen rövideden, ez előt negyven esztendővel nyomtattott». Ezen szavak után egy debreczeni 1562-diki kiadás léteztét kell föltennünk, mely ma teljesen ismeretlen.

Egyetlen példánya, igen megrongált czimlappal, s végén, a 148. levél után, a mint nyoma látszik 2 levél hijával, a gyula-fejérvári *Batthyányi-ktárban*. — A czimlap hiányait a debreczeni 1616-diki újabb kiadás cziméből pótoltam ki.

377

Debreczen. 1602.

Ujfalvi Imre. In exequiis defunctorum. Halot temeteskorra valo Enekek. Azoknak kedvökert kik ilyen utolso szüksegeben szolgálnak, őszve szedegettettek, es ki bocsatattak. Masodik editio, bőveb az elsőnel, Hebr. 9. 27. El vegezet dolog hogy az emberek egyszer meg hallyanak, az utan itilet leszén. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal. M.DCII. 4r.

Előljáró beszéde, az első 1598-diki kiadás után nyomva, kelt «Debreczenben Pünkőst hav. 12. napján 1598. Emericus Sz. Ujfalvi.»

Harmadik kiadása *Debreczen. 1606.*

Egyetlen csonka példánya, melyből megvan A—E3 (a cziml. és 18 szott levél s végül alighanem csak 3 levél hij.) a gyula-fejérvári *Batthyányi-ktárban*, az Ujfalvi által kiadott debreczeni 1602-diki Énekes könyv után kötve.

378

Sárvár. 1602.

Eszterházi Tamás. Az Igaz Aniaszentegyhazrol, es ennec feieről az Christvsrol: Ismeg az Romai Aniaszentegyhazrol, es

ennec feieről az Romai Paparol valo Articulus, kérdeseckel es feleleteckel, az Prophetac es Apostoloc irasibol ki szedet, melyben az regi es mostani Papa szekit oltalmazoknac hijaban valo irasi, es Argumentomi refutaltatnac, es meg hamissitatnac. Irattatot AEGIDIUS HUNNIUS, az Szent irasnac Doctora es Professora által. Nyomtattatot Saruarat, Az Te-kentetes es Nagysagos Illyeshazi Istuan Vr költsegen. Man-livs Janos által, Anno M.D.CII. 4r. 582. lap. — *Elül*: czim-lap és ajánló levél 29 szltan levél; végén Index.

Ajánlja e könyvet Eszterházi Tamás Pálfi Katalinnak, Illésházi István nejének. «Galantan 1. Martý Anno Domini 1601. Nagyságod alazatos szolgália Eszterhas Thamas» — Az ajánló levélben írja Eszterházi, hogy Hunnius e könyvét «Kürti Istuan Szeredi Praedicatorral Magiarra fordítottam.»

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 15. l. hibásan teszi 1601-re, bizonyosan valamely czimlaptalan példány után, az előszó keltéből következtetve a nyomtatási évre.

Teljes példánya a *szombathelyi seminarium*, Keszthelyen a *Festetics-ktárban* és Radványban *b. Radvánszky-ktárban*. — Elül s végül csonkán a *m. Akad.*, a *kecskeméti* és *pápai ref. coll.*, a *soproni* és *késmárki evang. lyceum ktárában*.

379

Sárvár. 1602.

Magyari István. Az Orszagokban valo soc Romlasoknac okairol, es azokbol valo meg szabadolasnac io modgiarol, mostan vyonnan irattatot, es soc bölts embereknek irasokbol szerezetet hasznos könyuetske. MAGYARI ISTVÁN Sarvari Praedicator által. Psalmo LXXXI. vers XIII. Vaiha az en nepem halgatot volna engemet, es az Israel az en vtaimban iart volna, niluan semmie töttem volna az ő ellensegeket, és az ő haborgatoi ellen, felemeltem volna az en kezemet. Niomtattatot Sarvarat, az Author költsegeuel. Manlius Janos által, Anno M.D.CII. 4r. 190 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előbeszéd, versek 12, *végül*: mutató tábla s nyomdai hibák 5 szltan levél.

Ajánlva van Nádasdy Ferencz főlovászmesternek, Vas és Sopron vármegye főispánjának.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Soproni ev. lyc.* — Zsibón a *b. Wesselényi-ktárban*. — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*.

380

Sárvár. 1602.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatvra. Seu Dictionarivm Latino Hungaricvm. Per Clarissimum virum D. BASILIUM

FABRICIUM SZIKSZOUIANUM conscriptum. Cui nunc denovo adiecimus idioma Germanicum, in vsum Puerorum. Sarvarini. Excudebat Ioannes Manlius, Anno M.DCII. 8r. 155 lev. — *Végül*: Index 3 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Debreczen 1590, 1592, 1593, 1597. újabbak Debreczen 1619. és Bártfa 1630.

Pesti egyet. — Segesvári ev. gymn. — Megvolt Nagy István ktárában is (Lásd: Catalogue. 32. l.).

381

Bártfa. 1603.

Mihálykó János. Az örök Eletnek szep es gyönyörűseges nyari vdeieről valo könyueczke, Melyben az Eghnek es az földnek, Embereknek és Barmoknak, Fűeknek és Virágoknak, Kerteknek és Mezei terméseknek, Halaknak és Madaraknak etc. természet szerint valo eseti, az Telnek és Nyárnak allattia és folyása szerint, ez világi és köuetközendő örök élet-höz hasonlitatnak, Az Szent Irásból vót vigasztalásokkal meg erősitetet és igen haznos példáckal meg irattatot ZADERVS IACAB által Nemet Nyeluen. Mostan penig az Magyar Nemzetnek vigasztalására Magyar nyelwre forditatot MIHALYKO IANOS az Epperesi Magyar Ecclesiának lelki Páztora által. Bartphan Nyomtatta Iacobus Klöss. 1603. Eztendőben 12r. 252 levél. — *Elül*: cziml. ajánlás, üdv. versek latinul 10 sztlan lev.

Ajánlva van Homonnai Drugeth Bálintnak.

S. pataki ref. coll. — M. n. Muz. (Jankovicstól, elül, közbül és végül csonkán). — Székely-kereszturi unitár. gymn. (még csonkább péld.).

382

Debreczen. 1603.

Derecskei Ambrus. Az Szent Pal Apostol levele, mellyet irt az Romabeli keresztyeneknek, Magyar prędikatiokra rendeltetet, es az Szent iras szerint meg magyaraztatot. DERETSKEI AMBRUS Varadi lelki paztor által. Psal. 8. 3. Matth. 21. 16. Az kicsindedeknek es az csecsemőknek az ű szajokbol vegezted el az dicsiretet. Debreczenben nyomtatta Lipsiai Pal, M.DCIII. 4r. 516 levél. — *Elül*: cziml. ajánlás, epigrammák 6, *végül*: mutató tábla 9 sztlan lev.

Ajánlva van «Varadon apro szentek napjan, 1602.» Cseh András váradi főharcinczadosnak, ki a nyomtatási költséget viselte.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Pesti, debreczeni, s.-pataki, m.-vásárhelyi, kolozsvári, székely-udvarhelyi ref. coll. — Zilahi ref. gymn. — Csetneken a gömöri ev. esp. ktárában. — Máramaros-szigethi ref. lyc. (cziml. és mut. tábla hij.); magánosoknál több példány.

383

Keresztúr. 1603.

Hollósi Gottfried. Agoston Barat szerzetin valo, Hollosi Godefridvsnak Pragai Barat Praedicatornak Bőczületes tudos embernek, az kereztieşegre valo meg tereseről irattatott Prædicatio, mellyet ő maga prædicallott Wittenbergaban: mely Prædicatioban buçziut veszen az Rommai Papatol: az baluaniozasoktól, es Antichristus vlatossagától, kiben annak előtte volt, es szabad akarattia szerēt, kőzönseges helyen, sokaknak hallasara, ellene mond: Es vallia magat, az Augustana Confession valo kereztieni giülekezet tagyanak lenni, &c. Mastansaggal, minden hiv kereztieneknek követesere ki niomtattatott, magyar nieluen az Vittenbergai Szent iras tanetto Doctoroknak Elő Iaro beszedeuel egygüt. Kereszturat Manlius Ianos által. Anno M.DCIII. 4r. A—LI = 10¹/₄, iv = 4 I sztlan levél.

Ezen könyvre vonatkozva írja Pázmány Péter Magyar István könyvére irt feleletében: «Minap is egy Szent Agoston szerzetiből szókót barat irasat nyomtata ki az Galgoczi kialto».

M. n. Muz. — Erd. Muz. (utolsó lev. hij.).

384

Keresztúr. 1663.

Zvonarics Mihály. Papa nem Papa Az az. A Papanak, es az papa tiszteloeinek, Lvther ertelme zerent valo vallasok, az keresztyeni tvdomannak fő rezeirvl kikrül az Euangeliomi tudomanibeliek, es az Romaihűtbeliec kőzött, vetekődes es különőzes vagyon. Az Papak Toerueniboel, es nemeli ertelmesb Papasok Irasiból, egybe szedettetőt, es kezbeli kőniueczke modgyara rendeltetőt. OSIANDER ANDRAS Doctor es Praedicator által. Magyar nielure penig fordettatot ZUONARICH MIHAL Cenki prædicator által. Nyomtattatot Kereztvrat Az Tekintetes es Nagysagos Nadasdi Ferencz Wr Kőltsegen, Manlivs Ianos által. Anno M.DCIII. 4r. 240. lap. — *Elül*: cziml. és előbeszéd 12, *végül*: az olvasónak és nyomt. hibák 1. sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M. Akad. — Debreczeni ref. coll. — Csonkán Keszthelyen a Festetics-ktárban, a pápai ref. coll. és Nagy István ktárában.

385

Nagy-Szombat. 1603.

Pázmány Péter. Felelet az Magiari Istvan Sarvari Praedicator-nac, az Orszag romlása okairul, irt kõniuere. Iratot PAZMANI PETER által. Isai. 30. v. II. Aperientur portæ tuæ iugiter, die ac nocte non claudêtur, vt afferatur ad te fortitudo gentium, et reges earum adducantur: Gens et Regnum, quod non servierit tibi, peribit, et gentes solitudine vastabuntur: Nagy Szombatba, Anno M.D.C.III. 4t. 295 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, latin anagrammás versek Magyarai István ellen, index, a ker. olvasónak 8 sztlan lev., *végül*: Peroratio gr. Nádasdi Ferenczhez, latinul, II sztlan lap.

Colophon: «Datum Tyrnaviæ ex Typographia Capituli Strigoniensis. Anno 1603.»

Ajánlva van latinul Ghimesi Forgács Ferencz dunántuli főkapitánynak és soproni főispánnak «Radosniæ Pridie Idus octob. M.DC.II».

SÁNDOR ISTVÁN, *M. Könyvesház* 15. l. hibásan írja a szerzõt PÁZMÁNDI GÁBOR-nak.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyet. — Zágrábi érs. — Csonkán Keszthelyen.

386

Nagy-Szombat. 1603.

Halotti beszéd Rákóczi Zsigmond felett, Ecseden. 4r.

Igy adja a czimet SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 15. l. — Én ezen nyomtatványt nem láttam s a Sándor által adott czim helyességén kételkedem.

387

Bécs. 1604.

Vásárhelyi Gergely. Catechismvs. Az az CANISIVS PETERTEOL iratot Keresztyeni Tudomannac reouid Summája. Az igaz Romai Anyaszentegyhaznac Caeremoniáinac magyarazatiual, Egy nehany kérdésekre valo felelettel: Aitatos imadsagockal, és elmelkedéseckel: keresztyen ember nec üduességes tükõriuel egyetembe. Iesvitac Rendin Valo VASARHELY GERGELY pap Altal. Teneamus fidei nostrae confessionem indeclinabilem. Hebr. 10. Viennæ Austriæ, Typis Leonhardi Formicæ, Anno M.DC.IV. 12r. 51. és 294 levél. — *Elül*: cziml., előbeszéd (Sellyen 1. Januárj. 1604. Vasarhely Gergely), calendarium,

(1582—1700-ra), index 24, *végül*: Epigramma, Ad lectorem és errata 1 sztlan lev.

Colophon: «Nyomtatot Beczbe, Formica Lenart által, M.DC.IV esztendőbe. Romai Czaszar ő felsége engedelméből.»

Mint első kiadást hozza föl SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 16. l., holott ez már 2-dik kiadás. Az elsőt lásd föntebb Kolozsvár. 1599.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem* (hij. cziml. és végén 4 levél).

388

Bécs. 1604.

Pázmány Péter. Kempis Tamásnak a Kristus követéséről négy könyvei. Bécs. 1604. 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 16. l. mint első kiadást. — Ujabb kiadásai: Bécs. 1624, 1638, Pozsony. 1648, H. és év. n. (XVII. száz.), Nagy-Szombat. 1709. stb.

389

Debreczen. 1604.

Szárászi Ferencz. Catechesis, Az az, Keresdők és Feleletök, az Keresztyeni tudomannak agairól, az iambor Istenfelő harmadik Friderik Hertzek birtokaban Palatinatusban levő tudos bölts Doctorok által irattatot. Deakbol penig Magyar Nyelvre fordittatot hogy mind az kiseddőknek az Scholakban, mind penig az egyigyűeknek az Ecclesiaban Lelki eppületökre lenne. SZARASZI FERENCZ által Debreczeni Anyaszent-egyháznak Lelki Pasztora által. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal. 1604. 4r. A—Q6 = 16^{1/2}, iv = 66 sztlan lev. — *Elül*: cziml. és ajánlás 3 sztlan lev.

Ajánlja a szerző Imrefi Jánosnak, Diószeg urának, «Debreczenben Kis aszsz. hav. masodic napján, az Vrnak 1604. esztendejében.»

M. Akad. — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.) — *S. pataki ref. coll.* (cziml., ajánlás s utolsó lev. hij.) — *M. n. Muz.* (Farkas Lajostól, végül csonkán). — Betléren, *gr. Nádasdy-ktárban* (ép).

390

Keresztúr. 1604.

Magyari István. Az Tekintetes, Nemzetes, Nevezetes, Vitez Vrnac, az Nagysagos Nadasdi Ferentznec, Fogaras Földenec örökös, Vasuár, es Sopron Vármegyeknec fő Ispannyanac, az felesges II. Rvdolphus Romai Czaszarnac, Magyar orszagnac Kiralyanac, és io gondviselő edes Attyanac, Lovaz Mestere nec es Tanaczanac, es Dunan innen fő orszag Hadnagyánac

etc. Kit az Vr Isten ez vilagy nyomorult eletből az **δρδc** diczőssegeben magához vót 4. Jan. Anno 1604. Sarvarat Teste felet, es temetesekor lőt ket Praedicatioia **MAGYARI ISTVÁN**-nac. — Az Nemes és Vitézlő Madaraz Miklos Költsegeuel, Niomtattatot Kereszturat Manlius Janos által. 1604. 4r. A—M₂ = 11^{1/2} iv = 46 sztlan lev.

Ajánlva Báthori Erzsébetnek, Nádasdi Ferencz özvegyének.

M. n. Muz. — M. Akad.

391

Lőcse. 1604.

Rimai János és Balassa Bálint versei. Lőcse. 1604. 12r.

Hihetőleg első, ma egy példányban sem ismert kiadás. Léteztéről b. Radvánszky Bélának hozzám 1876. apr. 7-dikén intézett leveléből értesültem, kinek tudósítása szerint «Radvánszky László könyvtárának 1750-ben készült catalogusában előfordul: Rimay és Balassa versei Lőtsén, 1604. duodec. 13. sz. alatt volt akkor Radványban a könyvtárban, jelenleg azonban még nem sikerült felfedeznem.» — Vajon az itt idézett catalogusban az évszám (1604) nem tévedésből áll-e 1704 helyett, mert Lőcsén 1704-ben 12r. csakugyan megjelentek «Balassa és Rimai Istenes Énekei», el nem határozhatom.

392

Nürnberg. 1604.

Molnár Albert (Szenczi). Dictionarium Latinovngaricvm. Opvs novvm et hactenus nvsqvam editvm, in qvo Omnes Omnium Probatorvm Lingvae Latinae Avctorum dictiones & rerum vocabula, quoad fieri potuit, propriissime & exactissime sunt Vngaricè reddita. Nomina item propria Deorum Gentilium, Regionum, Insularum, Marium, Fluviorum, Sylvarum, Lacuum, Montium, Populorum, Virorum, Mulierum, Urbium, Vicorum & similium, cum brevi & perspicua descriptione Vngarica sunt interspersa: quæ singula ita sunt digesta, ut sub initiali sua litera facile reperiantur. — Item vice versa Dictionarium Vngaricolatinvm, in qvo præter dictionvm vngaricarum interpretationem Latinam, adjecta sunt iis vocibus, quarum usus in oratione & styli exercitio frequentior est, Synonyma quam plurima, quæ studiosæ juventuti Vngaricæ, hactenus ista commoditate destitutæ, quasi Sylvam quandam vocabulorum suppeditabunt. Per **ALBERTVM MOLNAR** Szeniensem Vngarum. Accedunt ad calcem libri, Difficiles aliquot voces in Jure Vngarico, cum notatione Ioannis Sambuci.

Ciceroniana item Epitheta, Antitheta & adjuncta. Procurante Elia Huttero Germano: Noribergæ, Cum Sacræ Cæsareæ Majestatis: &c. nec non Regis Galliarum & Navarræ &c. Privilegiis. Anno, c1o 1o civ. 8r.

Czimpl., ajánlat II. Rudolf császárhoz, előszó az olvasóhoz, versi buzditmányok (mind latinul) Ψ és $\Psi \Psi =$ két iv = 16 szztlan lev. — Szöveg: A—Qq, mely tenne 39 ivet = 312 levelet; de az Y iv, egyoldali félszeg nyomtatás következtében, váltva minden kétkét lapját egészen üresen hagyván, és így egy iv helyett két ivet vévén igénybe: így lön az őszves szöveg 40 iv = 320 szztlan (kéthasábos) levél, melyből a ket-tős Y ivben 16 lap, és a Qq ivben a 3 utolsó lap teljesen üres.

Az ajánló levél kelt Altorfban 1604 Aug. 1., megiratott a munka szintén Altorfban 1603 (v. ö. a szöveg «Altorfium» tételét: «Holot ez Dictionariomot írta Albertus Molnar, 1603. esztendőben».) — Első kiadása ez Molnár Albert szótárának, vagyis ezen Szótár *Dictionarium* név alatti egyetlen kiadása; a következő kiadások már *Lexicon* czímet viselnek. — Az Y ivben levő félszogség minden példányban egyaránt megvan; — valamint mindegyiknek utána van kötve a magyar-latin rész is, melynek mint egészen önálló nyomtatványnak czímét külön adom.

M. Akad. (igen szép péld.) Lugossy József ajándékából. — *Bécsi csász. ktár.* — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben, kézirattal kiegészítve.

Molnár Albert (Szenczi). Dictionarivm Vngarico-Latinvm. In vsvm et gratiam Vngaricæ pvbis methodo eadem, qua Latino-Vngaricum, summa diligentia concinnatum: in qvo præter dictionvm singlarvm interpretationem propriam, adiecta sunt iis vocibus, quarum usus in oratione & styli exercitio frequentior est; Synonyma quam plurima, quæ inventuti Vngaricæ hactenus ista commoditate destitutæ, quasi sylvam quandam vocabulorum suppeditabunt: Auctore ALBERTO MOLNAR Szenciensi. Noribergæ, Cum Sacræ Cæsareæ Maiestatis: &c.

nec non Regis Galliarum & Navarræ, &c. Privilegiis. Anno, c10 10 civ. 8r.

Czimpl., ajánl., előszó és versi buzdítmány (mind latinul) (1—8 = egy iv = 8 szttlan lev.; szöveg a—q6 = 126 számozatlan kéthasábos lev.; — végre a lat.-magy. rész czimében jelzett Ciceronis Epitheta Antitheta & Adjuncta (tisztán latin, kéthasábos) és az Errata q7—u4 = 30 számozatlan lev. — Az u4 hátsó lapja üres.

Az ajánló levél Báthori István szathmári és szabolcsi, Rákóczi Zsigmond tornai és munkácsi, Turzó Szaniszló szepesi főispánhoz és Tököli Sebestyénhez, valamint a magyar és erdélyi tanuló ifjusághoz intézett fölötte érdekes előszó, mind latinul, kelt Altorfban 1604. Aug.

A latin-magyar rész után köive, megvan a föntebbi szám alatt említett könyvtárakban.

Ujabb kiadásai: Hanau 1611., Heidelberg 1621., Frankfurt 1644. és Nürnberg. 1708.

394

Várad. 1604.

Szárászi Ferencz. Catechesis (mint *Debreczen. 1604*)

Varad. 1604. 8r.

Emliti MILLER, *Fragmenta veteris Typogr. M. Varadiensis* 31. 32. l. — Létezett-e valósággal, a debreczeni 1604-diki 4r. kiadás mellett, ezen egyedül Miller által említett várad 1604-diki 8r. kiadás, azt a különben is megbízhatatlan Miller hitelére annál kevesbbé merem állítani, mert ő LAMPÉRA, (illetőleg Ember Pálra) hivatkozik, kinek idézett helyét, *Hist. reform. in Hung.* 128. l. utánolvasva meggyőződhetünk, hogy Ember Pál Szárászi kátéjának várad 1604-diki kiadásáról mit sem tudott, de még az első debreczeni 1604-diki kiadást sem ismerte.

395

Basel. 1605.

Calepinus (Ambrosius). Dictionarium Vndecim Lingvarum, iam postremo accurata emendatione, atque infinitorum locorum avgmentatione exornatum Respondent autem Latinis vocabulis, Hebraica, Graeca, Gallica, Italica, Germanica, Belgica, Hispanica, Polonica, *Vngarica*, Anglica. Onomasticon vero seorsim adjunximus. Cvm gratia et privilegio Imperatorio. Basileæ. (1605). 2r. 1582 lap. — Onomasticon 302. lap. — *Elül*: czimpl., typogr. lectori, Calepinus Senatui populoque Bergomensis, Vita Calepini 4 szttlan lev. *végül*: Colophon 1 levél.

Colophona: «Basileæ per Sebastianvm Henricpetri: Anno Salvts nostræ recuperatæ cIo Io cv.»

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (a colophon hij). — *S.-pataki ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Fáy-ktárban* Tibold-Daróczon.

396

Debreczen. 1605.

Bornemisza Miklós. Historia Mikeppen az Szent Eleazar Pap Antiochus Kiraly alat az Istennek törvényenek meg tartasaert, Martyromsagot szenvedet, az ű feleségevel es het fiaival egyetemben, az mint meg Vagyon irvan Maccab. 6. es 7. reszeben. Enekbe szóróztatet: BORNEMISZA MIKLOS altal. Nota: Nagy banatban David etc. 4r. A6 = 6 szatlan levél.

Colophon: Debreczenben, Nyomtattatot 1605.

Végső verse: Az ki ez eneket szorze versekben
Nevet el be ira versek fejeben,
Az ezer öt szazban es hatvan nyoltzban,
Istennek hivein keserűsegeben.

Versfejekben: Martirium Eleasaris et septem filiorum eius cum matre sđlo onographice descriptum per NICOLAVM BORNEMISSA in lavdem altissimi Amen.

Régibb kiadása: H. n. (XVI. száz.).

Debreczeni ref. coll. (Szárászi Catechismusa Debreczen. 1604. után kötve, több szent historiás énekkel).

397

Debreczen. 1605.

Debreczeni S. János. Militaris Congratulatio Comitatus Bihariensis ad Illustrissimum Principem et Dominum Stephanum Botskai de Kis Maria etc. ob victoriam eidem divinitus concessam et felicem reliquarum rerum ab eodem Divino Consilio in eliberationem totius Pannoniæ susceptarum Successum etc. hungaricis rhythmis Celebrata et decantata per JOANNEM S. DEBRECINVM, Requisiteorem Capituli Varadiensis. Debrecini Excudebat Paulus Rhaeda Lipsensis Anno 1605. 4r. A iv = 4 szatlan lev.

M. Akad. ktárában.

398

Grätz. 1605.

Pázmány Péter. Az mostan tamat vy tvdomaniok hamissagának Tiiz nilvan valo bizonisaga. Es reovid intes a Teoreok

Birodalomrvl, es vallasrvl. Iratot PAZMANI PETERTVL. Lactant. lib. 5. Instit. Diuin. cap. I. Si sacrilegis, et proditoribus, et veneficis, potestas defendendi sui datur. Nec praedamnari quenquam incognita causa licet, Non iniustè petere videmur, vt si quis erit ille, qui inciderit in haec, si leget, perlegat: si audiet, sententiam differat in extremum. Sed noui hominum pertinaciam. Nunquam impetrabimus. Timent enim, ne a nobis reuicti, manus dare aliquando cogantur. Graecii Styriae, per Georgium Widmanstadium, Anno M.DC.V. 4r. 113 lev. — *Elül*: cziml. ajánlás (Pethe Márton kalocsai érseknek, latinul) 4 sztlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti Egyetem. — Pozsonyi káptalan.

399

Prága. 1605.

Loderecker Péter. Dictionarium septem diversarum linguarum, videlicet Latine, Italice, Dalmatice, Bohemicè, Polonicè, Germanicè, et Vngaricè, vnà cum cuiuslibet Linguae Registro siue Repertorio vernaculo, in quo candidus Lector, sui idiomatis Vocabulum, facilè inuenire poterit. Singulari studio et industria collectum a PETRO LODERECKERO Prageno, Bohemo etc. Cum gratia et Priuilegio Imperiali. ker. 4r. A—yyy = 68 iv = 272 sztlan levél. — *Elül*: cziml. előszó 7 nyelven, 8 sztlan lev.

Colophon: Pragæ, E Typographæo Ottmariano. Impensis Authoris cIo Io cv.

Tulajdonképen nem más, mint Verantius Faustus Velenczében 1595. nyomtatott öt nyelvű szótárának új kiadása, megtoldva Loderecker Péter által a lengyel és cseh nyelvvel.

M. n. Muz. — Szombathelyi praemontréi zárd. — Fáy-ktárban Tibold-Darócson. — Szathmári püsp. ktár (cziml. hiján). — Lugossy Főzsefnél.

400

Tigurum. 1605.

Frisius Jakab János. Különbkülönbféle Elmélkedések és Könyörgések. Tigurum. 1605. 8r.

Igy adja e könyv czimét, melynek én csak egy czimlaptalan csonka példányát láttam, SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 16. l. — Ezen példány 8. lapján az előljáró beszéd így végződik: «Adatott Tigurumból. 1600. esztendőben. Johannes Jacobus Frisius S. Theol. Professor.» S ezen kelet után van kétségtelenül e könyv Tigurum. 1600-ra téve a Teleki-könyvtár czimtarában. *Biblioth. Sam. Com.*

Teleki Pars III. 432. l. Ki volt Frisius e munkájának magyarra fordítója, nem tudhatjuk. — A könyv megjelenési helyét és évét csak Sándor István hitelére adom.

A *Teleki-ktár* egyetlen péld. igen csonka (megvan 5—12, 17—242, 245—246 és 251. 252. lap; a többi hiányzik).

401

H. n. 1605.

Hodászi Lukács. Halotti beszéd Báthori István felett. H. n. 1605. 8r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 16. l. — Nem láttam.

402

Debreczen. 1606.

Ujfalvi Imre. Az exequiis defunctorum. Halot temeteskorra valo Enekek. Azoknak kedvökert kik illyen utolso szükségben szolgálnak, őszve szedegettettek, es ki bocsattattak. Mastan uyobban Corrigaltatott. Hebr. 9. 27. El vegezet dolog hogy az emberek egyszer meg hallyanak, az utan itilet leszén. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal, M.DC.VI. 4r. A—F2 = 5^{1/2} iv = 22 levél.

Cziml. 1. szltan lev., előlj. beszéd «Debreczenben Pünkööst hav. 12. napjan. 1598. E. S. U». és szöveg 19 szzott levél; végén Dies iræ latinul és magyarul, intés, mut. tábla 2 szltan levél.

Régibb kiadásai: Debreczen 1598 és 1602.

Egyetlen péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárdban* (Gönczi György Debreczenben 1616-ban nyomtatott énekes könyve után kötve).

403

Grätz. 1606.

Pázmány Péter. Keresztyeni Imadsagos Keonyv, melybe szep aytatos Keoneorgesek, Haladasok es Tanusagoc foglaltatnac, es reovid tanusagh, mint ismerhesse megh akar mely egyűgyű ember is az igaz hitet. Greczbe 1606. 12r. 268 lev.

Ajánlva van Kapi Annanak, Hethesi Pethe László nejének.

Első kiadás. Ujabb kiadásai: Pozsony 1610. 1625. 1631, 1650. Bécs 1665., Lőcse. 1674. Nagy-Szombat 1701.

M. nemz. Muz.

404

Bártfa. 1607.

Biblia. Bártfa. 1607. 2r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 16. l. Töredékei megvannak a s.-*patiki ref. coll. ktárában*. Lásd TOLDY, *M. irod. tört. III. köt. 95. és 98. l.*, hol én e csonka bibliát, minthogy ottani kutatásom alkalmával a könyvtárból használatra ki volt adva, nem láthattam.

405

Bécs. 1607.

Balassa Bálint. Campianvs Edmondnac Iesvs neve alatt vitezkedet Theologusnak, es nem régen Angliában az közönséghes keresztien hitért martyromsaggal koronazotnac, Tiz Magiarul irot okai: kikben azt aggia tuttocra az Angliai tudós Academicusoknak, my vitte őtet arra hogy egiedül az eghéz Angliában lakozo Cáluinistáknac, az Hitnec dolgában bayt méért legien küldeni. BALASSA BALINTTOL iratot: I. Pet. 3. v. 15. Készec legietek mindenkoron minden embernek a ki tölletec okát kiuannia, a bennetec lakozo remenséghről es hitről valo elég tetelre. Viennae Austriae, Typis Margarethae Formicae, Viduae Anno M DC VII. 8r. 109 lap. — *Elül*: cziml., és ajánlás 8 sztlan levél.

Ajánlja Dobokay Sándor Forgách Zsigmond Nógrád vármegyei főispánnak, kir. tanácsosnak és pohárnok mesternek, «Bechiben Kys Aszszeni hauaban Nagi bodogh Aszszeni napian: Ezer, hat száz, hat esztendőben.» — Az előszóból kitetszik, hogy Balassa Bálint ezen munka fordítását nem végezte be teljesen, s halála után a fordítást Dobokay Sándor fejezte be s adta ki. — Dobokay 1594. majus 26-án jelen volt a haladokló Balassa Balint mellett, ki a cath. hitben, buzgón meggyónva halt el.

Egyetlen péld. a m. nemz. Muzeumban.

406

Grätz. 1607.

Pázmány Péter. Kerezteni Felelet. A Megh Dvcsövlit Szentek Tiszteletirül, Ertünk valo könyörghesekrül, es Segitsegül hiuasokrul. Iratot PAZMANI PETER által. Az Gyarmathi Miklos Helmeczi Praedicatornak, A Bodogh emlekezetü Monoszloi Andras Vesperiny Püspök, es Posoní Praepost könyue ellen irt csacsogasira, Graecii Styriae, Per Georgivm Widmansta-

divm, Anno Domini M.DC.VII. 4r. 100 levél. — *Elül*: cziml., ajánlás (Forgács Zsigmond nógrádi főispánnak, ország bírójának, latinul), a ker. olvasónak stb. 10 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 16. l. helyesen teszi 1607-re, de tévedésből 20. l. 1617-re is fölhozza.

Pesti egyetem. — Pozsonyi káptalan.

407

Herborn. 1607.

Molnár Albert (Szenczi). Psalterium Ungaricum. Szent David Kiralynac es Prophetanac Szaz ötven Soltari az Franciai notáknac és verseknec módgyokra most úyonnan Magyar versekre fordittattac es rendeltettec. SZENCI MOLNAR ALBERT által. MDCVII. Herbornában Nyomtattatot Hollos Christof által. 12r. 425 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd 12, *végül*: registrom, errata 3 sztlan levél.

Első kiadás, melyet három századon keresztül igen számos kiadás követett.

Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — M. n. Muz. (csonkán, cziml. és utolsó 2 lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — Megvolt *Bártfai László kárában* is. Lásd: *List et Francke, Catalogue* 1871. 4. l.

408

Herborn. 1607.

Molnár Albert (Szenczi). Kis Catechismus, avagy az keresztyén hütnecc részeiről rövid kérdésekben es feleletekben foglaltatott tudomány, az mint sok tartományokban valo Egyházakban es Iskolákban szoktác tanítani az együgyöeket és a gyermekeket. Szent Irasbéli mondasokkal, es Imadsagokkal egyetemben. Szedetött az Haidelbergai öreg Catekismusból. 1607. Herbornában Nyomtattatott Hollos Christof által. 12r. 69 lap.

Pesti ref. coll. — M. n. Muz. (utolsó lev. hij.). Megvolt *Bártfai Lászlónál* is (Catalogue 1871. 4. l.), mindenütt Molnár Albert 1607-diki Soltára után kötve.

409

Bártfa. 1608.

Bocskai István Apológiája. Bártfa. (1608).

Ezen ma egyetlen példányban sem ismert s irodalomtörténetiróink által nem említett könyv emlékezetét PÁZMÁNY PÉTER-nél találtam az Alvinczi Péterhez intézett *Öt szép levél első kiadásában.* Pozsony 1609. 100. lev. e szavakkal: «Mi az oka, hogy az felföldi Caluinista kialtoc, abba az *Apologiaba* oltalmazó irásba, melkiet Bártfan nem reghen nyomtatánac, megh akaruán mutatni, hogy az megh holt Bocskai István, nem volt Arianus, anni sok modnekül valo hazugsághokat fűttec egybe?» — Pázmány *e. h.* 100—102. lev. ezen könyv hét állításának czáfo-

410

Bártfa. 1608.

Magyarasztat : **Evangeliumoknak**, mellyek az Apostalok-
 nak, és a... napiaira rendeltettek, és Eztendő
 által... elegendőben oluastatnak és hirdettet-
 nek. Sz... Postillaiából Magyar nyelvre fordíta-
 tott. (J... nem hallottáké? sőt inkább mind ez
 az... az ő hangosságok, és az földnek kereg-
 gy... beszédek. Bartphan Klöz Iakab nyom-
 tatta. 1608. esztendőben. 4r. 237 lap. — *Elül*: cziml. aján-
 lásnak 2 sztlan lev.
 ...enialvi Thurzó Zsuzsánnának, Forgács Zsig-
 mond... Klöz Iakab, Könyvnyomtató».
 ... Bartphan Nyomtatta Klöz Iacab, 1608. Ezten-
 dőben.
 ... — *S-pataki ref. coll.* (3 első és legutolsó levele kézirattal
 ...)

411

Hanau. 1608.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Biblia Az az: Istennek Ô es
 Uj Testamentomanac Prophetac es Apastaloc által megira-
 tott szent könyvei. Magyar nyelvre fordítatott egészszen, az
 Istennek Magyarorszagban valo anya szent Egyházának epü-
 léskére. CAROLI CASPAR Elöljarobeszédével. Ez masodic kinyom-
 tást igazgatta néhol megis jobbitotta SZENCI MOLNAR
 ALBERT. Hanoviaban Nyomtattatott Halbejus Janos által,
 Levinus Hulszius örökösinek költségével. MDCVIII. esztendőben.
 4r. Ó testamentom 588. — Propheták 224. — Apocryphus
 könyvek 194 (*hibásan 186.* lap helyett) — Uj Testamentom.
 254. lap. — *Elül*: Cziml., ajánlás, Károlyi Gáspár előbeszéde
 a vizsolyi 1590-diki első kiadáshoz és registrom 12 sztlan lev.
 Ajánlotta Sz. Molnár Albert latinúl és magyarul Móricz
 hesseni fejedelemnek.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *S-pataki ref.*
coll. (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.) — *N.enyedi ref. coll.* — *Pápai ref.*
coll. (2 péld.) — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Szebeni ev. lyc.* —

Pozsonyi ev. lyc. — Sz.-keresztúri unitár. gymn. — Pesti ref. coll. (csonkán).
— Nagy István, Bártfai László s több magánosok ktárában.

412

Hanau. 1608.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Davidnac Soltari, az Franciai notaknac és versek nec módgyokra Magyar versekre forditattac és rendeltettec Az SZENCI MOLNAR ALBERT által. Hanoviában Nyomtatott 1608 esztendőbe. 4r. 69 lap. és Regestrom 1 szzztlan lap. Hozzá járul: Kis Catechismus. 71—79. l.

Példányai legtöbbynire egybekötte található k a Szenczi Molnár Albert által Hanauban 1608 ban kiadott Bibliával.

413

Hanau. 1608.

Bocskai István Apologiája. Hanau. 1608.

Ezen ma egy példányban sem ismert könyv emlékezetét Szenczi Molnár Albert saját kezével irt Naplójának 533. lapján találtam (a maros-vásárhelyi Teleki-könyvtárban) e szavakkal: «1608. 12. Junij. recudi curavi Apologiam Ungaricam Boczkai».

Első, egy példányban sem ismert kiadása: Bártfa. (1608.)

414

Debreczen. 1609.

Alvinczi Péter. Egy tetetes, neve vesztett Pápista embertől, S. T. D. P. P. től küldetett szines öt Levelekre rend szerint való Feleleti ALVINCZI PÉTERTŐL a Kassai M. Ekklesia Lelki Pásztorától. 8r.

Igy adja e könyv czimét BOI, *Athenas* 7. l., ki mint előadásából kitetszik, Alvinczi ezen munkáját látta és olvasta. Irva van Pázmány Péternek Alvinczihez irt s 1609-ben nyomtatott öt levele ellen. — Hogy Alvinczi ezen vallásos polemicus munkáját 1609-ben Debreczenben nyomtatta, kitetszik Mágócsi Ferencz főispánhoz és főkapitányhoz intézett s Kassán 1609. sept. 29. kelt leveléből, melynek eredetije a gyula-fejérvári káptalan levéltárában, másolata pedig megvan az *erd. Muzeumban*, (*Fos. Com. Kemény Apparatus Epistolaris ad Hist. Trans. III. köt. 387. 388. l.*) — Ma egy példány sem ismeretes. — 1849-ig megvolt a *nagyenyedi ref. coll. ktárában*, gr. Bethlen Kata könyvei közt. — Bizonyosan tévedt SÁNDOR ISTVÁN, ki ezen könyvet a XVII. századi évnélküli könyvek között *M. könyvesház* 67. l. említi s Kassán nyomtatottnak állítja.

415

Nagy-Szombat. 1609.

Pázmány Péter. Az Nagi Calvinvs Ianosnac hiszec egy Istene Az az: Az Calvinvs ertelme szerent valo igaz magyarazattia az Credonac: Mely, az Caluinus tulaidon könyveiből, hyuen,

es igazán egybe szedettet, az Caluinista Atiafiaknac lelki eppületekre, es vigasztalásokra. S. T. D. P. P. (Sacrae Theologiae Doctor Petrus Pazmany). Nyomtattatot Nagyszombatba, M.D.C.IX. esztendeben. 8r. A—C, a, b, D, d, (4 levelenként) c (6 lev.), E—Z, Aa—Nn (4 levelenként) = 152 sztlan levél.

Egyetlen példánya, melyből közben 3 levél (Dd 2—4) hiányzik, a *m.-szigeti ref. lyceum ktárában*.

416

H. n. (Pozsony). 1609.

Pázmány Péter. Egy Keresztien Predikatorvtl. S. T. D. P. P. Az Cassai nevezetes tanitohoz Alvinczi Peter Vramhoz. Iratot eot szep level. I. Az Papistak Baluaniozasárul. II. Minemű szabadsághot aggianak az Papistak, az Hittel kötöt foghadásnak fel bontására. III. Mint tanicsak az Papistak, hogy iob az Papnak hazasságh kiűül latorkodni, hogy sem hazas társhoz kötelezni maghat. IV. Egy Papista embernek, ennihany esztelen dolgokrul valo kerdezkesesírül. V. Mely meltatlan neuezik Baluaniozoknak, es Eretnekeknek az Luther, es Calvinus kőuetőyt. Nyomtattatot G. S. P. G. V. T. A. M.DC.IX. 8r. 133 levél. — *Végül*: nyomt. hibák, latin versek Alvinczi ellen 3 sztlan lev.

Nyomdai kiállításá után ítelve kétségtelenül pozsonyi nyomtatvány. — Ez ellen írta Alvinczi Debreczenben 1609-ben kiadott feleletét, mely ellen Pázmány még 1609-ben megírta és kiadta ezen felelet megrostálását. — Ujabb, Pázmány által átdolgozott kiadása megjelent Pázmány Kalauzának első kiadása mellett, Pozsony. 1613. 2r.

Egyetlen példány az *erd. Muzeum ktárában* (gr. Teleki Domokos gernyeszegi ktárából).

417

(Pozsony). 1609.

Pázmány Péter. Alvinczi Peternek sok tetovaazo kerenghesekkel, es czeghéres gyalazatokkal fel halmozot feleletinek, rőüjd és keresztyeni szelidségghel való megh rostalása. Irattatot. PAZMANY PETERTVVL az Iesvitak rendin való legh kisseb Tanitótúl. Nyomtattatot. M.DC.IX. Esztendőben. 8r. 128 lap.

Betüi után ítelve pozsonyi nyomtatvány.

Egyetlen példánya a *m.-szigeti ref. lyceum ktárában*.

418

Várad. 1609.

Szegedi Dániel Magyar predikációi. Várad. 1609. 4r.

Említi ezen irodalomtörténetünkben ismeretlen könyvet Gyöngyösi Pál 1787-ben Benkő Józsefhez irt levelében, mely 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. könyvtárában, Benkő kéziratái közt (Chartophylax III. köt. 57. l.), mint kitetszik gr. Kemény József Lexicon Eruditorum Hung. cz. kéziratából, az erd. Muzeum kéziratárában.

419

Debreczen. 1610.

Lex Politica Dei, Az az, Mindenféle Törvények, Iteletek es Rend-tartások, Kik főkepen az külső Polgari tarsasagra tartoznak: Melyben meg irattatik, az Isten mit kivannyon es mit tiltszon az emberektül. Az szent irasbol ózve zedegetteten, Es nagyob haszonert, az Iustinianus Csaszarnak el rendeltetet, es ki mondattatot törveninek rendi szerint XLIIII. Reszekre osztattatot. Minden tiszt-viselőknék, tudni illik, mind Egy-hazi személyeknek, mind penigh külső Polgari tarsasagban levő Biraknak és Törvenytevőknek kedvőkert, Németből Magyarra fordittatot. Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal, 1610. 4r. 74 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás és mut. tábla. 4, *végül*: Index titulorum 1 sztan levél.

Ajánlva van Szerdahelyi Imrefi Jánosnak, Báthori Gábor erd. fejedelem fő tanácsosának, Diószegi Urnak stb.

Az előljáró beszédben mondja Lipsiai Pál, hogy e német könyvet «hasznosnak es meltónak itilem vala lenni, hogy azt Magyar nyelven is megírnám, és — kibocsátanám»; a fordítást azonban nem mindenestől fogva tulajdonítja magának, minthogy derék textusát «mind az Visolyi Biblianak Magyarsaga szerént irtam.»

M. n. Muz. — *Késmárki ev. lyc.* — Csetneken, a gömöri ev. esp. ktárában. — *Fáy-ktárban* Tibold-Daróczon (végén az Index hij.). — M.:vásárhelyi *Teleki-ktárban* (csonkán, 1—64 lap).

420

Debreczen. 1610.

Lex Politica Dei, Az az, Mindenféle Törvények Iteletek; es Rend tartások, Kik főkepen az külső Polgari társasagra tartoznak. Az Szent Irasbol ószve szedegetteten, es nagyob haszonert, az Iustinianus Czaszarnak el rendeltetet es ki

mondatot törveninek rendi szerint XLIII Reszekre osztattatott. Minden Tiszt-viselőknék, tudni illik, mind Egy-hazi személyeknek mind penig külső Polgari tarsasagban levő Biraknak es Törvény-tevőknek kedvökert, Nemetből Magyarra forditattatott. Debrecenben Nyomtatta Lipsiai Pál, 1610. 12r. 122 lev. — *Elül*: czimlap, Lipsiai Pál ajánlása stb. 10, *végül*: Index titulorum 4 sztlan levél.

Pesti egyetem. — *S.-pataki ref. coll.* — *Erd. Muz.* (egyetlen lev. A6 hijával, melyen Lipsiai Pál ajánlása végződik).

Ezen 12r. kiadást ismerte és említi BOD, *M. Athenás* 195. l., míg csak a 4r. kiadást hozza föl SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 17. l.

421

Grätz. 1610.

Draskovics János. Horologii Principvm, Az az, Az Feiedelmek Oraianak, Masodik Keonyve. Elsőbe Az böcsülletes GVEVARA ANTALTVL, Accitaniai Püspöktül, az Eotodik Caroly Csaszarnak Tanacsatül, Vduari Prædicatoratül, es Historicusatül Spaniol nyeluen irattatott. Mostan pedigh Az Tekintetes es Nagyságos DRASKOVITH JANOS, az Hatalmas masodik Rudolphus Romai Csaszarnak, &c. Magyar orszagban fő Tarnok mestere, Tanacsa es Komornikia által, uyonnan Magyar nyelure fordittatott. Mellybe szep es gyöndörűseghes historiak, es annak fölötte ieles tanusagok, ekes intesek foglaltatnak, mikeppen kellessek az Fejedelmeknek, es fő Vraknak az szent hazassagba, es az ő magzattyoknak fel neueleseken magokat viselniék. Greczbe nyomtatta Widmanstadius Giörgy, 1610. esztendőben. 4r. 183 lev. — *Elül*: Cziml., ajánlás, és Marcus Aurelius császár élete 6, *végül*: errata 1 szztlan lev.

Draskovics ajánló levele nejéhez Istvánfi Évához kelt «Comaromban Giümdölcs olto bodog Aszon nap taiban. 1610. esztendőben.»

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti coll. ref.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *M. Akad.* (csonkán). — *S.-pataki ref. coll.* (elül 7, végül 3 lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* (csonkán).

422

Hanau. 1610.

Szenczi Molnár Albert. Novae Grammaticæ Ungaricæ succincta methodo comprehensæ, et perspicuis exemplaribus

illustratæ Libri Duo. Ad Illustrissimum Principem ac Dn. Dn. Mauritium juniorem, Hassiæ Landgravium etc. Autore ALBERTO MOLNÁR SZENCIENSI. Hanoviæ, Typis Thomæ Villeriani: impensis verò Conradi Biermanni et consort. c1010cx. 8r. 202 (hibásan 120) lap.

Ajánlva latinul Móricz hesseni fejedelemnek.

M. n. Muz. — *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában* (Török Jánostól). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Lócsei ev. gymn.*

423

Kolozsvár. 161p.

Petki János. Az Virtvsnak es Volvptasnak egy massal valo vetekedések, kit az Erdelyi Nemes Iffiaknak tanusagara, most fordítottak Magyarul Silius Italicusból. Nyomtatot Colosvarat 1610. Esztendőben. 4r. A—C₃ = 11 sztlan levél.

Szerzője az 1607—1609-ben erd. cancellárságot viselt Petki János a versfejekbe így jegyzette be nevét: Joanness Petki.

Végső verse: Ezer hat zaz és nyoltz bolygo esztendőben,
Hogy Magyar Corona Nemetnek feieben,
Posomban tetetek Magyarok földőben,
Mattias Kiraly lőn, ezt ugy irak Erdelyben.

VEGE.

M. Akad. — *Erd. Muz.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn. Jakab Elektől* (cziml. hiján).

424

Pozsony. 1610.

Pázmány Péter. Keresztyen Imadsaagos Keonyv, Mellyben szeep aitato keonyeorgesek, es tanvsaaok foglaltatnak. Irattatot PAZMANY PETERTwl. Es most Vyonnaan másodsor Nyomtattatot: Posonban M.DC.X. Esztendeoben. 8r. 732 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, naptár 26, *végül:* nyom. hibák 1 sztlan lev.

Első kiadása: Gratz. 1606.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

425

Pozsony. 1610.

Pázmány Péter. Posonban lőt Praedikatio, Pazmany Peter: által: Azon az napon, mellyen amaz tündér módra változandó alhatatlanságnak tükőre, Thordai Janos Barát, harmadszor ki őltőzöt az csuklyából: Pünkősd utan XII. Vasár-

nap: Kis asszony havának 22. napján, M.DC.X. esztendőben. Egy keresztyen halgatótúl az eleven nyelv után, írásban foglaltatot, és az hivek eppületire szem eleiben ki bocsáttatot. Musiponibá Nyomtattatot, Anno M.DC.X. 4r. A—D = 4 iv = 16 sztlan lev.

Hogy a nyomtatási hely Musiponi nem más mint Pisonium = Pozsony, a nyomdai kiállításból is bizonyos.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktárában*.

426

Debreczen. 1611.

Verbőczy István. Decretvm Juris consuetudinarij, Incltyi Regni Hungariae et Transylvaniae. Az az, Magyar es Erdely-Orszagnak Törvény könyve. VERBŐCZI ISTVAN által Iratot, 1514. Ezten: Mostan Deakul és Magyarul, Egy hasznos Regestrommal egyetemben uyobbán ki bocsáttatot. Cum Gratia et Privilegio. Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal, 1611. 4r. 513 szzott és 3 sztlan lap. — *Elül*: cziml., Verbőczy latin ajánlása, approbatio stb. 8 sztlan lev.; Prologus A—G1 = 25 lev., *végül*: Index verborum a—c2 = 18 sztlan lev.; Carmina 1 lev. — Index seu Enchiridion 92 szzott lap.

A Verbőczy latin ajánlásához tett jegyzetből kitetszik, hogy ezen kiadást ifj. Heltai Gáspár kolozsvári nyomdász és városi jegyző eszközölte, használva a régiebb magyar fordításokat, melyeken fáradoztak 1565. Veres Balázs, 1571. öreg Heltai Gáspár és «Ismeg, 1589. Esztend. Lasskai Janos, Erdelyben, akkori Fejervári Captalan». — Ezen adatra építve vette föl SÁNDOR I. TVÁN *M. kház* 11. l. Laskai fordítását h. n. 1589-re, melyet én, minthogy nyomtatásban soha meg nem jelent, mellőztem.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Soproni ev. lyc.* — *Késmárki ev. lyc.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Lőcsei ev. gymn.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson (cziml. hij.)

427

Hanau. 1611.

Molnár Albert (Szenczi). Lexicon Latino-græco-hungaricum: Summâ deligentia collectum, adauctum & nunc recens excusum, In quo & propria nomina pro Studiosis orthographiæ Græcæ sunt expressa, & appellativis synonyma Græca passim inspersa sunt non pauca: Vocibus verò positione et diphthongis carentibus, subjecti sunt versus veterum Poëtarum, quantitates syllabarum indicantes. Item Dictiones Ungaricæ Sin-

gulari studio collectæ, Latinè conuersæ, in alphabeti ordinem digestæ, & tertia sui parte adauctæ, synonymisq; Latinis locupletatæ: Quibus interspersa sunt usitiora Proverbia Ungarica, cum adjectis æquipollentibus adagiis Latinis: quæ omnia sub initiali vel præcipua Prouerbii Ungarici voce facile reperientur, Auctore ALBERTO MOLNAR SZENCIENSI. Accessit ad calcem libri, IOH. HONTERI Transylv. Poema De rerum vocabulis. Item ADAMI SIBERI De officiis Scholasticorum *Ἠρακλειστικὴ* Iambica. (A hanauai nyomda czimere fametszetben.) Hanoviæ Typis Thomæ Villeriani, Impensis Conradi Biermanni et consort. MDCXI. 8r. 915 lap. — *Elül*: czimlevél, ajánlás (Magyarország és Erdély főurainak, esepreseinek és papjainak Marburgi. 7. Martý. Anno MDCXI.), üdvözetek Molnárhoz (Scultetus Abraham, Lavater Joan. Rud., Biermann Conr.), Catalogus auctorum etc. 8 sztlan lev.

Első kiadása: Hanau. 1604.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Kassai jogakad. — Szegedi k. rendi ház. — Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esperesség ktárában. — Erd. Muz. (cziml. hij.) — Pannonhalmi apátság (cziml. hij.) — M.-vásárhelyi francisc. zárda (cziml. és első lev. hij.) — Lugossy Józsefnél (cziml. hij.).

428

Hanau. 1611.

Molnár Albert (Szenczi). Dictiones Ungaricæ, Summo studio collectæ et Latinè conversæ, juxtaque ordinem literarum, prout scribi solent, digestæ, Nunc denuo diligenter emendatæ, plurimis vocibus, formulisq; loquendi Latinè redditæ auctæ: & usitatoribus Proverbiis Ungaricis, cum Latinis Adagiis æquipollentibus locupletatæ; quæ ad initialem vel præcipuam Adagionis Ungaricæ vocem facilè invenientur. Auctore ALBERTO MOLNAR SZENCIENSI. (A hanauai nyomda czimere.) Hanoviæ, Typis Thomæ Villeriani, Impensis Conr. Biermanni et consort. Anno Domini MDCXI. 8r. 335 lap.

Példányai, mint a fõntebbi szám alatt, s ezeken kívül a *debreczeni ref. coll.* (a latin-görög-magyar szótár heidelbergi 1621-diki kiadása után kötve), *m.-vásárhelyi ref. coll.* és a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában*; ezen utóbbi, valamint az erd. muzeumi és pannonhalmi példány végül csonka.

429

Kassa. 1611.

Kürti István. Az elő Istenhez való aietatos imatsagokat magában Foglalo Könyvéczke, Deákbol Magyárrá fordeítatot, és bizonyos reszekbe foglaltatot. KÜRTY ISTVÁN Szeredi Ecclesianak méltatlan lelki Paztora által. Psal. LXXI. Vers. 9. Ne vess el engemet az én vésegemnek ideién: mikor el fogyand az én eröm, ne hagy el engemet. Cassan Fischer Iános Nyomtatta. M.DC.XI. 12r. 547 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 12 sztlan lev; *végül*: Index 8 sztlan lap.

Ajánlva van Czobor-szentmihályi Czobor Erzsébetnek, Bethlenfalvi gr. Thurzó György nejének. «Szeredtbe Nagyságodnak alazatos szegeny szolgália Kürti István Szeredi Ecclesiának meltatlá Paztora. M. P.»

Egyetlen teljes példánya a *pesti ref. coll. ktárában*. — Czimlap nélkül s többekesbbé csonkán, *m. n. Muz.* — *M. Akad.* és *m.-v. Teleki-ktárban*.

430

Keresztur. 1611.

Kalendárium. Nyomt. FARKAS IMRE. Keresztúr. 1611.

Ajánlva Nádasdy Tamásnak.

M. n. Muz. — Ismertette Mátray Gábor, *Uj M. Muzeum* 1853. II. 182. l.

431

Pozsony. 1611.

Veresmarti Mihály. Tanácskozás, mellyet kelljen a különböző vallások közzül választani. Irta LESSIUS LÉNÁRD. Ford VERESMARTI MIHÁLY Posonyi Kanonok. Pozsony 1611.

Hogy Veresmarti ezen fordításának első kiadása Pozsonyban 1611. jelent meg, ezen munka pozsonyi 1640-diki kiadásából tudjuk, melynek czimlapján említve van az első és második kiadás, 1611. és 1612. mind egyik Pozsonyban. Ma az első kiadásból egy példány sem ismeretes. — Az első kiadás Homonnai Drugeth György országbirónak volt ajánlva. IPOLYI ARNOLD, *Veresmarti Mihály élete* 237. l.

432

Bártfa. 1612.

Mihálykó János. Hét Praedicatio, az Isten fiainak örök electekről; Elsőben Barazlóban Német nyelven POLLIO LUKACZ által praedicaltatot. Mostan penig Az sok kerezt alat meg kőseredet es szúuőkben meg háborodot Magyar nemzetnek vizgztalására Magyar nyelvre fordítatot és irattatot MIHALYKO

JANOS Az Epperiesy Magyar Gyűleközetnek méltatlan Lelki= Paztora által. Ioan. 17. v. 5. Ez az örök élet, hogy tégedet, egyedül ismerienek lenni igaz Istennek, és az kit el boczátál az Iesus Christust. Bartphan Nyomtattatot Klöz Jacob által, 1612. Eztendöben. 8r. 344 lap. *Elül*: cziml. ajánlás, latin versek és Synopsis 15 szatlan levél.

Colophon: Bartphan Nyomtattatot Klöz Iakab által, M DC XII. Eztendöben.

Ajánlva van Czobor-Szentmihályi Czobor Erzsébetnek, gr. Thurzó György nádor nejének.

Pesti ref. coll. — *Kassai jogakad.* — *Kolozsvári ref. coll.* (utolsó lev. hij. *M. n. Muz.* (cziml. hij.) — *Erd. Muz.* (cziml. és utolsó 3 lev. hij.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 csonka péld., egyikben csak a cziml. hij.) — Betléren a *gr. Nádasdyktárban* (utolsó lev. hij.) — *Pozsonyi ev. lyc.* (cziml. hij.).

433

Keresztur. 1612.

Agenda, az az: Szent-egyházi cselekedeteknek, avagy szentségeknek, és egyéb egyházi szolgálatok ki szolgáltatásának modgya. I. Cor. 10. Vagy esztek, vagy isztok, vagy valamit cselekesztek, mind az Istennek ditsőségére tselekedgyetek. Kereszturat nyomtatott Farkas Imre által. 1612. 8r. A—H = 8 iv = 64 szatlan levél.

Ajánlják latinul a Sopron, Vas és Zala vármegyei s szomszéd egyházak lelki pásztorainak «Seniores, Iohannes Reczes, Georgius Tokoych. Leonhardus Widos. Stephanus Klazekouits».

Első kiadása: Keresztúr. 1598.

Egyetlen példány a *m. n. Muzeumban* (cziml. és utolsó levele s közben is néhány levele kézirattal pótolva).

434

Oppenheim. 1612.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Biblia Az az: Istenec Ô es Uy Testamentomaban foglaltatott egész szent Irás. Magyar nyelvre fordítatott CAROLI GASPARI által. Ez kised forman valo kinyomtatásnac, az Franciai notákra rendelt Soltar könyvel eggyütt, utánna vettettec egyéb válogattot Psalmusoc, innepi Enekec, és szokott lelki diczéretec: az Palatina-tusi Catechismussal, egyházi könyörgéseknek és Ceremoniaknac formáival egyetembe; SZENCI MOLNAR ALBERT által.

Oppenheimiumban Nyomtatott Galler Hieronymus által, Levinus Hulszius Ózvegyénc költségével. M.DC.XII. 8r. Ó testam. 1174 l. — Uj Testam. (külön czimlappal) 303 lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd, Károli Gáspár előljáró beszéde, lajstrom 8 sztlan levél.

Első kiadása: Hanau. 1608.

Az olvasóhoz intézett előbeszédben, mely kelt Oppenheimban 1612. martius 17-én, írja Molnár Albert, hogy «ez néhány esztendőben, az Hanoviában (1608-ban) nyomtatott másfél ezer exemplar többire már mind eladatott».

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Gyula-fejérvári Batthiányi-ktár. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — Debreczeni ref. coll. — Pápai ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Késmárki ev. lyc. (az előzmények híjával.) — Szigeti ref. lyc. (cziml. híj.). M.-vásárhelyi ref. coll. (igen csonkán.) — Kalocsai érs. — Pesti ref. coll. — Lugossy Főzsefnél (cziml. híj.)

435

Oppenheim. 1612.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Davidnac Soltari az Franciai notaknac es verseknc módgyokra Magyar versekre forditattac és rendeltettec Az SZENCZI MOLNAR ALBERT által. Egyéb régi szokott Psalmosockal és válogatott lelki énekeckel: Catechismussal, közönséges imátságoknac, és Egyházi ceremoniaknac formáival egyetemben. Oppenheimiumban Nyomtatott Galler Hieronymus által, M DC XII. 8r. 190 lap.

Példányai a föntebbi szám alatt leirt oppenheimi 1612-diki bibliával egy kötetben.

436

Oppenheim. 1612.

Szepsi Korocz György. ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΔΩΡΟΝ. Az Angliai, Scotiai, Franciai, es Hiberniai Első Jacob Kiralynac, az igaz hitnc otalmazojanac, &c. Fia tanitasaért irtt. Kiralyi Ajandeka: Mellyet, Az Nemes Magyar, és Erdély Orszaghi, Kerestyén Fejedelmeknc, Uraknac, Nemes rendeknc, &c. kedvökért, Magyar nyelvre forditott, SZEPSI KOROTZ GEÖRGY. Ennec vegében adattanac három rendbéli Epitaphiomoc. 1612. Oppenheimumbā Nyomtatta Galler Hieronymus. 12r. 307 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, örv. versek, Epistola auctoris, és Sz. Dávid ci. Soltára M. A. (Molnár Albert) fordításában 12 sztlan levél.

Ajánlva van Drugeth Homonnai Istvánnak, Homonnai Bálint egyetlen fiának, Heidelbergában mart. 2. 1612.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muzeum. — M.-v. Teleki-ktár (cziml. hij.) — *Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll.* (cziml. és utolsó levelei kézirattal pótolva). — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* (elül s végül néhány lev. hij.).

437

Pozsony. 1612.

Veresmarti Mihály. Tanácskozás, melyet kelljen a különböző vallások közzül választani. LEONARDUS LESSIUS irásából ford. — Pozsony. 1612.

Az első pozsonyi 1611-diki kiadás utányomata, megtoldva — mint az 1640-diki 3-dik kiadás czimlapján olvashatjuk, — «az Meiszner roszzalkodására rövid felelettel».

Én valamint az első ugy ezen 2-dik kiadásból is egy példányt sem láttam; csak Knauz Nándor hozzám 1872. mart. 2-dikán irt leveléből tudom, hogy ezen utóbbi kiadás egy példánya megvan a *zágrábi érseki ktárban*.

438

Debreczen. 1613.

Keserüi Dajka János. Az Tiszteletes es Böcsületes, eszszel, erkölcsel es tudomannyal megh ért Isten-felö Hodoszi Lukacs-nak, Debreceni Anyaszent-egyhaznak regi hüseges Lelki Pasztoranak, az Tiszan innet levö Egy-hazi Szolgaknak penig melto Püspökjenek; Ki az Urban el alut nagy csendessen, mikoron Isteni szolgalatban volna foglalatos, az Isten szekiben, 17. napjan Pünköst havanak; hidegh teteme fölött tött Praedicatio 19. napjan az megh nevezet honak, 1613. Esztendőben. KESERÜI D. IANOS Varadi Ecclesianak Lelki Pasztoral által. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal, 1613. Esztendőben. 4r. A—E2 = 4^{1/2} iv = 18 sztlan levél.

S.-pataki ref. coll. — Enyedi ref. coll. — Zilahi ref. gymn. — Erd. Muz. (elül 4, végül 2 lev. hij.). — Régi kézirati másolatban a *debreczeni ref. coll. ktárában*.

439

Debreczen. 1613.

Kalendariom. Debreczen. 1613. 16r.

Töredéke, a D iv, melyből kitetszik, hogy e naptár 1613-ra szólott, az *Erd. Muzeumban*.

440

Kassa. 1613.

Confessio Christianæ Doctrinæ quinque Regiarum Liberarvmqve Civitatvm in Hungaria Superiore, Cassoviæ, Leutschoviæ, Bartphæ, Epperiessini, ac Cibinij. Exhibita laudatissimæ

quondam recordationis Regi Ferdinando Anno 1549. In tribus lingvis, Latinâ, Germanicâ, et Hungaricâ impressa Cassoviæ Per Ioannem Fischer. Anno M.DC.XIII. 4r. 6 sztlan lev.

Német czimlappal: Bekanntnvs Christlicher Lehr und Glaubens der 5. Königl. Freystädte. 6. lev. (a két darab együtt A—C = 3 iv).

Magyar czimlappal: Az öt szabad Városoknak fõlsõ Magyar Országban, Cassanak, Lõtsenek, Bártphának, Eperiesnek, és Szibinnek, Keresztyéni tudományról és hitrõl való Vallás tétele. Mely be adattatott az bodog emléközetû Ferdinánd Királynak, 1549. esztendõben. Es három nyelven, Deákul, Németûl, és Magyarul ki nyomtattatott. Cassan Fischer Iános által, 1613. esztendõben. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél.

M. n. Muz. — Késmárki ev. lyc.

441

Keresztúr. 1613.

Göncz Miklós (Pálházi). Az Vr Vachoraiarvl, az igaz Augustana Confessio szerint: Melly az boldog emléközetõ fõlsegõs õtõdik Carolvs Rom: Chaszarnak, Christus Vrunck születese vtan, 1530. esztendõben alazatosan be nyoitatott volt: mostani nyomorult idõre keszitetõtt kezi kõnyuetske. — Az egyûgyû kõrdõztieneknek iouakra. PALHAZI GÖNCZ MIKLOS, Leuai Praedicator által. Nyomtattatott Kereszturat, Farkas Imre által, Anno 1613. 8r. 163 levél. — *Elül:* cziml., ajánlás, az olvasóhoz 16, *végül:* Index s kõnyörgés 4 sztlan lev.

Ajánlva van Kolonits Seifridnek, II. Mátyás király hadi tanácsosának és komornyikjának «Leua varabul Sz. Mihaly hava 1. napián 1612».

M. Akad. — Pesti egyetem. — Radványban a Radvánszky-ktárban.

442

N.-Szombat. 1613.

Kalendariom 8r. A—E6 = 38 sztlan lev.

Ajánlják Druget Homonnai Györgynek, Nagy Szombatban, Mind szent havának második napján 1612. esztendõben «Ez Kalendariomnak szõrzdõ».

Elül csonka példánya, melybõl a czimlap és az A2 lev. hiányzik, *a m. Akad. ktárban.*

443

Pozsony. 1613.

Pázmány Péter. Isteni Igazsagra vezzerleo Kalavz. Mellyet irt PAZMANY PETER Jesvitak rendin valo Tanito. Nyomtattak Posonban, M.DC.XIII. 2r. 816 lap. — Cziml., ajánlás, előlj. beszéd, lajstrom 12 szatlan levél.

Appendix. Egy tvdakozó Praedikator nevevel iratot eot level. LVI lap. — Logi Alogi, quibus Baptæ Calamosphactæ penicvlvm Papporvm Solnensis Conciliabvli — — — velli cant. 126 lap.

Ajánlva van Istvánfi Miklós kir. főajtónálló- és Draskovics János tárnokmesternek «cal. febr. 1613».

Első kiadás. — 2. Pozsony. 1623. — 3. U. ott 1637.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Egri érs.* — *Pannonhalmi apátság.* (2 péld.) — *Szepesi káptalan* (3 péld.) — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (3 péld.) — *Kassai seminarium* (2 péld.) — *Kassai jogakad.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Debreczeni ref. coll.* — (cziml. hij.) — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.) — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Kolozsvári franc. zárda.* — *M.-vdsárh. franc. zárda.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Rosnyai franc. zárda.* — *Miskolczon a minor. rend ktárában.* — *Pápai ref. coll.* (csonkán). — *Késmárki ev. lyc.* (elül csonkán.) — *Kolozsvári minor. zárda* (elül csonkán). — Magánosoknál s plebaniák könyvtáraiban több példány.

444

Pozsony. 1613.

Pázmány Péter. Egy tvdakozo Praedikator nevevel iratot eot level. Pozsony. 1613.

Ezt mint önállóan megjelent nyomtatványt veszi föl 1613-ra SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház.* 18. l., PODHRACZKY, *Pázmány élete* 89. l. és FRANKL, *Pázmány Péter és kora* 317. l. Ezen állítólag 1613-ban önállóan megjelent kiadásnak ma egy példánya sem ismeretes, s bizonyosan nem csalódom, ha azt hiszem, hogy Pázmány ezen öt levele Pozsonyban 1613-ban nem jelent meg önállóan, hanem csak úgy mint a Kalauz pozsonyi 1613-diki első kiadásának függeléke. Az «öt levél» első kiadását lásd fõntebb: Pozsony. 1609.

445

Bécs. 1614.

(Pázmány Péter). Csepregi Mesterseg, Az az. Hafenreffernek magyarrá fordítot könyue eleiben függesztet leueleknek, cze-géres cigánysági, és orcza-szégényitõ hazugsági. Mellyet az Igazságnak otalmára irt SZYL MIKLOS. Nyomtatták Becsben 1614. Esztendeoben. 8r. 76 lap. — *Elül:* cziml. 1 szatlan lev.

Ajánlva van gr. Nádasdi Pálnak.

Hogy ezen munkát Szyl Miklós álnév alatt Pázmány írta, kitetszik a Zvonarics Imre és Nagy Benedek által ezen könyv ellen irt s Kereszturon 1615-ben nyomtatott

«Pázmán Péter pirozsági» címéből és szövege több helyéből, valamint Balásfi Tamásnak Pázmán Péter «Igazság győzedelme» című, Pozsonyban 1614-ben nyomtatott munkájához függesztett leveléből. Lásd bővebben FRANKL, *Pázmány Péter és kora. I. köt. 149. l.*

Egyetlen példány a *m.-szigeti ref. lyceum ktárában.*

446

Bécs. 1614.

(Pázmány Péter). Az Calvinista Predikátorok igyenes erkeolcseu tekelletességének Tevkeore. Mellyet az Felfeoldeon nyomtatot Lelki Orvossagnak eleol járo beszedebeol szerzet. LETHENYEI ISTVAN. Nyomtattak Becsben, Anno M.DC.XIV. 8r. a—l = 24 szatlan levél (az *a* áll 4 levélből, a többi fogások, b—l, 2 levélből).

Hogy ezen munkát a «Lelki orvosság» című könyv előbeszéde ellen, melynek megnevezetlen szerzőjének Pázmány Alvinczi Pétert tartotta, Lethenyi István álnév alatt maga Pázmány írta, magának Pázmánynak «Igazság tüköre» című munkájából jelesen bebizonyította FRANKL, *Pázmány Péter és kora I. 133. 134. l.*

Egyetlen példány a *m.-szigeti ref. lyc. ktárában.*

447

Debreczen. 1614.

Practica Aritmetica. Az az Szám vető Tábla. Debreczenben nyomt. Lipsiai Pál. 1614.

Ezen első kiadást, melynek ma egy példány sem ismeretes, említi a gyulafejevári 1632-diki második kiadás ajánlásában a kiadó, Ligniczai Efmurd Jakab nyomdász.

448

Keresztur. 1614.

Az Evangeliumok, es az Epistolak: Mellyeket Esztendő által szoktak az Keresztyeneknek Gyüleközeteibe oluasi, es hirdetni. Nyomtattot Kereszturat Farkas Imre által. Anno Do: MDCXIII. 8r. A—Q iv = 130 szatlan lev. (minthogy az utolsó Q iv kivételesen 10 levélre terjed).

A könyvnek sem bevezetése, sem ajánlása, sem indexe nincs.
Megvan a *soproni evang. lyc. ktárában.*

449

Keresztur. 1614.

Zvonarics Imre. Az szent Irásbéli Hitvnk againak bizonyos moddal es rendel, három könyvekre valo osztasa. Mellyek az Szent Irasbeli dolgoknak Summaiat, az irasnak illendő bizonsagiual meg erősetetuen rőuideden be foglallyak, es azoknak keues szoual keresztyeni gyakorlasat mutattyak, es az mi

időnkbeli kiual keppen valo ellenkező tudományokatis hyú-
segessen magyarazzak. Irattattak Es Magyar nyelure fordet-
tattak ZVONARITS IMRE Csepregi fölső Templomi Praedicator
altal az Tubingai HAFENREFFER MATHEAS irasabol, és Ke-
resztvrat Nyomtattattak Farkas Imre által M.DC.XIV. Eszten-
dőben. 4r. 542 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, üdv. versek
16 szatlan lev.

Ajánlva van Nádasdi Pál Vas vármegyei főispánnak.

M. n. Muz. — *Késmárki ev. lyc.* — Radványban a *b. Radvánszky-ktárban*.
— *Kecskeméti ref. coll.* (cziml. hij.). — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*.

450

Lőcse. 1614.

Zólyomi Boldizsár. Manuale az az Kezben hordozo köny-
vetske, kerdésekkel és Imadsagokkal tellyes: az mellyekben
Idvösséges és igen szükséges elmékedések is vadnak, mikép-
pen kellessék az Keresztien embernek kereztiéni módra elni
és ez vilagból bódogúl kii múlni. ZOLYOMI PESINA BOLDISÁR
az Sempthei Ecclesiának méltatlan Lelki Páztora által Czeh
és Német nyelvből Magyarra forditatot és bizonyos részekben
foglaltatot Psalm. 90. Transitus celer est et avolamus. Lóczen
Klöz Jakab nyomtatta 1614. esztendőben. 12r. 410 lap. —
Elül: cziml., ajánlás 8, *végül*: Index 4 szatlan levél.

Ajánlva van Tek. és Nagys. Czobor-Sz. Mihályi Czobor
Erzsébetnek, Thurzó György nádor özvegyének. Az ajánlás
«Költ Sempthe Városában Bóyt-más havának huszon ötödik
napian. . . . Anno Salutis IVDICIVM. (= 1613). Nagysá-
godnak Alázatos Szolgáia Zolyomý Bóldisár Sempthei Eccle-
sianak méltatlan lelki Pásztora».

Az ajánlásban Zólyomi Boldizsár ezen könyvet «ez én első
kis munkám»-nak nevezi.

Teljes péld. a *lőcsei ev. gymn. ktárában*. — Elől cziml., az ajánlás néhány
lev. s az Index utolsó lev. hijával a *soproni ev. lyc. ktárában*.

451

Pozsony. 1614.

Pázmány Péter. Az, Igazsagnak, Gyeozedelme. Mellyet, Az
Alvinci Peter, Tevkeoreben, meg mutatot. PAZMANY PETER.
Nyomtattak Posomban, M.DC.XIV. Esztendőben. 4r. 96 lap.

Elül: cziml., ajánlás 4, *végül*: latin anagrammák Alvinczi Péter ellen 2 sztlan lev.

Ajánlotta e könyvet Balásfi Tamás bosniai püspök, a kire bizta a Rómába utazott Pázmány munkája kiadását, Forgács Ferencz esztergomi érseknek, kinek költségén történt a nyomtatás, 1614. nov. havában. Pázmány munkája csak az első 64 lapot foglalja el; azontul 64—96 lapon Balásfi Tamás levele következik Alvinczi Péterhez. — Részletesen ismerteti e könyvet FRANKL, *Pázmány Péter és kora I.* 137—141. l.

Csak 2 példányt láttam: a *pesti egyetem ktárában* (a szöveg első levelének hijával) és az *egri érs. ktárban* (Pázmány, A szent írásról. Bécs, 1606. utolsó kötve); ez utóbbi példányban közben 7 levél (11—24 lap) hiányzik.

452

H. n. 1614.

(Alvinczi Péter). Lelki orvosság. H. n. 1614.

Hogy ezen németből fordított munkát egy magát meg nem nevező calvinista prédikátor a nyomtatási hely megjelelése nélkül adta ki, kitetszik Pázmány «Calvinista prédikátorok Tüköre» cz. munkájának Alvinczi Péterhez intézett eközös leveléből, melyben a «Lelki orvosság» fél ivre terjedő előbeszéde szerzőjének Alvinczit gyanítja, s őt ez ügyben egyenes nyilatkozatra szólítja föl. — Hogy a közvélemény ezen munka fordítójának Alvinczit tartotta, kitűnik Pázmánynak Pozsonyban 1614-ben kiadott «Igazság győzedelme» című munkájából. Lásd: FRANKL, *Pázmány Péter és kora I.* 133. l. — Ma egy példánya sem ismeretes.

453

H. n. 1614.

Alvinczi Péter. Tükör. 1614.

Ezen ma egy példányban sem ismeretes könyvet Alvinczi Pázmány Péter Bécsben 1614-ben megjelent «Calvinista Prédikátorok Tüköre» című munkájának ellen írta; mint kitetszik Pázmánynak Pozsonyban 1614-ben kiadott «Igazság győzedelme» című munkájából, mely az Alvinczi Tükörében foglalt állításokat czefolyja. Hasonl. FRANKL, *Pázmány Péter és kora I. köt.* 135—137. l.

454

Debreczen. 1615.

Debreczeni János. Christianus suspirans, Az az, Mind az Eletben, s mind az Halalban, fohaszkodásokkal meg rakodott Nevel es valosaggal valo igaz Keresztyen. Es ugyan azo keresztyennek sok szep Viragokkal, az az, szent Irasbeli vigasztalásokkal es intesekkel ekesítettett harmas (avagy háromrendű) Coronaia. Az Szent Irasbol öszve szedegettetett es irattatot OTHO CHASMANtul. Mostan penig uyjonnan, az Istenhez fohaszkodo Magyar Keresztyeneknek vigasztalásokra Deakbol Magyarra fordittatot DEBRECZENI IANOS Deak által. Nyomtatott Debreczenben, Lipsiai Pal által, 1615. Esz-

tendőben. 8r. 298 számozott levél. — *Elül*: cziml., ajánlás mut. tábla 10 sztlan lev.

Ajánlja Csákányos Márton, ki e könyvet a maga költségén adta ki, Bethlen Gábor fejedelemnek, Váradon 1. Aug. 1615.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (az előzmények és az utolsó 3 lev. hij.). — *Kolozsv. r. cath. lyc.* (elül 4, végül 4 lev. hij.) — *S.-pataki ref. coll.* (elül 6, végül 16 lev. hij.).

455

Debreczen. 1615.

Kecskeméti János. Harom Fü es nevezetes, Esztendős Innepekre valo Praedikatiok, Ugy-mint: Karacsonra, Husvetra, Es Pünköstre. Irattattanak, KECSKEMETI IANOS Kallai Praedikator által. Matth: 25. v. 21. 23. Iol vagyon jo es hú szolga: az kicsinekbekb voltal hú, sokakon tegedet rendellek, meny be az te Uradnak örömeben. v. 20. Az haszontalan szolgat vessetek ki amaz külső setetsegre, az holott leszen siralom es fogaknak csikorgatasa. Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal, 1615. Esztendőben. 8r. A—E₄, a—c₄, és Aa—Cc = 10 iv = 80 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev., *végül*: Pel-sőczi B. Miklós verse.

Ajánlja a szerző Lorántfi Mihálynak «Kalloban Szent Jakab havanak 15. napjan, az 1614. Esztendőben».

Első kiadás: 2. kiad. 1621. 3, 1624. 4, 1643. mind Debreczenben.

M. n. Muz. — 1849-ig megvolt N.-Enyeden is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

456

Keresztur. 1615.

Göncz Miklós (Pálházi). A Gyermetsekék Credoja. Elsőben Witembergaban Rhauus György által nemet nyeluőni őszue szedőgettetőtt: mostan pedig az kőzönsegős kőrsztieni Anyaszentegyhaznak epületire magyarra forditatott PALHAZI GÖNCZ MIKLÓS Szeredi Praedikator által. Bizony mondom tinektek, valaki nem veendi az Isten orszagat mint egy gyermetske, semmikeppen abba be nem mehet. Matth: 19. Marc: 10. Luc: 18. Nyomtattatot Kereszturat Farkas Imre által, Anno MDCXV. 8r. 152 levél. — *Elül*: cziml., ajánlás 9, *végül*: mut. tábla 2 sztlan levél.

Az ajánlás, Tek. és Nagys. «Bethlehemfalvai Thurzo Stanislo Urnak Szepesuar megyének örökös Ispanianak» stb. «Költ Szered varasaban 1. Majj Anni salutiferi

Colophon: Nyomtatta Pragaban Sesus Pal. M.DC.XV. esztendeoben.

Egyetlen csonka példánya, melyből a cziml. s közben 21—24 lap hiányzik, a *pesti egyetem ktárában*.

459

Bártfa. 1616.

Evangeliumok es Epistolak: Mellyeket az Vr napokon es főő Innepeken Esztendő által, az Keresztieni Gyülekezetben szóktanak olvasni es meg magyarázni. Igen rövid, de drága es hasznos Summariomochal es tanúlságokkal őszve, Az Egyűgyű Keresztiéneknek es tánuló Gyermekeknek az Keresztiéni tudományban való éppületire, nevekédésere, es meg erőssítésere. M. GEORGIVS TILENVŠ Német írásából Magyar nyelvbe mostan fordítatot es kü nyomtatattot, Bartphan, Klöz Iakab által, 1616. Esztendőben. 12r. (8 es 4 levelenként). A—Dd5 = 161 sztlan lev. (a szövegbe nyomott számos fametszettel).

Ajánlja a nyomtató Klöz Jakab Kassa város főbiráinak es tanácsának.

M.-vásárhelyi ref. coll. — M. n. Muz. (cziml. hij.).

460

Bártfa. 1616.

Zólyomi P. Boldizsár. Őtven Szentseges Elmelködések: Mellyek az embert az kegyes es szent életre fel serkentik, es az belső emberben hasznos előmenetelt inditnak. Az ZOLYOMI P. BOLDISAR Sempthei Ecclesiának meltatlan lelki Pásztora es Seniora által, az Haldburgumi D. GERHARD IAN. Deák Írásából Magyarrá fordítottak. 3. Reg. 3. 9. Adgy Ennékem Istenem Okosságot útaidban. Bartphan Klöz Iacob Nyomtatta, 1616, Esztendőben. 12r. (8 es 4 levelenként). A—Z, a—z, Aa—Mm3 = 28 iv es 11 levél = 347 sztlan lev. *Elül*: cziml., ajánlás, üdvözlő versek (Lindvai Gőncz Istvántól latinul, Rottay Jakab szeredi iskola rectorától magyarúl, Joannse Z.-től latinul) es Index = A—C3 lev.

Ajánlotta a fordító Lisztius Anna-Rosina Asszonynak, Bethlenfalvi Gróf Thurzó Szaniszló nejének. «Költ Sempthéről, die xv. Februarij, Anni MDCXIV».

E könyv második részének (q7—Mm3) következő külön czimlapja van:

Ez Masodik könyveczke. Kegyes és keresztién életnek négy rendbeli gyakorlását szép Isteni imádságokban foglal magában. I. Az bűnökről való vallás tételt. II. Halaadásokat. III. Könyörgéseket. IV. Az Istenhöz való esedezéseket. Mostan uyonna az Haldburgumi D. GERHARD IÁNOS irásából, Magyarra fordítatott, ZOLYOMI P. BOLDISÁR Sempthei Ecclesiának meltatlan lelki Pásztorá és Seniora által. 1. Timoth. 2. Legyenek Könyörgések minden emberekért. (q7—Mm3 lev.) — *Elül*: cziml., ajánlás (Lisztius Frusinának), index stb.

Colophon: Bartphan Klöz Iakab Nyomtatta, 1616. Esztendőben.

Második kiadása: Bártfa. 1710. 12r. — Ugyanezen munka később Váradi Inczédi József fordításában «Liliomok völgye» czim alatt jelent meg Szeben. 1745. 8r.

M. n. Muz. — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Elül*, közben s végül csonkán a *kassai jogakad. ktárában.* — *Erd. Muz.* (csak az első rész, cziml. és 3 első lev. hij.).

461

Bécs. 1616.

Kopcsányi Pap Márton. Az Evangelivmok és Epistolak, Melyeket Esztendő által oluastat az Anyaszentegyház Vasárnapokon és az Innepeken; à Kalendariumal; ennehány Karácsonyi és Husuégi Enekekkel; és az igaz keresztyéni es Apostoli hitnek esmeretiről ualo rőuid tanusággal. IHS. Nyomtattak Bécsben, M.DC.XVI. esztendőben. 8r. 153 lev. — *Elül*: cziml., ajánlás (latinul), az k. olvasónak, és naptár 23, *végül*: utasítás a falusi praedicatoroknak s nyomdai hibák 3 sztan lev.

Ajánlja b. Hethesi Pethe László tornai főispánnak, kir. ajtónálló mesternek, kir. tanácsosnak, és a pozsonyi kir. kamara elnökének, Inkei Loránth Ferencz, Petrőczi Nagy-Mihályi Ferencz, Kerekes János és Hermann Fridrik ugyanazon kamara tanácsosainak, Szentkereszti Jakab kam. titkárnak és Schifferer Mátyás kam. pénztárnoknak, «Posony in festo s. et Ap. Proto-Regis nostri Stephani Anno 1616. Fr. Martinus Pap de Kopcsan. Ordinis Minorum Praedicator».

Némelyek e könyv kiadását Pázmány Péternek tulajdonítják; megemlítve látjuk e könyvet csakugyan Pázmány Péter munkái közt, mint a melynek egy példánya sem ismeretes, FRANKL által *Pázmány Péter és kora III.* 320. l.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *M. Akad.* (czimlapja kézírtal pótolva). — *Pozsonyi káptalan.*

462

Debreczen. 1616.

(Alvinczi Péter.) Itinerarium Catholicum Az az: Nevezetes. vetelkedes, az felől: Ha az Evangelicusok tudomanyaje Uy; vagy az mostani Romai vallason valo Papistake? Es: Az Papistak Ecclesiajaje, vagy az Evangelicusoke igaz, es Vilagh vegeigh allando? Az Evangelicusokon értetnek azok, az kiket gyalazatos nevel, az Papistak, Calvinistaknak, es Lutheristaknak neveznek. Az mostani Romai vallason valo Papistak azok; az kik az Romai Pápátul, es annak hatalmatul függenek; Papok, Baratok, Apátzák, Iesuitak, es ezőknek minden rendből allo Halgatoji. 1. Petri 1. vers. 25. Az Vrnak beszede megh marad mind örökke, Ez pedig az beszed az, akki tinektök prædicaltatot. Nyomtattatot 1616. Esztendőben. 8r. 386 lap. — *Elül*: cziml. és ajánló beszéd 4, *végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lev.

Hogy ez a könyv debreczeni nyomtatvány, betüinek az azon kori debreczeni nyomtatványokkal való összehasonlításából bizonyos. — Valamint a nyomt. hely, ugy a szerző neve is el van hallgatva; azonban bizonyos, hogy ezen Pázmány ellen intézett munkát Alvinczi Péter irta; maga Pázmány is őt tartotta szerzőnek.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 19. l. e könyv czimét helyesen közölvén, azt mikéjárt utána 20. l. ily czim alatt is fölhozza: «1616. A keresztyén evangyelicusoknak és Jésovítáknak két nevezetes kérdés felől való vetelkedéseknek előszámlálása». Hogy azonban az utóbbi czim alatt leirt munka nem más mint Alvinczi Itinerarium Catholicuma, s ezen czim annak valamely csonka példányából volt véve, bizonyos abból, hogy éppen ezen czim szavai olvashatók Alvinczi Itinerariuma 5-dik lapján, a szöveg elején.

Teljes péld. az *erd. Muz., pesti egyetem, m. Akad., pesti ref. coll., a szásvárosi ref. gymu. és m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában.* — *M. n. Muz.* (cziml. hij.) — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. és ajánlás hij.) — *S.-pataki ref. coll.* (cziml., az ajánlás és a szöveg 2 első lev. hij.) — *Pápai ref. coll.* (cziml., ajánlás 3-dik lev. és az utolsó 2 levél hij.).

463

Debreczen. 1616.

Keresztyeni Enekek, Mellyek az Gradual mellet, S-annelkul-is az hol azzal nem lehetnek, az Magyar nemzetben reformaltatot Ecclesiakban szoktanak mondattatni. Mostan uyonna, de mertekletessen, es helyessen többitetek, es illendőbb rendben, hogy nem mint ez előtt, ki bocsattattak. Ezek melle adattattanak szep rendel az Halot Enekek. Debreczenben. Nyomtatta Lipsiai Pal, 1616. Esztendőben. 4r. 175 lev. — *Elül*: cziml. előbeszéd, mut. tábla 5 sztlan lev.

A Gönczi György által szerkesztett énekes könyv újabb kiadása. — Régibb kiadásai: Debreczen. 1592. és 1602.

Egyetlen péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában*.

464

Debreczen. 1616.

Margitai Péter. Az mindennapi könyörgő imádságnak magyarazattya, mellyet rövid Praedikatiokra osztot, az Szent Mathe-nak hatodik, es az Szent Lukatsnak tizen eggyedik reszeiből, MARGITAI PETER, Az Debreczeni Anyaszent=egyhaznak lelki Pasztor. Psal: 51. v. 17. Nyisd megh Uram az en ajakimat, es az en szâm hirdeti az te dicseretedet etc. Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal, M.DC.XVI. Esztendőben. 8r. 66 levél. *Elül*: cziml. és ajánlás, 6 szltan lev.

Ajánlva van a debreczeni tanácsnak «die 26. Junii Anno Christi 1616.»

Második kiadása: Debreczen. 1624.

Debreczeni ref. coll. — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *M. n. Muz.* (cziml. és az ajánlás 6-dik lev. hij.).

465

Debreczen. 1616.

Szenczi Csene Péter. Confessio et Expositio Fidei Christianæ, Az az, Az Keresztyeni Igaz Hitről valo Vallas-tétel. Mellyet elsőben Helvetiában irtanak es be vettenek: Annak utaña 1567. Esztendőben Magyar orszaghan is javallottanak, be vőttenek, es mind ez ideig sok Ecclesiakban megh tartottanak. Deakbol Magyarra forditatot, SZENCZI CSENE PETER által. Mostan pedig uyonna nagyob haszonert, Deakul es Magyarul együve foglaltatot. Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pál. M.DC.XVI. 8r. 196 lev. — *Elül*: cziml., ajánlás, előszó stb. 16, *végül*: «a kegyes olvasónak» és Regestrom 6. szltan lev.

Ajánlja a kiadó Lipsiai Pál Rhédei Ferencznek, II. Mátyás király szentelt vitézének, Bethlen Gábor erd. fejedelem tanácsosának, Bihar vármegye főispánjának és Várad kapitányának, Debreczenben 1616. aug. 10-dikén.

Mint a czimből is kitetszik, ez már újabb kiadás. Az első kiadás, melyben a magyar fordítás egymagára jelent meg, Oppenheim 1616.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Enyedi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. hij.). — Rozsnyón, a *gömöri cv. esp. ktárában*. — Magánosoknál több példány.

466

Oppenheim. 1616.

Szenczi Csene Péter. Confessio Helvetica, az az, Az Ker(esz)tyeni i(gaz) hitről való (val)lás-tétel, melyet elsöben Helv(etiában ir)tanac és bévettenc, annakután(na 1567.) esztendőben Magyar országbanni(s javal)lottanac, bévdöttenc, és mind (ez) ideig soc Ecclesiákban megtartottanac. Magyarul fordittatot az együgyüveknek épületekre és javokra. SZENCI CSENE PETER által. I. Pet. 3. v. 15. Legyetec pedig készec mindenkoron meg felelni nagy alázatossággal és böcsülettel azoknac, az kik számot akarnac venni az ti bennetec való reménségről. M DC XVI. Oppenheimiumban Nyomtatta Galler Hieronymus. 8r. 192 lap. — *Végül*: Regestrom 2 sztlan levél.

Ajánlva a m. országi és erdélyi ecclesiának. «Irárm Ersek Ujvárbán Szent György havának 19. napján 1616.»

Második kiadása, az eredeti latin szöveggel együtt, Debreczen. 1616.

M. n. Muz. — *S.-patoki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* (elül 1 iv, végül a regestrom hij.).

467

Pozsony. 1616.

Balásfi Tamás. Csepregi Iskola, Kiben, az Lvtheranvs es Calvinista Prædikatoroknak Tanusagokra, Es Teuelygésekből való ki térésekre, az Csepregi szitok szaporító morgó Praedikátort, az igaz hűt ellen, és Pázmány Péterre való hazugságiértis, az igazságnak ióra tanító ostoráual Iskolázza. BALASFI TAMÁS Bosznai Püspök. Nyomtattatot Posonban M.DC.XVI. Esztentöben. 4r. 472 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, a keresztyén olvasóhoz 10 sztlan levél, *végül*: errata 1 sztlan lap.

Az ajánlás Eszterházi Miklóshoz latinul, kelt Pozsonyban 1616. decemberben, Sz. Miklós ünnepén.

Irva van Zvonarics Imre csepregi evang. pap ellen.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Zágrábi érs.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *M.-szigeti r. cath. gymn.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Dézi franc. zárda.* — *Rozsnyón a gömöri ev. esp. ktárában.* — *Keszthelyen a Festetics-ktárban.*

468

Pozsony. 1616.

(**Balásfi Tamás**). Epinicia Benedicto Nagi, alias, Soce, Lvdi Kőszeghiensis, sui nescio, sibimet nocenti, vetulo, sed nimium

rudi, ignaro, et Diabolari Paedotribæ. Cantata. Posonii, In Aula Archiepiscopali, Anno M.DC.XVI. 4r. A—F = 6 iv = 24 sztlan levél.

A Pethe Györgyhöz intézett latin ajánló levél kelt Pozsonyban 1616. apr. 18. ily aláírással: *Thomas Benedictus Eleemosynis Exstitit Beatus*. Az olvasóhoz intézett magyar levél aláírása pedig: *Bertalan Türi Bőre Pusztulását*. — Hogy a latin és magyar aláírás kezdetűi alatt Balásfi Tamás neve lappang (*Thomas Balásfi Electus Episcopus Bosnensis* és *Balásfi Tamás Boszniai Püspök*) és így ezen Nagy Benedek kőszegi luther. iskolamester ellen intézett gunyirat szerzője kétségtelenül Balásfi Tamás, kimutatta FRANKL, *Pázmány Péter és kora I.* 158. 159. l.

A szöveg nagyobb része latin, magyarul van az olvasóhoz intézett levél B—C₁ (9 lapon) és F 2, 3, 4. levelen egy levél és 9 magyar anagramma versekkel Nagy Benedek ellen.

Teljes péld. a gyula-fejérvári *Batthányi-ktárban*. — Elül csonkán, a czimlap és latin ajánlás hijával, a *m. n. Muzeumban*.

469

Prága. 1616.

Lépes Bálint. Az halando es iteletre menendo tellyes emberi nemzetnek Fenyos Tvkörö. Melliet LEEPES BALINT, Nytray Püspök Magyar Orszagy Cancellarius minden üdvössege szomiuhozo hiü keresztyennek szeretettel aianll es dedical. Niomtattatot Pragaban Sessius Pal altal. Anno M.DC.XVI. 4r. 248 lap. — *Elül*: cziml. s a Pázmán Péterhez intézett latin ajánló levél 7, *végül*: lajstrom 4 sztlan levél. *Következik külön czimlappal*: Masodik Keonyv Az iteletreol. El iövendö itylni elevenekét és holtakat: Kinek el iövetelire, minden emberéknek fel kell kelni, az eo testékkal, es szamot kell adny az eo tuláydon cselekedetékrrül: Es à kik iött cselekédtek, az örök eletre mennek, az kik pedigh gonoszt, az örökke valo tűzre. 258 lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: rövid summa, errata 6 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Prágai egyetem.* (Lásd: *Tud. Gyűjt.* 1830. VIII. 112. l.) — *Zágrábi érs.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Pápai franc. zárda.* — *Körmöczi franc. zárda* (cziml. hij.). — *Privigyei kegy. r. ház.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Erd. Muz.* (az epist. dedicatoria, az 1. könyv végén 'a lajstrom és az egész II. könyv hij.). — *Halasi ref. gymn.* (csak az I. könyv, az is cziml. és ajánlás hiján). — *Pesti ref. coll.* (csak a 2-dik könyv).

470

Prága. 1616.

Pázmány Péter. Csepregi Szegyenvallas. Az az Reovid Felelet, melyben az Csepregi hiusagoknak, Kőszegi tóldalékit, verő-

fényre hozza PAZMANY PETER. Nyomtatta Pragaban Sessius Pal M.DC.XVI. Esztendeoben. 8r. 283 (helyesen 282) lap. — *Elül*: cziml. I sztlan lev.

Irva Zvonarics Imre és Nagy Benedek «Pazman Peter pironásági» czimü, Kereszturon 1615. nyomtatott mnnkája ellen.

Esztergomi ér. ktár. — *Kassai jogakad.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Pozsonyi káptalan.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (végén 4 lev. hij.).

471

H. n. 1616.

Keresztyén Imádságos Könyvecske. Pázmány Péter esztergomi érsek engedelméből. 1616.

A Pottendorfon 1669-ben nyomtatott hasonló czimü imádságos könyv első kiadása, említve ezen kiadás czimlapján.

472

Bécs. 1617.

Vásárhelyi Gergely. Keresztieni Tvdomanynak Reovid Summaia. CANISIVS PETERTOL, iratatot. Es Jesvitak szerszetibe. VASARHELI GERGELI által Megh Magyaraztatot. Niomtattatot Beczbe. Formica Mathetol. 1617. 12r. 808 lap. — *Elül*: cziml., az olvasóhoz, calendarium (1582—1699-re) stb. 39 sztlan lev.

Régibb kiadása: Nagy-Szombat, 1599. és Bécs, 1604.

M. n. Muzeum. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Körmöczi franc. zárda.* — *M.-vásárhelyi franc. zárda.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (csonkán). — *Erd. Muz.* (végül csonkán). — *Háromszéki Cserey-Muz.* — *Keszthelyen, a Fesztetics-ktárban.*

473

Debreczen. 1617.

Margitai Péter. Az Isten Törvényenek, az Szent Iras szerint valo magyarazattya; Mellyet az együgyü Hiveknek épületekre, Róvid Pëdikatiokra osztott, es szem eleiben ki bocsa-tott, MARGITAI PETER, az Debreczeni Ecclesianak Tanitoja. Rom. 10. vs. 4. Az Törvennek vege az Christus. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pál, 1617. 8r. 377 (helyesen 380) levél. — *Elül*: cziml., ajánlás, a kegyes olvasónak, és latin vers 14, *végül*: mut. tábla és nyomt. hibák 5 sztlan lev.

Ajánlva van Makai Jánosnak, Bethlen Gábor fejedelem váradi perceptorának.

M. n. Muz. — *M.-v. Teleki-ktár.* — *M.-v. ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. ktárában.* — *Erd. Muz.* (cziml. és Az

s végül 2 levél hij.) — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.) — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. hij.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 csonka péld.) — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten (7 első lev. hij.).

474

Debreczen. 1617.

Milotai István. Az mennyei tudomány szerint valo Irtovany, Melyből az veszedelmes Tevelygeseknek, es hamis Velekedeseknek kárhozatos, tóvisses Bokrai, az Istennek szent Igeje által ki irtogattatnak, es az Igassagnak üdvösseg termő Agazati erős be oltattatásokkal helyben hadgyattatnak, Az Istennek dicsősögegere es az Anyaszentegyháznak idvösseges Tanusagara irattatot, MILOTAI ISTVAN, Zathmari Lelki Páztor, es az Tiszan innen levő Egyhazi szolgaknak Superattendense által. Ieremiæ, 4. vs. 3. Novate vobis novale, et nolite serere super spinas. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pal, 1617. 4r. 480 lap. — *Elül:* czimlap, ajánlás, latin versek, a kegyes olv., lajstrom 15 sztlan levél, *végül:* nyomt. hibák 1 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M. Akad. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc. (utolsó 3 lev. hij.) — M.-szigeti ref. lyc. (cziml. és 3 lev. hij.) — Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. ktárában.

475

Oppenheim. 1617.

Molnár Albert (Szenczi). Postilla Scultetica: Az egész esztendő által valo vasarnapokra es fő innepekre rendeltetett euangeliomi textusoknac magyarázattya. Mellyben az igaz Tudománnac részei befoglaltatnac, és az ellenkező tévölgésec meghamissitatnac. Az egyigyű Keresztyéneknek épületekre nyomtatásban kiboczáttatott; SCULTETUS ABRAHAM által; Az Rhenus vize mellékén regnáló Frideric Palatinus Hertzegnek Haydelbergaban Udvari fő Prédikátora által. Mellyet Németből Magyar nyelvre fordított SZENCI MOLNAR ALBERT. Ez mellé adatott azon Autortól egy Uy esztendői prédikátzo, az az: Historiai Tanitas az Istennek czudálatos dolgairól az ő anyja szent Egyházának reformálásában, terjesztésében és megtartásában, ez elmúlt száz esztendőkben. Psal. 119. v. 130. Uram, az te igédnek kinyilatkozása megvilágosit, és értelmet ad az egyigyűeknek. 1617. Oppenheimiumban nyomtatta Ba-

sileai Galler Hieronymus maga költségével. 4r. 1089 lap. — *Elül*: cziml., a nagyszombati ekkleziának dedicáló epistola és Scultetus Abr. előljáró beszéde 20 lap.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Szathmári püsp. kt.* (Török Jánostól). — *Szepesi káptalan* (csonkán). — *Gömöri ev. esp. ktára* Rozsnyón. — *Pápai ref. coll.* (elül s végül csonkán). — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Gömöri ref. esp.* — *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben (csonkán). — *Keszthelyen* (cziml. hij.)

476

Prága. 1617.

Lépes Bálint. Pokoltol rettenteo es mennyei bodogsagra edesgeteo. Tűkőr. Melyből világosan ki teczik, hogy az kik Iótt cselekesznek, az Eorők Eletre ménnek; az kik pedig gonoszt, az Eorökké való Tűzre vettének. Irattatot. LEEPES BALINT, Nytray Püspök, es Magyar Országai Cancellarius, által. Nyomtattatot Prágában Séssius Pal által. M.DC.XVII. esztendőben. 4r. 426 lap. — *Elül*: cziml. és a Pázmány Péterhez intézett latin előbeszéd 7 szatlan levél. — Masodik keonyv az Menyországrol 339 lap. — *Elül*: cziml. 1 lev., *végül*: lajstrom 13 szatlan lap.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Kolozsvári franc. zárda.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól.) — *Pozsonyi káptalan.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (csonkán). — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Prívigyei kegy. r. ház.* — *S.-pataki ref. coll.* (utolsó 11 lev. hij.) — *Pápai franc. zárda.* — *Szombathelyi franc. zárda* (csak az I. könyv, elül 4 lev. hij.). — *Halasi ref. gymn.* (csak a II. könyv.)

477

Bécs. 1618.

Vásárhelyi Gergely. Esztendő által Az Anyaszentegyháztól rendeltetet Vasárnapokra és Innepekre Evangeliomok és Epistolák. es Ezekre való Lelki elmélkedések. Irattatot Iesuitak rendin, MAROS VÁSÁRHELI GERGELYTŐL. Nyomtattatot Beczben Gelbhar Gergeli által. 1618. 8r. 871 lap. — *Elül*: czimlap, ajánló levél, calendarium 24 számozatlan lev. *végül*: az kegyes olvasónak 1 szatlan lap.

Ajánlva van Gimesi gr. Forgács Zsigmondnak, Sáros, Szabolcs és Nógrád várm. főispánjának, római császár felsőmagyarországi generalisának, tanácsának és országbirájának.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — Gyula-fejérvári *Batthidnyi-kt.* — Szebenben *Bruckenthal-kt.* — *Pannonhalmán* (2 péld.). — *Egri érs.* — *Szombathelyi franc. zárda* (2 péld.). — *Szegedi franc. zárda.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Kolozsvári franc. zárda* (címl. és vége hij.). — *Debreczeni ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Kolozsvári ref. coll.* (címl. hij.)

478

Bécs. 1618.

Vásárhelyi Gergely. Iesvs † Maria. Eztendo által az ania-
zentegihasztol rendeltetet vasarnapokra, es innep napokra
Epistolak, Es Azoknak Svmmiaia. Az mi Vrunck Iesvs Chris-
tvsnak attyá á dűczősegnek Istene, adgyon nektek bölczeseg-
nek lelkét, es ielenesne az eo ismémentire, mēgh vilagositvā
az tū zűveteknek zémet, hogy tudgyatok mi legyen à tū hi-
vatalotoknak remensege. Eph. I. v. 17. Jesvitak Rendin
VASARHELI GERGELITŐL fordítatot. Gelbhaar Gergeli által
Nyomtattot. Beczbe. Anno M.DC.XVIII. 8r. 392 lap. — *Végül:*
latin versek és nyomt. hibák 3 sztlan lev.

M. n. Muz. (címl. hij.). — *Pesti egyetem.*

479

Debreczen. 1618.

Kalendarium. Christus Urunk születése után 1618. Esztendőre. Német Nyelvből Magyar nyelvre fordítottot. Debreczenben nyomtatta Lipsiai Pal. 16r. *Másod czime:* Prognosticon Astrologicum. Az Egnek es csillagoknak forgasabol valo Itilet, ez mostani 1618. Esztendőben Christus Urunk születése után, neminemű törteneendő dolgokrol, es úddőknek változasirol. Nemetből Magyar nyelvre fordítottot . . .

Csekély töredéke *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — Az első rész címét adja WESZPRÉMI, *Biogr. Medic. Cent. II. pars. 2. 136. l.*

480

Kassa. 1618.

Belleni Zsigmond. Sz. Hieronymus Szavanarolanak Istennek fő Martyromnak a Sz. David 51. 31. és 80 Soltáriban valo — — elmélkedési és magyarázati; és az mindennapi Imád-ságban az az: Mi Atyánkban foglaltt kéréseknek magyarázati. Deák nyelvből fordította BELLENI SIGMOND Abaujvárme-gyének Vice-Ispánnya. Cassán. 1618. 8r. 152 lev.

Ajánlva Perényi György Abauj vármegyei főispánnak.

BOD, *Athenás* 35. l. hibásan teszi e könyv nyomtatását 1616-ra.

M. n. Muz. — *Miskolczi ref. gymn.*

481

Kassa. 1618.

Kalendarivm, az Időnek es az Innepeknek változasarol valo itelet, Christus Vrunck születese vtán, 1618. Az Krackai IAKOBEJUS LŐRINTZ M. és az Philosiphianak Doctora által irat-tatot; és Magyarra fordítatot. (Fametszet, mely a napot az oroslány-jegyben ábrázolja.) Cassan Nyomtatta Festus Ianos 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

Másod czime: Prognosticon, Az Időnek es az Innepeknek változasarol valo itelet, Christus Wrunck születese vtan 1618 Esztendőre.

A Prognosticon czimlevelének hátlapján áll az ajánlás a kassai tanácsnak és községnek.

Közben a C iv hijával *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

482

Oppenheim. 1618.

Molnár Albert (Szenczi). Secularis Concio Euangelica; az az, Jubileus esztendei praedikatzó: Mellyben az Euangeliumnac ez elött száz esztendővel, Isten kegyelméből, uyonnan kinyilatkoztatása, terjedése és megtartása örvendetes haláadással előszámláltatic és megdiczirtetik. Németül praedicaltatott Haydelbergában, szép innepi szenteletben, az sz. Lélec nevű öreg Egyházban, Mindszent Hónac 2. napján, 1617. esztendőben: SCULTETUS ABRAHAM által. (Ez praedikatzó mellé adattac azon tanuságrul hat régi énekec.) E Germanico in Ungaricum sermonem conversa, et Serenissimo Transsylvaniæ Principi ac Domino, Dn. Gabrieli Bethlen, Siculorum Comiti etc. transmissa; Cvm Appendice Latina, de idolo Lauretano, et horribili Papatus Rom. Idolomania, et Tyrannide; quibus subjunctæ Admonitiones Cl. V. P. P. Vergerii, S. Hulderici, et aliorum, Quorum nomina et rerum seriem versa pagina indicat; Per ALBERTUM MOLNAR SZENCZIENS. Rectorem Scholæ Oppenheimicæ. Oppenheimii Typis et arte Hieronymi Galleri Basileens. 1618. 4r. 103. lap. — *Elül*: Cziml., Epist. Dedic. (latinul, Bethlen Gáborhoz) 4 sztlan lev.

M. Akad. — S.-palaki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Miskolczi ref. gymn. — Lugossy Józsefnél (Molnár Albert sajátkezű beírásával).

483

Szeben. 1618.

Vásárhelyi Kerekes Ferencz. *Επιτάφιον κατωστρόφιζον.* Az az Szomorvsaghol, eđrđmre waltozo versek. Irattattak az mi kegyelmes Vrunknak Bethlen Gabornak, Isten kegyelmessegebeđl Erdely orzagnak Fejedelmenek, Magyar orzagnak egyik rezenek Vranak etc. Es az Szekelieknek Ispannyanak tisztessegere. Nyomtattata Szebenben Pr. St. R. Agrop. (PATER STEPHANUS ROTHARI AGROPOLITANUS) Anno Domini, M.DC.XVIII. 4r. A—E2 = 4 $\frac{1}{2}$ iv = 18 sztlan lev.

Colophon: Nyomtatta Szebenben Iacob Thilo, Anno Del hoMInIs ChrIstI VerI Augusti die 5. hora 3. pomeridiana.

A versfejekbđl a szerzđ neve így jđ ki: PATER STEPHANUS ROTHARI DE VASARHELI fecit in graciam Serenissimi Principis Gabrielis Bethleni deplorans patriam svam

M. Akad. — M. n. Muz. (közben 2 lev. A2, A3 hij.).

484

(Bártfa). 1619.

Kecskeméti C. János. Fides Iesv et Iesvitarvm. Az az: Az mi Vrvnk Iesvs tvdomanyanak, az Iesuitak tudomanyaval valo őszve vetése, mely DONATUS VISARTUS által, az szent irasbol, Paterek es Iesuitak könyveibđl szedegettetet, es az hitnek bizonyos agaira rendeltetet. Ismet: Az Papistaknak Eskűveseknek formáia, mely be foglallya az Pápa tudomanyanak fő fő tzikkđlit, ugyan azon Trivoniai Donatus Visartus által valo meg csaffolással egyetemben. Magyarra forditattot. KETSKEMETI C. IANOS Thokai második Prædikátor által. Nyomtattot 1619. Esztendőben. 8r. 415 lap. — *Elöl:* cziml., praef., Index, mut. tábla, epigrammák 22 sztlan lev.

Colophon: Nyomtattatot, 1619. Esztendőben.

Ajánlva van Kecskemethi Tibvrtsii Jánosnak, Mátyás király tokaji fő harminczadosának, «Költ Thokayban Anno. 1613. 12. die Martij.»

Nyomdai kiállításá után ítélve kétségtelenül bártfai nyomtatvány.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház*, 18. l. H. n. 1613-ra teszi, bizonyosan vala-

mely csonka példány után, az előbeszéd keltét vévén hibásan nyomtatási évnek. Még nagyobb tévedésbe esett BOD, *M. Athenás* 141. l., ki ezen munkát, valamint az ünnepekre való prédikációkat is, hibásan tulajdonítja Kecskeméti A. (Alexis) Jánosnak, és így a körülbelül egy korban élt két Kecskeméti Jánost tévedve veszi egy személynek. — Kecskeméti C. János ugyanis, mint a most leirt könyv ajánlása és címe bizonyítja, 1613-ban tokaji második pap volt; 1614-ben kállai papságot viselt. (Lásd a Három fő ünnepekre való prédikációk czimlapját és ajánlását. Debreczen 1615. és 1624.), 1620 és 1622-ben ungvári pap volt. (Lásd Catholicus Reformatusának czimlapját. Debreczen. 1620. és Bártfán 1622-ben nyomtatott két munkáját); egy harmadik, Bártfán 1622. nyomtatott munkájában magát homonnai praedikátornak írja; 1624-ben pedig mint Lónyai Zsigmond udvari papja Vásáros-Naményban szolgált (Lásd Bártfán 1624. nyomtatott imádságos könyve ajánlását). — Kecskeméti A. (Alexis) János s.-pataki pap és zemplini esperest pedig 1621-ben már nem volt életben; mint kitetszik az ő általam ismert egyetlen munkájának, a Dániel próféta könyvére irt magyarázatjának, cziméből, melyet özvegye adott ki Debreczenben 1621-ben.

Második még ritkább kiadása: S.-Patak. 1656.

Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Erdő-Szádán gr. Degenfeld Pálnál. — Debreczenben Lugossy Józsefnél (egy ép s egy csonka péld.) — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. s végső 3 lev. hij.) — *Dézi franc. zárda* (elül 2 s végül 1 lev. hij.) — *Szilágyi Sándornál* (csonkán).

485

Debreczen. 1619.

Forró Pál (Háportoni). Quintus Cvrtilusnak Az Nagy Sandornak Macedonok királyanak viseltetet dolgairól irattatott Historiaia, mely most Deakból Magyar nyelvre HAPORTHONI FORRO PAL által fordítottat, es Urunk ó Felsege akarattya-ból nyomtattatott Debreczenben Lipsiai Pal örökösi által. Anno. 1619. 8r. 748 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, versek, és a kegyes olvasónak 20, *végül:* errata 1 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. (cziml. hij.) — *M.-vásárhelyi Teleki-ktúr. — Kolozsvári ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Halasi ref. gymn. — Kolozsvári ref. coll.* (az ajánlás 2–7 lev. hij.) — *Debreczeni ref. coll.* (elül, végül csonkán). — *M.-szigeti ref. lyc.* (igen csonkán). — *Fáy-ktúrban Tibold-Darócson* (4 első lev. hij.) — *Radványban b. Radvánszky-ktúrban. — Szilágyi István-nál M.-Szigeten* (cziml. és 4 lev. hij.).

486

Debreczen. 1619.

Gyulai Márton. Epinicia Az Tekintetes es Nagysagos Vitezlő ket fő Uraknak, Palfi Miklosnak, es Svarczenburgnak ieles diadalmokrol. Mikepen az mi hatalmas Urunk Istenünk, az ü kegyelmes jo voltabol Győr Várat, mindeneknek álmelkodasokra, velletlenül, erdemünk fölöt, közönseges örömeinkre keresztyen kezhez ada: Ugy mint, 1598. Esztendőben. Böyt

mas havanak 29 napjan virradora. Irattatot, Historiakból et Poëtakból valo Metamorphosissal. GYULAI MARTON által. 1599. Esztendőben. — Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pál, 1619. 4r.

A *m. n. Muzeumban* ép czimlapja és három első levele. Még csekélyebb töredéke, t. i. rongált czimlapja és egy levelének rongya, az *erd. Muz. ktárában*.

487

Debreczen. 1619.

Historia a Bölcs Salamon Kiralynak ket versengő aszszoni állatok között valo igaz Itiletiről és törvényteteleről. Ex I. Reg. 3. 4r. A—C2 = 2¹/₂, iv = 10 sztlan lev.

Colophon: Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pál, 1619. Esztendőben.

Irta 1581-ben egy névtelen, TOLDY *M. költ. tört. 2. kiad. 167. l.*
Külön czimlapja nincs és nem volt.

Utánnomata a «Historia bipartita ex I. regum 1. et 3. capitibus desumpta» című bibliai historiás ének debreczeni 1581-diki első kiadásának, mely hasonlóan 10 sztlan levélre terjedt.

Egyetlen péld. *M. n. Muzeumban*.

488

Debreczen. 1619.

Kalendarium. — Prognosticon Astrologicum . . . 1619. esztendőre. Debreczenben Nyomtatta Lipsiai Pál. 16r.

Ismertette Lugossy József, *M. Akad. Értesítő* 1844. 160. l. és ujabban Mátyás Gábor, *Uj M. Muz.* 1853. II. 182. l.

M. n. Muz. (2 csonka péld.) — *M. Akad.* (csonkán). — Töredéke *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

489

Debreczen. 1619.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatura Seu Dictionarium Latino - Ungaricum. Clarissimi Viri D. BASILII FABRICII SZIKZOVII. Editio prioribus limatior & multo auctior, cum Indice duplici, opera EMERICI A. SZ. UYFALVII. Debrecinai, Typis Pauli Rhedæ Lipsensis, M.DC.XIX. 12r. 142 lev. — *Elül*: cziml., ajánlás (latinul) 4, *végül*: Index 3 sztlan lev.

Ajánlása Krakкаи Demeter erdélyi finak, a pataki isk. rektorának, «Debrecini Nonis Julii, A. Chr. 1597. Emericus A. Sz. Uyfalvius» az Ujfalvi Imre által javított 1597-diki kiadásból van újra nyomtatva.

Ismertette Lugossy József, *Uj M. Muz.* 1855. II. 563. l.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1590. 1592, 1593, 1597. és Sárvár, 1602.; későbbi kiadása: Bártfa. 1630.

Erd. Muz. — Debreczeni ref. coll.

490

Debreczen. 1619.

Sztárai Mihály. Historia az Sido Ahab Kiralynak balvanyozasáról: Az Hivek Kergeteséről: Szent Illyes Prophetanak rayta tött cselekedetiről; es Ahab Kiralynak halalarol: Ez mostani időbeli igaz Keresztyeneknek vigasztalásokra szent Irásból énekbe szőrdötet.

Hozzá kötve s vele együtt nyomtatva:

Fráter Gáspár. Historia az Antiochus Kiralynak kegyetlenkedeséről az Sido országban; es az Istennek rayta lett igaz iteletiről es bünteteséről. Szent Irasbol énekbe szőrdötet.

Colophon: Debreczenben, Nyomtatta Lipsiai Pal, 1619. Esztendőben.

Czimlapja nincs és nem volt. A két ének együtt A—C₂ = 2^{1/2} iv = 10 sztlan lev. Sztárai munkája a végső vers szerint írva volt 1549-ben, a Fráter Gáspáré 1560-ban. — Sztárai munkájának régibb kiadása: Debreczen, 1574. — E két ének együtt nyomtatva megjelent H. n. (Debreczen) év. n. (xvi. száz.).

M. n. Muz.

491

Gyula-Fejérvár. 1619.

Dézi István. Az igaz Zent Wallasnak az természeti Okossággal, az melly Philosophianak is neveztetik, való szep Harmoniaja. Mellyet Magyar Nyelven meg irtt DÉSI ISTWAN Gyula Feierwari Pap. Nyomtattatott az Kegielmes Urunk ó Felsege költségén. Gyula Feierwarott. 1619. Eszt. 8r. 312 lap.

Igy adja e könyv czimét gr. Kemény József, Lexicon Erud. Hung. cz. kéziratában, *Dézi* szó alatt. — Hasonl. az ő tudósítását ezen könyvről, *Uj M. Muz.* 1855. I. 458. l. — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában; ma egy példány sem ismeretes.

492

Keresztúr. 1619.

Calendarivm. Az az. Az Ezer Hat Szaz Tizen Kilenczedik Esztendő napianak szamlalasa, az közönseges Practicaual, Aspectusokkal, Planetaknak foliasiuual, es az Eghi ielekben valo belepessekkel egyetembe, mely harmadik Bissextilis vtan. Az

Crakai Academianak Professora, ALEXANDER MILEIUS Doctor, Philosophus es Mathematicusnak irásabul, magyarra fordítattot. Keresztvrat nyomtatatot Farkas Imre által. 8r.

Töredéke, u. m. a czimlap és a 2-dik levél, megvan a *pannonhalmi apátság ktárában*.

493

Keresztúr. 1619.

Göncz Miklós (Pálházi). Az Romai Babylonnak Kőfalai. Az az: Egy neminemü Jesuvita, ez tegetlen, az Szent Varas Kőfalainak Nevezeti alatt magyarázta gondolt XII. Fundamentomi: Mellyeknek rőuid ereősségőkben bé foglalt le rontását, az szent Lélek Istennek segítségével: Dresdai Meiszner Boldisar, Szent irás magyarázo Doctornak, és Közönséges Tanétònak oltalma alatt, az szent Irásbéli Doctorsagra menendeő igyeközetbül, közönséges oltalmazásra föl vett: Antverpiai RODENBORCH JANOS M. Humanitatis Poeticæ Profess: Publ: — Magyarrá fordítatott PÁLHÁZI GÖNTZ MIKLOS Prædikator, és az August: Confession valo Magyar Lelki Pasztoroknak Dunan innen Superintendenssők által. Keresztvrat, Nyomtatatott Farkas Imre által, Anno M.D.CXIX. 4r. 196 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, lajstrom 6 sztlan lev.

Az ajánlás Czobor Erzsébethhez, gr. Thurzó György nádor özvegyéhez, «Költ Pataházán Győr alatt egy nyomorult falucskában, Mind szent napja estvelin . . . 1618. esztendőben».

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Kassai jogakad.* — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*.

494

Kolozsvár. 1619.

Enyedi György. Az Ó es Vy Testamentvm-beli helyeknek, mellyekből az Háromsagról való tudománt szokták állatni, Magyarazattyok. ENYEDI GYEOGY, Erdély országaban az Egy Atya Isten, es az ő Sz. Fia, az Iesus Christus felől, Sz. Lélek által ki adatott tudományban eggyező Ecclesiáknak Püspöke által Deák nyelven iratott. Es annak-utánna TOROZKAI MÁTETÓL vgyan azon Ecclesiáknak Püspökétől Magyar nyelvre fordittatott. I. Cor. 8. De mi=nékünk Egy Istenünk vgyon amaz Atya, az kitől mindenek: Es egy Vrunk az Iesus Christus, ki által mindenek. Colosvarban 1619. Nyomtatta-

tott Makai Nyirő Iános által. 4r. 725 lap. — *Elül*: cziml., előbeszéd, lajstrom 14, *végül*: mut. tábla 26 sztlan lev.

Enyedi György Explicationes locorum Veteris et Novi Testamenti cz. munkájának fordítása, mely h. és év n. (Kolozsvártt 1598.) jelent meg. — Ezen magyar fordítás több példánya található újra nyomtatott czimlappal, Hely nélkül 1620.; maga azonban a könyv nem volt újra nyomva.

M. n. Muz — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Fáyktár* Tibold-Darócson.

495

Német-Ujvár. 1619.

(Catechismus.) Igaz Beszedeknec Peldaja avagy Formaja, Az az, Az Keresztyen Hitnek Reszeiről Rôvid Kérdésebbe és Feleletekbe be foglaltatot. Tudomány Mellyet az Istenfelô harmadic Friderik Palatinus Elector, Hertzeg, Heidelbergaban 1563. esztendôben, az ô birodalmaban való Doctorokkal az sz. Irasbul szôdettetôt Deakul és Nemetül. Melly mostan Ujjonnan Magyarul, az egygyû (*igy*) hiveknec épületekre. Nemet Uyvarat Ki Nyomtattatot Bernard Mathe által. M.DC.XIX. esztendôben. 8r. A—E₄ = 4^{1/2}, iv = 36 sztlan levél.

Ezzel együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg a latin szöveg is: Catechesis Religionis Christianae, Qvae traditur in Ecclesiis, et Scholis Electoralis Palatinatus . . . Nemet Uyvarini, Excudebat, Mattheus Bernhardi Anno reparatae salutis. 1619. 8r. A—E₇ = 39 sztlan lev.

Egyetlen példány *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten.

496

Bécs. 1620.

II. Ferdinánd császárnak semmisítő Decretuma, mely által Bethlen Gábornak a Magyar országban való hamis, méltatlan és törvénytelen királyválasztásának és a Posonyi s Besztercei Gyülekezetben tett minden Végezéseknek és Tractáknak ellene mondott. 4r.

Igy adja a czimet SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 21. l. — Én csak a latin kiadást ismerem, mely h. n. 1621. 4r. 2 iven utánnymotott, melynek czime ez: «Edictalis S. C. R. Maiestatis Cassatio iniquae praetensae, et ipso jure nullae Electionis Gabrielis Bethlen in Regno Hung. Necnon Aetorum omnium, Tractatorum et Concluserum in Conventu Posoniensi et Novisoliensi annullatio». — Hogy ezen nyomtatvány eredetileg Bécsben s magyar nyelven jelent meg, azt nagyon is valószínűnek tartom.

497

Debreczen. 1620.

Gönczi György. Énekes könyv 4r. 164 levél.
Elül: czimlap, Gönczi György előbeszéde és lajstrom 4 sztlan levél.

Regibb kiadásai: Debreczen. 1592. 1602. 1616.

Egyetlen példánya, melyből csak a czimlevél hiányzik, a *pozsonyi r. cath. gymn. kőnyvében*. — Hogy ezen Énekes könyv debreczeni 1620-diki kiadás, bizonyosan következtetem abból, hogy vele egy kötetben, ugyanazon betűkkel, ugyanazon papírra nyomtatva, maradt fön Szilvás-Ujfalvi Imre Halotti énekeinek debreczeni 1620-diki kiadása.

498

Debreczen. 1620.

Ujfalvi Imre. In exequiis defunctorum. Halot temeteskorra való Énekek. Azoknak kedvekert kik ilyen utolso szükségben szolgálnak, ószve szedegettettek, es ki bocsattattak. Mostan uyjokban Corrigaltatott. Hebr. 9. 27. El vegezet életem, hogy az emberek egyszer meg hallyanak, az utan itilet készen. Debreczenben Nyomtatta Rheda Peter, M.DC.XX. 4r. 20 szzott levél.

Regibb kiadások: Debreczen 1598. 1602. 1606.

Egyetlen példánya a *pozsonyi r. cath. gymn. kőnyvében*. (Gönczi Györgynek a következő szám alatt leirt Énekes könyve után kövve).

499

Debreczen. 1620.

Kecskeméti C. János. Catholicvs Reformatvs, Az az, Egynehány vetelkődes ala vettetet hitnek agazatinak magyarázattya, mely meg mutattya, az igaz Keresztyen Annyaszentegyháznak menyben eggyezni kőllyőn, az Romai Annyaszentegyházzal, menyben tüle kőlőmbőzni, és menyben soha véle nem eggyezni. Adattatot ez melle rövid intes, az Romai vallason lévekhöz, melyben meg mutattatik az ő vallások ellenkőzőnek lenni, az igaz kőzönseges kereztyeni vallással, és az hitnek fundamentomaval. Mely irattatot előszőr Angliai nyelven GUILIELMUS PERKINSUS Anglus által. Az után fordittatot Hispaniai nyelvre, GUILIELMUS MASSANUSTul. Harmadszor déákul, egy fő, bölcs, tudos embertul. Mostan immár Magyarra fordittatot. KECSEKEMETI C. JANOS Vngvari Praedikátor által. Nyomtatta 1620. 8r. 415 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, versek 8 sztlan lev., *végül:* Revideden való intes 23 sztlan lap.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 21. l. ezt a könyvet helyesen teszi Debreczen 1620-ra, de mindjárt a következő lapon hibásan hozza föl, mint külön munkát, H. n. 1620-ra, «Egynéhány vetélkedés alá vettetett hitnek ágazatja» czim alatt.

M. nemz. Muzeum. — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.*

500

Kassa. 1620.

Szepsi Csombor Márton. *Evropica Varietas.* avagy **SZEPSI CZOMBOR MARTONNAK** Lengyel, Mazur, Pruz Dania, Frísia, Hollandia, Zelandia, Anglia, Gallia, Nemet es Cheh Országgon, viszontag: Az Prussiai, Pomeraniai, Sueciai, Norvegiai, Frisiai, Zelandiai, Brittanniai, Tengeren valo bujdosasában látot, hallot külömb külömb fele dolgoknak rövid le írása. Mely minden Olvasónak nem csak gyönyörűségére, sok féle hasznára-is szolgálhat. Cassan, Festus Janos által, 1620. 12r. 404 lap. — *Elül:* cziml., praefatio, latin és magyar üdv. versek 8 levél, *végül:* az olv. és *Imprecatio* 3 sztlan lap.

M. n. Muz. (közben 238—241. l. hij.). — *M. Akad.* (cziml. hij.) — *Erd. Muz.* (cziml. s közben néhány lev. hij.) — *M.-v. Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* (egy kézirattal kiegészített és egy végül csonka péld.). — *Kolozsvári ref. coll.* (kézirattal kiegészítve). — *Szegedi kegyes rendi ház.* (végül csonkán). — *Tordai unitár. gymn.* (csonkán). — *Lugossy Józsefnél* (cziml. hij.).

501

Kassa. 1620.

Melotai Nyilas István. Sz. Davidnak huzadik Soltaranak rövid praedicatiok szerint valo magyarazattya, mellyben mind az Istentfőld igaz jo Fejedelmeknek, mind az keresztyén kösegnek Tisztek meg abrazoltatik es elejekben adatik. Az Istennek diczőségere és az egyigyű hiveknek éppületekre. Irattatot es kű boczattatot Az Felseges Bethlen Gabornak Magyar es Erdely Orszagnak Istentfőld keresztyén Fejedelmének fő Praedicatora. MELOTAI NYILAS ISTVAN által. Cassan, Festus Janos által. 1620. 4r. A—P2 = 14¹/₂, iv = 58 sztlan lev. — *Elül:* cziml; ajánlás Bethlen Gábor fejedelemnek (latinúl), Sz. Dávid 20-dik soltárának magyar fordítása és mut. tábla 8 sztlan lev.

M. Akad. — *M.-vásárhelyi Teleki-ktárban.* (Halotti Aktziók V-dik kötetében).

502

(Kolozsvár. 1620).

Apologia. Az az, Mentsegre valo iras, tudni illik, micsoda el tavoztathatatlan Okokbol Kenszeritettenek Cseh Orszagnak mind harom Statusi, kik az Ur Vacsorajat mind az ket szin alatt veszik, magok oltalmaert hadat fogadni. Az Pragai Nemet Nyelven (Veleszlavi Samuel által) nyomtattatot Exemplarbol Magyar nyelvre forditatot. H. és év n. 4r. A—C = 3 iv = 12 szatlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. — Betűi és nyomdai ékítései a kolozsvári Heltai-féle nyomdából valók. — 1620-ra h. n. emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 22. l.

Egyetlen péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárában*. (Jubileus Academicus. Heidelberg 1618. után kötve.) — Egy levelének töredéke Lugossy József ajándékából az *erd. Muzeumban*.

503

(Kolozsvár). 1620.

Enyedi György. Az Ő es Vj Testamentvm-beli helyeknek, mellyekből az Háromsagról való tudománt szokták állatni, Magyarazattyok. ENYEDI GYEORGY, Erdély országában az egy Atya Isten, es az ő Sz. Fia, az Iesus Christus felől, Sz. Lélek által ki adatott tudományban eggyező Ecclesiáknak Püspöke által Deák nyelven iratott. Es annak utánna TOROZKAI MÁTETŐL vgyan azon Ecclesiáknak Püspökétől Magyar nyelvre fordittatott. 1. Cor. 8. De mi-nékünk Egy Istenünk vagyon amaz Atya, az kitől mindenek: Es egy Vrunk az Iesus Christus, ki által mindenek. 1620. 4r. 725. lap. — *Elül*: cziml., előbeszéd stb. 14, *végül*: Mut. tábla 26. szatlan levél.

Nem új kiadás; csak az 1619-ben Kolozsvárrt megjelent könyv czimlapja volt újra nyomva.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Teleki-ktár.* — Gy.-fejevári *Batthiányi-ktár.* — *Székely-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (3 péld.) — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Székelykeresztúri unitár. gymn. Jakab Elektől* s magánosoknál több példány.

504

Kolozsvár. 1620.

Libellus elegantissimvs, qui inscribitur Cato. Igen szép könyvetske, mely Catonak neveztetik, az közönséges jó életnek oktatasarol. Ein schön Búchlein, welches man Cato nennet, von der vnterweisung gemeines lebens. Claudiopoli Typis

Heltanis, Excudebat Ioannes R. Makai 1620. 8r. A—E₄. = 4 $\frac{1}{2}$ iv = 36 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1591. és 1597.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — Megvult Szathmári Pap Mihály ktárában Bod Athenas 192. lapjához mellékelt jegyzete szerint.

505

(Posony), 1620.

(Pázmány Péter). Reovid Felelet Ket Calvinista Keonyvecskere. Mellyeknek egyyke. Okát adgya, miért nem felelnek az Calvinista Praedikátorok az Kalauzra. Masika. Itinerarium Catholicumnak neveztetik. Nyomatot Anno M.DCXX. 4r. 72 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan lev.

SÁNDOR I. TVÁN, *M. könyvesház* 21. l., valamint FRANKL, *Pázmány Péter és kora III. köt.* 320. l. Pázmánynak hely n. 1619. ily czimű munkáját is említik: «Alvinczi Péter könyvére való válasz 1619» ez utóbbi megjegyzevén, hogy annak egy példánya sem ismeretes. — Minthogy én ezen kérdéses 1619-diki nyomtatványt, már czime után ítélve is, egynek tartom az általam most leírt 1620-diki könyvvel, s kételkedem, hogy Pázmánynak Sándor és Frankl által 1619-re jegyzett munkája ettől különböző külön könyv volna, azt külön fölveendőnek nem tartottam.

E könyv czimlapján Pázmány mint szerző nem nevezte ugyan meg magát: de hogy ő a szerző, bizonyos abból, hogy az némi változtatással Kalauzának 3-dik 1637-diki kiadása mellett a függelékben újra megjelent. — A calvinista praedikátorok nevében irt könyvecske, melyre, valamint Alvinczi Itinerarium Catholicumára, Pázmány czáfólolag válaszolt, ma ismeretlen.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Egri érs. ktár.*

506

(Posony), 1620.

(Pázmány Péter.) Falsae originis motuum Hungariæ succincta refutatio. — Az Magyar országi Támadásoknak hamissan költött eredetének rövid velös Hamisítása. Anno Christi MDCXX. 4r. A—I = 9 iv = 36 lev. (*latin és magyar szöveggel*).

Pázmánynak ezen neve kitétele nélkül irt politicai röpirata, mely a Querela Hungariaet czáfolja, valamint a Querela Hungariae is, először csak latinul jelent meg. A latin kiadás még azon évben Augsburgban 1620. 4r. újra nyomtatott.

Egyetlen péld. a *m. nemz. Muzeumban*.

507

H. n. (1620.)

Querela Hungariae. Magyar Ország Panasza. H. és év n. 4r. A—F = 6 iv = 24 sztlan levél (utolsó levele üres).

Latin és magyar szöveggel. — Külön czimlapja nincs és nem volt.

Hely és év nélkül, de 1620-ra említi, hosszabb czimvel ezen politicai röpira-

tot, mely ugyancsak hely és év n. csak latin szöveggel is megjelent, SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 21. l. — BOD szerint *Magyar Athéns* 197. l. nyomtattatott Kassán. 1620. 4r.

M. n. Muz. — M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.*

508

Bártfa. 1621.

Kalendarium. Christus Urunk születése után, 1621. Esztendőre. Az Brasszai Kalendariumból Magyarul nyomtattatott. Bartfan. 16r. A—D8 = 32 sztlan lev. (*a többi hij.*)

Ajánlja a nyomdász Mart: Wolfgang. Typ. latinul Szentterzsébeti Pécsi Simonnak.

M. n. Muz.

509

Debreczen. 1621.

Kalendarium. Christus Urunk születése után 1621. Esztendőre. Irattatott HANCKEN BALINT D. által (Fametszet: *magyar czimer, két felől egy-egy oroszán által tartva.*) Debreczenben. — Másod czime: **Prognosticon Astrologicum.** Az az Az Eghi fő csillagoknak forgásabol való jövendölés, ez mostani 1621. Esztendőre, neminemű törtenező dolgokrol, es az űdőknek változasirul etc. Nemetből Magyar nyelvre fordittatott. Debreczenben. Nyomtatta Rheda Peter. 16r.

Utolsó levele hiján megvolt néhai *Hatos Gusztávnál* Budapesten. — Csonka példánya a *m. n. Muzeumban.* Lásd: Mátray Gábor értekezését, *Uj M. Muz.* 1853. II. 182. l.

510

Debreczen. 1621.

Kecskeméti A. János. Az Daniel Propheta Könyvenek, az Szent iras szerint valo igaz magyarazattya, Mellyet rövid Prædicatiokban foglalt volt KECSKEMETI A. IANOS, az Patachi Ecclesianak Lelki Pasztora, es abban az űdőben, Szemplin Varmegyeben levő Ecclesiaknak Seniora, &c. Holta vtan peniglen, meg maradot űzvegyetül közönsegesse tetet-tetven, szem eleiben ki bocsattatott. Mat. 24. vers. 15. Az ki olvassa, meg ertse, etc. Debreczenben, Nyomtattatott Rheda Peter által, M DC XXI. Esztendőben. 4r. 953 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, a Ker. olvasónak 8 sztlan lev.

Ajánlotta Margitai Péter kállai pap Rákóczi György borsodi főispánnak, «Kalloban die 20. Martii Anni 1621.»

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Gy.-fejevári Batthányi-ktár.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Egri érs. ktár.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Zilahi ref. gymn.* (csonkán). — *Kassai jogakad.* — *Gr. Degenfeld Pálnál Erdő-Szádán.* — *Lugossy Józsefnél* (csonkán).

511

Debreczen. 1621.

Kecskeméti C. János. Három sátoros innepre irt praedikációk.

Debreczen 1621. 8r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház. 22. l.* — Én csak az 1615. 1624. és 1643-diki debreczeni kiadásokat láttam.

512

Debreczen. 1621.

Margitai Péter. Az Jonas Propheta Könyvenek az Sz. Irás szerint való igaz magyarázattya, mellyet rövid praedikációkban foglalt, es szem eleiben ki bocsátott MARGITAI PÉTER az Kallai Ecclesianak lelki Pasztora. Zachar: I. Terjetek en hozzam, es hozzatok terek. Debreczenben, Nyomtattatot Rheda Peter által, M.DC.XXI. Esztendőben. 8r. 196 levél. — *Elül:* cziml., ajánlás, előbeszéd és Index 8 sztlan lev.

Ajánlva van Csomaközi Andrásnak.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (8 első lev. hij.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Szigeti ref. lyc.* (kézirattal kiegészítve). — *Lugossy Józsefnél* (csonkán).

513

Heidelberg. 1621.

Molnár Albert (Szenczi). Lexicon Latino-Graeco Ungaricum.

Jam recens tertia cura recognitum, innumeris pene dictionibus, ac versibus, Syllabarum quantitates indicantibus adauctum, et ita elaboratum, ut ex eo Latinarum dictionum genera, modus declinandi & conjugandi, tanquam ex Thesauro depromi possint. Item Dictionarium Ungarico-Latinum. In finitis vocibus loquendique formulis ac proverbiiis Vngarico-Latinis locupletatum. Authore ALBERTO MOLNAR SZENCIENSI. Adjecti sunt ad finem libri Indices Chronographici et Chronologici studiosis utiles ac necessarii. Item Syllecta Scholastica Clarorum Virorum Quorum catalogum exhibet frontispicium Syllectorum. Quae et separatim vendi possunt. Anno M.DCXXI. Heidelbergæ. Typis Viduæ Joh. Georgii Geyderi Acad. Typogr. Impensis

Heredum Wechelianorum, Danielis & Davidis Aubriorum, et Clementis Schleichii. 8r. 1030 l. — Dictionarium Ungarico-Latinum 368 l. — Syllecta Scholastica 44 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, üdv. versek 8 sztlan lev.

1. kiad. Nürnberg. 1604. — 2. Hanau. 1611.

Az I. rész ajánlása Bethlen Gábor választott királynak és erdélyi fejedelemnek kelt «Haydelbergae Calend. Martii. Anno Domini M DC XXI.», a II. rész ajánlva van gr. Bethlen István erd. kormányzónak, Hunyad és Máramaros vármegye főispánjának «Haydelbergae 9. Martii. Anno Christi 1621.»

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (cziml. Lugossy József által készített hasonmással pótolva). — *Pannonhalmi apátság* (2 péld.). — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. kézirattal pótolva). — *Szigeti ref. lyc.* — *Halasi ref. gymn.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Soproni ev. lyc.* — *Csornai prépostság* (2 péld.) — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Kolozsvári unit. coll.* (2 első lev. hij.) — *Debreczeni ref. coll.* (csak az I. rész.) — *Lugossy Józsefnél.* — *Liszka Józsefnél Pápan* (2 első lev. hij.). *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten (csonkán).

514

Heidelberg. 1621.

Molnár Albert (Szenczi). Imadsagos Könyveczke, Mellyben szép Hálá adásoc és áhitatos Könyörgések vadnac: Kinec-kintec akarmelly rendē, mindennemű állapottyában és szükségében, naponkint elmondásra hasznosoc és alkalmasoc. Az igaz Religion valo Tanítóknac, és Martyroknac, az sz. Irás szerint szerzett uj és ő könyveikből szedettec. Mellyet Magyar nyelven uyonna boczátott ki SZENCI MOLNAR ALBERT. Nyomtattác Haydelbergában, Aubrius Daniel es David atyafiaknac, és Schleichius Kelemenec kölczégével M.DC.XXI. 8r. 400 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 8 sztlan lev. (a 8-dik üres). Minden esztendőre szolgáló öröc Calendarivm és az Cisio Janus magyarol, 8 sztlan lev; *végül*: Registrom és latin epigrammák 4 sztlan lev.

Ajánlva van Echi Orsic asszonynak, Mező-Szegedi Gáspár nejének (Haydelbergában aug. 10. 1620.)

BOD, *M. Athenas* 183. l. tévedve mondja, hogy e könyv 1621-ben Hanauban jelent meg.

M. Akad. — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — Rima-Szombaton, a *kis-honti ev. esp. könyvtárában.* — Csetneken a *gömöri ev. esp. könyvtárában.* — *M. n. Muz.* — (cziml. hij.). — *Pesti egyetem* (cziml. és calendarium hij.). — *Erd. Muz.* (cziml., ajánlás és utolsó lev. hij.) — *M.-v. Teleki-ktár* (cziml. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld. cziml. és calendarium hij.). — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. s az ajánlás 2 első lev. hij.).

515

Kolozsvár. 1621.

Melotai Nyilas István. Agenda az az: Anyaszentegyhazbeli szolgálát szerént valo Czelekedet, melyben az Vy Testamentomnak két Sacramentomának, az Szent Keresztsegnek es az Vr Vaczorájának ki szolgáltatásának es az Házasulandoknak egybē adattatásoknak mogya meg iratik azokhoz illendő hasznos tanuságokkal egyetemben. Az Istennek diczőségére es az egyigyű Hiveknek épületekre. Irattatot es ki botsatatot az Felleges Gabriel Kiralynak, Isten kegjelméből Magyar országnak, Dalmatianak &c Királyának: Erdélynek Fejedelmének &c. Prædicatora MELOTAI NYILAS ISTVAN által. 1621. 8r.397 (helyesen 399) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, a ker. olvasónak 12 sztlan lev., *végül*: lajstrom 9 sztlan lap.

Ajánlva van Károlyi Zsuzsánnának, Bethlen Gábor fejedelem nejének, «Gyula-Fejérvárban, Kis-Aszszon havanak 23. napján. 1621. esztendőben.

NÉMETH, *Memoria Typogr. Hung.* 34. l., bizonyosan az ajánlás keltéből következtetve, tévedve teszi ezen hely nélkül mejelent könyvet Gyula-Fejérvárra: mert hogy ez a könyv Kolozsvártt volt nyomtatva, bizonyítja a 383-dik lapján álló fametszet, mely a Kolozsvártt 1589-ben nyomtatott «Kopaszság dicésérete» czimlapján láthatóval azon egy.

Ujabb kiadásai: H. n. 1622. — Debreczen. 1634. — Várad. 1653.

M. Akad. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (elül s végül csonkán). — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Gr. Toldalagi Victornál* Koronán (cziml. hij.).

516

Nagy-Szombat. 1621.

Calendarivm. Az az: Ez mostani Ezer Hat Szaz Huszon eggyedik Esztendő napiainak szamlalasa, az közönséges Practikauál: Az Planetaknak Aspectusokkal, és az eghi jelekbe valo be lepesekkel egyetemben: mely esztendő első az Bissextilis vtan. Az Crakai Sdakowzki Doctor, es fő Astrologus irasából Magyarra fordittatot es ki Nyomtatot. Nagy Szombatban, Mollerus Miklos által. 8r. A—H1 (4 levelenként).

Egyetlen példánya, mely a H1 levél után szakad meg, a *m. Akad. ktárában*.

517

H. n. 1621.

Magyar Országnak mostani állapotjáról, egy Házája szerető igaz Magyar embernek tanátslása. Vajha eszesek volnanak,

és meg értenék, s utolsó állapotjokra gondot viselnének. Deuteron. 32. v. 29. 1621. 4r. 68 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztan levél.

Ezen politikai röpiratot, vagyis helyesebben gunyiratot, mely a magyar nemzetet Bethlen Gábor ellen izgatja, a bécsi csász. könyvtár példányából újra kiadták P. és T. (Piringer és Thewrewk) Pozsonyban 1838. 8r. — Piringer ezen kiadás előbeszédében azt a véleményt nyilvánítja, hogy ezen munkát Eszterházi Miklós írta vagy iratta. Ez ellenében Jászay Pál helyes érvekkel bizonyítja, hogy ezen gunyirat szerzője nem Eszterházi Miklós, annál kevesebbé Pázmány Péter, hanem a legnagyobb hihetőség szerint Balásfi Miklós bosniai püspök és pozsonyi prépost, egyszersmind kimutatja P. (Piringer) tévedését, ki, jóllehet a czimlapon 1621. áll, azt állítja, hogy e munka «az 1622-ben szegődött Nicolsburgi frigykötés után, de az 1627-dik esztendei békekesség előtt . . . íródott». A munka, mint Jászay kimutatja, épen a nicolsburgi alkudozások folyama alatt, 1621 november havában volt írva. Lásd: *Figyelmező* 1839. 21. 22. sz. — A nyomtatás helye kétségtelesen Bécs.

Egyetlen teljes példánya, melyet nem láthattam, s így róla betűhű czimlistát nem vehettem, a *bécsi csász. ktrában*. — *A m. Akad.* csonka példányából hiányzik A1—4 (cziml. és 1—6 lap), B4 (13. 14. lap), D1 (23, 24. lap) és I1 (63. 64. lap).

518

Bártfa. 1622.

Kecskeméti C. János. Pazmany Peter Kalavzzanak, Tizen Harmadik könyvére való Felelet. Mellyet irt De Invocatione Sanctorum; Az szenteknek segítségül való hívásokról, és esedezésekről. KECZKEMETI J. C. Vngvári Prædicator által. Bártfan, Nyomtattatott Klez Iakab által, 1622 Esztendőben. 4r. A—I1 = 33 sztan levél. — *Elül*: cziml., ajánlás, latin versek 4 lev.

Ajánlva van Gönczi Fejér Istvánnak.

Egyetlen példánya a *miskolczi ref. gymn. ktrában*.

519

Bártfa. 1622.

Kecskeméti C. János. Az Papistak közöt es mi közöttünk, veltelkedésre vettetet, három fő Articulosokról. A keresztsegről. Ur Vaczorájáról, és az Antichristusról való Praedikációk. Irattattanak és praedikattattanak Vngvárat. Anno 1619. KECZKEMETI C. IANOS Ungvári Praedikator által, Nyomtattatott: M.DC.XXII. Esztendőben. 4r. A—X = 21 iv = 84 sztan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás, latin üdv. versek 4 sztan lev.

Hogy ezen nyomtatási hely nélkül megjelent munka, melynek egyetlen példánya a *miskolczi ref. gymn. ktrában* Kecskeméti C. Jánosnak a fentebbi szám

alatt leirt s Bártfán 1622. nyomtatott munkájával egybekötve maradt fön, Bártfán volt nyomtatva, azt a két munka nyomdai kiállításának teljes egyezése kétségtelenné teszi.

520

Bártfa. 1622.

Kecskemeti C. János. Az Samvel Propheta masodik könyvenek Huszon Negyedek Részének, Praedikatiok szerént valo magiarázattya. •Melyben David valasztya az dõgh halált inkab, hogy nem mint ellensegh kezében esnék. Irattáttanak és praedikáltáttanak KETSKEMETI C. IANOS, Homonnay Praedikátor által, Homonnan. Bartfan, Nyomtattatot Klõz Iakab által. M.DC.XXII. 8r. A—L = II iv = 88 sztlan lev. — *Elül:* cziml., ajánlás 8 sztlan lev. (a 8-dik levél üres; a könyv végén is az utolsó levél üres, s az utolsó előtti levél 2-dik lapján csak a colophon áll).

Colophon: Nyomtattatot (következik a bártfai nyomda czimere). M.DC.XXII.

Ajánlva van Nemes, Nemzetes, és Vitézlõ Bornemisza Mihálynak, Bethlen Gábor erd. fejedelem homonnai jószága praefectusának, «Datum ex Musaeo Homonnensi, die 22. Febr. Anni 1622. Kegyelmednek szegeny alázatos Caplannya Kecskemeti Ianos Homonnai Praedikator.» -- A könyv áll 16 praedikatzióból.

Dr. Kiss Áronnál Budapesten. — *Erd. Muz.* (cziml. hij.)

521

Debreczen. 1622.

Melotai Nyilas István. Speculum Trinitatis, Az az: Szent Haromsag egy bizony örök Istennek az Bibliaban az Sido Bölcsenek es az Patereknek Tanu-bizonysag-tetelekben, az nagy vilagi Conciliomoknak ertelmekben es az Peldakban valo tekintetes maga ki mutatasa: Mellyekbõl mint valami egyenesen mutato aczel Tükõrbõl ki ismerhetni, es nyilván megh lathatni az Szent Haromsag egy Istent. Enyedi Györgynek-is karomlo Könyve az Elõljaro-beszeddal egygüt, egészen minden reszeiben meg hamissittatot. Irattatot es szem eleiben függesztetet az Fõlsegés Gabriel Istennek kegyelmébõl, Magyar, Horvat, Thot, &c. Országoknak Kirallyanak, Erdelynek Fejedelmének, &c. fő Prædikatora, MELOTAI NYILAS ISTVAN által. I. Corinth. 13. vers. 12. Mert latunk mostan tükör által, es homalyos beszéd által. Debreczenben Nyomtatta Rheda Peter, M DC XXII. Esztendõben. 4r. 904 lap. — *Elül:*

cziml., előjáró beszéd, az kegyes olvasónak 14 sztlan levél, Enyedi György előbeszédének megczáfolása 54 szzott lap; lajstrom 12 sztlan lev., *végül*: mut. tábla és erraták 9 sztlan lev.

Ezen munkát, melyet a szerző először 1618-ban latinul irt meg, azután pedig negyedfél hónap után készített el magyarul sajtó alá, az enyedi zsinat több tudós ref. pappal megvizsgáltatta és helybe hagyatta, s a fejedelem Bethlen Gábor, kinek a Gyula-Fejérvárt 1622. jan. 17-dikén kelt előbeszéd ajánlva van, saját költségén nyomatta ki.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc. — Kolozsvári unitár. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Kassai jogakad. — Szebeni ev. gymn.

522

Kassa. (1622.)

Alvinczi Péter. Az Vrnak Szent Wacsoraiarol valo reovid intes az Szent Pal Apostol tanitasa szerent. Egy néhány szükséges kérdésekkel és feleletekkel egyetemben. Irattatot. ALVINCI PÉTER által. Nyomtatta Cassan Nicolaus Mollerus. 4r. 85 lap. — *Elül*: cziml. 1 levél.

Ajánlva van Bethlen Gábor erd. fejedelemnek «Cassan 26. April. Anno 1622.»

Az ajánlás ezen keltéből következtetve tartom e könyvet 1622-diki nyomtatványnak.

Egyetlen péld. a *miskolci ref. gymn. ktárában*.

523

Kassa. 1622.

Redmeczi T. János. Az Felseges Bethlen Gabornak Magyar Orszaghnak Horvath es Toth Orszagnak Dalmatianak, Diczéretes választot Királynának, Erdelynek Feiedelmenek, az Szekelyek örökös Ispannianak. Eőt rendbeli halhatatlan es örök emlekezetre méltó Isten Anya Szentegy hazaval cselekedet jo tetemenyerül minden kéresztyén fő népeknek tánu-ságokra tükörül irattatot rövid könyvetske. REDMECZI T. IANOS által Cassan, Festus Ianos által, 1622. 4r. — *Elül*: cziml., az olvasónak, summája ez irásnak, latin üdv. vers. 4 sztlan levél.

Ez igen érdekes munkának, melyet BOD PÉTER, *M. Athénás* 231. l. még általa használt ép példány után ismertem, ma egyetlen végül csonka példányát ismerem a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában*, mely példány a 70-dik lap után szakad meg. Bod szerint a könyv 5 részre volt osztva s ezekben meg volt írva 1. Az 1619-diki táborozás. 2 Az elpusztult ecclesiákban helyre állittatások a tanítóknak. 3. Bethlen

Istvánnak akadémiákra küldetése. 4. A bibliának oláh nyelvre fordittatása s az oláh papok jó rendbe szedettetése. 5. Az Ariannok és Szombatosok ellen való disputációk. — Minthogy az általam látott egyetlen példányban a 70-dik lapon a 4-dik rész szakad meg, mely a 68-dik lapon kezdődik, bizonyos, hogy ezen csonka példányban a 4-dik rész aligha nem nagyobb része és az egész 5-dik rész hiányzik. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 68. l. bizonyosan Bod után, ki a nyomtatás helyét és évét nem említi, azon XVII. századi könyvek közt említi, melyek nyomt. helyét és évét nem tudhatta.

524

Kassa. (1622.)

Velechinus István. Halálról való emlékezet, melly lett az Felséges Bethlen Gabornak, Isten kegyelmeboel, Magyar, Toot, es Horwat etc. Országoknak válaztott Királynának, Erdely Orḡnak Fejedelmének, es Székelyek Ispannyának, kedves házastársának, az neháj Felséges Caroly Susanna Fejedelem Aszonnak temetésének idejen, Sz: Iacab havának 1. napián, 1622. esztendőben, Cassan. VELECHINUS ISTVAN, az Cassaj Magyar Ecclesianak második meltatlan Lelki pásztora által. Nyomtatta Cassan, Mollerus Miklos, ű Felsége typographusa. 4r. A—C2 = 10 sztlan levél.

Ezen alkalmi nyomtatványt, jóllehet czimlapján a nyomtatási év nincs is kitéve, bizvást az 1622-dik évre hiszem helyezhetőnek.

Egyetlen ismert péld. a *kassai jogakad. ktrában*.

525

H. n. (Kolozsvár). 1622.

Melotai Nyilas István. Agenda az az: Anyaszentegyházbeli szolgálat szerént való Czelekedet stb. (mint főntebb, Kolozsvár. 1621.). 1622. 8r. 397 (helyesen 399) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, a k. olvasónak 12 sztlan levél, *végül*: imádság és lajstrom 13 sztlan lap.

Az 1621-diki kiadástól különbözö, de kétségtelenül kolozsvári nyomás. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 22. l. tévedve állítja, hogy Melotai Agendája 1622-ben «rövidebben» lett volna kiadva, mint 1621-ben.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

526

H. n. 1622.

Keresztyén Imádságos Könyvecske. Pázmány Péter esztergomi érsek engedelmeből.

A Pottendorfon 1669-ben nyomtatott hasonló című imádságos könyv második kiadása, említve a pottendorfi 3-dik kiadás czimlapján.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200

201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300

301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400

1623. 4r. Czimpl., ajánlás 4 szatlan lev.; maga a szöveg 706 lap (bevégetlen; *több nem jelent meg*), végül: lajstrom és latin versek 4 szatlan lev.

Az előszóban mondja a szerző, hogy e könyvet negyedik esztendeje fordul, hogy Kassán nyomtattatni kezdette, sok hiba van benne, «mivel hogy az kikre biztam vala correctioiát meg-ölettettetenek catholica religioért. Az nyomtato Mester-is haza népevel egygyütt Pestisbe megholt, *nem-is vegezte el, egynehany arcus heaval vagon*, az magam irt exemplart fel nem találhattak.»

Kolozsvári r. cath. lyc. (2 péld.) — Gy.-Fejérvártt *Batthiányi ktár* (1 ép és 1 csonka péld.) — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Szegedi minor. zárda.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* (csonkán). — *Rosnyai franc. zárda* (cziml. hij.)

529

Kolozsvár. 1623.

Énekes könyv. (Ajtatos Isteni Dicziretek). kis 8r. A—L = 11 iv = 88 szatlan levél (ha teljes).

Egyetlen csonka példánya a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában, Jakab Elektől*. Hiányzik ebből elül A—C₂ = 18 lev.), közben C₇—D₁ (3 lev.) és I₈. (1 lev.), összesen 22 lev. Minthogy magából az énekek szövegéből, mely 1—147. szzott lapot tesz, s melyhez járul végül a mutató tábla 5 szatlan lapon, csak 12 szzott lap = 6 levél hiányzik; bizonyos, hogy az előzmények (cziml. előbeszéd stb.) 12 levelet (A—B₄) foglalt el. — A szöveg lapjai fölött ezen fölírat áll: «Ajtatos Isteni Dicziretek.»

Ezen énekes könyvvel együtt annak toldalékaul jelent meg (az M iven) Várfalvi Kósa János Catechesise, miből kétségtelen, hogy ezen énekes könyv az unitarius hitfelkezeté. Minthogy pedig az unitariusoknak a XVII. században, melynek első felében (1623-ban) nyomtattatott e könyv, egyetlen nyomdájok Kolozsvártt volt: kétségtelen, hogy e könyv kolozsvári nyomtatás, a minthogy betűi csakugyan a Heltai-féle nyomdából valók. — A könyv megjelenési évét biztosan merem 1623-ra tenni, minthogy ezen énekes könyvvel együtt egy kötetben maradt fön, ugyanazon papira nyomtatva az «Imadsagos könyveczke», melynek külön czimlapján 1623. évszám áll.

Ismerteti Várfalvi Nagy János, *Keresztény Magvető* VI. köt. 123. 124. l. — Ujabb bővített kiadása, mely épen úgy mint ezen első kiadás Várfalvi Kósa János Catechesisével es az Imadsagos könyvecskével együtt jelent meg, Kolozsvár. 1700.

530

Kolozsvár. 1623.

Kósa János (Várfalvi). Catechesis, az idvessegnek (f)undamentomarol, rövid kérdésekre szent Iras szerent valo feleletek. Mely, az Urnak tu(d)ományara, szolgálattyara, felelmere es örök életre úgyekezödknek első út. VÁR-FALVI KOSA IANOS által iratot. H. és év n. Kis 8r. M₁—8 = 1 iv = 8 szatlan lev.

Nem önállóan, hanem a föntebbi szám alatt leirt «Ajtatos Isteni Dicziretek» toldaléka gyanánt s azzal együtt nyomtatva jelent meg.

Egyetlen példánya a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában Jakab Elektől*.

531

Kolozsvár. 1623.

Imadsagos Könyveczke. Mellyet naponkent olvashat minden rendbeli Keresztyen ember. A. D. 1623. kis 8r.

Egybekötte s együtt nyomtatva az előtte álló unitarius énekes könyvvel (az Aýtatos Isteni Dicsiretekkel) és az ehhez toldott Várfalvi Kósa János-féle unitarius Catechesissel. Ezen unitarius imakönyv kétségtelennül kolozsvári nyomtatvány, mit betűi is tökéletesen igazolnak.

Egyetlen csonka példánya, melyből közben egy levél (C2) hiányzik s mely a H7 levél után szakad meg, a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában Jakab Elektől.*

532

Posóny. 1623.

Pázmány Péter. Igasságra Vezelő Kalavz Mellyet irt, es most sok helyen meg-jobbitván, másodsor ki-bocsátot PAZMANY PÉTER Esztergami Ersek. Nyomtattak Posomban, Előszőr M DC XIII. Most másodsor, M. DC. XXIII. eztendeőben. 2r. 1066 lap. — *Elül:* Czimpl., előlj. levél, lajstrom 14 szltan levél.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — Gy.-fejérvári Batthiányi ktár. — Egri érs. ktár. — Pozsonyi káptalan (2 péld.) — Pannonhalmán (2 péld.) — Gy.-fejérvári seminar. — Kolozsvári róm. cath. lyc. — Kolozsvári ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (czimpl. hij.) — S.-pataki ref. coll. (czimpl. hij.) — Szegedi franc. zárda. — Szombathelyi franc. zárda. — M.-vásárhelyi franc. zárda. — Szombathelyi domin. zárda. — Rosnyai franc. zárda (czimpl. hij.) — Pozsonyi franc. zárda. — Erd. Muz. (czimpl. hij.) — Lugossy Józsefnél (Pázmány sajátkezű beírásával). — Megvolt Nagy Istvánnál is. — Számos példány plebániák és magánosok ktáraiban.

533

Bártfa. 1624.

Kecskeméti C. János. (Szép Aytatos Könyörgesek.) 12r.

Az ajánlás kelte: «Költ Vásáros Naményban Boldog Asszony havának 8. napján. Anno 1624. Nagyságodnak aláztatos Caplányya Kecskemeti C. Ianos az Nemzetes es Vitézlő Lonyai Sigmondnak Vdvari Praedicatora.»

A könyv megjelenési évét az ajánlás keltéből következtetve teszem 1624-re; nyomtatási helye, betűi után ítélve, bizonyosan Bártfa, hol 1622-ben Kecskeméti C. János három más munkája is nyomtatott.

Egyetlen csonka példánya, melyben az előzményekből megvan a második () () iv 1—7 s 11. 12. levele (tehát hiányzik az egész első iv s a másodikból a 8—10 levél), megvan a szövegből is, melynek lapjai fölött «Szép Aytatos Könyörgesek» fölírat áll, 1—254 lap, azontul pedig a 255—366 lap, kézirattal van pótolva, de mily hűséggel? bizonytalan, *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

534

Bártfa. 1624.

Négy szép hallottas Prædikatiok, Mellyek praedikaltattanak Az Tekintetes és Nagyságos Vrfinak Bedegy Nyari Ferencznek, Az Tekintetes és Nagyságos Bedegy Nyari Istvan Vramnak, mostan az Felseghes Betthlen Gabornak Erdély Országának Fejedelmének, Magyar ország részének bizonyos Vranak, Szekelyeknek fő Ispánnának, Opuliának és Ratiboriának Hertzegének, Tanáztának Kallay végh Várának fő Kapitányának és Zabolcz Vármegyének fő Ispánnának, szerelmes, kedves és egyetlen egy szép virág szál fiának szomoru temetésén külöm külöm helyeken bizonyos, tudos, bölcs Praedicatorok által, A. 1622. 9. Oct. Ezekhöz adatattanak Deák Oratio, Magyar és Deák versek. 8r. A—K₄ = 9¹/₂ = 40 sztlan lev.

Colophon: Bartfan, Nyomtattatot, Klõsz Iakab által, 1624. Esztendõben.

Tartalma : 1. Latin oratio, per paedagogum IOHANNEM GNOSTIUM Szuczansenem. 2. Praedicatio a kis-várdai templomban KOVÁSZNAI IMRE szepsii paptól. 3. Praed. Helmecczen KIS-KAPOSI ISTVÁN helmecczi paptól. 4. Praed. S. MISKOLCZI JÁNOS ujlaki paptól. 5. Praed. IRATOSI T. JÁNOS szentesi paptól.

S.-pataki ref. coll. — Debreczeni ref. coll.

535

Bécs. 1624.

Pázmány Péter. Kempis Tamásnak Christvs követeserõl Négy könyuei. Mellyeket magiarrá fordított PAZMANY PETER Eztergami Ersek. M DC XXIV. 12r. 485 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás a magyarországi keresztyéneknek 6 sztlan levél; *végül*: nyomt. hibák és colophon 5 sztlan lap.

Colophonja (a legutolsó lapon): Viennæ Avstriæ, Ex Officinâ Typographicâ Matthæi Formicæ, in Aula Coloniensi, Anno M. DC. XXIV.

Első, most egy példányban sem ismert, kiadása: Bécs. 1604.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti egyetem (cziml. hij.). — *Pozsonyi ev. lyc.*

536

Debreczen. 1624.

Kecskeméti János. Harom fü es nevezetes, esztendõs innepekre valo Praedikatiok. Ugy-mint: Karacsonra, Husvetra, Es Pünköstre. Irattattanak, KECSKEMETI JÁNOS, Kallai Prædikator által.

Adattattanak ez melle, az mi Vrunck Iesus Christusnak, fogantatasarol valo Prædikatiok az szent Lukats Euangelista irasanak, Cap. 1. ugyan azon Author által, Vnguarat, Anno 1617. Matth. 25. v. 21. 23. Iol vagyon jo es hü szolgál: az kicsinyekben voltal hü, sokakon tegedet rendellek, meny be az te Vradnak örömeben. v. 30. Az haszontalan szolgat vessetek ki amaz külső setetsegre, az holott leszen siralom es fogoknak csikorgatasa. Debreczenben, Nyomtatta Rheda Peter, 1624. Esztendőben. 8r. A—P₃ = 115 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlása az első 1615-diki kiadás szerint Lorántfi Mihálynak «Költ Kalloban, Szent Iakab havanak 15. napjan, az 1614. Esztendőben».

Első kiadása: Debreczen. 1615. — 2-dik (Sándor István szerint). U. o. 1621. *M. n. Muz.* — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* (végül csonkán).

537

Debreczen. 1624.

Margitai Péter. Az apostoli Credonak, az Sz. Iras szerint valo igaz magyarázattya; Mellyet rövid Prædicatiokban foglalvan az Keresztyeneknek eppületekre ki bocsatot. MARGITAI PETER, az Kallai Ecclesianak Lelki Pasztora. Rom. 10. v. 10. Szivel hiszünk az igassagra, szayjal teszünk penigh vallast az idvössegre etc. Debreczenben Nyomtatta Rheda Peter, 1624 Esztendőben. 8r. 476 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 4, *végül*: lajstrom és nyomt. hibák 2 sztlan lev.

Ajánlva Várdai Kata Asszonynak, Bedegi Nyári Pál özvegyének, Kállóban die 15. Decemb. Anni 1622.

M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.* — *M. vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* (475. 476. l. hij.) — *M. n. Muz.* (Jankovicstól, cziml. hij. s a 462. lappal szakad meg). — *Kolozsvári ref. coll.* (elől, közben s végül csonka). — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten (a 316. lappal szakad meg).

538

Debreczen. 1624.

Margitai Péter. Az mindennapi könyörgő imadsagnak magyarázattya, mellyet rövid Prædikatiokra osztot, az Szent Matheának hatodik, es az Szent Lukatsnak tizen eggyedik reszeiből, MARGITAI PETER, Az Debreczeni Anyaszent-egyhaznak lelki

Pasztora. Psal. 51. v. 17. Nyisd meg Vram ez en ajakmat, es az en szám hirdeti az te dicsiretedet, &c. Debreczenben, Nyomtatta Rheda Peter, 1624. Esztendőben. 8r. 166 (helyesen 167) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az ker. olvasónak és latin üdvözlő versek 8 sztlan lev.

Ajánlása a debreczeni tanácsnak «die 26. Iunii. Anno Christi. 1616.» az első debreczeni 1616-diki kiadás szerint van utánnomva.

SÁNDOR ISTVÁN, ki az első kiadást helyesen írta le, ezen második kiadás szerzőjéül tévedve írja Kecskeméti Jánost, *M. könyvesház 22. l.*

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

539

Gy.-Fejérvár. 1624.

Exeqviarvm Cæremonialium Serenissimæ Principis ac Dominæ Dnae. SVSANNÆ CAROLI, Sacri Romani Imperii Transsylvaniaeque Principis, partium Regni Hungariæ Dominæ, Siculorum Comitissæ ac Opoliæ Ratiboriæque Ducissæ Libelli Dvo. In Quibus Orationes & Carmina eorum, qui funebrem Pompam lucubrationibus suis ornarunt, continentur. Albæ-Ivlæ Permissú Sacri Romani Imperij, Transsylvaniaeque Principis: Excvsí per Andream Valaszutium & Martinum Mezleninum. Anno Salutis Nostræ M DC XXIV. 4r. 167 lap. — *Elül*: cziml., Bojthi Gáspár latin ajánlása Bethlen Gábor fejedelemhez «Albæ-Iulæ Idibus Aprilis 1624.» 6 sztlan lev., *végül*: Kovacsóczi István cancellár latin levele Bethlen Gáborhoz és latin gyászversek 18 sztlan lev.

Ezen I. könyvben csak Károli Györgynek, ifj. Bethlen István nevelőjének, beszéde van magyar nyelven (48—56. l.).

Következik külön magyar czímlappal a II. könyv.

Exequiæ Principales Az az: Halotti Pompa, mellyel az Istenfelő, kegyes természetű, Felseges Karolyi Svsannanak Erdely es Magyar-Ország Fejedelem Aszonyának; az Felseges Gabornak, Isten kegyelméből Romai Imperiumnak és Erdely-országának Feiedelmének, Magyar-ország részeinek Vranak, Szekelyek Ispannyanak, Opoliának penig és Ratiboriának Herczegének, &c. szerelmes házas-társanak le vetkezet és nallunk hagyot testi Satoranak, földben takarittatasakor, utolso tisztesség tetetet 1622. esztendőben, Maiusban, Iuniusban, es Iuliusban. Ket Classisokban rendeltetet, es bodog emlekezetire azon rendel, à mint lőt, ki bocsattatot. Feier-varat; Nyomtattak Valasz-uti Andreas, es Mezleni Marton. Anno Dn. M DC XXIV. 4r. 263 lap. — *Elül*: cziml., Keserüi Dajka János erd. ref. püspök előbeszéde az olvasóhoz, anagrammás versek és elenchus 6, *végül*: mut. tábla 4 sztlan lev.

Ezen II-dik könyv tartalma: I. osztály. 1. MELOTAI NYILAS ISTVÁN gyula-

fejérvári udv. főpraedicator beszéde 1622. május 14. a test koporsóba tételekor (Kolozsvárt). 2. GYÖNGYÖSI ANDRÁS kolozsvári főpraed. beszéde május 18. a palotában a test fölött. 3. KESERŰI DAJKA JÁNOS fejérvári s udvari praed. és erd. püspök beszéde ugyanott május 19. 4. MELOTAI NY. ISTVÁN beszéde ugyanott május 20. 5. KESERŰI D. JÁNOS beszéde u. ott május 22. 6. SZILVÁSI MÁRTON bánfi-hunyadi préd. beszéde u. ott máj. 22. délest. 7. GYÖNGYÖSI ANDRÁS beszéde u. ott május 23. 8. MELOTAI NY. ISTVÁN május 24. a kapuközben, a testnek Torda felé Gyula-Fejérvárra indításakor. 9. DÉZSI ISTVÁN dévai praed. beszéde máj. 25. reggel Tordán, a test Enyed felé indításakor. 10. GYÖNGYÖSI ANDRÁS beszéde Enyeden a test Fejérvár felé indításakor máj. 26. 11. KESERŰI D. JÁNOS beszéde Fejérvártt május 26. a test letételekor. — II. osztály. 1. CZEGLÉDI JÁNOS ecsedi préd. és esperest beszéde Fejérvártt «az level szinek alatt, ad castrum doloris» jun. 29. 2. SZIKSZAI HELLOPOEUS JÁNOS nagy-tályai préd. beszéde u. ott jun. 30. 3. KESERŰI D. JÁNOS beszéde a testnek a boltból az udvar piaczára kihoztásakor jul. 1. 4. GÖNCZI JÓZSEF nagy-bányai préd. s tiszántuli püspök beszéde a nagy templom előtt az udvar kapuján kívül julius 1. 5. ALVINCZI PÉTER kassai magyar fő préd. beszéde a nagy templomban a sir fölött jul. 1. 6. KERESSZEGI ISTVÁN zilahi préd. és szilágyi esperest beszéde a nagy templom ajtaja előtt az abba nem fért néphez jul. 1. 7. SZEPSI MIHÁLY szathmári főpréd. bucsuztató beszéde a nagy templomban a temetés után másod napon jul. 2-dikán. 8. VÁRADI ISTVÁN bodrog-kereszturi préd. beszéde a nagy templomban jul. 3-dikán.

M. n. Muz. — Erd. Muz. (2 péld.). — M. Akad. — M.-v. Teleki-ktár. — Gy.-Fejérvártt Batthiányi-ktár. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — M.-v. ref. coll. — Pápai ref. coll. (csonkán). — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. — Zilahi ref. gymn. (2 péld.). — Tordai unitár. gymn. — Fáy-ktárban Tibold-Darócson (csak az első latin rész, csonkán). — Szilágyi Sándornál, Vég hely Dezsőnél stb.

540

Hanau. 1624.

Molnár Albert. Az Keresztyeni Religiora es igaz hitre valo tanitas. Mellyet Deakul irt CALVINUS JANOS. Es osztan Franciai, Angliai, Belgiai, Olasz, Német, Czeh és egyéb nyelvekre fordítottanak: Mostan pedig az Magyar nemzetnek Isteni Igassagban való épületire Magyar nyelvre fordított MOLNAR ALBERT. Hasznos és bővséges Registromockal egyetemben. Nyomtattac Hanoviában. Aubrius Daniel s' David, és Sleikius Kelemen Költsegeckel. m. dc. xxiv. 4r. 1538 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, Calvinus ajánlása, stb. 24, *végül:* Registrum 17 szatlan lev.

Ajánlva Bethlen Gábor fejedelemnek «Hanoviában. Bőyt-más hónap XIII. napján — 1624. eszt.»

Ezen ajánlásban mondja Molnár Albert, hogy őt e könyv fordítására Rákóczi György és többen intették, s egyszersmind említést tesz arról az kívánatos hivatalról, mellyet Felsőged parancsolatjából Gelei István Uram hivsége sen meg-irt az

el-múlt esztendőben Kassán költ levelében», mi alatt a kassai iskola igazgatósága értendő.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* (csonkán). — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (egy ép s egy csonka péld.) — *Pápai ref. coll.* (2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* (2 péld.) — *Údvarhelyi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (cziml. hij.) — *Szigeti ref. lyc.* (cziml. és vége hij.) — *Zilahai ref. gymu.* (elől csonkán). — *Fáy-ktárban* Tibold-Daróczon. — Gr. Mikó Imre, gr. Degenfeld Pál, gr. Toldalagi Victor, Lugossy József s többek könyvtárában.

541

Kolozsvár. 1624.

Enyedi György. Igen szép Historia az Tancredus Kiraly leanyarol Gismondárol, es az Királynac titkos tanátsárol Gisquardusrol, kik között fel bomolhatatlan szeretet lévén halálra adták magokat. Olasz nyelvből az Boccatiusból deakra fordítván PHILIPPUS BEROALDUS által. Magyar nyelvre pedig fordítván. *G. E. F.* által. 4r. A—D₂ = 3^{1/2}, iv = 14 sztlan lev.

A versejekben: «GEORGIUS ENYEDI TRANSYLVANUS in gratiam nobilis Francisci Komaromi Thirnaviensis fratris vnice dilecti cecinit wienae miseram mortem dvorum amantum ob impatientiam amoris etc.»

Végén: A. Dni: 1624.

Külön czímlapja nincs és nem volt. — Kétségtelenül kolozsvári nyomtatás. Régebb kiadásai: Debreczen 1577., Kolozsvár 1582. és Monyorókerék. 1592. Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában.*

542

Kolozsvár. 1624.

Huszi Péter. Aeneis, Az az, az Troiai Aeneas Herczeg dolgai, melyben Troia vétele es romlása, Troiaiaknak budosok Aeneassal edgyűt, hadok Olasz Országban, es Romanak eredeti, nagy szép diszes versekkel megh iratik. I. Pars. Troia veszésének oka, Görögök hada Troiara, es Troia meg vétele. Az Nagy Sandor Notaiara el mondhatod, Nyomtatta Colosvarat, Heltai Anna aszszony Műhelyében, Szylvasi Andras, 1624. 4r. A—J = 9 iv = 36 sztlan lev.

Végső verse: Többi között de Iay Sidok országa,
Az Égh alatt mint lőn onnan romlása,
Huszi Peter kít magában csudála,
Isten reá segélvén mászszor meg mondgya.

Régibb kiadásai : Bártfa. 1582. és Kolozsvár. 1582.
M.-Akad. — Erd. Muz.

543

Pápa. 1624.

Siderius János. Catechismus. Pápa. 1624.

Emliti LETENYEI ISTVÁN, *Az Calvinistac Magyar Harmoniaianac meghamisetasa. Csepreg.* 1633. II. l. e szavakkal : «Tagadgya Siderivs János az ő Catechismusában (mely nyomtattatott Papan 1624. esztendőben)». Ma egy példány sem ismeretes.

544

Pozsony. 1624.

(**Vásárhelyi Gergely.**) Keresztyeni Tvdomány, Iesvitak Szerzetibéli CANISIVS PETER által irattatot, és képekkel ki-iegyzetetet. Augustaba, 1618. 8r. 147 lap. — *Elül*: cziml. 1 levél; *végül*: Imádságok 2 szltan lap.

Colophon: Nyomtatták Posomban, M. DC. XXIV. Esztendőben.

Az olvasóhoz intézett előbeszéd kelt N. Szombatban Pünkösöd havának 28. napján 1624. eszt. P. F. S. J.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll.

545

Bécs. 1625.

(**Nyéki Vörös Mátyás.**) Dialogus, az az : Egy kárhozatra szállott gazdag test és léleknek siralommal teljes egymással való keserves panaszolkodó beszélgetések, Bécs. 1625. 4r. A—E6 = 5¹/₂, iv = 22 szltan levél (ha teljes).

Egyetlen csonka példánya, melyből a czimlap és az utolsó levél hiányzik, a *m.-vásárhelyi ref. coll. k tárában*. — E csonka példányban a szöveg fölirata következő : «Szent Bernhardnak Mutatot rettenetes csuda történt Példa, Egy gazdag Test és Lélekről, kik egymás ellen keserves panaszolkodások után kárhozatra mint szállottanak». A szerző a versfejekben így nevezi meg magát : BORNEMISZA MATTHIAS NIEKI. — Ezen csonka példányban az A2 levelet a magyar praefatio foglalja el prózában ; a szöveg versekben kezdődik az A3 levelen s végződik az E5 első lapján ezen verssel :

Hogy az megtestesült Isten születését
 Vj hálá-adással jött uy esztendejét,
 Ezer hat száz húzban szentelnék szent nevét,
 Nagy-Győr várossában érek ennek végét.

A czimet a *gömöri evang. esperesség rosnyai könyvtárának* régi catalogusából irtam ki, hol e könyv, L. 121. számmal jelelve, Sz. Bernárd Dr. neve alatt van leírva, minthogy Nyéki Vörös Mátyás neve, mely a versfejekben van elrejtve, a czimlapon nem volt olvasható. Magát a kétségtelenül ép példányt azonban, melyről volt véve a czim, az említett könyvtárban a leggondosabb keresés után sem lehetett megtalálni.

546

Kassa. 1625.

Consecratio Templi Novi, Az az, Az Vyonna feleppitetett Bekeczi Templumnac Dedicálása es megszentelésekor, sok fő népeknek, Nemes Vraknac, Tanitoknac es köz rendeknek gyülekezetiben, ez 1625. Esztendőnek első napján tétetött Prædicatiók; az Templum falaira es az Székekre feliratott Szent Irásbéli Könyörgésec es szép mondásoc; Ezecc mellé adattac az ott tótt Prædicatiookkal egynihány egyenlő értelmű Prædicatióc. Mellyeknek Registroma ez Levélnec tullyan vagon. Az Nemzetes es Vitezlő Monaki Miklos Vrnac, es ő Kegyelme Istentfélő házastarsanac az Nemes es Tiszteletes Czitneki Anna Aszszonnac akarattyokból nyomtatásban kibocztattanac. Cassan, Schultz Daniel által, 1625. Esztendőbe. 8r. 255 lap. — *Elül*: cziml., dedicatio, magyar es latin versek, Index 16 sztan lev. — *Hozzá járul*: Hivseges es idvösseges tanác adás, Az olly Házasságról, melly két ellenkező Religion való Személyec között leszen. Mellyet PETRUS MOLINÆUS Fráciai nyelven irott, osztan Nemetből Magyarra fordított MOLNAR ALBERT. 16 lap.

Nagy István könyvtárának List es Francke által kiadott Catalogusában 1870. 68. l. bizonyosan ezen könyv csonka példánya van mint egyetlen ismert példány bemutatva ily czim alatt: «Molnár Albert. Egyházi beszédek 1625. 12r.»

M. n. Muz. (2 csonka péld.). — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Gr. Degenfeld Pálnál Erdő-Szadán.* — *Lugossy Józsefnél Debreczenben.*

547

Kassa. 1625.

Alvinczi Péter. Dedicatio Regii Sacelli Cassoviensis, Per Reverendum & Clarissimum Virum, Dn. PETRUM ALVINCI, Vngaricæ Ecclesiæ Cassoviensis Antistitem ac Senioremeritisimum. Az az, Cassan az Kiralyi Házban való Capolnának az Abususokból Isteni tiszteletre szenteltetésekor tótt Prædicatio. Melly mostan az Bekeczi Templum Dedicálásakor tétetött prædicatioc mellé adatott, az Autoránac javallásából. Cassan, nyomtatta Schultz Daniel, Anno, 1625. 8r. 16 lap.

Ezt az alkalmi beszédet, mely külön czimlappal, de mint a főntebbi sz. alatt leirt «Consecratio Templi Novi» cz. könyv melléklete jelent meg, BENKŐ JÓZSEF, ki csak czimlaptalan példányt látott, tévedve tartotta Szenczi Molnár Albert mun-

kájának, *Transsilv. II. köt.* 340. l.; miben követi őt Molnár Albert életrésztében Szathmári Pap Zsigmond is, *Erd. Prédikátori Tár* VII. füz. XXX. XXXI. l.

Példányait lásd a föntebbi szám alatt.

548

Pozsony. 1625.

Pázmány Péter. Imádságos könyv. Mellyet irt, és most harmadszor ki-nyomtatott, PAZMANY PETER, Esztergami Ersek. Nyomtatott Posomban, M. DC. XXIV. Esztendőben. 8r. 571 l. — *Elül*: cziml., ajánlás, calendarium 24 sztlan lev.; *végül*: lajstrom 9 sztlan lap.

Harmadik kiadás. — Régi kiadásai: Grac 1606. és Pozsony 1610.

Egyetlen péld. a *szászvárosi ref. gymn.* ktárában. — 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

549

Bártfa. 1626.

Fűsűs János (Pataki). Királyoknak tüköre. Melyben abrazattok szépen ragyog és tündöklök, az Feiedelmeknek és egyéb Vralkodóknak kedvekért példáiül irattott és formáltott. PATAKI Fűsűs IANOS Vngvári Prædikátor által. Az Könyv szerzőknek, és némely emlekezetes dolgoknak és mondásoknak mutató Tábláiával egyetemben. Dan. 2. 21. Isten meg változtatta az időket, és az időknak részeit; le veti az Királyokat, és más Királyokat állat, ad bölcseséget az bölczeknek, és értelmet az tudosoknak. Bartfan, Nyomtatott, Klósz Iakab által M. DC. XXVI. Esztend. 8r. 323 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 16, *végül*: mut. tábla 20 sztlan lev.

Utolsó, egészen üres levelének előlapján: «Bartphan, Nyomtatott Klósz Iakab által, 1626. Esztendőben».

A Bethlen Gábor fejedelemhez intézett ajánló levél kelte: «Irattott az utolsó időnek CLD DC XXII. esztendéjében, Idibus Octobris».

Az üdvözlő versek közt olvasható Sz. Molnár Albert 10 soros epigrammationja a szerzőhöz ezen aláírással: «scripsi Cassoviae VI. Decembr. Anno Christi 1625. Albertus Molnar».

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Miskolczi ref. gymn.* (elől 2 lev. hij.). — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (elől 3 lev. hij.). — *Lugossy Fözsefnél* (cziml. hij.)

550

Bártfa. 1626.

Poenitentianak Tüköre. Egesz elete es poenitentia tartasa; s-Megh-Terese, Az Szent Maria Magdolnanak, és az ő atya-

fiának Marthanak: mely fordítottat Németből Magyarra mostan elsőben. Irattatott Egy Keresztyéni lélek által. — Nyomtatott Bartfan. m. DC XXVI. Esztendőben. 8r. A—M₃ = 91 sztlan lev.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktárában*. — Ujabb kiadása: Bécs. 1665.

551

Bécs. 1626.

Káldi György. Szent Biblia. Az Egesz Keresztyénségben bővött Régi Deák bőtüből. Magyarra fordította A' Iesus alatt Vitézkedő Társaság-béli Nagy-Szombati KÁLDI GYÖRGY Pap. Nyomtatta Béchben a' Kolonai Udvarban, Formika Máté. m.DC.XXVI. Esztendőben. 2r. 1176 lap. — Végén a Bibliara valo Laistrom 16 lev.; ez után Oktató intés (Károli Gáspár és Szenczi Molnár Albert fordításai ellen) 44 lap; nyomt. hibák 1 levél. — *Elül*: cziml. és nyomt. engedély, summa 2 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Pesti egyet.* — *Erd. Muz.* — Gy.-Fejérvárt *Batthiányi-ktár.* — *Egri érs. ktár.* — *N.-váradí kápt.* — *Nyitrai kápt.* — *Pozsonyi káptalan* (4 péld.). — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Szepesi káptalan.* — *Zágrábi érs.* — *Pannonhalmi apátság* (2 péld.) — *Jászai prép.* — *Csornai prép.* (2 péld.) — *Gy.-fejérvári seminarium.* — *Szepesváraljai seminar.* — *Kassai jogakad.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* (1 ép s egy csonka péld.) — *Debreczeni r. cath. gymn.* — *Soproni ev. lyc.* (2 péld.) — *Szegedi kegyes r. ház.* — *Minor. rend ktára Miskolczon.* — *Rosnyai franc. zárda* (3 péld.). — *M.-vásárhelyi minor. zárda.* — *U. ott franc. zárda.* — *Pápai franc. zárda* (egy ép s egy czimlap-talan péld.). — *Szombathelyi franc. zárda* (elől csonkán). — *N.-enyedi minor. zárda* (csonkán). — *Décsi franc. zárda.* — Plebániák és magánosok ktáraiban számos példány.

552

Bécs. 1626.

Pázmány Péter. Az Sz. Irasrvl, es az Anyaszentegyházrul, két rövid könyvecskék. Mellyeket irt PAZMANY PETER Esztergami Ersek. Isai. cap. 35. v. 8. Ez lészen néktek igyenes út, úgy hogy a' bolondok el ne tévelyedgyenek azon. Nyomtatta Bechben, Gelbhár Gergely m.DC.XXVI. esztendőben. 4r. 153 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél Bihar vármegyéhez, a ker. olvasóhoz és tartalom 8. sztlan levél.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Egri érs. ktár.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.*

553

Csepreg. 1626.

Calendarivm. Az az: Az Ezer Hat Szaz Hvszon Hatodic Esztendő napianac számlálása: Es abban nemely meg leendő dolgoknak iövendölése: mely az Bissextilis utan masodic. Az Cracai Academiaban tanító M. ALEXANDER MILEIVS, Rokitenensis Philosophus és Mathematicus Doctor által szerzettet. és annac irasából Magyar nyelure fordittatot. Csepregben Nyomtattatot Farkas Imre által. 8r. A—E₄ = 4^{1/2}, iv = 36 sztlan lev.

M. Akad.

554

Csepreg. 1626.

Zvonarics György. Rövid Felelet Mellyben Pecseli Imrenec, Ersec Uyvari Calvinista Prædicatornac Tanacsa meghamisítottat, és az több Doctoroc irásira-is válasz adatic, im ez kérdés felől: Az keresztyén Ember nec kellessék e Lutheranusnak avagy Calvinistának neveztetni ez végre, hogy az igaz tudomány avagy hit nec vallása az hamistul meg különböztessenec? Mellyet Isten igéjéből és az szent irás magyarázó keresztyén Doctoroknak irásokból szedegetet és az egyigyű hivek nec eppülettyekre közönsegesse tött SARVARI ZVONARITS GYÖRGY. Csepregben Farkas Imre nyomtatta 1626. Esztendőben. 4r.

Ajánlva van T. és N. Poppel Éva Aszszonynak, T. és N. boldog eml. Batthyáni Ferencz özvegyének, «Sárvarat Bőyt elő hoban, 1626. Esztendőben.» — Az ajánlás után következik a szerző előbeszéde a kegyes olvasóhoz magyarul, és Letenyei István csepregi praedicator latin és magyar Paranesise ad Lectorem veré Christianum.

Egyetlen csonka példánya, mely a D₃ levél után megszakad *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktárában* (Török János ktárából). — Péczeli Imre munkája, mely ellen van írva ez a munka, ma egy példányban sem ismeretes.

555

Gy.-Fejérvár. 1626.

Kalendarium Christus Urunk születése után 1626. esztendőre. Irattatott HERLICIUS DAVID Doctor által. Fejér-varat Nyomtatta Meszleni Marton. 16r.

M. n. Muz. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

556

Kassa. 1626.

Házi János. Machumet Propheta, Vallasan levô egy fő iras túdo Doctornac irásából Törökből Magyarra forditatot Könyw, mellyet Envarvl Asikinnac hinac. HAZI IANOS áltál. Cassan, Sultz Daniel áltál, 1626. 4r. 179 lap. — *Elül*: cziml. 1 lev., *végül*: Regestrom és vers 4 sztlan lap.

Ajánlja Bethlen Gábor fejedelemnek. «Felsegednee aláza-tos es hűw igaz Vdvari szolgálja es Töróc Deakja, Házi Ianos.»

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 21. l., ezt a könyvet, melyet alább 24. l. helyesen ír le, Török Alkorán czim alatt hibásan teszi Kassára 1620-ra.

Erd. Muz. — M.-vásárh. *Teleki-ktár.* — Szebeni *Bruckenthal-ktár* (végül csonkán).

557

(Pápa. 1626.)

(Pathai István.) Amaz Het Fiev es tiz sarw fene bestian űlô, Barsonnyal S. Draaga Keoveckel fel ruháztatot parázna *Babillónak*, melly az ô tisztatalan paráznaságának, arany pohárba töltôt reszegetô utálatosságával meg részegétôtte ez földnec lakozoit *mezételenségének túkôre*. Nahum 3. v. 5. Ezt mondgya az Seregeknek Ura Istene stb. stb. H. és év n. 12r. A—Q5 = 185 sztlan lev.

Emliti PÁZMÁNY PÉTER, *A szentírásrul. Bécs.* 1626. 4r. 4. l. e szavakkal: «*minap* név nélkül nyomtatának *Pápn* egy könyvecskét és Parázna Babylon mezeitelensége Tükörének nevezék». — E névtelen munka szerzője a s.-pataki példány czimlapjára tett régi jegyzetben így van megnevezve: «Mellyet ki bocsá-tott ez Vilag eleibe PATHAI ISTVAN».

Második kiadása h. n. (S.-Patak). 1671.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Kassai jogakad.* (2 utolsó lev. hij.). — *S-pataki ref. coll.* (czimlapja, eleje s vége kézirattal pótolva).

558

Bécs. 1627.

Pázmány Péter. A setet haynal-csilag-utan budoso Luteristak Vezetôje. Mely útba igazittya a' Vitebergai Academiának Fridericus Balduinus-által ki-bocsátot feleletit a' Kalaúzra. PAZMANY PETER Esztergomi Ersek irta. 2. Timoth. 3. vers. 9. Továb elô nem mennek: mert az ô esztelenségek nyilván lészen mindeneknél. Nyomtatta Bechben a' Koloniai Vdvar-ban. Formica Mate M.DC.XXVII. Esztendôben. 4r. 481 lap. — *Elül*: cziml. 1 lev.; *végül*: tartalom 5 sztlan lap.

A pesti egyetemi könyvtár egyik példányában, melyet maga Pázmány saját kezű jegyzeteivel és toldásaival második kiadásra sajtó alá készített, az utolsó lapon Pázmány ezen érdekes jegyzete áll: «Impresserunt 700 exemplaria. Quolibet exemplar habet arcus 62. Pro quolibet arcu dati talleri 5. Facit talleros 310. Pro accidentibus expositi talleri 15». Lásd: FRANKL, *Pázmány Péter és kora. III. köt. 323. l.*

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem (2 péld.) — Egri érs. — Zágrábi érs. ktár. — Szatmári püsp. (Török Jánostól). — Pozsonyi káptalan. — Szepesti káptalan. — Pozsonyi ev. lyc. — Pozsonyi franc. zárda. — Kolosvári r. cath. lyc. (4 péld.). — Pesti ref. coll. — Kolosvári ref. coll. — Nyitrai kápt. — Pannonhalmi apátság. — Csornai préb. — Kassai jogakad. — Minor. rend ktára Miskolczon. — Szegedi franc. zárda. — Szombathelyi domin. zárda. — Kolosvári minor. zárda. — Privigyei kegy. rendi ház. — S.-pataki ref. coll. (elöl 3 lev. hij.). — Csetneken a gömöri ev. esp. ktárában.

559

Bécs. 1627.

Tasi Gáspár. Lelki Kalendarium, Az-az, Tizen-ket Elmelkedes Az esztendőnek tizenkét holnapira úgy rendeltetett, hogy minden-nap egy-egy cikkelyről elmélkedhessünk; a' Vétkeknek ki-irtására, és lelkünkben a' Jóságos erkölchőknek béoltására, igen szükséges és hasznos. — Nyomtatták Béchben. 1627. Esztendőben. 12r. 69 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 6 sztlan lev.

Colophon: Nyomtattatott Bechben, Formika Máté-által. M.DC.XXVII. Esztendőben.

Ajánlva van gr. Nyári Krisztinának, gr. Eszterházy Miklós nádor nejének. — Mint az ajánlásból kitünik, TASI GÁSPÁR e munkát németből fordította.

Pesti egyetem.

560

Csepreg. 1627.

Zvonarics Mihály. Magyar Postilla. Az az Az Vasarnapokra es egynehany nevezetes innepekre rendeltetet Evangeliomoknak Első részben foglaltatot világos és értelmes Magyarázattya, mellyet az fő tudos és nevezetes szent Irás Magyarázo Doctoroknak és Profesoroznak Irásokbul irtt és szerzett éltében az Istenben el nyugot és idvözült ZVONARITS MIHALY Sarvari Praedicator, es Dunan innen valo keresztyén Ecclesiáknac Superintendense: és holta után Maradéki kinyomtattattanac az Keresztyéneknek Isten igéjébül lelki épülettyekre néző és szolgáló igyekezettel. Csepregben Nyomtattatot Farkas

Imre altal. M.DC.XXVII. Esztendőben 4r. 934 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, a ker. olvasóhoz és üdv. latin versek 19 szott lap és 4 szltan lev.

Ajánlva van gr. Nádasdi Pál Vas vármegyei főispánnak stb. és nejének Révai Judithnak. «Költ Csepregben Szent Iván havanak 9. napján 1627. Lethenyi István, az Csepreghi főlső Ecclesiának Praedicatora. Zvonarits István, Cenki Praedicátor. Zvonarits György, Batthyáni Adamnac Praeceptor.»

Második része: Csepreg. 1628.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Késmárki ev. lyc.* — *Pozsonyi ev. lyc.* (elül csonkán). — *Szombathelyi seminar.* — *Kassai jogakad.* (cziml. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. és utolsó 2 lev. hij.). — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban* (cziml. hij.). — *Erd. Muz.* (elül 6, végül 4 lev. hij.).

561

Debreczen. 1627.

Kalendarium. Az 1627. Esztendőre Christus Urunk születése után. Az Baraszlai Kalendariumból Magyarra fordított. Debreczenben, Nyomtatta Rheda Peter. 16r.

Hozzájárul:

Prognosticon Astrologicum. Az az: Az egi csillagoknak forgasabol valo itilet az 1627. Esztendőre Christus Urunk születése után, neminemű történetű dolgokrol, es az időknec változásairól. Nemetből Magyar nyelvre fordítottot es Nyomtattott Debreczenben Rheda Peter altal. 16r.

Erd. Muz. (csonkán).

562

Kolozsvár. 1627.

Szokmári Fabricius István. Historia ex Partenii Nicenensis De amatorys affectionibus collecta. Kolozsvár. 1627. 4r.

Első kiadása: Kolozsvár. 1577. — Ezen 2-dik kiadást említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 24. l.

563

Leyden. 1627.

Salánki György. Rotterodami Rézmannak Az keresztyen viteséget tanító Kezben Viseleo Ko'nyvecskeie Mellyet mostan uyonnán Deakbul Magiarrá fordított, es hazaiához való szeretetiből közönségesse tót. SALANKI GYÖRGY. Lvgdvnomban Nyomtatta Wourdai Iános, 1627. esztendőben. 12r. 314 lap.

— *Elül*: czimlap, ajánlás, üdv. versek 12, *végül*: mut. tábla és Carmen gratulatorium 3 sztlan levél.

Ajánlva van Rákóczi Györgynek, Borsod vármegye ispánjának, Makovicza, Szerencs, Ónod, Lednicze, S.-Patak, Sáros vár örökös urának, Lugdunumban 1627. apr. 1-én.

Az ajánlásban írja a fordító: «Háladatossággal tartozom én is Nagyságodnak, de olyannal, kit egész életemben voltaképpen meg nem fizethetek. Holott immár negyedik esztendeje folyjon, hogy az Nagyságod beneficiariusi lajstromában, méltatlanságomra képest, nevemet feliratván, ez nevezetes Belgiumi Akademiákban tanulásnak okáért mulatok, és az Nagyságod kegyes gondviselése mellett fogyatkozás nélkül élek». Kitetszik e szavakból, hogy Salánki György 1627-ben mint tanuló tartózkodott külföldön, és így nem lehet egy személy azzal a Salánki Györggyel, a ki 47 évvel előbb 1580-ban írta «Gesztii Ferencz nádudvari győzedelméről» cz. verses krónikáját, mely megjelent Kolozsvárt 1581-ben. — TOLDY, ki az általam most leirt munkát nem látta, nem határozhatta meg, hogy a kérdéses két munka egy, vagy két azon nevű személy munkája-e? *M. költ. tört. 2. kiad. 159. 160. l. Erd. Muz. — Pesti ref. coll.*

564

Lőcse. 1627.

Az Nagy Sándornak Macedonak győzhetetlen Királyának Historiai. Mely mostan Uyyonnan ki Nyomtatott, Lőcsen Brewer Lőrincz által, 1627. Esztendőben. 4r. A—R6 = 17½ iv = 70 sztlan levél. (Prózában).

Végén: «Az Nagy Sandor Historiájának vége, az bölcs Plutarchusnak és egyéb bölcs íróknak, irások szerént.»

A czimlevél belső lapján Bocatius János latin verse áll Bethlen Gábor dicsőítésére. — A czimlapon levő fametszet menyezetes trónon ülő királyt ábrázol, koronával fején s pallossal kezében. A fametszet egyik szegletében paizs áll egyfejű sassal, a másikban egy vértezett lovas kivont karddal, paizsán a magyar czimer kettős keresztjével.

Emliti e munkát, éppen azon czimlaptalan példány után, mely most az erd. Muzeum tulajdona, BOD PÉTER, *Sz. Hilarius* előbeszédében ily czim alatt: «Nagy Sándor eredetéről és cselekedeteiről való historia, mely bővön s jelesen összeszedeggetett Plutarchusból és más írókból». — TOLDY, ki ezen munka példányát nem látta, a Bod által adott czimet idézvén, mint attól különböző munkát írja le, Jankovics jegyzetei után, ezen lőcsei 1627-diki példányt, s így ezen egy munkából tévedve két különböző Nagy Sándor-historiát csinál. *M. költ. tört. 2. kiad. 127. 128. l.* — Legelsőbbben ismertette e ritka nyomtatványt Eötvös Lajos, *Budapesti Közlöny* 1870. 48. sz.

Csak két csonka példánya ismeretes, mely azonban egymást teljesen kiegészíti, a *m. n. Muzeumban*, melyből hiányzik R1 és R6 (2 levél), és az *erd. Muzeumban*, mely cziml. hiján teljes.

565

— — 1627.

Kincstartócska a világos Csesztekói Egy-házának. Lengyenből magyarra fordította FRÁTER LAJOS első Remete Pál szerzetin lévő Barát. »

Ajánlva gr. Erdödi Pálffi Kata asszonynak.

Emliti e könyvet, melynek ma egy példánya sem ismeretes, TEITALVI CSIBA MÁRTON, *Romanocategorus* 1637. 45. 46. l. e szavakkal. »Frater Ludov. Csesteho Barat, nevenekül kibocsatot kincs tartocska könyve. — Mint már az ő korában is igen ritka könyvről emlékezik PÓSAHÁZI JÁNOS, *Igazság Istáppja*. 1669. 369. l. Has. *M. Akad. Értesítő* 1844. 161. l.

566

Bártfa. 1628.

Prágai András. Feiedelmeknek Serkentő Oraia, Az az, Marcvs Avrelivs Csaszarnac eleteről. Az Hires GVEVARAI ANTALTOL, Spaniol Országban Accitana Varassanac Püspöketől, Az ótdic Carol Császárnac Tanacosától, Historicussától, Prédicatorától irattatot három könyvec. Mellyeket az Fenyés es Felseges Frideric Vilhelmsnac Saxoniai Herczegnec parancsolattyara Spaniol nyelvből, hozza advan az Francia es Olasz nyelveken valo irasokat, Deac nyelvre forditot, es szamlalhatatlan sok valogatot szep sententiackal, ekes mondasokkal, tanusagokkal, az könyvnecc leveleinecc szelein ertemesebb olvasnacc okaert meg vilagositot WANCKELIVS IANOS. Most penig ez Serkentő Oranac első és harmadic könyveit Az Tekentetes es Nagysagos Vrnac &c. Felső Wadaszi Rakoczi Györgynec parancsolattyara magyar nyelven tolmacsolta PRAGAY ANDRAS Szerencsi Prédicator. 1628. Bartphan, Nyomtattatot Klósz Iakab által. 2r. 1055 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 64, *végül*: mut. tábla stb. II sztlan lev.

Ajánlva van Rákóczi Györgynek, Borsod vármegye főispánjának.

A munka második könyve, mint a fordító az ajánlásban megjegyzi, Draskovics János fordítása szerint van adva, mely Prágában 1610. jelent meg.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kassai püsp.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Pesti ref. coll.* (2 péld.). — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vadásrhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Enyedi ref. coll.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* — *Zilahy ref. gymn.* — *Lőcsei ev. gymn.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (csonkán). — *Késmárki ev. lyc.* (csonkán). — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson. — Csetneken a *gömöri ev. esp. ktárában.* — Lugossy Józsefnél s másokoál több példány.

567

Csepreg. 1628.

Zvonarics Mihály. Magyar Postilla, Az az: Az Szent Haromsag Vasarnaptl fogva koevetkezendoe Vasarnapi Evangeliomoknac Másodic Részben foglaltatot világos és értelmes Magyarázattya: Mellyet a fő tudos és nevezetes szent Irás Magyarázó Doctoroknac és Professoroknac Írásokbul irt és szerzet éltében az Istenben el nyugot és idvözült ZVONARITS MIHALY Sarvari Praedicator, és Dunan innen valo keresztyén Ecclesiáknac Superintendense: és holta után. Maradéki ki nyomtattattanac az Keresztyéneknac Isten igéjébül lelki éppülettiekre néző és szolgáló igyekezettel. Csepregben nyomtattatot Farkas Imre által M.DC.XXVIII. Esztendőben. 4r. 697 lap. (hibásan: 687.) — *Elül*: cziml., az olv. és Lethenyi István latin versei 4 sztlan lev.

I. részét lásd: Csepreg. 1627.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Egri érs. ktár.* — *Pozsonyi cv. lyc.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (5 első lev. hij.).

568

Debreczen. 1628.

Kalendarium Christus Vrunk születese után 1628. Esztendőre az Braszlai Kalendariumból Magyarra fordítatott. Debreczenben nyomtatta Rheda Peter. 16r.

Említi VESZPRÉMI, *Biogr. Medic. Hung. Cent. II. pars 2.* 136. l. és utána NÉMETH, *Memor. Typogr.* 77. l.

569

Gy.-Fejérvár. 1628.

Alvinczi Péter és Czeglédi János. Az néhai Felséges Báthori Gábornak, Erdély Országának Fejedelmének, Székelyek Iszpanjának, Magyar Ország Réseinek Urának, tizenöt esztendőkkel egy holnap 's hat nap héán az előtt, árultató Szolgáitól öldököltetett, és mind ennyi ideigh föld színén hagyott testének el-takarításakor az Báthori templomban Anno 1628. 21. Sept. ALVINCI PETER Cassai, és CZEGLÉDI JÁNOS Ecsedi Prédikátorok által tött intések. Albae Juliae impressit Jacobus E. Lignicensis an. 1628. 4r.

Igy adja a czimet, mint látszik szóról szóra, NÉMETH, *Memoria Typogr.* 35. l. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 24. l. ezen gy.-fejérvári 1628-diki nyom-

tatványt röviden említvén, nagyot botlik, midőn ezen két beszédet Bethlen Gábor fejedelem fölött tartottnak mondja. — Ma egy példányban sem ismeretes.

570

Lőcse. 1628.

Batizi András. Szep rövid Historia, Mikeppen Svanna a ket ven biraktol hamissan el arvltatvan, halalra itiltet: Es miképpen az Ur Isten látván, ártatlanságát, Daniel Propheta által meg szabadította, enekben irattat B. A. által. 1541. Esztendőben. 4r. A iv = 4 sztlan levél.

Colophon: Lőcsen 1628 esztendőben.

Végverse: Daniel Propheta ezt régen meg írta,
Es az Bibliából fordittá magyarrá,
Az Batizi András ő betegségében,
Ezer őtt száz negyven és egy esztendőben.

Külön czimlapja nincs és nem volt.
Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában.*

571

Lőcse. 1628.

Kákonyi Péter. Igen Szep Historia Cirvs Kiralyrol, mikeppen akarta el veszteti Astiages kiraly, es mikoron bizta vólna egy hiv Szólgájára, az Szólga ki vivén, mivel nem akará az ártatlannak vérevel magát meg ferteztetni, csak egy Csorda Pásztorra bizá, és az Csorda Pásztor haza vivén, miképpen tartatta fel, és fel nevedkévén miképpen állot boszszút az Astiagesen: éneken irattat K. P. által. Ad Notam: Iosephnek meg mondom az ő Chronikáiát, &c. 4r. A—B2 = 6 sztlan lev. — *Végén:* Leutschovia, Anno 1628.

Első kiadása: Debreczen. 1574.

M. Akad. — Erd. Muz.

572

Pápa. 1628.

Calendarivm. Vrucn Christus születése után az m. dc. xxviii. esztendőre (melly Bissextilis) való Calendarivm, az magyar és deák csizióval együtt, mely az krakkai akadémiában tanétó M. Hertzius Pál Kurzeloviensis philosophus és mathematicus doctor irásából magyarrá fordéttatván, Pápán nyomtattott

Bernárd Máté könyvnyomtató által. 8r. A—D₄ = 3^{1/2}, iv = 28 sztlan lev.

Az Eszterházy Miklóshoz intézett ajánlás kelt «Papan az Nagyságtoc Varosban. Szent Mihaly napján 1627 esztendőben».

M. n. Muz. — Emliti Mátray Gábor, *Uj M. Muz.* 1853. II. 182. 183. l.: leírását adja Eötvös Lajos, *Századok.* 1868. 739. l.

573

Pápa. 1628.

Samarjai János. Magyar-Harmonia, Az Az, Augustana es az Helvetica Confessio Articulusinac eggyező értelme. Mellyet SAMARAEUS JANOS Superintendens ilyen ockal rendőlt őszve: hogy az Articulusokban Fundamentomos ellenkőzés nem lévén: az két Confessiot követő Atyafiakis az szeretet által eggyessec legyenek. Ez mellé PARAEUS DAVID D. Irenicumjából XVIII. rágalmas Articulusokra valo feleletec és az eggyeségre két féle indito okoc adattanac. — Nyomtatattot Papan, Szepes-Várallyai Bernard Máthé által 1628. Esztend. 4r. 274 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, mut. tábla 8 sztlan lev.

Ajánlva Ecsy Orsolyának, Szegedi Gáspár nejének.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* (elül 6, végül 2 lev. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.) — *Pápai ref. coll.* (2 péld.) — *S. P. taki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.*

574

Bécs. 1628.

Dictionarivm qvatvor lingvarvm: Latinae, Hvngaricæ, Bohe- nicæ et Germanicæ. Diligenter et accuratè primùm editum. Viennae Austriae, Apud Gregorium Gelbhaar Typographum Caesareum, Año m. DC. XXIX. 12r. 452 lap. — *Elül*: czim- lap 1, *végül*: Index rerum 7 sztlan lap.

Második kiadása: Bécs. 1641.

M. n. Muz.

575

Bécs. 1629.

Evangeliumok es Epistolak (Az), Mellyeket esztendő-által olvastat az Anyaszentegyház Vasárnapokra és az Innepeken; a' Kalendariummal; és Karáchonyi s' Husvétii Enekekkel. A' Böchülletes es Tisztelendő BARANYAI PETER Györi Kanonok és Pápai Esperest költséggével. Nyomtatta Bechben, m. DC. XXIX.

Eszterdöben. Rictius Mihály. 12r. 284 lap. — *Elül*: cziml., az olv. és naptár 11 sztan lev.

Pesti egyetem. — Pozsonyi r. cath. gymn. — Pozsonyi franc. zárda.

576

Bécs. 1629.

(**Hajnal Mátyás**). Az Jesus szivet szeretö sziveknek aytatossagara Szives Kepekkel Ki Formaltatott; és azokról való Elmélkedésekkel és Imadságokkal megh magyaráztatott könyvechke. Mellyből minden hiv Lélek meg ösmérheti, mind az ő meg igazulása előtt lévő rút és veszedelmes, mind ez után való, szép és gyönyörűséges állapotját; és egygüt az egész meg igazulásnak-is módgyát és folyását. Vannak az vege fele egynéhány régi és áétatos embereknek Deákból Magyar nyelvre fordétott Hymnusok, mellyeknek táblája és rendi ez Könyvechkének végén találtatik. Nyomtatott Béchben. Rickhes Mihaly által m. DC. XXIX. Eszterdöben. 8r. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd stb. 16 sztan lev.

Az ajánlás gr. Bedeghi Nyári Christinához, gr. Eszterházy Miklós nádor nejehez, «Költ Béchben első napján Christvs Vrunck születése utan 1629. eszterdönek. Nagyságodnak Engedelmes szolgálja Ferenczfi Leorincz ő fölségének Udvari Magyar Secretarius». (Ferenczfi czimerével). — Az előljáró beszéd «Költ Kiss Martonban; Boldog aszszony Szűz Mariának . . . fogantatása (ugy-mint Karachon Havának 8.) napján. M. 1 C. XXVIII. eszterdöben».

A czimlapon meg nem nevezett szerző a nádor gr. Eszterházi Miklós udvari papja (Hajnal Mátyás jésuita) volt, mint kitetszik a 2-dik kiadás előljáró beszédéből. Lásd: Pozsony. 1642. — 3. kiadás: Bécs. 1644.

Egyetlen végül csonka példánya, mely a 206. lap után szakad meg, a *nyitrai kegyes rendi ház ktárában*.

577

Bécs. 1629.

Káldi György. Halotti beszédek. Bécs. 1629.

BOD, M. *Athenas* 126. l. csak ennyit mond: «Adott világra valami Halotti Prédikáziókat is». — SÁNDOR ISTVÁN M. *kház* 25. l. Bécs. 1629-re teszi, a könyv alakját föl nem jegyezve. Min alapszik Sándor István tudósítása, nem tudom. Ma egy példány sem ismeretes.

578

Csepreg. 1629.

Imádságos könyvecske. Csepreg. 1629.

Ennek emlékéit találjuk a Csepregen 1630. nyomtatott Imádságos könyv ajánlásában, melyben Farkas Imre csepregi nyomdász azt írja, hogy a ki az imádko-

zást jól akarja gyakorolni, «lássa és olvassa az 1629 esztendőben nyomtatott imádságos könyvecskének praefatióját, avagy elől járó beszédét, melyet *Lethen: István* az mi Csepregi Prædicátor Urunk bocsátot ki».

579

Debreczen. 1629.

Pecs-Varadi Peternek Varadi Lelki Pasztornak Feleleti, Pázmány Peternek, Esztergami Erseknek két könyvetskeire, Mellyeket az Szent Irasrol es az Anyaszent-egyhazrol irt, es Bihar Var-megyének Dedicálván, M DC XXVI. Esztendőben ki bocsátott. 2. Timoth: 3. v. 8. 9. Az meg veszett elméjü, es az Hitben meg vettetett emberek tovab nem mehetnek: mert ezeknek esztelenségek nyilván valo leszen mindenek előtt. Debreczenben, Nyomtattott Rheda Peter által, CLD. IO C XXIX. Esztendőben. 4r. 888 lap. — *Elül*: czimlap, ajánló levél, a ker. olvasóhoz, 8, *végül*: mut. táblák és nyomt hibák 19 sztlan levél.

Ajánlva van Fodor Benedeknek «Bethlen Gábor Vrnk Ü Fölsege Emeritussanak».

SÁNDOR ISTVÁN *M. ház* 25. l. ezen könyvet helyesen írja le, de ugyanó 24. l. tévedve teszi Debreczen. 1626-ra is. — Még nagyobb botlik MILLER, *Fragm. ref. typogr. M. Varad.* 32. l., ki ezen könyvet minden alap nélkül Várad. s. a. 8r. emliti.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitar. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Pozsonyi ref. lyc.*

580

Debreczen. 1629.

Váradi K. Mihály. Prodrömus Funestus. Qui Mortem inopinam — — Serenissimi Principis ac Domini Dn. Gabrielis Dei Gratia, Sac. Rom. Imp. et Transylvaniae Principis — — — denunciat. — — — in hocç latino-ungarico carmine conclusus et comprehensus per MICHAELEM K. VARADINVM, Contrascibam Scholæ suæ Patriæ Varadinæ. Debrecini Excvsvs Typis Petri Rhedæ Anno Salvatoris Christi 1629. 4r. A—B: = 1½ iv = 6 sztlan lev.

Egyik lapon latin hexameterek; másikon azok fordítása rimes magyar versekben.

Megvan a kolozsvári r. cath. lyceum kltárában (Pázmány Péter Luteristák vezetője. Bécs. 1627. után kötve).

581

Lőcse. 1629.

Illosvai Péter. Az hires neves Tholdi Miklosnak ieles cselekedetiről Es baynokságáról való Historia. Irattatott ILLOSVAI PETER által. (Fametszet.) Lőcsen, Nyomtattatot Brever Lőrincz által 1629. 4r. A—B2 = 6 sztlan levél (ha teljes).

TOLDY FERENCZ, *M. költ. tört.* 1. kiad. I. 117. l. és 2. kiad. 108. l. ezen lőcsei kiadást tévedve teszi 1620-ra, 1629 helyett. Lőcsén ugyanis 1620-ban, sőt még 1622-ben is, Schultz Dániel nyomtatott, s csak ez után működött Brever Lőrincz mint nyomdász. Toldy tévedése onnan eredt, hogy az egyetlen ismert példány czimlapján az évszám utolsó jegye annyira elkopott; hogy nem 9-nek, hanem 0-nak látszik.

Első elveszett kiadása : Kolosvár. 1574.

Egyetlen példánya, melynek közben egy levele (A4) hiányzik, *a m. Akad. ktárában.*

582

Lőcse. 1629.

Madarász Márton. Luther Marton Kissebbik Katechismusa : mely kis formába öntetett, hogy az Iffiuságnak gyenge elmeje ne munkálkodnék. Meg Igazítatot MADARASZ MARTONTOL. Lőcsen, Nyomtattatot Brewer Lőrincz által 1629. 12r. A—B6 = 1^{1/2} iv = 18 sztlan lev.

M. n. Muz.

583

Lőcse. 1629.

Madarász Márton. Eperjessi Magyar Ecclesia Minden-napi Fel-fegyverkedése. Az az, Minden-napi Imadsagos Könyveczkéje. Egy néhány szép dólgokkal etc. Mellyet irt D. MADARASZ MARTON, Eperjessi M. Praedik. Lőcsen Nyomtattatot Brewer Lőrincz által, 1629. 12r. 432 lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd, imádság templomba bemenetelkor, 49 sztlan lev.

Az eperjessi tanácshoz intézett előbeszéd «Költ Eperjest Februariusnak első napján, az Praedikátorok házából. Anno 1629. Kegyelmeteknek alazatos es együgyű Academiai Tanitvanya es Fia Damankos Madarász Marton, Magyar Praedikátor».

Ismertette Lugossy József, *M. Akad. Értesítő.* 1844. 161. l.

M.-szigeti ref. lyc. (hij. az előljáró beszéd első levele s közben egy levél = 407, 408. lap.) — *M. n. Muz.* (cziml. nélkül, még csonkábban.) — *M. Akad.* (elől 13, végül 10 lev. hij.) — Csetneken, *a gömöri ev. esp. ktárában* (csonkán).

584

Lőcse. 1629.

Meses Könyvecske. Melly vyonnan meg ekesitetet rövid ertelmes Kérdésekkel és Feleletekkel. Mostan Németből Magyarra fordítatott. Lőcse Nyomtatott 1629. észteendőben. 4r. A—G₃ = 6^{3/4}, iv = 27 számtalan lev.

Egyetlen példánya, A2. A3. lev. hiján, a *m. Akad. ktárában*.

585

Pápa. 1629.

Calendarivm. Vrunck Christvs Születése után Az M. DC. XXIX. Eszteendőre valo Calendarivm. (Az Magyar és Deák Cisioval egyűt) Mely az Crackai Akadémiában tanéto M. ALEXANDER MILCUS Rokitnen. Philosophus és Mathematicus D. irasabul magyarra fordítottván. Papan, Nyomtatott Szepes-Varallyai Bernhard Máthé által. 8r. A—D₄ = 3^{1/2}, iv = 28 sztan levél.

Ajánlja a nyomdász Szepes-Váraljai Bernhárd Máté Zichy Pálnak, szentelt vitéznek, Veszprém vára főkapitányának, Győr vára és a hozzá tartozó végházak vice generalis kapitányának, Pápán Sz.-Mihály Archangyal napján. 1628.

Csornai prépostság ktárában.

586

Szeben. 1629.

Nomenclatvra seu Dictionarivm Latino-Germanicum, ex varjys probatisque Autoribus collecta. Nunc denovo adiectum idioma Hungaricum, in usum discentium. Excusum Cibinÿ, Per Marcvm Pistorium; reperatae salutis: 1629. 8r.

Egyetlen végül csonka példánya, melyben megvan A—J₂ = 8^{1/4}, iv = 66 sztan lev., s a többi hiányzik, a *M. n. Muz. ktárában* (Jankovicstól).

587

Bártfa. 1630.

Szikszai Fabricius Basilius. Nomenclatvra. Sev Dictionarivm Latino=Hungaricum. Per Clarissimum Virum D. BASILIVM FABRICIVM SZIKSZOVIANUM conscriptum. Nunc denuò edita, revisa, aucta & diligenter emendata in usum discentium, Bartphæ, Typis & sumptibus Iacobi Klöz, Anno 1630. 12r. 277 lap. — *Elül*: cziml. 1 levél, *végül*: Index 6 sztan lap.

Ez a hetedik s legutolsó ismert kiadás. Régibb kiadásai: Debreczen. 1590. 1592. 1593. 1597., Sárvár 1602. és Debreczen 1619.

Egyetlen péld. az *erd. Muzeumban*.

588

Bécs. 1630.

Kopcsányi Márton. Szerzetes rendtartó fenyítő tüköre. Bécs. 1630. 8r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 25. l. — Bizonyosan Szent Bonaventura püspök hasonló című munkájának fordítása, mely később Szenkviczi Pál fordításában is megjelent. Lásd alább: Pozsony. 1677.

589

Csepreg. 1630.

Calendarium. Az Ezer Hat Szaz Harmiczadic Esztendőre valo Calendarium, mely másodic Bissextilis után. Szerezttetet az Crackai Academiában tanito M. HERCIUS PAL, Philosophus és Mathematicus Doctor és Professor által. Az er vagasrul es kőpödlőzészrűl valo tanusággal egyetemben. Csepregben Nyomtattatot Farkas Imre által. 8r. A—E₃ = 35 sztan lev. (*vége hiányzik*).

M. n. Muz.

590

Csepreg. 1630.

Az egyházi szolgák életének, tisztének, és tisztességes magok tartásának Régulái. Irattattanak az Sopron Vármegyebéli Ecclesiák Senioritul, Isten tisztességére, és az Anyaszentegyháznak, abban valo tanítóknak épületekre . . . Csepregben nyomtattatott Farkas Imre által 1630. eszt.

Igy adja e könyv czimét NÉMETH, *Memoria Typogr.* 152. l.

591

Csepreg. 1630.

Mihálykó János. Keresztyeni Istenes és áhitatos Imadsagoc, Ez mostani nyomorúlt és veszedelmes időkben, minden keresztyén és Istenfélő embernek fölötte szükségessek és hasznosoc. Ezek mellé adattattanac egynehány szép Isteni Dicséretoc és Sóltári Enekec, mostan újjonnan ki-bocsáttat-tac, és Csepregben Nyomtattattac Farkas Imre által 1630 Eszten. 12r. (8 és 4 levelenként.) 496 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 6, *végül*: lajstrom 4 szztlan lev.

Ajánlja Révay Judithnak, gr. Nádasdi Pálnéknak «Csepregben Kis Asszony havának 8 napján 1630. Esztendőben, Farkas Imre könyvnyomtató.»

Hogy ezen Imádságoknak a czimlapon meg nem nevezett szerzője MIHÁLYKÓ JÁNOS, kitetszik az ajánlás ezen szavaiból: «ez szep Imádságos könyvecskét, (mellyet ez előt egy néhány esztendőkkel Mihályko Iános az néhai Epperjesi Ma-

Magyar Praedicator dedicált volt Thurzo György Groffné Aszszonyom ó Nagyságánac), magam költségen az Nagyságod neve alatt kinyomtattam egynehány szép Isteni Dicsereteckel és Enekeckel egyetemben.

Ujabb kiadásai Bártfa. 1640. és Lőcse. 1642.

Egyetlen péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárában*. (Gr. Nádasdi Pál Imádságai. Csepreg. 1631. után kötve.)

592

Gy.-Fejérvár. 1630.

Dengelegi Péter. Roevíd Anatomia, mellyel á Nagy Szombati Kaldi György Papnak à Szent Biblia felől való Oktató intese, mellyet az ő tőlle Magyar nyelvre fordítottat Biblia-janak sarkához biggyesztet, minden részeiben megh vizsgálta-tik, es egyczersmind Karolyi Gaspar es Szenczi Molnar Albert az ő hasznos munkajokkal edgyút patvaros nyelvenek osto-rozasa alól fel szabadittatnak, az nagy Istennek segedelmeből DENGELGI PETER által Nyomtattatot Feier-Varat Lignicei Effmurdt Iácab által 1630. esztendőben: 8r. 388 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, versek 8, *végül:* nyomt. hibák 1 sztlan lev.

Ajánlva van Igaz Gáspárnak «Colosvárat, Hushagyo kedden, 1628. esztendőben».

Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — M. n. Muz. (elül 3, végül 2 lev. hij.).

593

Kolozsvár. (1630.)

Kolosi Török István. Az Aszszonyi=Nemnek Nemességéről méltóságáról és ditsiretiről való Rythmusok. Az Tékozlo Fiu Historiaja notájára. Syrak Cap. 36. v. 26. et 27. Az ki jo Aszszonnyal bir, örökséget kezd birni, hozzája hasonló segít-sege vagyon, és nyugodalom oszlopa. Az hol sővény nints el tékozoltatik az örökség: és az hol Aszszony nints, fohász-kodik az szűkölködő. Nyomtattatot Colosv(arat Abru)gi György által. 4r. A—D1 = 13 sztlan levél (ha teljes).

A czimlevél hátulsó lapján és a következő egész levelen áll az ajánlás «Az Tiszteletes Aszszonyoknak Nagysagosok-nak, Nemeseeknek Nevezet szerint penig Nemzetes Kemény Kata Aszszonyoknak» Buni Bethlen Ferencz fő hop-mester, Fejér vármegye főispánja és táblai hites assessor nevének. Aláírva kelet nélkül: KOLOSSI TÖRÖK ISTVÁN.

Végső verse: Mikor az hat száz felett ezer el tölt volna,
 Es harmintz azok után változva forgana,
 Az virágzo Iffiusag nekemis szolgálna,
 Ez Verseket rendelém hirül hogy maradna.

VÉGE.

Ezután még következik egy levél (Dj), melynek első lapja üres, hátulsó lapján pedig ez áll:

Ad vatem et lectorem Autor.

Ki vers iro Poeta vagy,
 Ditsirésre kedvedis nagy,
 Bár Férfiunak jo hirt adgy,
 De jo Aszszonyt hátra ne hadgy. stb. (még 3 vers).

Ezen nyomtatványt azért mertem az iratás évére 1630-ra helyezni, mert Abru-gyi György, mint 1632-re szóló de 1631-ben nyomtatott kolosvári naptárának ismer-tetéséből látni fogjuk, 1630-ban nyomtatta «első zsengéjét», és így igen hihető, hogy ezen munka már 1630-ban megjelent.

Egyetlen példánya, melyből közben a B₂ B₃ levél hiányzik, az *erd. Muzeum ktárá-ban*. — Erről vett másolata a *M. Akad. ktárában*. — Ujabb kiadása: H. n. 1655.

594

Lőcse. 1630.

Molnár Albert (Szenczi). Discvrsvs de svmmo bono, Az legfőb iorol, mellyre ez világ mindenkoron serényen és valóban vágyó-dik. Az Bibliai és Világi sokféle Historiákért és Példákért olvasásra kedves és hasznos. Ennekelőtte IOSQVINVS BETVLEIVS által Hanoviában bocsattatot ki. Mellyet mostan némellyek-nek kérésekre Magyarrá forditot *Sz. M. A.* Lőcsen Nyom-tattatot, Brewer Lőrincz által, 1630. 4r. 405 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, versek 4 sztlan lev.; *végül*: Registrom 3 szt-lan lap.

Ajánlva van Darholcz Ferencznek, Finta és Hillyó stb. örökös urának, ezen kelettel: «Irtam Colosvarat, Ianuariusnak xx. napján, 1630. esztendőben». — Az ajánlásban írja Molnár Albert: «Ez könyvnek azért kedves voltát és keletit látván az könyvnyomtatók, hárman is kértek engemet, hogy magyarul fordítanám, reménlvén azt, hogy az magyar olvasóknál is kedves fogna lenni ez Discursus. Midőn azért az lőcsei becsületes Bruno Braier öcsce, az tisztelendő Lőrincz Brevver könyvnyomtató kérését újétaná, és munkámnak jutalmát is igézné, megfordítám ez elmúlt nyáron, egy keserűség vigasztaló és egy igaz szeretetre oktató könyvecskékkel egyetemben, melyekkel vigasztaltam is magamat némelyeknek szomorító és kártévő rágalmazások ellen». — Igen érdekes még Molnár Albert aján-lásának pártfogójára Darholcz Ferenczre s a maga szűkölködő állapotjára vonat-kozó ezen helye is: «Továbbá dedicálásomnak legnagyobb oka ez, hogy mennél

... lehetne, háládó szívemet akarnám kegyelmedhöz jelenteni mindenkoromért tett jótéteményiért, és hogy ez elmúlt esztendőben szűkölködő állapotom miatt megszánván oly segedelmet és annyi költséget nyújtotta táplálásunkra, mellyel ez előtt való jobb időkben németországi fő akademiában is egy tanuló kegyelmisségesen taníttatható volna. Mely kegyelmed kedves ajándékával itt való adósságimból is kimenekedtem, és még mostan is azzal élek az enyimekkel; annakfelülte jegybe adott leányunkat is ugyan azonból rövid nap kiházásitjuk Istennek kegyelme velünk lévén».

Az eredeti latin munka álnevű írója Josquinus Betuleius = Ziegler György.

Újabb kiadása: Kolosvár 1701.

M. n. Muz. — M. Akad. (2 péld.). — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Kolosvári ref. coll. — U. ott unitár. coll. — U. ott r. cath. lyc. — Kassai jogakad. — N.-kőrösi ref. lyc. — M.-vásárhelyi ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Pápán a benzésekek ktárában. — Pápai franc. zár-dában. — Lugossy Józsefnél s több magánosoknál.

595

Pozsony. 1630.

Sallai István. Io nemes Varadnak gyenge orvoslása. Mellyel SALLAI ISTVAN Pap, Püspöki Plebanos, Gyógyitgattya, Farkasmarásból esett Sebeit Bihar-Vár-megyének. Es óltalmazza A' Szent Irásrúl, és Ecclesiarúl írt Kőnyvét az Esztergami Erseknek. Nyomtatták Posomban. M. DC. XXX. Esztendőben. 4r. 314 lap. — *Elül:* cziml., előbeszéd 4, *végül:* Index és nyomt. hibák 2 szltan lev.

Ezen munkát, mely Pécsváradi Péternek Pázmány Péter «A Szent írásról és anyaszentegyházról» című könyve ellen írt s Debreczenben 1629-ben megjelent feleletét czáfolja, több bel- és külföldi író a legujabb korig Pázmánynak tulajdonította, a Sallai nevet álnévnek vélvén, mely alá Pázmány rejtőzött. DANIELIK, *Magyar írók életrajza* 274. l. Sallai István munkája gyanánt veszi föl, kit azonban tévedve tart jézsuitának. FRANKL, *Pázmány Péter és kora II. köt.* 420. 421. l. hasonlóan Sallait, az 1634-ben elhalt püspöki plébánust, tartja e munka szerzőjének, ki Pozsonyban 1630-ban három latin hittani munkát adott ki, s épen azért ezen könyvet Pázmány Péter munkáinak sorozatából kihagyja: annyit azonban ő is kétségtelennek tart, hogy Sallai munkáját Pázmány gondosan átvitotta, talán egészen átdolgozta.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Pesti ref. Egri érs. — Szathmári püsp. (Török Jánostól). — Pannonhalmi apátság (2 péld.). — Kolosvári r. cath. lyc. — Kassai jogakad. — Minorita rend ktára Miskolczon. — Debreczeni ref. coll. — Szombathelyi dominic. zárda. — Pozsonyi ev. lyc. (cziml. hij.)

596

Bécs. 1631.

Kopcsányi Márton. A' Bodog Szűz Maria Élete. Magában foglalvan az ő hét innepinn tizen három predikatiot, (Elmél-

kedésekkel, Tanúságokkal) Az ő hét, örömet, és hét epesé-
gét; Az ő tizenkét chillagu koronáját; Nevének 's Neveze-
tinek, és az olvasónak magyarázattyát; Az ő nagy méltóságát;
e' világon valo foglalatosságát; És az ő segítségül hívását,
à Litániakkal. Nyomtatta Bechbe Formika Maté m. DC. XXXI.
Eszterdöben. 8r. 446 lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: mut.
tábla 2 sztlan lev.

Ajánlva van Nyári Krisztinának, gr. Eszterházy Miklós nádor nejének.

Valamint SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 18. l., ki a bécsi 1631-diki kiadást is fölhozza, ugy a *Catalogus Biblioth. Szecheny. Tom. I. Pars I.* 616. l. tévedve teszi ezen munka megjelenését Bécs. 1613-ra, 1631. helyett. — SÁNDOR ISTVÁN *e. h.* 26. l. mint külön könyvet veszi föl Kopcsányinak a Bold. Asszony innepeire való prédikációit. Bécs. 1632. 8r., melyet én a most leirt munkával azonegynek tartok.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz.

597

Csepreg. 1631.

Evangeliumok és Epistolák Csepreg. 1631. 16r.

Tartalma ugyanaz a mi a kereszturi 1614-diki kiadásnak, csak hogy ez javított és bővített kiadás. A javítást és pótlást *Letenyei István* eszközölte, mint kitetszik Farkas Imre könyvnyomtató csonka ajánló leveléből (a csepregi gyülekezethez), mely «Költ Csepregben IVHILATE Vasárnapon, azaz Pünkösd havának tizen-egyed-ic napján, 1631 Eszterdöben». Ezen kelet után tettem ezen kétségtelenül csepregi nyomtatványt 1631-re.

Egyetlen, elől, közben több helyt s végül is csonka példánya, *a sopronyi ev. lyc. ktárában*.

598

Csepreg. 1631.

Nádasdi Pál. (Ahitatos és Buzgó Imádságoc).

Csepreg. 1631. 12r. 328 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, *Letenyei István* magyar verse 12 sztlan levél (a 12-dik üres); *végül*: mut. tábla 8 sztlan lap.

Ajánlja gr. Nádasdi Pál, saját fainak Ferencznek és Tamásnak. «Irtam Sár-
várat Sz. Iván hónap másodic napján 1631. Eszterdöben».

Hogy ezen imádságok szerzője gr. Nádasdi Pál, kitetszik a czimlap után következő levél első lapján álló ezen szavakból: «Egybe szedettetet és irattatot . . . Gróff Nádasdi Pal . . . által». — Az ajánló levélben is olvasható: «néktec ajánlom szerelmes magzatim, ez idvösségre vezérő kis *munkácskámát*».

A nyomtatás, betűiből és nyomdai diszitményeiből itélve, kétségtelenül csepregi. A megjelenési évet az ajánlás keltéből következtetve tettem 1631-re. A czim az egyes lapok fölött álló föliratból van véve.

Csonka példánya, melyből csak a czimlevél s az előzmények 8-dik levele, *Letenyei* verseinek eleje, hiányzik, a *s.-pataki ref. coll. ktárában*. — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (elől 8, végül az Indexből 3 lev. hij.).

599

Csepreg. 1631.

Scholtz Jeremiás. A Sopronyi birodalomban lévő Balffi Feredő mértékletes állapotu természetinek, munkálódó erejének és használatosságának magyarázó megírása. Csepreg. 1631. 4r. 1¹/₂ iv = 6 sztlan lev.

Igy adja e ma tudtomra egy példányban sem ismert könyvecske leírását WESZPRÉMI, *Biogr. Med. Hung. Cent. I.* 162. l., megjegyezvén, hogy elébb latinul s azután jelent meg magyar fordításban. — A latin kiadást, mely ugyancsak Csepregen 1631. 8r. jelent meg, ismerteti NÉMETH, *Memor. Typogr. Hung.* 152. l.

600

Kolozsvár. 1631.

Hunyadi Ferencz. Historia. Az régi és híres neves Troia városának tiz esztendeig valo meg szállásáról, és rettenetes veszedelméről. Anno Domini 1631. 4r. A—G₂ = 6¹/₂ iv = 26 lev.

Végén: Colosvarat, Nyomtatta Abrugi György, 1631. esztend.

Régibb kiadásai: Kolozsvár 1577. — Debr. 1582. — Kolozsvár 1586. — Sicz. 1592. Egyetlen péld. a *M. Akad. ktárában*.

601

Pozsony. 1631.

Káldi György. Az Vasarnapokra=Valo Predikatzioknak Első Resze. Advent első Vasarnapiatol-fogva Sz. Haromság Vasárnapjáig. Irta az hivek vigasztalására és Jobbulására. Az Jesus-alatt vitezkedő Társaság-béli Nagy-Szombati KALDI GYÖRGY Pap. Nyomtatta Posonyban Rikesz Mihaly, M. DC. XXXI. Esztendőben. 2r. 743 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás Pázmány Péter érseknek, előljáró beszéd 1 sztlan levél és 1—x lap, *végül*: lajstrom 13 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (v—x. lap hij.). — *Egri érs. ktár.* — *Pesti egyetem* (2 péld.). — Gy.-Fejérvárt *Batthiányi-ktár.* — *Pannonhalmán* (5 péld.). — *Szepesi káptalan.* — *Pozsonyi káptalan.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Szombathelyi franc. zárda* (6 péld.). — *Rosnyai franc. zárda* (3 péld.). — *Pozsonyi r. c. gymn.* (6 péld.). — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Kolozsvári franc. zárda* (3 péld. csonkán). — *Kassai seminar.* — *Kassai jogakad.* — *N.-enyedi minor. zárda* (cziml. hij.). — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Szegedi kegyes r. híz.* — *Szent-Kereszten beszterczebányai püsp. ktárban.* — *Pápai franc. zárda.* — *Pápai benczés zárda.* — *Körmöczi franc. zárda* (2 ép, 1 csonka péld.). — Plébániák és magánosok könyvtáraiban számos példány.

602

Pozsony. 1631.

Káldi György. Az Innepekre=valo Predikatzioknak Első Resze. Sz: Andras napiatol-fogva Keresztelő Szent János napjáig.

Irtta az Hívek vigasztalására és Jobbülésára, az Iesus-alatt vitezkedő Társaság-béli Nagy-Szombati KALDI GYÖRGY Pap. Nyomtatta Posonyban Rikesz Mihaly, M. DC. XXXI. Esztendőben. 2r. 598 lap. — *Elül*: cziml., ajánló lev. I sztlan lev. és I—IV lap, *végül*: lajstrom 6 sztlan lev.

Ajánlva van gr. Eszterházy Miklós nádornak.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (a lajstrom utolsó lev. hij.). — *Egri érs. lyc.* — *Pesti egyetem.* (2 péld.) — Gyula-Fejérvártt *Batthiányi-ktár.* — *Pozsonyi káptalan.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (6 péld.) — *Pannonhalmán* (5 péld.) — *Szepesi káptalan.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Szegedi kegyes r. ház.* — *Szombathelyi franc. zárda* (6 péld.). — *Kolozsvári franc. zárda* (3 péld.). — *Nyitrai káptalan.* — *Kassai seminarium.* — *Kassai jogakad.* — *N.-enyedi minor. zárda.* — *Kis-czelli apátság.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* — *Dézi franc. zárda.* — *Pozsonyi franc. zárda.* — Számos példány plébániák és magánosok ktáraiban. — Legtöbbnyire egy kötetben az előbbi szám alatt leirt Vasárnapi Predikációkkal.

603

Pozsony. 1631.

Pázmány Péter. Bizonyos Okok, mellyek erejetvl viseltetven egy fő ember, az új vallások toreből ki-feslet: es az Romai Ecclesianak kebelébe szállot. 1. Petri 3. v. 15. Készek mindenkor az elég-tételre mindennek valaki Okot kérd tölleték arról a' Remenségrül mely bennetek vagyon. Nyomtattak Posonban. M. DC. XXXI. Esztendőben. 4r. 47 lap. — *Elül*: cziml. I, *végül*: mut. tábla I sztlan levél.

Ajánlja Cardinal Pázmány Péter esztergomi érsek Nemz. és Nagys. Poppel Éva asszonynak, az Tek. és Nagys. Bottyáni Ferencz özvegyének.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 26. l. ezen könyv megjelenését hely nélkül 1631-re teszi. — Ujabb kiadásai: Bécs. 1632. Pozsony. 1671.

Egyetlen példány *m. n. Muzcumban.*

604

Pozsony. 1631.

Pázmány Péter. Imadsagos Könyv. Mellyet irt, es most negyedszer ki-nyomtattatott, PAZMANY PETER, Cardinal, es Esztergami Ersek. Nyomtattak Posonyban, M. DC. XXXI. Esztendőben. 8r. 571 lap. — *Elül*: cziml., a k. olvasónak, naptár 24 sztlan lev., *végül*: mut. tábla és nyomt. hibák 9 sztlan lap.

Első kiadása: Gracz, 1606. — 2. Pozsony, 1610. — 3. Pozsony, 1625.

M. Akad.

605

Bártfa. 1632.

Verbőczy István. Decretvm Latino-Hvngaricvm, sive Tripartitvm opvs ivris consvetudinarii Inclyti Regni Hungariæ et Transylvaniæ ac partium eidem subjectarum, unà cum Methodo Articulorum Diaetalium, Authore STEPHANO WERBŐCZY. Huc accesserunt etiam Regulæ Juris Antiqui, Civiles et Canonicæ admodùm perutiles et necessariæ. Az az: Magyar és Erdély Országának Törvény Könyve, Irattatot WERBŐCZY ISTVÁN által. Mostan ismet újonnan Deakúl es Magyarúl egy szép hasznos Regestromockal és Reguláckal megh őregbittetet és ki bocsáttatot. Bartphæ, Typis et sumptibus Iacobi Klősz Civis et Typographi, Anno M. DC. XXXII. 4r. 556 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előszó Klősztől, approbatio, prologus 29, *végül*: conclusio, index 30 sztlan levél.

Hozzá járul: Index sev Enchiridion omnium decretorum et constitutionum Regni Hungariæ, ad Annum 1579. usque: Per Causarum locos distinctum, memoriæ usibusque fori maximè utile. Additis Regulis Iuris Antiqui, Civilis et Canonici. Bartphæ, Excudebat Iacobus Klősz. Anno Domini 1632. 4r. 8 és 90 és 29 lap.

M. n. Muz. — *Festi egyetem.* — *Rozsnyai r. cath. seminar.* — Cziml. és első levelei hiján megvolt *Nagy István ktárában* (Lásd: *Catalogue* 1870. 109. l.)

606

Bécs. 1632.

Pázmány Péter. Nyolcz okok, a mellyekért egy fő ember a római hitre tért. Bécs. 1632. (LESSIUS jezsuita munkájából írta PÁZMÁNY PÉTER.)

Igy adja e könyv czimét SZATHMÁRI PAP MIHÁLY, *Bod Athendának* 219. lapjához mellékelt jegyzetében. — Ma ezen második kiadásnak, mely 1849-ig megvolt a n.-enyedi coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei közt, egy példánya sem ismeretes. — Első eredeti kiadása: Pozsony: 1631.; újabb kiadásai: Pozsony 1671. Győr, 1753. (Kaprinai Istvántól) és Kolozsvár 1764.

607

Debreczen. 1632.

Margitai Péter. Temető Prædikatiok, Mellyeket amaz boldog emlekezetű MARGITAI PÉTER, egyszor-is maszor-is egynehany helyben lęvő Ecclesiakban, temeteskör prædikallot. Mostan penig halalanak utanna, közönseges haszonra ki bocsattattak

KERESZEGI ISTVAN Debreczeni Ecclesianak lelki pasztora, es Magyar Országban az Tiszán innen lévő Ecclesiáknak Püspöke által. Debreczenben, Nyomtattatott Fodorik Menyhart által, 1632 Esztendőben. 8r. 512 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, versek 6, *végül*: mut. tábla 6 sztlan lev.

Ajánlva van gr. Iktári Bethlen Istvánnak, Máramaros és Hunyad vármegye főispánjának.

Tévedve teszi ezen könyvet Halotti praedikációk czim alatt Várad. 1633. 4-re MILLER, *Fragmenta veteris typogr. M. Varadiensis* 34. l., miután Váradon a XVII. században 1640 előtt nyomtatott könyv nem létezik.

Második kiadása: Debreczen. 1644.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (az ajánlás 4. 5. lev. hij.). — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (egy ép s egy csonka péld.). — *Debreczeni ref. coll.* — *Csurgói ref. gymn.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (2 csonka péld.). — *M. Akad.* (elül s végül csonkán).

608

Debreczen. 1632.

Medgyesi Pál. Szent Agoston Vallasa. Melyben, ezen tudos Doctornak, (ki Luther M. előtt majd 1200. esztendővel élt) Irásiból, ez mai Pápistáknak szemtelen csacsogások ellen, az kik hamissan azt hirdetik hogy Luther es Calvinus előtt nem volt az mi Vallasunk, vilagossan megh bizonyittatik, hogy ő Papista nem volt, mint az kiktől sokat különbözött; mivelünk Protestansokkal penig az Hitnek minden derekas Agaiban egyet értet. Irattatott elsőben Angliai nyelven: mostan nagyub haszonnak okaért, egynehány Istenes Elmelkedesekkel es buzgo Imadsagokkal egygyütt Magyar nyelvre fordittatott. MEDGYESI PÁL által. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhart 1632. Esztendőben. 12r. 95 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd, epigrammák 18, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlja a debreczeni tanácsnak «Debreczenben Sz. Mihály havának 16. napjan. Anno Christi 1632. Kegyelmetek aláztatos Alumnussa Medgyesi Pál».

Ezzel együtt jelent meg a *Scala Coeli*, ugyancsak Medgyesi Pál által forditva.

S.-pataki ref. coll. — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.).

609

Debreczen. 1632.

Medgyesi Pál. Scala Coeli avagy egynehany, bizonyos időkre alkalmaztatott, istenes elmelkedések es buzgo Imadságok, mellyek az kegyes Eletnek, Angliai nyelven irattatott Praxis-

sabol, szedegettettek. MEDGYESI PAL által. 1. Timoth. 4. v. 8. Gyakorollyad magadot az Isteni szolgálatban, mert az Isteni tisztelet (kegyesség) mindenre hasznos, melynek igéreti vagyon ez világon, es az más világon valo megh ajándékozásáru. Debreczenben. 12r. 265 lap. — *Végül*: két zsol-tár, mutató tábla, nyomt. hibák 12 szltan lap.

Együtt jelent meg, s egy kötetben van kiadva *Medgyesi Sz. Ágoston* Doctor vallásával. Az terjed az A ivtól 14-ig; a Scala Coeli az 15 levéltől az li iv 5 leveléig.

S.-pataki ref. coll. — Kolozsvári ref. coll.

610

Debreczen. 1632.

Siderius János. Catechismus, Az az: Rövid Keresdek es Fejeleték által valo Tanitas: Az Keresztyeni Hitnek fő Agazatirol. SIDERIUS IANOS, Tarczali Prædikator által irattatott. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyihart 1632. Esztend. 12r.

Töredéke, t. i. a cziml. és az A2, 3, 4. levél, melyeken Siderius előbeszéde áll, az *erd. Muzeum ktárában*.

611

Debreczen. 1632.

Szilvás-Ujfalvi Imre. In exequiis defunctorum. Halot Temeteskorra valo Enekek. Azoknak kedvekert kik illyen utolso szüksegeben szolgálnak, ószve szedegettettek, es ki bocsattattak. Mostan penig ismet uyjobban Corrigaltattak. Hebr. 9. 27. El vegezet dolog, hogy az emberek egyszer megh hallyanak, az utan itilet leszén. Debreczenben Nyomtattatott Fodorik Menyihart által, 1632. 4r. 20 lev.

Előljáró beszédének kelte az első kiadásból utánnyomva, Debreczenben «Pünköst hav. 12. napjan, 1598. *E. S. U.*» (EMERICUS SZILVAS UJFALVINUS).

Régibb kiadásai: Debreczen 1598, 1602, 1606 és 1620.

Egyetlen péld. a *kolozsvári ref. coll. ktárában* (a debreczeni 1592-diki csonka énekes könyv után kötve).

612

Debreczen. 1632.

Temetesi Pompa Mely amaz io hirrel nevel tündöklő Nagysagos Iffiu Groff Iktari Betthlen Istvannak &c. egyetlen egy magzattyanak, az N. Groff Iktari Betthlen Christina Kis

Aszszonynak utolsó tisztességének megh adasában, hidegh tetemecskejenek felette Eczedben es Bathorban Anno 1631. diebus 25. & 26. Novembris, ki szolgaltatot. Es mostan Istennek tisztességere az Anyaszent-egyhaznak eppületire, es az megh nevezet idvözült kis Aszszonynak boldog emlekezetinek meg maradasara ki bocsattatott az temetesben löt Pompanak rendi szerint. Debreczenben, Nyomtattatott Fodorik Menyihart által. 4r. A—K = 10 iv = 40 sztlan lev.

Tartalma: 1. *Kecskeméti Mihály* tasnádi pap predikatioja Ecseden 1631 nov. 25. — 2. *Debreczeni István* bátori pap, nyiri senior pred. Bátorban. — 3. Oratio funebris (latinul) Casparis Veresmarthi senioris Scholæ Debrecinæ. — 4. Rythmi Hungarici a *Joh. Fileki* Alumno Scholæ Debr. — 5. Lessus (latin) a *Steph. S. Vasarhelyi* Alumno Scholæ Debr. — 6. Pécs-Váradí Péter váradi pap praedikatioja 26. nov. 1631. — 7. Magyar Oratio, *Petrus Tartzali* Collaborator Scholæ Debr. — 8. Bucsuztató versek. *Joannes Maros-Vasarhelyi*. — 9. *Keresszegi István* debr. fő praedikator és tiszántuli püspök praedikatioja. — 10. Oratio a *Gaspere Thornai* Scholæ Debr. Rectore (latin). — 11. Rithmi Hungarici. *Joannes P. Vaczi*.

Debreczeni ref. coll. — *N.-enyedi ref. coll.* — *Erd. Muz.* (közben 2, végül 1 lev. hij.).

613

Gy.-Fejérvár. 1632.

Practica Aritmetica. Az az Szám vető Tabla. Melyben minden féle Adásról, és Vételről valo bizonyos számoknak summáját hamar és készen föl találhatni. Az Pythagoras Táblájából, (kit más nével Olasz Practicanak-is hinak) számlaltattot és uyőnan kiniomtattot. Feier-Va(rat Lignicei Efmurd Jakab által 1632. esztendőben). 12r. A—R2 (6 levelenként) = 8 iv, 2 lev. = 98 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 6 sztlan lev.

Ajánlotta Lignicei Efmurd Jakab nyomdász ifj. Rákóczi Györgynek és Zsigmondnak. — Az ajánló levélben: «Ez könyvecskeis . . . az örökke valo feledékségnék sárában kevertet volna be az Magyar nemzet közőt, ha az serény és hasznos könyveknek kibocsátásában szorgalmatosan forgolodo, boldogh emlekezetű Lipsiai Pál, az Debreceni akkorbéli könyvnyomtató, *ennek elötte tizen-nyolcz esztendővel* oltalma ala ne (vette es) *ki ne nyomtatta volna*». — E szerint ezen könyv első kiadása Debreczenben 1614-ben történt.

Maga e könyv nem egyéb, mint a számok sokszorozó táblája 1-től 100-ig; ezen táblák használatának módjáról az ajánlás után van utasítás adva.

Egyetlen példánya, melyben a czimlapnak s néhány első levélnek alsó része le van szakasztva, s az utasítás utolsó levele hiányzik, az *erd. Muzeumban*. — Hogy a czimlapon az általam zárjel között közölt évszám állott, bizonyos gr. Kemény Józsefnek Sándor István M. könyvesháza 26. lapjához irt jegyzetéből, ki még ép példányt látott.

614

Gy.-Fejérvár. 1632.

Sibolti Demeter. Lelki Hartz, Az Bűnös embernek nehéz lelki kísértetiről való vetelkedése, és azoknak Isten igéjéből való megh győzése. Irattatot SIBOLTI DEMETER által. Feier-varat Nyomtattatot Lignicei Effmurt Jacob által, MDCXXXII Eszt: 12r. A—D₄ = 40 sztlan levél.

A B. 11. levelen kezdődik: Az idvösseges ki muláshoz való készületnek tudmánya. Németből fordítatot SÁRKÁNY GYÖRGY által: Es meg jobbitatot VIDOS LENÁRD Galgóczi Praedicator által.

Ezzel együtt nyomtatva s egy kötetben, de külön czimlappal jelent meg VIDOS Lenárd Halandó embernek kísértetiről cz. munkája.

Sibolti Demeter munkájának első kiadása: H. n. (Galgócz.) 1584.

Szászvárosi ref. gymn. — M. n. Muz. (D₁—4 lev. hij.).

615

Gy.-Fejérvár. 1632.

Vidos Lenárd. Halandó embernek kísértetiről és azzok ellen Isten igéjéből való vigasztalásiról, es győződelméről: Egyben szedettek. VIDOS LENARD által. Eccles. 23. v. 5. Mint az fazokasnak cserepét az kemencze próbállya megh, ugy az igaz emhereket az győtrelemnek kísértete. Feier-varat clo b cxxxii. 12r. 22 sztlan lev.

Nem önállóan, hanem Sibolti Demeter Lelki hartzának fejérvári 1632-diki kiadásával együtt nyomtatva, D₅—F₂ levelen, jelent meg.

M. n. Muz. — Szászvárosi ref. gymn.

616

Gy.-Fejérvár. 1632.

Szikszai Helopoeus Bálint. Az mi keresztyeni hitünknek Harom Fű Articulussáról. I. Az igaz Istenről. II. Az választásról. III. Es az Vr vacsorájáról való könyvecske. Szereztetet és irattatot, szép rendel Nyilván való kérdésekkel feleletekkel, és io értelemmel. SZYKSZAY HELOPOEVS BALINT Debreczeni Prædicátor által. Feier-varat Nyomtattatot Ligni: Effmurt Jacob által, 1632. Esztend. 12r. 209 levél. — *Elül:* cziml., ajánlás 6 sztlan lev.

Ajánlja gr. Iktári öregbik Bethlen István gróf Illyésházi Kata aszszonnak, mint kedves leányának 1632.

Első kiadása: Debreczen. 1574.

Teljes péld. a *szászvárosi ref. gymn. ktárában.* — *Szepsi-szentgyörgyi ref. gymn.* (4 utolsó lev. hij.). — *M. n. Muz.* (csonkán). — *Erd. Muz.* (közben számos lev. hij.).

617

Gy.-Fejérvár. 1632.

Tolnai István. Az Witebergai Academianak az Evangelika Religio-ert számki-vetést szenvedő Csehőkhez, és Morvaiakhoz küldet vigasztalása. Mellyet az Magyar nemzet üdvösségére magyarul fordított TOLNAI ISTVAN az Tekintetes Es Nagyságos Rakoci Gyeorgynek Erdélynek dicsiretes Feiedelmének udvari Prædicátora. Feier-Varat Niomtatatot Lignicei Effmurt Iacob, Fejedelem Vrunck Typographusa és Compactora által. Anno D. 1632. 4r. 307 lap. — *Elül:* cziml. s ajánló levél (Rákóczi Györgyhöz) 18, *végül:* nyomt. hibák 1 sztlan levél.

Colophon: Feier-varat Nyomtatatot Effmurt Jakab által, 1632. Esztendőben.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kecskeméti ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. (cziml. hij.). — Kassai jogakad. — Radványban a b. Radvánszky-ktárban. — Keszthelyen, a Festetics-ktárban.

618

Kassa. 1632.

Alvinczi Péter. Qvadragesima Vasarnapra tartozo szent Evangeliomnak magyarázattya hét Prædicatiu szerént, melyből megh tezik az kisirtet miben ályon, az Bójtnek igaz értelme mi légyen, és az Angyali szolgálatról mit kellyen érteni Rövid. Tanúságokkal tractáltatot Cassán. ALVINCZI PETER Pap által, A. 1628. Közönségesen kiniomtatatot, A. 1632. Cassovia. 4r. A—N = 13 iv = 52 sztlan lev. — *Végül:* Az nyomtatásban való fogvatkozások 1 sztlan levél.

Ajánlva Tek. és Nagys. Telegdi Anna Asszonnak, Bedeghi Nyári István, szabados zászlós úr, szentelt vitéz, Szabolcs vármegyei főispán, kir. tanácsos és komornik nejének.

Erd. Muz. (ép). — M. n. Muz. (13 és K1 lev. hij.). — Kassai jogakad.

619

Kassa. 1632.

Alvinczi Péter. Egy Rövid Vti Prædikativ, Viz Kereszt vtan Harmadik Dominicából, mely löt Szepes Vármegyében Tepliczén. ALVINCZI PETER Pap által, 1632. esztendőben. Melle iarvl az Meltosagos Grof Bethlen Peter Vrnak, Meltosagos Grof Illyésházi Catharina Asszonyal hüttel löt házasságbeli frigy Kötése elöt való intés, Trinclin Varaban ugyan. Alvinczi

Peter Pap által. Cassoviæ, Anno Domini, 1632. 4r. A—F = 6 iv = 24 sztlan levél.

Ajánlva Kapi Andrásnak, az erd. fejed. belső tanácsának, Kolozs vármegye főispánjának, Erdély ország fő árendatorának.

Erd. Muz. (ép). — *M. n. Muz.* (B₄, E₁ és F₄ lev. hij.). — *Kassai jogakad.*

620

Kolozsvár. 1632.

Kis Catechesis. Az gyermekek és az gyenge értelmű emberek számára. Fordítottatott Lengyelből Magyarra. Nyomtattatott Anno Domini 1632. 12r.

Igy adja ezen ma egy példányban sem ismert unitarius kis káté címét, mely kétségtelenül az unitariusok akkori egyetlen kolozsvári nyomdájában volt nyomtatva, KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS, *Hist. Typogr. Unitar. Trans.* 206. l. és *Biblioth. Unitar. Trans.* 57. l.

621

Kolozsvár. 1632.

Calendarium Christvs Vrvnk Születése után 1632. Esztend: Az melly Bissextilis. Figyelmetessen az Magyar és Erdély Országi Meridianusra irattatot HABERMAN IANOS az Medicinának Doctora által. — — Kolosvarat, N. Abrugi György. 16r. A—E iv (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

A Calendarium és Sokadalmak után külön czimlappal: *Prognosticon Astrologicum* Az az stb. Haberman Ianos és Avenarivs Ianos Tudos Doctorok által . . . Heltus Gaspar Műhelyében Abrugi György Nyomtatta Colosvárat. — Ez után: *Chronica* Kr. születésétől 1631-ig berekesztőleg.

A prognosticon ajánlva van a kolozsvári tanácsnak. Ez ajánlásban írja Abrugi György «az elmúlt esztendőben a Könyv nyomtatásbéli munkámnak *első seregjé* Kegyelmeteknek szeretettel offeraltam és ajánlottam volt», miből kitűnik, hogy Abrugyi György, ki ezen kalendáriumot még 1631-ben kinyomatta, már az az megelőző évben 1630-ban kezdett Kolozsvárrt nyomtatni.

Erd. Muz. — Ezen példány a kolozsvári tanácsé volt; fedelére van írva: Tanacze An: 1.6.3.2. — A közbe fűzött tiszta levelekre a várost érdeklő 1632-diki események vannak magyarul följegyezve.

622

Kolozsvár. 1632.

Az Keresztyeni Vallásnak Rövid Tudománya. Hebr. 12. v. 14. Szentségnélkül senki nem láttya az Istent. Christus Urunk Születése után 1632. 8r. 130 lap. — *Elül*: cziml. és nyomdai hibák 2, *végül*: mut. tábla 1 sztlan lev.

Unitarius catechismus ; szerzője ismeretlen. Kétségtelenül kolozsvári nyomtatvány Abrugyi Györgytől, a ki a Heltai-féle nyomdát 1630—1639. birta.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (N. A. Kovács Istvántól.) — *Sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában, Jakab Elektől.* — *Filep Eleknél Mihályfalván.*

623

Kolozsvár. 1632.

Toroczka Máté. Az Keresztyeni Vdvesseges Tudománnak a' Régi és Uy Testamentom szerént egyben summáltatot értelme, az Keresztyéneknek lelki éppületekre. TOROCZKAI MATHE által. Colosvárat. 1632 Esztendőbe. 12r. A—E2 = 4¹/₆ iv = 50 sztlan lev.

A szöveg kezdődik a B2 levelen. — Ezt megelőzi czimlap (A1), ajánlás (A2. 3.) reggeli és esteli könyörgés (A4—A9), Epigramma ad lectorem latinul Emer. N. Bükfalvinustól, Praefatio magyarul, és egy ének «Mondgyatok dicsiretet» (A10—B1).

Az ajánló levelet írta Tordai János «Tolnai Janos Vramnak, az Colosvari Respublicanak Király Birájának».

Vele együtt nyomtatva jelent meg: *Tordai Máté Eneke «Az Izraelnek Egy Isteneről.»*

Kolozsvári unitár. coll. ktárában (N. Ajtai Kovács Istvántól). — *Sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában, Jakab Elektől* (cziml., A11, A12, B1 és B10 lev. hij.).

624

Kolozsvár. 1632.

Tordai Máté. Az Izraelnek Egy Isteneről, es annak szent Fiáról az IESUS CHRISTUSROL, és az szent Lélekről valo Enek; Melly az szent Irásbol egybe szedegettetet THORDAI MATHE által. Hald meg Izráèl a' te VRAD Istened egy Isten. Mar. 12. v. 19. Claudiopoli, Typis Heltanis impressit Georgius Abrugi. 12r. E3—F6. = 16 sztlan lev.

Nem önállóan, hanem a Thoroczka Máté Kolozsvártt 1632-ben nyomtatott munkájához mellékelve s azzal együtt jelent meg.

A versfejekben: Tordai Máté.

Kolozsvári unitár. coll. (N. Ajtai Kovács Istvántól). — *M. Akad.* (utolsó lev. hij.; Isteni Ditsiretek. Kolozsvár. XVII. sz. után kötve). — *Sz.-keresztúri unitár. gymn. Jakab Elektől* (az 5 utolsó lev. hij.).

625

Pápa. 1632.

Kanisai Pálfi János. Arany Temjénező, Thuribulum Aureum. Pápa. 1632.

Emliti ezen Batthiányi Boldizsár nejének, Poppel-Lobkovicz Évának ajánlott imádságos könyvet TÓTH FERENCZ, *A magyar és erdélyorsz. próf. ekk. histo-*

ritja I. köt. 68. l. (itt hibásan 1622-re), és a pápai ref. esperesség jegyzőkönyve után *Túl a dunai püspökök élete 97. 98. l.* helyesen 1632-re téve. — Ezen ma egy példányban sem ismert könyvről mint általa ismertről emlékezik Szathmári Mihály m.-vásárhelyi tanár Ráday Pálhoz, a Ráday-könyvtár alapítójához, 1724. aug. 10-dikén irt levelében. Has. Eötvös Lajos közleményeit *Századok* 1868. 319. 320. l. és 1869. 332. 333. l.

626

Csepreg. 1633.

Lethenyi István. Az Calvinistac Magyar Harmoniaianac, az az: Az Augustana es Helvetica Confessio Articulussinac, Samarjai Janos, Calvinista Praedicator, Es Sverintendentens által lett őszve-hasonlétásánac meg-hamisétása. Mellyet LETHENYEI ISTVAN Csepregi Praedicator Es Senior, Az Szent Irás-magyarázó Luttheránus Doctoroknac közönséges Irásokból Magyar nyelven világosságra ki-bocsátot. Csepregben Nyomtatatot Farkas Imre által, 1633. Eszt. 4r. 134 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előbeszéd, lajstrom, 16 sztlan levél.

Ajánlva Nádasdi Pálnak, a Dunán tuli részek főkapitányának.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 26. l. hibásan teszi 1634-re.

M. n. Muz. — M. Akad. — S.-pataki ref. coll. — M.-szigeti r. cath. gymn. (cziml. kézirattal pótolva). — *Pápai ref. coll.* (2 csonka péld.). — *Pozsonyi ev. lyc. — Sopronyi ev. lyc.* (cziml. és közben 2 lev. hij.). — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban*. Megvolt *Nagy István ktárában* is.

627

Debreczen. 1633.

Veszelin Pál (Kis-Marjai). Kegyes es Istenes Beszelgetesek, mellyekben az Ur Christus amaz hivseges es jo pasztor, Adamnak egy el tévelyedet Fiat meg akarja téríteni, és saját juhainak aklában vissza hozni; Meg mutatvan, vallasanak elváltoztatásában mely igen esztelen és erőtelen Okoktul viseltetet es indittatot à Romai Synagoganak kebeleben valo szállásra. Az egygyigyü hiveknek megh erőssítésekre, es az el-tévelyedteknek meg térítésekre ki-bocsattattak azon Ur Christusnak alázatos szolgaja, KISMARJAI VESZELIN PAL által. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhart, 1633. 8r. 304 lap. — *Elül:* Cziml., ajánlás (Debreczeni Aszalos és Mike Istvánnak) 6 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 26. l. helyesen emliti, de elébb 25. l. hibásan teszi Debreczen. 1630-ra is.

M. Akad. — Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc. — Szebeni ev. gymn. — S.-pataki ref. coll. (cziml. hij.). — *Lugossy Józsefnél.*

628

Kassa. 1633.

Alvinczi Péter. Postilla az az: egy mas vtan következõ Praedikativk az vrnapi szent Evangelivmok szerént rövid Magyarázatockal és világos tanúságockal. Mellyek az nemes szabad kiralyi varosban Cassaban Praedikáltattak, ALVINCI PETER pap által. Es mostan ki Nyomtatták õ maga gondviselese által. Cassan, Schvlcz Danielne Tipographiájába. M.DC.XXXIII. 4r. 705 (helyesen 706) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (gr. Telegdi Annának, gr. Bedeghi Nyári István nejének), az ker. olvasónak, az könyvnek rendirõl való intés II szltan lev.; *végül*: nyomt. hibák I szltan lev.

Végén: «Ez Postilla elsõ reszenek vege.» — Ez az *elsõ rész* magába foglalja az Adventtõl bezárólag Pünkõstig való vasárnapokat. — A II-dik részt lásd: *Kassa. 1634.*

A lapszámozás már a 3-dik lapon kezdve hibás, mely 2-nek van számozva, s mind végig egy számmal hátra van maradva.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (cziml. hij.). — *Miskolczi ref. gymn.* (a 60-dik lappal kezdõdik). — *Gömöri ref. esperesség ktárában* (cziml. hij.). — *Lugossy Józsefnél és Révész Imrénél* Debreczenben.

629

Kolozsvár. 1633.

Uy és O Kalendarium, Christus Urunk születése után 1633 esztendõre calculaltatot. DEBRECZENI S. GASPÁR által. Az tudománnak nincsen egyéb ellensége; hanem csak az tudatlan ember. Colosvarat Abrugi György. N. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 szltan lev.

Tartalma épen oly renddel következik mint az 1632-dikié. Lásd: Kolozsvár 1632. — A Prognosticon Astrologicumot is, mely külön czimlappal van, DEBRECZENI S. GÁSPÁR írta.

A Prognosticonc ajánlja a nyomtató «az nemes királyi szabad városnak Abrugbányának fő Birájának Adamosi Thamas Deak Uramnak, és az egész Republicának etc.»

Erd. Muz. (A kolozsvári tanács példánya volt; közbe fűzött tiszta leveleire a várost illetõ 1633. évi események vannak följegyezve).

630

Lőcse. 1633.

Poncianus czaszar historiaia. Mikeppen az õ Fiának Diocletianusnak het bölcs és tudos Mestereket fogada, kik azt tanyitanák az het es nemes tudományokra. Es minek utánna az mostoha annya meg csalta volna az Császárt, hogy hétszer

az ő fiát; az Diocleciánust, ki vitette volna fel akasztásra, miképpen mind az hét uttal az bölcs Mesterek meg szabadtották azt az ő bölts beszédekkel, Hogy annak utánna az ő attya helyébe Római császár lón. Lőcsen nyomtattatot, Brevver Lőrintz által 1633. 4r. A—O = 14 iv = 56 sztlan levél.

Első kiadása : Bécs. 1573. — Ujabb kiadásai : Lőcse. 1653, 1676, 1679.
Lugossy Jőzsefnél Debreczenben.

631

— — 1633.

Miskolczi Puah Pál. (Halotti prédikátziók) 4r.

Tartalma : 1. Praedikatio Pongrácz Nagy-Mihályi Lászlóné, Gönczi Asztalos Anna felett. — 2. Villei Pribék László felett. — 3. Pongrácz Nagy-Mihályi Sándor felett Ecsed, febr. 20. 1633. — 4. Ugyan a felett a nagymihályi udvarban febr. 28. 1633. — 5. Egy közönséges praedicatio. — 6. Halálra menendő emberhez intések, kérdezkedések, tanítás, betegeknél való imádságok, áldás. — 7. Honorarium in exequialem Libellum Rev. et Clariss. viri D. *Pauli Puah de Miskolcz* Pastoris Eccl. Ungvariensis, Consenioris Dioecesis Ungiensis (ebből csak 4 sor van meg; *itt megszakad*).

A végső latin versből bizonyos, hogy a szerző MISKOLCZI PUAH PÁL. — A nyomtatási évet a gyászbeszédnek keltéből következtetve tettem 1633-ra.

Egyetlen csonka példánya, melyből megvan B—NI, s hiányzik elül cziml. és ajánlás, végül hihetőleg csak egy levél, megvan *a n.-enyedi ref. coll. ktárában* (több régi prédikátziókkal egybekötve).

632

Bécs. 1634.

(**Kopcsányi Márton**). A' Keresztyéni Tőkelletes Eletre intő tiz hétre rendeltetet nyolczuan Elmélkedések; Tanuságokkal, es könyörgésekkel; a' Kistus Jesvs szenedéséről, es külömbféle űduösséges dolgokról; A' Szent Irásból. — Nyomtatta Bechbe Formika Maté, MDC.XXXIV. 8r. 484 lap. — *Elül*: cziml. I, *végül*: tartalom, approbatio stb. 4 sztlan levél.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 27. l. helyesen említi, de fölhozza hibásan 26. l. Bécs 1633-ra is.

M. Akad. — Pesti egyetem. — Nyitrai kegyesrendi ház.

633

Debreczen. 1634.

Melotai Nyilas István. Agenda az az: Anyaszentegyhazbeli szolgálat szerint valo cselekedet. Melyben az Uj Testamentomnak két Sacramentomanak, az szent Keresztsegnek es az Ur Va-

csorajanak ki szolgáltatásának, es az Házasulandoknak egyben adattatásoknak modgya meg iratik, azokhoz illendő hasznos tanuságokkal egyetemben. Az Istennek dicsősösegere es az egyigyű Hiveknek éppületekre irattatott MELOTAI NYILAS ISTVAN által. Mostan penig uyjobban nyomtatta maga költségevel Fodorik Menyhart. Debreczenben, M.DC.XXXIV. 8r. 344 (igazán 343) lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd, az kegyes olvasóknak 8 sztlan lev.; *végül*: lajstrom 9 sztlan lap.

Régibb kiadásai: H. n. (Kolozsvár). 1621. és 1622.

M. nemz. Muz. — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (2 utolsó lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

634

Kassa. 1634.

Alvinczi Péter. (Postilla II. rész.) Következik Az Postillanak Masodik Resze, melyben foglaltatnak az Nyari Praedikátiuk. Szent Haromság Vasárnaptúl fogva Advent első Vasárnapig. Cassán Nyomtattatot Schulcz Danielne Typographiajaba. M.DC.XXXIV. 4r. 549 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, (gr. Tegledi Annának) 5 sztlan lev.

Példányait, az első részzel egy kötetben, lásd föntebb: *Kassa. 1633.*

635

Kassa. 1634.

Vallástétele az öt szabad kir. városoknak felső Magyarorszában Cassának, Lőcsének, Bártphának, Eperjesnek, és Szebennek, mely beadattatott az bódog emlékezetű Ferdinánd királynak 1549. esztendőben. Cassán. 1634. 8r.

Megvolt NAGY ISTVÁN *ktárában.* (Lásd: *Catalogue.* 1870. 104. l.)

636

Kolozsvár. 1634.

Csanaki Máté. Az Dög-Halalrol valo Rövid Elmélkedés. Melyben az dög halálnak mivolta, eredeti, okai, eszközi, tulajdonági, végei, orvóssági az szent irásbol, természetnek foliásából, és historiákbol, világosan meg magiaráztatnak. CZANAKI MATHE által. 2. Reg. 20. 7. Esa. 38. 21. És monda Ésaia: Hozzanak egi kötés száraz figét ide. És hozának, és aszt az kelevénre köték, és meggiogiula. Nyomtatta Abrugyi György

1634. 8r. 136 lap. — *Elül*: cziml., és ajánlás 4 szltan levél.

Ajánlva van Rákóczi György fejedelem nejének Lorántfi Zsuzsánnának. Az ajánlás kelte: «Irtam 1634. esztendőben Karáczon havanak 7. napián Kolosvarat. Nagysagodnak, mint kegielmes Aszszoniomnak méltatlan szolgája Czanaki Mathe.»

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Gr. Totdalagi Victornál* Koronkán. — *Toldy Ferencz ktárában* (cziml. hij.).

637 (Kolozsvar). 1634.

Az Háromságnak oltalmazására gondolt legfövebb okoskodásnak meg vizsgálása. — Nyomtattatot a mü Üdvezitönk születése után 1634. esztendőben. 12r.

Ezen ma ismeretlen unitarius könyvet, mely kétségtelenül Kolozsvarrt volt nyomtatva, ismerte és leirta KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS, *Hist. Typogr. Unitar. Trans. 207. l.* és *Bibliotheca Unitar. Trans. 58. l.* (Kézirat az erd. Muzeumban.)

638 Kolozsvar. 1634.

Kalendarium. 1634 esztendőre Christus Urunk születése után. Az Erdélyi és Magyar országai Eghez szorgalmatosan irattott DAVID FREOLIK Késm. Ast. által. Colosvarat, Nyomtattott Abrugi György által. 16r. A—D (8 levelenként) = 32 szltan lev.

A Prognosticont is külön czimlappal FRÖLICH DÁVID irta. Tartalma épen oly renddel következik mint az 1632. és 1633-dikié.

Erd. Muz. (A kolozsvari tanácsé volt, üres leveleire a várost érdeklö 1634-diki események vannak följegyezve).

639 Lócse. 1634.

Evangeliomok es Epistolak, az Evangeliomokbol szörösztetet Ahitatos Imádsagokkal egyetemben. Az reghi keresztyénektöl egész Esztendő által levö minden Vasárnapokra intésztetet és rendeltetet. Lócsen Nyomtattatot, Brevver Lörincz, 1634. 16r. A—L14 = 34^{1/2} iv (8 levelenként) = 276 szltan lev.

Pozsonyi franc. zárda ktárában. — Megvolt *Nagy István ktárában* is. Lásd: *Catalogue.* 1870. 495. sz.

640

Lőcse. 1634.

Relatio (Reovid, De Igen Bizonyos) Arrol: Mikent ez Ielen valo 1634. Esztendőben, Arulo Albertus Wallensteiner II. Ferdinand Császárnak Fő Generalissimusa, megbüntetett. Levthoviae, M.DC.XXXIII. 4r. 5 sztlan lev.

Egyetlen példány a *M. Akad. ktárában*.

641

Csepreg. 1635.

Calendarium. Az MDCXXXV. Esztendőre Valo Calendarium Ki az Bisextilis után Harmadic Szereztetet. Az Cracai Acade-miában tanito M. Bandorkovecs Janos. Philosophus és Ma-thematicus Doctor és Professor által. Csepregben. Nyomtat-tatot Farkas Imre által. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan levél.

M. n. Muz.

642

Csepreg. 1635.

Lethenyi István. Az Szent Irasbeli Hitűnc Againac rövid öszve-szedese: mely az szent Irasbol, es a' Keresztyeni egyes-segről Irott Concordia Könyvből, a Masodic Christianus Sa-xoniai Elector Fejedelemnec parancsolattyából, az Isten Ec-clesiáinac, es á Scholákban váló Tanétoknac és Halgató hi-veknec tanuságokra és éppülettyekre szereztetet és iratot LENHARD HVTTER Vitebergai Doctor által: Es Deac nyelv-ből Magyarra fordittatot LETHENYEI ISTVAN Csepregi Prae-dicator által; nyomtattatot penig Csepregben Farkas Imre által 1635 esztendőben. 4r. 255 lap. (hibásan 235.) — *Elül:* cziml., ajánlás 8 sztlan levél.

Ajánlva van gr. Révay Judithnak, gr. Nádasdi Pál özvegyének.

M. nemz. Muz. — *M. Akad.* (3 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Soproni ev. lyc.* — Betléren a *gr. Nádasdy-könyvtárban* (elül s végül csonkán). — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban*.

643

Debreczen. 1635.

Alom könyveczke. Mikeppen az Eyjeli Latasokat, jeleneseket es Almokat érteni es magyarázni kel: Az régi es mostani uy Alom-könyvekből, mellyeket az Bölcz emberek nagy mester-séggel meg irtanak, rövideden ki szedegettetet, es mostan

nyjonnán ki nyomtattatot. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhart. An. clo loc xxxv. 8r.

Töredékei Lugossy József ajándékából a *m. n. Muzeumban és az erd. Muzeumban*. — Ismertetve *Akad. Értesítő* 1844. 161. l.

644

Debreczen. 1635.

Keresszegi H. István. Ex Cap: ad Hebr: 11. Az hitnek es josagos cselekedeteknek tündöklő Peldairól valo prædicatiók; hova az Példanak kivansaga szerint, köziben alkalmaztattak az Isaknak meg aldoztatásáról valo Praedikatiók is, Mellyek elsöben Praedicaltattanak az Debreczeni keresztyen Ecclesianak lelki eppületire; mostan penig az egy-igyű hiveknek közönséges hasznokra ki bocsattattanak KERES-ZEGI H. ISTVANNAK Debreczeni Lelki Pasztornak általa. — Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhart 1635. Esztendőben. 8r. 615 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás stb. 5, *végül*: Index 8 sztlan levél.

Ajánlva van Petneházi István özvegyének, Király Annának.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 27. l. helyesen hozza föl, de *u. ott* 17. l. hibásan teszi H. n. 1615-re is.

M. nemz. Muz. — M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Debreczeni ref. coll.* (utolsó lev. hij). — *Zilahi ref. gymn.* (utolsó lev. hij). — *Erd. Muz.* (cziml. és ajánlás hij.).

645

Gyula-Fejérvár. 1635.

Judicium Astromanticum az Eghnek és Csillagoknak Forgasábul Christus Vrunk születése után valo m.dc.xxxv. Esztendőre. Erdély Orszagra szorgalmatossan alkalmaztatott David Frölich Practicus Astronomus által. Fejervarra. . Niomt 16r.

Töredékei *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — Ismertetése *M. Akad. Értesítő* 1844. 162. l., hol azonban hibásan volt e naptár 1636-ra téve.

646

(Kolozsvár.) 1635.

Kolosi Török István. Az Szent Ianos Evangelista és Apostol Historiaia. Miképpen Ephésvs városában lévő Diana templomabol úzótt ki egy ördögöt; Es az után Domitianus Romai Imperatortól Pathmos szigetiben számkivettetvén Cynopsot az ördöngösök Fejedelmét az Tengerben vesztette, és az ördöngösöket Pathmos szigetiből el úzvén, Phora városában

az Evangeliomot nagy haszonnal hirdette. Authore STEPHANO T. COLOSINO. Ad notam Troianæ Historiæ. Nyomtattatott 1635 Esztendőben. 4r. A—Dj = 13 sztlan levél.

A versfejekben: Stephanvs Kolosi Lvdimagister patriæ.

Ajánlja «Az Kolos varosanak fő biráának Gosztoni Péter Deák Vramnak, Lőrincz Deák, Fodor Gergely Vraméknak, és az egész Tanátsnak, úgy mint hazájának és magának kegyes Patronusinak KOLOSI TÖRÖK ISTVÁN».

Ezen historiás ének a C3 levél hátlapján e versszakokkal végződik:

Ezer hat-száz harmintz egy esztendőben,
Ez éneket Hushagyó kedd hetiben,
Eletének legh fennőbb ideiében,
Írám huszon edgyedik esztendőmben.

Az melyett Reüchlin Ianos könyvéből,
Kit ő irt az csudálatos ígéről,
Fordítottam Magyar nyelvre hogy ebből,
Minden hű keresztyén tanollyon szöböl.

Ezután következik a két utolsó C4 és D1 levelen, külön czimlap nélkül:
Az világi embereknek bolondságán és nyomoruságán valo Siralom, MARSILIUS FICINUS irásából. Ad Notam: Ha kérdi Isten Katai te tölled, etc.

Ennek versfejeiben: Stvltitia et miseria hominvm defletvr.

E könyv, mint betűi és fametszetei bizonyítják, a Heltai-féle kolozsvári nyomda terméke, melyet ekkor Abrugyi György kezelt.

M. Akad. — Erd. Muz.

647

Kolozsvár. 1635.

Szöllősi István. Rövid Historia, Melyben meg iratik, Szenan Bassanak, Török Császár ereiével, Havasalföldének, és Erdély Országának pusztítására valo ki jövetele, 1595 esztendőben. És Istennek segítsege által, annak az sok pogánsagnak, az Magyarok által, meg veretése és szégyen vallása. Annak felette, ugyan akkor, Borbély György Kapitanságában, Lyppa Varával egyetemben, Tizen-nyoltz váraknak, és Kastélyoknak az Törököktől valo meg vétele. Ad Notam: Trojanæ Historiæ, &c.

Epigramma ad S. Principem.

Pando Daciacæ princeps Sigemunde phalangis,

Arma, quibus Turcae turpia castra teris,

Majores majora canant, mihi sufficit, ut te

Virtutesque tuas corde calente canam.

Nyomtattatott Abrugyi György által. 4r. A—Cj = 9 sztlan lev.

A czimlevél háttalján következik: Argumentum cum dedicatione conjunctum 3 latin distichonban. Ebben a szerző (Szöllösi István) magát megnevezi, s e munkáját Harinak ajánlja. — Erre jön: Authoris dedicatoria ad Michaellem Hari magyarul, 5 négysoros rimes versszakban.

Végső versei: Ezer öt száz és kilentzven ötben volt,

Iacobinus ezt Deákul irta volt,
Mikor Török úzésből vissza iöt volt,
Magyarok szerentséién örvendet volt.

Az után néhány úddövel Szöllössi,
Magyarok kedvéiért meg fordítani,
Akart Nemzetének is kedveskedni,
Mindennek illik az Istent dicsirni.

Ezer hat száz Harmintz öt esztendöben,
Bocsáttatot ki ily ügyekezetenben,
Hogy ne mehessen feledékenségenben,
Iámboroknál légyen emlekezetenben.

Hogy Szöllösi kidolgozása teljesen különbözik az ugyanezen tárgyról irt s Kolozsvártt 1596-ban megjelent historiás énektől, s hogy a többek által említett 1595-diki kiadás soha nem létezett, hanem azt régibb könyvészeink épen ezen 1635-diki kiadás czimlapja után tévedve vették föl, az esemény ott említett évszámát nyomtatási évnék véve, lásd bővebben kifejtve: Kolozsvár, 1596.

M. Akad. — Erd. Muz.

648

Lőcse. 1635.

Gönczi György. Keresztyeni Isteni Dicséreték. Mellyek az Magyar Nemzetben szoktanak mondattatni. Ezek mellé adatattak szép rendel. Először, Az Szent Davidnak Franciai Notáknak és Verseknak módgyokra rendeltetet Soltari. Másodsor, Az egész esztendőre tartozando Hymnusok. Harmadszor, Az Halott temetésorra valo Enekek. Mostan újonná, és, (a' mi az első s-utolso részt, az-az, a' közsőséges és Halott Enekeket illeti) bővebben, hogy nē mint ennek előtte Debrecenben és Bártphán, ki-bocsáttattak. Lőcsen, Brever Lőrintz által. 4r. 439 lap. — *Elöl:* cziml., Gönczi György előljáró beszéde, mut. tábla 8 sztlan levél.

Hozzá járul: a) Psalterium Ungaricum . . . b) Istenes Hymnusok . . . c) Halot temetesorra valo Enekek (mind külön czimlapokkal).

Régibb kiadásai: Debreczen 1592. 1602. 1616. és 1620. — A czimlapon említett bártfai kiadás előttem ismeretlen.

M. Akad.

649

Lőcse. 1635.

Molnár Albert (Szenczi). Psalterium Ungaricum. Az az: Szent David Kiralynak es Prophetanak Szaz Ótven Soltari, Az Franciai notáknak és verseknek módgyokra Magyar versekre forditattak és rendeltettek. SZENCI MOLNAR ALBERT által. Lőcsén, Brever Lőrintz Typographiájában 4r. 194 lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd, üdv. versek 4, *végül:* registrom 3 szatlan lev.

M. Akad.

650

Lőcse. 1635.

Istenes Hymnusok, Mellyekkel az Magyar Reformaltatot Ecclesiakban elnek. Mostan az együgyűeb Ecclesiak kedve-ért, a' mellyekben az Graduálnak szerit nem tehetik, a' Debreczeni Psalterium mellé rövidedé adattattak. — Lőcsen Brever Lőrintz által 4r. 69 lap. — *Elül:* cziml. 1 szatlan lev.

Nem önállóan, hanem Gönczi György Lőcsén 1635. nyomtatott Énekes könyvével együtt nyomtatva jelent meg.

M. Akad.

651

Lőcse. 1635.

In Exequiis Defunctorum. Halot temetes-korra valo Enekek. Azoknak kedvekért, kik illyé utolso szükségben szolgálnak, őszve szedegettettek és ki bocsáttattak. Mostan pedig újjobban meg-többítettettek. Hebr. 9. v. 27. El-végezet dolog, hogy az emberek egyszer meg-hallyanak, az után ítélet léssen. Lőcsen. 4r. 66 lap. — *Elül:* cziml., előlj. beszéd 2 szatlan lev.; *végül:* mut. tábla 1 szatlan lap.

Az előljáró beszéd kelt «Lőcsén Bőyt-elő hónap 28. napján 1635. Esztendőben.» Nem önállóan, hanem a lőcsei 1635-diki Énekes könyv mellett jelent meg.

M. Akad.

652

Lőcse. 1635.

Madarász Márton. A' B. E. D. BOLDISAR MEISNER Sz. Elmelkedesinek A Vasarnapi Evangeliomokba Magyar nyelvvel való

meg-ajándékozása MADARAZS MARTONTOL, az Eperjessi Magyar Ecclesiának Lelki-Pásztorától. Lőcsén, Brevver Lórintz Typograph. M.DC.XXXV. eszten. 4r. 866 l. — *Elül*: cziml., ajánlás (Lokaczi Prépostvári Zsigmondnak), az olvasóhoz stb. 20, *végül*: lajstromok és errata 16 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház. 27. l.* Lőcse 1635-re két különböző czim alatt hozza föl ezen könyvet.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Kassai jogakad.* — *Lőcsei ev. gymn.* — *Pápai ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (elül csonkán). — *Pannonhalmán* (cziml. hij.). — *A veszprémi ágost. hitv. esperestség ktárában* (2 első lev. hij.). — *Soproni ev. lyc.* (végül csonkán). — *Szombathelyi seminar.* (elül s végül csonkán). — Betléren, a *gr. Nádasdy-ktárban*. — Radványban *b. Radványszky-ktárban*. — Néhrén *b. Mednyánszky-nál*. — Kosztolányban a *Kosztolányi-családnál*. — Megvolt *Nagy István* ktárában is.

653

Lőcse. 1635.

Péczei Király Imre. Catechismus, az az: A Keresztyeni tudomannak Fundamentomirol es agairol valo rövid Tanitas. Irattatot PECZELI KIRÁLY IMRE Uyvári Prædikátor által. Lőcsén nyomtattatot Brevver Lórintz Typographiajában. M.DC.XXXV. 12r. A—L (6 levelenként) = 66 sztlan lev. (az utolsó 3 lap egészen üres).

Ajánlva van az uyvári (érsek-uyvári) lovas és gyalog sereg előtt járóknak és az egész gyülekezetnek. — Maga a gyermekek számára irt káté végződik a K4 levelen, következnek (a K5—L5 levelen) «Egynehany szep Isteni Dicsereitek, Mellyeket a Catechismusnak tanulásakor mondhatni.»

Egyetlen példánya az *Erd. Muzeumban* (gr. Teleki Domokos gerneszezi könyvtárából).

654

Bécs. 1636.

Nyéki Vörös Mátyás. Dialogus, az az: Egy kárhozatra szakadt gazdag test és léleknek egymással való beszélgetések. Bécs. 1636. 8r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN *M. kház. 27. l.* — Én ezen 8-rét kiadást nem láttam, hanem ismerem ugyanezen munkának 4-rétben kiadott régibb czimlaptalan csonka példányát, melyben azonban a szerző magát a versek fejében így nevezi meg: BÖRNEMISZA MATTHIAS NIEKI. Lásd föntebb: Bécs. 1625.

655

Csepreg. 1636.

Evangeliumok és Epistolák. Csepreg. 1636.

Emlitve van e kiadás a bártfai 1698-diki Evangeliumok és Epistolák ajánlásában. Lásd alább: Bártfa. 1698.

656

Debreczen. 1636.

Kalendariom. Prognosticon Astrologicum, Az az: Az Planetaknak es egyeb fő Csillagoknak forgasiból való jövőndőlés, Christus Urunk születése után 1636. esztendőre. Mely Bissextilisnek mondatik irattatot. DEBRECZENI GASPÁR által. Praetereat, si quid non facit ad stomachum. Debreczenben. 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

A főczimlap hiányában közöltem a C₃ levelen álló második czimlapot.

Szilágyi Sándornál Budapesten (elül 2, közben 2 s végül 1 lev. hij.).

657

Debreczen. 1636.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis, Az az: Kegyesseg-Gyakorlas. Melyben be-foglaltatik, mint kellyen az Hivő keresztyén embernek, az Isten és a maga igaz ismeretiben nevedetni, életét naponként, Istennek félelmére intézni, tsendes lelki ismerettel költeni, és futásának el-töltése után boldogul vegezni. Fordittatot Angliai nyelvből, az Magyar Keresztyéneknek, ez szomorúsagos utolsó időkben, kivaltkeppen-való vigasztalásokra és hasznokra. MEDGYESI PÁL, Ur Jesus Christus egy-igyü Szolgája által. Debreczenben, 1636. 12r. 979 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél, az olvasóhoz, versek, laistrom 18 sztlan lev. (ezek utolsóján: «Nyomtotta Fodorik Menyhart»), *végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lap.

Az ajánlás Lónyai Zsigmondhoz kelt «Sz. Várallyán 20. napján Bóytmas havanak, 1635. esztendőben.»

Bayle Lajos munkájának fordítása.

Ez az első kiadás; miután a SÁNDOR ISTVÁN által *M. khdz* 27. l. említett löcsei 1635-diki kiadás nem létezett. Ujabb kiadásai: Lócse 1638., Bártfa, 1640., Lócse, 1641., Várad, 1643., Kolozsvár, 1677. és Lócse, 1678.

M. Akad. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

658

Gy.-Fejérvár. 1636.

Dajka János (Kesertői) és Katona István (Geleji). Az keresztyeni üdvözítő hitnek egy nyomban jaro igazsagához intézte-tett ekes rhythmusu hymnusokkal, prophetai lelektől szeresz-tetett szent Sóltárokkal, őrvendetes notáju Prosakkal és több sok nemű, született nyelvünkre fordittatot Ditséretekkel és esztendőtszakai templumbéli kegyes Caeremoniakkal tőkelletesen meg töltetett öreg Gradval, melly mind az első fordításban

vagy ujjonnan való szeresztetésben s-mind pedig az egy exemplárból másban való irattatásban esett fogyatkozásoktól szorgalmasan meg tisztogattatott, és sok hozzá kívántatott szükséges részekkel meg öregbítettett. KESERŰI DAJKA JÁNOSNAK és GELEJI KATONA ISTVANNAK Erdely Országában levő Magyar Keresztyén Reformata Ecclesiáknak Püspökinek és az Gyulafeirvarinak Lelki Pásztorinak, fáradságos munkájok által. Es elsőben az bódog emlékezetű Felseges Bethlen Gabor Fejedelem Urunknak gondviseléséből, 'ez itt való Feirvari Ecclesiabéli szolgálatra, kézzel nagy öreg bötűkkel le iratott. S-mostan immár Isten kegyelméből, annak székiben ülő kegyelmes Urunknak Rakoci György Fejedelmünknek, keresztyéni szorgalmatoskodásából, az Istennek ditsőségére, és az Christusnak az Magyar nemzetségben lévő Ecclesiáinak közönséges javokra, még az irotnál-is sokkal tellyessebben és tisztábban ki nyomtattatott. Gyula Feir-Varatt. Az igenek megtestesülése után M.DC.XXXVI. esztendőben. 2r. 512 lap. — *Elül*: cziml., Rákóczi György fejedelem nyilatkozata, Geleji Katona Istv. ajánló levele Rákóczi Györgynek, mutató tábla 14 sztlan levél. — *Hozzá járul*:

Psalmi Davidis, egyes szentirásbeli énekek, responsalia dominicalia, benedictiones sive vota dominicalia s egyes alkalmi énekek, 268 lap. A kegyes olvasóhoz ez Gradualnak nyomtatásában esett vétségek és az igaz magyarán való írásnak módja felől, 2 sztlan levél.

I. Rákóczi György fejedelem e könyvet saját nyilatkozata szerint 200 példányban nyomtatta s a tekintélyesebb reform. egyházaknak ingyen osztotta ki.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 37. l. tévedve veszi föl Fejérvárra 1653-ra is.

M. n. Muz. — *Debreczeni ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-vásárhelyi ref. egyház.* — *Felső-bányai ref. egyház.* — *M. Akad.* (csonkán). — *Kolozsvári ref. coll.* (csonkán).

659

Kolozsvár. 1636.

Kósa János (Várfalvi). A sok egymással ellenkező értelmek közdött mint kell az együgyű embernek felkeresni az igasságot. 1636. 12r.

Emliti KEMÉNY JÓZSEF *Lexicon Eruditorum Hung. et Trans.* című kéziratában (erd. Muzeumban) a *Kósa* szó alatt. Has. ARANYAS-RÁKOSI SZÉKELY

SÁNDOR, *Unitár. vallás tört.* 119. l. — Unitarius hittani könyv, és így kolozsvári nyomtatvány.

660

Kolozsvár. 1636.

A szent János Evangéliuma kezdetinek rövid Magyarázattya, Melly Kérdésekből és Feleletekből áll. A Magyar Nemzetnek épületire, Német Nyelvből egy Igasság szerető Atyafi által Magyarra fordítottatott. — Nyomtattatott 1636. eszt. 12r.

Leírja KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS, *Hist. Typogr. Unitar. Trans.* 207. 208. l. cz. kéziratában (erd. Muzeumban). — Unitarius munka és így kolozsvári nyomás.

661

Kolozsvár. 1636.

Szentmártoni Bodó János. Az Tékozlo Fiunak Historiaiai, melyben attyatol valo el bvcsvzása, nagy szegénységre valo jutása. Attyához valo haza menése, és Attyának hozzá valo kegyessége, iratik meg. Authore JOHANNÉ B. SZENTMARTONI. Ad notam: Oh te Keresztyén Ember, serkeny fel álmodbol etc. Ez Historia mellé adatott az Vasrol valo Enek-is. Anno Domini 1636. Claudiopoli, Typis Heltanis imprimebat Georgius Abrugi. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev.

A vasról való ének utolsó verse:

Az ezer hatszáz és az huszon ötben,
Az kellő Nyarnak szintén közepiben,
Arannas vize gyönyörű mentében,
Ezeket írák egy hívős Szigetben.

CORNIDES, *Biblioth. Hung.* 231. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház.* 29. l. tévedve teszi ezen könyv megjelenési évét 1638-ra.

Teljes példánya a *M. Akad. ktárában* (Cornides könyvtárából). — Töredéke (A4, B1, B4. C1 és C4) az *erd. Muz. ktárában*.

662

Lőcse. 1636.

Samorjai János. Az Helvetiai vallason levő Ecclesiaknak egyhazi ceremoniajokrol, es rend tartasokrol valo könyvetske. Az eggűgyűveknek rövid tanétásokra köz akaratbol irattatott. SAMORJAI JÁNOS Halászi Predicátor által. Lőcsén nyötatta Brevér Lőrintz, 1636. 4r. 224 lap. — *Elül*: cziml., a kegyes olvasónak, és mut. tábla 4 sztlan levél.

Az olvasóhoz intézett előbeszéd kelte «Irtam Halászin, Anno Dñ. 1632. die 27. Maji. Johannes Samaræus Episcopus.»

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.). — S.-pataki ref. coll. (3 péld.). — Pápai ref. coll. — Pannonhalmi apátság. — Pozsonyi ev. lyc. — Szebeni ev. gymn. — Székely-udvarhelyi ref. coll. (cziml. hij.). — Kolozsvári r. cath. lyc. (előül csonkán). — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten s többeknél.

663

Pozsony. 1636.

Pázmány Péter. A' Romai Anyaszentegyház Szokasából Minden Vasarnapokra Es Egy-nehany Innepekre Rendelt Evangeliomokrúl Predikacziok. Mellyeket elő nyelvenek tanitasa-
utan Irásban foglalt Cardinal PAZMANY PETER Esztergami Ersek. 2. ad Corinth. 4. v. 2. Csalárdsággal nem járunk; az Isten Igéjét meg nem ferteztettyük: hanem, Igazságnak ki-jelentésével ajánlyuk magunkat minden emberek lelki-ismere-
retihez, Isten-előt. Nyomtatták Posomban, M.DC.XXXVI. Esz-
tendőben. 2r. 1248 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, a ker. olva-
hoz, lajstrom 15 sztlan levél.

Második kiadása: N.-Szombat. 1695.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Zágrábi ér. ktár. — Nyitrai káptalan. — Pozsonyi kápt. — Pannonhalmi apátság (3 péld.). — Csornai prép. — Kassai jogakad. — Kassai seminar. (végül csonkán). — Kolozsvári r. cath. lyc. — Pesti ref. coll. — Rima-Szombat, a kis-honti ev. esp. ktárában. — Pozsonyi ev. lyc. — S.-pataki ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Szászvárosi ref. gymn. — (csonkán). — Pápai francisc. zárda. (cziml. hij.) — Minor. rend ktára Miskolczon (cziml. hij.). — Szombathelyi dominic. zárda (csonkán). — Nagyenyedi minor. zárda (2 péld. csonkán); egyes plebániák és magánosok könyv-táraiban.

664

Pozsony. 1636.

(Nyéki Vörös Mátyás.) Tintinnabulum Tripudiantium: az-az, A' földi részeg szerenchének es dichősegnek alhatatlan lako-
dalmaban Tombolok Jóra-intő Chengettyűje. Mely a' világ chalardsagat, az Ember negy utolso dolgainak zengesevel Kinek-kinek eleibe adgya. Deut. 32. v. 29. Tanáts- és okos-
ság-nélkül-való Nemzetség: vaj ha eszesek vólnának, és érte-
nének, és az Utolso Dolgokról gondolkodnának. Nyomtatták Posonban, 1636. Esztendőben. 12r. 118 lap. — *Elül:* cziml. I sztlan lev.

Első eddig ismeretlen kiadás. — Szerzője a n.-szombati jezsuitákhoz irt ajánlás szerint «Ugyan-azon Szent Kereszt Társaságából-való Egy Lelki Vitézlő», TOLDY szerint *M. költ. tört. 2. kiad. 212. l.* Nyéki Vörös Mátyás pápolczi prépost.

Tartalma : 1. A négy végső dolgokról, 4 részben.

Utolsó verse : Ezt a' kichiny munkát, vékony értékében,
Rendelé Magyar szó folyással Versekben,
Ezer-hat-száz-huszon-kilentz esztendőben,
Szombat-várasában-valo lételében. (4—83. l.).

2. Az Sz. Keresztnek fel-vételére, és a' Kristus követésére-való intés (versben).
84—89. l. — 3. Az Boldogságos Szűz Mariahoz Sz. Kasimirusnak Imádságos Éneke.
89—100. l. — 4. Siralom az halandóságról. 101—107. l. — 5. A' véghetetlen örökké-
valóságról. 107—116. l. — 6. A' Múlándó Világtól-való búlchúzat. 117. 118. l.

Ujabb kiadása : Kolozsvár. 1701.

Egyetlen péld. a *halasi ref. gymn. ktárában*.

665

Bécs. 1637.

Kopcsányi Márton. Ke(resztyen) Ima(dsagos) köny(vetske),
mely, a és ennél nák (az egg
rövid mag lömb külö gokat
. . . b A' Bodo(g emléke)zetű, Cardina(lis Pazmany
Pe)ter Esztergami E(rsek engedelve) böl, először
161 esztendőben ny harmad-
szor tással Nyomt(attatott Bech)be For-
mi(ca Mathe által) M.DC,XX(XVII). 12r. 510 lap. — *Elül*: cziml.
1, *végül*: mut. tábla, approbatio stb. 5 sztlan lev.

A czimlap szerint már harmadik kiadás. Két régibb kiadása előttem ismeretlen.
— Megjelenési évét azért mertem hozzávetőleg 1637-re tenni, mert utána áll: A
keresztyéni tudományak rövid summája. Bécs 1637. 12r.

Egyetlen példánya, melyben a czimlap és az ajánlás két első levele félig el van
szakadozva, a *pesti egyetem ktárában*.

666

Bécs. 1637.

A' Keresztyeni tudomaninak rövid Sommaia. Nyomtattatott
Bechbe Gelhaar Gergel által, M.DC,XXXVII. esztendőben. 12r.

Ujabb kiadásai : H. és év n. (Bécs XVII. száz.).

Egyetlen csonka példánya, mely a 34-dik lap után szakad meg, a *pesti egye-
tem ktárában*. (Kopcsányi Márton Imádságos könyvecskéje Bécs. 1637. után
kötvé.)

667

Debreczen. 1637.

Csiba Márton (Tejfalvi). Romanocategorus az az, Az Apostoli
vallással ellenkező, minapi, Romai-Catholicusok, tudományá-
nak mutató Laistroma. Mellyet az Nemes-Szemely TEY-FALVI
CHIBA MARTON egy Papista vállalásra tevelyedet Attyafianak

irt: es Beregszaszi Prædicator lévén, hazájának ajánlot. Anno 1637. 12r. 526 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, mut. tábla 2 szatlan levél, *végül*: k. olvasóhoz és errata 3 szttl. lap.

• Ajánlva van Perényi Gábor Ugoicsa és Abauj várm. főispánjának és nejének Ngos Salgai Kata aszszonyának «Beregszazt 8 Martii Anno Domini 1636. Nagysagtok Alazatos Alumnusa Teyfalvi Chiba Marton.»

Nyomdai kiállítása után itélve debreczeni nyomtatvány.

M. Akad. — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki-kvár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Maros-vásárhelyi ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (végül csonkán). — *Pápai ref. coll.* (végül csonkán). — *Lagossy Józsefnél* Debreczenben.

668

Debreczen. 1637.

Medgyesi Pál. Het napoki edgyüt beszélgetések, ket ószvetalalkozott Embereknek, tudnia-illik edgy Keresztyen es mas edgy Papista Catholicusoknak. Az hitnek edgy nehany viszszairvl. WILLIAM COWPER Gallowayi Püspök, Scotiaban Angliai nyelven irta; Magyar nyelvre MEDGYESI PÁL, Ur Iesus Christus edgyigyű Szolgaja, fordította. Aug. de Civit. Dei. Lib. 20. c. 19. Qui non credunt veritati, judicati seductur, et seducti judicabuntur. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhard. 12r. 237 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, tartalom 8 szatlan lev.

Ajánlva van Perényi Gábornak és nejének Salgai Katának «Munkáson 15. februarii A. D. 1637.»

Ujabb kiadása: Debreczen. 1661.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

669

Leyden. 1637.

Debreczeni Péter. Tizenket Idvösseges Elmelkedesec Mellyekben Szép ahittatos és buzgosagos könyörgesec vadnak foglaltatvan Minden hivekne, valakic ez életne haboruiban az idvössegekne czellyara sietne lelki fegyverül adattattac, mellyec elsőben PHILEP KEGELIUS D. által deakul irattattac, mostan pedig magyar nyelvre fordittattac, DEBRECENI PÉTER által. Lugdunomban. Nyomtattatot Wilhel. Christianus által M.D.C.XXXVII. 12r. 515 lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd m. üdv. versek 30, *végül*: mut. tábla 5 szatlan lev.

Ajánlva van Gelsei Balling János munkácsi fő kapitánynak és I. Rákóczi György fejedelem hadi tanácsosának. «Irtam Lugd. Karácson havának 15. napjan 1636. esztendőben Kegyelmedne alazatos Alumnusa Debr. Peter.»

Első kiadás. — Ujabb kiadásai: Bártfa. 1639. és Lőcse. 1639.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (a szöveg utolsó lev. hijával). — *Pesti ref. coll.* (cziml. hij.).

670

Lőcse. 1637.

Iratosi T. János. Az ember eletenek, bodogul valo igazgatasa-nak modgyáról. WILHELMUS PERKINSUS, Angliai Theologus-nak irasából, Magyar Nyelvre Fordittátot, IRATOSI T. JANOS, Thoronyai Prædikátor által. Lőcsen, Nyomtattatot Brever Lőrintz által. 1637. 12r. 138 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd 19 sztlan lev.

Ajánlva van Debreczeni Tamás deáknak, I. Rákoczi György erd. fejedelem magyarországi jószágai praefectusának. — Az ajánlásban érdekes adatok olvashatók a magyarországi reformatio keletkezéséről és elterjedéséről.

Második kiadás: Lőcse. 1641.

S.-pataki ref. coll. — *Lőcsei ev. gymn.* — *Erd. Muz.* (az ajánlásból 1 lev. (B1) a szövegből egy levél (B12) hiányzik).

671

Lőcse. 1637.

Iratosi T. János. Patika szerszamos Bolt. Az az sok-fele halaloknak természetekről, és azoknak nemeiről. Es ismet Az jól és bódogul való meg halásnak módgyáról való tanítás. Iratot. WILHELMUS PERKINSUS, Angliai Theologus által. Magyar nyelvre Fordittatot, IRATOSI T. JANOS, Thoronyai Prædikátor által. 12r. 333 lap. — *Elül*: cziml. és előbeszéd 2 sztlan levél, *végül*: üdv. vers 2 sztlan lap.

Nem önállóan, hanem Iratosinak a fõntebbi szám alatt leirt munkájával együtt nyomtatva jelent meg. Amaz terjed A—H4, ez H5—Y6 levélre.

Második kiadása: Lőcse, 1641.

S.-pataki ref. coll. — *Lőcsei ev. gymn.* — *Erd. Muz.* (3 utolsó lev. hij.)

672

Lőcse. 1637.

Verbőczi István. Decretvm Latino-Hungaricum, Juris consuetudinarij, Inclyti Regni Hungariæ et Transylvaniæ. Az az: Magyar es Erdely Országának Törvény könyve. VERBŐCI ISTVAN által iratot, 1514. Esztend: Mostan Deákul és Magyarul, egy szép hasznos Regestrommal egyetemben uyjobban ki-bocsatatot. Leutschoviæ, Typis et sumptibus Laurentij Breveri, Anno 1637. 4r. 551 l. — *Elül*: cziml., Verbőczi

latin előbeszéde, Approbatio, Index titulorum, Prologus in Tripartitum 43, *végül*: Conclusio, Index verborum és Carmina 21 sztlan lev.

Hozzá járul: Index, Seu Enchiridion omnium Decretorum & Constitutionum Regni Hungariæ, ad Annum 1579. usque Per Causarum locos distinctum, memoriæ usibusque fori maximé utile. Additis Regulis Juris Antiqui Civilis et Canonici. Leutschovizæ, Excudebat Laurentius Brever, 1637. 4r. 17 iv = 68 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem* (elül 4, s végül 1 lev. hij.). — *Pannonhalmi apátság.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.). — *Szilágyi Sándornál* Budapesten.

673

Pozsony. 1637.

Pázmány Péter. Hodoegus. Igazsagra Vezerlő Kalauz. Mellyet irt, es most sok helyen jobbitván ki-bocsatott, Cardinal PAZMANY PETER, Esztergami Ersek. Nyomtatták Posenban, Előszőr, M.DC.XIII. Másodszor M.DC.XXIII. Harmadszor, most, M.DC.XXXVII. Esztendőben: Találtatik Nagy-Szombatban. 2r. 1073 lap. — *Elül*: cziml., előljáró levél. XII. lap; *végül*: mut. tábla 7 sztlan lap.

M. n. Muz. — *M. Akad.* (2 péld.) — *Erd. Muz.* — *Zágrábi érs.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Pannonhalmi apátság.* (2 péld.). — *Pozsonyi káptalan.* — *Szepesi káptalan* (5 péld.). — *Rosnyai r. cath. seminar.* — *Csornai prépostság.* — *Kolozsvári minor. zárda* (2 ép, 1 csonka péld.). — *Kolozsvári franc. zárda* (2 péld.). — *Nyitrai franc. zárda* (cziml. hij.). — *Szegedi franc. zárda.* — *Pápai franc. zárda.* — *Pápai r. cath. gymn.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Kassai jogakad.* — *M.-szigeti r. cath. gymn.* — *M.-vásárh. franc. zárda.* — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Kolozsvári ref. coll.* (elül s végül csonkán). — *Debreczeni ref. coll.* — *Soproni ev. lyc.* — *N.-enyedi minor. zárda* (3 ép és 1 csonka péld.) — Kassai, homonnai s több parochiák és magánosok ktáraiban.

674

Bécs. 1638.

Pázmány Péter. Kempis Tamásnak Christvs követeseről. Négy könyvei. Mellyeket magyarrá fordított PAZMANY PETER Esztergami Ersek. MDCXXXVIII. 12r. 436 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 5 sztlan levél.

Colophon: Viennæ Austriae, ex Officina Typographica Gregorii Gelbhaar. Anno M.DC.XXXVIII.

Régibb kiadásai. Bécs 1604. és 1624.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

675

Bécs. 1638.

Telegdi Miklós. Az Evangeliomoknak, mellyeket vasarnapokon, es egyeb innepeken esztendő által, az anyaszentegyházban olvasni és Predikállani szoktanak, Magyarázattyának, *Elseo Resze.* Melly magaba foglallya az Adventteol fogva Husvetig valo vasarnapi Evangeliomokat, egynéhány egyéb innepeknek (kiknek számát megtalálod ezt è levelet el forditván) Evangeliomival, és az oltári szentségről való három predikációval egyetembe. Mellyet irt TELEGDI MIKLOS, Esztergami prepost. Es most Világosb magyarázattal meg-jobbitván masodsor ki-bocsátot TELEGDI IANOS Kalocza Ersek. I. Corint. 4. Meg nem hamisséttyúk az Istennek igéjét, hanem az igazságnak ki jelentésével, ajánlyuk magunkat, minden embereknek lelki ismérétnél, az Isten előtt. Nyomtatta Béchben, A' Kolóniai Vdvarban Formika Máté M.DC.XXXVIII. Esztendőben. 4r. 878 lap. — *Elül:* cziml., dedicatio, a ker. olv., 16, *végül:* lajstrom 14 sztlan lev.

Első kiadás: Bécs, 1577.

M. n. Muz. — M. Akad. (2 péld.). — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Kör-mőczi franc. zárda. — Tordai unitár. gymn. — Rozsnyai semindr.

676

Bécs. 1638.

Telegdi Miklós. Az Evangeliomoknak . . Magyarázattyának *Masodik Resze.* Melly magaban foglallya, Hvsvettvl fogva, Adventig valo Vasarnapi Evangeliomokat egy-néhány egyéb innepeknek, (mellyeknek számát meg találod, ezt è levelet el fordítván) Evangeliomival egyetembe. Mellyet irt TELEGDI MIKLOS, Esztergami prepost. Es most Világosb magyarázattal meg-jobbitván masodsor ki-bocsátot TELEGDI IANOS Kalocza Ersek. — Nyomtatta Béchben, A' Kolóniai Vdvarban Formika Máté. M.DC.XXXVIII. Esztendőben. 4r. 1014 lap. — *Elül:* cziml., a ker. olvasónak 12, *végül:* lajstrom 8 sztlan lev.

Első kiadás: N.-Szombat. 1578.

M. nemz. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Kőlozsvári franc. zárda. — Nagy-bányai minor. zárda. — Szathmári püsp. ktár (Török Jánostól). — Rosnyai franc. zárda.

677

Bécs. 1638.

Telegdi Miklós. Az Evangeliomoknak Magyar-
rázattyának *Harmadik Resze*. Melly magaba foglallya a szentek
innepire való Evangeliomokat. Mellyet irt TELEGDI MIKLOS
péchi püspök. Es most világosb magyarázattal meg-jobbit-
ván Másodsor kibocsátot TELEGDI IANOS kalocsai érsek. —
Nyomtatta Béchben, A Kóloniai Vdvarban Formika Máté
M.DC.XXXVIII. esztendőben. 4r. 903 lap. — *Elül*: cziml., ker.
olvasónak 4, *végül*: lajstrom 9 sztan lev.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* (cziml. és végén az Index 3 lev.
hij.). — *Egri érs.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Körmöczi franc. zárda.* —
N.-kőrösi ref. lyc. — *Rozsnyai franc. zárda.* -- Keszthelyen, a *Festetics-ktárban*.

678

Gy.-Fejérvár. 1638.

Keresztúri Pál. Csecsemő Keresztyen Mellyet Az Tekintetes
és Nagyságos Vrak Az Rakoczi György és Sigmond Istennek
segítségéből, az egész jelen valoknak nagy őrvendezésekkel,
dicséretesen és igen boldogul èl mondottanak, mikor igaz
vallásokban való szép épületekről abban az probában bizo-
ságot tennének, mellyet az Erdély Orzágnak Kegyelmes
Fejedelme az Ur Vacsorája előtt kívánt hallani, Kis aszszony
havának 15 napján, az 1637 Esztendőben, melyre nézve ez
ő Nagyságok két Fia másod nap az Ur vacsorájához való
járulással az Fejér-Vári templomban legh elsöben hiteket
megh pecsételték. KERESZTURI PAL Az Urak ő Nagyságok
Mestere által. Fejer-Varat 1638. 4r. 203 lap. — *Elül*: cziml.,
Rákóczi Zsigmond dedicatioja atyjához, és oratiója (mind
magyarul) 10 sztan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 29. l. tévedve teszi Kolozsvár 1638-ra, még
hibásabban teszi 28. l. Kolozsvár 1636-ra is.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* —
M.-vásárhelyi ref. coll. — *Udvarhelyi ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Szász-
városi ref. gymn.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Gr. Kemény Istvánndl*
Csombordon.

679

Gy.-Fejérvár. 1638.

Tisza-Becsi Tamás. Két Halotti Praedicatziok, Mellyeket prae-
dikállott TISZA-BETSI THAMAS Colosvari egygyik Lelki-Tanító

Thúr-Terebest Egygyiket a' Templomban, az üdvözült Urnak a' Néhai Tekéntetes Nagyságos Perenyi Gabornak meghidegedett teste felett, mely vagyon a' jó Magistratusoknak Istentől való el vétettetésekről és azoknak hóltok után kedvezetendeő szomorú állapotokról, mellyek szokták követni a' nagy embereknek halálokat, az Genealogiának eleő számlása-val egygyüt. Masikat ugyan azon Thur-Terebesi Castélyban léveő nagy Palotában à temetés után, sok nevezetes rendek eleőt, a' megh késeredett szívü, Eözvegynek, a' Nagyságos Salgai Katának, a' Néhai Tekeñ, Nāgos Perényi Gábornak szerelmes házas társának vigasztalására, mely vagyon az Eőreők életreől. Fejervaratt 1638. 4r. 40 lap.

M.-vásár helyi Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll.

680

Kolozsvár. 1638.

Radetius Bálint. Reggeli és estveli könyörgések. Kolozsvár. 1638. 8r.

Említi BOD PÉTER, *M. Athenás 229. l.* és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 29. l.* — Ma egy példány sem ismeretes.

681

Kolozsvár. 1638.

Rákosi András. Szép Historia egy Pharisaevs, és egy Pvblicanvsnak Imádságokrol; melyben mind az Maga hívőknek és az Maga meg ismérteknek Könyörgések, rövid válaszszal meg iratik. Autore ANDREA RAKOSINO. Ad Notam: Gondolkodgyál Ember az te bűneidről, &c. (*Fametszet*, mely lakomát ábrázol, zenészekkel.) Nyo(mtattatot 1638 eszt)endőben. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan levél.

I'égő verse: Székel földén lakván Szent Palon ezt irám,
Az Tizen-háromban Ezer Hat-száz után,
Istentől jobb údot, s-egészséget várván,
Kit tudom meg-is ád az Imádság után. FINIS.

Ezen könyv ma ismert egyetlenegy példányában a czimlap aljának egy része, épen ott, hol a nyomtatási év állott, ki van szakadva, hogy azonban ott 1638 évszám állott, kétségtelen. Megvan ugyanis azon gyűjteményes kötetnek, melyből a leirt egyetlen példány került, 1848-ban készített s néhai Kriza Jánossal s általa velem közlött lajstroma, melyben ezen könyv röviden így van czimezve: «Szép historia a Phariseusról és Publicanusról. Rákosi András. 1638.» Ezen évszámot a lajstrom készítője az akkor még ép czimlapról vette, s az nem vonatkozik mátra mint a nyomtatásra, minthogy az iratás ideje az utolsó vers szerint 1613. —

Hogy pedig e könyv kolozsvári nyomás, betüinek a régi Heltai-féle betűkkel való azonságán kívül bizonyítja Abrugyi György kolozsvári nyomdásznak a címlevél hátlapján álló ajánlása is: «Generoso Domino Ladislao Torotzkai de Toroczko-Szent-György etc. Domino et Patrono suo benignissimo Dedicat et offert Typogr. G. Abr. Georgius Abrugyi). — A könyv utolsó levelének hátlapját a világ természetét ábrázoló fametszet foglalja el, mely Sztárai Miklósnak Kolozsvárrt 1581-ben nyomtatott *Özönviz* historiájában is látható.

E bibliai alapra épített erkölcsi irányu tankölfemény egyetlen példánya megvan az *Erd. Múzeum k tárában*.

682

Lőcse. 1638.

Laskai János. Citò, Longè, Tardè: Az az: Egy kettős értelmű kérdésnek meg-világosítása: Ha a Pestis előtt vétek nélkül el-mehetünk-é vagy nem? Nyomt. Lőcsén. 1638. 8r.

Emliti BOD PÉTER, *M. Athénas.* 156. l. és SÁNDOR ISTVÁN, *M. kHz* 29. l. — Szerzője, kinek még egy pár később fordított és nyomtatott munkáját ismerjük s ki Ecseden mint gr. Bethlen István udvari papja szolgált, 1629-ben ment németországi egyetemekre, és így nem egy személy azzal a Laskai Jánossal, ki a XVI-dik század utolsó tizedeiben mint tanár működött Debreczenben s mint író is ismeretes.

E könyv 1849-ig megvolt a *n.-enyedi coll. k tárában* gr. Bethlen Kata könyvei közt. Ma egy példány sem ismeretes.

683

Lőcse. 1638.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis. Az az Kegyesseg-Gyakorlás. Melyben bé-foglaltatik, mint kellyen az Keresztyén Embernek, Isten és a maga igaz isméréiben nevedetni, életét naponként az ő félelmére intézni, tsendes lelki-esmérettel költetni, és futásának el-töltése után, bóldogúl végezni. Fordítottatott Angliai nyelvből, az Magyar Keresztyéneknek, ez gonosz és szomoru utólso időkben, kiváltképpen-való magok meg-ová-sára, vigasztalásokra és bóldogságokra: Es most *mászodszor* az nyomtatás szennyeitől tisztán sok helyen mind szóval illendőbbel, s-mind világosb értelemmel úyultann ki-botsáttatott, ugyan MEDGYESI PÁL, Ur Jesus Christus edgy-úgyú Szolgája által. Ez kegyességnek szeretetitől Indittatván Nyomtatattá az Nemzetes Dobi Istvan Uram költsegeivel. Lőtsón. 12r. 987 lap. — *Elül*: címl., ajánlás Lónyai Zsigmondnak (Sz. Várallyán 20 napján Bőytmás havának 1635.) a ker. olvasóhoz, ajánló versek, lajstrom, Minden esztendőre szolgáló örökös kalendariom 26, *végül*: imádságok 9 sztlan lev.

Colophon: Leutsch: typis Breverianis M.DC.XXXVIII.

Első kiadása : Debreczen 1636.

M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — *Enyedi ref. coll.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Erd. Muz.* (elül s végül csonkán). — *Kolozsvári ref. coll.* (elül 5 lev. hij.). — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (cziml. hij.). — *S.-pataki ref. coll.* (elül 2, végül 7 lev. hij.). — *Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten* (elül 3, végül 2 lev. hij.). — *Toldy Ferencz ktárában.*

684

Pozsony. 1638.

Az Igaz Isteni Tiszteletnek Tiszta Tüköre: Melyben világosan és fényessen láthattya ki-ki az Istent, és az Isten Tiszteletinek szükségességét; és, Hol kellessék ezt Istenessen és üdvösségesen követni. Iratott Egy Isteni Tiszteletnek buzgó terjesztője-és Predikátora-által. Nyomtattak Posomban, M.DC.XXXVIII. Esztendőben. 8r. 237 lap. — *Végül*: Catalogus summorum pontificum 5 sztlan lap.

Hogy ezen névtelenül kiadott munkát SÁNDOR ISIVÁN, *M. könyvesház 29. l.* tévedve tulajdonította Veresmarti Mihálynak, kimutatta IPOLYI ARNOLD, *Veresmarti Mihály élete és munkái 457—460. l.*, kinek gyanítása szerint e könyvet Hajnal Mátyás jésuita írta.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári franc. zárda.* — *Dézi franc. zárda.*

685

Tejfalú. 1638.

Calendarium. Urunk Christus Születése után Az M.DC.XXXVIII. Esztendőre való Calendarium. Melly Az Crackai Akademiában tanéto M. ZORAWSKY MIKLOS Philosophus és Mathematicus Doctor irasából magyarra fordítottván. Tei-falun Nyomtattatot Wechelius Sigmond Janos által. 8r. A—E₄ (A és B 8, C—E 4 levelenként) = 28 sztlan lev.

A tejfalvi nyomdának egyetlen ismert terméke.

M. n. Muz.

686

Bártfa. 1639.

Deselvics István. Tizenkét idvösséges elmékedések. Irta KEHELIVS FILEP. Bártfa. 1639 12r. 661. lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, versek, az régi pátereknek irásokból szedegetett mondások, calendarium perpetuum 3¹/₂ iv = 42 levél (az utolsó üres); *végül*: mut. tábla 4 sztlan lev.

Első kiadása : Leyden. 1637. — Ezen bártfai 1639-diki kiadásban a reformatus Debreczeni Péter fordítását megjobbitotta az evangelicus DESSELVICS ISTVÁN. Vesd össze alább: *Löcse*, 1639.

Ép példánya megvan Rima-Szombaton, a *kis-honti ev. esp. ktárában*, hol azonban az idő rövidege miatt a teljes czimmás leírására nem érkeztem. — Ezen kívül csak czimlaptalan csonka példányokat láttam, a *m. n. Muzeumban*, az *erd. Muzeumban* és a *s.-pataki ref. coll. ktárában*. — Teljes példánya 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. ktárában is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

687

Bártfa. 1639.

Tasi Gáspár. Elménknek Istenben föl-menetelérül a' teremtet állatok Garádichin ROBERTUS BELLARMINUS Jésuiták Rendiből-való Cardinal Könyvechkéje. Mellyet mostan Magyarúl irt és ki nyomtattatott TASI GÁSPÁR Bartfán, Klósz Jakab által, 1639 eszt. 8r. 470 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró levél 12, *végül*: nyomt. hibák, mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlva van gr. Eszterházi Miklós nádornak.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Szepesi káptalan.*

688

Bécs. 1639.

Kalendarium Kristus Urunk születése vtan M.DC.XXXIX. *Eszendőre* való. Melly Embolismalisknak mondatik: á Bissextilis vtán harmadik. Irattatott TONSKI JANOS á Krakai Akademiába Filosofianak Doctora, Geometrianak és Astronomianak Professora által, és a' Magyar Országai Horizonra igazittatott. Bechben, Nyomtatta Gelbhaar Gergely. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev. (ha teljes).

Ajánlja a nyomdász Gelbhaar Gergely Draskovics György győri püspöknek, Bécsben Sz. Ferencz Confessor napján 1638.

Végül csonkán a *m. n. Muzeum* és a *csornai prépostság ktárában*. — Első ive hiján a *m. Akad. ktárában*.

689

Debreczen. 1639.

Illyesházi Gáspár. Kezben viselő Könyv. A' io es bodog kimalasnak mestersegeről. Mellyet, Előszér BEUST JOACHIM Deakul irt: Mostan penigh, A' Tekintetes es Nagysagos GROF ILLYESHAZI GASPÁR, Threncsen Varanak örökös Ura, es azon Vármegyének, Liptonak es Arvának örökös fő Ispaña, etc. szerelmes gyermekinek, Az T. és Nagysagos Groff Illyesházi Gabornak es Györgynek, etc. Lelki készültekre Magyar nyelvre fordított es ki-bocsattatott. Debreczenben Nyomtatta Fodorik Menyhart M.DC.XXXIX. Esztendőben.

8r. 195 lap és mut. tábla. — *Elül*: cziml. és Laskai János ajánlása 7 sztlan levél.

Ajánlva van gr. Illésházi Gábor és György urfiaknak Laskai János által, (Ecedben 1639.). Laskai csak a kiadást intézte; a fordítás, mind a czimlap mind az ajánlás bizonyítása szerint, az öreg Illyésházi Gáspáré.

S.-pataki ref. coll. (végül csonkán; a mut. táblának csak első lapja van meg). — *Lugossy főzsefnél* Debreczenben (a 194. lap után szakad meg).

690

Debreczen. 1639.

Verbőczy István. Decretvm juris consuetudinarij, Inclyti Regni Hungariae et Transylvaniae. az az: Magyar es Erdely-Orszagnak Törvény könyve. Mellyet Irt VERBŐCI ISTVAN, 1514. Esztendőben. Mostann penighlen Nemzetemhez-valo szerete-temből, Deakul es Magyarul, Két hasznos Regestrummal es Egynehany Regulakkal együt, az elébbeni Nyomtatásoknak Vétkeiből Ujjonnan ki tisztitván, illendőbb es vilagosb Magyar szokkal, ki nyomtatott, es ki-bocsatott. Fodorik Menyhart. Debreczenben, Anno. M.DC.XXXIX. 4r. 463 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél, *Index* titulum, Prologus, tabella 39, *végül*: conclusio, de diversis regulis juris antiqui civilis et canonici, *Index* és *Carmina* 28 sztlan levél.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — Gy.-Fejérvártt *Batthiányi-ktár.* — Szebeni *Bruckenthal-ktár.* — *M.-vásárh. ref. coll.* (cziml. hij.). — *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson.

691

Gy.-Fejérvár. 1639.

Catechismus Religionis Christianae. — Catechismus Az az; A' Keresztyeni vallasnak és hűtnek rövid kérdésekben és feleletekben foglaltatott, szent írásbeli bizonyságokkal meg erősítettett summája, avagy veleje. A még szolni nem tudo es tsets szopo gyermetskeknek szajokból rendeltett véghez vinni a te ditseretedet. Psal. 8. 3. Matth. 21. 16. Fejirvaratt M.DC.XXXIX. 8r. (Latin és magyar szöveggel).

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 29. l. hibásan írja e könyvet 12-rétnek.

Egyetlen példánya, mely a 76. lap után szakad meg, s melyből, mint kivehető, csak az utolsó 4 levél van kiszakadva, a *debreczeni ref. coll. ktárában*.

692

Kassa. 1639.

Darholcz Kristóf. Novissima Tvba, az az. itiletre serkentő vtolso Trombita szo. Mely ez kis könyvben keresztyeni hat

kiváltképpen való Beszelgetésekben Osztatot el. Kellyetek fel halottak, jövetek ez itiletre. Deakbul Magyarra fordítatot DARHOLCZ CHRISTOPH Altal. Cassan 1639. Esztendőben. 12r. 147 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Darholcz Ferencznek), magyar üdv. vers Sélyei Balog Istvántól, Pio Lectori latinul ugyanattól 7, *végül*: utószó, errata 3 sztlan lev.

TOLNAI JÁNOS latin munkájának fordítása.
Egyetlen példánya a *m. nemz. Muzeumban*.

693

Kolozsvár. 1639.

Libellvs elegantissimvs, qui inscribitur *Cato*, de Praeceptis vitæ communis. — Igen szép könyvetske, mely Catonak nevezetik, az Közönséges jó életnek oktatásáról. — Ein schön Büchlein, welches man Cato nennet, von der unterweisung gemeines lebens. — Claudiopoli, Typis Heltanis Excudebat Georgius Abrugi. 1639. 8r. A—E₄ = 4^{1/2} iv = 36 sztlan lev.

Mint a czimlap, úgy az egész könyv is három nyelvű. — Az 1659-diki szebeni *Disticha de moribus* lényegben ettől nem különbözik, bár az utóbbi kiadásban némi hozzáadások és átalakítások is találhatók.

Egyetlen példány *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

694

Lőcse. 1639.

Calendariom. D: David Herlicii, Stargardi Astronomus, Calendarioma, Christüs Urunk születése után M.DC.XXXIX. esztendőre, szerzettet és Ez Magyar Országghi s-Erdélyi Eghez szorgalmatosan alkalmaztatott. Löcsen, Brevér Lőrincz által. 16r. A—F₄ = 5^{1/2} iv (8 levelenként) = 44 sztlan lev.

M. n. Muz.

695

Lőcse. 1639.

Deselvits István. Tizenkét idvősseges Elmelkedések, Mellyekben Igen szép áhitatos buzgosággal és vigasztalásokkal tellyes könyörgések foglaltatván. Minden Istenfélő hivek idvősségének előb mozdíttására, kiváltképpen való Istenes indulatból elsőben PHILEP KEGELIUS D. által Deákúl őszvő szedetttetvén együvé szörköztetennek, Annakutánna némely részből Magyar nyelvre fordítottak, Mostan pedig újjob revisióval az igaz ahétatos keresztyéneknek kedvökért az Deákkal egybe vettvén meg

jobbétatak DESELVICS ISTVÁNTÓL. Nyomtattattak pedig Lőtsén Brever Lőrintz által. 1639. 8r. 775 lap. — *Elöl*: cziml., ajánlás, Szentgyörgyi Tzuchius Márton magyar verse, errata, értelmes mondások 26 sztlan lev., *végül*: mut. tábla 17 sztlan lap.

Ajánlva van Szécsi Györgynének, Homonnai Drugeth Máriának. «Irák Murán-Várában, Bőyt-más havának 14. napján 1639. esztendőben. . . . Libeny-Szent Miklosi Deselvic István».

Az ajánló levélből kitetszik, mily viszonyban áll Deselvic ezen kiadása Debreczeni Péter fordításához, mely Leydenben 1637-ben jelent meg. Említvén ugyanis Deselvic Drugeth Mária kegyes kívánságát, «mely nem egyéb, hanem im ez Kegelius Philep Doctor elmelkedésinek és könyörgésinek uj job revisiojának istenes kívánsága», előadását így folytatja: «Mely elmelkedéseket jóllehet ennekelőtte az Lugdumi (igy) Academiában tanuló Debreczeni Péter, (a ki nálam személyének láttatásával esméretlen, de ez munkájabeli indulattyanak dicsiretes voltával nyilván való) némelly részül Magyar nyelvre fordítot vala, de mivel sokakat ki hagyott, (a mint az elől járó beszédben jelenti) és némelly helyeken hozzá-is nyult, ezért akarta Nagyságod hogy revidéáltassék, és a Deák exemplárral conféráltassék, eggyüvé hozzattassék, s-annak ki bocsáttására költséget sem ké-melvén, Nagyságod ajánlotta magát». Elmondja ez után, hogy «más böcsületes személyekkel együtt» mint vetette össze az 1618. és 1635-diki lipcsei latin kiadásokkal Debreczeni Péter fordítását, melyben nagy fogyatkozások vannak; a minek talán az is lehet oka, hogy «valami más Calvinistáktul meg vesztegettetet Deák exemplár volt a fordítottónál». — Világos ebből, hogy Deselvic kiadásának alapja a Debreczeni Péter fordítása, mely calvinista szellemben volt tartva, melyet azonban Deselvic a latin eredetivel összevetvén s abból kipótolván, lutheranus szellemben adott vissza.

Deselvic e fordítása ugyan csak 1639-ben Bártfán is megjelent.

M. Akad. — Lőcsei ev. gymn. — Rima-szombati prot. gymn. — M. n. Muz. (2 utolsó lev. hij.). — *Erd. Muz.* (elöl 20, végül 3 lev. hij.).

696

Lőcse. 1639.

Evangelia et Epistolae Dominicorum, ac Festorum dierum, Latinè et Hungaricè. Evangeliomok es Epistolak, Egesz Esztendő által levő minden Vasárnapokra és fő Innepekre intésztetet es rendeltetet Magyarúl és Deákúl. Leutschoviae Typis et sumptibus Laurenty Breveri, Anno 1639. 8r. A—V7 = 159 sztlan lev.

Egyetlen péld. *Koncz Főzsef* m.-vásárhelyi ref. tanárnál.

697

Pozsony. 1639.

Veresmarti Mihály. Intő 's Tanító Levél; Melyben, a' régi keresztyen hitben, a' Bataiakat erőssiti Apáturok; Fidei, Obedientia comes est; Mater Humilitas: Hæresis soror, Contu-

magya. Mater Superbia est. az az; A' Hitnek, az Engedel-
messég hi-tarsa: Anyya, az Alázatosság: Az Eretnekségnek
hügg. a Meg-áitalkodás; Anyya, a' Kevélység. VERESMARTI
MIHÁLY. Pozsoni Canonok, &c. Posomban, M.DC.XXXIX. esz-
tendőben. 2r. 298. lap. — *Elül*: cziml., 1 lev.; ajánlás, a
2. r. vásonnak xxvi lap és 2 sztlan levél, *végül*: toldalék és
2. r. tábla 15 sztlan levél.

Magyar Puzmany Péter érsekhez Pozsonyban 1634-ben Szent Gergely pápa
levele.

Erd. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. akad.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-*
ktár. — *Érd. Batthiányi-ktár.* — *Egri érs. lyc.* — *Szepesi kápta-*
lan. — *Pesti káptalan* (24 péld.) — *Pesti ref. coll.* — *Pozsonyi r. cath.*
coll. — *Magyar franc. zárda.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* —
Pozsonyi ref. coll. (elől csonkán). — *Kassai jogakad.* — *Nyitrai kegyesr.*
ktár. — *Szegedi franc. zárda.* — *Körmöczi franc. zárda.* — *Szombathelyi*
ref. coll. — *Dézi franc. zárda.* — *Csetneken, a gömöri ev. esp. ktárában*

Bártfa. 1640.

Kereszteni Isteni Dicsiretek, mellyekkel az Magyar Nemzet-
ben reformáltatott Ecclesiákban Esztendő által szoktanak
élni. Mostan peniglen uyjonnan, de mértékletessen és helyyes-
sen meg-öregbítettén, és illendőb rendben hogi nem mint
ez előt az Keresztiéneknek éppületekre ötdöször ki-bocsattat-
tak. Ezek mellé adattattanak szép rendel az Halot-Enekek-is.
Bártfan, Nyomtattatot Klósz Jakab által 1640 Esztendőben.
12r. 809 lap. — *Elül*: cziml., előbeszéd 5 lev., (*itt megsza-
kad*), *végül*: lajstrom 8 sztlan lev.

Az előszó betüről betüre Gönczi Györgyé, szerkezete is a Gönczi-féle énekes
könyv 1592, 1616, 1620, 1635-diki kiadásaival egyezik.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 30. l. Lőcsén 1640-ben 12r. megjelentnek ir egy
általa «Könyörgések és Isteni Dicséreték» czimmel említett munkát, mely igen
hihetőleg nem más, mint ezen bártfai 1640-diki énekeskönyv és Mihálykó János-
nak azzal együtt kiadott imádságos könyve.

Erd. Muz. (hij. az előbeszéd vége). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben, cziml.
hij., az előbeszéd ebben is az 5-dik levéllel szakad meg.

699

Bártfa. 1640.

(Mihálykó János.) Keresztyeni Istenes és aitas Imadsagok,
ez mostani nyomorult és veszedelmes időkbén minden Keresz-
tyén és Istenfélő embernek felette szükségesek és hasznosok,

A régi Iras magyarázó Doktoroknak és Szent Atyáknak irásokból egyben szedegettetet, és szép rendre helyheztetet. Mostan pedig ismét ujjonnan szép Könyörgéseckel, Hálaadásokkal és Psalmusokkal meghöregbítettet és nyomtattatott 1640 Esztend. 12r. 319 lap. — *Elül*: cziml. és a kiadó Klósz Jakab bártfai nyomdász előbeszéde a ker. olvasóhoz 3 sztan lev., *régül*: index.

Az előbeszédben így a kiadó, hogy ezt a kis könyvecskét «immár egynéhány-szor ki-nyomtattam». Ebből, valamint magából a könyv czimeből is, bizonyos, hogy ezt a kiadást már több bártfai kiadás előzte meg, melyek azonban előttem ismeretlenek. Én ezen könyv régiebb kiadásai közül csak azt ismerem, mely Csepregen 1630. 12r. jelent meg. Ez a csepregi kiadás azonban csak utánnyomata az eredeti bártfai kiadásnak, melyet mint a csepregi kiadás ajánlásában Farkas Imre nyomdász mondja, «ez előtt egynéhány esztendővel Mihálykó János az néhai eperjesi magyar praedicator dedicált volt Thurzo György Grófné Asszonyom ö Nagyságának».

Ujabb kiadása: Lőcse. 1642.

Egyetlen péld. az *erd. Muzzeumban* (a Bártfán 1640-ben nyomtatott Gönczi-féle énekeskönyv után kötvé).

700

Bártfa. 1640.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis, az az: Kegyesség-Gyakorlás. Melyben bé-foglaltatik, mint kellyen az Keresztyén Embernek, Isten és a' maga igaz ismémentiben nevedetni, életét naponként az ő felelmére intézni, csendes lelki-ismémenttel költetni, és futásának el-töltése után, bódogul végezni. Fordítottott Angliai nyelvből, a' Magyar Keresztyéneknek, ez gonosz és szomorú utolsó időkben, kiváltképpen való magok meg-ovására, vigasztalásokra és boldogságokra, MEDGYESI PÁL Úr Jesus Christus edgy-ügyű szolgálja által. Es most harmadszor ujjonnan ki-bocsáttatott és nyomtattatott Bártfan, Klósz Jakab által, 1640. Esztendőben. 12r. 969 lap. — *Elül*: cziml., a ker. olvasóhoz, üdv. latin és magyar versek, lajstrom 12 sztan levél (a 12-dik levél egészen üres).

Colophon: Bártfan Nyomtattatott Klósz Jakab által, 1640. Esztend.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1636, Lőcse, 1638.

Erd. Muz. — *Gömöri ref. esperestség.* — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml., A1. és A12. lev. hij.).

Medgyesi Pál. Sz. Atyák Öröme. az az: Az Messias Jesus Cristusnak Maria előt személy szerént létének, s örök Isten-segének az O Törvénybéli Jelenésekből, Sz. Jrás, jó okok, és a jozanb régi Doctoroknak értelmek szerént-való vilagos meg-mutatása; sok egyéb tudásra idvességés és gyönyörű-séges dolgokkal egyetemben: Daniel Vasarhelyi Jesuita Professus Paternek, Amaz Nagyságos Angyal Gen. 32. v. 24. &c. és Exod. 3. v. 2. &c. &c. Az Jehovah nev, és az közölhetetlen Isteni tulajdonsagok s munkak felől samosatenizalo, és abban fűlig merült tsekély tzikkelyinek meg tzikkelyezesere, Irattott Es Harom Kőnyvekre oszlattatott, negy szűkséges táblakkal edgyűt. Erdely Országának, ez Sz. Atyák örömével s annak terjésztésevel gerjedező mostani Kegyelmes Fejedelmének alázatos Udvari Prædicatora MEDGYESI PAL által. Albæ-Juliaë, Typis Cels. Principis, Añ. 1640. 4r. 387 lap. — *Elűl:* Czimplap, ajánló levél, lajstrom 14, *végűl:* mut. tábla és nyomt. hibák 12 sztlan levél.

Érdekes ajánlása Lorántfi Zsuzsánnának, I. Rákóczi György erd. fejedelem nejeének, kelt Gyula-Fejérvártt 1640 január 5-dikén.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Mv. Teleki-tár. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc. — M.-vásárhelyi ref. coll. (2 péld.) — M.-szigeti ref. lyc. — Szászvárosi ref. gymn. — Tordai unit. gymn. — S.-pataki ref. coll. (csonkán). — Lugossy Józsefnél s magánosoknál több péld.

Rákóczi Györgynek, a maga fiához való oktató intése. Ford. Kis IMRE. Gy. Fejérvár. 1640. 4r.

Igy adja a czimet SÁNDOR ISTVÁN *M. Könyvesház.* 30. l. — Én e könyvecskének csak eredeti latin kiadását ismerem, mely az I. Rákóczi György második fia Zsigmond iskolai vizsgálatára vonatkozó s. Gy.-Fejérvártt 1640-ben latin nyelven nyomtatott Pallas Dacica elébe kötve maradt fönn néhai gr. Mikó Imre könyvtárában, s ma az erd. Muzeum tulajdona. A nyomtatvány 4r. 12 számozott lapra terjed. Czime: *Instructio Quam Celsissimus Princeps ac Dominus, Dominus Georgivs Rakoci, Transylvaniæ Princeps, Partium Regni Hungariæ Dominus, et Siculorum Comes, et cæt. Tradidit . . . Georgio Rakoci filio suo, natu majori, non longè post cum ille scholis valedixisset.* Albæ-Juliaë Anno 1638. — Ennek kelte: «*Scripsi manu propriâ die vigesimâ Junii, in Sede Nostra Principali, Albæ Juliaë Anno 1640. Principatus vero Nostri Mense centesimo decimo quarto, Anno verò ætatis Nostræ Quadragesimo sexto, Septimanâ, et Die quinto. Georgius Rakoci.*» — A magyar kiadást nem láttam.

703

Lőcse. 1640.

Kecskeméti C. János. Szép és aytatos Imadsagos Könyvecske az régi Irás magyarázó Doctoroknak és Sz. Attyáknak főképpen pedig az sz. Agoston Doctornak irasából egyben sze-degettetet, és szép rendben helyheztetet. ANDREAS MUSCULUS-tol. Magyarrá pedig igéről igére fordittatot. KECSKEMETI C. IANOS, által. Lőcsen, An. 1640. 12r. 338 lap. — *Elül.*: cziml., ajánlás 24, *végül.*: lajstrom 2 sztlan levél.

Ajánlva Várdai Katának, Bedegi Nyári Pál nejének, «Vasaros Naményban Boldogh Asz: havának 8. nap. An. 1640. Nagysagodnak alázatos Caplányja. Kecskemeti C. Janos Az Nemzetes és Vitézljő Lonyai Sigmondnak Udvari Praedikátora».

Pesti ref. coll.

704

Pozsony. 1640.

(Hajnal Mátyás). Ki-tett Czégér. Melly-Alatt Fel-Talállya akár-ki-is, Minémű Poshatt és mérges Tejet fejt Kereszt-úri Pál Erdélyben egygy Catechismus-nak Tömlőjébe, neminémű Hajdelberga-táján nőtt es hizlalt Teheneknek Tölgységől, a' nem régen született Chechemő Keresztyénnek szoptatására. Melly meg-orvosoltatik Egygy Keresztyén Orvos-Doctor által. Nyom-tatták Posomban M.DC.XL. Esztend: 8r. 252 l. — *Elül.*: Cziml. I, *végül.*: laistrom 1 sztlan lev.

Hogy ezen munkán Hajnal Mátyás jézsuita, gr. Eszterházy Miklós nádor udvari papja, Nagy-Szombatban 1640. febr. és martius havában dolgozott, bizonyítja a n.-szombati jézsuita-collegium emlékirata, Actuum Academicorum Collegii Soc. Jesu Tyrnaviae. Tom. XVIII. ad annum 1640. 4. febr. és 25. mart. (a pesti egyetem könyvtárában). Kereszturi Pál «Csecsemő Keresztyén» című Fejérvárt 1638-ban kiadott munkája ellen van írva.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti egyet. — Kolozsvári r. cath. lyc. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — Kassai jogakad.

705

Pozsony. 1640.

Tasi Gáspár. Öt Rövid Predikátzio, Húsz Színes Okokrúl, miért nem akarnak most némelly emberek Catholicusokká, vagy (a' mint ők szöllanak) Pápistákká lenni. Mellyeket Bambergában Sz. Mártonnál predikállott; most pedig azoknak, kik kételkednek mellyik Hitre kellessék hajolniok, Lelki hasznokra nyomtatásban ki-bochátott, FEUKTIUS JAKAB, Sz. Irás Doctora, és a' Bambergai Püspök Suffraganeussa. Magyarrá pedig

fordított TASI GASPÁR. Es ki-nyomtattatta Posonban, M.DC.XL. Esztendőben. 8r. 181 lap. — *Elül*: cziml. 1. levél, ajánlás (Losi Imre eszterg. érseknek) vi. szzott lap; *végül*: Summa stb. 3 sztlan lap.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

706

Pozsony. 1640.

Veresmarti Mihály. Tanáchkozás, mellyet kellyen a' külömböző vallások-közzül választani: Melly, LEONARDUS LESSIUS &c. irasából Magyarra, VERESMARTI MIHÁLY, Baronya vármegegyéből; Posoni Canonok &c. által fordított. Es, Előszőr magán, 1611. Másodszor, az Meiszner rozsalkodására rövid felelettel 1612. Harmadszor, azon Tanáchkozás meg-szerzésenek; és mind háromnak vezető Táblájának hozzá-adásával most nyötattott M.DC.XL. Esztendőben, mindenkor itt Posonban. 8r. 291 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél gr. Battyáni Ádámmhoz 26, *végül*: mut. tábla 10¹/₂, sztlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. (elül 16, végül 3 lev. hij.) — *Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Gy.-Fejérvári Batthiányi-ktár. — Kassai püsp. — Kolozsvári r. cath. lyc.* (4 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* (közben 2 lev. hij.) — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól.) — *Nyitrai kegy.-r. ház. — Szegedi franc. zárda. — N.-körsi ref. lyc. — Szombathelyi francisc. zárda* (2 első lev. hij.) — *Kassai jogakad. — Pápai franc. zárda.*

707

Nagy-Várad. 1640.

Kecskeméti Miklós. Angyalok Éneke, az az, Az igaz meg nem szeplősített Vallásnak öröme a Keresztyén ember szivében Mellyet irtt a Szent Irásnak mondásaiból nagy Szorgalommal KECSKEMÉTHI MIKLÓS N. V. T. (Nagy Váradai Tanító). Nyomtatt. Nagy Váradon buzgó lelkek költségén. 1640. 8r. 79 lap.

Gr. Kemény József, Lexicon Eruditorum Hung. cz. kézirata szerint megvolt a *n.-enyedi ref. coll. ktárában*, hol 1849-ben pusztult el.

708

Várad. 1640.

Keres-szegi H. István. Az Keresztyeni Hitnek Agazatiról való Prædicációknak. Tar-haza, a' Nemet Orszagi Rhen-Palatina-tusbéli Orthodoxa Catechesisnek rendi szerént. KERES-SZEGI

H. ISTVANNAK munkája által az egyigyűveknek közönséges hasznokra ki-bocsáttatott. Varadon Nyomtattatott Fekete Istvan Uram költség. Szenci K. Abraham által. M.DC.XXXX. 4r. 1010 lap. — *Elül*: cziml., dedicálás Fekete István debreczeni birónak, szózat az olvasóhoz, a praedicationknak mutató táblája, s rövid Catechismus 20, *végül*: Táblája az emlékezetre méltó dolgoknak. a b. c. rendben 6 sztlan lev.

BOD PÉTER, *M. Athenas* 137. l., s utána SÁNDOR ISTVÁN *M.-kház* 25. l. és MILLER *Fragmenta veteris typogr. M. Varadiensis* 35. l. tévedve teszik ezt a könyvet 1630-ra 1640 helyett. — SÁNDOR ISTVÁN és MILLER egyébiránt helyesen is közlik a czimet 1640-re.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld., csonkán). — *Udvarhelyi ref. coll.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Szebeni ev. gymn.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Csurgói ref. gymn.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. hij.). — *Gömöri ref. esp.*

709

Bártfa. 1641.

Laskai János. Justus Lipsiusnak a' polgari tarsasagnak tudomanyarol irt hat könyvei. Mellyek kivált-képpen a' Fejedelemségre tartoznak. Mellyeket uijonnan Déákból Magyarra fordított LASKAI JANOS. Bartfan, Nyomtatta Klósz Jakab. MDCXLI. Esztendőben. 8r. 488 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, latin üdvözlő versek 7 sztlan lev.

Ajánlotta a fordító Eperjesi Madarász Györgynek «Irtam Nyir-Báthorban 1640. esztendőben Kis Aszony havának 29. napján.»

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Szilágyi Sándornál* (cziml. hij.).

710

Bécs. 1641.

Calendarium. 8r. A—D = 4 iv = 32. sztlan lev. (utolsó levele üres).

Czimlap hiján a *M. n. Muzeumban.*

711

Bécs. 1641.

Dictionarium Quatvor lingvarvm, Latinae, Hungaricae, Boemicae et Germanicae. Diligenter et accuratè secundum editum. Viennae Austriae, Apud Gregorium Gelbhaar Typogra-

phum Caesareum, Anno M.DC.XLI. 12r. 472 lap. — *Végül*: Index 3 sztlan lev.

Első kiadás: Bécs. 1629.

Segesvári evang. gymn. — Toldy F. ktárában.

712

Csepreg. 1641.

Calendarium. Az M.DC.XXXI. Esztendőre valo Calendarium. Az mely Bissextilis után első szerzettet az Kesmárhon lakozo DAVID FRÖLICHUS Mathematicus Doctor által, és ez Magyar Orszagh es Erdeli Eghez szorgalmatossan alkolmazztatot. Csepregben Nyomtattatot Farkas Imre által. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Ajánlva Nádasdi Ferencz Vas vármegyei főispánnak.

M. n. Muz.

713

Debreczen. 1641.

Keres(ztyen Imadsa)g(ok) egy-n(ehany) szep E(nekek)kel. Debre(czenben) Nyomta(tta Fodorik) Menyha(rt. 1641). 12r.

E könyvecske nem laponként, hanem levelenként van számozva. A lapok homlokirata: «Halaadások es | Dicsiretek.» A szöveg az A iv utolsó levelén kezdődik «Reggeli Imadsag»-gal, s imádságokat és énekeket vegyesen foglal magában.

Csekély töredéke, melyben megvan a cimlevél egy része, az előzményekből s a szövegből (az A és B ivből) néhány ép és néhány csonka levél, Lugossy József ajándékából az *Erd. Muzcumban*. — A nyomtatási évet Lugossy J. hozzávető meghatározása szerint vettem föl.

714

Debreczen. 1641.

Laskai János. Iustus Lipsiusnak az Alhatatossagrol Irt Ket könyvei. Kikben főkeppen (Lipsiusnak és Lángiusnak) a közönseges nyomorságokban-valo beszélgetesek foglaltatik. Mostan Magyarra fordittattak LASKAI IANOS által. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhart, An. 1641. 12r. 315 (helyesen 314) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 10, *végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lev.

Ajánlva van Nemzetes Vai Péter Uramnak. «Irtam Nyir-Báthorbá Szent-György napján, 1641. esztendőben.»

Erd. Muz — Kassai jogakad. (2 utolsó lev. hij.)

715

Debreczen. 1641.

Veszelin Pál. Oktato es Vigasztalo Praedicatiok, mellyek Debreczen varasanak MDCXL Esztendőbē tűz miat löt siralmas pusztulásában, az iszonyu romlas és kár vallás miat megh keseredet, éyjeli és nappali tüztámadások, es tüzes szerszámoknak fel találása-miat meg rettent, es a' sok vigyázás-miatt el-faradot, söt ugyan megh epedet hiveknek tanuságokra es meg-uyjulasokra az Ur házában el-Praedicaltattak, es mostan a' maradékoknak örök emlekezetül, az akkori időre rendeltetett szép vallást-tévő könyörgéssel, es siralmas két Enekekkel ki-bocsattattak, KIS-MARIAI WESZELIN PAL az Urnak alázatos szolgálja által. Debreczenben. Nyomtatta Fodorik Menyhárt. 8r. 349 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (Debreczeni Fekete István uramnak) és magyar rhytmusok Debreczeni Tiszta Jánostól 8, *végül:* könyörgések, ének, Debr. Tiszta János elmélkedése versben, lajstrom stb. 11 sztlan lev.

A nyomtatási év a czimlapon nincs ugyan kitéve, de biztosan tehetjük azt SÁNDOR ISTVÁN-nal *M. könyvesház* 30. l. 1641-re; miután az ajánlás kelte «Debreczenben, 1. Aug. An. 1641.»

Pesti egyetem. — *S.-pataki ref. coll.* (egy ép és egy czimlaptalan péld.). — *Debreczeni ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Gömöri ref. esp.* — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten.

716

Gy.-Fejérvár. 1641.

Lorántfi Zsuzsánna. Moses es az Prophetak, az az: Az igaz keresztyeni vallasnak negyven öt ágazatinak szent Irásbeli győzhetetlen bizonságh-tétele. Mellyek nagy részént az Fejedelmi Meltosaggal tündöklő Erdélyi Fejedelem Aszszonytul LORANTFFI SUSANNATUL másoknak jo példa adásával, az szent Irásnak gyakor olvasása között ki szedegettettek, és az után megh bővítettvén, az idvességre ohajtozokhoz valo buzgoságbol közönségessé tettettek. Luk. 16. 29. Vagyon Mósesek és Prophetájok, halgassák azokat. Fejérváratt 1641. esztendőben. 4r. 180 lap. — *Elül:* cziml. tartalom és lajstrom 6 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Debreczeni ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Lugossy Józsefnél* (cziml. hij.).

717

Kolozsvár. 1641.

Kalendarium, Christus Urunk Születése után 1641, esztendőre, az Bissextilis után, calculáltatott DAVID FRŐLIKTŐL. Colosvarban 16r. A—E7 (8 levelenként) = 39 sztlan levél.

A C iv 3-ik levelén külön czimlappal:

Prognostichon Astrologicum. az, az: Az eghnek forgasabol, es az csillagoknak tekinteléséből való jóvendőlés, az 1641 esztendőnek 4. részeire, Christus Urunk születése után. Szorgalmatosan irattatott DAVID FRŐLIK, és rész szerint, LEMKA GYÖRGY Astrologusok által. Iupiter ez esztendőnek gubernalo Ura, Saturnus és Venus, segítő társa. Nyomtattatott Heltai Gaspár Műhelyében.

A főczimlevél hátlapján ajánlja e kalendáriumot latinul Abrugyi György nyomdász Csik-Csicsói Petki Istvánnak, Csik, Gyergyó és Kászon szék főkapitányának.

Erd. Muz.

718

Lőcse. 1641.

Iratosi T. János. Az Ember Eletének Bódogúl való Igazgatanak módgyáról. Es ismét Patika Szerzamos Bolt. Melyben sok-féle halaloknak nemei és természeti: Es az Bódogúl való meg-halásnak igaz módgya: világosan tanittatik. VILHELMUS PERKINSUS Angliai Theologus által. Deákból Magyarra fordittatott IRATOSI T. JANOS Pap által. Lőcsén, Br. L. által. 1641. 12r. 136 lap. — *Elül:* cziml., előbeszéd 22 sztlan lev. — Patika Szerszámos Bolt 335 lap. — *Elül:* cziml., latin és magyar üdv. versek, tartalom 18 sztlan levél.

Első kiadása: Lőcse. 1637.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Megvolt Nagy István k tárában is (cziml. kézirattal pótolva).

719

Lőcse. 1641.

Madarász Márton. A. D. Sz. H. N. Elmelkedések Az az Esztendőként való Főb Innepi Evangeliomokba, Mellyekhez hozzáadattatott Kristus Kereszt-fán mondot Het Szavainak magyarázattya. Irattattak BÓLDISAR MEISNERUSTÓL à Sz. Theol. D. és à Witteberg. Akad. P. Professorától Az hatalmas Saxó-

niai Herczeg, kegyel. és Privilegiomából. Most pedig Magyarára forditattak MADARASZ MARTONTól Anno M.DC.XLI. Leutschoviae typis & sumptibus Laurentii Breveri. 4r. 770 lap. — *Elül*: Czimpl., ajánlás, lajstrom 32 sztlan lev.

Ajánlva Lokacsi Prépostvári Zsigmondnak, III. Ferdinánd tanácsosának és komornyikjának, Eperjes jul. 20. 1641.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 31. l. tévedve hozza föl ezen könyvet «Ünnepi prédikációk» czim alatt is, még pedig mint eredeti munkát.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pozsonyi ev lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Tordai unitár. gymn.* — Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. kltárában. — Rosnyón a gömöri ev. esp. kltárában.

720

Lőcse. 1641.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis. Az az: Kegyesség-Gyakorlás. Melyben bé-fogláltatik, mint kellyen az Keresztyén Embernek Isten és à maga igaz ismémentiben nevedetni, életét naponként az ő felelmére intézni, tsendes lelki ismémenttel költeni, és futásának el-töltése után, bóldogul végezni. Fordittatott Angliai nyelvből, az Magyar Keresztyéneknek, ez gonosz és szomorú utólso időkben, kiváltképpen-való magok meg-ová-sara, vigasztalásokra és bóldogságokra: Es most másodsor az nyomtatás szennyeitül tisztan, sok helyen mind szóval illendőbbel, s-mind világosb értelemmel úyultann ki-bocsátatott, ugyan MEDGYESI PÁL, Ur Jesus Christus edgy-űgyű Szolgája által. Lőcsén, Nyomtatta Brever Lőrintz. 1641. 12r. 978 lap. — *Elül*: Czimpl., ajánló levél Lónyai Zsigmondnak, a ker. olv., versek, lajstrom 18, *végül*: Christus kin-szenyv. való Imádság 9 sztlan lev.

Az ajánlás (1-ső kiadásé) kelt «Sz. Várallyán 20. napján Bóyt más havanak 1635. esztendőben.»

Régibb kiadásai Debreczen 1636. — Lőcse 1638. — Bártfa 1640.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2. péld.) — *Kolozsvári unitár. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Rimaszombati prot. gymn.* — *M. Akad.* (közben s végül csonkán).

721

Pozsony. 1641.

Veresmarti Mihály. Az Eretnekeknek adott hitnek meg-tartásáról. Es, az Istennek adott hitnek meg-tartásáról. Mellyeket Egy Tudós ember irásából Magyarára, V. M. B. A. P. C.

Sz. L. K. K. O. M. (VERESMARTI MIHÁLY, Bártai Apátúr, Posonyi Canonok, Szent László Király Kápolnája Oltárának Mestere) Fordított. Nyomtatott, K. U. Ó. F. Sz. V. P. (Krisztus Urunk Ő Felsége Születése Vtán Posomban) 1641. Esztendőben. 8r. 100 lap. — *Elül:* cziml. 1, *végül:* nyomt. hiba 1 sztlan lev.

A munka szerzője Becanus (Van der Beck) Márton jésuita.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — M.-vásárh. *Teleki ktár.* — *Pannonhalma.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Pozsonyi káptalan* (24 péld.). — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Körmöczi franc. zárda.* — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Dézi franc. zárda.* — Csetneken, a gömöri ev. esp. *ktárában.*

722

Várad. 1641.

Keresztúri Pál. Fel-sördült Keresztyen, Ki tsetsemő korátul fogván, az Isten beszédének ama' tiszta tején, a' mennyei titkoknac tanulásában ditsiretessen nevedekék; Es, Az Istennek minden fegyverét fel-öltödvén, ama' Cerberus titkos erejéből támadott Hitető Orvos Doctornak pokoli orvossággal megbűszödött Patikáját el-rontá, és magát vastagon meg-ostorozá. Mellyet az Isten népének győzedelmessen hurré ad KERESZTURI PÁL. Job. 13. 4. Bizonyára ti hazugságnac alkotói vattoc, és mindnyájan semmire kellő Orvosoc. Varadon, Nyomtatott, M.DC.XXXXI. esztendőben. 4r. 438 lap. — *Elül:* cziml., előszó 8 sztlan levél; *végül:* mut. tábla 3 sztlan lap.

Irva van a Hajnal Mátyás jésuita által Pozsonyban 1640-ben kiadott «Kitett Czégér» ellen.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2. péld.) — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Gyula-Fejérvári seminar.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. *ktárában.* — *Lugossy Józsefnél.*

723

Várad. 1641.

Tyukodi Márton. Az tiszta életű Joseph Patriarcha Eletének, szenvedésének, és ditsirettel viselt dolgainak Sz. Irás szerént valo magyarázattya. Mellyben meg-irattatik az-is, mitsoda alkalmatossággal ment-bé Jácob Aegyptusban, holott az ő maradékinac 400 esztendeig kellett lakni, és az után az Is-

tennek mondása szerint onnan ki-jöni. Mellyeket rövid Prædikációkban foglalván, az alázatos szívű hiveknek szemek eleiben terjesztett, TYUKÓDI MARTON, A' Kőrösi Keresztyén Gyülekezetnek alázatos Prædikátora. Nyomtatta Varadon Szenci Kertész Abraham. M.DC.XXXI. 8r. 647 lap. — *Elül:* cziml. ajánlás stb. 16, *végül:* Conclusio 3 sztlan lev.

Ajánlja a szerző Erdős Mihály, Tollas Pál, Tollas János, Oláh Mihály és Zsiros János n.-kőrösi tanácsosoknak.

MILLER *Fragm. ref. typogr. M. Varadinensis* 34. l. hibásan írja a szerzőt TINÓDI MÁRTONNAK.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki ktár.* — *Pápai ref. coll.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Pesti ref. coll.* (cziml. hij.) — *Lugassy Józsefnél.* Debreczenben. — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten.

724

Bécs. 1642.

Kalendariom Az M.DC.XXXXII. Esztendőre. M. Tonski Janos, Filosof: Doktor, és Krakai Akademiay Mathematicus, &c. írásából Magyarúl szereztetet. Mely második a Bissextilis esztendő után, Az Austriai és Magyar országghi Hórizonra igazítatot. Nyomtatta Bechben Gelbhaar Gergely. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Ajánlja Losy Imre esztergomi érseknek.

M. n. Muz.

725

Bécs. 1642.

Evangeliumok es Epistolak (Az), mellyeket esztendő-által olvastat Az Anya-szent-egyhaz Romai rend szerint Vasarnapokon, Innepeken és Bóytben minden nap a' Kalendariummal; és Karáchonyi s' Husveti Enekekkel. Nyomtatta Bechben, M.DC.XLII. Esztendőben. Gelbhaar Gergely. 12r. 313 lap. — *Elül:* cziml., a nyomdász ajánlása és kalendárium 10 sztlan lev.

Pozsonyi franc. zárda.

726

Lőcse. 1642.

(Gönczi György). **Keresztyeni Isteni dicsiretek**, Mellyek az Magyar nemzetben reformáltatott Ecclesiákban Esztendő által

szoktanak élni. Mostan peniglen ujjonan, de mértékletessen és helyessen meg-öregbítettvén, és illendőb rendben hogy nem mint ez előtt az Keresztyéneknek éppületekre hatodszor ki-bocsáttattak. Ezek mellé adattattanak szép rendel az Halot Enekek-is. Lőcsőn, Nyomtattatot Brever Lőrincz által, 1642. Esztend: 16r. 704 lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: lajstrom 7 sztlan lev.

A Gönczi György által szerkesztett énekes könyv újabb kiadása. Régibb kiadásai Debreczen 1592. — Debreczen 1616. — Lőcse 1635. (a cziml. szerint 3-dik kiadás). — Bártfa 1640. (a cziml. szerint 5-dik kiadás).

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.*

727

Lőcse. 1642.

Mihálykó János. Keresztyéni Istenes és aitos Imadsagok, Ez mostani Nyomorúlt és veszedelmes időkbén minden Keresztyén és Isten-felő embernek felette igen szükségesek és hasznosok, A regi iras magyarázó Doctoroknak és Szent Atyáknak írásokból egyben szedegettetet, es szép rendre helyeztetett. Mostan újjoñan Manuale helyet tisztabban ki-bocsáttattak, Lőcsén, Brever Lőrincz által, 1642. 16r. 277 l. — *Elül*: cziml., ajánlás 3; *végül*: lajstrom 2 sztlan lev.

Ajánlja Brever Lőrincz nyomdász Nyári Krisztinának, gróf Thurzó Imre neje-nek. — Az ajánlásban van említve, hogy ezen könyv Mihálykó János muukája.

Ezen 1642-diki kiadás a Gönczi-féle énekes könyv lőcsei 1642-diki kiadásával együtt nyomtatva s egybekötvé jelent meg.

Eddig ismert régibb kiadásai: Csepreg. 1630. és Bártfa. 1640.

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.).

728

Lőcse. 1642.

Kalendariom (Uy es O), Christus Urunk születése után, M.DC.XLII. esztendőre, Felső Magyar Országnak és rész-szerint Erdélynek is Eghihez figyelmetesen alkalmaztatott FRÖLICH DAVIR Késmarki Astronomus által. Lőcsén, Brever Lőrincz által. 16r. A—G₄ = 6¹/₂, iv (8 levelenként) = 52 sztlan lev.

M. Akad.

729

Nagy-Szombat. 1642.

Evangeliomok és Epistolák Nagy-Szombat. 1642. 12r. 313 (helyesen 312) lap. — *Elül*: Cziml., előszó, calendarium 21 sztlan lap.

M. n. Muz. (cziml. hij.)

730

Pozsony. 1642.

(Hajnal Mátyás). A' Jesus Szivet-szerető Szívek áitatosságára Szíves Kepekkel Ki-ábráztatott, Es azokról-valo Elmélkedésekkel és Imádságokkal meg-magyaráztatott Könyvetske: Melyből minden hív lelek meg-ismérheti, mind az ő Meg-igazulása előtt-levő rút és veszedelmes, mind az-után-valo szep es údvösseges állapattyát, es egyűtt az egész Meg-igazulásnak-is módgyát és folyását. A' vége-felé, egy-nehány régi szép Himnusok vannak, mellyeket némelly áitatos emberek, Deákból Magyarra fordítottak. Nyomtatták Posomban, M.DC.XLII. Esztendőben. 12r. 260 lap (*itt megszakad*). — *Elül:* cziml., ajánlás, a k. olvasóhoz 6 szltan lev.

Ajánlja Kapi Klárának, Bedegi Nyári István kassai generalis nejének, Pozsonyban Sz. Jakab havának 13. napján 1642. a pozsonyi könyvnyomtató. — Az ajánlásból kitetszik, hogy ezen elmélkedéseket és imádságokat «Nador Ispan Uram ő Nga Udvarában írta egy Lelki Tanító (Hajnal Mátyás jésuita), s a nádor gr. Eszterházy Miklós neje gr. Nyári Krisztina nyomtattatta ki «Bécben közel tizenkét esztendővel ez előtt Ferentzfi Lórintz által.»

Első kiadása: Bécs. 1629.

Egyetlen, végül csonka példány a *m. Akad. k tárában*.

731

Várad. 1642.

Canones Ecclesiastici, In Quinque Classes Distributi, quibus Ecclesiae H. C. amplexæ in Comitatus Mosoniensi, Posoniensi, Comaromiensi, Nitriensi, Barsiensi, Hontensi, et Neogradiensi et finitimis Praesidiis à Superioribus reguntur, editi communi suffragio Ministrorum Dei in Synodo Comiathina congregatorum. Recusi et Ungarica translatione donati, sumptibus et curâ Ecclesiarum ejusdem Helveticae Confessionis in Comitatus Pest, Solt, Pilis, Nagy et Kis Heves, Tholna Székes-Fejér-vár &c. Varadini, Apud Abrahamum Kertesz Szencziensem. M.DC.XXXXII. 8r. 87 lap.

Következik külön czimlappal:

Az egyhazi jó rend-tartásoknak Irot Törvényi, Mellyek Öt Reszekben foglaltattak, Magyar nyelven penig, az edgyűgyű Praedikátorokért, és azokért-is, kik e' földön a' külső, vagy polgári rendben Patronusi az Ecclesiáknak: hogy értsék ök-is jó rend-tartásunkat és törvényinket, ki botsáttatott, Pest,

Solt, Pál, Nagy és Kis Heves, Tholna &c. Vármegyébéli Praedikátoroknak költségével. Váradon, Nyomtatott M.DC.XXXXII. 8r. 89—180 lap. *végül*: 2 sztlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Gy-Fejérvárt Ruttkányi-ktár. — Debreczeni ref. coll. — Pápai ref. coll. — (közben s végül csonkán). — Keszthelyen, a Festetics-ktárban. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten s több magánosoknál.

732

Várad. 1642.

Evangeliumok és Epistolak. A' regi keresztyenektől egész Eszteröds által lévő minden Vasárnapokra intézttetett és rendeltetett Evangeliumok és Epistolak. Az Evangeliumokból szereztetett szent Imádságokkal egyetemben. Váradon, Szenczi Kertész Abraham. M.DC.XXXXII. 12r. A—Ee 4. = 166 sztlan lev.

Nincs hozzá semmi előszó, vagy ajánlás.

M. n. Muz. — Kolozsvári ref. coll. — Zágrábi érs. ktár.

Várad. 1642.

Siderius János. Kisded Gyermekeknek való Catechismus, Az az: Rövid Kérdések, és Feleletek által való Tanítás; A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatirol. Most újonnan e' szép formában, mint régen a' jó emlékezetű Lipsiai Pal-is nyomtatta, edgynehány tudós Ember javallásából ki-botsáttatott. Váradon, Szenczi Kertész Abraham által. M.DC.XXXXII. 12r. A—D (6 levelenként) = 24 sztlan lev.

Irta SIDERIUS JÁNOS tarczali praedikator, mint az ő praefatioja bizonyítja. Egyetlen példány a *pesti egyetem ktárában*.

734

Várad. 1642.

Nyeki Vörös Mátyás. Dialogus, az az: Egy kárhozatra szakadt gazdag test és léleknek egymással való beszélgetések. Várad. 1642. 8r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 31. l. — Én e munkának sem ezen sem régibb bécsi 1636-diki kiadását nem láttam.

735

Bártfa. 1642.

Verbőczy István. Decretvm Latino-Hungaricum, sive Tripartitvm opus juris consvetudinarii incltyi regni Hungariae & Transyl-

vanæ, ac partium eidem subjectarum, unà cum Methodo Articulorum Diætaliùm, Authore STEPHANO WERBÓCZY. Huc accesserunt etiam Regulæ Juris Antiqui, Civiles et Canonice, admodùm perutiles et necessariae. az az: Magyar és Erdély Országának Törvény könyve, Irattatott WERBÓCZY ISTVAN által. Mostan ismét uijonnan és másodsor, Deákúl [s- Magyarúl, szép hasznos Regestromockal és Réguláckal meg-öregbítettett és ki-nyomtattatott. Bartphæ, Typis et sumptibus Jacobi KlószI. Anno C. 1643. 4r. 484 lap. — *Elül*: cziml., approbatio, Indexek, prologus stb. 40, *végül*: Conclusio, index verborum, carmina Hieronymi Balbi 20 szatlan lev.

Hozzá járul: Index sive Enchiridion stb. Bartphæ, Excudebat Jacobus Klósz, Anno Domini 1643. 4r A—P = 15 iv = 60 szatlan levél. (Elöl: 8 szatlan lap, Enchiridion 1—94 lap, Regulæ Juris antiqui 18 szatlan lap.)

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Kassai jogakad.

736

Bécs. 1643.

Kalendarium Az M.DC.XXXXIII. Esztendőre. TONSKI IANOS Jur: Utr: et Medic: Doctor, és Krakkai Akadémiai Mathematicus, irásából Magyaról szereztetet. Melly harmadik à Bissextilis esztendő után, Az Austriai és Magyar országai Horizonra igazitatot. Nyomtatta Béchben. Gelbhaar Gergely. 8r. A—D = 4 iv = 32 szatlan lev.

M. n. Muz.

737

Csepreg. 1643.

Evangeliumok és Epistolák. Csepreg. 1643.

Az Evang. és Epistolák bártfai 1698-diki kiadásának ajánlásában emliti Lövei Balázs, hogy «1643. esztend. el-fogyván az 1636. esztend. ki-nyomtattatott Evangeliumos könyvnek Exemplari, Csepregi Könyvnyomtato Farkas Imre, maga költsé-gével újjonnan ki-nyomtatta.»

738

Debreczen. 1643.

Kecskeméti János. Harom fő es nevezetes, esztendős innepekre valo Praedicatiok. Ugymint: Karacsonra, Husvetra, es Pünköstre. Irattattanak, KECSKEMETI JANOS, Kallai Praedikator

altal. Adattattanak ez melle, az mi Urunk Iesus Christusnak, fogantatasarol valo Praedikatiok az szent Lukats Evangelista irasanak, Cap. I. Ugyan ezen author által, Egy néhány halottas Praedicatiok-is adattattanak, kiket jámbor, Isten felfő, Keresztyén, öreg, vén, Iffiu Gyermekek temetsegekor, akar Firfiu, akar Aszszonyi-allat legyen, Praedicalhatni. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhart, 1643. Esztendőben. 8r. A—S = 18 iv = 144 sztlan levél. — *Elül*: cziml., ajánlás (Lorántfi Mihálynak) 4 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Debreczen 1615. 1621, 1624.

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban*.

739

Gy.-Fejérvár. 1643.

Catechismus Az az; A' Keresztyeni Vallasnak és Hűtnek Rővid Kérdésekben és feleletekben foglaltatott, szent írásbeli bizonyságokkal megh erőssítettett summája, avagy veleje. A' még szolni nem tudo es tsets szopo gyermetskéknek szájokbol rendelted véghez vinni a' te ditseretedet. Psal. 8. 3. Matt. 21. 16. Fejirvaratt M.DC.XXXXIII. 8r. 83 lap.

Reformatus káté külön latin czimlappal és latin szöveggel is. Ujabb kiadása: Gy.-Fejérvár 1647. 8r. ugyancsak 83 lap.

Egyetlen példány az *erd. Muzeumban*.

740

Gy.-Fejérvár. 1643.

Pathai István. Az Sacramentvmokrol Közönségessen: Es kiváltképpen az Vr vatsorajarol valo Könyvetske. Melyben Kérdéseknek és Feleleteknek formájában, az keresztyéni tökéletes és igaz Vallás, az Ur Christusnak Test ételének és Vére italának igaz értelme felől bé-foglaltatik: és minden rendbéli tévelygések ellen, Szent irasnak igaz magyarazattal valo-helyeivel meg erőssettetik. PATHAI ISTVAN Papai Prædicator által. Masodszori nyomtatás. Fejér-varatt Anno 1643. Typis & impësis Celsissimi Principis. 8r. 330 lap. — *Elül*: cziml., az olvasóhoz 6 sztlan lev.

Első kiadása: H. n. 1592. és 1593.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyet.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Lőcsei ev. gymn.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (csonkán). — *S.-pataki ref. coll.* (elül s végül csonkán). — *M.-szigeti ref. lyc.* (elül s végül csonkán). — *Lugossy Józsefnél* s többeknél.

741

Gy.-Fejervár. 1643.

Szalárdi Miklós. Az Istennek Kereszt-viselő hiveit az békeséggel való túsásra indító kevés számú Vigasztalo Szok es Azok mellé adatot Lelki Hartz, melyben az lelkes ember kételkedő elmelkedési ellen az lelki ember sz. irásból vőtt feleletekkel győződelmeskedik. A' kereszt-viselő, és bűnök miatt rőtógó hiveknek vigasztaltatásokra szem eleiben bocsattatnak SZALARDI MIKLOS által. Fejervarat 1643. esztendőben. 12r. 252 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, 5 sztlan lev.

Ajánlva Tek. és Nagys. Somlyai Bátori Sophia Aszszonnak Erdély ország fejed. asszonyának «Nagyságod Méltatlan és legh kissebik Udvari szolgája SZALARDI MIKLOS.»

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Kolozsvári ref. coll.* (közben 10 lev. hij.)

742

Kolozsvár. 1643.

Kolosi Török István. Az Eggyes életnek kedvetlen és káros voltárol, az Társal valonak gyönyörűséggel tellyes hasznárol, s = az io Gazda aszszonynak ditsiretiről iratot versek. Az Fariseus és Fukar Eneke notaiara. Ezek mellé adatott az Kakasrol vőtt Hasonlatosságban à Papok tisztiről való Enekis. A STEPHANO T. COLOSSINO. Genes. 2. 18. Nem jo embernek egyedül lenni, azokáért segitőt teremtek néki, hogy ő előtte légyen. 4r. AB = 2 iv = 8 lev. *ha teljes.*

Az első munka végén (A B2 lev. utolsó lapján) végső versszak:

Mikor ezer hatszáz negyven három folyna,
Az zöldellő Majus fogyo félben volna,
Az szép Nyárád vize naponként tisztulna,
Szerzém ez éneket hirül hogy maradna.

A B. 3. levelén következik:

Cantiuncula De natvra et Proprietatibvs Galli, et qvare svpra Templum ponatur. Quæ quondam Latinè modulata, nunc verò in Hungaricum idioma translata, datur & dedicatur fraternè Ministris verbi Dei in sede Marus, veram receptam Vnitariam Religionem profitentibus. Dnis. Amicis et Fratribus in Domino charissimis & observandis. A STEPHANO TÖRÖK COLOSSI Ministro verbi Divini in Csikszentmarton.

Anno D. 1642. die 18. 9-br. A Tékozlo fu Historiáia notáiára.

Ezen utóbbi verzeset csak három lapra terjed. — Az ennek czimében említett Csik-Szentmárton nem a csikszéki Szentmárton, hol az unitáriusoknak egyházuk soha nem volt, hanem a Marosszéken a Nyárad mellett fekvő Csik-Szent-Márton, hol az unitáriusoknak ma is virágzó egyházuk van.

Hogy e munka Kolozsvártt a régi Heltai-féle betűkkel nyomtatott, összehasonlítás után kétségtelen. A nyomtatást az első munka iratási idejére 1643-ra azért mertem tenni, mert valószínűnek tartom, hogy a szerző e kis munkát, melyet, mint maga mondja, egy nőtelenül élő jóakaró pártfogója számára irt, nem hevertette sokáig kiadatlan. Ha a nyomtatási év nem teljesen bizonyos is, annyi kétségtelen, hogy ez az első eredeti kiadás, s a löcsei 1647-diki kiadás ennek csak utánnyomata.

A czimlevél hátlapján e két költemény ajánlása áll Szentmártoni Bodó Jánostól 3 négy soros versszakban.

Egyetlen péld. az *erd. Muzeumban* (közben 2 lev. A2, A3 hijával).

743

Lőcse. 1643.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után, 1643. esztendőre. Felső Magyar Országának és rész-szerint Erdélynek-is Eghihez figyelmetesen alkalmaztatott FRÖLICH DAVID, Késmarki Astronom: által. Löcsén, Brever Lőrincz által. 16r. A—E = 5 iv = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

744

Lőcse. 1643.

Madarász Márton. A D. Sz. H. N. A' Jó, vagy kegyes élet, Es Bóldog Halál Módgyá-ról D. DANIEL SENNERT Elmelkedési Mellyeket A' keresztyének épületeért Deák nyelv-ből Magyarára fordítot. EPERJESSI, MADARASZ MARTON P. Leutschoviae, Typis Laurentij Breveri, & Suptibus Authoris. Anno: M.DC.XLIII. 12r. 250 lap. *Elül*: czimlap, ajánló levél (gróf Drugeth Homonnai Máriaának, Szécsi György Gömör vármegyei főispán özvegyének) 16 sztlan levél.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. (utolsó lev. hij.) — *Lőcsei ev. gymn.* (elül csonkán).

745

Pozsony. 1643.

Officium B. M. Virg. az-az Aszszonyunk Szűz Marianak Három külömb időre-valo Szolosmaja. Melly ki-bocháttatott Ötö-

dik Pius, és Nyólczadik Urban Pápa parancholattyából. A' Nğos Lippai György Esztergami Ersek Vrunk engedelmeből, Nyomtattatott Posonban, 1643. 8r. xxxvi és 430 lap — *Elül*: cziml. 1 levél, *végül*: lajstrom 1 levél.

Ajánlja gr. Eszterházy Juliánnának, gr. Eszterházy Miklós nádor gr. Nyári Krisztinától született leányának, a pozsonyi könyvnyomtató, Posonban Sz. Juliánna napján (febr. 16.) 1643.

M. n. Muz. (régiségtárban, ezüst tokban). — *Egri érs. ktárban.* — *Pesti egyetem* (csonkán). — *Nyitrai kegyesrendi ház.* — *Szombathelyi franc. zárda.* (elül s végül csonkán). — *Gr. Eszterházy Jánosnál* Kolozsvártt.

746

Pozsony. 1643.

Okulár Pozsony. 1643. . . .

A hely nélkül 1643-ban megjelent *Pápisták méltatlan üldözése* cz. könyvben 31—32 lapon mint «*minap*» megjelent könyv van említve e szavakkal: «'Es csak *minap*-is bocsáta-ki egy Pápista szerzetes Posonban egy kis íráskát (OKULARNAK nevezi), kiben igen emlegeti az Inquisitiót és az Euangelicusok pelengérezését s-perselését.» Ma egy példányban sem ismeretes.

747

Pozsony. 1643.

Szentgyörgyi Gergely. Elmelkedések az Örökke-valóságrol. Mellyeket P. JERONYMUS DREXELIUS a' Jesus Társaságából-való Pap. Deák nyelven irt. Es most az egygyűű Keresztyén Lelkek údvösséges tanuságáért Magyarra fordított Sz. Gy. G. N. J. S. Nyomtatták Posonban, M.DC.XLIII. Eszten-dőben. 12r. 480 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, az olvasóhoz, lajstrom 24. sztlan lev.

Ajánlva van Jakussits Annának, gr. Homonnai János országbíró nejének, «Kis-Martonban 1643. dec. 8. Szent-Györgyi Gergely, Palatinus Uram Ő Nagysága Sécetariusa.»

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Körmöczi franc. zárda.* — *Pannonhalmi apátság* (cziml. hij.). — *Soproni ev. lyc.* (elül s végül csonkán).

748

Várad. 1643.

Comenius Ámós János. Januae Linguae Latinæ Vestibulum, Primum, In usum Illustris Pædagogei Albensis Hungaricè redditum, Deinde Orthodoxarum in Hungaria Scholarum Usui accommodatum. Varadini, Apud Abrahamum Kertesz Szenci. M.DC.XXXXIII. 8r. 32 lap. — *Elül*: cziml., Candido Lectori (Piscatortól), Informatio 4 sztlan levél.

Az olvasóhoz irt latin figyelmeztetésnek, mely a czimlevél hátlapján áll, kelete :
 «Dabam è museo meo Albæ Juliæ Calendis Maji Anno M.D.C.XLI. M. Philippus
 Ludovicus Piscator.»

Kolozsvári ref. coll. — Késmárki ev. lyc. — Lugossy Józsefnél.

749

Várad. 1643.

Comenius Ámós János. Janua Linguae Latinae reserata aurea. Sive, Seminarium Linguae Latinae et Scientiarum omnium. Hoc est, Compendiosa Latinam et aliam quamlibet Linguam, unà cum Scientiarum et Artium fundamentis, perdiscendi Methodus, sub Titulis centum, Periodis mille comprehensa. Et in usum Scholae Varadiensis, iuxta Belgarum editionem postremam, accuratam et auctam, in Hungaricam linguam translata, Per STEPHANUM BENIAMIN SZILAGYI ejusdem Scholae Rectorem. — Varadini, Apud Abrahamum Szenci, 1643. 8r. 220 lap. — *Elül:* cziml., Institutio didactica és üdv. latin vers 8, *végül:* Index 6 sztlan levél.

Kolozsvári ref. coll. — Késmárki ev. lyc. — Lugossy Józsefnél (mind három helyt egybekötvé Comenius föntebbi szám alatti munkájával).

750

Várad. 1643.

Kalendariom. Froelich David Késmárki Astronomus Kalendarioma. Christus Urunk születése után M.DC.XXXXIII. esztendőre; Melly harmadik esztendő a' Bissextilis után. Magyar Országra és Erdélyre nagy figyelmetességgel alkotmazztatott. Varadon. Nyomtatta Szenci K. Abraham által. 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

751

Várad. 1643.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis Az az : Keresztyén embert Isten tettzése szerént való járásra oktató Kegyesseg Gyakorlas. Angliai nyelvből fordittatott; es most Ótödször legtisztabban ki bocsattatott. MEDGYESI PAL által Varadō nyötatta Szēptzi Abraham 1643 esz. 12r. 908 lap. — *Elül:* disz és közönséges cziml., a fordító ajánlása, előbeszéde a ker. olvasóhoz, üdvözlő versek, a szerző (Bayle Lajos) ajánlása és lajstrom 25 sztlan levél.

A leírt disz-czimlevél után, mely mint az eredeti angol kiadásban képekkel van ékesítve, következik a közönséges czimlevél:

Praxis Pietatis. az az, Keresztyén embert, Isten tettzése szerént-valo járásra igazgató Kegyesség Gyakorlas. Fordítottatott Angliai nyelvből: Es immár ötödször az e'kédiekben esett mindennémü hibáktúl meg-tisztultan, söt sok helyeken meg-is jobbultan: az Authornak szép és igen szükséges Elöl-járó-beszédével edgyütt, ki-botsáttatott ugyan MEDGYESI PAL Ur Jesus Christus edgy-ügyü Szolgája által. A jobbétások ez ötödik nyomtatásban, a' következendö level-szálon adattatnak előd-ben. I. Tim. 4. 8. A' kegyessegnek igireti vagyon.

Ajánlása, az első kiadás után változatlanul nyomtatva, Lónyai Zsigmondhoz kelt «Szinér Várallyán 20. napján Bóymás havának, 1635. eszt.» — Az ajánlás ezen kelte vitte SÁNDOR ISTVÁNT abba a tévedésbe, hogy Medgyesi ezen fordításának első kiadását 1635-re s Lőcsére tegye, hihetöleg valamely czimlaptalan csonka példány után, *M. könyvesház 27. l.* — Sándor István ezen tévedése után teszi ezen 908 lapra terjedő váradí 1643-diki kiadást ugyancsak Lőcse 1635-re a *Catalogus Bibliothecae Szechenyianae Tom. I. Pars. I. 77. l.*, minthogy a m. n. muzeumi Széchényi-könyvtár példányában a diszczimlap, melyen a nyomtatási hely és év föl van téve, hiányzott és hiányzik.

Ezt a váradí kiadást helytelenül teszi 1625-re MILLER, *Fragm. vet. Typographiae. M. Varadiensis 34. l.*

Régibb kiadásai: 1, Debreczen 1636. — 2, Lőcse. 1638. — 3, Bártfa. 1640. — 4, Lőcse. 1641., mind 12r.

Teljesen ép péld. az *erd. Muzeumban.* — A disz-czimlap nélkül megvan a *m. n. Muzeumban*, a *pesti egyetemben*, a *kolozsvári, s.-pataki, m.-vásárhelyi* és *pápai ref. coll.* ktáraiban.

752

Várad. 1643.

Az Sacramentumok ki-szolgáltatásának, az Hazasok és Birák Meg-esküttetésének, és az bűnből meg-térteknek Bé-vételének bizonyos módgya és rendi; Melly mellé adattattak reggeli és estvéli szokot Könyörgések-is, az Ecclesiának közönséges hasznára. Nyomtatott Varadon, Szenczi Kertesz Abraham által, 1643 Esztendőben. 4r. 52 lap. — *Elül*: cziml. és praefatio («Georgius Paxi, Ecclesiastes Petro-P. Ketskémethini» aláírással) 2 szltan levél.

M. n. Muz.

753

H. n. 1643.

Papistak meltatlan üldözése a' vallasert. Mely E' Kérdésben magyaráztatik-meg: Ha Szabad-è valakit (és nevezet-szerint a' Pádistáknak az Euangelicusokat) erőszakkal, Vallásra kényszeríteni? Kinek alkalmatosságával az-is szem-eleiben adatik: Micsoda mesterségekkel és kényszergetésekkel szokták (most főképpen) a Pádisták, az Euangélicusokat a' magok Vallására haj-

tani. *Esaiæ* LIX. v. iv. *Nemo est qui clamet pro justitia, et nemo qui disceptet pro fide. Anno 1643. 12r. Cziml., olvasóhoz és szöveg 101 lap.*

Irta egy magát meg nem nevező magyar evangelicus, hitfelei figyelmeztetésére. — Czáfolja benne különösen a Veresmarti Mihály pozsonyi kanonok s a II. Ferdinánd alatt szerepelt Carafa munkáiban fejtegetett eretneküldözési elveket. Nevezetes a mit 6. 7. l. a Veresmarti Pozsonyban 1643-ban nyomtatott Intő és Tanító Leveléről mond, hogy t. i. «a mint nyilván mondják, e könyvet a posoni országos gyűlésben, minden kérés nélkül, ő maga sákkal hordatván fel az ország házához, elől utól mindeneknek, nevezet szerint pedig az Evangelicusoknak nagy bőven osztogatta és egész Magyarországot véle be töltötte.» — *Ipolyi Arnold, Veresmarti Mihály élete és munkái* 451. l. e névtelen munka szerzőjének Keresztúri Pált, I. Rákóczi György udvari papját, gyanítja.

Második kiadása: N.-Várad. 1657.

Pesti ref. coll. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

754

Bártfa. 1644.

Kassai András. *Centuria Quæstionum duabus minus, de gratiosa servatoris nostri passione.* az az: Kettő-hián Száz Keresztyén Kérdések, Rövid és együgyű Feleleteckel az mi Idvözítő Urunk Jesus Christusnak Drágalátos szenvedéséről és haláláról, (utólyán az szenvedés Historiájának hozzá-adásával: Item, egy Generalis Theoria-szerént irot Prædikátiual.) Es az Isten Igeje s-vigasztalása szeretőinek üdvösseges oktatásokra nyomásban készítettet CASSAI ANDRAS Uyfalui Ecclesiának Prædikátora által. ANNO Pro nobIs passVs ac MortVVs, IstIs In angVstIIs Defendet nos; az az: KI mI érettVnk szenvedet S-meg-hólt tarcsa-meg életVnket. = (1644). Bártfan, Nyomtattot Klősz Jakab által, 4r. 115 lap. — *Elül:* Cziml., ajánlás, latin és magyar versek 6, *végül:* mut. tábla 2 sztlan levél.

Az ajánlás Nagy-Tárkányi Tárkányi Istvánnak «Adatot Vyfaluban, Szent Mihály Hav. első napján. Ez utólsó üdőnek M.DC.XXXXIV. esztendejében.»

Egyetlen példány a *M. Akad. ktárában.*

755

Bártfa. 1644.

Kassai András. *Vigasztalással tellyes prædicatio az özvegységnek sanyaru allapattyarol, Melyben megtanulhattyak az özvegyek; kivel es miben bizhattyak magokat: És mit cselekedet az Ur Isten gyakorta azokban, és ma-is mit akar cselekedni, végére mehetnek.* Irattatot CASSAI ANDRAS Vyfaluy Ecclesiának

Praedicatora által Anno M.DC.XLIIII. Nyomtattatot Bartphan
Khlósz Jakab által. 8r. 72 lap.— *Elül.*: cziml. ajánlás 6 sztlan lev.
Egyetlen péld. a *soproni ev. lyc. ktárában.*

756

Bécs. 1644.

Hajnal Mátyás. Jésus szent szive képekkel, énekekkel s imádsá-
gokkal. Bécs. 1644. 12r.

Igy adja e könyv czimét SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 32. l.

Első kiadás: Bécs. 1629. — 2. Pozsony. 1642.

757

Bécs. 1644.

Kalendariom. 1644. esztendőre Bécs. 8r. A—
D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Ajánlja a nyomdász Gelbhaar Gergely Szentkirályi Clara Aszszonynak, az Nagy-
Szombati Sz. Clára Szerzetiben levő szűzek Abbatissájának, az egész Conventtel.

Csonkán, 2 első levele hiával, megvan a *csornai prépostság ktárában.*

758

Debreczen. 1644.

Margitai Péter. Temetéskorra valo Praedikatiok, Mellyeket Amaz
Boldogh emlekezetű MARGITAI PETER, Egyszer is mászor-is
Egynehany fő Ecclesiákban temetéskor Praedikállot. Mostan
penigh halálának utánna Másodszor-is Ujjonnan az hiveknek
éppületekre ki-bocsáttattak. Debreczenben, Nyomtatta Fodo-
rik Menyhart, Anno 1644. 8r. 391 lap. — *Elül.*: cziml., előlj.
beszéd. ad lectorem (Margithai Pétertől), Thornai Gáspár és
Medgyesi Pál debreczeni tanítók üdvözlő versei a kiadóhoz,
Keresszegi István superintendenshez 4 sztlan levél; *végül*: mut.
tábla és index. 9 sztlan lap.

Első kiadása: Debreczen. 1632.

M. n. Muz. — *Pesti ref. coll.* (cziml. hij.). — *Pápai ref. coll.* (végül az
index néhány lev. hij.) — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban.*

759

Frankfurt. 1644.

Szenczi Molnár Albert. Dictionarivm. Vngarico-Latinum. Innu-
meris vocibus Ungaricis formvlisque loquendi Latine redditus,
Nunc tertium locupletatum; Cui inspersa sunt vsitatiora Pro-
verbia Ungarica, cum aequipollentibus Adagiis Latinis: Qvæ

omnita sub initiali, vel praecipua Adagionis Vngaricae voce facile reperiuntur. Authore ALBERTO MOLNAR SZENCIENSI. Francofurti, Typis Antonii Hvmmii, Sumptibus Wolffgangi Endteri: Anno M.DC.XLIV. 8r. 368 lap. — Hozzá járúl: Syllecta Scolastica. Norbergae, 1644. 8r. 44 lap. — Institutio Juventutis in paedagogiis Illustribus Inferioris Palatinatus. U. o. u. a. 63 lap.

Később kiadásai: Nürnberg. 1604. — Hanau. 1611. — Heidelberg. 1621.

M. n. Muz. — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Lőcsei ev. gymn.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Kassai jogakad.* (végül az Institutio Juventutis utolsó lapja hij). — *Csornai prep. ktárában* (az Institutio a 28-dik lap után szakad meg). — *Csetneken a somori ev. esp. ktárában.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Lugossy Józsefnél Debreczenben.* — Mind ezen példányok egy kötetben vannak Szenczi Molnár Albert Lexicon Latino-Graeco-Ungaricumjával, melyet láss alább: *Frankfurt.* 1645.

760

Kolozsvár. 1644.

Kósa János (Várfalvi). Catechesis. Az Üdvössegnek Fundamentomáról rövid kérdezkedés az Szent Irás szerint, az kisdedeknek a' Tudományban és az Urnak szolgáltyában és félelmében való fel nevelésére. VÁRFALVI KOSA JÁNOS által irattatott. Kolozsvárban nyomtattatott Heltai Gáspár Műhelyében 1644. 12r. 6 lap.

Leirja KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS, *Hist. Typogr. Unitar. Trans. cz.* kéziratában 20 l. — Ma egy példányban sem ismeretes.

761

Lőcse. 1644.

(Biblia). Az mi Urunk Jesus Christusnak Uy Testamentoma: Mellyben vadnak az Evangelisták könyvei, az Apastalok cselekedeti és Leveli, az Sz. Janos Jelenésével edgybe. Matth. 17. v. 5. Ez az én szerelmes fiam, kiben meg-nyugottam, ötet halgasátok. Lőcsön nyomtattatott Brevér Lőrincz által. 1644. 12r. 1067 lap.

Nincs hozzá semmi előszó, sem index.

Pesti egyetem. — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. ktárában.* — *Lugossy Józsefnél.*

762

Pozsony. 1644.

Eszterházi Miklós (Gróf). A Magyar-Országi Palatinusnak, Grof Eszterhazi Miklosnak, Rákóczi György Erdélyi Fejede-

lemnek irt egy-nehány Intö Leveleinek igaz Pariája. Posonban M.DC.XLIV. Esztendőben. 4r. 44 lap.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem* (Kaprinai nyomtatott Analectái között). — *Soproni ev. lyc.* — Megvult *Nagy István ktárában* is.

763

Pozsony. 1644.

(**Nyéki Vörös Mátyás**). Tintinnabulum Tripudiantium, az az, A földi részeg szerenchenek es dichőségnek alhatatlan lakodalmaban Tombolók jóra intő Chengettyűje. Posonban, 1644.

Első kiadása: Posony. 1636.

Ezen eddig egy példányban sem ismert kiadás megvult a *gömöri ev. esperesség ktárában* Rozsnyón, melynek pontosan szerkesztett catalogusából irtam ki a czimet; magát a könyvet azonban, melynek könyvtári jegye Aa. 8., ott 1876-ban a leggondosabb kutatás után sem sikerült föltalálni.

764

Várad. 1644.

Laskai János. Hittúl-szakadasnak tellyes meg-orvoslása. Mellyet Az Álhatatosoknak és El-esteknek javokra, három könyvekben le-írt VEDELIVS MIKLOS Genevai Prédikátor és Professor. És újonnan Azonoknak hasznokra Deákból Magyarrá fordított LASKAI JANOS. Varadon Nyomtatott Szenci Abraham által, M.DC.XLIV. 12r. 464 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, 8 sztlan lev.

Ajánlva van Gr. Bethlen Istvánnak.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Székely-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. és az ajánlás néhány levele kézirattal pótolva). — *Pesti ref. coll.* (cziml. hij.).

765

Várad. 1644.

Laskai János. Jesus Kiralysaga; Melynek Idvességes birodalma alá, hat-ható erősségekkel intettetnek, ki-vált-képpen az Erdelyi Proselyta Sidok. LASKAI JANOS által Varadon, Nyomtatta Szenczi K. Abraham. 1644. 12r. 152 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz 12, *végül*: mut. tábla 2 sztlan levél.

Ajánlva van Iktári gróf Bethlen Péternek, Hunyad és Máramaros vármegye főispánjának.

Egyetlen példány a *m. Akad. ktárában*.

766

Amsterdam. 1645.

Károlyi Gáspár. Szent Biblia az az: Istennek Ó és Uy Testamentomában foglaltatot egész szent Irás. Magyar nyelvre fordítatott CÁROLI GÁSPÁR által. Es mostan Negyedszer, a Franciái nótákra MOLNÁR ALBERTVI rendelt Sóltár Könyvel, Palatinátusi Catechismussal, s egy-házi könyörgéseknek és Ceremoniáknak formáival egyetembe ki botsattatott, a Belgiomi Académiákban tanuló Magyaroknak forgolodások által. Amstelodámban Iansónius Iános Költségével 1645 esztendőben. 8r. Ó Testam. 1001 l. — Apocryphus könyvek 238 l. — Uj Testam. (külön czimlappal) 321 l. — Sz. David zsoltárai, catechismus, könyörgések stb. (külön czimlappal) 150 l. — *Elül*: Cziml., az olvasóhoz, tábla, nyomt. hibák, 6 szatlan lev.

Károlyi Gáspár bibliai fordításának ezt megelőző régibb kiadásai: 1, Vizsoly 1590—1591. — 2, Hanau. 1608. — 3, Oppenheim 1612.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (Bornemisza Anna erd. fejedelemszszony példánya sajátkezű beírásaival, melyeket közöltem *Erd. Muzeumegylet Évkönyvei V. köt.* 120. l.). — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pozsonyi káptalan.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (az előzmények hij.). — Rima-Szombaton a *kis-honti ev. esp. ktárban.* — *Szász Domokosnál* Kolozsvártt.

767

Bártfa. 1645.

Weber János. Amuletum, az az: Rövid és szükséges oktatás a' Dög-halálról, szerzettet WEBER JANOSTOL Eperjesi Patikarius-tól. Sirach: 38. v. 8. A' Patikarios Orvasságokat csinál, és ennek az ő munkáinak soha nincsen vége, és ő általa sok jó szerzettetik ez földnek színén. Bartfan. Klósz Jakab által, 1645. Eszt. 12r. 144 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasónak, versek 10 levél és 1 tábla; *végül*: 1 szatlan lev.

M. Akad. — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

768

Bécs. 1645.

Eszterházi Miklós. A' Magyar-országi Palatinusnak, Graf ESZTERHAZI MIKLOSNAK, Rakoczi György Erdélyi Fejedeleme-nek írt egy-nehány Intő Leveleinek igaz Páriája. Nyomtatta Béchben a' Koloniaj Vduarban Kosmerovius Mate. Anno M.DC.XLV. 4r. 120 lap. — *Elül*: cziml. 1 szatlan lev.

M. n. Muz. (4 utolsó lev. hij.). — *Bécsi csász. ktár.* — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.*

769

Bécs. 1645.

Eszterházi Miklós. A' Magyar-Orszagi Palatinusnak, Grof Eszterhazi Miklosnak, Lonyai Sigmondhoz, és némelly Vármegyékhez irt egy-nehány Leveleinek igaz Pariája. Nyomtatta Béchben a' Kolonjai Udvarban Kosmerovius Mate. Anno M.DC.XLV. 4r. 69 lap.

A főntebbi számmal egy kötetben megvan a *M. Akad., bécsi csász., erd. muzeumi, pesti egyetemi* és m.-v. *Teleki-ktárban*. — Ez a darab maga megvolt *Nagy István ktárában* is (*Catalogue* 1870. 31. l.).

770

Bécs. 1645.

Krakai Kalendarium Könyv, a' Béczi látásnak hattározattia szerint Christus születése vtán. Az M.DC.XXXV. esztendőre igazítatot. Jablonski Miklos Krakai Mathematicus által. (*Magyarország czimere.*) Niomtatta Béchben Gelbhaar Gergely. 8r. A—D₄ = 28 sztlan levél.

Csornai prépostság könyvtárában.

771

Gyula-Fejérvár. 1645.

Apafi Mihály. Az egész kereztényi vallásnak rövid Fundamentomi. Megint Kétségbenesés ellen való egynéhány lelki vigasztalások. Te pedig maragy meg azokban az mellyeket tanultál, és hogy gyermekségedtől fogva tudtad a' Szent irást, a' mely téged böltsé tehet az idvösségre, a' Jésus Christusban való hitnek általa. 2 Tim. 3. v. 14. & 15. Gyula-Fejirvaratt M.DC.XLV. 8r. A—E₂ = 34 sztlan levél. — *Végül*: szent írásbéli erőssegek es bizonsagok 10 sztlan lev.

Ajánlja Petki Borbálának, Apafi György özvegyének, «mint szerelmes Annyának APAFI MIHÁLY». — Az együgyű kegyes olvasóhoz, kelt «Gyula-Fejirvaratt 1. die Julij. 1645. APAFI MIHÁLY».

Első, eredeti kiadása ezen munkának, mely eddig csak újabb kiadásában H. n. 1753. 8r. volt ismeretes.

Erd. Muz. — Kolozsvári r. cath. lyc.

772

Gyula-Fejérvár. 1645.

Geleji Katona István. Titkok titka. Az az: Az öröktől fogva magától ő-szinte való, és meg-oszladozhatatlan egységű Jehovai természetben lévő, és élő, állatval, hatalomval, és méltosággal

egyenlő Elohim személyeknek, háromi többségek felől való mennyei titkos tudomány. Melly az ov, és uj Testamentumoki kétségtelen igazságu, Isten-ihlette [szent-írásokból, az üdvösségre elégségesen ki-nyilatkoztatik, el-rontathatatlanul meg-erössítettik, és a' Régiek helyébe' minapében támadott uj Tévelygőknek, s' nevezet szerint ENYEDI GYÖRGYnek, testi okoskodásitol, agyas tsavargásitol, és színes magyarázatitol, s fortélyos ellen-vetésitol vastagon meg-oltalmaztatik, Es, imé, azon egy igaz Jehovah Istennek, az Atyanak, Fiunak, és Szent-Leleknek, ditsőségére, a' Magyar Keresztyénségnek az igaz Isteni-isméretben való gyarapodására, s' az ellen-káromkodoknak pedig szájak-bé-dugattatására minden olvasni akarokval Istenes kegyességből és atyafisagos szeretetből közöltetik. GELEJI KATONA ISTVANTOL, Az Erdély országi igaz Keresztyén Ekklesiáknak Püspökjöktől, és a' Gyula-Fejir-varinak első rendű Tanitójától. Ki-nyomtatott Gyula-Fejir-varatt, az igenek meg-testesülesenek M.DC.XLV. esztendejében. 4r. 1073 lap. — *Elül*: Cziml., ajánlás, a kegyes olvasóhoz, mut. tábla 5 iv = 20 sztlan lev. *végül*: II. III. IV. mut. tábla 45 $\frac{1}{2}$ lev. = 91 sztlan lap.

Ajánlva van I. Rákóczi György erdélyi fejedelemnek.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (3 péld.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *M.-szigeteli ref. lyc.* — *Százvárosi ref. gymn.* — *Rozsnyón a gömöri ev. esp. ktárában.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (végül csonkán). — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Megvolt Nagy István ktárában* is.

773

Gyula-Fejérvár. 1645.

Geleji Katona István. Magyar Gramatikatska A'vagy, Az igaz magyar irásban, és szollásban kívántato néhány szükséges Observatiok. Mellyeket irogatási, és elmélkedési között, egyszer másszor eszében szedegetett, meg-jegyegetett, és Magyar munkájiban, főbb-képpen a Titkok-Titkában, követett is, és egyként a' maga irásának, és szollásának mentségére, s más-ként pedig a' Magyarságon kapdoso elmés iffjuságnak oktattatására, ki-botsátott, GELEJI KATONA ISTVAN, Erdélyi Orthodoxus Püspök, és egygyik Fejir-vári Lelki Pasztor. Ki-nyomtatott Gyula-Fejir-Váratt A. D. M,CD. (így DC. helyett) XLV. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan levél.

Ezen munka az előbbi szám alattihoz mellékelve s azzal egy kötetben jelent meg. Példányai csakugyan a «Titkok Titká»-val egy kötetben található a fön-
tebbi szám alatt említett könyvtárakban, kivéve N.-Kőröst és S.-Patakot, hol ezen
melléklet hiányzik. — Ellenben önállóan megvan a Magyar Grammatikácska a
lőcsei evang. gymn. és Schlauch Lőrincz szathmári püspök ktárában.

774

Gyula-Fejérvár. 1645.

Medgyesi Pál. Egő Szövetnek, avagy Edgy nehéz de igen szük-
séges és hasznos Kérdésnek (mely az Sz. Irásnak isteni méltó-
sága felől vagyon) világos és rövid meg-fejtése; Minden hivek-
nek és kiváltképpen az Catholicusoknak hasznokra. M. P. által.
Nyomtatott 1645. Esztend. 12r. 151 lap.

Betli összehasonlítása után bizonyos, hogy ez a könyv gyula-fejérvári nyom-
tatvány. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 34. l. fölhozza ezen könyvet H. n.
1648-ra is, alighanem csak tévedésből; 1648-diki példányt sehol nem láttam.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Lugossy Józsefnél.

775

Gyula-Fejérvár. 1645.

Medgyesi Pál. Lelki A Be-Ce Az Christus Oskolájában az alsó
Rendben bé állatandó Tsetsemőknek Közönségessen; Kivált-
képpen pedig az méltóságos kegyes Fejedelem-Aszszonynak
Lorantfi Susannának, approbb Tseledgyenek, hasznokra. Edgy
Istenfélő tudos Anglus Tanétónak Irásából fordettatott. Fejér-
varat Anno 1645. Typis et Impēsis Celsissimæ Principis 8r. 56
lap; *végül*: Könyörgések 2 szltan levél.

A Lorántfi Susánnának szóló ajánlás végén: «Nagyságodnak alazatos lelki
szolgája MEDGYESI PÁL.»

Első eredeti kiadás. Ujabb kiadásai: H. n. 1648. S.-Patak 1652. és Keresd.
1684.

Egyetlen példánya a *kolozsvári r. cath. lyc. ktárában* (Patai István A Sacra-
mentomokrol Gy.-Fejérvár 1642. csonka példánya után kötve).

776

Frankfurt. 1645.

Molnár Albert (Szenczi). Lexicon Latino-Graeco-Ungaricum,
Jam recens quartâ curâ recognitum, innumeris pene dictionibus
ac versibus, Syllabarum quantitates indicantibus adauctum, et
ita elaboratum, ut ex eo Latinarum dictionum genera, modus
declinandi et conjugandi, tanquam ex Thesauro depromi pos-
sint. Item Dictionarium Ungarico Latinum. Infinitis vocibus lo-
quendique formulis ac proverbiiis Ungarico-Latinis locupletatum.

Authore ALBERTO MOLNAR SZENCIENSI. Adjecti sunt ad finem libri Indices Chronographici et Chronologici studiosis utiles ac necessarii. Item Syllecta scholastica clarorum Virorum, Quorum catalogum exhibet frontispicium Syllectorum. Quae et separatim vendi possunt. Cum Privilegio Sacrae Caesareae Majestatis. Francofurti ad Moenum. Typis Antonii Hummii. Impensis Wolfgangi Endteri, Civis et Bibliopolae Noribergensis. Anno M.DC.XLV. 8r. 1030 lap. — *Elül*: cziml. s a használt auctorok névsora 2 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Nürnberg. 1604. — Hanau. 1611. — Heidelberg. 1621.

M. n. Muz. — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Lőcsei ev. gymn.* — *Kassai jogakad.* (csonkán 49—1030 l.). — Csetneken a *gömöri ev. esp. ktárában.* — *Csornai prép.* (csonkán 805—1030 l.). — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Lugossy főzsefnél* Debreczenben. — *Erd. Muz.* (elül s végül csonkán).

777

Lőcse. 1645.

Kalendariom (Uy és O); Christus Urunk születése után, 1645. Esztendőre való, Magyar Országra, Szepességre és rész szerint Erdely Országra-is nagy figyelmetességgel alkotmazzott. FRŐLICH DAVID, Immar 22. Esztendei Practicus Astronomus által. Lőcsen, Brevér Lőrincz által. 16r. A—E = 5 iv = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

778

(Nagy-Szombat). 1645.

Kerti Fábían. Maria Aetermitatis Beatæ Porta Sancta. az az, Maria Az Boldog Örökke-Valoságnak Szent Aitaja Mellyet maga költésével Nyomtattatott, és a' Jesus Tarsasaganak gondviselése alatt, a' Nagy-Sombati és Győri Collegiumban levő Boldog Szűz Maria Congregatioinak ajándékozott 1645. esztendőben. A' Tisztelendő és Böcsületes KERTI FABIÁN. Pap. Weszprémi Kanonok, és Szalai Esperest. 12r. 188 lap. — *Elül*: czimlap, ajánlás 4 sztlan lev.

Vajon azonos-e e könyv azzal, melyet SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 34. l. Epitome Pietatis Marianae czim alatt mint lőcsei 1647-diki nyomtatványt említ, s melyet Horányi szerint Sámbar Mátyás jésuita irt, meg nem határozhatom.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktárában.*

Geleji Katona István. Valtság-Titka. az az: Az örök igenek, a' Meg-válto Messiás Christus Jesusnak. a választatott hivekért, a' profeciák szerént, az údönek tellyességében valo meg-testesülése, születése, környül-metéltetése, szenyvedési, halála, eltemettetése, fel-támadása, menyben-menése, Attya jobjára-ülése, és Sz. Lelket küldése felől valo Keresztyéni titkos tudomány. Melylynek igazsaga az esztendőt-szakai Het jeles üdnepekre: Adventre, Nagy-Karátsonra, Kis-Karátsonra, Nagy-hétre, Husvétre, Aldofo-Tsetertekre (a' mint öket hívják) és Pünköstre valo Predicaciokban, a' derék szent írásokból erössen meg-bizonyittatik, és a' Tévelygőknek, ugy-mint Sidoknak, Socinianusoknak, Blandradistáknak, Pádistáknak, Lutheranus atyafiaknak, és egyebeknek ellenkező vélekedésik meg-czáfoltatnak. Es a' Magyar hiveknek, mind az honn-tanult fél-szerű Egy-házi szolgálknak, az Urban szerelmes attya-fiainak, segedelmekre, s' mind az írást olvasni tudo külső rendű kegyes embereknek az igaz Keresztyéni vallásban valo öregbülésekre, és az ellenkezők ellen valo fel-fegyverkeztetésekre ki-botsáttatik **GELEJI KATONA ISTVAN**, Az Erdély-országi Magyar Reformatus Tánitóknek Püspökjök, és a' Gyula-Fejir-vári Evangelicus Keresztyéneknek Lelki Pásztorok, által. Ki-nyomtatott Varadon, Szenci K. Abraham által. Az Igének meg-testesülése után M.DC.XLV. eszt. 4r. 1244 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz és I. mut. tábla 42, *végül*: II. III. mut. tábla 34 sztlan lev.

Ajánlva van I. Rákóczi György erd. fejedelemnek.

II. része: Várad. 1647. — III. része: Várad. 1649.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — Gy.-fejir-vári *Batthidnyi-ktár* (cziml. hij.). — *Pesti egyetem.* — *Egri érs. ktár.* — *Pesti ref. coll.* (csonkán). — *Debreczeni ref. coll.* (elül csonkán). — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vdsárh. ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (2 péld.) — *Kecskeméti ref. coll.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (elül csonkán). — *M.-szigei ref. lyc.* (végül csonkán). — *Lugossy Józsefnél* (csonkán) s magánosoknál több példány.

Kereszturi Pál. Lelki Legeltetes, az az: A' David Kiraly XXIII Soltaranak rövid magyarázattya, mellyet foglalt-bé tizen-két Prédikációban A' Jépus Christusnak alázatos szolgálja **KERESZTURI**

PAL. Varadon, Nyomtatta Szenci Kertész Abraham, M.DC.XXXV.
Eszt. 4r. 127 lap. — *Elül*: cziml. és ajánlás 2 sztlan levél.

Ajánlva van Lorántfi Zsuzsánna fejedelemasszonynak.

Ujabb kiadása: Várad. 1649.

M. n. Muz. (cziml. és ajánlás hij.). — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* — (utolsó lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* (elül 5 lev. hij.).

781

Várad. 1645.

Kereszturi Pál. A keresztségről egy prédikáció, mellyet mondott el Gyula-Fejérváron Sz. György havának második napján 1645-dik eszt., mikor Rákótzai Ferencz az ifju Rákótzai György fia, meg-kereszteltetnék. Várad. 1645. 4r.

Igy említi BOD PÉTER, *M. Athénás 139. l.* s utána SÁNDOR ISTVÁN *M. kház 33. l.* és MILLER, *Fragm. vet. typogr. M. Varadinensis 38. l.*

782

Várad. 1645.

Triumphus Fidei, az az : a nagy probak es keserteteken az igaz hitnek győzedelme. Melly praedikáltatott a' Váradí temető kertben 3. die Januar. horâ 10. 1645 esztendőben; Az Nemes és szemérmes Szűznek Varadi Judithnak Az Nemes és Nemzetes Varadi Miklosnak, Mostan A' méltóságos Erdélyi Fejedelemnek Váradí Harminczadossának; egyszer s mind a' Tekintetes és Nágos Iktari Bethlen Catharina Asszonyinak, a' Tekintetes és Nágos Albési Zolyomi Dávidnak Hites-Társának, minden javainak Praefectussának: szerelmes egygyetlen egy leányának teste felett. I. Johan. 5. v. 4. Ez a diadalom, melly meg győzte e' világot. tudni-illik a' mi Hitünk. Roman. 8. v. 37. Sőt inkább mind ezekben diadalmasoknál fellyebb valók vagyunk. Nyomtatott Váradon Szenci Abraham által, 1645. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél.

Hozzá járul: Váradí Miklosnak Mostan Praefectussának szerelmes Házastársán: Banrevi Ersebeten, Es négy szép magzatin, ugy-mint Varadi Annan, Judithon, Ersokon, Gaboron való keserves könyhullatása, siralma (Versekben) C iv = 4 sztlan levél (az utolsó levél üres).

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld., egyikből C1 lev. hij.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.*

783

Amsterdam. 1646.

Károlyi Gáspár. A mi Urunk Jésus Christvsnak Uy Testam-
toma. Magyar Nyelvre fordítottatott CAROLJ GÁSPÁR által. Es
mostan Ujjonnan e' kiseded formában ki botsáttatott az Belgiomi
Academiákban Tanulo Magyaroknak forgolodások által. Am-
stelodámban, Nyomtattatott Jansonivs Janos által M.DC.XLVI.
12r. 819 lap.

Gyula-fejérvári *Batthiányi-ktárban* (28 első lapja hiányzik ; czimlapja kézirat-
tal hiven pótolva).

784

Bécs. 1646.

Krakai Kalendarium Könyv, a' Béczi Prospectus szerint vrunk
születése vtán, az M.DC.XXXXVI. esztendőre rendeltet. Jab-
lonski Miklos Krakai Mathematicus által. (*Magyarország czi-
merc.*) Nyomtatta Béchben. Gelbhaar Gergely. 8r. A—D₃ =
27 sztlan levél.

M. n. Muz. — Csornai prép. ktárában.

785

Gy.-Fejérvár. 1646.

Lelki Temjenező, Mellyben a' szűv-béli kegyes buzgosagnak
tűzétől fel gyulasztatott áhítatos könyörgésnek kédves illatu
fűstőletivel az Istennek rettenetesen fel-gerjedt haragja engesz-
teltetik, és az ő tőle ki-jövt sűrűven öldöklő tsapás a' holtak
és élők között állo hivektől enyhítettetik. Gyula-Fejir-Varatt
M.DC.XLVI. dögős esztendőben. 8r. A iv = 8 sztlan lev.

Erd. Muz. (gr. Teleki Domokos gerneszezi könyvtárából).

786

Gy.-Fejérvár. 1646.

(**Wendelinus Marcus Fridericus.**) Medvlla priscæ puræque
Latinitatis, Quâ omnes lingvæ Latinæ idiotismi è purioribus et
classicis omnibus scriptoribus, quorum in Scholis admittitur
autoritas; plenè planèque; secundū seriem verborum et particu-
larum omnium, repræsentantur, ita ut copiosior, quam ante
hâc, Phrasiologia exhibeatur, discentium studiis usibusque,
accommodatissima. Denuò Impressa Albæ Juliæ Typis Celsis-
simi Principis. M.DC.XLVI. 12r. 561 lap. — *Elül*: cziml. præ-
fatio, benevolo lectori 10, *végül*: Index 23 sztlan levél.

A latin szavak és kifejezések magyarul vannak benne értelmezve. — Kiadta BISTERFELD JÁNOS HENRIK gy.-fejérvári tanár.

Debreczeni ref. coll. — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij., a 216. lappal megszakad).

787

Várad. 1646.

Temetesi Pompa, Melly az Tekintetes es Nagysagos Nehai Groff Iktari Bethlen Peternek, Hunyad Es Maramaros Vármegyéknek örökös Fő Ispánnyanak, 1646 esztendőben, Kis-Aszszony havának harmadik napján, Bánban meg-hidegedett testének Liskafalváról Nyir-Bátorban, temetésének helyére valo meg-indítástól fogva, az földben el-takarittatásáig, celebráltatott. Varadon, Nyomtattatott Szenci Kertesz Abraham által. M.DC.XLVI. esztendőben. 4r. 183 lap.

Tartalma: 1. Halotti predikatio Liskafalván Liptó vmben 1646. oct. 22. SZATHMÁRI LÁZÁR MIKLÓS szathmári predikátortól. — 2. Funebris Oratio STEPHANI BENJAMIN SZILAGYI in pago Liskafalva iuxta Rosenbergam. 21. Oct. 1646. — 3. SZATHMÁRI LÁZÁR MIKLÓS 2-dik pred. Liptó vármegyében Lutsinán 24. oct. 1646. — 4. SÉLYEI BALOG ISTVÁN huszti predikátor pred. Sáros vármegyében Sz. Mihályon 1646. 28. oct. — 5. UGYANATTÓL Szántón oct. 31. — 6. SZATHMÁRI L. MIKLÓSTÓL Nyiregyházán 2. nov. — 7. DOBRAI BÁLINT ecsedi pred.-tól, Báthorban nov. 2. — 8. HODÁSZI MIKLÓSTÓL u. ott. 1646. nov. 3. — 9. VERÉCZI FERENCZ sáros-pataki prédikátortól 4. nov. — 10. CSULAJI GYÖRGY, I. Rákóczi György fejedelem udv. papjától 4. nov. — 11. Oratio funebris (latinul). — 12. HODÁSZI MIKLÓSTÓL Jankafalván 1646. 29. nov. lött predikatio Zólyomi Miklós özvegy Daróczi Zsófia felett.

M. n. Muz. — *M. Akad.* (3 péld.). — *Erd. Muz.* (2 péld.). — *Pesti egyetem.* — *M.-vásárh. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (3 ép, 2 csonka péld.). — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Kecskeméti ref. coll.* (utolsó lev. hij.). — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. hij.). — *Enyedi ref. coll.* (utolsó 5 lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* s magánosoknál több péld.

788

Bécs. 1647.

Krakai Kalendarium Könyv, à Bécsi Prospectus szerint urunk születése után. Az M.DC.XXXXVII. Esztendőre rendeltet. JABLONSKI MIKLÓS krakai Mathematicus által. (*Magyarország czimere.*) Nyomtatta Béchben Gelbhaar Gergely. 8r. A—D7 = 31 sztlan levél.

Ajánlja latinul Gelbhaar György nyomdász gr. Draskovics János nádornak.

M. Akad. — *Csornai prépostság ktárában.*

789

Debreczen. 1647.

Halotti beszéd Bocskai Ferencz felett. Debreczen. 1647.Igy adja a czimet SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 33. l.

790

Gyula-Fejérvár. 1647.

Catechismus Az az; A' Keresztyeni vallásnak és Hűtnék Rövid Kérdésekben és feleletekben foglaltatott, szent írásbéli bizonyságokkal meg-erössítettett summája, avagy veleje. A' még szolni nem tudo és tsets szopo gyermetskéknek szájokból rendelted véghez vinni a' te ditséretedet. Psal. 8. 3. Matt. 21. 16. Fejér Váratt M.DC.XLVII. 8r. 83 lap. (latin-magyar szöveggel).

Régibb kiadása : Gyula-Fejérvár 1643. 8r. ugyancsak 83 lap.
Debreczeni ref. coll.

791

Gyula-Fejérvár. 1647.

Kászoni János. Rövid Igazgatas A' Nemes Magyar Országnak és hozzá tartozo Részeknek szokott Teorveny Folyasirol Mellyet Nemzetes Veres-Marthi Ciko Mihaly Uram Keresere Deákból Magyar nyelvre fordított Kaszoni Janos Váradgyán. Nyomtattott, azon Ciko Mihály V. költségén, Gyula-Fejér-váratt Brassai Major Marthon által. 1647. esztendőben. 4r. 302 lap. — *Elül*: Cziml. előbeszéd, az olvasóhoz 4; *végül*: nyomt. hibák 2 sztlan levél.

Ajánlva van Czikó Mihálynak a fejedelem gy.-fejérvári udvarbirájának. «Irtam Váradgyán Szent Philep és Jakab Apostalok napján 1647. esztendőben.» — Az olvasóhoz kelt «Váradgyán Maros s-Sebes vize közt lévő házamnál Sz. Kereszt Találása napján 1647. esztendőben.» A nyomt. hibák végén «Végesztem Isten áldomásából Gyula-Feir-Váratt Pünkösöd Havának 8. napján, 1647. esztendőben.»

Kitonich János «Directio methodica processus judiciarii Regni Hungariae» című munkájának fordítása. Az eredeti szerző nevét a fordító ezen első kiadásban nem említi: de már a 2-dik latin-magyar szövegű, lőcsei 1650-diki kiadásban a szerző Kitonich János a címlapon meg van nevezve.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Szebeni Bruckenthal-ktár.* — *Szebeni ev. gymn.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2 péld.). — *Szigeti ref. lyc.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (címl., hij.) — Gyömrőn *gr. Teleki-ktárban.* — *Háromszéki Cseréy-muzeum.* — Kolozsvárt b. Bornemisza Jánosnál, K. Papp Miklósnál s magánosoknál.

792

Gyula-Fejérvár. 1647.

Index Vocabylorum. Index, Januae Lingvarum J. A. COMENII...
Albae Juliae, Typis Celsissimi Transylvaniae Principis; An.

M.DC.XLVII. Per Martinum Major Coronensem. 8r. 507 (helyesen 508) lap. — *Végül*: Ad Candidum Lectorem 1 sztlan lap.

Comenius Janua Lingvarum angol és belga indexének magyar fordítása. — Az 1. és 2. lapon álló latin előbeszédből kitetszik, hogy CSAHOLCZI JÁNOS és BIHARI FERENCZ ezen szótárt az erdélyi iskolák használatára készítették, kik Comenius Janua Lingvarum című munkájának több nyelven lévő Indexei közül az angol és belga Indexet magyarra fordították s «Index Vocabulorum» cím alatt kiadták. Hogy ezen könyv Bisterfeld Henrik gy.-fejervári tanár költségén jelent meg, kitetszik a könyv végén olvasható «Ad candidum lectorem» intézett latin versekből, melyek alatt a könyv szerkesztői így nevezik meg magokat: JOHANNES PAST: TSAHOLCI, p. t. Rect. Collegii Albens. et Logicae facult: Magister Ordinarius, Indicis Latino-Ungarici Interpres. FRANCISCUS BIHARI, p. t. Rect. Collegii Alb. et Poeticae facult. Magister Ordinarius, Indicis Latino-Ungarici Translator.»

M. n. Muz. — *Schlauch Lőrincz szathmári püsp. ktára* (Török Jánostól).

793

Lőcse. 1647.

Arithmetica (Practica). Az az: Számvető Tábla, Melyben minden féle Adásról és Vételről való bizonyos Számoknak summáját hamar és készen fel találhatni. Az Pythagorás Táblájából (kit más nével Olasz Practicának is hinak) számláltatot és irattatott. Lőcsén, Brever Lőrincz által, 1647. Esztend: 12r. 103 sztlan levél.

Hozzá járul: Nyereség oszto Tábla: Melyben az egy tarsaságban levő kereskedő avagy osztozo személyek között, kinek kinek az nyereségből való illendő részét hamar megvehetni és számlálhatni. Lőcsén Brever Lőrincz által, 1647. Esztendőben. 12r. 7 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1614. és Gy.-Fejervár. 1632.

Emliti röviden ezen kiadást SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 34. l. — Czimét közlöm Gyarmathi Sámuelnek Sándor István említett lapjához sajátkezűleg tett jegyzéséből (az erd. Muzeum ktárában). — Példányát nem láttam.

794

Lőcse. 1647.

Epitome Pietatis Mariana. Lőcse. 1647.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. ház.* 34. l. mint Horányi szerint Sámbar Mátyás munkáját.

795

Lőcse. 1647.

Kolosi Török István. Az Edgyes Életnek kedvetlen és káros voltárol, az Társal valonak gyönyörűséggel tellyes hasznárol,

s-az jó Gazda aszszonynak ditsiretiről iratot Versek. Az Fari-séus és Fukar Eneke notájára. Ezek mellé adatott az Kakasról vött Hasonlatosságban à Papok tisztiról való Enek-is. à STEPHANO T. COLOSSINO. Genes. 2. 18. Nem jó embernek egyedül lenni, azokáért segitőt teremtek néki, hogy ő előtte legyen. Lőcsén, Nyomtattatott 1647. Esztendőben. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

Első kiadása : H. és év. n. (Kolozsvár 1643). — Ujabb kiadásai : Lőcse. 1688. és 1696.

Pesti egyetem. — Megvolt *Nagy István ktrában is* (Lásd : *List u. Francke, Catalogue* 1870. 101. l.), hol a szerző hibásan van Kolozsvári Töröknek nevezve.

796

Lőcse. 1647.

Szentmártoni Bodó János. Az Sonak Ditsiretiről Valo Magyar Rythmusok. à JOHANNE B. SZENTMARTONI. Nota: Meg adgya még Isten örömet etc. Ez mellé adatott az Áts Mesterek ditsireti-is. Lőcsén, Nyomtattatott 1647. Esztendőben. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél.

A 2—5 lapon THURI MIHALY üdv. verse magyarul.

Egyetlen péld. a *m. n. Muzzeumban.*

797

Pozsony. 1647.

Maria Halalra Valtaknak, es Meg-holtaknak Annya Uj Gyö-lekezetinek Rend-tartasa, Posomban Sz. Márton Egy-házában helyheztetett Bóldog Aszszonyunk képe-előtt; melly a' Purgatorium-béli Lelkek meg-szabadulásokért, aitatossan, és hasznossan tiszteltetik, kezdetett Felseges III. Ferdinand Chászár, Magyar, és Cheh-Országi Király kegyelmes jovallásából. Alkotatott Tekéntetes és Nagyságos Lippai György Esztergami Ersek, és Magyar-Országi Primas-által, Mind ő Felsege Uduari sok Tekéntetes, és Nagyságos Urak, s-mind más Fejedelmi méltosag-béliek, s-Nemzetes személyek aítatos ohaitásokra. Nyomtattatott Posomban 1647. esztendőben Aksamitek Zacharias által. 8r. 30 lap. — *Elül*: cziml. 1 lev.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktrában.*

798

Utrecht. 1647.

Páriz Imre (Pápai). Keskeny Ut Mellyet Az embernek elmejébe ütköző haboru gondolatoknak köveiből, es sok féle kételkedé-

seknek sűrűjéből, á mennyire lehetett, ki irtott PÁPAI PARIZ IMRE. Mátthe Ev. 7. vers. 14. Szoros kapu és keskeny ut, mely viszen az életre, es kevesek kik meg talállyak azt. Nyomtattott Vltrajectumban Noortdyck Iános által. 1647. 12r. — *Elül:* cziml., a kegyes olvasónak, üdv. versek és mut. tábla 3 szltan levél.

Első kiadás. — 2. Gy.-Fejérvár. 1657. — 3. S.-Patak. 1662. — 4. Kolozsvár. 1671. — 5. Lőcse. 1689.

Egyetlen példánya, mely a 116. lap után szakad meg, a *m. Akad. ktárában*.

799

Várad. 1647.

Geleji Katona István. A' Valtság-Titkanak Masodik Volumenje, forgatékja. Melylyben be-foglaltatnak a' Negyedik, és Ötödik Részek, ugy-mint a' Christusnak a' mi váltságunkért valo gyalázatos, és keserves szenyvedései, kereszt-fára feszítettése, halála, temetsége, és a' halálból valo dítsóséges fel-támadása, s' az után lőtt egynéhányszori meg-jelenései, a Negyedikhez ragasztatott két Fűggőleketskekvel egygyütt. Mindenestől fogva LXXVII. Predikaciok. 1. A' Predikációknak, és azoknak céljaiknak; 2. A' bizonyásra fogatott, vagy meg-magyaráztatott óv és uj Testamentumi szent irás béli helyeknek; 3. A' nevezetesb, s' meg-jegyeztetendőbb dolgoknak Laistromikval. Isten után, azon GELEJI KATONA ISTVANNAK, az Erdélyi Reformatus Tani-tóknak Püspókjóknak, munkája által. Ki-nyomtattatott Varadon, Szenczi Kertesz Abraham által, Az Igének meg-testesülése után M.DC.XLVII. esztend. 4r. 1382 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, az olvasóhoz, 1. mut. tábla 48, *végül:* II. és III. mut. tábla 41 szltan levél.

Ajánlva van Lorántfi Zsuzsánnának, I. Rákóczi György erd. fejedelem nejének. — Az ajánlás kelte: «Irtam Gyula-Fejir-váratt 1647. esztendőben, Pünködt-havának 18. napján, életemnek 58-adik esztendejében».

I. rész. Várad. 1645. — III. rész. Várad. 1649.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kecskeméti ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. (2 példány). — Csurgói ref. gymn. — Pápai ref. coll. (cziml. és utolsó 4 lev. hij.). — Sepső-szentgyörgyi ref. gymn. (elül 5, végül 1 lev. hij.). — Zilahi ref. gymn. (csonkán.). — Betlérén gr. Nádasdy-ktárban. — Nagy István, Lugossy József, s több magánosok ktárában.

800

Amsterdam. 1648.

Perkinsus Guilielmus. Ama Szent Iras Feitegetesben hatalmas es igen tudos Doctornak G. PERKINSUSnak A' Lelki-ismeretnek akadekirol irott drága szép Tanításának Első könyvében, az akarmi okból meg-félelmet és rettegő Lelki esmeretnek meg-vigasztalására és gyógyítására (*igy*), le-tőt Istenes Orvos-lasi. — Nyomtattatott Amsterodamban, Jansonius Janos által, Tsepregi Turkovitz Mihaly költségével 1648 Esztendőben. 12r. 249 lap. — *Elül*: Czimpl., a ker. olvasóhoz, Approbatio, Lajstrom 4 szzatlan levél.

Az olvasóhoz irt előszó végén: «Tsepregi Turkovitz Mihaly Colosvari Lakos Amsterorodámban 10. Kis-Aszony hav. 1648-ban». — Kitetszik ez előszóból és a Voetius Gisbertus approbatiojából, hogy Csepregi Turkovics Mihály e könyvet nem maga fordította, hanem «*némely kegyes férfiak*» által *fordította*, s ámsterdामी utjában magával vitte és ott kinyomatta. — Téved e szerint BOD, *Athéns* 310. l. és utána mások, kik e könyv fordítását Csepregi Turkovics Mihálynak tulajdonítják.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Udvarhelyi ref. coll. — Enyedi ref. coll. — Szebeni ev. gymn. — Miskolczi ref. gymn. — Zilahi ref. gymn. — Csurgói ref. gymn. — N.-kőrösi ref lyc. (czimpl. és 2 utolsó lev. hij.). — Nagy Istvánnál, Lugossy Józsefnél stb.

801

Bécs. 1648.

Krakai Kalendarium. A' Béczi Prospectus szerént urunk szü-letése után. Az M.DC.XXXXVIII. Esztendőre rendeltet. Jablonski Miklos Krakai mathematicus által. (*Magyarország czi-mere.*) Nyomtatta Béchben, Gelbhaar Gergely. 8r. A—D₄ = 28 szatlan levél.

Ajánlja Gelbhaar Gergely nyomdász latinul Lippai György esztergomi érseknek és b. Lippay Gáspár cs. kir. tanácsosnak, a m. kir. kamara praefectusának.

Csornai prépostság ktárában.

802

Debreczen. 1648.

Szoboszlai Miklós. A szent Davidnak öt követskei. Az az: Az igaz vallasnak öt reszei, Mellyekből minden egy-igyű igaz val-lásu ember, ez vilagnak Goliáthi ellen meg-álhat, es győző-delmet vehet. Az mellyeket minap, HENRICUS DIESTIUS Ke-resztyen Doctor, Deak nyelven bocsátot ki: Most az Isten Israelének az ellenköző felek ellen modossab maga meg-ová-

sára, Anya-nyelvel meg-ajándékozott SZOBOSZLAI MIKLOS, az Iesus Christusnak meltatlan szolgája. Debreczenben, Nyomtatta Fodorik Menyhárt, An. 1648. 12r. — *Elül*: czimlap, ajánlás (Wida Miklósnak), előbeszéd 11 sztlan levél.

Ugyanezen munkának fordításait lásd alább: Uzoni Balázstól Gy.-Fejérvár. 1658. és Udvarhelyi Pétertől H. n. (Kassa) 1661.

Egyetlen csonka példánya, mely a 184-dik lap után szakad meg, *a m. n. Muzzeum ktárában*.

803

Gyula-Fejérvár. 1648.

Fogarasi István. Catechismus Az az: A Keresztyéni Vallasnak és Hűtnek Rövid Kérdésekben és feleletekben foglaltatott szent irásbéli bizonyosságokkal meg-erősítettet summaja avagy veleje. Mellyet Deák és magyar nyelvből Olah nyelvre fordított. FOGARASI ISTVAN. Lugosi már az igasságot rész szerint megismet Olah Magyar Ecclesiának lelki Pásztora. 2. Timoth. 3. v. 15. Es hogy gyermekségedtől fogva tudgyad a' Szent irásokat, mellyek tégedet böltsé tehetnek az üdvösségre etc. Feiervarat Nyomtattatott. Brassai Major Márton által 1648. esztendőben. 8r. 48 lap.

Ajánlva van Barcsai Ákos lugosi s karánsebesi bánnak s Szörény vármegyei főispánnak. — Az ajánlásból kitetszik, hogy Lugoson és Karánsebesen volt magyar ref. iskola, és hogy Fogarasi Sz. Dávid zsolttárit is lefordította oláhra s Barcsai segítségével ki szándékozott nyomtatni.

Csak az 1—6 lap (a cimlevél és ajánlás) magyar; a többi (a szöveg) oláh.

Egyetlen példány a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában*.

804

Kolozsvár. 1648.

Kalendariom, Christus Urunk Születése után 1648. esztendőre, FRÖLIK DAVID által alkalmaztatott Az Erdély és Magyar Országai Polushoz (Kolozsvár czimerét tartó 3-szögű vért). Hel. G. M. 16r.

Következik külön czimlappal:

Rövid Jövendőles Az 1648. esztendőre, Christus Vrunk születése után. Mely Bissextilisnek mondatik. Mit kellyen az Eghnek munkálkodása szerint az időnek külömb külömbféle változásairól, Ecclipsisekről, Hadakról, betegségekről, földi ter-

mésekről, és egyéb történelmi dolgokról reménlenünk. Alkalmaztatott FRŐLIK DAVID Keszmeri Astronomus által. 16r.

Ajánlja Szamosfalvi Mikola Zsigmondnak Rákóczi György fejedelem főasztalnokának «Georgius Abruji Typogr.»

Töredékei az *erd. Muzeumban*.

805

Kolozsvár. 1648.

Szentmártoni Bodó János. Az tékozló fiúnak historiája. Kolozsvár. 1648. 8r.

Emliti a szerző megnevezése nélkül SÁNDOR ISTVÁN. *M. könyvesház* 34. l. — Példányát nem láttam.

806

Leyden. 1648.

Szokolyai István. Sérelmes lelkeket gyógyító balsamom. Lugdunum. 1648. 12r. 143 lap.

Első kiadás. — Ujabb kiadásai: S.-Patak. 1669. és Kolozsvár 1671.

Emliti BOD PÉTER, *Magyar Athenas* 280. l. és SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 34. l. — Példányát nem láttam.

807

Leyden. 1648.

Szokolyai István. Az ó testamentomi irásokból egybe szedettetett könyörgések. Ford. Belga nyelvből. Lugdunum. 1648. 12r. 214 lap és 1 levél mut. tábla.

Az előbbi szám alatti munkával együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg.

Ezen első kiadást ajánlotta Németi Jánosnak, a ki őt maga költségén küldte külföldi egyetemekre. — Ujabb kiadásai Patak. 1669. és Kolozsvár. 1672.

808

Lőcse. 1648.

Comenius (Joh. Amos). Januae Lingvarum Reseratae Aureae Vestibulum quo primus ad Latinam aditus Tyrunculis paratur: cum praeposita versione Græca Autore alio: Editum a JOHAN. AMOSO COMENIO. nunc quoque adjecta est versio Germanica et Hungarica. Leutschoviae Typis Laurentii Breveri 1648. 8r. 103 lap.

A *lőcsei ev. gymn. ktárában*.

809

Lőcse. 1648.

Evangelia et Epistolae Dominicorum ac Festorum dierum, Latinè et Hungaricè. Evangeliomok Es Epistolak, Egesz

Esztendő által lévő minden Vasarnapokra és fő Innepekre
intészetett és rendeltetett Magyarúl és Deákúl. Levtschoviaë,
Typus et sumptibus Laurentii Breveri Anno 1648. 8r. A—R
1648. iv = 114 sztlan levél.

Nyomtatva Szepesben b. Mednyánszky ktárában.

810

Lőcse. 1648.

Veresegyházi Szentyel János. Myrotechium Spirituale, az az:
Lelki Patika. Melyben A' Kereszt Viselő Keresztyének, eny-
hitő orvosságul, minden némű lelki, testi háboruk és kísértet-
tek ellen, magoknak bűsleges oktatást és vigasztalást találnak.
E' világi életnek fel-háborodott tengerén, külömb külömb fele
kísérteteknek szél-veszeitől és habjaitól, ide-s-tova hányat-
tatott hajo töredezéshez el-közelített keserves lelkeknek vi-
gasztalásokra irattatott. VERES-EGYHAZI SZENTJEL JANOS által.
Nem tsak ajándékival illet, de egyszer-s mind ostorival és
tsapásaival is tanit minket az Ur. Greg. in Ezech. hō 19.
Lőtsén Brever Lőrintz ált. 1648. esz: 12r. 261 lap. —
Elül: cziml., ajánló lev., Olvasókhöz, vers 11 sztlan levél.

Ajánlva «Tekintetes es Nagyságos Késmárki Tőkőlyi Istvan Uramnak ő Nagy-
ságának, Késmárknak és Savvniknak szabados és őrókős Urának stb.» A buz-
dító magyar verset írta «Mich. Apafi de Apanagyfalva N. T.» (Nobilis Transilva-
nus) «nékem hűsleges Praeceptoromhoz . . . hala adó szeretetemnek . . . jeléül.»

*M. n. Muz. — Pesti ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Rosnyón a gö-
möri ev. esp. ktárában. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.*

811

Pozsony. 1648.

(Pázmány Péter). Kempis Tamásnak Christvs követeserví
Négy könyuēi. Nyomtattatot Posomban Aksamitek Zacharias
által 1648. 12r. 485 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 4 sztlan
levél.

Ajánlja a könyvnyomtató Hédervári János zirczi apátornak s pozsonyi kano-
noknak. — Régibb kiadásai: Bécs. 1604., Bécs 1624., Bécs 1638.

*M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Kolozsvári ref. coll. — Szom-
bathelyi premontr. gymn. ktárában (cziml. és utolsó lev. hij.).*

812

Utrecht. 1648.

Mikolai Hegedűs János. Az mennyei igasságnak tüzes oszlopa,
melly Ez nyomoruságos élet kerengő pusztájában, az Isten

szerelmes ellankhadt népének, a' sok tévelygések s' eretnkségek setét éttszakáján, és az ily sok istentelenségek s' megvesztő gonosz példák szövevényi között is, világosan megmutattya, melly uton juthatnak bé a' mennyei Canahán nyugodalmába. Fordétatott MIKOLAI HEGEDÜS JÁNOS által. Kijöv. 10. 13. Es az Ur megyen vala ő elöttök, nappal felhőnek oszlopában, hogy vezérlené őket az uton; Eyel pedig Tűznek Oszlopában, hogy világosságot szerzene nekik, hogy eyel es nappal mehetnek. Vásberg Iános által. Nyomtattatott Ultrajectomban, a Tavaszi Második howban, 1648 esztendőben. 12r. 137 lap. (a 138. lap nincs számozva). — *Elül*: cziml., approbatio, ajánlás 4 sztlan levél.

Ajánlva van Rátóhi Gyulafi Lászlónak, «Ultrajectomban, Aprilis utolsó napján, 1648. esztendőben. Kegyelmednek alázatos Alumnusa M. J.»

Forditva van GROSSE SÁNDOR Columna ignea veritatis című angol munkájából.

Ezzel együtt de külön külön czimlappal jelentek meg Mikolai Hegedűs János következő fordításai: Biblia Tanúi. — Istenes cselédeknek lelki prebendájok. — Szentek napiszáma. — Mind e négy munkának újabb kiadása: Szeben. 1665.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-v. ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Kassai jogakad.* — *M.-szigeteli ref. lyc.* (cziml. hij.) — Zsibón a *b. Vesselényi-ktárban.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

813

Utrecht. 1648.

Mikolai Hegedűs János. Biblia Tanui Kiket a' Biblia állatott elő, a' mennyei tudomány tökéletessége mellett, hogy az ő áldott Tanubizonságtételeiből, a' gyengék, a' mi igaz Vallásunk fejeit, megtudhassák, es ottan, a' Biblia kőrülis igazgattassanak. Ezek Fordétattak MIKOLAI HEGEDÜS JÁNOS által. Solt. 19. 8. Az Vrnak igaz Tanubizonságtétele bőltseget ad a' kisdedeknek. Ugy hogy azt mondhatták, végre Daviddal. Sólt: 119. 100. A vén embereknel bőltseb vagyok. Lásd a' 98. 99. v. VÁSBERG IÁNOS által Nyomtattatott Trajectomban, Bőjt-elő Howban, 1648. 12r. 94 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás és a ker. olvasóhoz 7 sztlan lev.

Ajánlva van Kaposfalvi Pál erdőbényei papnak és Szentpéteri János pataki iskolamesternek. — Az ajánlás, valamint az olvasóhoz intézett előbeszéd a magyar tudományosság és nemzeti iskolák ügye iránt lángoló lelkesedéssel van írva.

Példányai mint főtebb.

814

Utrecht. 1648.

Mikolai Hegedüs János. Az Istenes Tselédeknek Lelki Prebendájok melyben Az igaz Vallás fejei ugy adattatnak előnkbe, hogy ebből az Isten féld Urak, Gazdák, Atyák, Anyák, az Istentül reájok bizattatott, minden tselédgyeket, a' szent Atyák példája szerént, oktassák az Ur parantsolatira, nevellyék az igaz Vallásban, és szent életben. Fordétatott MIKOLAI HEGEDÜS JÁNOS által. Törvény. 6. 7. Az Isten parantsolatit gyakorollyad a' te gyermekid előt, es szolly ezekrül, mikor házadban ülsz, vagy uton jársz, vagy lefekszel, vagy mikor felkelsz. Teremt. 18. 19. Tudom hogy ő (mint hiw házi Gazda) megparantsollya fiainak és háza népenek, ő utánna, hogy megőrizzek az Urnak utát, és tselekedgyenek igasságot és itéletet. Vásberg Iános által Nyomtattatott, Ultrajectomban, a' Nyári első howban, 1648 esztendőben. 12r. 44 lóp. — *Elül:* cziml. ajánlás 2 lev.

Ajánlva van Pataki Szabó István váradi nemesnek és Váradi Szabó Istvánnak, I. Rákóczi György fejedelem lizskai tisztartójának, mint pártfogóinak. «Ultrajectumban 20. Junii. 1648. esztendőben.»

Példányai, mint föntebb.

815

Utrecht. 1648.

Mikolai Hegedüs János. Szentek Napi-Száma, melyben A' meguyúlt, szent és kegyes léleknek minden napi tisztai ugy irattatnak le, tsak tiz regulátskákban, hogy a' melly istenes életre vágyódók ezeket, ilyen rövid mint pásztákbeli munkájokat, minden nap véghez viszik, szaporán előmehetnek a' szentségben, kivánt boldogságokra. Fordétatott MIKOLAI HEGEDÜS JÁNOS által. Teremt. 17. 1. Járj én előttem szüntelen és légy álhatatos. Solt. 90. 12. Tanéts meg Uram, minket, a' mi Napink számaira. Nyomtattatott VÁSBERG IÁNOS által. Trajectomban, Pünkösd hetiben, 1648 esztendőben. 12r. 20 lap. — *Elül:* Cziml., ajánlás 2 sztlan levél.

Ajánlva van Váci András pataki és Komáromi István váradi iskolamesternek. «Irtam Pünkösd harmad napján, Belgiomi budosásomban, 1648. M. J.»

Példányai mint föntebb. — A m.-szigeti ref. lyc. ktárában a Mikolai által egy kötetben kiadott négy munka közül ez az utolsó hiányzik.

816

Várad. 1648.

Énekes könyv. 12r. Hymnusok 84 l. — Dicséretetek 372 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 6, *végül:* mut. tábla 6 szatlan lev.

Ajánlva Várad Pálnak, a kassai republica tagjának, «Váradon Sz. György hava 4-dik napján 1642.» Szenczi Kertész Abrahám várad typpographus.

A Gönczi-féle reform. énekeskönyv újabb kiadása.

Hozzá járul külön czimlappal: Sz. *Molnár Albert.* Sz. Dávid Zsoltári. Várad. 1648. és *Siderius János* Kisded gyermekeknek való Catechismus. Várad. 1649.

Egyetlen példánya, melyből elül a cziml. hij., a *pesti egyetem ktárában.*

817

Várad. 1648.

Molnár Albert (Szenczi). Psalterium Hungaricum. Az az: Szent David Kiralynak es Prophetának 150 Soltari; A Franziai noták és rhythmusok szerént Magyar versekre fordittatnak és rendeltettek. SZENCZI MOLNAR ALBERT által. Varadon. Nyomtatta Kertesz Abraham. M.DC.XXXXVIII. 12r. 256 lap. *végül:* mut. tábla 4 szatlan lev.

Pesti egyetem. (Énekes könyv. Várad. 1648. után kötve.)

818

Várad. 1648.

Soltárok (Egynéhány szép) és Isteni Ditsereitek. A' gyengék és úton-járók kedvekért e' kisded formában ki-botsáttattak; Varadon. Szenczi Abraham ált: M.DC.XLVIII. 32r. 281 (helyesen 282) lap. — *Végül:* Tábla 6 szatlan lap.

E kicsinke könyv ivjegyei A1—8 stb. 8-rétet mutatnak ugyan, de a könyv valószággal közönséges 32-rétnél is kisebb alakú.

Egyetlen péld. a *m.-vásárhelyi Teleki-ktárban.*

819

H. n. 1648.

Medgyesi Pál. Lelki A—Be—Ce Angolbul másodsor nyomtatott 1648. 8r.

Első kiadás Gy.-Fejérvár. 1645. — Újabb kiadások: S.-Patak. 1652. és Keresd. 1684.

Igy van említve *S.-pataki füz. I. évf.* 1857—8 351. l. — Pédányát a sáros-pataki ref. coll. könyvtárában hasztalan kerestem.

820

Leyden. 1649.

Diószegi Bónis Mátyás. Az Reszegesnek gyűlölseges, Utálatos es rettenetes állapottyá; mely le rajzoltatot szinten ugy à

mint vagyon, azoknak kedvekert: Kikben még ez Undok es Otsmany reszegseg (mely minden gonosságnak gyökere, es minden joságnak rothasztója) feszket nem vert, hogy azok, ennek ektelen abrazattyat meg tekintven, meg-rettennyenek es az halálnak utarol vissza terjenek. Mely: Irattatot, es ki-botsattatot amaz Istenes es jozan eletet szerető JUNIUS FLORILEGUS, Anglus által. Es magyar nyelvre fordittatot DIO-SZEGI BONIS MATYAS által. Nyomtattatot Lejdában, Leffen Peter által. 1649. esztendőben. 12r. 124 lap. — *Elül*: cziml., ajánló lev. 3 sztlan és 1 üres levél.

Ajánlva Beregszász városának Tanátsbeli Férfiainak és Ns. Szalkai Miklósnak, «Leydában 1649. esztendőben, Kis Aszszony Havanak 27. nappan, kegyelmetek egyigyű Alumnusa Dioszegi Bonis Mattyas.»

A szöveglapok állandó homlokirata «Fel bonczoltatott részeges.»

M. n. Muz. — *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben. — Ismertette *M. Akad. Értesítő* 1844. 162. l.

821

Lőcse. 1649.

Gyirwa Venczel. Christus Vrvnknak Szent Peterrel valo beszelgetese. Ez mostani világnak el-fordult és gonosz s' veszedelmes állapotjáról. Szerzettetett NYUL CONRADUS által. Meg-fordította pedig GYIRWA WENZEL, Németből Magyarára az újság kívánóknak kedvekért. Lőtsén, Bréver Lőrintz által, Añ. 1649. eszt: 4r. A – B. = 2 iv = 8 sztlan lev.

Gyirwa Venczelről, ki ezen a kor erkölcsseit gnyosan ostorozó költeményt a szerző Haase Konrád nevével együtt magyarra fordította, s kiről Toldy Ferencz A m. költ. történetében nem emlékezik, BOD PÉTER, *M. Athenas* 92. l. őszintén bevallja, hogy nem tudja «micsoda rendbéli ember volt.» — HORÁNYI, ki róla, illetőleg két fordított mnnkájáról, tisztán csak Bod leírása után beszél, őt *Memoria Hung. I. köt.* 54. l. «Hungarus Szathmariensis»-nek mondja; mit utána ir *Adelung* is, *Fortsetzung zu Föchers Gelehrten-Lexicon II. Bd. (Leipzig 1787.)* 1698. has. — Én, Horányi állításának alapját nem ismerve, Gyirwa Venczel született magyarságában kételkedem s hajlandó vagyok őt, mind családi mind nálunk szokatlan Venczel keresztnevéből következtetve külföldi, szláv eredetűnek tartani. Sőt tovább menve azt a gyanításomat is bátor vagyok kifejezni, hogy GYIRWA WENZEL egy személy azzal a TESSENI VENCZELLEL, ki Magyellona historiáját prózában németből magyarra fordította épen a lőcsei Brewerféle nyomda számára (Lásd: Lőcse, 1676.). Ezt ugyan TOLDY *M. költ. tört.* 2. kiad. 134. l. TESSÉNYI Venczelnek nevezi: de azt hiszem, nem tévedek, midőn Toldi ellenére a TESSENI nevet nem a Baranya vármegyei TESSÉNY falutól, hanem a schlesieni TESCHEN várostól származtatom. Ha e sejtlemen nem csal, úgy Gyirwa Venczel tescheni eredetű, ki hazánkban tanulta meg annyira a magyar nyelvet, hogy Brewer lőcsei

nyomdász részére több oly költeményt fordíthatott németből magyarra, melyek ke-
lendőségére a magyar közönségnél biztosan lehetett számítani.

Egyetlen ismert péld. az *erd. Muzeumban*, a Benkő Ferencz által ajándéko-
zott gyűjteményes kötetből. Ezen kötet eredetileg gr. Gyulai Kata, gr. Teleki
Imréné tulajdona volt, ki a mult század második felében számos régi magyar köny-
vet ajándékozott a sz.-udvarhelyi ref. coll. könyvtárának. Hogy Bod Péter ezen
kötetet, hihetőleg még gr. Gyulai Kata könyvtárában, ismerte és használta, kétség-
telen; Athenásában ugyanis annak minden darabját, köztök az unicumokat is, az
illető helyeken ismerteti.

822

Lőcse. 1649.

Gyirwa Wenczel. Az Sybyllanak Jövendőleseről, Es Salamon
kiralynak böltsesegeről. S-tsuda dolgok tételekről, melyek lőt-
tenek: és kik még lejendnek ítélet nap előtt. Németből Ma-
gyarrá fordíttatott, GYIRWA WENTZEL által. Lőtsen, Brever
Lőrincz által, M.DC.XLIX. 4r.

Egyetlen csonka példánya, melyből csak az A1—4 és B2, B3 lev. van meg, az
erd. Muzeumban, a Benkő Ferencz által ajándékozott gyűjteményes kötetből. —
BOD, *M. Athéns* 63. l, azt írja ezen munkáról: «Ez nagy könyv.» Midőn azon-
ban a Benkőféle colligatum az *erd. Muzeumba* került, akkor már ezen Bod által
nagy könyvnek jelzett példányból csak az első iv és a második iv két közbülső
levele volt meg.

823

Lőcse. 1649.

Kalendarium (Uj és O), Christus Urunk születése után 1649.
Eszkendőre. Felső Magyar Országgra, Szepességre és rész-
szerint Erdély Országgra is alkalmaztatott FRÖLICH DAVID
Késmárki Astronomus által. Lőcsén, Brever Lőrincz által.
16r. A—E7 (8 levelenként) 39 sztlan lev.

M. n. Muz.

824

Lőcse. 1649.

Madarász Márton (Eperjesi). Sz. Bernard Atyanak szep aita-
tos elmelkedesi, Az emberi állapot ismételiről. Más-képpen
A' Lélekről való Könyvecskéje. Mellyet a' Keresztyének kö-
zönséges épületire meg-magyarázott EPERJESSI MADARASZ
MARTON, azon helyben A' Magyar Ekklesianak Meltatlan
Lelki-pásztora. Sap. 15. v. 3. Nosse Deum consummata justi-
tia est. Az Istent ismerni tőkélletes igasság. Nyomtattatott

Lótsen, An. 1649. 12r. 137 lap. — *Elül*: Czimpl., ajánlás 9 sztlan lev.

Ajánlva van Tek. és Nsgos Bedegi Nyári Bernárd kállai főkapitánynak és Szabolcs vármegyei főispánnak. «Költ Eperjest, Die 6. Febr. An. 1649. Nagyságodnak szegény Káplánya Madarasz Marton.»

M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — S.-pataki ref. coll.

825

Várad. 1649.

Siderius János. Kisded Gyermekeknek valo Catechismus stb. (mint *Várad 1642*). Varadon, Szenci Kertesz Abraham. M.DC.XLIX. 12r. A—B = 24 sztlan levél.

Pesti egyetem ktárában (Énekes könyv. Várad. 1648. után kötve).

826

Várad. 1649.

Geleji Katona István. A' Valtság-Titkanak Harmadik Volumenje, egybe-hajtogatékja. Melylyben a' Hatodik, es Hetedik Reszek, ugy-mint a' Christvsnak győzedelmes menybe-menetele, s' Atytya-jobbjára valo űlése; és a' Szent-Leleknek mind személyje, s' mind el-kűldetése, és ajándékjainak bővségesen való ki-öntetések, a' hozzájok ragasztatott három illendő Fűgőlekekvel, az Ujvá-Születésvel, a' Keresztséggel, és az Ur-vatsorájával e'gyűtt, a' szent irásokbol igazán meg-magyaráz-tatnak, s' az ellenkező értelmek pedig meg-czáfoltatnak. Szám szerént LXXVI. Predikaciokban. Mellyek három Mutato-táblákra szedettenek. 1. A Predikációké, és azoknak céljaiké. 2. A' szent-irásokbol bé-hozatott helyeké. 3. A' meg-tartatásra méltobb dolgoké. Isten kegyelméből, ugyan azon GELEJI KATONA ISTVAN, az Erdély-országi igaz Evangelicus Lelki Pásztoroknak méltatlan Püspökjök, által. Ki-nyomattatott Varadon, Szenci Kertesz Abraham által. Az Igének meg-testesülése után, M.DC.XLIX. eszt: 4r. 1586 lap. — *Elül*: Czimpl., ajánlás, az olvasóhoz, I. mut. tábla 30, *végül*: II. III. mut. tábla és szemet (= sajtóhibák) 33 sztlan lev.

Ajánlva II. Rákóczi György fejedelemnek. «Irtam Gyula-Fejirváratt Anno 1649 5. Julii, Eletemnek hatvanodik esztendejében. Nagyságod alázatos Egy-házi hive Geleji K. István.»

I. rész. Várad 1645. — II. rész. U. o. 1647.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-vásárh. Teleki-ktár. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll.

— *M.-v. ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (elül s végül csonkán). — *Nagy István, Lugossy József* ktárában stb.

827

Várad. 1649.

Kereszturi Pál. Lelki Legeltetes, az az: A' David Király xxiii Soltaranak rövid magyarázattya, mellyet foglalt-bé tizen-két Prédikációkban A' Jesus Christusnak alázatos szolgája KERESZTURI PÁL. Varadon, Nyomtatta Szenci Kertesz Abraham, M.DC.XXXXVIII. 4r. 72 lap.

Ajánlva van Lorántfi Zsuzsánnának, Erdély fejedelemasszonyának.

Első kiadása: Várad. 1645.

M. Akad. — *Pesti egyetem* (2 péld.). — *Erd. Muz.* — *M.-vásárh. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-v. ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 ép s egy csonka péld.). — *Debreczeni ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

828

Amsterdam. 1650.

Molnár Albert (Szenczi). Szent. David Kiralynak es Prophe-tanak Szaz ötven Soltari a' Franciai notaknak es verseknek modgyokra Magyar versekre forditattak es rendeltettek, SZENCI MOLNAR ALBERT által, Amstelodamban, Iansonius Ianos által cD D cL. 12r. 327 lap. — *Végül:* mut. tábla és imádságok 9 szatlan lap.

M. Akad. — *Erd. Muz.*

829

Amsterdam. 1650.

(Szarászi Ferencz). A' keresztyéni vallásra rövid kérdésekben és feleletekben tanito *Catechesis*. Mely sok keresztyén Reformáta Ecclesiákban es Scholákban tanittatni szokot Es mostan ez kisded formában, à feleleteknek rövid értelmékkal, azokban be foglaltatot dolgokrol valo rövid kerdezkedéseknek módjival, es szentírás béli bizonságoknak egészszen leírásával az Urnak a' Magyar nemzetben le telpædet Ecclesiájában levő kisdedinek, lelki epöletekre ujonnan ki botsattatot. Ehez adat-tatot a Belgiomi keresztyén Ecclesiáknak hitokról valo közön-seges. *Vallás-Tétel.* Amstelodámban, Jánssonius János költ-ségével. M.DC.L. 12r. *Catechesis* 246 lap.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

Hozzá járul (külön czimlappal) Belgiomi Ecclesiák vallástétele. Fordította SZATHMÁRI ISTVÁN.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll. — Szigeti ref. lyc. (elül csonkán). — *Véghely Dezsőnél* Veszprémben. — *Knauz Nándornál* Esztergomban.

830

Amsterdam. 1650.

Szathmári István. Az keresztyen es Igaz tudományu Belgiomi Ecclesiáknak hitekről. Valo *Vallás Tétele*. Mely az Isten, és az lelkeknek idvessége felől valo igaz tudománnak somáját egyedül tsak az szent-Irasnak egyenes es egy nyomon járo igaz értelme szerint bizonyos részetskékben rövideden befoglallya. Mostan azoknak kedvekért, kik gyönyörködnek mindenkor készen az ő benne valo meg mozdulhatatlan remenység felől bátran az ellenkezőnek meg felelni magyár nyelvre fordittatot, es az Catechesis mellé adottatot. SZATHMARI ISTVÁN által. Hos. 4. 6. Kivágattatik az en nepem, mivel hogy tudomány nélkül valo stb Amstelodámban. M.DC.L. 12r. 247—342 lap.

Külön czimlappal, de mint az Amsterdamban 1650. megjelent *Catechesis* melléklete, azzal együtt nyomtatva jelent meg.

Példányait lásd a föntebbi szám alatt.

831

Bártfa. 1650.

Medgyesi Pál. Dialogvs Politico-Ecclesiasticus. Az az : Két Keresztyén Embereknek Eggymással-való beszélgetések: kiknek egyyike, ugy mint az Kerdezkedő, némelly dolgokban, meg nem szintén elég tanult és erőss, de nem általkodott, hanem örömet tanuló; a' másik a' Felelő tanultabb és vastagabb. Beszélgetések vagyon Eggyházi Igazgató Presbyterekről, avagy Vénekéről, Oreegekről; és az Presbyteriumrul Eggyházi Tanátsrol. Bartfan, Nyomtattatott 1650 Esztend. 4r. 224 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, laistrom 12 lev., *végül:* nyomt. hibák 1 lap.

Ajánlva Rákóczi Zsigmondnak, II. Rákóczi György fejedelem öcscsének. — «Gyula Fejérvart, a' Tizenegyedik Hónak vagy András Havának 10-dik napján 1649-dik esztendőben. Nagyságodnak alázatos hű szolgája élete fogytáig. Medgyesi Pál». — Az ajánlás ezen kelte után teszi RÉVAY, *Antiquitates literat. Hung.* 34. l. és MILLER, *Fragm. veteris typogr. M. Varadiensis* 41. l. ezen könyv nyomtatását Bártfára 1649-re: a czimlappból azonban bizonyos, hogy a könyv 1650-ben jelent meg.

Az ajánlásban említi a szerző, hogy erdélyi udvari praedikátorsága előtt «Debre-

ceni Mesterségben két esztendőket töltöttem, nagyobb részt Sz. Irási tudomány tanításban» s alább mondja: «Praedicatorrágot három helyekben viseltem, Szi-nyér-Várallyán, Munkátsón és Váradon». — Emliti továbbá, hogy ezen munkáját csak hamarjában írta, «ugy-mint a kilenczedik Hónak (vagy Mihály havának a' mint hiják) 1649-ben kezdetitől-fogván, következő Tizediknek vagy mintszent-nek a' vége feléig».

M. n. Muz. — M. Akad. (2 példány; egyiknek czimlapján a nyomtatási hely és év nincs föltéve). — *Erd. Muz.* — *M. v. Teleki-ktár.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Kassai jogakad.* — Megvolt Nagy István ktárában; magánosoknál több példány.

832

Bártfa. 1650.

Medgyesi Pál. Doce nos orare, quin et praedicare etc. az az, Imadkozásra és Prædikatiozira s-tételre, és a'nak megtanulására-való mesterséges Tablak. Avagy, Eggynehány-fele világos és mindenektől meg-érthető Ut-mutatasok vagy modok: Mellyek szerént ki ki magatul-is, mind Magában s-mind Háza-nepe közt, sőt Gyülekezetekben-is (melly az Prædicátorok tiszt) igen könnyen, rendessen, fontossan s hasznossan az szűkségekhez képest könyöröghet, praedicálhat, és az Prædicatiokat Meg-tanulhatya. MEDGYESI PÁL által. Bártfan, Nyomtatott 1650 Esztendőben 4r. A—P2 = 15 iv = 60 lev., az I iv csak 2, a K iv kivételesen 8 levél lévén. — *Elül:* cziml., ajánlás (Lorántfi Zsuzsánnának) 10 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Gy.-Fejérvári Batthiányi-ktár. — *M.-v. Teleki-tár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (2 első s 6 utolsó lev. hij.). — *Kassai jogakad.* — *Késmárki ev. lyc.* — *Csurgói ref. gymn.* (cziml. hij.).

833

Bártfa. 1650.

Medgyesi Pál. (Rendes könyörgésnek tudománya)
12r. 88 lap. — Cziml. és ajánlás 4 sztlan levél.

Ajánlva van Kemény János erd. fejedelmi tanácsosnak stb. «Zboron, a' Harmadik Hónak, vagy Bőjt-más Havának 12-dik napján 1650-ben».

Az ajánlásban mondja Megyesi Pál «Engemet e'nek, az *Doce Nos Orare*-bol-való külön szakasztására, és így magán is ki-botsátására, a felölle-való itéletem viselt». — A lapok felett czimül ez van nyomtatva: «*Rendes könyörgésnek tudománya*».

Egyetlen példánya, a czimlevél hiján, a *kolozsvári unitár. coll. ktárában.* — Az ajánlásból bizonyosnak tartom, hogy a nyomtatás 1650-ben, igen hihetőleg Bártfan, történt.

834

Bécs. 1650.

Magyar Kalendarivm. Az Béczj Prospectussa szerent Christus Vrunck születése utan. Az M.DC.L. Esztendőre rendeltetet. Vitvs Púchler Mathematicus Romai Czásár és Apost. Pub. Notarius által. (*Magyarország czimere.*) Niomtatta Béczben, Joannes Jacobus Kúrner, uduarj Typographus. 8r. A—D₂ = 26 sztlan levél.

Csornai convent. — M. n. Muz. (cziml. hij.).

835

Lőcse. 1650.

Kászoni János. Directio Methodica Processvs Ivdiciarii Ivris Consuetudinarii, Incltyti Regni Hungariæ. Per M. JOANNEM KITHONICH DE KOZTANICZA. — Rövid Igazgatas A' Nemes Magyar Orszagnak Es hozzá tartozó Részeknek szokott Törvény Folyasirol. Mellyet, Deákbol Magyar nyelvre fordított KASZONI JANOS Varadgyan. Leutschoviæ, Typis Laurentii Breveri, Anno 1650. 4r. 509 lap. — *Elül:* Cziml., ad tyrones (latinul), az olvasókhöz (magyarul az 1647-diki kiadásból) 4 lev.; *végül:* Index és Mut. táblácska 15 lap (latin magyar szöveggel).

A 445—509 lapon csak latin szöveggel *Kitonich* Centuria certarum contrarietatum et dubietatum áll, külön czimlappal. Leutschoviæ. An. Domini. M.DC.L.

Első kiadása, csak magyar szöveggel: Gy.-Fejérvár. 1647.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Egri érs. — Pannonhalmi apátság. — Kassai jogakad. (cziml. hij.). — Soproni ev. lyc. — Kolozsvári minor. zárda. — Szathmári püsp. (Török Jánostól). — Csetneken, a gömöri ev. esp. ktárában. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten. — Nagy István ktárában (2 rongált példány).

836

Pozsony. 1650.

Pázmány Péter. Imadsagos Kőnyv. Mellyet irt, es ennek-előtte Negyszer ki-nyomtattatott PAZMANY PETER, A' boldog emlékezetű Cardinal, és Esztergami Ersek. Nyomtattak Posonyban M.DC.L. Esztendőben. 8r. 571 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, naptár 24 sztlan lev.; *végül:* lajstrom 9 sztlan lap.

Ajánlja a pozsonyi könyvnyomtató Várkonyi Amadé Ilonának, Nagy-Mihályi Ferencz özvegyének, ki e könyvet maga költségén újra nyomtatta.

Régibb kiadásai: Gratz. 1606., Pozsony. 1610, 1625. és 1631.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

837

Somorja. 1650.

Agenda Az Az Szent Egyházi Cselekedeteknek, Avagy Szent-ségeknak, és egyéb Egyhazi szolgálatok ki szolgáltatásának modgya. Egyhazi Canoninkal Eggyüt. I. Cor. 10. Vagy esztek, vagy isztok, vagy Valamit Cselekesztek, Mind az Istennek dicőségere, cselekedgyetek, Samariaban. Nyomtatatot Wechelius Andás által, Anno 1650. 12r. A—N = 13 iv (4 levelenként) 52 sztlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. (3 péld.) — Schlauch Lőrincz szathmári püsp. kltárában. — Pozsonyi ev. lyc. — Veszprémvidéki ev. esperestség kltára Pápán. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Czékus Istvánnál Rozsnyón.

838

Somorja. 1650.

Canones. Az Az: Az Egyhazi szolgák életnek' Tisztinek es tisztesoeges magok tartásának Regulai. Iratattanac Az Sopron Var Megyebéli Ecclesiàc Senioritvl, Isten tisztességere és az Anyaszent Egyháznak abban valo tanétoknac epületekre. 1. Timoth. 3. Haec scribo: ut n scias quomodo oporteat te in domino (*igy*) Dei conversari, quæ est Ecclesia Dei vivi columna et firmamentum veritatis. Samariaban, Nyomtatatot Wechelius Andárs által. 1650. 12r. A—G iv (4 levelenként) 28 sztlan levél.

Nem önállóan, hanem mint a Samarján 1650-ben nyomtatott Agenda függeléke azzal egy kötetben jelent s példányai is azzal együtt maradtak fön.

839

Várad. 1650.

Pankotai Ferencz. S. Hilarius. Avagy, Minden féle Szomorúságoknak nemei ellen, Sz. igaz és álhatatos örömre vezérlő Elmelkedes. Mely elsőben VEDELIUS MIKLOS Doctor által Franciai nyelven kiadattatott; Annak utánna egy GALLUS PAREUS nevű tudós embertől deákul fordittatott; Most pedig ujonnan, a sok külömb külömb féle kedvetlen alkotmatlanságok miatt Szomorúságokban forgo együgyű hiveknek kedvékért; Magyar nyelven ki-botsáttatott; PANKOTAI FERENCZ Szalontai Praedikátor által. Varadon, Nyomtatta Szenci Abraham. 1650. 12r. 251 lap.

Ajánlva Jote György szalontai kapitánynak és Mike János főbírónak 12 esküdt társaival. Az ajánló levélben Pankotai biographiájára sok adat van.

Kolozsvári ref. coll.

840

Várad. 1650.

Sculteti (Abrahami) Grúnebergensis Silesii Axiomata concionandi practica, Edita Studio et Operâ M. CHRISTIANI KYFERTI Goldbergensis Silesii. Varadini, Apud Abrahamum Szenciensem. c10 Ioc L. 8r. 192 lap.

Ajánlva van latinúl a magyarországi és erdélyi orthodox (reformált) egyházak papjainak, ezen kelettel «Varadini 2 Maji 1650. Typogr».

A magyar nyomtatványok közé csak annyiban sorozandó, a mennyiben e könyv utolsó leveleit (156—192 lapon) magyar könyörgések foglalják el: maga a könyv szövege latin.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll. (cziml. hij.).

841

Bécs. 1651.

Kalendarivm Mely rendeltet Christus Urunk Születése utan, az M.DC.LI. Esztendőre Nagy szorgalmatossággal JOHANNES FERDINAND SLABIVS, Znoyma Morua, Philosophianak Mestere, Oruoságnak Candidatusa és Astrophilusa által, Az közdnséges szokas szerent. Meg többtetet Troianak első uezedelmerül, ualo Historiáual resz szerent melynek continualasa köuetkezny fog minden iüendöbéli esztendőken, őszué szedet tetet Phrygiai Daretus es Orestes Irasabul. Nyomtattatot Beczben, Ianos Iakab Kyrner, Also Austriai tartomanynek köniw nyomtattoja által. 8r. A—D₄ = 3¹/₂ iv = 28 sztlan levél.

M. n. Muz. — Csornai convent (cziml. hij.).

842

Bécs. 1651.

Zrinyi Miklós. Adriaí Tengernek Syrenaia, Groff ZRINI MIKLOS. Nyomtatta Béchben a' Koloniai Vduarban Kosmerovi Máte Czászár ő Felsége Könyvnyomtatója. Anno M.DC.LI. 4r. A—R = 40 iv = 160 sztlan lev. (az utolsó levél üres). — *Elül:* cziml., ajánlás a magyar nemességnek, az olvasóhoz, s a czimlap előtt egy rézmetszet 4 sztlan lev.

A czimlapot megelőző rézmetszet egy kedvező széllel haladó hajót ábrázol, melyen egy sisakos pánczélos vitéz ül. A dagadó vitorlán ezen szavak állanak: Adriaí Tengernek Syrenaia Groff Zrini Miklos. Alább a szerző jelmondata: Sors bona, nihil aliud.

A könyv legnagyobb részét, mintegy 35 ivet, «Sziget ostroma» című hősköltemény foglalja el; a többi rész, mintegy 5 iv, lyriai költeményekből áll.

*M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-
ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — Szi-
geti ref. lyc. — Pannonhalmi apátság (cziml. hij.). — Fáy-ktárban Tibold-
Darócson.*

843

Debreczen. 1651.

Laskai János. Szent Dávid százötven Soltári, egynéhány imád-
ságokkal egyetemben. Debreczen. 1651. 12r. 220 lap. —
Végül: Regestrom 4 sztlan lev.

SÁNDOR ISIVÁN, ki szerint adtam a czimet, *M. könyvesház* 35. l. a fordítást
Laskai Jánosnak tulajdonítja.

Egyetlen példány a *pesti egyetem ktárában* (cziml. hij.).

844

Debreczen. 1651.

Laskai János. Egy néhány Ahitatos Buzgo Imádságok; Mel-
lyeket KEGELIUS FILEP Elmelkedesiből szedegetet és Ma-
gyarra fordított LASKAI JANOS. Masodszeri-Nyomtatás Debre-
czenben; Fodorik Menyhárt által. 1651. esztendőben. 12r.
34 lap. — *Végül:* mut. tábla 1 sztlan lev.

Az első kiadás ismeretlen.

Nem önállóan, hanem a debreczeni 1651-diki zsoltárral együtt, mint annak füg-
geléke jelent meg.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktárában*.

845

Debreczen. 1651.

Nógrádi Mátyás. Lelki Próba-kő, Mellyen Az ember mind magát,
s-mind Vallását meg-czirkálhattya, sőt háza-népének-is szent
utat mutathat, az egyenesen való-járásra. Ehez járult a könyv-
nek utóllján négy emlékezetes dolog. I. Az Ördögi Practi-
káról, mint kellyen itélni è világon à Keresztyén embernek.
II. A szent Lélek ellen-való vétek mint essék, és légyen az
emberekben. III. A Betegeknek meg-látogatását miképpen
kellések el-követni. IV. A Lopásrol, mint kellyen itélni
embernek. Ezeket egy csomóban kötvén, ki-bocsátotta, és
közönségesse tőtte NOGRADI MATYAS. Debreczenben Nyom-
tatta Fodorik Menyhárt. A. 1651. 12r. 292 lap. — *Elül:*
cziml., ajánlás, mut. tábla 6 sztlan levél.

Ajánlva van Kerekes Mihály özvegyének Bagoly Katának. «Irtam az én Tanuló
házamban Anno 1651. die 9. August Az Debreczeni Szent Ecclesianak edgyik
Lelki Pásztor. Noigradi Matyas».

M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Sáros-pataki ref. coll. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten.

846

Kolozsvár. 1651.

Hunyadi Ferencz. Historia az régi és hires neve Troia városának tiz esztendeig való megszállásáról és rettenetes veszedelméről. Kolozsvár. 1651.

Említi SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 36. l., hibásan Dálnoki Jánosnak tulajdonitva.

847

Lőcse. 1651.

Catechismvs az az: A' kerestyeni vallasnak es hitnek Rövid Kerdeseben és Feleletekben foglaltatott, 's Sz. Írásbéli bizonyságokkal meg-erössítettett summája, avagy veleje. A' még szolni nem tudó és tsets szopó gyermetskéknék szájokból rendelted veghez vinni a' te ditsiretedet. Psal. VIII. v. III. Matth. XXI. v. XVI. Lőcsen, Brever Lőrintz által, 1651. esztendőben. 12r. 83 lap.

M. Akad. — Debreczeni ref. coll. — Lőcsei ev. gymn.

848

Lőcse. 1651.

Az Fortvnatvsrol iratott igen szep nyajas beszedű könyvetske. Miképpen az ö Erszényéhez, és kívánt kedves Sűvegetskjéhöz jutván, és több történt sok dolgairól. Melly most Németből Magyarra fordittatott az szép Ujságokban gyönyörködőknek kedveért. (*Fametszet.*) Anno 1651. esztendőben 4r. A—P = 15 iv = 160 sztlan levél. (Prózában).

Betűi, papirosa s egész nyomdai kiállítása után itélve a lőcsei nyomda terméke. Czimlapján is ugyanazon fametszet áll, mely a Lőcsén Brewer Sámuel által 1673-ban nyomtatott «Magyar Aesopus» czimlevelén látható (egy fa alatt alvó férfi, ennek lábainál egy térdelő szerzetes, ki a felhők közt lebegő Sz. Máriához imádkozik).

Fortunatus historiájának első magyar fordítása, vagyis inkább önálló földolgozása, már a XVI. században megjelent hely és év nélkül (Kolozsvártt, 1580 körül). Ettől ezen 1651-diki lőcsei kiadás teljesen független, mely mint a czimlap is olvashatjuk, egészen új fordítás.

Egyetlen példány az *erd. Muzeumban*.

849

Lőcse. 1651.

Kalendarium (Uj és O), Christus Urunk születése után 1651. Mellybe a' havak, hetek és Innepek, Plánéták járása, Aspec-

tusok és időknék folyási, napnak és éjnek hossza, Nap fel-
támadása és le-nyugovása, meg-található, etc. Silésiára és
Magyar Országra alkalmaz: NEUBARTH CRISTOPH. Silesiai Bo-
leszlaus által. Lőtsén, Brever Lőrintz által. 16r. A—E (8
levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

850

Utrecht. 1651.

Felső-Bányai S. Mihály. A' Leleknek Uti kőltsege. az, az, Az
Ember lelkének, az mennyei Jerusalem fele való bujdosásá-
ban, mely oda fel az egben vagyon: egész meg' uyittatása,
Sz: Pál Sidokhoz 12. v. 22. Galatia 4. v. 26. Mostan Ang-
lusbol Mágyar nyélvre fordittátot FELSEŐ-BANYAI S. MIHALY
által. Moses. I. Kőnyv. 28. v. 20. 21. Ha az Isten meg'
őriz engemet ez uton az mellyen én most el megyek, es ha
ételemre való kenyeret adánd, es öltözetemre való ruhát;
es az Ur én Istenem lezend. Niomtattatot Ultrajectomban
Gisbert Zyll, es Theodorus Ackersdyck által. 1651, 12r. 174
lap. — *Elül*: czimlap, ajánlás, a k. olvasóhoz 7 sztlan lev.

Ajánlva van Szikszó város tanácsának «Ultrajectumban 1651. esztendőben Sz.
György Havában. Kegyelmetek Alumnusa Felseo-Banyai S. Mihaly».

M. n. Muz. — *Debreczeni ref. coll.* — *S. pataki ref. coll.*

851

Várad. 1651.

Catechismus. az az: A' keresztyeni Vallasnak es Hitnek Rő-
vid Kerdesekben és Feleletekben foglaltatott, s' Sz. Írásbeli
bizonyosságokkal meg-erőssítettett summája, avagy veleje. A'
még szolni nem tudo és tssets szopó gyermetskéknek szájok-
bol rendelted véghez vinni a' te ditséretedet. Ps. VIII. v. III.
Matth. XXI. v. XVI. Varadon, Szenci Abraham Kőltségével.
1651. esztend. 12r. 83 lap.

Pesti ref. coll. (közben 2 levél, A 2 és A 12 hiányzik).

852

Várad. 1651.

(**Énekes könyv**). Az Sz. David Profetának ékes rytmusu Sol-
tarival; Es A' Soltárokbol szereztetett Ditserekekkel; S' egyéb
Istenes Enekekkel és Hymnusokkal tellyes Kőnyv. Ezek után

vagynak egy néhány áhitatos Imádságok. Mellyeket most ujjobban, egynehány Halott Enekekkel meg-bővitvén, ki-botsatot; Varadon, Szenci Abraham. 1651. 12r. Hymnusok 84 — Dicséretetek 372 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Várad Pálnak) 6; *végül*: mut. tábla 6 sztlan lev.

A lapszámok teljesen egyeznek ugyan a *Váradon* 1648. nyomtatott Énekes könyv lapszámaival, de a nyomás különböző.

Pesti egyetem.

853

Várad. 1651.

Komáromi István. Mikoron imadkoztok ezt mondgyátok. az az: Az Uri Imadsagnak a' szent Lukátsnak és szent Máthénak le-írások szerént valo nyomozása: és tudos embereknek elmélkedésekkel meg-ékesitetett, s' rövid Prædicatios formákra intéztetett magyarázattya. Ugyan ez Uri Imadsagnak hat Kérésinek számok, és rendek szerént valo, azokkal egygyező, és azokrol ez irásotskában valo tanításnak folyásából szedegettetet édességes buzgo Kőnyörgesi rövid Elmélkedésekkel egyetemben. KOMAROMI ISTVAN által. Psal. 19. v. 15. Az én szájamnak beszédi, és az én szívemnek gondolati legyenek a' te kedved szerént valok Uram. Varadon, Nyomtatta Szenczi Kertesz Abraham. M.DC.LI. 8r. 290 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 6, *végül*: mut. tábla 1 sztlan lev.

Ajánlva Néhai Nemz. és Vit. Kapronczai István özvegyének, Pataki Iudithnak, Telegden 1. Aug. 1651.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (elül 10 lev. hij.). — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól). — *Toldy Ferencz ktárában.*

854

Várad. 1651.

Molnár Albert. Szent David Kiralynak és Prophetanak száz ötven Soltari; A' Franciai Noták szerént Magyar versekre fordittattak MOLNAR ALBERT által. Varadon, Nyomtatta Szenczi K. Abraham. M.DC.LI. 12r. 223 lap. — *Végül*: mut. tábla 5 sztlan lap. — *Hozzá járul*: Buzgo Halaadások es Kőnyörgések. 46 lap.

Pesti egyetem. — *Kolozsvári r. cath. lyc.*

855

Várad. 1651.

Nagy-Ari Benedek. Orthodoxus Christianus; Az az: Igaz Vallásu Keresztyen; Mellynek Nevezeti alatt, az igaz, és Isten előtt meg-igazito Hit, szerző okaival, tulajdonságival, és azokat követő szükséges dolgokkal, a' szent Irás szerint ugy szem eleiben adatik és le-iratik; Hogy: A' sok vélekedések között: Az egy keresztyéni vallásnak meg-külümböztetésére; A' sok tettetes keresztyénségek között: Az egy igaz keresztyénségnek meg-ismérésére; A' sok reménségek között: Az egy Istenben való reménségben meg-erössülésre; Akar-melly valláson lévő embernek-is nem keveset használhat. Melly, egynehány Anglus és Deák Authorokból, oszve-szedegettetett, e' mostani jutul el-fajult, és az Isten kegyelmességével gonoszul élő világ fiainak serkengetésekre, s' kiváltképpen az Isten beszédére meg-eső lelkeknek vigasztaltatasokra. NAGY-ARI BENEDEK A' Boros-Jenő Sz. Gyülekezetnek méltatlan Prædikátora által. Varadon, Nyomtattatott, L. D. B. J. egygyik Patronus költségével. 1651. esztendőben. 8r. 253 lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd 24, *végül:* mut. tábla 3 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.). — S.-pataki ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. (cziml. és utolsó lev. hij.). — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten.

856

H. n. 1651.

Cantvs Catholici Régi és Uj Deak, és Magyar Ajitatos Egyhazi Enekek, es Litaniak: Kikkel a' Keresztyének esztendő által való Templomi Solennitasokban, Processiókban, és egyéb ajitatoságokban szoktak élni: Most újonnan egybe szedettek, és a' Keresztyéneknek Lelki épületekre, és vigasztalásokra, kibotsáttattak. Tellyesedgyetek bé Szent Lélekkal, szólván magatok között Soltárokkal, és Dicsiretekkel, és lelki Enekekkel, énekelvén és dicsiretet mondván, a' ti sziveitekben az Urnak. ad Ephes. 5. v. 19. A. M. D. G. B. V. M et O. SS. H. A. P. R. Anno M.DC.LI. 4r. 269 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás latinul és a k. olvasóhoz magyarul 5 sztlan levél, *végül:* mut. tábla és Errata 8 sztlan lap (*az utolsó üres*).

TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad. 302. l.* ezen r. cath. énekeskönyvet nem ismerte, legelsőnek állitván azt a Cancionalét, mely Szelepcsényi György esztergomi érsek rendeletére Nagy-Szombatban 1672-ben jelent meg.

Ajánlva van Kisdi Benedek egri püspöknek «Datum in Capitulo Agriensi, die 4. Oct. Anno M.DC.LI». A kegyes olvasóhoz intézett előbeszéd pedig «Költ Szepesi Kaptalanban die 4. Octobr. 1651.»

Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (utolsó lev. hij.).

857

Bécs. 1652.

Kalendariom. Mely rendeltetett Christus Urunk Születése után, az M.DC.LII. Esztendőre (mint föntebb. Bécs. 1651.). Nyomatott Béczben 8r. A—D₃ = 27 sztlan lev.

M. n. Muz.

858

Lőcse. 1652.

Gönczi György. (Énekes könyv) Lőcse. 1652. 4r. Hymnusok 94 lap és mut. tábla 1 levél. — Dicsiretek 339 lap. és mut. tábla 6 sztlan lev.

Hozzájárul, külön czimlappal, MOLNÁR ALBERT. Zsoltára. U. o. u. a. Egyetlen péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárában* (cziml. hij.).

859

Lőcse. 1652.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Királynak és Propheta-nak Száz Eötvén Soltari; Az Franciai nótáknak és verseknek módgyokra Magyar versekre fordítottak és rendeltettek, SZENCI MOLNAR ALBERT által. Lőcsen, Brevér Lőrintz által, 1652. eszt. 4r. 195 lap. — *Elül:* cziml. és üdv. versek 2 sztlan lev.; *végül:* mut. tábla 5 sztlan lap.

A Lőcsén 1652-ben nyomtatott Göncziféle Énekes könyvvel együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg.

Egyetlen péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárában* (végén a mut. táblából 2 levél hiányzik).

860

S.-Patak. 1652.

Comenius (Amos Joh.). Eruditionis Scholasticae Pars II. Janua. Rerum et Lingvarum Structuram externam exhibens. In usum Scholæ Patakinæ edita. Typis Cels. Princ. expressit Georgius Renius, Anno. M.DC.LII. 8r. A—Zz 2 = 45¹/₄, iv = 362 sztlan levél. — Hozzá járul új lapszámozással, de külön czimlevél nélkül: Grammatica Janualis, Continens Residuum Grammaticae Vestibularis 1—93 lap.

Az előbeszédet, illetőleg utasítást, írta Comenius Kapossi Pálhoz, a s.-pataki 2-dik classis praeceptorához. Az első rész (szótár) latin-magyar.

A legutolsó lapon ez áll: «Sic emendamus latina, quae nostra sunt. Hungarica quam recte sint adornata, ego quidem iudicare non possum: commendet diligentia sua interpretes, quos adhibuimus. Classis hujus ex ordine Praeceptores (unius biennii cursu, eheu, tres). *P. Capossium, M. Szántai, S. Helembai*. Hortor autem, si quid aberrationum fuerit animadversum, in melius mutare ne pigeat».

S.-pataki ref. coll. — *Késmárki ev. lyc.* (első ive hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

861

S.-Patak. 1652.

Medgyesi Pál. Lelki A-Be-Ce. S. Patak. 1652.

Ezen kiadásról csak Toldy Ferencz hozzám intézett leveléből értesültem. Régibb kiadásai: Gy.-Fejérvár 1645. és h. n. 1648.

862

Utrecht. 1652.

Bökényi Filep János. Mennyei Lampas. Melly az örökké-való setétségnek mélyységétül igazán meg rettent es félemlert akar-melly lelkeket meg ujjét, es az örökké valo Mennyei világosságának méltóságára igyekezőknek Lelki világot szolgáltalt. Mostan Anglusbol Magyar nyelvre fordítatott BÖKENYI PHILEP JANOS által. Esa. 62. 1. A Sionnak kedvejért nem halgatok, es à Jerusálem kedvejért nem nyugszom, mig nem el jđ az ő igassaga mint à fényesség, es az ő szabadulása mint a Lámpása kképpen tündőklyék. Sol. 119. 105. Az én Lábamnak szövetneke à te igéd: es az én ösvényemnek világa. Nyom-tattatott Ultrajectumban Lambert Roeck által. Anno 1652. 12r. 213 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, üdv. versek, summája ez könyvetskének 11 szatlan levél; — *végül*: nyomt. hibák 1 szatlan lap.

Ajánlva van Ugocsa vármegyének s abban N.-Szöllős városának.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 36. l. helyesen veszi föl, de alább 247. l. tévedve teszi Utrecht 1648-ra.

M. n. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.*

863

Várad. 1652.

Catechesis (A' keresztyén vállásra rövid kérdésekben és feleletekben tanito), Mely sok Kerestyen Reformata Ecclesiákban és Scholákban tanittatik. Es mostan a' feleleteknek rövid értelmekkel azokbā bé-foglaltatott dolgokrol valo rövid kérdezkedéseknek modjaival, es Sz. Irásbéli bizonyságoknak egészszen le-írásával az Urnak a' Magyar nemzetben le-tele-

pedett Ecclesiájában lévő kisedinek lelki épületekre ujonnan ki-botsáttatott; Varadon, Szenci Kertesz Abraham által M.DC.LII. 8r. 230 lap.

M. n. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári minor. zárda. — Fáy-ktárban Tibold-Darócson.

864

Várad. 1652.

Enyedi F. János. Mennyei szó, a' lelki alomból való fel serkenésről. Avagy, vi. Együgyű Prædikátiok, a' bűnnek álmából való fel-serkenésről, a' bűnnek halálából való fel-kelésről, és az Ur Jésus Christus Szent lelke, s' kegyelme által való mennyei, idvesség, lelki meg-világosításról. Mellyek Iminnen amonnan egybe-szedegettettek, és könnyű formában ki botsáttattak ENYEDI F. JANOS, az Ur Jesus Christus méltatlan együgyű szolgálja, és mostan a' Kezdi-Vasarhelyi Anyaszentegyházbéli gyülekezetnek Lelki-Pásztora által. az Ur Jesus Christus ditsőssegere, és az ő Anyaszentegyhazában elő Juhainak, vérével meg-váltott hiveinek, lelki épületekre. Rom. 13. II. Ideje immár az álomból fel-serkennünk. Varadon, Nyomtatott Szenci Kertesz Abraham által. M.DC.LII. 8r. 253 lap.

Ajánlva van Basa Tamás háromszéki kapitánynak és Dániel János háromszéki királybírónak, Kézdi-Vásárhelyt, Pünkösd havának 1. Napjan. 1652. Esztendőben.

BOD PÉTER szerint *M. Athenas* 75. l. ezen munka nyomtatott Váradon 1657., mit elfogad SÁNDOR ISTVÁN is, ki ezen könyvet mint váradai nyomtatványt mind 1652-re mind 1657-re fölhozza, *M. könyvesház* 36. és 39. l. sőt e. h. 40. l. váradai 1658-diki kiadást is emlit. — Igen nagyot botlott MILLER, *Fragmenta ref. typogr. M. Varad.* 21. l., midőn e könyvet, Horányira hivatkozva, Várad. 1557-re teszi s mint XVI. századi legrégebb váradai nyomtatványt hozza föl: holott HORÁNYI, ki az Enyedi Jánosról szóló cikket tisztán Bod Péter után dolgozta, *Memoria Hung. I.* 620. l. ezen könyvet nem 1557-re, hanem Boddal egyezőleg MDCLVII-re teszi. — A mi a Bod által említett 1657-diki kiadást illeti, azt hiszem, hogy az nem létezett s Bodnál csak leirási vagy nyomdai hibából áll 1657 a helyes 1652 helyett.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — M.-vásárh. ref. coll. — Sz.-udvarh. ref. coll. — Kassai püsp. — Szepesi-szentgyörgyi ref. gymn. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten.

865

Várad. 1652.

Imádságok (Isten eleibe fel-botsátando Áhitatos); Mennyen-fel az én imádságom te elődbe, mint a' jó illatu füst, és az en kezeimnek fel-emelése, mint az estveli áldozat. Ps. 141. 2.

Varadon, Kertesz Abraham, M.DC.LII. 32r. 211 lap. — *Elül*: Cziml. I lev.; *végül*: Index 3 sztlan lap.

M. v. *Teleki-kttárban*.

866

Várad. 1652.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után, 1652. Esztendőre, (melly Bissextilis) irattatott; Es Magyar-Országgra, Erdélyre, és azokhoz tartozó tartományokra alkalmaztatott. NEUBARTH CHRISOPH Theologus és Astronomus által. Varadon, Nyomtatta Szenczi K. Abraham. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. *Muz.*

867

Bécs. 1653.

Folnai Ferencz. A Nemzetes, es Bőchülletes Folnai Ferentz Vás-vári, és Türjei Praepost, Déáki Apátur, és Vas-vármegyei Feő Esperes. Predikatioia, mellyet Praedikállot Rohonczon, Szent Iván havának 9. napjan 1653. esztendőben, midőn Amaz kedves hazánkban fényeskedő Haynal, az Néhai Tekéntetes és Nagyságos Groff Aurora Catharina Formontin Aszszonynak, az Tekéntetes, Nagyságos, és Méltóságos Groff Botthyan Adam Uram kedves Házastársának teste föl-vitetetvén, az eő nagy méltóságú Uratul rendeltettet, es épétettet temető helyére, Vas-vár-megyében lévő Német-Vy-vári Kalastromban, illendő pompával, és bőchüllettel késértetett. Es ennek dichéretes maga viselése örök emlékezetire most ujjonnan ki-nyomtattatott. Bécsben: Cosmerovius Máthé, Chászár Urunk eő Főlsége Udvari könyv-nyomtatojánál 1653. esztendőben. 4r.

Ajánlva gr. Batthiányi Ádámnak; kiadta Nagy Pál csepregi plébánus.
A *pápai ref. coll. ktárban* (csonkán, a 38. lap után megszakad).

868

Bécs. 1653.

Hoffmann Pál. A Tekéntetes es Nagyságos Hoffmany Pal, Pécz Püspök, Esztergami Canonok, és Esztergami Ersek Urunk ő Nagysága Generális Vicáriussa, Chászár és Király Urunk ő Főlsege tanátsa Predikatioia, Mellyet predikállot Nagy

szombatban, Keresztelő szent János Templomában, Sz. András havának 26. napján, 1652. Esztendőben. Midőn, Nagy Vezekeny mezejen, az Törökök-Ellen valo harczon, kis Asszony havának 26. napián, hazájokért dűczőségessen egy-gyűt megholt, négy vitéz Uri Attiafiak el temettetnének, Ugy mint: A' Tekentes es Nagysagos Groff Galanthai Eszterhazi Laszlo, Frakno Vara örökös Ura, es Soprony Vár-megyé fő-Ispánnya, Szentelt vitéz, Chászár és Király Urunk ő Főlsége Fő-tanátsa és komornykya, Pápa végh-házának fő-kapitánnya &c. A' Tekentes es Nagysagos Galanthai Eszterhazi Ferencz, Chászár és Király Urunk ő Főlsége, Gyarmathi végh-házának fő-kapitánnya &c. Galanthai, Eszterhazi Tamas, Chászár és Király Urunk ő Főlsége Lévai végh-házának viczé-kapitánnya &c. Galanthai Eszterhazi Gaspar &c. Es ezeknek diczeretes magok viselésének örök emlekezetire, A' Tekentes es Nagysagos Groff Nadasdi Ferencz, Fogaras földének örökös Ura, Vas-vár-megyének fő-Ispánnya, Chászár és Király Urunk ő Főlsége Fő-tanátsa, és Komornykya, és Magyar Országban Királi Udvari Hop - mestere, akarattiabul ki - nyomtattat. Cosmerovius Mátthe, Chászár Urunk ő Főlsége Udvari könyvnyomtatoia által, 1653. esztendőben. 2r. 28 lap. — *Elül*: cziml. 1 szltan levél.

A 26—28 lapot a bécsi Pázmány-collegium és Nagy Pál által gr. Nádasdy dicsőítésére irt latin versek foglalják el.

Ezzel együtt, de külön czimlappal, ugyancsak gr. Nádasdi Ferencz költségén jelent meg Erdődi Pálfi Tamás báthai apátur és esztergomi érkanonok latin oratioja, melyet az elesett négy Eszterházi fölött N.-Szombatban 1652. nov. 26. tartott, 7 szltan levelen, czimlapja előtt egy külön levelen az ezen alkalommal a jezsuiták egyházában fölállított castrum doloris szép rézmetszetű rajzával. Ezen rajz alatt balra e szavak állanak: «Joh. Rudolf Miller delin:», jobbra pedig: «Mauritius Lang sculpsit Posonj».

Erd. Muz. (2 péld.) — *M. n. Muz.* (csonkán). — Radványban a *b. Radvánszky-ktárban*.

Liszi László, Magyar Márs avagy Mohách mezejen történt veszedelemnek emlékezete. Nyomtattatot Béchbén Cozmerovius Mátthe, Chászár Urunk ő Főlsége Udvari könyvnyomtatoja által, 1653. esztendőben. 2r. 154 lap. — Reges Un-

gariæ . . . Ung. Rhythmis descripti. 80 lap. — *Elül*: Czimpl., ajánlás 4, *végül*: mut. tábla 4 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Pannonhalmi apátság* (1 ép, 2 csonka péld.). — *Enyedi ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Miskolczi ref. gymn.* (csonkán).

870

Bécs. 1653.

Malomfalvai Gergely. Belső-képpen indító Tudomány, Mellyet, némely Theologus Doctoroknak diák irásihoz együgyű elmélkedéssel kapcholkodván, s, édes nemzetének üdvösséges lelki jókat kívánván. Az öröke-valosagnak gyűrű-ébe foglaltt, és Magyar nyelven tizen-két Elmélkedésre, s, meg-annyi jmad-ságra Osztott. Es utollyára, az tévelygő atyafiaknak-is, igaz hitet, s, következendő-képpen bóldog Örökké-valóságot kívánván: Az igaz hitnek némelly szükséges ágozatiról; Egy-néhány, rövid és sommás letzkével meg jóbított. Seraphim Sz. Ferencz fiai közüll: Leg-méltatlamb és kisebbik Szerzetes, MALOMFALVAY FR. GERGELY. Superiorum Permissu. Nyomtatta, Béchben az Coloniai Uduarban Cosmerovius Máté, M.DC.LIII. eszten-dőben. 8r. 178 lap. — *Elül*: czimpl., ajánlás Püski János kalocsai érseknek és györi püspöknek s előbeszéd 20 sztlan lev. *végül*: Catechismus 57 lap, és errata 2 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház.* 36. l. hibásan nevezi a szerzöt *Martonfalvai* Gergelynek. — Ugyanó alább 37. l. a szerzöt hasonlóan hibásan nevezve, e munkáját Bécs. 1654-re is fölveszi.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.*

871

Kassa. 1653.

(Váczai András). A' Mi-Atyanknak Avagy Minden-napi Imad-saggal való élésnek állatása és meg-oltalmazása E' mostani időbeli Tanítóknak ellen-vetések ellen. Melly Idegen nyelv-ből Magyarra fordittatott, és néhol valamenyire meg-bővétvén, közönségesbé tétettetett DANEUS RACAI* által. THEODULUS ANAXIUS által. Luc. XI. v. 2. Mikor imádkoztok ezt Mond-gyátok, Mi-Atyánk ki vagy etc. Ki-nyomtattatott 1653. die I. Novembr. 8r. 103 lap.

* Betűcserével ANDREAS VACI.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház.* 37. l. ezen hely nélkül megjelent nyomtatványt határozottan Kassára teszi.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem k tárában.*

872

Lőcse. 1653.

Poncianvs Tsaszar Historiaia. Mikeppen az ő fianak Diocleianusnak hét bölts és tudós Mestereket fogada, kik azt tanítanák az hét Nemes Tudományokra. Es minek-utánna az mostoha annya meg-tsalta volna az Tsászárt, hogy hétszer az ő fiát, a' Diocleianust, ki vitette volna fel akasztásra, miképpen mind az hét úttal a' bölts Mesterek meg-szabadították azt az ő bölts beszédekkel. Hogy annak utánna az ő attya helyet Romai Tsászár lőn. Lőtsen, Brevér Lőrintz által, 1653. 4r. A—O = 14 iv = 56 sztlan levél.

Régibb kiadásai: Bécs. 1573. és Lőcse, 1633. — Ujabb kiadásai: Lőcse 1676. és 1679.

Teljes péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. k tárában.* — *Erd. Muz.* (közben 2 lev. kézirattal pótolva).

873

S.-Patak. 1653.

Medgyesi Pál. Erdel' s' egész Magárnep egmás után, tsak hamar érkezett Harmas Jajja 's siralma. Mēllet e' ket keseredett Hazat, amaz halhatatlan emlekezetű Harom Fejedelmi Embereknek, néhai Nag Rakoci G'örgnek, Erdel' Országának Fejedelmének, Magár Ország sok Réseinek Vrának, és Székhelek Ispánjának, 1649-ben, az Első Honak vag Januariusnak 10 napján; Es az után tsak hamar, az ő Nāga igen nag reménségő kedves Fiának, kiben az egész igaz Magár Haza-fiak, meg-ńugottak és igen meg-vidultak vala, néhai Rakoci Sigmondnak, 1652-ben, a' Negedik Hónak vag Aprilisnek 28-dik napján; Ennek-felette az előtt 1648-ben, Harmadik Hónak vag Martiusnak 29-dik napján, ritka példāju keges és isten-féldő néhai Eőreg Grof Betlen Istvannak Gyula-Fejérvári mulando Friss Házoktul, a Sirban meg-indításokkor siratta s' sirattata MEDGESI PAL. Nyomtatott Sáros Patakon, az ő Nağsagok Typographiájokban. M.DC.LIII-ben. 4r. 84 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 3 levelen (a 84 lapba befoglalva).

A II. Rákóczi Györgyhöz intézett ajánlás kelt Sáros-Patakon 1653. jan. 25. — Megjelent ugyanezen évben Váradon is 4r.

M. Akad. — S.-pataki ref. coll. (1 ép s 1 csonka példány). — *Debreczeni ref. coll.* — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten.

874

S.-Patak. 1653.

(**Medgyesi Pál**). Rövid tanítás az presbyteriumrol avag éghazi tanatsrol. Mel az Presbyterialis Dialogusnak Summaja. Az Meltóságos őregbik Fejedelem Aszszoónak parantsolatjára. Patakon az ő Naagsagok Kőhv-íomtato Bőtűjőkkel, es Kőlt-segekkel. 1653-dik Esztendőben. 8r. A—C4 = 2½ iv = 20 sztlan levél.

Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll.

875

Ulm. 1653.

Kegelius Filep. Tizenkét idvösséges Elmélkedések PHILEP KEGELIUS által. Nyomtattatnak (*igy*) pedig Ulm. Görlin Janos által. 1653. 16r. 570 lap. — *Elül*: Értelmes mondások az könyörgésről 11, *végül*: Laistroma avagy mutató táblája az Kőnyörgéseknek 6 sztlan levél.

M. n. Muz. — N.-kőrösi ref. lyc.

876

Utrecht. 1653.

Apáczai Csere János. Magyar Encyclopædia. Az az, Minden igaz es hasznos Böltseségnek szep rendbe foglalása és Magyar nyelven világra botsátása. APATZAI TSERE JANOS által. Ultrajecti, Ex Officinâ Joannis à Waesberge, c10 Ioc LIII. 12r. 412 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás és az olvasóhoz 20 sztlan lev.

Ajánlva van Csulai György erd. ref. püspöknek, gy.-fejérvári esperestnek és papnak, Bisterfeld Henrik János gy.-fejérvári tanárnak és a gy.-fejérvári iskolának.

Az olvasóhoz intézett igen érdekes előbeszédben értesit bennünket a szerző, hogy midőn Csulai György püspöktől meghívást és költséget kapott, hogy azonnal térjen vissza hazájába, a telet még Utrechtben töltve, akkor határozta el magában, hogy e munkáját sajtó alá készítse és adja, mintegy késlekedése mentéséül és kárpotlásául. Mint közönségesen tudva van, ő 1653 nov. havában volt beigatva a gyula-fejérvári collegium igazgatóságába, s mint a leirt czimlapból látható, munkája már ez évben Utrechtben sajtó alá volt adva. Hogy azonban nem 1653-ban, hanem csak 1655-ben jelent meg ez a könyv, bizonyos abból, hogy a «Magyar Encyclopaedia» szövegével, mely a 412. lapon S4 levelen végződik, együtt nyom-

tatva (413—487 lapon (S₅—X₄ levelen) egy kötetben találjuk valamennyi példányban szerzőnek »De studio sapientiae» című latin oratóióját, melyet a gy.-fejérvári collegiumban 1653. nov. havában tartott, s mely még azon évben hely nélkül (Gyula-Fejérváratt) 4r. 48 lapon önállóan is megjelent. Ezen melléklet külön czimlapján pedig a nyomtatási hely és év így áll: Ultrajecti ex officinâ Joannis à Waesberge, Anno MDCLV. Kétségtelen ebből, hogy ezen melléklet, valamint a M. Encyclopaedia utolsó ive is 1655-ben volt nyomtatva, és így az 1653-ban nyomtatni kezdett M. Encyclopaedia csak 1655-ben látott világot.

Ez egyike a legtöbb példányban fönmaradt régi magyar könyveknek. 2—2 példányban van meg, a m. n. Muzeum, erd. Muzeum, a debreczeni, s.-pataki, pápai és n.-kőrösi ref. főiskolák ktáiraiban. — Megvan a m. Akad., m.-v. Teleki-ktár, szathmári püspökség, pesti, kolozsvári, sz.-udvarhelyi, m.-vásárhelyi ref. coll., kolozsvári unitár. coll., halasi ref. gymn., Csetneken a gömöri ev. esperestség, gr. Mikó Imre, Lugossy József, Szilágyi István, Jakab Elek s számos magánosok ktáiraiban.

877

Utrecht. 1653.

Komáromi Csipkés György. Az Kereszteny Isteni-Tudomány-nak Ieles móddal úgy el készítettett, rövid summaia. Hogy légyen, Az sz: irásoknak olvasására. Az Isteni tudomány közdönséges ágazatának el-rendelésére. Az vallásbéli villongásoknak meg értésére, Kezen fogva valo vitel. Mellyet irt volt. WOLLEBIVS IANOS, à Th. Doct., és az Basiléai Academiában rend szerént valo Professor. Mostan pedig, Magyar nyelure fordított. COMAROMI CSIPKES GYÖRGY. Nyomtatott Ultrajectomban. Swol Janos, által. M.DC.LIII. Esztendőben. 12r. 452 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Debreczen város tanácsának) az kegyes olvasónak, és mut. tábla 10 szatlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (elül s végül csonkán). — M.-vásárhelyi ref. coll. (2 péld.) — Miskolczi ref. gymn. — Magánosoknál több példány.

878

Várad. 1653.

Approbatæ Constitutiones Regni Transylvaniae et Partium Hungariae Eidem Annexarum, Ex Articulis ab Anno Millesimo Quingentesimo Quadragesimo, ad præsentem huncusque Millesimum Sexcentessimum Quinquagesimum tertium conclusis, compilatæ; Ac primum quidem per Dominos Consiliarios revisæ, tandemque in Generali Dominorum Regnicolarum, ex edicto Celsissimi Principis, D. D. Georgii Rakoci, Dei gratia Principis Transylvaniae, Partium regni Hungariae

Dñi, et Siculorum Comitibus, &c. Dñi eorum Clementissimi, in Civitatem Albam Juliam ad diem decimumquintum mensis Januarii Anni præsentis congregatorum, conventu, publicè relectæ, intermixtis etiam Constitutionibus sub eadem Diæta editis. Varadini, Apud Abrahamum Kertesz Szenciensem. cLo Io CLIII. 2r. 250 lap. — *Elül*: cziml., Praef. et Approbatio 3, *végül*: Conclusio és Index 13 sztan lev.

Csak a cziml., praefatio és conclusio latin, a szöveg egészen magyar.

M. n. muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* (II. Rákóczi György sajátkezű aláírásával és pecsétjével). — Szebeni *Bruckenthal-ktár.* — *Pesti egyetem.* — *Pannonh. apátság.* — *N.-várad püsp.* — *Pesti ref. coll.* (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (3 péld.) — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Késmárki ev. lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* — (cziml. hij.) — *M.-vásárhelyi minor. zárda.* — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson. — *Háromszéki Cserey-muzeum.* — Magánosoknál számos példány.

879

Várad. 1653.

Kereszturi Pál. Egyenes Ósveny, A' Sz. életre vágyodoknak; a' mellyre Külömb külömb féle Locusokat egyben válogatván, huszon-két Predikaciokban foglalt-bé Kegyelmes Vrunck ó Nagysága Vdvari Prédikátora, KERESZTURI PÁL. Varadon, Nyomtatott Csepregi Mihály költségével. M.DC.LIII. 4r. 155 lap.

BOD *M. Athenás* 139. l. tévedve teszi 1655-re, mely tévedésben követi őt SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 38 l., ki egyébiránt föntebb 37. l. a valódi 1653-diki kiadást is fölveszi. — Ujabbkori kiadása: Szeben 1744.

M. Akad. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Sz.-udvarh. ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Szebeni ev. lyc.*

880

Várad. 1653.

Medgyesi Pál. Erdely s' egész Magyar nép egymás után tsak hamar hamar érkezett Harmas Jajja s' Siralma, Melylyel e' Ket keseredett Hazat, amaz halhatatlan emlekezetű Harom Fejedelmi Embereknek, néhai Nagy Rakoci Györgynek - - - 1649-ben - - - Es az után tsak hamar - - kedves Fiának - - - néhai Rakoci Sigmondnak. 1652-ben - - Ennek felette az előtt 1648-ben - - - néhai Óreg Grof Betlen Istvannak Gyula-Fejérvári mulando Friss Házoktul, a' Sirban meg-indításokkor Siratta s' Sirattatta MEDGYESI PÁL. Varadon, Nyomtatta

tott Szenci Abraham által, M.D.LIII. (helyesen M.DC.LIII.)
4r. 63 lap.

Az eredeti s.-pataki 1653-diki kiadás utánnomata.

M. n. Muz. — *M. Akad.* (2 péld.) — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Sáros-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.) — *Szigeti ref. lyc.* (utolsó lev. hij.).

881

Várad. 1653.

Melotai Nyilas István. Agenda az az: Anyaszentegyhazbeli Szolgalat szerint valo Tselekedet, Mellyben az Uj Testamentomnak két Sacramentomának, a' szent Keresztségnek és az Ur Vatsorájának ki-szolgáltatásának, és a' Házasulandoknak egyben adattatásoknak modgya meg-irattatik, azokhoz illendő hasznos tanuságokkal egyetemben; MELOTAI NYILAS ISTVAN által. Es most ezen Anyaszentegyházbéli Ceremoniáknak ki-szolgáltatásának más rövidebb Modgyával meg-bővítettvén, és az elébbit-is sok helyeken meg-jobbitván ki-botsáttott Varadon, Szenci Kertetz Abraham. 1653. 8r. 278 lap. — *Elül:* cziml., előbeszéd 8, *végül:* mutató tábla 4 szltan lev.

Első kiadása: H. n. (Kolozsvár). 1621.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (2 péld.) — *Miskolczi ref. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.*

882

Bécs. 1654.

Kéri Sámuel. Keresztyen Seneca, Az az Lvcivs Annævs Seneca, Leveleiből ki-szedetett, Es xxxviii. Részre osztatott, Keresztyeni viragok. Mellyek az Tekéntetes és Nagyságos Groff Battyani Adam &c. ő Nagysága akarattyából. Diákból magyarra, most elsőben fordítottak és költséggel ki-nyomtatattak. Nyomtatta Béchben, A' Koloniai Udvarban Cosmerovius Máte. M.DC.LIV. esztendőben. 12r. 188 lap. — *Elül:* cziml., ajánló levél, előljáró beszéd 14, *végül:* lajstrom 5 szztlan lev.

Ajánlja a fordító gr. Battyáni Ádámnak, Német-Ujvár, Szalonak, Borostyán stb. örökös urának, római bir. szentelt vitéznek, III. Ferdinánd tanácsosának s komornyikjának, a dunántuli részek fő generalisának, «Viennae Austriae die 25. Aprilis 1654. Nagysagodnak Isten imádó szerzetes Káplánnya Fr. Samuel Kerj.»

Erd. Muz. — *Pesti egyetem.* — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban.*

883

Fejérvár. 1654.

Apáczai János. Magyar Logicatska mellyet a' kitsindedek számára irt APATZAI JANOS, egy a tudomány dolgában meg kívántatott Tanats-tsal egyetemben. Fejervaratt, Nyomtatta Maior Marton. M.DC.LIV. 8r. 32 lap.

A czimlevél hátlapján kezdődik az ajánlás Ifju Rákóczi Ferencz választott fejedelemhez intézve s tart 2—6 lapon. Ez után jő *Magyar Logica* 7—24. lapon. — Következik: *Tanáts Mellyet Joachymus Fortius ád, Apáczai János által egy Tanulásába el tsűggedt Iffjúnak.* 25—32 lapon.

BOD, M. *Athénás* 12. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, M. *könyvesház* 38. l. e könyvecskét Fejérvár 1656-ra teszük.

Egyetlen péld. a m.-vásárhelyi ref. coll. *ktárában.*

884

Fejérvár. 1654.

Fogarasi Ferencz. Kis Keresztyén. Fejérvár. 1654. 8r.

Ismerteti BOD PÉTER M. *Athenas* 80. l., ki szerint ezen kis catechismust Fogarasi angolból fordította s Bogárfalvi Sebesi György kedvéért adta ki. — Utána említi SÁNDOR ISTVÁN, M. *kház* 37. l. — Megvolt az *enyedi ref. coll. ktárában* gr. Bethlen Kata könyvei közt, hol 1849-ben pusztult el.

885

Kassa. 1654.

Kalendarium (Uj és O), Christus Vrunck születése után való 1654. Esztendőre: Magyar-Országra, s' Erdélyre, és más környül-való helyekre alkalmaztatott. Neubarth Christoph Theologus és Astronomus által. Cassan Nyomtattatott Gevers Balint által. 16r.

Töredéke Betléren gr. *Nádasdy-ktárában.*

886

Kassa. 1654.

Király Jakab. Mise-nem-mise Az az: A' Miseről való tudományak, Ostromlása, meg-hamissítása, és el rontása. Mellyet HUNNIUS EGYED Doctor Irasabol Magyar nyelvre fordított, KIRÁLY JAKAB Osdgyáni Prédikátor. Cassan, Nyomtattatott Gevers Balint által, 1654. esztend. 12r. 215 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, latin üdvözlő versek és nyomt. hibák 6 szatlan levél.

Ajánlja a fordító Osgyáni Bakos Gábornak, Rákóczi György kállai kapitánjának, a Szabolcs vármegyei hajduság generalisának és hadi birájának. «Költ Kis-Aszszony havának 26. napján 1653. Esztendőben.»

A latin üdvözlő verseket irták Biner Hilarius Erneszt a kassai evang. német

egyház lelkésze és isk. főügyelője, Osztropataki Mátyás a kassai luther. egyház lelkésze és Raduchius György a kassai gymnasium igazgatója.

Bihar várm. Muz. — N.-váradai prémontrei gymn. — S.-pataki ref. coll. — Rima-Szombaton a kis-honti ev. esp. ktárában.

887

Kassa. 1654.

Király Jakab. Hármás szentirásbeli dolog. 1654.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN *M. kház.* 37. l.

888

Kassa. 1654.

Váczi András. Replica, Az az: Tolnai Dali Janosnak Czufos és Vados maga és mások mentésére való Valasz-Tetel VACI ANDRAS által. Mellyben meg-mutattya Előszőr; Az ő maga Mi-Atyánk felől való igaz értelmét, à több reformatus Doctorokétul nem különözni. Másodsor; A' Mi Atyánkrol író Authornak (kit ő magyar nyelven ki adott) à több Doctorokkal rész szerént való egyyezését; s-rész szerint pedig azoktul való különözését. Harmadsor; Az tracta köziben egyelítettett két undok vádoknak hamisságát, és azok ellen való igaz maga mentségét. Cassan, Nyomtattatott Gevers Balint által, 1654. 8r. 192 lap. — *Végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lap.

Irva van Tolnai Dáli János S.-Patakon 1654. nyomtatott «Daneus Racai» czimű munkája ellen. — A Tolnai Dáli Jánoshoz intézett előljáró levél kelt «Szepsiben 27. Martij An. D. 1654.»

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktárában.*

889

Kolozsvár. 1654.

Kósa János (Várfalvi). Catechesis. Az űdvességnek fvndamentumáról rövid kérdezkeés, az Szent Irás szerént; az Kisdedeknek Tudományában, és az Urnak szolgálattyanban és felelmeben való fel nevelésere. VARFALVI-KOSA IANOS által iratot. Colosvarban, Nyomtattatott Heltai Gaspar Műhelyeben 1654. 12r. A—C = 3 iv = 36 sztlan lev.

Egyetlen példány a *kolozsvári unitár. coll. ktárában.* (N.-Ajtai Kovács István könyvtárából.)

890

Lőcse. 1654.

(Gönczi György.) Keresztyeni Isteni Ditsiretek, Mellyek az Magyar Nemzetben reformáltatott Ecclesiákban szoktanak

mondattatni. Ezek mellé adattak szép rendel Előszőr, Az Szent Davidnak Franciai Nótaknak és Verseknek módgyokra rendeltetett Soltari. Masodszor, Az Egesz Esztendőre tartozandó Hymnusok. Harmadszor, Az Halott temetéskorra való Enekek. Mostan ujobban, de leg-kiváltképpen az Hymnusokat sokkal szebben és bővebben, az Közönséges és Halott Eneket-is, az mennyire lehetett meg-jobbítván, (mellyel mint edgy kis Graduwaleval elhetsz,) ki-botsáttattak. Lótsen, Brever Lőrincz által, 1654. esztendőben. 4r. Hymnusok (kótákkal) 94 lap.; mut. tábla 1 sztlan lev. — Isteni dicsiretek és Halotti Énekek (külön czimlappal) 339 lap; mut. tábla 6 sztlan lev. — *Elül*: cziml., Gönczi György előbeszéde, a k. olvasóhoz Brever Lőrincztől 4 sztlan lev.

Hozzájárul: Sz. Dávid Százötven Soltára. Ford. *Szenczi Molnár Albert*. 4r. 102 és 7 lap.

Egyetlen példány a *kolozsvári ref. coll. k tárában*.

891

S.-Patak. 1654.

Confessio et Expositio Fidei Christianæ, Az az Az Keresztyeni Igaz Hitről valo Vallas-tétel. Mellyet elsöben Helvetiában irtanak és bé vettenek: Annak utánna 1567. Esztendőben Magyar országban is javallottanak; be-vöttek, es mind ez ideig sok Ecclesiakban megh tartottanak. Az Meltosagos öregbik Fejedelem Aszszony parantsolattyából és költségével. Nyomtattatot S. Patakon Renius György által. Anno M.DCLIV. 8r. 296 lap. — *Végül*: Symbolumok és Index 7 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Gy.-Fejérvárt Batthiányi-ktár.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Háromszéki Cserey-Muz.*

892

S.-Patak. 1654.

Tolnai Dáli János. Dáneus Ráca-J. Az az: A' Mi-atyánk felől Igaz Értelmű Tanítóknak Magok Mentsége Vaci-Andrásnak Usorás Vádja és Szidalma ellen. TOLNAI DÁLI JÁNOS munkája által. — Nyomtattatott Sáros-Patakon a' Méltóságos öregbik Fejedelem Aszszonynak Parantsolattyából, ugyan az

ő Nagysága Könyvnyomtató Bőtdővel és Költségével, 1654
Eszt: Renius György által. 8r. 168 lap. — *Elül*: czimlap,
előbeszéd 4 sztlan lev.

Irva van Váczi Andrásnak H. n. (Kassán) 1653. nov. 1-én nyomtatott munkája
ellen. — Váczi Andrásnak ezen mentségre adott válaszát lásd: Kassa. 1654.

Egyetlen péld. a *debreczeni ref. coll. ktárában*. — Megvolt 1840-ig a *nagy-
enyedi ref. coll. ktárában* is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

893

Utrecht. 1654.

Miskolczi C. Gáspár. Angliai Independentismus avagy Az Ec-
clesiai fenytékekben, és a külső Isteni tiszteletre tartozó jó
rendtártsokban, minden Reformata Ecclesiaktól különözö
fejetlen lábság. Eggynehány szava hihető, tudos, Belgiumi
Doctoroknak irásokból, rövideden őszve szedegettetett, es
Magyar nyelven ki bocsáttatott MISKOLCI C. GASPÁR által.
Ultrajectumban Nyomtattatott Vásberg János által. M.DC.LIV.
Esztendőben. 12r. 150 lap. — *Elül*: Cziml., ajánlás stb. 8,
végül: Oda és mut. tábla 3 lev.

Ajánlva van a Zemplén és Abaujvár megyében lévő lelki tanítóknak. «Frane-
kerában Pünkösöd havának, 12 napján 1654. Esztendőben».

M. n. Mnz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Debreczeni
ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kassai jogakad.*
Zilahai ref. gymn. — *Kolozsvári ref. coll.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — Lugossy József
s több magánosok ktárában.

894

Utrecht. 1654.

Telki-Bányai István. Angliai Puritanismus, Avagy Kiváltkép-
pen való Tudományok azoknak, kik Angliában a Puritanu-
sok között (a mint közönségesen neveztetnek) legkeményeb-
beknek tartatnak. Melly ennek előtte Deák nyelven kibo-
tsáttatott AMESIUS WILLYAM Szent irás magyarázó Doctor
által: mostan pedig Magyar nyelvre fordittatott TELKI BANYAI
ISTVAN által. Ultrajectumban, Nyomtattatott Wasberg Janos
által MDCLIV. Esztendőben. 12r. 40 lap.

Ajánlva van Komáromi János szántai papnak «Franekerában 1654. Esztendőben
Pünkösöd hav: 20 napján. Telki Banyai P. Istvan.»

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.*
(2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Halasi ref.*
gymn. — *Zilahai ref. gymn.* — *Sz.-kereszturi unitár. gymn.* (közben 2 lev.
hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

895

Várad. 1654.

(Gönczi György.) A' Sz. David Profetának ékes rytmusu Soltarival, Es A' Soltárokbol szereztetett Dicseretekkel, S' egyéb Istenes Énekekkel, Es Hymnusokkal, tellyes könyv. Varadon, Nyomtattatott Szenci Abraham által, 1654. 4r. Hymnusok 56 l. — Dicséreték 335 lap. — *Elül*: cziml. és Gönczi György előljáró beszéde 3, *végül*: mut. tábla 3 szatlan lev.

Hozzájárul: Halotti Énekek. U. ott. u. a. — Sz. Dávid Soltári u. ott. u. a. *M. n. Muz.* — *Erd. Muz.*

896

Várad. 1654.

Molnár Albert (Szenczi). Psalterium Ungaricum, Az az: Szent David Kiralynak es Prophetanak száz ötven Soltari, A' Franciai notáknak módgyok szerént Magyar versekre fordittattak és rendeltettek. SZENCI MOLNAR ALBERT által. Varadon, Nyomtatta Kertesz Abraham 1654 eszt. 4r. 224 lap, *végül*: mut. tábla 2 szatlan lev.

Gönczi György énekes könyvének váradi 1654-diki kiadásával együtt nyomtatva s egy kötetben.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.*

897

Várad. 1654.

Ujfalvi Imre. In exequiis defunctorum. Halot temeteskorra valo Enekek. Azoknak kedvekért, kik illyen utolso szükségben szolgálnak, őszve-szedegettettek, és ki-bocsáttattak. Hebr. 9. v. 23. El-végeztetet dolog, hog az emberek egész meg-hallyanak, után ítélet léssen. Nyomtattatott Varadon, 1654. 4r. 66 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd 1 levél (= 1. 2. lap), *végül*: mut. tábla 1 szatlan levél.

Az előljáró beszéd: «Kelt Debreczenben, Pünköst havának 12 napján, 1508. E. S. U». (Emericus Szilvász-Ujfalvinus.)

Gönczi György Énekes könyvének váradi 1654-diki kiadásával együtt nyomtatva s egy kötetben.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.*

898

Várad. 1654.

Gönczi György. (Énekes könyv.) Várad 1654. 12r. Hymnúsok 84 lap. — Isteni dicséreték és halotti énekek 372 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 6 szatlan levél.

Ajánlja «Várad Pál Uramnak, a Cassai nemes Respublicának egyik nevezetes tagjának» — «Váradon Sz. György havának 4. napján 1654. eszt. SZENCI KERTEÉS ABRAHAM Varadi Typographus».

SÁNDOR ISTVÁN ezen várad i2r. énekes könyvet 1657-re veszi föl: «Szent Dávid Zsoltári és egyéb énekek» czim alatt, *Magyar kház* 39. l.

Egyetlen példánya, melynek czimlapja hiányzik, a *kolozsvári r. cath. lyc. ktárában*.

899

Várad. 1654.

Ianva lingvarvm bilingvis, Latina et Hungarica. Sive modus ad intregitatem Linguarum, Compendio cognoscendam maximè accomodatus: ubi sententiarum selectiorum Centenariis duodenis omnia fundamentalia, necessaria, et frequentiora vocabula semel, sineque repetitione comprehenduntur: Praecedente Dictionario. Nunc denuo excusa, et ab infinitis mendis, quibus aliae editiones scatebant, repurgata. Varadini, Apud Abrahamum Szencinum. MDCLIV. 8r. 294 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, proemium, Ad lectorem 5 sztlan levél.

Rákóczi Zsigmond és György ajánlása «Hungaris Latinae, Alienigenis Hungaricae lingvae studiosis» kelt «Albae Juliae A. 1634 d. 3. May.» — Ezen ajánlásból kitetszik, hogy ők ezen könyvet tanítójukkal ERDŐ-BÉNYEI JÁNossal szerkesztették.

Az olvasóhoz intézett latin értesítést, melyben a könyv szerkesztésében követt eljárás van előadva, ERDŐ-BÉNYEI JÁNOS írja alá, kelet nélkül.

Hogy ezen kiadást több kiadás előzte meg, a czimből kétségtelen. Régi kiadásai előttem ismeretlenek.

Egyetlen teljes péld. a sebeni *Bruckenthal-ktárban*. — *M. Akad.* (cziml. és utolsó lev. hiányzik).

900

Bécs. 1655.

Imadsagos Könyvecske. Kiben egy nehany szep ayetatos Imádságok vadnak foglaltatva. Fordittatott Németből Magyarra egy Keresztyén Lélek által. Es ki bocsáttatot mostan elsőben. Mellyet úyonnan ki nyomtattatott Tekéntetes és Nagyságos Grofne, Pete Hettesy Rosina Aszszony, Tekéntetes és Nagyságos Grof, Pazmany Miklós, Uram ő Nagysága szerelmes Házas Társa. Béczben Cosmerovius Máté által 1655. Esztend. 8r. 356 lap. — *Elül*: cziml., Pete Hettesy Rosina cimere s annak magyarázata, és a fordító előljáró beszéde 4 sztlan levél, ez után kezdődik a szöveg (az imádságok) az 5-dik lappal (5—356 lap); *végül*: mut. tábla 3 sztlan levél.

Egyetlen péld. *Schlauch Löbrincz szathmári püsp. ktárában* (Török Jánostól).

901

Lőcse. 1655.

Kolosi Török István. Az Aszszonyi-nemnek nemessegeről, mel-
tosagarol és ditsiretiről való Rythmusok. Az Tékozlo Fiu
Historiája notájára. Syr. Cap. 36. v. 26. et 27. Az ki jó
Aszszonnyal bir, örökséget kezd birni, hozzája hasonló se-
gitsége vagyon, és nyugodalom oszlopa. Ismét: Az hol Ső-
vény nints, el tékoztatik az örökség: és az hol Aszszony nints,
fohászkodik az Szűkölködő. Nyomtattatott 1655. esztendőben.
4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan levél.

1. kiad. Kolozsvár év n. (1630.) — A nyomtatás, a betűk jelleme után itélve,
kétségtelenül lőcsei.

M. n. Muz. — *Pesti ref. coll.* — Megvolt *Nagy István k tárában* is (Cata-
logue nro 60.).

902

Lőcse. 1655.

Kőröspataki János. Lvpvj Vaidarol való Enek. Midőn maga
fel-fuvalkodotságában, Havasalföldi Máthé Vajdára mentébe,
Isten tsudálatos-képpen meg-büntette, és nagy szégyenbe
hozta, Mathé Vajda és az Erdelyi Fejedelem által, &c. Esa.
37. 20. Mostan azért Uram, mi Istenünk szabadits-meg minket
az ő kezéből, hogy ez földnek minden Országi ismérjék-meg,
hogy egyedül te vagy az Ur. à JOHAN. B. KŐRÖSPATAKI,
Pastor Mező Tsáv: (*Fametszet*: két kardos és egy lándzsás
lovag viaskodva.) Nyomtattatott, 1655. esztendőben. (Lőcsen).
4r. 1 iv = 4 levél.

Végső verse: Ezer hat száz ötven három, Mező-Tsáváson
ezt irom, mert az hadat igen szánom, hogy haza jött azt
akarom. VEGE.

Hogy ezen historiás ének lőcsei nyomtatvány, nem csak betűi, papirosa s álta-
lában nyomdai kiállítása bizonyítja, hanem a czimlapon álló fametszet is kétség-
telenné teszi, mely Hunyadi Ferencz Troja veszedelméről irt s Lőcsén 1656-ban
nyomtattott költeménye czimlapján is látható. A nyomtatási hely (Lőcsen) a czim-
levél alján valósággal ki is volt téve, azonban a most ismert egyetlen példány
alsó része a régi bekötés alkalmával annyira le volt vágva, hogy a nyomtatási
helynév betűiből csak egy párnak felső része látszik.

Egyetlen példány az *erd. Muzeumban*. — Ismertette Mátray Ernő, *Reform*
1870. nov. 18-diki sz. és ujabban *Figyelő*. 1876. 269—300. l.

903

S.-Patak. 1655.

Compendium Doctrinae Christianae. Quam omnes Pastores et Ministri Ecclesiarum Dei in tota Ungaria et Transylvania, quae incorruptum Jesu Christi Evangelium amplexae sunt docent ac profitentur. In publicis Synodis Tartzaliensi ac Thordensi editum et publicatum Annis Domini M.D.LXII. et M.D.LXIII. — Patakini Typis Celsissimæ Principis excudit Georgius Renius Anno M.DCLV. 8r.

Magyar czimlapja:

Az keresztyéni tudománnak, mellyet minden Tanítók, és az Isten Ecclesiájának szolgálai egészsz Magyar országban és Erdélyben, kik a' Christus Jesusnak tiszta Evangeliomát be-vőték tanitanak és vallanak. *Rövid Summája.* Közönséges gyűlésekben, ugymint Tartzaliban és Thordaiban irattatot és közönségesen ki-adattatot. MDLXII. és MDLXIII. esztendőkb. I. Petri III. 14. 15. Mostan penig a' Méltóságos őregbik Fejedelem Aszszon, parancsolattjából és költségével ujjonnan ki-nyomtattatot és ki-bocsáttatot. Saros Patakon, Renius György által. MDCLV. 8r. 513 lap. — *Végül:* Symbolum Athanasii Episcopi és Index 30 sztlan lap.

Egyik lapon a latin eredeti, másikon a magyar fordítás áll.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyet. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kecskeméti ref. coll. — Pápai ref. coll. — Szigeti ref. lyc. — Miskolczy ref. gymn. — Szabeni ev. gym. — Lőcsei ev. gymn. — Lugossy főzsefnél.

904

(S.-Patak.) 1655.

Medgyesi Pál. Isteni és Istenes Synat. Tselek. xv. Rész, 1, 2, 3, 4, 5, és 6 v. S. Patak. 1655. 8r.

A főntebbi czim a szövegfőről van véve. — Medgyesi ezen munkája 4-rétben megjelent a *Magyarok Hatodik Fajja* című gyűjteményben is (*S.-Patak* 1660. 4r.), s minthogy itt e beszéd elmondatásának ideje 1655-re van jelölve: ezen 8r. kiadást teljes biztossággal vehetjük azon évi első kiadásnak, s ugyancsak s.-pataki nyomtatásnak, mit betűi is igazolnak.

Egyetlen csonka példánya, melynek czimlapja s végén néhány levele a 62-dik lap után hiányzik, *Lugossy főzsefnél* Debreczenben.

905

Várad. 1655.

Sélyei Balog István. Temető Kert. Melyben Egynehány Halotti alkalmatossággal-valo Prædikatiok vadnak; Mellyeket irt és prædikállott külön külön helyeken SELYEI BALOG ISTVAN, Mostan Fejérváratt egyik Udvari Prædikátor. Joh. 11. v. 23. Fel-támad a' te atyádfia. Varadon, Nyomtatta Szenci K. Abraham. M.DC.LV. 8r. 195 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz 6 sztlan lev.; *végül*: mut. tábla 1 lap.

Ajánlva van az Atya Ur Istennek.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyet.* — *M. v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Nagy István ktárában.*

906

Várad. 1655.

Sélyei Balog István. Temető Kert. Melyben Egynehány Halotti alkalmatossággal-valo Prædikatiok vadnak; Mellyeket irt és prædikállott külön külön helyeken SELYEI BALOG ISTVAN, Mostan Fejérvárat egyik Udvari Prædikátor. Joh. 11. v. 23. Fel-támad a' te atyádfia. Varadon, Nyomtatta Szenci K. Abraham. M.DC.LV. 8r. 212 (nyomd. hibából 112) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (a felséges atya úr Istennek), az olvasóhoz 6, *végül*: mut. tábla 1 sztlan lev.

A fõntebbi szám alatt leirttól különbözõ nyomás.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Szépsí-szentgyörgyi ref. gymn.* — *Miskolczi ref. gymn.* (cziml. hij.) — *Szilágyi Sándornál* Budapesten.

907

Várad. 1655.

Neubart Christoph, Theolog. és Astronomus Kalendariuma. Mellyet irt Christus Urunk születése után 1655 Esztendőre. Es Magyar-Országgra, Erdélyre, s' azoknak szomszéd tartományira nagy szorgalmatossággal alkalmaztatott. Varadon, Nyomtattatott Szenci Abraham által. 16r. A—E7 (8 levelenként) = 39 sztlan levél.

Erd. Muz. — Hogy ezen kalendárium, mint általában a naptáraknál szokásban volt és van, már az előbbi évben megjelent, bizonyítja a táblájára irt következő jegyzet: «Emptus Varadini den. 15. Anno 1654. die. 11. 9-bris A Nicolao Nabradi de Phülöpös m. p.

S.-Patak. 1655.

33
pendium Doctrinae Christianae.
linistri Ecclesiarum Dei in tota
uae incorruptum Jesu Christi
ocent ac profitentur. In publico
hordensi editum et publicatum.
I. D. LXIII. — Patakini Typis
Georgius Renius Anno M. DCLV.

Magyar czimlapja:

keresztyéni tudománnak.
Isten Ecclesiájának szolgál
délyben, kik a' Christus
ték tanítanak és vallanak.
lésekben, ugymint Tart
zöntségessen ki-adattat
I. Petri III. 14. 15.
őregbik Fejedelem A
ujjonnan ki-nyomtat
nus György által.
Athanasii Episcopi

Egyik lapon a latin

M. n. Muz. — M.

— Pesti ref. coll.

ref. coll. — Kecsk

kolcsi ref. gymn.

904

Medgyesi Pa'

3, 4, 5, és

A föntebb

nyomtatott

1777

1778

1779

1780

1781

1782

1783

1784

1785

1786

1787

1788

1789

905

Sélyei Bolyai

alsó...

p...

M...

23

A...

A...

A...

A...

A...

A...

S...

S...

met Mihálynak az kik rá találnak
hinak most Zetelákán,
t ez Historia elei mutattya
az vers fejek tajekán,
gy az Oroszhegyit kérdezd és meg-találsz
az nagy Kűköllő partyán.
omtattatott 1656. esztendőben.

nincs és nem volt. Betűi, papirosa s nyomdai kiállítása után
lőesei nyomtatvány.

nek kezében éppen példányunk forgott, a colophont nem véve
nyomtatási év 1656 adva van, a czimben olvasható iratási évet,
mondja a nyomtatás évének, *M. Athenás. 205. l.*, mit utána
SEVÁN is *M. könyvesház 38. l.* — Bod e költeményről így nyilat-
óp elmés versekkel vagyon írva. Vad erdőnek szelid élő fája».
t félreértve adja TOLDY FERENCZ, *A m. költ. tört. 2. kiad. 299. l.*
n munkájának czimét így: «Vad erdőnek szelid élő fája» vagy a
s voltáról. (1655.)

példány az *erd. Muzeumban* (a Benkő Ferencz által adományozott
d).

S.-Patak. 1656.

mus (Keresztyen). Az az: A' keresztyéni Hitnek ága-
való rövid tanítás, kérdések és feleletek által. Melly
an a' kérdéseknek s-feleleteknek tummás értelmekkel, és
aban foglaltatott dolgokat fel-fejtegető kérdezkedésekkel, s'
nely szükséges magyarázatokkal; az szent írásbéli bizony-
goknak egészen való le-írásával, végre a' Catechizálásra
ulo ut-mutatással, ujobban meg-jobbitva s' őregbitve ki-bo-
sáttatott. Ez negyedik ilyen formán való nyomtatás mivel
őregbült, lásd az Olvasohoz való elől-járo beszédnek a vége
felé. S.-Patakon, Nyomtatott Rosnya(i Iános által)
M.DC.LVI. 8r. 356 lap.

S.-pataki ref. coll. ktárában (a czimlapon említett előbeszéd hijával).

912

S.-Patak. 1656.

Kecskeméti C. János. Fides Jesv et Jesvitarum. Az az: Az mi
Urunk Jesus tudományának, az Jesuiták tudományával való
öszve vetése, mely DONATUS VISARTUS által az szent írásból,
Paterék és Jesuiták könyveiből szedegettetett és az hitnek bi-
zonyos ágaira rendeltetett . . . S.-Patak. 1656.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

Első kiadása: H. n. (Bártfa) 1619.

Emliti e kiadást SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 39. l. Elül csonka példányát (8r. 386 lap, végül nyomt. hibák 1 sztlan lap) láttam Rosnyón *a gömöri ev. esp. ktárában* (Ab. 42. sz. alatt).

913

S.-Patak. 1656.

Somosi Petkó János. Igaz és Tökéletes bodogságra Vezérlő Ut. Avagy Bé-menetel a' Hitre, mely nélkül lehetetlen dolog hogy valaki Isten előtt kedves légyen, mely Kérdések és Feleletek által rövideden, de felette igen hasznosan a' Bibliának minden Könyveinek és részeinek eleitől fogván utollyáig értelmére vezet. Mely mostan azoknak kedvekért a' kik a' Magyar Bibliának olvasásában gyönyörködnek, és rövideden való értelmére igyekeznek, Idegen nyelvből Magyar nyelvre fordítatott, SOMOSI PETKÓ JÁNOS Sziksz. Predik. által. Patakon, Renius György által. 1656. 8r. 616 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél (Mezőlaki István szendrei ref. predikátorhoz), Praefatio és versek 12 sztlan levél.

Végén: E könyv végeződött-el 1658-ben, Rosnyai János által, ugyan Sáros-Patakon.

Hogy ezen könyv nyomtatása két évig húzódott, annak oka Renius György nyomdász 1657-ben közbe jött halála volt.

Ajánlva van Mezőlaki István szendrei ref. papnak «Szikszón M.DC.LVI. esztendőben. Sz. Jakab Havának, 3. nap». — A praefatio magyarul kelt «Szikszón Ezer hat száz ötven hat esztendőnek Böjtelő havának nyolczadik napján».

Az ajánlásban elmondja a fordító, hogy Londonban egy vasárnap a Sz. Krisztof egyházában egy mellette ülő tisztos férfiú kezében lévő angol biblia végén akadt ezen munkára, s azonnal fogadást tett, hogy azt magyarra fordítja, mit tiz vagy tizenegy hét alatt végre is hajtott. Fogadása szerint igyekezett fordítását Leydenben vagy Utrechtben kinyomatni, de pénze s pártfogója nem lévén, kénytelen volt munkáját haza hozni. Itthon sem volt módja a kinyomatásban mindaddig, míg Mezőlaki István 1656-ban házánál lévén, kérelmére meg nem ígérte, hogy a nyomtatásra pártfogót szerez, ki azonban később, gondolkodván a dolgról, maga vállalta el a nyomtatás költségét. Az eredeti munka szerzőjét a fordító nem nevezi meg.

SÁNDOR ISTVÁN, ki e könyvet *M. könyvesház* 38. l. helyesen írja le, főntebb 25. l. tévedve teszi Fejérvár 1630-ra is, a szerző nevét Somosi Péterre ferditve, alább pedig 241. l. ismét hibásan teszi e könyvet Patak 1655-re.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Egri érs.* — *Debreczeni ref. coll.* (ép és czimlaptalan péld.). — *S.-pataki ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Kecskeméti ref. coll.* (cziml. hij.). — *Pápai ref. coll.* (cziml. hij.). — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. hij.). — *Lugossy Józsefnél.* — *Nagy István ktárában.*

914

Várad. 1656.

Borsáti (Franciscus, Papensis). Metamorphosis Illustrissimi quondam Herois felicis memoriae Sigismundi Rakoci; Id est: Ejus eruditæ vitæ, heroicæque virtutis cum simili morte seu vitæ termino Poetica descriptio, Latino et Ungarico idiomate composita; A FRANCISCO BORSATI Papensi. In Illustri Varadiensi Gymnasio Sacræ Poeseos p. t. Collaboratore. Varadini, Apud Abrahamum Kertesz Szencinum. Anno M.DC.LVI. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

Vele együtt nyomtatva de külön czimlappal:

Borsáti P. (Pápai) Ferencz. Valtozasa Az Néhai Tekéntetes és Nagyságos boldog emlekezetű Rakoci Sigmondnak; az az: Az ő kegyes, és külömb külömb féle jóságos cselekedetekkel tündöklő életének, és boldogul e' világból való ki-mulásának Poetica inventioval való le-írása Deákul és Magyarul; Mellyet A' Váradai Gymnasiumban Poetica Classisnak ideig való Collaboratora szerzett. Varadon, Nyomtatott Szenci Kertesz Abraham által (1656). 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél.

Egyetlen csonka példánya, melyben megvan az egész latin szöveg és a magyar szöveg czimlapja, a *kolozsvári ref. coll. ktárában*. — A magyar czimlap aljáról az évszám le van vágva s maga a magyar szöveg azon colligatumból, melyben ezen nyomtatvány találtatik, ki van vágva; minthogy e colligatum lapszámozva volt, s belőle az 597—610 lap hiányzik, bizonyos, hogy a kivágott magyar szöveg 7 levelet tett.

915

Várad. 1656.

Menyország Ki - nyittatot Egygyetlen - egy Szoros Kapuja, Mellyen A' sok hivatalosok között kevesen mennek-bé az örök életre. Avagy A' sok féle Vallásoknak világos Proba Köve. A' mellyen Minden Pápista, Lutheránus, Ariánus, Calvinista, Arminianus, Religiójának igaz, avagy meg-csaló szép szines és hibás voltát, olly tőkélletesen meg-láthattya, mint ha azt a' régen Istenben boldogult Proféták, Apostolok és Evangelisták Sz. Lélekkel szóló szájokból élő-nyelven tulajdon füleivel hallaná. Most újonnan az egygyügyűekért kibocsattatott. Varadon Szenci K. Abrah. által. 1656. 12r. 10 sztlan lev.

Az egész könyvecske csak a különböző hitczikkekre vonatkozó sz. írásbeli helyek kijegyzéséből áll.

Első kiadása ismeretlen. — Ujabb kiadása Kolozsvár. 1672.

Lugossy Józsefnél Debreczenben.

916

Várad. 1656.

Veréczzi Ferencz. Lelki hartz, Avagy Olly Halotti Praedikációs rövid Tanitas; Mellyben a Keresztyén Léleknek Ellenségivel valo kemény tusakodása, erre valo fegyveri, bajviadallyának modgya, és végre minden Ellenkezőin vehetendő igaz győzedeleme szem eleiben adatik. Mellyet praedikállott Sáros-Patakön *V. F. Varadon*, Nyomtattatott M.DC.LVI. esztendőben. 8r. 61 lap.

Mondotta Tarjáni Margit, Debreczeni Tamásné fölött.

Ujabb kiadása: Kolozsvár. 1691.

S. pataki ref. coll. — *Erd. Muz.* (cziml. hij.).

917

H. n. 1656.

Köröspataki János. Az havasalföldi hartzrol valo historia.

Ez Havasalföldi Enek

Mellyet nem régen szerzének

Magyarok emberkedének

Ellenséget meg-verének,

Istentől segítettének.

Prov. 21. v. 31. Az lo el-készittetik az ütközetnek napjára, de az Uré a meg-tartás. Author JOANNES B. KÖRÖSPATAKI, Minister Mező-Csavásiensis. Nyomtattatott M.DC.LVI. esztendőben. 8r. A1—8 = 1 iv = 8 sztlan lev.

Végső versei: Irtam, munkálkodtam, sokat gondolkodtam

Havasalföldében noha benn nem voltam

De kik oda voltak tőlök tudakoztam

Mező-Csavás az hol versekben formálttam.

Ez éneket irák egy fő Ur kedvéjért,

A' fejedelemnek egyik Úr hivejért,

Régi jó Urának emlekezetiért,

Ha mi vetek benne ne vessed meg azért.

Egyetlen csonka példánya, melyből Az, 3, 6, 7 (összesen 4 levél) hiányzik, egy régi könyv táblájából kivéve, a *M. n. Muzeumban*. — Ismertette *Magyar könyvszemle* I. évf. 1876. 319 320. l.

918

Bártfa. 1657.

Hrabovszky. Manuale Latino-Hungarico-Slavonicum. Bartphae typis Jacobi Klösz. 1657. 12r.

Említi NÉMETH, *Memoria Typogr.* 39. l.

919

Bécs. 1657.

Kalendariom Krisztus Urunk születése után az M.DC.LVII. Melly az Bissextilis esztendő után első 365. napi, Mellyet rendelt nagy szorgalmatossággal az Béchi Meridianumra. TRETERI KASIMIR MATYAS, Philosophianak es Mathematikának Doctora, mostanságh az Nemes Lengyel Krakkai Akademiában, azon Máthematikának tanito Mestéré, etc. Német Magyar, és ezek szomszédságában lévő országok szolgálattjara Az Magyar Kronika, és sokadalmaikal egyyüt. (*Magyarország czimere.*) Nyomtatta-ki Béchben Kúrner Jakab János, Also Austria könyw-nyomtatoja. 8r. A—D₄ = 28 sztlan levél.

Ajánlja latinul Treter Kazimir Rákóczi László Sáros vármegyei főispánnak.
M. n. Muz. — Csornai convent.

920

Gyula-Fejérvár. 1657.

Pápai Páriz Imre. Keskeny Vt Mellyet Az embernek elméjébe útközö tsuda gondolatoknak akadékiabol, háboru elmékedéseknek köveiböl, és sok féle kételkedéseknek sűrűjéböl, a' menyire lehetett, most másodsor bővebben ki irtott. Kegyelmes Urunk Udvari Praedikátora PÁPAI P. IMRE. Méthe Ev. 7. vers. 14. Szoros kapu és keskeny ut, mely viszen az életre, és kevesek kik megtalállyák azt. Nyomtattatott Gyula-Fejérvarat 1657 Esztendőbē. Major Martón által. 8r. Egy halotti énekkel a végén, mely 2 levelet tesz, 272 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás Cserei Miklósnak és tartalom 4 sztlan levél.

Első kiadása: Utrecht. 1647. — 3. kiad. S.-Patak. 1662. — 4. kiad. Kolozsvár. 1671. — 5. Lőcse. 1689.

Gy.-Fejérvárt *Batthiányi-ktár.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.*

921

Lőcse. 1657.

Comenius (Amos Joh.). Eruditionis Scholasticae Pars Prima, Vestibvlm Rerum et linguarum Fundamenta exhibens. Leut-

schoviae, Typis Laurentii Brever, Anno M.DC.LVII. 8r. A—C6, és a—i = 11 és $\frac{1}{8}$ iv = 94 sztlan lev. — *Elül*: cziml., előbeszéd stb. 8 sztlan lev.

Lőcsei ev. gymn. (2 péld.).

922

Patak. 1657.

Medgyesi Pál. Igaz Magyar-Nep Negyedik Jajja s-Siralma; Es annak alkalmatosságával idvességés Serkengettetése. Mellyet az ő veszedelmére verhedett dűhöss Lengyelsegnek, 1657-dik Esztendőben, Munkacsnal, a' Hatodik Honak, vagy Jvan havanak, 16-dik, 17-dik napjától fogva valo ki-ütése, ege-tése, es kegyetlen öldöklese, hozot veletlenül reja, s-ejtet rajta. M. PAL által irattatott, s-prædicaltatott, mindjárt a' követke-zendo Ur-napjan, 24 Junii, 1657. a' Saros Pataki Eccle-siában. Patakon, Nyomtatta az ő Nagysagok Kőnyvnyom-tatoja, Renius György, 1657. 4r. 23 lap.

Ez 1657-ben önállóan jelent meg; később 1658-ban Medgyesi e prédikációt a «Sok jajok» című gyűjteményébe befoglalta, s folytatásául (D—G iv = 25—53. l.) nyomatta az «Istenhez való igaz megtérés»-t és az «Ötödik Jaj»-t, melyeket láss alább külön S.-Patak 1658-ra.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — *Debreczeni ref. coll. — Sz.-udvarhe-lyi ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — Miskolczi ref. gymn. — Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten (mindenütt Medgyesi Pál «Sok Jajok» című gyűjteményébe foglalva).

923

S.-Patak. 1657.

Medgyesi Pál. Rab-Szabadeto Isteni szent Mesterseg. Mely szerént, Rabságból, s' egyéb Inségekből, keresztyén Feleba-rátink kimenekednek. Prædicáltatott a' Sáros Pataki Eccle-siában, 1657-ben 26-dik 7bris, a' Harmadik Bőjt napon. MEDGYESI PAL által. Nyomtattatott Sáros Patakon 1657. 4r. 16 lap (A—B iv).

— — Külön ülő Keresztyén. Az az, Kegyes szent Elmélkedés a' felől, mint tarthassa az istenes Lélec, a' meg-veszett idők-ben, megferteződetlen önnön magát. Sáros Pataki Ecclesiában prædicaltatott 1657-ben 17-dik 8bris celebrált Hatodik Bőjt

napon. MEDGYESI PÁL által. Nyomtattatott Sáros Patakon 1657-ben. 4r. 17—31 lap (C—D iv).

Medgyesi Pál. Serva Domine. Avagy, Nagy veszélyekben forgó, és veszekedő Hiveknek Vigasztalási, s' Okai. Prædicáltatott a' Sáros Pataki Ecclesiában 4 gbris 1657-ben. MEDGYESI PÁL által. Nyomtattatott Sáros Patakon 1657-ben. 4r. 1—26 lap. (E—HI).

Ezen három prédikátzio egyszerre nyomtatva együtt jelent meg. Példányai mint föntebb.

924

S.-Patak. 1657.

Medgyesi Pál. Igazak Sorsa e' világon. Melyet A' Tekentetes Es Nagyságos Bocskai Istvan Uram, Király Urunk ő Felsége belső Tanácsa, és Zemplén Vár-megyének fő Ispánja, szerelmes Hűtős-Társának; Néhai Tekéntetes és Nagyságos Lonyai Susanna Aszszonyomnak, legutolsóbb tisztességének megadásában prædicállot, a Temetésnek helyén, ugy-mint a' Szeredahelyi Egy-házban, az utolsó Hónac, vagy Novembernek 12-ik napján 1656-ben, MEDGYESI PÁL. Nyomtattatott Sáros Patakon 1657-ben. 4r. 25 lap.

Példányai Medgyesi «Sok Jajok» című gyűjteményes kiadásában, mint föntebb.

925

Utrecht. 1657.

Gyöngyösi László. A' Keresztyeni Vallasnak Fundamentumi. az az, Az Igaz hitnek Kiválképpen való Agázatinak, egymás-között való beszélgetésnek formájában, rövid, de igen világos megmagyarázása. Mellyet először Francziai nyelven irt VIREL MATHE; az után mások, Deák, Angliai és Belgiumi nyelvekre fordítottak. Mostan pedig Angliai nyelvből Magyar nyelvre, Nemzete hasnáért fordított, GYÖNGYÖSI LÁSZLÓ. Nyomtattatott Ultrajectomban Dreunen Meinard által 1657. Eszéndőben. 8r. 423 lap. — *Elül:* címl., ajánlás, előljáró beszéd, a k. olvasóhoz 8 lev.; *végül:* lajstrom 3 lev.

Ajánlotta a fordító atyjának Gyöngyösi Jánosnak.

M. n. Muz. (címl. hij.). — *M. Akad.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* — Rozsnyón a gömöri ev. esp. ktárában. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten (elül s végül csonkán).

926

Várad. 1657.

Jesvita Paterek Titkai. A' magok 'irásiból ki-szedeggettettek. A' mellyekben Tanitnak az Ignatius Loyola eredetiről, és Menyei Szenté változtatásáról, a' Jesuiták tudományiról, ugyanint a' vak engedelmességről, a' Pápanak a' Királyok és Fejedelmek Személyin és Méltóságán valo hatalmárol: a' fogadásnak bé-telleyesítéséről, a' gyónásnak titokban tartásáról, a' feleletben valo tétovázásról etc. Magyarúl ki-bocsattattak, A' jelen valo és következendő időbeli émbereknek nagyobb tanuságokért. Ezek mellé adatott a' Páristák méltatlan üldözése a' Vallásért. Psal. 2. vers. 10. Es most ti Királyok vegyetek értelmet, tanuliyatok kik ítélitek e' földet. Nyomatatott Magnovárdiában, M.DC.LVII. 12r. 188 lap. — *Elül:* cziml. és az olvasónak (a címlevél hátlapján) 1 sztlan lev.

Ezzel együtt nyomtatva (I—M iven) s egy kötetben jelent meg: Páristák méltatlan üldözése a vallásért. U. ott. 1657.

Az olvasóhoz intézett rövid előbeszéd szerint ezt a könyvet egy tudós az előtt 33 esztendővel (1624) írta francziául, ki is később azt maga latinra fordítva s megbővitve kiadta.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Csurgói ref. gymn. — Kecskeméti ref. coll. — Lugossy Józsefnél (utolsó lev. hij.). — Sz.-kereszturi unitár. gymn. (Jakab Elektől). — Megvolt Nagy István ktárában is.

927

Várad. 1657.

Papistak méltatlan üldözése a vallásért. Melly E' Kérdésben magyaráztatik-meg: Ha szabadé valakit (és nevezet szerint a Páristáknak az Evangelicusokat) erőszakkal Vallásra kényszeríteni? Melynek alkotmatosságával az is szem eleibe adatik: Mitsoda álnok mesterségekkel szokták (most főképpen) a' Páristák, az Euangelicusokat a' magok Vallására hajtani. Esaiæ 59. v. 4. Nincsen senki ki az igazság mellett szólana, senki nincsen ki az igazságért perlene. Anno ConfortaMIInI VaLDe. Jos. 23 6. (1657.) 12r. 94 (helyesen 95) lap.

A főntebbi szám alatt leirt «Jesuita paterek titkai»-val együtt nyomtatva (I—M iven) s egy kötetben jelent meg.

Első kiadását lásd: H. n. 1643.

Példányai mint a főntebbi szám alatt.

928

Várad. 1657.

Sélyei Balog István. Uti-Tars, Melyben Majd minden alkalmazásokra tartozó rövid és együgyű Tanítások foglaltatnak-bé. Mellyeket irt, és ki-is bocsátott a hiveknek épületekre SELYEI BALOG ISTVAN, Mostan Fejérváratt egyik Udvari Prædikátor. Varadon, Nyomtatta Szenczi K. Abraham. M.DC.LVII. 8r. 292 lap, *végül*: Tábla 1 lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. (2 péld.). — S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — Debreczeni ref. coll. — Debreczeni r. cath. gymn. — Kolozsvári unitár. coll. — Pápai ref. coll. — Csurgói ref. gymn. — Zilahi ref. gymn. — Lugossy Fözsefnél Debreczenben. — Keszthelyen a Festetics-ktárban. — Sz.-udvarhelyi unitár. gymn. (csonkán).

929

Bécs. 1658.

Megyeri Zsigmond. Lölki Okvlar, Az Miatianknak Ertelmeröl Valo Elmelkedes. Nyomtattatot Bechbē Cosmerovi Máte által, Anno 1658. 12r. 190 lap.

Irta és Pográni Marianának, Nagys. Johann Ernestus Munterszier szabad ur nejének, mint atyafiának, ajánlotta «*Sigis: de Meger Liber Baro*».

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktárában*.

930

Gyula-Fejérvár. 1658.

Uzoni Balázs. Öt sima kövekkel fel ékesítettett Dávid parit-tyája . . . Gyula-Fejérvár. 1658. 8r. 221 lap. — *Elül*: cziml . . . *végül*: mut. tábla és imádság 3 sztlan lap.

Diest Henrik munkájának fordítása, melyet már előbb fordított Szoboszlai Miklós. Lásd: Debreczen 1648. — Ugyanezen munka újabb fordítását Udvarhelyi Pétertől lásd alább: H. n. (Kassa) 1661.

Ajánlva van Nagys. Kemény Simonnak. Az ajánlás kelte: «Irtam Bonyhan, 1656. esztendőben Pünkösöd havának 20-dik napján. Nagyságodnak méltatlan és alázatos, de hűséges Oskola Mestere Uzoni Sz. Balás».

Emliti e kiadást BOD, *Athéns.* 330. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyv.* *vesház* 39. l., ki ugyanezen fordítást hibásan veszi fel Fejérvár 1653-ra is *e. h.* 37. l.

M. n. Muz. (cziml. hij.). — Megvolt 1849-ig a *n.-enyedi ref. coll. ktárában*, gr. Bethlen Kata könyvei között.

931

Nagy-Szombat. 1658.

Kalendarium Kristvs Urvnk Születése-után való M.DC.LVIII. Esztendőre, Mellyet a' Nemes és Kyrályi Nagy-Szombat Városának és Magyar-Országban más kiváltkeppen való helyeknek

Meridianomiára a' tudós és nevezetes Astronomusnak Argolvs Andrasnak Calculatioia szerént a' Nagy-Szombati Academia-ban való Astrophilus nagy szorgalmatossággal el-rendelt: Nyomtatta Nagy-Szombatban az Academiai bötükkel Schneckenhaus Menyhárt Wenczeslo. 4r. A—F5 = 6¹/₄, iv = 25 sztlan lev.

M. n. Muz.

932

S.-Patak. 1658.

Catechismus. Az az: A' keresztyéni Hitnek ágazatira való rövid tanítás, kérdések és feletek által. Melly mostan a' kérdéseknek s-feleleteknek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel-fejtegető kérdezkedésekkel, s' némely szükséges magyarázatokkal; az szent irásbéli bizonyságoknak egészen való lé-írásával, végre a Catechizálásra való ut-mutatással, ujobban, meg-jobbitva s öregbitve ki-botsáttatott. Ez negyedik ilyen formán való nyomtatás mivel öregbült, lásd az Olvasohoz való előljáro beszédnek a' vége felé. S. Patakon, Nyomtattatott Rosnyai János által. M.DC.LVIII. 8r. 356 lap. *Elül:* cziml., a ker. olvasóhoz és könyörgések 4 sztlan lev.

M. n. Muz.

933

S.-Patak. 1658.

Liturgia Sacrae Coenæ. Az az: Ur vacsorajanak ki-osztasaban való Rend és Cselekedet. Melyben megegyeztenek, a' Tiszánn innen-levő Egyházi szent Társaságbeli Tanétók, leg-nagyobb részént; és ilyen formán közönséges meg-egyezett végezetből, Sáros Pataki közönséges Gyűlésekben, 10. Apr. 1658-ben, ki-adtanak. Nyomtattatott Patakon, Rosnyai Janos által, 1658-ben. 8r. 60 lap.

Ismerteti Hegedűs László *S.-pataki füz. I. év.* 1857—8. 361 l. Szerkesztették Verécsi Ferencz, Medgyesi Pál, Porcsalmi János papok és Tolnai János s.-pataki tanár. Az előbeszédet írta Medgyesi Pál.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 40. l. e kiadást helyesen veszi föl, de föntebb 38. l. tévedve teszi e könyvet Patak. 1655-re is.

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* (egy ép és egy végül csonka példány).

Medgyesi Pál. Sok Jajokban, s' bánatos szível ejtett könyhul-
latásokban merült, és feneklett, szegény igaz Magyaroknak,
egy-néhány keserő Siralmi. Mellyeket tétettec véle, ez utol-
ban el-mult nyolcz, kilencz, de mindenec felett, tavalyi esz-
tendőbéli s' attul fogva, való megbecsülhetetlen Kárvallási
s' Romlási. MEDGYESI PAL irta. Nyomtatta S.-Patakon 1658-
ben Rosnyai Janos. 4r. — *Elül*: Előljáró beszéd és tartalom
8 sztlan levél.

E gyűjtő czim alá foglalta össze Medgyesi Pál több rendbeli alkalmi prédikációit, melyek legnagyobb részt 1657. és 1658-ban, sőt a Hármás Jaj elébb is, jelentek meg, eléjük nyomtatván a gyűjtő czimlapot, előljáró beszédet és tartalmat 8 sztlan levelen.

E gyűjtemény tartalma, mint azt maga Medgyesi az előljáró beszéd után mondja, a következő:

1. *Hármás Jaj* (hal. beszéd I. Rákóczi György felett 1649-ből, Rákóczi Zsigmond felett 1652-ből és Bethlen István felett 1648-ból). Patak. 1653. vagy Várad. 1653.

2. *Negyedik Jaj*. Patak 1657. 4r. 1—23 l.

3. *Istenhez való igaz megtérés*. Patak 1658. 4r. 25—58 l.

4. *Ötödik Jaj*. Patak. 1658. 4r. 1—53 l.

5. *Rabszabadító Isteni Szent Mesterség*. Patak. 1657. 4r. 16 l.

6. *Külön üllő keresztyén*. Patak. 1657. 4r. 17—31 l.

7. *Serva Domine*. Avagy . . . Patak. 1657. 4r. 1—26 l.

8. *Igazak Sorsa e' világon*. — Patak. 1657. 4r. 1—25 l.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *Pesti egyet.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten. — A pesti egyetem, a miskolczi ref. gymn. és a Lugossy példányában a «Hármás Jaj» hiányzik.

Medgyesi Pál. Istenhez=való igaz Meg-teres. avagy Szent és Isteni igaz Mod, Mint kellyen a' bűnben heverőnek, életét Isten kivánsága szerént meg-jobbétani, és őtet magához engesztelni. Prædicáltatott a' Sáros Pataki Ecclesiában 5. August. 1657-ben. MEDGYESI PAL által. Nyomtattatott Sáros Patakon 1658-ben. 4r. 25—53 lap.

A 23 első lapot az 1657-ben megjelent *Igaz Magyar Nép Negyedik Fajja* teszi, 24-dik lapnak a czimlap van számítva. — A 39—53. lapon ugyan ily czimű másik prédikáció van, melyet Medgyesi 1657. aug. 10. Vencsellőn mondott el.

Példányai a «Sok Jajok» czimű gyűjteményben, mint fentebb.

936

S.-Patak. 1658.

Medgyesi Pál. Ótödik Jaj, Es Siralom. Mellyel Szegény csak nem el-fogyott, lelkében el-fojlódott Magyar nemzetet, minapi amaz ő megsirathatatlan s' váratlan nagy Romlasaban; midőn az egész Erdelyi Tabor az Urakkal es Nemességgel, elmúlt Juniusnac végén, 1657-ben, Podoliaban, a' szines békeségő Szomszédoknac álnokságoc miat, a' teméntelen sok csunya, prædával élő tolvai Tatarsagtol véletlenől meg-űttetvén, és sokkáig fárasztatván, végtére család meg-bekéllésnecc sine alatt, alattomban kőrnýűl vétetvén, 's meg-is győzetvén, (oh nagy Isten!) nyáj s' csorda modjara, hajtattott-el a' ki-beszélhetetlen gyalázatos és kegyetlen rabságra; siratta s' sirattatta, és már ez utánna s' abbol ki-jővő, jőhető számtalan veszedelmiért, annyival is inkább siratja, sirattatja: egyszer s' mind mentől hamarébb-valo igaz Meg-térésre serkengette, serkengeti, MEDGYESI PÁL. Prædicallotta 2. és 9. 7-br. 1657-ben Sáros Pataki Egyházban, és ez szomorú alkalmatossággal hirdettetett Bőjti némely Prædicációkkal, 's könyörgéssel egyetemben ki-bocsátotta. Nyomtattatott S. Patakon, 1658. 4r. 53 l.

A 49—53. lapon: Anno 1657. 31. Julii Tatár országai Chám Rabságában eset, és Chrim országbeli lako helyen, Becze Szarán nevű városa felet, kőszikla tetején épített Sido Városban szőrnýű fogságra vitetett Raboknac buzgó Imádságoc. *Végén:* Nagyobb reszre Sz. Dávid és Job szavai kőzzűl ki-szededet, és Az fellyűl meg-irt Raboknac állapattokra alkalmaztatott; Azoknak Rab Attyoc fia *Kemény János* által.

Példányai a «Sok Jajok» című gyűjteményben, mint főntebb. — Ezen egy darab külön is megvolt *Nagy István kőrában*.

937

Utrecht. 1658.

Debreczeni János. Conciliatorium Biblicum, az az Az egész Sz. írásban, úgy mint az Oh és Uj Testamentomban egy mással ellenkezni láttató helyeknek őszve valo békéltetések, avagy megh egyeztetések; Mellyek sok derekas, kiváltképpen való kérdésekkel nagyub épületnek okaért megh bővítették, gyakor helyen értelmesebb feleletekkel megh vilagosítottak, és mostan Romai nyelvből ujonnan Magyar nyelvre fordítottak, nemzete hasznáért ki is bocsátattak. DEBRECZENI JÁNOS Altal. Nyomtattatott Ultrájectumban Waesberge Janos által. 1658. esztendőben. 12r. 476 l. — *Elűl:* Cziml, ajánlás, az olvasóhoz 6, *végűl:* lajstrom 8 sztlan lev.

Ajánlva van Debreczen város tanácsának «Irtam Ultrajectumban 1658. esztendőben. Kegyelmeteknek Fiui alázatosággal szolgálni igyekező Alumnusa Debreczeni Janos.»

A munka szerzője Thaddaeus János.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Szigeti ref. lyc.* — Rosnyón a gömöri ev. esp. ktárában. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben (utolsó lev. hij.).

938

Várad. 1658.

Hornius György. Szent geneologiaja. Ford. *P. J.* Várad. 1658. .

Említi *BOD Athénás* 194. l. megjegyzvén, hogy Váradon 1658-ban professor PÜSPÖKI JÁNOS, pap pedig PUTNOKI JÁNOS volt, s bizonytalan, hogy ezek közül melyik fordította. Bod után említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 40. l.

939

Franequera. 1659.

Técsi Miklós. Liliun Humilitatis. Az Isten Anya szent-egyháza maga meg aláztatására való keserves Siralma, melylyel engesztelte a meg haragudott Istent. Franequera. 1659. 12r.

Ujabb kiadásai: Kolozsvár. 1673., U. o. 1675. Lőcse. 1679. Kolozsvár. 1679.

Említi ez első kiadást *BOD, Athénás* 292. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 40. l.

940

Kassa. 1659.

Baróti Fr. Miklós. A' Sz. Bvicsv Méltóságának, és hasznainak igaz értelmére vezérlő Rövid tanvsag, mellyet e' kis könyvecskében az hivek eleibe ad Sz. Ferencz szerzetiben lévő BAROTI FR. MIKLOS. Cum permissu superiorum. Nyomtattott Cassan, Severinus Marcus által. 1659. Esztendőben. 8r. 331 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előszó 8 sztlan lev.; *végül*: Errata 1 sztlan lap.

Ajánlva Kisdi Benedek egri püspöknek, «Sebesi Klastumban szent Iván havának 18-dik napján Fr. Nicolaus Baroti.»

Kassai jogakad. — *M. n. Muz.* (cziml. hij.) — *Pápai franc. zárda.*

941

Kassa. 1659.

Czeglédi István. Az országok romlasarvl irot könyvnek Első Resze. Mellyet Szerelmes Hazájának békeségben való maradhatásáért irt A. C. H. K. G. L. T. C. I. Cassan Nyomtattot, Severinus Marcus által, Anno M.DC.LIX. 8r. — *Elül*:

cziml., ajánló levél (Lorántfi Susánnához), az olvasóhoz, mut. tábla 12 számozatlan levél.

Ez után következik maga a munka e külön czimlappal:

Szerelmes édes hazám, kárt vallot Magyar Orszagh! Ha è következendõ Regulakat nem csak olvasod; hanem azokhoz rendeled ekkédigh szabados életedet; im mégh egyszer à te megh busult Istenednek szive Bekesegre hajol; s' megh-igiri à Külsõ csendességet-is néked. A. C. K. H. G. L. T. C. I. A. Cassan (mint fentebb) 597 lap.

Az első 22 iv (A—Y) nincs lapszámozva: a számozás kezdõdik a Z iven 351. lappal.

E munka második része, melyrõl szerzõ a könyv végén e szavakkal emlékezik: •Legyen elég ez eddig az Elsõ Toldalékrul; a könyvnek igen meg nem nagyobbulásáért halasztván a másikat a menten ki menendõ könyvre», nem látott világot.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 40. l.* Czeglédi ezen munkáját a fõntebb leirt két külön czim alatt mint két külön munkát hozza föl, BOI PÉTER pedig *M. Athenás 318. l.* megjelenési évét 1660-ra teszi, követte bizonyosan a Czeglédi 1675-ben megjelent Sion Vára czimû munkájának elõbeszédét, melyben ezen könyv 1660-ra van téve.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (1 ép és 2 czimlaptalan péld.) — *Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (cziml. hij.) — *Miskolczi ref. gymn. — Szigeti ref. lyc.* (12 első lev. hij.)

942

Kassa. 1659.

Czeglédi István. A' Megh-Tert Bünösnek a' lelki-hartzban való bai-vivasarol irt Könyvnek Elsõ Resze, Mely vagyon az Idvességnek fundamentuma, s' annak eszközei felõl. A. C. K. H. G. L. T. C. I. A. Nyomtattatott Cassan, Severinus Marcus által. M.DC.LIX. 8r. 562 lap. — *Elül:* cziml., elõljáró beszéd, mut. tábla és vers Köleséri Sámueltól 8 szatlan lev.

Ezen munka 2-dik része megjelent ugyan 1666 elõtt, de a kassai nyomdában elsikkasztatván, csak egyetlen példánya maradt meg Czeglédinél. Ez is elfogatásakor hihetõen zsákmányul esvén, elveszett. (Lugossy József velem közlött értesítése szerint.)

Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll. — Kassai jogakad. — N.-kőrösi ref. lyc. — M. n. Muz.* (elül 4, végül 5 lev. hij.) — *Rosnyón a gömüri ev. esp. ktárában* (csonkán).

943

Lõcse. 1659.

Kõszegi Gáspár István. Lelki Tõkõre Az Embernek Az Isten akarattya felõl. Mely áll; az Istennek a' Sinai Hegyen két

kó Táblán ki-adattatott Tíz Parantsolattyából. Mellyet somma-
szerint rövideden rendel meg-magyarázott. KŐSZEGI GÁSPAR
ISTVAN Osdgyani Praedikator. Lötzen, Brevér Lörintz ált:
1659. 12r. A—F = 72 sztlan lev. (*az utolsó lev. üres.*) —
Elül: cziml., ajánlás, latin üdv. versek. 8 sztlan lev.

Ajánlva Tek. Nemz. és Vitézlő Bakos Gábor Urnak, II. Rákoczi György Szath-
mári főkapitányának. «Osdgyanban Pünkösöd Havában, 1658. Eszt.»

M. Akad. — Pesti ref. coll. — Kassai püspökség.

944

Lőcse. 1659.

Kőszegi Gáspár István. Jo Utra Igazito Könyvetske. Az jól
élni és járnai igyekezőknek kedvéért Irattatott Elmelkedes-
keppen. §. A' Szent Pál Apostol tanításából, az Ephesusban
írt levelének 5. cap: a' 15. verstől fogva mind a' huszon-ket-
tődik versiglen. KŐSZEGI GÁSPAR ISTVAN, Osdgyáni Praedi-
kator által. Lötzen, 1659. 12r. A—E6 = 4¹/₂, iv = 54 sztlan
lev. — *Elül:* cziml., ajánlás 5 sztlan lev.

Ajánlva Bakos Borbálának, Máriási Imrénének, Bakos Máriának, Vér Ferencz-
nének, Bakos Susánnának, és Bakos Mojses ifju urfinak. «Osdgyánban Febr. 20.
n. An. 1659.»

M. Akad. — Pesti ref. coll. — Kassai püspökség ktárában.

945

Nagy-Szombat. 1659.

Kalendarium. Kristus Urunk Születése-után való M.DC.LIX.
Esztdőre (mint föntebb: N.-Szombat. 1658.). Nagy-
Szombatban . . . 4r. A—K1 = 9¹/₄, iv = 37 sztlan levél.

M. n. Muz.

946

S.-Patak. 1659.

Czeglédi István. Siralmas szarándoki járásbol, csak nem régen
haza érkezet MALACH DOCTORNAK; Néhai napkor el-hagyot,
s' kicsinységében véle egygyűt oskoláztatott, MELACH tudos
Baráttyaival valo Paj=társi Szo Beszede. Melyben, feje haj-
togatásával sápit azon; hogy az ű tőlle ő időben el-butuzott,
fényes hirt viselő szives Jonathánnya; csekély elmét kezdet
viselni; egy Calvinistának, a' Nagy-Penteki ostorozás felől valo
Castigalásban. Nyomtattatott 1659-ben. 8r. 301 (igazán 302)

lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél 24 szzott lap; mutató tábla 3, *végül*: nyomt. hiba 1 sztlan lev.

Ajánlva van Bocskai István Zemplin vármegyei főispánnak. — Az ajánló levélben a Bocskai család genealogiájára érdekes adatok vannak. — A szöveg első levelén a főntebb leirt czim szóról szóra ismételve van. — Nyomdai kiállításából bizonyos, hogy s.-pataki nyomtatvány.

SÁNDOR ISTVÁN, *M könyvesház* 40. l. ezen munkát külön is fölhozza H. n. 1659-re «Két Catholicus közt való üstök vonás» czim alatt.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Egri érs.* — *Kassai püsp.* — *Pannonh. apátság.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (2 példány). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — (2 első lev. hij). — *Kecskeméti ref. coll.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Kassai jogakad.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson. — *Lugossy Józsefnél* s számos magánosoknál.

947

S.-Patak. 1659.

Kemény János. Gilead Balsamuma. Az az, Sz. Dávid Száz ötven Soltárinak, céljok és értelmek szerént egyben szedeggettetéseknek, és Kilencz Részekben alkalmaztatásoknak Tablaja. Az Ov és Uj Testamentumbéli Szenteknek-is, külömb külömb féle alkolmatosságokkal szerzett, sőt az Istennek Sz. Könyveiben, azon kívül az Apocryphusokban-is, tanuságunkra meg-irattatott nevezetesb buzgo Imádságokéival egygyütt, bé summálván s' rekesztvén Idvezitönk maga formálta Könyörgéssel. Gyerő Monostori KEMENY JÁNOS irta Tatár Országi Rabságában. Saros-Patakon. Nyomtatta Rosnyai Janos, 1659-ben. 4r. 240 lap.

Ajánlva I. Rákóczi György özvegyének Lorántfi Zsuzsánnának. — Az ajánlás után: «Költ ez kis munka először Anno 1657 őszszel, és ki-is küldetven, Moldvában elveszett, több írásokkal együtt: mostan pedig ujjobban végeztetett-el, 1658. Mens. X. bris. Krim országában Tatár Chám lakó helye, Bakcsesszarai várasa felet lévő kősziklákon épitetett, a mint nével ugy valóssággal-is Kaloda nevű Sido várban.»

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* (8 utolsó lev. hij.). — *M.-v. Teleki-könyvtár.*

948

S.-Patak. 1659.

Medgyesi Pál. Joseph Romlasa. Avagy Magyar Nemzet MDCLVIII. Esztendőbeli nagy pusztulásán, annak MDCLIX-ben nem kicsiny öregbülésén-való Kesergése, az Isten Anyaszentegyházának. Amos 6. v. 6. Nem szánnyátok a' Josephnek

romlását. Praedikaltatott, Tekéntetes és Nemzetes néhai boldogul ki-mult Ibranyi Ferencz teste felet, 29 Julii 1659-ben, az Ibrányi Egy-házban. MEDGYESI PAL által Saros Patakon, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. 1659. 4r. 27 lap.

Váraljai Lőrincz ugyanezen alkalomra mondott prédikációjával együtt megvan a m.-vásárhelyi *Teleki-ktárban* és *Lugossy Józsefnél*. — Önállóan megvan a *m. n. Muzeumban* (Horváth Istvántól). — Ezt később Medgyesi befoglalta Patakon 1660-ban kiadott «Magyarok Hatodik Jajja» czíuű gyűjteményébe is.

949

S.-Patak. 1659.

(Váraljai Lőrincz). Tekintetes es Nemzetes Vaji Ibranyi Ferencznek Temetese. Melly lött Ibranyban, 29=dik Julii, 1659=ben. Rom. 12. 15. Sirjatok a sirokkal. Saros Patakon, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. 4r. 20 lap. — *Elül*: cziml. és ajánlás (Desöfi Klárának, Ibrányi Ferencz özvegyének) 4. szltlan lev.

Mint hogy az ajánlás véglapján ez olvasható: «Ez Tanétásokat . . . akarta Kegyelmed . . . emlekezetben hagyni: mellyett mi jó szivvel=is megcselekedtünk. Vegye jó neven kegyelmed», kétségtelen hogy a többes szám Medgyesi Pálnak az ibrányi egyházban ugyanezen alkalomra mondott s ugyan csak S.-Patakon 1659-ben nyomtatott prédikációjára vonatkozik, mely «Joseph Romlása» czim alatt Váraljai Lőrincz ezen beszédével együtt, de külön czimlappal jelent meg, később pedig Medgyesi Pálnak «*Magyarok hatodik Jajja*» czimű gyűjteményébe is, amattól külön választva, beigtattatott.

Medgyesi Pál «Joseph Romlása»-val együtt megvan *Lugossy Józsefnél* és a m.-v. *Teleki-ktárban* (ez utóbbi példányban cziml. hij.). — Külön s czimlap hijával a *M. n. Muzeumban*.

950

Szeben. 1659.

Disticha de Moribus; Quae vulgo inscribuntur CATO, Studio et Opera ERASMI ROTHERODAMI. diligenter â mendis repurgata, Nunc recens denuò in lucem edita 1659. Cibinii, per Cristophorum Hildebrandum. 8r. 48 lap. (latin, német és magyar szöveggel).

Szegesvári ev. gymn. — *Lugossy Józsefnél* (V. ö. TOLDY, *Magyar prózairók a XVI. században I. köt. XXI. l.*).

951

H. n. 1659.

Czeglédi István. Egy Katolikus Embernek egy más igaz Evangyéliom tején felneveltetett Kalvinista Emberrel való beszélgetése, 1659. 8r.

Erről azt írja Köleséri Sámuel, *Czeplédi István Sion Vára* cz. munkájához irt előbeszédében 1675-ben, hogy ez ellen a könyv ellen «egy Anonymus irt vala egy árkuskára valamit, mellyen fel-indittatván írá amaz igen tudós munkáját, *A' Melach Doctort* 1059-ben.» — Ugyanő ezt a munkát kicsiny de fontos íráskának nevezi. — Bizonyosan Köleséri ez adata után említi BOD, *Athénás* 318. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 40. l. — Ma egy példánya sem ismeretes.

952

H. n. 1659.

Sámbár Mátyás, A prédikátor Pápaszemének Próbaköve H. n. 1659.

Említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház*. 41. l.

953

Bécs. 1660.

Kalendariom (Vy és ó) Kristus Urunk születése után M.DC.LX. Esztendőre való: melly Intercalaris, az az közbetétegetett Esztendő, 366. napot foglal magában. Nagy szorgalmatossággal a' Bechi Meridianomra rendeltetvén. KÜRNER LIPOLD, AA LL. et Philos. Baccal. által. és PÜCHLER VID, Altenburgi Mátematicus neve alatt világossággra adatott. Német Magyar, és ezek szomszédságában levő országok szolgálattjara. A Magyar Historia, és sokadalmakkal egygüt. Nyomtatta-ki Béchben Kürner Jakab Janos also Austrianak könyw-nyomta-toja. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

M. n. Muz.

954

Bécs. 1660.

Kéri Sámuel. A Boldogságos Szűz. Zsoltár-Könyve. Irta deá-kul Sz. BONAVENTURA. Bécs. 1660. 8r.

Igy említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház*. 41. l.

Ezen könyvet e szavakkal említi SZŐLŐSI MIHÁLY Kassán 1668-ban nyomta-tott «*Az Ur hadait viselő Bajnek Davidka*» cz. munkájában 152. l. «a Sera-phim S: Ferencz szerzesebéli Bonaventura Doctortul íratott *Psalterium*, melynek Titulussa ez: *Boldog szűz Maria Soltár könyve*; Kit magyáruul ki nyomtattatá-nak a Szűz S: Katalin Klastromában levő S: Ferencz szerzetesi, Betsben Riccius Mathé által Anno 1660. Groff Amade Judith Aszszony költségevel.»

955

Bécs. 1660.

Pethő Gergely. Rövid Magyar Cronica sok rendbéli fő historiás Könyvekből nagy szorgalmatossággal egybe szedegettetet és

irattatot. PETTHÓ GERGELYTÚL. Sicut Gentes quas delevit Dominus in introitu tuo: ita vos peribitis, si inobedientes fueritis voci Domini Dei vestri. Deut 8. cap. Non fuit qui insultaret populo isti, nisi quando recessit a cultu Domini Dei sui. Judith. 5. cap. Nyomtattatott Bécsben Cosmerovius Mátthé, Császár Urunk ö Fölsége Udvarij könyv Nyomtatoia által 1660. Esztendőben. 4r. A—Mm2 = 34¹/₂ iv = 138 sztlan levél. *Elül*: cziml. 1 lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* (2 péld.) — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól.) — *Késmárki ev. lyc.* — Csetneken, a gömöri ev. esp. ktárában. — Radványban b. *Radvánszky-ktár.* — Tibold-Darócson *Fáy-ktár.* — Megvolt *Nagy István ktárában* is.

956

Kolozsvár. 1660.

In exequijs defunctorum canendae. Halott Temetéskorra való Enekek. Mostan uyjonnan szép helyes, es több, Halotti Enekekkel az Abece rendi szerént, megjóbbitatot. Colosvarban, Nyomtattatot Helthus Gáspár Műhelyében 1660. esztend. 12r. 102 lap. — *Elül*: cziml. 1., *végül*: mut. tábla 2 sztlan lev.

Colophon: Apud Johannem Ravium impressit Georgius Abrugi, 1660.

Unitáriusok használatára volt kiadva. — Ujabb kiadása: Kolozsvár 1697. — Régibb kiadása ismeretlen.

Kolozsvári unitár. coll. — *Sz.-kereszturi unitár. gymn.* (Jakab Elektől).

957

Lőcse. 1660.

Comenius Ámos János. Januae Lingvarum Reseratae Aureae Vestibulum, Quo Primus ad Latinam aditus Tirunculis paratur. Cum versione interlineari Germanica; Editum a JOHAN-AMOS, COMENIO. Nunc quoque adjecta est versio Ungaricá et Bohemicá. Leutschoviae, Typis Laurentii Breweri, Anno M.DC.LX. 8r. 133 lap. — *Elül*: cziml., és Lectoribus (4. jan. 1633) 4 sztlan levél; *végül*: Index quadrilinguis.

Egyetlen végül csonka példánya a *segesvári ev. gymn. ktárában*, az Index néhány utolsó levele hijával (megvan az Indexből 17b—P6 = 47¹/₂ lev = 95 sztlan lap).

958

Lőcse. 1660.

Verbőczy István. Derectvm Latino-Hungaricum, Juris consuetudinarij, Jncljti Regni Hungariæ & Transylvaniae. Az az: Magyar es Erdely Országnak Törvény Könyve. VERBŐCZI ISTVAN által iratott, 1514. Esztend. Mostan Deákul és Magyarul, egy szép hasznos Regestrommal egyetemben újobban kibotsáttatott. Lőcsen, Brever Lőrintz által, 1660. 4r. 551 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, prologus stb. 90 lap. *végül:* conclusio, index 43 lap. — Index, seu Enchiridion Leutschoviae, Typis Laurentii Brever, 1660. 4r. 136 lap.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Szathmári püsp. (cziml. hij.) — Debreczeni ref. coll. — Szombathelyi dominic. zárda.

959

Nagy-Szombat. 1660.

Calendarium 4r.

M. n. Muz. Ismerteti Mátray Gábor *Uj M. Muz.* 1853. II. 184. l.

960

S.-Patak. 1660.

Medgyesi Pál. Magyarok Hatodik Jajja. Mellyel e' romlott Nép, zokogta, zokogja ma-is MDCLVIII esztendőbéli, egy felől Tatár Chamnak személje szerént Krimből, számtalan sok Ezerekkel, Törökkel, Tattarral, Kozákkal, és a' két Óláh Vajdával; más felől Fő *Vizernek* Constantinápolyból, ' hasonló nagy sokasággal, dühöss indulatból=való réjá útéseket, szörnyű égetéseket, öldökléseket, sarczoltatásokat, és szűrű sok rablásokat. A' mikor Boros-Jenőt=is, Káránsebesel, Lugással &c. el-foglalván, Törökkel rakták-meg; Száz ezer Rabnál többet vittenek el: Erdélyt pedig hallatlan, és el-viselhetetlen sarcz alá vetették: törvényes Fejedelmétől=is el-rekesztvén. Siralm. 4. v. 4. Felyhőt vetettél elődben, hogy által ne' mennyen az imádság. MEDGYESI PAL irta, és bizonyos Prædicatiokban foglalván prædicállotta, együt-is másut-is; legfőképpen a' Sáros-Pataki Ecclesiában 1658, és 1659-dikben. Nyomtotta S. Patakon 1660-ben Rosnyai Janos. 4r.

E könyv Medgyesi Pál 1655—1660-ban külön külön kiadott több rendbeli prædikációiból áll, melyeket a szerző 1660-ban egy kötetbe foglalt s elül egy közös főczimvel, előszóval és lajstrommal megtoldva kiadott.

Tartalma: 1. Fel=gerjedt s-pokol fenekeig hatalmazott *Rohogo Tűz*. — (Praedicalotta a' Saros Pataki Ecclesiában 20. 8-bris 1658.) 4r. Az egész gyűjtemény főczimlapjával, előbeszédével és lajstromával együtt 39 lap.

2. *Joseph romlása*. (Praed. Ibrányi Ferencz teste felett 29. Julii. 1659. az Ibrányi Egy-házban). — S.-Patakon. 1659. 4r. 27 lap.

3. *Ezechias Kir. hiti*, avagy hit ostroma. (Két praed. S.-Patakon 18. 7-bris 1658. és 22. 7-bris 1658.) S.-Patakon. év n. 4r. 53 lap.

4. *Ketseg torkabol kihatlo lelek*. (Praed. S.-Patakon 25. Aug. 1658) S.-Patak, év. n. 4r. 45 lap.

5. *Bűnön buskodó lelek kenszergese* (Praed. S.-Patakon Pünkösöd napján 1669.) S.-Patak. 1660. 4r. 44 lap.

6. *Győzködő Hit* a Testen, e Világon, Bűnön, Halálon stb. (Praed. Patakon 1658. jun. 23.) Patak év. n. 32 l.

7. *Isteni és Istenes Synat*. (Praed. S.-Patakon 6. Junij 1655.) S.-Patak év. n. 4r. 38. lap. (Első kiadását 8r. Lásd: *S.-Patak* 1655.)

Az egész könyv végén: nyomt. hibák 1 sztlan levél.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld). — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten.

961

S.-Patak ev n. (1660.)

Medgyesi Pál. Fel=gerjedt, s-pokol fenekeig hatalmazott *Rohogo Tűz* . . . Praedicalotta a' Saros Pataki Ecclesiában 20. 8-bris 1658. — 4r. 39 l.

A «Magyarok Hatodik Jajjá»-ban, annak czimlapjával, előbeszédével és lajstromával együtt nyomtatva. Példányai mint a fentebbi sz. alatt.

962

S.-Patak. 1660.

Medgyesi Pál. Ezechias Kir. Hiti. Avagy Hit-Ostroma, A' tűzes Nyilaktól. Eph. 6. v. 16. Mindeneknek felette, a' hitnek paissát fel-vegyétek, mellyel ama' gonosznak tűzes nyilait meg=olthassátok. Mellyet két Praedikációkban foglalt, s-praedicállot a' Saros-Pataki Ecclesiában: az Elsőt 18-dik 7-bris 1658=dik-ben, Bőjti alkalmatossággal; a' Másodikat, mindjárt utánna valo Ur Napján, az az, azon Hónak 22-dikén, MEDGYESI PÁL. Saros Patakon, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. 4r. 53 lap.

Ajánló levele Báthori Zsófiához, II. Rákóczi György fejedelem nejéhez, kelt «Sáros Patakon 15. Decembris 1659-ben». Ezen keletből következettve bátorkodtam ezen év nélkül nyomtatott prédikációk megjelenési idejét 1660-ra tenni, a mikor Medgyesi «Magyarok Hatodik Jajja» czimü gyűjteménye, melynek ez 3-dik darabját teszi, megjelent.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvreház* 39. l. tévedve teszi S.-Patak. 1657-re.

Példányai a «Magyarok Hatodik Jajjá»-ban és külön, mint annak töredéke, az *erd. Muzeumban*.

963

S.-Patak. 1660.

Medgyesi Pál. Ketseg torkabol ki hatlo lelek. (Praed. S.-Patakon 25. Aug. 1658.). S.-Patak év n. 4r. 53 l.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 39. l. tévedve teszi S.-Patak 1657-re. Medgyesi Magyarok Hatodik Jajjában. Példányai mint föntebb.

964

S.-Patak. 1660.

Medgyesi Pál. Búnón buskodo lelek kenszergese. (Praed. S.-Patakon Pünkösd napján 1659). S.-Patak. 1660. 4r. 44 l.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 39. l. hibásan teszi S.-Patak 1657-re. Példányai Medgyesi Pál «Magyarok Hatodik Jajja»-ban, mint föntebb.

965

S.-Patak. 1660.

Medgyesi Pál. Gyözködő Hit a' Testen, e' Világon, Búnón, Halálón, Poklon és Kárhozaton; Christusnak Isten jobbjára üleseből. Praedikáltatott a' Sáros Pataki Ecclesiában, Sz. Marc utolso Részénec Rend szerént-való magyarázásának alkalmatosságával, 23 Junii 1658-ben. Patakon, Nyomtattott Rosnyai Janos által. 4r. 32 l.

Példányai a «Magyarok Hatodik Jajja»-ban, kivéve a kolozsvári ref. coll. példányát, melyben ez a darab hiányzik. — Önállóan is megvan a *m. n. Muzzeumban*, a *pesti egyetem* és csonkán az *erd. Muz. ktárdban*.

966

S.-Patak. 1660.

Medgyesi Pál. Isteni és Istenes Synat. (Praed. S.-Patakon 6. Juny 1655). S.-Patak, év n. 4r. 38 l.

Első kiadása: S.-Patak. 1655. 8r.

Példányai Medgyesi «Magyarok Hatodik Jajja»-ban.

967

S.-Patak. 1660.

(Kalendárium). Neubarth Christoph Theologus és Astronomus Uj es O Kalendarioma, Mellyet irt Christus Urunk születése után Ez Szökd 1660 esztendőre, Es nagy serénységgel Magyar Orszagra, Erdélyre, s' ezeknec szomszédos tartományira intézett. S.-Patakon 16r.

Ajánlja Bocskai Istvánnak «Rosnyai Janos »

Nyolcz levélnyi töredéke, az is alant megcsonkítva, *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

968

S.-Patak. 1660.

A' Keresztyeni hitnek fő ágazatának Fundamentumi; Mellyek az Eöreg Catechismusbol rövid Kérdésekben és Feleletekben bé-foglaltattanak, és elsőben Belga nyelven ki-bocsáttattanak. Annak-utánna a' kisedeknek éppületekért Magyar nyelvre fordéttattanak. Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos M.DC.LX. 8r. A iv = 8 sztlan lev.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll.

969

S.-Patak. 1660.

Szalóczi Mihály. Az Isten-ember Jésus Christusnak személye felől igazán értő Tanítóknak, Valasz-tetelek; Melyben az igaz Keresztyéni tudomány világossan le-tétetik: és az Ellenkezőknek a' felől valo itileték, a' Sz. Irásnak egyenes mértékére vonattatik. SZALOCZI MIHALY Sajó-Szent-Péteri Szent Gyűlekezet méltatlan Lelki-Pásztora által. Actor. 18. v. 9. Ne fély, hanem szolly, és ne halgass. I. Pet. 3. v. 15. Mindenkoron készek legyetek meg-felelni nagy alázatossággal és becsülettel azoknak, a' kik számot akarnak venni, a' ti benne-tek valo reménségrül. Saros Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos MDC.LX. 8r. 115 lap.

S.-pataki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll.

970

Várad. 1660.

Károlyi Gáspár. Szent Biblia, Az az: Istennek O es Uj Testamentomaban foglaltatott egész Szent Iras. Magyar nyelvre fordittatott CAROLI GASPÁR által. Mostan pedig ujobban ez öreg formában némely nehezeb, és homályosabb fordításu Sz. Irásbéli Locusoknak értelmes magyarázatival, az Istennek a' Magyar nemzetben lévő Anyaszentegyházának hathatós épülésére ki-bocsáttatott. (*Fametszetben az Iktári Bethlen család czimere.*) Varadon, Kezdettetett nyomtatása a' veszedelem előtt: és el-végezetett Colosvarat, Szenci K. Abraham által. M.DC.LXI. 2r. Ó Testamentom 777 lap. — Uj Testamentom (külön czimlappal) 273 lap. — *Elül*: cziml., a nyomdász ajánlása a k. olvasónak, tartalom és nyomt. hibák 2 sztlan lev., *végül*: Index 7 sztlan lap.

Az Új Testamentom külön czimlapja:

A Mi Urunc Jesus Christusnac Új Testamentoma. Melyben vadnac az Evangelistáknac könyvei, az Apostoloc Cselekedeti, és Levelei, a' Szent János Látásával egyben. Math. 17. 5. Ez az én szerelmes Fiam, kiben meg-nyugottam, őtet halgassátoc. Coloss. 3. 16. A' Christus beszéde lakozzéc ti bennetek bővséggel, minden bölcseséggel. Varadon. Nyomtatott Szenczi Kertesz Abraham által M.DC.LX.

Az olvasóhoz intézett ajánlásban a nyomdász Szenczi Kertész Ábrahám megemlíti, hogy a biblia ezen kiadásában pártfogói voltak •kiváltképpen a' b. e. Nagy Groff Betlen István, Rákoci György, Redei Ferencz, Barcsai Akos Fejedelmek; Gyulai Ferencz, Váradi Capitán, és némelly Ecclesiák. •

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem (cziml. hij.). — M.-v. Teleki-ktár. — Gy.-fejérvári Batthiányi-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozs-zári ref. coll. — N.-enyedi ref. coll. — M.-zásárh. ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kecskeméti ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. — Rozsnyón a gömöri ev. esp. ktárában. — Pozsonyi ev. lyc. — Gömöri ref. esp. ktárában. — Magánosoknál számos példány.

971

Bécs. 1661.

Az Evangeliomok es Epistolak, Mellyeket esztendő által olvasat az Anya-szent-egyház Romai rend-szerént Vásárnapokon, Innepeken, és Bőytben minden nap a' Kalendariummal; és Karáchonyi s' Husvétii Enekekkel. Nyomtatta Becsben, M.DC.LXI. Esztendőben, Kúrner Jakab János. 12r. 292 lap. — *Elül:* cziml., az olv., naptár 8 sztlan lev.

Ugyanezen kiadás változtatott czimlappal megjelent Bécsben 1662. is. *Pesti egyetem.*

972

Debreczen. 1661.

Medgyesi Pál. Hét napi együtt beszélgetés. Debreczen. 1661. 12r.

Első kiadása: Debreczen év n. (1637.)

Említi SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 41. l.; említve van *S.-pataki füz. I. év.* 1857—8 351. l. — Nem láttam.

973

Debreczen. 1661.

Püspöki János. Az Keresztyénség Véd-oszlopának Meg-Dülése, az az Az Nagy Váradi nagy Várának Törökök által való kipusztitása és Elfoglalása. Egy siralmas elmelkedesben keserves sziv-

vel által tekintetni, és megfontoltatni kívánta PÜSPÖKI JÁNOS Varadrol elbujdasott Tanito. Nyomtattatot Debreczenben 1661-dik Eszt. 4r. 9 lap.

Megvolt a n.-enyedi ref. coll. ktárában, *Gr. Kemény József Lexicon Erud. Hung. cz. kézirata szerint* «Püspöki» szó alatt.

974

Kassa. 1661.

Czeplédi István. Ama Ritka példájú, s-à Pogányt természet szerént gyűlöldő Keresztyének közöt Dicsőséges emlekezetet érdemlet, s-érdemelhető II. RAKOCI GYÖRGYNEK, Isten kegyelmébül Erdély-Országának Fejedelmének, Magyar-Ország részének Vrának, s Székelyek Ispánnyanak, Magyar-Jzrael szövétnekének el-alvásának megh-említése, s-Testének földben tétele felet lótt Prædicatio. Ki-is Midön à Magyarok veszedelmét, életének ottan-ottan valo szerencséletésével, mint Paissal à Pogány ellen tartoztatná; véghre Gyalu s-Fenes közöt, harmadik hartzát kelle azok ellen megh-ujítani; à Pogányságban nem keveset el-hullatni; utolszor azoktól négy sebeket venni; mellyek miatt Istenhez is költözék lelke Váradon Anno 1660. Die 7. Junij. Cassan Nyomtattatot Severinus Marcus által 1661. 4r. A—H₃ = 31 sztlan lev. — *Elül*: Cziml. és ajánlás 3 sztlan levél.

Ajánlja Báthori Zsófiának, II. Rákóczi György erd. fejedelem özvegyének, és fiának II. Rákóczi Ferencznek a szerző C. I. (Czeplédi István).

Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Pápai ref. coll.

975

Kassa. 1661.

Udvarhelyi Péter. Őt Sima kövekkel el-készített David Parittyaja, az az, A' Keresztyeni Vallás Igasságának meg-állatása, tulajdon csak a' Keresztyéni Vallásnak Őt Agazatiból: Az igaz Anyaszentegyházra ingerkedő Goliatok ellen, s' leg-elsőben-is a' Papistak ellen; Kik a' Sz. Irásnak méltóságát kétségessé tészik, ez őt Agazatokat penig tagadni nem merik. Mellyet készített DIEST HENRIC, Sz. Irás magyarázó Doctor és Professor Daventriában. Most penig az együgyű keresztyének kedvéért Magyar nyelven tolmátslott UDVARHELYI PÉTER. Nyomtattatott UDVARHELYI GYÖRGY Uram költségével. 1661. 12r. 191 lap. — *végül*: tábla 1 lap.

Az előszóban elmondja Udvarhelyi György, hogy boldogult atyjafia még 1646-ban lefordította e munkát, de elhalván, kinyomtatása elmaradt; mi közben Szoboszlai Miklós 1648-ban kinyomatta Debreczenben, hasonlóképpen Úzoni Balázs is Fejérvárat (1658-ban); de miután ezek példányai már elfogytak, ő kiadja Udvarhelyi Péter fordítását. Ezen előbeszéd kelt Kassán 4. Apr. 1660.

M. n. Muz. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc.

976

Kolozsvár. 1661.

Károlyi Gáspár. Szent Biblia. Várad. 1660 — Kolozsvár. 1661. 2r.

Leírását lásd fentebb: Várad. 1660.

977

Lőcse. 1661.

Comenius Joh. Amos. Janva Lingvae Latinæ reserata aurea. Sive Seminarium Lingvae Latinæ et Scientiarum omnium. Hoc est, Compendiosa Latinam et aliam quamlibet Linguam, unà cum Sciētiarum et Artium fundamentis, perdiscendi Methodus, sub Titulis centum, Periodis mille comprehensa. Et in usum Scholae Varadiensis, juxta Belgarum editionem postremam, accuratam et auctam, in Hungaricam Linguam translata, Per STEPHANUM BENJAMIN SZILAGYI, ejusdem Scholæ Rectorem. Aestimat ut sapiens pretio non pondere gemmas: Utilitate probat sic quoque mentis opus. Leutschoviae, Typis Laurentii Brever, 1661. 8r. 220 lap. — *Elül*: cziml., latin üdv. vers Comeniushoz G. V. S.-től, *Institutio didactica* 6; *végül*: Indexek 8 sztlan lev.

M. n. Muz.

978

Lőcse. 1661.

Tolnai István. A magános tselédek közt lévő ahitatossagnak megaluvo tüzetskének felgerjesztésére való Prédikálló székbeli Szikrák, avagy edgynéhány tudós egy-házi Tanítóknak Prédikatzio előtt való Könyörgéseknek külömb külömb formái. Mellyeket a könyörgésben buzgó lelkeknek hasznára Anglus nyelvből Magyarra fordított és kibotsátott TOLNAI ISTVAN. Lőtsén 1661. 16r. 6 iv.

Igy adja e könyv czimét WESZPRÉMI, *Biogr. Medic. Hung. Cent. II. pars I. 195. l.* — Igen röviden említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház 41. l. Lőcse.*

1661-re, ki azonban ezen egy munkából kettőt csinál «Könyörgések» és «Prédikáló-székbéli szikrák» czimek alatt.

979

Nagy-Szombat. 1661.

(**Sámbár Mátyás**). Harom idvösseges kerdes. Első: A' Lutteránosok es Calvinistak igaz hitben vadnake? Második: Csak az Egy Papista Hité igaz? Harmadik: A' Papisták ellenkeznek-é à Sz. Irással, avagy inkább a' Lutterek, és Calvinisták? 1661 Nyomtattatott Nagy-Szombatban az Academiai bödtükkel Schneckenhaus Menyhart Venceszló által. 100 lap. — *Elül.* cziml., ajánlás 8, végül 2 sztlan lev.

Ajánlja a magát meg nem nevező szerző gr. Nádasdy Ferencz országbirónak, Vas vármegye főispánjának, stb.

Ez az első kiadás, melyet SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 41. l. hely nélkül 1661-re hoz föl. — Második kiadása előttem ismeretlen, a 3-dik kiadás Kassa. 1672. 4-dik: N.-Szombat. 1690.

Egyetlen példány a *körmöczi franc. zárda ktárában*.

980

S.-Patak. 1661.

Komáromi Cs. György. Szomorv Esetek Tűköre. Az az Olly temetési rövid tanítás, melyben, honnan legyenek, fűgjenek és következzenek főképpen, az naponként való szomorú esetek, szerencsétlenségek, és egyéb történetek, világossan meg tettzik. Mellyet Tett a' Debreczeni nagy Temetőben, a' boldog emlékezetű, néhai Nemzetes és Vitézlő, Váradí Racz Janos Uram, seb miatt meg-hidegedett teste felett, ezerhatszáz hatvanadik (siralommal említendő) Esztendőben, Kis Asszony havának harmincz eggyedik napján, két orakor dellyest. COMÁROMI C. GYÖRGY. S. I. M. D. E. D. P. Saros Patakon, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. M.DC.LXI. 4r. A—B = 8 sztlan lev.

Ajánlva van özv. RácZ Jánosnénak, Pribék Sára Asszonyinak, «Debreczenben 1660. Esztend. 1. Novemb.»

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll.

981

S.-Patak. 1661.

Tarpai Szilágyi András. Páristák kerengője, mellyet mostan Magyar nyelven az igazság szeretőknek kedvekért ki-ád T. Sz.

A. U. R. E. L. P. (TARPAI SZILÁGYI ANDRÁS, Ungvári Ref. Eccl. Lelki Pásztor). Nyomtattatott 1661. 8r. 48 lap.

Nyomdai kiállítása után ítélve s.-pataki nyomtatvány.
Egyetlen példány a *n.-kőrösi ref. lyc. ktárában*.

982

H. n. 1661.

Pestis kesz Orvossága, Az az, A' Mirigy halálrol valo rövid Tracta, mellyben egy Megszomorodott ember maga vigasztalására, a' mennyire lehetet felvizsgálta a' Pestisnek ábrázolását, szerző és érdemlő okait, végeit, ereit, orvosságit, és másokkalis szeretetből együgyüven közlötte. Habakuk 3. v. 5. Az ő (Istemi) ortzájánál jár a' dög-halál, és az ő lábainál mégyenki a' pokolvar, (vagy tűzes-keles). M.DC.LXI. 8r. 64 lap.

Egyetlen péld. *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

983

Bécs. 1662.

Eleven kútfő. Bécs. 1662.

Emliti SZÖLŐSI MIHÁLY, *Bajnok Davidka. Kassa. 1668. 442. l. e* szavakkal: «Tassad erről az 1662. esztendőben Bécsben nyomtattott *Eleven Kut Fő* nevű könyvetskében a' Miséről a' Christusnak el árultatását.»

984

Bécs. 1662.

Az Evangeliomok es Epistolak, Mellyeket esztendő által olvasat az Anya-szent-egyház Romai rend-szerént Vasárnapokon, Innepeken, és Bőytben minden nap a' Kalendariummal, és Karáchonyi s' Husvéti Enekekkel. Nyomtatta Bécsben, M.DC.LXII. Esztendőben, Kúrner Jakab Janos. 12r. 292 lap. *Elül*: czimlap, az olvasóhoz, naptár 8 sztlan levél.

Azonegy nyomás a bécsi 1661-diki kiadással.

M. n. Muz. — Kőrmöczi franc. zárda.

985

Bécs. 1662.

Kalendarium (Vy és ò) Kristus Urunk születése után M.DC.LXII. Esztendőre valo: melly az Intercalaris, az az közbetéteztett esztendő, után masodik, 365. napot foglal magában. Nagy szorgalmatoságal a' Béchi Meridianomra rendeltetett. KÚRNER LIPOLD és MATE, AA. LL. et Philos. Baccal. által. Német, Magyar

és ezek szomszédságában levő országok szolgálattjára. A' Magyar Historia és sokadalmakkal egyűt. Nyomtatta-ki Bécben Kúrner Jakab János, also Austrianak könyw-nyomtatoja. 8r. A—E2 = 4^{1/2}, iv = 34 sztlan lev.

M. n. Muz.

986

Debreczen. 1662.

Debreczeni János. Szivnek meg-keményedése. Debreczen. 1662. 4r.

Emliti BOD, *Athenás* 62. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 42. l.

987

Debreczen. 1662.

Komáromi Cs. György. Bekeseget Tűres Ősztőne. Avagy Olly temetési rövid tanítás, melyben, hogy minden nével nevezendő keserves állapotokban, sziv bagygyaszto szomorusagokban, és terhes nyomoruságokban, minden keresztyénnek békeséges tűrőnek kellessék lenni, rövideden, világossan, és hathatoképpen a' szent írásból meg mutogattatik. Mellyet tött Az Becsülletes, Kegyes, Istenfélő Férfiunak, Beszermenyi Mihaly Deák Uramnak, szerelmes házas társának, Bőr Kata Asszonnak, meg-hidegedett teste el takarításakor, a' Debreczeni nagy Temetőben, Ézer hat száz hatvan eggyedik esztendőben, Boldog Asszony havának, 10. napján, COMAROMI C. GYÖRGY. S. I. M. D. E. D. P. Nyomtattatott Karancsi R. P. György által M.DC.LXII. 4r. A—B2 = 6 sztlan lev.

Végén: Anno. Christi. 1662. Aug. 15. aeta. 36.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll.

988

Debreczen. 1662.

Komáromi Csipkés György. Angliai Puritanismus. Irta AMESIUS VILMOS. Debreczen. 1662.

Emliti maga Komáromi Cs. György saját munkáiról 1675-ben irt catalogusában *Századok* 1873. 139. l. — Ma egy példányát sem ismerjük.

989

Kassa. 1662.

Czeglédi István. A jó emlékezetű; igyenes lelki-isméretű: Néhai Nemzetes Vdvarhelyi György Vramnak; A szép hirrel nével

ékes, s-Tekintetes, Nemes Aba-Vjvar megyének Kegyes életű Vice-Ispanyanak; igaz Háza Fiának; a' Cassai Keresztyén Reformata Ecclesiának édes Attya helyet való Fű Inspectorának &c. özvegygyé maradot Szerelmes Házas Társának; Istent-tisztelő-s-kereső Nemzetes Kvn Maria Aszonyomnak; A Vigasztalásnak Istenétől erős lelket, bánatos szívének lelki örömet; még ez életben Istentől hagyatot két szép Gyermekeinek, a' nagy Vr akarattya szerént való életet; végre penig mind ezeknek mennyei szép Eget; kér, s kíván Istentől; mint Istenes Patrona Aszonyának, édeseivel egygüt. C. I. (CZEGLÉDI ISRVÁN). Cassan. Nyomtatott Severinus Marcus által 1662. eszt. 4r. A—E1 = 4^{1/4}, iv = 17 sztan levél.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll.

990

Kassa. 1662.

Énekes könyv Kassa 1662. 12r. Hymnusok 81 lap. Isteni dicsiretek és Halotti énekek 479 l. — *Végül*: mut. tábla 7 sztan lev. — *Hozzájárul*: Buzgó háláadások és könyörgések 57 lap.

A Gönczi György által szerkesztett Énekes könyv újabb kiadása.

Egyetlen példánya, melyből a címlevél hiányzik, a *debreczeni ref. coll. kttárában*, egybekötte Sz. Molnár Albert ugyancsak címlaptalan zoltárfordításával és Siderius János Kassán 1662-ben nyomtatott Kis Catechismusával, melynek nyomdai kiállítása a csonka Énekeskönyvvel és Zsoltárral teljesen egyezik.

991

Kassa. 1662.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Dávid Zsoltári Kassa. 1662. 12r. 348 lap, *végül*: lajstrom és könyörgés 6 sztan lev.

Egyetlen péld., melyből a címl. és a szöveg első lev. hiányzik, a *debreczeni ref. coll. kttárában*, egybekötte a Gönczi-féle csonka énekeskönyvvel és Siderius János Kassán 1662. nyomtatott Kis Catechismusával.

992

Kassa. 1662.

Siderius János. Kisdéd gyermekeknek való Catechismvs. Az az: Rövid Kérdésec és Felelet ec által való tanítás. A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatirol. Melly irattatott SIDERIUS IANOS által. Most penig ujobban szép formában ki-botsáttatott. Cassan. Nyomtatta. Severinus Marcus. Anno. M.DC.LXII. 12r.

Egyetlen végül csonka példánya, mely a C5 levéllel szakad meg, a *debreczeni ref. coll. ktárában*, a csonka Énekes könyv és csonka Zsoltár után kötve.

993

Lőcse. 1662.

Siderius János. Kisded Gyermekeknek való Catechismus, Az az: Rövid Kérdések és Feleletek által való Tanítás; A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatirol. Melly irattatott SIDERIVS IANOS által. Most pedig újobban e' szép formában ki-botsáttatott. Lőtsen, Samuel Brewer által. Anno, 1662. 12r. A—B = 2 iv = 24 sztlan lev.

Egyetlen példánya a *pesti egyetem ktárában*.

994

Nagy-Szombat. 1662.

Officium. Az az, Aszszonyunk Szűz Marianak három külömb időre-
valo Szolosmaja; Melly ki-bocsáttatott Ótödik Pius, és Nyolcza-
dik Urban Papa parancholattyából. Nyomtattatott Nagy-Szom-
batban az Akadémiai bőtükkal, Schneckenhaus Menyhart Ven-
czeszlo által 1662. 8r. 351 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, naptár
16 sztlan levél.

Ajánlva van Báthori Zsófia-Anna-Kata fejedelemasszonynak, II. Rákóczi György fejedelem özvegyének.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* (cziml. és 2 utolsó lpx. hij.).

995

Nagy-Szombat. 1662.

Lippai János. Calendarium Oeconomicum Perpetuum, Az az Esztergami Érsek Urunk ő Nagysága Posoni Gondviselőjének Majorságrúl irt Laistroma, minden Esztendőre, kívül minden Major Gazda hórúl hóra egész Esztendő által mit munkálottas-
son az Majorság kőrül, meg tudhattya. Most újjonnan Magyar nyelven ki bocsáttatott. (*Fametszet.*) Nyomtattatott Nagy-Szom-
batba az Akadémiai bőtükkal Schneckenhaus Menyhárt Ven-
ceszáló által 1662. 4r. 72 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Lippai György esztergomi érseknek), a kegyes olvasóhoz 5 sztlan lev. *végül*: Index 4 sztlan lev.

BOD PÉTER, *M. Athenás* 162. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 42. l. ezen 1662-diki kiadást Pozsonyban megjelentnek írják, s a nagy-szombati ezen évi kiadásról hallgatnak. — Minthogy pozsonyi kiadást teljességgel nem, ellenben

nagy-szombatit láttam, hajlandó vagyok hinni, hogy a nyomtatási helyre nézve Bod Péter tévedt, s így a pozsonyi kiadást nem merem fölvenni.

Ujabb kiadása: Lőcse. 1674.

M. n. Muz. — *Kassai jogakad.* — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól). — *Lugossy Józsefnél* (az Index utolsó lev. hijával).

996

S.-Patak. 1662.

Comenius Amos Joan. Eruditionis Scholasticæ pars prima. Vestibulum, Rerum et Linguarum fundamenta exhibens, in usum Scholæ Patakinæ editum: Editio Tertia, Novâ ac meliori formâ donata, caeterisque omnibus longè correctius emissa. Patachini. Apud Johannem Rosnyai, 1662. 8r. A—M₄ = 11^{1/2}, iv = 92 sztlan lev.

Latin-magyar szöveggel.

M. n. Muz.

997

S.-Patak. 1662.

Pápai Páriz Imre. Keskeny Vt, Mellyet Az embernek elméjébe útközdő tsuda gondolatoknak akadékiabol, háboru elmélkedéseknek köveiből, és sok féle kételkedéseknek sűrűjéből, a mennyire lehetett, ki-irtott. Kegyelmes Urunk Néhai Udvari Praedikátora PÁPAI P. IMRE, Mely mostan harmodsor ki-botsáttatott. Mátthe Ev. 7. vers. 14. Szoros hapu és keskeny ut, mely viszen az életre, és kevesek kik meg-talállyák azt. Patakon, nyomtattatott Rosnyai Janos által. Anno M.DC.LXII. 12r. 382 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 5 sztlan lev., *végül*: lajstrom 2 sztlan lev.

Ajánlva van Kamarás Ambrusnak «Ketskeményen . . . 1662. eszt. Debreceni K. (Kalocsa) Janos M. E. K».

Hozzájárul: Szent Davidnak Hét Poenitentia-tarto Soltari. Meg ne emlekezél Uram vétkeinkről, sem a mi Atyánk vétkeiről, és boszszut ne ály rajtunk, bűneinkért. Patakon, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. Anno M.DC.LXII. 12r. 13 sztlan lev.

Első kiadása Utrecht. 1647. — 2-dik Gy.-Fejérvár. 1657. — 4-dik Kolozsvár. 1671. — 5-dik Lőcse. 1689.

M. n. Muzeum. — *S.-pataki ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* (elül s végül csonkán).

998

S.-Patak. 1662.

Szepsi András. Dőghalal ellen Orvosság. Az az: A' Pestises időkben, s' helyekben való s' lakó embereknek ki-adatott Szent

Elmelkedes; Melyben mind a' Pestisnek nehézsége ki-fejeztetik, s' mind a' minémű karban helyheztetett emberek találatnak, azok orvosoltatnak meg. Prædikáltatott Sz. A. S. P. E. E. P. A. Saros-Patakon, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. Anno 1662. 4r. 68 lap. Ajánlva van Baxi Istvánnak, Kazinczi Péternek és Gáspár Pálnak.

A czimlapon lévő betűk jelentése: Szepsi András Sáros Pataki Ecclésiának Egyik Prédikátora Által. A Szepsi András név egyébiránt az ajánlás alatt ki van téve.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 42. l. helyesen veszi föl, de alább *e. h.* 52. l. tévedve teszi Patak. 1681-re is.

Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — *Pesti ref. coll.*

999

H. n. 1662.

Szent Erzsébet Aszszonynak példája, avagy halotti beszéd Homonnai Druget Erzsébet, Révai László házas társa felett. H. n. 1662.

Igy adja a czimet SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 42. l.

1000

Debreczen. 1663.

Debreczeni János. Idvessegnek Vta. Avagy Edgyügyü rövid Tanítás, mely azt adgya elődben, mint kellyen neked, az Istének szent lelkének ujjá szülő kegyelmét meg-nyerned, es az által a Meny-országba jutnod. Praedikaltatott, a Debreceni szent Gyülekezetben, 1663 esztendőben, Pünkösöd havának 14-napjan. DEBRECENI JANOS, akkori Debreceni Scholának, Igazgatoja által. (Fametszet 1661 évszámmal.) Debreczenben Nyomtattatott R. P. Kárantsi György által. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

Ajánlva van Dobozi Jánosnak és Posgai Gáspárnak.

Debreczeni ref. coll. — M. n. Muz. (2. és 3-dik lev. hij.).

1001

Debreczen. 1663.

Martonfalvi György. Keresztenyi Inneples, Avagy Lelki Szent Mesterseg; Mely azt adgya elődben mint kellyen néked az Ecclesiáktól rendeltetett és már bévdött innepeket, Karácsont, Husvétot, Pünkösödöt a több fiók innepekkal együtt megüllened, és azok felől józanon értened: Mellyet predikallott A Debreceni Ecclesiában 1663-ben Mart. 26. MARTONFALVI GYÖRGY. Debre-

cenben, Nyomtattatott R. P: Karancsi György által. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev. (az utolsó lap üres).

Ajánlva van Vigkedvü Pálnak és Kondorosi Jánosnak.

Ujra megjelent Debreczeni Ember Pál Szent Siklusához mellékelve, Kolozsvár. 1700. 4r.

Pesti ref. coll.

1002

Kassa. 1663.

Czeglédi István. Baratsaghi Dorgalas. Az az: Az igaz Calvinista (mert így neveztetik ma) vallásbul ki csapont, s-hogy már à Sz. Péter Hajojában mezitelen bé-ugrot, egy Pápistává lőtt Embernek meg-szollítása. Ki is, Nyolcz Okait adván egykor Hiti változtatásának, Calvinista Baráttýához küldöt levelében: ortázza régi Paj-társá, hogy oly el-hullámodot, s-férges okokért kellett meg-vetni az Izraelnek tiszta forrását, s-bé omlott kutra ment meríteni. Nyomtattatot 1663-ben. 8r. 523 lap. — *Elül*: czimlap, ajánló levél, mut. tábla, a ker. olvasóhoz 20 sztlan levél.

Az ajánló levél alatt, mely a magyar reform. nemes urakhoz van intézve, a szerző így nevezi meg magát «Nagyságtoknak s-Kegyelmeteknek alazatos kesz szolgálója. A' C. H. K. G. L. T. C. I.» (A' Cassai Helvetica Keresztyén Gyülekezet Lelki Tanítója *Czeglédi István*).

A nyomdai kiállításból itélve kétségtelenül kassai nyomtatvány.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár, — Gy.-Fejérvártt Batthiányi ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc. — Enyedi ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (1 ép s 1 csonka péld). — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. — Szászvárosi ref. gymn. — M.-vásárhelyi ref. coll. (2 péld). — Pápai ref. coll. — Gömöri ref. esp. — Rosnyón a gömöri ev. esp. ktárában. — Fáy-ktárban Tibold-Darócson. — Lugossy Főzsefnél s magánosoknál több példány.

1003

Kassa. 1663.

Evangelia et Epistolae Dominicorum, ac Festorum dierum, Latinè et Hungaricè. Evangeliomok Es Epistolak, Egesz Észkendő által lévő minden Vasárnapokra és fő ünnepekre intesztetett és rendeltetett, Magyarúl és Deákúl. Cassoviae, Typis et sumptibus Davidis Türsch, Anno 1663. 8r. A—O = 14 iv = 112 sztlan levél (*az utolsó levél üres*).

M. n. Muz. — Debreczeni ref. coll.

1004

Lőcse. 1663.

Evangeliomok és Epistolák, Az Evangeliomokból szerzetetett áhitatos Imádságokkal egyetemben. A' Régi Keresztyénektől egész Esztendő által való minden Vasarnapokra intéztetett és rendeltetett. Lotsen, Brevér Lőrincz által, 1663. 16r. A—Hh = 31 iv (8 levelenként) = 248 sztlan lev.

Pesti egyetem.

1005

Szeben. 1663.

Aelii Donati viri clarissimi de octo partibus orationis Methodus, quæstiunculis puerilibus undique collectis illustrata per LEONHARDUM CULMANNUM Creylshejlmensem, et nunc plurimis quæstionibus insertis, ac quarundam vocum in hungaricum idioma versione aucta, et a plurimis mendis expurgata. Cibinii apud Abrahamum K. Szencziensem. 1663. 8r. 6 iv = 48 sztlan levél.

Igy adja e könyv czimét Gr. KEMÉNY JÓZSEF, *Lexicon Erudit. Hung.* czimű kéziratában (Szenczi Kertész Ábrahám név alatt).

1006

Szeben. 1663.

Gyulai Pál. Tanácsi Tűkőr, az az, N. Gyulai Palnak eszes, okos, tanacsos, Oktato Levele, Mellyet Ama' nagy emlekezetű Meltoságos Erdélyi Fejedelem és Felséges Lengyel Király Bathori Istvannak szeginy leginyből lőtt belső Tanács hive irt, Tanacsi Tűkőrül, Sibrik Györgynek, Varadi Fő Kapitannak, Lengyelországi Nipoloinczről, tisztiben hiven és dicseretesen való eljárására. Añ 1585. die 29. Aug. Prov. 12. v. 15. Qvi auscultat consilio, sapiens est. Prov. 27. v. 9. Miképpen a' kenet és jó illat meg-vidámittya az elmét; ugy mindent az ő baráttjának édes Tanacsa inkább meg-vidámit, hogy nem mint az ő tulajdon tanácsa. Nyomtattatott Szebenben, M.DC.LXIII. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev.

Az előbeszéd kelte: «Irtam Szebenben 3. Augusti. Anno 1663. A' te romlásodban hiven tanácslo hazád tagja. *Csepregi Turkovics Mihály.*»

Gyulai Pálnak ezt az eredetileg latinul irt levelét, melyet oly nevezetesnek tartottak, hogy az erdélyi fejedelmek a váradi kapitányok előtt hivatalukba igtatásuk alkalmával egész 1660-ig, Várad elestéig, föl szokták olvasatni, Csepregi Turkovics Mihály fordította magyarrá, mint az előbeszédből kitetszik. — SÁNDOR ISTVÁN ezen

szebeni 1663-diki kiadáson kívül ismét felveszi e könyvet Szebenre az év nélküli XVII. századi nyomtatványok közt. *M. könyvesház* 68. l.

Erd. Muz. — Kolozsvári unitár. coll. — Koncz József tanárnál M.-Vásárhelyt.

1007

(Szeben.) 1663.

Paskó Kristóf. A' Nemes, és régenten hires Erdely Országának keserves és szomoru Pusztításáról Irt Siralom, Mellyet 1658, 9, és 60, esztendőkbén Az igaz Isten isméretin kívül valo Pogány Tatár Hám, sok kobarlo Kozáksággal, s' Erdély végső romlására régen igyekező Török Nemzettel, Havasalföldi és Moldvai sok Kurtány hadakkal kegyetlenül minden irgalmasság nélkül el-követtenek; Ezek után történt változást Erdélynek rövideden meg-mondgya, Rakoczi György a' Törökkel tött két hartzaival, egynehány Váraknak Erdélytől el-esésekkel együtt; Végtére ama' dicsiretes nagy emlékezetű szép Váraknak kegyetlen viadalok által lőtt Pogány kézbe valo esését írja-le, Edes Hazáján s' Nemzetén szivesen szánakazo Bihar vármegyebéli Nemzetes Székelyhidi PASKO CHRISTOPH, A' mint láthatta s' tudhatta, igazán színezés nélkül, meg ennyi változásokban meg-maratt kevés Magyar Nemzetnek emlékezetire. Nyomtatott M.DC.LXIII. Esztendőben. 4r. A—Gij = 6¹/₂, iv = 26 sztlan lev. (versekben).

Végső verse: Irtam ezt Erdélyben ezer hatszáz ötvenkettődik esztendőben,
Mikor édes hazám sok képpen forgana utolsó veszélyében,
E' kis írást a' ki meg-tekinted tőlem vegyed jó neven.

Itten cifra írást avagy hizelkedést írásomban ne szemlély,
Szerencsében forgo te szegény hazádnak romlására tekintely,
S' kérjed a' nagy Istent többé nemzetedre ne essék veszély, tésis ély.»

Ezen versekben irt munka költői becse tekintetbe nem jöhet történelmi értéke mellett. Az ország dolgaiban forgott, török követésekben járt Paskó Kristóf ezen munkája az említett évek eseményeire nézve valódi történelmi forrásul használható; miért is azt Benkő József az általa kiadni tervezett erdélyi történelmi források között újra kiadni szándékozott. Lásd tudósítását «Az Erdély történelmi források magyar nyelven találtató kézírásaikról» *Uj M. Muzeum* 1853. I. köv. 231. l. Szándéka azonban mai napig teljesítetlen maradt. — A végső versben 1652 kétségtelenül nyomdai hiba 1662 helyett.

Nyomdai kiállítása után kétségtelenül szebeni nyomtatvány.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-kvár. (3 első s 3 utolsó lev. kéz-irattal pótolva). — Megvolt a *gömöri ev. esperestség rosnyai ktárában* is (Miscellaneorum Tom. 68.); hol azonban e kötetet 1876-ban meg nem találhattam.

1008

Bécs. 1664.

Kalendariom (Uj éz O) Kristus Urunk. Születése után való M.DC.LXIV. esztendőre. Melly Bissextilis (az az közbetetett avagy ugro) esztendő, kinek hosza, 366 napot foglal magában. Nagy szorgalmatossággal à Bechi Meridianomra rendeltetett KÜRNER LEOPOLD és MATE AA. LL. et Philos. Emerit. által. Német Magyar, és ezek szomszédságában levő országok szolgálattjára. A Magyar Historia, és sokaldalmakkal együt. Nyomtatta-ki Bécben Kürner Jakob János, also Austriának könyw-nyomtatoja. 8r. A—D7 = 31 sztlan lev.

M. Akad.

1009

Bécs. 1664.

Lippai János. Posoni Kert. II-dik könyv. Veteményes Kert. Bécs. 1664. 4r.

Leírását lásd alább az I. könyvvel együtt. N.-Szombat 1664.

1010

Debreczen. 1664.

Báthori Mihály. Hangos Trombita az az Ollyan Predikaciok, mellyekben Erdely és Magyar Ország romlásának és pusztulásának okait a' Száz Meggyesi Gyűlésben, az Ország Harom Nemzetből valo fő fő Rendei előtt közönseges helyen predikállott és ki jelentet Az akkori Méltóságos valasztatot Fejedelemnek Udvari predikatora, és Mostan a' Debreczeni Ecclesiának Tanitoja közönsegesse tótt s' ki bocsáttatott. Több alkalmatosság szerint valo Predikációkkal. BATHORI MIHALY. Debreczenben Nyomtattatott Karancsi György által. 1664. 8r. 208 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, mut. tábla 8 sztlan lev.

Ajánlása gr. Rhédei Ferencz Máramaros vármegye örökös főispánjának, «Költ Debreczenben 4-dik Aprilis A. 1664. Nagysagodnak Alazatos szolgálja, Alumnusa Bathori Mihaly D. E. M. P.»

Ezzel együtt nyomtatva jelent meg, külön czimlappal, de folyó lapszám zással Báthori Mihály halotti predikációja gr. Rédey László fölött.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.). — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* — Magánosoknál több példány.

1011

Debreczen. 1664.

Báthori Mihály. Halotti Predikacio, Mellyet a Nehai Meltosagos Groff Redei Laszlonak, Az Erdelyi Meltosagos Fejedelemnek egyik Tanacsanak, Maramaros Varmegyének örökös fő Ispnanyanak, Sepsi Kezdi es Orbai Szeknek fő Kapitanyanak, meg hidegedet teste felet predikállot. BATHORI MIHALY D. E. M. P. A. 1663 D. 22. Julii. Debreczenben Nyomtattatot A. M.DC.LXIV. 8r.

Külön czimlappal, de nem önállóan, hanem Báthori Mihály «Hangos Trombitá»-jával együtt jelent meg, annak 163—208. lapján. — A 163-dik lap előtt áll a külön czimlap és ajánlás 4 sztlan levelen.

Ajánlva van Bethlen Drusiánának, gr. Rhédey Ferencznének, ugyanazon kelettel, mint a Hangos Trombita.

Példányai mint a főntebbi szám alatt.

1012

Debreczen. 1664.

Komáromi Csipkés György. Pestis Pestise. az az. Olly eggynéhány együgyü tanitasok, mellyekben; à Pestisnek természete, okai, tulaidonsági, minéműségi, munkai &c. az sz. irásbol meg mutogattatván, es felőle indult, mais fen forgo vilongások el igazittatván, az köz vęlekedés szerént valo rettenetessęge, meg kisebbítettik, es nem olly szörnnyűnek lenni, mint, az mint ez világ alittyta, együgyűképpen meg tanittatik. Mellyeket tett M.DC.LXI. esztendőben, az Debreczeni élő hivek épületire, azon Debreczeni Templomban es nagy temetőben, mostan pedig azonoknak es egyéb helybéli Magyar Reformatusoknak lelki hasznára ki eresztett. COMAROMI C. GYÖRGY. S. I. M. D. E. D. P. Debreczenben Nyomtattatott Karancsi György által. 1664. 8r. 138 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előljáró beszéd 8, *végül:* mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlja Karancsi György nyomdász Nalácz Istvánnak, Apafi Mihály erd. fejedelem udvarmesterének, Debreczenben 1664. febr. 13-dikán. — A szerző előljáró beszéde kelt ugyanott 1664. febr. 12-dikén. — Komáromi Cs. György saját munkáiról 1675-ben irt latin catalogusában hibásan teszi ezen könyv nyomtatási évét 1663-ra.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Pesti ref. coll. — Nagy-kőrösi ref. lyc. (kézirattal pótolva). — Lugossy Józsefnél. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten.

1013

Kassa. (1664.)

Czeglédi István. Idős Noe becsületit oltalmazó Japhetke. Az az: Edes Attya becstelenségéért, olly Ki-kelő Szerelmes Gyermekek; Ki, el-szaggathatatlan, s meg-oszolhatatlan palástokkal takarja-bé, nevelő Kedves attyának, csintalan Chamtul fel-takart meztelenségét. Neve a' Gyermekeknek Cegledi Palko, Idős Cegledi Istvannak egygyetlen egy Kedves Fia. H. és év n. 8r. A—G₃ = 51 sztlan lev.

A legutolsó levelen (G₃) áll Czeglédi István ajánlása Csege-Kátai Kátai Ferencz, Abauj vármegyei assessorhoz.

Kitetszik ezen ajánlásból, hogy ezt a könyvecskét maga Czeglédi István írta valamely munka czáfolására, mely az ő 1663-ban h. n. (Kassán) megjelent «Barátságai dorgálás»-a ellen volt írva. Magából a szövegből pedig bizonyos, hogy Czeglédi azon könyvecskét czáfolja, mely névtelenül «Egy vén bial orrára való vas karika» cz. alatt h. n. 1664. jelent meg, s melyet Sámbar Mátyás jésuita írt. Ha tudjuk, mily gyorsan készültek s jelentek meg e korban az efféle vitairatok, biztosan tehetjük Czeglédi könyvecskéjének megjelenési évét 1664-re. — Nyomatási helye, betűi után itélve, bizonyosan Kassa.

Gy.-Fejérvárt *Batthiányi-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Erd. Muz.* (cziml. és első lev. hij.).

1014

Kassa. 1664.

Gyöngyösi István. Mársal Társalkodó Muranyi Venvs. Avagy annak emlekezete. Miképpen az Méltóságos Groff Hadádi Wesseleni Ferencz, Mágyar Ország Palatinussa akkor Füleki fő Kapitány, az Tékéntetes, és Nagyságos Groff Rima-Szécsi, Szecsi Maria Aszszonyal, jóvendő-beli hazasságokruul való titkos vegezése által csudálatos képen meg-vette az hires Mv-rany varat. Iratot ugyan az ő Nágok. Komornikja Gyöngössi István által. Nyomtatták Kassan, 1664 Esztendőben. 4r. A—Y₂ = 21^{1/2}, iv = 86 sztlan levél.

Az ajánlás gr. Hadadi Vesselényi Ferencznek és nejének gr. Szécsi Máriának «Költ az Stubnyai hév vizben Boldog Aszszony havának 27. napján 1664. esztendőben.»

Ezen első kiadást említi VERSEGI FERENCZ, *Mi a magyar poezis?* 29. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 43. l.

Pesti ref. coll. — *M.-v. ref. coll. ktárában.*

1015

Nagy-Szombat. 1664.

Beniczky Péter. Magyar Rithmusok. Nagy-Szombat. 1664.

A kolozsvári 1670-diki kiadás Bartók István esztergomi vicariusnak «Nagy-Szombatban 1664-diki esztendőben» kelt előbeszédével jelent meg, miből bizvást megállapíthatjuk ezen nagy-szombati 1664-diki kiadást, mely ma egy példányban sem ismeretes.

1016

Nagy-Szombat. 1664.

Lippai János. Psoni Kert. Kiben minden kerti Munkák, Rendelések, Virágokkal, Veteményekkel, Fákkal, Gyümölcsökkel és Kerti Csömdőtékkal való baimolódások: azoknak Nemek, hasznok, bé-csinálások bővségessen Magyar. nyelven le-iratattanak, kivált-képpen azok, az kik Esztergami Érsek Urunk ő Nagysága Psoni Kerteben talaltatnak. Az Nemes Magyar Nemzetnek közönséges hasznára. Jesuiták rendin-való P. LIPPAY JANOS-által. Kinek első könyve nyomtattatott Nagy Szombatba, az Academiai bőtükkal. Az többi Bécsbe Cosmerovius Máthe Császár Urunk ő Főlsége könyv-nyomtatójának bőtüijvel. Anno 1664. 4r. I. Könyv. Virágos kert. 148 l. — II. könyv. Veteményes Kert. 244 lap. — *Elül:* cziml., ajánló levél Lippay György esztergomi érseknek, a szerző testvérének, és Az kegyes olvasóhoz 8 szltan lev.

Az I. rész, mint a czimlapon is áll, Nagy-Szombatban, a II. Rész Bécsben volt nyomtatva. — A III. rész (Gyümölcsös kert) a szerző halála után 1667-ben Bécsben jelent meg.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Kassai jogakad. — Gömöri ref. esp. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Gr. Toldalagi Victornál Koronkán. — Csak az első könyv a n.-kőrösi ref. lyc. ktárában. — Csak a II. könyv Pannonhalmán.

1017

Szeben. 1664.

Tolnai F. István. Haza Bekesege, Avagy Egyenes Ösveny, Mely minden igaz Haza fiát, kiváltképpen a' nagy rendeket, mind Hazájok békeségének meg-szerzésére és meg-marasztására; mind peniglen Istennek Hazájokban le-telepedett lelki Sionának meg-romladozott és fel-égetett kőfalainak fel-építésére, vezérel. Prédikáltatott Radnoton Udvarnál, 1663. Juniusnak 6 napjan. TOLNAI F. ISTVAN által. Mostan bővebben kibocsáttatott. Szebenben nyomtatta Szenci Abraham. 1664. 4r. 32 lap.

Ajánlja a szerző, ki ekkor kézdi-vásárhelyi pap volt, Uzoni Béli Pálnak, Belső Szolnok vármegye főispánjának, Háromszék fő királybírájának, a fejedelmi hadak főgeneralisának és fejedelmi tanácsosnak, Osdolai Kún István Hunyad és Zaránd vármegyei főispánnak, Csepregi Turkovits Mihálynak a fejedelem egyik udvari hivének, Zabolai Basa Tamás fejedelmi tanácsosnak, Szentiványi Gilányi Gergelynek az erd. kincstári jövedelmek fő haszonbérőjének, és Belényesi Ferencz kassai fő harminczadosnak.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll.

1018

H. n. 1664.

(**Sámbár Mátyás**). Egy Vén Bial orrára való Karika. Mellyet Szent Isaias c. 37. v. 29. így csinált neki: Mikor ellenem dühösködnél, kevélységed fel-jött füleimbe az okáért Karikat vetek orrodba, és zabolát ajakidra, és vissza viszlek téged az utra, a mellyen jöttél, a mikor az Nyolcz okokat dorgáltad, mellyekert egy okos ember Pápisztává lőtt vala. 1640. Esztendőben. Nyomtattatott 1664-ben. 8r. 8 levél = 1 iv.

A czimlevél háttlapján. Azon Vén Bialnak a' nevét ha kívánod tudni; ő maga így jedzette fel: A. C. K. H. G. L. T. C. Ź. (azaz CZEGLÉDI ISTVÁN).

Azt hiszem, hogy ez egyazon munka azzal, melyet SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 43. l. hasonlóan hely nélkül 1664-re hoz föl ily czim alatt: «A káromkodó Prédikátornak szájára való vas karika. Irta Sámbár Mátyás.»

Egyetlen példánya Gy.-Fejérvártt a *Batthidnyi-ktárban* (Czeplédi István Barátsági dorgálása. H. n. 1663. után kötve).

1019

H. n. 1664.

(**Sámbár Mátyás**.) Orvoslo Ispitaly. Melyben egy o-kos praedicans Az Igaz Romai Pápista Hitre, Calvinista vallásbul meg-tért Embernek erős Nyolcz Okai ellen ok nélkül való haszontalan útközetiben. Feje falban-veréstől orvosoltatik. Egy Frater Misericordiae által. Rom. 1. v. 18. et 21. Elmélkedésekben hivságosokká váltak, meg-setétedet az ő esztelen szívők, és bölcseknek álitván magokat, Bolondokká löttek. Isa. 19. v. 14. Az Ur közikbe elegyítette a' Szédítő lelket és úgy tántorodnak s-csavarognak minden munkájokban, mint etc. H. és év n. 8r. A—G = 7 iv = 56 sztlan lev.

Irva van Czeplédi Istvánnak 1663-ban megjelent «Barátsági Dorgálás»-a ellen, még pedig 1664-ben, mint kitetszik az előbeszédéből, melyben «ez elmúlt 1663. esztendő»-ről van említés téve. — Hogy ezen névtelen kiadott munka szerzője

Sámbár Mátyás jésuita, kitetszik a Czeglédi István által irt s h. n. (Kassán) 1669-ben megjelent Redivivus Japhetkéből.

Második kiadása: H. n. 1697.

M. n. Muz.

1020

Bécs. 1665.

Kalendarium (Uy és O) Kristus Urunk. Születése után való M.DC.LXV. Esztendőre Mely a-Bissextilis (az az, a-közbetétett avagy ugro) Esztendő után első, kinek hossza, 365. napot foglal magában, nagy szorgalmatossággal a-Posony, és annak környül valo helyeknek Meridianomra rendeltetett. KÜRNER LEOPOLD és MATE, AA. LL. et Philos. Baccal. által. Német Magyar, és ezek szomszédságában levő országok szolgálattjára. A Magyar Historia, és sokaldalmakkal együt. Nyomtatott Béchben, Kürner János és Jakab, also Austriának könyw-nyomtatójánál. 8r. A—E = 5 iv = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1021

Bécs. 1665.

Pázmány Péter. Cardinal Pazmany Peter Imadsagos Könyve, Mellyet, Az Meltosagos Magyar Orszagi Palatinvsne Tekenetes, es Nagysagos, Groff, Rima Szeczy Anna Maria Aszszony, Több aitasos imádságokkal és Maria Magdolna életéuel meg jobbitvan, maga költségen uyonnan ki boczatott. Nyomtatott Beczben, Eözvegy Rikesin Susanna bőtüivel. M.DC.LXV. Esztendőben. 4r. 740 lap. — *Elül*: cziml., a ker. hivekhez, naptár 22, *végül*: lajstrom 6 sztlan lev.

Hozzájárul külön czimlappal: Poenitentiának Tűköre. Bécs. 1665. 4r.

Régibb kiadásai 1. Grác. 1606. — 2. Pozsony 1616. — 3. U. o. 1625. — 4. U. o. 1631. — 5. Pozsony. 1650.

A Rakovszky-könyvtár catalogusában Pozsonyban Rakovszky Istvánnál ezen kiadást így találtam említve: «Pázmány Péter Imádságos könyve. Kiadta gr. Széchy Mária. Bécs. 1645. 4r. (A. 12. S. 6. Nro 65.)» — Jóllehet a Lontón Hont vármegyében lévő Rakovszky-családi könyvtár ezen példányát nem láthattam, nem kételkedem azt égynek venni a leirt bécsi 1665-diki kiadással, a catalogus 1645. évszámát a czimlapon álló M.DC.LXV. évszám hibás olvasásából keletkezettnek tartva.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Debreczeni r. cath. gymn.* — *B. Apor László ktárában* Bécsben.

1022

Bécs. 1665.

Poenitentianak Tüköre. Egesz elete es poenitentia tartasa; s-megh terese, az Szept Maria Magdolnának, és az ő atyafianak Márthának: mely fordittatot Németből Magyarra mostan elsőben. Irattatot egy keresztyeni lelek által. Sok bűnei boczzattatnak megh ő néki mert igen szeretet, Luc. 7. Nyomtattak Beczben, Eözvegy Rikesin Susanna bőtüivel. M.DC.LXV. Esztendőben. 4r. A—Kk = 33 iv = 132 sztlan levél.

Pázmány Péter Bécsben 1665. nyomtatott Imádságos könyve mellett, mint annak függeléke, jelent meg.

A czimlap szerint első kiadásnak látszik, pedig valósággal második kiadás.

Első kiadása: Bártfa. 1626. 8r.

M. nemz. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Debreczeni r. cath. gymn.* (utolsó lev. hij.). — *B. Apor László ktárában* Bécsben. Ezen 4 példány Pázmánynak a főntebb szám alatt leirt Imádságos könyvével egy kötetben. — Pázmány imádságos könyve nélkül megvan a *M. Akad. és pesti ref. coll. ktárában.*

1023

Debreczen. 1665.

Komáromi Csipkés György. Az Iudiciaria Astrologiarol. és Üstökös Csillagokrol valo Jvdicivm. Mellyet Eggy meltoságos Zászlos Urnak kivánságára, s' kedvejért, levél formában, elsőben déak nyelven irt, és az utan, némelly becsületes Halgatoi kivánságára, Nemzete javára, Magyarra tett, bővitett, és ilyen rendben, formában, az Isten dicsósságára ki-eresztett. COMAROMI C. GYÖRGY. S. I. M. D. E. D. P. Debreczenben Nyomt. Karanci György c1o 1oc LXV. 12r. 101 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, mut. tábla 7 sztlan lev.

Ajánlva van Erdődi János debreczeni főbirónak, Dobozi István, Balyik András és Vigkedvü Pál tanácsosoknak 1665. Bőjtelő havának (febr.) 5. napján. — Az egész könyvecske Cobb Fridrik Farkas tábornokhoz, a szathmári vár commendánsához, intézett levél alakban van írva, mely kelt 1665. 13. napján Bold. Aszsz. havának (január).

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 41. l. tévedve teszi Debreczen 1661-re.

Erd. Muz. (gr. Teleki Domokos gernyeszegi ktárából). — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. s az ajánlás első lev. hij.).

1024

Lőcse. 1665.

Gyöngyösi Chrysostomus János. Arany Giapjubul Ekesítettet Ruha, à Dűcziendő Leleknek. Lőcsen Samuel Brever által, 1665. 12r. A—H6 = 7¹/₂, iv = 90 sztlan levél.

*Amikor van a világban Anna Máriaak Nésseleny Ferencz maár nevetek
 a quibus dicitur a Neg. vagratnak azaz a Isten maár Capuina Fr. J. Garbes
 Magyarok a Magyarok.
 Képek a polgári a maár. Zene-könyv.*

1026

Szeben. 1665.

Bátai B. György. Az Isten kegyelmében lévő ember idvesség-
 ges életének bizonyos, a meg-csalhatatlan jegyekből való meg-
 esméréséről. Melyet előben Colosvari praedikatorságában a'
 Reformata Ecclesiában praedikáltott, mostan penig egyben
 szabadgyetvén könyvségessé titt **BÁTAI B. GYÖRGY**, Zilahi Ec-
 clesianak Leiki Pásztor. 2. Cor. 13. 5. Avagy nem ismértéké
 magatokat, hogy a' Jesus Christus ti bennetek vagyon. Sze-
 benben, Nyomtatta Szenci K. Abaaham. 1665. eszt. 8r. 44 lap.

*Ajánra van Ijjártó György, Borbély Ferencz, Szócs János és Asztalos Dávid
 azaméknak.*

Hozzá járul: Az Istenfélő ember könyörgésére való Válasz-tétel.

M. nemz. Muzzeum. — S.-palaki ref. coll.

1026

Szeben. 1665.

Bátai B. György. Az Istenfélő Ember könyörgesere való
 Valasz-tétel; és a' régi meg-szokott bűnöket el-hagyók hat-
 hatos vigasztalasa. Mellyeket A' szomorú változó időkbén
 Zilahon, bizonyos alkalmatosságokkal predikáltott **BÁTAI B.**
GYÖRGY. Psal. 34. v. 18. Az igazak kiáltanak stb.....
 Szebenben. Nyomtattott M.DX.LXV. esztend. 8r. 48—66 lap.

Nem önállóan, hanem Bátai B. Györgynek a főntebbi sz. alatt leirt munkájával
 együtt nyomtatva jelent meg; amaz terjed A—C6, ez C7—E3 levélre.

Példányai, mint a főntebbi szám alatt.

1027

Szeben. 1665.

Enyedi Molnár János. Az Isten igeretinek fel-nyitott Arany
 Banyaja. Melyben Akármely szivbéli szomoruság, lelki kesé-
 rőség, és lelki-esméretben lévő rettegés ellen-is, miképpen
 kellyen valakinek magát meg-erössíteni, az mutattatik-meg.
ÉNYEDI MOLNAR JANOS, V. Hunyadi Magyar Egyházi egy-
 igyű Szolga által Fordittott Magyar nyelvre. Nyomtattott
 1665 Észttendöben. 12r. 130 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás,
 mut. tábla 12 szttan lev.

Ajánlva van Tek. és Nagys. Albesi Zólyomi Miklósnak, a méltóságos erd. fejedelem tanácsának, Hunyad és Zaránd várm. főispánjának, és nejének Tek. és Nagys. Briberi Melith Clara Aszszonynak, Vajda Hunyadon 15. Septembris, Anno D. 1665.

Helyesen írta le e könyvet, H. n. 1665-re téve BOD, *M. Athenás* 75. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 44. l.; ellenben nagyot botlik MILLER, ki e könyvet Várad 1655-re teszi *Fragm. vet. typogr. M. Varadinensis* 47. l.

Erd. Muz. (gr. Teleki Domokos germeszegei ktárából).

1028

Szeben. 1665.

A' Keresztyeni Hítnek fő ágazatinak Fundamentomi; Mellyek az Öreg Catechismusbol rövid Kérdésekben és Feleletekben bé-foglaltattanak, és elsőben Belga nyelven ki-bocsáttattanak. Annak-utánna a' kisdedeknek épületekért Magyar nyelvre fordítottattanak. Szebenben, Nyomtattatott Szenci K. Abraham által. M.DC.LXV. 8r. A iv = 8 sztlan lev.

M.-v. *Teleki-ktárban* (Catechesis. Várad. 1644. 8r. után kötve).

1029

Szeben. 1665.

Mikolai Hegedús János. A' Mennyei Igazságnak Tüzes Oszlopa, Melly E' nyomoruságos élet kerengő pusztájában az Isten szerelmes el-lankatt népének, a' sok tévelygések s' eretnek-ségek setét éjtszakáján, és az ily sok istentelenségek, s' megvesztő gonosz példák szövevényi között-is, világosan meg-mutattya, mely uton juthatnak-bé a' mennyei Cánahán nyugodal-mába. Fordítottatott MIKOLAI HEGEDÚS JÁNOS által. — Szebenben, Nyomtatta Szenci K. Abraham. M.DC.LXV. 12r. 168 lap.

Grosse Sándor angol munkájának fordítása. Ford. Utrechtben 1648. — Első kiadása. Utrecht. 1648. — Valamint az első kiadásban, ugy ezen 2-dikban is, ezzel együtt nyomtatva s egy kötetben jelentek meg Mikolai Hegedús János következő fordított munkái: Biblia Tanui. — Az istenes cselédeknek lelki prebendák. — Szentek napi száma.

M. Akad. — *Erd. Muz.* — Gy.-Fejérvártt *Batthidnyi-ktár.* — *Egri ers.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *N.-Kőrösi ref. lyc.* — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson.

1030

Szeben. 1665.

Mikolai Hegedús János. Biblia Tanui; Mellyeket A' Biblia állatott-elő, a' mennyei tudomány tökéletessége mellett, hogy az ő áldott Tanubizonyáságtételeiből a' gyengék, a' mi igaz Vallásunk fejeit, meg-tudhassák, és ottan, a Biblia körül-is igazgat-

tassanak. Ezek Fordétattak MIKOLAI HEGEDŰS JÁNOS által. —
Szebenben, Nyomtatta Szenci K. Abraham, c10 Ioc LXV. 12r.

— — — Az Istenes Cselékednek (*igy*) Lelki Prebendajok,
melyben Az igaz Vallás fejei ugy adattatnak előnkbe, hogy
ebből az Isten féltő Urak, Gazdák, Atyák, Anyák, az Istentől
reájok bizattatott, minden cselédgyeket, a' szent Atyák pél-
dája szerént, oktassák az Ur parancholatira, nevellyék az igaz
Vallásban, és szent életben. Fordétatott MIKOLAI HEGEDŰS
JÁNOS által. Szebenben, Nyomtatta Szenci K. Abraham. c10
Ioc LXV. 12r.

— — — Szentek Napi-Szama, melyben A' meg-ujult szent és
kegyes léleknek minden-napi tisztai ugy irattatnak-le, csak tiz
Regulátskákban, hogy a' mely istenes életre vágyóldók eze-
ket, ilyen rövid mint pásztákbéli munkájokat, mindennap vég-
hez viszik, szaporán előmehetnek a' szentségben, kivánt bol-
dogságokra. Fordétatott MIKOLAI HEGEDŰS JÁNOS által. Teremt.
17. 1. Járj én előttem szüntelen, és légy álhatatos. Solt. 90.
12. Tánéts-meg Uram minket a' mi Napink számaira. Szeben-
ben, Nyomtatta Szenci K. Abraham. c10 Ioc LXV. 12r.

E 3 munka külön czimlapokkal, de folytonos lapszámozással jelent meg s
együtt terjed 215 lapra (a) 1—123, b) 125—183, — c) 185—215 l.) — A mennyei
igazság tüzes oszlopá-val együtt s egy kötetben jelent meg.

Példányait lásd a fentebbi szám alatt.

1031

Bécs. 1666.

Kalendariom (Uj es O) Kristus Urunk. Születése után való
M.DC.LXVI. Esztendőre Kinek hossza, 365. napot foglal ma-
gában, nagy szorgalmatossággal a-Posony, és annak környűl
való helyeknek Meridianomára rendeltetet. KÜRNER LIPOLD
es MATE AA. LL. et Philos. Baccal. által. Német, Magyar,
és ezek szomszédságában lévő országok szolgálattjára. A Ma-
gyar Historia, és sokadalmakkal egyűt. Nyomtattatott Béch-
ben, Kürner János és Jakab, also Austriának könyw-nyomta-
tojánál. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

M. n. Muz.

1032

Debreczen. 1666.

Bartha Boldizsár. Rövid Chronica avagy oly Beszelgetes, Mely az közelb el mult száz esztendőök alatt Debreczenben esett emlekezetesebb dolgokrul, tűz miat való romlásokrul, sok rendbeli károkrul változásokrul: Kiváltkeppen pedig, és bővebben ez nyolcz esztendőök alatt való háboruságokban ezen helynek keserves állapotjárul, sok fele nyomoruságirul, ennek lakossinak felső közép also rendeinek viselt dolgairul irattatot, és szedegettetet őszve. BARTHA BOLDISAR által 1666. Esztendőben Nyomtattatot. 8r. 158 lap. — *Elül*: cziml. és előljáró beszéd 4., *végül*: nyomt hibák I sztlan lev.

Az egész könyv A—L = 11 iv = 88 lev. = 176 lap. — E szerint, miután a 4 első és a legutolsó levél (= 10 lap) nincs lapszámozva, valósággal 166 lapra terjed maga a szöveg; azonban a lapszámozásban hiba történt; t. i. a 24. lap után következik 17. 18. stb. a 158-ig, melynek helyesen 166-nak kellene lenni.

A Debreczen város lakosaihoz intézett előbeszéd kelte ez: «Írám Debreczenben a' magam szállásán 1664. Eszten. Szent András havának huszadik napján. Kigyelmeteknek tiszta szível magát ajánlo szolgálja. Bartha Boldisar.» — Ezen kelet után van hibásan 1664-re téve Cornides Dániel czimlaptalan példánya, mely ma a m. Akad. könyvtárában van, DANIELIS CORNIDES, *Biblioth. Hung. 7. l.* — Átvette e tévedést SÁNDOR ISTVÁN *M. kház. 43. l.*, ki alább 44. l. a valódi 1666-diki kiadást is fölhozza.

Hogy a nyomtatás debreczeni, a könyv nyomdai kiállításából kétségtelen.

Teljesen ép péld. a *debreczeni ref. coll. ktárában.* — *M. Akad.* (cziml. hij.). — *M. n. Muz.* (cziml., A8, C1 lev. hij.) — *Erd. Muz.* (cziml. és közben egy levele a debreczeni példányból hasonmással kiegészítve). — *M.-vásárhelyi Teleki-ktár* (cziml. és 7 levele kézirattal pótolva). — *Toldy Ferencz ktárában* (12 lev. kézirattal pótolva). — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában is.

1033

Debreczen. 1666.

Debreczeni János. Aczel Tvkör Az az Oly rövid Tanitas, melly meg-tanít arra: kicsodak erdemesek a' Sz. Ministeriumra, s' kik nem. Ezen-kivül, mint kellyen a' Tanitonak, az Edgy-hazi tisztben, s' szolgálatban ő magat viselni. Predicaltatot. A' Debreceni Tractusban lévő, s' lako Predicatori Tarsasag előtt. Berettyo Uj Faluban indicaltatot szent Partialis alkalmatos-sagaval. 1666. Esztendőben Bűjt-mas havanak. 31-dik napjan. DEBRECENI JÁNOS. A' R. Beöszörményi Ecclesiának. méltatlan s' edgyügyű Lelki Pasztora által. Debreczenben Nyomtattott Karancsi György által 1666. 8r. A—B4 = 1¹/₂, iv = 12 sztlan lev.

S.-pataki ref. coll. (Gönczi, De disciplina eccles. Varadini. 1646. után kötve.).

1034

Debreczen. 1666.

Örvendi Molnár Ferencz. Lelki Tar-Haz Avagy az O es Ui Testamentum Canonicus Könyveinek rövid Summái. Mellyek Magyar Rythmusokba foglaltattak, EÖRVENDI MOLNAR FERENCZ akkori Debreczeni Deák által. Debreczenben, Nyomtatta Karancsi György 1666. 8r. 191 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előljáró beszéd, lajstrom 8 sztlan lev.

Ajánlja a szerző és Karancsi György typographus Barkó Benedeknek, Kecs-kemét város egyik tanácsosának, «Debreczenben, Karátson havának 4-dik napján, 1665. esztend.»

Ujabb kiadása: Lőcse. 1692.

M. Akad. — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.). — *Kolozsvári ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Erd. Muz.* (cziml. hij.).

1035

Kassa. 1666.

Az Tekéntetes, Nemzetes és Vitézlő jó hizzel nével tündöklő Osdgyani Bakos Gabor Vrnak, Hitit alázatossan meg tartotnak, à Christus Anyaszentedgyházában munkalkodo igaz Tanitoknak Taplalójának, Vitezlő rendeknek Attyának, az Scholáknak Fautorának etc. Az Csetneki Templomban lett el temetésekor Rosnobanyai Gyermekkek által. Mind szent havanak 17. napjan, 1666 Esztendőben declamaltatott Magyar versek, Mellyekben bé-foglaltatik Az halalhoz készületre való intés Annak, ez Néhai meg holt urra alkalmaztatása. Azon Urnak szerelmesitől való bucsuzása, Temető helyének meg készítésének alkalmatossága. 4r. C2—E3 = 10 sztlan levél.

Nem önállóan, hanem Sinapius Dániel latin halotti beszédéhez mellékelve jelent meg, mely nyomtattatott Cassoviae typis Davidis Türsch. 1666. 4r.

M. n. Muz. (Sinapius latin beszéde nélkül).

1036

Kolozsvár. 1666.

Igazságnak áldozatja.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 44. l.

1037

S.-Patak. 1666.

Komáromi Csipkés György. Keseredet Lélek Tiszti. Az az: Olly temetési rövid tanítás, mellyben, mint kellyen magát viselni, az Istennek atyai ostorát szenvedő, s' a' miatt megkeseredett szívű embernek, az alatt, az szent írásbol egyű-

gyűven meg-jelentetik. Mellyet, A' B. E. Néhai Nemzetes Dobozi Jánosnak, Nemzetes és jó hirrel s' kegyes étellel fénlő Dobozi István Vramnak, etc. szerelmes fiának, hosszas nyavalyáin által költ, hideg testének, tisztességes el-takarittatásakor, az élő hivek épületire, és az Szomoru szivek enyhítésére, a Debreczeni nagy temetőben tett, a sir felett 1666 esztendőben, Sz. Jakab havának 19-dik napján. COMAROMI C., CŸRGY, S. I. M. D. E. D. P. Nyötatta Patakon Rosnyai Ján. 8r. 24 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előlj. beszéd, könyörgés 8 szatlan levél.

Ajánlja Dobozi Istvánnak Debreczen város sokszori főbirájának «Debreczenben. Anno M.DC.LXVI. die 28. Aug. Kegyelmed szives jo akarója Comaromi C. György.»

Hogy ez a munka 1666-ban jelent meg, bizonyítja Komáromi Cs. György latin Catalogusa saját munkáiról, melyben ez a könyv ily czimmal van említve: «Officium animae amarae. Imp. Patachini, A. Ch. 1666.» Lásd *Századok*. 1873. 139. l.

M. n. Muz. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1038

S.-Patak. 1666.

Köleséri Sámuel. Idvesseg Sarka. Avagy az Evangeliom szerint-való, Igaz Religiónak, Első fundamentomos Igasságinak avagy Principiuminak (mellyeknek tudása s' hitele-nélkül senki nem idvezülhet) őszve-szededetése; Azoknak, nyilván-valo és ellene-mondhatatlan Sz. Irás Tanu-bizonyságiból-való megállatása; Es a' kegyesség-gyakorlásban, azokból ki-fakadó sokféle Hasznoknak, meg-mutogatása. Mellyet, Edes Nemzete Lelke-javáért, világra bocsátott KÖLESERI SAMUEL, Christus Jesus Evangeliomának Szólgája, Szendrei R. Ecclesiában. Saros Patakon, Rosnyai Janos által. M.DC.LXVI. 8r. 242 lap. — *Elül:* Cziml., ajánlás, előljáró beszéd és lajstrom 12 lev.

Ajánlva van Farkas Ferencznek, nem rég Murány vára főkapitányának.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem* (cziml. hij.). — *Pesti ref. coll.* M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárh. ref. coll.* — *Szilágyi Sándornál* Budapesten.

1039

S.-Patak. 1666.

Köleséri Sámuel. Bankodo Lelek Nyögesi, Az az: Szent Irás szavaiból szedetett s' a' felső Esztendőkben valo szomoru alkalmatosságokhoz szabattatott, néhány Könyörgések; Mel-

lyeket a' Szendrei R. Ecclesia lelki épületire irt volt, mostan pedig némellyek kérésére, ki-bocsátott KÖLESERI SAMVEL, Christus Evangeliomának szolgája. Saros Patakon, Nyomtatta Rosnyai János 1666-ben. 8r. 28 (igazán 27) lap. — *Elül*: cziml. 1 szltan lev.

Nem önállóan, hanem együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg Köleséri Idvesség Sarka cz. munkájával. Amaz A—Q1, ez Q2—R 8 levelen.

Példányai mint a föntebbi szám alatt.

1040

Szeben. 1666.

Bátai B. György. Lydius S. Scripturae Lapis, Lelki Probakő avagy Az örök életre el-választatott, idvességét bizonyosan várható embernek, a' Sz. Írásbol szedegettetett meg-csalhatatlan jegyei, mellyeket magában fel-találván eszében veheti Istennek élötte minémű állapotban légyen. Mellyeket A' Colosvári Reformata Ecclesiában bizonyos alkalmatosságokkal praedikállott, most penig Zilahon egybe-szegetven (*igy*) köszön-ségessé tött. BATAI B. GYÖRGY Z. P. Szebenben, Nyomtatott Szenci K. Abraham által. M.DC.LXVI. 8r. 292 lap. — *Elül*: Cziml., ajánlás (Apafi Mihály fejedelemnek, Zilahon Anno 1665. 21. Junii.), a kegyes olvasóhoz, és mut. tábla 8 szltan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Kassai püsp. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Pápai ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. (cziml. és az ajánlás első lev. hij.). — M.-vásárhelyi ref. coll.

1041

Szeben. 1666.

Bátai B. György. Meta Electorum, Valasztottak Targyja. Melyre minden buzgo lelkű és idvességét kívánó embernek tellyes életének folyásában szükségesképpen kell czélozni. Mellyet Irt, és egynehány Prædikációkban foglalván szem eleibe terjesztett. BATAI B. GYÖRGY, Z. P. (Zilahi Predikátor). Luc. 10. v. 42. Egy a' szükséges dolog: A' Mária a' job részt választotta, mely el nem vétetik ő tőle. Phil. 3. v. 14. A' cél felé futok, az Istennek a' Christus Jesusban valo mennyei hivatalának jutalmának el-vételére. Szebenben, Nyomtatta Szenci Kertesz Abraham. M.DC.LXVI. 8r. 190 lap.

— *Elül.*: cziml., ajánlás (Bornemisza Anna fejed. asszonynak Zilahon 1666. jan. 7.) mut. tábla 6 szatlan lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Fápai ref. coll.*

1042

Szeben. 1666.

Komáromi Csipkés György. Igaz Hit, az az, Olly CCXLI. Magyar Predikaciok, Mellyekben A' Keresztyéni igaz Hitnek és Vallásnak minden ágazati ugy bé-foglaltatnak, hogy mind a' Tanítók, s mind a' Tanulók, mi legyen hiendő vallások, és vallando hitek, elégségesképpen meg-tanulhatták. Mellyeket Prédikállott a' Debreczeni Gyülekezetben; Es, hogy holta után-is tanitson, Nemzete javára, az Anyaszentegyház épületire, és az Istennek dicsőségére ki-bocsátott, COMAROMI CSIPKES GYÖRGY. S. I. M. D. E. D. P. Szebenben, Nyomtatott Szenczi Kertesz Abraham által. M.DC.LXVI. 4r. 800 lap. — *Elül.*: cziml., ajánlás stb. 17, *végül.*: mut. tábla 7 számozatlan levél.

Ajánlva van a debreczeni, komáromi, s.-pataki, kassai, n.-bányai, szathmári, szathmár-németii, stb. szent gyülekezeteknek.

M. nemz. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Maros-vásárhelyi Teleki-ktár.* — *Egri érs. lyc.* — *N.-váradai püsp.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *Pápai ref. coll.* (4 ép, 1 csonka péld.). — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* (csonkán). — *N.-kőrösi ref. lyc.* (cziml. hij.). — *M.-szigeti ref. lyc.* (elül s végül csonkán). — *Hód.-mező-vásárhelyi ref. gymn.* — *Háromszéki Cserey-Muz.* — *Szilágyi Istvánnál* s más magánosoknál.

1043

Szeben. 1666.

Matkó István (Kézdi-Vásárhelyi). Fővenyen épitetett Haz Romlása; avagy Három Kérdések körül gőgősön futkározó Sambar Matyas Jesuita Ina Szakadása. Melyben világosan meg-bizonyittatik a' Szent Írásbol, I. Hogy a' Pápista Vallás nē igaz Vallás. II. Hogy csak az egy Apostoli Vallás igaz, mellyet a' Cálvinisták álhatatosan vallanak. III. Hogy a' Pápisták ellenkeznek a' Sz. Írással, és a' régi igaz Romai Vallással, nem a' Cálvinisták. KÉZDI VÁSÁRHELYI MATKO ISTVAN, Felső-Bányai Ecclesiának egyűgyű Tanitoja által. Jerem. 51. v. 9. Gyogyítottuk Babilont, de nem gyogyult-meg: hadgyátok-el őtet, és mindnyájan mennyünk a' mi földünkbe, mert az

égig hatott az ő ítélete, és fel-emelkedett a' fölhökig. Nyomtatott 1666 Esztendőben. 8r. 146 lap. — *Elül*: czimlap és ajánlás 6 sztan levél.

Az ajánlás Pávai Andrásához kelt «Felső Bányán, Anno 1665. 24 Julii.»

Hogyan keletkezett ez a könyv, mely nem egyéb mint Sábár 1661-ben megjelent Három kérdésének tüzetes. czáfolata, maga a szerző érdekesen elmondja az ajánló levélben. Beszélvén ugyanis Sábár Mátyás Három kérdés című könyvéről, így szól: «Mely gaz írását contemnálnván a' tudosok, kényszerítették sok felé küldözni, hogy az által csábithasson, ha lehet, avagy annak alkalmatosságával avagy csak koczdó társot talállyon, mint hog' semminek nem főb mestere mint az embertelenségnek. Azonban, Anno 1665, die 6 Julii, jöve hozzám (semmi egyéb dolga velem nem lévén) egy Pataki Pápista Scholában tanulo Deák, Káránsebessi Henczi Miklos fia N. N. és hozza egy exemplárt azon Sábár Mátyás írásában, mellette lévő nékem szollo levéllel egygyütt, melyben aperté provocáltatom az ellene való írásra. Mely könyvecskét el-vévén, és a' mellette lévő levelet meg-olvasván, ugyan azon Pápista iffjunak ígérém magamat arra, hogy mig Erdélyből vissza fordulna, csak hírem nélkül Patakra vissza ne menne, Sábár ellen való írásomat (ha Isten addig életben s' egészségben meg-tartana) készen találná, melyre ígéré ugyan magát, de el nem jöve.»

Betűi és nyomdai kiállítása után ítélve kétségtelenül szebeni nyomtatvány.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 68. l. ezen könyv cziméből indulva ki, hibásan tulajdonit Sábár Mátyásnak ily című munkát «Fövenyen épített ház», melyet az év nélküli XVII. századi nyomtatványok közé sorol, de a mely valósággal nem létezett.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Gy.-Fejérvárt Batthiányi ktár. (cziml. hij.) — *Kassai jogakad. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Pápai ref. coll.*

1044

Szeben. 1666.

Matkó István (Kézdi-Vásárhelyi). Kegyes cselekedetek Rövid Ösvénykeje. mellyen A' kegyesség gyakorlásának derék uttyára sietvén egy jó lelkű Uton járo (minek-utánna már véghez vitte Istenével való szent beszélgetését, az Imádságot) tudakozza Ut mutatójától a' kegyes élet uttyát. a' holott Az Ut mutató minden karban, nemben, és hivatalban lévő embereknek általutat mutat, az Isten előtt kedves, mások előtt becsületes, és magokra nézve hasznos cselekedeteknek el-követésére a' szent írásból. mellyet Szedegetett és fordított Angliai nyelvből a' kegyes életre vágyodoknak hasznokra. K. VASARHELYI M. ISTVAN F. Bányai Ecclesiának együgyű Tanitoja. Psal. 32. v. 8. Bölcsé tézlek tégedet, és meg-tanítlak tégedet az utra mellyen járj, tanácsot adok te-néked szemeimmel. Szebenben, Nyom-

tatta Szenci Abraham. 1666. 12r. 111 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 5 sztan lev.; *végül*: táblácska 2 sztan lap.

Ujabb kiadása: N.-Károly. 1762.

Erd. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* (a czimlap felső része leszakasztva). — *Lugossy Főzsefnél* (cziml. és utolsó 2 lev. hij.).

1045

Szeben. 1666.

Szathmári Baka Péter. Izrael Istenének igaz Tiszteleti mellett buzgo Illyes Prophetanak El-ragadtatasa. az az Idvességes Tanítás; Mellyet Erdely, Országban lévő Izrael Istenének Dicsősége s' igaz Tiszteleti mellett, Illyessel mind halálíglan, álhataloson buzgo Christvs igaz Szolgajanak; most lelkében meg-dicsőült Vasarhelyi Peternek, hidegedet teste el-takarításának alkalmatosságával; Enyeden akkori szép feles gyülekezet előtt, Christus Lelke vezérléséből alkalmaztatott, 1666. esztendőben, Pünkösöd havának 16-dik napján. Méltóságos Kemeny Janosne Fejedelem Aszszony ó Nagysága, Udvari Prédicátora. SZATHMARI B. PETER. Szebenben, Szenci Kertész Abraham által nyomtattatott, M.DC.LXVI. 4r. A—E I = $4\frac{1}{4}$ iv = 17 sztan levél.

Ajánlva van az enyedi collegium curatorainak.

Tévedésben van SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház.* 45., midőn ezen halotti beszédet h. n. 1666-ra fölhozván, Lónyai Anna fölött mondottnak írja.

M. n. Muz. — M.-v. *Teleki-ktár.*

1046

H. n. 1666.

Pósházi János. Posahazi Janosnak kis imre nevű Jesuita paterrel valo vetelkedese imez kerdesrül Volt-é valaha, valaholott, valakinél Calvinus Janos előtt, a' mostani Cálvínisták Vallása? Anno M.DC.LXVI. 12r.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 67. l. a XVII. századi évnélküli nyomtatványok közt említi.

Egyetlen csonka példánya, mely a 64-dik lap után megszakad, *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben.

1047

H. n. 1666.

Pósházi János. Sámháznak az három kérdéseire való felelet.
H. n. 1666.

Említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 45. l. — «Summás választétel» cím alatt idézi mbga PÓSAHÁZI JÁNOS, mint Sábár Mátyás ellen irt munkáját *Görcsös bot.* 72. l.

1048

H. n. 1666.

Pósházi János. Sábárnak, Kisnek, s egyebeknek adott felelet.

H. n. 1666. 8r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN *M. ház.* 45. l.

1049

H. n. 1666.

Sábár Mátyás. Az három kérdésre lött summás választételre írott felelet. H. n. 1666.

Igy említi Sábárnak ezen munkáját PÓSAHÁZI JÁNOS ily című munkájában: *A három kérdésre való summás válasz-tételnek egy arra lött alkalmatlan felelettel való nagyobb megerősödése, és azon feleletnek megrázogatása.* 1666. 12r., melyben 44. 45. l. olvashatjuk, hogy Sábár ezen feleletét «aranyas és veres festéssel himezé-meg, pántlikákkal tzafragozá fel: tudta, hogy büdös bornak szép tzigéért kell tenni.» — Ma egy példánya sem ismeretes.

1050

H. n. 1666.

Pósházi János. A' három kerdesre-valo summás válasz-tételnek, Egy arra lött alkalmatlan Felelettel való Nagyob Megerősödese, Es Azon Feleletnek meg-rázogatása. Anno Dom. 1666. 12r. 309 lap. — *Elül:* cziml. 1 levél.

Ajánlja a szerző «Zemplén vármegyének igaz Reformata Keresztyén Vallást követő, valló, s' védelmező Fő-fő rendinek s' Nemes tagjainak.»

Irva van Sábár Mátyásnak főntebb említett Felelete ellen.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 45. l. Pósházinak nem csak ezen munkáját veszi föl, hanem mint Pósházi külön munkáját említi «Az három kérdésekre való feleleteknek megszerzését, H. n. 1666. 12r.», melyet én a most leírt munkával azonosnak tartok.

M. n. Muz. — *Erd. Muzeumban* (a Sábár Pósházi-féle vitában szerepelt Matkó István egykori példánya, mint Matkónak a cimlevél hátlapjára tett ezen sajátkezű följegyzése bizonyítja: «Ex libris Stephani M. K. Vásárhelyi A. 1666. 12. Octobr. Ex donatione Reverendi Cl. ac D. Domini Laurentij Várallyai). — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* (utolsó lev. hij.) — *Lugossy Józsefnél.* — *Liszky Józsefnél* Pápan (utolsó lev. hij.).

1051

H. n. 1666.

(Kis Imre). Tök, Mak, Zöld Tromfiára Posahazinak Veres Tromf. Anno. M.DC.LXVI. 30. Maij. 12r. A—G6 = 6¹/₂, iv = 78 sztlan levél.

M. Akad. — *Pesti egyetem.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.*

1052

H. n. 1666.

(**Czeglédi István**). Egy veres tromfosdit Iádtzó Sandal Barátomnak, játék el-vesztéseért valo meg-piricskeltetése. Anno: *VraM IesVs ChristVs, DorgaLd meg à sátánt!* (1666). 8r. 448 lap (*itt megszakad*).

M.-v. *Teleki-ktár*. — *M.-vásárh. ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Hód-mező-vásárhelyi ref. gymn.* — *Lugossy Főzsefnél*. — Mindezen példányok egyenlően a 448. lappal szakadnak meg; miből bizvást merem következtetni, hogy ezen könyv nyomtatása nem volt befejezve.

1053

H. n. 1666.

(**Pósházi János**.) Ben Súlt Veres Kolop. Avagy: Kis Paternek Vesztett Peri. 12r. A—C = 3 iv = 36 sztlan levél.

Hogy ez a h. és év nélküli munka, melyet Pósházi János Kis Imrének legközelebb leirt munkája ellen irt, már 1666 sept. 30. előtt megjelent, kitetszik Kis Imrének Pósházi ezen könyvecskéjére irt, s 1667-ben megjelent czáfolatából, melynek czimlapján 1667. die 8. January áll mint megjelenési idő: de az iratás idejét a colophon így adja: «Irtam Munkács várában. xxx. Septemb. 1666.»

Egyetlen példánya az *erd. Muzeum ktárában*.

1054

Bécs. 1667.

Lippai János. Gyümölczős Kert, Mellyet a' Néhai Meltóságos és Tekéntetes Lippay Giörgy Esztergami Érsek Urunk ő Nagysága Költségéuel. Az Nemes Magyar Nemzetnek Közönséges hasznára, Jesuiták Rendin Való, Istenben el nyúgodott P. LIPPAY JANOS, irt. Niomtattot Béczben, Cosmerovius Máté, Császár Urunk ő Főlsége Könyv-nyomtato bő-tűvel. Anno M.DC.LXVII. 4r. 302 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, lajstrom 4, *végül*: E könyv befejezése 1 sztlan lev.

I. könyv N.-Szombat. 1664. II. könyv Bécs. 1664.

Az olvasóhoz intézett előbeszéből kitetszik, hogy a szerző 1666-ban elhalt, mikor «ezen könyv már a nyomtató prós alatt volt», s ennek tulajdonítandó, hogy ez a munka nincs oly teljesen kidolgozva, mint a szerző ohajtotta volna. Ezen előbeszéd névtelen írója (Lippai György esztergomi érsek), ki a szerzőt a könyv végéhez függesztett befejezésben «szerelmes atyámfának és kedves bátyámnak» nevezi, Lippai János halála idejét és helyét pontosan meghatározza, följegyezvén, hogy az a trencséni hévvizben 1666 junius 2-dikán történt.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* (2 utolsó lev. hij.) — *Pozsonyi káptalan.* — *Pesti ref coll.* — *Kassai jogakad.* (cziml. hij.) — *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben. — *Gr. Toldalagi Victornál* Koronkán (cziml. hij.).

1055

Kassa. 1667.

Drégely-Palánki János. Conciones in Catechesim Palatinatam Secundum explicationes Catecheticas Zachariæ Vrsini; Quibus adjuncta sunt Authorum Theologorum Bucani, Wendelini, Wollebii, Amesii, Thomæ Felegyházi opera Theologica. Quæ hinc & inde collecta, in unum corpus inclusa, & in proxim concionatoriam redacta sunt. Et quæ omnes locos communes & articulos fidei fundamentales methodo concionandi enucleant, &c. His addita: Catena Salvitæ. Ex Capitibus 26. 27. 28. 29. 30. Medullæ Amesii Lib. I. Sumptis cum Orationibus aliquot publicis. Per I. D. P. P. E. R. T. (Per JOHANNEM DRÉGELY-PALÁNKI Pastorem Eccl. Ref. Tallyenis). Kassán nyomtatta, Türsch David. 1667. 8r. A—Ji 2 = 31 iv és 2 levél = 250 sztlan levél. — *Elül*: cziml., ajánlás (Chernel Pál huszti kapitánynak és Tokaji István Ung vármegyei assessornak), az olvasóhoz stb. 8 sztlan lev.

Az egész könyv magyar, csak a czimek latinok.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 45. l. a «Catena Salutis»-t mint külön könyvet hozza föl.

Második javított s bővített kiadása: «Via Salutis Secundum Catechesim Palatinam» czimmel Debreczenben 1682-ben jelent meg.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. hij.) — *Kolozsvári ref. coll.* (végén 3 lev. hij.) — *Pápai ref. coll.* — *Festetics-ktár* Keszthelyen. — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson. — *Gr. Degenfeld Pálnál* Erdő-Szadán. — *Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten* (elül s végül csonkán),

1056

(Kassa.) 1667.

Sámbár Mátyás. A' Három Idvösséges kérdésre, a' Luther és Calvinista Tanítók mint felelnek? ugy, a' mint Matkó István mongya, fol. 128. X, ut Tök. imé azért Matkó Hazugságnak megtorkollása, Es Posaházi Mocskainak megtapodása. Nyomtatott 1667. Esztend. 8r. 794 lap. — *Elül*: cziml. I, *végül*: lajstrom 7 sztlan levél.

SÁNDOR *M. könyvesház* 45. l. ezen h. n. nyomtatott munkát Kassára teszi; miben igaza is van, a mennyiben a Sámbár-Pósházi-féle vitairatok, melyek legtöbbször hely nélkül jelentek meg, a betük után ítélve csaknem kivétel nélkül Kassán voltak nyomtatva. — Abban azonban SÁNDOR ISTVÁN hibázik, hogy ezen könyvet 46. l. «Matko Hazugságainak megtorkollása s Posaházi mocskainak megtapodása» cz. alatt mint külön munkát ismét fölveszi. — *Ugyanő* 46. l. Sámbárnak ily cz. munkáját is említi «Az három idvösséges Kérdéseknek védelmezése» Kassán 1667., melyet én hajlandó vagyok ezen munkával azonegynek tartani.

M. n. Muz. — M. Akad. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti egyetem. — Egri ér. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — M.-v. ref. coll. — M.-szigeti r. cath. gymn. — Körnöczyi franc. zárda. — Szombathelyi dominic. zárda. — Rosnyai franc. zárda. — Pozsonyi franc. zárda. — N.-bányai minor. zárda (cziml. hij.).

1057 (Kassa.) 1667.

Kis Imre. Posahazinak Egy Ben-Sült Veres Kolop Titvlvsv Feleleti Meg-mutattatik semmire kellőnek lenni, avagy Hogy, Pater Kissnek Pőri el nem vezett. Anno M.DC.LXVII. Die 8. Januarii. 12r. A—K₅ = 103 sztlan lev.

Végén: Irtam Munkács várában. xxx. Septemb. 1666.

Pesti egyetem. — Kassai jogakad.

1058 Lőcse. 1667.

Catechesis Minor, D. Martini Lutheri, Latine et Ungarice. Leutschoviae, Typis Samuelis Brever, Anno, M.DC.LXVII. 8r. A—D₄ = 3¹/₂ iv (*latin-magyar szöveggel*).

Egyetlen péld. a lőcsei ev. gymn. ktárában.

1059 S.-Patak. 1667.

Catechismus (Keresztyén). Az az: A Keresztyéni Hitnek ágazatira való rövid tanítás, kérdések és feleletek által. Melly mostan a' kérdéseknek s' feleleteknek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel fejtegető kérdezkedésekkel, s' némelly szükséges magyarázatokkal; a Sz. Írásbéli bizonyságoknak egészszzen való le-írásával, végre a' Catechizálásra való út mutatással, ujjobban, meg jobbitva s' öregbitve ki-bocsáttatott. (Ez 5-)dik ilyen formán való nyomtatás mivel öregbült, (lásd az) Olvasóhoz való elől-járó beszédnek a' vége felé. Saros Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos. M.DC.LXVII. 8r. 254 lap. — *Elül:* cziml., a ker. olvasóhoz 3 sztlan lev.

Kassai jogakad.

1060 S.-Patak. 1667.

Komáromi Csipkés György. Valo dolgok közzül ki-vettetet Al-tal=allatozas. Az az: Semmivé tétetése, annak a' Discursusnak, melly a' Sz. János 6. részének 55. versére, az N. B.

G. V. P. E. S. P.-tol*, a' kenyérnek és bornak, Christus valóságos testévé vérévé való által-állatoztatásának megmutatására, formáltatott; ez minap el-mult Vrnapján. 24 Iun. prédikáltatott; és egy Nemes Nemzetes, igaz vallásu Férfiúnak, irásban küldettetett. Melly iratott előszőr deák nyelven 's az után magyarrá tétetett. AGRICOLA ARBUTEVS által. Mesopotamiában. (1667). 12r. 110 lap. — *Végül*: errata 1 szltan lap.

* Nagyságos Bársony György Váradi Püspök és Szepesi Prépost.

Az előbeszéd végén ez áll: M.DC.LXVI. 7. A. A. A. (az az: 7. Aug. Agricola Arbutus). Ezen kelet után tette ezen könyvet 1666-ra a *Catalogus Bibl. Szecheny. Tom. I. Pars I.* 18. l. és SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 44. l. — Hogy azonban az valósággal 1667-ben jelent meg, hogy az álnév nyomtatási hely Mesopotamia nem más mint S.-Patak, s hogy végre az *Agricola Arbutus* álnév alá rejtett szerző Komáromi Csipkés György, kétségtelenül bizonyos ennek saját munkáiról 1675-ben összeirt latin jegyzékéből, melyben ezen könyv így fordul elő: «Transsubstantiatio exentizata. Imp. Patachini, A. Ch. 1667.» Lásd: *Századok.* 1873. 140. l.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (cziml. hij.).

1061

S.-Patak. 1667.

Patai András. Christusban bődogul ki-mult Nehai Nemzetes Lastoci Borbala Aszszonynak. Tisztiben serényen vigyázó, életében egyenessen jární igyekező Tiszteletes Férfiúnak Bagozi Marton Uramnak, A' Mándoki Ecclesiának böcsületes-Lel. Pásztorának, Istenfélő Házas-Társának meg-hidegedett Teste felett; Añ. 1667. 11. Jan. a' szomorú háznál lett egy-ügyű Prædikatio. PATHAI ANDRAS akkor Kis Várdai Tanító által. Saros Patakon, Nyomtatott Rosnyai Janos által. 8r. 30 lap. *Végén*: «In K. Várda 25. Jan. 1667.»

Egyetlen példány *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1062

S.-Patak. 1667.

Szilágyi Tarpai András. Libellvs Repudii et Divortii Christi-ani, az az: Az igaz Keresztyének közdött, a' meg-mátkásodott, és házasságban lévő személyeknek, egy mástól való törvényes és helyes el-válásoknak igaz tudománya; és az egyházi Tanitoknak a' szerént való praxisok. Mellyet Az Vr nevének

ditsőségére, a' hivek épületire irt és ki-botsátott Sz. T. A. U. R. E. L. P. (SZILÁGYI TARPAI ANDRÁS ungvári reformata ekklézsia lelki pásztora). Patakon, Nyomt. Rosnyai Janos által. M.DC.LXVII. Eszt. 8r. 91 lap.

Ajánlva van Ubrési Pál Ung vármegyei alispánnak ily kelettel: «Irtam Ungvárt Mind szent h. 30-dik napján 1666-ben . . . Tarpai Szilágyi András az Ur Jésus Christus egy-ügyű szolgája.»

M. Akad. — Erd. Muz. — Kolozsvári unitár. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (cziml. hij.).

1063

Bécs. 1668.

Czencz Romanus. Ereie és Haszna Szent Benedek Patriárka Keresztinek avagy ereklyeinek, és Azon lévő bötűknek magyarázattya. Magyaról fordittatott. Az előttem iárok engedelmeből. Becsben Rickhesin Susanna által ki-nyomtattatott. Anno 1668. 12r. A—B6 = 1¹/₂ iv = 18 sztlan levél (az utolsó lev. üres).

Ajánlja a fordító «F. Románus Czencz S. Mártonyi Professus» gr. Csáky Lászlónak, Léva, Tata stb. örökös urának és sz. gothárdi apátumnak.

A pozsonyi prépostság ktárában.

1064

Frnekéra. 1668.

Váradí Mátyás. Egđ Szövetnek Avagy Rogyogo Fáklya Melynek Tündöklő világossága a' Romai Baal Isten Oltára alá rejtett lelki fertelmességet és az hét hegyeken feküő Anti-Christus Seregének Isten Nyajja közül valo ki szakadását, Eretnekséget, és otsmány bálványozását ki mutattya. Melyet A' Magyar Nemzet között szedegettetet Jésus Christus Aklaban legeltetendő Gyengébb Juhoknak ártalmas mételytől valo megh oltalmaztatásokra Az Vr idvezittő kegyelme gyujtatott VARADI MATTYAS által. Franekérában Nyomtattatott Wellens Janos által M.D.C.LXVIII. 12r. 284 lap. (nyomdai hibából 184 lap). — *Elül:* cziml., ajánlás, a kegyes olvasónak, mut. tábla, és Teremi István ajánló verse 12 sztlan levél.

A Béli Pálhoz intézett ajánlás kelte: «Irtam Frisiában, Franekérai Tanóló Házamban. die 14. Februar. 1668. Kegyelmednek Alázatos Alumnuša Varadi Mattyas.»

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. (2 péld.) — Debreczeni

ref. coll. (végül csonkán). — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. hij). — *Lugossy József-nél* Debreczenben.

1065

Kassa. 1668.

Drégely-Palánki János. *Speculvm Mysticvm In quo magnum illud pietátis mysterium S. S. Trinitátis, et proximè distinctio trium personárum divinárum in una essentia aliquaténus in Ideis enucleatur, et in uno quasi vestigio illustratur. Cui accesserunt. Medicina Sacra Conscientiæ sauciatae. Expositio Orationis Dominicæ, Cum Orationibvs aliquot publicis atque privátis. Cassoviae, Typis, Viduae David. Türsch, Anno Dñi M.DC.LXVIII. 8r. Sectio I. 38. — II. 66. — III. 45. (igazán 46). — IV. 16. — V. 70 lap. — *Elül*: cziml., ajánló lev. 5 sztlan lev.*

Ajánlva van Chernel Pálnak és Tokaji Istvánnak. — 2-dik kiadás. Debreczen. 1682. — Csak a czimlapok latinok, az egész szöveg magyar.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 46. l. ezt a könyvet helyesen veszi föl: de alább 144. l. tévedve teszi Kassa 1678-ra.

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld., egyikből a Sectio V. hiányzik). — *Kolozsvári ref. coll.*

1066

Kassa. 1668.

Evangelia et Epistolae Dominicorum, ac Festorum dierum, Latine et Hungarice: Evangeliomok és Epistolák egész esztendő által lévő minden Vasárnapokra és fő ünnepekre intesztetett és rendeltetett magyarul es deákul. — Cassoviæ Typis Davidis Türsch 1668. 8r. III lev.

M. n. Muz. — *Debreczeni r. cath. lyc.*

1067

Kassa. 1668.

Kalendariom (Uj es O). Christus Vrunk születése után való melly Bissextilis 1668. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országgra, és egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott NEVBARTH CHRISTOPH Theologus és Astrologus. Cassán, Türsch David által. 16r.

Második részének czimlapja:

Astrologiai Visgalas; avagy: Az Plánétáknak és egyéb nevezetes fő Tsillagoknak forgásiból vött Jövendöles. Ez Christus Vrunk születése után melly Bisextilis 1668. Esztendőre. Melly-

ben Az Esztendőnek négy Részéről, Hadakrol és Békeségről, rövideden le-irt NEUBARTH CHRISTOPH B. S. Theol. és Astrol.

Két első ivének töredék levelei *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1068

Kassa. 1668.

Szölösi Mihály. Sion Leanya Artatlan Vgyét védő Hitnek Paissa; avagy; A' Győri Collegium Harmadik kérdése ellen, az Ur Hadait viselő, s' igaz ügyért ki kelő. Bajnok Davidka. Ki amaz Collegiumnak, harmadik kérdésében lévő minden tűzes Nyilait végképpen vissza veri; és az igaz Sion Leányának Szűzességének meg csalhatatlan becses jeleit, keserves életivel ez Világ Várossinak Lelki Vénei eleiben viszi; s' az igaz Catholica Ecclesiának minden hűvséges Fiainak követsére Tárgyul ki-tészi: A' Jesus verselyes Zaszloja alatt vitezkedő. N. SZÖLÖSI MIHÁLY, Suranyi Lelki Tan. által. Ephes. 6. v. 16. Vegyétek fel a' Hitnek Paissát, hogy amaz Gonosz-
nak minden tűzes nyilait meg olthassátok. Nyomtattatott 1668-ben. 8r. 662 lap. (nyomt. hibából 464 lap helyett). — *Elül*: cziml., ajánlás, lajstrom, sz. írási jelmondatok, nyomt. hibák 8 sztlan lev.

Ajánlva van Bereg vármegyének.

A lapszámozási hiba a 32-dik lapnál kezdődik s mind végig zavarral jár.

Nyomdai kiállítás után itélve kassai nyomtatvány: a Lugossy példányának czimlapján az évszám után régi kézirattal föl is van jegyezve: «Kassán.»

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (elül 9 lev. hij.) — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* (csonkán). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1069

Lőcse. 1668.

Debreczeni Péter. Tizenkét idvösséges Elmelkedések; Mellyekben szép áhitatos és buzgóságos Kőnyörgések vadnac foglaltatván; Minden híveknek, valakik ez életnek háboruiban az ő idvösségeknak tzéllýára sietnek lelki fegyverül adattattak, és PHILEP KEGELIUS D. által deákúl irattattak; Mellyeket DEBRECZENI PÉTER Magyarra fordított. Most ismét utolszor e' szép kis formában ki-bocsátott: Lőcsén: Samuel Brever, 1668. 12r. 520 lap. — *Elül*: cziml., Typographus ad Lectorem,

régi Paterek mondatai 6, *végül*: mut. tábla s néhány zsoldár puszta idézése 4 sztlan lev.

Első kiadása: Leyden. 1637. — Deselvits István által javított és pótoltt újabb kiadásai: Bártfa 1639. és Lőcse. 1639.

M. n. Muz. — *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben.

1070

S.-Patak. 1668.

Csuzi Cseh Jakab. Kincses Tar-haz Avagy Az élő s-elevenitő Igaz Hitnek Idvesseges Gyakorlása. Mellyben világosan megmutatódik, mint kellyen az Keresztyén Embernek tellyes életében Hitbűl élni e' világon. Most leg=előszőr a' keresztyén Magyar Nemzetnek lelki javára ki-bocsáttatott, CSUZI CSEH JAKAB, Sz. I. M. Doct. és Comáromi Prædikátor által. Patakon Nyomtattatott, Rosnyai Janos által. 12r. 171 lap. — *Elül*: cziml. 1 levél.

Ajánlotta Nemes Nemz. Kelemen Demeter, Csapó György, Káposztás János és Káposztás Mihály Uraméknak, kik tanulói pályáján jótéteményeikkel segítették. Az ajánlás kelte: «Iráom Comáromban, 1668. Esztendőben Szent Iván havának 27. napján. — Csuzi C. Jakab.» Ezen kelet után tettem e könyv megjelenési idejét 1668-ra.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Véghely Dezsőnél* Veszprémben.

1071

S.-Patak. 1668.

Komáromi Csipkés György. Elet Unandosaga. Az az: Olly temetesi rövid tanítás, mellyet Az b. eml. Néhai Nemzetes Biczó Anna Aszszonynak, Dobozi Istvan Uramnak, szerelmes házas-társának, sirban szállításakor, a' Debreczeni nagy temetőben, az sir felett, tett 1667-ben, Kis aszszony havának 23. napján, délben. COMAROMI C. GYÖRGY. S. I. M. D. E. D. P. Saros-Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos. M.DC.LXVIII. 4r. 32 lap.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 42. l. tévedve teszi Patak. 1663-ra.

Erd. Muz. — *Debreczeni ref. coll.*

1072

S.-Patak. 1668.

Matkó István (Kézdi-Vásárhelyi). X, ut Tők, Könyvnek el-tépeése Avagy, Banyasz Csakany. Mellyel amaz Fővenyen épitetett s-már le-romlott házát, elébbi fővenyre sikertlen sár-

ral raggatni akaró és 1000. mocskokkal eszelőssen színlő s-mázló Sambar Mattyas nevű tudatlá sár gyúró meg-csákányoztatik KEZDI VASARHELLYI MATKO ISTVAN Mostan Zilahi Ecclésiának együgyű lelki Pásztora által. Ki Sambartol Bányásznak neveztetett. — Nyomtattatott M.DC.LXVIII. 4r. 460 lap. — *Elül:* cziml. és előbeszéd 3 sztlan lev., *végül:* mut. tábla 9 sztlan lap.

Irva van Sámbar Mátyásnak főntebb 1056. sz. alatt leirt könyve ellen, melyet Sámbar Matkó Istvánnak «Fövenyen épített ház romlása» czimű s 1666-ban megjelent munkája ellen irt. Ezen könyvben Sámbar Matkót, ki akkor nagybányai ref. pap volt, több izben *bányásznak* gunyolta, s éppen ezért adta Matkó a «Bányász-csákány» czimet e munkájának, melynek czimlapján Sámbar jezsuita van ábrázolva, a mint két bányász között, kik őt csákányaikkal döngetik, egy asztalon a sárt gyúrja. Hogy Matkó ezen terjedelmes munkát harmadfél hónap alatt írta, kitetszik az olvasóhoz intézett előljáró beszéd e szavaiból: «12. Martij Anno 1668. érkezvén Zilahra ez X ut Tök Könyv. Annak Csákányoztatása el-végeződéek 24-dik Maji Anni ejusdem.»

A nyomdai kiállításból bizonyos, hogy ez a könyv S.-Patakon volt nyomtatva.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Kecskeméti ref. coll.* (2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (elül s végül csonkán). — *Debreczeni r. cath. gymn.* — *Halasi ref. gymn.* — *Sz.-keresztúri nniár. gymn.* — *Betlérén gr. Nádasdy ktárában.* — Lugossy József, Szilágyi Sándor, B. Radvánszky Béla s több magánosok ktárában.

1073

S.-Patak. 1668.

(Pósházi János). Gőrcsős Bot; Amaz détzeges fekete Bonasusnak a' hátára. Mellyel Vtólbi szilajkodása tétül meggyengettetik. 4r. 100 lap. — *Elül:* cziml. 1 sztlan lev.

Irta Sámbar Mátyás ellen Pósházi János, mint Veresmarti Mihály pápai ref. pap a birtokában volt s most a pápai ref. coll. könyvtárában lévő példányra följegyzette. A Lugossy József példányának czimlapjára is föl van jegyezve régi kézírással: «Pósházi János pataki Professor által 1668.», miből a munka megjelenési idejét is biztosan megállapíthatjuk.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (Matkó Bányász Csákánya után kötve). — *Pápai ref. coll.* (Veresmarti Mihály pápai ref. pap Dissertationes Academicæ cz. gyűjteményében). — *Háromszéki Cserey-Muz.* — *Lugossy Józsefnél F.-Bányán.*

1074

S.-Patak. 1668.

Szántai Pócs István. Halotti Prædikatio, Mellyet tött SZANTAI POÓTS ISTVÁN Huszti Lelki Tanító, Amaz őrdök emleketű, szelid, kegyes, eszes, okos, Istenfélő, &c. Tekintetes es

Nagyságos Nehai Groff Redai Ferencz Urnak; Bihar és Máramaros Vár-megyéknek örökös Fő Ispánnyának, meg-hidegedett Teste felett a' Huszti Várbéli Templomban, minek=előtte a' testet bé-tennék a' sirba; An. 1667. Die 20. Nov. Saros-Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos, 1668-ben. 4r. 36 lap.

Ezzel együtt nyomtatva, külön czimlap nélkül, de külön ivjeggyel (A—D2) jelent meg:

Görgei Pál. Emlékezetnek Oszlopa. Mellyet Néhai kegyes Urának Méltóságos Groff Redei Ferencznek örökké=valo dicsiretes emlekezetire, fel-emelt, Kapos Városának Lelki-Tanítója GÖRGEI PÁL. 28 lap.

Hozzá járul, külön czimlappal, ESZÉKI ISTVÁN Halotti Magyar Oratioja S.-Patak 1668.

Ezen halotti beszédek nem önállóan, hanem Czeglédi Istvánnak «Enochnak Istennel való minden-nap-járása» című halotti beszédével együtt s az után kövte jelentek meg, melyet láss alább S.-Patak, 1669.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Szebenben Bruckenthal-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Fáy-ktár Tibold-Darócson.

1075

S.-Patak. 1668.

Eszéki István. Halotti Magyar Oratio. Tekéntetes, Méltóságos Nagyságos, Urak, Aszszonyok: Nemzetes s-igaz nemesi szabadságnak czimerével ékes Férfiak s-Aszszonyi állatok: Isten beszédének tiszta hirdetésében igaz hűséggel forgoló s=az Jésus Christus nyájja mellet serényen vigyázó Tiszteletes Lelki Pásztorok: Te-is Méltóságos udvarnak méltán meg=keseredet gyászos Nemes serege! Es mindenek, felső, középső, alsó rendben helyeztetet Istenes kegyes Halgatók, valakik ez Néhai Tekéntetes Méltóságos Groff RHEDEI FERENCZ Urunknak meg=hidegedet tetemének utolsó érdemlet tisztessége meg-adásának okáért, ez Ur napjának inneplésére, egyenlő lélekkel sok helyekről ide jöttetek! Saros Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos. 1668-ben. 4r. 38 lap.

Nem önállóan, hanem Szántai Pócs István és Görgei Pál halotti beszédeivel együtt jelent meg s azokkal együtt Czeglédi Istvánnak Rhédei Ferencz fölött mondott és Sáros-Patakon 1669-ben nyomtatott halotti beszéde után kötve maradt fön.

Példányait lásd a föntebbi sz. alatt.

1076

S.-Patak. 1668.

Szepsi W. András. Serkengető-Szozat. Az Az: Az údvességről helytelenül értekezőknek, és annak el-vételében való könyűségnek reménsége alat hivolkodóknak s' a' bűnnek Vánkossán henyéldegelőknek oktatásokra és serkengetésekre Ezer hat Száz hatván-nyólczadik esztendő, első havának negyedik napján, halott temetesi alkalmatossággal, Sáros Patakon, ki-adatott elmélkedés. Sz. W. A. S. P. E. P. A. (SZEPSI W. ANDRÁS Sáros Pataki Ecclesia Predikatora Altal.) Saros Patakon, Nyomtatta Rosnyai Janos. M.DC.LXVIII. 4r. 56 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 1 sztlan lev.

Ajánlva van Dalmadi Istvánnak, kinek középső leánya Zsuzsánna felett volt e halotti beszéd mondva.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll.

1077

Szeben. 1668.

Catonis Disticha moralia, cum germanica et hungarica versione nunc castigatius quam antea edita. Cibinii, apud Stephanum Jüngling. Anno 1668.

Említi gr. KEMÉNY JÓZSEF, *Lexicon Erud. Hung. cz. kéziratában* (Jüngling szó alatt).

1078

Szeben. 1668.

Szathmári Ötvös István. Titkok Jelenese, Avagy, Sz. Janos Apostol Mennyei-Latasa, Rövid magyarazo jedzésekkal edgyütt. Mellyek, a' Belgiomi ujjonnan fordítatott, és rövid Magyarázatokkal meg-bővítettett Bibliából, Magyar nyelven szedgettettek. A' Jesus Christus alázatos szolgája SZATHMARI ÖTVÖS ISTVAN Ersek-Ujvari Prédikátor által. Szebenben, Nyomtattatott Udvarhelyi Mihaly által. M.DC.LXVIII. 8r. 310 lap. — *Elül:* Cziml., ajánló levél és tartalom 11 sztlan levél.

Ajánlotta DEBR. K. JÁNOS (Debreczeni Kalocsa János) K. R. T. Kamarás Ambrús özvegyének, Kele Zsuzsánnának, s fiainak és unokáinak Kamarás Ambrus, János, Gergely és Ambrus kecskeméti lakosoknak, Kecskeméten Sz. Iván hava 2-dik napján 1666. eszt.

Kitetszik ezen ajánlásból, hogy Szathmári Ötvös István, ki e munkát mint érsek-ujvári pap írta, Érsek-ujvárról «a közönséges pusztulásban» (1663-ban) elbujdosott s ezután az ácsi egyházban szolgált, hol nem sokára elhalálozott.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

29

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* (cziml. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (utolsó lev. hij.) — *Kolozsári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (cziml. hij.) — *Debreczeni r. cath. gymn.* — Rosnyón és Csetneken a *gömöri ev. esp. ktárában.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (végül csonkán). — Nagy István, Lugossy József s más magánosok ktáraiban.

1079

H. n. 1668.

Az Eötödik Evangelistanak Sámbar Mátyás Káplánnak Zenebonaja. Melly ez kis írásban meg mutatodván szélel veretik. Jacobi. 3. v. 14. Ne hazudgyatok az igazság ellen. Nyomtattatott: M.DC.LXVIII. Eszt.ben. 8r. A—B₄ = 12 sztlan levél.

Egyetlen példánya a *kolozsvári ref. coll. ktárában* (Zilahi János, Az igaz vallásnak világos Tüköre. Kolosvár. 1672. után kötve).

1080

Bécs. 1669.

Sennyei István. Keserves Dichérete az Néhai Méltóságos Groff Esterhas Anna Julia Aszonnak Méltóságos Groff Nadasdi Ferencz Ország Biráíának kedves Házastársának. Melliet Teste Feőleött Az Tekéntetes es Nagijságos SENNYEY ISTVAN Weszpremi Püspök, Lekan Szent Miklos Szentegyhazaban Méltó örök emlekezetre Prædicallot. Ezer hat Száz Hatvan Kilencz Estendőben October Havanak Hetedik napian. Niomtattatot Beczben Az Academia Kőnyvniomtatoia Hacque Ianos által, 1669. esztendőben. 4r. A—G₁ (2 levelenként) = 13 sztlan levél.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 43. l. tévedve teszi Bécs. 1665-re.

M. n. Muzeumban (*Collect. Fejérvári Vol. III.*, elül 3 lev. hiján). — Teljes péld. a *kolozsvári minorita zárda ktárában.*

1081

Debreczen. 1669.

Siderius János. Kisded gyermekeknek való Catechismus. Debreczen. 1669. 12r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 47. l.

1082

Kassa. 1669.

(**Czeglédi István**). Redivivus Japhetke. Az az: Czeglédi Palonak, Dobravicza-i Miklos Præceptorával való beszélgetése. Mellyet ajánlot az Author, Elsőben-nis Tekintetes, s-Nagysá-

gos Kapi György Uramnak; Hunyad, Zarand, S-Középső Szolnok Varmegyéknek, Fű-Ispanyának; a' Méltóságos, Apafi Mihaly, Erdélyi Fejedelemnek, Belső-Tanácsának; mint Istent féltő Fautor Urának. Az Után: A' Tekintetes Ur-i Férfinak; Nemzetes Vitezlő Cseghe-Káta-i Kata-i Ferencz Uramnak; Thorna váranak, egyik örökös Urának; Nemes Aba-Ujvar, s-Thorna Varmegyéknek, kiváltképpen való Assessorának; Istenes Fautor Urának. Nyomtattatott: Anno M.DC.LXIX. 8r. 248 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, latin és magyar versek, nyomt. hibák 4 sztlan lev.

Irva van Sámbar Mátyás jésuita ellen, s különösen ennek hely és év nélkül (1664-ben) kiadott »Orvosló Ispotály» cz. munkája ellen, mely Czeglédinek 1663-ban megjelent »Barátságai dorgálás»-a ellen volt irányozva. A könyv beszélgetés alakjában van írva Czeglédi Palkó, Czeglédi István fia, és ennek tanítója Dobraviczai Miklós között, ki valamint a czimlapon, úgy az ajánlásban is mint ezen vitairat szerzője van föltüntetve. S éppen ezért tartják ezen munka szerzőjének Dobraviczai Miklóst régibb íróink, mint BOD PÉTER, *M. Athénás* 72. l., SÁNDOR *M. kház* 48. l. stb. Hogy azonban ezen munka szerzője maga Czeglédi István, kitetszik Czeglédi kortársának, Köleséri Sámuel debreczeni ref. papnak szavaiból, ki Czeglédi »Sion Vára»-nak általa eszközölt kiadása előtt megírván Czeglédi életrajzát, s abban munkáit előszámlálván, a Redivivus Japhetkét is egyenesen Czeglédi Istvánnak tulajdonítja.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Szászvárosi ref. gymn. — M.-szigeti ref. lyc. (közben 2 lev. hij.) — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1083

Kassa. 1669.

Illyefalvi István. A' Harom Idvössseges Kerdes Igassága ellen költ Bányász Csákánynak Tompitása. Avagy Vásárhellyi Matkó István Hazugságinak (kiket Tisztelendő Professorom ellen irt vala) másodszeri meg-torkolása; kiből mind a' Görscsős Botok; mind a Czigány Pallérozások; mind az Igasságra vezérlő Kalauz ellen való rothatt Istápok; mind az Gyermeki Japhetkék, könnyen meg-czáfoltathatnak. Irta ILLYEFALVI ISTVAN, Kassai Kisdianum Seminarium-béli Philosophus, és Theologus. — Nyomtatták Cassan. M.DC.LXIX. Esztendőben. 4r. 343 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, lajstrom 8 sztlan lev.

Ajánlva Holló Zsigmondnak, a szepesi kamara tanácsosának.

Az ezen munka czimében említett vitairatok közül a »Görscsős Bot» Pósházi János névtelenül, hely és év nélkül (Kassán 1668.) kiadott munkája; a »Czigány pallérozások» alatt Némethi Mihály 1669-ben megjelent »Igasság Próbaköve», a »Rothatt

Istápok» alatt Pósa-házi János Patakon 1669-ben nyomtatott «Igazság Istápjja», a «Gyermekei Japhetké» alatt pedig Czeglédi István «Idős Noé becsületét oltalmazó Japhetke» .h. és év n. (Kassa, 1664) és a Czeglédi által Dobraviczai Miklós neve alatt kiadott s h. n. (Kassán). 1669-ben nyomtatott «Redivivus Japhetke» értendő.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Egri érs. lyc. — Szepesi káptalan. — Jászai prép. — Kassai jogakad. — Kassai seminarium. — Pozsonyi r. cath. gymn. — Miskolczon, a m.-országi minorita rend ktárában. — S.-pataki ref. coll. (elül s végül csonkán). — Betlérén a gr. Nádasdi-ktárban.

1084

Kassa. 1669.

A Régi Római Keresztyén Hitnek igaz Próba-kőve: melylyel valami Gönczi rosz Próba-kő, merő porhányu Czigány Palla kinek lenni meg mutattatik: kivel Nemethi Mihaly a' Calvinista uj Vallást a' Római Sz: Régiségnek vén szakálával őszíteni akarván kopasz Vallását nyilvánban kijelenti

Igy adja e könyv czimét, melyet *Kassai Uj próbakőnek* nevez, NÉMETHI MIHÁLY, *Igazság próba-kővének nyert peri* című munkájában h. n. 1669. 12r. 1. lapon. — Ezt a könyvet egy kassai névtelen (jézsuita) írta Némethi Mihálynak Igazság próbakőve cz. munkája ellen. — Ezen kassai Uj próbakő ellen, melyet Gönczön 1669. mart. 13. kapott kézhez, 8 nap alatt írta NÉMETHI MIHÁLY *Igazság próbakővének nyert peri* cz. munkáját, mint annak előbeszédéből kitetszik.

Ma egy példány sem ismeretes.

1085

Kolozsvár. 1669.

Compilatæ Constitutiones Regni Transylvaniae et Partium Hungariae Eidem Annexarum. Ex Articulis ab Anno Millesimo Sexcentesimo Quinquagesimo Quarto, ad præsentem huncusque Millesimum Sexcentesium Sexagesimum Nonum conclusis excerptæ. Claudiopoli, Apud Michaellem Szentyel Veres-egyházi. c10 10 LXIX. 2r. 100 lap. — *Elül:* cziml. és præfatio (latinul) 3, *végül:* Index (magyarúl) 5 sztlan lev.

A bevezetésen és befejezésen kívül a szöveg magyar.

Ez az első kiadás. Ujabb kiadásai: Kolozsvár. 1671. 2r. és Kolozsvár 1695. 4r.

Erd. Muz. (Apari Mihály erd. fejedelem pecsétjével és névalírásával). — *Pesti egyetem.* — Szebeni *Bruckenthal-ktár.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Késmárki ev. lyc.* (cziml. hij.). — *Segesvári ev. gymn.* — Gyömrőn a gr. *Teleki-ktárban.*

1086

Kolozsvár. 1669.

Eszéki István. Rythmusokkal valo Szent Beszelgetes, Melyben, a' Profétiákból világossan meg-mutogattatik a' Sidók ellen,

hogy az ő Testamentumban sokszor és sok képpen meg-igértet Messias már régen el-jött: a' testben és hogy nem más az; hanem a mi Urunk Jesus Christus. Lött a' Tanulo gyermekek közdött, a Nagy Banyai Scholában szép feles gyülekezet előtt, M.DC.LXVII. esztendőben. Nagy-Karlson estvéjén. Kolosvarat, Nyomtatt. Veres-Egyhazi Mihaly által M.DC.LXIX. 8r. 77 lap.

Ajánlva Teleki Mihálynak, Máramaros vármegye főispánjának. — Az ajánlás végén: «Kegyelmednek alázatos szolgálója Eszeki István N.-Bány. Sch. M.»

Egyetlen példánya a m.-v. *Teleki-könyvtárban* (közben egy levele = 17. 18. l., hi-jával).

1087

Kolozsvár. 1669.

Nadányi János. Kerti dolgoknak le-írása. Négy könyvekben rendesen bé-foglaltatott: Mellyek közzül az első A' Kerteknek Gondviselését, ékesítését, és sok rend-béli titkait mutattya meg; a' második az óltásnak mesterségét adgya előnkben; az harmadik kerti holmiknek orvos hasznait rendre írja ki; a' negyedik a' kerti holmiknek parajoknak, gyökereknek, gyümölcsöknek, szőlőknek, bornak és husnak gyönyörűséges állapotban meg-tartásoknak módgyát fejtegeti. Mind ezek gyönyörűséggel és ki-mondhatatlan haszonnal rakvak: sok kiváltképpen valo dolgokkal most előszször meg-őregbittettek és világosítottak. Deákul MIZALD ANTAL, Monluciai Orvos Doctor által. Magyarra pedig fordítottak és sok helyeken továbbra-is értelmesebben magyaráztattak NADANYI JANOS által. Colosvarat, Nyomtattatott Veres-Egyhazi Szentyel Mihaly által 1669 Esztend. 4r. 526 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, summája stb. 8 szatlan lev.

Ajánlja Nadányi János «Enyeden 1669. Die 29. Januarii» Bornemisza Anna fejedelemasszonynak, kivel rokonságban állott. Hogy ő ezen munkát már 1666-ban befejezte, kitetszik az ajánlás ezen legelső soraiból: «Kegyelmes Aszonyom harmadik esztendeje immár, hogy az Nagyságod kegyelmes parancsolatlyabul e' könyvnek fordításához kezdettem volt, s' az egész munkát négy holnapok alatt el-is végeztem vala Fogarasban a' Nagyságtok kegyelmes szárnya alatt.» Még világosabban meghatározza a könyv elkészültének idejét a munka végére nyomtatott jegyzet, mely szerint e könyv «fordítottatott Nadányi János által s el végeztetett 5. Maji. 1666. Mikor az előtt négy holnappal fogott volna hozzá és sok egyéb dolgoktul-is idestova vonatattnék.»

Hogy ezen könyv nyomtatásában mintegy két év telt el, maga Nadányi bizonyítja az ajánlásban e szavakkal: «Ugy vagyom hogy eddig régen ki-is kellett volna jöni, mivel hogy az előtti könyvnyomtatónak keze alatt, majd két esztendeig állot, de úgy látom hogy a' mivel el-haladott, azzal el nem mult.»

... e nyilatkozatból, hogy e könyv két nyomdász kezén ment át: azonban Nadányi idézett ajánlása, úgy a könyv czimlapja is teljes homályban ... münket az iránt, ki volt az «az előtti könyvnyomtató,» ki ezen könyv ... ztatását megkezdette, s kinek keze alatt ez a munka «majdnem két eszten ... ».

Ezt a kérdést teljesen tisztába hozza Udvarhelyi Mihály szebeni nyomdásznak Szemmisza Anna fejedelemasszonyhoz Szebenből 1668 aug. 3-dikáról intézett folyamodása, melyben írja, hogy ezen könyvből «épen 40 árkos vagyon kinyomtatva» s a további nyomtatásra a fejedelemasszonytól, ki a nyomtatás költségét viselte, s ki neki e munkára eddig csak 75 forintot adott, pénzt kér.

Udvarhelyi Mihályról tudjuk, hogy a Szebenben örökös nélkül elhalt Szenczi Kertész Ábrahám nyomdáját vette át és kezelte, mely nyomda a fejedelmi kincstárba szállott. Bizonyítja ezt Udvarhelyinek Radnóthon 1667 jul. 5-dikén kelt reverstusa, mely mellett Apafi fejedelem megbízásából ezen nyomda gondviselését és kezelését átvette, s melyet az erd. Muzeumban lévő eredetiből közzé tettem *Sz. Erd. Muz. Közöny 1871. 2. szám.* Bizonyos e szerint, hogy ezen könyv első 40 példányát 1667 és 1668-ban Udvarhelyi Mihály nyomtatta Szebenben. A könyv hátra maradt részét azonban, mely 28 és egy fél ivre terjed, Kolozsvárt Veresegyházi Szenczi Mihály fejezte be 1669-ben, még pedig éppen azon betűkkel, melyekkel Udvarhelyi dolgozott, t. i. az egykor Szenci Kertész Ábrahám birtokában volt nyomdával, melyet a fejedelem Udvarhelyi Mihály kezéből kivéven a Kolozsvárt lakó Szentyel Mihályra bízott s később a kolozsvári s n.-enyedi iskoláknak ajándékozott. Ezért nem lehet ma e könyvben megkülönböztetnünk, hol végződött a szebeni s hol kezdődött a kolozsvári nyomtatás.

Udvarhelyi említett folyamodásában, önérzettel visszautasítván az ellene roszakaról által terjesztett restségi vádat, s méltán panaszkodván, hogy eddig tett munkái díját sem kapta meg a fejedelemasszonytól és így szegénységben nyomorog, késznek nyilatkozott a szebeni nyomda kezelésétől visszalépni. S hogy leküszönése elfogadtatott, bizonyos abból, hogy Udvarhelyi által 1668 után Szebenben nyomtatott könyv nem létezik, s Nadányi munkáját már 1669 elején Kolozsvárt Szentyel Mihály éppen a Szenczi Kertész-féle szebeni nyomda betüivel fejezte be.

Udvarhelyi igen érdekes folyamodásában becses adatokat nyerünk az akkori nyomdai viszonyokra. Így például értesülünk, hogy ő Nadányi ezen munkájának nyomtatását ivenként 3 forintért vállalta el, s a könyvet 75 példányban nyomtatta, még pedig 50 példányt görgényi, 25-öt szepesi papirosra, a papirost hozzá a fejedelemtől adván.

A példányok ily kevés száma mellett gondolnunk sem lehet arra, hogy ezek könyvkereskedésbe mentek volna, hanem bizonyosnak tarthatjuk, hogy a fejedelemasszony a példányokat udvara környezetében s az általa pártolt tudományos férfiak közt ajándékkul osztogatta ki.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Nagy-enyedi ref. coll. — Igen csonka példánya, az erd. Muzeum duplumaiból, a debreczeni ref. coll. ktárában.

1688

Lőcse. 1669.

Keresztyén Catechismvs. Az az: A Keresztyéni hitnek ágazatira való rövid tanítás, Kérdések és Feleletek által. Melly

mostan a Kérdéseknek, s Feleleteknek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel fejtegető kérdezőkkel, s némelly szükséges magyarázatokkal; a Sz. Irásbéli bizonyosságoknak egészszen való le-írásával, végre a Catechizálásra való út mutatással. újjobban, meg-jobbitva s öregbitve ki bocsáttatott. Az ötödik, vagy utolsó Editio-szerint, meg-öregbítettett, mellyet az Elöl-járó Beszédnek vége-felé eszedben vehetsz, kegyes Olvaso. Lótsen, Brever Samuel által, 1669. Eszt. 8r. 247 lap. — *Elül*: cziml., előszó, sz. könyvek lajstroma 3 sztlan lev.

Ez a kiadás az előbeszédben *»hatod uttal«* való kinyomtatásnak van mondva. — Az ezt megelőző 5-dik kiadás: S.-Patak. 1667. — 7-dik kiadás: Kolozsvár, 1671.

M. n. Muz.

1089

Nagy-Szombat. 1669.

Az Evangeliomok és Epistolak, Mellyeket esztendő-által olvasat az Anya-Szent-egyház Romai rend-szerént Vasárnapokon, Innepeken és Bőytben minden nap, a' Kalendariummal; és Karáchony s' Husveti Enekekkel. Nyomtatta Nagy-Szombatban az Ateademiai (igy) betűkkel Byller Mathe, 1669. 12r. 386 lap.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* (cziml. hij.).

1090

Nagy-Szombat. 1669.

Két Egő Lampas Szent Loyola Ignatz, Iesus Tarsasaganak Kezdője, Es szent Xaverius Ferencz, Azon Iesus Tarsasagabol Indiai Apostol, Tiszteségére Deákból magyarra fordítatot áitatoságok, és imadságok. Mellyeket maga költségén leg-elsőbbé ki-nyomtattatott Tekéntetes és Nag: Groff Monyorókeréki Erdődi Borbala Aszszony, Tekéntetes és Nagyságos Groff Czobor Adam, Kedves házas társa, maga es több ájtatos szivek lélki vigasztalásokra. Nyomtatta Nagyszombatban az Academia bőtüivel Byller Máthé. 1669. 12r. 205 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Erdődi Borbálának) 4 sztlan lev.

Pesti egyetem.

1091

Nürnberg. 1669.

Comenius. Joh. Amos Comenii Orbis Sensualium Pictus trilinguis. Hoc est: Omnium fundamentalium in mundo rerum, et in vitâ actionum, Pictura et Nomenclatura. Latina, Germanica et Hungarica. Cum Titulorum juxtâ atque vocabulorum indice. Die sichtbare Welt=Dinge, und Lebens Verrichtungen Vorbildung, und, Lateinische, Deutsche, und Ungarische Benamung. Samt einen Titel= und Wörter=Register. A Lát-hato Világ háromféle nyelven. az az: Minden derekassab ez világon lévő dolgoknak és ez életben való tselekedeteknek le ábrázolása és Deák, Német és Magyar megnevezése. A fellyül való írásoknak és szóknak laystromával. Cum Gratia et Privil. Sac. Caes. Majestatis, et Sereniss. Electoris Saxonici. Noribergæ, Sumtibus Michaelis et Joannis Friderici Endteri, Anno Salutis cDc Idc LXIX. 8r. 315 lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd és Dobner János András latin verse 6, *végül:* a háromnyelvű index 69 sztlan lev.

Egyetlen ismert példánya 1866-ban megvolt Pápán, *Tóth Gyula* akkor 8. osztálybeli tanulóánál.

1092

Pottendorf. 1669.

Keresztyen Imadsagos Könyvechke, Mely, a' Ceremoniaknak, és egynéhány hitünk agazatinak (az együgyűek kedvéért) rövid magyarázattával külömb féle imádságokat foglal magában. A' Bodog Emlekezetű Cardinal PAZMANY PETER Esztergami Eersek engedelméből, először 1616. másodikor 1622. esztendőben nyomtattatott; mostan harmadször valamennyi jobbitással es szaporitással. Nyomtatta Pottendorfon Hieronymus Verdussen. M.DC.LXIX. 12r. 293 lap. — *Elül:* cziml. és naptár 9 sztlan levél.

Mint a czimből is kitetszik, nem Pázmány Péter munkája, s e szerint tévedve hozza föl e könyvet, mint Pázmány Imádsagos könyvének hetedik kiadását, FRANKL, *Pázmány Péter és kora III. köt. 316. l.* — A czimlapon említett első és második kiadás ma ismeretlen.

M. Akad. — Pesti egyetem.

1093

S.-Patak. 1669.

Czegledi István. Enochnak, Istennel valo, minden-nap=i járása. Az az: Ama' ritka példájú, Fejedelmi Embernek; Méltóságos Grof, Rhedei Ferencz Uramnak, Maramaros örökös Urának; s-néha-i, hires Bihar Vármegyének, Fű-Ispan-nyának; Halál által meg-hidegedet teste; minek előtte, szomorú, s gyászban bé-borult Udvarátul, meg-indittatnék, az Huszthi Vár-ban való el-takarításra; szép fényes, mind az által bánatos, Ur-i s Ur-Aszony-i; és, más Tekintetes személyek, s-Egyházi Rend-ek előt; az Udvar-háznál elől-beszélgetet; de, annak utánna, sokkal meg-jobbitott; és a' keresztyén léleknek, lelki szükségére ajánlot, s-ki-adott. CEGLEDI ISTVAN. Az Helvetica Confessio-t, tisztán valló Cassa-i Szent Gyülekezetben; a' Christus Evangeliumá-nak, méltatlan Sáfár-a. Patachini, Anno: *VraM IesVs ChrIstVs*, vedD hozzád az én Lelkemet! mert, *Io Istenem* vagy. (1669). 4r. 162 lap. — *Végül*: Sermo Panegyricus, authore et declamatore JOHANNE POSAHAZI. 8 sztlan lev.

Ezzel együtt egy kötetben jelentek meg s maradtak fön: a) SZÁNTAI POÓTS ISTVÁN és GÖRGEI PÁL hal. beszédei. S.-Patak. 1668. b) ESZÉKI ISTVÁN halotti magyar oratioja. S.-Patak. 1668.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pozsonyi ev. lyc. — Szebeni Bruckenthal-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. (cziml. hij.). — M.-vásárhelyi ref. coll. — Fáy-ktár Tibold-Darócson. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1094

S.-Patak. 1669.

Némethi Mihály. Igazság próbaköve.

Miután már 1669-ben megjelent Némethi Mihálynak «Igazság Próba kövének nyert peri» című munkája, melyet ő az általa kiadott «Igazság próbaköve» ellen irt kassai «Uj próbakö» czáfolatául adott ki, bizonyos, hogy Némethi ezen munkájának már 1669-ben meg kellett jelenni. Ma egy példánya sem ismeretes. BOD PÉTER, *M. Athenás* 190. l. s utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 49. l. ezen könyvet Kolosvár. 1672. 8r. említik. Ez a kiadás, mely ma hasonlóan ismeretlen, csak második kiadás lehet.

1095

S.-Patak. 1669.

Némethi Mihály. Igasság Próba kövének Nyert Peri. Melyben Ujjonnan a' Reformata Ecclesiának, a' Római Apostali Hiten fundált Ecclesiával való edgyessége erőssittetik-meg; s-a' Pá-pista Ecclesiának penig azzal való ellenkezése s-ujtsága,

most-is (s-az Gőnczi Chronicából is) meg-mutattatik; melyeknek Deliberatuma, a' szent Pál Igasság Probakőve ellen erigált Cassai Uj-Proba Kő-ellen ki-adattatik. NEMETHI MIHALY. Azon igaz Apostali Hiten épült Római Ecclesiának edgyik alázatos Tanítója által. Nyomtattatott M.DC.LXIX. 12r. 270 lap. — *Elül*: cziml, ajánló levél 9 sztlan lap; *végül*: errata 1 sztlan lap.

Ajánlva van Szuhai Mátyás Abauj vármegyei, és Pathai János Zemplén várm. assessornak. «Írám Gőnczön 1669. 2. Julii. Nemzetes Urainak alázatos Szolgája. Sz. NEMETHI MIHALY. G. S. M.» (gőnczi scholamester).

Az ajánlásból kitetszik, hogy Némethi Mihály ezt a munkát nyolcz nap alatt írta az általa úgy nevezett «Kassai uj próbakő» ellen, melyet egy névtelen (kassai jésuita) írt az ő «Igasság próbakőve» című munkája ellen, s melyet Gőnczön 1666. martius 13. kapott kezéhez.

A nyomdai kiállításból ítélve s.-pataki nyomtatvány.

M. n. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* — *Erd. Muz.* (cziml. hij.).

1096

S.-Patak. 1669.

Pósházi János. Igasság Istápjja. Avagy olly Catechismusi Tanítás. Mellyben a' Keresztyén Reformata Vallás bőven megmagyaráztatik, és az ellen tusakodó fortélyos Patvarkodások ellen (jelesben a' mellyeket a' nagy Kalauzos könyv helyelhellyel elő-állatot) óltalmaztatik: Mellyet az egyűgyű Keresztyéneknek magok lelki támogatására írott, és mostan leg-előszőr nyomtatásban ki-bocsátott POSAHÁZI JÁNOS. Saros-Patakon. Nyomtattatott Rosnyai János által. 1669-ben. 4r. I. könyv 735, II. könyv 720 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél, a k. olvasóhoz, lajstrom 6 sztlan lev.

Ajánlva van Bornemisza Annának, Erdélyország fejedelemszonyának. Az olvasóhoz intézett ajánlás kelt Sáros-Patakon 1669-ben Szent Mihály havának 24-dik napján.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Gy.-fejérvári Batthiányi-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (1 ép és 1 czimlaptalan péld.). — *S.-pataki ref. coll.* — *N.-váradai püsp.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Leleszi convent.* — *Jászói conv.* — *Miskolci ref. gymn.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (végül csonkán). — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (elül s végül csonkán). — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson. — *B. Radvánszky-ktár* Radványban. — *Lugossy Józsefnél* s más magánosoknál.

1097

S.-Patak. 1669.

Szokolyai István. Sérelmes Lelkeket gyógyító Balsamom, avagy Lelki próbákban nyavalygó embert vigasztalo könyvetske. Mellyet Belgiomi nyelvből Magyar nyelvre fordított SZOKOLYAI ISTVAN. Patakon, 1669. Eszt. 24r. 222 lap. — *Elül*: cziml. és jelmondat 2 sztlan lev.

Első kiadása: Leyden. 1648. — 3-dik kiadása: Kolozsvár. 1671.
M. n. Muz. — M. Akad. — S.-pataki ref. coll.

1098

S.-Patak. 1669.

Szokolyai István. A Szent Biblianak O Testamentomi Könyveiből egybe szedegettetett áhitatos Könyörgések. Mellyeket Belgiomi nyelvből, Magyar nyelvre fordított. SZOKOLYAI ISTVAN. Nyomtattat: 1669. Eszt. 24r. 339 lap. — *Elül*: cziml., előbeszéd 3 sztlan lev., *végül*: mut. tábla 4 sztlan lap.

Első kiadása: Leyden 1648. — 3. Kolozsvár. 1672.
A föntebbi szám alatt leirt munkával együtt jelent meg s együtt maradt fön.

1099

Kolozsvár. 1670.

Beniczky Péter. Magyar Rithmusok avagy Versek. Mellyeket irt Nemzetes BENYECZKI PETER Szentelt Vitéz, Első Része szép Isteni ditséreteket, és pœnitentia tartásra Indito énekeket foglal magában. Második közönséges Magyar példa beszédekét szép oktatással. Colosvarat. Nyomtatta Vereségyházi Szentyel Mihály. 1670. 24r. 257 lap. — *Elül*: cziml., a kegyes olvasóhoz («Nagy Szombatban 1664. esztendőben. Bartok István, Esztergomi Vicarius») 2 sztlan lev.

A n.-szombati 1664-iki eddig ismeretlen első kiadás utánnomata.
M. n. Muz. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1100

Kolozsvár. 1670.

Czeglédi István. Az Ur frigy szekrénye előtt. Dagon Le-dülese. Az az, Gorup Ferencz, Györi Nagy Prepost Miserül irt könyvecskéjének, olly meg-semmisítése; Ugy hogy: még a' több mostani Romai Catholicusok-is, gondolkodora vehetik e' könyben, költött Miséjeket, s' szánva tapogathatták annak meg-vagdalt sebeit, Mellyett-is egy felől. A' Tekéntetes s

Méltóságos nagy hirű Fejedelemnek; Nemes Erdély Országáé édes Attyának; Magyar-Ország némely Részeinek Urának; Székelyek Ispánnyanak; Istenes étettel meszsze Országokban tündöklő s' fénlő nagy Fejedelemnek; Tekéntetes Nagyságos s' Méltóságos Apafi Mihaly Uramnak, Mint Kegyelmes Urának alázatos szivel dedical, C. P. A. I. Colosvarat. Nyomtatott Veresegyhazi Szentyel Mihaly által. Anno 1670. 4r. 76 lap. — *Elül*: czimlap, örv. versek; készület; a kegyes olvasóhoz 21 sztlan levél.

Következik a könyv 2-dik része ily külön czimlappal:

A Frigy Szekrénye előt Dagon Le-dülese. Mellyet is más felől: A' Tekintetes, Nemzetes, és Vitézlő Farkas Fabian Uramnak; Putnok Veg-Hazanak Fű Kapitannyanak; S' az ő Felsége Németh-Tábora mellet lévő könyű Hadaknak, Fű Strása-Mesterének, s' Magyar Commisariusnak; a' Christus Reformata Ecclesiának, (*igy*) egygyik Nagy lelkű oszlopjának; nékem Istenes Fautor Uramnak dedicalom. En. C. P. A. I. Nyomtatott M.DC.LXX. 4r. 212 lap. — *Elül*: Cziml., ajánlás 3 sztlan lev.

Az első részben a k. olvasóhoz intézett 5 levélnyi elbeszélés, melynek czime: «Az Erdélyi Méltóságos Fejedelemnek, Apafi Mihalynak A' Fű Vezér Kópóli Amhet Passa, Néhai Ersek-Uj-vár alá szállott táborában valo hivattatásának, meneteinek, s' ot létének, és vissza jövetelének rövid le-írása; mely lött, 1663. esztendőben», az akkori eseményekre nézve becses forrás.

A második rész ajánlása alatt a szerző neve C. I. (Czeglédi István).

Irva van ez a munka Gorup Ferencz misérlő irt munkája ellen, melyet Czeglédi lapról lapra (1—96. l.) idéz és czáfol. Gorup ezen munkája egy példányban sem ismeretes, sőt könyvészeinknél s irodalomtörténetünkben sem találjuk említve.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 48. l. ezen munka két részét mint két külön könyvet írja le.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-vásárh. Teleki-ktár. — Gy.-fejérvári Batthiányi-ktár. — Kolozsvári ref. coll. (2 péld.) — Debreczeni ref. coll. (2 péld.) — S.-pataki ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — Pápai ref. coll. (1 ép és 1 csonka péld.) — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — N.-kőrösi ref. lyc. — Szászvárosi ref. gymn. — Kassai jogakad. — Sz.-keresztúri unitár. gymn. — Lugossy Józsefnél, Szilágyi Sándornál, stb.

Istennel valo magános Beszelgetes. Mellyet a' bűnein kesergő, s' azoktul meg-szabadulni kívánkozó sérelmes Lélek, minden helyben és időben gyakorolhat. A' mellyet irt édes hazája

szörnnyű változásán, s' hazájával egygyütt maga sorsán kesergő kegyes életű, N. ASZSZONY, várván Istennek atyai szabadítását. Colosvarat, Veres-egyhazi Sz. Mihály által 1670. 12r. A1—6 = $\frac{1}{2}$ iv = 6 sztlan lev.

Egyetlen példány a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában*.

1102

Kolozsvár. 1670.

Letenyei Pál. Az Szent Hitben való igaz oktatásnak szükségéről es modjáról. Egy oktatási hasznos beszédbe röviden foglalva LETENYEI PÁL által. Nyomt. Kolosváron. 1670. 8r. 28 lap.

Igy adja e könyv czimét GRÓF KEMÉNY JÓZSEF, *Lexicon Erudit. Hung. cz. kéziratában* (Letenyei név alatt), kinek följegyzése szerint ezen könyv 1811-ben megvolt gr. Bethlen Farkas ktárában. Ma egy példányt sem ismerünk.

1103

Kolozsvár. 1670.

Nánási L. István. Szű Titka. Az az: Az ember szivének természet szerént valo romlottóságából, és annak követéséből származott ezer csalárdságinak ki-nyilatkoztatása és orvoslása. Mellyet, Az ő sziveket Istennek tisztán, szeplőtelenül készíteni, minden, dolgokban igazán, csalárdság nélkül jární és idvezűlni akaro keresztyén embereknek nagyob éppűlésekre; és az szű gonosságában meg-rothadt, de meg-gyogyulando, térendő bűnösöknek Isten kegyelme által orvoslásokra, egy nevezetes Anglus Authornak erről valo Discursusának, és mint egy Practicus Commentariusának (in loc. Jer. 17. v. 9.) rendi szerént, prédikatio formára rendelt és ki-adott: annak részeit punctumit, bizonyos Szent Irásbéli helyekre szabván és alkalmaztatván: sokkal, közel meg-annyival sok helyyeken interpolált, ujjitgatot, világositot és öregbitet az Ur Jésus Christusnak leg méltatlanb, alkalmatlanb, eggyűgyű szolgálja. NANASI L. ISTVAN. A' Nagy-Bányai Keresztyéni Reformata sz. Gyűlekezetben edgyik méltatlan lelki-tanito. Colosvarat. Ki-nyomtattatott Nagy-Bánya Nemes Királyi Városának költ-ségével. Veres-egyhazi Szentyel Mihaly által. 1670. eszten-dőben. 4r. 767 lap. — *Elűl:* cziml., ajánlás (N.-Bánya város tanácsához), az olvasóhoz, üdvözlő versek, I. II. Mutató tábla

20, *végül*: III-dik mut. tábla és Fogymozások megjobbitása
7 sztlan lev.

Az előszóban olvassuk: «Ez fő részént Anglus Author DANIEL DIKE munkája ugyan Angliai nyelven». — «Nem tudom pedig hogy másunnan egész prédikációt helyhez tettem volna ide, hanem a GOODVIN THAMÁSÉT, ki is Anglus volt.»

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kassai püsp.* — *N.-váradai püsp.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Zilahi ref. gymn.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (utolsó 4 lev. hij.) — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Háromszéki Cserey-Muz.* — *Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten, stb.*

1104 **Kolozsvár. 1670.**

Váradai Belényesi Ferencz. Isten eleibe fel bocsátandó Lelki Áldozatok, az az: Könyörgések és Hálaadások. Kolosvár. 1670. 8r.

Emliti BOD, *Athenás* 321. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház.* 48. l.

1105 **Lőcse. 1670.**

Kalendariom (Uj és O), E' Christus Urunk születése után való 1670. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országgra, és egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott NEUBARTH CHRISTOPH. Theologus és Astrologus: Lőtsén, Brevér Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1106 **Lőcse. 1670.**

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak, és Prophetának Száz ötven Soltari; A' Franciai noták szerint Magyar versekre fordítottak MOLNÁR ALBERT által. Nyomtatott Brevér Samuel által. Anno 1670. 12r. 348 lap. — *Végül*: mut. tábla és imádságok 6 sztlan lev.

M. n. Muz.

1107 **Nagy-Szombat. 1670.**

Kalendariom. Kristvs Vrunk születése Után való M.DC.LXX. Esztendőre, Mellyet a' Nemes, és Királyi Nagy-Szombat Városának és más közalvaló helyeknek Meridianumiára. A' tudos, és nevezetes Astronomusnak ARGOLVS ANDRASnak Calculatioia szerint, az Nagy szombati Academiában lévő Astro-

phylus nagy szorgalmatossággal el rendelt. Nyomtattatott, Nagy-Szombatban Byller Máthé. 1670. 8r. A—F = 6 iv = 48 sztlan lev.

M. n. Muz.

1108 **Lorétom (Sopron vm.) 1670.**

Sztankovics János. Rövid és Somma-szerent-valo bizonyítása a' Lutherista és Calvinista Purgatoriumának. Szedegettetet es irattatott A' Iesus Tarsasagabol-valo Lelki Tanito STANKOVICS IANOS által. Nyomtattatott Lauretumban, David Krausz Könyunyom-tató által 1670. Esztendőben. 8r. 64 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 2 sztlan levél.

Ajánlva van gr. Nádasdi Ferencz országbírónak.

Betüi egyeznek a n.-szombati nyomda betüivel.

M. Akad. — Pesti ref. coll.

1109 — — 1670.

Gorup Ferencz. Miséről irt könyvecske.

Ezen könyv ellen irta Czeglédi István «Dágon ledülése» czimű s Kolozsvártt 1670-ben nyomtatott munkáját. — Ma csak a Czeglédi idézetei után ismerjük.

1110 **Kassa. 1671.**

(**Bársony György**). Magyar Ország Tűkőre, kiben tekintvén Meg-ismérje magát, Mitsodás vólt hajdan? Mitsodás most? Es hoñét vótte a' Keresztyén Országát, és Királyit? honnét az Angyali Koronáját? Cassan. 1671. 12r. 6 sztlan lev.

A II. Sylvester pápa által Sz. István királynak 1000-ben adott bulla fordítása, a következő czimmel: «Diploma, avagy, Második Sylvester Romai Pápa Pecsétes Levele, Első Magyar Országi szent István Királyhoz; mellynek az Első Originalis Exemplárja az Magyar-Országi szent Korona mellet tartatik.» — Fordítója s kiadója BÁRSONY GYÖRGY szepesi prépost s nagy-váradí czimzetes püspök; mint kitetszik a példányunk elébe tett ezen régi jegyzetből: «Püspök Bársony György csábitó munkája s írása im ez.»

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kősz.* 237. l. tévedve sorozza ezt a nyomtatványt a mult században megjelent azon könyvek közé, melyek nyomtatási helyét és idejét nem ismerte.

Egyetlen péld. az *erd. Muzeumban*.

1111 **Kassa. 1671.**

Credo in Deum. Hiszek egy Istenben, avagy, Keresztyeni Tudomanyának Első Része a' Hitről, es a' tizenkét Agazatiról. Mellyet Deákül irt Jesus Társaságából-VALÓ P. WITFELT PE-

TER: Most pedig az Méltóságos Egri Püspök Szegedi Ferencz Urunk ő Nagysága akarattjából és költségéből, Magyarra fordított: Csak ebből is, minden Hitbéli versengéseknek eléendő meg-fejtése lévén. Cassan: M.DC.LXXI. 12r. 236 lap. — *Elül*: cziml., és lajstrom 6 sztlan levél. Ez után következik új czimlap: (Keresztyéni Tudomány..... Nyomtatott Cassan).

Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Szepesi káptalan. — Pozsonyi r. cath. gymn.

1112

Kolozsvár. 1671.

Catechismus (Keresztyén), az az: A' Keresztyéni Hitnek ágazatira való rövid tanítás, kérdések és feleletek által. Melly mostan ujjobban, meg-jobbitva, s' öregbitve kibocsátott. Ez *hetedik* ilyen formán való nyomtatás mivel öregbült, lásd-meg az Olvasóhoz való Elöl-járol beszédnek a vége felé. Colosvarat, Nyomtatott Veres-egyházi Sz. Mihály által c10. 10c. LXXI. 8r. 234 (hibásan 334) lap. — *Elül*: cziml. s az olvasóhoz 3 sztlan lev.

5-dik kiad. S.-Patak. 1667. — 6-dik kiad. Lőcse. 1669.

Kolozsvári ref. coll.

1113

Kolozsvár. 1671.

Compilatæ Constitutiones Regni Transylvaniae et Partium Hungariae Eadem Annexarum. Ex Articulis ab Anno Millesimo Sexcentesimo Quinquagesimo Quarto, ad præsentem hucusque Millesimum Sexcentesimum Sexagesimum Nonum conclusis excerptæ. Claudiopoli. Apud Michaellem Szentyel Veres-egyházi. c10 10c LXXI. 2r. 100 lap. — *Elül*: præfatio 3, *végül*: lajstrom 5 sztlan lev.

A czimlapon, præfatió és conclusió kívül a szöveg egészen magyar.

Első kiadása: Kolozsvár. 1669.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-kvár. — M.-vásárhelyi ref. coll. — M.-vásárhelyi minor. zárda. — Szebenben a Natur-hist. Verein kvárában. — N.-enyedi ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. (cziml. hij.). — Gr. Toldalagi Victornál Koronkán. — Gyömrőn a gr. Teleki-kvárban (cziml. és utolsó lev. hij.). — V. Nagy Jánosnál Kolozsvártt.

1114

Kolozsvár. 1671.

Kalendariom (Uj és O). E' Christus Urunk születése után való 1671. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országra, és

egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott NEUBART CHRISTOPH, Theologus és Astrologus. Colosvarat, Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E = 5 iv = 40 szatlan lev.

Erd. Muzseumban (közben 4 levele kivágva).

1115

Kolozsvár. 1671.

Komáromi Csapkés György. Papistasag Ujsaga, az az, Olly munka, mellyben a' Pápistaságnak, mind tudományának mellyet vall; mind egyházi rendeinek mellyekhez halgat; mind ceremoniáinak, szokásinak, s' rend tartásinak, mellyeket gyakorol, igaz régiségtől üres, minapi ujsága, az magok irásiból, tanubizonságiból és Authoriból, meg-mutogattatik világossan. COMAROMI C. GYÖRGY S. I. M. D. E. D. P. által. Colosvarat, Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 8r. 508 lap. — *Elül:* cziml., ajánló levél, előljáró beszéd, lajstrom és örv. versek 20 szatlan levél; *végül:* nyomt. hibák 1 szatlan lap.

Ajánlva van Bornemisza Annának Apafi Mihály fejedelem nejének. «Debreczenben M.DC.LXX. esztendőben, Karácson szomorú estin». — Az előljáró beszéd kelt Debreczenben 1667. sz. Jakab hava 29-dikén, s éppen ezen kelet után teszi hibásan e könyvet SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 46. l. Kolozsvár. 1667-re. — Az örv. versek legutolsója alatt ez áll: «Enyeden 1671. Johannes Nadányi»; miből kitűnik, hogy e könyv nem 1670-ben jelent meg, mint SÁNDOR I. *M. könyvesház* 48. l. írja, hanem 1671-ben. — Kétségtelenné teszi ezt magának Komáromi Cs. Györgynek saját munkáiról irt latin catalogusa is, melyben e könyv így van említve, Novitas Papismi. Imp. Claudiopoli. 1671. Lásd. *Századok* 1873. 139. l.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (3 péld.). — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *Egri érs. lyc.* — *Kassai jogakad.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól). — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson, Nagy István, Lugossy József s más magánosok könyvtáiraiban.

1116

Kolozsvár. 1671.

Páriz Imre (Pápai). Keskeny Ut, Mellyet Az Embernek elméjébe útközű csuda gondolatoknak akadékiából, háború elmélkedéseknek kőveiből, és sok-féle kételkedéseknek sűrűjéből, a' mennyire lehetet, ki-irtott; PÁPAI PARIZ IMRE. Mely mostan negyedszer lelkek idvességét keresű hiveknek kedvekért ki-bocsattatott. Matth. 7. v. 14. Szoros kapu és keskeny út, melly viszen az életre, és kevesek kik meg-talállyák azt. Colosvarat, Nyomtatt. Veres-egyházi Mihály által Anno c10 10c LXXI. 12r. 240 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 4 lev.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

30

Ajánlja Losonczi Bánfi Dénesnek a typographus.

Ez a munka terjed 240 lapra = A—K ivre. Következik utána az L iven, külön czimlappal: Szent Dávidnak hét poenitentia-tarto Soltári. Kolozsvár. 1671. 12r.

Első kiadása: Utrecht 1647. — 2. Gy.-Fejérvár. 1657. — 3. S.-Patak. 1669. — 5. Lőcse. 1689.

M. n. Muz. — *M.-v. Teleki-ktár.* — *S.-pataki ref. coll.*

1117

Kolozsvár. 1671.

Szent Davidnak Het Poenitentia-tartó Soltari. Meg ne emlékezzél Uram vetkeinkről, sem a' mi Atyánk vétkeiről, és boszszút ne állj rajtunk, bűneinkért. Colosvarat, Nyomtatta Veres-egyházi Mihály 1671. 12r. L—M₂ = 14 sztlan lev.

Pápai Páriz Imre Keskeny Utjával Kolosvár 1671. együtt nyomtatva, de külön czimlappal jelent meg.

Példányai mint a főntebbi szám alatt.

1118

Kolozsvár. 1671.

Szokolyai István. Sérelmes lelkeket gyógyító balsamom. Kolosvár. 1671. 12r.

Első kiadása: Leyden. 1648. — 2. S.-Patak. 1669.

SÁNDOR ISTVÁN *M. kház* 247. l. hibásan teszi Kolozsvár 1670-re. Ezen 1671-diki kolozsvári kiadás 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei között.

1119

Lőcse. 1671.

Kalendarium (Uj és O), E' Christus Urunk születése után való 1671. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országra, és egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott NEUBARTH CHRISTOPH Theologus és Astrologus. Lőtsén, Brevér Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1120

Nagy-Szombat. 1671.

Ágoston Péter. Szivek Kincse. Avagy Christus Urunk Szenvedésin, és Halálán, fohászokó Könyvecske. Mellyet Szerzett a' Jesuiták szerzetiben lévő AGOSTON PETER Nyomtattott N. Szombatban Gurub Ferencz, Novai Püspök ő Nāga költségével. Anno 1671. 12r. A—M₅ = 131 sztlan lev. (az A iv kivételesen 6 levél lévén).

Ajánlva «T. és N. Fraknoi Groff Eszterhazi Laszlocska Ratholthi Praepostnak, gr. E. Pál fiacskájának».

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1121

Nagy-Szombat. 1671.

Kalendariom. E' Christus Vrunck születése után valò M.DC.LXXI. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országra, és egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott. NEUBARTH CHRISTOPH, Theologus és Astrologus. Nyomttatta. Nagy-Szombatban Byller Máthé. 1671. 8r. A—E₄ = 4^{1/2}, iv = 36 sztlan lev.

M. n. Muz.

1122

Nagy-Szombat. 1671.

Libanvson termő cedrus-fának veleie. Az-Az A Tűres-szenvedes paizának Sz. Ferencz szerzetéből, Tisztelendő P. F. CORENUS IAKAB, Minorita atal iratott Kőnyvéből, Nagyságos MEGYERI SIGMOND által egybe szedetett, es Deák nyelvē ki nyomtattatott Sententiáknak Summája. Egy Tűrés szenvedés szerető lélek által Magyar versekben Azon Jonak követői eleiben adatott. (*Fametszet: egy számár, hátán paizszal, melyen e 'szavak állanak: Tűry es tartoztasd magad.*) Nyomttatta Nagy-Szombatban az Acad: bőtüvel, Byller Máthé 1671. 4r. A—Aa₃ = 23^{3/4}, iv = 95 sztlan levél.

Pesti ref. coll. (czimlevele rongálva). — *Szepes-váraljai seminarium.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.*

1123

Pozsony. 1671.

Külömböző Vallasoknak egy Idvőséges Hitben, a' Szent Irás szerént, Meg-Eggyezése. Tekéntetes és Nagyságos, Nemes, Nemzetes és Vitézljő rendű Magyar-országban lévő Statusoknak etc. bé-mutatott. Ugyan azon Eggyességet kéváo Egy Lelki Vitezljő által; Apostol. I. Cor. I. v. 10. Kérlek titeket Atyámfiái, a mi Urunk Jesus Christusnak neve-ért: hogy azon-egyed mondgyátok minnyájan, és ne legyenek ti-köztetek szakadások. Legyetek pedig tőkélletesek azon értelemben, és azon itületben: Posonban, Gründer Gottfried által. 1671. 8r. A—C és *elül* 4 lev. = 3^{1/2}, iv = 28 sztlan lev. (az utolsó levél üres).

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

Pozsony. 1671.

S. Patak. Péter. Bizonyos Okok, mellyek erejétül viseltetvén sok... mind ennek előtte, mind e' napokban-is az Uj... Töréből ki-feslet. Es az Romai Ecclesianak kebe... szallot. 1. Petr. 3. v. 15. Készek mindenkor az elég... tetekre mindennek, valaki Okot kérd tölletek arrúl a' Remén... ségrül melly bénnetek vagyon. Posonban Gründer Gottfried által. M.DC.LXXI. 8r. A—D7 = 31 sztlan levél. — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlja a jésuiták pozsonyi collegiuma Szelepcsényi György esztergomi érseknek, ki e kiadás költségét fedezte.

Első kiadása: Pozsony. 1631. — 2. Bécs. 1632.

M. n. Muz.

1125

S.-Patak. 1671.

(Pathai István). Amaz het fejű es tiz szarvu fene Bestian üő Barsonynyal s' Draga kővekkel fel-ruháztatott parázna Babilonnak, melly az ő tisztátalan paráznaságának, arany pohárba töltött részegítő utálatosságával meg-részegétette ez földnek lakozoit, mezitelenségének tüköre. Nahum. 3. v. 5. Ezt mondgya az Seregeknek Ura Istene. Im én az te orczádra fordétom-fel a' te ruhádnak kebelét, és meg-mutatom a' pogányoknak a' te mezitelenségedet, és sok országoknak a' te éktelenségedet. Anno. 1671. 12r. 158 szttlan levél. — A—Cc2 = 25 iv és 2 levél (minden ivjegy 6 levél, kivéve az A ivet, mely 12 levélből áll).

Első kiadása: H. és év n. (Pápa. 1626.)

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 49. l. a szerző neve s a nyomtatási hely nélkül helyesen veszi föl: de abban téved, midőn alább 247. l. ugyanezen könyvet 1671-re •Diafanés és Scotodulos beszélgetései• czim alatt mint külön munkát említi. Ez a könyv ugyanis, mint már BOD PÉTER, *M. Athenás* 195. l. megjegyezte, Diaphanes és Scotodulos közötti párbeszéd alakjában van írva.

Több azonkori s.-pataki nyomtatványnyal történt összehasonlítás után bizonyos, hogy S.-Patakon Rosnyai János betüivel volt nyomtatva.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *M.-zásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Zilahi ref. gymn.* (cziml. híj.) — *Enyedí ref. coll.* (elején kézirattal pótolva). — *Lugossy Főzsefnél.*

1126

(Debreczen). 1672.

A Debreceni Scholának estveli könyörgése. 8r. 4 sztlan levél.

Czimplapja nincs; az első levél első lapja üres, második lapján szent írásbeli helyek állanak s ezek alatt: „I. D. I. S. D. C. P. 1.6.72. die 15. Octob.”; ezután jő a 2-dik levél elején a közlött czim.

Ujabb kiadása: Debreczen. 1682.

Debreczeni ref. coll. (Örvendi Molnár Ferencz, Lelki tárház. Debreczen. 1666. után kötve).

1127

Kassa. 1672.

Sámbár Mátyás. Három Idvösséges Kérdés: Most harmadszor meg-jobbítva ki-bocsáttatott, a' Sz. Mise Aldoatról-való tellyes tudománnyal edgyütt: Az Méltóságos Egri Püspök Szegedi Ferentz Urunk ő Nga kegyes akarattyából és bőkezű adományából, az Magyarság Lelki épületire. Cassan, M.DC.LXXII. 12r. 144 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Szegedi Ferentz egri püspöknek), lajstrom 6 sztlan lev.

Első kiadás: N.-Szombat. 1661. — 2-dik kiad. ismeretlen. — 4. N.-Szombat. 1690.

Pesti egyetem. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1128

Kolozsvár. 1672.

Köleséri Sámuel. Szem gyönyörűségének mertekletes Siratasa, avagy Olly Halotti rövid Elmélkedés, Mellyet A jó emlékezetű, Istenes életű és szelid erkölcsű, nehaj nemzetes Kalmar Kata aszszonynak; Kegyes és tisztességes étellel fénlő Nemes Boros Jenei Istvan Deak Uramnak, Szeme s szive Gyönyörűségének, Iffiuságának tiszta életű kedves Feleségének szomoru temetésekor prédikállott, a Debreczeni Nagy-Temetőben. Mostan pedig, azon szerelmes, igen meg-keseredett Férje kérésére, Maga s más hasonló keserűségben lévő Feleinek, oktatására, s vigasztalására, szem eleiben adott, KÖLESERI SAMUEL, C. J. Evangeliomának, edgyik méltatlan Sáfára, a Debreczeni Keresztyén Gyülekezetben. 1. Cor. 7. v. 30. A kik sirnak (ugy sirjanak) mint-ha nem sirnának. Colosvarat, Nyomtattatott, Veres-egyhazi Szentyel Mihaly által, a Szentek üldöztetésének 1672-dik Esztendejében. 4r. A—B iv = 8 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél (Borosjenei István Deáknak); kezdő beszéd 4 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Pesti ref. coll.*

1129

Kolozsvár. 1672.

Marosi István. Füge Fiszek, Mellyben öt Tojasok Vannak. Az az: Öt-féle dolgokban tébolygó elménec utban igazítása. Apoc. 3. vers. 15. Tudom à te dolgaidat, hogy te sem hideg nem vagy, sem hév. MAROSI ISTVAN, Szilágy-Horváti Prædicátor által. Colosvarat, Nyomtatta Veres-egyházi Mihály Anno cIo. Ioc. LXXII. 12r. 46 lap.

Egyetlen példány az *erd. Muzeumban* (gr. Teleki Domokos geryeszegi könyvtárából).

1130

Kolozsvár. 1672.

Meny-ország Kinyittatott Edgyetlen-edgy Szoros Kapuja, Mellyen A' sok hivatalosok közzül kevesen mennek-bé, az örök életre. avagy A' sok-féle Vallásoknak világos Proba Köve: A' mellyen minden Pápista, Lutheranus, Ariánus, Calvinista, Arminianus, Religiojának igaz, avagy meg-csaló szép szines és hibás voltát, olly tökéletesen meg-láthattya, mint ha azt a' régen Istenben boldogult Proféták, Apostolok és Evangelisták Sz. Lélekkal szólló szájokból élő-nyelven tulajdon füleivel hallaná. Most ujjonnan az edgyűgyűekért kibocsáttatott. Kolosvaratt. Veres Egy-Házi Mihaly által. Anno M.DC.LXXII. 12r. 11 sztlan lev.

Az egész könyvecske csak a különböző dogmákra vonatkozó szent írásbeli helyek megjegyzéséből áll.

Régibb kiadása: Várad. 1656.

M.-v. *Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson (czi ml. kézirattal pótolva). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1131

Kolozsvár. 1672.

Némethi Mihály. Igazság próbaköve. Kolozsvár. 1672. 8r.

Ezt a kiadást említi BOD PÉTER, *M. Athenás* 190. l. és utánna SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 49. l. Hogy azonban az első kiadásnak már 1669-ben meg kellett jelenni, lásd föntebb (S.-Patak). 1669. — Ma sem az első, sem ezen második kiadás egy példányát sem ismerjük.

1132

Kolozsvár. 1672.

Némethi Mihály. Igazság próbakövének nyert pere. Kolozsvár. 1672. 12r.

Hely és év. n. említi BOD, *M. Athenás* 190. l.; Kolozsvárt 1672. 12r. megjelentnek írja SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 49. l. — Első kiadását lásd H. n. (S.-Patak). 1669.

1133

Kolozsvár. 1672.

Nógrádi Mátyás. Idvősség Kapuja, Sőt, A' meny-oroszag csalahatatlan uta; Mellyen járt, bűneiből igazán meg-tért Isai fia, David Kiraly: Mellyet ez-előtt Angliai Nyelven ki-bocsátott, rész-szerint, HILDERSAM Londinumban, Isten népének, és à térendő bűnösök idvességére: Mostan pedig Magyar Nyelvre fordított, és az egész ötven-edgyedik Soltárt, őszve-szededetvén, az üldözés alatt nyögő, Magyar Ecclesiák vigasztalására, és hitek álhatatos erőssítésére, ki-bocsátott, NOGRADI MATYAS. Colosvarat, Nyomtattatott Veres-egyhazi Szentyel Mihaly által. M.DC.LXXII. 4r. 1440 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 12, *végül*: mutató tábla 8 szltan lev.

Ajánlva van Apafi Mihály erd. fejedelemnek prózában, s külön külön magyar versekben Bornemisza Anna fejedelemasszonynak, Bethlen Jánosnak, Teleki Mihálynak, Tofacus Mihálynak, a három debreczeni papnak, Belényesi Ferencznek, Keresztes Andrásnak, Debreczen és Kolozsvár városának.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Debreczeni r. cath. gymn.* — *Megvált Nagy István ktárában* is.

1134

Kolozsvár. 1672.

(Nyéki Vörös Mátyás). Az földi reszeg szerencsenek, alhatatlan lakodalmában tombolok jora intő Csengetyűje Melly az világ csalardsagat az ember negy utolso dolgainak zengesevel Kinek-kinek eleibe adgya. Kolosvaratt Nyomtattatott 1672. esztendőben. 4r. 32 lap.

Régibb kiadásai: Pozsony. 1636. és Pozsony. 1644.

Egyetlen példány *Koncz József tanárnál* Maros-Vásárhelyt.

1135

Kolozsvár. 1672.

Szokolyai István. A' Szent Biblianak ő Testámentomi Könyveiből edgybe szedegettetett Ahitatos Könyörgések. Mellyeket Belgiomi nyelvből, Magyar nyelvre fordított SZOKOLYAI ISTVAN. Colosvarat Nyomt: Szentyel Mihaly által. 1672. 16r.

Első kiadása: Leyden. 1648. — 2. S.-Patak. 1669.

Egyetlen csonka példánya, mely a 152. lap után szakad meg, megvan a *m. n. Muzeumban*. — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1136

Kolozsvár. 1672.

Zilahi János (Idős). Az Igaz Vallásnak Vilagos Tüköre. Mellyben Az Cálvinista Vallásnak tökéletes tiszta igassága, és igaz fundamentomos régisége, minden jó lelki-isméretű embereknek szemek eleiben tétettetik. Mellyet mind a' Szent Írásból rendesen, s' mind a' Páterek értelméből bőségesen, s' mind a' Szem-látomásból tapasztalható-képpen mutat, és czáfolhatatlanul bizonyít **IDŐS ZILAHÍ JANOS**, Sibai Ecclesiának egygyűgű Lelki-Pásztora, és a' Szilágyságban lévő Lelki-Tanítóknak méltatlan Seniora. Colosvarat, Nyomtattatott Veres-egy-házi Sz. Mihály által. Anno cD. Ioc. LXXII. 8r. 135 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz, versek 16 sztlan lev.; *végül*: Ének a Sz. Háromsághoz 8 sztlan lap.

Ajánlva van a szent háromság egy örök Istennek.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesháza* 50. l. helyesen írja le; de főntebb 24. l. tévedve teszi Kolozsvár. 1626-ra is.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* (cziml. hij.). — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *Lugossy Főzsefnél* Debreczenben.

1137

Lőcse. 1672.

(Cato). Libellvs Elegantissimus, Qui inscribitur Cato, de præceptis vitæ Communis. Az az: Igen Szep Könyvetske, Mely neveztetik Catonak: ki tanít ez közönséges életben kinek-kinek életit és erköltsét, hogy-hogy kellyen eszessen szabni és hordozni. Leutschovia, Typis Samuelis Brewer, 1672. 8r. A—C7 = 23 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.*

1138

Lőcse. 1672.

Kalendarium (Uj és O), E' Christus születése után való félelmes Bissextilis 1672. eszt: Mellyet most-is Magyar és Erdély Országgra, és egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott **NEUBARTH CHRISTOPH**, Theologus és Astrologus. Lőtsén, Brevér Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1139

Lőcse. 1672.

Lelki Viragos Kert. Az Mennyei Udvar Tiszteletiről, Mellyet A' Kertben Halálra-vált, és a' Kereszt-fán meg-hólt Ur Jesvs Titulussa alatt virágzó Gyöngyösi Congregatio, az üdvösséges Halált szomjuzó Hiveknek ki nyittatott. Hogy Ezt gyakorolván, s' ebben múlatozván, ki-ki a' szent Halálra, és az örökkén-való bóldog fel-támadásra, magát tehesse érdemessé. Boldogok az Halottak, kik az Urban hálnak-meg. Apoc. 14. Lőtsen, Samuel Brewer által, M.DC.LXXII. 8r. 405 lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd, kalendarium 12 szatlan lev., *végül:* tábla 3 szatlan lap.

Egyetlen példány a *kolozsvári ref. coll. ktárában.*

1140

Nagy-Szombat. 1672.

Ágoston Péter. Mirra-szedő Szarandok, Avagy Christus Vrunk hét helyt lőtt Kinnyait, és halálát beszéllő könyvecske, Mellyet Szerzett a' Jesus Társaságában lévő P. AGOSTON PETER. Nyomtattatott Nagy-Szombatban. 1672. 12r. 394 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 11 szatlan lev.

Ajánlva van Szegedi Ferencz egri püspöknek.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Debreczeni ref. coll. — Debreczeni r. cath. gymn.

1141

Nagy-Szombat. 1672.

Énekes könyv. (Szelepcsényi György esztergami érsek rendeletére.) Nagy-Szombat. 1672. 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 50. l. és TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 302. l.

1142

Rhenopolis (álnév). 1672.

Összerontása annak a Czigány Tükörnek. Rhenopolis 1672

Megvolt a *debreczeni ref. coll. ktárában*, de onnan 1840 körül elveszett, mint az elveszettek töredékes jegyzékéből bizonyos. (Lugossy József közleménye szerint.) Igen hihetőleg Zilahi Jánosnak Kolozsvártt 1672-ben megjelent «Az igaz vallásnak világos tüköre» czimű munkája ellen volt írva.

1143

Zsolna. 1672.

Kalendarium, Ez igen rettenetes bissextilis. Christus Vrunk születése után való M.DC.LXXII. esztendőre Mellyet most-is Magyar és Erdély Országra, és egyéb szomszéd helyekre

alkalmaztatott. Neubarth Christoph Theologus és Astrologus. Solnan Nyomtatta Dadán Janos által. 8r. A—E₄ = 4^{1/2} iv = 36 sztan lev.

M. Akad.

1144

Debreczen. 1673.

Köleséri Sámuel. Arany Alma Avagy alkalmas idöben mondott ige. Az az, olly xxx. Predikatiok, Mellyeket nagyobb részre szomoru (ritkán örvendetes) alkalmatosságokkal, a' Debreceni, sok tereh alatt Pálma fa modgyára, Egh felé nevededő K. Gyülekezetnek s' az ott nyomorgo Számkivetettek Seregének, oktatására, vigasztalására s' hitekben valo erőssittetésekre, predikállott; Mostan pedig, azon Isten Nepe s' egyebek lelki hasznáért, ki-bocsátott. **KÖLESERI SAMUEL,** C. J. Evangeliomának edgyűgyű Sáfára a' D. K. G. Peld. 25. 11. Mint az arany alma az ezüst rostélyokban, olyan az alkalmatossan mondott ige. Debreczenben Nyomtattott Karancsi György által. MDCLXXIII. Esztendőben. 8r. 250 (hibásan 150) lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (a debreczeni gyülekezetnek), a kegyes olv., lajstrom 10 sztan lev.; *végül:* errata 1 sztan lap.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.) — S.-pataki ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Fáy-ktár Tibold-Darócson (elül 6, végül 10 lev. hij.). — Lugossy Józsefnél. — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten (elül 10 lev. hij.).

1145

Kassa. 1673.

Tyukodi György. Halotti beszéd Sennyei Erzsébet, Károlyi László hitvese fölött. Kassa. 1673.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 50. l.

1146

Kolozsvár. 1673.

Joh. Amos Comenii Janua lingvae latinae reserata aurea Sive Seminarium Lingvae Latinae et Scientiarum omnium. Hoc est, Compendiosa Latinam et aliam quamlibet Lingvam, unà cum Scientiarum et artium fundamentis, perdiscendi Methodus, sub Titulis centum, Periodis mille comprehensa.

Et In usum Scholæ Varadiensis, juxta Belgarum editionem postremam, accuratum et auctam, *in Hungaricam Linguam translata*, Per STEPHANUM BENIAMIN SZILAGYI ejusdem Scholæ Rectorem. Aestimat ut sapiens pretio, non pondere gemmas: Utilitate probat sic quoque mentis opus. Claudiopoli. Apud Michaëlem Verese gyházi. 1673. 8r. 220 lap. — *Elül*: cziml., institutio didactica, ad auctorem G. V. S. S. Th. D. 8, *végül*: Indexek 6 sztlan levél.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll.

1147

Kolozsvár. 1673.

Ilosvai Péter. Az hires neves Tholdi Miklosnak jeles cselekedetiről es bajnaksagarul való Historia. Irattatott ILLOSVAI PETER által. Kolosvaratt Anno M.DC.LXXIII. 4r. A—B2 = 1¹/₂, iv = 6 sztlan levél.

Régibb kiadásai: Debreczen 1574. és Lócse 1629.

Egyetlen példánya, melyben az utolsó levél legnagyobb része le van szakadva, *Koncz József tanárnál* Maros-Vásárhelyt.

1148

Kolozsvár. 1673.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után való 1673. Mellyet Magyar és Erdély Országra, és egyéb szomszéd helyekre alkalmaztatott. NEUBART CHRISTOPH által. Ez nyomtatás, más nyomtatásoknál valamivel bővebb és értelmesb. Colosvarat. Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1149

Kolozsvár. 1673.

Némethi Mihály. Mennyei Tárház Kultsa, ávagy: Olly idveséges egy ügyő elmékhez alkalmaztatott Imádságok: mellyekkel minden rendben, karban, nyomoruságban lévő egy ügyű emberek, az Istē kegyelmes Tárházábā bé-mehetnek. Mellyet szedett a' sz. Irás szavaiból, NEMETHI MIHALY A' Colos. Ref. Eccl. edgyik Tanitoja. Colosváratt, Szentyel Mihály által 1673. 12r. 212 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 5, *végül*: mut. tábla 1 sztlan lev.

Ajánlva van Sóvári Soos György, Sáros, Zemplén és Ung vármegyei fő-assenornak, a bujdosó magyarok egyikének. «Iráam Kolozsvárban 25. Aug. A. 1673.»

Az ajánlásból kitétszik, hogy e munka egy részét kiűzöttetése előtt (1671) Gönczön, nagyobb részét Debreczenben írta, s Kolozsvárt készítette sajtó alá.

Ez az első kiadás. — 2. Kolozsvár. 1676. — 3. Lőcse. 1679. — 4. Kolozsvár. 1681. — 5. Debreczen 1685. — 6. Debreczen. 1703. — 7. Lőcse. 1706. — 8. Bártfa. 1708.

S.-pataki ref. coll. (Pósházi János, Sibelius Gáspár imádsági. Kolozsvár. 1673. után kötve).

1150

Kolozsvár. 1673.

Szathmár-Némethi Mihály. Az örökke valo Egy Isteni állapotban lévő Három Személyeknek Mutato Tüköre Mellyből Világossan meg-láthattyák az Evangelicusok, az Egy Isteni állapotban lévő Három Személyek felől való Vallásoknak igasságát; és ezzel ellenkező Ariánusok, Sociniánusok, és Unitáriusok, vélekedéseknek, veszedelmes vóltát. Meg mutatván mint kellyen ezeknek ellen-vetésére felelni. Mellyet Irt Sz. NEMETHI MIHALY, Ez előtt Gönczi; Mostan az Kolozvári Orth. Eccl. edgyik Tanítója; de a' Jésus Christus üldöztetésének Társa. Kolosvaratt, Nyomtatta V. Szentyel Mihaly 1673. esztendőben 12r. 111 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Apafi Mihálynak és Bornemisza Annának) 4 sztlan lev; *végül*: mut. tábla 1 sztlan lap.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 49. l. tévedve teszi Kolozsvár. 1672-re.

M. n. muz. — *Erd. Muz.* — *Lugossy Józsefnél* (csonkán, 5—94 lap). — Megvolt 1849-ig a nagy-enyedi ref. coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1151

Kolozsvár. 1673.

Pósházi János. Sibelius Gasparnak Szent Irásbol szedegetett, és külömb külömb-féle alkalmatosságokra rendeltetett könyörgő és hálá-adó Imadsagi: Mellyeket, Deák nyelvből, a' Magyar Keresztyéneknek hasznokra Magyar nyelvre fordított. POSHAZI JANOS. A' Szentek mostani szenvedésének edgyik társa. Colosvaratt. Veresegyhazi Mihaly által, 1673. esztend: 12r. 284 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél 5 sztlan lev.; *végül*: mut. tábla 2 sztlan lev.

Ajánlva van a magyar- és erdélyországi protestánsoknak.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.*

1152

Kolozsvár. 1673.

(Szendrey Ferencz.) Kellemetes Elmelkedések, Az Szivnek meg-keményyítéséről; a' Tophetról; a' Meg-aláztatásrol; és azokrol az Tekintetekről, az mellyek szerint az Isten Irgalmasságának valamely Nép avagy Ember részese lehet. Holott légyen kedves és kelletlen a' véték, ezek szerint nézhetni.

Edes a' bűn, tarcs-meg, mikor el-kezdetik,
Mint valamely vendég kedvesen vétetik,
Az cselekedetben igen neveltetik;
De keserű léssen, ha el-végeztetik.

Pharahó tanithat, kit tengernek Habja,
El-borított vala iszszanyatos Zajja;
Jézabel meg-mondgya; üldözők Strásája,
El-szaggat titeket az Ebeknek Szája.

Kolosvaratt. Nyomtatt: Veres-egyházi Szentyel Mihály által. M.DC.LXXIII. 4r. — *Elül*: cziml., ajánlás 2 sztlan levél.

Ajánlja Apafi Mihálynak «Szendrey Ferencz hajdani Mádi és Zombori Prédikátor».

M.-vásárh. ref. coll. — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.). — *S.-pataki ref. coll.* (a 30. lap után megszakad).

1153

Kolozsvár. 1673.

Técsi J. Miklós. Liliun Humilitatis. Az az: A' nyomoruságoknak tövisse köziben bé-vettetett Isten Anyaszent-egyházának maga meg-alázása, es keserves siralma. Mellyet; Az üldöztestéseknek idején, à meg haragutt Istennek meg-engesztelésére; a' Christus ellenségének, meg-szégyenítésére, és a' Sion romladoxott kö-falainak fel-építettésére, ecképpen bocsát fel az Anyaszent-egyház magas Meny-országban. Mellyet az Ur dicsősségére, a' Keresztyén Ecclesiáknak hasznára; és a' megkeseredett Hiveknek vigasztalására ekképpen készítet-el, és és e' formában ki-is bocsátott Franequerában, An. 1659. TETSI J: MIKLOS. Mostan penig újjobban, Istenéhez s' Hazájához valo buzgo szeretetiből ez kis formában ki-bocsátott: Kolosvaratt, Veres-egyhazi Szentyel Mihaly 1673-dik eszten-dőben. 12r. 87 lap. — *Elül*: cziml., a ker. olvasóhoz és versek 4 sztlan levél; *végén*: mut. tábla 1 lap.

Első kiadása : Franequera. 1659. — 3. Kolozsvár. 1675. — 4. Kolozsvár. 1679.
5. Lőcse. 1679.
S.-pataki ref. coll.

1154

Kolozsvár. 1673.

Tolnai Mihály. A Sűrű kereszt-viselések habjai közt csüggedező leleknek lelki batoritása. Avagy; Olly szent Iráson fundáltatott, s' abbol ki-szedegtetett Lelki Flastrom; mellyel az Isten Atyai látogatása, dorgálása, és veszszeje miatt el-senyvedt Szerelmesi sebeit (a' kikkel ő szokta az ővéit ez életben sebhetni látogatni,) orvosollya s' bé-kötözi: Mellyet élő nyelvel-is Prædikállott amaz Debreczeni nagy gyűlekezetben, 1673. Febr: az Belgiumi Academiákbol nem rég üldözés alatt nyegő hazájában haza érkezett, THOLNAI MIHALY. Colosvaratt. Nyomtatta Veres-egyhazi Szentyelel Mihaly A' Szentek üldöztetésének Anno c1o Ioc LXXIII. 4r. 24 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 2 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1155

Lőcse. 1673.

Magyar Æsopvs. Az az; Æsopvsnak egész elete es Fabulai; Mellyet Görög Nyelvből Deakra, Deakbol Németre, és Németből Magyar Nyelvre fordítottak. Es rövid, de hasznos magyarázattal és illendő Figurákkal-is meg-ékesitettek. (*Fametszet.*) Lőtsen, Brewer Samuel által, (1673). 4r. A—L iv = 11 iv = 44 sztlan lev.

Egyetlen példány az *erd. Muz. ktrában* (a Benkő Ferencz által adományozott colligatumból). — Ezen példányban a czimlevél alsó szeglete, hol az évszám állott, le van szakadva; hogy azonban a nyomtatási év 1673 volt, bizonyos abból, hogy BOD PÉTER, ki a Benkő-féle colligatutumot ismerte, s annak minden darabját egyenként megemliti, ezen Magyar Aesopust *M. Athenas* 196. l. 1673-ra teszi. Bizvást következtethetjük ebből, hogy ezen példányon még Bod korában az 1673. évszám olvasható volt. — Ujabb kiadása: Lőcse. 1687.

1156

Zsolna. 1673.

Siderius János. Kisded Gyermekeknek való Catechismus; Az az: Rövid Kérdések és Feleletek által való Tanitas; A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatiról. Melly irattatott SIDERIUS JANOS által. Most penig újobban e szép formában ki-botsátta-

tott. Solnan, Dádan János által. Anno 1673. 16r. A—B = 2
iv = 32 sztlan lev.

Egyetlen péld. a *pesti egyetem ktrában.*

1157

Bécs. 1674.

Kalendariom (Uy és Ó) Kristus Urunk születése után valo
M.DC.LXXIV. Esztendőre kinek hossza 365. napot foglal ma-
gaban, melyben nagy szorgalmatossagal. el rendeltetnek, Az
Planetek Jarassi azoknak forgasi és kévalt kippen való iely,
a sokadalmakkal egyyűt. Nemet Magyar, es ezek szomszéd-
szágaban; levo, országok szolgálattyara, minden tehetségel.
KÜRNER JANOS, és JAKAB, Az Matématikanák Mehessinél.
(*Nemz. czimer.*) Nyomtattatott Bechben Kürner Janos, és Ja-
kab, also Austrianak Kónyw nyomtatojanal. 8r. A—C₃ = 2³/₈
iv = 19 sztlan levél.

(A iv naptárrész; BC Prognosticon és vásárok.)

M. n. Muz.

1158

Debreczen. 1674.

Temetési Pompa. Mellyel az jo indulatu kegyes erkölcsű s'
nagy remenségű Tekintetes és Nemzetes nehai Bocskai Uj-
laki Ferencznek az Tekintetes és Nemzetes Bocskai Ujlaki
Györgynek és kegyes erkölcsű házas társának az Tekintetes
és Nemzetes Komlosi Maria Asszonyinak szerelmes egyetlen
egy engedelmes fianak, meghidegedett testenec utolso tisztes-
seg tetetet 1673. Augustusban és Septemberben, es most
boldog emlekezetire, s' az kegyes olvasoknak lelki epüle-
tekre, azon rendel a' mint celebratott, ki bocsattatott.
Debreczenben, Nyomtattatott Karancsi György által 1674-ben.
4r. 146 lap.

Tartalma: 1. TEREMI ISTVÁN, szamosujlaki pap praed. Szamos Ujlakon,
aug. 6. reggel 8 óraker. — 2. Ugyanattól délután 2 óraker. Sz. Ujlakon, kopor-
sóba tételkor, aug. 9. — 4. TATAI P. MIHÁLY sz.-németi pap. préd. Sz. Ujlakon
az udvarháznál Sz. Mihály hav. 17-én. — 5. U. ott DÁNYÁDI GYÖRGY Magyar
Oratioja. — 6. U. o. versek THURI SÁMUELtől. — 7. *Sepsi Korocs András* szath-
mári pap préd. a sirba tétel előtt. 17. Sept. (genealogiával). — 8. TEREMI ISTVÁN
préd. 17. Sept. — Oratio funebris latinul BARSÍ JÁNOSTól. — 9. Halotti versek
SAMUEL TONSORIS által.

*M. Akad. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.) — S.-pataki
ref. coll.*

1159

Kassa. 1674.

Cantvs Catholici Latino-Hvngarici, In lucem dati Authoritate et Liberalitate Illustrissimi ac Reverendissimi D. D. Francisci Leonardi Szegedi Episcopi Agriensis. Az Méltóságos Egri Püspök Urünk ó Nagysága akarattyából, és bőv-kezü adakozásából ki-bocsáttatott, Magyar és Déák, Keresztyeni Catholicvs Enekek; Istennek nagyob dicsőségére, és Magyar-Ország Lelki Vigasztalására. Cassoviæ, Typis Academicis Soc. Jesv per Franciscum Lubovienski, et Georgium Pilgram. An. 1674. 4r. 560 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, lajstrom 7 levél.

M. Akad. — Pesti egyetem. — Debreczeni ref. coll. — Debreczeni r. cath. gymn.

1160

Kassa. 1674.

Evangeliomok es Epistolak, Vasarnapokra és Innepekre valók, a' Kalendariummal és a' Satoros Innepi Enekekkel. — Cassan, az Iesvita Páterek bőtüivel, Lubovienski Ferencz által. 1674. 8r. 254 lap. — *Elül*: cziml. és calendarium 8, *végül*. könyörgés 1 szltan lev.

Ajánlva (a czimlapon) Mokcsai András corbovai püspöknek és leleszi prépostnak, hrapkói Sz. Lélek apáturának, kinek költségén jelent meg ezen könyv.

Kassai jogakad.

1161

Kolozsvár. 1674.

Apafi Mihály. Marcus Fridericus Wendelinusnak, a' Keresztyen Isteni Tudományrol irott ket könyvei. Mellyek mostan, Isten dicsösségére, az Erdélyi és Magyar-országi Reformata Ecclesiáknak, és minden Isteni dolgokban épülni igyekező Keresztyén Embereknek idvességés hasznára, Magyar nyelvre fordittattanak. APAFI MIHALY, Isten kegyelméből Erdély-országának Feiedelme, Magyar-ország részeinek Ura; és Székelyeknek Ispannya által. Kolosvaratt, Nyomtattatott Veresegy-hazi Szentyel Mihaly által. Anno cDõ. Ioc. LXXIV. 4r. 1012 lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd, a részek mut. táblája 12, *végül*: mut. tábla 10 szltan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. (2 péld.; egyik a Bornemisza Anna erd. fejedelem-asszony díszkötésű példánya, melynek tábláján arany betűkkel áll: «Bornemisza

Anna E. O. F. A. Anno Do. 1674.)*). — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Szathmári püsp.* (Török Jánostól). — *Pannonhalmi apátság.* — *Enyedi ref. coll.* — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*, gr. Toldalagi Victornál Koronkán, gr. Teleki-ktárban Gyömrőn, Lugossy Józsefnél s több magánosoknál.

1162

Kolozsvár. 1674.

Kalendariom (Uj és O), Ez igen szerencsétlen, Urunk születése után való 1674. Esztendőre. Mellyet most-is, Magyar, Erdély és egyéb Szomszéd Országokra alkalmaztatott. NEUBART CHRISTOPH Boleslá-Silesius Colosvaratt, Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

Erd. Muz. (2 péld.)

1163

Kolozsvár. 1674.

Portsalmi András. Ministerialis Prudentia. az az, Testek sátorának bomlodozását, eleve meg-ismérő Egyházi rendeket, s' halgatójokat, pálya-futásokban eszességgel elő-menni tanító, és serkengető mesterség; Melly Isten dicsősségére szenteltett. Es a' Tiszteletes bóldog emlekezetű KOVASZNAI PETER-nek, Colosvári Reformat. Gyülekezetének serénnyen vigyázó őrállójának, Colos és Kalota-szegi Ecclésiáknak érdemes Senioriának, és az Erdélyi Orthodo. Ecclésiáknak dicséretes hirű nevű Püspökének, szomorú halála, és földben való tisztességes takarittatása, alkalmatosságával, a' Kolosv. Farkas útzai nagy Templomban az élő Szentek eleiben terjesztett. PORTSALMI ANDRAS által. A. D. 1673. die 25. Jul. Colosvaratt. Veres-Egyhazi Szentyel Mihaly, 1674. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

Hozzá járul a C iven külön czimlappal: Oratio funebris . . . declamata . . . a . . . D. STEPHANO PATAKI, Collegii Reformati Claudiopolitani Rectore. Anno D. 1673. die 25. Julii. Claudiopoli. Anno 1674.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Szilágyi Sándornál* Buda-
pesten.

1164

Kolozsvár. 1674.

Szomorú Halotti Pompa, melly, az Néhai Tekintetes, Meltóságos és Nagyságos Bocskai Istvannak, az Felséges Romai Császár és Magyar ország Királynak (édes Magyar hazája s' Nemzete lelki és testi szabadságáért való szenvedése s' keserves számkivetése előtt) Tanátsának, Tekintetes Nemes Zemplény Vármegyének Fő Ispánnának: Isten Anyaszentegyházának dajkájának és Isten dicsősségének, halálíg hűséges óltalmazójának, &c. bujdosásában, Karácson havának 24. napján 1672. Kolosvárt böldegul ki-múlt, s' meg-hidegedett Teste felett, ugyan Kolosvárt az Ház előtt és a' Reformatusok Templomában siralmason celebráltatott. 1673. Pünkösöd havának 29. napján. Colosvaratt. Veresegyhazi Szentyel Mihaly által 4r. A—O = 14 iv = 56 sztlan lev.

Tartalma: 1. GÖRGEI PÁL praedikatioja a háznál a test felett. (A—C₃). — 2. TÉCSI JÁNOS előbb Gálszécsi, most bujdosó préd. predikatioja a ház előtt (C₄—E₃). — 3. PORCSALMI ANDRÁS kolosv. ref. préd. predikatioja a templomban. (E₃—H₂). — 4. PÓSAHÁZI JÁNOS Oratioja latinul. Anno 1674. (H₃—K₃). — A Bocskai család genealogiája. (K₄—L₄). — 5. DIÓSZEGI SAMUEL, minap s. pataki iskola tagja, most a fejevári ref. coll. seniora, magyar oratioja és búcsúztató versei. (M—O₄).

Diószegi Sámuel ezen oratióját, külön fölveve s hibásan Kolozsvár 1673-ra téve, említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 51. l. — Hogy e gyűjtemény 1674. jelent meg, bizonyítja a Pósaaházi latin oratioja czimlapján álló 1674. évszám.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-v. *Teleki-ktár* (csonkán, C—N₃). — *Lu-gossy Józsefnél* (Diószegi oratioja hij.). — *Szilágyi Sándornál* Budapesten (csonkán, C₄—L₄).

1165

Lőcse. 1674.

Keresztyén Catechismus. Az az: A' keresztyéni Hitnek ágazatira való rövid tanítás, kérdések és feleletek által. Mely mostan a Kérdéseknek s' feleleteknek summás értelmekkel és azokban foglaltatott dolgokat fel fejtegető kérdezkedésekkel, s' némelly szükséges magyarázatokkal; a Szent Írásbeli bizonyságoknak egészszen-való le-írásával, végre a' Catechizálásra-való út mutatással, újobban, meg-jobbitva s' öregbitve ki botsáttatott. Az ötödik, vagy utolsó Editio szerint, melyet az Elől-járó Beszédnek vége-felé eszedben vehetsz; kegyes olvasó. Lőtsen. Brewer Samuel által. 1674. Eszten-

dőben. 8r. 194 lap. — *Elül*: cziml., előbeszéd, szent könyvek lajstroma lev.

Az 5-dik kiadás, melyre a czimben hivatkozás történik, S.-Patak. 1667. —
— 6. kiad. Lőcse. 1669., 7-dik kiad. Kolozsvár. 1671.

Egyetlen péld. *Készthelyen a Festetics-könyvtárban.*

1166

Lőcse. 1674.

Kalendariom (Uj és O) Ez igen szerencsétlen, Urunk születése után való 1674. Mellyet mostis, Magyar, Erdély és egyéb Szomszéd Országokra alkalmaztatott NEUBART CHRISTOPH. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1167

Lőcse. 1674.

Lippai János. Calendarium Oeconomicum Perpetuum. Az az Esztergami Érsek Urunk ő Nagysága Posoni Gondviselőjének Majorságról irt Laistroma, minden Esztendőre, kiből minden Major Gazda hórúl óra egész esztendő által mit munkálottasson az Majorság körül, meg-tudhattya. Ismét újjonnan Magyar nyelven ki-bocsáttatott. (*Kettős nemz. czimer fametszetben.*) Lőtsen Brewer Samuel által, 1674. esztendőben. 8r. 96 lap. — *Elül*: cziml., a kegyes olvasóhoz 4, *végül*: index 8 sztlan lev.

Végén: Vege ez VI CaLenDarIVMnak. (1662.)

Első kiadása: N. Szombat. 1662.

M. n. Muz. — *M. Akad.*

1168

Lőcse. 1674.

Pázmány Péter. Imadsagos Könyv. Mellyet irt, A' Boldog Emlekezetű Cardinal, es Esztergomi Ersek; PAZMANY PETER Ki, most ötödikszor ki-nyomtattatott: Lőtsen 1674. Esztendőben. 8r. 536 lap. — *Elül*: czimlap, kalendáriom 20, *végül*: mut. tábla 4 sztlan lev.

Ajánlása nincs, s ennyiben különbözik a n.-szombati 1674-diki kiadástól.

M. n. Muz. — Gy.-Fejérvártt a *Batthiányi-ktárban* (cziml. hij.).

1169

Lőcse. 1674.

Politica Philosophiai Okoskodás-szerint való rendes életnek Példája. Mellyet valamely, Istenét, vallását, Királyját és hazáját igazán szerető Nemes ember G. C. I. Deákból Magyarra fordítván, és ez mostani Udvarisággal tellyes Világh fiainak elméjekhez illetetvén külömböző indulattyok és tudományok megh jobbitására rendeltetett. Lőtsen. Nyomt: Brever Samuel ál: 1674. 12r. A—GII = 83 sztlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — S.-pataki ref. coll. — Lőcsei ev. gymn.

1170

Nagy-Szombat. 1674.

Ágoston Péter. Mennyei Dicsőseg, Avagy Az Udvözült Szentek örökké meg maradando Boldogságok, és helyek. Mellyet, Nemzete idvőssegiert Deákból Magyarra hozott. P. AGOSTON PETER Jesvita. Nyomtattatot Nagyszombatban. Az Académiai Bőtükkel 1674. 8r. 271 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 5, *végül:* mut. tábla 2 sztlan lev.

Ajánlva van Tek. és Nagys. Szenttamási Máté erdélyi püspök, kir. tanácsos és csornai prépostnak.

M. Akad. — Pesti egyetem (a 265. lap után megszakad).

1171

Nagy-Szombat. 1674.

Pázmány Péter. Imádságos könyv. Nagy-Szombat. 1674. 8r. 591 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás és calendariom 14, *végül:* mut. tábla 4 sztlan lev.

Az ajánlásból kitetszik, hogy ez a kiadás Hédervári Kata, Viczai János özvegye, költségén jelent meg. Említve van az ajánlásban az ezt megelőző 5-dik kiadás e szavakkal: «Az elmúlt 1650-dik esztendőben nyomtattatott volt ki ötödször ez az imádságos könyv.» A calendarium szól 1674—1696-ra. A nyomdai kiállításból ítélve a nyomtatás Nagy-Szombatban történt.

Minthogy ezen imádságos könyv Szécsi Mária, Vesselényi Ferencz nádor özvegye, költségén Bécsben 1665-ben is megjelent, ezen n.-szombati 1674-diki kiadást 7-diknek kell számitanunk; jöllehet ennek ajánlásában csak az 5-dik pozsonyi 1650-diki kiadásra történik hivatkozás.

M. n. Muzeumban (hij. a cziml. és az Index 2 utolsó levele).

1172

Szeben. 1674.

Catonis Disticha Moralia, Cum Germanica & Hungarica versione, nunc castigatiùs, quàm antea, edita. Ad minùs candidum Lectorem.

Cur ducis vultus, & non legis ista libenter?

Non tibi, sed parvis parva legenda damus.

Cibinii, Apud Stephanum Jüngling, Anno 1674. 8r. 51 lap.
— *Hozzá járúl:* Septem Sapientium Sententiae 5 sztlan lap.

Egyetlen péld. az *erd. Muzeumban*.

1173

Bécs. 1675.

Szegi Lajos János (Bátorkeszi). Szőlő Gerezd; Az Melly le szakasztatott az Kristus lelki szőlős kertében, ki az Pápista igaz Catholica Ekklesia Ezen Szőlő Gerezd szemeibül csepegnek ki az többi között azok az igaz Okok, mellyeknek meg csalhatatlan erős igazságoknak tekintetekre nézve, változtatta meg elébbeni örök halált Szegény Lelkének szerző mérges Calvinusi vallását BÁTORKESZI SZEGI LAIOS JANOS. Nyomtatott Becsben, Az Romai Császár ö Felsége, Udvari Typographusának Cosmerovius János Christofnak Bötüivel. A. M.DC.LXXV-dik Esztendőben. 8r. 133 lap.

Ajánlva Szelepcsényi György kalocsai érseknek és győri püspöknek.
M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1174

Debreczen. 1675.

Kegyes Vitez Avagy a' nehaj Felseges Sveciai Kiraly Gustavus Adolphus Ritka példaju Kegyes Eletének, Lelki s' testi szabadságért valo Dicsiretes Hadakozásának, Győzedelminek, a' Luczen-nél lőtt Diadalmas Harczon valo szomoru el esésének és Svecianak Holmia nevű Anya Városában Gyászos Pompával lőtt Temetésének rövid Historiaia. Mellyet, Tudos és hiteles Historia-Irokbul hűségessen őszve-szedetetett és a' Kegyességgel szükségesképpen egybe köttetendő Vitézségnek; mint egy Aczél-Tűkőrben valo szemlélésére s' követésére; az Isten Dicsőségéért, Vallásokért s' Hazájok Szabadságájért Bujdoso Igaz Magyaroknak, szemek eleiben függesztett, PHILOPATRIUS ARVADINUS THEAITETUS. Levit. II. v. 44. Legyetek szentek, mert én szent vagyok. stb. Nyomtatott Christianopolyban. IőVel Vr IesVs ChrIstVs IstenI segeDeLMeddel! (1675.) 4r. 63 (igazán 64) lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, az olvasóhoz, versek 4 sztlan lev.

Ajánlva van Hadadi Wesselényi Pálnak, a bujdosó magyarság főgeneralisának. — A nyomtatás helye kétségtelenül Debreczen; a könyv betűi ugyanis éppen azok, melyekkel Bartha Boldizsár Debreczenben 1666-ban megjelent Chronicája van nyomtatva. — Az álnevű szerző PHILOPATRIUS ARVADINUS THEAITETUS (hazáját szerető, árva, Istenhez könyörgő) igen hihetőleg a bujdosó SZŐNYI NAGY ISTVÁN, ki 1675-ben a bujdosó magyarok tábori papja volt.

Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. (végül csonkán). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (cziml. hij.)

1175

Debreczen. 1675.

Tolvaj Ferencz (Menyői). Az Arithmetikanak; avagy Az Számlálásnak öt Speciesinek rövid Magyar Regulákban foglaltatott Mestersége. Taliter Disponente FRANC. TOLV. MENYÖI, Gyöngyödsini. An: 1674. 12. Decemb. Debreczenben. Nyomtat: Karancsi György által. ЦѢ ІѢС LXXV. 12Г. А—Dg = 45 sztlan levél.

Hogy ez az első kiadás, bizonyítja maga a szerző a későbbi kiadásokban és Maróthi Arithmeticiájában. Mint első kiadást említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 51. l.

S.-pataki ref. coll.

1176

Kolozsvár. 1675.

Kalendarium (Uj és O), Ez boldógtalan, Christus Urunk születése után való 1675. Esztendőre. Mellyet most-is, Magyar, Erdély és egyéb szomszéd Országokra alkalmaztatott. Neubárt Christoph. Boleslá-Silesius. Cum gratia & privileg: Celsiss: Prin: Colosvaratt, Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1177

Kolozsvár. 1675.

Köleséri Sámuel. Atyai dorgalásnak jó izű Gyümölcse, Avagy, Olly Idvességés Halotti Elmelkedes, Mellyet, a Bóldog emlékezetű, Isten Atyai Dorgálásit, egy végben, kilencz-hónapokig, nagy békesseges-tűréssel el-szenvedett; Isten kedves Szolgáló-Leányának; Nehai Nemz. Dobozi Kata Aszszonynak, Nemzetes Dobozi Benedek Uramnak edgyetlen edgy Szerelmes Leányának; Nemzetes Kovacs Andras Uramnak penig kedves Házas-Társának, Teste felett, prédikállott, Bőjt-más havának 6. napján, a Debreczeni Nagy-Temetőben; mostan

pedig meg nevezett édes Attya kívánságára, ki-bocsátott, KÖLESERI SAMUEL A Debreczeni K. Gyülekezetnek edgyik tanítója. Nyomtattatott Colosvaratt Veres-Egyhazi Szentyel Mihaly által, 1675-ben. 4r. A—B = 8 sztlan lev.

Ajánlva van Dobozi Benedeknek és Kovács Andrásnak.
M. n. Muz.

1178

Kolozsvár. 1675.

Nánási V. Gábor. Lelki Tudakozas. Melyben, A' Kegyes Lélek, meg-tanulhattya, az Istennek örökké való décrétomának némellyeknek el-választásokrul, némellyeknek pedig meg-vetetésekről való igasságát: Bizonyosjeleit-is, mellyekből megtudhattya, hogy el-Választatott az örök életre. Fel-is bonczoltatik némellyeknek vétkes értelmek az el-Választás felől. NANASI V. GABOR által. Colosvaratt. Veres-egyhazi Szentyel Mihaly által. 1675. 12r. 178 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, Rédei Ferencznek és Veresegyházi Mihálynak, a kegy. olv. 8, *végül*: mut. tábla 5 sztlan lev.

Ajánlja Veresegyházi Mihály nyomdásznak, mint a könyv kiadójának, «a Túdósok egyik nevendékeny Fia, (hajdan a' Sáros Pataki Scholának: most Isten tetszéséből, a' Fejérvári Collegiumnak edgyic tagja) Nanasi V. Gabor».

M. n Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-vásárhelyi minor. zárda.* — *Gr. Degenfeld Pálnál Erdő-Szádán.* — *Lugossy Józsefnél Debreczenben.*

1179

Kolozsvár. 1675.

Szathmár-Németi Mihály. A Négy Evangelisták szerint való Dominica, Avagy Az Ur Jésus Christustól prédikáltatott, és ő Felségeről irattatott historiáknak, régen Vasárnapokra rendeltetett Evangyéliomi Letzkéknek Predikatziokban való magyarázatya: mellyekben az hitnek minden agazati summason meg magyaráztatnak, és az ember egész életét, erköltsét s lelki esméretét néző, sok idvességés kérdések, meg világosítatnak. Mellyet a Sz. Lélek Isten vezérléséből irt és prédikáltott öt esztendők forgásiban SZATH. NÉMETHI MIHÁLY üldöztetése előtt Göntzi, most a' Kolosvari Orth. Ekklesiának edgyik méltatlan Tanítója, Christus üldöztetésének társa. Kolozsvaratt, Nyomtattatott Veres-egyházi Mihály által 1675.

4r. 732 (helyesen 834) lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: mut. tábla, lajstrom és nyomt. hibák 4 sztlan lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* (4 első levele hasonmással pótolva). — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Egri érs. lyc.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld., egyik csonka). — *N.-enyedi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Tordai unitár. gymn.* — *Rima-Szombati prot. gymn.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Zilahai ref. gymn.* — *Gömöri ref. esp.* (e négy utolsó helyen cziml. hiján). — *Kolozsvári unitár. coll.* (4 első lev. hij.).

1180

Kolozsvár. 1675.

Szőnyi Nagy István. Martyrok Coronaja, Melly Az Evangeliomi igaz vallásban Alhatatossaknak, és a' Mátyromság szenvedésben Diadalmassaknak, Fejekben Liliom színű szép Gye-mantokkal, Rosa színű drága Rubintokkal fénlík: (tudni illik,) Olly idvességes Könyvecske: Mellyben, Miképpen kellessék a' Szenteknek a' Christus vallásában meg-maradni, az üldözésben magokat viselni, a' számkivetést, tömlöczőt szenvedni, s' a' Mátyromságban győzedelmeskedni? világossan meg-muttatya SZÖNYI N. ISTVAN, Christus szolgája s' az ő üldöztesének társa. Nyomtattatott Kolosvaratt. 1675. 8r. 222 lap. — *Elül*: Cziml., ajánlás, előljáró beszéd 16; *végül*: mutató tábla s üldöztetésének historiája 6 sztlan lev.

Ajánlva van Vesselényi Pálnak, a számkivetésben s fegyverben lévő magyarság főgenerálisának. Az ajánlás kelte: «Irtam az Isten Anyaszentegyházának Magyarországnban. 1671. s' véle folyó esztendőkbéli, közönségesebb s' nyilvánban való siralmas üldöztetésének ötödik esztendejében, 1675. Pünkösd havának 1. Napján. Nagyságod Hűségére s' engedelmességére kész szolgája SZÖNYI NAGY ISTVAN, üldöztetése előtt Tornai, számkivetésében Debreczeni s osztán Zilahi Prædicátor, mostan pedig a' meg-szabadulásnak jó reménsége alatt, a' számkivetettek seregében vissza szállott Christus Szolgája.»

M. Akad. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *N.-váradai püsp.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. és utolsó lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1181

Kolozsvár. 1675.

Técsi J. Miklós. Lilium Humilitatis Az az: A nyomoruságoknak tövisse köziben bé-vettetett Isten Anyaszent-egyházának maga meg-alázasa. Es keserves Siralma, Mellyet; Az üldöztetéseknek idején; à meg haragutt Istennek meg-engesztelésére;

a' Christus ellenséginek, meg-szégyenítésére, és a' Sion romladosított kö-falainak fel-éppéttetésére, ecképpen bocsát fel az Aynaszentegyház magas Menyországban. Mellyet az Ur dicsőségére, a' keresztyén Ecclesiáknak hasznára; es a' meg-keseredett Hiveknek vigasztalására ekképpen készített el, és e' formában ki is bocsátott vólt Franequeraban, 1659. Esztendőben TECSI J. MIKLOS. Mostan penig ujjobban másodsor-is, Istenéhez s' Nemzetéhez való buzgó szeretetiből és az üldözést szenvedő Isten Anyaszent-egyházának, lelki javára maga költségen ki-bocsátott: Kolosvaratt, Veresegyhazi Szentyel Mihaly az Isten hivei üldöztetésének 1675. eszt: 12r. 86 lap. — *Elül*: cziml., a ker. olvasóhoz, versek 4 szatlan lev., *végül*: mut. tábla 1 szatlan lap.

Első kiadás: Franekéra 1659. 2. Kolozsvár 1673. — Ujabb kiadásai: Kolozsvár. 1679. és Lőcse. 1679.

M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (4 utolsó lev.hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1182

Kolozsvár. 1675.

Tolnai Mihály. Haza szam ki-vetet Bekessegenek Helyre Al-latasa avagy Olly idvességes szent Irásból ki-szedegettetett Lelki elmélkedés: mellyben sikertlen, és minden haszon nélkül való munkája fáradsága, meg-mutattatik annak, a' számkivettetet nemzetségnek, a' ki minden igaz Istenhez való meg-térése nélkül akarja el-vesztett békességét helyre állatni. Ellenben, mitsoda idvességes eszközökkel, s' minémű szabados jó módokat kellyen el-követni, annak helyre állatásában, mint egy kézen fogva, az igaz utra hozattatik, és tanittatik: Mellyet élő nyelvel-is Prædikállott a' Debreczeni Nagy Gyülekezetben, a' Jesus Christus tanú bizonyság tételéért, számkivettetést szenvedő. THOLNAI MIHALY, Cselek. 5. v. 38, 39. Azt mondom néktek, hadgyatok békét az embereknek: mert ha emberek túlvagyon, e' tanács és dolog, semmivé lészen. Ha penig Istentül vagyon, ti fel nem bonthattjátok, hogy ne-láttasatoc Isten ellen tusakodni. Colosvarat, Nyomtattatott, Veresegyhazi Szentyel Mihaly által, A' Szentek üldöztetésének 1675,

Esztendejében. 4r. A—C = 12 sztlan levél. — *Elül*: czimlevél, ajánlás Bornemisza Annának, a 12 levélbe befoglalva.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll.

1183

Lőcse. 1675.

(Gönczi György.) Keresztyeni Isteni Ditsiretek, Mellyek az Magyar Nemzetben reformáltatott Ecclesiákban szoktanak mondattatni. Ezek mellé adattak szép Rendel Az Szent Davidnak Franciai Notáknak és Verseknak módgyokra rendeltetett Soltari. Masodszor, Az Egesz Esztendőre tartozandó Hymnusok. Harmadszor. Az Halott temetéskorra való Enekek. Mostan újobban, de leg-kiváltképpen az Hymnusokat nagyobb bőtüvel és bővebben, az Közönséges és Halott Enekeket-is, az mennyire lehetett meg-jobbitván, (mellyel mint edgy kis Graduvaleval elhetsz) ki-botsáttattak. Lőtsén Brevér Samuel által 1675. Esztendőben. 4r. Hymnusok 94 lap. — Dicsiretek és Halott Énekek 501 lap. — *Elül*: cziml. Gönczi György előbeszéde (Gönczi nevének kitétele nélkül), a typographus intése a k. olvasóhoz 4, *végül*: mut. tábla 5 sztlan levél.

M. n. Muz.

1184

Nagy-Szombat. 1675.

Paduai Szent Antal Solosmaja eletenek, es csuda tetelenek rövid sommaban foglaltatott le-irasaval, sok szep imadsagokkal, es soltarokkal, ugyan azon Sz. Antalhoz, es a' boldogsagos Szűz Mariahoz, Ez előtt tizen-két esztendővel Déákbúl Magyarrá fordittatott és most újonnan ki nyomtattatott. Nagy-Szombatban az Academiaj Bőtűkkel, Año 1675. 12r. 233 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlja a n.-szombati könyvnyomtató Boka Annának, gr. Eszterházi Farkas m. országai personalis özvegyének.

Ujabb kiadása: Kassa. 1684. és Kassa. év n. (XVII. száz.).

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1185

Nagy-Szombat. 1675.

Tarnóczi István. Menyben Vezető Kalauz, Melly Magában foglallya, a' Szent Atyáknak, és a' régi Philosophusok tetczé-

sének veleit. Elsőben BONA JANOS, A' Romai Anyaszentegyháznak Méltóságos Kardinállya által, Deákúl irattatott. Most Pedig A' régi buzgó ájítatosságot szomjúhozó Magyar Nemzetnek vigasztalására kibotsáttatott P. TARNOCZI ISTVAN A' Jésus Társaságábúl való Theologus által. Nyomtatt: Nagy-Szombatban az Academ: Betűkkel, Año 1675. 12r. 321 (igazán 322) lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 3, *végül*: lajstrom 4 sztlan lev.

Ajánlva van Szegedi Ferencz egri püspöknek. — Ezen később többször kiadott fordítás első kiadása. — Ujabb fordítását a reformatus Huszti Istvántól lásd H. n. (Debreczen). 1705.

Pesti ref. coll. — *Pápai franc. zárda.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben (a lajstrom két utolsó levele hijával).

1186

Pozsony. 1675.

Liliom Kertecske Azaz Szep Istenes Viragokkal, őszve szedet külömb külömb-féle Imadságokkal, Littaniakkal, és az Szent-séges Papaktul engedtetet tellyes Buczúkkal be vettetett Aétatos Könyvecske. Mellyet Az Keresztyén Hiveknek Lólki vigasztalásokra Egy Aétatos Szerszetes Lélek, maga Költségével ki nyomtattatot. Az Tisztelendő Pr. Provincialis engedelmével. Nyomtatta Posoniban Zerweg Johann Gergely. 1675. Esztendőben. 12r. 529 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd stb. 4, *végül*: index és nyomt. hibák 5 sztlan lev.

Pesti egyetem.

1187

S.-Patak-Kolozsvár. 1675.

Czeglédi István. Már minden épületivel s-fegyveres Házaival edgyütt, el-készült, Sion Vara, Mellyet, a' Néhai Bóldog emlékezetű J. C. Hűséges Tanubizonyás-tévője, a' Cassai Reformata Ecclesia, Munkás Tanítója Idvezült CZEGLEDI ISTVAN, A' Magyar Nemzetben lévő Christus, Igaz Reformata Ecclesiá-ja, régen kivánt, lelki javára, Evangeliumi Vallásban való erőss és álhatatos meg-állására, Eltében fel-rakott és el-végezett volt; a' végre, hogy mikor ennek Bástyái ostromoltatnak, lehessen készen minden Munitio-ival, tudgya magát oltalmazni, és győzedelemmel a' Var vivokat alolla el-űzni; Mostan penig, hólta után, a' Méltóságos Erdélyi Fejedelem, mostani Ke-

gyelmes Urunk Parancsolattjából és a' meg-hólnak utolsó kötelező Akarattjából, ki-bocsáttatott, KÖLESERI SAMUEL, a' Debreczeni K. G. edgyik alázatos Tanítójának forgolodása által. 2. Sam. 5. v. 7. 9. Meg-vővé Dávid a' Sion varat s-lakozek benne. Kezdetett Nyomtatása Saros-Patakon, s-Elvégeztetet Colosvarat Rosnyai Jan. által, Exiliumában. 1675. 4r. 655 lap (656 helyett hibásan). — *Elül*: cziml., a kiadó ajánlása s ajánló levele, előljáró beszéd, Czeglédi Istvánnak életének és halálának rövid leírása, Czeglédi István barátitul iratott Magyar versek 16, *végül*: mut. tábla 32 sztlan levél.

Ajánlja e könyvet Köleséri Sámuel debreczeni ref. pap Apafi Mihály erd. fejedelemnek, ki a s.-pataki nyomdában 1671-ben félbenmaradt könyv hátralévő részét maga költségén nyomatta ki. — Czeglédi István életének leírásában elő vannak számlálva nyomtatásban megjelent munkái.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Gy.-Fejérvári Batthiányi-ktár.* — *Egri érs. lyc.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (cziml. hij.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* (2 péld.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* (3 péld.) — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Nagy-kőrösi ref. lyc.* — *Szebeni ev. gymn.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Zilahi ref. gymn.* (2 péld.) — *Rima-szombati prot. gymn.* (csonkán). — *Csetneken, a gömöri ev. esp. ktárában.* — *Lugossy Józsefnél Debreczenben.* — *B. Radvánszky-könyvtárban Radványban.*

1188

Csik. 1676.

Kájoni János. Cationale Catholicum. Régi, és Uj Deák, és Magyar aitatatos egyházi Enekek, Dicséretetek, Soltárok, és Lytaniak; kikkel a' Keresztyének Esztendő által való Templomi Solemnitásokban, Processiókban, és egyéb aitatosságokban szoktanak élni. Halottas Temetés-kor-való, és a négy utólsó dolgokról emlékeztető Énekekkel együtt. Most újonnan nagy szorgalmatossággal egybe szedettek, meg jobbittattak, és a Keresztyének épületire, s lelki vigasztalásokra ki-bocsáttattak. A' Szent-Ferencz-szerzetiben lévő KAJONI P. FRATER JÁNOS által. Superiorum permissu. A' Csiki Kalas-tromban. Nyomtatott Cassai András által 1676-ban. 786 lap. — *Végül*: Index Alphabeticus.

Igy adja a czimet gr. Kemény József, SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesháza* 52. lapjához irt sajátkezű jegyzetében.

1189

Debreczen. 1676.

Köleséri Sámuel. Idvesség sarka. Debreczen. 1676. 8r.

Első kiadása : S.-Patak. 1666.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház.* 52. l.

1190

Kassa. 1676.

Comenius (J. A.). Januae Linguae Latinae: Vestibulum, Primum In usum Illustris Paedagogei, Albensis Hungaricè redditum. Deinde, Orthodoxarum in Hungaria, Scholarum usui, accomodatum. Cassoviae. Impensis Johan. Seiderlich. 1676. 8r. A—C₄ = 2^{1/2}, iv = 20 sztlan lev.*Dr. Kiss Áronnál* Budapesten.

1191

Kassa. 1676.

Sámbár Mátyás. Lilivm inter spinas. Cant. 2. 2. Az az: Az halotti siránkozások között Istenes jó maga viseléséről való Boldog Emlekezeti Az Méltóságos Nagyságos néhai Egri Püspöknek, Szegedi Ferencznek: Heves Vár-megye, és mind a' két Szólnok, Fő Ispánnyanak: Felséges Császár és Király Vrunk Tanátsának: etc. Készítettett és mondatott A' Jesus Társaságából való P. SAMBAR MATYAS által. Cassan nyomtattott. VIGesIMa seCVnDa IanVarII LVgentIs. (1676) 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.*Kolozsvári r. cath. lyc.*

1192

Kolozsvár. 1676.

Hít szakadas ellen valo Orvosság. Avagy Rövid Tanítás a' szent Lélek ellen való vétékrül, s' annak rettenetes és halálos voltárul: mellyet Pünkösd második napján a' Fejer vari nagy Templomban, az Ur nevében akkor őszve gyülekezett szép Keresztyéni Sereg előtt el-beszélgetett P. K. J. C. S. S. 1675-ben Colosvaratt. Nyomtat: Veres-Egyházi Sz. Mihály. 1676-ban. 4r. 31 lap. (az utolsó 32-dik lap üres).

Ajánlva van Béldi Pálnak. — A 27—31-dik lapon «David Pareusnak Hajdan Hejdelbergai Szent Irást magyarázó Doctornak Hálá-adó Imádsága: mellyben a' szent János látása Summásképpen meg-fejtegettetik; mostan leg-először Magyarára fordittatott.»

A szerző neve hihetően P. K. J.; a C. S. S. betűk aligha nem azt jelentik: «Colosvári Schola Seniora» — alkalmasint innepkövetségi prédikáció.

M. n. Muz. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1193

Kolozsvár. 1676.

Nagy Szőlősi Mihály. Az Isten Házában meg-gyujtatott, s' másoknak világot, de magát meg-emésztő Lobogo Szövetnek, Vagy a' Lelki-Pásztorságnak tiszta Tüköre. Melly, Christus Jéhus minden igaz szolgájának miképpen kellyen lenni Világ világozásának Pásztori Személyiben és Tisztiben rövideden meg-mutattya: Hogy akár minémű állapotban fenn-álló, vagy meg-romlott szívű, és el esett Lélekkal, tudgyon mennyei mesterséggel, s' nagy haszonnal kegyesen dajkálódni. Mellyet az Együgyűek kedveért illy őszve szoritva, Anyai nyelven közönségessé tött. NAGY SZŐLŐSI MIHÁLY. Az Ur Jéhusnak méltatlan Szolgája, és a' Szentek mostani szenvedésinek edgyik Társa. Matth. 5. v. 14. Ti vadtok, Világnak világossága! Colosváratt. Veres-Egyházi Sz. Mihály által. 1676. 41 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 5 sztan lev., *végül:* lajstrom 2 sztan lap.

Ajánlva van Nagy-Megyeri Keresztes Sámuelnek, Drassón 1675. Karácson havának 27. napján.

Pesti ref. coll.

1194

Kolozsvár. 1676.

Némethi Mihály. Mennyei Tárház Kulcsa, Avagy, Olly idveséges együgyű elmékhez alkalmaztatott Imádságok: melyekkel, minden szűkségben lévő együgyű emberek az Isten kegyelmes Tárházában bé-mehetnek, Mellyet szedett a' Sz. Irás szavaiból, s' most meg-bővített imádságokkal s' énekekkel. NEMETHI MIHÁLY A' Colos. R. Ec. T. Colosváratt Szentye Mihály által 1676. 12r. 216 lap. — Reggeli s estveli énekek 7 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, rövid oktatás 6 sztan levél, *végül:* mutató tábla 5 sztan lap.

Ajánlja Bornemisza Katának, Bánfi Dénes özvegyének, Sz. NEMETHI MIHÁLY. 1. kiadása. Kolozsvár. 1673. — 3. Lócse. 1679. — 4. Kolozsvár. 1681. — 5. Debreczen. 1685.

Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — M.-vásárhelyi ref. coll. (cziml. hij.).

1195

Kolozsvár. 1676.

Pernyeszi Zsigmond (Osztopányi) A' Kegyes Léleknek, lelki vigasztalást szerző Idvesség Paissa. Mellyet: Az Isten Anyaszentegyházának a' Magyar Nemzetben lévő igaz tagjainak lelki hasznokra Fordított AVENARIUS JANOSBÓL. Osztopányi PERNYESZI SIGMOND. Colosvaratt, Veres-egyházi Mihály által, M.DC.LXXVI. 12r. 272 lap. — *Elül*: címl., ajánló levél és a Kegyes Olvasóhoz 15, *végül*: mut. tábla, Soltárokból való könyörgések 18 sztlan lev.

Az ajánlás «Istennek igaz hiveinek» szól; aláírva: «Az nyomoruságok szenvedésében társotok, a' Christus isméretiben együgyű atyátokfia, az Politiában penig alázatos szolgátok O. P. S.»

Szebeni *Bruckenthal-könyvtár*. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Erd. Muz.* (elül s végül csonkán).

1196

Kolozsvár. 1676.

Szántai Mihály. Az Urért s' Hazájokért el széledett és számkivettett bujdosó Magyarok Füstölgő Csepűje; Az az: Mellyben az élvén haló, s' halván élő bús Lélek egynéhány nevezetes alkalmatosságokkal Istene előtt fel-romboltatik, és az Isten Háza mennyei tűzével meg-illettetik; hogy a kegyelem kapuján ha szintén bölcsen formáltatott ékes beszédü imádságával nem loboghat-is: de még is meg-romlott szive égben szakadásával, a' mennyei jó válasz tételnek igaz reménsége alatt ekképpen mind addig füstölgghessen, mig az égből reá kegyelmesen nem tekint az irgalmas Ur. Mellyet az Isten házából így gerjesztett meg az Urért szenvedőknek edgyik Társa Sz. M. N. B. L. T. (SZÁNTAI MIHÁLY, Nagy-Bányai Lelki Tanító). A füstölgő csepűt nem óltya el. Esa. 42. 3. Nemzetes Ubrisi Pal költségével. Colosvarat, Nyomt: Veres-egyházi Mihály, 1676. 12r. 141 lap.

Kolozsvári ref. coll. — *Sáros-pataki ref. coll.* (elül 2, végül 6 lev. hij.).

1197

Kolozsvár. 1676.

Tołnai Mihály. Szent Had. az az, Lelki s' Testi szabadságokért fegyvert vont Vitezek Tűköre Avagy Ollyan idvesség Szent Irasbul őszve szedegettetett Lelki Tanács, a' mellyben az igaz Hadakozásnak bizonyos okai, igaz módgyai,

hasznos végei, rövideden egyben szerkeztettettek. Mellyben ha valaki jól el-készítettett elmével belé teként, nagy könnyen meg-ítélheti, mitsoda tézsi a' Vitézlő rendeket bátortalanokká, ellenségek előtt futókká, szaladókká. Viszont, mint kellyen ő magokat olly karban állatni, hogy ellenségekkel bátran szemben szállyanak, s' dicsiretessen harczollyanak, s' kívánatos győzedelemmel is ékesüllyenek; ez vitézeknek kedvekért irattatott Tűkőrből, mint meg-annyi Tanító Mester által, igen rövideden, de világossan meg-tanittatnak. A' mellyet Tanítási alkalmatossággal-is prædikállott a' Vitézek előtt. THOLNAI MIHALY. A' Szentek mostani üldöztetésének edgyik Társa. Colosvaratt. A' Szentek üldöztetésének M.DC.LXXVI. esztendejében. 4r. 34 lap. — *Elül*: cziml. és ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlva van Wesselényi Pálnak «az igaz magyaros magyarok — választott Fő Gyeneralissának».

M. n. Muz. — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Erd. Muz.* (cziml. és ajánlás hij.).

1198

Lőcse. 1676.

Cseh Márton. Lovak orvosságos szep uj könyvetskeje. Mellyben sok-féle próbált Experimentumok és Orvosságok találtnak, kiket Török, Magyar és Német Országokban Fejedelmeknek és Nagy Uraknak udvariban őszve szedegetett, A' Brandenburgomi Hertzeg fő Lovászsza TSEH MARTON. Mostan penig Magyarul ki-nyomtattatott. Lőtsen, Brevér Samuel. 1676. Esztendőben. 8r. 104 lap. — *Elül*: czimkép, czimlevél, előszó s képmagyarázat 5, *végül*: Registrom 4 sztlan lev.

Első kiadása: Lőcse. 1656.

M. n. Muz. — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Erd. Muz.* (cziml. hij.) — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.).

1199

Lőcse. 1676.

(Hunyadi Ferencz). Historia Az Regi Hires Neves Troia Varosanak. Tiz esztendeig való meg-szállásáról, és rettenetes veszedelméről. (*Fametszvény.*) Lőtsén, Samuel Brevér által, 1676. 8r. A—D7 = 31 sztlan levél.

M.-v. *Teleki-ktárban.*

1200

Lőcse. 1676.

(Kalendariom). Neubarth Christoph Uj és O Kalendarioma, Melly Szőkő Esztendő, Christus születése után való M.DC.LXXVI. Az melyben az felső Aspectusok és Planeták futásit, és azoknak jegyzendő dolgait írja le. Mellyet most-is, Magyar, Erdély, és egyéb szomszéd Országokra alkalmaztatott. Lőtsén, Brevver Samuel által. 4r. A—E = 5 iv = 20 sztlan levél.

M. n. Muz.

1201

Lőcse. 1676.

Kalendarivm (Uj és O) Christus születése után való 1676. Bissextilis esztendőre. Mellyet mostis, Magyar, Erdély és egyéb Szomszéd Országokra alkalmaztatott. NEUBARTH CHRISTOPH Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1202

Lőcse. 1676.

(Magyellona). Kedves es nyajas Historia, Szep Magelonarol, Neapolis Királynak leányáról, és edgy Peter nevű Vitézről az ezüstös kúltsokkal, ki edgy Provinciabeli Gróf fia volt. Franciaiai nyelvből Nemet nyelvre meg-fordittatott Spalatini György küldött levelével edgyütt M. WARBECK VITUS által. Mostan penig Németből Magyarra fordította TESSENI WENCZEL, az Magyar Olvasók kedvéjért. Lőtsen, Samuel Brevver által, Anno 1676. Eszt. 8r. A—G = 7 iv = 56 számozatlan levél (*prózában*).

A fordító Tesseni (azaz véleményem szerint Tescheni) Venczel, kit TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad.* 134. l. Tessényi Venczelnek nevez, aligha nem egy személy a külföldi eredetű Gyirva Venczellel, ki Brevver Lőrincz lőcsei nyomdász számára 1649-ben két munkát fordított németből magyarra. Lásd: Lőcse. 1649.

TOLDY e h. szerint az első eredeti kiadás nyom nélkül eltűnt.

M. n. Muz. — M. Akad. — M.-v. Teleki-ktár.

1203

Lőcse. 1676.

Poncianus császár historiája Lőcse. 1676. 8r.
A—L = 11 iv = 88 sztlan levél. (*próza*).

Régibb kiadásai: 1. Bécs. 1573. — 2. Lőcse. 1633. — 3. Lőcse. 1653. — Ujabb kiadása Lőcse 1679.

Emliti e kiadást TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 133. l.

Egyetlen példánya, melyből a cziml. hiányzik, *M. n. Muz.*

1204

Lőcse. 1676.

Veres Gáspár (Szegedi). Szep rövid Historia ket nemes iffiaknak igaz barátságokról. Ad Notam: Abigail Aszszony Historiáját etc. — Lőtsen, Samvel Brever által, An. 1676. 8r. A—B₄ = 1¹/₂ iv = 12 sztatlan levél.

Régibb kiadásai: 1. Kolozsvár 1578. — 2. Kolozsvár 1580. — 3. Lőcse 1629. *M. n. Muz.* — M.-v. *Teleki-ktár.*

1205

Nagy-Szombat. 1676.

Landovics István. Elválasztott juh. N. Szombat. 1676 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 53. l.

1206

Nagy-Szombat. 1676.

Tarnóczi István. Titkos értelmű Rosa, avagy B. Aszszony koronaja. Melly magaba foglallya A Sz. Irásnak, es a Sz. Atyáknak a' Bóldogságos Szűzhöz-VALÓ aitato Dicsiretit; és à Tökélletessegre indító belső jószágos cselekedeteknek gyakorlását. Heti napokra Osztatott P. TARNOCZI ISTVAN Jesu-vita által. Nagy-Szombatban, Nyötattatott az Acad: Betűkkel Thamas Marton által 1676. LXXVI. Esztend: 12r. 422 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, a k. olvasóhoz 5 szatlan lev.

Ajánlva van Fodor Jánosnak, Kassa város birájának.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

1207

Pozsony. 1676.

Balassa Bálint és Rimai János. A Néhai tekintetes és Nangos vitéz Urnak GYARMATI BALASI BALINTnak. Es amaz jó emlekezetű Istenben bóldogul ki-múlt RIMAI JANOSnak igaz haza fiának, és a' Magyar nyelv két ékességének Istenes Eneki. Mellyet a' Váradí negyedik Editio-szerint egynehány új Enekekkel és Imádságokkal ki botsátott. Posonyban Faber Mihály által 1676. 24r. 702 lap. — *Elül:* cziml., Elogia Ba-

lassae (Rimai Jánostól és Tolnai Balog Jánostól magyar és latin versekben) II sztlan lap.

A czimlap szerint ez már 5-dik kiadás. — A 4 előbbi kiadás nyomtatási idejét és helyét nem ismerjük. — TOLDY, *M. nyelv és irod. kézikönyv I. köt.* 155. l. a váradi 4-dik kiadást 1666-ra teszi, a mi lehetetlenség; miután 1660-ban Várad török kézre jutván, Szenczi Kertész Ábrahám ottani nyomdája onnan Kolozsvárra költözött, s a XVII. században többé Váradon nyomda nem működött. — A 4 eddig ismeretlen első kiadás közül én csak a bártfai 32-rét kiadást ismerem, melyet Klösz Jakab bártfai nyomdász hozzávetőleg a XVII. század közepén adott ki s melyhez vannak csatolva Péczeli Király Imrének egynéhány szép énekei; mint-hogy azonban ezen kiadás általam látott példányának czimlapja hiányzik, annak megjelenési évét meg nem határozhattam, s így ezen kiadást, mely a váradi 4-dik kiadást megelőzte, az évnélküli könyvek közé voltam kénytelen fölvenni. Lásd alább Bártfa. év n. (XVII. száz.).

Egyetlen példánya a *m. n. Muzeumban*.

1208

Debreczen. 1677.

Kabai Bodor Gellért. Lelki flastrom Debreczen
1677. 8r.

Említi BOD, *Athenás* 125. l. és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 53. l.

1209

Debreczen. 1677.

Köleséri Sámuel. Szent Iras Ramaiara Vonatott Fel-Keresztyen, Avagy Igaz Vallas Szines Vallójanak Proba-Köve; Mellyben, melly magassan fel hághasson a' Fél-Keresztyén egy husz fogú Lajtorjan, Menyország felé, de még is oda bé ne mehessen; Ellenben, Az Egesz Keresztyen, A' Iákob husz fogú Lajtorjáján, melly szépen fel ballagjon a' mennyei Ierusalembe, meg-mutogattatik: Mellyet, rész szerint Anglus Authorokból, rész szerint maga Elmélkedésiből, öszve szedegetvén, tiz Prédikatiokban foglalva, az Emberek lelki állapotjának meg-rostálására, kibocsátott KÖLESERI SAMUEL, A' Debreczeni K. G. edgyik Tanítója. Ti vattok kik emberek előtt magatokat igazíttjátok: Az Isten pedig tudgya à ti sziveiteket; mert a mi becsületes az emberek előtt, az Istennek előtte utálatos. Luc. 16. v. 15. Debreczenben, Nyomtatt. Rosnyai Iános által. 1677. 8r. 219 lap. (A—O 6 lev.) — *Elül*: cziml., ajánlás (Dobozi István debreczeni főbirónak, Dobozi Benedek eskütnök és Dobozi Istvánnak) előlj. beszéd, mut. tábla 8 sztlan lev.

Ezzel együtt nyomtatva s egybekötve, de külön czimlappal jelent meg (O7—P8 lev.) KÖLESÉRI SÁMUELTŐL, Keserű-Edes. Debr. 1677.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — M.-vásárh. Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — Debreczeni ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Pápai ref. coll. — Kassai püsp. — Fáy-ktár Tibold-Darócson. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1210

Debreczen. 1677.

Köleséri Sámuel. Keserű-Edes; Avagy Olly Idvességes Elmélkedés, mellyben a' nyomoruságoknak, a' külső és Belső Emberre nevezve külömböző Gyűmölcssei le-rajszoltatnak, es megmutattatik: hogy jóllehet a' világi nyomoruságok a' Testnek kárára s' fogyatására vadnak; de a' Léleknek igen nagy hasznára. Mellyet, minapi sullyos betegségéből való fel-épülésének alkalmatosságával, maga nyomoruságin tanult, és Kis-Aszszony-Havának 27. Napján, a' Nagy Templomban prédikált; mostan penig edgy Isten Beszedének halgatásában Lelket gyönyörködtető Halgatójának kívánságára, ugyan annak költségével ki-bocsátott. KÖLESERI SAMUEL, A' Debreczeni K. Gyülekezetnek edgyik Tanítója. Debreczenben, Nyomtat: Rosnyai Ianos által. 1677. 8r. 19 lap.

Köleséri Sámuel főntebbi szám alatt leirt «Fél Keresztyén»-ével együtt nyomtatva (O7—P8 levelen) és így nem önállóan jelent meg. Példányait lásd a főntebbi szám alatt.

1211

Kassa. 1677.

Tyukodi György. Eghi Zenges; avagy mennyei vigasztalo szozat: Mely alá-szállott à Méltóságos Fejedelmi Rakoczi és Bathori, igen meg-keseredett, és igen nagy szomorúságban lévő gyászos Vdvarhoz. Cassan, Nyomtatott Bosytz Istvan által 1677. esztendőben. 8r. A—O = 14 iv = 112 sztan lev. — *Elül*: cziml., ajánló levél 4 sztan lev.

«A Fejedelmi udvar kesergő asszonyainak» ajánlja «Ngtok alazatos káplánnya Jésus szerzetében lévő P. Tyukodi György.»

Kolozsvári ref. coll. — Szathmári püsp. ktárában (Török Jánostól.)

1212

Kolozsvár. 1677.

Approbatæ Constitutiones Regni Transylvaniæ et Partium Hungariæ Eidem Annexarum. Ex Articulis ab Anno Mil-

lesimo Quingentesimo Quadragesimo, ad præsentem hunc-
usque Millesimum Sexcentisimum Quinquagesimum tertium
conclusis, compilatæ; Ac primùm quidem per Dominos Con-
siliarios revisæ, tandemque in Generali Dominorum Regni-
colarum, ex edicto Celsissimi Principis, D. D. Georgii Ra-
koci, Dei gratia Principis Transylvaniæ &c. Dñi eorum
Clementissimi, in Civitatem Albam Juliam ad diem decimum
quintum mensis Januarii Anni præsentis congregatorum, con-
ventu, publicè relectæ, intermixtis etiam Constitutionibus sub
eadem Diæta editis. Claudiopoli, Impressit: Michael Szent-
tyel Veresegyhazi. c1o 1oc LXXVII. 2r. 250 lap. — *Elül:*
cziml. és praefatio 3, *végül:* Conclusio és index 13 szatlan lev.

A czimlapon, praefatió és conclusió kívül magyar nyelven.

Első kiadása: Várad. 1653.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — Szebenben, a *Naturhist. Verein ktárában.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.*

1213

Kolozsvár. 1677.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után valo
1677 Esztendőre. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országra
és egyéb szomszéd Országokra alkalmaztatott NEUBART
CHRISTOPH. Theologus és Astrologus által. Cum gratia &
Privileg. Celsiss Princip. Ez nyomtatás a' Lócsei és Cassai
nyomtatásoknál helyesb és sokkal bővebb, olvasd-meg s' ugy
talalod Kolosvaratt, Veres-egyházi Szenttyel Mihály által. 16r.
A—E = 40 szatlan lev.

Erd. Muz.

1214

Kolozsvár. 1677.

Kún István. Hét napi Uti-Tars, az az: Az hétnek minden
napjaira rendeltetett idvességés mindennapi Imádságok; hét
poenitentia-tartó (a' mint közönségesen hivattatnak) Soltá-
rokkal, s' ezekhez illendő Kőnyörgésekkel, és egyéb lelki
idvességés elmélkedésekkel s Soltárokkal. Mellyet közönséges
haszonra, és az edgyügyüebbek oktatására közönségesé tótt
KUN ISTVAN, de Osdola. Példabesz. 11. 31. Imé az igaz e'
földön meg-sanyargattatik, mennyivel inkább az hitetlen és
a' bűnös. Colosvaratt, Veres-egyházi Szenttyel Mihály által.

1677. 12r. 204 lap. — *Elül*: cziml. a k. olvasóhoz (Irtam Zabolán, 1671.) 4, *végül*: lajstrom 2 sztlan levél.

M. n. Muz. — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1215

Kolozsvár. 1677.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis. Az az: Keresztyén embert, Isten tetczése szerént való járásra igazgató Kegyesseg Gyakorlas. Melly Angliai nyelvből Magyarra fordittatott a' b. e. MEDGYESI PÁL által. Es immár hatodszor, az e' kédieken esett minden-némű hibáktúl meg-tisztúltan, sőt sok helyeken meg-is jobbultan: az Authornak szép és igen szűkséges Elöl-járó beszédével egygyűtt, ki-bocsáttatott. A jobbitások ez hatodszori nyomtatásban, a' következendő levél szàlon adattatnak elődben. I. Tim. 4. 8. A' kegyességnek ígéleti vagyon. Colosvaratt. Nyomtat: Veres-egyhazi Mihály által. M.DC.LXXVII. 8r. 745 lap. — *Elül*: czimlap, ajánló levél stb. 18., *végül*: lajstrom és könyörgések 15 sztlan levél.

Ezen 6-dik kiadást ajánlja az örökké való Istennek Kecskeméti Sós János.

Régibb kiadásai: 1. Debreczen. 1636. — 2. Lőcse. 1638. — 3. Bártfa. 1640. — 4. Lőcse. 1641. — 5. Várad. 1643. — Ujabb, 7-dik kiad. Lőcse. 1678.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — M. v. *Teleki-ktárban.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (csonkán). — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kassai püsp.* — *Zilahi ref. gymn.* — Rosnyón a *gömöri ev. esp. ktárában.* — *Gr. Toldalagi Victornál* Koronkán, *Lugossy Józsefnél* Debreczenben, *Szilágyi Sándornál* Budapesten.

1216

Lőcse. 1677.

Kalendarivm (Uj és O), Kit Christus születése után való 1677. ki-botsátott NEUBARTH CHRISTOPH Melly most az Olvasoknak kedvekért szép újágokkal meg-jobbittatott. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.*

1217

Lőcse. 1677.

Kis Imre. Midőn A' Méltóságos Rakoczi Ferencz, Valasztot Erdelyi Fejedelem Halotti Temetésével A' Nagy Hirrel Tündöklő Fejedelmi Rakoczi Hazanak Czimeres Sassa Szomorú Szárnyait le-eresztette; Igy Praedicállot Cassán Páter

KYSS IMRE Jesuita 1677 Esztendőben, . Junij. Lötzen
Nyomtatt: Brewer Samuel által. 4r. A—E₂ = 4^{1/2}, iv = 18
sztlan lev.

Kolozsvári r. cath. lyc. (Sámbár Mátyás, Liliium inter spinas. Kassa. 1676.
után kötve).

1218

Pozsony. 1677.

Szenkviczi Pál. Szent Bonaventura Albáni Püspök Kárdinál
és Seráficus Doktor. Szerzetes Rend-tarto. Fenétték Tüköre
és Azon Szerzetes Tökélletes Jóbann Nevelkedést Mutató
jgen hasznos Vezér Könyvecskéi mellyek Szent Ferencz
Rendin valo F: Henricus Sedulius, Antverpiai Gvárdián által,
nagy Szorgalmatossággal megh Jobbértattanak. Most pedigh.
Azon Szerzet-béli Egy áhétatos Lélek által. Elsőbenn; Ma-
gyarrá fordéttattanak. Posenban, Zerweg Janos Gergely által
1677. 8r. 582 lap. — *Elül:* cziml. 1 sztlan levél.

Ajánlja a «Sz. Klara rendin lévő Posonyi, es Nagy-Szombati Szerzetes Szűzek-
nek» a fordító, «A' Ti Szolgátok az Urban. Fr. Paulus Senquicyz Minister Pro-
vincialis.»

Pápai franc. zárda. (1 ép és 1 csonka példány).

1219

H. n. 1677.

Tolvaj Ferencz (Menyő). Praecepta Morvm. Institutioni pue-
rorum accomodata: collecta primum textu soluto a Cl. ac
Doct. Viro D. JOH. COMMENIO, Ligato deinde Stylo tradita
operâ CL. D. SAM. ENYEDI, M. D. Postea vero ex textu utro-
que pro moribus teneriorum instituendis Hungarico idiomate
Rhythmicè transfusa (neglecto quidem textu soluto; sed ligato
e regio exhibitio) ingenio et calamo FRANC. TOLV. MENYŐI
p. t. Scholae Losoncinae Directoris; tandemque publicae
luci data hac in dispositione expensis discipulorum suorum,
signanter infra notatorum Anno 1677. Mense Julio. 8r. A—
C₂ = 18 sztlan levél.

Bizonyosan lőcsei nyomtatvány. — 2-dik kiadása: Lőcse. 1690.

Lőcsei ev. gymn.

1220

Debreczen. 1678.

Kabai Bodor Gellért. Hegyes Ósztón A Sátánnak Angyala. Kinek Az Isten választotti ellen való külömb külömb practikai fel-fedezettnek, és azok ellen 's azokon lehetö diadalomnak mind módgyai 's mind eszközei nagy részben, Szent Pál 2 Corinthusban irt levelének 12-dik részének, 7, 8, és 9-dik verseiböl csináltatott öt idvességes Predikatiokban elő adattatnak KABAI BODOR GELLERT Debreczeni Lelki Tanító által. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai Janos M.DC.LXXVIII. 8r. 61 lap. — *Elül:* cziml. és ajánlás (Rima-Szombati Szabó Pálnak) 1 sztlan lev., *végül:* A Sátán Kisirteti ellen való Könyörgés. 1 sztlan lap.

Második kiadása : Debreczen. 1682.

Pápai ref. coll.

1221

Kolozsvár. 1678.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után való 1678 Esztendőre. Mellyet most-is Magyar és Erdély Országra, és egyéb szomszéd Országokra alkalmaztatott NEUBART CHRISTOPH Theologus és Astrologus által. Cum gratia & Privileg. Celsiss. Princip. Kolosvaratt, Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.).

1222

Kolozsvár. 1678.

Pernyeszi Zsigmond (Osztopányi). Az Isten Anyaszentegyházában Lelki harczot tartó Vitézeknek, lelki sebek fájdalmát enyhitö Lelki Flastrom. Mellyet: Egy tudós Doctornak, Lelkek sebeit enyhíteni kívánó hivek számára, nagy tanátsal, és munkával állított, Lelki Patikájából készített OSZTOPANYI PERNYESZI SIGMOND. Colosvaratt, Nyomtattatott Veres-egyházi Szentyel Mihály által, 1678. 12r. 208 lap. — *Elül:* cziml. ajánlás a prédikátoroknak, a kegyes olvasóhoz, magyar versek T. Ujhelyi Ujhelyi Páltól 10 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-v. *Teleki-ktár.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* (végül csonkán). — *Sepsi-szentgyörgyi ref. gymn.* (első cziml., végül 2 lev. hij.). — *Szilágyi Sándornál* Budapesten.

1223

Kolozsvár. 1678.

Szentgyörgyi P. István. Jo cselekedetek gyemant kőve. Az az: AMESIUS VILLYÁM Sz: Irás magyarázó Doctornak a' jó cselekedetekről irt tractája, mely a' Reformáta Vallásnak igazságának abban a' valóságos jó cselekedeteknek mivoltának megmutatására Prédikációkban ki-bocsáttatott. Sz: GYÖRGYI P. ISTVAN által. Colosvaratt Nyomtattatott Veresegyházi Mihály által. 1678. 12r. A—C6 = 2¹/₂, iv = 30 sztlan lev.

Ajánlva van Tek. és Nemzetes Budai Péternek, az erdélyi aknák és portusok fő Árendátor urának. — Az egész áll 3 prédikációból.

SÁNDOR ISTVÁN hibásan veszi föl Kolozsvár. 1688-ra is, *M. könyvesház* 59. l. Egyetlen péld. *m.-vásárhelyi ref. coll.*

1224

Lőcse. 1678.

Kalendarivm (Uj és O) Mellyet Christus születése után való 1678 irt, NEUBARTH CHRISTOPH Melly most-is az Olvasoknak kedvéért szép ujságokkal meg jobbittatott. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1225

Lőcse. 1678.

Medgyesi Pál. Praxis Pietatis, Az az: Keresztyén Embert, Isten tettzése szerint való járásra Igazgató Kegyesség Gyakorlás. Mely Angliai nyelvből Magyarra fordított a' b. e. MEDGYESI PÁL által. És immár hetedszer, (a' Colosvári hatodik Editio szerint) minden-némű hibáktúl meg-tisztultan, sőt sok helyeken meg-is jobbultan: az Authornak szép és igen szükséges Előljáró Beszédével edgyűtt ki-botsáttatott: 1. Tim. 4. 9. A' kegyességnek igéreti vagyon. Lőtsén, Brewer Sámuel által, 1678. 12r. 1030 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás stb. 18, *cégül*: lajstrom, imádságok 24 sztlan levél.

Régibb kiadásai: 1. Debreczen. 1636. — 2. Lőcse. 1638. — 3. Bártfa. 1640. 4. Lőcse. 1641. — 5. Várad. 1643. — 6. Kolozsvár. 1677.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Toldy Ferencz ktárában.*

1226

Nagy-Szombat. 1678.

Derkai György. Az őrdök életnek uttya, tavozzal-el a' gonosztul es cselekedgyel jot. Mellyet alkalmas kepekkel ki-abrazolt,

és egynéhány aitatoz elmelkedezekben ez előtt Deákú! megmagyarázott A' Jesus Társasagaban levő P. SUCQUET ANTAL. Most Ismet A' Magyar Nemzetnek kedvekért, és lelkek údvősségeben való őregbűlésekért, magyarrá fordított Ugyan azon Jesus Társaságából való P. DERKAY GYŐRGY. Nagy-Szombatban, Nyomtattatott az Acad: Betűkkel. M.DC.LXXVIII. 4r. A—R = 14 iv = 56 sztlan lev. — *Elűl*: cziml. és ajánlás 2 levél.

Ajánlva van Vizkeleti Lindvai Mártonnak, ki gr. Eszterházy Miklós nádor és később fiai Pál és Ferencz parancsára nem annyira a jószágokat igazgatta, mint a lelkeket térengette, miért sebet is kapott.

M. n. Muz. — M. Akad. (2 péld.) — A *beszterczebányai pűsp. ktárban* Szent-Kereszten. — Ez utóbbi, valamint a m. akadémiai egyik példányban a fordító neve *Derekay*; külbőmben a példányok nyomtatása teljesen egyezik.

1227

Szeben. 1678.

Practica Arithmetica, Az az: Szamvető Tabla. Melyben minden féle Adásrol és vételrő! akárminémű kereskedésben-is bizonyos számoknak summáját készen és könnyen fel-találhatni. PADVAI JULIUS CAESAR által irattatott. Mostan pedig uijjonnan e' szép formában ki-bocsáttatott. Szebenbe, Jűngling István által. M.DC.LXXVIII. 12r. A—T4 (6—6 levelenként) 9 iv és 4 lev. = 112 sztlan lev.

Végén: Szebenben, Nyomtatta Jűngling Istvan. Anno M.DC.LXXVIII.

A számok sokszorozó táblája 100-ig, s a százásokkal 1000-ig, 2 levélre terjedő használati utasítással.

Gr. Toldalagi Victornál Koronkán.

1228

Bártfa. 1679.

Balassa Bálint és Rimai János Istenes Éneki. (a váradi 4-dik editio szerint). Bártfán Berger Mihály költségével 1679-ben. 12r. 392 lap. — *Elűl*: cziml. stb. 5; *végűl*: Index 4 levél.

Hozzá járűl: Via Jacobea Bártfa 1679. 12r.

Néhren Szepesben, *b. Mednyánszky-ktárban*. — Teljes czimmást e példányrő! a Néhren utközben töltött idő rövidsége miatt nem vehettem.

1229

Debreczen. 1679.

Diószegi K. István. Ki-osztatott Talentom, Az az Ollyan idves-
séges Magyar Predikaciok; Mellyekben Az hibás vallás meg-
czáfoltatik, az igaz Vallás értelmessen le-iratik, és többire
minden alkalmatosságrúl a' Keresztyén lélek tanittatik: Mel-
lyeket Prédikállott a' maga hazájában Diószegen, és hogy
más Keresztyén Gyülekezetet-is tanitson, a' kegyesség mun-
kájában másokat-is segéllyen, és hogy a' Talentommal keres-
kedgyék a' nagy Isten dicsösségére ki-bocsátott DIÓSZEGI K.
ISTVAN, S. I. M. D. H. P. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai
Janos, M.DC.LXXIX. 4r. 321 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, ver-
sek 8, *végül*: könyörgések 5 sztlan lev.

*M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni
ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Csurgói ref. gymn. — Lugossy Józsefnél
Debreczenben (cziml. hij.).*

1230

Debreczen. 1679.

Felvinczi Sándor. A Jehova neveben a' pestisről valo Rövid
Beszelgetes, Mellyben Le-rajzoltatik Nyólcz Prédikációknak
alkalmatosságával a' Pestisnec, avagy dög-halált szerző nya-
valyának egész természete, minden ehez tartozandó környül-
álló dolgokkal egyetemben, a' mennyire az Istennek szent
Könyve és a' Természet vizsgálók azt minekünk előnkben
adgyák. Mellyet a' melléje foglalt bőjtre tartozó Könyörgéssel
egygyűtt, az Isten igaz ítéletinek meg-mutogatására, a bünd-
sőknek fel-serkentésére, és a' sok gyászos epekedő lelkeknek
vigasztalására tött FELVINCZI SANDOR, A' Debreczeni K. G.
edgyik egyűgyű L. P. akkor, MIkor a' IehoVa angyaLa s
kezIle-Is DebreCzen Várossában az Iflakat és a' Véneket-Is
pVszItá. (1679). Debreczenben, Nyomtattatott Rosnyai Janos
által. 8r. 156 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás 4 sztlan lev.

*M. n. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — Zilahy
ref. gymn. (cziml. hij.). — Lugossy Józsefnél Debreczenben.*

1231

Debreczen. 1679.

Martonfalvi György, Sz. I. M. D. és a' Debreczeni Collegium
Professora Taneto és Czafolo Theologiaja: Mellyet Amesius

és Vendelinus szerint irt azoknak kedvéért, a' kik az igaz Theologiat, és Vallást, hamar kívánnyák meg-tanúlni: és mellyet, ezen jó végért, a' Debreczeni Collegium, a' maga költségén nyomtattatott-ki. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai Janos, M.DC.LXXIX. 12r. 628 lap. — *Elül*: cziml. ajánló levél, üdv. versek stb. 12, *végül*: mutató tábla 16 sztlan lev.

Ajánlva van II. Apafi Mihálynak.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M. Akad.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.). — *Kassai jogakad.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Kolozsvári ref. coll.* (cziml. hij.) — *M.-vásárh. ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Zilahi ref. gymn.* — Rosnyón és Csetneken a gömöri ev. esp. ktárában. — Hosszafaluban gr. *Teleki-ktárban.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten. — *Véghely Dezsőnél* Veszprémben.

1232

Kolozsvár. 1679.

Confessio et Expositio Fidei Christianæ, Az az: Az Keresztyeni Igaz Hitról való Vallás-tétel. Mellyet elsőben Helvetiában irtanak és bé-vőttenek: Annak utánna 1567. Esztendőben Magyar Országban-is javallottanak, bé-vőttenek, és mind ez ideig sok Ecclésiákban meg-tartottanak. Most újjobban az Erdélyi Orthoxa (*igy*) Ecclésiáknak költségekkel kibocsáttatott. Colosvaratt, Nyomtatt: Veres-egyhazi Szentyel Mihaly által, 1679. Esztend. 8r. 281 lap. — *Elül*: czimlap, ajánlás Christus összes hiveinek (latinúl), alkalmatossága ez confessiónak, császári parancsolat arról, kik tartassanak Catholicusoknak és kik Eretnekeknek 8 szatlan levél; *végül*: Az kegyes olvasónak és Mutató tábla 13 szatlan lap.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Toldy Ferencz ktárában.* (2 első lev. hij.).

1233

Kolozsvár. 1679.

Kalendariom (Uj és Ov). Christus Urunk születése után való 1679 Esztendőre, Mellyet most-is Magyar és Erdély Országgra, és egyéb szomszéd Országokra alkalmaztatott. NAUBART CHRISTOPH Theologus és Astrologus által. Cum Gratia & Privilegio Celsissimi Principis Transylv. Kolosva-

ratt, Veres-edgyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E7
(8 levelenként) = 39 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.)

1234

Kolozsvár. 1679.

Némethi Mihály. Sz. Dávid Psalteriuma: Avagy A' CL. Sól-tároknek rövid el-osztása, magyarázattya, s azokból származot 550. Tudományok által való meg-világosítása: Mellyet Irt NEMETHI MIHALY a' Colosv. Orth. Eccl. m. L. P. Colosv. Veresegyházi Mihály által. 1679. 12r. 649 lap. — *Elül*: czimlap, ajánlás, a k. olvasóhoz, üdv. versek 10 sztlan lev.

Ajánlva van Veresegyházi Szentyel Mihály kolozsvári nyomdásznak.

Ujabb kiadásai: Lőcse. 1680. és Lőcse. 1685.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-kvár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (2. péld.) — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2. péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — *Kassai püsp.* — *N.-váradai püsp.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Rima-szombati prot. gymn.* — *Lugossy főzsefnél* Debreczenben, *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten s több magánosoknál.

1235

Kolozsvár. 1679.

Técsi Miklós. Liliun Humilitatis Az az: A' nyomoruságoknak tövisse köziben bé-vettetett Isten Anyaszentegyházának maga meg-alázása. Es Keserves Siralma, Mellyet az üldöztetéseknek idején, à meg-haragutt Istennek meg-engesztelésére, és a' Christus ellenséginek, meg-szégyenítésire, és a' Sion romladozott kő-falainak fel-építtetésére, ekképpen bocsát-fel az Anyaszentegyház magas Menyországban. Mellyet az Ur dicsősségére, a' keresztyén Ecclesiáknak hasznára, és a meg-keseredett Hiveknek vigasztalására ekképpen készítet-el, és e' formában ki-is bocsátott volt Franequerában 1659. Esztendőben TÉCSI I. MIKLÓS. Mostan penig ujjobbā harmadszor-is Istenéhez s' nemzetéhez való buzgó szeretetiből és az üldözést szenvedő Isten Anyaszentegyházának lelki javára maga költségén ki-bocsátott: Kolosvaratt. Veresegyházi Szentyel Mihály az Isten hivei üldöztetésének 1679. eszt. 12r. 86 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, versek 4; *végül*: mut. tábla 1 sztlan lev.

Régibb kiadásai: 1. Franequera. 1659. — 2. Kolozsvár. 1673. — 3. Kolozsvár. 1675. — Megjelent ugyancsak 1679-ben Lőcsén is.

M. n. Muz. — *M.-v. Teleki-ktár.* (cziml. kézirattal pótolva). — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* (2 péld., egyiknek czimlapja hij.).

1236

Kolozsvár. 1679.

Tolnai F. István. Igaz Keresztyéni és Apostoli Tudomány s' vallás Utára vezetõ és az el-tévelyedésrõl jó Utban hozó. KALAUZ. Az az: Olly Munka; Mellyben, mindennek elõtte a' Pádistáknak az Uri vacsorában a' kenyérnek és bornak Christus valóságos és természeti testévé és vérévé való Altalállatozása vélekedése, õnnõn Irásokbul elõ adatik, és a' derekasb ki-fogásokkal egyben az Atyákból, s' magokból el-ron-tatik; a' Reformatusoknak az Uri vacsora felõl való igaz értel-mek, meg-mutogattatik: a' Mise és Uri vacsora közt való kü-lömbség le-rajzoltatik: az után az Elsõ könyv alkalmatosságával irt egy néminémû Pater Tractája pontrul pontra Rámára vonatik, és mind a' régi Atyákból, mind magokból a' Pápis-tákból, mind a' mi nagyobb a' szent Irásbul meg-erõtelenit-tetik és ki forgattatik. Végre az igaz Reformata Vallásnak a' sok üldöztetések és szõrnyû vér-ontások között-is az Aposto-lok idejétûl fogván ez ideig álhatatos fenn állása, s' onnét reánk alá szállása meg-világosittatik; ellenben a' Pápista Vallás ujsága, eredete, s' az Ecclésiában való csuda bé-csuszása nap fényre hozatik. TOLNAI F. ISTVAN, Mostan a' K. R. C. edgyik méltatlan Professora által. Kolosvaratt, Nyomtattatott Veres egyházi Mihály által, 1679. 8r. 1049 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, az olvasóhoz, mut. tábla 8, *végül:* mut. tábla 14 szatlan lev.

Ajánlva van Bornemisza Kata asszonynak, Bánfi Dienes özvegyének.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 54. l. helyesen veszi föl, de alább 244. l. tévedve teszi 1670-re is.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Gy.-fejérvári Batthiányi-ktár.* — *Pesti ref. coll.* (2 péld.) — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (cziml. hij.). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* (végén csonkán). — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *M.-vdsárhelyi ref. coll.* (3 péld.) — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.* — *N.-váradai püsp.* — *Enyedi ref. coll.* — Keszthelyen *Festetics-ktár.* — Gr. Degenfeld Pál, Lugossy József s többek könyv-tárában.

1237

Lőcse. 1679.

Kalendarium (Uj es O), Mellyet Christus születése után való 1679. irt, NEUBARTH CHRISTOPH. Es most-is Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Lőtsen, Brewer Samuel által 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1238

Lőcse. 1679.

Poncianus Tsaszar Historiaia Miképpen az ő Fiának Dioclecianusnak Hét bölts és tudós Mestereket fogada, kik azt tanitanák az hét Nemes Tudományokra. És minek-utánna az mostoha annya meg-tsalta volna az Tsászárt, hogy hétszer az ő Fiát, a' Dioclecianust, ki vitette volna fel-akasztásra, miképpen mind az hét úttal a' bölts Mesterek meg-szabadi-tották azt az ő bölts beszédekkel. Hogy annak utánna az ő Attya helyet Romai Tsászár lótt. Lőtsen, Brever Samuel által: 1679. 8r. A—L₃=10³/₈ iv = 83 sztlan lev. (prózában).

Régibb kiadásai: Bécs. 1573. — Lőcse. 1633. 1653. és 1676.

M.-vásárhelyi Teleki-kőárban.

1239

Lőcse. 1679.

Némethi Mihály. Mennyei Tar-Haz Kulcsa. Avagy Oly idvőséges egy igyű Elmékhez alkalmaztatott Imádságok; Mellyekkel Minden Rendben, Karban, Nyomorúságban lévő egy-igyű Emberek az Isten kegyelmes Tar-Hazaban bé-mehetnek. Mellyet szedett a Szent Irás szavaiból; NÉMETHI MIHALY, a Colosvári Ecclésiának edgyik Tanítója. Lőtsén, Bréver Sámuel ált: 1679. 12r. 236 lap. — *Végül:* mut. tábla 2 sztlan levél.

Régibb kiadásai: Kolosvár 1673. és 1676. — Ujabbak: 4. Kolosvár. 1681. — 5. Debreczen. 1685. — 6. Lőcse. 1706. — 7. Bártfa 1708.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (czimlap hij.). — *Pozsonyi r. cath. lyc.*

1240

Lőcse. 1679.

Técsi Miklós. Lilium humilitatis; Az az: A' Nyomorúságoknak Tővisse köziben bé-vettetett Isten Anyaszentegyházának maga

meg-alázása, és keserves siralma. Mellyet; az Üldöztetéseknek idején, a' meg-haragutt Istennek meg-engesztelesére; a' Christus ellenséginek meg-szégyenítésére: és a' Sion romladozott Kő-falainak fel-építtetésére, ekképpen botsát-fel az Anyaszentegyház magas Meny-országban. Mellyet az Ur ditsőségére, a' Keresztyén Ecclésiáknak hasznára, és a' megkeseredett Híveknek vigasztalására, ekképpen készített el, és ily formában ki is botsátott Franequeraban, 1659. esztendőben, TECSI MIKLOS. Lótsén, Bréver Samucl ált. 1679. 12r. 116 lap, *végül*: mut. tábla 2 sztlan levél.

Régibb kiadásai: 1. Franequera 1659. — 2. Kolozsvár 1673. — 3. U. o. 1675. — 4. U. o. 1679.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Pozsonyi r. cath. gymn.

1241

Nagy-Szombat. 1679.

Szili András. A keresztyén igaz vitézeknek gyenerálja Szent István Mártir. N. Szombat. 1679. 2r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 54. l.

1242

Debreczen. 1680.

Csuzi Cseh Jakab. Lelki Bölcseségre Tanító Oskola. Mellyben Az Istenhez való igaz Meg-térésnek bölcs tudományát s' idvességes gyakorlásának rendit és módgyát, világos kérdések s' feleletek által Az istenes életben gyönyörködőknek lelki hasznokra ki-adta CSUZI CSEH JAKAB, Sz. I. T. Doct. és Préd. Debreczenben, Nyomt: Rosnyai Janos által. 1680. 12r. 202 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz, versek 8, *végül*: lajstrom 2 sztlan lev.

Ajánlja a szerző, ki az üdvözlő versek szerint akkor kocsfi ref. pap volt, Sándor Gergelynek, Szala vármegye volt alispánjának, Gyürki Pál Nógrád vármegyei jegyzőnek, Iványos Miklós Győr vármegyei assessornak és Csapó Jánosnak, Komárom vármegye hites birájának.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki ktár. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Fáy-ktár Tibold-Darócson. — Háromszéki Cserey-Muzeum. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1243

Kolozsvár. 1680.

Agenda Az az: Az Anyaszentegyházbéli szolgálat szerént való Cselekedet: Mellyben az Uj Testámentomi két Sacramento-

moknak, a' Szent Keresztségnek és az Ur Vacsorájának ki-szolgáltatásának, és az Házassulandóknak egyben-adattatásoknak Módgya és Formaja meg-irattatik, Illyen véggel: Hogy az Erdély Országi Reformáta Ecclesiákban, Egyenlőképpen szolgáltatassanak ezek ki; hogy ebben-is Vallásunknak s' Ritusinknak edgyező vóltok ki-tessék. Melly szedegettetett a' b. e. MELOTAI ISTVAN Agendájából: és ki-bocsáttatott az Erdélyi Szent Generális költségével. Colosvaratt, Nyomtatta Veres-egyhazi Szentyel Mihaly. M.DC.LXXX. 8r. A czimlappal s Melotai Nyilas István előszavával együtt összesen 20 sztlan levél (a—c4).

A Kolozsvártt 1679-ben nyomtatott Confessio Helveticával együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg.

Példányait lásd főntebb Confessio. Kolosvár. 1679. alatt.

1244

Kolozsvár. 1680.

(**Énekes könyv**). Az Sz. David Prophetanak ékes Rythmusu Soltarival, Es A' Soltarokból szerzetett Dicsiretekkel, S' egyéb Istenes Enekekkel, és Hymnusokkal tellyes Könyv. Ezek után vannak egy néhány áitatos imádságok. Melly most ujjobban, egy néhány Halott Enekekkel, és egyéb Istenes Enekekkel és Imádságokkal meg-bővítettett. Kolosvaratt, Veresegyhazi Szentyel Mihaly, 1680. 12r. Hymnusok 82 lap. — Dicsiretek s halotti énekek 382 lap, mut. tábla 6 lev. — Sz. Dávid Zsoltári (külön czimlappal, Kolosvár. 1681.) 349 lap. — Buzgó hálaadások és könyörgések 46 lap; mut. tábla 1 levél.

Erd. Muz. — Debreczeni ref. coll.

1245

Kolozsvár. 1680.

Kalendariom (Uj és Ov), Christus Urunk születése után való 1680, Esztendőre, Melly Bissextilisnek mondatik. Mellyet mostan-is Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb szomszéd Tartományokra alkalmaztatott, NAUBARTH CHRISTOPH Theologus és Astrologus által. Cum Gratia & Privilegio Celsissimi Principis Transylv. Kolosvaratt, Veresegyhazi Szentyel Mihaly által. 16r. A—E7 = 39 sztlan lev.

Erd. Muz.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

1246

Kolozsvár. 1680.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Animæ, Az az, A' lelek bekessegeről, es az elme gyönyörűsegeről való Tracta, Francia Nyelven irattatott MOLINÆUS PETER által. Ugyan azon Nyelvből Magyarra fordittatott. PÁPAI PARIZ FERENCZ Med. Dr. és a' Nagy Enyedi Collegiumban edgyik méltatlan Professor által. 1. Joh. 3. v. 18. Cselekedettel és Valósággal. Kolosvaratt. Nyomtat: Veresegyházi Szentyel Mihály által. 1680. 8r. 664 lap. — *Elül:* cziml. ajánlás stb. 16., *végül:* mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlva van II. Apafi Mihálynak.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-kvár. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — S.-pataki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. — Pozsonyi ev. gymn. — Sz.-keresztúri unitár. gymn. — Lugossy Józsefnél s több magánosoknál.

1247

Kolozsvár. 1680.

Rozgonyi Mihály. Magyar Strophak, Mellyeket A' Zilahi Seminariumban (az Iffiuságnak Tavaszi Examene végeződvn) 1680. eszt: sz. György havának 10-dik napján, az ott lévő sok becsületes Személyek előtt, mondatott a' meg-nevezett Oskolának Igazgatója, ROZGONI MIHALY. Hogy ezekben kegyességét, s' ezen Seminariumhoz való buzgó szeretetit Zilah Városának meg-köszönné az Iffiuság; mellyet ő kegyelmek halván, szivessen meg-indultanak, s' kegyességeket ajánlották; nevezet szerént Nemzetes Szűcs Balint Uram, Ki ez gyermeki Eneknek nap fényre való jövetelit kívánván, ki-is nyomtatatta, az oda valóknak kedvekért. Colosvaratt. Nyomt: Veresegyházi Mihály által. 1680. 8r. 4 sztlan lev.

Egyetlen példány az *erd. Muzeum könyvtárban.*

1248

Lőcse. 1680.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése után való Bissextilis 1680. irt, NEUBARTH CHRISTOPH Es most-is Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev)=40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1249

Lőcse. 1680.

Némethi Mihály. Sz. Dávid 150 Soltárinak el-osztása és magyarázatja. Lőcse. 1680. 12r.

Első kiadása : Kolozsvár. 1679. — Ujabb kiadása : Lőcse. 1685.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 55. l.

1250

N.-Szombat. 1680.

Énekes könyv. N. Szombat. 1680. 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 55. l., ki azonban tévedve mondja ezen énekes könyv szerzójének Szelepcsényi György esztergomi érseket.

1251

N.-Szombat. 1680.

Kis Imre. Halotti beszéd Báthori Zsófia felett. N. Szombat. 1680. 4r.

SÁNDOR, *M. kház*. 55. l.

1252

Nagy-Szombat. 1680.

Tarnóczi István. Nagy mesterseg a jó élet. Mellyet A Jesus Társaságbéli Robertus Bellarminus a' Romai Anyja Szentegyháznak méltóságos Kardinálynak Stilusa szerint. A Magyar Nemzetnek vigasztalására Ugyan azon Jesus Társaságából való P. TARNOCZI ISTVAN meg-magyarázat Anno 1679. Nagy-Szombatban Nyomtattatott az Academ: Bötűkkel Srnensky Mattyas által M.DC.LXXX. Esztend: 12r. 546 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd 10, *végül*: lajstrom és nyomt. hibák 5 sztlan levél.

Ajánlva van Székesi Bercsényi Miklósnak, a dunáninneri részek vicegenerálisának.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — Ugyanott megvan épen ezen nyomás, új czimlappal: «Nagy Mesterség 'a jó élet. A Tekéntetes; és Nagyságos Bercseni Miklósnak, etc. P. Tarnoczy Istvan Iesuitától aiánlatott. 1682.» — Csetneken, a *gömöri ev. esp. ktárában*.

1253

Csik. 1681.

Balás Ágoston. Cationale Catholicum, avagy régi és új deák és magyar áhitatos énekek. Csik. 1681. 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház.* 46. l., NÉMETH JÁNOS *Memoria Typogr. Hung.* és TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 303. l.

1254

Debreczen. 1681.

ABCDEFGHIJKLMNQRSTUXYZJV. Aabcdef *stb. stb.* —
Debreczenben Nyomt: Rosnyai Janos által 1681. 8r. sztlan
levél.

Az első ismeretes magyar A. B. C. könyv.
Egyetlen példánya a *kolozsvári ref. coll. ktrában.*

1255

Debreczen. 1681.

Gyulai Mihály. Fertelmeskedő, s' bujálkodó Tancz Jutalma, az az: Ollyan idvességés Lelki Tanítás; mellyben a' Tán-
czolás micsodás vétek légyen Isten ellen bőségessen meg-
tanittatik; és az Isten Szent Könyvéből elégedendőképpen
meg-világosittatik; a' Tánczolókat miképpen büntesse-meg
Isten, elönkben adatik; a' Tánczot javalló embereknek ellen-
vetésire felelet bövön, és igazán nyujtatik; mi légyen azért
tisztünk a' Táncz helyet elönkben számláltatik. Mellyet
közönséges haszonra ki-bocsátott GYULAI MIHALY, a' Dobi
Ecclésiának L. Pásztora. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai
János, M.DC.LXXXI. 8r. A—D (4 levelenként) = 16 sztlan lev.

Ajánlja a szerző Tiszt. Tudós Csernátoni János löki lelki pásztornak, komá-
jának «Dobon die 6 Januarii 1681. esztendőben.»

M. n. Muz. — Csonkán (Bz, 3 és C—D iverk) a *Fáy-könyvtárban* Tibold-
Darócson.

1256

Debreczen. 1861.

Mártonfalvi György. Nagy Mártonfalvi Györgynek, Sz. I. M.
D. és a' Debreczeni Collegiumnak néhai Professorának. Szent
Historiaja. Mellybē azokat a' dolgokat, a' mellyek ez világ-
nak Teremtésétől fogván a' Sz. Írásban meg-irattattanak, az
időknek meg-külömböztetéssel, és az esztendőknek meg-jed-
zésével; summáson, s' értelmessen le-rajzolta. Azoknak
kedvéért, a' kik a' Szent Bibliát, s' abban le-tett Historiá-
kat hamar és summáson akarják meg-tanúlni. Mellyet maga
kölcségén ki-nyomtattatott a' Debreczeni Collegium, és a'
meg-hólnak vótuma, s' testamentoma szerént világra bocsá-

tott, SZILAGYI MARTON, azon Collegiumnak egygyik Profesora. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai Janos, M.DC.LXXXI. 12r. 276 lap. — *Elül*: cziml. ajánló levél (Teleki Mihálynak), a kegyes olvasónak, versek 19, *végül*: mut. tábla 7 szatlan lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Halasi ref. gymn.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Szilágyi Istvánnál* M.-szigeten (végül 3 lev. hij.) s többeknél.

1257

Debreczen. 1681.

Szónyi Nagy István. Kegyes lélek' vezér csillaga, Istennel otthon s' uton valo járásában. t. i. Olly buzgo Imadsagok, Mellyeket, Egy igaz vallása miatt hazájából s' szerelmesi közzül ki-bujdosot K. ember: N. K. K. M. U. Kivánságára s' kérésére Az honn.lévô s' széllyel járo Szentek Istennel járásokban valo igazgattatásokra intézett SZÖNYI N. ISTVAN Ujvárosi Praedikator. Mat. 2. 9. Es előttök a' Csillag mégyen vala. Debreczenben. Nyomtattatott Rosnyai Janos által. M.DC.LXXXI. 12r. 151 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, Approbatio, k. olvasóhoz 12 szatlan lev. — *Végül*: mut. tábla 1 levél (a többi hij.)

Az ajánlás végén: «Irtam Ujvárason clo Ioc LXXX. Kar. hav. 15. napj. — Szónyi Nagy István U. V. P.»

Ugyanazon évi másik kiadása H. n. 1681. 12r.

Egyetlen péld. a *s.-pataki ref. coll. ktárában* (cziml. és a mutató tábla végének, hihetőleg csak egy levelének, hijával). — Megvolt még 1856-ban a *debreczeni városi nyomda irodájában*, a mikor Lugossy József e példányról czimást vett, melyet velem közölni sziveskedett.

1258

Kolozsvár. 1681.

Balassa Bálint és Rimai János. Az Néhai Tekintetes, Nāgos vitéz Vrnak Gyarmati BALASSA BALINTnak; Es Amaz jó emlekezetű néhai Nemzetes RIMAI JANOSnok; Igaz haza fiának, és a' Magyar nyelv két ékességének Istenes Eneki. Mostan ujjobban e' kis formában ki bocsáttattak. Colosvaratt, Veresegyházi Mihály által, 1681. 24r. 288 lap. — *Elül*: czimlap, előszó 6, *végül*: lajstrom 3 szatlan lev.

A lajstrom után következik külön czimlappal, de az ivjegyek folytatásával (N10—P 12 lev.), *Edgynéhány oktató Regulák által Vezérlő Úta. Minden úton járó igaz Izraelitának.* összesen 27 levél, melynek 5 első levele nincs lapszámozva; a következő 21 levél lapszáma 42; a legvégső levelen a Mutató táblácska áll.

A kiadó Veresegyházi Szentyel Mihály nyomdász az olvasóhoz intézett előbeszédben emlékezik az előbbi bártfai, löcsei és a váradi első kiadásról is.

Egyetlen példány az *erd. Múzeum ktrában.*

1259

Kolozsvár. 1681.

Kalendariom (Uj és Ov), Christus Urunk születése után való 1681, Esztendőre, Melly mostan-is Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb szomszéd Tartományokra alkalmaztatott, NEUBARTH CHRISTOPH Theologus és Astrologus által. Cum Gratia & Privilegio Celsissimi Principis Transylv. Kolosvaratt, Veresegyhazi Szentyel Mihaly által. 16r. A—E7 = 39 sztlan lev.

Erd. Muz. (6 utolsó lev. hij.)

1260

Kolozsvár. 1681.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak és Profetanak más-fél száz Soltari, A' Francziai Noták és Rythmusok szerint Magyar versekre fordittattak SZENCZI MOLNAR ALBERT által. Kolosvaratt, Szentyel Mihály által, M.DC.LXXXI. 12r. 238 lap. — *Végül:* mutató tábla 3 sztlan levél.

Egyetlen péld. az *erd. Múzeumban.*

1261

Kolozsvár. 1681.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak és Prophe-tanak Szaz Ötven Soltari; A' Francziai Noták szerint Magyar Versekre fordittattak MOLNAR ALBERT által. Kolosvaratt, Veresegyhazi Szentyel Mihaly által, M.DC.LXXXI. 12r. 349 lap. *Végül:* mut. tábla, regg. és estveli könyörgések 11 sztlan lap.

A Kolozsvártt 1680-ban nyomtatott Énekes könyvbe foglalva s azzal egybekötvé az *erd. Muz.* és a *debreczeni ref. coll. ktrában.*

1262

Kolozsvár. 1681.

Némethi Mihály. Mennyei Tárház Kulcsa. Avagy: Olly idves-séges együgyű elmékhez alkalmaztatott Imádságok: mellyek-

kel, minden szükségben lévő együgyű emberek, az Isten kegyelmes Tarhazaban bé mehetnek. Mellyet szedett a' szent Irás szavaiból, s' most meg-bővített Imádságokkal s' énekekkel és Elmélkedésekkel. NEMETHI MIHALY A' Kolos. R. E. T. Colosváratt Szentyel Mihaly által 1681. 12r. 216 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 3 sztlan levél; éjjeli s reggeli elmélkedések 6 szzott lap; *végül*: énekek 7 szzott lap, mut. tábla 5 sztlan lap.

Ajánlva van Bánfi György Doboka vármegyei főispánnak. — Az ajánlásból kitetszik, hogy a szerző e munka 2-dik kiadását 1676-ban ajánlotta Bánfi György anyjának Bornemisza Katának.

Régibb kiadásai: 1. Kolozsvár. 1673. — 2. Kolozsvár. 1676. — 3. Lőcse. 1679. — Ujabb kiadásai: 5. Debreczen. 1685. — 6. Lőcse. 1706. — 7. Bártfa. 1708.

Egyetlen példány az *erd. Muzeumban*.

1263

Kolozsvár. 1681.

S. Pataki István. Ez Világnak Dolgainak Igazgatasanak Mestersege, Mellyet Szaz Jeles Regulak, Es azoknak minden ez életbéli alkalmatosságokra hathatós ki-terjesztése által a' Deáki nyelvnek nagy ékességével adott-ki nem régen egy Austriai Németh Grof Ur: és azon formában Magyarra fordította S. PATAKI ISTVAN, A' Kolosvári Reformátum Collegiumnak edgyik Tanító Mestere. Kolosvaratt, Nyomtattatott Veresegyhazi Mihaly által, M.DC.LXXXI. 4r. 310 lap. — Cziml., ajánlás 6 sztlan lev.

Ajánlva van Széki Teleki Mihálynak.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *N.-enyedi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Sepsi-szentgyörgyi ref. gymn.* — Zsibón a b. *Wesselényi-ktárban.* — Erdő-Szadán gr. *Degenfeld Pálnál.* — *Szilágyi Sándornál* Budapesten stb.

1264

Kolozsvár. 1681.

Sárpataki N. Mihály. Noe Barkaja, Az az: Az Atya, Fiu és Szent Lélek egy örökké való Istennek üdvösséges isméreti. Melly A' Sinai és amaz dicsősséges Sionnak hegyein nevedett Elő-fákból éppítettett: az az, mind az ô s' mind az Uj

Testamentumnak egyben-vettetett helyeiből xxii. Demonstratiokban megvilágosított tudománya az egy Istenségben imádandó Sz. Haromsagnak. Melyben az Igasságnak Prædikátora Noenak Lelkével hívja s kényszeríti bé-szállani az Háládatlan Világot minden szelidséggel. Melynek éppítője SÁRPATAKI N. MIHALY az Colosvári Reformata Ecclesiában a' Jesus Christusnak kisebbik szolgálja. Kolosvaratt Nyomtatott Veres-egyházi Mihály által. M.DC.LXXXI. 4r. 685 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, apologia, a k. olvasónak 12, *végül*: mut. tábla 4 sztlan lev.

Ajánlva van Apafi Mihály erd. fejedelemnek.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — (Bornemisza Anna erd. fejedelemasszony példánya, tábláján aranyozott betűkkel: B. A. E. O. F. A. 1681. — *Pesti egyet.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — Gy.-fejérvári *Batthiányi ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolosvári ref. coll.* — *Kolosvári unitár. coll.* (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2 péld.) — *M.-szigeti ref. lyc.* (2 péld.) — *Kassai püsp.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Kolosvári minor. zárda.* — Magánosoknál több péld.

1265

Koloszvár. 1681.

(Siderius János). Kisded Gyermekeknek való Catechismus, Az az: Rövid Kérdések és Feleletek által való Tanítás, A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatiról. Melly most uijonnan e' szép formában ki-bocsáttatott: Kolosvaratt, Veresegyházi Szentye Mihály által, M.DC.LXXXI. 12r. A—B = 2 iv = 24 sztlan lev.

Erd. Muz. — *Debreczeni ref. coll.* — (Mind két példány a kolosvári 1680-diki Énekes könyvvel egy kötetben.)

1266

Lőcse. 1681.

Evangelia et Epistolæ Dominicorum, ac Festorum Dierum, Latinè et Hungaricè. Evangeliomok Es Epistolak, Egész Esztendő által lévő minden Vasárnapokra és fő Ünnepekre intesztetett és rendeltetett, Magyarúl és Deákúl. Leutschovia, Typis Samuelis Brewer, A. 1681. 8r. A—T = 19 iv = 152 sztlan levél.

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.*

1267

Lőcse. 1681.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése után való 1681. irt, NEUBARTH CHRISTOPH. Es most-is Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1268

Nagy-Szombat. 1681.

Káldi György. Istennek szent akarattya. Az Az: A' nagy Ur tiz parantsolattyanak egynehány Prédikacziókkal való megmagyarázása, Mellyben Néhai, Jesuiták Szerzetéből való Catholicus Pap KALDI GYÖRGY, Istenessen munkálkodván, nem szintén végig vihette, más sok Munkái után, az Istenhez el-sietvén: Már most Méltosságos Nagyságos Groff Kollonicz Leopold, Német Ujhelyi Püspök, és Nemes Posonyi Kamorának leg főbbik Præsidents Feje, az Főlséges Császár és Király Urunk Belső Tanácsa, Keresztyéni buzgoságtól viseltetvén ki-adatta. — Nagyszombatba, M,DC,LXXXI. Esztendőben, Srnensky Mattyás által. 2r. 251 lap. — *Elül*: cziml. és Epist. Dedicatoria 2 sztan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Egri érs. lyc. — Rosnyai káptalan. — Szepesi káptalan. — Kassai jogakad. — Pannonhalmi apátság. — Fászai convent. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Szegedi franc. zárda. — Pozsonyi r. cath. gymn. (2 péld.). — Pozsonyi franc. zárda.

1269

Nagy-Szombat. 1681.

Kiss Imre. Az igaz hitre vezérlő könyvecske, Jesuita Pater KISS IMRE által. Nagy-Szombatban Anno 1681. Az Academiai Bóttúkkal Srnensky Mátyás által. 12r. 126 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (N. Szombat városának), a k. olvasóhoz 6 sztan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem.

1270

N.-Szombat. 1681.

Regulai A' Jesus Társaságának Azokkal egygüt, mellyek kiváltképpen az Coadjutorokhoz tartozandók. Nyomtattattanak

Nagyszombati Acemiának Böttivel Srnenski Mattyas áltai
M.DC.LXXXI. Esztendőben. 8r. 146 lap. — *Elül*: cziml. 1
szatlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 55. l. bizonyosan tévedésből teszi Bécs.
1681-re.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — M.-v. *Teleki-ktár.* — *Pannonhalmi apát-
ság.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (3 péld.).

1271

H. n. 1681.

Szónyi Nagy István. Kegyes Lélek' Vezér Tsillaga, Istennel
othon 's uton valo járásában. t. i. Olly Buzgo Imádságok
Mellyeket, Egy igaz vallása miatt hazájából 's szerelmesi
közűl ki-bujdosott K. ember: N. K. K. M. U. Kivánságára
's Kérésére Az othon lévő 's széllyel járó Szentek' Istennel
járásokban való igazgattatásokra intézett Szónyi N. ISTVAN
Ujvárosi Prédikátor. Mat. 2: 9. És előttök a' Tsillag mégyen
vala. Nyomtattatott M.DC.LXXXI. Eszt. 12r. 179 lap. — *Elül*:
cziml., ajánlás, a k. olvasónak 12 szatlan levél; *végül*: A kö-
nyörgések táblája 4 szatlan lap.

A debreczeni 1681-diki kiadástól különböző nyomtatás.

Erd. Muz. — M.-v. *Teleki-ktár.*

1272

Bécs. 1682.

Telekesi István. A világ pompás dücsőségének sietsége, az az:
Gróf Erdödi Sándornak keserves dicsérete. (Halotti beszéd
Szombathelyen 1681.). Bécs 1682. 4r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. ház* 56. l.

1273

Csiki klastrom. 1682.

Haller János. Pays, a' békeséges türesnek Payssa. Isten kegyel-
meből minden rendbeli embereknek vigasztalásokra, kik e'
Világnak álhatatlansága-miatt háboruságok-szenvedésre jutot-
tak. Mellyet: HALLER JANOS, Erdelyi Magyar, Deákból Ma-
gyarrá fordított, az KORENUS JAKAB múnkájából. Es a' maga
költségén ki-bocsátott Fogaras Várában-Való Rabságában.
Nyomtattatott a' Csiki-Kalastromban, M.DC.LXXXII. 4r. 535 lap.
— *Elül*: czimlap, előbeszéd 8, *végül*: Index 2 szatlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-szigeti ref. lyc. — Kolozsvári franc. zárda. — N.-enyedi ref. coll. — Háromszéki Cserey-Muz.

1274

Debreczen. 1682.

Csúzi Cseh Jakab. Edom Ostora. Avagy, Abdias Profeta Latásának, egynéhány Elmelkedésekben foglaltatott világos Magyarazattya: Mellyet Az Losonci Helvetica Confession lévő keresztyén Ecclesiában, élő nyelvel hirdetett; most pedig némelly Istenessen buzgolkodóknac kivánságokra ki-is bocsátott, CSUZI C. JAKAB. D. E. P. Debreczenben, Nyomt: Rosnyai Janos által. 1682. 8r. 307 lap. — *Elül*: czimlap, ajánlás, a ker. olvasóhoz, örv. versek 8 szzatlan lev.

Ajánlva van a losonczy ref. gyülekezetnek, Komáromi István ácsi prédikátornak és a tatai egyházvidéki esperestjének, Alistali György szőnyi, Marosi István udvardi és Kölykedi Imre perbetei prédikátoroknak. — Az ajánlás kelte: «Irtam Kocson, az én jójra engemet meg-alázó Istenemtől reám bocsátott kereszt-viselés alatt való nyögésimkor, Karácsony havának XII. napján. 1680. esztendőben.» — A könyv végén ez a jelentés áll: «Kereszteny olvaso. Többekkel akartam kedveskedni, de reá nem érkeztem: mert hirtelen a' Tekintetes Nemes Helvet. Confession levő Evangelicus Statustol, az Nemes Ország Gyülesere hivattatván, Egyhazi tiszteimnek gyakorlasara, el-kellett hadnom hazamnal valo dolgaimat; söt ez utolso Predikacionak-is le-irasat Sopronban kellett el-végeznem die XV. Julii 1681. Legy egességben. Vege.»

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki ktár. — Pesti ref. coll. (2 péld.) — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.) — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — Pápai ref. coll. (2 péld.) — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Fáy-ktárban Tibold-Daróczon.

1275

Debreczen. 1682.

A' Debreczeni Scholanak mindennapi estveli Könyörgése. Melly most ujjobban kibocsattatott. Debreczenben, Rosnyai Janos által, M.DC.LXXXII. 12r. 4 szatlan lev.

Régibb kiadása: Debreczen. 1672.

Egyetlen példány a *debreczeni ref. coll. ktárában.*

1276

Debreczen. 1682.

Diószegi István. A' Sz: Géeralis Gyülesbē lett Némelly Deli-beratumok, Es azok felöl valo Tanítás. Mellyet. Predikacionokban foglalt, Dioszegen elpredikállot és az Vr Isten dicősségére ki bocsátott. DIOSZEGHI ISTVAN. Hazájabéli Predi-

kátor. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai Janos, M.DC.LXXXII. 8r. A—E (4 levelenként) = 20 sztlan levél. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz, és lajstrom 2 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 55. l. hibásan teszi Debreczen. 1681-re.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teléki-ktár.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *Fáy-ktárban* Tibold-Darócson. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1277

Debreczen. 1682.

Dregely-Palánki János. Via Salutis Secundum Catechesin Palatinam ex posita. Quæ ex Calvino, Amesio, Vollebio, Vendelino, Bucano, Ursino, & aliis Authoribus Theol. est collecta, atque in usum ministerii sacri accommodata. Cui annexa est. Catena Salutis. Ex Med. Ames. lib. I. Cap. 26. 27. 28. 29. 30. Sumpta, & in praxin Concionatoriam contracta. Unacum. Ala Seraphina Orationes publicas comprehendente. Editio nova, ab Authore recognita, aucta, & emendata. Per JOHANNEM DREG. PALANKINUM. Debrecini, Per Johanem Rosnyai. 8r. 489 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (az Ur Jesus Christushoz), az olvasóhoz, üdv. versek, index concionum 10, *végül*: Ala Seraphina (6 könyörgés) 8 sztlan levél.

A czimlapon és az indexen kívül az egész könyv magyar.

Első kiadása, melyet a szerző mint táljai ref. pap adott ki, Kassán 1667-ben «Conciones im Catechesim Palatinam» czimmel jelent meg.

Ezen 2-dik kiadás előbeszédét a szerző így írja alá: «Dregely Palanki Janos Ur. J. Christus együgyű és alázatos szolgálója, és az Evang. igasságáért szenvedő Egyházi Szolgáknac egyik társa.»

Hogy ezen kiadás 1682-ről való, kitetszik Debreczeni D. István üdvözlő versének keltéből, mely 1682. jan. 14-dike.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pápai ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld., egyikből az Ala Seraphina hiányzik). — *Debreczeni ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — *Haan Lajosnál* B.-Csabán (az Ala Seraphina hijával).

1278

Debreczen. 1682.

Dregely-Palánki János. Speculum Mysticum. (Debreczen. 1682). 8r. 292 lap. — *Elül*: *végül*: Appendix addita est praeafatis. Praxis Repudii et Divortii. Oo3—Tt4 (4 levelenként) 22 sztlan levél.

Első kiadása : Kassa. 1668.

Egyetlen csonka példánya, — melyből a czimlap, ajánlás stb. s a szöveg első 8 lapja hiányzik, a *pápai ref. coll. ktárában* (Drégely-Palánki János Via Salutisának debreczeni 1682-diki 2-dik kiadásával egybekötve). — Betűi az említett kiadás betűivel azonosok lévén, kétségtelen, hogy ez debreczeni 2-dik kiadás.

1279

Debreczen. 1682.

Felvinczi Sándor. A' Jo Istenec Nevében, Lelki Diadalomrul valo oktatás. Mellyet A' Debreczeni Nagy Templomban 1682 Esztendőben Boldog Aszszony havának negyedic napjánac reggeli oráján tett. FELVINCZI SANDOR. Meg nevezett Debreczeni Ecclésiának edgyik méltatlan. L. P. Debreczenben, Nyomtattatott Rosnyai Janos által. M.DC.LXXXII. 8r. A—B2 = (4 levelenként) = 6 szatlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll.

1280

Debreczen. 1682.

Kabai Bodor Gellért. Hegyes Ősztón A' Sátánnak Angyala. Kinek az Isten választotti ellen való külömb külömb practikai fel-fedeztetnek, és azok ellen s' azokon lehető diadalomnak mind módgyai s' mind eszközei nagy részben, Szent Pál 2 Corinthusban irt levelének 12-dik részének, 7. 8. és 9-dik verseiből csináltatott öt idvességes Predikatiokban elő adattatának. KABAI BODOR GELLERT Debreczeni Lelki Tanito által. Es mostan az Authornak holta után másodsor is világ eleiben bocsáttattak. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai Janos M.DC.LXXXII. 8r. 61 lap. — *Elül*: cziml. és ajánlás (Rimaszombati Szabó Pál debreczeni lakosnak) 1 szatlan lev.; *végül*: A Sátán kisirteti ellen való Könyörgés 1 lap.

Első kiadása : Debreczen. 1678.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (2. péld.)

1281

Debreczen. 1682.

Köleséri Sámuel. Josue szent maga-el-tökellese, Avagy. Haz nepbeli isteni tiszteletnek es könyörgesnek gyakorlása; Mellyet, élő nyelvel egy idvességes Tanításban a' Debreczeni

Sz. Gyülekezet elöt summáson meg fejtegetett, mostan pedig a' Háznépbeli porban heverő kegyességnek fel allatásáért (nem a' Tudosoc kedvéért, kik e' nélkül nem szükölködnek, hanem a' Christus gyenge Juhaiért) egy buzgo Halgatojánac kivánságára s' ugyan annac kölcségével bővebbetken világ szeme eleiben terjesztett, KÖLESERI SAMUEL D. E. L. P. Solt. 101. v. 2. Járok az én szívemnek tökéletességében az én házamban. Debreczenben, Nyomtatta Rosnyai Janos 1682-ben. 8r. A—H₂ (4 levelenként) = 30 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás 4 sztlan lev.

M. n. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — S.-pataki ref. coll.

1282

Debreczen. 1682.

Köleséri Sámuel. Ertelmes Catechizalasnak szükseges volta. Avagy, Olly idvességés elmélkedés mellyben a' gyengék Kérdésekben és rövid Feleletekben valo mindenhai Oktatása meg mutogattatik: mellyet a' Catechizálásnac el kezdésének alkalmatosságával nagyobb épületnek okáért elöl botsátott, és a Debreczeni Nagy Templomban praedicállott; mostan pedig közönséges haszonra ki-nyomtattott, KÖLESERI SAMUEL D. E. L. P. Debreczenben, Nyomtattott Rosnyai Janos által. M.DC.LXXXII. 8r. A—C (4 levelenként) = 12 sztlan lev.

Ajánlva van a debreczeni tractusban lévő praedikátoroknak, nevezetesen Érsekújvári Orbán szoboszlai, és Liszcai András ujfalvi praedikátoroknak.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll.

1283

Debreczen. 1682.

Szenczi A. Pál. Reszegesek Jajos Pohara. Avagy: Részegség-ről valo praedicatio, mellyet élő szóval az Debreczeni Nagy Templomban 23. Nov. Anni. 1681. el praedicalott, és B. Szabo Pal Uram kivánságára typus alá bocsátott. SZENCZI A: PAL. Debreczeni Ecclésiának edgyik L. Pásztora. Debreczenben, Nyomtattott Rosnai Janos által. M.DC.LXXXII. 8r. A—B₂ (4 levelenként) = 6 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll.

1284

Kolozsvár. 1682.

Benyiczki Péter. Magyar Rithmusok avagy Versek, Mellyeket irt Nemzetes BENYICZKI PETER Szentelt Vitéz. Első Része szép Isteni dicsireteket, és penitentia tartásra indító énekeket foglal magában. Második közzsónséges Magyar példa beszédekét szép oktatással. Colosvarat, Verese gyházi Mihály, 1682. 24r. 255 lap. — *Elül:* czimlap s a kegyes olvasóhoz 2 számozatlan levél.

Régibb kiadásai: Nagy-Szombat. 1664. és Kolozsvár. 1670.

Erd. Muz. (243—254. lap hij.). — *Rediger Árpád unitár. esperestnél* Dicső-Szentmártonban. — *Sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában* (elül s végül csonkán, 9—236. l.).

1285

Kolozsvár. 1682.

Kalendariom (Uj és Ov), Christus Urunk születése után való 1682, Esztendőre, Melly mostan-is Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb szomszéd Tartományokra alkalmaztatott, NEUBARTH CHRISTOPH Theologus és Astrologus által. Cum Gratia & Privilegio Celsissimi Principis Transylv. Kolosvaratt, Verese gyházi Szentyel Mihály által. 16r. A—E7 = 39 sztlan lev.

Erd. Muz.

1286

Kolozsvár. 1682.

Otrokocsi Fóris Ferencz. Kereszt alatt nyögd Magyar Izraelnek Hálá-adó és Könyörgő Imadsagi. Siral. 3. v. 48. 49. 50. Vizeknek folyamati mennek alá az én szememből az én népem leányának nyomorusága miatt. Az én szemem foly, és nem szűnik meg [a' sirástúl] (azért hogy nints szűneti a' nyomorúságnak;) mig reánk nem tekint, és meg nem lát a' Jehova az égből. A' G. R. K. G. L. T. O. F. F. (A gyöngyösi ref. ker. gyülekezet lelki tanítója OTROKOCSI FÓRIS FERENCZ) által iratott. Kolosvarat, 1682. 12r. 71 lap.

A könyvecske tartalma 5 imádság, melyeket szerző, mint az ajánló levélben elmondja, 1673. 1674. és 1678-ban irt. Az ajánlás végén: «A dtam ki ezeket kezemből, 1681. eszt: die 15. Decembris. a' mikor 12-dik esztendeie vólna annak, hogy a' Magyar Nemzet magát emésztene, és maga karjának husát enne.»

SÁNDOR ISTVÁN, ki e munkát *M. könyvesház* 56. l. helyesen írja le, ugyanezen könyvet ugyanezen lapon h. n. 1681-re is fölveszi, kétségtelenül a m.-v. Teleki-

ktár czimlaptalan példánya után, a következő czim alatt: «Imádságos könyvecske, melyben öt Imádság vagyon a Kristus Szolgáinak megszabadulásokért és Ekklesiáinkba visszajöveleléért. 12r.»

Erd. Muz. (gr. Teleki Domokos geryeszegi ktárából). — *M.-v. Teleki-ktárban* (cziml. hij.). — Megvolt 1849-ig az *enyedi ref. coll. ktárban* is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1287

Lőcse. 1682.

Gönczi György. Énekes könyv. (Lőcse. 1682.) 4r. — Hymnukok és Litaniak 94 lap és mut. tábla 1 szatlan lev. — Ditsiretek 501 (igazán 502) lap és mut. tábla 5 szatlan lev.

Hozzá járul: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI). Sz. Dávid Soltári Lőcse. 1682. 4r. Egyetlen példánya, melyből a cziml. hiányzik, a *S.-pataki ref. coll. ktárban*.

1288

Lőcse. 1682.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak, és Prophe-tanak Száz Eőtven Soltari; Az Franciai notáknak és ver-seknek módgyokra Magyar versekre fordittattak és rendeltet-tek, SZENCZI MOLNAR ALBERT által. Lőtsen Brewer Samuel által, 1682. eszt. 4r. 195 lap. — *Elöl:* cziml. és versek 2 szatlan lev., *végül:* mut. tábla 5 szatlan lap.

M. n. Muz. (Gönczi Énekes könyvének lőcsei 1675-diki kiadása után kötve). — *S.-pataki ref. coll.* (Gönczi Énekes könyvének lőcsei 1682-diki kiadásával egy kötetben).

1289

Lőcse. 1682.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése után való 1682. irt, NEUBARTH CHRISTOPH Es most-is Magyar-Országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkolmazztatott. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E = 40 szatlan lev.

Erd. Muz.

1290

Lőcse. 1682.

Lippőczi Miklós. Jubilum Ecclesiae Evangelicae Cassoviensis, Az az, Lelki őrómmel és vigasztalással tellyes Praedicatio, Mellyet tőtt Nemes Cassa Várasának meg-vétettetésekör az Nagy Templomnak nagy solennitással vissza-foglaltattattásában ben az Templomban 1682. Eszt. Kis-Asz. Havának 17. reggeli 9. Orakor. Az Méltosagos Thőkőli Imrenek Magyar

Országnek Fejedelmének s-egyik részének Uranak Udvari és Tábori Praedicatora. LIPPÓCI MIKLÓS. Lötzen, Nyomtatt: Brewer Samuel által. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev.

Ajánlva van Tököli Imrének.

M. n. Muz. — Miskolczi ref. gymn.

1291

Nagy-Szombat. 1682.

- Illyés András.** A' keresztyeni életnek példaja vagy tüköre, Az-az: A' szentek elete. Mely minden szorgalmatossággal, Nevezetes Autorok Irásiban, kivált képpen Villegas Alfonsus irásiban fel-kerestetet, Sommában foglaltatot, és Olaszbol Magyarra fordittatot, s' rendesen ött Részre osztatot. ILLYES ANDRAS, Posoni Kanonok által. Első Resze. Ki-nyomtatott Nagy-Szombatban az Academiai Böttükkel, Srnensky Mátyás-által, M.DC.LXXXII. Esztendőben. 4r. 132 (igazán 131) lap. — *Elül:* cziml. ajánlás, üdv. versek stb. 12 sztlan lev.
- — ... Masodik Resze. . U. o. 1683. 4r. 154 lap. — *Elül:* cziml. tartalom 2, *végül:* nyomt. hibák 1 sztlan levél.
- — ... Harmadik Resze. . U. o. 1682. 146 (igazán 149) lap.
- — ... Negyedik Resze. U. o. 1682. 4r. 395 lap. — *Elül:* cziml. stb. 5 sztlan lev.
- — ... Ötödik Resze. U. o. 1682. 4r. 135 lap. — *Elül:* cziml. tartalom 2 sztlan lev.

Második kiadása: N.-Szombat. 1705. 1707.

M. n. Muz. — Késmárki ev. lyc. (a 3-dik rész hijával). — Pozsonyi r. cath. gymn. (1—3. rész). — Erd. Muz. (3. 4. 5. rész).

1292

Nagy-Szombat. 1682.

- Szily András.** Lectulus Genialis in quo Sponsus, et Sponsa commorantur. Az az: Praedikatio, Mellyet Egy árva, Gyöngé Alázatos Szűznek (fel-találtatik benne az neve) készétet. Tekéntetes, és Nagyságos SZILY ANDRAS Scopiai Püspök, Földvári Apátur, Esztergami Canonok, Császár, és Koronás Király Urunk ó Felsége Tanacsa. Nyomtatott Nagy-Szombatban, az Academiai Böttükkel, Srnensky Matyas által. 1682. Esztendőben. 4r. 17 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (Szelepcsényi György esztergomi érseknek) 3 sztlan lev.

A leány neve Csatári Juliánna.
Egyetlen példány a *pesti egyetem ktárában*.

1293

Bécs. 1683.

Az Evangeliomok es Epistolak, Mellicket esztendő által olvastat az Anya-szent-egyház Romai rend-szerént Vasárnapokon, Innepeken, és Bóytben minden nap a' Kalendariummal; és Karáchonyi s' Husvéti Enekekkel. Nyomtatta Becsben. M.DC.LXXXIII. Esztendőben Kúrner Jacob János. 12r. — *Elül*: cziml., az olvasónak, naptár 8 sztlan lev.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1294

Debreczen. 1683.

Debreczeni Fóris István. Isten szent satoranak becsületben valo tartasa és tartattatasa. az az: Olly rövid edgyűgyű Tanítás, melyben, az Isteni tiszteletre, és egyéb szent dolgokra s' végekre eleitül fogván rendeltetett Helyeknek, kiváltképen az Isten szent Templominak tisztán, s minden illetlen dolgoktul valo űressen Tartattatása, szent irás szavaibul, és erősségibül tanitatik, es probaltatik. Mellyet Praedicállot Endreden az szent Partialis elôt. A. 1682. Die 11. Novemb. s' ugyan a' Sz. Partiális kivánságára Typus alá is bocsátot DEBRECZENI FORIS ISTVAN, Király-Daroczi Prædicátor. Debreczenben, Tóltesi Istvan által. 1683. Eszt. 8r. A—C₃ (4 levelelként) = 11 sztlan lev.

Végén: «Irák K. Daroczon a' Karaszna Viz mellet. 1683. Eszt. 17. Martij. Debreczeni Foris István, a' Kuruczok Qvártélyozásakor.»

Debreczeni ref. coll. — S-pataki ref. coll. — Fáy-könyvtárban Tibold-Darócson.

1295

Debreczen. 1683.

Gyulai Mihály. Régen fundamentumban el-készült, és magas Toronyban fel-vonattatott Vilag Harangja, a' mellyel; a' Bólts Praedicator Salamon minden rendben karban, 's állapotban lévőket az Isteni Tiszteletre öszve gyűjt, és be-harangoz: az az: Jozan Tanacs, melyben, Az Isteni szolgálat-

nak azö idejében 's alkalmatosságában valo végben vitele
 ugy tanácsoltatik, hogy egyszer s-mind parancsoltatik-is:
 Hogy e' világ Iffiai, legyenek Istennek jo szo hallo Juhai, és
 szolgálai. avagy; Lelki Elmelkedések mellyekben; az Iffiaknak
 az Isteni szolgálatban valo serenség javaltatik; a' bün vélek
 utáltatik, â veneknek tehetetlenségek erőtelen ségek ki-fejész-
 tetik; melyet a' Dobi Keresztényi Gyülekezetben el-praedi-
 kállott, mostan már kôzönsiges haszonra ki-bocsátott: GYULAI
 MIHALY D. E. L. P. Debreczenben Nyomt. Töltesi Istvan
 által 1683. 8r. 56 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás stb. 11, *végül*:
 2 sztlan lap.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 32. l. hibásan veszi föl Debreczen. 1643-ra is.

M.-v. *Teleki-ktár*. — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai
 ref. coll.* — *Zilahi ref. gymn.* (cziml. hij.).

1296

Debreczen. 1683.

Pathai János. Tancz felbonczolasa. Az az Oly együgyü Prae-
 dicállás, melyben hogy a' Pokolbeli ördögnek, egy hathatob
 eszköze, Pokla töltesere, az ö tojta Táncznel nem lehet, es
 hogy a' Parazna, Giylkos nem nyavalyássab állapotu, a' Tãcz
 szerető s gyakorlo Embernel, az O es az Uj T. Könyveiböl
 ki fejtegettetik: annak tilalmanak az Ecclesiaban helyes es
 mindenkori volta, az Isten Kônyveiböl. E. sz. D. irasabul
 &c. meg mutogatattvan, szeretői s gyakorloi ellenvetések
 elharitasaval, intetnek meg-utalására, el-hagyására, es a' L.
 Pásztorok, Magistratusok Atyak &c. a' Tantsosok körül valo
 tisztök elkövetesere. Mellyet Praedikállöt három orákon az
 A. N. Templomban 1682. Estendöben 14. es 21. napjain
 Juniusnak. Es mostan kôzönsegesse tett PATHAI IANOS A. N.
 L. P. (= Alsó-Némedi Lelki Pásztor) es a' Kürnyek beli
 sz. E. Seniora. Debreczenben Nyomtatta Töltesi Istvan
 1683. 8r. 39 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás 5 sztlan lap.

Ajánlva van Nemes ifjú Halász Mihálynak, ily kelettel: «Irtam 1682. 26 Junii
 szokot mihelyemben A' Nemedén. Kegyelmednek (többire) gyermeki idejétül fogva
 valo L. Pasztora, Pathai János.»

Egyetlen példány a *Fáy-ktárban* Tibold-Daróczon.

1297

Kassa. 1683.

**Az Igaz Keresztyéni Vallásban lévő Tudmánynak Fvnda-
mentomi;** Mellyek Rövideden foglaltatnac Eőt Summás
Articulusokban: Ezekhez melléje-adattattac Mindennapi Reg-
geli 's Estvéli Könyörgések, es Hala-adasok. Mostan először
a gyengébb Iffiúságnac kedveért ki-adattattac. Cassan, Nyom-
tatt: Bostyz István által, 1683. esztendőben 12r. 24 lap. —
Elül: cziml. 1 sztlan levél.

M. n. Muz.

1298

Kassa. 1683.

Kisztei Péter. Űstökös Csillag; Avagy: Olly edgyűgyű rövid
Elmélkedés, mellyben meg-mutogatódik, mind a Sz. Irási
Tudomány szerint, 's mind a külső Historiákból, és a minden
időbéli Experientiából, micsoda itéletben kellyen lenni kinek
kinek az űstökös Csillagok felől. Mellyet az 1680-dik Esz-
tendőbē Karácson Havának 22-dik napján támadott, és
azután 1681-dik Esztendőben-is, az Első Hónak, avagy Bol-
dog Asszony Havának 26-dik napjáig láttattatott, csudálatos
nagyságú űstökös Csillagnac alkalmatosságával irt, és à
Góntzi Gyülekezetben el praedicállott, KISZTEI PETER, Chris-
tus Urunk Születésének 1682-dik Esztendejében Bójt más
Havának 2-dik, és 16-dik napján. Cassan, Nyomtattatott
Bosytz Istvan által, 1683. eszten. 8r. 116 (helyesen 117) lap.
— *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz 8 lev.

Ajánlva Késmárki Tököly Imrének.

S.-pataki ref. coll. (ép és csonka péld.). — *Debreczeni ref. coll.* — *Szepesi káptalan.*

1299

Kassa. 1683.

Somosi Petkó János. Meny-oroszag dicsőssége, pokol retten-
tessege; Avagy: Két Dòlgokról való Tanítás; A' Szenteknek
Christus Jéussal edgyütt való dicsőségekrül: Masik, Az El-
kárhoztaknak Gyòtrelmekrül a' Pokólban. Mellyekrül Angliai
Nyelvből Magyar Nyelvre forditván, először élő nyelvel tani-
tott, az-után az Hiveknek Lelkekben való épületekre Nyom-
tatásban ki-bocsátott, SOMOSI P. JANOS, M. E. P. és A. T.

S. E. M. I. Cassan, Nyomtattatott Bosytz Istvan által, M,DC,LXXXIII. esztendőben. 4r. 182 és 118 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előlj. beszéd és üdv. vers 12 sztlan lev.

Ajánlva van Sátoralja-Ujhelyi Szent Imrei Szabó András Abaúj és Zemplén vm. Assessornak és nejének Krasznic-Vajdai Horváth Zsuzsánnának. «Irtam Megyaszón die 19. Junij, Anno 1682.»

S.-pataki ref. coll.

1300

Kolozsvár. 1683.

Otrokocsi Fóris Ferencz. Idvesseges Beszélgetések, Némelly válogatott Szent Irásbéli helyyekről. Mellyeknek alkalmatoságával, helyel helyel, a' szent Irásnak értelmében gyönyörködő elméknek, igen szükséges Kérdések meg-magyaráztatnak; és minden idvezülni kívánkozó lelkeknek épületire, szép Tanúságok, és azokból ki-folyó Hasznok alkalmaztatnak. OTROKOCSI FÓRIS FERENCZ, a Christusnak edgyűgyű méltatlan Szolgája, (most a' Gyöngyösi R. Eccl. T.) által. Kolosvárratt, Nyomtattatott, Veres-egyházi Szentyel Mihály által. 1683-dik Esztendőben. 8r. 414 lap. — *Elül*: czimlap, ajánlás 4 sztlan lev.

Az ajánlás, a magyar anyaszentegyháznak, kelt Gyöngyösön 29. Dec. 1681.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* (3 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *Debreczeni ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Székely-udvarhelyi ref. coll.* — *Enyedi ref. coll.* — *Kassai püsp.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *H.-m.-vásárhelyi gymn.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben stb.

1301

Kolozsvár. 1683.

Szathmár-Németi Mihály. Halotti Centuria, Az az: Száz, Halotti Prædikációk: mellyeket, az Isten Szent Lelkének kegyelme által, az Ur Jesus Nevében, többire minden rendben, tisztben, s' állapotban, Férfi és Asszonyi nemben, meghóltak alkalmatoságával irt, és mind ben Kolosvart, s' mind kin, Nagy Urak szomoru Udvarokban-is prædikállott, SZATH. NÉMETI MIHALY, A' Kolosv. Orth. Ecclesiának edgyik egyűgyű Tanítója. Kolosvaratt. Nyomtattatott, 1683-dik Eszt. 8r. 596 lap. (valósággal 708 l.) — *Elül*: cziml., ajánló levél, lajstrom 6 sztlan lev.

Ajánlva van Gyarmati Tamás szántai ref. papnak, «a' Gónczi szent Ecclesiában, üldöztesünk előtt szerelmes szolgálta társomnak» és Trencsini Péter Zemplin vármegyei assessornak.

BOD PÉTER, *M. Athenás* 191. l. hibásan teszi 1684-re.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem* (2 péld.). — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Egri érs. lyc.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Zilahi ref. gymn.* (2 péld.). — *Csurgói ref. gymn.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (2 első lev. hij.). — *N.-kőrösi ref. lyc.* (cziml. hij.). — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Hód-mező-vásárhelyi gymn.* — *Háromszéki Cserey-Muzeum.* — Magánosoknál több példány.

1302

Kolozsvár. 1683.

(Tofeus Mihály). A' Szent Soltarok Resolutioja, Es azoknak az Erdelyi Fejedelmi Evangelica Reformata, udvari szent ecclesiara, lelek es igassag szerint valo szabasa. Meg-ércs a' mit mondok, adgyon az Ur tenéked értelmet mindenekben, 2. Tim. 2. v. 7. Ki-nyomtattatott, a' Fejedelmi Méltóságok parancsolattya'ból s' költségével. Kolosvaratt, 1683. esztendőben. 4r. 876 lap. — *Elül.*: cziml., ajánlás 3 szatlan levél.

Ajánlják Apafi Mihálynak és nejének Bornemisza Annának Tisza-Ujhelyi István és Óvári Keszei János, a fejedelemasszony író deákjai, kik Tofeusnak, a fejedelmi udvar papjának, ezen praedikációit hallás után leirták, s a fejedelem és neje parancsára nyomtatás alá bocsátották. A szerző Tofeus sem a czimlapon sem az ajánlásban nincs megnevezve, s a kiadók őt csak «Nagyságtok bölcs lelki tanítója» czimen említik.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Szebeni Bruckenthal-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* (2 péld.). — *Enyedi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 ép s 1 csonka péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.) — *N.-váradai püsp.* — *Kassai püsp.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Gömöri ref. esp.* — *Zilahi ref. gymn.* — *Hód-mező-vásárhelyi ref. gymn.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — Zsibón a *Vesselényi-ktárban.* — Magánosoknál számos példány.

1303

Lőcse. 1683.

Balassa és Rimai Énekei 24r. 395 lap. — *Elül.*: cziml., Elogia Balassae (Rimaitól és Tolnai Balog Jánostól) 4 szatlan levél; *végül.*: az énekek táblája 5 szatlan lap.

Hogy ezen kiadás *Lőcsén* 1683. látott világot, kétségtelenné teszi a vele együtt nyomtatott *Via Jakobaea Lőcse.* 1683. — Balassa, Rimai és Istenes énekek ivjegye A—R., a *Via Jakobaea*-é S—T.

Egyetlen példánya (czimlap hijával) *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1304

Lőcse. 1683.

Via Jákóbaea, az az: Jakob Patriarkanak. Olly úta, Melly mindē Uton-Jaró s' bujdoso igaz Izraelitákat, bátorságos és bóldog Derek Utra igazgat. Egynehány oktató Regulák és Istenes Imágsagok által. Terem. 48. 15. 16. . . . Lőtsén. 1683. 24r. 46 számozott lap (S—TII.) s *itt megszakad* (valószínűen csak egy levele hiányzik).

Balassa és Rimai Énekeivel együtt nyomtatva, azonban külön czimlevéllel és lapszámozással jelent meg.

Egyetlen példány *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1305

Lőcse. 1683.

Comico-Tragoedia. Constans Scenis Quatuor. Quarum 1. agit De Virtute et Vitio. 2. agit De Divite purpurato et Paupero Lazaro. 3. agit De Milite scelerato. 4. agit De Praefecto tyranno. Lőtsen, Nyomtat: Brewer Samuel által, 1683. 8r. A—E₄, = 4^{1/2} iv = 36 sztlan levél.

Csak a czimlap, s az actusok és scenák feliratai vannak latinul, a szöveg maga magyar.

Beóthy Zsolt «Az első magyar political szinmű» cikkében ezen Comico-tragoediáról igen helyesen jegyzi meg, hogy az bár sokkal későbbi lenyomatokból ismeretes, «alapeszméjével, hangjával, fenyegetőzéseivel és tréfáival a XVI. századnak eltagadhatatlan gyermeke.» Ezen drámát TOLDY is határozottan a XVI. század termékei közé sorozza, *M. költ. tört. 2. kiad.* 201. l. — Ez az eddig ismert legrégibb kiadás. Ujabb kiadása: Kolozsvár. 1699.

M.-v. *Teleki-kvárban*. — Csonka péld. (A—B₆) *M. n. Muz.*

1306

Lőcse. 1683.

Enyedi György. Igen szép Historia, az Tancredvs kiraly leanyarol Gismundarol, és az Kiralynak titkos Tanátsossáról Guisquardusról, kik között fel-bomolhatatlan szeretet lévén, halálra adták magokat: Olasz nyelvből az BOCATIUSBól Deákra fordittatott PHILIPPUS BEROALDUS által: Magyar nyelvre pedig fordittatott G. E. T. által. Lőtsen, Brewer Samuel által, 1683. Esztend. 8r. A—B = 2 iv = 16 sztlan lev.

Régibb kiadásai: 1. Debreczen. 1577. — 2. Monyorókerék. 1592. — 3. H. n. (Kolozsvár.) 1624.

Egyetlen példány *M. n. Muz.*

1307

Lőcse. 1683.

(**Görcsönyi Ambrús**). Az felséges Matyas kiralynak, az nagyságos Hunyadi Janos fianak jelesül viselt dolgairól, eletéről, és halaláról való szép Historia. Lőtsen Nyomtattatot Brewer Samuel által. Anno 1683. 8r. A—E = 5 iv = 40 sztlan levél.

Az utolsó E iv másféle régiesebb betűkkel van nyomtatva.

Régibb kiadásai: Kolozsvár. 1577. és 1581.

M. n. Muz. — Csonkán (D1—E7 lev.) *U. ott.*

1308

Lőcse. 1683.

Imádságos Könyvecske. Lőcse. 1683. 32r. 5—186 lap. —

Végül: lajstrom 1 sztlan lev.

Egyetlen elül csonka példánya *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. — Az «Imádságos Könyvecske» czimet az 1623-diki kiadás czime után adtam; a lapok fölött «Szép Aitatos Könyörgések» áll.

1309

Lőcse. 1683.

Szép és aitatos isteni dicsiretek. Lőtsén Brewer Samuel által 1683. 32r.

Együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg a föntebbi szám alatt leirt Imádságos könyvecskével.

Egyetlen végül csonka példánya, mely a 268. lap után szakad meg, *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1310

Lőcse. 1683.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése után való 1683. irt, NEUBARTH JÁNOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1311

Lőcse. 1683.

Szent-Mártoni Bodó János. Historia Az Maria Magdolnanak Sok bűneiből való, jó remenseg alatt, kegyes meg-téréséről. à JOHANNE B. SZENT-MARTONI. Ad notam: Keserves bánattal megrakodott idő &c. Ez után adattatott Az Vadaszasnak Eneke-is, Bővebbsegnek okáért. Lőtsen, Brewer Samuel által, 1683. 8r. A—B4 = 12 sztlan levél.

Magdolna Historiájának végső verse:

Ezt harmintz kettőben ezer hat száz után,
Szép Pünköstit havának kezdetire jutván,
Két Apostoloknak őrvendetes napján,
Irtam mindnyájunknak bűneit siratván.

Erre következik ugyanazon lapon: A vadászának ditsiretiről való Enek. Auth. JOHANN. B. SZENTM.

Végső verse: Ezer hat száz felett a' harmintz háromban,
Meleg Nyár kezdetin szent Antal nap tájban,
Edgy Urfinak irtam jó akaratomban,
Jó neven-is vérszi remenlem magamban.

Egyetlen példány m.-v. *Teleki-könyvtárban.*

1312

Nagy-Szombat. 1683.

Evangeliumok és Epistolák (mint *Bécs. 1662*)

Nagy Szombatban 1683. 12r. 280 lap.

M. n. Muz. (Cat. Bibl. Szech. I. 336. 1.).

1313

Nagy-Szombat. 1683.

Illyés István. A' keresztyeni életnek példaja vagy tüköre. Masodik Resze. N. Szombat. 1683. 4r.

Leírását és példányait lásd föntebb: N.-Szombat. 1682.

1314

Debreczen. 1684.

Debreczeni Fóris István. Halottak Laistroma. Mellyben Mindenek, kikerül a' szent Iras Canonicus Könyvei; vagy közönségessen; vagy személy szerint; vagy egy vagy más tekintet alatt; vagy edgyütt vagy másutt emlékeznek, fel-jegyezettettek, életekbéli oda-tartozó rövid állapottyokkal edgyütt. Mellyet irt à szent Bibliából. DEBRECZENI FORIS ISTVAN. K. Daroczi Prædikator. Ki felöl is: Hebr: 9. v. 27. El-végeztetett dolog hogy edgyszer meg-halljon. Es, Job. 5. v. 26. Mint à learatott buza à csürben vitessek ideje korán. Azért adgyad Uram néki. Hogy meg-halljon minek előtte meg-halna, hogy meg ne halljon mikoron meg-hal. Psal. 102. v. 25. Debreczenben Töltési Istvan által 1684. Esz. 8r. A—J (az A 8, a többi ivjegy 4 levelenként) = 40 szatlan lev.

Debreczeni ref. coll. — Pápai ref. coll. (cziml. és 2 utolsó lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1315

Debreczen. 1684.

Felvinczi Sándor. Igaz Ózvegy. Az az: Olly idvességes halotti pompának alkalmatosságával lett tanítás, mellyben az Igaz Ózvegynek minden tisztei és dicséreti egy csomóban köttetnek, és le rajzoltatnak. Mellyet: Nehai, Nemzetes Isaaah Peter Uramnak, (az ő idejében N. Debreczen Várassának nevezetes, és igen hasznos tagjának s' edgyik tereh hordozójának) meg-maradott igaz ózvedgyének, néhai bóldog emlékezetű Csapo Borbala Aszszonnak, meg-hidegedett tetemeinek el-takarittatásának idején, a' Debreczeni nagy Temetőben, Kis-Aszszony havának első napján, 10. órakor 1684-ben prædikállott; mostan pedig mind az idvezült Aszszonynak s' mind kedves edgyetlen egy leányának, N. Isaaah Ersebeth Aszszonynak kívánságára szem-eleiben terjesztett. FELVINCZI SANDOR: A' Debreczeni Sz. Gyülekezetnek Lelki Pásztor, és azon Tractusban lévő Sz. Társaságnak Seniora. Debreczenben, Töltési Istvan által MDCLXXXIV. Eszt. 8r. A—B (4 levelenként) = 8 sztlan lev.

Debreczeni ref. coll.

1316

Debreczen. (1684).

Szenczi Pál. Emlékezetnek Oszlopa. avagy: Egy prædicatio, mely Isten féld tanácsos údvözült Iona Istvan Uram temetésekor el mondatott, (ki, minek utánna az Tanácsai rendben, minden második esztendőben Polgári vagy Esküt Biroi tisztben 22. esztendőt nagy haszonnal el töltött volna, életének 54. esztendejében, ennek az Városnak és Ecclésiának szomorúságára az élők közzül ki szolittaték 15. Febr. An. 1684.) Es bóldog emlékezetire Oszlop gyanánt fel emeltetett, SZENCZI PÁL D. E. E. L. P. által Az kiknek illik edgyezésekből. Debreczenben, Nyomtattott Töltési Istvan által. 8r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — Debreczeni ref. coll.

1317

Debreczen. (1684).

Szenczi Pál. Halotti Ket Prædicatiok, mellyek közzül: Az első 10. Decemb. An. 1682. údvözült Rosnyai Janos Uram:

az másodikat, 16. Jan. An. 1684 üdvözült Hodosine Aszszonyom felet az Debreczeni Nagy Temetőben el-prædikállotta; Es kettős gyászban lévő Becsületes özvegynek, Rosnyai Jánosné Aszszonyomnak kivánságára typus alá adta, SZENCZI PÁL. D. E. E. L. P. Debreczenben, Töltesi Istvan által. 4r. A. B = 2 iv = 8 sztlan levél.

S.-pataki ref. coll. — Pápai ref. coll.

1318

Kassa. 1684.

Paduai Szent Antal Solosmája. Kassa. 1684.

Első kiadása: Kassa év n. (1670 körül). — 2. Nagy-Szombat. 1675. — Ezen kassai 1684-diki kiadás említve van az 1747-diki kiadás czimlapján e szavakkal: «Ennek előtte nyomtattatott 1684-dik esztendőben Kassán.»

1319

Keresd. 1684.

Medgyesi Pál. Lelki A BE CE. A' Christus Oskolájában az alsó Rendben bé-állatandó Csecsemőknek Közönsegessen; Kivaltkeppen penig A' Méltóságos kegyes Fejedelem Aszszonyinak Lorantfi Susannanak, apróbb Cselédgyének hasznokra. Egy Isten-félő tudós Anglus Tanitónak irásábúl fordítottatott. Es most újjonnan ki-nyomtattatott. Keresden, Székesi Mihály által. Año 1684. Lxxxiv. 8r. 40 lap. — *Elül*: cziml., előszó, tartalom 4, *végül*: könyörgések 3 sztlan levél.

Régibb kiadásai: 1. Gy.-Fejérvár. 1645. — 2. H. n. 1648. — 3. S.-Patak. 1652. *M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Debreczeni ref. coll.*

1320

Kolozsvár. 1684.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után való 1684. Bissextilis Esztend. Melly mostan-is Magyar, Országgra, Erdélyre, és egyéb szomszéd Tartományokra alkalmaztatott, Neubarth Janos, Theol. és Astr. által. Es az eddig ki hagyatott, nevezetes viselt dolgok, a' Crónikában bé-téttetének. Cum gratia & Privilegio Celsissimi Principis Transylv. (*Erdély s benne Apafi czimere*). Nyomtattatott Colosvaratt. 16r. A—F6 = (8 levelenként) = 46 sztlan lev.

Erd. Muz.

1321

Lőcse. 1684.

Catechesis Minor, D. Martini Lutheri, Latine et Ungarice. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno, M.DC.LXXXIV. 8r. A—D₄ = 3^{1/2} iv = 28 sztlan lev.

M. n. Muz.

1322

Lőcse. 1684.

Kalendarivm (Uj és O), Mellyet Christus születése után való Bissextilis 1684. irt, NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkolmaztatta. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1323

Nagy-Szombat. 1684.

Jaklin Balázs. Regulai, avagy rend-tartasi, Tekintetes es Nemes Nagy-Szombath Városában lévő Nagy Bóldog Aszszony Congregatiojának Sz. Miklós Püspök és Confessor Templomában, Néhai Méltosagos Forgacs Ferencz Cardinál, és Esztergami Érsek-által rendeltetet, ötödik Pál Pápától adatot Indulgentiákkal, és Búcsúkkal, Más hozzá tartozando szép Imádságokkal ki-szedetet aitatosságok. Mellyeket nyomtatot-ki az Academiai Bődtüvel, Nagy-Szombatban Anno. M.DC.LXXXIV. 8r. 328 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, naptár 17, *végül*: mut. tábla 1 sztlan levél.

Ajánlja a «Nagy-Szombath Városában, Szent Miklós Püspök, és Confessor Templomában, Nagy Bóldog Aszszony neve-alat vitézkedő Szent Gyülekezetnek» . . . «e' Szent Társaságnak érdemetlen Rectorá, és Præfectussa JAKLIN BALAS, Schauniki Apátur, Nemes Esztergomi Cáptolomnak Cántora, és Canonokja.»

Megvan a *M. Akad. ktrában*.

1324

Amsterdam. 1685.

Károli Gáspár. Szent Biblia. Az-az, Istennek Ó és Uj Testamentomaban Foglaltatott egész Szent Iras. Magyar Nyelvre Fordittatott KAROLJ GASPÁR által. Es mostan Hatodszor e' kis formában kibotsáttatott a' Belgyiomi Académiákban tanuló Magyaroknak forgolódások által. Nyomtattatott Amstelodámban M. Tótfalusi Kis Miklós Költségével 's Betüivel 1685 esztendőben. 12r. 1197 lap. — *Elül*: cziml., előszó, mut. tábla 2 sztlan lev; *végül*: errata 1 sztlan lap.

Hozzá járul: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI). Szent Dávid Soltári. Amsterdám. 1686. 12r.

Régibb kiadásai: 1. Vizsoly. 1590. — 2. Hanau. 1608. — 3. Oppenheim. 1612. 4. Amsterdam. 1645. — 5. Várad-Kolozsvár. 1660—1661.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Enyedi ref. coll.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Rosnyai káptalan.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (címl. hij.). — Háromszéki *Cseréy-Muzeum.* — Lugossy Józsefnél, gr. Toldalagi Victornál, Hosszúfaluban gr. Teleki-ktárban.

1325

Bécs. 1685.

Tarnóczi István. Io Akarat melly által az ember Istennel egy értelmöv é válik. Mellyet Minden keresztyén embernek, de leg-föképpen a' mostani időre nézve a' meg-nyomorodott Haza fiainak, üdvösséges vigasztalására igen hasznosnak itélt lenni. A' Jesus zaszloja alatt vitezkedő Tisztelendő P. TARNOCZY ISTVAN. 1685. Nyomtattatott Bécsben, Cosmerovius János Christoff, ö Fösége (*igy*) könyv nyomtattatóia által. 12r. 256 lap. — *Elül:* címl., ajánlás 4 sztlan lev.

Ajánlva van Ttes es Nsgos Bercsényi Miklósnak de Szekes, a dunántuli részek és a bányavárosok véghelyei vice-generalisának, kir. kamarásnak és szentelt vitéznek.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Nyitrai hegyes r. ház.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.*

1326

Bécs. 1685.

Tarnóczi István. Választott nyil, Avagy a ió igyekezet Mellyet a keresztyének üdvösségere, Ki bocsátott a Jesus Zaszloia alatt vitezkedő Tisztelendő P. TARNOCZY ISTVAN, A Superiorok engedelmeből. Nyomtattatott Bétsben, Cosmerovius János ö Eölsége Udvari Könyv-Nyomtatò bötüivel. 1685. 12r. 126 lap. — *Végül:* errata 1 sztlan lap.

Ajánlva Lomnitzai Kissevith Horváth Györgynek.

M. n. Muz. — *Pesti ref. coll.*

1327

Bécs. 1685.

Tarnóczi István. Vigyazo Szem, Avagy Istennek mindenütt ielen lete. Mellyre emlekezteti minden keresztyén embert irásával a Jesus Tarsasagbeli, Tisztelendő P. TARNOCZY

ISTVAN. Az előtte Jároi engedelmetül, 1685. Nyomtattatott Bétsben, Cosmerovius János Christoff, ö Fölsege Udvari Könyv-Nyomtató bötüivel. 12r. 155 lap. — *Végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lap.

Ajánlva van gr. Erdődi Kristófnak.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll.

1328

Csik. 1685.

Balás Ágoston. Cationale Catholicum, avagy régi és új deák és magyar áhitatos énekek. Csik. 1685.

Előbbi kiadása: Csik. 1681.

Emliti TOLDY FERENCZ, *M. költ. tört. 2. kiad. 303. l.*

1329

Csiki klastrom. 1685.

(**Ágoston Péter.**) Szivek Kincse. Avagy Kristus Urunk szenvedésén, és Halálán fohászkozó Könyvecske. Mely Nagy lelki buzgóságra gerjeszti, és Istenhez emeli, az aítatos sziveket. Nyomtattatott A' Csiki Kalastromban. 1685. Eszten. 12r. A—U₃ (6 levelenként) = 117 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás, versek 4 sztlan lev.

Ajánlva van Altorjai Apor Istvánnak. Az ajánlás kelte: «Írám a' Csiki Kalastromban Pünkösöd Havának 25-dik Napján. 1685. Esztendőben Kegyelmednek Isten imádó Szolgája. A Sz. Ferencz szerzetiben lévő Frater JANOS KAJONI.» — Az ajánlásból kitészik, hogy Apor István ezen könyvet, melynek e kiadásban meg nem nevezett szerzője Ágoston Péter, «ujolag ki nyomtattatta.»

Első kiadása: N.-Szombat. 1671.

Egyetlen példány a *kolozsvári ref. coll. ktárában.*

1330

Debreczen. 1685.

Debreczeni T. István. Kettős kereszt, Es Késértet alatt nyögő Keresztyén embernek lelki orvoslása, Az az: Első, A' Satan keserteti ellen való Lelki Fegyver, Es Masodik, Egy Lelki Tanító, és egy gyengélkedő Keresztyén között való gyönyörűséges Beszelgetes; Mellyet amaz b. e. PERKINSUS VILLYÁM Angliai nyelven írott, és abból Deák nyelvre fordítottatott munkájából, Istene dicsössére (igy), s' Nemzete javára Magyarra fordított. DEBRECZENI T. ISTVAN D. Debreczenben, Töltesi István által, 1685. Eszt. 12r. A—E = 5 iv = 60 sztlan lev. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz 2 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1331

Debreczen. 1685.

Kalendariom (Uj és O), Mellyet Christus Urunk születése után való 1685. Esztend. irt, NEUBARTH JANOS. Melly Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. (*Magyarország czimere, 2 oroszlán által tartva.*) Debreczenben, Töltesi Istvan által. 16r. A—E4 (8 levelenként) = 36 sztlan levél.

M. Akad.

1332

Debreczen. 1685.

Némethi Mihály. Mennyei Tarhaz Kulcsa, Avagy: Oly idveséges együgyü elmékhez alkalmaztatott Imádságok: mellyekkel, minden szükségben lévő együgyü emberek az Isten kegyelmes Tarhazaban bé-mehetnek. Mellyet szedett a' Szent Irás szavaiból, s' most meg-bővitett Imádságokkal s' Enekekkel és Elmélkedésekkel. NEMETHI MIHALY. A' Colosvári Reformáta Ecclesiának Tanítója. Debreczenben, Töltési István által, 1685. 24r. 296 lap. — *Elül*: cziml., oktatás, éjjeli s reggeli imák 7, *végül*: mut. tábla 2 sztlan levél.

Régibb kiadásai: 1. Kolozsvár. 1673. — 2. U. o. 1676. — 3. Lőcse. 1676. — 4. Kolozsvár. 1681.

Erd. Muz. — *Pozsonyi ev. lyc.* (cziml. hij.)

1333

Keresd. 1685.

Szent-Mártoni Bodó János. Dialogismus a Kristus haláláról, és feltámadásáról. Nyomtattatott Keresden 1685. esztendőben 12r.

Irta 1621-ben.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 58. l. — Leirja KÉNOSI TÖZSÉR JÁNOS, *Biblioth. Unitar. Trans.* cz. kéziratában. — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1334

Kolozsvár. 1685.

Buzgo Imadsagok Es Isteni Dicsiretek. Kolosvarat 1685. 32r. 234 lap. — *Végül*: mut. tábla 3 sztlan levél.

M. n. Muz.

1335

Kolozsvár. 1685.

Kalendariom (Uj és Ov) Christus Urunk születése után valo 1685. Esztendőre. Melly mostan-is Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb szomszéd Tartományokra alkalmaztatott NEUBARTH JANOS Theologus és Astrologus által. Kolosvaratt Nemethi Mihaly által. 16r. A—E4 (8 levelenként) = 36 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.).

1336

(Leyden). (1685.)

Komáromi Csipkés György. Magyar Biblia Avagy az Ó és Uj Testamentom könyveiből álló tellyes Szent Irás a Magyar nyelven. Mellyet A' Sidó Cháldeai és Görög nyelvekből Magyar nyelvre fordított és minden rész közönséges Summáját és részeit meg-mutató marginalis jegyzésekkel meg-világosított: COMÁROMI C. GYÖRGY S. I. M. D. és D. P. M.DC.LXXXV Esztendőben. 8r. 1386 lap; nyomt. hib. 2 sztlan lap. — Szent Dávid-Soltári (Ford. MOLNÁR ALBERT) 104 lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: tábla 1 sztlan lev.

Nyomatása valósággal későbbben 1719-ben történt; az 1685-dik évszám a fordítás évét jelöli.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* (2 péld.). — *Egri érs. lyc.* (2 péld.). — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Pannonhalmi apát-ság.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — Hosszufaluban gr. Teleki-ktárban s magánosoknál számos példány.

1337

Lőcse. 1685.

Beniczky Péter. Magyar Rithmusok, Mellyeket irt Nemzetes BENICZKY PÉTER, Szentelt Vitéz. Első Része, szép Isteni dicsireteket, és poenitentia tartásra indító Énekeket foglal magában. Második Közönséges Magyar példa beszédeket szép oktatással. Kit mostan jobban és tisztábban ki-bocsáttott: Lőtsen, Brewer Samuel, Anno 1685. 24r. 299 lap. — *Elül*: cziml., a kegyes olvasóhoz 2 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* (végül csonkán; a 282 lap után szakad meg).

1338

Lőcse. 1685.

Comenius (Joh. Amos). Orbis Sensualium Pictus Quadrilinguis. Hoc est Omnium fundamentalium, in mundo rerum, et in vitâ actionum, Pictura et Nomenclatura Latina, Germanica, Hungarica, et Bohemica. Cum Titulorum juxtâ atque Vocabulorum indice. — Die sichtbare Welt in vier Sprachen. — A' Láthato Világ négyféle nyelven. — Swet Wyditedlny. — Leutschoviæ, Typis Samuelis Brewer. Anno 1685. 4r. A—Rr1 = 39¹/₄ iv = 157 sztlan lev. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd (csak magyarul) 4, *végül*: Index titulorum és Index vocabulorum 4 nyelven 66 sztlan lev.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Rosnyai franc. zárda.

1339

Lőcse. 1685.

Comenius (Joh. Amos.) Orbis Sensualium pictus trilinguis. — Die sichtbare Welt in dreyen Sprachen. — A' Láthato Világ háromféle nyelven. az az: Minden derekassab ez világon lévő dolgoknak és ez életben való cselekedeteknek le-ábrázolása és Deák, Német, és Magyar meg-nevezése, A' fellyül való irásoknak és szóknak laystromával. Leutschoviæ, Typis Samuelis Brewer. Anno Salutis 1685. 8r. 304 (helyesen 315) lap. — *Elül*: czimlap és előljáró beszéd (csak magyarul) 7 sztlan lev., *végül*: Index, Register, Lajstrom 10 iv és 9 lap = 169 számozatlan lap.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Szathmári püsp. ktár. (Török Jánostól). — Lugossy Főzsefnél Debreczenben.

1340

Lőcse. 1685.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése után való 1685. irt, NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. (*Magyarország czimere, 2 oroszán által tartva*). Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Csornai convent.

1341

Lőcse. 1685.

Némethi Mihály. Sz. Dávid Psalteriuma; Avagy A' CL. Sól-tárokknak rövid el-osztása, magyarázattya, s' azokból száрма-

... 550. Tudományok által való meg-világosítása: Mellyet
 NEMETHI MIHALY, a' Colosv. Orth. Eccl. m. L. P.
 Löcsen, Brewer Samuel által. Anno 1685. 12r. 577 lap. —
Elül: cziml. előszó 4 sztlan lev., *végül*: Toldalék 2 számo-
 zatlan lap.

Első kiadása: Kolozsvár. 1679. — 2. Lőcse. 1680.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni
 ref. coll.* (2 péld.). — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *Kolozsvári ref. coll.* —
Pápai ref. coll. — *Halasi ref. gymn.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben. —
Dániel Gábornál Vargyason. — *Toldy Ferencz* ktarában.

1342

Lőcse. 1685.

Neumann Gáspár. Minden Imádságoknak Veleje, Mellyel Akár
 melly korbéli és renden lévő Ember, minden-féle, és minden-
 nemű szükségében reggel, estve, Szent-egyházban való könyör-
 gések helyett, és minden-féle könyörgésbéli buzgóságában
 élhet. Igen rövid szódba s' formába foglaltatott NEUMAN
 GASPÁR, Baraszlai Sz. Mária Magdolna nevét viselő Templo-
 mához rendeltetett Lelki tanító által. Melly német nyelvből
 Magyarra fordítottatott, egy akkori bújdosó által. Lőtsen,
 Brewer Samuel által, 1685. 12r. 89 lap. — *Elül*: cziml., a
 ker. olvasóhoz 3 sztlan levél.

M.-v. Teleki-ktár. — *Pozsonyi ev. lyc.*

1343

Lőcse. 1685.

Rényes István. Szép Neveinek mindenekben tőkélletesen meg-
 felelő, és Örök emlekezet érdemlő Dicsiretes Aszszonyi-allat.
 Az az: Tekintetes és Nagysagos Milith Klara Anna Aszszony,
 Méltóságos Groff Csáki Istvánnak, Felső Magyar Ország Fő
 Generalissának &c. néhai kedves Házastársa; Kinek gyà-
 szos halotti pompáján így prédikállott Szepes-Várában, A
 Jesus Társaságából-való P. RÉNYES ISTVAN, Ezer hat Száz
 Nyóltzvan Ötödik Esztendőben. 4r. A—C2 = 2¹/₂ iv = 10
 sztlan levél.

A betűkből és nyomdai kiállításból itélve bizonyosan lőcsei nyomtatvány.

A n.-nyedi minor. zárda könyvtárában.

1344

Lőcse. 1685.

Rényes István. Tekintetes es Nemzetes Krompachi Üdösbik Hollo Sigmondnak, Felséges Császárink, és Koronás Királyink ötven esztendeig való igaz és álhatatos jámbor Szólgájának, Magyar és Szepesi Kamorák Tanáttsának, éltében erdemlett jeles dicsirete; mellyet hóltá után örök emlekezetre, prédikatióba foglalt, és temetésének gyászos pompáján világ eleibe terjesztett, a' Jesus Zászlója alatt vitézkedő Társaságbeli P. RÉNYES ISTVAN. Nyomtatott Lőcsén, és prédikáltatott Szepes-Várallyán, abban az esztendőben, Melyben FeLséges KIRALYVnknak VITÉZ ARMA DÁIA ERSE(k)-VI-VÁRAT a' TÖRÖKTÖL VISSZA VETTE. (1685). 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan levél.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 59. l. tévedve teszi Lőcse. 1688. 8-rétre.
A *n.-enyedi minorita zárdában.*

1345

Amsterdam. 1686.

Molnár Albert. Szent David Kiralynak és Profetanak Szazötven Soltari A' Francziai Nótáknak és Verseknek módjokra Magyar Versekre fordittattak és rendeltettek, SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Mellyek most ujjolag kinyomtatattak M. Totfalusi Kis Miklos által Amstelodamban, MDCLXXXVI. esztendőben. 12r. 103 lap.

A Biblia 1685-diki amsterdami kiadásához mellékelve jelent meg, s azzal egy kötetben fönmaradt példányait lásd föntebb, Amsterdam. 1685. — Külön is megvan a *halasi ref. gymn. ktárában.*

1346

Amsterdam. 1686.

Molnár Albert. Szent David Kiralynak és Profetanak Szazötven Soltari A' Francziai Nótáknak és Verseknek módjokra Magyar Versekre fordittattak és rendeltettek, SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Mellyek most e' kisded formában kinyomtatattak M. Totfalusi Kis Miklos által Amstelodamban, 1686. esztendőben. 32r. 337 lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd 3 sztlan lev.; *végül:* mut. tábla, imádság 9 sztlan lap.

Pozsonyi ev. lyc.

1347

Csik. 1686.

Kalendariom (Uj és O). Mellyet KRACKER BERNARD szerint Christus Urunk születése után M.DC.LXXXVI. Esztendőre irt: Es mostan-is Magyar Országgra, Erdélyre, s' egyéb szomszéd Tartományokra alkalmaztatott NEUBARTH JANOS, Theologus és Astrologus. Nyomtattatott, a' Csiki Kalastromban. 16r. A—F (8 lev.) = 48 sztlan lev.

Erd. Muz. (egy ép és egy csonka péld.).

1348

Debreczen. 1686.

Debreczeni Kalocsa János. Dicsiretes emlékezet. Avagy Halotti Együgyü Tanitas, Mellyet Ama tudós, eszes, okos, tanácsos, szelid, és nagy becsületre méltó Ferfiunak: Tiszteletes Felvinczi Sandornak, a Debreczeni Szent Gyülekezetnek edgyik hűséges Lelki Pasztoranak, es azon Tractusban lévő Christus Jesus Szolgainak érdemes Senioranak meg-hidegedett teste felett, a szomorú háznál, az Ur dicsósságére, az élő hiveknek lelkekben való épületekre, a meg-szomorodtaknak vigasztalásokra, a meg-hólnak örök dicsiretire, és jó hírenek, s nevének fenn maradására tött: DEBRECZENI K. JANOS, Néhai Kecskemeti hires Reformata Ecclesiának, ekkor a Samsoni együgyü Gyülekezetnek Lelki Pasztora, a harmadik hónap 30-dik napján. 1686-ben. Debreczenben, Nyomtatta Kassai Pal, M.DC.LXXXVI. esztend. 4r. A—B2 = 6 sztlan levél.

M. n. Muz.

1349

Debreczen. 1686.

Érsek-Ujvári K. Orbán. Győző Hitnek I. Ján. 5. 4. Lakozása. 2. Tim. I. 5. A' melly a' hol vagyon, csak kis mustárni mag-képpen-is: magas hegyeket birhat: Errül együgyü Tanítását közli, mind a' nagy s' mind a' kis hitü Szent Társaival. ERSEK-UJ-VARI K. ORBAN. Ref. Tokai E. L. P. Az kiknek illik edgyezésekből. Vadtok-é a' hitben? most késértétek meg. 2. Corinth. 13. 5. A' kinek vagyon adatik annak, és inkább bővölködik. Matth. 13. 12. Debreczenben, Nyomtatta Kassai Pal, 1686-ben. 8r. A—C (4 levelenként) = 12 sztlan levél.

Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll.

1350

Debreczen. 1686.

Érsek-Ujvári K. Orbán. Hogy az hit Isten munkaja de nem mindenekben. Dragalatos. Igevel baratsagos. Batorsagos és Bizodalmas. Ezekről tanított a' T. Tokai Ref. Ecclesiában, és a' Néhai Nemzetes Vajdai Szabo Istvan kegyes özvegyének két kis fillére után épületre ki-adott. ERSEK-UJ-VARI K. ORBAN. T. T. R. H. P. Az kiknek illik edgyezésekből. Sz. Mát. 9. 22. Jésus monda: Bizzál leányom, a' te hited tégedet meg-tartott. Debreczenben, Nyomtattatott Kassai Pal által, 1686. 8r. A—B2 = 1 1/2 iv = 6 sztlan levél.

Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll.

1351

Debreczen. 1686.

Szőnyi Nagy István. Elő-Hóltak jó illattya. Mellyel, ama' Bóldog emlekezetü, tiszteletes s tudos Felvinczi Sandor Uramnak, Debreczeni Prédikátor s a környékbéli Ecclesiák Erdemes Seniorjának temetését temjénezte 1686. 30. Mart. SZÖNYI N. ISTVAN, Szoboszlai Prædic. Sólt. 116. 15. Drágalatos Jehova szemei előtt az ő kegyessinek halálok. Debreczenben, Nyomtatta Kassai Pal, M.DC.LXXXVI. esztend. 4r. 6 sztlan levél.

Ajánlva van Szűcs Bódis Annának, Felvinczi Sándor özvegyének.

M. n. Muz.

1352

Kolozsvár. 1686.

Hegyesi István (Boros-Jenei). Kegyessegnek Nagy Titka, A' menybéli amaz Három Tanubizansagoknak, Atyanak, Fiunak, Szent Leleknek Egy örök Istenségéről. Mellyet azon jó Istenének dicsősségére, annak szent segedelme által, és tiszta szent igéjéből, rövid kérdésekben és feleletekben foglalva, csekélyen és eggyűgyűképpen-kibocsátott *B. J. H. I.* Kolosváratt, Némethi Mihaly által. M.DC.LXXXVI. 8r. 855 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előbeszéd 8 sztlan lev.; *végül:* nyomt. hibák 3 lap.

Ajánlva van Naláczai István tanács-úr-s fő hopmesternek, Hunyad és Zaránd vármegye főispánjának. «Alvincz. Anno 1683. Mense Julio.»

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — Gy.-fejérvári Batthidányi-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. (3 péld.) —

Sz.-udvarhelyi ref. coll. (2 péld.) — *Kassai püsp.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* (cziml. hij.). — *Lugossy Józsefnél* s más magánosoknál.

1353

Kolozsvár. 1686.

Szathmár-Némethi Mihály. *Dominicalis Prædikaciok, Toldalikia.* Mellyben az Evangeliumi Leczkékből el-maradot, Ur Iesus Ægyptumban való futása: onnét való vissza térése: Bethlehembéli appro gyermekeknek le-vágattatása: Ur Iesus szine változása: Terméketlen fiege fa: Tékozlo fiu pelda beszéde: Ur Iesus születésének helye, &c. Több Dominicalis Tudományok L. Prædicatiókban, meg-magyaráztatnak. Mellyet irt, s' prædikállott, SZAT. NEMETHI MIHALY. A' Kolosv. Orth. Eccles. edgyik m. Prædicatora, s' a' Christus üldöztesének társa, az A. S. Kolosvaratt Nyomtattatot Nemethi Mihaly által, 1686. 8r. 464. lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, a k. olvasóhoz, lajstrom 8 sztlan lev.

Ajánlja Ns Nz. Köbölkúti Szántó Györgynek, a kolosv. ekkl. curatorának, ki a könyv kiadási költségét viselte, Colosvárt 1686. 23. Junii Kegyelmed együgyü Sogora Szat. Némethi Mihály.

A kegyes olvasóhoz intézett előbeszédben elősorolja a szerző nyomtatásban megjelent 13 munkáját, valamint sajtó alá készített kézirateit, melyeknek holta után leendő kiadását vagy hasonnevü kis fiától vagy erre magát kötelezett fogadott fiától várta és reménylette: 1689-ben történt halála után azonban kézirateiból nyomtatásban semmi sem jelent meg.

SÁNDOR ISTVÁN hibásan veszi föl 1676-ra is *M. könyvesház* 53. l.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kassai püsp.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi, ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* (végül csonkán). — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (4 utolsó lev. hij.) — *Sepsi-szentgyörgyi ref. gymn.* — *Szebeni ev. gymn.*

1354

Lőcse. 1686.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése utan való 1686. irt, NEUBARTH JANOS, Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkolmazztatta. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz.

1355

Nagy-Szombat. 1686.

A' Christus Halala Congregatiójanak, Melly Nagy Szombatban A' Jesus Tarsasaganak Templomaban M.DC.LX-dik Esz-

tendőtül fogvást gyakoroltatik, Regulái, Búcsúi, és némely bizonyos Ahitatossági. Nagy-Szombatba Nyomtattatott 1686. 12r. 86 lap.

Pesti egyetem.

1356

Nagy-Szombat. 1686.

Illyés István. Lelki Tég, Avagy Catechismus. Az az, A' Keresztyéni Tudománnak Első és az üdvösségre szükségesb részeiről-való. Tanítások. Mellyeket Nevezetes Autorokból, és főképpen a' Romai Catechismusból, egy formaba szedett; hasznos kérdésekkel, és feleletekkel magyarázott. P. ILLYES ISTVAN, Püspöki Plebanus. Nyomtattatott Nagy-Szombatban az Academiai Bőtűkkel, M.DC.LXXXVI. Esztend. 8r. 604 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás (a Szűz Máriához) 8 sztlan lev.

Második kiadása: N.-Szombat. 1697.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Szegedi minor. zárda. — Pozsonyi franc. zárda. (2 péld.)

1357

Szeben. 1686.

Gyulafejevári dicséretéről való versek. Szeben. 1686. 4r.

Igy adja a czimet gr. KEMÉNY JÓZSEF, SÁNDOR ISTVÁN *Magyar Könyvesháza 59-dik lapjához irt jegyzetében.*

1358

Zsolna. 1686.

Kalendarium (Uj) Mellyet Christus Urunk születése után való M DC LXXXVI. irt NEUBARTH JANOS. Es Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Solnan, Dádan János által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

M. n. Muz.

1359

Amsterdam. 1687.

Károli Gáspár. A' mi Urunk Jesus Christusnak Uj Testaméntoma Magyar Nyelvre fordittatott KÁROLI GÁSPÁR által Es mostan Ujjonnan e' kised formában kibocsáttatott. Amstelodámban M. Totfalusi Kis Miklos által 1687 esztendőben. 12r. 640 lap.

*M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Gy.-Fejérvárt Batthi-
ányi-ktár. — Pozsonyi ev. lyc. — Háromszéki Cserey-Muzeum. — Az erd. mu-
zeum példánya egykor Apafi Mihály erdélyi fejedelemé volt; első fedelére van
nyomtatva »Apafi Mihály E. F.», hátulsó fedelére »1688.»*

1360

Bécs. 1687.

Az Szentséges, es, sok isteni ajandekokkal tellyes, Jesus és Maria Rosariumja, avagy Olvasoja legh főb Tarsaságának, és erről valo sok Indulgentiáknak, vagy búcsúknak rövid magyarázattya; mellyeket az Szentséges Romai Pápák, ebben a' szentséges, s legh főb Társaságban bé irt hiveknek, mind éltekben, mind hóltok után kegyelmessen engettenek. Nyomtatott Bécsben, Susánna Christina Cosmerovius Maté, Eö Fölsége Udvari Könyvnyomtatóiának özvegye bötüivel. 1687. 12r. 47 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 6 sztlan lev.

M. n. Muz.

1361

Debreczen. 1687.

Érsek-Ujvári K. Orbán. Elő Jó cselekedeteket szolgáltato lelket feltamaszto tisztito biztato gazdagito alkalmaztato változato taplalo nyugoto örvendeztető vezerlő erősítő nemesítő hitrül. Tizen négy órákban, T. Tokajban ezek szerint predikállot, a' kinyomtatásban elötökben állot. ERSEK-UJ-VARI K. ORBAN T. R. E. P. Az hiven cselekedő számadatlan. 2. K. K. XII. 15. Debreczenben, Nyomtatott Kassai Pal által, 1687-ben. 8r. A—F (4 levelenként) = 24 sztlan levél.

S.-pataki ref. coll.

1362

Debreczen. 1687.

Érsek-Ujvári K. Orbán. Hitnek titka foglalasa epsege igassaga paisa. Követik az igaz hitbéli tudományban, már ött rendbéli ki-nyomtatott Titulusokat, mellyeket így predikállot a' Ref. Tokai Ecclesiában sáfársága szerint. ERSEK-UJ-VARI K. ORBAN. Csak hidgy, Marc. v. 36. Tudom, kinek hittem. 2. Tim. I. 12. Debreczenben, Nyomtatta Kassai Pal, 1687-ben. 8r. A—C (4 levelenként) = 12 sztlan levél.

S.-pataki ref. coll.

1363

Lőcse. 1687.

Magyar Æsopvs. Az az: Æsopusnak egész elete s fabulai; Mellyet Görög Nyelvből Deakra, Deakból Németre, és Németből Magyar Nyelvre fordítottak. Es rövid, de hasznos magyarázattal és illendő Figurákkal-is meg-ékesítettek. (*Fametszet.*) Lőtsen, Brewer Samuel által. 1687. 4r. A—M₂ = 11 1/2 iv = 46 sztlan levél.

Régibb kiadása: Lőcse. 1673.

Egyetlen példány *Koncz József tanárnál* Maros-Vásárhelyt.

1364

Lőcse. 1687.

Kalendarium (Uj és O), Mellyet Christus születése után való 1687. irt, NEUBARTH JANOS Es Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

A Di. 2. levelen: «Az hires nevezetes Ersek Új-Várának meg-szállásáról és még viteléről rövid Descriptiója.»

M. n. Muz. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1365

Nagy-Szombat. 1687.

Jaklin Balas. Keserves Gyasz, Mellyet A' Nemes Magyar Ország Posonyi Gyűleseben Midőn az irigy Halál A Tekéntetes és Nagyságos Groff Trakostyani Draskovich Miklost Ország Biráját, és fő Oszlopát, Koronás Királyunk Tanácsát, és Komornikját Az élők-közül véletlenül ki-ragatta volna, Posonban Sz. Martony öreg Templomában Szent András Havának huszon hetedik napján ezer hat száz nyolczvan hetedik esztendőben Temetési pompás Tiszteletek-közöt Elő nyelvel, halotti dicsérettel ékessített. JAKLIN BALAS, Scardonai Püspök, Schavniki Apatur, a' Nemes Esztergami Káptolomnak Nagy Praepostya, és Canonokja, a' Királyi Törvényes Táblának Praelatussa. Nyomtattatott az Academiai Betűkkel Nagyszombatban Martius Miklós által, M.DC.LXXXVII. Esztendőben 4r. 26 lap.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1366

Nagy-Szombat. 1687.

Szili András. A keresztyén biráknak tüköre. (Halotti beszéd.) Nagyszombat. 1687.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 59. l. — Bizonyosan gr. Draskovics Miklós országbíró fölött volt mondva, s mint Jaklin Balázs halotti beszéde ez is 4r. jelent meg. SÁNDOR ISTVÁN, *e. h.* 56. l. N.-Szombat. 1681. 4r. említ egy ily című könyvet: «A kereszt barátok tüköre.» Kétségtelennek tartom, hogy ily című munka nem létezett, s ez a cím Szili András 1687-ben megjelent halotti beszéde címének el-ferditéséből keletkezett.

1367

Brassó. 1688.

Catonis Disticha Moralia cum Germanica et Hungarica versione, nunc castigatius quam antea, edita. — 1688. Coronae, Typis et impensis Michaelis Hertmanni. 8r. 72 lap.

Kolozsvári ref. coll. — Lugossy Főzsefnél Debreczenben.

1368

Lőcse. 1688.

Constantinapoly Várossának, és ahoz tartozando részeinek az ő veszedelmének az Görög Birodalommal együtt rövid leírása. Lőtsén, Anno 1688. 8r. A—B = 2 iv = 16 sztlan lev. (*Próza.*)

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1369

Lőcse. 1688.

Kolosi Török István. Az edgyes életnek kedvetlen és káros vóltáról, az Társal valónak gyönyörűséggel tellyes hasznáról, s-az jó Gazda-Aszszonynak ditsiretiről iratot Versek. Az Fariséus és Fukar Eneke notájara. Ezek mellé adatott az Kakasról vótt Hasonlatosságban a Papok tiszritól valo Enekis. à STEPHANO T. COLOSSINO. Genes. 2, 18. Nem jó embernek egyedül lenni, azokáért segítőt teremtek néki, hogy ő előtte légyen. Lőcsén, Nyomtattatott 1688. Eszt. 8r. A1—8 = 1 iv = 8 sztlan levél.

Első kiadása H. és év n. (Kolozsvár 1643.) — 2. Lőcse. 1647.

Ujabb kiadása: Lőcse. 1696.

M. n. Muz.

1370

Nagy-Szombat. 1688.

Illyés András. A' Keresztyeni Jossagos-Cselekedeteknek es a' tekellertesegnek gyakorlatossaga, Mely a' Jesus Tarsasaga-

beli Tisztelendő RODERICUS ALFONSUS Spanyol Pap-által Spanyolúl meg-irattatott; annak-utánna külömb-féle nyelvekre; Mostan pedig Olaszból, és Deákból, szorgalmatosson meg-magyaráztatott ILLEYS ANDRAS-által, A' Tekéntetes, és Tiszteletes Posoni Káptolom Anyaszentegyházának Lectora-által. *Első Resze*: Külömb féle ezközőkről, mellyekkel a' jószágos-cselekedeteket, és a' tökéletességet meg-nyerhetni. Nyomtattatott Nagy-Szombatban, az Academiai Bőtűkkel: M.DC.LXXXVIII. Eszt. 4r. 582 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd, mut. tábla, nyomt. hibák 8 sztlan levél.

Az előbeszéd kelte «Irtam Posonban 1682. Esztendőben. Illyes Andras Posoni Lector.»

II. rész. N.-Szombat. 1701. — III. rész. U. ott. 1708.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — Gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *Egri érs. lyc.* (2 péld). — *Kolozsvári r. cath. gymn.* — *Pesti ref. coll.* — *Rosnyai semindár.* — *Rosnyai r. cath. gymn.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Pozsonyi franc. zárda.* — *N.-enyedi ref. coll.* (közben és végül csonkán). — *M.-vásárhelyi franc. zárda.*

1371

Debreczen. 1689.

Catechismus (Keresztyen) Az az: A' keresztyéni hitnek ágazatira való rövid tanítás, Kérdések és Feleletek által. Melly mostan a' Kérdésnek s Feleletnek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel-fejtegető kérdezkedésekkel, s' némelly szükséges magyarázatokkal; a' szent Irásbéli bizonyságoknak egészszen való le-írásával, végre a' Catechizálásra való út mutatással ujjobban meg-jobbitva s' öregbitve ki-bocsáttatott. E' kis formában ki-bocsáttatott Catechesis: mindenekben edgyez az elébbi öregebb formában kibocsáttatott Catechesissel. Debreczenben, Nyomtattatott, Kassai Pal által. M.DC.LXXXIX. 12r. 240 lap. — *Elül*: cziml., az olvasóhoz és lajstrom 3, *végül*: fejtegetés, utmutatás, könyörgések 21 sztlan lev.

S.-pataki ref. coll.

1372

Debreczen. 1689.

Erdődi János. A' Léleknek Istennel való magános beszélgetési, Mellyek elsőben amaz emlékezetes AGOSTON DOCTORTUL Deák nyelven irattattak: mostan pedig az Isten Házának javára, s

Tekintetes Nemzetes Vitézlő &c. Gyürki Pal Urnak, kegyes buzgóságából származott kívánságára, Magyar nyelvre fordítottak, ERDŐDI JÁNOS A' Debreczeni Collegiumnak edgyik méltatlan tagja által. Debreczenben, Nyomt. Kassai Pal által. M.DC.LXXXIX. 12r. 160 lap. — *Elül*: cziml. ajánlás, előljáró beszéd, versek 14., *végül*: mut. tábla 2 szatlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, hibásan veszi föl h. n. 1680-ra *M. könyvesház* 55. l.

M. n. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.*

1373

Kolozsvár. 1689.

Teleki Mihály. Fejedelmi Lelek Avvagy A' Jo Fejedelemnek szükséges ajandeki, Mellyeket rövid Szakaszokban foglalván, Historiákkal és Politiai elmékedésekkel világositván, Deák nyelven adott-ki WEBER ADAM JÁNOS Sz. Agoston Regularis Canonokja, Tyrolisban Uj Cella Collegiumnak Professusa, Szent Irás és Sz. Canonok magyarázó Doctora, Római Császár ó Felsége Tanácsossa, az Hőlgwerthumi Præpostságnak p. t. Administrátora. Es Deák nyelvből Magyarra fordított Iffiu SZEKI TELEKI MIHALY. Kolosvaratt nyomtatta Némethi Mihály, 1689. 4r. 138 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 3 szatlan lev.

Ajánlva ifj. Apafi Mihály választott fejedelemnek. «In Gernyeszeg die 15. Mens. Apr. Aō 1689.»

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — (1 ép és 1 csonka péld.) — Zsibzn a b. *Vesselényi-ktárban.* — Hosszúfaluban gr. *Teleki-ktárban.* — Gyömrőn gr. *Teleki-ktárban* stb.

1374

Lőcse. 1689.

Felvinczi György. Igen szép historia az Jerusalemből Jerichóba menő tolvajoktól megsebesített embernek állapotjáról. Mostan Rhytmusokban meg-iratott, és ki-bocsáttatott. Leutschoviaæ. 1689. 8r.

Emliti Seivert, *Siebenbürg. Quartalschrift VII. köt. 2. l.* és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 59. l.

1375

Lőcse. 1689.

Fortunatus historiája. Lőcse. 1689.

Emlitve van ezen kiadás, melynek példányát nem láttam, a pesti 1778-diki kiadás czimlapján e szavakkal: «Melly régenten Németből Magyarra fordított,

és az ujságokban Gyönyörködőknek kedveért elsőbben Lótsén 1689. Esztendőben, most pedig a régiségből elől vétetvén ugyan azoknak kedveért nyomtatott.»

1376

Lőcse. 1689.

Kalendarium (Uj és O'), Kit Christus Urunk születése után való 1689. Eszt. irt. NEUBARTH JANOS Es Magyar Országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Lótsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Lugossy Józsefnél (csonkán).

1377

Lőcse. 1689.

Páriz Imre (Pápai). Keskeny Ut, Mellyet Az Embernek elméjébe útköző csuda gondolatoknak akadékiából, háború elmékedéseknek kőveiből, és sok-fele kételkedéseknek sűrűjéből, a' mennyire lehetett, ki-irtott: PÁPAI PÁRIZ IMRE. Melly mostan ötdödszer lelkek idvességét kereső hiveknek kedveért ki-bocsattatott. Matth. 7. v. 14. Szoros kapu és keskeny út, melly viszen az életre, és kevesek kik meg-talállyák azt. Lótsen, Nyomtat: Brewer Samuel által. Anno M.DC.LXXXIX. 12r. 214 lap. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz 3 sztlan lev.

Hozzá járul: Szent Davidnak hét poenitentia-tartó Soltari. Lőcse. 1689. 12r. Első kiadása: Utrecht. 1647. — 2. Gy.-Fejérvár. 1657. — 3. S.-Patak. 1662. — 4. Kolozsvár. 1671.

M. Akad.

1378

Lőcse. 1689.

Szent Dávidnak Hét Poenitentia-tartó Soltari. Meg ne emlékezzél Uram vétkeinkről, sem a' mi Atyánk vétkeiről, és boszszut ne állj rajtunk, bűneinkért. Lótsén. Brewer Samuel által. Anno. M.DC.LXXXIX. 12r. 10 sztlan lev.

Nem önállóan, hanem Pápai Páriz Imre Keskeny Utjának lőcsei 1689-diki kiadása mellett, mint annak függeléke, jelent meg. Az terjed A—K2, ez K3—12 levélre.

M. Akad.

1379

Lőcse. 1689.

Szép ének, az hires nevezetes nemes nemzetes és vitéztlő Tunyogi Sámuelről. Lőcse. 1689.

Emliti NAGY IVÁN. *M. orsz. családai* XI. köt. 341. l. — Has., TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 292. l.

1380

Nagy-Szombat. 1689.

Landovics István. Novus Succursvs, Az az Uj Segétség, Mellyet A' Magyar Nemzeten könyörülő Istennek szemlátomást segítő keze által killyebb terjesztett Országunknak határiba a' lélek ellenségi ellen, a bűnnek, és őrdögnek ereje ellen, azon hatalmas Istennek igéje fegyverével, hadakozó lelki Gondviselőknek könnyebítésére, az egész esztendőbeli Vasárnapokra rendelt Prédikáziókkal nyújtott, És a' Meltosagos Groff General Czobor Adam Urnak ő Nagyságának, Istenes költségével két Részben, élő nyelven ki bocsátott. A' Jesus alatt vitézkedő Társaságbéli P. LANDOVICS ISTVAN. Első Része. Nagy-Szombatban az Academiaj Bőtűkkel, Háuck András által. 1689. esztend. 4r. 864 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, lajstrom 17, *végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (2 péld.). — *Pannonhalmi apátság.* (2 péld.) — *Gy.-fejérvári seminár.* — *Jászai convent.* — *Csornai convent.* (2 példány.) — *Szepesváraljai seminár.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Szombathelyi seminár.* (2 péld.). — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Pápai franc. zárda.* — *Rosnyai franc. zárda.* (3 péld.). — *Kolozsvári minor. zárda* (2 péld.). — *Kolozsvári franc. zárda.* — *N.-enyedi minor. zárda.* — *Szombathelyi dominic. zárda.* — *Szent-antali franc. zárda.* — Parochiák és magánosok ktáraiban több példány.

1381

Nagy-Szombat. 1689.

Landovics István. Novus Succursvs, Az az Uj Segetseg . . . Masodik Resze. Nagy-Szombatban az Academiaj Bőtűkkel, Hauck András által. 1689. esztend. 4r. 978 lap. — *Elül*: cziml. és lajstrom 14 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (2 péld.). — *Pannonhalmi apátság* (2 péld.). — *Szombathelyi seminár.* (2 péld.). — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Szombathelyi dominic. zárda.* (2 péld.) — *Kolozsvári minor. zárda.* (2 péld.). — *M.-vásárhelyi minor. zárda.* — *N.-enyedi minor. zárda.* — *Rosnyai franc. zárda.* (5 péld.) — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Pozsonyi franc. zárda.*

1382

Debreczen. 1690.

Siderius János. Kisded Gyermekeknek való Catechismus, Az Az: Rövid Kérdések és Feleletek által való Tanítás; A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatiról. Melly irattatott SIDERIUS JANOS által. Most penig újobban e' szép formában ki bocsátatott. Debreczenben Nyomtat: Kassai Pal által. M.DC.XC. 12r. A—C6 = 2 $\frac{1}{2}$, iv = 30 sztlan levél.

M. n. Muz.

1383

Franckéra. 1690.

Bándi Sámuel. M. Bándi P. Sámuelnek. Rövid. Magyarázattya a LXVIII. Soltárra. Mellyet tött, ő Felsége jo voltabol, midôn tudományának rendes uttyat nyomná, a Belgiomi hires Académiákban. Nyomtatott. Franékérában Gyselaar János által. 1690. Esztendőben. 12r. 289 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, a k. olvasónak, versek 13 sztlan lev.

Ajánlva Széki Teleki Mihály nejének Weer Judithnak és Hadadi Wesselényi Pál nejének Béldi Zsuzsánnának. — A k. olvasóhoz. Végén: «Írám Franekérában 1. Junij 1690. M. Bándi P. Samuel».

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Kolozsvári ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll.

1384

Kolozsvár. 1690.

Gönczi György. Az Sz. David Prophetanak ekes Rythmusu Soltarival, Es a' Soltarokból szerzetett Dicsiretekkel, S' egyeb Istenes Enekekkel és Hymnusokkal tellyes Könyv. Ezek után vannak egy-néhány áhitatos Imadsagok. Melly most újobban jó rendben vétettetett, és az elébbeni fogyatkozásoknak meg-jobbittatásával ki-bocsátatott. Kolosvaratt, Veres-egyhazi Istvan által, M.DC.XC. 12r. Hymnusok 67 lap és mut. tábla 3 sztlan lap. — Isteni dicsiretek 350 lap, és mut. tábla 5 sztlan lev.

Kolozsvári r. cath. lyc. — Debreczeni ref. coll. (cziml. hij).

1385

Kolozsvár. 1690.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Dávid Soltári Kolosvár. 1690. 12r. 354 lap, — *végül*: mut. tábla 3 sztlan lap.

A Kolozsvártt 1690-ben nyomtatott Göncziféle Énekes könyvvel együtt nyomtatva jelent meg.

Debreczeni ref. coll. czimlap nélkül (a kolozsvári 1690-diki énekes könyv után kötve).

1386

Kolozsvár. 1690.

Siderius János. Kisded Gyermekeknek való Catechismus, Az az: Rövid kérdések és Feleletek által való Tanítás, A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatirol. Mellyet SIDERIUS JÁNOS Néhai Tarczali Prædikátor irt Most penig ujjonnan e' szép formában ki-bocsátotta. Kolosvaratt, Veres-Egyhazi Istvan, 1690 Eszt. 12r. 16 sztlan lev. — *Hozzá járul:* Buzgo-Haladások, es könyörgesek. 1—48 l. (*itt megszakad*).

Debreczeni ref. coll. (a kolozsvári 1690-diki énekes könyv és zsoltár után kötve).

1387

Kolozsvár. 1690.

Pápai Páriz Ferencz. Pax Corporis az az: Az emberi Testnek belső Nyavalyáinak Okairól, Fészkeiről, s' azoknak Orvoslásának módgyáról való Tracta. Mellyet mind élő tudós Tanítóinak szájokból, mind a Régieknek tudós Irásokból, mind pedig maga sok Betegek körül való Tapasztalásiból summáson össze-szedett, és sok ügyefogyott szegényeknek hasznokra, mennyire lehetett értelmessen, világossan Magyar nyelven ki-adott: PÁPAI PARIZ FERENCZ, M. D. Helvetiában azon Facultásban Hites Assessor, az Enyedi Collegiumban edgyik méltatlan Tanító. I. Johan. 3. v. 18. Cselekedettel és valósággal. Kolosvaratt Nyomtatta Némethi Mihály, M.DC.XC. Esztendőben. 4r. 320 lap. — *Elül:* cziml. ajánlás, versek 6, *végül:* mut. tábla 2 sztlan lev.

Ajánlva van Széki Teleki Mihálynak és nejének Vér Judithnak. Az ajánlás kelte: «Irtam N: Enyeden Sz. Jakab havának 24. napján, 1687. siralmas Esztendőben.»

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 249. l. az ajánlás kelte után tévedve teszi 1687-re.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Véghely Dezsőnél* Veszprémben. — *Dániel Gábornál* Vargyason (az ajánlás 5. 6. lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben (5 utolsó lev. hij.).

1388

Lőcse. 1690.

Gyöngyösi István. Rosa-Koszoru, az mellyet Az Testé lett Ige Jesus Christusnak és az ő édes Annyának, a' szeplőtelen Szűz Marianak, őt rendbéli kiváltképpen való Örömének, Keserűségének; és Dűtsőségének feit és piros Rosáibúl kötött Es az Méltóságos Groff Kohari Istvan Urnak, Csábrág és Szitnya Várai őrkös Urának, az Főlséges Első Leopold Császár és koronás Király Urunk ő Főlsége Komornikjának, Tanácsának, Mezei Ezeres Kapitányának, és a Dunán inet lévő Vég-hazi Vice-Generalissának, régi nagy jó Urának Uj Esztendőbeli ajándékul ajánlott. Nemes Gőmőr Vármegye Vice-Ispánnya GYÖNGYÖSI ISTVAN. Nyomtattatott Lőtsén 1690. Eszt. 12r. 228 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás és az olvasóhoz 26, *végül*: mut. tábla 1 sztlan lev.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Késmárki ev. lyc.

1389

Lőcse. 1690.

Énekes könyv Lőcse. 1690. 12r.

Igy találtam bejegyezve ez előttem addig ismeretlen kiadást Pozsonyban Rakovszky Istvánnál, a *Rakovszky családi ktár catalogusában* (A. 12. S. 6. Nro 115 ktári jegy alatt). — Magát a Lontón Hont vármegyében lévő könyvet nem láthattam.

1390

Lőcse. 1690.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David prophéta Soltári. Lőcse. 1690. 12r.

A föntebbi számmal egy kötetben megvan Lontón a *Rakovszky család könyvtárában*.

1391

Lőcse. 1690.

Siderius János. Kisded Gyermeknek való Catechismus, Az az: Rövid Kérdések és Feleletek által való. Tanitas; A Keresztyéni Hitnek fő-Agazatiról. Melly irattatott SIDERIUS JANOS által. Most pedig újjobban e szép formában ki-botsátatott. Lőtsén, Brewer Samuel által. Anno 1690. 12r. A—B = 24 sztlan levél.

M. n. Muz.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

1392

Lőcse. 1690.

(**Szentmártoni Bodó János**). Az tisztos és nemes Kalmaroknak Avagy Arus Embereknek illendő dicsireti. Nóta: A Szent Irás mondgya etc. 8r. A1—8 = 1 iv = 8 sztlan levél.

Colophon: Lőtsén. Nyomtatott 1690-ben.

Külön czimlelevele nincs és nem volt: a szerző nincs meg nevezve, neve a versekben sem található. Mind e mellett sem kételkedem szerzőjének Szentmártoni Bodó Jánost tartani, ki 1621—1645. Az vas, Az vadászás, Az ács mesterek, és az Sónak dicsireti czimű verseket irt.

Egyetlen példány *M. n. Muz.*

1393

Lőcse. 1690.

Tolvaj Ferencz (Menyői). Praecepta Morum Institutioni Puerorum accommodata: collecta primum textu soluto a Cl. ac Doct. Viro D. JOH. COMMENIO; Ligato deinde Stylo tradita opera Cl. D. SAMUELIS ENYEDY M. D. Postea vero ex textu utroque pro moribus teneriorum instituendis Hungarico idiomate Rythmice transfusa (neglecto quidem textu soluto; sed ligato e regio exhibitio) ingenio et calamo FRANC. TOLV. MENYÖI p. t. Scholae Losoncinae Directoris; tandemque publicae luci data hac in dispositione expensis discipulorum suorum, signanter infra notatorum Anno 1677. Mense Julio. Leutschoviae Typis Samuelis Brewer 1690. 8r.

Első kiadása H. n. (Lőcse.). 1677.

A *m. tud. Akadémia ktárában* (csak 16 lapja van meg, a többi hiányzik). — Ismertette Nagy Iván, *Uj M. Muz.* 1873. II. 214—216. l.

1394

Nagy-Szombat. 1690.

Eszterházi Pál (Herczeg). Az egész vilagon levő csudalatos Boldogsagos Szűz Kepeinek Rövideden föl tett Eredeti: Mellyet sok tanuságokból öszve szerzett, és az Aétatos hivek lölki üdvösségére ki bocsátott Galanthai ESTERAS PAL Szent-séges Romai Birodalombéli Herczeg 's, Magyar Országai Palatinus. 1690. Esztendőben. Nagy-Szombatban, az Academiai Bötükkal. 4r. 217 lap. — *Elül*: cziml., az Eszterházi család czimere, ajánló levél 4, *végül*: A képek rendi és nyomt. hibák 4 sztlan levél. (117 rézmetsz. képpel).

Második bővített kiadása: N.-Szombat. 1696.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — Keszthelyen a *Festetics-ktárban*.

1395

Nagy-Szombat. 1690.

Illyés András. A' Kristus Jesus Elete és tudománya az negy Evangelistak Irásiból egybe-szedetett és Elmelkedéseknek Materiajara egész esztendőnek minden napjaira elosztatott A-Jesus Társaságából-lévő Tisztelendő AVANCINUS MIKLOS Pap=által. Es Szorgalmatosson meg-magyaráztatott, és Keresztyén Nemzetének lelki vigasztalására, és épületére kibocsáttatott ILLYES ANDRAS=által, A' Tekéntetes, és Tiszteletes Psoni Káptolom Anyaszentegyházának Lectora=által. Nagy-Szombatban Nyomtattatott az Academiaj Bötűkkel, M.DC.LXXXX. 8r. 564 lap. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz 4; *végül*: mut. tábla 6 szltan lev.

SÁNDOR ISTVÁN ezen kívül még két újabb kiadást is vesz föl a XVII. századból, N.-Szombat. 1693. és 1698-ra, *M. könyvesház 62. és 65. l.*, melyekből én egy példányt sem láttam s így ezen kiadások léteztét biztosan állítani nem merem.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Nyitrai kegyesr. ház. — Dézsi franc. zárda. — Háromszéki Cserey-Muzeum (cziml. hij.).

1396

Nagy-Szombat. 1690.

(**Sámbár Mátyás.**) Harom idvösseges kerdes. Első. A' Lutteránosok és Kálvinisták, igaz Hitben vadnake? Masodik. Csak az egy Pápista Hité igaz? Harmadik. A' Pápisták ellenkezneké a' Sz. Irással, avagy inkább a' Lutterek, és Kálvinisták. Nyomtattatott Nagy-Szombatban az Academiai bötűkkel János Friedl. által. 1690. 12r. 100 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 3, *végül*: könyörgés és lajstrom 7 szltan lev.

Ajánlva Nagy-Écsi Ravasz Istvánnak.

Első kiadása: N.-Szombat. 1661. — 2. ismeretlen. — 3. Kassa. 1672.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Debreczeni ref. coll.

1397

H. n. 1690.

Meisner Boldizsár. Catholicus Valasz az Esaviták Eretnek kérdésére: Hol volt Lutherus előtt az igaz Vallás avagy Anya Sz. Egyház? Az Pápisták között szorongatásban lévő minden Evangelicus keresztyéneknek Ao. 1627. ki adatott MEISNER BOLDISÁR a' Sz. Irás Doctora, és Wittenbergai Professor által. Mostan pedig Az Ecclesia nyomorúságin keserves könyveket hullató egy nevezetlen személy Nemzetének hasznára, s

az, veszedelemben tántorgó lelkek javára Magyar nyelvre Németből fordítván nyomtatásban ki adott A. C. 1690. 12r. 56 lap. — *Végül*: mut. tábla 3 sztlan lev. — Összesen A—C7 = 31 levél.

Ezzel együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg:

1. *Hunnius*. Rövid és Fundamentomos Tracta. 1690. (=C8—19.)
2. *Mayer*. A Papista Vallasra hajlott Lutheranusok Lelkek ismertetinek kinnya. 1690. (=I10—Q4.).

Ugyanezen három munkát, ugyan ezen nyomásban, csak a czimlapok változtatásával lásd alább: Frankfurt. 1692.

A két első munka fordítóját nem ismerjük; a harmadikat Petrőczy Kata Szidonia fordította.

Erd. Muz. — M.-szigeti ref. lyc.

1398

H. n. 1690.

Hunnius Miklós. Rövid és Fundamentomos Tracta, Mellyből a kegyes olvasó a Romai és Evangelica Ecclesiákról itiletet tehet. Isten igéjéből elő adatott NICOL. HUNNIUS D. és Lükbeci Superintend: álltal. A. 1690. 12r. 147 lap.

Nem önállóan, hanem Meisner Boldizsár Catholicus Válaszával együtt nyomtatva (C8—19 levelen) s egybekötve jelent meg.

Példányait lásd a föntebbi sz. alatt.

1399

H. n. 1690.

Mayer Fridrik János. A Papista Vallasra Hajlott Lutheranusok Lelkek ismertetinek kinnya, Mellyet edgy Sz. Irás Magyarázó MAYER FRID. JANOS, nevü Doctor és P. P. eleikben írása által ki bocsátott. Hamburg varosában Anno 1690. 12r. 149—305 lap.

Nem önállóan, hanem Meisner Catholicus Válaszával és Hunnius Rövid és fundamentomos Tractájával együtt nyomtatva (J10—Q4 levelen) s egybekötve jelent meg.

Fordította *gr.* PETRŐCZI KATA SZIDONIA, midőn férje *gr.* Pekri Lőrincz világi méltóság elnyeréséért vallását változtatta. *BOD, M. Athénás 222. l.*

BOD e. h. és utánna SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház 60. l.* az ezen könyv czimében előjövő Hamburg várost, mely Mayer eredeti munkájának megjelenési helyét jelöli, tévedve veszik a magyar fordítás nyomtatási helyének.

Példányai, mint a föntebbi két szám alatt.

1400

H. n. 1690.

Szőnyi Nagy István. Paradicsomi Mulatság. H. n. 1690. 8r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 60. l.*

1401

Bécs. 1691.

Kis Iskola, avagy a Gyónás és Áldozásról való Oktatások.
Bécs. 1691. 12r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 60. l.

1402

Debreczen. 1691.

Debreczeni Kalocsa János. Halotti tanítás. Mellyet Ama böl-
dog emlekezetü, ritka példájú, ékessen szóló, nagy itéletü,
eszes, okos, és tiszta tudománnyal fénlő Férfiúnak: Szenczi
Pal Uramnak, A' Debreczeni Tractvsnak érdemes Seniora-
nak, és azon helyben lévő Isten Ecclesiájának edgyik hüsé-
ges Lelki Pásztorának meg-hidegedett teste felett, a háznál
tett Racz-Beszermenyi Gyülekezetnek Tanítója DEBRECZENI
K. JANOS, Ezer hatszáz 91-dik esztendőben, Bőjtelő havának
20-dik napján. Eccles. 2. 17. Miképpen meg-hal a bölcs,
azonképpen meg-hal a bolond is. Azért Ha sok esztendeig
él-is az ember, és mind azokban őrvendez-ís; mindazonáltal
meg-emlekezzék a setétségnek napjairól, Eccles. 11. 8.
Debreczenben, Nyomtattatott Kassai Pál által, 1691-ben. 4r.
A—B₂ = 6 sztlan levél.

M. n. Muz.

1403

Debreczen. 1691.

Szentpéteri István. Izrael Szekerei, es Lovagjai Avagy Olly
idvességes Tanítás, melyben a kegyes s buzgó Lelki Pászto-
roknak nagy használatosságok, az Országok, Tartományok,
Városok és Faluk iránt, graphicè, bőjtűsön le-rajzoltatik: és
e világtalan világnak azokhoz való nagy háládatlanságok fel-
fedeztetik: s egyszer s mind tiszték, mind a Tanítóknac,
mind a Halgatóknac (ez iránt) elejekben adattatik, mellyet,
ama jozan tudományú, Sz. életü, nagy tanácsú, s nagy be-
csületre méltó, és áldott emlekezetü Férfiúnak (igy): Tisz-
teletes Szenczi Pal Uramnak A Debreczeni Sz. Gyülekezet-
nek hüséges Angyalának, és a környékbéli Ecclesiáknak
érdemes Séniorának, utólsó tisztesség-tételének alkalmasos-
ságával, a Temetőkertben élő-szóval ki-adott SZENT-PETERI
ISTVAN. Az Ur Jesus Christusnak alázatos Tanítványa, és a

Sz-Mihályi Ecclesiának akkori Lelki-Pásztor. Debreczenben, Nyomtattatott Kassai Pál által, 1691-ben. 4r. B₃—D₂ = 8 sztlan levél.

Elől a czimlevél belső lapján vigasztalás az özvegy számára.

Nem önállóan, hanem Debreczeni Kalocsa Jánosnak a fentebbi szám alatt leirt halotti beszédével együtt nyomtatva s egybekötve jelent meg.

M. n. Muz.

1404

Kassa. 1691.

Warmer (Christophorus, Cassoviensis). Gazophylacium decem lingvarum Europaeorum apertum . . . Germanicae, Polonicae, Bohemicae, Belgicae, Anglicae, Latinae, Gallicae, Hispanicae, Italicae et Ungaricae. Cassovia. 1691.

Igy adja a czimet NÉMETH, *Memoria Typogr. Regni Hung.* 50. l.

1405

Kolozsvár. 1691.

Balassa Bálint és Rimai János. Az Néhai Tekintetes, Nágos vitéz Urnak Gyarmati BALASSA BALINTnak; Es Amaz jó emlékezetű néhai Nemzetes RIMAI JANOSnak; Igaz Haza-fiainak, és a' Magyar nyelv két ékességének Istenes Eneki. Most újjobban e' kis formában ki-bocsáttattak: Kolosvaratt, Veres-egyhazi István által 1691. 24r. 289 lap. — *Elül*: cziml., és dics. versek 3 sztlan levél; *végül*: Énekek lajstroma és Egy-néhány oktató regulák által vezérlő úta minden igaz Izraelitának 15 sztlan lap. — Következnek Imádságok 50 lap (az utolsó lapon a lapszám 50 ki van hagyva).

Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll. (4 első lev. hij.).

1406

Kolozsvár. 1691.

Kalendariom (Uj és O) Christus Urunk születése után való 1691. Eszt: Melly, Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott NEUBART JANOS Theologus és Astrologus által. Kolosvaratt, Nyomt: Veres-Egyhazi Istvan. 16r. A—E (8 lev). = 5 iv = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — Sepszi-szentgyörgyi ref. gymn.

1407

Kolozsvár. 1691.

Matkó István (Kézdi-Vásárhelyi). Kegyes lelkeket idvességre tápláló Mennyei Élő Kenyér: Avagy az Ur Vacsorájával jól élőknek, a' Jesus Christus szent Testével és Vérével való igaz közösüléseknek Sz. irás szerint való jó módgya és rendes úttya; Mellyet Anglia nyelvből Magyar nyelvre fordított, Nemzete hasznára K. VASARHELLYI MATKO ISTVAN, Az Kolozsvári Orth. Ecclesiának edgyik együgyü Lelki Pásztora; ott való Pásztorságának IX-dik Esztendejében. Joh. 6. v. 51. En vagyok az Élő Kenyer, a' ki Menyből le-szállottam; ha valaki észik e' Kenyérben, él örökké: és a' Kenyér mellyet én adok, az én Testē, mellyet én adok e' Világ életéjért. Kolosvaratt, Nyomtatta Veresegyhazi Istvan. 1691. eszt. 12r. 132 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előlj. besz. 13 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 60. l. ezen egy munkát két különböző czim alatt hozza föl.

M. n. Muz. — Kolozsvári ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. (2 péld.). — M.-szigeti ref. lyc. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Gr. Toldalagi Vic-tornál Koronkán.

1408

Kolozsvár. 1691.

Matkó István (Kézdi-Vásárhelyi). Isten Haragjanak Igazat, és hitetlent ki-vágó Eles Kardgya; Mellyet hűvelyéből maga ki-vonván 1, Fenyegyet minden bűneiben meg-átalkodott Népet, el-kerülhetetlen romlással. Ezech. 21. v. 1. 2. 3. 4. 2, Inti a' Prophétát minden rendek előtt, fohászkodásra és fájdalmas kesergésre. Vers. 6. 7. Mellyekről: Tanított az Kolozsvári Orth. Ecclesiában, az két hatalmas Nemzet között támadott hosszas hadakozásnak, és vér-ontásnak idején; K. VASARHELLYI MATKO ISTVAN, azon Ecclesiának edgyik edgyügyü Lelki Pásztora. Año M.DC.XCI. die 28. Jan. Kolosvaratt, Nyomtatta Veres-Egyhazi Istvan. 8r. A—C4 = 2 $\frac{1}{2}$, iv = 20 sztlan lev.

Kolozsvári ref. coll.

1409

Kolozsvár. 1691.

Verőczy Ferencz. Lelki Harcz. Avagy: Olly Halotti Prédikációs rövid Tanitas, Mellyben a' Keresztyén Léleknek Ellen-

ségeivel való kemény tusakodása, erre való fegyverei, bajviadallyának módgya; és végre minden Ellenkezőin vehetendő igaz győzedelme, szem eleibe adatik. Mellyet Sáros-Patakon, 1656 esztendőben prédikáltott WERÖCZI FERENCZ. Mostan pedig újobban, némelly kegyes Lelkek kívánságára ki-nyomatott Kolosvaratt, Veres-egyhazi Istvan. 1691. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Első kiadása: Várad. 1656.

Erd. Muz. — Debreczeni ref. coll.

1410

Lőcse. 1691.

(Gönczi György.) Az Sz. David Profetának ékes Rhythmusu Soltarival; Es a Soltarokbol szereztetett Ditsiretekkal, s egyéb Istenes enekkel és Hymnusokkal tellyes Könyv. Kit mostan egynéhány szép új Enekekkel meg-jobbitott, s az Halott Énekekkel meg-bővitett; Az utollyán osztán szép áhítatos Imadsagokat-is hozzája adott, és ki-botsátott; Lőtsen, Brewer Samuel, 1691. 12r. 640 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan levél; *végül*: utasítás Macsonkai Miklóstól és mut. tábla 9 sztlan lev.; Hálaadások és könyörgések 58 lap és mut. tábla 1 sztlan levél.

Hozzá járul: Sz. Dávid Soltári. Lőcse 1691. 12r.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1411

Lőcse. 1691.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak, és Prophétának Száz ötven Soltari; A Franciai nóták szerint magyar versekre fordéttattak MOLNAR ALBERT által. Lőtsen, Nyomatatta Brewer Samuel, Anno 1691. 12r. 438 lap. — *Végül*: mut. tábla és buzgó imádságok 6 sztlan lev.

A Gönczi-féle lőcsei 1691-diki énekes könyvvel együtt nyomtatva s egybekötte jelent meg. — SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 61. 1. Lőcse. 1692-re is fölhozza.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1412

Lőcse. 1691.

Kalendarium (Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1691. Eszt: irt. NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra,

Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Lötzen, Brewer Samuel által. 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* (Cserey Mihály jegyzeteivel).

1413

Nagy-Szombat. 1691.

Eszterházi Pál. Az Boldogsagos Szűz Maria Szombattya az-az mindenszombat napokra való aetatosságok. Mellyet Azon Szent Szűz Igaz, és Buzgó Hiveinek üdvösségére Szerzett GALANTAI ESTERAS PAL Szentséges Romai Birodalom-béli Herczeg, s' Magyar Országai Palatinus, az 1691. Esztendőben. Nyomtatott Nagy Szombatban az Akadémiai Bötükkel Friedl János által. 4r. 164 lap. — *Elül*: czimer, czimlap, ajánló levél 3, *végül*: mut. tábla 4 sztlan levél.

Legelül áll az Eszterházi család czimere ezen aláírással: «Matthias Greischer Celsissimi S. R. J. Principis Pauli Esterhazi Hungariæ Palatini Geographo-Calchographus fecit Kismartonij 1690.»

Második kiadása: N.-Szombat. 1701.

M. n. Muz. — Gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *Pesti ref. coll.*

1414

Nagy-Szombat. 1691.

Ho-napi napok avagy Minden Ho-nap napiaira rendeltetett Istenes Gondolatok. Nyomtatott Nagy-Szombatban az Acad. Bötük. Friedl János által. 1691. 12r. 90 lap. — *Elül*: cziml., a ker. olvasóhoz 3 sztlan lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* (cziml. és a ker. olvasóhoz hij.).

1415

Nagy-Szombat. 1691.

Illyés András. Megrövidített Ige Az-az: Predikatios Könyv, Melyben hetven négy Prédikációk foglaltatnak, mellyekben az Igaz Hit Fő Agazatinak nagy titkai, a' Szent Atyák által megmagyaráztatnak, és szép üdvösséges tanuságok adatnak. Mellyeket sok esztendők alatt elő nyelvel prédikáltott, most pedig rendesen őszveszedvén, rövid summában foglaltván, és meg irván ki bocsátott. ILLYÉS ANDRÁS, Szebeni Præpost, és A' Tekintetes, és Tiszteletes Pisoni Káptolom Anyaszentegyházának Lectora, Istennek nagyobb dicsőségére, Szenteknek tisztességére, és sok lelkeknek épületére, és üdvösségére.

Első Reszse. Nagy-Szombatban az Academiai Bötűkkel, Friedl János által. 1691. Esztend. 4r. 552 lap. — *Elül:* cziml., előlj. beszéd, lajstrom 3, *végül:* nyomt. hibák 3 sztan levél.

A II. és III. rész megjelent Bécsben. 1692-ben.

Pesti egyetem. — Gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Kassai jogakad.* — *Kolozsvári minor. zárda.* (3 péld.) — *Kolozsvári francisc. zárda* (2 péld.). — *Szombathelyi seminár.* — *Rosnyai seminár.* — *Rosnyai franc. zárda.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Dézsi franc. zárda.* — *Pozsonyi franc. zárda.*

1416

Bécs. 1692.

Illyés András. Megrövidítettet Ige az az: Predikációs Könyv, Melyben kilenczven Prédikációk foglaltatnak: a' Szentekről. Mellyeket (stb. Lásd: *N. Szombat. 1691.*) *Masodik Resze.* A' Szentséges Szűz Máriáról: Szent Apostolokról, MártYROKROL, Confessorokrol, &c. Becsben Nyomtattatott, Sischowitz Mátyás által. M.DC.XCII. 4r. 640 lap. — *Elül:* cziml., előlj. beszéd, mut. tábla 8 sztan lev., *végül:* nyomt. hibák 1 lap.

I. része: N.-Szombat. 1691.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — Gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *N.-körsi ref. lyc.* — *Kolozsvári minor. zárda* (2 péld.). — *Kolozsvári franc. zárda.* — *Pápai franc. zárda.* — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Dézsi franc. zárda.* — *Rosnyai seminár.* — *Pozsonyi franc. zárda.*

1417

Bécs. 1692.

Illyés András. Megrövidítettet Ige, az az Prédikációs Könyv, Melyben ötvennégy Prédikációk foglaltatnak, minden Renden, és Allapotban lévő Keresztyén embereknek Hármás Tűkört adván elejekbe. Mellyeket *stb.* (Lásd. *N. Szombat. 1691.*) *Harmadik Resze,* Két száz, és három Magyar Prédikációknak; kissebb az Elsőnél, és Másodiknál. Becsben Nyomtattatott, Sischowitz Mátyás által M.DC.XCII. 4r. 359 lap. — *Elül:* cziml., előlj. beszéd, lajstrom 4 sztan levél.

I. rész. N.-Szombat. 1691. — II. rész. Bécs. 1692.

M. Akad. — *Pesti egyet.* — Gy.-fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *M.-vásárhelyi franc. zárda.* — *Rosnyai seminár.* — *Pozsonyi franc. zárda.*

1418

Bécs. 1692.

Jaklin Balázs. Halotti beszéd gr. Czobor Ádám felett. Bécs. 1692. 4r.

Emliti SÁNDÓR ISTVÁN, *M. könyvesház* 60. l.

1419

Debreczen. 1692.

Balassa Bálint és Rimai János. Az Néhai Tekintetes, Nagyságos vitez Urnak Gyarmati BALASSA BALINTnak, es Amaz jó emlekezetü nehai Nemzetes RIMAI JANOSnak, Igaz haza fiának, és a' Magyar nyelv két ékességének Istenes Eneki. Mostan újjobban e' kis formában ki-bocsattatott. Debreczenben, Kassai Pal által, 1692. 32r. 288 lap. — *Elül*: cziml., az olvasónak, Elogia Valentini Balassæ 6, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Hozzá járul: Edgynehány Oktato Regvlak által vezelő uta, Minden uton járo igaz Izraëlitának 5 sztlan levél, és Imádságok 42 lap. — *Végül*: mut. tábla 1 sztlan lap.

Pozsonyi ev. lyceum.

1420

Debreczen. 1692.

Drégely-Palánki János, Praxis Pietatis Contracta. Et Secundum Documenta Practica. Compendiosè exposita. az az: A' Praxis Piétátisból vett és a' szerint el intéztetett, alkalmaztatott, és rövid summában bé-foglaltatott, kegyesség gyakorlására tartozó idvességés Textusok és Tanúságok. Mellyekhez adattatott ama' Harmas Kesertetnek t. i. Az őrdög, a' test, és e' világ késértetinek bizonyos Tanításokban foglaltatott. Lelki Diadalma. Es a' Divortiumnak-is Praxisa. Ama' jeles Templombéli és magánosan való valogatott könyörgésekkel edgyütt, mellyek közönséges lelki épületre ki-adattak. D. P. J. L. E. T. A. (DRÉGELY-PALÁNKI JÁNOS LOSONCZI Ecclesia Tanítója által). Debreczenben, Nyomtatt. Kassai Pal által, Anno M.DC.XCII. 8r. 292 lap. — Praxis Divortii 22 számozatlan levél. — Imádságok 136 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, a k. olvasóhoz, approbatio, index 8 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* (12 első lev. hij.).

1421

Debreczen. 1692.

Lisznyai Kovács Pál. Magyarok Cronicaja. Melly be foglal m.C.XCVI. Esztendőket. Avagy Christus születésének 268—1464. Esztendei alatt lett dolgait A' Magyaroknak: Mellyet Chronologicè, az az: Christus Urunk Esztendeinek folyása szerint illendő rövid formában, Tsinalt, Es Ki-bocsatott LISZNYAI K. PAL Debreczeni Schóla Mester. Debreczenben, Nyomtattatott Kassai Pal által, m.DC.XCII. Esztendőben. 12r. 338 lap. — *Végül*: mutató tábla és nyomt. hibák 11 szltan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.). — S.-pataki ref. coll. — Pápai ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Miskolczi ref. gymn. — Zilahi ref. gymn. — M.-szigeti ref. lyc. (cziml. hij.). — Szathmári püsp. (Török Jánostól). — Magánosoknál számos példány.

1422

Frankfurt. 1692.

Meisner Boldizsár. Catholicus Valasz Az Esaviták Eretnek kérdésére: Hol volt Lutherus előtt az igaz Vallás avagy Anya Sz. Egyház? Az Pápisták között szorongatásban lévő minden Evangelicus keresztényeknek Ao. 1627. ki adatott MEISNER BOLDISAR a Sz. Irás Doctora; és Wittenbergai Professor által. Mostan penig Az Ecclesia nyomorúságin keserves könyveket hullató egy nevezetlen személy Nemzetének hasznára, s az, veszedelemben tántorgó lelkek javára Magyar nyelvre Németből fordítván nyomtatásban ki adott. Francofurti, Anno 1692. 12r. 56 lap. — *Végül*: Mut. tábla 3 szltan lev. — Összesen A—C7 = 31 levél.

Ezzel együtt nyomtatva s egy kötetben jelent meg:

1. *Hunnius.* Rövid és fundamentomos Tracta. U. o. u. a. (C8—19).
2. *Mayer.* A pápista vallásra hajlott Lutheranusok lelkek ismérének kinnya. U. o. u. a. (110—Q4 lev.).

Azon egy nyomás a h. n. 1690. megjelent kiadással; csak a czimlevelek voltak újra nyomtatva.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (egy ép és egy czimlaptalan péld.). — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Kolozsvári r. cath. lyc. (cziml. hij.). — Rosnyón és Csetneken a gömöri ev. esp. ktárában.

1423

Frankfurt. 1692.

Hunnius Miklós. Roevid és Fundamentomos Tracta, Mellyből a kegyes olvasó a Romai és Evangelica Ecclesiákról itéletet tehet. Isten igéjéből elő adatott NICOL. HUNNIUS D. és Lübecki Superintend: által. Francofurti, Anno 1692. 12r. 147 lap.

Nem önállóan, hanem Meisner Boldizsár Catholicus Válaszával együtt nyomtatva (C8—19 levelen) s azzal egy kötetben jelent meg.

Példányait lásd a fentebbi szám alatt.

1424

Frankfurt. 1692.

Mayer Fridrik János. A papista vallasra hajlott Lutheranusok Lelkek ismémentinek kinnya, Mellyet edgy Sz. Irás Magyarázó MAYER FRID. JANOS nevű Doctor és P. P. eleikben írása által kibocsátott. Francofurti, Anno 1692. 12r. 149—305 lap.

Nem önállóan, hanem Meisner Catholicus Válaszával és *Hunnius* Reovid és Fundamentomos Tractájával együtt nyomtatva (110—Q4 levelen) s egybekötve jelent meg. Fordította gr. PETRŐCZI KATA SZIDONIA.

Példányai, mint a fentebbi két szám alatt.

1425

Kolozsvár. 1692.

Kalendariom (Uj és O), Mellyet Christus Urunk születése után való Bissextilis 1. 6. 92. Esztédőre irt NEUBART JANOS, Es Magyar Országra, Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatott. (*Erdély s benne Apafi czimere*). Kolosvaratt, Vere-segyhazi Istvan által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 szatlan lev.

Erd. Muz. (2 péld., egyik Cserey Mihály jegyzeteivel).

1426

Lőcse. 1692.

Arithmetica (Practica), Az az: Szamvető Tabla; Melyben minden féle Adásról és Vételről akár minémű kereskedésben is bizonyos számoknak summája készen és könnyen fel-találthatik. PADVAI JULIUS CÆSAR által irattatott. Most pedig újobban e' gyönyörű kis formában ki-botsáttatott. Lőtsen, Brewer Samuel által, Anno M.DC.XCII. 24r. A—K6 (12 levelenként) = 9¹/₂ iv = 124 szatlan lev.

Háromszéki Cserey-Muzeum.

1427

Lőcse. 1692.

Beniczky Péter. Magyar Ritmusok avagy Versek, Első Része szép Isteni ditséreteket és Poenitentia tartásra indító Énekeket foglal magában; Második, közönséges Magyar példa beszédeket szép oktatással. Lőtsén Brewer Samuel által. 1692. 24r. 236 lap.

M. n. Muz. (Catal. Bibl. Szécheny. Suppl. I. 56. l.)

1428

Lőcse. 1692.

(**Hunyadi Ferencz**). Historia Az Regi Hires Nevezetes Troia Varosanak Tiz esztendeig való meg-szállásáról, és rettenetes veszedelméről. Lőtsén. 1692. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev. (az utolsó levél üres).

M. n. Muz.

1429

Lőcse. 1692.

Evangeliumok és Epistolák, Az Evangeliumokból szereztetett áhítatos Imádságokkal egyetemben. A' Regi Keresztyenektől egész Esztendő által lévő minden Vasárnapokra intéztetett és rendeltetett. Lőtsen Brewer Samuel által, 1692. A—Ii = 32 iv (8 levelenként) = 256 sztlan lev. (az utolsó levél egészen üres).

Pesti egyetem.

1430

Lőcse. 1692.

Kalendarium (Lőcsei Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való Bissextilis 1692. Eszt. irt. NEUBARTH JANOS És Magyar Országra, Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Lőtsen, Brewer Samuel által 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. Akad. — Erd. Muz. (2 péld.)

1431

Lőcse. 1692.

Örvendi Molnár Ferencz. Lelki Tarhaz, Avagy Az O Es Uj Testamentum Canonicus Könyveinek rövid Summái. Mellyek Magyar Rythmusokba foglaltattak, és egy-módu nótára sza-

battattak, EÖRVENDI MOLNAR FERENCZ, által. Lötzen, Nyomtatta Brever Samuel, 1692. 12r. 213 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd 3, *végül*: lajstrom, és Uri imádság Versben 4 sztlan levél.

Első kiadása: Debreczen. 1666.

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 61. l. ugyanezen munkának nem csak löcsei 1692-diki, hanem debreczeni 1692-diki kiadását is fölhozza. — Én debreczeni 1692-diki példányt nem láttam s hajlandó vagyok annak léteztét kétségbe vonni.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — (2 péld.). — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *Kassai jogakad.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *Kecskeméti ref. coll.* — *Soproni ev. lyc.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Debreczeni r. cath. gymn.* — Gr. Toldalagi Victornál Koronán.

1432

Löcse. 1692.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Corporis, Az az: Az emberi Testnek belső Nyavalyáinak Okairól, Fészkeiről s'-azoknak Orvoslásának módgyáról való Tracta. Mellyet mind élő tudós Tanítóinak szájokból, mind a' Régieknek tudós Irásokból, mind pedig maga sok Betegek körül való Tapasztalásiból summáson öszve-szedett az Házi-Czelédes Gazdáknak és Gazdaszszonyoknak, kik Városokban és falukon láknak, és sok ügyefogyott szegényeknek hasznokra, mennyire lehetett értelmessen, világossan és bővebben Mágyar nyelven másodszor ki-adott PÁPAI PARIZ FERENCZ, M. D. Helvetiában azon Facultásban Hites Assessor, az Enyedi Collegiumban edgyik méltatlan Tanító. I. Johan. 3. v. 18. Cselekedettel és valósággal. Löcsén, Nyomtat: Brewer Samuel, 1692. Eszt: 8r. 339 lap. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz és üdv. vers. 8 sztlan lev., *végül*: toldalék és mut. tábla 5 sztlan lap.

Első kiadás: Kolozsvár. 1699. — 3. Kolozsvár. 1695. — 4. Löcse. 1701.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pápai ref. coll.* — *Kolozsvári franc. zárda.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben (végén 5 utolsó lev. hlj.).

1433

Nagy-Szombat. 1692.

Evangeliomok es Epistolak (Az), Mellyeket Esztendő által olvastat az Anya-szent-egyház Romai rend szerint Vasarna-

pokon, Innepeken, és Bójtben, minden nap, a' kalendariummal és Karácsonyi s' Husvétii énekekkel edgyütt. Kiket Istennek nagyobb dieséretire, és a' lelkek údvösségére újobban ki-nyomtattatott, s' e' Világ eleibe terjesztett, A' Méltóságos Magyar Országi Fejedelem SZECHENYI GYÖRGY, Esztergami Ersek etc. Nagy Szombatban Nyomtat. az Acad. bótúkkal Fridl János által 1692. Esztendőben. 12r. 355 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd, kalendarium 10 szatlan lev.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Pozsonyi franc. zárda.

1434

H. n. 1692.

Augustana Confessio (Az) Magyarul. Nyomtattatott 1692-ben. 12r. A—G = 7 iv = 84 szatlan lev.

Ezen kiadást, mint az Augustana Confessionak Bárány György által fordított s Jénában 1740-ben megjelent újabb kiadásában az előbeszédben olvashatjuk, a közhiedelem szerint Lövei Balázs győri evang. predikátor eszközölte Regensburgban.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1435

Debreczen. 1693.

Debreczeni Kalocsa János. Isten ajandekével való kereskedes. Avagy Enekek Enekenek Magyarazattya, az Urtul adatott ajándéknak mértéke szerént. Melly nagyobb részént Az Isteni tudományban mélyen forgott kegyes Férfiúnak, DEODATVS JANOSNAK, a' Szent Könyvre Olasz nyelven tött értelmes jedzésiből vétettetett: és azon nyelvből, közőnséges haszonért Magyarra fordittatott, a' szókra szabattatott; sok helyeken pedig a' Versekre tött Praxissal meg-bővítettett: DEBRECZENI K. JANOS, Jesus Christusnak méltatlan Szolgája és a' Debreczeni Tractusban lévő Sz. Társaságnak Seniora által. Luc. 19. 13. Kereskedgyetek mig meg-jövök. Debreczenben, Nyomtattatott, Kassai Pal által. M.DC.XCIII. 8r. 477 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz, versek stb. 24 szatlan lev.; *végül*: hálaadás, nyomt. hibák 3 szatlan lap.

Ajánlva van Tordai Ferencz Bihar vármegyei szolgabirónak, Fogarasi Tamás kir. postamesternek R. Bőszörmény hajdu városban, a debreczeni tractusban lévő papoknak, Kecskeméti János kőrösi papnak és seniornak; a kecskeméti ref. ekkl. nak és Szalontai István kecskeméti papnak. — Az ajánló levél végén: «Iráni Debreczenben, a' Szűznek születése után, 1692-dik esztendőben Karácson havának

utollya felé. Kegyelmeteknek holtig magát ajánlo, és szives szolgálattjára kötelező Jo-akaroja. DEBRECZENI KALOCSA JÁNOS. Néhai Kecskeméti Reformata Ecclesiának Tanítója, mostá pedig Nagy-Bajoni Eccl: Lelki Pásztorja és a' Debreczeni Tractusnak méltatlan Seniora. »

A munka végén 477. l.: «Végeztem el, Rácz Bösözörményben. Anno. Domini 1690. 6. Februarii.»

M. n. Muzéum. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll. (3 péld.) — Debreczeni ref. coll. (2 péld.) — Zilahi ref. gymn. — Halasi ref. gymn. — Kecskeméti ref. coll. (csonkán). — Fáy-ktárban Tibold-Darócson. — Lugossy Főzsefnél Debreczenben — Szilágyi Istvánnál M.-Szigeten (2 péld.) stb.

1436

Kassa. 1693.

Debreczeni Ember Pál. Szomorv halotti Parentatio, mellyet Amaz áldott emlekezetu, Istenfélo, Nagy tanácsú Vri Embernek Tekintetes Nemzetes Waradi Mihaly Vramnak Utolso tisztességes el takarittatásának alkalmatosságával tett a Sir felett, a Nemes Cassai Helv. Conf. lévő Evangelicusok Templomában Anno 1691: 27. Maij. DEBRECENI E. PAL, A Sáros Pataki Reform. Ecclesiából számkivetésre jutott, Christus Jesus edgyűgyű Szolgája. Es mostan szem eleiben bocsatott Cassan, Nyomtattatott Klein Janos által, 1693. Eszt, 4r. A—C2 = 2¹/₂ iv = 10 sztlan levél.

Ajánlva van Váradi Mihály özvegyének Máriási Zsuzsánnának. «Irárm Patak mellett, Hotyka nevű falubnn 20 Decembris 1692. Debreceni Pal.»

M. n. Muz.

1437

Kassa. 1693.

Ónadi János. Practici Algorithmi Erotemata Methodica. Az Az Olly Cselekedő Számok, Mellyek Könyű Kérdések és Feleletek által rövid utat mutatnak arra a tudományra, melyben akár mely féle adásnak s vételnek, osztálynak, vagy egyéb Kereskedésben, csak a legg-kissebb Summának-is bizonyos Száma tanittatik, a Számlálásnak hat kivált-képpen való nemeiben, és ezek szerint való fractiokban, mind külső, s' Szent Irási s' mind pedig Szent Iráson fundáltatot példakkal világoztvá. Kik-is A' Cassai H. C. lévő Scholában tanuló Iffjaknak kedvekért irattattak ONADI JÁNOS, mostani Schola Mester által. hoc Simbolo I. Cor. 15. v. 10. Non ego tamen sed Gratia Dei quæ mecum est. Anno Salutis

M.DC.XCIII. Nyomtatott: Cassán Klein Janos által. 12r. 230 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz, magyar és latin versek, mensa Pythagoræ 8, *végül*: Errata 1 sztlan lev.

Ajánlva van Vaji Katának, Szemere László özvegyének.
M. n. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.*

1438

Kolozsvár. 1693.

Kalendariom (Uj és O), Mellyet Christus Urunk születése után való 1693. Esztendőre irt. NEUBARTH JANOS, Es Magyar Országgra, Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatott. (*Erdély czimere, közepében az Apafi család czimerével*). Kolosvaratt, Nyomtatta Veres-egyhazi Istvan. 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

Erd. Muz. (Cserey Mihály sajátkezű egykoru jegyzeteivel).

1439

Lőcse. 1693.

Balassa Bálint és Rimai János. Az Néhai Tekintetes Nágos Vitéz Urnak, Gyarmati BALASI BALINTnak, És Amaz jó emlekezetű, Istenben bődögül ki-múlt Néhai Nemzetes RIMAI JANOSnak, Igaz háza fiának, és a' Magyar nyelvnek két ékes-ségének. Istenes Eneki. Mellyet a' Váradí Negyedí Editio szerint edgynehány uj Enekekkel és Imádságokkal ki-botsá-tott. Lőtsén, Brewer Samuel, Anno 1693. 16r. 379 lap. — *Elül*: cziml., dicsőítő versek 4 sztlan lev., *végül*: mut. tábla 5 sztlan lap.

Hozzá járul: Via Jacobaea, az az: Jakab Patriarkanak Olly uta stb.
Lőtsén. 1693. 38 lap.

M. Akad.

1440

Lőcse. 1693.

Comenius (Joh. Amos). Janua lingvae Latinae Lőcse. 1693. 8r.

Szebenben, a *Natur-hist. Verein könyvtárában.*

1441

Lőcse. 1693.

Gyöngyösi István. Porábúl meg-eledett Phoenix, Avagy A Néhai Gyerő Monostori Kemeny Janos, Erdéli Fejedelemnek

Lonyai Anna Aszszonnyal lévő házasságának, Tatór Országi rabságának, az Tórók ellen viselt Hadi dolgainak, és végre, Hazája mellett Vitézúl le-tett életének, halála utánis élő emlékezete, Az Mellyet a' Magyar Versekben gyönyörködőknek kedvert *ke* (igy) ugyan Magyar Versekkel ennek elótte egynehány Esztendóvel irt vólt, és el-rongyollott első írásinak tóredékibúl most ujab le írással kisseb rendben vett Nemes Gómór Varmegye Vice Ispannya GYÖNGYÖSI ISTVÁN. Lótsén Brewer Samuel által 1693. Esztendóben. 8r. 209 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, 6 szatlan lev.; *végül*: nyomt. hibák 1 szatlan lap.

Ajánlva Apor Istvánnak, Csik, Gyergyó és Kászón székek fő királybirájának, Kraszna horka Váraljan Szent Iván hó 20-án 1693.

Pesti egyetem. — *Besztercze-bányai püsp. kárában* Szent-Kereszten. — *Dedk Farkasnál* Budapesten.

1442

Lőcse. 1693.

Gyöngyösi István. Porábúl meg-éledett Phoenix, Avagy A' Néhai Gyerő Monostori Kemény Janos Erdéli Fejedelemnek Lonyai Anna Aszszonnyal lévő házasságának, Tatór Országi rabságának, az Tórók ellen viselt Hadi dolgainak, és végre, Hazája mellett Vitézúl le-tett életének, halála utánis élő emlékezete, Az Mellyet a' Magyar Versekben gyönyörködőknek kedvekért ugyan Magyar Versekkel ennek elótte egynehány Esztendóvel irt vólt, és el-rongyollott első írásinak tóredékibúl most ujab le írással kisseb rendben vett Nemes Gómór Varmegye Vice-Ispannya GYÖNGYÖSI ISTVÁN. Lótsén, Brewer Samuel által 1693. Esztend. 8r. 210 (valósággal 211) lap. (= A7—O⁸/₁,) — *Elül*: cziml., ajánlás 6 szatlan lev. (= A1—A6); *végül*: nyomt. hibák 1 szatlan lap (= O⁸/₂).

Ajánlva: «Also Torjai Apor István . . . Czik, Györgyó, és Kászón Székek Fő-Király Birájának, és az Erdéli Harmintz-Adóknak Fő Administratoranak» . . . «Költ Kasznahorka Varallyán Szent Iván Havának 20. napján 1693. Esztendóben.»

Hogy ezen munkának Lőcsén 1693-ban két egymástól különböző kiadása jelent meg, kitetszik Kovásznai Sándor szavaiból, ki az általa bő jegyzetekkel kiadni tervezett, de maig is kéziratban maradt «Phoenix» jegyzeteihez irt előbeszédében, megemlítvén, hogy idősb L. B. Ráday Gedeontól kapott egy 1693-diki példányt, így folytatja: «Ezen Ráday Urtól küldött könyvön kívül volt még kezemnél két lőcsei nyomtatás, az egyik ugyanazon 1693-béli (mert 1693-ban kétszer jött ki Lőcsén ez a munka némely különbségekkel), a másik 1713-beli editio, mely

megegyezik az 1693-diki egyik nyomtatással (Lásd: Kovásznai említett kéziratát az *Erd. Muzeumban*). — Erre nézve megjegyzendőnek tartom, hogy a lőcsei 1713-diki kiadás az Ajánlás fölíratában és keletében több betűben eltéréseket mutat a most leírt lőcsei kiadástól; a másik lőcsei kiadástól pedig lapszámban különbözik; és így azt nem lehet sem az egyik, sem a másik lőcsei 1693-diki kiadás pusztá czimkiadásának tartani.

M. n. Muz. — *Pesti ref. coll.* (2 péld.). — *Pápai ref. coll.* (cziml. és ajánlás hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1443

Lőcse. 1693.

Kalendarium (Lőcsei Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1693. Esztendőre irt NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Költ Lőtsen, Brewer Samuel Typogr. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* (2 péld.). — *Erd. Muz.* (2 péld.).

1444

Lőcse. 1693.

Lelki Utiköltség avagy. E Földön Buidoso Léleknek Üdvösséges foglalatossága. mellyet Az halálra vált, és keresztfán meg-Hólt Ur Jesus neve-alat kezdetett Rosnyai Congregatio egyben szedet. à Boldog halálra kiszülő Híveknek vigasztalására. Ki-nyomtatott Nemzetes Posgai Gaspar. Uram költségével. Lőtsén Brewer Samuel által. M.D.XCIII. 12r. 191 lap. — *Elül*: cziml., előszó, naptár 12 sztlan levél, *végül*: lajstrom 1 sztlan lap.

M. n. Muz.

1445

Lőcse. 1693.

Libellus Elegantissimus, Qui inscribitur Cato, de Præceptis Vitæ Communis. Az az: Igen Szep Könyvetske, Melly neveztetik Catonak: ki tanit ez közönséges életben kinek-kinek életit és erköltsét, hogy-hogy kellyen eszessen szabni és hordozni. Leutschoviæ, Typis Samuelis Brewer, 1693. 8r. A—C₄ = 2¹/₂ iv = 20 sztlan lev.

Kolozsvári ref. coll.

1446

Nagy-Szombat. 1693.

Illyés István. Soltari Énekek A' Magyar Anyaszentegyház vigasztalására és Halottas Enekek A' Szomorú Temetések alkalmatosságára. Hozzá-adatván rövideden. A jól meg-haláshoz való Készület.

Ezen előczimlevelen kívül e könyv mind három részének külön czimlevele következő:

Első Rész. Soltári Énekek, Mellyek. A' Magyar Anyaszentegyház vigasztalásra nagy Szorgalmatossággal, a' Szent Biblia bőtüjehez; inkább mint az-előtt alkalmaztatvan, most ujonnan ki-bocsáttattak, ILLYÉS ISTVÁN Szent Thamási praepost, és Esztergomi Canonok által. Nyomtatta Nagy-Szombatban az Academiai bőtükkal Hórman János 1693. 8r. 166 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (Szelepcsényi György esztergomi érseknek), a ker. olvasónak, lajstrom és nyomt. hibák 11 szltan lev.

Második Rész. Halottas Enekek: Mellyek A' szomorú temetések alkalmatosságára egybe-szedettek, és meg-jobbittatván, most újjonnan ki-bocsáttattak. ILLYES ISTVAN Szent Thamasi Praepost, és Esztergomi Canonok által. Hozzá-adatván rövideden Az halálhoz-való készület, szép oktatásokkal, biztatásokkal, fő-fő jószágos cselekedetek gyakorlásával, és imádságokkal: Az halandók és halálos betegségben vonakodók vigasztalására, segédelmére; és az őket vigasztalók údvösséges foglalatosságára. Nyomtattat Nagyszombatban, Az Academiai bőtükkal Friedl János által. 1693. 8r. 176 lap.

Készület A' jól meg-haláshoz. Szép oktatásokkal, biztatásokkal, főfő jószágos cselekedetek gyakorlásával, Imádságokkal, és Istenhez-való fohászkodásokkal, fel-készítettett; és először Francziául, az-után Olaszúl, és Deákúl bevebben: Most pedig ILLYES ISTVAN, Szent Jobi Apátur, és a' Tekintetes, Nemes Esztergami Cápfolonnak Custosa, és Canonokja által, Magyarúl rövidebben, és némely változással, 's néhol hozzá-adással-is, ki-bocsáttatott: a' halandók, és halálos betegségben vonakodók vigasztalására, segédelmére: és az őket vigasztalók údvösséges foglalatosságára. Nyomtattat Nagyszombatban, Az Academiai Bőtükkal Hórman János által. M.DC.XCIII. Esztendőben. 8r. LXXIII lap. — *Végül:* lajstrom 5, nyomt. hibák 1 szltan lap.

M. n. Muz. (a harmadik rész a LXVI. lappal szakad meg). — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *S.-pataki ref. coll.* — Csak az I. rész az egri érs lyc. könyvtárban.

1447

Nagy-Szombat. 1693.

Illyés István. Készület A' jól meg-haláshoz, Szép oktatásokkal, biztatásokkal, főfő jószágos cselekedetek gyakorlásával, Imádságokkal, és Istenhez-való fohászkodásokkal, fel-készítettett; és először Francziául, az-után Olaszúl, és Deákúl bevebben: Most pedig ILLYES ISTVAN, Szent Jóbi Apátur, és a Tekintetes, Nemes Esztergami Cápfolonnak Custosa, és Canonokja által, Magyarúl rövidebben, és némely változással, s néhol hozzá-adással-is, ki-bocsáttatott: a halandók, és halálos betegségben vonakodók vigasztalására, segédelmére: és az őket

vigasztalók üdvösséges foglalatosságára. Nyomtattatott Nagy-szombatban, Az Academiai Bötűkkel Hórman János által. M.DC.XCIII. Esztendőben. 8r. LXXVI lap. — *Végül*: lajstrom és sajtóhibák 3 sztlan lap.

Az Illyés István Soltári Énekeihez mellékelt nagy-szombati 1693-diki kiadástól különböző önálló kiadás.

Kassai jogakad. — *Nyitrai kegyesrendi ház.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (csonkán, III—LXXIV lap).

1448

Nagy-Szombat. 1693.

Az Szörnyű Halálnak mérgén erőt vett Nyereséges Győzdelemnek Palmaia. Midőn A' Méltóságos, Tekéntetes Nagyságos Groff Örebbik Zicsy Istvan, Császár és Koronás Király Urunk ö Fölsége Tanácsa Komornikja; a' Magyar Angyali Szent Koronának Órzdje; Királyi Nemes Szabad Várasinak Fő Tárnok Mestere; &c. &c. Ez Világ Tengerében szerencsésen evezett, és kormányozott, Életének minden jóságokkal, válogatott lölki, testi győjteményekkel gazdag ékes Hajóját színültig meg-töltvén a' boldog Örökénvalóságnak partyához állította 's szállította; a' hol már, Hajó-törést nem szenvedhet. Melly Élő nyelvel, árnyékoztatott inkab, hogysen elégségessen ki-magyaráztatott; Oroszváratt, Szent Maria Magdolna Aszszony tiszteletire, maga költségével, fundamentomból építtetett 's Dotált Sz. Templomban Szent György Havának 20. Napján, az 1693. Esztendőben. Nyomtattatott Nagy-Szombatban az Academiai Bötűkkel, Fridl Janos által. 4r. 45 lap.

SÁNDOR ISTVÁN. *M. könyvesház* 66. l. tévedve teszi N.-Szombat. 1700-ra. *Szombathelyi seminárium.*

1449

H. n. 1693.

Felvinczi György. Comico-Tragoedia, Plutónak és Jupiternek egymás között való villongások. 1693. 8r.

Igy adja a czimet Seivert János, *Siebenb. Quartalschrift* VII. 2. l. — Felvinczi e munkáját «Tragoedia» cz. alatt H. n. 1692. 8r. hozza föl SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 62. l. — Én e munkának csak 1767-ben h. n. megjelent kiadását ismerem (8r. A—C = 3 iv, az erd. Muzeum ktárában), melynek czimlapján e szavak állanak: «Mellyet ujonnan meg is jobbitott az 1693-dik Esztendőben.» —

Létezett-é valósággal 1693-diki kiadás, melynek példányát nem láttam, állítani nem merem.

1450

Debreczen. 1694.

Csuzi Cseh Jakab. Alkalmatos időben mondott Beszed, a Szenteknek Edgyessegeről. Egyházi Gyűlésnek szine előtt prædikáltatott a' Veszprémi Templomban 9. Aug. 1693. Esztend. Debreczenben Nyomtatt: Kassai Pal által, 1694. 8r. A iv = 8 sztlan lev.

Ajánlja Németi István mező-örsi, Kőrösi Mihály szent-miklósi, Ujvári János tápi, Szikszai Mihály rédei papoknak, CSUZI C. JAKAB.

Debreczeni ref. coll. — Pápai ref. coll. — Fáy-ktár Tibold-Daróczon.

1451

Debreczen. 1694.

Rápolti P. Mihály. Temetesi Tanitas. Mellyel Az Istent-felő, és másokkal-való jó-téteménnyel bővölködő, Böld. Eml. Férfiúnak, Jenei Mihaly Deak Uramnak, A' Debreczeni Kalmári Rendnek igaz kereskedésű Tagjának; sokszori változási és sziv fájdalomi után, Vrban való ki-múlását, meg-tisztelte, Bőjt-más Havának 26. napján, 1694. esztendőben a' N. Temetőben; Iffiabbik RAPOTI P. MIHALY, A' Debreczeni Sz. Gyülekezetben Vr Jésus Christusnak Szólgája. Debreczenben, Nyomtattatott Kassai Pál által 1694-ben. 4r. A—B1 = 5 sztlan lev.

M. n. Muz.

1452

Kassa. 1694.

Filepszállási Gergely. Præsidium Christianorum. Avagy a' Keresztyenek között Magyarok Fegyvere, Mellyel A' lelki és testi nyomoruságban sinlődd és el szakaszkodott Keresztyenek azok között a' Magyarok ha igazan tusakodnak, minden Világi Fegyver felett leg-jobban óltalmazhattyác magokat, triumphálhatnak, mellyet a' bűnösöknek kedvekért Istennek ő Szolgainac, Profetáinac, Apostolinac szavokból őszve-hordott, és formált maga Kegyes Elmelkedésivel edgyütt, FILEPSZALLASI GERGELY, A' Szomoru üdőben Tornynos-Némethi Predikator. Cassan, Nyomtattatott Klein Janos Betűjével. 1694. 12r. 300 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, a k. olvasónak 6, — *végül*: énekek, lajstrom, nyomt. hibák 11 sztlan lev.

Debreczeni ref. coll. (2 péld.). — S.-pataki ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

Kassa. 1694.

~~Ferencz~~ A jó lelki isméretnek maga mentő
Kassán 1694. 8r.

... 206. l., ki szerint latinul és magyarul jelent meg.
... M. könyvesház 61. l. — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref.
... Bethlen Kata könyvei közt.

Kolozsvár. 1694.

~~Menyő~~ (Uj és O), Mellyet Christus Urunk születése
... való 1694. Esztendőre irt NEUBART JANOS, Es Magyar
... Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatott.
Kolozsvaratt, Nyomt. M. Totfalusi K. Miklos által. 16r.
A—E7 = 39 lev.

Erd. Muz. (2 péld., egyik Cseréy Mihály jegyzeteivel).

1455

Kolozsvár. 1694.

A' Napnyu(goti) India [Melly Americana vilag-
nak-is nevez] Az Uj-Angliai zött az Evangé-
liomnak (terjedéséről) irott-l(evelek) A' Tisztele(tes) Leusden
Ja(noshoz) Az Ultrajectumi Acad Nyelvnek Pro-
fesso(rahoz) Crescentius M(atherus) Bostóniai Lelki-tanító.....
..... Cantabrigiában való ollegiomanak Igazg.....
Melly Angliában elsőben 1688-ban, azután is egy-néhány
izben; Az elmúlt esztendőben pedig Belgiumbanis Nap-
keleti Indiában az Evangéliomnak hasonló terjedéséről Irott-
levelekkel együtt Deák nyelven kibotsáttatott. Már most
a' Magyar Nemzet kedvéért Magyarra fordittatván közönsé-
gessé tétetett. Kolozsvaratt M. Tótfalusi Kis Miklós által.
1694-ben. 8r. A = 1 iv = 8 sztlan levél.

Debreczeni ref. coll. — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában is, gr.
Bethlen Kata könyvei között.

1456

Kolozsvár. 1694.

Tolvaj Ferencz (Menyői). Az Arithmeticának mestersége. Ko-
lozsvár. 1694. 8r.

Ezen kiadást láttam s leczimeztem, de czimmásom néhány más darabbal együtt Toldy Ferencznél véletlenül elveszett, s így sem teljes czimmást nem adhatok, sem a lelhelyet meg nem nevezhetem.

1457

Lőcse. 1694.

Abecedarium Latino-Hungaricum pro pueris. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, Anno M.DC.XCIV. 8r. 16 szatlan levél.

Protestáns gyermekek számára van írva.

M. Akad.

1458

Lőcse. 1694.

Balog György. A' Marcus Tullius Ciceronak Négy könyvei mellyek STURMIUS JAKAB által őszve szedegettettenek. Most pedig a' tánulo iffjaknak kedvéért, Magyar nyelvre fordítottatnak BALOG GYÖRGY által. Lőtsén, M.DC.XCIV. 8r. A—K = 10 iv = 80 szatlan lev. (Ebből elül: cziml., ajánlás, elsorolt 35 tanítványának, és Sturm János levele öccséhez Jakabhoz AI—3 = 3 szatlan lev.)

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Debreczeni ref. coll. — Fáy-könyvtárban Tibold-Darócson.

1459

Lőcse. 1694.

Felvinczi György. De conservanda bona valetudine Liber Scholæ Salernitanæ. Az Angliai Országban lévő Salernitana Scholanak Jo Egessegről való Megtartásnak módgyáról írott Könyve. Melly most Magyarra fordítottat és Rhythmusokban alkalmaztattot. FEL-VINCZI GYÖRGY. Lőtsén. Nyomt. Brevet Samuel. 1694. 8r. A—C = 3 iv = 24 szatlan lev.

Ez az első ismert kiadás. — TOLDY, *M. költ. tört. 2. kiad. 299. l.* az első kiadás megjelenési idejét 1693-ra teszi.

M. Akad. — S.-pataki ref. coll.

1460

Lőcse. 1694.

(Énekes könyv). Az Sz. David Profetának ékes Rhythmusu Soltarival; Es A' Soltarokból szereztetett Dicsiretekkal, s' egyéb Istenes sok rendbéli szép új Enekekkel és Hymnusok-

kal meg-bővített tellyes Kőnyv. Most ujjonnan ez ékes formában Manuale helyet egy szép áhitatos Imadsagos Kőnyvetskével ki-bocsattatott. Lőtsén, Brewer Samuel által, 1694. 12r. Hymnusok, Dicséreték és halotti énekek 746 lap és mut. tábla 9 sztlan lev. — Buzgó hálaadások és könyörgések 71 lap. — Sz. Dávid Soltári (külön czimlappal) 425 lap és mut. tábla 7 sztlan lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan levél.

Egyetlen példány a *ríma-szombati prot. gymn. könyvtárában*.

1461

Lőcse. 1694.

Molnár Albert. Szent David Kiralynak, és Prophétanak Száz ötven Soltari; A' Franciai noták szerint Magyar versekre fordítottak MOLNAR ALBERT által. Lőtsén, Nyomtatta Brewer Samuel, Anno 1694. 12r. 425 lap. — *Végül*: mut. tábla 7 sztlan lap.

Mint a fentebbi szám alatt leirt Énekes könyv alkotó része, azzal együtt nyomtatva, de külön czimlappal jelent meg.

Egyetlen példány a *ríma-szombati prot. gymn. könyvtárában*.

1462

Lőcse. 1694.

(**Énekes könyv**). Az Szent Dávid Prophétának ékes Rhythmusu Soltarival és a Soltárokból szereztetett Dicséretekkel, s egyéb Istenes Énekekkel és Hymnusokkal teljes könyv. Lőcse. 1694. 8r. 774 lap. — *Végül*: lajstrom 7 sztlan lev.

Néhrén Szepesben, a *b. Mednyánszky-ktárban*.

1463

Lőcse. 1694.

Kalendarium (Lőcsei Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1694. Esztendőre irt NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Kőlt Lőtsén, Brewer Samuel Typogr. 16r. A—E = 40 sztlan levél.

M. Akad. (2 péld.). — *Erd. Muz.*

1464 Nagy-Szombat. 1694.

Nuptiae Agni, azaz: A Bárány Menyekezője, avagy gr. Erdődi Erzsébetnek Sz. Klára Rendébe való felvétele. Nagyszombat. 1694. 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 63. l.

1465 Nagy-Szombat. 1694.

Otrokocsi Fóris Ferencz. A tévelygő juhról való Praedikatio. N. Szombat. 1694.

BOD, *M. Athéns* 306. l. szerint írta és elmondotta, midőn a róm. cath. hitre általtért, N.-Szombatban 1694. aug. 29-dikén. — Bod után említi SÁNDOR ISTVÁN. *M. könyvesház* 62. l.

1466 Nagy-Szombat. 1694.

Pomum Aureum Az-Az Ez álhatatlansággal álhatatos halandó életnek arany fonalára függesztetett Arany Alma Tekentetes Groff Trakostyani Draskovics Paal Kit, Az Irgalmatlan Halál, éles, kaszájával, a' kedves, és kellemetes megh-ért-ségre jutott, legh jobb s-legh szebb korában, élete arany fonaláról le-meczett. Melly A' Halotti Tiszteletok közzött, Magyar élő nyelvel ki-Magyaráztatott Lékánn, tulaidon Nem-zetséggh temető helyén, Szent Agoston Szerzetin lévő Bol-dogh Aszony Szent Templomában, Bőjt más havanak . . . napján. M.DC.LXXXIV. Esztendőben. Superiorum permissu. Nagyszombatban Nyomtattatott az Academiai bötűkkel Hőr-mann János által 4r. 20 lap. (A—C2).

M. n. Muz. — Kolozsvári minor. zárda.

1467 H. n. 1694.

Dányádi János. Siralmas Versek. Mellyek, Magyar-Ország egy darab részének, kiváltképpen Debreczen vidékének, Berettyó környékének, és Sár-réte mellyékének, a' Pogány Tatárok miatt esett romlását, és el-pusztulását keservessen zokogják, és az Istennek ennek utanna való kegyelmes óltalmát óhajtva kívánnyák. őszve szedettetvén DANYADI JÁNOS által, E' követ-

kezendő csekély Rythmusokban. Nyomtattatott 1694-ben. 8r. 5 sztlan lev.

Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1468

Kolozsvár. 1695.

Catechismus. A' Genevai Szent Gyülekezetnek Catechismussa. Avagy: A' Christus tudományában gyermekeket tanító Formatskaja. Mellyet, A' nagy Theologus CALVINUS JÁNOS, A' Genevai Szent Gyülekezetben, először Galliai nyelven 1538 esztendőben, igen rövideden; azután 1545 és 1553 esztendőkbé, Francziai és Deák nyelven egyszersmind ezen renddel bővebben kibotsátott: következendő időkben, Német, Angliai, Scótiái, Belga, Spanyol nyelvre; Immanuel Tremellustól, kereszttyén Sidótól, Sidó nyelvre; és Henricus Stephanustól Görög nyelvre; mostan Magyar nyelvre fordíttatott, és kibotsátatott Kolosvaratt, M. Tótfalusi Kis Miklós által. 1695. esztend. 12r. 111 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan lev., *végül*: Gyermekek imadsága 6 sztlan lap.

A czimlevél hátlapján Zilahi István m.-vásárhelyi ref. pap. bizonyítja, hogy ezen könyv Nagy-Baczoni Baló Mátyás és neje Baksai C. Judith ötödik évben járó leányának Baló Judithnak költségén jelent meg.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1469

Kolozsvár. 1695.

Compilatæ Constitutiones Regni Transilvaniæ & Partium Hungariæ eidem annexarum. Ex Articulis ab Anno Millesimo Sexcentesimo Quinquagesimo Quarto, ad præsentem huncusque Millesimum Sexcenessimum Nonum conclusis, excerptæ. Claudiopoli, Ex Officina Nicolai Kis de M. Tótfalu. Anno M.DC.XCV. 4r. 118 lap. — *Elül*: cziml., praef. 2, *végül*: Index 7 sztlan lev.

Czimlapon és Praefatió'n kívül szövege magyar.

Első kiadása: Kolozsvár. 1669. — 2. Kolozsvár. 1671.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson.

1470

Kolozsvár. 1695.

Haller János. Hármias Istoria. Kinek Első Része, Nagy Sándornak egynehány nevezetes dolgait illeti. Második, Jeles Példa-beszedekből áll. Harmadik, A' Nagy Troja veszedelmének leg-igazabb Istóriája. Mellyet, Fogaras várában Rabságában Magyar nyelvre fordított 1682. esztendőben, és maga költségével ki-nyomtatott HALLER JÁNOS. Kolosváratt. M. Tótfalusi Kis Miklós által. 1695. Esztendőben. 4r. I. könyv. 96 lap és lajstrom 2 sztlan lev. — II. könyv. 415 lap és lajstrom 7 sztlan lap. — III. könyv. 319 lap és lajstrom 3 sztlan lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd s ajánló levél, versek 10 sztlan lev.

Ajánlva van Hallerkői Haller Pál fejedelmi tanácsosnak s Küküllő vármegye főispánjának.

Igen ritka, első kiadás. — Ujabb kiadásai: Pozsony 1731. 4r., Pozsony 1767. 4r.

M. n. Muz. (igen szép példány.) — 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. ktárában is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1471

Kolozsvár. 1695.

Kalendarium (Uj és O), Christus Urunk születése után való 1695. Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra is alkalmaztatott NEUBÁRT JÁNOS Astrólogus által. (*Erdély s benne Apafi czimere*). Cum Privilegio. Kolosváratt. Ny: M. Tótfalusi Kis Miklós által. 16r. A—E9 = 41 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld., egyik Cserey Mihály jegyzetével).

1472

Kolozsvár. 1695.

Koncz Boldizsár (Solymosi). Hetedszakai Reggeli s' Estvéli Könyörgések Mellyekkel A' Bóldog emlekezetü SOLYMO SI K. BÓLDISAR Erdélyi Unitarius. Püspök, És Azon jó emlekezetü Járai János Kolosvári Unitarius Plébánus Uramék ö Kegyelmek éltek. Mostan sokaknak lelkeknek épületekre ki-nyomtatattak Nagy Iklódi Toldalagi Andras költségével. Kolosváratt. M. Tótfalusi K. Miklós által, 1695. Eszt. 12r. A—B6 = 1¹/₂, iv = 18 sztlan lev.

Székely-keresztúri unitár. gymn. (Jakab Elektől). — *Simén Domokosnál* Kolosvártt.

1473

Kolozsvár. 1695.

Magyar Oskola, mellynek mesterségével az okos és serény Tanító, kiváltképen az idősbeget, irás olvasásra XII. órák alatt meg-tanithattya. Ján. 11 : 9. Avagy nem XII órája vagy-on-é a' napnak? Mát. 24 : 42. Nem tudgyátok, melly órán jö el az Ur. I. Ján. 2 : 15. Fiatskáim az utolsó óra eljött. I. Tim. 4 : 13. Foglalatások legyetek az olvasásban. Luk. 22 : 53. Ez a' ti órátok. Luk 12 : 12. És ez az óra megtanít benneteket. Kolozsváratt Nyomtt. M. Tótfalusi Kis Miklós által. 1695. Esztendőben. 8r. A—B = 2 iv = 16 sztlan lev.

Hangoztató módszerű A. B. C. — Ismertette Lugossy József, *M. Akad. Értesítő* 1844. 162. l.

Debreczeni ref. coll.

1474

Kolozsvár. 1695.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Corporis. Az-az : Az emberi Test Nyavalyáinak Okairól, Fészkeiről, s' azoknak Orvoslásának módgyáról való Tracta. Mellyet mind élő Tudós Tanítóinak szájokból, mind a' Régieknek tudós Irásokból, 's mind pedig maga sok Betegek körül való Tapasztalásiból summáson öszve-szedett, és sok ügye-fogyott Szegényeknek hasznokra, mennyire lehetett, értelmesen 's világosan Magyar nyelven kiadott: Ez harmadszori kiadással pedig sok helyeken, utól nevezet szerint a' Nyóltzadik egész Könyvvel bővített PÁPAI PARIZ FERENCZ; M. D. Helvétiaiban azon Facultásban Hites Assessor; az Enyedi Collegiumban egyik Tanító. I. Ján. III. v. 18. Tselekedettel és valósággal. Kolozsváratt, Nyomt. M. Tótfalusi Kis Miklós által. 1695. Esztendőben. 8r. 354 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előlj. beszéd, örv. versek 12, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlva Bethlen Klárának, Losonczi Bánfi György erd. kormányzó nejének, N.-Enyeden, 1694. aug. 2-án. — Az ajánlásban a szerző ezt második kiadásnak nevezi, «mert a löcsei nyomtatást magaménak nem ismérem.»

1. kiad. Kolozsvár. 1690. — 2. Lőcse. 1692. — 3. Kolozsvár. 1695. — 4. Kolozsvár. 1701.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-v. *Teleki-ktár.* — *N.-várad* püsp. — *Nagy István kt.*

1475

Kolozsvár. 1695.

A' Szent Irás Summaja: Mellyben a' Historiák, Törvények, Parantsolatok, Jövendölések, Intések, és Oktatások, más több a Sz. Iráshoz tartozandó emlekezetes dolgokkal együtt röviden foglaltatnak, és most a' Keresztyének lelki épületire ki-botsáttattak, A' Tekintetes es Nagysagos Ruszkai Kornis Kata Aszszonynak ő Nagyságának istenes költségével, A' Gyula-Fejervari Paterek által. Kolosváratt, Nyomt: 1695. Eszt. 12r. 454 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, lajstrom, a k. olvasóhoz 12 szttlan levél.

Ajánlják Hallerkői Haller Jánosnének, Ruszkai Kornis Kata aszszonynak, Gy.-Fejérvártt 1695. nov. 1-én a gy.-fejérvári paterek.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 63. l. tévedve állítja e könyv szerzőjének Szőnyi Nagy Istvánt.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Kolozsvári unitár. coll. (végül csonkán). — *Kolozsvári franc. zárda. — Szombathelyi franc. zárda.*

1476

Lőcse. 1695.

(Gyöngyösi István.) *ΠΑΙΝΟΔΙΑ* Prosopopoeia Hungariae. Az az: Maga gyamoltalanságát kesergő, és abban a' Kardos-Griffnek szárnya alá folyamodo Nympha, A' mellyel Magyar-Ország, mostani állapottyát példázza. Lőcsen, 1695. Esztendőben. 8r. 1 iv = 8 szttlan lev.

Pesti egyetem (Gyöngyösi Porábúl megéledett Phoenixe. Lőcse. 1693. után kötve).

1477

Lőcse. 1695.

Kalendariom (Uj és O), Kit Christus Ur: születése után való 1695. Esztendőre irt NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, s' egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Költ Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 szttlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad.

1478

Lőcse. 1695.

Matusek András. Arbor tangens caelum Az Az leg főbb tisztre emeltet Meltosagos es Nagysagos Fejedelem, Szecheny György, Esztergami Ersek, Magyar Ország Primasa, Apostoli Kővet, Nemes Esztergam Varmegyének őrkős Fő Ispannya, Első és leg főb Secretarius, Cancellarius, Főlséges Romai Császár, és Magyar Ország Királyának Belső Titkos Tanácsa Eletének Fejedelmi Faja. Melynek A' Magyar Országi Egyhazai Fő. Rendeknek közepéből, az *irgalgalmatlan* halál által való szomorú ki vágását, a' több halotti tisztességek között, magyar élő nyelvel praedikallotta. Tekentetes es Nagysagos MATUSEK ANDRAS Scopiai Püspök, Szekes Fejérvári Custos, Szent Alberti, és Sz. Lőrinczi Præpost, Győri Kanonok, Soproni Beneficiatus, Pisoni Nemes Captolon Sz. Marton Püspök Templomában, die 18. Martij. Anno 1695. Nyomtatott Nagy Szombatban, az Akadémiai Bőtűkkel, Frey János által. 4r. A—D = 4 iv = 16 sztlan levél.

M. n. Muz. — Zágrábi érs. ktár. — N.-enyedi minor. zárda.

1480

Lőcse. 1695.

Náray György. Lyra Coelestis svavi concordia Divinas Laudes personans. Hominúmque animos A Terrenis Ad Coelestia avocans. Elaborata, et juxtà Musicales Notas In Harmoniam adaptata. Nuncquè primò Typis edita: Operâ et Studio Admodum Reverendi Domini GEORGÿ NARAY, Archidiaconi Zoliensis, Ecclesiæ Metropolitanæ Strigoniensis Canonici, Seminarij S. Stephani Regis Ungariæ p. t. Præfecti. Superiorum permissu. Tyrnaviæ Typis Academicis, per Joannem Andream Hõrmann. Anno M.DC.XCV. 4r. 237 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (Kolonics Leopold esztergomi érseknek), proemium, praef. és approbatio (mind latinul) 8, *végül:* Index és errata 4 sztlan lev.

A szöveg legnagyobb részét magyar énekek teszik, hangjegyekkel.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Kassai püsp. — Kolozsvári franc. zárda. — Pozsonyi r. cath. gymn.

1480

Nagy-Szombat. 1695.

Nagy Dűcsösségre emeltetett Hiv Szolga, Az Az Tekentetes, és Nagysagos HASKO JAKAB, Kit élteben a' Felséges Isten Apátúrsági, Præpostsági, Püspökségi, és Fő-Ispánsági Nagy Tisztekkal fel-ékesített, 's hólta után, (a' mint reményük) hetven négy esztendeig való jámbor szolgálatyáért örök dűcsösségnek Koronájával meg jutalmazott, Es Halotti Pompájának napján a' Jesus Tarsasagából egy méltatlan Lelki Tanító ezzel az egyűgyű dicsirettel tisztelt Vág VIheLy Városában, Meg-neVezett Istenes Vr haLÁLának szIV-her-Vasztó, és keserItő bVs esztenDeIében. Nyomtattatot Nagyszombatban az Akademiai Bőtűkkel Hörmann János által, 1695. Esztendőben. 4r. A—C = 12 sztlan lev.

Pesti egyetem.

1481

Nagy-Szombat. 1695.

Ordódi Zsigmond. Sol in splendore suo occumbens. Dűcsöséges Fényességében, el hanyatlott Nap. Az Az a nehai Tekentetes es Nagysagos Hasko Jakabnak, Emeritus Nitriai Püspöknek, Nemes Nitra Vármegye Fő Ispánnyanak, Vágh-Uyhellyi Præpostnak, Rajki Apáturnak, Koronás Királyunk ő Főlsége Tanátsának, csendes, boldogh el nyugovása. Kit temetesi tiszteletek közöt Elő nyelvel, halotti dicsirettel ékesítet Ujhelyi Præpostságának Templomában, Szent András Havának Tizen-negyedik napján. ORDODI SIGMOND. Szent Margarétai Apátur, a Nemes Esztergami Captolonnak Lectora, és Canonokja, a Királyi Törvényes Táblának Assesora. Nyomtattatot Nagyszombatban az Akademiai Bőtűkkel Hörmann János által, 1695. Esztendőben. 4r. A—CI = 9 sztlan lev.

A 3 utolsó lapon Allocutio Epitaphica czimmel latin versek vannak.

M. n. Muz.

1482

Nagy-Szombat. 1695.

Pázmány Péter. A' Romai Anyaszentegyház Szokásából minden Vasárnapokra es egy-nehany Innepekre Rendelt Evangeliomokrúl, Predikácziók. Mellyeket élő nyelvnek tanítása-

Szabó K. Régi m. könyvtár.

után írásban foglalt Cardinal PÁZMÁNY PÉTER Esztergami Érsek. Most újobban, A' Méltóságos Fejedelem Széchény György Esztergami Érsek Költségével ki-nyomtattattak és ki-bocsáttattak. Nagy-Szombatban, az Academiai bötűkkel, Hõrmann János által, M.DC.XCV. Esztendőben. 2r. 1248 lap. — *Elül*: cziml., Széchényi György előljáró levele, a ker. olvasóhoz, a ker. prédikátorokhoz intés, és mut. tábla 13, *végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lev.

Első kiadása : Pozsony. 1636.

M. n. Muz. — *Pesti egyet.* — *Egri érs. lyc.* — *Pozsonyi káptalan* — *Szepesi káptalan.* — *Pannonhalmi apátság.* (2 péld.). — *Csornai convent.* (2 péld.). — *Kassai seminár.* — *Kolozsvári róm. cath. lyc.* (végén 3 lev. hij.). — *Kolozsvári minor. zárda.* — *Kolozsvári franc. zárda.* — *Pesti ref. coll.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi minor. zárda.* — *Szegedi franc. zárda.* — Parochiák és magánosok ktáraiban több példány.

1483

Nagy-Szomhat. 1695.

(**Tarnóczi István**). Regi Magyar Szentseg, Avagy: Magyar-Ország bõldog emlekezetű ötven Szenteknek, és Bõldoginak le-képzett élete, kik Sz. István Király idejében Magyar-Országban vóltanak. Avagy A' Római Széken, avagy élő embertől nem emlithetõ régiek egyenlõ értelmébõl, avagy szava hitt Historicusoknak írásiból szentek közzé számláltattak. Most pedig az idvõzült Szentekhez illendõ tiszteletnek buzgóbb gerjesztésére világ eleiben tétetnek. Ezeken kívül A' könyvnek végén más két száznál több afféle Magyar Szentek, 's Bõldogok neveit olvashatni a' Deák Authorban. Nyomtatt: Nagy-Szombatban, az Academiai bötűkkel, Hõrmann János által, 1695. 8r. 170 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (Klobusiczky Ferencz kir. tanácsosnak) 7, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Tarnóczi István «Ungaricæ Sanctitatis Indicia» cz. alatt N.-Szombatban 1692-ben megjelent latin munkájának más valaki által készített fordítása.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.*

1484

Nagy-Szombat. 1695.

Tarnóczi István. Holtig-valo barátság. Avagy mi modon kellessek az beteg, es halalra vált embert, avagy meg-senten-

cziazot bűnöst segeteni Mellyet Mind egészségesek, 's mind betegek nagy hasznára magyarázott, és őszve szerzett. A' Jesus Zászlója alatt vitézkedő P. TARNOCZY ISTVAN. Nagy-Szombatban Nyomtattatott az Academiai bőtükkal, Frey János által, 1695. Esztendőben. 12r. 301 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, resolutiones morales 12 szltan lev.

Más kiadása: N.-Szombat. év n. (XVII. száz.)
Pozsonyi r. cath. gymn.

1485

Bécs. 1696.

Illyés András. Megrövidítettet Íge, Az az; Vasárnapi Prédikációknak Kőnyve, Melly egész esztendőt által minden Vasárnapokra Harmas Predikatiót foglal magában: Mellyeket, Sok esztendőkben eleven nyelvel prédikállott azután egybeszedven, és rövid sommába foglalván, Két részre rendesen elosztván vilagosságra bocsátott, elsőbben Deákul, most pedig Magyarul. Istennek nagyobb dicsőségére; Sok Lelkeknek vigasztalására, épületére, és idvősségére. ILLYES ANDRAS, Erdelyi Püspök. Első Resze. Becsben Nyomtattatott, Sischowitz Mátyás által. M.DC.XCVI. 4r. 615 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd, mut. tábla 6 szltan lev. — Masodik Resze. U. o. u. a. 568 lap. — *Elül*: cziml. stb. 6 szltan lev.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem* (a II. részből 369—568 l. hij.). — *Erd. Muz.* (az I. rész cziml. hij.). — *Pesti ref. coll.* — Gy.-fejérvári *Batthányi-ktár.* — *Rosnyai káptalan.* — *Pozsonyi franc. zárda.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.* (csak az I. rész). — *Csornai convent.* — *Szombathelyi seminár.* — *Kolozsvári minor. zárda.* — *M.-vásárhelyi franc. zárda.* — *Szombathelyi franc. zárda.* — *Dézi franc. zárda.* (2 péld.). — *Rosnyai franc. zárda.* — *Betlénen gr. Nádasdy-ktárban.* — Csak az I. rész a *Jászai convent ktárban.*

1486

Kolozsvár. 1696.

Approbatæ Constitutiones Regni Transilvaniæ & Partium Hungariæ eidem annexarum. Ex Articulis ab Anno Millesimo Quingentesimo Quadragesimo, ad præsentem huncusque Millesimum Sexcentessimum Quinquagesimum tertium conclusis, compilatæ; Ac primum quidem per Dominos Consiliarios revisæ, tandemque in Generali Minororum Regnicolarum, ex edicto Celsissimi Principis, D. D. Georgii Rakoczi II. Dei Gratiâ Principis Transilvaniæ, Partium regni Hun-

gariæ Domini, et Siculorum Comitibus, &c. Domini eorum Clementissimi, in Civitatem Albam Juliam ad diem decimum-quintum mensis Januarii Anni præsentis 1653. congregatorum, conventu, publicè relectæ, intermixtis etiam Constitutionibus sub eadem Diæta editis. Claudiopoli, Ex Officina Nicolai Kis de Miszt-Tótfalu, Anno M.DC.XCVI. 4r. 280 lap. — *Elül*: cziml. és praef. 3 szatlan lev.; *végül*: Index 13 szatlan lev.

Csak a czimlap és praefatio latin; a szöveg magyar.

Első kiadás Várad. 1663. — 2. Kolozsvár. 1677.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-kvár.* — *Kolozsvári uuitár. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Fáy-kvár* Tibold-Darócson.

1487

Kolozsvár. 1696.

Kalendariom (Uj és O), Christus Urunk születése után való Bissextilis 1696. Esztendőre. Melly Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBÁRT JÁNOS Astrologus által. Cum Privilegio. (*Erdély czimere, közben az Apafi czimmerrel*). Kolosváratt, Nyomt: M. Tótfalusi K. Miklós által. 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 szatlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.). — *Szilágyi Sándornál* Budapesten.

1488

Kolozsvár. 1669.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Aulæ. az-az: Bölts Salomon Egy-néhány válogatott Regulainak rövideden való elő-adása, melyek, embernek itt ez életben való bölts maga-viselésére, kivált képen a' Méltóságban és Méltóságok előtt, szükségesképen megkívántatnak. Rész szerint Francziai nyelven való Írásból, rész szerint pedig másunnan szedegettettek és Magyar nyelven ki-adattattak PÁPAI PARIZ FERENCZ Med. Dr. és a' Nagy-Enyedi Collegiumban egyik Tanító által. 1. Ján. 3:18. Tselekedettel és valósággal. Kolosváratt, Nyomtatt: M.-Tótfalusi K. Miklós által. 1696. Esztendőben. 12r. 256 lap. (helyesen 276 l.) — *Elül*: cziml., ajánlás, üdv. versek, előjáró beszéd 38, *végül*: Mut. tábla 3 szatlan lev.

Ajánlva van Széki Teleki Lászlónak és nejének Vaji Annának, N.-Enyeden 24. Febr. 1696.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.:v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. (2 péld.). — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — N.-kőrösi ref. lyc. — Tordai unitár. gymn. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Toldy Ferencz ktárában.

1489

Lőcse. 1696.

Ács Mihály. Arany Lancz, Avagy: Olly buzgó Fohászkodások; és rövid alázatos Imádkozások; kikkel az győzhetetlen Istent meg-győző Igaz Hűt, Ő Felségét magához kapcsolhattya; és az ő el-menetelit jelentő szándékjában, maga szíve házban a' Keresztyén Ember Ez Nagy Urat meg-maraszthattya. Mellyeket az Imádkozó Lelkek könyebségéért az hivek eleiben botsátot. AÁCS MIHÁLY, Aug. Confession lévő Lelki Tanító. Nyomtatta: Lőtsén 1696. 12r. 210 lap. — *Elül:* cziml., előbeszéd, és Lövei Balázs györi ág. hitv. pap előbeszéde a szerzőhöz 7, *végül:* mut. tábla 2 sztlan lev.

Ujabb kiadásai: Lőcse. 1701. és 1706.

M. Akad. — M. n. Muz. (csonkán). — Csetneken, a gömöri ev. esp. könyvtárában.

1490

Lőcse. 1696.

(**Ács Mihály**). Zöngedőző Mennyei Kar, Az az: Németből Magyarra fordítatott szép Isteni Ditsireteket, és hálá adó Enekeket, más magyarul szerzettetett kegyes énekekkel edgyütt magában foglaló Könyvetske. Lőtsén, Nyomtattatott 1696. 12r. 264 lap. — *Elül:* cziml. 1, *végül:* mut. tábla 5 sztlan levél.

M. Akad. (Ács Mihály, Arany Lánca Lőcse. 1696. után kötve). — M. n. Muz. — Erd. Muz. — Lőcsei ev. gymn.

1491

Lőcse. 1696.

Beniczki Péter. Magyar Rithmusok, avagy Versek, Mellyeket irt Nemzetes BENYICZKI PÉTER Szentelt Vitéz. Első Része szép Isteni Ditsireteket, és Pœnitentia tartásra indító énekeket foglal magában. Második közdönseges Magyar példa beszédekét szép oktatással. Lőtsen, Brewer Samuel által, 1696.

Esztend. 32r. 236 lap. — *Elül.*: cziml., a kegyes olvasóhoz 2 szltan levél.

M. n. Muz.

1492

Lőcse. 1696.

Berekszászi Pál. Keserves zokogó sirással tellyes Historia Az mellyet gyakorlott Isten egyen az Aronnak háza népe közzül, az pogányok által; az melly el-ragattatván, és ki-vonattatván, az Istennek Oltára mellől lelkének győtrelmével, győtrelmit versekben Szedte BEREKSZASZI PÁL, Istennek Szolgája. Lőtsén, M.DC.XCVI. 8r. A1—8 = 8 szltan lev.

M. n. Muz.

1493

Lőcse. 1696.

Kolosi Török István. Az edgyes életnek kedvetlen és káros vóltáról, az Társal valónak gyönyörűséggel tellyes hasznáról, s-az jó Gazda-Aszszonynak ditsiretiről iratot Versek. Az Fariséus és Fukar Eneke notájára. Ezek mellé adatot az Kakasról vótt Hasonlatosságban à Papok tisztitól való Énekis. à STEPHANO T. COLOSSINO. Genes. 2. 18. Nem jó embernek egyedül lenni, azokáért segitőd teremtek néki, hogy ő előtte légyen. Lőcsén, Nyomtattatott 1696. Eszt. 8r. A1—8. (Az egyes életről), A1—8 (A jó gazda-asszonynak dicsireti). = 16 szltan lev.

Az első munka Kolosi Török Istváné; melynek első kiadása H. és év n. (Koloszvár 1643), 2. Lőcse. 1688. — Ennek végéről a Kakasról-való ének az általam látott egyetlen példányban hiányzik. A második munkának (A jó gazdaasszony dicséretének) szerzője ismeretlen; magát a könyv végén az Author ad lectorem című magyar vers alatt így nevezi meg: G. W. R. Sz. 1691. Ennek iratási éve az utolsó vers szerint 1688. — Az 1691. évszám nézetem szerint a nyomtatás idejét jelenti; a második munka (A1—8) 1696-ban csak mellékelve jelent meg Kolosi Török István 1696-ban nyomtatott munkája mellett.

Egyetlen példány a *pesti ref. coll. ktárában.*

1494

Nagy-Szombat. 1696.

Catechismus, deákúl s magyarul. Irta CANISIUS PÉTER. Ford. VÁSÁRHELYI GERGELY. N. Szombat. 1696.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 240. l.

1495

Szeben. 1696.

Nagy-Solymosi Mihály. Genethliacon, Metris Hungaricis Conscriptum in Natalem Ampl. Prudentissimi ac Circumspecti, Dni. Dn. Petri Weber, Sedis, Urbis Metropolitanae Cibiniensis, Judicis Aequissimi, Meritissimi &c. Quod Sub Regimine MICHAELIS N. SOLYMOSSI Praec. Cib. Declamavit Classis Grammatica Scholae H. (Hungaricae). Cibinii, recudit Johann. Barth. Anno 1696. 12r.

Egyetlen csonka példánya, mely a 11-dik levél után szakad meg, a *segesvári ev. gymn. ktárában*.

1496

H. n. 1696.

Eszterházy Pál. Mennyei Korona az az Az egész Világon lévő Csudálatos Boldogságos Szűz Kepeinek rövideden föl tett Eredeti. Mellyet sok tanuságokból őszue szerzett, és az aetatos hivek lelki idvősségekre ki bocsatott ujonann GALANTHAI ESTERÁS PÁL, Szentséges Romai Birodalombeli Herczeg Magyar Országai Palatinvs 1696. Esztendőben. Meg szaporítottatott pedig az előbbenni, könyu ugy hogy az Historiáknak száma Ezer Harom Száz. H. n. 2r. 794 lap. — *Elül*: cziml., ajánl, Eszterházi arczképe, a k. olvasóhoz 4, *végül*: Catalogus és Mut. tábla 7 szltan lev.

Első kiadása: N.-Szombat. 1690.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Egri érs. lyc.* — *N.-váradai püsp.* — *Pannonhalmi apátság* (2 péld.). — *Csornai convent.* (2 péld.). — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pesti ref. coll.* — *Nyitrai kegyesrendi ház.* — *Pozsonyi r. cath. gymn.*

1497

H. n. (Nagy-Szombat). 1696.

Illyés András. Novae, Spirituales, ac morales duarum linguarum Cantiunculae. Quas Diversis Temporibus, varjys occurrentibus occasionibus solerter composuit. Nunc porrò in lucem edidit, ad laudem et gloriam Domini Dei: et spiritualem consolationem, ac aedificationem Hominum Christianorum. ANDREAS ILLYES, Episcopus Transilvaniensis, Praepositus Cibiniensis, et S. Stéphani Protomartyris de Castro Strigoniensi, Abbas B. M. V. de Pilisio, Eccl. Metrop. Strigon.

Canon. Sac. Caes. Reg. Majestatis Consiliarius. Anno M.DC.XCVI. 8r. 35 lap. — *Elül*: cziml., praefatio 2 szatlan lev.

Csak a czimlap és a praefatio latin, a szöveg maga, t. i. az énekek két nyelven, latinul és magyarul, vannak.

Az előbeszédben írja a szerző, hogy őt ezen vallásos és erkölcsi énekecskék irására és kiadására az ösztönözte, hogy némely világiak, étel ital közt mulatva, nem tisztéséges dalokat szoknak énekeltetni, s ha valaki ezt szemökre veti, azt felelik, hogy nincsenek asztali énekeik, melyek mellett vigan mulathassanak.

Kétségtelenül a n.-szombati jésuita nyomdában volt nyomtatva.

M. n. Muz. — Szilágyi Istvánál M.-Szigeten.

1498

H. n. 1696.

Siralmas Krónika, mellyben Tsászári Tésla Mihály Urnak ő Felsege fő Kapitányjának erőszakos halálát így kesergé valaki.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 64. l. 1696-ra, a nyomtatási hely s a könyv alakja említése nélkül. Emliti TOLDY is *M. költ. tört.* 2. kiad. 292. l. 1696-ra. — Minthogy Sándor M. könyvesházába több oly munkát is fölvelt, melyekről kétségtelen bizonyos, hogy nyomtatásban nem jelentek meg, hajlandó vagyok ezen Siralmas Krónikát is, melynek tudtomra egy nyomtatott példánya sem ismeretes, kéziratban fönmaradtnak hinni s az 1696-diki évet az iratás évének tartani.

1499

Debreczen. 1697.

(**Énekes könyv**). A' Sz. David Prophetanak ékes Rythmusu Soltarival, Es a' Soltarokból szereztetett Ditsiretekkel, Istenes Enekekkel, és Hymnusokkal tellyes Könyv. Ezek után vadnak egy-néhány áhitatos Imádságok. Melly most újjobban sok hibás Verseknak jó rendben való vétetésekkel, és az Enekekhez illő Nótáknak eleikben való tételekkel meg-jobbittatott és ki-botsáttatott. Debreczenben, Vintze György által M.DC.XCVII. 12r. 294 lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: mut. tábla 5 szatlan lev.

Pesti egyetem.

1500

Debreczen. 1697.

Molnár Albert (Szenczi). A' Szent David Kiralynak és Profetanak Száz ötven Soltari. A' Franciai nóták szerint Magyar versekre fordittattak MOLNAR ALBERT által. Mellyek most újonnan ki-nyomtattattak Debreczenben, Vintze György által. M.CD(*igy*).XCVII. 12r. 285 lap. — *Elül*: cziml., üdv. vers 2

sztlan lev.; *végül*: mut. tábla 5 sztlan lap. — *Hozzá járul*: Buzgo hala-adások és könyörgések. 44 lap, mut. tábla 1 sztlan lap.

Pesti egyetem. (Énekes könyv. Debreczen. 1697. után kötve).

1501

Debreczen. 1697.

Szentpéteri István. Tancz pestise. Avagy. Olly alkalmas üdöben mondott Ige, mellyben ama' nem tsak endemia; hanem epidemia pestisnek, a' fajtalan Tántznak, kárhozatos volta graphicè, bőtüsdn le rajzoltatik, és annak autorának az álnok Órdögnek azt óltalmazó erősségei enervaltatnak, megerőtlenítettnek. Mellyett a' Sz. Írásnak folyamattyában talált SZENT-PETERI ISTVAN. Az Ur Jésus Christusnak alázatos tanítványa és a' Szent-Mihályi Ekklesiának ackori Tanitoja. Jer. 1. v. 10. Gyomlály, ronts, veszess, törj, éppits és plantally. Debreczenben, Nyomtat: Vincze György, által. 1697. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Ajánlva van «a sz. mihályi Ekklesiának Anno 1696. esztend.»

Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Lugossy Józsefnél Debreczenben.

1502

Kolozsvár. 1697.

Felvinczi György. Procuratoria dicsérete. Kolozsvár. 1697. 8r.

Emliti Seivert János, *Siebenb. Quartalschrift.* VII. 3. 1. és SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 64. 1.

1503

Kolozsvár. 1697.

Isteni dicsiretek, Imadsagok es vigasztalo Enekek. Mellyek most ujjobban jórendben vétettek, és az elébeni fogyatkozásoknak meg jobbittatásával ki-botsattattak Kmita Andrasne költségével. Kolosvaratt, Az Unitária Ecclesia betűivel, Liskai Mihaly által. Anno 1697. 12r. 538 lap. — *Elül*: cziml., a k. olvasóhoz, mut. tábla, imádságok 11, *végül*: énekek mut. táblája 7 sztlan lev.

Kolozsvári unitár. coll. (3 péld., egyiknek 3 első lev. hij.). — *Kolozsvári r. cath. lyc.* (2 ép péld.) — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.*, Jakab Elektől (cziml. és 16 utolsó lev. hij.).

1504

Kolozsvár. 1697.

In exequiis de functorum canendæ. Halot Temeteskorra Való Enekek. Mellyek mostan ujjonnan szép helyes, és több, Halotti Enekekkel és Sóltárokkal, az Abece rendi szerént, meg jobittattak, és ki bortsáttattak. Kmita Andrasne költségével. Kolosvaratt, Az Unitaria Ecclesia Typussival, Liskai Mihaly által, Anno 1697. 12r. 124 lap. — *Elül:* cziml. 1, *végül:* mut. tábla 2 sztlan lev.

Régibb kiadása: Kolozsvár. 1660.

Kolozsvári unitár. coll. — Sz.-keresztúri unitár. gymn. (Jakab Elektől).

1505

Kolozsvár. 1697.

Tótfalusi Kis Miklós. Siralmas Panasz; Istennek Kolosváron fekvő nagy haragjáról, abból származott egynéhány súlyos ostoriról, és annak nevezetesen ez 1697 Esztendőben, Pünköszt Havának 6-dik napján iszonyú tüzzel való megpusztításáról. Mellyben e' Városnak siralmas sorsának lerajzolását és a' Megtérésre való Intést Istenhez nyújtott áhítatos Könyörgő Ének rekeszti-bé. Emlekezetnek okaért irattatott M. TÓTFALUSI K. MIKLÓS által. Nyomtattatott Kolosváratt 1697. Esztendőben. 8r. A1—8 = 1 iv = 8 sztlan lev.

M. Akad. — Kolozsvári unitár. coll.

1506

Kolozsvár. 1697.

Utolsó Tisztesseg, melly adatott Amaz minden Virtusoknak kiváltképen pedig a' Kegyesség, Emberség, Mértékletesség és Békességes-türés Tükörének Malom-vízi Kendeffi Janos Uramnak, &c. Mellyet idvességés Prédikációkban és tudós Oratiókban foglalván, a' Nemes Erdély Országá akkor egybegyült szine előtt, 1694. Esztendőben, Böjt-más Havának 23-dik napján, közönséges helyen beszéllettenek Az Istennek arra rendesen hivattatott Szolgái, Kolosváratt. Boldogok az hóltak, kik az Urban halnak-meg. Kolosváratt, Nyomtattatott M. Tótfalusi Kis Miklós által, 1697. Esztendőben. 4r. A—J = 9 iv = 36 sztlan lev.

Tartalma: 1. Szőnyi N. István. — 2. Bártai György. — 3. Enyedi István prof. — 4. Sár-Pataki N. Mihály beszéde. — 5. Benedictio Juventutis (latinul) Csepregi Turkovics Mihálytól.

M. Akad.

1507

Lőcse. 1697.

Comenius (J. A.). Januae Lingvae Latinae Vestibulum Primùm In usum Illustris Paedagogei Albensis Hungaricè redditum. Deinde Orthodoxarum in Hungaria Scholarum Usui accomodatùm. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer, 1697. 8r. A—C = 3 iv = 24 sztlan lev. (az utolsó levél üres).

M. n. Muz. — Debreczeni ref. coll.

1508

Lőcse. 1697.

Kalendariom (Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1697. Eszt. irt. NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Költ Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti ref. coll.

1509

Lőcse. 1697.

Libellus Alphabeticus. Cui praeter Rudimenta quaedam fidei Christianae, et aliquot Preces, adjecta est brevis Nomenclatura Latino-Hungarica. Leutschoviae, Typis Samuelis Brewer. M.DC.XCVII. 8r. A—C = 3 iv = 24 sztlan lev.

Lőcsei ev. gymn.

1510

Lőcse. 1697.

Szathmár-Némethi Mihály. Szent Dávid Király és Prophétának hét poenitentia tartó Soltariból formált hét Könyörgések; Ejjeli s' Nappali Elmélkedésekkel Es Estvéli s' Reggeli Fohászkodásokkal és Enekekkel meg-bővitett Könyvetske irt néhai SZATH. NÉMETHI MIHÁLY a' Kolosvári Ref. Eccl. edgyik Tanítója által. Lőtsen, Brewer Samuel által. Anno M.DC.XCVII. 12r. 98 lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd 10 sztlan levél.

Pesti ref. coll.

1511

Szeben. 1997.

Nagy-Solymosi Mihály. Obsequium Honore, filialique combinatum amore, Ergà Spect. Gen. Amplis. Prud. à Circum-

spect. Dominum: D. Valent. Franck, à Frankenstein. Regii Transylv. Gubernii, Consil. Intimum, Nationis Sax. Comitem confirm. nec non Urbis Metrop. Cibin. Judicem Regium &c. latum, in ipsa diei Valentiniani Celebritate, exhibitum, MICHAELIS N. SOLYMOSSI Paed. Cib. Hung. synceritate; Declamatum, Dilectorum ejusdem Discipulorum alacritate. Cibinii. A. MDCXCVII. 12r. A—B (6 levelenként) = 12 szatlan lev.

Latin és magyar névnapi üdvözlő versek.
Segesvári ev. gymn.

1512

Nagy-Szombat. 1697.

Illyés István. Catekismus Avagy Lelki Téj. Az Az, A' Keresztyéni Tudomány Kezdetiről, es az üdvösségre szükségesb reszeiről-való Tanítások. Mellyeket Nevezetes Autorokból ószve-szedett, és most másodsor (Ótödik Részszel öregbitvén.) Ki-bocsátott ILLYÉS ISTVÁN, Sz. Jóbi Apátur, Esztergami Cant. és Canonok. Nyomtattatott Nagyszombatban az Academiai Bőtűkkel. Hörmann János által. M.DC.XCVII. Esztend. 8r. 678 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás stb. 8; *végül*: könyörgések és lajstrom 9 szatlan lev.

Első kiadás: N.-Szombat. 1686.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Egri érs. lyc. — Szepesi káptalan. — Pannonhalmi apátság. — Csornai convent.. — Szegedi minor. zárda. — Kolozsvári minor. zárda. (cziml. hij.). — N.-enyedi minor. zárda. (ép és csonka péld.). — Nyitrai kegyes r. ház. — Kőrmöczi franc. zárda. — Szombathelyi franc. zárda. (cziml. hij.). — Pápai benedict. zárda (4 utolsó lev. hij.). — Pesti ref. coll. —

1513

Nagy-Szombat. 1697.

Tallián Péter. Titkos értelmű liliom, az az Boldogsagos Szűz Maria, A' ki Szentséges születésével magában foglalván a' Liliomnak tulajdonságait; ki-ábrázolta önnön magában Christus Urunk hasonlatosságát, és mint egy Istentől születettnek, s' Istenesítettettnek láttatott lenni. Ezen Élő nyelvel magyaráztatott Maria Thalban, Nemes, és Tisztelendő TALLIAN PETER Paulinus által, Midőn azon ThALI ConVentben KrIstVs VrVnknak gratlakkaL fenLő MéLtóságos szűz Annyát KIIs Aszszony naplán kIVÁLtképpen VaLó aétatos-

sággal öszvegyült népség előtt tisztelete volna (1697).
Nagy-Szombatban Nyomtattott az Academiai bőttükkel,
Hörmann János által 1697. Esztendőben. 4r. A—C = 3 iv
= 12 sztan levél.

Szombathelyi seminár.

1514

Nagy-Szombat. 1797.

Égről leesett nagy csillag, Erdödi Juliánna Aszszony, kit
Halál, Eszterházi Antaltól elválasztván, Koporsóba ejtett.
N. Szombat. 1697. 4r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 64. l.
Pesti egyetem.

1515

H. n. 1697.

(Sámbár Mátyás). Orvoslo Ispitaly. Melyben, egy o-kos Præ-
dcians Az Igaz Romai Pálista Hitre, Cálvinista vallásbúl
meg-tért embernek erős Nyólcz Okai ellen, ok nélkül való
haszontalan útközetiben, Feje falban-veréstől orvosoltatik.
Egy Frater Misericordiæ által. Rom. I. v. 18. & 21. Elmél-
kedésekben hivságosokká váltak, meg-setétedett az ő eszte-
len szívök, és bölcseknek álitván magokat, Bolondokká löttek.
Isa. 19. v. 14. Az Ur közikbe elegyítette a' Széditő lelket,
és úgy tántorognak 's csavarognak minden munkájokban mint
&c. Nyomtattott Másodszer 1697. Esztendőben. 8r. A—H
= 8 iv = 64 sztan lev.

Irva van Czeglédi István 1663-ban megjelent Barátsági Dorgálása ellen, mint
az előbeszédéből kitetszik, 1664-ben.

Első kiadása H. és év n. kétségtelenül 1664-ben jelent meg.

Erd. Muz. — M. n. Muz. (cziml. hij.).

1516

Bártfa. 1698.

Comenius (J. A.) Januae lingvae Latinæ Vestibulum, primum
in usum Illustris Paedagogei Albensis Hungarice redditum.
Deinde orthodoxarum in Hungaria scholarum usui accom-
modatum. Bartphæ, Typis Civitatis, per Thomam Scholtz.
Anno M.DC.XC.VIII. 8r. 39 lap. — *Elül*: cziml. és Informatio
ad informatores puerorum. 4 sztan lev.

Soproni ev. lyc.

1517

Bártfa. 1698.

Evangeliumok es Epistolak (Az egész esztendő által való Vasárnapokra és Innepekre rendeltetett), Az Evangeliumokból szeresztetet Imadságokkal egyetemben. Mellyeket mostan újob revisio és meg-igazétágásat, maga költségével újonnan ki-nyomtatot. Bartfan, Nyomtatott 1698. Esztendőben. 12r. A—P = 15 iv = 180 sztlan levél.

Ajánlja Lövei Balázs Telekesi Török Istvánnak. «Irárm . . . Györi Uj-Városban . . . Anno 1698. Lövei Balas.» Ajánlásában azt írja Lövei, hogy az «1643. esztend. el-fogyván az 1636. esztend. ki-nyomtatott Evangelios Kőnyvnek Exemplari, Csepregi Kőnyvnyomato Farkas Imre, maga költségével újonnan ki-Nyomatta» . . . «Hasonlo el-fogyását látván penig én-is a mi mostani időkb. ben az föllyebb említett Evangelios Kőnyvnek, teczet azt nekem ugyan azon Csepregi nyomtatás szerint a . . . Bartfa Várossának Typographiában (igy!).. kinyomtattnom.»

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1518

Bécs. 1698.

Titkos Értelmő Róza A'vagy a' Főrtő mellett lévő Boldog Aszszony csudálatos érdeminek, Drága illattyáról, és Jó-téte-menyeinek, s lelki, testi údvösséges orvoslásinak egynéhány Példáiról együgyüen emlekező könyvecske. Melly, A' Tiszte-lendő Péter Narcissus Remetei Magyar-Országi Boldog Aszszony Provinciájának Vicarius Provinciálisa, Prædikátora Engedelmevel. Meg-iratott 1697. A' Főrtő melléki Péter Franciscánusok által. Nyomtaták Béczben, Voigt Leopold, kőnyvnyómtató bőtűivel. M.DC.XCVIII. Esztendőben. 4r. 337 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (gr. Eszterházi Pál nádornak), előbeszéd 5 sztlan lev., *végül:* mut. tábla 2 sztlan lap.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Szombathelyi franc. zárda. — Pozsonyi franc. zárda. — Keszthelyen a Festetics-ktárban. — Gr. Eszterházy Jánosnál Kolozsvártt.

1519

Debreczen. 1698.

Debreczeni Ember Pál. Boanerges, Menydőrgesnek, (Két) Fiai: Az Az; A' Természet szerint való Menydőrgesekben, villámásokban, s' menykővek hullásában; és viszont az ég közepin repülő Angyalnál levő órók Evangeliumnak Meny-dörgesiben, s' menykőveiben, ki tsillámló, Isten Mindenható

Hatalmas Erejenek Fenyves Dicsőseget, hirdető s' magasztaló. Ket Szakaszbol Allo Rövid Elmelkedések: Mellyekben a' Sz. Dávid Profeta xxix. Soltara egészszen meg magyaráztatik, DEBRECZENI E. PAL, az Ur Jesus méltatlan szolgája, es mostan a' Losontzi H. Conf. levő Ekklesiának Lelki Pásztorá által. Debreczenben, Nyomtat. Vintze György, által, 1698. 8r. A—E6 = 38 sztlan lev.

Ajánlva van Dobozi Istvánnak.

Pápai ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (A2—8 és E6 lev. hij.).

1520

Debreczen. 1698.

Kalendariom (Uj és O), Mellyet Christus Urunk születése után való 1698. Esztend: irt NEUBARTH JANOS. Melly Magyar Országgra, Erdélyre és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Debreczenben, Nyomt. Vintze György által. 16r. A—E = 5 iv (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. Akad.

1521

Debreczen. 1698.

Szentpéteri István. Hangos Trombita. Avagy. Olly terhes s' menydörgő Tanitas, mellyben a' Főlséges Istennek a' Részegekedésnek meg-büntetésében ki-tetsző Birói igazsága, emberi bőtűvel le-iratik s' világ eleiben terjesztetik, amaz erős fegyveresnek pedig a' Részegekedést óltalmazó. fegyverének éli ki-vonatik. Mellyet a' Profeták, Apostolok, és Evangelisták irásokból vőtt és szedegetett SZENT-PETERI ISTVAN. A' Jesus Christus alázatos tanitványa, és a' Szent Mihalyi Ekklesiának akkori Tanítója. Esa. 58. v. I. Kiálts torockal, ne kedvezz, mint a' Trombita emeld-fel a' te szódat, és mond meg az én népemnek az ő vétkét, és a' Jákób házának az ő bünét. Debreczenben, Nyomtat: Vincze György, által. 1698. 8r. A—J = 9 iv = 72 sztlan levél.

Ajánlva van a szent-mihályi tanácsnak és gyülekezetnek.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház*, 64. l. hibásan veszi föl Debreczen 1697-re is.

M. n. Muz. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Pápai ref. coll. — Lugossy főzsefnél Debreczenben.

1522

Kolozsvár. 1698.

Catechesis. Az az: Keresztényi Vallásra való tanítás. Melly az Erdélyben lévő Unitária Ecclesiáknak és Scholáknak szükségekre mostan ki botsátattott. KMITA ANDRASNE költségével. Kolosvaratt. Az Unitária Ecclesia Typusival, Anno 1698. 12r. A—E = 5 iv = 60 sztlan lev.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Gy.-fejérvárt Batthiányi-kt. — Kolozsvári unitár. coll. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári r. cath. lyc. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Rosnyón a gömöri ev. esp. ktárában.

1523

Kolozsvár. 1698.

Comenius (Amos Joh.) Orbis Sensualium Trilingvis, Hoc est: Omnium fundamentalium in Mundo rerum et in vita Actionum Nomenclatura. Latina, Germanica, et Hungarica. In usum et commodum Scholasticæ nostræ Juventutis noviter emissa. Claudiopoli. Ex officina Nicolai Kis de M. Tótfalu. Annô M.DCXCVIII. 8r. 263 lap. — *Végül*: Index 9 sztlan lap.

Kolozsvári ref. coll. — Zilahi ref. gymn. — Segesvári ev. gymn.

1524

Kolozsvár. 1698.

Husztai István. Keresztyéni Jóságos tselekedetekkel tellyes Paraditsom Kertetske; Melly Hogy a' figyelmetes tanúság és vigasztalással tellyes Könyörgések által a' lelkekbe béplántaltassék: azoknak Keresztyéni épületekre, kik az igaz isteni idvezítést szeretik, egybe-foglaltatott és elkészítettett ARND JÁNOS, A' Lüneburgumi Fejedelemségnek Püspöke: Mostan pedig Német nyelvből Nemzete hasznára, egy Méltóságos Aszszony akaratójából hasznos Registromával együtt Magyarára fordítottatott M. D. HUSZTI ISTVAN által. Kolosváratt, Nyomt: Tótfalusi Miklós által. 1698 eszt: 12r. 545 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd 12, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlva van fejedelem Apafi Mihály nejének, Bethlen Kata fejedelem asszony-nak. «Ebesfalván 16. napján Böjtmás havában 1698. eszt. Ngöd alázatos szolgája orvos Doctora Husztai István.»

M. n. Muz. — Erd. Muz. (egy diszpéldány, zöld bársonyba kötve, aranyozott ezüst diszitménynyel, Tököli Imre fejedelmi czimerével, és egy közönséges példány). — *Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc.*

1525

Kolozsvár. 1698.

Kalendariom (Uj és O) Christus Urunk születése után való 1698 Esztendőre. Melly Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott NEUBÁRT JÁNOS Astrologus által. Cum Privilegio Gubern. Trans. Kolosváratt, Nyomt: M. Tótfalusi Kis Miklós által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld., egyik Cserei Mihály jegyzeteivel).

1526

Kolozsvár. 1698.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Sepulcri Az-az: Idvességes és igen szükséges Elmélkedés arról, miképen kellessék Embernek mind keresztyénül élni, mind pedig idvességesen meghalni. Német Írásból szedegettetett és e' kisedet hordozható formában szorítottatott, az áhétatos együgyü Magyar Keresztyének számára PÁPAI PARIZ FERENCZ, M. D. És a' Nagy-Enyedi Collegiumban egyik Tanító által. I. Ján. 3: 18. Tselekedettel és Valósággal. Kolosvaratt, Nyomt: M. Tótfalusi Miklós által. 1698 Esztendőben. 12r. 206 lap. — *Elül:* cziml., ajánló levél, előljáró beszéd, üdv. versek 21, *végül:* mut. tábla 2 sztlan lev.

Ajánlva van Kendefi János özvegyének Teleki Cristinának «Ekklesiák és Skóliák kegyes Dajkájának.»

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 59. l. hibásan 1689-re is fölveszi.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Lugossy főzsefnél* (elül csonkán).

1527

Kolozsvár. 1698.

Tolvaj Ferencz (Menyői). Az Arithmetikanak; Avagy A' Számlálásnak öt Speciesinek rövid Magyar Regulákban foglaltatott Mestersége. Taliter disponente FRANC: TOLV: MENYÖI, Gyöngyösinen. Sch. Rectore. Az Arithmetikát tanuló Magyarok kedvéért irattatott és bővebben ki botosítottatott. Kolosváratt, Nyomt: M. Tótfalusi Miklós által M.DC.XCVIII. 12r-83 lap. — *Elül:* cziml., előljáró beszéd stb. 6 sztlan lev., *végül:* Bérekesztés 1 sztlan lap.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

Első kiadása : Debreczen 1673.

M. n. Muz. — *Dániel Gábornál* Vargyason. — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1528

Koloszvár. 1698.

Tótfalusi (M.) Kis Miklosnak maga személyének, életének, és különös tselekedetinek Mentsége. Mellyet Az Irégyek ellen, kik a' közönséges Jónak ezaránt meggátolói, irni kénszerítettett. Kolosváratt, 1698. Esztendőben. 8r. A—G₄ = 52 sztlan lev.

Külön czimlevele nincs és nem volt.

Egyike a legritkább magyar nyomtatványoknak. E könyv ritkaságának okát így világosítja föl Szathmári Pap Mihálynak Bod Athenása 302. lapjához irt sajátkezű jegyzete (az erd. Muzeumban): «Ezen könyvetskének ritkasága onnan vagon, hogy mivel a szegény Tótfalusi ebben azt irván, hogy a Gubernator is az ő Jóságából el-vett, és egynéhány papokat is megsértett, meg-parancsoltatott neki, hogy az Exemplárokat mind be szedje». — A könyv tartalma rendkívül érdekes mind Tótfalusi Kis Miklós életrajzára, mind az erdélyi s különösen a kolozsvári ref. egyház belviszonyaira nézve.

Teljes példány a *m. n. Muzeumban* és *Erd. Muzeumban*. — Kézirattal pótoltt példánya, melyben a hiányzott két első ivet s az utolsó 3 levelet Cséri Verestói György kolozsvári ref. tanár egészítette ki, a *kol. ref. coll. ktárában*. — 1849-ig megvolt a n.-enyedi ref. coll. ktárában is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1529

Koloszvár. 1698.

Verböczi István. Decretum Latinò-Hungaricum. Sive, Tripartitum Opus Juris Consuetudinarii Incltyi Regni Hungariæ et Transsilvaniæ, ac partium eidem subjectarum. Authore STEPHANO WERBÖCZI. Huc accessit Enchiridion Articularum, in hoc libro vel in Decreto Generali contentorum. Az az, Magyar és Erdély Országának három részre osztott Törvény Könyve. Iratott VERBÖCZI ISTVAN által. Mostan ismét újonnan a' Haza fiainak szükségekre 's hasznokra, Deákúl 's Magyarúl, szép hasznos Regestromokkal és Rövid-Summákkal együtt ki-nyomtatott Kolosváratt, M. Tótfalusi Kis Miklós által. 1698 esztendőben. 4r. 425 (hibásan 225) lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, ad lectorem, Approbatio, Index titulorum 12, *végül:* Conclusio, Index verborum, 17¹/₂ lev. — Index, sive Enchiridion. Claudiopoli. 1697. 12 iv = 48 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pannonhalmi apátság.* — *Koloszvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Fáy-ktár* Tibold-Darócson. — *B. Mednyánszky-ktár* Néhrén. — *Gr. Teleki-ktár* Hosszufaluban, s magánosoknál több péld.

1530

Lőcse. 1698.

Comenii (Joh. Amos) Janua Lingvæ Latinæ reserata aurea. Sive, Seminarium Lingvæ Latinæ & Scientiarum omnium, Hoc est, Compendiosa Latinam & aliam quamlibet Lingvam, unà cum Scientiarum & Artium fundamentis, perdiscendi Methodus, sub Titulis centum, Periodis mille comprehensa. Et in usum Scholarum in Hungaria passim habitarum, juxta editionem postremam, accuratam & auctam, in Hungaricam Lingvam translata Per: STEPHANUM BENJAMIN SZILAGYI. Æstimat ut sapiens precio, non pondere gemmas, Utilitate probat sic quoque mentis opus. Leutschoviæ, Typis Samuelis Brewer. MDCXCVIII. 8r. 276 lap. — *Elül*: cziml., üdvözlő vers Comeniushoz latinul (G. V. S. S. Th. D.) Institutio Didactica 6, *végül*: Index 8 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pápai ref. coll. — Toldy Ferencz ktárában.

1531

Lőcse. 1698.

Evangelia et Epistolæ Dominicorum, ac Festorum Dierum, Latinè et Hungaricè. Evangeliomok Es Epistolak, Egész Esztendő által lévő minden Vasárnapokra és fő Ünnepekre intesztetett és rendeltetett, Magyarúl és Deákúl. Letschoviæ, Typis Samuelis Brewer, A. 1698. 8r. A—T = 19 iv = 152 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — S.-pataki ref. coll.

1532

Lőcse. 1698.

Kalendariom (Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1698. Eszt. irt. NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Kőlt Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1533

Nagy-Szombat. 1698.

Canisius Péter. Magyar Catechismus. Melly A' Jesus Társaságából való Tisztelendő Pater CANISIUS PETER Theologus Pap által iratott Es most uijonnan a' Keresztyén hiveknek okta-

tásokra Magyar nyelven ki-nyomtattatott. Nagy-Szombatban, Az Academiai Bötűkkel, Hörmann János által, 1698. Esztendőben. 8r.

Csonka példánya, melyből hiányzik C1 levél, s mely a C7 levél után szakad meg, a *debreczeni ref. coll. ktárában*.

1534

Nagy-Szombat. 1898.

Eszterházi Pál. Regina Sanctorum Omnium Minden Szentek Királynéja Boldogsagos Szűz Maria Tisztelete, Az az Az Esztendőnek minden napjaira ki-osztott Szentek élete. Mellyekben foglaltatnak ugyan azon Bóldogságos Szűznek csudálatos jó-téteményi, és hét Innepei a' Változó Sátoros Innepekkel edgyütt. Mellyet írt Deákúl a' Jesus Társaságából való P. BRUNNER ANDRAS. Most pedig a' Magyar Nemzetnek nagyobb lelki vigasztalására Magyar nyelvre fordittatott és ki-bocsáttatot A' Meltosagos Herczeg ESZTERHASI PÁL Magyar Ország Palatinussa költségével. Nagy-Szombatban, Az Academiai Bötűkkel, Hörmann János által, 1698. Esztendőben. 4r. I. rész (jan.—junius) 537 lap. — II. rész (juliust—december) 477 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás (a Bold. Szűz Máriához) 3 szltan lev.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Pozsonyi r. cath. gymn. (2 péld.). — Szombathelyi franc. zárda (csak az I. rész).

1535

Nagy-Szombat. 1698.

Otrokocsi Fóris Ferencz. Róma Istennek Sz. Városa. Avagy, Olly Múnkácska, Mellyben a' 47-dik (másként 48-dik) Sól-tárnak vezérlése szerint, meg mutattatik, hogy a' régi betű szerint való Jerusalemen és Sionon (szorossabb értelemben) a' Roma-Város-béli Ecclesia, mint egyéb Ecclésiáknak Feje példázttatott. Végre, A' Protestansokhoz, idvösséges bérekesztő-beszéd fordittatik. OTROKOCSI FORIS FERENCZ által. Sz. Agoston a' 47-dik Sól. v. 8. A' mi fundamentumunk a' Sionban légyen; ott kell meg erősítettünk, és nem a' tudományak akármelly szelével meg fuvattatnunk. Nyomtattatott, Nagy Szombatban, az Academiai Bötűkkel, Hörmann János által.

1698. esztendőben. 8r. 117 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd 8 sztlan lev.; *végül*: mut. tábla 3 sztlan lap.

Ajánlva van Kovacsóczy Mihály búcsi apátúrnak, esztergomi érkanonoknak. Az előlj. beszéd kelt N. Szombatban 26. Sept. 1698.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Pozsonyi r. cath. gymn.

1536

Debreczen. 1699.

Molnár Albert (Szenczi). A' Szent David Kiralynak és Profetanak Szaz ötven Soltari A' Franciai Nótáknak és verseknek módgyokra Magyar Versekre fordittattak és rendeltettek SZENTZI MOLNÁR ALBERT által. Mellyek most e' szép kiseded formábā ki nyötattak. Debreczenben, Vintze György által 1699. Eszt. 12r. 683 lap (igazán csak 384 lap). — *Elül*: cziml., vers, stb. 3, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev. — Következnek buzgó imádságok és egy istenes ének 4 sztlan lev.

M. n. Muz. — Kolozsvári unitár. coll. (utolsó lev. hij).

1537

Debreczen. 1699.

Siderius János. Kiseded Gyermeknek való Catechismus. Az az: Rövid Kérdések, és Feleletek által való Tanítás. A' Keresztyéni Hitnek fő Agazatiról; Melly irattatott SIDERIUS JANOS által. Most pedig újjobban az kis formában ki-botsáttatott. Debreczenben, Vincze György, által. 1699. 12r. A—B6 = 1 $\frac{1}{2}$, iv = 18 sztlan levél.

S.-pataki ref. coll. (Énekes könyv. Lőcse. 1699. után kötve).

1538

Debreczen. 1699.

Szentpéteri István. Ördög Szigonnya. Avagy Ama' káromkodásnak lelkétől eredett, s' ugjā azō által-is e' Világra bé-jött, és e' Világot mint egy özönvizzel el-borító, 's az Isten Szent Nevét által-szegezō Vétket, az Isteni káromlást öldöklő Tanítás, mellyet Istenének, és az ő szentséges Nevének káromoltatásáért, való bányattyában 's búsulásában irt és ki-adott. SZENT-PETERI ISTVAN, A' Jesus Christus alázatos Tanítványa, és a' Szent Mihalyi Ekklesiának akkori Tanítója. Solt. 69. v. 10. A' te házadért való buzgás, és boszonkodás emésztett-meg engemet. Debreczenben. Nyomtat: Vincze György, által. 1699. 8r. A—E = 5 iv = 40 sztlan lev.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 64. 1. hibásan teszi 1697-re.
Erd. Muz. — M.-v. *Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* —
S.-pataki ref. coll. — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. és utolsó lev. hij.). — *Lugossy*
Józsefnél Debreczenben (közben 2 iv hij.).

1539

Kolozsvár. 1699.

Comico-Tragoedia, Constans Scenis Quatuor. Az-az: Négy Szakaszokból álló, rész-szerint Víg, rész-szerint Szomorú Historia, Quarum I. De Virtute & Vitio: az-az: A' Jóságostelekedetről és Vétekről. II. De Divite purpurato, & paupero Lazaro az-az: A' fényes Gazdagról, és a' szegény Lázárról. III. De Milite scelerato az-az: A' híres lator Katonáról. IV. De Præfecto tyranno: az-az: A' kegyetlen Tisztartóról. Kolosvárat, Nyomtattott M. Tótfalusi Kis Miklós által 1699-esztendőben. 8r. A—D₄ = 3¹/₂ iv = 28 sztlan levél (*hateljes*).

Legrégibb eddig ismert kiadása ezen XVI. századi színműnek I.ócse. 1683.

Erd. Muz. (utolsó lev. hij.).

1540

Kolozsvár. 1699.

Felvinczi György. Romai Csaszar Kegyelmes Urunk Es Koronas Kiralyunk eo Felsége Erdelyi Proto-Notariaianak es Cancellariajanak hűtes Notariussinak és Iro-deakinak illendő Ditsireti. Irattatott FEL-VINCI GEORGY által. Colosvarat. Anno 1699. 8r. A—D = 4 iv = 32 sztlan lev.

Az ajánlásban gr. Bethlen Miklós cancellártól fogva mind meg vannak név szerint említve az akkori erd. cancellaria tagjai és hites jegyzői.

M. Akad. ktárában.

1541

Kolozsvár. 1699.

Szent-Páli Nagy Ferencz. Verbőczy István Törvény Könyvének Compendiuma. Melly közönséges Magyar-Versekre formáltatván iratott, és ki-adatott HOMOROD SZ. PÁLI N. FERENCZ által. Kolosvarat, Nyomt. Az Lengyel Andras özvegyénél, 1699. Eszt. 8r. 110 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 4, *végül*: Index latinúl 13 sztlan lev.

Ujabb kiadása: Kolozsvár. 1701.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Gy.-fejérvári Bathiányi-ktár. — Pesti ref. coll. — Pannonhalmi apátság. — Kolozsvári ref. coll. (2 péld.). — Kolozsvári unitár. coll. — Debreczeni ref. coll. — Szathmári püsp. (Török Jánostól). — M.-szigeti ref. lyc. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Enyedi ref. coll. — Háromszéki Cserey-Muzeum.

1542

Kolozsvár. 1699.

Kalendariom (Uj és O) Christus Urunk születése után való 1699 Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBART JÁNOS Astrologus által. Cum Privilegio Reg. Gub. Trans. Kolosvárat, Nyomt. M. Tótfalusi Kis Miklós által. 16r. A—E = 5 iv (8 lev.) = 40 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.).

1543

Kolozsvár. 1699.

Szathmári Pap János. Uj Esztendői Ajandek. Mellyet az elmúlt 1698 Esztendőnek kezdetiben, Bóldog Aszszony havának első napján tudnillik, a' reggeli órán, Rendes szolgálattya szerint való Tanításban élő nyelvel adott 's ajánlott: Mostan pedig írásba tévén, a' bé-állott 1699 Uj Esztendő első napjára, egész szivel, 's szeretettel, méltó betsüllet tételnek okáért ad és ajándékoz A' Kolosvári Reformált szent Gyülekezetnek, érdemes tagjainak, Nemes, Nemzetes, Betsülletes elől-járóinak &c. 8 kegyelmeknek. Azon Kolosvári Ref. Gyülekezetnek egyik méltatlan Tanítója SZATHMÁRI PAP JÁNOS. H. és év. n. 8r. A—B₃ = 11 sztlan lev.

M. n. Muz.

1544

Lőcse. 1699.

(Énekes könyv). A' Sz. David Prophetának ékes Rythmusu Soltarival, és a' Soltárokból szereztetett Ditsiretekkel, Istenes Énekekkel, és Hymnusokkal tellyes Könyv. Ezek után vannak egy néhány áhitatos Imadsagok, Melly most újjobban jó rendben vétettetett, és az elébbeni fogyatkozásoknak megjobbittatásával ki-botsáttatott. Lőtsén. 1699. 12r. 714 lap. — *Elül:* cziml. 1 lev.; *végül:* mut. tábla 17 sztlan lap.

S.-pataki ref. coll. — Debreczeni kegyesrendi ház. — Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. ktárában.

1545

Lőcse. 1699.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak és Profetának Szaz-Ötven Soltari A' Franciai Nóták s' Versek szerint Magyar Versekre fordítottak s' rendeltettek. SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Lőtsén. Nyomt: 1699. Eszt: 12r. 424 lap. — *Végül*: mut. tábla 4 sztlan lev. — Buzgo Hala-adasok és Könyörgések. 71 lap. — Mut. tábla 1 sztlan lap.

Példányai a lőcsei 1699-diki Énekeskönyvvel egy kötetben, mint a főttebbi szám alatt.

1546

Lőcse. 1699.

Kalendarium (Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1699. Eszt. irt. NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Költ Lőtsen, Brewer Samuel által. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti ref. coll.

1547

Nagy-Szombat. 1699.

Otrokotsi Fóris Ferencz. Isten előtt járóknak tökéletessége; Avagy, igaz kegyességnek és szentségnek úttya; Mellyet A' Sz. Irásbúl, és a' régi Sz. Atyáknak s-egyéb hiteles Doctroknak tanításokból, hűséges munkával le-irt OTROKOCSI FORIS FERENCZ. E' végre, Hogy az idvözülni kívánczó hívek, a Szenteknek példájók szerint, olly Szentséget érhessenek ez életben, mellynek vége minden bizonynal az örök boldogság légyen. Moys. I. K. 17. v. 1. Járj én előttem, és légy tökéletes. Nyomtattatott Nagy Szombatban, az Académiai bötűkkel Hörmann János által, 1699, Észteendőben. 12r. 531 lap. — *Elül*: cziml., ajánló levél, előljáró beszéd 14 lev.; *végül*: 17 sztlan lap.

Ajánlva Eszterházy Pál nádornak és nejének Tököli Évának.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Erd. Muz. — Kassai jogakad. — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (14 első lev. hij.). — Hódmező-vásárhelyi ref. gymn. — Pozsonyi r. cath. gymn. — Pozsonyi franc. zárda. — Kolozsvári minor. zárda. — Lugossy Józsefnél Debreczenben. — Magánosoknál több példány.

1548

H. n. 1699.

(**Nyeki Vörös Mátyás**). Tsengettyű e világi haszontalanságok ellen. Nyomt. 1699. 12r.

E könyvet hibásan Pázmány Péternek tulajdonítva említi gr. Bethlen Kata könyveinek Bod Péter által készített lajstroma (kéziratban). Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei között. — Említi e kiadást N.-Szombat: 1699-re, SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 247. l., ki a szerzőt tévedve írja gr. Kohári Istvánnak.

1549

Amsterdam. 1700.

Károlyi Gáspár. Szent Biblia, Az-Az Istennek Ő és Uj Testamentomában Foglaltatott egész Szent Irás, Magyar Nyelvre Fordítottatott KÁROLY CASPAR által. És mostan Hatodszor e' kis formában kibotsattatott a' Belgyiomi Académiákban tanuló Magyaroknak forgolódások által. Nyomtattatott Amstelodamban. esztendőben 1700. 8r. — Ő Testamentom 1—910 lap. — Az Ő Testamentum melle vettetet könyvek. Mellyek Apocryphusoknak neveztetnek 1—238 lap. — Uj Testamentom 911—1196 lap. — Imádság és sajtóhibák 1197—1200 lap. — *Elül*: cziml., a kegyes olvasóhoz és tartalom 5 sztlan lev.

Hozzá járul: Szent Dávid király Soltári. U. o. 1700. 8r.

Pozsonyi ev. lyc. — *S.-pataki ref. coll.* (cziml. hij.). — Megvolt 1866-ban Tóth Gyula akkor pápai tanuló birtokában.

1550

Amsterdam. 1700.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak és Profetának Szaz-ötven Soltari A' Franczizai Nóták 's Versek szerint Magyar Versekre fordittattak és rendeltettek. SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Amstelodamban 1700. 8r. 118 lap. — *Végén*: lajstrom 1 sztlan lev.

Példányai az 1700-diki amsterdami bibliával egy kötetben, mint a föntebbi szám alatt.

1551

Bécs. 1700.

Evangeliumok es Epistolák (Romai rend-serint valo), Mellieket leg-főebb tisztelendő TELEKESY ISTVAN, Egri Püspök es Tihanyi Apatur, az Egri Dioecisisnek-Szükségere Nyomtatta-

- ... Eszterdöben. Béczben, Ghelen János által. 12r.
Elül: cziml., olv. és naptár 8 szatlan lev.
 ... — *Pesti egyetem* (3 utolsó lev. hij.).

Debreczen. 1700.

BENIAMIN JOH. AMOS) Janua Lingvæ Latinæ reserata aurea. ...
 ... Seminarium Lingvæ Latinæ et Scientiarum omnium.
 ... est Compendiosa Latinam & aliam quamlibet Lingvam,
 ... cum Scientiarum & Artium fundamentis, perficiendi
 Methodus sub Titulis centum, Periodis mille comprehensa.
 Et In usum Scholæ Varadiensis, juxta Belgarum editionem
 postremam, accuratam et auctam in Hungaricam Lingvam
 translata, per STEPHANUM BENIAMIN SZILAGYI ejusdem Scholæ
 Rectorem. Et nunc in usum Scholæ Debrecinæ recusa . . .
 Debrecini, Apud Georgium Vintze. 1700. 8r. 198 lap. — *Elül*:
 cziml., praef. 5, *végül*: Index 4 szatlan lev.

A czimlap és praefatio latin, a szöveg latin-magyar.
M. n. Muz. — *Kolozsvári r. cath. lyc.*

Debreczen. 1700.

1533
(Énekes könyv). A Szent Dávid Prophetának ékes Rythmusú
 Soltárral, és a Soltárokból szereztetett Ditséretekkel és egyéb
 Istenes Énekekkel és Hymnusokkal tellyes Könyv, Ezek után
 vannak egynéhány áhitatos Imádságok. Melly most ujobban
 sok hibás verseknek jó rendbe való vétetetésekkel meg job-
 bítatván ki botsáttatott. Debreczenben Vincze György által
 ... 12r. 432 lap.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

Kolozsvár. 1700.

1534
Beniczky Péter. Magyar Rhitmusok avagy versek, Mellyeket
 ... Nemzetes BENYITZKI PETER Szentelt Vitéz. Első Része
 szép Istői ditsireteket, és penitentia tartásra indító énekeket
 foglal magában. Második közönséges Magyar példa beszéde-
 ket szép oktatással. Kolosvaratt, Lengyel Andrásnéál, 1700-
 ben. 32r. 305 (igazán 306) lap. — *Elül*: cziml. és előszó 2
 szatlan levél.

M. n. Muz. — 1849-ig megvolt Enyeden is, gr. Bethlen Kata könyvei közt.

1555

Kolozsvár. 1700.

Canisii (R. P. Petri) Societatis Jesu Theologi Catechismus Latino-Ungaricus. Claudiopoli, Annô M.DCC. 8r. 79 lap. (latin és magyar szöveggel).

Erd. Muz. — Kolozsvári unitár. coll.

1556

Kolozsvár. 1700.

Ember Pál (Debreczeni). Innepi Ajandekul az Isten Satoraba fel-vitetett Szent Siklus. Az-az: Az egész, Christust valló Keresztyénségtől bé-vévetett, Isten Ditsőségére, és a' mi Válságunknak nagy Titkáról való szent Elmélkedésekre szenteltetett, Sátoros Innepekre alkalmaztatott, 's hét Szakaszokra el-osztatott Tanítások. Mellyeket, két Ekklesiákban való lakásában, az Vr ditsőségére, 's az Isten sok keresztviselés alatt nyögő Házának lelki javára ki-munkálódott, élő nyelvvel el-mondott, és most közönséges haszonra, némelly kegyes Lelkeknek kívánságokra, ki-adott DEBRECENI EMBER PÁL, mostan, a' Losonczy Helv. Confessio szerint Reformáltatott Ekklesiában, az Ur Jésus méltatlan szolgája. Tóldalékul adattatik, a' Néhai Nagy emlekezetű sz. I. M. Doktornak, Tudós MARTONFALVI GYÖRGYNEK, a' Keresztyéni Inneplésről való Tanítása. És viszont más egy jeles idvességes Elmélkedés. Kolosváratt, Nyomtattatott M. Tótfalusi Kis Miklós által. 1700. Eszt. 4r. 475 lap. — *Elül*: Czimlap, A Jésus Kristus dicsőségére s a magyar ekkleziák lelki javára ajánlás, Elöljáró beszéd, Két anagrammás vers 8 sztatlan levél. — *Végül*: Szentirásbeli leczkék laistroma, errata, Martonfalvi György keresztyéni inneplése és Debrecz. Ember Pál elmélkedése 32 sztatlan lap.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Egri érs. lyc. — Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — Debreczeni ref. coll. — Pápai ref. coll. (3 péld.). — Kecskeméti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. — N.-enyedi ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — N.-kőrösi ref. lyc. — M.-szigeti ref. lyc. — Szászvárosi ref. gymn. — Hódmező-vásárhelyi ref. gymn. — Lugossy Józsefnél s magánosoknál több példány.

Kolozsvár. 1700.

Hervath Ferencz (Petrityevith). Apologia Fratrum Unitariorum, az. az, Az Unitárius Atyafiaknak Mencségére és egyszerűs mind Keresztényi Ertelmeknek megvilágosítására rendeltetett Irás. Mellyben megmutattatik hogy azok a dolgok melyekkel az ő Religiojok, értelmek és vallások terheltek, és e' Világ előtt gyűlöletessé tétetik, méltatlanul hirdettetnek; a' minéműek ezek. I. Hogy az Unitáriusok, az ő Hűdőknek fundamentumául az Emberi Ertelmet, Jozan okosságot és nem az Isteni jelentést tartják. II. Hogy az Atya, Fiu, és Szent Lélek felől Szent iras kívül és ellen tanítanak. III. Hogy Christus tagadok. IV. Hogy két Istenűek, Bálványozók, Atkozottak azért hogy az Ember Jesusban biznak. Kolosvaratt. Az Unitária Ecclesia Typussival. 1700-Esztdendőben. 4r. 145 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan lev.

Ezen könyv számos példányának czimlapján Kolozsvár. 1701. áll; csak 4 példányt ismerek 1700 évszámmal, a *M. n. Muzeumban*, *M. Akadémiában*, *Erd. Muzeumban* és a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában*.

1558

Kolozsvár. 1700.

Imadsagos es Enekes kézbe hordozo Könyvetske. Mellyet naponként minden rendbéli Keresztyen ember olvasgathat. Kolosvarat. Az Unitária Ecclesia Typusival, 1700-ben. 12r. 170 lap. — *Elül*: cziml. és előzmények 5, *végül*: mut. tábla 5 sztlan lap.

Minden 2 betűjegy ad 18 levelet (A12, B6, C12, D6 stb). Az egész énekes könyv A—K = 90 lev. = 180 lap.

Hozzá van kötve és kétségtelenül együtt van vele nyomtatva a Kolozsvárt 1700-ban kiadott unitárius Imádsagos könyv; melyhez járul Várfalvi Kosa János Catechesise. Ez a 3 darab 1623-ban is együtt nyomtatva egy kötetben jelent meg.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 66. l. bizonyosan ezen könyvet említi 1700-ra «Imádsagos és Énekeskönyv» czim alatt; téved azonban, midőn azt Fejérvárt s 4-rétben megjelentnek írja.

Teljes példány a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában* (Jakab Elektől). — Csonkán (A1—3 és E3 lev. hijával) *Simény Domokosnál* Kolozsvártt.

1559

Kolozsvár. 1700.

Imadsagos Könyvetske. Mellyet naponként olvashat minden rendbéli Keresztyen ember. Kolosvarat. Az Unitária Ecclesia

Typusival, 1700. 12r. 1—35, 60—118 lap. — *Elül*: czim 1 lap; *végén*: mut. tábla 1 lap.

Minden 2 betűjegy AB, CD, stb. ad 18 levelet. Az egész könyv A—E = 18+18+12 = 48 levél = 96 lap. — A lapszámzásban nyomdai hiba van: a 35. lap után tévedésből mindjárt a 60-dik lap következik s ez a hiba megy mind végig a 118-dik lapig, melynek valósággal 94-nek kellene lenni.

Sz.-keresztúri unitár. gymn. — Végül csonkán *Simény Domokosnál* Kolozsvártn.

1560

Kolozsvár. 1700.

Kósa János (Várfalvi). Catechesis. Az údvessegnek Fundamentumarol, rövid kérdésekre szent Irás szerént-való feleletek. Mely az Urnak tudományára, szolgálattyára, félelmére, és örök életre igyekezőknek első út. VÁRFALVI KOSA IANOS által iratott. 12r. F1—6 (*ha teljes*).

Nem önállóan, hanem a fentebbi szám alatt leirt *Imádsagos Könyvecske* mellett, mint annak toldalékja jelent meg.

Utolsó levele (F6) hiján a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában*.

1561

Kolozsvár. 1700.

Kalendariom (Uj és O) Christus Urunk születése után való 1700 Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBART JANOS Astrologus által. Cum Privilegio Reg. Gub. Trans. Nyomt. M. Tótfalusi Kis Miklós által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztan levél.

Erd. Muz.

1562

Lőcse. 1700.

Balassa Bálint és Rimai János. Az Néhai Tekintetes Nangos Vitéz Urnak. Gyarmati BALASI BALINTnak, Es Amaz jó emlekezetű, Istenben bóldogúl ki-múlt Néhai Nemzetes RIMAI JANOSnak, igaz háza fiának, és a Magyar nyelvnek ket ékességének. Istenes Eneki. Mellyet a Váradí Negyedik Editio szerint edgynehány uj Enekekkel és *Linádságokkal* ki-botsátott. Lőtsén, Brfwer Samuel, Anno 1700. 24r. 423 lap. — *Elül*: cziml., üdv. vers magyarul Rimai Jánostól,

Balog Jánostól 4 sztlan lev.; *végül*: mut.

41 lap.

Ua Jacobaea, az az; Jakab Patriarkanak olly úta, Melly minden
 beajdosó igaz Izraélitákat, bátorságos és böldeg Derek Utar igazgat,
 kató Regulák és Istenes Imádságok által. Terem. 48. 15. 16. Amaz
 Lötzen, 1700. 24r. 41. lap. (T3—U11). — *Végül*. Autor ad viatorem 1

ep.

Muz.

1663

Lőcse. 1700.

(Enyedi György). Igen szep Tangredus Historia, az kiraly
 leanyarol Gismundáról, és az Királynak titkos Tanútsossáról
 Gisquardustról, kik között fel-bomolhatatlan szeretet lévén,
 halálra adták magokat: Olasz nyelvből az Bocatiusból Deákra
 fordittatott Philippus Beroaldus által: Magyar nyelvre penig
 fordittatott G. E. T. által. Endter Marton. 1700. 8r. A—C
 = 24 sztlan levél.

Ezen nyomtatási hely megnevezése nélkül megjelent munkát azért merem lőcsei
 nyomtatványnak venni; mert Endter Márton később mint lőcsei nyomdász szerepel,
 ki 1700-ban a Brewer Sámuel özvegye és örökösei birtokában lévő nyomda veze-
 tője lehetett.

Késmárki ev. lyc.

1564

Lőcse. 1700.

Gyöngyösi István. Uj életre hozatott Chariclia, Avagy A' Cha-
 riclia ritka példájú, és az olvasásra kedvet adó historiájának
 némelly régi versek rongyából, és azoknak sok fogyatkozási-
 búl ujjabb, és jobb rendben vétele. A' Mellyet A'-verseket
 örömet olvasó némelly jó Urai kívánságára, és kedvéért
 beteges állapottyában nem kis munkával vitt végben Gyön-
 gyösi István. Lötzen, Nyomtatott Brever Samuel özvegye
 betűivel. 1700. Esztendőben. 8r. 439 lap. — *Elül*: cziml.,
 ajánlás 17 sztlan levél; *végül*: nyomt. hibák 3 sztlan lap.

Ajánlva van Szentkirályi András Péternek, Krasznahorka vára örökös urának,
 Gömör vármegye főispánjának, Csetneki házamnál 10. Jan. A. 1700.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári ref. coll.* —
M.-szigeti ref. lyc. (cziml. hij.). — *Pápai ref. coll.* (elül s végül csonkán). —
Pozsonyi franc. zárda. — Gyömrőn *gr. Teleki-kvárban.* — Radványban *b. Rad-
 vánszky-kvárban.*

1565

Lőcse. 1700.

Kalendariom (Uj és O), Kit Christus Urunk születése után való 1700. Eszt. irt. NEUBARTH JANOS Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatta. Nyom: Brewerne Sophianál. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti ref. coll.

1566

Nagy-Szombat. 1700.

Az Evangeliomok es Epistolak, Mellyeket Esztendő által olvastat az Anya-Szent-egyház Romai rend szerint Vasarnapokon, Innepeken, és Bőjtben, minden nap, a' Karácsonyi 's Husvétii énekkel edgyűt. Kiket Istennek nagyobb dicsiretíre, és a lelkek údvösségére ujjban ki-nyomtatott, 's e' Világ eleibe terjesztett; A' Meltosagos Fejedelem es Kardinal KOLLONICZ LEOPOLD, Esztergami Ersek, &c. — Nagy-Szombatban, az Academiai Bőtűkkel, Hőrmann Janos által, 1700. Esztendőben. 12r. 356 lap. — *Elül*: cziml. és naptár 12 sztlan lev.

Pesti egyetem. — Kassai jogakad. — Szombathelyi seminár. (cziml. és utolsó lev. hij.).

1567

Nagy-Szombat. 1700.

Kilenczed Napi Aitatoságnak Gyakorlása, és módgya dicsőséges Xaverius Szent Ferenczhez. Melly által E' Nagy Csuda-tévd Szenthez folyamodott sok aitato Lelkek, Istennek sok külön külön féle kegyelmét érzették. Fordittatott volt ez előtt Spanyol és Olasz Nyelvből Deákra, most pedig a' Magyar Nemzetnek testi, és lelki hasznára, Magyar nyelven ki-bocsáttatott. A' Tisztelendő Urnak Merey Mihalynak Szexárdi Appatúrnak, Tornay Esperestnek és Esztergomi Canonoknak költséggével. Nagy-Szombatban, az Academiai bőtűkkel, Hőrmann János által, 1700. 12r. 51 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan lev.

Pozsonyi prépostság. — Pesti egyetem (2 utolsó lev. hij.).

1568

Nagy-Szombat. 1700.

Lelki fegyverház. Nagy Szombat. 1700. 4r.

Igy találtam bejegyezve Pozsonyban Rakovszky Istvánnál, a *Rakovszky család k tárának catalogusában* (A. 6. S. 2. Nro 94. ktári jegy alatt). — Magát a Lontón Hont vármegyében lévő könyvet nem láthattam.

1569

Nagy-Szombat. 1700.

Myrhából szedett Lépes Méz, Avagy Üdvöztönk keserves kínszenvedésének buzgó elmélkedésére édesgető Szent Kereszt Szolosmája. Melyben A' Jesus Társaságának Nagy-Szombati Collegiumban való Szent Kereszt Congregatiojának Regulái, Rend-tartási, Búcsúi, külömbféle szép Imádságokkal foglaltatnak. Nagy-Szombatban, Nyomtatott az Academiai Bőtűkkel, Hörmann János által, 1700-dik Esztendőben. 12r. 176 lap. — *Élül*: cziml., ajánlás stb. 12 sztlan lev.

M. Akad. — Pesti egyetem.

1570

Nagy-Szombat. 1700.

Nagy Móses. A Dúcsóséges Örök mindenható Sz. Háromság, Atya, és Fiu, és Sz. Lélek egy meg oszolhatatlan Istenről való Igaz Hitnek, versekkel le-irattatott vallás tétele. Mellyet A' Méltóságos Fejedelem és Cardinal Kollonics Leopold, Esztergami Ersek, a' Magyar Nemzetnek világosítására, maga költségén ki-nyomtatott. Irta Esztelneki Páter NAGY MOYSES Illyefalvi megyés Pap. Nyomtatott Nagy Szombatban az Academiai Bőtűkkel, Hörmann János által, 1700. 8r. 108 lap.

Pesti egyetem.

1571

Utrecht. 1700.

Patai Balog János. Lelki Igazgatas a Betegsegben, es az halal arnyekaban. Mellyet. Anglus nyelvből, édes Nemzetében levő Gyengeknek s Betegéknek kedvéért Magyar nyelvre fordítot, és belől meg emlitet kegyes Patronúsának, s kegyes Patronájának, kölcségekkel Belgyiúmban ki bocsáttatott. PATAI BALOG JANOS. Ez kettő a' Keresztyéni életnek Sømmája. Szentül élni, s bődögül meg halni. Tsel. 14. 22. Sok hábo-

ruságok által kel nekünk az Isten országába mennünk. Nyomtattatott Ultrajectomban. Ernestus Voskul által. M.DCC. Esztendőben. 12r. 142 lap. — *Elül*: cziml. és ajánlás (Barcsai Ábrahámnak és Kendefi Annának) 5, *végül*: mut. tábla és utószó (Ultraj. 1700.) 2 sztlan lev.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Pesti ref. coll.

1572

H. n. 1700.

Lelki Paradicsom, Mely Sok-Féle Lelki Kertekből, őszve-szedtetett taplalo gyümölcs-fakkal, gyönyörködtető viragokkal, elevenítő orvosságokkal. Az-az: külömb-külobmb-fele aitosagokkal, imadsagokkal, litaniakkal, intesekkel, es oktatásokkal bé-ültetett. Es most leg-előszszőr, a' Keresztyének lelki vigasztalásokra, gyönyörúségekre, táplálásokra, és orvoslásokra, A' Gyula-Fejervari Paterek-által ki-nyittattott. Es a' Meltosagos Groff Zabolai Mikes Mihaly Urnak, Ő Nagysaganak, Istenes költsegevel, a' Keresztyén Lelkeknek elejkebe tétettett: 1700. esztendőben, Boldog-Aszszony Havának 25-dik napjan. Nyomtattott M.DCC. Esztendőben. 4r. a—e, A—Gggggg = 127 iv = 508 sztlan lev.

HORÁNYI, *Memoria Hung. I. köt. 287. l.* és utána SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház 67. l.* s ezek után NÉMETH, *Memor. Typogr. 164. l.* ezen névtelenül megjelent munkát Baranyi Pál jézsuitának tulajdonitják, s határozottan Sz.-Udvarhelyen nyomtatottnak állitják. — Sz.-Udvarhelyt azonban a mult századokban nyomda nem létezett, és így Horányi s követői a nyomtatási helyre nézve kétségtelenül tévedésben voltak.

M. Akad. — Gy.-Fejérvárt Batthiányi-könyvtárban. — N.-váradai püsp. — S.-pataki ref. coll. (55 utolsó lev. hij.).

1573

Bártfa. (XVII. száz.)

Balassa Bálintnak Istenes Énekei..... 32r.

Egyetlen csonka, közben is több helyt rongált példánya a *m.-vásárhelyi ref. coll. könyvtárban* (33—370 lap és Index). — Balassa Énekei végződnék a 205. lapon. A 206. lapon: «Következnek mas egynehany Szep Isteni Dicsiretek» 206—290. l. — A 291. lapon: «Következ(n)ek Pecseli Ki(raly) Imrenek Ed(ne)hány szép É(nekei). 291—370. lap. — *Végül*: Index 3 sztlan lev.

Hozzá kötve s vele együtt nyomtatva: «Isten eleibe föl-bocsátando Ahitatos Imadsagok. Bártfán, Klósz Jakab által.» — Bizonyos ebből, hogy a nyomtatás Bártfán történt, még pedig hozzávetőleg a XVII. század negyedik vagy ötödik tizedében. Hihető, hogy ha ép példányt sikerülne fölfedezni, a czimlapról a nyomtatási évet is megtudnók. Annyit azonban a nélkül is biztosan állithatunk, hogy

... eddig ismeretlen három legrégebb kiadásnak,
... edik editiót, mely Balassa és Rimai énekeinek
... czimlapon említve van.

Barta. év n. (XVII. száz.)

... **... Ahitatos Imadságok; Mennjen-fel**
... te elődbe, mint a jó illatu füst, és az én
... ese, mint az estvéli áldozat. Psal. 141. v.
... Jakab által. 32r.

... kánya, mely a 104. lap után szakad meg, Balassa Énekei-
... egybekötve a *m.-vásárhelyi ref. coll. k tárdában.*

Bécs. év n. (XVII. száz.)

... Nagy Tíz kis szikraja. Loyola Szent Ignátz
... az az: A' kerezyén léleknek Istenes dólgekban
... ELFEN MIKLOS Jesuita irasibol. Nyomtat-
... az Felséges Rom: Csasz: Könyv Nyomta-
... Cosmerovius Mathénak Susanna Christina özvegye bő-
... 320 lap. — *Elül:* cziml., előszó 13 sztlan lap,
... 2 sztlan lev.

... Cosmerovius Máté bécsi nyomdász még 1660-ban élt, ezen özvegye
... könyv megjelenése csak 1660 után történhetett.

... *Muz.* — *Pesti egyet.* (2 péld.). — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *N.-rá-*
... *rend ktára.* — *Bihar várm. Muzeum.*

Bécs. év n. (XVII. száz.)

... **... Tudomanynak Rövid Svmmája.** H. és év n. 12r.
... lap. — *Végül:* Imádságok 4 sztlan lev.

A szöveg 5 része előtt egy egy lapot elfoglaló fametszet, a legutolsó lapon
Magyarország ugyanazon czimere áll, mely Kopcsányi Bécsben 1637. nyomtatott
munkája végén is látható. Kétségtelen ebből, hogy ezen könyv Bécsben volt nyom-
tattva. Czimlapjára jegyezve: „Novitiatus Trenchiniensis Soc. Jesu Catalogo in-
scriptus 1635.”

Régibb kiadása: Bécs. 1637.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

Bécs. év n. (XVII. száz.)

1577
... **Patricius Purgatoriumjáról való Historia, Mely most**
... jjonnan Groff Eszterhazi Pal Vram ó Nagysága parancho-

lattyából Magyarra fordítatott, és jó rendbe hozatott. (*Fametszet.*) Nyomtattatott ki-Bécben. 12r. 133 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, az k. olvasóhoz 6 sztan lev.

Ajánlja gr. Eszterházi Orsik Asszonynak, gr. Eszterházi Pál nejének «Nagyságtok Alázatos Kaplány F. K. I.»

M. n. Muz.

1578

Debreczen. év n. (XVII. száz.)

Hodosi Sámuel. Pallyajat Alhatatossan meg-futó Isten Hü szolgajanak el-tetetett Igassag Koronaja, Az: Az: Olly szomorú alkalmatossággal tétetett edgyügyü Tanítás, mellyben a' szent Pál Apostolnak 2. Tim. 4. 6. 7. 8. le-tött szavainak alkalmatosságával, rövideden s együgyüven, de a menyire lehet világossan meg-mutogattatik; hogy valakik amaz Nemes hartzot meg-hartzollyák, pályájokat meg-futtyák, hiteket meg-tartyáck, mind azok csalhatatlan reménséggel várhatyák az életnek koronáját: Egyszer s mind ez-is, hogy az igaz Egyházi szólgáknak valóságos igaz jutalmok nem találtatik e földön; hanem menyekben tartatik a' Christusnál amaz napra, 2. Tim. 1. 12. Mellyet amaz bol: em: Kegyes Férjfiúnak: néhai Tisz: SELLYEI ISTVAN Uramnak, a Pápai H. C. L. K. Gyülekezetben közel Negyven esztendökig izzadott, és sok késérteteken meg-fordult Jesus Christus Tanujának 's hú szolgájának; az Edgyházi szent Társaságnak penig majd Huszon négy esztendöktől fogva botránkoztatás nélkül való jó lelki-ismérettel szólgált fegyhetetlen életü Generalis Inspectoranak, Eltében sok nyomoruságok által gyalulodott; immár penig minden fáradságitól meg-nyugodott testének, nyugovó Boltyában való bé-szállittatásakor a' Pápai Temető Kertben Az ott lévő Edgyházi Nemesi és Vitézlő Rendekből álló Gyülekezet előtt az fellyebb el-folyt 1692-dik Esztendőben Mindszent havának 19-dik napján szomoruan el-prédikállott; Mostan pedig Isten dicsőségére, az megholtnak halhatatlan boldog emlékezetinek fen-tartására, az igen nagy keserüséggel illetett Özvegynek vigasztaltatására, és az Gyengébbeknek az örök élet felől való reménségekben meg-erössítetésekre, közönségessé tött, és szem elei-

ben terjesztett HODOSI SAMUEL, az Veszprémi H. C. L. K. G. E. M. L. P. Debreczenben, Nyomtattatott: Vintze György, altal. 8r. A—E₄ = 4^{1/2}, iv = 36 sztlan levél.

Ajánlva van Izkázi Horváth Miklós Veszprém vármegyei alispán özvegyének, Sándor Zsuzsánnának.

Ezen halotti beszéd czimét, melyet sem Bod, sem Horányi, sem Sándor István nem említ, egész terjedelemben közli VESZPRÉMI, *Biogr. Medic. Hung. Cent. II. pars.* 1. 29. 30. l., ki azonban a czim végére e szavak után: «Nyomt. Vincze György által» csak maga fejtől teszi oda az évszámot így: «1693. Eszt.» — Veszprémi tévedése e részben bizonyos abból, hogy Debreczenben 1693-ban, sőt még 1696-ban is folyvást Kassai Pál volt a nyomdász, csak ezután tűnik föl Vincze György tudtomra legelsőben 1697-ben. A könyv czimlapján a nyomtatási év csak-ugyan nincs kitéve.

M. n. Muz. — Pápai ref. coll.

1579

(Kassa. XVII. száz.)

Czeglédi István. A' szó, Jakob szava, de a kezek Esav-e. Az az: Alig ha nem ilyen itélet tétel: hogy a' Karika Mester, Inassara toszta nem kicsiny gyalazatra valo nagy kudartzát. Mely Idétlen Tojománt, mig meg-kellene Pünkösdi Rósákkal ékesíteni; addig elméjét kíványa CEGLÉDI ISTVÁN, a' Nemes Cassa Városában, most meg-telepedett Jesuitai Rendnek; mig a' Baratsagi Dorgalas, erejében oltalmaztatnék. H. és év n. 8r. 6 sztlan lev.

Irva van az «Egy vén bial orrára való karika» czimű, Czeglédi ellen intézett s h. n. 1664-ben (Kassán) nyomtatott gunyirat szerzője (Sámbár Mátyás jesuita) ellen. Nagyon valószínű, hogy ezen 6 levélnyi rövid czáfolat, vagyis inkább vizsgonyyirat ugyanazon évben 1664-ben látott világot.

Egyetlen péld. a gy.-fejérvári *Bathányi-ktárban* (Czeglédi Barátságai dorgálása H. n. 1663. után kötve).

1580

(Kassa. XVII. száz.)

Feles tizet feletlen kilencznek vélő: Az az: Cassai Királyi Városban-lako, Cálvinisták Prædicatora Ceglédi István rosz bordában foglalt irásit, rámarol, Egy Tanitvány Author lerázván; maga irásit job nyüstön által vonván, helyében a' rámarára fel függeszté; Melyről Ketelkedven Ceglédi István, hogy ne láttatnék Jesuita Tanitványától meg-tzáfoltatni leveleben azt irá: A' szo Jakob szava de a' kezek Esau-é. H. és év n. 1/2, iv = 4 sztlan levél.

Irva van Czeglédi Istvánnak a fõntebbi szám alatt leirt munkája ellen, az õt névtelenül megtámadott jésuita tanár (Sámbár Mátyás) jésuita tanítványa által, ki, mint a következõ szám alatt leirt felelet szerzõje, tanárát Czeglédi «Idõs Noé becsületit oltalmazó Japhetkéje» ellen védelmezte.

Egyetlen példánya a gy.-fejérvári *Batthiányi-ktárban*. (Czeglédi Barátsági dorgálása h. n. 1663. után kötve).

1581 (Kassa. XVII. száz.)

Jesvita professoranak Bõcsületi mellett ki-keleõ Háláadó Tanítvány Felel-meg Cassai Calvinisták Prædikátorának Cegledi Istvánnak; Arra a' könyvecskére; melynek Titulussa Idõs-Noe becsületit oltalmazó Japhetke, Neve a' Tanítvány Authornak. S. D. C. Hely és év n. 8r. A—B6 = 14 sztan levél.

Irva van Czeglédi Istvánnak h. és év n. (Kassán. 1664.) megjelent «Idõs Noé becsületit oltalmazó Japhetke» cz. munkája ellen. — Valamint Czeglédinek 1663. 1664. körül megjelent polemicus munkái, ha hely nélkül jelentek is meg, kétség-telenül bebizonyíthatólag a protestáns kézben lévõ régibb kassai nyomda termékei, ugy a Sámbár Mátyás és jésuita társai által Czeglédi ellen irt munkák is a jésuiták által saját céljaikra föllállított külön nyomdájokban Kassán voltak nyomtatva.

Egyetlen példánya a gy.-fejérvári *Batthiányi-ktárban* (Czeglédi Barátsági dorgálása H. n. 1663. után kötve).

1582 Kassa. (XVII. száz.)

Ötvös Mihály. Lelki szem gyógyító könyvecske. Kassa. év n. 8r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 67. l.

1583 Kassa. (XVII. száz.)

Padvai Szent Antal Solosmaja. Cassan, Ericus Erich. 12r. 192 lap.

Elsõ kiadás. — A második kiadás, mely a czimlap szerint «ezelõtt tizenkét esztendõvel deákbold magyarrá fordított, és most ujjonnan kinyomtatott» megjelent N.-Szombatban 1675. — Harmadik kiadása, Kassa. 1684. említve van az 1747-diki kolozsvári kiadás czimlapján.

Ericus Erichet mint nyomdász 1669. és 1670-ben találjuk Kassán, hol 1668 még Türsch Dávid özvegye szerepel mint nyomdatulajdonos. Lásd: NÉMETH, *Memor. Typogr.* 49. l. E szerint ezen könyv megjelenését 1669. elõttre nem tehetjük.

Egyetlen példánya a *kõrmõczi franc. zárda ktárában*.

1584 Kolozsvár. (XVII. száz.)

Catechesis. az az: Keresztényi Vallásra való tanítás. Melly az Erdélyben lévõ Unitaria Ecclesiáknak és Schóláknak szük-

ségekre ki bortsáttatot. H. és év n. 12r. A—K iv (6 levelenként) = 60 számozatlan levél.

M. n. Muz. — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — Utolsó lev. hijával a *n.-enyedi ref. coll.* és a *sz.-keresztúri unitár. gymn. ktárában.* — A muzeumi példány czimlapjára kézirattal följegyezve: «Nyomtattatott Brassóban 1740. Esztendőben.» — Én XVII. századi nyomásnak, s így mint unitarius hittani könyvet a kolozsvári nyomda termékének tartom.

1585

Kolozsvár. (XVII. száz.)

Hala-adas, melyben A Szent János látása Summásson béfejeztetik. 4r. A1—A5 = 5 szatlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. A czim az első lapról, a szöveg fölirata után van véve. A 4 első levél homlokirata: «Sz. Janos latasarol valo Hala-adas.» Az utolsó 5-dik levél más betűkkel van nyomtatva mint a négy első. — A 8-dik lap közepén Kérdés, és arra Felelet következik; a 9-dik lap homlokirata: «Kérdések és Feleletek», a 10-dik lap alján: VEGE.

Ezen Hálaadás megjelent a Kolozsvár 1676-ban nyomtatott «Hit szakadás ellen való Orvosság» című prédikációhoz mellékelve is, 27—31. lapon, ily cz. alatt: «David Pareusnak . . Hálá-adó Imádsága.» Lásd fentebb: Kolozsvár. 1676. Ezen külön kiadás a nyomdai kiállításból itélve kolozsvári nyomtatvány a XVII. század utolsó tizedeiből.

M. n. Muz.

1586

Kolozsvár. (XVII. száz.)

Isteni Ditsiretek, Imadsagos és Vigasztalo Énekek. Psal. 150. Omnis Spiritus Laudet Dominum. Nyomtattatott Heltai Gáspár Műhelyében. H. és év n. 12r. 712 lap. — *Elül:* cziml., czeremoniák mut. táblája, litania és templomi könyörgés 8, *végül:* az énekek mut. táblája 8 szatlan levél.

Colophon: Colosvarat Heltai Gaspar Műhelyében Nyomtattatott.

Második, néhány újabb darabbal bővített kiadása a h. és év nélkül megjelent de Kolozsvár 1575. után Dávid Ferencz által szerkesztett unitarius Énekeskönyvnek. Lásd fentebb 342. sz. alatt. — *Aranyos-Rákosi Székely Sándor, Unitár. vallás tört.* 80. l. ezen kiadást 1605. vagy 1607-re teszi; Várfalvi Nagy János. Az unitariusok énekes könyveiről irt értekezésében, Bocskai fejedelem korára 1605. és 1607. közé határozza, *Keresztény Magvető VI. köt.* 113. l.

Újabb kiadása, kisebb változtatásokkal s pótlásokkal: Kolozsvár. 1697.

Teljes példánya a *kolozsvári ref. coll. ktárában* (ehhez hozzákötve Reggeli és estveli Könyörgés, ugyanazon alakban s azon betűkkel nyomtatva, csonkán, A4—A9 lev.) — Cziml. és 3 első lev. hiján a *kolozsvári unitár. coll. ktárában.* — Másik még csonkább példány *u. ott.* — Megvan a *M. Akad. ktárában* is.

1587

Kolozsvár. (XVII. száz.)

Kósa János (Várfalvi). Az údvösségnek fundamentumáról rövid kérdezkedés a Szent-írás szerént a kisdedeknek tudománya, és az Urnak szolgálatyában, es félelmében valo felnevelésre. 12r.

Emliti gr. KEMÉNY JÓZSEF, *Lexicon Erud. Hung. cz.* kéziratában (Kosa szó alatt). — Unitárius munka s XVII. századi nyomtatvány lévén, kétségtelenül Kolozsvárt az unitáriusok akkori egyetlenegy nyomdájában volt nyomtatva.

1588

Kolozsvár. (XVII. száz.)

Liturgia Claudiopolitana; Az az: Közönséges Egy-hazi szolgálatnak példaja. Melly szerént az Isteni tisztelet a' Kolozvári Orthodoxa Ecclesiában az Atya, Fiu és Sz. Lélek Istennek dicsösségére rendesen gyakoroltatik. 12r. A—B8 = 20 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt.

BOD, *Athenás* 196. l. megjelenési idejét határozottan 1678-ra teszi; de ezen számítás csak hozzávetésen alapult s szerintem biztosan el nem fogadható. — Ezen könyvecskének eddig ismert egyetlen példánya, mely bizonyosan Bod Péter kezén is forgott, egybe van kötve 5 darab más kolozsvári nyomtatvánnyal. Ezek közül az első 1676-ból, a második és harmadik 1678-ból, a negyedik, ezen kérdéses nyomtatvány, h. és év nélkül, az ötödik 1670-ből, a hatodik 1672-ből való. Ez a körülmény tehát a megjelenési évre nézve biztos meghatározás alapjául nem szolgálhat.

Egyetlen péld. a *m.-vásárhelyi ref. coll. ktárában.* — E példány czimlapjára újabbkori irással rá van jegyezve az 1678. évszám, bizonyos Bod Péter hitelére.

1589

Lőcse. (XVII. száz.)

Catechismus (Keresztény). Az az: A' Keresztyéni Hitnek ágazatira való rövid tanítás, Kérdések és Feleletek által. Melly mostan a' Kérdéseknek, s' Feleleteknek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel fejtegető kérdezkedésekkel, s' némelly szűkseges magyarázatokkal; a' szent Irasbéli bizonyságoknak egészen-való le-írásával, végre a' Catechizálásra-való út mutatással, újjobban, meg-jobbitva s' öregbitve ki-botsáttatott. Mellyet az Elöl-járó Beszédnek vége-felé eszedben vehetz, kegyes Olvaso. Lőtsen, Brewer Samuel által. 12r. 278 lap. — *Elül:* cziml., előszó, lajstrom 4, *végül:* Analysis generalis, rövid oktatás a catech. tanításról stb. 25 sztlan levél.

Az előbeszédben említve van: «a mi nyelvünkön *hatod úttal adattatik-ki nyomtatás által* ilyen formában.» — A lőcsei 1669-diki kiadást is *hatod úttal* valónak mondja azon kiadás előbeszéde. Lásd fentebb: Lőcse. 1669.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1590

Lőcse. (XVII. száz.)

Cisio. Az az: az Astronomia tudományának, rövid értelemmel való le-irása. A tsillagoknak, Planetáknak és Egbéli Jeleknak, &c. Külömb külömb természeteknek folyásáról, az embereknek négy féle Complexiojáról természetiről, és tulajdonságiról, mindenik hólnapban mitsoda rend-tartással az ember élyen, mind ételben és italban, mind az aluvásban, főrdésben, tisztulásban és érvágásban. Az híres neves KIRALY HEGY JANOS irásából Magyar nyelvre fordítottatott, és sok helyeken meg-augeáltatott. (*Fametszet.*) H. és év n. 8r. A—J₂ = 8¹/₄ iv = 66 sztlan levél.

M. n. Muz. (Cseh Márton Lovak orvosságos könyve. Lőcse. 1676. után kötve). — *Pozsonyi ev. lyc.*

1591

(Lőcse. XVII. száz.)

Egesz Esztendő által valo Vasárnapi Evangeliomoknak sommáját, velejét és czillyát magokban foglaló rövid és edgyűgyű Magyar Versetskek, Mellyeket szerzett edgy Buzgo Lelek. Lőtsén, Nyomt: Brewer Samuel által. 8r. A—C = 3 iv = 24 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1592

(Lőcse. XVII. száz.)

Historia edgy Evrialvs Nevű Iffúróról, és edgy Lucretia Nevű Asszszönyrol, Azoknak egymáshoz-való szerelmeknek indulat-tyáról, örömdőkről és szerentséjékről, végre Lucretiának szerelme miatt való haláláról. 4r. A—F₂ = 5¹/₂ iv = 22 sztlan lev.

Külön czimlapja nincs és nem volt. Lőcsei nyomtatvány.
Pesti ref. coll.

1593

Lőcse. (XVII. száz.)

Ilosvai Péter. Tholdi Miklós historiája 8r.
A₁—8 = 1 iv = 8 sztlan levél (*ha teljes*).

Régibb kiadásai 1. Debreczen. 1574. — 2. Lőcse. 1629. — 3. Kolozsvár. 1673.

Egyetlen csonka példánya, melyből a címlevél hiányzik, a *m. n. Muzeum ktárában*.

1594

(Lőcse. XVII. száz.)

Illyefalvi István. Iephta Historiaia, Avagy Tragoediaia, Mi-
keppen ő az Sidok által hadnagysagra hivatattván az Am-
mon fiai ellé, Istenhez valo képtelen szeretetiből fogadást
tött, jó szerencse fejébe, kiért végre az ő egyetlen egy Le-
ányát Iphist, nagy szomoru és keserves halállal meg áldozta:
a Buchananus Györgynek irásából Magyar versekbe fordita-
tott, ILLYEFALVI ISTVÁN által. 4r. A—E₂ = 4¹/₂ iv = 18 sztlan
levél.

Külön címlapja nincs s nem volt. — Nyomdai kiállítása után itélve lőcsei
nyomtatvány, a XVII. századból.

Első kiadása : Kolozsvár. 1590. — 2. Kolozsvár. 1597.

M. n. Muz. (Farkas Lajos ktárából).

1595

Lőcse. (XVII. száz.)

Istvánfi Pál. Szép rövid kronika az ifjú Volter királyról. Lőcse.
4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan lev. (*ha teljes*).

Régibb kiadásai: Debreczen. 1574. és Kolozsvár. 1580.

Egyetlen példánya, melyből csak a címlevél hiányzik, a *m. Akad. ktárában*.
— Kétségtelenül lőcsei nyomás. — Mint lőcsei 1629-diki kiadást említi TOLDY
FERENCZ, *M. költők élete*. 13. l.

1596

Lőcse. (XVII. száz.)

Krónika Apollonius királyfiról 8r. A—B₇ =
15 sztlan levél (*ha teljes*).

Első kiadása : Kolozsvár. 1591.

M. n. Muz. (címl. hij.)

1597

Lőcse. (XVII. száz.)

(Nyéki Vörös Mátyás). Az földi reszek Szerentsének álhatat-
lan Lakodalmaban Tombolok Jóra Intő Tsengetyője. Melly
az világ tsalardsagat az ember negy utolso dolgainak zenge-
sevel Kinek-kinek eleibe adgya. Nyomt
8r. A—E = 5 iv = 40 sztlan lev. (*versekben*).

A főmunka A—D₇; következik Siralom a halandóságról, az örökkévalóságról E₆-ig. Hogy a könyv utólja üresen ne maradjon, néhány intő verset hoz elő a kiadó. — Kétségtelenül löcsei nyomtatvány, a XVII. századból.

Első kiadása: Pozsony. 1636.

Egyetlen példánya, melyből a 2 első levél alja le van szakasztva s az utolsó levél hiányzik, *M. n. Muz.*

1598

Lőcse. (XVII. száz.)

Pólyi István. Historia, az Iovenianvs nevű romai csaszarnak, Isten ellen-való fel-fualkodásáról; és az nagy Ur Istennek rajta tött bosszú-állásáról, és elébbi tisztiben való állásáról. Melly Deákból Magyarra fordittatott, 1593. esztendőben: Nóta: Szánnya az Ur Isten hiveinek romlását, &c. H. és év n. 8r. A₁—8 = 8 sztlan levél.

A versfejekben: Stephanus Poli fecit.

Első kiadása H. és év n. (XVI. száz.).

M. n. Muz.

1599

Lőcse. (XVII. száz.)

Salamon Királynak, az David Kiraly fianak Markalffal való tréfa Beszédeknek Rövid Könyve. (*Fametszet.*) Mindenek az végre Irattanak-meg, hogy jót tanuljunk belőle. 4r. A—G₃ = 6³/₄, iv = 27 sztlan lev.

Hogy ezen hely és év nélküli kiadás Lőcsén volt nyomtatva, nem csak betűinek mivolta, hanem azon fametszet is igazolja, melyet a Lőcsén 1627. nyomtatott Nagy Sándor historiája czimlapján is láthatunk.

M. n. Muz.

1600

Lőcse. (XVII. száz.)

Szegedi Veres Gáspár. Szép rövid historia két nemes ifjakkal igaz barátságokról. Lőcse. 4r. A—B₃ = 7 sztlan levél (hateljes).

Régibb kiadásai: Kolozsvár 1578. és 1580.

Egyetlen csonka példánya, melyből hiányzik A₁, 2, és 4 levél, a *m. Akad. kttárában.* — Kétségtelenül löcsei nyomás. Mint löcsei 1629-diki kiadást emliti TOLDY, *Magyar költ. tört. 2. kiad. 120. l.*

1601

Lőcse. (XVII. száz.)

Szenczi Fekete István. Lelki nyugosztalo orak, Avagy Három száz házi és asztali Elmelkedések. Mellyeket Elsőbē D.

HENRICH MÜLLER, Rostocki Nehai Nevezetes Professor és
Lelki Tanító, Német nyelven botsátott ki, most pedig, né-
melly igaz és áhitatos Keresztyéneknek kérésekre, Magyar
nyelvre fordított. SZENTZI FEKETE ISTVAN, Kőszeg Városának
nehai Lelki Tanítója, és Alsó Magyar Országban, Augustana
Confession lévő Ecclesiáknak Superintendense. Lötzen Bre-
wer Samuel által. 12r. 1284 lap. — *Elül*: cziml., előljáró
beszéd, mutató tábla 18; *végül*: Oktatás és utmutatás 18
szatlan lev.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.)
— *N.-váradai püsp.* — *Sopronyi ev. lyc.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — Rima-Szomba-
ton, a *kis-honti ev. esp. ktárában.* — Rozsnyón és Csetneken a *gömöri ev. esp.*
ktárában. — *Gr. Toldalagi Victorndl* Koronkán.

1602

(Nagy-Szombat. XVII. száz.)

Rudinai Fráter János. (Lelki Szarandoksagh)
32r. (8 levelenként).

Ajánlva van «A T. és N. Telegdy Borbala Aszonnac, az Nagisagos Rakoczi
Sigmondnac megh hagiott őszuegiéneec.» Aláírva «Nagysagod : Alazatos Caplania.
RUDINAI FRATER JANOS.»

A könyv tartalma elmékedésekből és imádságokból áll, melyek nem eredetiek,
mint kitetszik az ajánlás ezen szavaiból : «Ha ki azért talál ebbé valami io es
aytatos dolgot, *azt nem énnékem, sem az en munkáimnak tulajdonécsa,* hané
azoknac kikneec írásiból szedegettem egiben.»

Hogy a könyv r. cath. imakönyv, bizonyítják a Sz. Máriára, a szentek tiszte-
letére vonatkozó helyek, az Idvez légy Mária stb.

A nyomtatás, mint összehasonlítás után meggyőződtem, N.-Szombatban történt.
— Miután Rákóczi Zsigmond erd. fejedelem 1608. decz. 5. halt meg, anyni bizo-
nyos, hogy ez a könyv 1609 *előtt* nem jelenhetett meg, és így XVI. századi nyom-
tatvány gyanánt hibásan volt említve *Tud. gyűjt.* 1819. v. *köt.* 20. l.

Csonka példánya (A2—Ee8, 8 levelenként) az *egri érs. lyc. ktárában.* — Má-
sik, néhány levéllel teljesebb, de elül s végül szintén csonka példánya (A2—A7;
B1—Ee8, Ff3—6) *Hollósy Lajos n.-váradai könyvtárusnál.*

1603

Nagy-Szombat. (XVII. száz.)

Mária A halállal tusázkodok anyja. A mint azoknak bóldog
ki-mulásokbul, kik az Szent Szűznek hiven szolgáltak nyilván
megh bizonyodik. Mellyekbűl Aztis meg-tanulhattuk, mint
kel a io Halálhoz készűlnűnk. 12r. . . . lap.

A czimet adtam az 53-dik lapról, a szöveg homlokiratából.

Pesti egyetem (cziml. hij.).

1604

(Nagy-Szombat. XVII. száz.)

Szent Ignacz a' Iesvs kiseded Társasága fondálóinak elete. Vita Beati Ignatii Loiolae Societatis Jesu Fundatoris. Romae. 1609. 4r. 80 levél, ugyanannyi rézmetszetű képpel. — *Elül*: cziml., ajánlás és Loyola Ignác képe 4 sztlan lev.

Ezen könyvet, ily czim alatt: «Sz. Ignác élete deákul s magyarul» Rómában 1610-ben megjelentnek írja SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház 17. l.*, a nélkül, hogy Pázmányt mint szerzőt említné. Egyenesen Pázmánynak tulajdonítják e munkát MILLER, *Epistolae Petri Pázmány XXII. l.* és PODHRACZKY JÓZSEF, *Pázmány Péter élete 89. l.*, kik annak czimét Sándor Istvánnal egyezőleg adják. — Ezen könyv azonban Rómában eredetileg csak latinul s nem 1610-ben, hanem 1609-ben jelent meg, a képek aljára nyomtatott néhány sornyi latin magyarázó szöveggel. Ezen szöveg magyar fordítása sokkal később nyomtatott a képek hátlapjára, mit az ezen magyar nyomtatás alkalmával a könyv elébe alkalmazott magyar ajánló levél bizonyít, melyet a nagy-szombati jésuita collegium intézett Wesselényi Ferencz nádorhoz, ki 1655-ben választatott nádorrá. Kétségtelen ebből, hogy a magyar fordítást Pázmánynak tulajdonítani nem lehet. Hogy a latin munkát Rómában Pázmány adta ki, arra nézve Miller és Podhraczký a pusztá állításon kívül semmi bizonyítékot nem hoznak föl. Lásd bővebben FRANKL, *Pázmány Péter és kora I. 94. III. 318 és 338. l.*

Megvan a *pesti egyetem könyvtárában* és *Reizner Ferencznél* Szegeden. — Az előbbi példányban hiányzik az eredeti latin czimlap elébe később nyomtatott magyar czimlap, a Reiznerében pedig nincs meg a magyar ajánlás, s mind kettőben hiányzik a legutolsó 80-dik levél.

1605

Nagy-Szombat. (XVII. száz.)

Szent Ignác élete. 8r. 100 levél (*ha teljes*). •

A szöveg magyar; minden levél előlapját egy kép foglalja el latin magyarázattal.

Czimlapja és első levele hiján a *pesti egyetem ktárában*.

1606

Nagy-Szombat. (XVII. száz.)

Tarnóczi István. Holtig valo Baratsag. Avagy mi modon kellessek az beteg, es halalra vált embert, avagy meg-sentencziazot bûnöst segeteni. Mellyet Mind egésségesek, s' mind betegek nagy hasznára magyarázot, és őszve szerzet. A' Jésus Zászlója alat vitézkedő TARNOCZY ISTVAN. Nagy-Szombatban Nyomtattatott az Academiai Bötűkkel, Srnensky Matyas által. 12r. 252 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, resolutions morales, előljáró beszéd 14 sztlan lev.

Minthogy Srnensky Mátyást mint nyomdászt 1680—1682 években találjuk N.-Szombatban, kétségtelen, hogy ezen év nélküli kiadás Tarnóczi ezen munká-

jának első kiadása (1680—1682 között). — Ujabb kiadásai: N.-Szombat. 1695. és 1707.

M. n. Muz.

1607

(Pozsony. XVII. száz.)

Uti társ 12r. 396 lap. — *Elül*: czimlap, a ker. olvasóhoz, kalendarium, lajstrom 18 sztlan levél.

A ker. olvasóhoz intézett előbeszéd szerint, melyet irt «Posonbá, Sz. István Király napján, 1643. esztendőben Rezenyi György, P. K.» (pozsonyi kanonok), ez-előtt három esztendővel szedegette össze ezen imádságos könyvecskét, «melyet *Uti-társnak* nevezett», egy névtelen egyházi ember, s minthogy e könyvecskének «noha akkor ezernél-is többet bocsáttak ki», minden példánya elfogyott, Rezenyi György, mint írja, saját költségén újra kinyomtatta, kétségtelenül Pozsonyban. — Föltűnő, hogy az 1640-ben több mint ezer példányban kibocsátott első kiadásból ma egy példány sem ismeretes.

Egyetlen csonka példánya a *pesti egyetem ktárában*. (Cziml., A6, A7 lev. s végül néhány levele hij.).

1608

Pozsony. (XVII. száz.)

Zey András. Olajoknak Több másféle nagy hasznú Orvosságokkal egyben, mellyek az Ember egészségére mind kívül mind belől igen hasznosan szolgálhatnak, Declaratioja, Mellyeknek is különös hasznok mind itt Váraljan, mind a Magyar Korona alatt levő minden Tartományokban tapasztalható képpen observaltatott, és comprobáltatott. H. és év n. 8r. 10 levél.

A könyv végén áll a kiadók neve: «MATHEUS BADRACHARZAN Apoth. et Magister Oleorum, ANDREAS ZEY Doctor Med. Varaliensis.»

A czimlapon a jésuiták emblemaja IHS áll, miből bizonyos, hogy e könyvecske jésuita nyomdában jelent meg. — *Váralján* a Pozsony városi Schlossberg értendő s így a nyomtatás helyének Pozsonyt tarthatjuk, hol a jésuitáknak nyomdájok volt. A papiros, a betűk alakja, s az orthographia XVII. századi.

Igy írta le e könyvet, mint saját könyvtárában lévőt, *gr. Kemény József, Lexicon Erud. Hung. cz. kéziratában* (*Zey szó* alatt). — Az ő példánya azonban könyvtárával együtt nem jutott be az erd. Muzeumba, s így ma egy példány sem ismeretes. — Ujabb kiadását H. n. 1744. 12r. említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 98. l.

1609

Várad. (XVII. száz.)

Balassa Bálint és Rimai János Istenes Énekei.

Említve van ezen «váradí negyedik editio» a Balassa és Rimai Énekeinek Faber Mihály által eszközölt pozsonyi 1676-diki kiadása czimében. — Az ezt megelőzőtt három kiadás közül csak a bártfait ismerjük. Lásd föntebb: 1573. sz. alatt.

1610 — — (XVII. száz.)

Agenda 4r. 224 lap.

Nyomdai kiállításából ítélve a XVII század elejéről, vagy talán a XVI. század végéről való nyomtatvány.

Egyetlen példánya, melynek csak címlevele hiányzik, a gyula-fejérvári *Batthiányi-ktárban*.

1611 — — (XVII. száz.)

A' mennyei tudomanynak az Istennek Igéjéből Feit tiszta Teje. Hebr. 5. v. 12. s. Hely és év n. 12r. A = I iv = 12 sztlan levél.

Radványban a *b. Radvánszky-ktárban* (címlapjára jegyezve: Johannis Radvánszky Eper. 29. Apr. Aö 1684.)

1612 — — (XVII. száz.)

Cisio 8r.

Egyetlen csonka példánya, melyből elül hiányzik a címl. és az első iv 5 első levele, s mely végül az L3 levél után szakad meg, az *erd. Muzeum ktárában*.

1613 H. és év n. (XVII. száz.)

Pázmány Péter. Kempis Tamás Christus követéséről négy könyvei. 4r. 493 lap. — *Elül*: gr. Szécsi Mária címere és ajánlás «Az Keresztény Hívekhez» 2 sztlan lev.

Az ajánlásban el van mondva, hogy ezen új kiadást, a régibb kiadások megrikulása után, «az Méltóságos Magyar Orszaghi Palatinusne, Groff Rimaszecs Anna Maria Aszony» eszközölte saját költségén. Bizonyos ebből, hogy ezen kiadás, melyet FRANKL, *Pázmány Péter és kora III. köt.* 316. l. e könyv kiadásai közt nem említ, Wesselényi Ferencz nádor halála és így 1667. előtt jelent meg.

Régibb kiadásai: 1. Bécs. 1604. — 2. U. o. 1624. — 3. U. o. 1638. — 4. Pozsony. 1648. — Ujabb kiadása: N.-Szombat. 1709.

Ezen kiadás valamennyi főmaradt példányában hiányzik a címlével, mely, mint e körülményből biztosan következtetem, soha nem is volt nyomtatva. Annak helyét gr. Szécsi Mária címere foglalja el.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-v. *Teleki-ktár.* — Radványban a *b. Radvánszky-ktárban*.

1614 — — é. n. (XVII. száz.)

Pyramus és Thisbe historiája (Ovidius után).

Irva 1628-ban. — XVII. századi kiadása ma ismeretlen. — Egyetlen főmaradt utánnomata 1745-ből hemzseg a hibáktól. TOLDY, *M. költ. tört.* 2. kiad. 211. l.

1615

— — (XVII. száz.)

(A ki-tett czegernek fellyebb-emelt czegere) 4r.

Irva van Keresztúri Pálnak Váradon 1641-ben megjelent «Felserdült Keresztyén» cz. munkája ellen, melyben Kereszturi az ő «Csecsemő Keresztyén»-e ellen névtelenül (Hajnal Mátyás jésuita által) irt s Pozsonyban 1640-ben kiadott «Kitett czégér» ellen polemizált. — Igen hihető, hogy ezen munka szerzője is Hajnal Mátyás jésuita. — Tévedésben van SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 68. l., azt állítván, hogy ez a könyv «Pázmány Péter felelete Magyar Istvánnak».

A könyv egyetlen, elül s hátul csonka példánya, melynek címét a lapok homlokirata után adtam, *a pesti egyetem könyvtárában*. — (Megvan B—M iv=9—96 lap; a többi hiányzik.)

1616

H. n. (XVII. száz.)

Rövid tudósítás a consequentiakrul, a Pataki jésuita paterek manifestumára való felelettel edgyütt. 8r.

Emliti ezen előttem ismeretlen nyomtatványt a Waltherr László könyvtárának List u. Francke által kiadott antiquariusi catalogusa, *Verzeichniss von Büchern u. Handschriften aus dem Nachlasse des Herrn Ladisl. Walther. Leipzig.* 1868. 33. l., mint a Czeglédi István 1659-ben nyomtatott Malach doctorával egybekötött mellékletet. — Hihetőleg 1671. után volt nyomtatva, midőn Báthori Zsófia a pataki ref. collegiumot elfoglalta s oda jésuitákat telepített.

1617

H. n. (XVII. száz.)

Sedulius Tranquillus. El-kerülhetetlen veszélyes Eörvény. 8r. 40 lap.

Az álnevű szerző latin ajánlása: «Generosissimis, Eminentissimis Juris et Aequi-consultissimis viris, D. Sergio Gorrando, D. Gersoni a Dorog, Peregrinationis suae Sociis conjunctissimis, Fautoribus Maximis; Exoticum hoc Munusculum, In Mentis aeternum devotae, peraddictae Testimonium, L. M. Q. D. D. C. Offert, T. Sedulius Peregrinus». — A könyvecske a r. cath. egyház legfőbb dogmáit ostromolja.

Egyetlen példánya, melyből csak a címlevél hiányzik, *a m. nemz. Múzeum k tárában*. — Hogy épen ezen címlaptalan példány az, mely egykor Szathmári Pap Mihály kolozsvári ref. főiskolai tanár könyvtárában volt, bizonyosnak tartom az általa Bod Athenása 238. lapjához irt ezen jegyzetből: «Sedulius Tranquillus költött név alatt jött ki in 12. egy kis magyar könyv 1615-ben ilyen titulus alatt: *El-kerülhetetlen veszélyes Eörvény*. Nállam is megvan». — A muzeumi példány borítékára e könyvecske 1801-diki birtokosa Szilágyi Sámuel kezével csakugyan föl van jegyezve: «Nyomtatott 1615-ben.» Azonban valamint Szilágyi Sámuel, úgy utána Szathmári Pap Mihály, tévedésben volt a nyomtatás idejére nézve, minthogy ezen munka 30. és 31. lapján Antwerpben 1635-ben és Pozsonyban 1643-ban nyomtatott latin munkák vannak idézve; miből bizonyos, hogy ezen hit-tani vitairat csak 1643 után, hihetőleg a Czeglédi István- vagy a Pósházi János-féle vitatkozások idejében látott világot.

simere két oroszlán által tartva.) Nyomtatt. Scholtz Tamás által. 16r. A—E = 5 iv (8 lev.) = 40 sztlan lev.

M. Akad.

1621 Debreczen. 1701.

alendariom (Uj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1701. Esztend: irt NEUBART JANOS, Melly Magyar Országra Erdélyre és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Debreczenben, Nyomtatt: Vincze György által. 16r. A—E (8 levelenként) 40 sztlan lev.

M. Akad. — Debreczeni ref. coll.

1622 Debreczen. 1701.

Kászoni János. Directio Methodica Processus Judiciarii. Debreczen. 1701. 8r.

Kitonich munkájának eredeti latin szövege, Kászoni magyar fordításával. — Régibb kiadásai: Gy.-Fejérvár. 1647. és Lőcse. 1650.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 239. l.

1623 Kolozsvár. 1701.

Balassa Bálint és Rimai János. A' Néhai Tekintetes Nágos vitéz Urnak Gyarmati Balassa Bálintnak: és Ama' jo emlékezetü néhai Nemzetes Rimai Jánosnak, igaz Haza-fiainak: és a Magyar nyelv két ékességének Istenes Éneki. Most ujjobban e' kis formában ki-botsáttattak. Kolozsváratt. M. Tótfalusi K. Miklós által: 1701. Eszt. 24r. — A «szép Énekekkel» 312 lap. — *Elül:* cziml., Balassa Elogiumai Rimaitól és Tolnai Balog Jánostól 3, *végül:* lajstr. 3 sztlan lev. — *Hozzájárul:* «Vezérlő uta, Minden úton-járó igaz Izraelitanak» 16 sztlan levél.

Lugossy Fózsefnél Debreczenben. — Emlitve e példány *M. Akad. Értesítő* 1844. 163. l.

1624 Kolozsvár. 1701.

Felvinczi György. Természet próbája. Kolozsvár. 1701. 8r.

H. n. 1701-re említi SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 69. l. — Kolozsvári 1701-diki nyomtatásnak írja A. RÁKOSI SZÉKELY SÁNDOR, *Unitár. vallás tört. Erdélyben* 162. l.

Szabó K. Régi m. könyvtár.

1625

Kolozsvár. 1701.

Szent-Páli Nagy Ferencz. Verböczi István Törvény Könyvének Compendiuma, Melly közönséges Magyar-Versekre formáltatván iratott, és ki-adatott HOMOROD SZ. PALI N. FERENCZ által. Kolosvaratt. Nyomt. Az Lengyel Andras özvegyénél, 1701-ben. 8r. 108 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, applausus 4, *végül*: Index latinul 13 sztlan lev.

Első kiadása: Kolozsvár. 1699.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Pesti egyetem.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Pesti ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Szathmári püsp. ktár.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. hij.). — *Szászvárosi ref. gymn.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* — *Fáy-ktár* Tibold-Daróczon. — Zsibón a b. *Wesselényi-ktárban.* — Lugossy Józsefnél s más magánosoknál.

1626

Kolozsvár. 1701.

Horváth Ferencz (Petrityevith). Apologia Fratrum Unitariorum. Az, az: Olly Irás, mellyet, egy, Isten dütsősége mellett buzgolkodo Ember irt, és maga disponált költségével ki-botsáttatot, olly véggel. Hogy abban, mindenekkel azt meg-értesse, hogy azok a' dolgok, melyekkel ezen Társaságot tartó Atyafiaknak értelmek és Vallások terheltetik, és e' Világ elöt gyűlöletessé tétetik méltatlanul hirdettetnek; a minéműek ezek. I. Hogy az Unitariusok az ö Hütöknek fundamentomául az Emberi Ertelmet, Jozan okosságot és nem az Isteni jelentést tarttyák. II. Hogy az Attya, Fiú, és Szent Lélek felöl Szent Irás küvül, és ellen tanitanak. III. Hogy Christus tagadok. IV. Hogy két Istenűek, Bálványozok, Atkozottak azért, hogy az Ember Jesusban biznak. Kolosvaratt. Az Unitaria Ecclesia Typusival, 1701. Esztendőben. 4r. 145 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan levél.

Ugyanezen könyv 146 lapon megvan 1700. évszámmal is. Lásd föntebb: Kolozsvár. 1700. 1557. sz. alatt.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* (cziml. hij.) — *M.-v. Teleki-ktár.* — Gy.-Fejérvári *Batthiányi-ktár.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.) — *S.-pataki ref. coll.* (2 péld.). — *Enyedi ref. coll.* — *Magyarorsz. minor. rend könyvtára Miskolczon.* — Keszthelyen, a *Festetics-ktárban.* — *Toldy Ferencz ktárában.*

1627

Kolozsvár. 1701.

Kemény János. Régi nagy emlekezetü Kemény Familia Genealogiája, Melly Kezdetit vette, a' Tekintetes Mikola Familiából, 958-Eszt: a' mint a' Levelek világosan bizonyítják. Mellyet Maga Néhai Bóldog emlekezetü KEMENY JANOS Erdélyi Fejedelem irt ki, e' következő formában régi Leveleiből szóról-szóra 1656-Eszteendőben Gerendi Kastélyában. Most pedig ezen Familiáknak Emlekezetire ki-nyomtattatta SZAMOSFALVI MIKOLA LÁSZLO. Kolosváratt, M. Tótfalusi Kis Miklós által 1701-Eszt. 4r. 4 számozatlan levél.

Erd. Muz.

1628

Kolozsvár. 1701.

Molnár Albert (Szenczi). Discvrsvs de Summo Bono, A' legfőbb jóról, Mellyre e' Világ mindenkoron serényen és valóban vágyódik, A' Bibliai és Világi sokféle Historiákért és Példákért olvasásra kedves és hasznos. Mellyet Deákból Magyarrá fordított SZENCZI MÓLNAR ALBERT. És most a' közönséges haszonra Világra botsátott Kolosváratt, M. Tótfalusi K. Miklós. 1701. Eszteendőben. 8r. 416 lap. — *Elül:* cziml. 1, *végül:* mut. tábla 1 szatlan lev.

Első kiadása : Lőcse. 1630.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* (2 péld.). — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-udvarhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kassai jogakad.* — *Jászai convent.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Csurgói ref. gymn.* — *Székely-keresztúri unitár. gymn.*

1629

Kolozsvár. 1701.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Királynak es Profetának Száz-ötven Soltari A' Francziai Nóták 's Versek szerint Magyar Versekre fordítottak 's rendeltettek SZENCZI MOLNAR ALBERT által, Kolosváratt, M. Tótfalusi Kis Miklós által Nyomtatt: 1701. Eszt. 12r. 410 lap. — *Elül:* cziml., üdv. vers stb. 3, *végül:* mut. tábla, imádság 8 szatlan levél.

A 410-dik lap után a szövegből 3 lap nincsen lapszámozva.

Dézi franc. zárda. — *Pesti egyetem.* (cziml. hij.).

1630

Kolozsvár. 1701.

(**Nyéki Vörös Mátyás**). A földi részeg szerentsének állhatatlan lakodalmában tombolok jóra intő Tsengetyűje. Melly' a' világ tsalárdságát az ember négy utolsó dolgainak zengesevel Kinek-kinek eleibe adja. 5 Mós. 31: 29. Tanács és okosság nélkül való nemzetség, vajha eszesek volnának, és értenének, az Utolsó Dolgokról gondolkodnának. Kolozsváratt, Nyomtatott M. Tótfalusi Kis Miklós által 1701. esztendőben. 8r. 65 (valósággal 62) lap. — *Végül*: mut. tábla 2 sztlan lap.

Az 58-dik laptól végig: Toldalék. Egy Szentelt Vitéznek készülőt-fujo Trombitaja.

Első kiadása: Pozsony. 1636.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.*

1631

Lőcse. 1701.

Ács Mihály. Arany Lancz, Avagy Olly buzgó Fohászkodások és rövid alázatos Imádkozások; kikkel a' győzhetetlen Istent meg-győző Igaz Hit Ő Felségét magához kapcsolhattya; és az ő el-menetelit jelentő szándékjában, maga szive házában a' keresztyén ember e' nagy Urat meg-maraszthattya. Mellyeket az imádkozó Lelkek könnyebbségekért a' hivek eleibe bocsátott ÁCS MIHALY, August. Confessiön lévő Lelki Tanító. Lőtsén, Nyomtatott: 1701. Esztend. 12r. 155 lap. — *Elt*: cziml., előljáró beszéd 6 sztlan lev., *végül*: mut. tábla 1 sztlan lap.

Első kiadása: Lőcse. 1696.

Erd. Muz. — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Sz. udvarhelyi ref. coll.* — *Kassai jogakad.*

1632

Lőcse. 1701.

Arithmetica Practica Az az: Számvető Tábla; Melyben mindenféle Adásról és Vételről akár minémű kereskedésben-is bizonyos számoknak Summája készen és könnyen fel-találtathatik. PADVAI JULIUS CAESAR által irattatott. Most pedig ujobban e' kisdéd formában ki-botsáttatott. Lőtsen. Nyom: 1701. Esztendőben. 16r. Összesen 114 levél.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1614. és Gy.-Fejérvár. 1632.

Igy adja a címet GYARMATHI SÁMUEL, SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesháza* 69. lapjához írt sajtáthezü jegyzetében (az erd. Muzeumban).

1633

Lőcse. 1701.

Balog György. A' Cornelius Neposnak avagy Æmilius Probusnak Hires Nevezetes Hadi Fejedelmeknek életekről és cselekedeteikről irt Könyve. Most pedig Magyar nyelvre fordított. BALOG GYÖRGY által, Sopronban 1700. Esztend: Lőtsén, Nyomtattatott 1701. Esztendőben. 12r. 268 lap. — *Elül:* cziml. stb. 5 sztlan lev.

BOD, *Athenás* 24. l. tévedve állítja e könyvet Pozsonyban 8r. nyomtatottnak. Hasonlóan tévedve teszi e kiadást Sopron. 1700-ra a *Catalogus Biblioth. Szécheny. Tom. I. pars I. 227. l.*

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Rima-Szombaton a kis-honti ev. esp. ktárában (2 péld.). — *Pápai ref. coll.* (2 utolsó lev. hij.) — *Pozsonyi ev. lyc. — Csetneken a gömöri ev. esp. ktárában.*

1634

Lőcse. 1701.

Kalendariom (Uj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1701. Esztendőre irt NEUBART JANOS. Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Lőtsén, Nyomt: Bréver Samuel özvegyénél. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1635

Lőcse. 1701.

Evangeliumok és Epistolák. Lőcse. 1701.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 247. l. Igy találtam említve e könyvet Pozsonyban Rakovszky Istvánnál is, a *Rakovszky családi ktár catalogusában* (A. 12. S. 6. Nro 2. ktári jegy alatt). Magát a Lontón Hont vármegyében lévő könyvet nem láthattam.

1636

Lőcse. 1701.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Corporis, Az-az: Az emberi Test Nyavalyáinak Okairól, Fészkeiről, 's azoknak Orvoslásának módgyáról való Tracta. Mellyet mind élő Tudós Tanítóinak szájokból, mind a' Régieknek tudós Irásokból, 's mind pedig maga sok Betegek körül való Tapasztalásiból summáson össze-szedett, és sok ügye-fogyott szegényeknek hasznokra, mennyire lehetett, értelmessen 's világosan Magyar nyelven kiadott: Ez harmadszori ki-adással pedig sok helyeken, utól

nevezet szerint a' Nyóltzadik egész Könyvvel bővített PÁPAI PARIZ FERENCZ; M. D. Helvetiában azon Facultasban Hites Assessor, az Enyedi Collegiumban egyik Tanító. I. Ján. III. v. 18. Tselekedettel és valósággal. Lőtsén, Nyomtattatott 1701. Esztendőben. 8r. 235 lap. — *Elül*: cziml., előlj. beszéd, üdv. versek 10 sztlan lev.; *végül*: mut. tábla 5 sztlan lap.

1. kiad. Kolozsvár. 1690. — 2. Lőcse. 1692. — 3. Kolozsvár 1695., s így ez a 4-dik kiadás. A szerző azonban a czimlapon ezt 3-dik kiadásnak nevezi, a lőcsei 1692-diki kiadást, mint tudta és megegyezése nélkül történtet, számba nem véve.

M. n. Muz. — *Gy.-fejérvári seminár.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Késmárki ev. lyc.* — *Csornai convent.*

1637

Lőcse. 1701.

Tolvaj Ferencz (Menyői). Az Arithmetikának; Avagy Az Számlálásnak öt Speciesinek rövid Magyar Rėgulákban foglaltatott Mestersége. Taliter disponente FRANC: TOLVAJ MENYŐI, Gyöngyösinen: Sch. Rectore. Az Arythmetikát Tanuló Magyarok kedvéért irattatott és bővebben ki botsáttatott. Lőtsén, Nyomtattatott 1701. Eszt. 12r. 83 lap. — *Elül*: cziml. stb. 6 sztlan lev. — *Végül*: Be-rekesztés 1 sztlan lap.

Első kiadása: Debreczen. 1675.

M. n. Muz. — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Losonczy ref. gymn.* — *Pápai ref. coll.* (utolsó lev. hij.). — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1638

Nagy-Szombat. 1701.

Eszterházy Pál (Herczeg). Az Boldogsagos Szűz Maria Szombattya az az minden Szombat napokra valo aetatosságok. Mellyet Azon Szent Szűz Igaz, és Buzgo Hiveinek üdvösségére Szerzett Galantai ESTERAS PAL Szentséges Romai Birodalom-béli Herczeg, s' Magyar Országai Palatinus, az 1701. Esztendőben. Nyomtattatot Nagy Szombatban az Akademiai Bőtűkkel Hőrmann János által. 4r. 164 lap. — *Elül*: czimer, czimlap, ajánlás 3, *végül*: mut. tábla 4 sztlan levél.

Nem új kiadás; csak a Nagy-Szombatban 1691-ben nyomtatott példányok elébe van a czimlap és ajánlás újra nyomtatva.

M. n. Muz. — *Pesti egyetem.*

1639

Nagy-Szombat. 1701.

Illyés András. Keresztyeni Jösszágos cselekedeteknek, és Tekel-
letességnek. Gyakorlatossága (RODERIK ALFONS után) ILLYÉS
ANDRÁS Erdélyi Püspök által. *Masodik része.* Némely Jösszá-
gos cselekedeteknek Gyakorlatosságáról, mellyek tartozandók
mint azokhoz, kik vallast tésznek Istennek szolgálni. Nagy-
szombatban, Nyomtattatott az Academiai Bőtűkkel, Hörmann
János által, 1701. Esztendőben. 4r. 582 lap. — *Elül:* cziml.,
ajánlás stb. 8, *végül:* lajstrom 5 sztlan lev.

I. rész : N.-Szombat. 1688. — III. rész : N.-Szombat. 1708.

*M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Gy.-Fejérvárt Batthidny-
ktár. — Egri érs. lyc. — Pannonhalma. — Kolozsvári r. cath. lyc. — Pesti
ref. coll. — Nagy-enyedi ref. coll. — M.-vásárhelyi franc. zárda. — Dézsi
franc. zárda. — Rozsnyai r. cath. gymn.*

1640

Nagy-Szombat. 1701.

Pázmány Péter. Imadságos Könyv. Mellyet irt PAZMANY PETER,
A' Bóldog Emlekezetű Cardinal Esztergami Ersek. Nagy
Szombatban. Nyomtattatott az Academiai Bőtűkkel (1701).
4r. — *Elül:* cziml., ajánlás, változó innepek mut. táblája és
naptár 12 sztlan lev., *végül:* Index.

Pater Vizeleti Zsigmond ajánlása kelt N.-Szombatban 1701. Sz. Jakab hava
25. napján. A változó innepek táblája 1701—1723-ra szól. Ebből bizonyos, hogy
az általam látott és leirt egyetlen egy példány, melyben a czimlevél alját, hol az
évszám állott, a könyvkötő levágta, nem más, mint a nagy-szombati 1701-diki
kiadás.

Csonka példánya, melyből hiányzik az ajánlás első levele, a szöveg utolsó
levelei a 424. lap után, az Index eleje (Hhh1—4 = 4 levél) és az Index utolsó
levele (Iii4), az *erd. Muzeum ktárában.* — Ezen példányhoz van kötve egy másik
imádságos könyv, ugyanazon betűkkel nyomtatva, kétségtelenül azonkori nagy-
szombati nyomtatvány, 199 lap, melyet, minthogy czimlapja hiányzik s több pél-
dányát nem láttam, meg nem határozhatok.

1641

H. n. 1701.

Arany Temjenező (Isten eleibe fel-botsátando Lelki jó illa-
tokkal tellyes). Az az: Keresztyén Embernek, minden-féle
szükségi felől Istenhez fel nyújtandó áhitatos és buzgó Imád-
ságokkal tellyes szép Könyvetske. Nyomtatt: M.DCC.I. 12r.
471 lap. — *Elül:* cziml. 1., *végül:* mut. tábla 2 sztlan lev.

M. n. Muz.

1642

H. n. 1701.

Catechismus (Keresztyen), Az az: A' Keresztyéni hitnek ágazatira való rövid tanítás, Kérdések és Feleletek által, Melly mostan a' Kérdésnek és Feleletnek summás értelmekkel, és azokban foglaltatott dolgokat fel-fejtegető kerdezkedesekkel, s' némelly szükséges magyarázatokkal; a' szent Irásbéli bizonyosságoknak egészszen való le-írásával, végre a Catechizálásra való út mutatással ujjobban meg-jobbitva s örögbítve ki-botsáttatott. E' kis formában ki bortsáttatott Catechesis; mindenekben edgyez az előbbi öröggebb formában ki-bortsáttatott Catechesissel. Nyomtattatott M.DCCI. Eszt. 12r. 308 lap.— *Elül*: cziml., az olvasóhoz és lajstrom 3 lev.; *végül*: Catechismus felfejtegetése O₂—Q₂ = 25 levél.

S.-pataki ref. coll.

1643

Bártfa. 1702.

Szikszai P. Sámuel. Menyország útja, mellyben minden időre tartozó LX. Imádságok vagynak. Nyomt. Bártfán 1702. 12r. 218 lap. — *Elül*: cziml., approbatio (latinúl), Ajánlás (Thuri Borbély András debreczeni esküdtnek és Bozoki Pálnénak), a k. olvasóhoz 5, *végül*: énekek és mut. tábla 6 sztlan lev.

S.-pataki ref. coll. (cziml. és a mut. tábla utolsó lev. hij.). — Megvolt 1849-ig a n.-enyedi ref. coll. ktárában, gr. Bethlen Kata könyvei közt. — Emliti BOD, *Athéna* 267. l. és SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 69. l.

1644

Bártfa. 1702.

Zöley Pál. Az halotti sirankozások között istenes jó maga viseléséről való Boldog Emlékezete Az Meltosagos, Nagysagos néhai Váradi Püspöknek Benkovics Agostonnak, Bihar Varmegyének örökös fő Ispánnának, Felsőleges Császár és Királyunk Tanácsának. Midőn Sátor allya Ujhelyben a' Remete Szent Pál szerzete Sz. Egyed Templomában tisztességesen eltemettetett. Prædikatióban foglaltatott Pater ZÖLEY PÁL, Ujhelyi Plebanus által, Anno 1702. Die 30. Novemb. Bartphae. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan levél.

A n.-enyedi minorita zárda ktárában.

1645

Bécs. 1702.

Pethő Gergely. Az Magyar Kronikának Veleie, és Summáia Mellyet elsôben meg irt, s-ki bocsátott Horvát, Thót, és Dalmatia Országok Vitéz Bánnya Groff ZRINI MIKLÓS Pethő Gergely, neve alatt Bécsben Ezer, hat száz hatvan Esztendőben. Mostan pedig azon Historiát continuálván Ujjonnan ki nyomtattatta, és szüntelen történt dolgokkal szaporította Fel-séges Császár, s, Koronás Királyunk Edélyi (*igy*) Udvari Cancelláriussa, Tanácsa, és Nemes három székely székeknek sepsinek, kézdinek és, Orbainak Fő király Birája, (Gróf KÁLNOKI SÁMUEL). az Magyar Nemzetnek tanuságára. Bécsben sischois Arvájánál 1702. esztendőben. 4r. A—Ee = 28 iv = 112 sztlan levél.

A kiadó gr. Kálnoki Sámuel csak az ajánló levél alatt nevezi meg magát, melynek kelte: «Írám á Bécsi szállásomon. Die 10. Octobris 1702.» — Gr. Kálnoki a czimlapon Pethő Gergely krónikájának continuálásáról és szaporításáról szól, az ajánló levélben pedig ezt mondja «Édes nemzetemhez való szoross kötelességem pedig, és szeretetem azt hozta, hogy az hol azon historia végződött, ugyan ottan fölvegyem, és continua serie minden esztendőnként lehozzam, éppen az elkezdődött Uj saeculumig»: azonban ezen ígérété e könyvben nem váltotta be. E könyv ugyanis nem más mint Pethő Gergely krónikájának változatlan új kiadása, végén e colophonnal: «Az nagy híró Zrinyi Miklósnak Pethő Gergely neve alatt ki bocsátott Hystoriának VEGE.»

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Schlauch Lőrincz szathmári püspöknél. — Pannonhalmi apátság. — Pozsonyi ev. lyc. — Késmárki ev. gymn. — Tibold-Darócson a Fáy-könyvtárban. — Toldy Ferencz kltárában.

1646

Debreczen. 1702.

Balassa és Rimai. A' Néhai Tekintetes Nágos vitéz Urnak Gyarmati BALASSA BALINTnak: és Ama' jó emlekezetű néhai Nemzetes RIMAI JANOSnak; Igaz Haza fiainak, és a Magyar nyelv két ékességének, Istenes Eneki. Most újjobban e' kis formában ki-botsáttattak: Debreczenben, Vincze György által, 1702. Eszten. 32r. 296 lap. — *Elül*: cziml., Elogia 4 levél, — *végül*: imádságok 39 lap.

Debreczeni ref. coll.

Kolozsvár. 1702.

1648 **Kolozsvár. 1702.** **1648** **Kolozsvár. 1702.** Az az: A' Keresztyéni Hitnek Ágostoni és Feleletek által való Rövid Tanítás. Melly az Ágostoni és Feleleteknek summás Értelmekkel, és azokhoz tartozó dolgokat fel-fejtegető Kérdezkedésekkel, és a' szent Irásbéli bizonyítékoknak egészen való le-írásával; végre a Catechizálásra való Tanítással, újabban ki-botsáttatott. Kolosvaratt, Nyomatta Telegdi P. Samuel, 1702. Esztendőben. 12r. 271 lap. — *Elül*: cziml., az olvasóhoz 3 sztlan levél, *végül*: Fejezetek stb. 47 sztlan lap.

Kolozsvári ref. coll.

1648**Kolozsvár. 1702.**

Csepregi Turkovics Mihály. Pál Apostolnak A' világi Gazdag Embereket idvezűlni Tanító Szent Tanátsa. Mellyet Idveséses Halotti Prédikázióban A' Néhai Nemzetes VÁNYAI GÁSPÁR Uram teste felett, Kolosvári lakó házánál, a' Temetésnek napján, 1702. Esztendőben, 29. Januar. meg-magyarázott CSEPREGI T. MIHÁLY, A' Kolosvári Orth-Reformata Ekklesiának egyik méltatlan Tanítója. Kolosváratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel, 1702. Esztendőben. 4r. A—C = 3 iv = 12 sztlan levél.

Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll.

1649**Kolozsvár. 1702.**

Dálnoki Benkő Márton. Lucius Annæus Florusnak, A' Romai viselt dolgokról írott negy könyve. Mellyet Déák nyelvből Magyar nyelvre fordított, DALNOKI BENKŐ MÁRTON. A' Maros Vásárhelyi Scholának Mestere. Kolosvaratt, Lennyel Andrasnenal, Helczdörffer Mihály által. Anno 1702. 12r. 344 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd, versek 40, *végül*: mut. tábla és nyomt. hiba 4 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolozsvári ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. (3 péld.) — Lugossy főzsefnél Debreczenben. — Gyömrőn gr. Teleki-ktárban.

1650

Kolozsvár. 1702.

Ember Pál (Debreczeni) Garizim és Ébál. Mellyeknek egyikén Áldást és Szeretetet, a' másakra Átkot és Gyűlölséget parantsolt Isten. A' Bárány Életének könyve, Mellybe e' Világ fundámentomának fel-vettetése előtt bé-irattattak, vagy nem irattattak az emberek, megnyilatkozik e' Hegyeken. Az Isteni örök Elválasztásnak, és Elhagyásnak Dékrétomának Nagy Titkáról, az Ur nevének félelmében lött Együgyü Elmélkedésit, Az Isten szent beszédének tiszta igasságán, és jeles Tűdös Emberek lábok-nyomán fundálván, írta, prédikálotta, és most közönséges haszonra, némelly kegyes jó lelkeknek kívánságok szerint ki-adta DEBRECZENI EMBER PÁL, Mostan a' Szattmári, Helv. Confessio szerint Reformáltott Ekklesiában, az Úr Jésus egyik méltatlan szolgálja. Kolozvárott, Nyomt. M. Tótfalusi Kis Miklós által, 1702 Esztendőben. 8r. 200 lap. — *Elül*: cziml., Ajánló Levél, A kegyes Olvasóhoz, Approbatio Johannis Kotsi, Egy anagrammás magyar vers, s egy imádság 16, *végül*: Rövid summája, egy áhitatos könyörgés s (latinúl) a legkitünőbb ág. hitv. theologusoknak a praedestinatióról bizonyágtétele 8 szztlan levél.

Ajánlva van a losonczy nemesi rendből való eljáróknak.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. (2 péld.). — Debreczeni ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — Kecskeméti ref. coll. — Pápai ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — N.-kőrösi ref. lyc. — Lugossy Józsefnél, Szilágyi Istvánnál, gr. Toldalagi Victornál stb.

1651

Kolozsvár. 1702.

Gamelion Melographicum. Quô, Generosissimo Neogamorum Pari: Illustrissimo quidem Sponso, CoMITI, ADae SzekeLLy; (1702) Illustrissimæ autem Sponsæ CoMITIssæ, Channæ BanfyaDæ (1702); Inter tot Lætos thaLasslones hyMenæos, aC tæDas (1702), ad testandum commune Gaudium mense Julio Die 4. MensIs aCCensas, (1702) & in Arce Gyalu, Castro Inclytæ DaCIæ MICantes, (1702) Humillimè congratulatur, ac felicissimum apprecatur Conjugium Euterpe Alba-Juliana. Claudiopoli, Impressit Samuel Pap Telegdi. 2r. A—C = 3 iv = 6 szltan levél.

Alkalmi versek négy részben; a 4-dik rész e czimmel: *Pars IV. et Ultima, In gratiam Eorum addita est, Lingva Hungarica queis nota est, ignota Latina.* — E másfél folio lapot elfoglaló magyar versek igen gyenge rimes distichonokban vannak írva, ez aláírással *D. K. S.* (Dixit KAPOSÍ SÁMUEL). — A három első rész latin, egy latin ének hangjegyekkel. — E zsidó, görög, latin nyelvtudományt mutogató versek kétségtelenül mind KAPOSÍ SÁMUEL gy.-fejérvári ref. tanár munkái.

Erd. Muz. — Kolozsvári ref. coll.

1652

Kolozsvár. 1702.

Gyöngyösi István. Marsal Tarsalkodo Muranyi Venus. Avagy Annak Emlekezete: Miképpen a' Méltóságos Groff Hadadi Veselenyi Ferencz Magyar Ország Palatinussa, akkor Füleki Fő Kapitány, a' Tekintetes és Nāgs Gróff Rimai Szetsi Maria Aszszonnyal, jövendőbéli házasságookról való titkos végezése által tsudálatosképpen meg-vőtte a' Hires Muranyi Varat. Mellyet irt vólt ugyan ő Nagyságok Komornikja GyöNGYÖSI ISTVAN Magyar Versekben szerevén. Mostan pedig újjabb meg-jobbitásával a' Verseknek ki-botsattatott Kolosvaratt Nyomtattatott M.DCCII. Esztendőben. 8r. A—GI = 6¹/₈, iv = 49 sztlan lev. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd (versekben) 6 sztlan lev.

Első kiadása: Kassa. 1664. 4r. — Ezen 2-dik kiadást is említi VERSEGHÍ, *Mi a poesis?* 29. l.

M. n. Muz. — Pesti ref. coll.

1653

Kolozsvár. 1702.

Páriz Ferencz (Pápai). Életnek képe, mellybe bé-iratott példás emlékezetre méltó neve a' Nemzetes, Tiszteletes, Tudos M. Totfalusi Kis Miklos Uramnak. Kolosvár, 1702.

Ujra kiadta jegyzetekkel Bod Péter «Erdélyi Feniks» cz. alatt H. n. 1767., az előbeszédben megemlítvén, hogy Pápai P. Ferencz ezen versei mind kézírásban, mind nyomtatásban kezében voltak.

Említi gr. KEMÉNY JÓZSEF, *Lexicon Erud. Hung.* cz. kéziratában (Tótfalusi Kis Miklós név alatt).

1654

Kolozsvár. 1702.

Halotti beszédek **Tótfalusi Kis Miklós** felett 4r.

Tartalma: 1. *Csepregi Mihály* predikációja a háznál 1702. mart. 22. (3—17. lap). — 2. *Szathmár-Németi Mihály* oratioja ugyanott u. akkor (18—23. l.) — 3. *Enyedi István* enyedi theol. prof. temetési predikációja Kolozsvárt 1702. 4. Apr. (24—34. lap).

Ezen nyomtatvány általam látott valamennyi példánya czimlaptalan és végül csonka; mind a 8 példányban csak A₂—D₄ = 15 sztan levél van meg. Ezen körülmény, különösen az első A ivvel együtt nyomtatott czimlevél hijánya, kétségtelenné teszi, hogy ezen nyomtatvány eleje s vége czélzatosan volt megsemmisítve a Tótfalusi Kis Miklós emlékezetét még sirjában is méltatlanul üldöző sértett hiuság és vak gyűlölködés által.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.). — *Kolozsvári unitár. coll. — Debreczeni ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1655

Kolozsvár. 1702.

Kalendariom (Uj és ô) Christus Urunk születése után való 1702 Esztendőre. Melly Magyar Orszagra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztattott NEUBART JÁNOS Astrologus által. Cum Privilegio Regii Gub. Trans. Kolosváratt, Nyomt: M. Tótfalusi Kis Miklós által. 16r. A—E (8 levelelként). = 40 sztan lev.

M. Akad. — Erd. Muz. (2 péld.)

1656

Lőcse. 1702.

Comenius (Joh. Amos). Januae Lingvarum Reseratae Aureae Vestibulum quo primus ad Latinam aditus Tirunculis paratur: cum versione interlineari Germanica Hungarica et Slavonica. Editum a JOHAN. AMOS COMENIO. Leutschoviae Typis Breverianis, Anno 1702. 8r. 109 lap. — *Elül*: cziml. és praefatio 4, *végül*: Index (H₄—M₅) = 34 sztan levél.

Lőcsei ev. gymn.

1657

Lőcse. 1702.

Kalendariom (Uj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1702. Esztendőre irt NEUBART JÁNOS. Es Magyar Országgra, Erdélyre és egyéb Tartományokra-is alkalmaztattott. Lőtsén,

Nyomt. Bréver Samuel özvegyénél. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

Pesti ref. coll.

1658

Lőcse. 1702.

Miskolczi Gáspár. Egy jeles Vad-Kert, Avagy az oktalan állatoknak, úgymint: (1) A' Négy lábúaknak, (2) A' Madaraknak, (3) Az Halaknak, (4) A' Tsúszó-mászó állatoknak, (5) A' Bogaraknak, öt Könyvekbe foglaltatott tellyes Historiaja. Melly Elsőben A' Tudós és Híres FRANZIUS FARKAS, Wittébergai Sz: Irás Magyarázó Doktor által Deák nyelven irattatott, és sok izbē kinyomtatott. Az után A' Bóldog Emlekezetű MISKOLCZI GÁSPÁR, Sok szép Ekklesiáknak mind Magyar-Országban, mind Erdélyben hasznos Tanítója által, Magyar nyelvre fordítottatott. Mostan pedig A' Magyar Nemzet kedvéért mint olyan hasznos Munka, közönséges haszonra Világra botsáttatott: Lőtsén, Nyomtatott 1702. Esztendőben. 8r. 712 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás II, *végül:* mutató tábla 5 sztlan levél.

Ajánlva van Czegei Wass Györgynek és feleségének Nemes Máriának. Írám Görgényben 1691. Eszt. 25. Aug. az én bujdosásomban; a honnét Igeni Prédikátorságra, azután Istentől Udvarhelyi Esperestségre hivatattam.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — M.-v. Teleki-ktár. — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — Debreczeni ref. coll. — Kolozsvári unitár. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. — Pozsonyi ev. lyc. — Késmárki ev. lyc. — Miskolczi ref. gymn. — Sepsiszentgyörgyi ref. gymn. — Tordai unitár. gymn. — Gömöri ev. esp. ktárában Rozsnyón (cziml. hij.). — Zilahi ref. gymn. (cziml. hij.). — Lugossy Józsefnél Debreczenben, Radványban a b. Radvánszky-ktárban stb.

1659

Nagy-Szombat. 1702.

Illyés András. Jora Intő Enekecskek Igasság ellen tusakodo gonosz emberek ellen, Igasság szerető Hiveknek vigasztalására. Mellyeket szerzett: ILLYES ANDRAS, Erdelyi Püspök. Minekutánna Erdélybe bémenvén: és hamissan elnyomattott kevés Pápistaságot meglátogatván, a' Diplomás Eretnekektől Magyar Országba kijöni kinszerittet. Nyomtatott M.DCCII. Esztendőben. 8r. 76 lap. — *Elül:* czimlap, Illyés

András czimere, egy kép és bibliai idézet 2, *végül*: Siralmas ének hamis tolvajok ellen 1 sztlan levél.

Az I. rész 41. lapján ezen czimlap áll: Latinæ et Ungaricæ Admonitoriaë Cantionculæ, Quas composuit ANDREAS ILLYES Episcopus Transylvaniaë Et secundâ vice, meliori ordine edidit Ad Gloriam Dei, ac ædificationem Fidelium Christi. Tyrnaviæ, Anno M.D.CCII.

Hozzá járul, külön czimlap nélkül: Continuatio Admonitoriarum Cantioncularum. Jora Intő Enekecskéknek Folytatása. 1—52. lap.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pozsonyi r. cath. gymn.

1660

N.-Szombat. 1702.

Szentiványi Márton. Negy rövid első Könyvetskek, Mellyeket A' Hitben támadott Versengésekről irt, és külön külön ki-bocsátott Jesus Társóságában lévő SZENT-IVANYI MARTON Pap, és Theologus. Most pedig Magyar nyelvre fordított és ki-nyomtattatott egyűt A' Nagysagos és Meltosagos Tisztelendő Dolny Istvannak, Csanádi Püspöknek, Esztergami Káptolony Felső Præpostyának, Földvári Apátornak, és a' Felsőleges Romai Császár Magyar Országi Király Tanátsának. Költségével. Nagyszombatban, az Academia Bőtűkkel Hõrmann János által, 1702. 12r. 557 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás (latinúl) 4 sztlan levél, *végül*: errata 4 sztlan lap.

Uj czimlappal és előbeszéddel, de nem új nyomással, lásd alább: N. Szombat. 1703. — Ennek negyedik könyve (367—557. lap) ily czimet visel: Őtven okok, miért a' Romai Közönséges Anyaszentegyház másokat minden fele Vallásokat fére tévén inkább választassék, Ujj esztendő fejében 1702. Az Ellenkező Uraknak ajándékozott. Ezen rész mint önálló könyv is megjelent N.-Szombat. 1702.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti egyetem. — Pesti ref. coll. — Szepesi káptalan. — Pápai franc. zárda.

1661

Nagy-Szombat. 1702.

Szentiványi Márton. Őtven okok és indulatok. Miért A' mostani Keresztyének között lévő Vallásokból egyedül a' közönséges Romai Vallást kell választani, és minden egyebeknél föllyeb bõcsülleni. Mellyek új esztendőre 1702. Az ellenkező Atyafiaknak ajándék gyanánt adattak, SZENTIVANY MARTON Jesus Társóságában lévő Pap, és Theologus által. Most pedig Magyar nyelvre fordítottak, és ki-nyomtattatottak A' Nagysagos és Méltóságos Tisztelendő Benkovics Agostonnak, Vá-

radi Püspöknek, Bihar Vármegyének örökös Fő Ispannyának és a' Felsőleges Romai Császár Magyar Országai Király Tanácsának Költségével. Nagy-Szombatban, az Academiai Bő-tűkkel, Hörmann János által 1702. 12r. 193 lap. — *Végül*: nyomt. hibák 1 sztlan lap.

Ezen könyv tartalma szóról szóra be van foglalva Szentiványi Mártonnak a főntebb szám alatt leirt könyvébe, a 367—557. lapon.

M. Akad. — Pesti egyetem.

1662

Strassburg. 1702.

Ács Mihály. I. N. J. Boldog Halal Szekere. Mellyet, az Idvösséges halált kívánó Emberek kedvéjért, Maga az Ur Jesus elkészitet, és az Halálnak Elöl-járó Követivel S-késérő seregivel edgyüt az ö Irásából öszve szedegetet, Eö Fölsége leg utolsóbb Szolgácskája AACHS MIHALY. Argentoratumban, Nyomtattatot Spoor Fridericus Janos Altal. M.DCC.II. 12r. 534 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, előljáró beszéd, a k. olvasóhoz 16, *végül*: index triplex 19 sztlan levél.

Első kiadás, a 2-dik löcsei 1708-diki kiadásnál sokkal ritkább.

Ajánlja Telekesi Török Istvánnak és Lövei Balázs györi luther. lelki pásztor-nak, s az előljáró beszédet is irta a szerző Ács Mihály; de a kegyes olvasóhoz intézett sorokat a szerző fia, ifj. Ács Mihály irta, ki így nevezi meg magát: «Az én Édes Atyám Conceptusa Kinyomtatását corrigáló engedelmes fia Aács Mihály SS. Th. St.»

SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 66. és 73. l. fölhozza ugyan ezen strassburgi kiadást, de tévedve teszi 1700-ra és 1708-ra 1702 helyett.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Nyitrai kegyesrendi ház. — Megvolt Nagy István k tárában is (Catalogue. 1. l.).

1663

H. n. 1702.

Balassa Bálint és Rimai János. Az Néhai Tekintetes, Nagyságos Vitéz Urnak Gyarmati BALASSA BALINTNAK; Es Amaz jó-emlekezetű, Istenben bóldogúl ki-múlt Néhai Nemzetes RIMAI JANOSNAK, Igaz haza fiának, és a' Magyar nyelvnek két ékességének Istenes Eneki. Mellyet az előtteni fogyatkozásoknak meg jobbitásával, mostan ujjobban e' kis formában ki-bocsáttatott. MDCCII. Eszt. 12r. 382 lap. — *Elül*: cziml., Elogia Balassae 4, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Hozzá járul: *Via Jacobea*, az az Jakob Patriarkanak Olly úta. stb. MDCCII. Eszt. 12r. 33 lap.

M. Akad.

1664

Bécs. 1703.

Zsigrai Erzsébet Rózsa. Jó illatu Rosas Kert, Melyben sok szép Imacságok, mint annyi jó illatu Rosák találtnak, Reggeli, s-Estvéli Imatságok: Az Ur vétele előtt, es utánna, való könyörgések, A' Jesus Szentséges szivéhez Való Officium Letania, Egyéb szép Imatságokkal; Vagy az Isten szentséges Annához igen szép aitatossagok, Es az Isten Szenteihez, mint annyi Menyei Paradicsom kertiben Plantáltatott virágok tiszteletire való Imatságok. Mellyek mindenestül Németből forditattak Magyar nyélvre Szent Clara Szerzetiben lévő, egy szerzetes Szüz által: Az Isten Sz: Annyának és a' Menyei Szentek nagyob Dicsössegekre, és a' Magyarhivék lelki épületekre. Nyomtattatott Becsben, Anna Rosina Sischowitzin bőtüivel, Anno 1703. 8r. 275 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás 6 sztlan levél.

Ajánlja gr. Kálnoki Sámuel erdélyi cancellariusnak, kinek költségén jelent meg ezen könyv, a fordító «Sz. Clara Szerzetibül való erdemetlen Szerzetes Elisabetha Rosa Sigray.»

A Rakovszky-család ktárában Pozsonyban.

1665

Brassó. 1703.

Comenius (Joh. Amos). Orbis sensvalim trilingvis, Hoc est: Omnium fundamentalium in Mundo rerum & in vita actionum Nomenclatura. Latina, Germanica, & Hungarica. In usum & commodum Scholasticæ nostræ Juventutis noviter emissa. Coronæ Typis Lucæ Seuleri m.d. per Michaël: Heltzd. Anno 1703. 8r. 263 lap. — *Végül*: Index 9 sztlan lap.

Pesti egyetem. — Erd. Muz.

1666

Debreczen. 1703.

Némethi Mihály. Mennyei Tárház Kulcsa Debreczen. 1703. 12r. A—M8 = 11²/₃, iv = 140 levél (*hateljes*).

Szabó K. Régi m. könyvtár.

i. kiad. Kolozsvár. 1673. — 2. Kolozsvár. 1676. — 3. Lőcse. 1679. — 4. Kolozsvár. 1681. — 5. Debreczen. 1685. — 6. Ez. — 7. Lőcse. 1706. — 8. Bártfa. 1708.

Csonka példánya, melyből a czimlevél, A2—5 és A8—12 lev. (összesen 10 lev.) hiányzik, a *M. n. Muzeumban*.

1667

Debreczen. 1703.

Rákóczi Ferencz (Felső-Vadaszi) Fejedelem, Es Saáros Vármegyéi örökös Fő-Ispán; Magátúl a' kegyelem szerint formáltatott alázatos Imádsága. Mellyel az ő Urának Istenének orczáját mindennapon engesztelni szokta. Nyomtatás által közönségessé tétetett mostan, a' végre: hogy a' birodalma alatt lévő vitélő Magyar nép-is, az ő kegyelmes jó Urát 's Fejedelmét a' buzgó imádkozásban követni meg tanúllyá. Debreczenben, Nyomt. Vincze György által 1703. Esztend. 8r. 6 szltan lev. (3 levél magyar, 3 levél latin szöveggel s külön czimlappal.)

Ujabb kiadásai: H. n. 1703. 12r. — N.-Szombat. 1704. 4r. — H. n. 1705. *M. Akad. — Erd. Muz. — Debreczeni ref. coll.*

1668

Debreczen. 1703.

Técsi Miklós. Liliium Humilitatis; az az, A Nyomorúságoknak Tővisse köziben be-vettetett Isten Anyaszentegyházanak maga meg-alázása, és keserves Siralma. Mellyet; az üldöztetéseknek idején, a meg-haragutt Istennek meg-engesztelésére; a Christus ellenséginek meg-szegyenítésére, és a Sion romladozott Kö-falainak fel-építtetésére, ekképpen botsát fel az Anyaszentegyház magas Meny-országban. Mellyet az Ur ditsősségére, a Keresztyén Ecclesiának hasznára, és a meg-keseredett Hivéknek vigasztalására, ekképpen készített el, és illy formában ki-is botsátott Franequeraban, 1659. **TECSI MIKLOS.** Debreczenben. Vincze György által, 12r.

Nem önállóan, hanem NÉMETI MIHÁLY Mennyei tárház kulcsa. *Debreczen* 1703. után nyomtatva jelent meg, valamint a lőcsei 1679-diki kiadásban is. — Amaz terjed A—M8 levélre, ez kezdődik M9 levéllel.

Régibb kiadásai: 1. Franequera. 1659. — 2. Kolozsvár. 1675. — 3. Lőcse. 1679. — 4. Kolozsvár. 1679.

Végén csonka péld., mely a 104. lap után szakad meg, a *m. n. Muzeumban*.

1669

Kolozsvár. 1703.

Corona Nuptialis. Az-az: Menyekezői korona. Mellyet, Gróf Szeki Teleki Sandor Méltóságos Ur-Finak, mint Völegénynék, és Gróf Bethlen Julia Méltóságos Kis-Aszszonnak, mint Meny-Aszszonynak, a' szent Házasság által való egybe-köttetéseknek Menyekezői öröme-napjára (melly Martiusnak hatodik napja) készített Az Gyula-Fejérvári Collegium. Annô, quô Musis iterum fuit induperatum: DICite CarMIna. (1703.) Kolozsváratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 2r. 2 iv = 4 sztlan lev.

Kolozsvári ref. coll.

1670

Kolozsvár. 1703.

Kalendarium (Uj és Ô) Christus Urunk születése után való 1703 Esztendőre. Melly Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBART JÁNOS Astrologus által. Kolozsváratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 16r. A—E iv (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.).

1671

Kolozsvár. 1703.

(Szent-Mártoni Bodó János). Igen szép Historia a' Maria Magdolnanak Sok büneiből való kegyes Meg-téréséről. Nyomt: Kolosvaratt 1703. 8r. A iv = 8 sztlan lev.

Régibb kiadása : Lőcse. 1683.

Kolozsvári ref. coll.

1672

Kolozsvár. 1703.

Tolvaj Ferencz (Menyői). Az Arithmetikanak, Avagy A' Szám-lálásnak öt Speciesinek rövid Magyar Regulákban foglaltatott Mestersége. Taliter disponente FRANC: TOLV: MENYÖI, Gyön-gyösinen. Sch. Rectore. Az Arithmetikát tanuló Magyarok kedvékért irattatott és bővebben ki-botsáttatott. Kolozsváratt, Nyomt: Telegdi Pap Samuel Annô. 1703, 12r. 84 lap. — *Elül:* cziml., előlj. beszéd, versek, tartalom 6 sztlan lev.

Régibb kiadásai : Debreczen. 1675. — Kolozsvár. 1694. és 1698. — Lőcse. 1701.

Erd. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Sz.-ud-varhelyi ref. coll.*

Lőcse. 1703.

Arany Mihály. a v. Zengedező Mennyei Kar Az az: Német-
Magyarrá fordított szép Isteni Ditséreteket és hálá-
díszes Énekeket, más magyarul szerzetetett kegyes Énekekkel
együtt magában foglaló Kőnyvetske. Lőtsén, Nyomtattatott
1703. Esztend. 12r. 206 lap. — *Elül*: cziml., 1 lev.; *végül*:
Register és mutató tábla 4 sztlan levél.

Könyvszári r. cath. lyc. — Kassai jogakad. — Sz.-udvarhelyi ref. coll.
(mind három példány Ács Mihály Lőcsén 1701. nyomtatott Arany Lánca után
kötve).

1674

Lőcse. 1703.

Comenii (J. A.) Januae Lingvae Latinae Vestibulum. Primum
in Usum Illustris Pädagogei Albensis Ungarice redditum.
Deinde Orthodoxarum in Hungaria Scholarum usui accomo-
datum; Leutschoviae Typis Breverianis 1703. 8r. A—C7 =
23 sztlan levél.

Lőcsei evang. gymn.

1675

Lőcse. 1703.

Kalendariom (Uj), Mellyet Christvs Urunk születése után való
1703. Esztendőre irt NEUBART JÁNOS. Es Magyar Országgra,
Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Lőtsén,
Nyomt: Bréver Samuel özvegyénél. 16r. A—E (8 levelen-
kent) = 40 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1676

Lőcse. 1703.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Dávid Kiralynak és Profeta-
nak száz-ötven Soltári, A Frantziai Nóták s Versek szerint
Magyar Versekre fordittattak s rendeltettek SZENTZI MOLNÁR
ALBERT által. Lőtsén, Nyomtattattak 1703 Esztendőben. 12r.
325 (helyesen 324) lap. — *Elül*: cziml. üdv. vers. stb. 2,
végül: index 3 sztlan levél.

Hozzájárul: DIÓSZEGI K. ISTVÁN. Lelki fegyver. Lőcse. 1703. 12r.

M. n. Muz. — Pesti ref. coll. (2 péld.)

1677

Lőcse. 1703.

Diószegi K. István. Lelki Fegyver, Avagy A Hétnek minden Napjaira rendeltetett Reggeli és Estvéli Könyörgések és buzgó háladások; Mellyek Elsőben Német Nyelvből Belga nyelvre fordítottak: Viszontag az Isten Anyaszentegyházában vitézkedő hivek kedvéért Magyar nyelven ki-botsáttak, Belgiomban DIÓSZEGI K. ISTVÁN, Sz: I: M: Doktor által. Most pedig újobban negyedszer ki-nyomtattattak Lőcstén, 1703. Esztendőben. 12r. 62 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan levél.

Nem önállóan, hanem Sz. Dávid Soltári. Lőcse. 1703. után függelékül jelent meg; az terjed A—O ivre, ez P—R ivre.

Három régibb kiadása előttem ismeretlen.

M. n. Muz. — Pesti ref. coll. (2 péld.).

1678

Nagy-Szombat. 1703.

Betegek Gyogyitoja, Az az Sűmegi Pater Franciscanusok Templomában, Csudákkal tündöklő, keserves, Kereszt farul le-tétett Sz. Fiát ólében tartó Makula nélkül való Dűcsösséges Szűz Marianak Nyilvánságos Csuda-tételi, Mellyeket Az Ur Istennek nagyobb dűcsösségére, a' Bóldogságos Szűznek tiszteletére, édes Nemzetünknek örömére, és szegény Hazánkknak Lelki vigasztalására, a' meg-gyógyúltak Relatiója szerént egybe szedvén. A Tisztelendő Pater Guzmán Daniel, Magyar Országai Bóldog Aszszony Provinciájának érdemes Provincialissa engedelmével, világosságra bocsátott azon Sűmegi Conventből egy Pater Franciscanus. Ezen Szentséges és vég nélkül való érdemű kegyes Szűzet, alázatos áitatossággal tisztelő, leg-kis-sebb Szolgája költségén. Nagy-Szombatban, az Academiai Bódtűkkel Hórmann János által, 1703 Esztendőben. 8r. 171 lap. — *Elül*: cziml., az olvasóhoz 4 sztlan lev. *végül*: mut. tábla 3 sztlan lap.

M. n. Muz. — S.-pataki ref. coll.

1679

Nagy-Szombat. 1703.

Cantus Catholici ex editione Szelepcseniana. Régi, és Uj, Deak, és Magyar Aitatos Egy-házi Enekek, es Litaniak. Mel-

lyekkel a' Keresztyének Esztendő által való Templomi Solennitásokban, Processiókban, és egyéb ájtatosságokban szoktak élni: most újjonnan, más több szép énekekkel meg-szaporítottak, és a' Keresztyéneknek Lelki épületekre, és vigasztalásokra ki-bocsáttattak. Tellyesedgyetek-bé Szent Lélekkel, szólván magatok között Sóltárokkal, és Dicsiretekkel, és lelki Enekekkel énekelvén, és dicsiretet mondván a' ti sziveitekben az Urnak. ad Ephes. 5. v. 19. Nagy-Szombatban, Nyomtatott az Academiai Bötűkkel, Hörmann János által, M.D.CCIII. Esztend. 4r. 356 lap. — *Elül*: cziml. és lajstrom 6, *végül*: mut, tábla 5 sztlan lev.

M. n. Muz. — *Pannonhalmi apátság.*

1680

Nagy-Szombat. 1703.

Illyés András. Régi es uy Enekek, es isteni dicsiretek. Mellyeket írt, és Ujonnan Kibocsatot ILLYES ANDRAS Erdélyi Püspök, Igaz Keresztyéneknek vigasztalására, és Epületére. Nagy Szombatban az Academiai Bötűkkel 1703. Esztendőben. 8r. 122 lap. — *Elül*: cziml. 1 sztlan levél.

M. n. Muz.

1681

Nagy-Szombat. 1703.

Haszna és Szokása Carmeliták Szent Szerzetiben való Fő Társaságnak ugymint Scapularnak Ertelme Az az Világos és szükséges Tudomány, miképpen a Sz. Scapulár Gyülekezetiben (melly Bóldogságos Szűz Maria-nak Carmelus Hegyérül neveztetett) viselni kellessék magát, és ugyan azon gyülekezetben Sz. Búcsúkat, hogy meg-nyerhesse valaki, mit kell cselekedni néki. Nagy-Szombatban nyomtatott az Academiai Bötűkkel Hörmann János által, 1703. Esztendőben. 12r. AI—12 = 1 iv = 12 sztlan lev.

M. n. Muz.

1682

N.-Szombat. 1703.

Paduai Szent Antal Szolosmája. N.-Szombat. 1703. 12r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 70. l.

1683

N.-Szombat. 1703.

Szentiványi Márton. Negy Rövid Első Könyvetskek, Mellyeket A' Hitben támadott Versengésekről irt, és külön külön ki bocsátott Jesus Társaságában lévő SZENT-IVANYI MARTON Pap, és Theologus. Most pedig Magyar nyelvre fordított és kinyomtatottt egyűt. Nagyszombatban, az Academiai Bötűkkel Hörmann János által, 1703. 12r. 557 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás 6 sztlan levél, *végén:* errata 4 sztlan lap.

Az ajánlás Barkóczi Krisztina Asszonynak, Károlyi Sándor szathmári főispán nejének, magyarul van s kelt Nagy-Szombatban 2. Julij 1703.

Nem új kiadás, hanem csak az 1702-diki kiadás elébe van új czimlap és ajánlás nyomtatva.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Pannonhalmi apátság. — S.-pataki ref. coll. — Nyitrai kegyes r. ház.

1684

H. n. 1703.

Rákóczi Ferencz (Felső-Vadaszi) Fejedelem Imadsága (mint föntebb Debreczen. 1703.) 1703. Esztend. 12r. 6 sztlan lev. (3 levél magyar, 3 latin szöveggel).

M.-szigeti ref. lyc.

1685

Cassel. 1704.

Károli Gáspár. Szent Biblia. Az-az Istennek Ó és Új Testamentomában Foglaltatott egész Szent Irás. Magyar Nyelvre Fordítottatott KÁROLI GÁSPÁR által. Es mostan hetedszer e' nagyob' formában vitéttetvén a' Francziai nótákra rendeltt Söltár-Könyvvel együtt kibocsátatott a' hatodszor nyomtatott példa szerint. Casselben, Ingébránd János költsége által: 1704 Esztendőben. 4r. Ó Testamentom. 863. — Apocryphus könyvek 221. — Új Testam. 296 lap. — Szent David Soltari (külön czimlappal) 134 lap. — *Elül:* cziml., az olvasónak, és lajstrom 3, *végül:* mut. tábla 1 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll. (2 péld.) — S.-pataki ref. coll. (2 péld.) — M.-vásárhelyi ref. coll. — Miskolczi ref. gymn. — Pozsonyi ev. lyc. — Rima-Szombati prot. gymn. — Betlérén gr. Nádasdy-könyvtárban. — Magánosoknál több példány.

1686

Cassel. 1704.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak és Profetanak szaz-ötven Soltari A' Francziai Nóták 's Versek szerint Magyar Versekre fordítottak és rendeltettek. SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Mellyek most ujjolag ki-nyomtattattak Ingebrand Janos Költsége által, Casselben, M.D.CC.IV. Esztendőben 4r. 134 lap. — *Elül:* cziml., a ker. olvasóhoz 2, *végül:* lajstrom 1 sztlan lev.

Példányai, a casseli bibliával egy kötetben, mint a föntebbi szám alatt. — Külön a *pápai ref. coll. ktárában.*

1687

Debreczen. 1704.

(Halotti beszédek Szemere György felett). E' siralom völgyen edes hazánkban Sion fele ohajtozva utazo sok szegeny Ózvegyek 's Árvák elesztő Szellője. Avagy, Olly halotti tisztességtétel, mellyben a sérelmes szívű Ózvegyek vigasztaltatnak, mind a békeséges-tűrésnek és Isteni félelemnek gazdag jutalmával, s mind a Mennyei tutorság alá maradott földi árváknak, és a jobb életre által költözött Férjeknek boldogságának meg-gondolásával, Melly végben ment a nehaj Tekintetes Vrnak N. Szemere György Uramnak, Nemes Aba-új, és más egynehány Vármegyéknek, edgyik Fő-rend Assessorának, gyászos koporsójában való bé-szállásának, s a földnek gyomrában való bé-takarittatásának alkalmatosságával Losonczon, A belől meg-irt személyek által; s közönségessé-is tételt, Ex Autoritate Majorum. Debreczenben, Nyomt. Vincze György által. 1704. Eszt. 4r. 68 lap.

Ajánlva van, a czimlevél hátlapján, Bossányi Kristinának, Szemere György özvegyének.

Tartalma: 1. Rövid Elmelkedes, Melly prédikáltatott . . . 1703. eszt. 11. máji POLGÁRI GÁSPÁR, Losoncz . . . I. Pásztor által. 3—9. lap. — 2. Prédikáció a háznál NAGYVATI JÁNOS rimaszombati pred. 10—24. l. — 3. Préd. a templomban POLGÁRI GÁSPÁRTÓL. 25—34. l. — 4. Rövid magyar Oratio. TARCZALI SÁMUEL Rima-Szombathi Schola-Mester által. 35—50. l. — 5. Magyar Rhitmusok (búcsúztató versek) 51—68. lap.

M. n Muz. — *Erd. Muz.* (2 első lev. hij.)

1688

Debreczen. 1704.

Kalendariom (Uj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1704. Esztend: irt NEUBARTH JANOS. Melly Magyar Országgra, Erdélyre és egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Debreczenben. Nyomtatt: Vincze György által 16r. A—E = 5 iv (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. Akad.

1689

Debreczen. 1704.

Rákóczi Ferencz. A' Meltosagos Fejedelem Felső-Vadaszi Rakoczi Ferencz, Kegyelmes Urunk által: Nemzetünknek s' édes Hazánknek a' Német Nemzet kegyetlen Uralkodása alatt lett, hallatlan meg-nyomorittatásárúl, maga Méltóságos Személyének nagy méltatlan szenvedésérül, Es az Austriai Ház erőszakoskodása alól való fel-szabadulásért fogott Magyar fegyvernek ártatlanságárúl, az egész Keresztyén Világnak eleibe adatott Manifestvm. Köz tudomány tetel. Melly elsőben Deák, mostan pedig magyar nyelven, újjonnan közön-ségessé tétetett. Nyomt. 1704. Esztend. 8r. A—D = 4 iv (4 levelenként) = 16 sztlan lev.

A betük és nyomdai kiállítás után itélve kétségtelenül debreczeni nyomtatvány.
M. Akad.

1690

Kolozsvár. 1704.

Kalendariom Christus Urunk születése után való 1704. Esztendőre. Kolosváratt. 16r. A—E = 5 iv = 40 sztlan levél (*ha teljes*).

M. Akad. — Lugossy Józsefnél Debreczenben (elül csonkán).

1691

Kolozsvár. 1704.

Kereszturi Sámuel. Az örökke-valóságnak három Postái: a' kik e' világi számkivetésben bujdosó Adámnak fiai örökös hazájokba hijják: a' kik ama' minden kegyességet meg-jutalmaztató Törvény székre csak-nem együtt czítálák, két jó Urainkkal, a' boldog emlekezetü Kmita András Uram Özvegyét, Nemzetes Wilhelm Christina Aszszonyt, 1704 esztendőben,

Szent Iván havának 14. napján. Kinek utolsó tisztességére, halog tetemi felett, ez három Postáknak követségeket megbeszéllette, a' Kolosvári Unitarium Collegiumban Oratoriát tanító Ifjú, KERESZTURI SAMUEL. Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 1704 Eszt. 4r. A—C2 = 2^{1/2}, iv = 10 sztlan levél.

Kolosvári unitár. coll. — S-pataki ref. coll. — M.-vásárhelyi ref. coll.

1692

Koloszvár. 1704.

Soós Ferencz. Jó cselekedetekre való Serkengetés, és a munkás Szeretetre való Intés. Mellyet a bódlog eml. Néhai Nemzetes Szent-Jóbi György Uram, A Nemes Kolosvár városának egyik érdemes Exactorának, &c. meg-hidegedett Teste felett tött az Istennek beszédéből, Istennek ditsőségére, jó Fauto-rának érdemlett betsületire, és közönséges épületre, a szomorú 1704. esztendőben, Sz. Jakab havának 14-dik napján. Kolosváratt a Meghólnak Híd-útszai házánál Soos FERENCZ, a K. R. E. egyik Prédikátora. És keresztyéni igaz hitre való vallás-tételének bizonyosságára, másoknak-is abban való meg-erössítettésekre, maga költségével ki-nyomtattatott, a Meghólnak egy jó-akarója, Sz. N. S. A. K. R. C. E. P. (Szathmár-Némethi Sámuel a kolosvári ref. collegium egyik professora). Kolosváratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 1704 eszt. 4r. A1—6 = 1^{1/2}, iv = 6 sztlan lev.

M. n. Muz. — Er. J. Muz. (címlapja kézirattal pótolva).

1693

Lőcse. 1704.

Balassa Balint és Rimai János. A' Néhai Tekintetes Nemes vitez Urnak Gyarmati BALASSA BALINTnak: és Anna p. emlékezetű néhai Nemzetes RIMAI JÁNOSnak: Igaz Haza-Értelmű és a' Magyar nyelv két ékességének Istenes Ézei. Most ugyan e' kis formában ki-botsáttattak: Lőcsén. 1704 Esztendőben. 32r. 328 lap. — *Ért.* címli. és versek 1 sztlan levél regg. Laystrom és Egynehány oktató regg. 3 sztlan levél: imádságok 27 számított lap.

Er. J. Muz.

1694

Lőcse 1704.

Debreczeni Péter. Tizenkét üdvösséges elmélkedések. Irta
KEGELIUS FILEP. Lőcse. 1704.

Említve van ezen előttem ismeretlen kiadás Bod Athenásának Szathmári Pap Mihály jegyzeteivel pótoló példányában (az erd. Muzeumban) a 63. laphoz egy ismeretlen kéz által tett jegyzetben.

1695

Lőcse. 1704.

Énekes könyv (Az Isten Anyaszentegyházabeli közönséges Isteni tiszteletre rendeltetett). Mellyben vannak Hymnusok, Soltarokból szerzetett Ditséreték, Innepekre és egyéb alkalmatosságokra tartozó Istenes régi Énekek. Most újabban és értelmesebben, tisztábban és nagyobb vigyázással, mint ennekelötte; egynéhány buzgó Imádságokkal ki-bocsáttatott. Lőtsén, Nyomtattatott 1704. Eszten. 12r. Hymnusok 59 — Dicséreték 372 — Könyörgések 80 lap.

Pesti egyetem.

1696

Lőcse. 1704.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Dávid Királynak és Profetanak Száz-Ötven Soltári. A Frantziai Nóták 's Versek szerint Magyar Versekre fordítottak 's rendeltettek SZENTZI MOLNÁR ALBERT által. Lőtsén, Nyomtattattak 1704. Esztendőben. 12r. 320 lap. — *Elül:* cziml. és az olvasóhoz 2 sztan lev.; *végül:* mut. tábla 1 lev. (a többi hij.).

Pesti egyetem (a lőcsei 1704-diki Énekes könyv után kötve).

1697

Nagy-Szombat. 1704.

Rákóczi Ferencz. A Meltosagos Fejedelem Felső-Vadaszi RAKOCZI FERENCZ, Kegyelmes Urunk által: Nemzetünknek s' édes Hazánknek a' Német Nemzet kegyetlen Uralkodása alatt lett, hallatlan meg-nyomorittatásárúl, maga Méltóságos Személyének nagy méltatlan szenvedésérül, Es Az Austriai Ház erőszakoskodása alól való fel-szabadulásért fogott Magyar fegyvernek ártatlanságárúl, az egész Keresztyén Világnak eleibe adatott Manifestum. Köz Tudomány Tetel. Melly első-

ben Deák, mostan pedig Magyar Nyelven, újjonnan közönségessé tétetett. Nyomt. 1704. Esztend. 4r. A—D (4 levelelként) = 16 sztlan lev.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. (cziml. hij.) — Lugossy Főzsefnél Debreczenben.

1698

Nagy-Szombat. 1704.

Rákóczi Ferencz (Felső-Vadaszi) Fejedelem, Es Saáros Vármegyei örökös Fő-Ispán; Magátúl a' kegyelem szerént formáltatott alázatos Imádsága. Mellyel az ő Urának Istenének orczáját mindennapon engesztelni szokta. Nyomtatás által közönségessé tétetett mostan, a' végre: hogy a' birodalma alatt lévő vitélő Magyar-nép-is, az ő kegyelmes jó Urát 's Fejedelmét a' buzgó imádkozásban követni meg-tanúllya. Nyomtatott Nagy-Szombatban az Academiai Bőtűkel, 1704. Esztendőben. 4r. 3 sztlan levél.

Régibb kiadásai: Debreczen 1703. és H. n. 1703.

Erd. Muz. (Rákóczi Ferencznek a föntebbi sz. alatt leirt Manifestuma után kötve.)

1699

Bártfa. 1705.

Libellus Alphabeticus, cui praeter rudimenta quaedam fidei christianae, Et aliquot preces, Adjecta est brevis Nomenclatura Latino-Hungarica. Bartphae. Anno 1705. 8r. A—C₄ = 2 $\frac{1}{2}$ iv = 20 sztlan levél.

Catholicus gyermekek számára van írva.

Gömöri ev. esp. kltár Csetneken.

1700

Bécs. 1705.

Igazán való Bölcseség avagy mindennapi idvösséges gondolkodás az isteni félelemről, és A' Bűnnek büntetéséről A' Jesus Társaságabéli P. SEGNERI PÁL irásiból. És más azon szent Társaságabéli Szerzetesnek oktatása a' szent Gyónásról. Nyomtatott Bécsben Schlegel János György, által: 1705. 12r. 112 lap.

Pesti egyetem. — Keszthelyen, a Festetics-kltárban.

1701

Debreczen. 1705.

Husztai István. Az égre kézen fogva vezető Kalauz, Melly A' Szent Atyáknak, és a Böltseségnek régi szeretőinek Reguláinak velejét foglalja-bé: Ez előtt Német országban BONA JÁNOS nevű Nagy Tudós Ember által szereztetett: Mostan Nemzete hasznáért Magyar nyelven *M. D. H. I.* (Medicinæ Doctor Husztai István) által, maga költségén közönségesse tétetett. Nyomtatott 1705. Esztendőben. 12r. 229 lap. *Elül:* cziml., ajánlás, előlj. beszéd 5 sztlan lev. — *végül:* mut. tábla és nyomt. hibák 9 sztlan lap.

Ajánlva van Vaji Ádámnak és nejének Zaji Annának «Debretzenben Karátson havának 28. napján 1704. eszt. Ktek alázatos köteles szolgája D. HUSZTI ISTVAN.

BOD, *Athenás* 116. l. és SÁNDOR ISTVÁN *M. könyvesház* 71. l. ezen hely nélkül megjelent könyvet egyenesen Debreczenre teszi; mit a nyomdai kiállítás is igazol.

Erd. Muz. — *Kolozsvári ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Lugossy Józséfnél* Debreczenben. — *Szilágyi Istvánnál* M.-Szigeten.

1702

Kolozsvár. 1705.

Kalendarium (Uj és Ô) Christus Urunk születése után való 1705 Esztendőre. Melly Magyar Országgra, Erdélyre és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBART JÁNOS Astrologus által. Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 16r. A—E7 (8 levelenként) = 39 sztlan lev.

Erd. Muz. (2 péld.).

1703

Kolozsvár. 1705.

Molnár Albert (Szenczi). Szent Dávid királynak és prófétának száz-ötven Soltári, A' Francziai Nóták 's Versek szerint Magyar Versekre fordittattak 's rendeltettek SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Kolosvart Telegdi Pap Samuel által 1705. 12r. 346 lap. — *Elül:* cziml. és a kegyes olvasóhoz 2, *végül:* mut. tábla 5 sztlan lev.

Debreczeni ref. coll. — *Erd. Muz.* (cziml. hij., végül csonka).

1704

Kolozsvár. 1705.

Petróczi Kata Sidonia. A Kereszt nehéz terhe alatt el-bágyatt sziveket élesztő jó illatú XII. Liliom. Mellyeket, a keseredett

szivek vigasztalására, ARND JÁNOSnak, a' Luneburgumi Fejedelemségben való Püspöknek, az igaz keresztyénségtől Német nyelven kiadott könyvéből válogatott-ki, és XII. Részekben foglalván azokhoz való Imádságokkal együtt, Magyar nyelvre fordított, az édes Férjéért való Szebeni méltatlan rabságában: és immár Isten kegyelméből meg-szabadulván, annak háládatos örök emlekezetire, és a' kereszt viselő szenteknek lelki hasznokra, maga költségével ki-nyomtattatott Gróf PERÖCZI KATA SZIDONIA. Kolosvaratt, Telegdi Pap Samuel által, 1705 eszt. 12r. 181 lap. — *Elül*: cziml., előljáró beszéd, magyar üdv. versek Pápai Páriz Ferencztől és Püspöki Pétertől 14 sztlan levél, *végül*: imák és mut. tábla 7 sztlan lap.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Debreczeni ref. coll.

1705

Koloszvár. 1705.

Uj esztendő-napkori Papi Áldás, Melly az Idvezítönk születése után való 1705. Esztendőben, Uj Esztendő napján, az Isten népe Gyülekezetiben, az Urnak egy méltatlan Szolgája által mondatott, És A' Méltóságos Grofnak Széki Teleki Mihály &c. &c. Urnak parantsollattyaából, hogy többekkel is közöltethetnék, ki-nyomtattatott Kolosváratt, Telegdi Pap Samuel által, 1705 Eszt: 4r. 6 sztlan levél.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Gr. Degenfeld Pálnál Erdő-Szádán.

1706

Lőcse. 1705.

Kalendarium (Uj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1705. Esztendőre irt NEUBART JÁNOS. És Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Lőtsén, Nyomt: Bréver Sámuel özvegyénél. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan levél.

Pesti ref. coll.

1707

Nagy-Szombat. 1705.

Illyés András. Keresztyeni Eletnek Peldaja, Avagy Tűköre. Az az: A' Szentek Elete. Mellyet Régen tudos, és Nevezetes Olasz Autorok Könyveiből, kiváltképpenváló szorgalmatosság-

gal, Olasz nyelven rövid sommában foglalt Romában: és annak-
utánna Magyar nyelven megmagyarázott Magyarországban:
és rendesen ött Részre osztott: azután pedig több Keresztyén
Nemzeteknek is lelki vigasztalására 's épületére Deák nyelvel
megajándékozott: most pedig megjobbitással másodszer is Ma-
gyarul kinyomtattatott ILLYES ANDRAS Erdelyi Püspök. Nagy-
Szombatban Nyomtattatott az Academiai Bötűkkel M.DCC.V.
Esztenőben. 4r. I—III. rész. 444 lap. — *Elül*: cziml., előlj.
beszéd és lajstrom 4 sztlan lev.

A IV. és V. részt lásd alább: N.-Szombat. 1707.

Első kiadása: Nagy-Szombat. 1682. 1683.

Pesti egyetem. — *Pesti ref. coll.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Almássy Vincze*
ktárában Mérán.

1708

Nagy-Szombat. 1705.

**Boldogsagos Szűz Marianak, üdvösséges mennyei mannát
hordozó Hajócskája.** Az az: A' Sz. Scapulareval Fel ékesit-
tetet Gyülekezet Reguláinak, avagy Rendtartásinak; Privilegi-
uminak, és lelki kincseinek sommája: Hozzá adatott Imád-
ságokkal, és a Bóldog Aszszony Kiss Szolosmájával. Lelki
Hatalom engedelméből. Nagy-Szombatban Nyomt: az Acade-
miai Bötűkkel 1705. Eszt. 12r. 56 lap. — *Elül*: cziml.
1 lev.

Az ajánló levél szerint a carmeliták részére írta F. KOMINEK LÉNÁRD car-
melita.

Pesti egyetem (Liliom-Kertecske. Posony. 1675. után kötve).

1709

H. n. 1705.

Rákóczi Ferencz (Felső-Vadászi) fejedelem és Sáros Várme-
gyei örökös Fő Ispán, Magától a' kegyelem szerint formálta-
tott alázatos Imádsága. Mellyel az ő Urának Istenének or-
czáját mindennapon engesztelni szokta. Nyomatás által kö-
zönségessé tetetett mostan, a' végre: hogy a' birodalma alatt
lévő Vitézlő Magyar népis, az ő kegyelmes jó Urát 's Feje-
delmét a' buzgó imádkozásban követni meg-tanúlja. Nyom-
tattatott 1705 Eszt. 16r. 4 sztlan lev.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1703. — H. n. 1703. — N.-Szombat. 1704.

M.-v. *Teleki-ktárban*.

1710

H. n. 1705.

Zrinyi Miklós. Symbolum Illustrissimi Domini Comitis Nicolai Zrinyi: Nemo me impunè lacessit. Dulce et decorum est pro Patria mori. Mors et Fugacem persequitur Virum. Excusum Annò 1705. 12r. 62 lap. — *Elül*: cziml. és ajánlás 11. Rákóczi Ferencz fejedelemhez 5, *végül*: latin és magyar epigramm 1 sztlan lev.

E czim alatt adta ki Forgács Simon, II. Rákóczi Ferencz hadvezére, gr. Zrinyi Miklós hadtudományi magyar munkáját, mely «Ne bántsd a magyart» czim alatt ismeretes s 1791. M.-Vásárhelyt újra megjelent.

Ezen hely nélkül megjelent munkát a *Catal. Bibl. Széchény. Tom. I. Suppl. II.* 568. l. Bártfán, ellenben SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 71. l. Nagy-Szombatban nyomtatottnak írja.

M. n. Muz. — Pesti ref. coll.

1711

Bécs. 1706.

Békességről való Punctumi (Az Confœderalt vagy öszve Szövetkezett Magyar Ország Statusinak és Rendeinek). — Az elidegenedett Malecontentus Magyarok által dicséretes Mediationak ugy mint Fölséghez Angliai Kyrályné és Fœderatum Belgium Uri Rendek Követtiyeinek s azok által az Fölséges Császári és Királyi Comissionak 1706. Esztendőben Junius Havának 15. napián Posomban bé adott békéllő Punctumokra ugyan azon Csaszári és Királyi Commissio választ ad alább irt mód Szerinth. 2r. A—E1 = 4^{1/2}, iv = 9 sztlan lev.

Colophon: Nyomtatott Bécsben Heyinger Andras, az Universitas Typographussa által, 1706. Esztendőben.

Külön czimlapja nincs és nem volt. A szöveg 2 oszlopra van osztva, a föntebb közlött két czimmal.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Gy.-Fejérvárt a Batthiányi-ktárban.

1712

Kolozsvár. 1706.

Preces matutinæ et vespertinæ Studiosæ Juventutis Collegii Reformati Claudiopolitani. Claudiopoli, Impressit Samuel Pap Telegdi, Annò 1706. 8r. A iv = 8 sztlan levél (*az utolsó levél üres*).

A czimlapon kívül az egész szöveg magyar.

M. n. Muz.

1713

Kolozsvár. 1706.

Szathmár-Némethi Sámuel. A' valóságos Ur Aszszonyi Rendet ékesítő Drága Ajándékoknak Ritka Peldáju Czimere, Nagy emlekezetű Néhai Méltóságos Gróf Bethlen Clára Aszszony; Nagy Méltóságú Gróf Losonczy Bánfi György Urnak, Nemes Erdély Országának Méltóságos Gubernátorának, Kolos és Doboka Vármegyéknek Fő Ispánnyanak, Kolosvár Várossának Fő Kapitánnyanak, &c. &c. Tökéletes szeretetű 's nagy hűségű Házastárs. (Gyászversek). 4r. A—C₃ = 11 sztlan levél.

Colophon: Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel, 1706. Eszt.

M. n. Muz.

1714

Lőcse. 1706.

Ács Mihály. Arany Láncz. Lőcse. 1706. 8r.

Első kiadása : Lőcse. 1696. — 2. Lőcse. 1701.

Emliti SÁNDOR ISIVÁN, *M. ház* 72. l.

1715

Lőcse. 1706.

Kalendariom (Uj), Mellyet Kristus Urunk születése után való 1706. Esztendőre irt NEUBART JÁNOS. És Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Lőtsén, Nyomt: Bréver Samuel Örökösínél. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1716

Lőcse. 1706.

Németi Mihály. Mennyei Tárház Kultsa, Avagy Olly idveséges, együgyű elmékhez alkalmaztatott Imádságok. Mellyekkel Minden szükségben lévő együgyű emberek, az Isten kegyelmes Tárházába bémehetnek. Mellyet szedett a' szent Irás szavaiból, azután maga megbővített Imádságokkal, Énekekkel, és Elmélkedésekkel, a' Néhai b. e. NÉMETI MIHÁLY, a' Kolosvári Ref. E. Tanítója. Mostan pedig másunnan váltogatott és szedett áhítatos Lelki Elmélkedésekkel 's Imádságokkal ismét megbővítettén, világra botsáttatott Lőtsén.

...-k Esztendőben. 12r. 382 lap. — *Elül*: cziml., rövid
... stb. 10, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

... kiadás: Kolozsvár. 1673. — 2. U. o. 1676. — 3. Lőcse. 1679. — 4. Kolozs-
vár. 1681. — 5. Debreczen. 1685. — 6. Debreczen. 1703. — 7. Lőcse. 1706.

Pesti egyetem.

1717

Nagy-Szombat. 1706.

Armistitium Universale inter Sacram Cæsaream Regiamque
Maiestatem ab una, nec non Confoederatos Regni Hungariæ
Status partibus ab altera, latino sermone tractatum et concin-
natum, in gratiam nihilominus Gentis Hungaricæ in suum
etiam idioma columnaliter genuine transversum. Tyrnaviæ
1706. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

M. n. Muz.

1718

Nagy-Szombat. 1706.

Hadi Regulak avagy Articulusok (Az Vitézlő Rend hasznára
's javára rövideden őszve vétetett). 8r. A—B₃ = 11 sztlan
levél.

Colophon: «Nagy-Szombatban Nyomtattatott 1706. Esz-
tendőben.»

M. Akad.

1719

Nagy-Szombat. 1706.

Kerezt Fára Fel-feszítettett, avagy Kereszten meg-haló Jesus
Férjfiakbúl, és Aszszony állatokbúl álló Congregatiójának,
Mely A' szeréncsés e' Világbúl való ki mulásnak, és a' Pur-
gatoriumban gyötrődő Lelkek meg-szabadulásának el-nyeré-
sére rendeltetett, Méltóságos Esztergami Ersektől Lippai
Györgytől, A' Jesus Társaságának Nagy-Szombati Templomá-
ban, 1660. Esztendőben, Es az x. Innocentius Romai Pápá-
túl meg-erössítettett, Regulái, Búcsúi, és némely bizonyos
Ajtatossági. Nyomtattatott, Nagy-Szombatban. 1706. Eszten-
dőben. 1706. Esztendőben 12r. 142 lap. — *Elül*: cziml.
1 sztlan lev.

Régibb kiadása: N. Szombat. 1686.

Pesti egyetem.

1720

Nagy-Szombat. 1706.

Lévay István. Az Kietlen Pusztáknak rettenetes Iszonyusági, Mellyeket, Magános életével elsőben Aegyptom Tártományiban Thebais Pusztáján Első Remete Szent Pál, Annak utánna, Magyarországban sok Pusztá erdős Helyeken maga követői által édességeské tött vala, Kiket-is utólyára, Megnevezet Szentnek neve es Patrociniumja alá Kalastromoknak Üdvösséges Zárjai alá Tekéntetes Esztergami káptalanból Boldog Eusebius Cónonok bé-zárt bé-csukot vala. Azoknak pedig Dúcsóságát említet Szentnek únepe napjan Szent Joseph Templomában Nemes Kiralyi Nagy-Szombat Városában élő nyelvel hirdette prädikálotta, Tisztelendő Nemzetes. LÉVAY ISTVÁN, Hedervári Plebánus Komáromi Vice-Esperes. Nagy-Szombatban Nyomtatott: az Academ: Bóttúkkal 1706. Esztend. 4r. A—B2 = 6 sztlan lev.

Pesti egyetem. — Egri érs. lyc.

1721

Pozsony. 1706.

Conditiones Arimistitii inter S. C. Reg. Maiestatem ab una, nec non Confoederatos Regni Hungariae Status partibus ab altera. Posenii. 1706. 2r. (*latin és magyar szöveggel*).

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 72. l.

1722

H. n. 1706.

Polgári Gáspár. Mérges Golyóbis, Magyarábban: A' nyomorúságok Oskolájában meg-nem tanulható, jó Istene tsudálatos békeséges-tűrésével kedvére játszó, sokszori felindulásából 's szabadulásából nagyobb inségbe vissza-eső, egy-felől Jésust kiáltó, s más felől pedig, a' mennyei örökké imadandó Szent Felséget sűrű nyil módjára lövöldöző, Magyar Vitéz meggyászolásra méltó mérges Káromkodása. Mellynek veszedelmes voltának kimagyarázására, édes Istene ditsőségéhez-való buzgóságából, s illy régi nagy Győzedelmekkel ékeskedő Hatalmas Nemzetnek elsorvadását kesergő szánakozásából, a' maga elmélkedését szem eleibe kibotsátotta POLGÁRI GÁSPÁR, Megváltó Kegyelmes Urának legkisebbik Szolgája, 's a' Losontzi Ekklesiának méltatlan lelki Pásztor. Nyomtatott 1706.

Eszterházy. 8r. 23 lap. — *Elül*: cziml., a ker. olvasóhoz 9 sztlan lap (A—B = 2 iv).

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 33. l. tévedve teszi 1646-ra.
Radványban a *b. Radvánszky-kötetben*.

1723

H. n. 1706.

Regulamentum (Serenissimi Dei Gratiâ Francisci Rakoczi de Felső Vadász Sacri Romani Imperii electi Transylvaniae Principis, nec non Confœderatorum pro libertate Regni Hungariæ Statuum & Ordinum Ducis in Ordine ad modernam Statorum dislocationem Militiæque Alimentationem, eorundemque punctualem observationem institutum Particulare), jussûque suæ Serenitatis extradatum in hæc Puncta. — Az Méltóságos Felső Vadász Rakoczy Ferencz Erdélyi választott, és Magyar Ország Vezérle Fejedelem mostani Quartélyozásnak rendit illetõ Particularis Regulamentumának Punctumi, melyeknek meg-tartására mind az egész Hadak közönségessen, mind pedig az vármegyék, ugy az Commissariusság-is keményen köteleztetnek, azoknak rendi pedig e' szerint következik. (Kiadta Bajmocz Várában 5. Decembris Anno 1706. Gróff Bercsenyi Miklós.) H. és év n. 2r. 2¹/₂ iv = 5 sztlan levél.

Latin és magyar szöveggel.

M. n. Muz.

1724

Bártfa. 1707.

Kalendariom (Uj) Mellyet Kristus Urunk születése után való 1707. Eszten. irt NEUBART JANOS. Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Bártfan, nyomt. Sóltz Tamas. 16r. A—E (8 lev.) = 40 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1725

Bártfa. 1707.

Kazai János. A Lélek Kristus Fejedelem, Testamentomi Vére által véghez ment Váltásznak Tökéletességét, a bódogságban szerelemmel szivet nyugtató Édességét, Istennek itt való Kegyelembéli Országában szomjuhozó Szenteknek Lelkét a Váltásznak Kintsei közzül ki vett elevenítő örök Nyugoda-

lom, Avagy Olly halotti Sz. Elmélkedés, a melly, hatvan öt esztendőket élt azokban sok nyomorúságokkal, fáradságos járással, gyakoroltatott Tekintes Ur Nemessanyi Balint Uram Nemes Sááros Vármegyének Fő rend Assessora, igaz Magyar Haza Fia, meg-hidegült Testének Sirbe való tételekor véghez ment. Rimaszombati KAZAI JÁNOS, Eperjesi Reformatus Minister által. És ki-botsáttatott a Lélek Váltsága Igazságának örök Lineái közzé bé szoritatott lelkek Vigasztálására a Méltóságok engedelméből. Nyomtattatott Bartfan. 1707. 4r. A—C = 3 iv = 12 szatlan levél.

Ajánlva van Drávetzky Mária asszonynak.

M. n. Muz.

1726

Kolozsvár. 1707.

Kalendariom (Uj és Ô) Christus Urunk születése után való 1707 Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBÁRT JÁNOS Astrologus által. Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 szatlan levél.

Erd. Muz.

1727

Kolozsvár. 1707.

Szokmári Pap János. Kegyes Ajakak Áldozó Tulkai, és azok meg-áldozásának Igaz Tudománya. Mellyet azokról, az-az, az Imadságról, Annak Mivóltáról, Hasznáról, és mindennapi el-készítésének Módgyáról, az Isten beszédéből öszve szedeggettetett, 's a' kegyesség gyakorlásra oktató, Tanításokban foglalván, ez előtt élő nyelvel, mostan pedig irás által közönséggé tött SZOKMÁRI PAP JÁNOS, az Isten beszédének mostan a' Kolosvári Reformált Eklésiában, egyik méltatlan Sáfára. Symbolum: Halgatásban 's remenségben. Ésa. 30: 15. Gyalázat és dicséret által. 2. Kór. 8: 8. Kolosváratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel, 1707. Esztendőben. 8r. 318 lap. *Elül:* cziml., gr. Teleki Mihálynak Ajánló Levél, A kegyes Olvasóhoz, vers 12, *végül:* Ez egész Irásnak kirajzó Táblája 1 szatlan levél.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Kolosvári ref. coll. — N.-enyedi ref. coll. — M.-v. ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll. —

Kecskeméti ref. coll. — N.-kőrösi ref. lyc. — S.-pataki ref. coll. — Szászvárosi ref. gymn. — Zilahi ref. gymn. — Miskolczi ref. gymn. — Csurgói ref. gymn. — Magánosoknál több péld.

1728

Nagy-Szombat. 1707.

Illyés András. Keresztyeni Eletnek Peldaja (mint fõntebb: N.-Szombat. 1705.) iv. v. rész. Nagy-Szombat. 1707. 4r. iv. rész. 539 lap. — *Elül:* cziml., lajstrom 2 sztlan lev. — v. rész. 254 lap. — *Elül:* cziml., elõlj. beszéd, lajstrom 3 sztlan lev.

Példányai mint fõntebb : N.-Szombat. 1705. I—III. rész.

1729

Nagy-Szombat. 1707.

Kalendarium (Nagy-Szombati Uj), Mely Kristus Urunk születése után való 1707. Esztendõre iratott, Es Magyar Országgra, 's egyéb Tartományokra alkalmaztatott. Nagy-Szombatban, Nyomtattat: az Academiai Bõtûkkel. 16r. A—F (8 levelenként) = 48 sztlan lev.

Pesti ref. coll.

1730

Nagy-Szombat. 1707.

Az Pœnitencia Tartó Seraphin szerzete beli, es Mostanság-is nagy csudá tételekkel tündõklõ. Alkantarai **Szent Peter officiuma**, letaniaja, Es az õ életének rövid summája. Kilencz napig tartó bizonyos aitatossággal, Gyónás, és Coñunicálás elõt, és utána való Imádságokkal, s' rövid Tanúságokkal, egyéb aitatosságokkal egyben foghlaltatot egy szerzetes Személy által, ki ennek a' nagy Szentnek segítségét lelki testi szükségében érzette, kire nézve hála-adásúl hogy egyebek-is minden szükségben hathatós segítségét érezhessék Alkantarai Sz. Péternek, ezen kis Kõnvecskét, nyomtatásban bocsátotta az aitato lelkeknek Vigasztalásokra. Nyomtattatott Nagy-Szombatban az Academiai bõtûkkel 1707. Eszt. 12r. 226 lap.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1731

Nagy-Szombat. 1707.

Tarnóczi István. Holtig-valo Baratsag. Avagy Mi módon kellessék az Beteg, és Halálra vált Embert, avagy meg-Sentenciázott bûnõst segiteni. Mellyek Mind egészségesek, s' mind

betegek nagy hasznára magyarázott, és őszve szerzett. A' Jesus Zászlója alatt vitézkedő P. TARNOCZY ISTVAN. Nagy-Szombatban Nyomtatott az Academiai bőttűkkel, 1707. Eszten-dőben. 12r. 315 lap. — *Elül.*: cziml., resolutiones morales (latinúl) és lajstrom 12 sztlan levél.

Első kiadása : N.-Szombat. év n. (XVII. száz.).
Szombathelyi franc. zárdában.

1732

Nagy-Szombat. 1707.

Urunk Jesus Christus Olvasójának eredete. A Szentséges Ro-mai Pápától, és kiváltképpen x. Kelemen Pápától ezen Olvasót imádkozóknak engedtetett Búcsúkkal. Mellyben Elöl sommában le-irattatik B. Mihálynak a Cameldulensis Szer-zeten lévő Remetének élete, ki szerzője volt ezen Olvasó-nak. Következik ennek el-mondására, és egygyütt Christus Urunk életéről való elmélkedésre szolgáló háromféle mód. Nagy-Szombatban, az Academiai bőttűkkel. M.DCC.VII. Eszt. 7r. 79 lap. *Elül.*: czimlevél, ajánlás 3 sztlan lev.

Ajánlják Szentmiklósi Pongrácz Eszternek, Aponyi Miklós özvegyének a Zobri (= zaborhegyi) Camald. Remeték.

M. n. Muz.

1733

(Nagy-Szombat). 1707.

Regulamentum Universale, Inclytorum Confoederati Regni Hun-gariæ Statuum ac Ordinum, tám Militarium, quàm & ex parte Inclytorum Comitatum, Liberarum item ac Regiarum Civita-tum, aliorumque quorumvis, Observandum. H. és év n. 2r. A—T = 19 iv = 38 sztlan lev. (*latin és magyar szöveggel*, Kelt Onodnál lévő Táborunkban. die 5. Julii. An. 1707.)

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Soproni ev. lyc.* — *Lőcsei ev. gymn.*

1734

(Nagy-Szombat.) 1707.

Hadi regulák (A' Magyar Országi Confoederalt Statusok es Rendek Részéről szabott), Articulusok, Edictumok, és Tör-vények. 2r. A—O = 14 iv = 28 sztlan levél.

A fõntebbi számmal egy kötetben.

1735

H. n. 1707.

Articulusok, Mellyek a' Magyar-Orszagi Hazájok' Szabadságáért össze-szövetkezett Státusok és Rendek, e' folyó 1707. Esztendő-béli Pünköstit Havának 16. napjára haladott, és az Onod táján lévő Mezőben tartatott Közönséges Gyűlésében concludáltattak, és végeztettek. (Költ a' meg-nevezett Onod táján, Szent-Iván havának huszonkettődik, tudni-illik ezen Generalis Gyűlésünknek utolsó napján, Ezer hétszáz hetedik Esztendőben). H. és év n. 2r. A 1—6 = 6 sztlan lev.

M. n. Muz.

1736

H. n. 1707.

Ebrestő Kakas Szó, Az az: Egy régi, még gyermekségével kezdett, sokáig ditséretesen és híven fenn-tartott, mostan pedig az idő múlással és sok változással, mind pedig távozással hűlemedni és tsökönni kezdett Barátságának, álmából- való fel-serkentése. Mellyet Az igaz Barátságának természeti-ről, mivóltáról, gyümöltseiről- való rövid leírásával, kegyesen és kötelesen véghez-vinni, újabb szeretet munkájába venni, és mintegy el-alunni akaró szikráról élesztteni akart Azon említett, Barátságában nem kevés jelekből hanyatlani láttatott személynek igaz szeretetivel régi barátsági kötelessége szerént még ma-is kedveskedni kész Barátja. Nyomtattatott 1707 Esztendőben. 12r. 46 lap (prózában).

Kétségtelenül kolozsvári nyomtatvány.

Pesti ref. coll.

1737

H. n. 1707.

Jajhalom (Sűrű siralmokkal rakott). A mellyre Az Author a néhai nagy emlekezetű Ketskemeth Várossának Lakosinak személyekben, és jóságokban a kegyetlen Rácz ellenség által lőtt meg-sirathatatlan romlásokat sok meg-szomorodott jó akaróinak és sérelmes özvegyeknek kérésekre (akarván lenni Historicus) egészszen a mint lőtt, le-irja, Es a, következő igaz vért ki kereshető maradékoknál emlékezetben hadgya, bé-fog-lalván a verseknek fejeiben ezeket a jaj-szokat:

Siralmokkal rakott sir halmokon álló
 Jó Ketskemeth Város sok jajt és bajt szólló
 Mert te káros vagy melly valál áros,
 A Rácztól miatt lóttél romlott város

Siró és rivó.

Mich. 7. v. 9. Az Ur haragját hordozom, mert vétkeztem ő ellene, mind addig, míg nem meg-láttya az én peremet, és igaz törvényt téssen nékem, ki-viszen engem a világosságra, hogy meg-lássam az ő igazságát. Nyomt: 1707. Esztend. 4r. A—C₂ = 10 sztlan levél. — *Végén:* magyar versek PATHAY Jánostól, SELYMES Jánostól és KECSKEMÉTI B. Istvántól.

M. n. Muz. — Pesti ref. coll. (utolsó levele rongálva).

1738

H. n. 1707.

Propositio Serenissimi Principis Domini D. Francisci II. Dei Gratia, Sacri Romani Imperii, et Transylvaniae Principis Rakoczi; Partium Regni Hungariae Domini, & Siculorum Comitibus; Pro Libertate Confœderatorum Regni Hungariae Statuum & Ordinum, ut & Munkácsiensis & Makovicziensis Ducis &c. Ad Inclitos Trium Nationem Regni Transylvaniae, & Partium Hungariae, eidem annexarum, Vniuersos Status & Ordines, in Generalibus eorundem Comitibus, ad diem 28. Mensis Martii, Anni præsentis 1707. ex Editio Suae Serenitatis Principalis, in Civitatem Maros-Vásárhely, Indictis & Celebratis, facta. 2r. A—C = 3 iv = 6 sztlan levél.

Csak a cím latin, a szöveg egészen magyar.

M. n. Muz. — Erd. Muz.

1739

Bártfa. 1708.

(**Catechismus**). R. P. Canisii Societatis Jesu Theologi Catechismus Latino-Ungaricus. Bartphae, Anno M.DCC.VIII. 8r. 95 lap.

Pesti egyetem.

1740

Bártfa. 1708.

Kalendariom (Uj és O). Kit Kristus Urunk születése után való Bissextilis 1708. Eszt. irt NEUBART JÁNOS. Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott.

Nyomt. Bartfan. 16r. A—E = 5 iv (8 lev.) = 40 sztlan levél.

M. Akad.

1741

Bártfa. 1708.

Molnár Albert (Szenczi). Szent David Kiralynak és Profetának Szaz-ötven Soltari, A' Frantziai Noták 's Versek szerint Magyar Versekre fordítottak 's rendeltettek SZENTZI MOLNAR ALBERT által. Bartfan, Resch János költségével 1708. Esztend. 12r. 456 lap. — *Elül:* cziml. stb. 4; *végül:* mut. tábla 4 sztlan lev.

Pesti egyetem.

1742

Bártfa. (1708.)

Kazai János (Rimaszombati). Zöld olaj-fa-agat szajaban hozo Noe-Galambja Az-az: Ollyatén buzgó Kőnyörgések, mellyek az Imádkozó léleknek Istentül békeségnek jelét, tudnillik vizgasztalást hoznak. Mellyeket irt, és másoknak kérésekre kibotsátott RIMASZOMBATI KAZAI JANOS, Eperjesi Helv: Conf: lévő Gyülekezetnek Ministere, azon Gyülekezet Oszlopjának T. Sóvári Soos Istvan Uramnak Magyar-Országgi Senátor-nak Udvari Prédikátora. Bartfan, 12r. 72 lap. — *Elül:* cziml., Intés a könyörgöhöz 3, *végül:* mut. tábla 1 sztlan lev.

Az Intés végén: «Irtam Eperjesen 1708-ban Sz. Iván havának 25-dik napján Tanuló házamban . . . R. Kazai Janos.»

Nem önállóan, hanem a bártfai 1708-diki zsoltárral együtt nyomtatva s egybekötte jelent meg; az tesz A—U8 levelet, ez terjed U9—Z12 levélre.

Pesti egyetem.

1743

Bártfa. 1708.

Némethi Mihály. Mennyei tárház kulcsa Bártfa. 1708. 12r.

Kiadásai: 1. Kolozsvár. 1673. — 2. Kolozsvár. 1676. — 3. Lőcse. 1679. — 4. Kolozsvár. 1681. — 5. Debreczen. 1685. — 6. Debreczen. 1703. — 7. Lőcse. 1706. — 8. Bártfa. 1708.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 73. l.

1744

Lőcse. 1708.

Ács Mihály. I. N. J. Bóldog Halal Szekere, Mellyet Az Idveséges Halált kívánó embereknek kedvekért, maga az Ur Jésus el-készített, és a' Halálnak előljáró Kőveteivel 's kíséred seregeivel együtt, az ő Irásából őszve-szedegtetett Ő Felsége leg-utólsóbb Szolgátskája AACHS MIHÁLY. Melly most Másodszor ki-nyomtattott Lőtsén, 1708-dik Esztendőben. 12r. 361 (helyesen 362) lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, előljáró beszéd 18, *végül:* Index 11 szatlan lev.

Ajánlja a szerző fia s ez újabb kiadás eszközlője ifj. Ács Mihály «az August. Confes. lévő Rosnyai Magyar Ekklesiának méltatlan lelki Pásztor» Petróczy Istvánnak, Zay Lőrincznek, Jánoki Zsigmondnak, Kajali Pálnak, Török Istvánnak, Gerhárd Györgynek, Ottlik Györgynek, és Radvánszki Jánosnak.

Első, ennél ritkább kiadása: Strassburg. 1702.

M. n. Muz. — M. Akad. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — S.-pataki ref. coll. — M.-szigeti ref. lyc. — Pápai ref. coll. (elül s végül csonkán). — *A veszprémi evang. esperesség ktárában* Pápan. — *A gömöri ev. esp. ktárában* Rosnyón. — *Pozsonyi ev. lyc. — N.-enyedi ref. coll. — B. Mednyánszky-ktárában* Néhrén.

1745

Lőcse. 1708.

Kalendarium (Uj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1708. Esztendőre írt NEUBÁRT JÁNOS. És Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Lőtsén, Nyomt: Bréver Samuel Örökösínél. 16r. A—E (8 lev.) = 40 szatlan lev.

M. n. Muz.

1746

Lőcse. 1708.

Páriz Ferencz (Pápai). Dictionarium Latino-Hungaricum, Succum & medullam purioris Latinitatis, ejusque genuinam in Lingvam Hungaricam conversionem, ad mentem & sensum proprium Scriptorum Classicorum, exhibens: Indefesso xv. Annorum labore, subcisivis, ab ordinariis negotiis, temporibus collectum, & in hoc Corpus coactum à FRANCISCO PARIZ PÁPAI, Medicinæ Doctore, Ejusdemque Facultatis, in Celebrissima Academia Basileensi, Assessore, & in Illustri Collegio Nagy-Enyediensi Professore Publico. Leutschovia Apud Hæredes Samuelis Brewer, Annò MDCCVIII. 8r. 622

lap. — *Elül*: cziml., Praefatio (Enyedini, quæ olim Annia Via, seu Colonia Annia, pridie Epiphaniæ, Anno Epochæ Christianæ 1705.) örvendező versek latinúl és magyarúl 8, *végül*: De Asse 1 sztlan lev.

Következik külön czimlappal:

Dictionarium Hungarico-Latinum, olim magnâ curâ à Clarissimo viro ALBERTO MOLNÁR SZENTZIENSI collectum; Nunc verò revisum, & aliquot vocabulorum, in Molnariano desideratorum, millibus Latinè redditis locupletatum, Studiò & vigiliis FRANCISCI PARIZ PAPAÍ, Medicinæ Doctoris, & in Alma Enyedina Publici Professoris. Leutschoviæ, Apud Hæredes Samuelis Brewer, Annò MDCC VIII. 8r. 278 lap. — *Elül*: cziml. 1, *végül*: Mantissa 2 sztlan lev.

Következik:

Johannes Tsétsi Illustris Scholæ Sáros-Patak: Rect: in eaque SS. Theologiæ & Philosophiæ Professoris Observationes Orthographicæ-Grammaticæ, De recta Hungaricè Scribendi & Loquendi ratione, Post Obitum Auctoris Editæ à JOHANNE TSÉTSI FIL. 10 lap és czimlevél.

Az egész könyv végén: Menda in Dictionario Latino Hungarico 1 sztlan lev.
M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Szebeni Bruckenthal-ktár.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *Pannonhalmán* (5 péld.). — *Szebeni ev. gymn.* — *Rima-Szombaton, a kis-honti ev. esp. ktárában.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Nagy-enyedi minor. zárda.* — *Lugossy Józsefnél* s magánosoknál számos példány.

1747

(Lőcse.) 1708.

Petróczi Kata Szidonia. Jo illattal füstölgő Igaz Sziv, Mellyet A' Világ szeretetiben szunnyadozó Szíveknek fel-serkentésekre, ARND JÁNOSnak a' Luneburgumi Fejedelemségben való Püspöknek, az igaz Keresztyéniségről Német nyelven ki-adott Könyvéből válogatott-ki, És Tizenkét Részekbe foglalván, azokban való Imádságokkal együtt Magyar nyelvre fordított, a' Magyar Nemzet ellensége előtt való már negyedszeri bujdosásában Huszton, és a' Keresztyéneknek lelki hasznokra, maga költségével ki-is nyomtattatott GRÓF PETRÓCZI KATA

SZYDONIA. Az Ezer hétszáz nyóltzadik Esztendőben. 8r. 107 lap. — *Elül*: czimlap, előbeszéd 7, *végül*: mutató tábla 1 sztlan lap.

Nyomdai kiállítás után itélve löcsei nyomtatvány. SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 73. l., Löcsére veszi föl.

Erd. Muz. — *Pesti ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *M.-szigeti ref. lyc.* (cziml. s végül a mut. tábla hij.).

1748

Nürnberg. 1708.

Comenius Amos Joh. Orbis sensualium pictus trilinguis. Hoc est: omnium fundamentalium in mundo rerum, et in vita actionum Pictura et Nomenclatura latina, germanica et hungarica, cum Titulorum juxta atque Vocabulorum Indice. — Die sichtbare Welt in dreyen Sprachen . . . — A Látható Világ háromféle nyelven, az az: Minden derekassab az világon lévő dolgoknak és az életben való cselekedeteknek le-ábrázolása és Deák, Német, és Magyar meg-nevezése. A fellyül való irásoknak és szóknak laystromával. Norimbergæ, Apud Martinum Endterum, Anno 1707. 8r. 315 lap. — *Elül*: cziml., magyar előszó, Dobner Andr. János latin verse 7, *végül*: Index 79 sztlan levél.

M. n. Muz. — *Szombathelyi prémontrei zárda.* — *Lugossy Józsefnél* Debreczenben.

1749

Nürnberg. 1708.

Molnár Albert (Szenczi). Dictionarium Quadrilingve Latino-Ungarico-Græco-Germanicum. Innumeris Vocibus, Phrasibus, Formulis loquendi, et Proverbiis, cum quantitate Syllabarum, Indiceque Græco et Germanico hac in quartâ Editione locupletatum, Duabus Partibus distinctum, Inque Usus Scholasticæ Juventutis accomodatum ab Autoribus ALBERTO MOLNAR SZENCZIENSI et JOHANNÉ CHRISTOPHORO BEER, Norib. Noribergæ, Sumptibus Martini Endteri, Anno MDCCVIII. 8r. 1391 lap.

— — Dictionarium Ungarico-Latino-Germanicum. Innumeris vocibus Ungaricis Formulisque loquendi Latinè redditus, Nunc

quartâ vice locupletatum. Cui inspersa sunt usitatoria Proverbia Ungarica, cum æquipollentibus Adagiis Latinis: Quæ omnia sub initiali, vel præcipua Adagionis Ungaricæ voce facilè reperiuntur. Autore ALBERTO MOLNAR, SZENCIENSI. Pars II. U. o. u. a. 8r. 958 lap. — *Elül*: cziml. és Judicium de Lexicis 2 szatlan levél.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.* — *Pannonhalma* (3 péld.). — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.* — *Szegedi kegyes r. ház.* — *Pozsonyi ev. lyc.* — *Csornai convent.* — *Kis-czelli apátság.* — *M.-szigeti ref. lyc.* — *Miskolczi ref. gymn.* — *Besztercebányai püsp. ktár* Szent-Kereszten (csak a II. rész). — *Lugossy Józsefnél* s magánosoknál.

1750

Szeben. 1708.

(**Kún István**). Het-napi Uti-tars, az az: A' Hétnek minden Napjaira rendeltetett idvességés Imádságok, hét poenitentia-tartó Soltárokból-való Elmélkedésekkel edgyüt. Mellyet az Ur Vatsorájához alkalmaztatott Könyörgésekkel öregbitve, Méltóságos Ur-Aszszony, Néhai Keresztesi Samuelne, Kassai Borbala Aszszony, Ujjonnan ki-nyomtatott Szebenben. Heltzdörffer Mihaly által. 1708-Esztendöb. 24r. 260 lap. — *Elül*: cziml., a ker. olvasóhoz 3, *végül*: mut. tábla 2 szatlan levél.

Első kiadása: Kolozsvár. 1677.

M.-vásárhelyi *Teleki-ktár.*

1751

Szeben. 1708.

Nádudvari Péter. Botrankozas nélkül való Lelki-Ismeretü Keresztyen, Avagy Az ö Keresztyéni Vallását, azzal egyező életével, s' praxissával meg-mutató botránkozásnélkül-való lelki-isméretü, Néhai Meltosagos, Tekentetes és Nagysagos BULCSESTI SARAH ASZSZONYNAK ö Nagysaganak, A' Méltosagos Ur, Tekentetes és Nagysagos Hallerköi Haller Istvan Urnak ö Nagyságának, Felséges Urunk Erdélyi Királyi Guberniumának, Belső Tanáts Ur hivének, Erdélyi Statusok Præsidentsének, Torda-Vármegyének Ispánnyanak, kedves hites Társának Keresztyéni életének le-rajzolása. Mellyet, ennek a' szent Lélek Templomának el-takarittatásakor, Sze-

ben Városában, ezer hétszáz nyólczadik Eszt. Juniusnak 17. Napján. A' Méltóságos fen említett Ur maga Palotáján öszve gyült sokaság előtt mondott, NADUDVARI PETER, A' Szászvarasi Ref. Eccl. Tanítója, és azon Capitulumnak Decánnya. Szebenben, Nyomtatta Heltzdörffer Mihaly, 1708-Esztend. 4r. A—B = 2 iv = 8 sztlan lev.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-vásárhelyi ref. coll. — Sz.-udvarhelyi ref. coll.

1752

Nagy-Szombat. 1708.

Evangeliumok Mellyeket Esztendő által olvastat az Anya-Szentegyház a' Romai Kalendáriom rende szerént való Vasárnapokon, Innepeken, és némelly kiváltképpen való áitatos-sággal üllendő napokon Magyar Országban és Erdélyben. Most pediglen Ujokban Istennek nagyobb dicsire, lelkeknek üdvösségére, és az olvasandóknak könnyeségére, nagy szorgalmatossággal egybe-szedettenek, és ki-nyomtattanak. A Tisztelendő és Tekéntetes Csete Joseph Eger Hegyéről nevezendő Præpostnak, Kompóltról B. Aszszony Apáturának, Nemes Egri Káptalannak érdemes Canonok &c. Urnak, költséggel. Nagy-Szombatban, Az Academiai Bötűkkel 1708. Esztendőben. 4r. 116 lap. — *Elül*: czimkép, czimlap, a kegyes olvasóhoz, kalendáriom és Sz. Mária képe 12 sztlan levél.

Pesti egyetem. — Pozsonyi r. cath. gymn. — Rozsnyai franc. zárda.

1753

Nagy-Szombat. 1708.

Ilyés András. Szerzetesi Tekélletességnek, és Joságos cselekedeteknek Gyakorlatossága. Mely Tisztelendő RODERIK ALFONS Spanyol Pap Jesuita által, Spanyol nyelven megiratott. A' Jesus Társasága Szerzetesinek ajánltatott. Annak utánna másoktól külömb külömb nyelvekre fordittatott. Végezetre Olaszbol, és Deákbol szorgalmatosson megmagyaráztatott. ILLYES ANDRAS Erdélyi Püspök által. Harmadik Resze. A Szerzetesi állapothoz tartozandó Josságos cselekedeteknek Gyakorlatosságáról, és egyéb dolgokrol, mellyek a' tekélletességre megsegétnek. Nyomtattatott. Nagyszombatban, az Academiai bötűkkel. 1708.

Eszterházy. 4r. 484 lap. — *Elül*: címl., dedicatio 4, *végül*:
lajstrom 5 sztlan levél.

I. rész. N.-Szombat. 1688. — II. rész. U. ott. 1701.

Pesti egyetem. — *Pesti ref. coll.* — *Erd. Muz.* — Gy.-fejérvári *Batthányi-
ktár.* — *Egri érs. lyc.* — *Szegedi kegyesr. ház.* — *M.-vásárh. franc. zárda.*
— *Dézi franc. zárda.* — *Rozsnyai r. cath. gymn.*

1754

Nagy-Szombat. 1708.

Illyés András. A Kristus Jesus élete és tanítása. N. Szombat.
1708. 4r.

Első kiadása: N. Szombat. 1690.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 73. l.

1755

Nagy-Szombat. 1708.

Illyés István. Sertum Sanctorum. A' Dicsőült Szentek Dicsi-
retinek jó illatú virágiból kötött Koszorú. Az-az Ünnepek na-
pokra készítettett Prédikációk. Mellyeket Elő nyelvi prédi-
kálása után rendbe-vett, helyesleg bévített, és írásban ki-
adott. ILLYÉS ISTVÁN, Sámándriai Püspök, Sz. Jóbi Apátur,
Esztergami Nagy Præpost, és Canonok. *Első Része.* Az első
fél eszterházyi ünnepire. Nyomtatott Nagy-Szombatban
az Académiai bőttükkel: 1708-dik Eszterházyban. 4r. 275 lap.
— *Elül*: címl., ajánlás (latinúl), előlj. beszéd, lajstrom 8
sztlan levél, *végül*: lajstrom 13 sztlan lap. — — *Masodik
Része.* U. o. U. a. 287 lap. — *Elül*: címl., lajstr. 4 sztlan
lev., *végül*: lajstr., énekek, nyomt. hibák 17 sztlan lap.

M. n. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *Pesti egyetem.* — *Pesti ref. coll.*
— Gy.-fejérvári *Batthányi-ktár.* — *Szepesi káptalan.* — *Rozsnyai káptalan.* —
Pannonhalmi apátság. (2 péld.) — *Csornai convent.* — *Kolozsvári r. cath. lyc.*
— *Kolozsvári minor. zárda* (4 péld.) — *Kolozsvári franc. zárda* (3 péld.) —
N.-enyedi minor. zárda. — *M. országgi minor. rend ktára* Miskolczon. — *Sze-
gedi kegyesr. ház.* — *Szegedi franc. zárda.* — *Pápai r. c. gymn.* — *Szilágyi
Istvánnál* M.-Szigeten, magánosok és parochiák ktáraiban számos példány.

1756

H. n. 1708.

Ács Mihály. I. N. D. J. E' Siralom Földén mennyei Haza
felé ohajtozo hivek Istenre valo magok bizasa, Avagy Oly
Halotti Tisztesség-tétel, Mellyben A sérelmes szívű Édes
Szüléknek Tekintetes, Nemzetes és Vitéztlő Telekesi Török

István Urnak, E Nemes Magyar Haza Szabadságáért öszve-
szövetkezett Status Senatorának, és egy Lovas Ezer Sereg-
nek Fő Colonellusának. Ugy hasonloképen Tekintetes és
Nemzetes Komáromi Kata Aszszonynak, Egyetlen-egy sze-
relmes Fioknak reménytelen halálán meg-keseredett szívek
meg-vigasztaltatnak, és az Istennek tetszésén meg-nyugosz-
taltatnak a Sz. Dávid Solt. 139: 7, 8, 9, 10. Mely véghez
vitetett a néhai Tekintetes és Nemzetes Telekesi Török
Balint, E jó hirü és ditséretes emlékezetü Rosnyai Skolának,
kegyesen és szorgalmatosan Historiát, Geographiát, és Ora-
toriát tanuló Deákjának, gyászos koporsojába való bé-szállá-
sának, és a föld gyomrába való bé-takarításának alkalmas-
ságával, Rosnyon, ÁCS MIHÁLY, Az Augustana Confessiön
való Magyar Ekklesiának méltatlan Lelki Pásztorá által.
Nyomtattatott 1708-dik Esztendőben. 4r. 32 lap.

Tartalma: ÁCS MIHÁLY beszéde 1—12. l. — Lessus panegyricus . . . per JOH.
SRETER (latin prozában) 13—21. l. — Halálnak követsége (magyar versek) 22—
32. l.

Ajánlva van Telekesi Török Istvánnak és nejének Komáromi Katának.

M. n. Muz. — *Miskolczi ref. gymn.*

1757

(Bártfa.) 1709.

Ács Mihály (Ifjabb). Az Ur Jésum nevében! Magyar Theolo-
gia, Avagy Az igaz és idvességés Hitről való keresztényi
tudomány, Melly a' bódog emlékezetü KÖNIG FRIDERICUS
JANOS Positiva Theológiája szerint Magyar Nyelven el-készít-
tetett, és mostan Sokféle vétkekből meg-tisztittatván minden
lelke idvességét szerető Isten Hiveinek lelki épületekre ki-
adattatott AACHS MIHALY A' Bártfai Gymnasiumnak Rectora
által. Nyomtattatott 1709. 12r. 192 lap. — *Elül*: cziml.,
ajánlás, Index 8 sztlan levél. — *Végül*: Egynéhány németből
magyarra fordított énekek 4 sztlan lev.

Ajánlva van Szirmai Miklósnak, gr. Bercsényi Miklós minden jószágai főigaz-
gatójának és a Tek. Evangelicum Consistorium világi fő-praesesének, s nejének
Cseri Zsuzsánnának.

M. n. Muz. — *Erd. Muz.* — *Debreczeni ref. coll.* — *Kassai jogakad.* —
Soproni ev. lyc. — *Rozsnyón a gömöri ev. esp. ktárában.*

1758

Halle. 1709.

Kátéchismus (Györi) az az D. Luther Marton Kis Kátéchismussa Más szép kegyes kérdésekkel egyetemben Most ugyan Magyarra fordítottatott, a' Györi Luthé: Oskólában tanuló Ifjúságnak kedvéért. Nemzetes Swaidli Mihál Uram kölcségével. Nyomtattatott Saxoniai Halla Városában Orbán Istvány által. Ao. 1709. 12r. 72 lap.

Pesti egyetem.

1759

Halle. 1709.

Torkos András. Engesztelő Aldozat, az az, Ött részbül álló Szent Lélekkel tellyes áhétatos es buzgó Imádságok, mellyekkel a' jó keresztény ember az Atya Istennek Orczáját, az Ur Jésus nevében engeszteli: I. Regveli és Estvéli buzgó könyörgések által. II. Minden Sátoros és köz Innepekre rendeltetet Imádságok által. III. Az igaz kereszténységhez szükséges dolgokért Istenhez nyújtandó áhétozások által. IV. Poenitentia tartásnak és Gyonásnak idejére rendeltetet szivbéli áldozatok által. V. Betegségnek és a' bóldog ki-mulásnak idején Istenhez botsáttandó fohászok által. Mellyeket az Isten nevének dicséretire Irt és szerzet Az Augustáná Confession Lévő Györi Ecclesiának Lelki Pásztora TORKOS ANDRÁS. Saxoniai Halla Városában Nyomtattatott Swáidli Mihál Uram kölcségével. Orbán István bötüivel. 1709. Esztend. 12r. 620 lap. — *Elül:* czimlap, ajánlás (Swaidli Mihálynak), előszó, előjáró beszéd Wásonyi Márton SS. The. et Phi. Studiosustól 19 szltan lev.; *végül:* mut. tábla 6 szltan levél. (*Elül 1, közben 5 rézmetszettel.*)

M. n. Muz. — Erd. Muz. — M.-v. Teleki-ktár. — Rima-Szombaton, a kishonti ev. esp. ktárában. — Rozsnyón, a gömöri ev. esp. ktárában. — Dézsi franc. zárda (elül 2 lev. hij.). — Pozsonyi ev. lyc. (cziml. hij.).

1760

Kolozsvár. 1709.

Kalendarium (Uj és Ô) Christus Urunk születése után való 1709. Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBART JÁNOS Astro-

logus által. Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel.
16r. A—D (8 levelenként) = 32 sztlan lev.

Erd. Muz.

1761

Lőcse. 1709.

Kalendariom (Uj), Mellyet Kristus Urunk születése után való
1709. Esztendőre irt NEUBÁRT JÁNOS. És Magyar Országgra,
Erdélyre és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Lőtsén,
Nyomt: Bréver Samuel Örökösínél. 16r. A—E (8 levelenként)
= 40 sztlan levél.

Pesti ref. coll.

1762

Nagy-Szombat. 1709.

Illyés András. Imádságos könyv. N. Szombat. 1709. 8r.

Emliti SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 73. l.

1763

Nagy-Szombat. 1709.

Illyés András. Rövid Forma Embernek életét bölcsen Rendelni,
Avagy Jo Tudomannyal Tellyes Verseknak Sommaja. Mely
Verseket külömbkülömb Könyveket szerző bölcs embereknek
Írásiból kiszedegetett: és azoknak közibe tulajdon verseiből
is sokakat illendőképben beférkeztetett: és öt Részekre oszt-
ván, háromszor Deákul kibocsátott. Most pedig negyedszer
jól megmagyarázván, s' Hatodik Részszelis megjobbitván vi-
legosságra hozott Magyarulis. ILLYES ANDRAS Erdelyi Püspök.
Nagy-Szombatban, az Acad. Böt. 1709. Eszt. 8r. 120 lap.
— *Elül:* cziml., a ker. olvasóhoz s versek 2 sztlan lev.

M. n. Muz.

1764

Nagy-Szombat. 1709.

Pázmány Péter. Kempis Tamásnak Kristus követéséről Négy
Könyvei Mellyek A' Böldog emlekezetű Cardinal PÁZMÁNY
PÉTER Esztergomi Ersek által meg magyaráztattak; most
pedig a' Magyar Nemzetnek lelki épületire és oktatására
ujjonnan ki-nyomtattattak. Nagy-Szombatban Az Academiai

Bőtűkkel 1709. Esztendőben. 12r. 519 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, intés 6, *végül:* mut. tábla 3 sztlan lev.

Első kiadás: Bécs. 1604. — 2. Bécs. 1624. — 3. Bécs. 1638. — 4. Pozsony. 1648. — 5. év n. (XVII. száz.). — 6. N.-Szombat. 1709.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — S.-pataki ref. coll.

1765

Nagy-Szombat. 1709.

Practica Arithmethica. Az az: Szamvető Tabla; Mellyben minden-féle Adásról és Vételről akar minémű kereskedésben is bizonyos számoknak summája készen és könnyen feltalálathatik. PADVAI JULIUS CAESAR által irattatott. Most pedig újobban e kiseded formában ki-bocsáttatott. Nagy-Szombatban Nyom: az Academiai Bőtűkkel, 1709. Esztendőben. 12r. A—K = 10 iv = 120 sztlan levél.

Régibb kiadásai: Debreczen. 1614. — Gy.-Fejérvár. 1632. — Lőcse. 1647. stb.
M. n. Muz.

1766

Nagy-Szombat. 1709.

Regulái az Úr Sz. Teste Congregatiojában lévő Atyafiaknak, melly a Nagyszombati Szeraf. Sz. Ferencz Szerzetén lévő Patereknél vagon. N.-Szombat. 1708. 8r.

Említi SÁNDOR ISTVÁN, *M. kház* 73. l.

1767

Szeben. 1709.

(**Pernyeszi Zsigmond, Osztopányi**). Világi Bujdosó Életünknek Kedves Uti-társa, Mellyet: szerzet mennyei édes egy Christus Szolgája Hazájára siető világi bujdosásában való lelki Uti társúl, hogy mig el-éri bóldog czéllját, és lelkének édes mennyei Atya országában való tsendes meg-nyugovását, légyen mind magának, s mind más Idvességeket szomjuhozó feleinek s nemzetének vigasztalására. Szebenben. Nyomt. Horczdörfer 1709 esztendőben. 24r. 203 lap. — *Elül:* cziml., ajánló levél, a k. olvasóhoz Osz. Per. Sigmond, a ker. embernek naponként gyakorlandó regulái 15 sztlan lev.

M.-vásárhelyi *Teleki-ktdr.*

1768

Szeben. 1709.

Vocabularium Trilingve, Pro Usu Scholæ Cibiniensis recusum. Cibinii, Typis Reichardianis. Per Michaellem Heltzdörffer, 1709. 8r. 69 lap. — *Elül*: cziml. stb. 4 sztlan levél; *végül*: Index 3 sztlan lap.

Latin-német-magyar szótár.
Erd. Muz.

1769

H. n. 1709.

A' Keresztyéni Hitnek Fő-Agazatinak Fundamentomi; Mellyek az öreg Catechismusból rövid Kérdésekben és Feleletekben bé-foglaltatnak, elsőben Belga nyelven ki-botsáttattak. Annak utánna a' Kisdedeknek épületekért Magyar nyelvre fordítottak. Nyomtat. M.DCC.IX. 12r. A iv = 12 sztlan levél.

Első kiadása: S.-Patak. 1660.
M. n. Muz.

1770

Bártfa. 1710.

Kalendariom (Uj és O) Mellyet Christus Urunk születése után való 1710. Esztendőre irt NEUBART JÁNOS. És Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Nyomtat: Bartfan. 16r. A—E = 5 iv = (8 levelenként) = 40 sztlan lev.

M. Akad. — Pesti ref. coll.

1771

Bártfa. 1710.

Zólyomi Boldizsár. Az Ur Jésus nevében! Szentseges Elmelkedések, Es kegyes gyakorlasok, A' mellyek A' szent életnek követésére és a' belső lelki ember nevelkedésére GERHARDUS JÁNOS Jenai Sz. Irás magyarázó Doktor és Professor által meg-irattattak, ZOLYOMI BOLDISARTOL pedig meg-magyaráztattak, és most Sok vétkekből meg-tisztittatván AACHS MIHALY A Bártfai Gymnásiumnak Rectorától ki-adattattak. Bartfan, Nyomtatattak MDCCX. Eszt. 12r. 408 lap. — *Elül*: cziml., Ács Mihály ajánlása, latin és magyar versek, énekek, mut. tábla 18 sztlan lev.

Első kiadás: Bártfa. 1616.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Néhrén b. Mednyánszky-ktárban.

1772

Bártfa. 1710.

Zólyomi Boldizsár. A' kegyeseknek mindennapi gyakorlása. A' melly negy reszből alvan magában foglallya, (I) A bűnokról való vallás-tételeket, (II) Hálá-adásokat. (III.) Könyörgéseket, és (IV.) Esedezéseket meg-iratott GERHARDUS JANOS Jenai Sz. Irás magyarázó Doktor és Professor által. meg-magyaráztatott pedig ZÓLYOMI BÓLDISARTÓL. és most Sok vétkekből meg-tisztított s' ki-adatott AACHS MIHALY A' Bártfai Gynásiumnak Rectora által. Bártfan, M.DCCX. esztendőben. 12r. 174 lap. — *Végül*: Index 3 sztlan levél.

Első kiadása: Bártfa. 1616.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — S.-pataki ref. coll. — Debreczeni ref. coll. — Pozsonyi ev. lyc. — Néhrén b. Mednyánszky-ktárban.

1773

Kassa. 1710.

Madarász Márton. Szent Bernhard Atyanak Szep Ahitatos Elmelkedési, Az emberi állapot ismeretiről, Másképen: A' Lélekről való Könyvetskeje. Mellyet A' Keresztények köz-n-séges épületire, meg-magyarázott A' b. e. MADARASZ MARTON, Az Eperjesi Magyar Evangélica Ecclesiának régi Prédikátora, és most ujjonnan ki adott AACHS MIHALY, A' Cassai Magyar Evangélica Ecclesiának Méltatlan L. P. Sap. 15. v. 3. Az Istent ismerni tökéletes igazság. Cassan Nyomt. Bártfa Városának bőtüivel 1710. eszt. 12r. III lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, Sz. Bernard élete, mut. tábla 10 sztlan lev.

Ajánlja Tek. és Nemzetes Szentiványi János Urnak, II. Rákóczi Ferencz testőr hadai brigadirusának, egy gyalog regiment colonellusának, Eperjes város és az abban lévő lovas és gyalog hadak fő commendánsának, s nejének Tek. és Nemz. Geltovics Klára aszszonynak, Kassán apr. 28. 1710. Ács Mihály.

Első kiadása: Lőcse. 1649.

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 74. l. a fordító Madarász Márton nevét nem említve, hibásan tulajdonítja a fordítást a kiadónak, Ács Mihálynak.

Erd. Muz. (gr. Teleki Domokos gerneszegi ktárából). — *Pozsonyi ev. lyc.*

1774

Kolozsvár. 1710.

Kalendarium (Uj és Ô) Christus Urunk születése után való 1710 Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott NEUBÁRT JÁNOS Astrologus által. Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 16r. A—D7 = 31 sztlan lev.

Erd. Muz.

1775

Kolozsvár. 1710.

Páriz Ferencz (Pápai). Pax Crucis. Az az: Szent David Királynak és Profétának Száz-Ötven Soltari. Mellyek, Azokat a' Szent Léleknek czélja és értelme szerint rövideden megmagyarázó Száz-Ötven Könyörgésekbe, a' Sóltároknak rendit megtartván, bé-foglaltattak: és a' lélekkel és értelemmel éneklő's könyörgő Magyar Hiveknek lelki hasznokra ki-adattattak PÁPAI PARIZ FERENCZ által. Tselekedettel és Valósággal. Kolosváratt, Nyomttata Telegdi Pap Samuel. 1710. gyászos Esztendőben. 12r. 590 lap. — *Elül*: cziml., ajánlás, az olvasóhoz, versek 20, *végül*: mut. tábla 3 sztlan lev.

Ajánlva van gr. Teleki Sándornak és feleségének gr. Bethlen Juliának «Irtam Nagy Enyeden, romlott Collegiumunknak hamva és köpora között, 1710. Eszt-ben, 2. Febr.» — Az olvasóhoz irt versek végén «Irtam Nagy Bányán keserves bújdosásában, 18. Sept. 1708. Pápai Pariz Ferencz.» — A CL. Soltár végén 579. l. «Kezdettem Szathmárt a' bújdosásban, 10. Dec. 1707. Végeztem N. Bányán, 30. Aug. 1708.»

M. nemz. Muz. — *M. Akad.* — *Erd. Muz.* — *M.-v. Teleki-ktár.* — *Kolozsvári ref. coll.* — *Kolozsvári unitár. coll.* — *N.-enyedi ref. coll.* — *M.-vásárhelyi ref. coll.* — *Székelly-udvarhelyi ref. coll.* — *Debreczeni ref. coll.* — *S.-pataki ref. coll.* — *Pápai ref. coll.* — *N.-kőrösi ref. lyc.* — *Szepsi-szentgyörgyi ref. gymn.* — *Sz.-keresztúri unitár. gymn.* — Lugossy Józsefnél, Szilágyi Istvánnál, stb.

1776

(Lőcse.) 1710.

Czeglédi Istvánnak (A' Jésus Kristus hú Tanu-bizonyságának, Nagy-hirű s' nevű), A' Kassai Keresztyén Helvética Ekklesiának hűségese Lelki-pásztorának életbéli sok szenvedésiről, árestáltatásáról, Posonba (a' Jésus Kristus nevéért) citáltatásáról, és úttýában a' Nagy-Szombati búza-vetések között lett bődlog ki-mulásáról, és Posonban lett tisztességes temetéséről iratott Siralmas Versek, Mellyhez mostan tétetett az Is-

ten Anyaszentegyházának nyomoruságos állapotján való Si-
ralom. Nyomtattatott 1710-dik Esztendőben. 8r. A iv = 8
sztlan lev.

Ujabb kiadása : Nyomtattatott e' folyó Esztendőben (h. és év n.) 8 sztlan lev.
M. n. Muz.

1777

Nagy-Szombat. 1710.

Dög-Halál ellen való Hasznos és fogatos Orvosság. Az az:
A' Tellyes Sz. Háromság egy Örök Istenhez, Az Istennek
dicsősséges Sz. Annyához, A' Boldogsagos Szűz Mariahoz,
Xaverius Sz. Ferenczhez, Szent Rochushoz, Szent Sebes-
tyenhez, es Szent Rozaliahoz való Aitatosság. A' Szent Há-
romságról. Es A' Kristus Jesusnak őt mélységes sebeiről való
Koronával, vagy Olvasóval együtt. Melly A' Nemes Szabad
Királyi Nagy-Szöbat Várassa, Nemes Tanács Urainak köl-
tségével A Jesus Társasága Académiájának Typográphiájától
M.DCC.X-ben. Ki bocsáttatott; Nagy-Szombatban. 12r. 73 lap.
— *Elül*: cziml. 1 levél.

M. n. Muz. — Pesti egyetem. — Erd. Muz.

1778

Nagy-Szombat. 1710.

Illyés András. Recta vitæ, morumque hominum Institutio, Id
est Selectissimi versus CATONIS MAGNI, quos in septem Ca-
pita distribuens, & Secundâ hâc editione, multò meliorem
in ordinem redigens; vicissim curavit reimprimi: puro Unga-
rico quoque idiomate perlucide declarans, ANDREAS ILLYES,
Consecratus Episcopus Transylvaniae. Emberek eletenek, es
erkölcinek Igaz Rendelese. az az: Nagy *Caton*nak válogatott
bölcs Versei; Mellyeket Hét Fejekre el-osztván, és ez Má-
sodik ki-bocsátásban sokkal job rendbe hozván viszontag ki-
nyomtattatott, tiszta Magyar nyelvel is világossan meg-
fejtven. ILLYES ANDRAS Erdély Országának Szentelt Püspökje.
Nagy-Szombatban, Nyomt: 1710. Esztend. 8r. 38 lap. —
Elül: cziml., előlj. beszéd 3 sztlan lap.

Az előljáró beszéd kelte : «Irtam Nagy-Szombatban, 1710. eszt. Az én
megvénhedet életemnek pedig 73-dik eszrendjében.»

Első kiadása : N. Szombat. 1709.

M. n. Muz.

1779

Nagy-Szombat. 1710.

Illyés István. Fasciculus Miscellaneus. Az-az, Némelly ünnepi solennitásokra, s' egyéb olykor adatott külömb-féle alkalmatosságokra, készítettett, es kötéskébe foglaltatott Egynéhány Prédikációk. Mellyeket Elő nyelvi prédikálása után rendezett, helyesleg bévített, és írásban ki-adott, Csik-széki Szent-Györgyi ILLYÉS ISTVÁN, Sámándriai Püspök, Sz. Jóbi Apátur, Esztergomi Nagy Prépost, és Canonok. Nyomtatták Nagy-Szombatban az Academiai bőttükkel. 1710. Esztendőben. 4r. 159 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, lajstrom 4 sztlan lev., *végül:* lajstrom és könyörgések 7 sztlan lap.

Rendesen Illyés István Sertum Sanctorum. N. Szombat 1708. után kötve található.

M. n. Muz. — M. Akad. — Pesti egyetem. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll Rozsnyai káptalan. — Kolozsvári minor. zárda. (3 péld.) — Kolozsvári franc. zárda. (3 péld.) — Csornai convent. — N.-enyedi minorita zárda. (2 péld.) — Pápai franc. zárda. — Rozsnyai franc. zárda.

1780

Nagy-Szombat. 1710.

Menybe Vitetett Bóldogságos Szűz Maria Congregatiojának, Melly, Nagy-Szombat Királyi szabad Várasa Parochialis Ecclesiájában, Szent Miklós Püspök Templomában, mind a' ket Nemből-való, és minden állapot-béli, Kristus Hivei áitatoságának öregbülésére, Urunk születése után 1615-dik esztendőben fundáltatott, és az akkori Szentséges Romai Pápától meg-erössítettett, *Eredete: Regulái: Búcsúi.* Hozzá-adatván A' Hitnek vallás-tétele a' bé-vételkor: és egynehány áitatos Imádságok, és Litaniák. Nagy-Szombatban Nyomtattatott az Academiai Bőttükkel, 1710. Esztendőben. 12r. 256 lap. — *Elül:* cziml., ajánlás, naptár 18 sztlan lev.

Irta latinul 1628. DRASKOVICS GYÖRGY esztergomi kanonok, Magyarra fordítva kiadta JAKLIN BALÁZS nyitrai püspök N. Szombatban 1684., most némely változtatásokkal ILLYÉS ISTVÁN esztergomi nagyprépost.

M. n. Muz. — Pesti egyetem.

1781

(Nagy-Szombat. 1710.)

Nagy Boldog Aszszony Congregatiojának Nagy-Szombatban Eredete, Néhai Méltóságos Forgács Ferencz Cardinál, és Esztergomi Ersek által. H. és év n. 12r. 24 lap.

Külön czimlapja nincs és nem volt. — A congregatio eredetének leírása után, mely a pápa bullája által 1615-ben alapított s 1616-ban lépett életbe, következnek a 11—24. lapon a congregatio regulái és búcsúi. — A 10-dik lapon említve van, hogy ezen congregatio «immár hat héján száz esztendőök forgási alatt . . . virágzott»; miből biztosan meghatározható, hogy ezen könyvecske 1710-ben, nyomdai kiállításából itélve Nagy-Szombatban, volt nyomtatva.

A pozsonyi prépostság ktárában.

1782

Halle. 1711.

(Babai György). Augustus Herman. Franckenak, Sz. Ir. Prof. és Predikatornak Oktatása a' gyermek nevelésről Az igaz Isteni félelemre és kegyességre mint vitessenek à kis Gyermekek; Köz beszélgetésbe foglaltatott VIRTH AMBRUS Norimb. Predik. által, most penig szükséges voltáért és à közönséges haszonert kérdésekbe foglalva Magyar nyelvre fordítottat: Melly munkával minden valláson lévök alkalmassan élhetnek, mert itt à hit dolgáru nem disputáltatik, Hanem Kiváltképpen a' kegyes Szüléknek és à hiv Præceptoroknak jó és kegyes tanáts adatik mint viseljék magokat jó lelki esmérettel à gyermekek körül, hogy az ő tisztekben az Istennek büvéséges aldását várhassák magokra. Nyomtatott Hallában Orbán István által. 1711. 12r. 120 lap.

Ajánlja Róth Mihálynak, Sáros vármegye vice-ispánjának, nejének Szalai Zsuzsánnának, fiainak Mihály, János, Zsigmond és Györgynek, s leányainak Maria, Zsuzsánna és Judithnak, «Kegyelmeteknek — — alazatos és köteles szolgája B. G.» (BABAI GYÖRGY).

SÁNDOR ISTVÁN, *M. könyvesház* 74. l. a fordítást Vásonyi Mártonnak tulajdonítja, s tévedve írja e könyvet 1711. Jénában nyomtatottnak.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. (végén 3 lev. hij.). — A m. n. Muzeum egyik példányában a szerző neve (Augustus Herman. Francke) a czimlapon nincs kitéve, hanem a helyett «Chrosologus Theophilus» van nyomtatva. — E czim alatt is fölveszi e könyvet SÁNDOR ISTVÁN *e. h.* 74. l., itt már a fordítást helyesen Babai Györgynek tulajdonitva.

1783

Halle. 1711.

(Vásonyi Márton). Augustus Hermannus Franckenak Rövid és együgyü de Fundamentomos Ut mutatása. I. Az igaz keresztységre. II. Az igaz, élő Hitnek meg próbálására. III. Az igaz és Isten előtt kedves Imádkozásra. Magyar nyelvre fordítottatott azoknak Kedvekért, à kik az igaz kereszténységben

még nem elég helyessen tanéttattak: azoknak pedig vigasztalásokra, à kik è mostani nyomoruságos állapottyokba meg aláztatván kegyelmes Isteneket tellyes Szivekbül igyekezik keresni és engesztelni, hogy haragos itéletiben ellenek kötött három águ ostorát háréntsa már el, vagy csak enyhétse meg rajtok. Nyomtattatott Hallában Orbán István által 1711. Eszt. 12r. 72 lap.

A fordító, ki magát a Segner Károly- és Andráshoz, Segner József pozsonyi polgármester fiaihoz, intézett ajánlásban nem nevezi meg, VÁSONYI MÁRTON, ki Halleban 1711. Francke más munkáját is fordította.

Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll.

1784

Halle. 1711.

Vásonyi Márton. AUGUST. HERMANNUS FRANKÉnak, à sz. Ir. érdemes és hiv Publ. Professorának sz. Irás szerint való Eletnek Regulai, meliyekbe le iratik Miképpen kellessék mind a' Társaságba, mind azon kívül embernek magát viselni, a' Felebaráthoz való szeretetet és emberséget meg tartani, és Isten előtt a' jó lelki esméretnek örömét meg örizni, és így a' kereszténységbe nevelkedni. Most azoknak kedvekért, à kik a' meg irt mód szerint akarnak keérsztényül élni Németbül Magyar nyelvre fordéttatott. Nyomtattatott Saxónai Halla Városába Orban István bötüivel. 1711. Eszt. 120 lap. — *Végül:* Toldalék. (Gerhárd János Elmélkedéseiböl vett kegyes életnek rövid de summás Régulái). 12 lap.

Ajánlja a fordító •Wásonyi Mártony SS. Theol. et Phil. Cultor• Eisenreich Rudolf bécsi •fő és hires kereskedőnek.

M. n. Muz. — Erd. Muz. — Pesti ref. coll. — Kolozsvári ref. coll. (első ive hij.). — Rozsnyón a gömöri ev. esp. ktárában.

1785

Kolozsvár. 1711.

Kalendariom (Uj és Ô) Christus Urunk születése után való 1711. Esztendőre. Melly Magyar országra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra is alkalmaztatott NEUBART JÁNOS Astrologus által. Kolosvaratt, Nyomtatta Telegdi Pap Samuel. 16r. A—D = (8 levelenként) = 32 szatlan lev.

Erd. Muz.

1786

Komárom. 1711.

Kalendariom (Ujj), Mellyet Christus Urunk születése után való 1711. Esztendőre irt NEUBART JANOS. Es Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra-is alkalmaztatott. Cum Gratia, et Privil. Sac. Caes. Reg. Maj. Komáromban, Töltési Istvan által. 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

Ez a komáromi nyomdának általam ismert legrégebbsz terméke. — NÉMETH, *Memoria Typogr. Hung.* 67. 1. komáromi legesb nyomdászul Schmid Miklós Jánost hozza föl, ki 1740 körül költöztette át nyomdáját Sopronból Komáromba. Ezen kalendariom bizonyosága szerint azonban komáromi első nyomdász Töltési István volt, ki 1683—1685-ben Debreczenben Rosnyai János után s Kassai Pál előtt nyomdászkozott. — A leirt kalendarium czimlevelének hátlapján közölve van I. József császár és király Bécsben 1705 nov. 5-dikén kelt privilegiumának sumája, mely szerint «tiltatnak mind azok, kik 15 esztendőknék el folyása alatt Komáromban lakozó Töltési István (ugy utánna következendb két ágon lévő maradékinak) munkáján kívül Magyar Calendariomokat, kik ennek elötte Lőcsén szoktanak volt ki nyomtattatni, akár kissebb akár nagyobb formában, és akármely typussal is, egész Magyar és Erdély Országokban bé hozni merészelnének, az privilegiumban kiadott kemény büntetés alatt». — Hogy ezen kiváltságot hazai nyomdászaink törvényesnek el nem ismerték s annak Töltési érvényt nem birt szerezni, bizonyos abból, hogy 1705-től fogva 1711-ig nem csak Lőcsén, hanem Kolozsvártt, Bártfán és N.-Szombatban is jelentek meg magyar naptárak.

Pesti ref. coll.

PÓTLÉK.

1787

Bártfa. 1597.

Precatio pia ad Iesvm Christvm in extremo mortis discrimine erigenda, continens varias crucis vtilitates, et ea quæ S. S. nobis tempore afflictionem suggerit.

Mars, morbi, mortes, mundi mala multa manete:

Vox veræ vitæ, viuuda vita veni.

Bartphæ, 1597. 4r. A1—4 = 4 sztlan levél.

Ezen latin czimü nyomtatvány szövege egy magyar ének, két oldalt a szent írásból vett latin idézetekkel.

Egyetlen példány a *m. Akad. k tárában*.

1788

Bártfa. (XVI. száz.)

Rimai János. Generosi ac Magnifici Domini Valentini Balassa de Gyarmath, ad Castra Strigoniensia iter et procinctus.... Az Nagysagos Gyarmathi Balassa Balintnac Esztergam ala valo keszveti, keszvetiben valo Imádsága, s-Mit példázott légyen az ó Feiér vörfolyes Kamokából tsináltatott Zászlóia, kin Hárpháiáual Dáuid Király vagyon tērdén telepedue őszue fogott s-fel emelt két kezeiuel írua. Ad notam: Botsásd meg Wr Isten Iffiúságomnac vétkét. 4r. A—D = 4 iv = 16 sztlan levél.

A nyomtatvány hely és év nélkül jelent meg; a czimlevél előlapját a latin czim s a költemény rövidre vont latin tartalma, hátlapját az általam teljesen közlött magyar czim foglalja el. — Hogy a nyomtatási hely Bártfa, kétségtelen abból, hogy betűi ugyanazok, melyekkel a Bártfán 1597. megjelent *Precatio pia* van nyomtatva; hogy pedig e költemény a XVI. század vége felé s már 1598-ban ki volt nyomtatva, bizonyos a szerzőnek Rimai Jánosnak az általam leirt példány czimlapjára irt sajátkezű jegyzetéből: «Sum Joannis Rimai (monogrammal irva) Anno 1598.»

— A szerző neve az első ének versfejeiben olvasható, így: «Balassios fratres Rimai decorat».

Egyetlen teljes példánya a *m. Akad. ktárában*. — Csonka példánya, melyből az utolsó iv hiányzik, megvan a *debreczeni ref. coll. ktárában* (egy colligatumban, Kákonyi Péter, Sámson historiája. Kolozsvár. 1579. után kötve).

1789

Bártfa. 1609.

Imádságos könyv Bártfa. 1609.

Ezen ma egy példányban sem ismert könyv emlékét csak a Pázmány Péter által irt Imádságos könyv Pozsonyban 1610-ben megjelent 2-dik kiadásának előbeszédében találjuk, a hol azt írja Pázmány, hogy ezelőtt egy évvel az ő imádságos könyvének «nagy részét egy csekély indulattól elragadtatott eperjesi predikátor maga nevével kinyomtatá Bártfán.» Pázmány, a mint írja, ezért nem csak nem haragudott, hanem megköszönni szándékozott a prédikátor fáradságát; mint-hogy azonban tapasztalta, hogy könyve több helyen meg van hamisítva, szükségesnek ítélte óvni a catholicusokat. Lásd FRANKL, *Pázmány Péter és kora. I. köt. 63. l.*

1790

Kolozsvár. 1618.

Apologia, Az az Mentsegre valo irás . . . H. és év n. 4r.

Ezen általam főntebb 502. sz. *alatt* leirt nyomtatványt hibásan tettem Sándor István után 1620-ra; mert a *m. Akad. ktárában* lévő példányra fel van jegyezve Rimai János a költő kezével: «Monaki Miklos Uram ő kegyelme ajandeka. Ao 1618, 23 9bris.» Bizonyos ebből, hogy a cseh protestánsoknak ezen Prágában 1618. május 25-én kelt Apologiája magyar fordításban már 1618-ban megjelent.

M. Akad. — S.-pataki ref. coll. — Koncz József tanárnál M.-Vásárhelyen.

1791

Kolozsvár. 1631.

Kalendarium, Christus Urunk Születése után való 1631. Esztendőre. Irattatott D. DAVID HERLICIVS által. Colosvarat 16r. A—E (8 levelenként) = 40 sztlan levél.

A kolozsvári tanácsnak ajánlja «Abrugi György, Könyvnyomtato.»

Egyetlen példánya, melynek közbefűzött tiszta levelein Kolozsvár városát illető latin és magyar jegyzetek állanak, az *erd. Muzeum ktárában* (1878-ban szerzetett).

1792

Lőcse. 1634.

Relatio (Reovid, de igen bizonyos), Arról: mikent ez jelen valo 1634. Esztendőben, A die 12. Januarii, usque ad ultimum Februarii, Arulo Albertus Wallensteiner, Mechelburg, Fridlandt, Sagan, és Grosglau Hertzegh; azon kívül négy

fő fő Személyekkel, az mi Kegyelmes Urunknak, II Ferdinand Császárnak Fő Generalissimusa; Elsőben, Pilsna nevű városban, az hol Generalis Quartiria volt, Es annak utánna, Egra nevű városba Cseh országban, Keresztyen Fejedelme s-min-den érdeme felet való Kegyelmes Ura, és az Austriai ház s-az egész Imperium ellen való álnok Practikáló cselekedeti, s-fel tőt célul viselt hamis csalárd árultatása miatt, méltán érdeme szerént lőtt büntetése, és gyalázatos ki-menetele, Sokaknak Példajokra. Justus es Domine et rectum judicium tuum. Levtschoviæ, Typis Laurentii Brevveri, M.DC.XXXIIII. 4r. A—C2 = 2 1/2 iv = 10 sztlan levél.

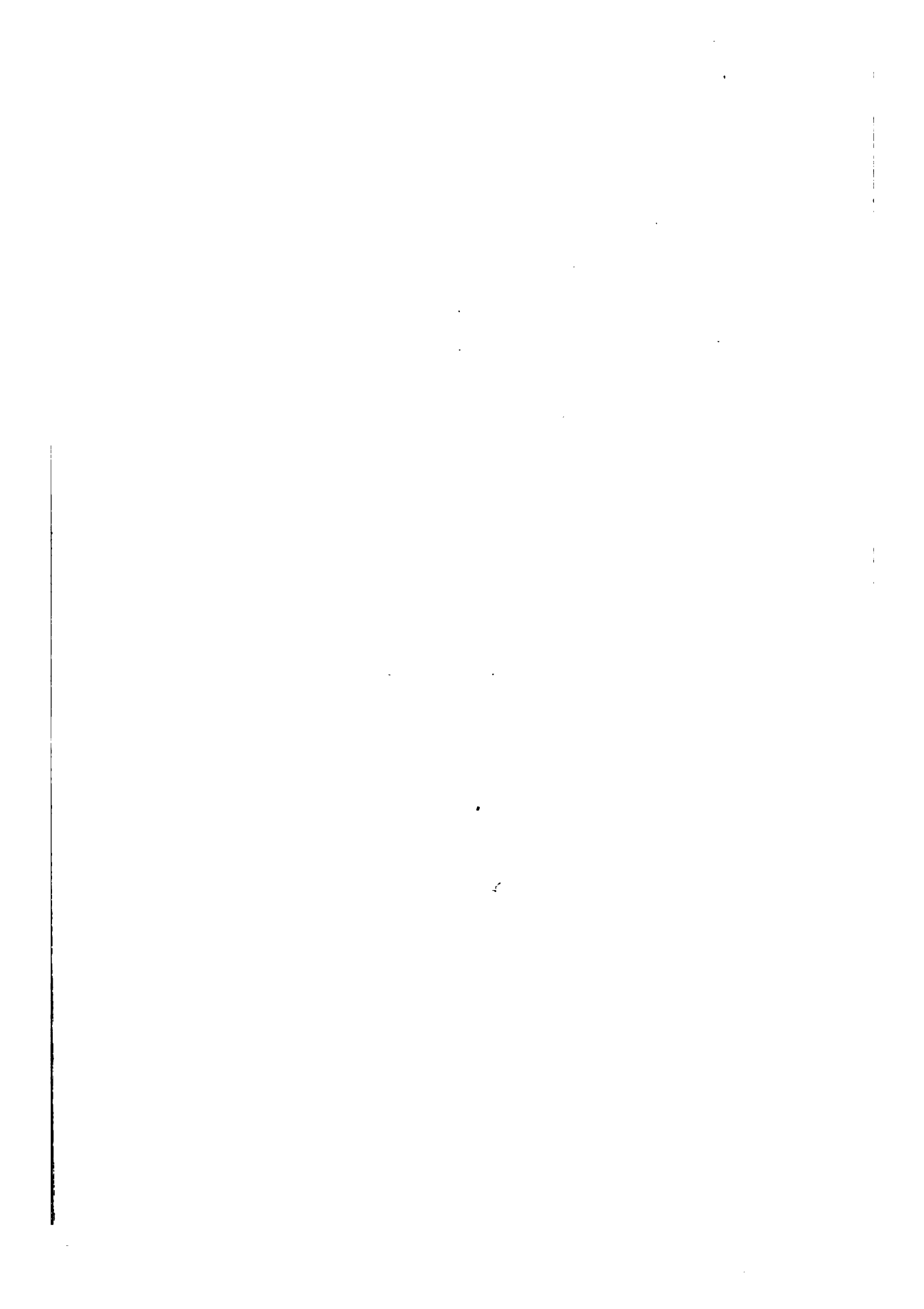
Ezen nyomtatvány eddig egyetlennek ismert példányát a *M. Akad. k tárában* (egy colligatumban), csak akkor voltam szerencsés láthatni, midőn munkámból több mint 20 iv ki volt szedve. S épen azért nem adhattam róla föntebb 640. sz. *alatt* teljes czimmást és kellő könyvészeti leírást.

1793

Kolozsvár. 1690.

Kalendariom (Uj és O). Christus Urunk születése után való 1690. Esztendőre. Melly Magyar Országgra, Erdélyre, és egyéb Tartományokra alkalmaztatott NEUBART JANOS Theologus és Astrologus által. Kolosvaratt, Nyomt. Némethi Mihály által. 16r. A—E7 (8 levelenként) = 39 sztlan lev.

Erd. Muz. (Cserey Mihály jegyzeteivel).

NÉVMUTATÓ.

ABC. Debreczen. 1681. 1245.

— Lásd: **Libellus** Alphabeticus.

— Lásd: **Magyar Oskola.**

Abecedarium Latino-Hungaricum. Lőcse. 1694. 1457.

Abigail historiája (Irta egy *kükküllői névtelen*). Bártfa. (xvi. száz.) 319. — Debreczen (xvi. száz.) 323.

Ács Mihály. Arany láncz. (Imádságos könyv.) Lőcse. 1696. 1489. — Lőcse. 1701. 1631. — Lőcse. 1706. 1714.

— Zengedező mennyei kar. Lőcse. 1696. 1490. — Lőcse. 1703. 1673.

— Boldog halál szekere. Strassburg. 1702. 1663. — Lőcse. 1708. 1734.

Ács Mihály (ifj.). Halotti beszéd Telekesi Török Bálint fölött. H. n. 1708. 1756.

— Magyar Theologia. KÖNIG FRIDRIK szerint. Bártfa. 1709. 1757.

— Lásd: ZÓLYOMI BOLDIZSÁR.

Ádám János. Az igaz barátságról való ének. Kolozsvár. 1599. 309.

— Minerva és Pallas vetekedése. Kolozsvár. 1599. 310.

Aesopus meséi. Lásd: PESTI GÁBOR és HELTAI GÁSPÁR.

Aesopus (Magyar). Az az Aesopus élete és fabulái. Lőcse. 1673. 1155. — Lőcse. 1687. 1363.

Agenda. Keresztur. 1598. 304. — Keresztur. 1612. 433. — Somorja. 1650. 837. — Kolozsvár. 1680. 1243. — (xvii. száz.) 1610.

— Lásd: HELTAI GÁSPÁR, BEJTHE ISTVÁN, MELOTAI NYILAS ISTVÁN és **Sacramentumok** kiszolgáltatásának módja.

Agendarius liber. N.-Szombat. 1583. 204. — N.-Szombat, 1596. 284.

Ágoston Péter. Szívek kincse. N.-Szombat. 1671. 1120. — Csík. 1685. 1329.

— Mirrhaszedő szarándok. N.-Szombat. 1672. 1140.

— Mennyei dicsőség. N.-Szombat. 1674. 1170.

Agricola Arbutus (álnév). = KOMÁROMI CSIPKÉS GYÖRGY.

Ali basa haláláról. Lásd: **Icon** vicissitudinis humanae.

Álomkönyvecske. Debreczen. 1635. 643.

Alvinczi Péter. Felelete Pázmány Péter öt színes levelére. Debreczen. 1609. 414.

— Lelki orvosság. H. n. 1614. 452.

— Tükör. H. n. 1614. 453.

- Alvinczi Péter.** Itinerarium Catholicum, azaz nevezetes vetekedés. Debreczen. 1616. 462.
- Az Urnak szent vacsorájáról való rövid intés. Kassa. 1622. 522.
 - Deditio regii sacelli Cassoviensis. Kassa. 1625. 547.
 - Halotti beszéd Báthori Gábor fejed. fölött. Gy.-Fejérvár. 1628. 569.
 - Quadragesima vasárnapi evangelium magyarázatja. Kassa. 1632. 618.
 - Egy rövid uti prédikáció. — Intő beszéd gr. Bethlen Péter és gr. Illyés-házi Katalin egybekelésekor. Kassa 1632. 619.
 - Postilla I. rész. Kassa. 1633. 628. — II. rész. Kassa. 1634. 634.
 - Halotti beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. Lásd: **Exequiae Principales.**
- Amesius Vilmos.** Angliai puritanismus. Lásd: TELKIBÁNYAI ISTVÁN és KOMAROMI CSIPKÉS GYÖRGY.
- Jó cselekedetek gyémánt köve. Lásd: SZENTGYÖRGYI P. ISTVÁN.
- Apáczai Csere János.** Magyar encyclopaedia. Utrecht. 1653. 876.
- Magyar logikácska. Gy.-Fejérvár. 1654. 883.
- Apafi Mihály.** A ker. vallás fundamentomi. Gy.-Fejérvár. 1645. 771.
- VENDELINUSNAK a ker. isteni tudományról írott két könyvei. Kolozsvár. 1674. 1161.
- Apollonius királyfi historiája.** Kolozsvár. 1591. 241. — Lőcse. (XVII. száz.). 1596.
- Apologia,** Csehország prot. rendei nevében. (Kolozsvár. 1618.) 502. és 1790.
- Approbatæ Constitutiones Regni Trans. Várad.** 1653. 878. — Kolozsvár. 1677. 1212. — Kolozsvár. 1696. 1486.
- Arany temjénező.** (Imádságos könyv.) H. n. 1701. 1641.
- Arithmetica,** azaz a számvetés tudománya. GEMMA FRISIUS után. Debreczen. 1577. 123. — Debreczen. 1582. 186.
- Kiadta ifj. HELTAI GÁSPÁR. Kolozsvár. 1591. 244.
- Arithmetica (Practica),** azaz, számvető tábla. Debreczen. 1614. 447. — Gy.-Fejérvár. 1632. 613. — Lőcse. 1647. 793. — Irta PÁDUAI JULIUS CAESAR. Szeben. 1678. 1227. — Lőcse. 1692. 1426. — Lőcse. 1701. 1631. — N.-Szombat. 1709. 1765.
- Armistitium universale.** N.-Szombat. 1706. 1717. — Pozsony. 1706. 1721.
- Arnd János.** Paradicsomi kertecske. Lásd: HUSZTI ISTVÁN.
- Jó illattal füstölgő szív. Lásd: PETRÓCZI KATA SZIDÓNIA.
 - A kereszt terhe alatt elbágyadt sziveket élesztő XII liliom. Lásd: PETRÓCZI KATA SZIDÓNIA.
- Articulusai** (A Baranyában való ecclesiáknak). Ford. SIKLÓSI MIKLÓS. Pápa. 1577. 136.
- Articulusok** (Ónod táján, jun. 22. 1707.) H. n. 1707. 1735.
- Avancinus Miklós.** A Kristus Jéhus élete. Lásd: ILLYÉS ANDRÁS.
- Avenarius János.** Imádságok. Lásd: SZALASZEGI GYÖRGY.
- Idvesség paizsa. Lásd: PERNYESZI ZSIGMOND.
- Babai György.** Oktatás a gyermeknevelésről. Irta FRANKE HERMANN ÁGOSTON. Halle. 1711. 1782.
- Babillon** mezitelenségének tüköre. Lásd: PATHAI ISTVÁN.
- Bakos Gábor** temetésén declamáltatott magyar versek. Kassa. 1666. 1035.

- Balás Ágoston.** Canticale Catholicum. Csfk. 1681. 1253. — Csfk. 1685. 1328.
- Balásfi Tamás.** Csepregi iskola. Pozsony. 1616. 467.
- Epinicia Benedicto Nagi, alias Soce. Pozsony. 1616. 468.
 - Levele Alvinczi Péterhez. Lásd: PÁZMÁNY PÉTER. Az igazságnak győzedelme.
- Balassa Bálint** Istenes énekei. Bártfa. (XVII. száz.). 1573.
- és **Rimai János** Istenes énekei. Lőcse. 1604.(?) 391. — Várađ. (XVII. száz.) 1609. — Pozsony. 1676. 1207. — Bártfa. 1679. 1228. — Kolozsvár. 1681. 1258. — Lőcse. 1683. 1303. — Kolozsvár. 1691. 1405. — Debreczen. 1692. 1419. — Lőcse. 1693. 1439. — Lőcse. 1700. 1552. — Kolozsvár. 1701. 1623. — Debreczen. 1702. 1646. — H. n. 1702. 1663. — Lőcse. 1704. 1693.
 - Beteg lelkeknek való füves kertecske. Németül írta BOCK MIHÁLY. Krakkó. 1572. 91. — Bártfa. 1580. 162.
 - Campianus Edmondnak tiz okai. Bécs. 1607. 405.
- Balog György.** Cornelius Nepos könyve. Lőcse. 1701. 1633.
- Baranyi Pál.** Lásd: **Lelki paradicsom.**
- Baróthi Miklós.** A szent búcsú méltósága és hasznai. Kassa. 1659. 940.
- Bársony György.** Magyarország tüköre. Kassa. 1671. 1110.
- Bartha Boldizsár.** Chronika. Debreczen. 1666. 1032.
- Basilius István.** Egnéhány kérdések a ker. igaz hitről. Kolozsvár. 1568. 65.
- Az apostoli credo rövid magyarázatja. Kolozsvár. 1568. 66.
- Bátai B. György.** Az isten kegyelmében lévő ember megismeréséről. Szeben. 1665. 1025.
- Az istenfélő ember könyörgésére való választétel. Szeben. 1665. 1026.
 - Lelki próbakö. Szeben. 1666. 1040.
 - Választottak tárgya. Szeben. 1666. 1041.
 - Hal. beszéd Kendefi János fölött. Lásd: **Utolsó tisztesség.**
- Báthori Mihály.** Hangos trombita. Debreczen. 1664. 1010.
- Hal. beszéd gr. Rhédei László fölött. Debreczen. 1664. 1011.
- Batizi András.** Ker. tudományról való könyvecske. Krakkó. 1550. 23. — Kolozsvár. 1555. 34.
- Jonás prophéta historiája. Debreczen. 1596. 280.
 - Izsák patriarcha házasságáról. Debreczen. (XVI. száz.) 324.
 - Zsuzsánna historiája. Lőcse. 1628. 570.
- Bayle Lajos.** Praxis pietatis. Lásd: MEDGYESI PÁL.
- Becanus (Van der Beck) Márton.** Az eretnekeknek adott hit megtartásáról. Lásd: VERESMARTI MIHÁLY.
- Beer János Kristóf.** Lásd: MOLNÁR ALBERT Dictionarium quadrilingue.
- Bejthe András.** Füves könyv. Német-Ujvár. 1595. 278.
- Bejthe István.** Ker. tudománynak rövid summája. Német-Ujvár. 1582. 199.
- A keresztségről, úrvacsoráról stb. (Agenda.) Német-Ujvár. 1582. 200.
 - Stirpium nomenclator Pannonicus. Antwerp. 1584. 205.
 - Az evangeliumok magyarázatja (Postilla). 1—4 rész. Német-Ujvár. 1584. 211—214.
 - Énekes könyv. (XVI. száz.). 355.

- Békességről való punctumi** (A confoederált Magyarország statusinak). Bécs. 1706. 1711.
- Bellarminus Róbert.** Elméneknek Istenben fölmeneteléről. Lásd: TASI GÁSPÁR.
— Nagy Mesterség a jó élet. Lásd: TARNÓCZI ISTVÁN.
- Bellényi Zsigmond.** Szent Hieronymus Szavanarola elmélkedései. Kassa. 1618. 480.
- Beniczki Péter.** Magyar rithmusok. N.-Szombat. 1664. 1015. — Kolozsvár. 1670. 1099. — Kolozsvár. 1682. 1284. — Lőcse. 1685. 1337. — Lőcse. 1692. 1427. — Lőcse. 1696. 1491. — Kolozsvár. 1700. 1554.
- Beregszászi Pál.** Keserves sirással teljes historia. Lőcse, 1696. 1492.
- Besenyi Jakab.** A házasságról való szép ének. Kolozsvár. 1580. 165.
- Betegek gyógyítója,** azaz: Sümegi Sz. Mária csudatételei. N.-Szombat. 1703. 1678.
- Betuleius (Josquinus)** = ZIEGLER GYÖRGY. Lásd: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI).
- Beust Joachim.** A jó és boldog kimulás mesterségéről. Lásd: ILLYÉSHÁZI GÁSPÁR és MAGYARI ISTVÁN.
- Biblia.** Bártfa. 1607. 404.
— Lásd: HELTAI GÁSPÁR, KÁROLYI GÁSPÁR, MOLNÁR ALBERT (SZENCZI), KÁLDI GYÖRGY, KOMÁROMI CSIPKÉS GYÖRGY.
— Lásd: Uj Testamentom.
- Bihari Ferencz.** Lásd: Index vocabulorum.
- Boccaccio.** Lásd: ENYEDI GYÖRGY.
- Bock Mihály.** Beteg lelkeknek való füves kertecske. Sicz. 1593. 274.
— Ugyanaz. Lásd: BALASSA BÁLINT.
- Bocskai István Apológiája.** Bártfa. (1608.) 409. — Hanau. 1608. 413.
- Bogáthi Fazekas Miklós.** Az tökéletes asszonyi állatokról. Plutarchusból ford. Kolozsvár. 1577. 128.
— Az ötödik része Mátyás király dolgainak. Kolozsvár. 1577. 129. — Kolozsvár. 1580. 166.
— Aspasia asszony dolga. Kolozsvár. 1591. 243.
— Ez világi nagy sok zűrzavarról. Kolozsvár. 1591. 244.
— A nagy Castriot György historiája. Kolozsvár. 1592. 255. — Debreczen. 1597. 290.
- Bölcs Salamon király könyvei.** Kolozsvár, 1552. 27.
— ítélete. Debreczen. 1619. 487. — Ugyanazt lásd: **Historia bipartita.**
- Bona János.** Az égre kézen fogva vezető kalauz. Lásd: HUSZTI ISTVÁN és TARNÓCZI ISTVÁN.
- Bornemisza Miklós.** Eleázár pap mártiromságáról. H. n. (xvi. száz.). 356. — Debreczen. 1605. 396.
- Bornemisza Péter.** Tragoedia Sophocles Elektrájából. Bécs. 1558. 35.
— Postilla. I. rész. Komjáthi és Sempte. 1573. 95. — II. rész. Sempte. 1574. 115. — III. rész. Sempte. 1575. 119. — IV. rész. Sempte. 1578. 146. és 147. — V. rész. Sempte és Detrekő. 1579. 153.
— Ördögi kisírtetekről. Sempte. 1578. 148.
— Négy könyvecske a ker. hitnek tudományáról. Sempte. 1577. 138.
— Fejtegetés. H. n. (Sempte). 1577. 139.
— Prédikáció az Isten irgalmasságáról. Sempte. 1578. 149.
— Énekes könyv. Detrekő. 1582. 195.

Bornemisza Péter. Prédikációk egész esztendőre. Detrekő és Rárbok. 1584. 207.

— Ének szent János látásáról. Debreczen (xvi. száz.). 325.

Borsáti Ferencz. Metamorphosis Ill. Sigismundi Rakoczi. — Változása a néhai Rákóczi Zsigmondnak. Várad. 1656. 914.

Buchananus György. Lásd: ILLYEFALVI ISTVÁN. Jephta historiája.

Calepinus. Dictionarium undecim lingvarum. Basel. 1590. 231. — H. n. 1594. 277. — Basel. 1598. 300. — Basel. 1605. 395.

Calvinus János. A ker. religióra való tanítás. Lásd: MOLNÁR ALBERT.

— Lásd: **Catechismus** (Genevai).

— Lásd: MELIUS PÉTER. Catechismus.

Campianus Edmond tíz okai. Lásd: BALASSA BÁLINT.

Cancionale. Lásd: HELTAI GÁSPÁR.

Canisius Péter. Lásd: **Catechismus** és VÁSÁRHELYI GERGELY.

Canones ecclesiastici (Komjáthi zsinat végzései). Várad. 1642. 731.

— azaz: az egyházi szolgák regulái. Somorja. 1650. 838.

Cantus Catholici. Régi és új, deák és magyar énekek. H. n. 1651. 856. —

Kassa. 1674. 1159. — N.-Szombat. 1703. 1679.

Carmeliták szerzetiben való fő társaságnak értelme. N.-Szombat. 1703. 1681.

Catechesis (Kis), gyermekek számára. Lengyelből ford. (Unitárius). Kolozsvár. 1632. 620.

— (Unitár.). Kolozsvár. 1698. 1522.

— „ Kolozsvár. (xvii. száz.). 1584.

— „ Lásd: KÓSA JÁNOS (VÁRFALVI).

— (református). Várad. 1652, 863.

— minor **Lutheri**, Lat. et Hungarice. Lőcse. 1667. 1058. — Lőcse. 1684. 1321.

Catechismus (reform.). Gy.-Fejérvár. 1639. 691. — Gy.-Fejérvár. 1643. 739. —

Gy.-Fejérvár. 1647. 790. — Lőcse. 1651. 847. — Várad. 1651. 851. —

S.-Patak. 1656. 911. — S.-Patak. 1658. 932. — S.-Patak. 1667. 1059. —

Lőcse. 1669. 1088. — Kolozsvár. 1671. 1112. — Lőcse. 1674. 1165. —

Debreczen. 1689. 1371. — Lőcse. (xvii. száz.). 1589. — H. n. 1701.

1642. — Kolozsvár. 1702. 1647.

— (reform.). Oláh nyelvre fordítva. Lásd: FOGARASI ISTVÁN.

Catechismus (Genevai). Irta CALVINUS JÁNOS. Kolozsvár. 1695. 1468.

— (Heidelbergi). Német-Ujvár. 1619. 495.

— (Heidelbergi). Lásd. SZÁRÁSZI FERENCZ.

— (r. cath.). Irta CANISIUS PÉTER. N.-Szombat. 1696. 1494. — N.-Szombat.

1698. 1533. — Kolozsvár. 1700. 1555. — Bártfa. 1708. 1739.

— (r. cath.). Lásd: **Keresztyéni tudománynak rövid summája.** — VÁSÁRHELYI GERGELY. — ILLYÉS ISTVÁN.

— (Győri). Luther Márton kis catechismusa. Halle. 1706. 1758.

— (evang.). Lásd: MADARÁSZ MÁRTON. — **Keresztyéni** vallásban lévő tudománynak fundamentomi.

— (unitárius). A ker. vallás rövid tudománya. Kolozsvár. 1632. 622.

- Catechismus.** Lásd: SZÉKELY ISTVÁN, GÁLSZÉCSI ISTVÁN, BATIZI ANDRÁS, HELTAI GÁSPÁR, HUSZÁR DÁVID, BEYTHE ISTVÁN, FÉLEGYHÁZI TAMÁS, SIDERIUS JÁNOS, SZÁRÁSZI FERENCZ, PÉCZELI KIRÁLY IMRE. — **Keresztyén hit** fő ágazatának fundamentumai.
- Cato** igen szép könyvecskéje. Debreczen. 1591. **239.** — Debreczen. 1597. **289.** — Kolozsvár. 1620. **504.** — Kolozsvár. 1639. **693.** — Szeben. 1659. **950.** — Szeben. 1668. **1077.** — Lőcse. 1672. **1137.** — Szeben. 1674. **1172.** — Brassó. 1688. **1367.** — Lőcse. 1693. **1445.**
- Cato** válogatott versei. Lásd. ILLYÉS ANDRÁS.
- Chasman Otto.** Christianus suspirans. Lásd: DEBRECZENI JÁNOS.
- Cicero.** Ad Lucium Veturium. Synonimorum liber. Kolozsvár. 1589. **227.**
 • Négy könyvei. Lásd: BALOG GYÖRGY.
- Cisio.** Kolozsvár. 1580. **167.** — Debreczen. 1592. **251.** — Kolozsvár. 1592. **256.** — Lőcse. (XVII. száz.). **1590.** — H. n. (XVII. száz.). **1612.**
- Comenius.** Januae lingvae Latinae Vestibulum. Hungarice redditum. Várad. 1643. **748.** — Cum versione Germ. et Hung. Lőcse. 1648. **808.** — Cum versione Germ. Hung. et Bohemica. Lőcse. 1660. **957.** — Kassa. 1676. **1190.** — Lőcse. 1697. **1507.** — Bártfa. 1698. **1516.** — Lőcse. 1702. **1656.** — Lőcse. 1703. **1674.**
 — Janua lingvae Latinae reserata aurea, in Hung. lingvam translata per STEPHANUM BENIAMIN SZILÁGYI. Várad. 1643. **749.** — Lőcse. 1661. **977.** — Kolozsvár. 1673. **1146.** — Lőcse. 1693. **1440.** — Lőcse. 1698. **1530.** — Debreczen. 1700. **1552.**
 — Eruditionis scholasticae Pars. I. Vestibulum. Lőcse. 1657. **921.** — Sáros-Patak. 1662. **996.**
 — Eruditionis scholasticae Pars. II. Janua. S.-Patak. 1652. **860.**
 — Orbis sensualium pictus trilingvis (Lat. Hung. et Germ.). Nürnberg. 1669. **1091.** — Lőcse. 1685. **1339.** — Kolozsvár. 1698. **1523.** — Brassó. 1703. **1665.** — Nürnberg. 1708. **1748.**
 — Orbis sensualium pictus quadrilingvis (Lat. Germ. Hung. et Bohem.). Lőcse. 1685. **1338.**
 — Praecepta morum. Lásd: TOLVAJ FERENCZ (MENYŐI).
- Comico-Tragoedia.** Lőcse. 1683. **1305.** — Lőcse. 1699. **1539.**
- Comoedia** Balassi Menyhért árultatásáról. Abrudbánya. 1569. **70.**
- Compendium doctrinae Christinae.** A ker. tudomány rövid summája. S.-Patak. 1655. **903.**
- Compilatae Constitutiones.** Kolozsvár. 1669. **1085.** — Kolozsvár. 1671. **1113.** — Kolozsvár. 1695. **1469.**
- Confessio** (Augustana) magyarul. H. n. 1692. **1434.**
- Confessio Helvetica.** Azaz: A ker. igaz hitről való vallástétel. Ford. SZENCZI CSENE PÉTER. Debreczen. 1616. **465.** — Oppenheim. 1616. **466.**
 — Ugyanaz (Lorántfi Zsuzsánna költséggével). S.-Patak. 1654. **891.** — Kolozsvár. 1679. **1232.**
 — Quinque Reg. Lib. Civitatum. Lásd: **Vallástétele** az öt szabad kir. városnak.
- Consecratio** templi novi, az az: a bekecsi templom felszentelése. Kassa. 1625. **547.**

- Constantinápoly** leírása. Lőcse. 1688. 1368.
- Corenus Jakab.** A békeséges türés paizsa. Lásd: HALLER JÁNOS.
— Lásd: **Libanuson** termő czédrus fának veleje.
- Cornelius Nepos.** Lásd: BALOG GYÖRGY.
- Corona Nuptialis,** azaz: menyeközői korona. Kolozsvár. 1703. 1669.
- Cowper William.** Hét napi együtt beszélgetés. Lásd. MEDGYESI PÁL.
- Credo in Deum.** Hiszek egy Istenben. Irta WITFELT PÉTER. Kassa. 1671. IIII.
- Csaholczi János.** Lásd: **Index vocabulorum.**
- Csáktornyai Mátyás.** Aiax és Ulysses historiája. Kolozsvár, 1592. 257.
— Római fő asszonyok perlése a tanács előtt. Kolozsvár. 1599. 311.
— Grobian verseinek magyar énekbe való fordítása (**Dedekind** után.) Kolozsvár. (xvi. száz.) 340.
- Csanádi Demeter.** II. János király élete. Debreczen. 1571. 88. — Kolozsvár. 1571. 89. — Debreczen. 1577. 124. — Debreczen. 1582. 187. — Kolozsvár. 1582. 197.
- Csanaki Máté.** A döghalálról való rövid elmélkedés. Kolozsvár. 1634. 636.
- Császmai István.** Tordai Sándor András írására való felelet. Gyula-Fejérvár. 1568. 67.
- Csécsi János.** Observationes orthographico-grammaticae. Lőcse. 1708. Lásd: 1746. sz. a.
- Cseh Márton.** Lovak orvosságos könyvecskéje. Németből ford. Lőcse. 1656. 908. — Lőcse. 1676. 1198.
- Csengeri András.** Historia Jérusálem veszedelméről. Debreczen. 1574. 101. — Debreczen. 1577. 125. — Kolozsvár. 1580. 168. — Debreczen. 1582. 188.
- Csepregi Turkovics Mihály.** Lásd: PERKINSUS VILMOS. A lelkiismeret akadémikáról.
— Lásd GYULAI PÁL. Tanácsi tükör.
- Csepregi Turkovics Mihály (ifj.).** Halotti beszéd Ványai Gáspár fölött. Kolozsvár. 1702. 1648.
— Hal. beszéd Tótfalusi Kis Miklós fölött. 1702. Lásd 1654. sz. a.
- Csere János.** Lásd: APÁCZAI Csere János.
- Cserényi Mihály.** Historia a persiai fejedelmekről. Kolozsvár. 1592. 258.
- Csiba Márton (Tejfalvi).** Romano-categorus, azaz: az apostoli vallással ellenkező róm. catholicusok tudományának mutató lajstroma. Debreczen. 1637. 667.
- Csombor Márton.** Lásd: SZEPSI Csombor Márton.
- Csulaji György.** Hal. beszéd gr. Bethlen Péter fölött. 1646. Lásd: **Temetési pompa.** 787. sz. a.
- Csúzi Cseh Jakab.** Kincses tárház. S.-Patak. 1668. 1070.
— Lelki bölcseségre tanító iskola. Debreczen. 1680. 1242.
— Edom ostroma, avagy Abdiás proféta látásának magyarázatja. Debreczen. 1682. 1274.
— Beszéd a szentek egyességéről. Debreczen. 1694. 1450.
- Curtius.** Nagy Sándor historiája. Lásd: FORRÓ PÁL (HÁPORTONI).
- Czegei névtelen.** Lásd: **Odatis** és **Zoriadres** szerelme.
- Czeglédi György és Károlyi Péter.** Az egész világon való keresztyéneknek vallások. Debreczen. 1569. 71.

Czeglédi János. Halotti beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales. 539. sz. a.**

— Hal. beszéd Báthori Gábor fölött. 1628. Lásd: **569. sz. a.**

Czeglédi Nyiri János. Historia a Machabeusokról irt könyvből. (Irta GyÖKE FERENCZ). Debreczen. (XVI. száz.) **326.**

Czeglédi István. Az országok romlásáról irott könyvnek első része. Kassa 1659. **941.**

— A megtért bünösnek a lelki harcban való bajvívásáról. Kassa. 1659. **942.**

— Malach doctornak pajtársi szóbeszéde. S.-Patak. 1659. **946.**

— Egy catholicus embernek egy calvinista emberrel való beszélgetése. H. n. 1659. **951.**

— Hal. beszéd II. Rákóczi György fölött. Kassa. 1661. **974.**

— Hal. beszéd Udvarhelyi György fölött. Kassa. 1662. **989.**

— Barátsági dorgálás. Kassa. 1663. **1002.**

— Idős Noé becsületét oltalmazó Japhetke. Kassa. (1664). **1013.**

— Egy veres tromfosdit játszó sandal barátomnak megpiricskeltetése. H. n. 1666. **1052.**

— Redivivus Japhetke. Kassa. 1669. **1082.**

— Enochnak Istennel való mindennapi járása. (Hal. beszéd gr. Rhédei Ferencz fölött). S.-Patak. 1669. **1093.**

— Dágon ledülése. Kolozsvár. 1670. **1100.**

— Sion vára. S.-Patak és Kolozsvár. 1675. **1187.**

— A szó Jákob szava, de a kezek Ésaué. Kassa. (XVII. száz.). **1579.**

Czeglédi Istvánnak sok szenvedésiről iratott siralmas versek. Lőcse. 1710. **1776.**

Czencz Romanus. Ereje és haszna Sz. Benedek patriarcha keresztinek. Bécs. 1668. **1063.**

Dajka János. Lásd **Keserűi Dajka János.**

Dálnoki János. Lásd: HUNYADI FERENCZ. Trója historiája. **130.**

Dálnoki Benkő Márton. L. A. Florusnak a római viselt dolgokról irt négy könyve. Kolozsvár. 1702. **1649.**

Dányádi György. Oratio Bocskai Ujlaki Ferencz fölött. 1673. Lásd: **Temetési pompa. 1158. sz. a.**

Dányádi János. Siralmas versek Debreczen vidékének romlásáról. H. n. 1694. **1467.**

Darholcz Kristóf. Novissima Tuba, azaz: ítéletre serkentő trombita szó. (TOLNAI JÁNOS latin munkájának fordítása). Kassa. 1639. **692.**

Dávid Ferencz. Rövid magyarázat az Antichristusról. Gy.-Fejérvár. 1567. **61.**

— Rövid utmutatás az Isten igéjének igaz értelmére. Gy.-Fejérvár. 1567. **62.**

— A sz. Irás fundamentomából vött magyarázat a J. Christusról. Gy.-Fejérvár. 1568. **68.**

— Praedicatiók. I. rész. Gy.-Fejérvár. 1569. **74.**

— A váradi disputatio. Kolozsvár. 1569. **75.**

— Könyvecske az igaz keresztyéni keresztségről. (Anabaptista könyv, németből fordítva). Kolozsvár. 1570. **80.**

- Dávid Ferencz.** Az egy ő magától való felséges Istenről. Kolozsvár. 1571. **85.**
 — Az egy atya Istennek és az ő sz. fiának igaz istenségekről. Kolozsvár. 1571. **86.**
 — Isteni dicsiretek, imádságos és vigasztaló énekek. Kolozsvár. (xvi. száz.) **342.**
- Debreczeni Ember Pál.** Lásd: **EMBER Pál.**
- Debreczeni János.** Christianus suspirans. Azaz: igaz keresztyén. CHASMAN OTTO után. Debreczen. 1615. **454.**
- Debreczeni János.** Conciliatorium biblicum. Irta THADDAEUS JÁNOS. Utrecht. 1658. **937.**
 — Szivnek megkeményedése. Debreczen. 1662. **986.**
 — Idvességnek útja. (Préd.) Debreczen. 1663. **1000.**
 — Aczél tükkör. (Préd.) Debreczen. 1666. **1033.**
- Debreczeni Kalocsa János.** Hal. beszéd Felvinczi Sándor fölött. Debreczen. 1686. **1348.**
 — Hal. beszéd Szenczi Pál fölött. Debreczen. 1691. **1402.**
 — Isten ajándékával való kereskedés, avagy Énekek énekének magyarázatja. Irta olaszul DEODATUS JÁNOS. Debreczen. 1694. **1435.**
- Debreczeni S. János.** Militaris congratulatio Comitatus Bihariensis ad Ill. Pr. Stephanum Bocskai. Debreczen. 1605. **397.**
- Debreczeni István.** Hal. beszéd gr. Bethlen Krisztina fölött. 1631. Lásd: **Temetési pompa 612. sz. a.**
- Debreczeni Fóris István.** Isten szent sátorának becsületben való tartása. (Préd.) Debreczen. 1683. **1294.**
 — Halottak lajstroma. 1684. **1314.**
- Debreczeni T. István.** Kettős kereszt alatt nyögő ker. embernek lelki orvoslása. Irta PERKINSUS WILLIÁM. Debreczen, 1685. **1330.**
- Debreczeni Péter.** Tizenkét idvességes elmélkedések. Irta KEGELIUS FILEP. Leyden. 1637. **669.** — Lőcse. 1668. **1069.** — Lőcse. 1704. **1694.**
- Debreczeni Szűr Gáspár.** Áhitatos imádságok. Bártfa. (xvi. száz.) **318.**
- Debreczeni Scholának estveli könyörgése.** Debreczen. 1672. **1126.** — Debreczen. 1682. **1275.**
- Decsi Gáspár.** Az utolsó időkben regnáló bűnökről praedikáziók. Debreczen. 1582. **189.** — Várad. 1584. **215.**
 — Dávid király és Uriás historiája. Sicz. 1592. **264.** — H. n. (xvi.száz.) **357. és 358.**
- Decsi János (Baranyai).** Salustius Catilinája és Jugurthája. Szeben. 1596. **286.**
 — Adagia Graeco-Latino-Ungarica. Bártfa. 1598. **298.**
- Dedekind.** Grobián versei. Lásd: **CSÁKTORNyai MÁTVÁS.**
- Dengelegi Péter.** Rövid Anatomia, melylyel Káldi Györgynek a sz. Biblia felől való Oktató Intése megvizsgáltatik. Gy.-Fejérvár. 1630. **592.**
- Deodatus János.** Isten ajándékával való kereskedés. Lásd: **DEBRECZENI KALOCSA JÁNOS.**
- Derecskei Ambrús.** Szent Pál levelei a rómaiakhoz, prédikáziókban. Debreczen. 1603. **382.**
- Derkai György.** Az örök életnek utja. Irta SUCQUET ANTAL. Nagy-Szombat. 1678. **1226.**

- Deselvics István.** Tizenkét idvességés elmélkedések. Irta KEGELIUS FILEP. Bártfa. 1639. 686. — Lőcse. 1639. 695.
- Dévai Mátyás.** Orthographia Ungarica. Krakkó. 1549. 20.
— A tiz parancsolatnak, a hit ágazatinak . . . magyarázatja. Krakkó. (xvi. száz.). 353.
- Dézi András.** Az ifjú Tobiás házassága. Debreczen. 1582. 190. — Bártfa. (xvi. száz.). 317.
- Dézi István.** Az igaz vallásnak a természeti okossággal való szép harmoniája. Gy.-Fejérvár. 1619. 491.
— Hal. beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
- Dicta Graeciae Sapientum. Item Mimi Publani.** Az görög bölcsek szép mondái. Debreczen. 1591. 237.
- Dictionarium quatuor lingvarum.** Bécs. 1629. 574. — Bécs. 1641. 711.
- Diest Henrik.** Sz. Dávid parittyája. Lásd: SZOBOSZLAI MIKLÓS, UZONI BALÁZS és UDVARHELYI PÉTER.
- Diószegi K. István.** Kiosztott talentum (prédikáziók). Debreczen. 1679. 1229.
— A sz. generalis gyűlésben lett némely deliberatumok (prédikáziókban). Debreczen. 1682. 1276.
— Lelki fegyver. (Könyörgések.) Lőcse. 1703. 1677.
- Diószegi Bónis Mátyás.** A részegségnek gyűlölséges állapotja. Irta angolúl JUNIUS FLORILEGUS. Leyden. 1649. 820.
- Diószegi Sámuel.** Oratio és búcsúztató Bocskai István fölött. 1673. Lásd: **Halotti pompa. 1164. sz. a.**
- Dobokai Sándor.** Lásd: BALASSA BÁLINT. Campianus fordítása.
- Dobrai Bálint.** Hal. Beszéd gr. Bethlen Péter fölött. 1646. Lásd: **Temetési pompa. 787. sz. a.**
- Dobraviczai Miklós.** Lásd: CZEGLÉDI ISTVÁN. Redivivus Japhetke.
- Döghalál ellen való orvosság.** N.-Szombat. 1710. 1777.
- Donatus (Aelius).** De octo partibus orationis. Szeben. 1663. 1005.
- Dragonis Gáspár.** Speculum theologicum seu concionatorium. Monyorókerék. 1591. 248.
- Draskovics György.** Liriniai Vincze igen szép könyve. Bécs. 1561. 43.
— Lactantius munkáinak fordítása. Bécs. 1561. 44.
- Draskovics János.** A fejedelmek órájának második könyve. Gratz. 1610. 421.
- Drégely-Palánki János.** Conciones in Catechesim Palatinatam. — Catena Salutis. Kassa. 1667. 1055.
— Speculum Mysticum. — Medicina Sacra. Kassa. 1668. 1065.
— Via salutis secundum Catechesin Palatinam. — Catena Salutis. — Ala Seraphina. Debreczen. 1682. 1277.
— Speculum Mysticum. — Praxis repudii et divortii. Debreczen. 1682. 1278.
— Praxis pietatis contracta. — És a divortiumnak is praxisa. Debreczen. 1692. 1420.
- Drexelius Jeromos.** Elmélkedések az örökkévalóságról. Lásd: SZENTGYÖRGYI GERGELY.

- Ébresztő kakas szó.** H. n. 1707. **1736.**
- Égről leesett nagy csillag.** Hal. beszéd gr. Erdődi Juliánna, gr. Eszterházi Antalné fölött. N.-Szombat. 1697. **1514.**
- Egyedúti Gergely.** Kalendarium. Bécs. 1571. **84.** — Bécs. 1572. **90.** — Bécs. 1573. **93.**
- Eleven kutfő.** Bécs. 1662. **983.**
- Elfen Miklós.** Nagy tűz kis szikrája. Loyola Sz. Ignác exercitiuma. Bécs. (XVII. száz.). **1575.**
- Ember Pál (Debreczeni).** Hal. beszéd Várad Mihály fölött. Kassa. 1693. **1436.**
- Boanerges. Menyörgésnek fiai. Debreczen. 1698. **1519.**
 - Szent Siklus. (Innapi prédikációk.) Kolozsvár. 1700. **1556.**
 - Garizim és Ébál. Kolozsvár. 1702. **1650.**
- Ének sz.** István jobb kezének feltalálásáról. Nürnberg. 1484. **1.**
- Ének,** miképpen áldja meg az Isten azokat, a kik őt félik. Debreczen. (XVI. száz.). **327.** — H. n. (XVI. száz.). **359.**
- Ének (szép) a híres Tunyogi Sámuelről.** Lőcse. 1689. **1379.**
- Énekes könyv** (XVI. századi, protestáns). Lásd: GÁLSZÉCSI ISTVÁN. — SZÉKELY ISTVÁN. — KÁLMÁNCSEHI MÁRTON. — HOFGRÉF-féle **énekes könyv.** — HUSZÁR GÁL. — BORNEMISZA PÉTER. — BEJTHE ISTVÁN.
- Énekes könyv** (ref.). Debreczen. 1579. **151.** — Debreczen. 1590. **232.** — Bártfa. 1593. **267.** — Várad. 1648. **816.** — Várad. 1651. **852.** — Kassa. 1662. **990.** — Kolozsvár. 1680. **1244.** — Lőcse. 1683. **1309.** — Lőcse. 1690. **1389.** — Lőcse. 1694. **1460.** és **1462.** — Debreczen. 1697. **1499.** — Lőcse. 1699. **1544.** — Debreczen. 1700. **1553.** — Lőcse. 1704. **1695.**
- Énekes könyv** (ref.). Lásd: GÖNCZI GYÖRGY. — UJFALVI IMRE.
- (r. cath.). N.-Szombat. 1672. **1141.** — N.-Szombat. 1680. **1250.**
 - Lásd: **Cantus Catholici.** — KÁJONI JÁNOS. — BALÁZS ÁGOSTON. — NÁRAY GYÖRGY.
 - (unitárius). Kolozsvár. 1623. **529.** — Kolozsvár. 1697. **1503.** — Kolozsvár. 1700. **1558.**
 - Lásd: DÁVID FERENCZ. — **Isteni dicsiretek.**
- Enyedi György.** Gismunda és Giscardo historiája (BOCCACCIO után). Debreczen. 1577. **126.** — Kolozsvár. 1582. **198.** — Monyorókerék. 1592. **261.** — Kolozsvár. 1624. **541.** — Lőcse. 1683. **1306.** — Lőcse. 1700. **1563.**
- Az ó és új testamentombeli helyek magyarázatja a háromságról. Latinból ford. TOROCZKAI MÁTÉ. Kolozsvár. 1619. **494.** — Kolozsvár. 1620. **503.**
- Enyedi F. (Fazekas) János.** Mennyei szó, a lelki álomból való felszerkenésről. Várad. 1652. **864.**
- Enyedi Molnár János.** Az Isten ígretének felnyitott arany bányája. Szeben. 1665. **1027.**
- Enyedi István.** Hal. beszéd Tótfalusi Kis Miklós fölött. 1702. Lásd **1654. sz. a.**
- Epitome pietatis Marianae.** Lőcse. 1647. **794.**
- Erasmus Roterodamus.** Az erkölcsnek tisztességes volta. Debreczen. 1591. **238.** — Szeben. 1596. **287.** — Szeben. 1598. **306.**

- Erasmus Roterodamus.** Kézben viselő könyvecske. Lásd: SALÁNKI GYÖRGY.
- Erdélyi Máté.** Sz. János Baptista feje vételéről. Debreczen. (xvi. száz.). 328.
- Erdő-Bényei János.** Lásd: *Janua lingvarum.*
- Erdődi János.** A léleknek Istennel való beszélgetése. Irta Sz. ÁGOSTON. Debreczen. 1689. 1372.
- Erdősi János.** Lásd: SYLVESTER János.
- Érsekujvári K. Orbán.** Győző hitnek lakozása. Debreczen. 1686. 1349.
- A hit Isten munkája. Debreczen. 1686. 1350.
- Élő jó cselekedeteket szolgáltató hitről. Debreczen. 1687. 1361.
- Hitnek titka. Debreczen. 1687. 1362.
- Eszéki István.** Halotti magyar oratio gr. Rhédei Ferencz fölött. S.-Patak. 1668. 1075.
- Eszter historiája.** (Irta egy *kolozsvári névtelen.*) Kolozsvár. 1577. 131.
- Eszterházi Miklós** (Gróf). Rákóczi Györgyhöz irt levelei. Pozsony. 1644. 762. — Bécs. 1645. 768.
- Lónyai Zsigmondhoz irt levelei. Bécs. 1645. 769.
- Eszterházi Pál** (Herceg). A Bold. Szűz képeinek eredete. N.-Szombat. 1690. 1394. — N.-Szombat. 1696. 1496.
- A Bold. szűz Mária szombatja. N.-Szombat. 1691. 1413. — N.-Szombat. 1701. 1638.
- Minden szentek királynéja Bold. Szűz Mária. N.-Szombat. 1698. 1534.
- Eszterházi Tamás.** Az igaz anyaszentegyházról. Irta HUNNIUS EGYED. Sárvár. 1602. 378.
- Euryalus és Lucretia historiája.** (Irta egy *pataki névtelen.*) Kolozsvár. 1592. 259. — H. n. (xvi. száz.). 360. és 361. — Lőcse. (xvii. száz.). 1592.
- Evangeliumok és Epistolák.** Monyorókerék. 1589. 228. — Kolozsvár. 1593. 270. — Szeben. 1597. 296. — Debreczen. (xvi. száz.). 329. — Keresztúr. 1614. 448. — Bártfa. 1616. 459. — Bécs. 1629. 575. — Csepreg. 1631. 597. — Lőcse. 1634. 639. — Csepreg. 1636. 655. — Lőcse. 1639. 696. — Bécs. 1642. 725. — N.-Szombat. 1642. 729. — Várad. 1642. 732. — Csepreg. 1643. 737. — Lőcse. 1648. 809. — Bécs. 1661. 971. — Bécs. 1662. 984. — Kassa. 1663. 1003. — Lőcse. 1663. 1004. — Kassa. 1668. 1066. — Nagy-Szombat. 1669. 1089. — Kassa. 1674. 1160. — Lőcse. 1681. 1266. — Bécs. 1683. 1312. — Lőcse. 1692. 1429. — N.-Szombat. 1692. 1433. — Bártfa. 1698. 1517. — Lőcse. 1698. 1531. — Bécs. 1700. 1551. — Lőcse. 1700. 1566. — Lőcse. 1701. 1635.
- Evangeliumok és Epistolák.** Lásd: HELTAI GÁSPÁR. — KOPCSÁNYI PÁP MÁRTON.
- Evangeliumok** a római kalendáriom rende szerint (Csete József egri prépost költséggel). N.-Szombat. 1708. 1752.
- magyarázatja. SIMON PÁL deák postillájából ford. Bártfa. 1608. 410.
- summája versekben. Lőcse. (xvii. száz.). 1591.
- Exequiae Principales,** az az: Halotti pompa Károlyi Zsuzsánna fejedelemszszony temetésekor 1. 2. rész. Gy.-Fejérvár. 1624. 539.

- Farkas András.** Cronica de introductione Scytharum in Hungariam. Krakkó. 1538. 11.
- Fejes Miklós.** Három jeles fő hadnagyok vételkedése. Kolozsvár. (xvi. száz.) 341.
- Félegyházi Tamás.** A ker. hitről való tanítás. Debreczen. 1579. 152. — Debreczen. 1580. 163. — Debreczen. 1583. 202. — Debreczen. 1588. 221. — Debreczen. 1601. 374.
- Félegyházi Tamás.** Catechesis. Debreczen. 1601. 374.
— Uj Testamentom. Debreczen. 1586. 218.
- Feles tizet feletlen kilencznek vélt.** (Irta Sámbar Mátyás jesuita egyik tanítványa.) Kassa. (xvii. száz.) 1580.
- Felső-Bányai S. Mihály.** A léleknek uti költsége. Utrecht. 1651. 850.
- Felvinczi György.** A Jerúsálemből Jérikóba menő ember állapotjáról. Lőcse. 1689. 1371.
— Comico-tragoedia, Plutó és Jupiter villongások. H. n. 1693. 1449.
— A Schola Salernitana jó egészségről való könyve. Lőcse. 1694. 1459.
— Procuratoria dicsérete. Kolozsvár. 1697. 1502.
— Az erd. protonotaria és cancellaria dicsérete. Kolozsvár. 1699. 1540.
— Természet próbája. Kolozsvár. 1701. 1624.
- Felvinczi Sándor.** A pestisről való beszélgetés (8 préd.). Debreczen. 1679 1230.
— Lelki diadalomról való oktatás. Debreczen. 1682. 1279.
— Igaz özvegy. (Hal. beszéd Csapó Borbála fölött.) Debreczen. 1682. 1315.
- Ferdinánd császár (II)** semmisítő decretuma. Bécs. 1620. 496.
- Feuchtius Jakab.** Öt rövid prédikáció. Lásd: TASI GÁSPÁR.
- Fileki János.** Magyar versek gr. Bethlen Christina halálára. 1631. Lásd: Teme-
tési pompa. 612. sz. a.
- Filepszállási Gergely.** Praesidium Christianorum. Magyarok fegyvere. Kassa. 1694. 1452.
- Florus (L. Annaeus).** Lásd: DÁLNOKI BENKŐ MÁRTON.
- Fogarasi Ferencz.** Kis Keresztyén. Gy.-Fejérvár. 1654. 884.
- Fogarasi István.** Catechismus, deák és magyar nyelvből oláh nyelvre fordított Gy.-Fejérvár. 1648. 803.
- Folnai Ferencz.** Hal. beszéd gr. Formontin Aurora Katalin, gr. Batthiányi Ádámné fölött. Bécs. 1653. 867.
- Fons vitae.** Életnek kútfeje. Debreczen. 1589. 225. — Debreczen. (xvi. száz.) 330.
- Forró Pál (Háportoni).** Q. Curtius históriája Nagy Sándorról. Debreczen. 1619. 485.
- Fortunatus** históriája (versekben). Kolozsvár. (xvi. száz.) 343.
— (prózában). Lőcse. 1651. 848.
- Franke Hermann Ágoston.** Oktatás a gyermeknevelésről. Lásd; BABAI GYÖRGY.
— Utmutatás a keresztyénségre. Lásd: VÁSONYI MÁRTON.
— Szent irás szerint való életnek regulái. Lásd: VÁSONYI MÁRTON.
- Frankovics Gergely.** Hasznos könyv betegségek ellen. Monyorókerék. 1588. 223.

- Franzius Farkas.** Egy jeles vadkert. Lásd: MISKOLCZI GÁSPÁR.
- Fráter Gáspár.** Antiochus király kegyetlenkedéséről, Debreczen. (xvi. száz.) 336. — Debreczen. 1619. 490.
- Fráter Lajos** paulinus szerzetes, Lásd: **Kincstartócska.**
- Frisius Jakab János.** Elmétkedések és könyörgések. Tigrum 1605. 400.
- Füsüs János (Pataki).** Királyok tüköre. Bártfa. 1626. 549.
- Gálszécsi István.** Énekes könyv. Krakkó. 1536. 8.
— A ker. tudományról való rövid könyvecske. Krakkó. 1538. 10.
- Gamelion** melographicum. (Irta KAPOSÍ SÁMUEL.) Kolozsvár. 1702. 1651.
- Geleji Katona István.** Titkok titka. Gy.-Fejérvár. 1645. 772.
— Magyar grammatikácska. Gy.-Fejérvár. 1645. 773.
— Válság titka. 1—3. rész. Várad. 1645. 1647. 1649. 779. 799. 826.
- Geleji Katona István.** Lásd: KESERŰI DAJKA JÁNOS. Öreg Gradual.
- Gemma Frisius.** Lásd: **Arithmetica.**
- Gerhard János.** Ötven szentséges elmétkedések. — Kegység gyakorlása: Lásd: ZÓLYOMI BOLDIZSÁR.
- Gismunda** historiája. Lásd: ENYEDI GYÖRGY.
- Göncz Miklós (Pálházi).** Az ur vacsorájáról, az Augustana Confessio szerint. Keresztúr. 1613. 441.
— A gyermekcék credoja. Irta RHAW GYÖRGY. Keresztúr. 1615. 456.
— A római Babylonnak kőfalai. Irta RODENBORCH ILLYÉS. Keresztúr. 1619. 493.
- Gönczi György.** Énekes könyv. Debreczen. 1592. 252. — Debreczen. 1602. 376. — Debreczen. 1616. 463. — Debreczen. 1620. 497. — Lőcse. 1635. 648. — Bártfa. 1640. 698. — Lőcse. 1642. 726. — Lőcse. 1652. 858. — Lőcse. 1654. 890. — Várad. 1654. 895. és 898. — Lőcse. 1675. 1183. — Lőcse. 1682. 1287. — Kolozsvár. 1690. 1384. — Lőcse. 1691. 1410.
- Gönczi József.** Hal. beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
- Gonsalvius (Reginaldus).** Lásd: HELTAI GÁSPÁR. Hispaniai vadászság.
- Göröcsönyi Ambrús.** Historiás ének Mátyás királyról. Kolozsvár. 1577. 132. — Kolozsvár. 1581. 180. — Debreczen. (xvi. száz.) 331. — Lőcse. 1683. 1307.
— Ugyanaz. Lásd: HELTAI GÁSPÁR. Cancionale.
- Görgei Pál.** Emlékezet oszlopa. Hal. beszéd gr. Rhédei Ferencz fölött. S. Patak. 1668. 1074.
— Hal. beszéd Bocskai István fölött. 1673. Lásd: **Halotti pompa. 1164. sz. a.**
- Görög** bölcsék szép mondásai. Lásd: **Dicta Graeciae Sapientum.**
- Gorup Ferencz.** Miséről írott könyve. (1670). 1109.
- Gosárvári Mátyás.** A régi magyarok első bejövéséről. Kolozsvár. 1579. 154. — Sicz. 1592. 265.
- Graduál (Öreg).** Lásd: KESERŰI DAJKA JÁNOS.
- Grosse Sándor.** A mennyei igazság tüzes oszlopa. Lásd: MIKOLAI HEGEDŰS JÁNOS.

- Gusztáv Adolf** svéciai király historiája. Lásd: **Kegyes vitéz.**
- Gvevara Antal.** Horologium principum. Lásd: DRASKOVICS JÁNOS és PRÁGAI ANDRÁS.
- Gyarmathi Miklós.** Keresztyén felelet Monoszlai András könyve ellen. Debreczen. 1598. 301.
- Gyirva Venczel.** Christus urunknak Sz. Péterrel való beszélgetése. Irta NYÚL KONRÁD (HASE KONRÁD). Lőcse. 1649. 821.
- A Sybillának jövendöléséről. Németből ford. Lőcse. 1649. 822.
- Gyöke Ferencz.** Historia a Machabeusokról irt könyvből. Lásd: CZEGLÉDI NYIRI JÁNOS.
- Gyöngyösi András.** Hal. beszédek Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd **Exequiae Principales.**
- Gyöngyösi Chrysost. János.** Arany gyapjúból ékesített ruha. Lőcse. 1665. 1024.
- Gyöngyösi István.** Márssal társalkodó Murányi Vénus. Kassa. 1664. 1014. — Kolozsvár. 1702. 1652.
- Rózsakoszoru. Lőcse. 1690. 1388.
- Porából megéledett phoenix. Lőcse. 1693. 1441. és 1442.
- Palinodia Hungariae. Lőcse. 1695. 1476.
- Uj életre hozott Chariclia. Lőcse. 1700. 1564.
- Gyöngyösi László.** A ker. vallás fundamentumi. Irta VIREL MÁTÉ. Utrecht. 1657. 925.
- Gyulafejérvár dicsérete.** Szeben. 1686. 1357.
- Gyulafi János.** Hárfák hárfája. Debreczen. 1599. 307.
- Gyulai Márton.** Epinicia Pálfi Miklós és Schwarzenberg jeles diadalmokról. Debreczen. 1619. 486.
- Gyulai Mihály.** Táncz jutalma. Debreczen. 1681. 1255.
- Világ harangja. Debreczen. 1683. 1295.
- Gyulai Pál.** Tanácsi Tükör. Latinból ford. CSEPREGI TURKOVICS MIHÁLY. Szeben. 1663. 1006.
- Hadi régulák.** Nagy-Szombat. 1706. 1718. — N.-Szombat. 1706. 1734.
- Hafenreffer Mátyás.** Sz. írásbéli hitünk ágai. Lásd: ZVONARICS IMRE.
- Hajnal Mátyás.** A Jésus szivét szines képekkel kiformáltatott könyvecske. Bécs. 1629. 576. — Pozsony. 1642. 730. — Bécs. 1644. 756.
- Kitett czégér. Pozsony. 1640. 704.
- Lásd: **Igaz isteni tisztelet világos tüköre.**
- Haller János.** A békeséges türés paizsa. Irta CORENUS JAKAB. Csik. 1682. 1273.
- Hármass historia. Kolozsvár. 1695. 1470.
- Halott temetéskorra való énekek.** Lőcse. 1635. 651. — Kolozsvár. 1660. 956. — Kolozsvár. 1697. 1504.
- Lásd: UJFALVI IMRE.
- Halotti beszéd** Bocskai Ferencz fölött. Debreczen. 1647. 789.
- Haskó Jakab nyitrai püspök fölött. N.-Szombat. 1695. 1480.
- Rákóczi Zsigmond fölött. N.-Szombat. 1603. 386.
- Halotti beszédek** Tótfalusi Kis Miklós fölött. Kolozsvár. 1702. 1654.

- Halotti beszédek** Szemere György fölött. Debreczen. 1704. 1687.
- Halotti pompa** Bocskai István Zemplin vm. főispán fölött. Kolozsvár. 1674. 1164.
- Halotti prédikációk** Bedegi Nyári Ferencz fölött. Bártfa. 1624. 534.
- Háromságnak** oltalmazásra gondolt legfőbb okoskodás megvizsgálása. Kolozsvár. 1634. 637.
- Hase Konrád.** Lásd: GYIRVA VENCZEL.
- Házi János.** Envarul Asikin. Törökből ford. Kassa. 1626. 556.
- Hegyesi István (Boros-Jenci).** Kegyességnek nagy titka. Kolozsvár. 1686. 1352.
- Heltai Gáspár.** Catechismus Minor. Kolozsvár. 1550. 22.
- Biblia. I. rész. Kolozsvár. 1551. 25. — II. rész. 1565. 57. — IV. rész. Kolozsvár. 1552. 28. — Uj Testamentom. Kolozsvár. 1562. 51.
- Heltai Gáspár.** A részegség és tobzódás veszedelmes voltáról. Kolozsvár. 1552. 29.
- Catechismus. Kolozsvár. 1553. 31.
- Vigasztaló könyvecske. Kolozsvár. 1553. 32. — Sicz. 1593. 271.
- Agenda. Kolozsvár. 1559. 37. — Kolozsvár. (xvi. száz.). 344.
- Zsoltár. Kolozsvár. 1560. 41.
- Száz fabula Aesopusból és egyebünnen. Kolozsvár. 1566. 59. — Német-Ujvár. 1596. 285.
- Háló (Hispaniai vadászás). Irta GONSALVIUS REGINALDUS. Kolozsvár. 1570. 81.
- Cancionale, azaz: historiás énekes könyv. Kolozsvár. 1574. 112.
- Chronica az magyaroknak dolgairól. Kolozsvár. 1575. 118.
- Evangeliumok és epistolák. Kolozsvár. (xvi. száz.). 345. és 346.
- Isteni dicsiretek és könyörgések. Kolozsvár. (xvi. száz.). 347.
- Lásd: VERBŐCZI ISTVÁN. Decretum. Kolozsvár. 1571.
- Heltai Gáspár (ifj.).** Lásd: **Arithmetica** (Magyar). Kolozsvár. 1591.
- Lásd: VERBŐCZI ISTVÁN. Decretum. Debreczen. 1611.
- Herczegszöllősi zsinat végzései.** Lásd: **Articulusai** (a Baranyában való ecclesiáknak).
- Heyden Sebald.** Puerilium colloquiorum formulae. Krakkó. 1531. 2. — Krakkó. 1552. 30. — Debreczen. 1591. 240. — Debreczen. 1596. 281.
- Historia bipartitia ex 1. Regum 1. et 3. capitibus desumpta** (= Bölcs Salamon király ítélete). Debreczen. 1581. 179.
- Hitszakadás** ellen való orvosság. Kolozsvár. 1676. 1192.
- Hodászi Lukács.** Hal. beszéd Báthori István fölött. H. n. 1605. 401.
- Hodászi Miklós.** Hal. beszéd özv. Zólyomi Miklósné, Daróczi Zsófia fölött. Lásd: **Temetési pompa.** Várad. 1646. 787. sz. a.
- Hodosi Sámuel.** Hal. beszéd Sélyei István fölött. Debreczen. (xvii. száz.). 1578.
- Hoffmann Pál.** Hal. beszéd gr. Eszterházi László, Ferencz, Tamás és Gáspár fölött. Bécs. 1653. 868.
- Hofgref-féle énekes könyv.** Kolozsvár. (xvi. száz.) 348.
- Hollósi Gottfried** megtéréséről irt prédicatioja. Keresztúr. 1603. 383.
- Hónapi napok,** avagy istenes gondolatok. N.-Szombat. 1691. 1414.
- Horatius II.** könyvének 14-dik éneke. Lásd: TASNÁDI PÉTER.

- Hornius György.** Szent genealogia. Ford. P. J. (PÜSPÖKI JÁNOS vagy PUNOKI JÁNOS). Várad. 1658. 938.
- Horváth Ferencz (Petricsevics).** Apologia fratrum Unitariorum. Kolozsvár. 1700. 1557. — Kolozsvár. 1701. 1626.
- Hrabovszky.** Manuale Latino-Hungarico-Slavicum. Bártfa. 1657. 918.
- Hunnius Egyed.** Az igaz anyaszentegyházról. Lásd: ESZTERHÁZI TAMÁS.
— Mise nem mise. Lásd: KIRÁLY JAKAB.
- Hunnius Miklós.** Rövid és fundamentomos tracta. H. n. 1690. 1398. — Frankfurt. 1692. 1423.
- Hunyadi Ferencz.** Trója megszállása és veszedelme. Kolozsvár. 1577. 130. — Debreczen. 1582. 191. — Kolozsvár. 1586. 219. — Sicz. 1592. 263. — Kolozsvár. 1631. 600. — Kolozsvár. 1651. 846. — Lőcse. 1656. 909. — Lőcse. 1676. 1199. — Lőcse. 1692. 1428.
- Huszár Dávid.** A ker. hitről való tudománynak summája. (A Palatina Catechesis fordítása.) — Keresztyéni imádságok. Pápa. 1577. 137.
— Lásd: **Articulusai** (A Baranyában való ecclesiáknak).
- Huszár Gál.** Az ur Jésus Christus szent vacsorájáról. M.-Óvár. 1558. 36.
— Isteni dicsfreték és psalmusok. Debreczen. 1560. 40.
— Énekes könyv. Debreczen. (xvi. száz.) 332.
- Husztai István.** Ker. jóságos cselekedetekkel teljes paradicsom kertecske. Irta ARND JÁNOS. Kolozsvár. 1698. 1524.
— Az égre kézen fogva vezető kalauz. Irta BONA JÁNOS. Debreczen. 1705. 1701.
- Husztai Péter.** Aeneis. Bártfa. 1582. 185. — Debreczen. 1582. 192. — Kolozsvár. 1624. 542.
- Hutter Lénárt.** A sz. írásbeli hitünk ágainak összeszedése. Lásd: LETHENYEI ISTVÁN.
- Hymnusok** (Istenes). Lőcse. 1635. 650.
- Jajhalom.** (Kecskemét romlásának leírása versekben.) H. n. 1707. 1737.
- Jakab** (I.) angol király. Királyi ajándék. Lásd: SZEPSI KOROCZ GYÖRGY.
- Jaklin Balázs.** Hal. beszéd gr. Draskovics Miklós fölött. N.-Szombat. 1687. 1365.
— Hal. beszéd gr. Czobor Ádám fölött. Bécs. 1691. 1418.
— Lásd: **Regulái** N. Boldog Asszony congregatiójának.
- Janua lingvarum bilingvis, Latina et Hungarica.** (Szerkesztette ERDŐ-BÉNYEI JÁNOS.) Várad. 1654. 899.
- Icon vicissitudinis humanae** (Ali basa haláláról). Bártfa. (xvi. száz.) 320.
- Idari Péter.** Nagy Sándor historiája. Debreczen. 1574. 102. — Debreczen. 1582. 193. — Kolozsvár. 1591. 245. — H. n. (xvi. száz.) 362.
- Jesuita** paterek titkai. Várad. 1657. 926.
• professorának becsülete mellett kikelő hálaadó tanítvány. Kassa. (xvii. száz.) 1581.
- Jesus és Mária rosariumja.** Bécs. 1687. 1360.
— Christus olvasójának eredete. N.-Szombat. 1707. 1732.
- Jesus Sirah** könyve. Kolozsvár. 1551. 26.

Igaz isteni tiszteletnek világos tüköre. Pozsony. 1638. **684.**

Igazán való bölcsesség. Ford. SEGNER PÁL jésuita írásaiból. Bécs. 1705. **1700.**

Igazságnak áldozatja. Kolozsvár. 1666. **1036.**

Illyefalvi István. Jephta historiája (BUCHANANUS GYÖRGY után). Kolozsvár. 1590. **234.** — Kolozsvár. 1597. **292.** — Lőcse. (XVII. száz.) **1594.**

Illyefalvi István (jésuita). Bányász csákánynak tompítása. Kassa. 1669. **1083.**

Illyés András. A ker. életnek példája vagy tüköre. Azaz: a szentek élete I—V. rész. N.-Szombat. 1682. 1683. **1291.** és **1313.**

— Ugyanaz. I—III. rész. N.-Szombat. 1705. **1707.** IV. és V. rész. U. ott. 1707. **1728.**

— A ker. jószágos cselekedetek gyakorlatossága. Irta RODERICUS ALFONSUS. I. rész. Nagy-Szombat. 1688. **1370.** — II. rész. U. ott. 1701. **1639.** — III. rész. U. ott. 1708. **1753.**

— A Kristus Jéhus élete. Irta AVANCINUS MIKLÓS. Nagy-Szombat. 1690. **1395.** — N.-Szombat. 1708. **1754.**

— Megrövidített ige, azaz: prédikációs könyv. I—III. rész. Nagy-Szombat és Bécs. 1691. és 1692. **1415.** **1416.** **1417.**

— Megrövidített ige, azaz: vasárnapi prédikációk. I. II. rész. Nagy-Szombat. 1696. **1485.**

— Novae spirituales ac morales duarum lingvarum cantiuunculae. H. n. (N.-Szombat.) 1696. **1497.**

— Jóra intő énekecskék. (2-dik kiadás.) N.-Szombat. 1702. **1659.**

— Régi és új énekek és isteni dicséretetek. N.-Szombat. 1703. **1680.**

— Rövid forma embernek életét bölcsen rendelni. Nagy-Szombat. 1709. **1763.**

— Ember életének és erkölcsinek igaz rendelése, azaz: nagy Cato válogatott versei. N.-Szombat. 1710. **1778.**

Illyés István. Lelki tej, avagy catechismus. N.-Szombat. 1686. **1356.** — Nagy-Szombat. 1697. **1512.**

— Soltári énekek és halottas énekek. N.-Szombat. 1693. **1446.**

— Készület a jól meghaláshoz. N.-Szombat. 1693. **1447.**

— Sertum Sanctorum. (Ünnepi prédikációk.) I. II. rész. N.-Szombat. 1708. **1755.**

— Fasciculus miscellaneus, azaz: egynéhány alkalmi prédikációk. N.-Szombat. 1710. **1779.**

Illyésházi Gáspár. Kézben viselő könyv a jó és boldog kimulás mesterségéről. Irta BEUST JOAKHIM. Debreczen. 1639. **689.**

Ilosvai Péter. Szent Pál apostol életéről és haláláról. Debreczen. 1574. **103.** — Debreczen. 1577. **127.** — Kolozsvár. 1579. **155.** — Debreczen. (XVI. száz.). **333.**

— Toldi Miklós historiája. Debreczen. 1574. **104.** — Lőcse. 1629. **581.** — Kolozsvár. 1673. **1147.** — Lőcse. (XVII. száz.). **1593.**

— Sokféle neveknek magyarázatja. Kolozsvár. 1578. **140.**

— Ptolemaeus király historiája. Kolozsvár. 1588. **222.** — Debreczen. (XVI. száz.) **334.** — H. n. (XVI. száz.) **363.**

Ilosvai Péter = Idari Péter. Lásd: **362. sz. a.**

Imádságok (Keresztyén). Debreczen. 1641. **713.**

- Imádságok** (Isten eleibe felbocsátandó áhítatos). Várad. 1654. **865**. — Bártfa. (XVII. száz.) **1574**.
 — (Buzgó) és isteni dicséretetek. Kolozsvár. 1685. **1334**.
- Imádságos könyv.** Bártfa. 1609. **1789**.
- Imádságos könyvecske.** Pázmány Péter engedelméből. H. n. 1616. **471**. — H. n. 1622. **526**. — Pottendorf. 1669. **1092**.
 — Németből fordítva. Gr. Pázmány Miklósné, Hetesi Pethe Rosina költségével. Bécs. 1655. **900**.
 — (luther.) Csegreg. 1629. **578**.
 — (reform.) Lőcse. 1683. **1308**.
- Imádságos könyvecske.** (unitár.) Kolozsvár. 1623. **531**. — Kolozsvár. 1700. **1559**.
- Index Biblius.** Ford. MANTSKOVICS BÁLINT. Vizsoly. 1593. **275**. — Vizsoly 1600.(?) **316**.
- Index vocabulorum Januae Lingvarum J. A. Comenii.** (Auct. JOH. CSAHOLCZI et FRANC. BIHARI). Gy.-Fejérvár. 1647. **792**.
- Josquinus Betuleius** (= ZIEGLER GYÖRGY). Discursus de summo bono. Lásd: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI).
- Iratosi T. János.** Az emberi élet boldogul való igazgatásáról. Irta PERKINSUS VILMOS. Lőcse. 1637. **670**. — Lőcse. 1641. **718**.
 — Patika szerszámos bolt. Irta PERKINSUS VILMOS. Lőcse. 1637. **671**. — Lőcse. 1641. **718**.
 — Lásd: **Halotti prédikációk** Bedegi Nyári Ferencz fölött. 1624. **534**. sz. a.
- Iskola** (Kis), avagy a gyónásról való oktatások. Bécs. 1691. **1401**.
- Istennel való magános beszélgetés.** Kolozsvár. 1670. **1101**.
- Istváni Pál.** Voltér király historiája. Debreczen. 1574. **105**. — Kolozsvár. 1580. **169**. — Lőcse. (XVII. száz.) **1595**.
- Judicium** magyar nyelven. Lásd: **Kalendarium**. Debreczen. 1593. **268**.
- Junius Florilegus.** A részegségnek gyűlölséges állapotja. Lásd: DIÓSZEGI BÓNIS MÁTYÁS.
- Jus Civile, sive statuta civitatis Cassoviensis.** Bártfa. 1701. **1619**.
- Kabai Bodor Gellért.** Lelki flastrom. Debreczen. 1677. **1208**.
 — Hegyes ösztön a sátánnak anyala. Debreczen. 1678. **1220**. — Debreczen. 1682. **1280**.
- Kájoni János.** Cancionale catholicum. Csík. 1676. **1188**.
- Kákonyi Péter.** Astiages király és Cyrus historiája. Debreczen. 1574. **106**. — Lőcse. 1628. **571**.
 — Sámson historiája. Kolozsvár. 1579. **156**. — Bártfa. (XVI. száz.) **321**.
- Káldi György.** Szent Biblia. Bécs. 1626. **551**.
 — Halotti beszédek. Bécs. 1629. **577**.
 — Vasárnapi prédikációk I. része. Pozsony. 1631. **601**.
 — Innepi prédikációk I. része. Pozsony. 1631. **602**.
 — Istennek szent akarataja. (A tiz parancsolat magyarázatja prédikációkban.) N.-Szombat. 1681. **1268**.

- Kalendárium.** Bártfa. 1583. 201. — 1601. 373. — 1621. 508. — 1701. 1062. — 1707. 1724. — 1708. 1740. — 1710. 1770.
- Bécs. 1571. 1572. 1573. (Lásd: EGYEDÚTI GERGELY.) — 1639. 688. — 1641. 710. — 1642. 724. — 1643. 736. — 1644. 757. — 1645. 770. — 1646. 784. — 1647. 788. — 1648. 801. — 1650. 834. — 1651. 841. — 1652. 857. — 1657. 919. — 1660. 953. — 1662. 985. — 1664. 1008. — 1665. 1020. — 1666. 1031. — 1674. 1157.
- Csepreg. 1626. 553. — 1630. 589. — 1635. 641. — 1641. 712.
- Csík. 1686. 1347.
- Debreczen. 1593. 268. — 1599. Lásd: UJFALVI IMRE. — 1613. 439. — 1618. 479. — 1619. 488. — 1621. 509. — 1627. 561. — 1628. 568. — 1636. 656. — 1685. 1331. — 1698. 1520. — 1701. 1621. — 1704. 1688.
- Galgóc. 1582. 196.
- Gyula-fejérvár. 1626. 555. — 1635. 645.
- Kassa. 1618. 481. — 1654. 885. — 1668. 1067.
- Keresztúr. 1611. 430. — 1619. 492. —
- Kolozsvár. 1631. 1791. — 1632. 621. — 1633. 629. — 1634. 638. — 1641. 717. — 1648. 804. — 1671. 1114. — 1673. 1146. — 1674. 1160. — 1675. 1176. — 1677. 1213. — 1678. 1221. — 1679. 1233. — 1680. 1245. — 1681. 1259. — 1682. 1285. — 1684. 1320. — 1685. 1335. — 1690. 1376. — 1691. 1406. — 1692. 1425. — 1693. 1438. — 1694. 1454. — 1695. 1471. — 1696. 1487. — 1698. 1525. — 1699. 1542. — 1700. 1561. — 1702. 1655. — 1703. 1670. — 1704. 1690. — 1705. 1702. — 1707. 1726. — 1709. 1760. — 1710. 1774. — 1711. 1785.
- Komárom. 1711. 1786.
- Krakkó. (xvi. száz.). Lásd: SZÉKELY ISTVÁN.
- Lőcse. 1628. 572. — 1639. 694. — 1642. 728. — 1643. 743. — 1645. 777. — 1649. 823. — 1651. 849. — 1670. 1105. — 1671. 1119. — 1672. 1138. — 1674. 1166. — 1676. 1200. és 1201. — 1677. 1216. — 1678. 1224. — 1679. 1237. — 1680. 1248. — 1681. 1267. — 1682. 1289. — 1683. 1310. — 1684. 1322. — 1685. 1340. — 1686. 1354. — 1687. 1364. — 1689. 1376. — 1691. 1412. — 1692. 1430. — 1693. 1443. — 1694. 1463. — 1695. 1478. — 1697. 1508. — 1698. 1532. — 1699. 1551. — 1700. 1565. — 1701. 1634. — 1702. 1657. — 1703. 1675. — 1705. 1706. — 1706. 1715. — 1708. 1745. — 1709. 1761.
- Nagy-Szombat. 1579. (Lásd: PÉCSI LUKÁCS.) — 1584. 210. — 1597. (Lásd: PÉCSI LUKÁCS). — 1613. 442. — 1621. 516. — 1658. 931. — 1659. 945. — 1660. 959. — 1670. 1107. — 1671. 1121. — 1707. 1729.
- Pápa. 1629. 585.
- Sáros-Patak. 1660. 967.
- Tejfalu. 1638. 685.
- Várad. 1585. 217. — 1643. 750. — 1652. 866. — 1655. 907.
- Zsolna. 1672. 1143. — 1686. 1358.

Kalendárium. Lásd: SZÉKELY ISTVÁN. — EGYEDÚTI GERGELY. — PÉCSI LUKÁCS. — UJFALVI IMRE.

Kálmáncsehi Márton. Énekes könyv. (xvi. száz.). 364.

- Kálnoki Sámuel** (Gróf). Lásd: PETHŐ GERGELY.
- Kanizsai Pálfi János.** Arany temjénező. Pápa. 1632. 625.
- Kaposi Sámuel.** Lásd: **Gamelion** melographicum.
- Karádi Pál** névtelene. Lásd: **Comœdia** Balassi Menyhért árultatásáról.
- Károlyi András.** Ez mostani visszavonásokról. Krakkó. 1580. 175.
- Károlyi Gáspár.** Két könyv minden országok és királyok jó és gonosz szerencséjének okairól. Debreczen. 1563. 52.
- Biblia. Vizsoly. 1590. 236. — Hanau. 1608. 411. — Oppenheim. 1612. 434. — Amsterdám. 1645. — Várad-Kolozsvár. 1660—1661. 970 és 976. — Amsterdám. 1685. 1324. — Amsterdám. 1700. 1549. — Cassel. 1704. 1685.
- Lásd: **Uj Testamentom.**
- Károlyi György.** Halotti beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
- Károlyi Péter** (és **Czeglédi György**). Keresztyének vallások. Debreczen. 1569. 71.
- Az egy igaz Istenről prédikáziók. Debreczen. 1570. 76.
- A halálról, feltámadásról és az örök életről. Debreczen. 1575. 116.
- Az apostoli credonak magyarázatja. Debreczen. 1584. 206. — Debreczen. 1600. 313.
- Kassai András.** Kettő hiján száz keresztyén kérdések. Bártfa. 1644. 754.
- Prédikázió az özvegyeségről. Bártfa. 1644. 755.
- Kászoni János.** Rövid igazgatás Magyarország törvényfolyásiról. Irta KÍTONICH JÁNOS. Gy.-Fejérvár. 1647. 791. — Lőcse. 1650. 835. — Debreczen. 1701. 1622.
- Kazai János** (Rima-szombati). Hal. beszéd Nemessányi Bálint fölött. Bártfa. 1707. 1725.
- • Noe galambja (Könyörgések). Bártfa. 1708. 1742.
- Kecskeméti A. (Alexii) János.** A Dániel próféta könyvének magyarázatja. Debreczen. 1621. 510.
- Kecskeméti C. János.** Három fő innepekre való praedikáziók. Debreczen. 1615. 455. — Debreczen. 1621. 511. — Debreczen. 1624. 536. — Debreczen. 1643. 738.
- Fides Jesu et Jesuitarum. Irta VISARTUS DONATUS. Bártfa. 1616. 484. — S.-Patak. 1656. 912.
- Catholicus reformatus, az az: egynéhány hit ágazatinak magyarázatja. Debreczen. 1620. 499.
- Pázmány Péter kalauzára felelet. Bártfa. 1622. 518.
- A pápisták között és mi közöttünk vetekedésre vettetett három fő articulusról. Bártfa. 1622. 519.
- A Sámuel próféta könyvének prédikáziók szerént való magyarázatja. Bártfa. 1622. 520.
- Szép áhitatos könyörgések. Bártfa. 1624. 533.
- Szép és áhitatos imádságos könyvecske. Irta MUSCULUS ANDRÁS. Lőcse. 1640. 703.
- Kecskeméti Mihály.** Hal. beszéd gr. Bethlen Krisztina fölött, 1631. Lásd: **Temezési pompa.** 612. sz. a.

- Kecskeméti Miklós.** Angyalok éneke. Várad. 1640. 707.
- Kegelius Filep.** Tizenkét idvességes elmélkedések. Ulm. 1652. 875.
— Ugyanaz. Lásd: DEBRECZENI PÉTER. — DESELVICS ISTVÁN. — LASKAI JÁNOS.
- Kegyessé vitéz,** avagy Gusztáv Adolf svéd király története. Irta PHILOPATRIUS ARVADINUS THEATETUS (hihetően SZÖNYI NAGY ISTVÁN). Christianopolisban (Debreczen). 1675. 1174.
- Kemény János.** Gileád Balsamoma. S.-Patak. 1659. 947.
— Kemény család genealogiája. Kiadta MIKOLA LÁSZLÓ. Kolozsvár. 1701. 1627.
- Kempis Tamás.** A Krisztus követéséről. Lásd: PÁZMÁNY PÉTER.
- Keresszegi H. István.** A hit és jószág cselekedetek tündöklő példáiról való prédikációk. Debreczen. 1635. 644.
— A ker. hit ágazatiról való prédikációk tárháza. Debreczen. 1640. 708.
— Hal. beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
— Hal. beszéd gr. Bethlen Krisztina fölött. 1631. Lásd: **Temetési pompa.** 612. sz. a.
- Keresztúri Pál.** Csecsemő keresztyén. Gy.-Fejérvár. 1638. 678.
— Felszűrt keresztyén. Várad. 1641. 722.
— Lelki legeltetés. Várad. 1645. 780. — Várad. 1649. 827.
— A keresztségről egy prédikáció. Várad. 1645. 781.
— Egyenes ösvény a szent életre vágyódnak. Várad. 1653. 879.
- Keresztúri Sámuel.** Hal. beszéd Kmita Andrásné, Wilhelm Christina fölött Kolozsvár. 1704. 1691.
- Keresztyén hit fő ágazatának fundamentumi** (ref. kis káté). S.-Patak. 1660. 968. — Szeben. 1665. 1028. — H. n. 1709. 1769.
- Keresztyéni tudományok rövid summája** (= r.-cath. catechismus). Bécs. 1637. 666. — Bécs. (XVII. száz.). 1576.
— vallásban lévő tudományok fundamentumi (evang. kis káté). Kassa. 1683. 1297.
- Kéri Sámuel.** Keresztyén Seneca. Latinból ford. Bécs. 1654. 882.
— A bold. Szűz Mária Zsoltárok könyve. Irta: SZENT BONAVENTURA. Bécs. 1666. 954.
- Kerti Fábján.** Mária a boldog örökkévalóság szent ajtaja. N.-Szombat. 1645. 778.
- Keserői Dajka János.** Hal. beszéd Hodászi Lukács fölött. Debreczen. 1613. 438.
— Hal. beszédek Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
— és **Geleji Katona István.** Öreg Graduál. Gy.-Fejérvár. 1636. 658.
- Két égő lámpás.** (Imádságok.) N.-Szombat. 1669. 1090.
- Kilenced napi ájtatosságnak gyakorlása.** N.-Szombat. 1700. 1567.
- Kincstartócska** a világos csesztekői egyháznak. Lengyelből ford. FRÁTER LAJOS. 1627. 565.
- Király Jakab.** Mise nem misc. Irta HUNNIUS EGYED. Kassa. 1654. 886.
— Hármasszent írásbeli dolog. Kassa. 1654. 887.
- Kis Imre.** Tök, makk, zöld tromfjára Pósházinak veres tromf. H. n. 1666. 1051.

- Kis Imre.** Pósházinak bensült veres kolojja. Kassa. 1667. **1057.**
 — Halotti beszéd Rákóczi Ferencz választott erd. fejedelem fölött. Lőcse. 1677. **1217.**
 — Hal. beszéd Báthori Zsófia fölött. N.-Szombat. 1680. **1251.**
 — Az igaz hitre vezérlő könyvecske. N.-Szombat. 1681. **1269.**
 — Ford. Lásd: RÁKÓCZI GYÖRGYnek fiához való oktató intése.
- Kis-Kaposi István.** Hal. beszéd Bedegi Nyári Ferencz fölött. Lásd: **Halotti prédikációk. 534. sz. a.**
- Kisztei Péter.** Elmélkedés az üstökös csillagok felől. Kassa. 1683. **1298.**
- Kitett czégér.** Lásd: HAJNAL MÁTYÁS.
- Kitett czégérnek** feljebb emelt czégére. (XVII. száz.) **1615.**
- Kitonics János.** Magyarország törvényfolyásiról. Lásd: KÁSZONI JÁNOS.
- Köleséri Sámuel.** Idivesség sarka. S.-Patak. 1666. **1038.** — Debreczen. 1676. **1189.**
 — Bánkódó lélek nyögési. S.-Patak. 1666. **1039.**
 — Hal. beszéd Kalmár Kata, Boros-Jenei Istvánné fölött. Debreczen. 1672. **1128.**
 — Arany alma (30 prédikáció). Debreczen. 1673. **1144.**
 — Hal. beszéd Dobozi Kata, Kovács Andrásné fölött. Kolozsvár. 1675. **1177.**
 — Szent irás rámájára vonatott fél keresztyén. Debreczen. 1677. **1209.**
 — Keserű-édes. Debreczen. 1677. **1210.**
 — Josué szent maga eltökéllése. Debreczen. 1682. **1281.**
 — Értelmes catechisálásnak szükséges volta. Debreczen. 1682. **1282.**
- Kolosi Török István.** Az asszonyi nem dicsérete. Kolozsvár. (1630.) **593.** — Lőcse. 1655. **901.**
 — A sz. János evangélista és apostol historiája. Irta REUCHLIN JÁNOS. — A világi emberek bolondságán való siralom. Irta MARSILIUS FICINUS. Kolozsvár. 1635. **646.**
 — Az egyes élet kedvetlen és káros voltáról. — A kakas természetéről. Kolozsvár. 1643. **742.** — Lőcse. 1647. **795.** — Lőcse. 1688. **1369.** — Lőcse. 1696. **1493.**
- Kolozsvári névtelen.** Lásd: **Eszter** historiája.
- Komáromi Csipkés György.** Keresztyén isteni tudomány. Irta WOLLEBIUS JÁNOS. Utrecht. 1653. **877.**
 — Szomorú esetek tüköre. (Hal. beszéd Váradi RácZ János fölött). S.-Patak. 1661. **980.**
 — Békeséges türés ösztöne. (Hal. beszéd Bőr Kata, Böszörményi Mihályné fölött.) Debreczen. 1662. **987.**
 — Angliai puritanismus. Irta AMESIUS VILMOS. Debreczen. 1662. **988.**
 — Pestis pestise. Debreczen. 1664. **1012.**
 — A judiciaria astrologiáról és üstökös csillagokról. Debreczen. 1665. **1023.**
 — Keseredett lélek tiszt. S.-Patak. 1666. **1037.**
 — Igaz hit (241 préd.). Szeben. 1666. **1042.**
 — Való dolgok közül kivettetett által-állatozás. (AGRICOLA ARBUTEUS álnév alatt.) S.-Patak. 1667. **1060.**
 — Élet unandósága. (Hal. beszéd Biczó Anna, Dobozi Istvánné fölött). Sáros-Patak. 1668. **1071.**

- Komáromi Csipkés György.** Pápistaság ujsága. Kolozsvár. 1671. 1115.
 — Magyar Biblia. 1685. (Leyden. 1719.). 1336.
- Komáromi István.** Az úri imádság magyarázata. Várad. 1651. 853.
- Komjáthi Benedek.** Sz. Pál levelei. Krakkó. 1533. 3.
- Komjáthi zsinat végzései.** Lásd: **Canones ecclesiastici.**
- Kominek László.** Lásd: **Szűz Mária** mennyei mannát hordozó hajócskája.
- Koncz Boldizsár (Solymosi) és Járai János.** Hetedszaki reggeli s estveli könyörgések. Kolozsvár. 1695. 1472.
- König Fridrik.** Theologia. Lásd: **ÁCS MIHÁLY** (ifj.).
- Kopaszsnak dicsérete.** Kolozsvár. 1589. 226.
- Kopcsányi Pap Márton.** Evangeliumok és epistolák. Bécs. 1616. 461.
 — Szerzetes rendtartó fenytő tüköre. Irta **SZENT BONAVENTURA.** Bécs. 1630 588.
 — A bold. szűz Mária élete. Bécs. 1631. 596.
 — A ker. tökéletes életre intő nyolczvan elmékedések. Bécs. 1634. 632.
 — Keresztyén imádságos könyvecske. 3-dik kiad. Bécs. 1637.(?) 665.
- Köröspataki János.** Lupuj vajdáról való ének. Lőcse. 1655. 902.
 — A havasalföldi harcrról való historia. H. n. 1656. 917.
- Kósa János (Várfalvi).** Catechesis (unitárius). Kolozsvár. 1623. 530. — Kolozsvár. 1644. 760. — Kolozsvár. 1654. 889. — Kolozsvár. 1700. 1560. — Kolozsvár. (XVII. száz.) 1587.
 — A sok egymással ellenkező értelmek között mint kell felkeresni az igazságot. Kolozsvár. 1636. 659.
- Kőszegi Gáspár István.** Lelki tükör. Lőcse. 1659. 943.
 — Jó utra igazító könyvecske. Lőcse. 1659. 944.
- Kovácsnai Imre.** Hal. beszéd. Bedegi Nyári Ferencz fölött. Lásd: **Halotti prédikációk.** 534. sz. a.
- Küküllői névtelen.** Lásd: **Abigail** historiája.
- Kulcsár György.** A halálra való készülétről. A.-Lindva. 1573. 96.
 — Az ördögnek a poenitentiatartó bűnössel való vetekedéséről. A.-Lindva. 1573. 97.
 — Postilla. A.-Lindva. 1574. 114. — Bártfa. 1579. 150. — Bártfa. 1597. 288.
- Külömböző vallásoknak egy idvességes hitben megegyezése.** Pozsony. 1671. 1123.
- Kún István (Osdolai).** Hét napi uti társ. (Imádságok.) Kolozsvár. 1677. 1214. — Szében. 1708. 1750.
- Kürti István.** Imádságos könyvecske. Deákból ford. Kassa. 1611. 429.
 — Lásd: **ESZTERHÁZI TAMÁS.**
- Lactantius munkái.** Lásd: **DRASKOVICS GYÖRGY.**
- Landovics István.** Elválasztott juh. N.-Szombat. 1676. 1205.
 — Novus Succursus, azaz: Uj segítség. (Vasárnapi prédikációk.) I. II. köt. N.-Szombat. 1689. 1380. és 1381.
- Laskai János** (debreczeni tanár). Aesopus életéről és haláláról. Debreczen. 1592. 253. — Monyorókerék. 1592. 260.
 — (gyula-fejérvári káptalani requisitor). Verbőczi István decretumának fordítása. Lásd: 426. sz. a.

- Laskai János.** (ecsedei ref. pap). Cito, longe, tarde. Azaz: a pestis előtt vétek nélkül elmehetünk-e? Lőcse. 1638. **682.**
- A polgári társaság tudományáról. Irta LIPSIUS JUSTUS. Bártfa. 1641. **709.**
 - Az állhatatosságról. Irta LIPSIUS JUSTUS. Debreczen. 1641. **714.**
 - Hittől szakadás megorvoslása. Irta VEDELIUS MIKLÓS. Várad. 1644. **764.**
 - Jesus királysága. Várad. 1644. **765.**
 - Szent Dávid zsoltári. Debreczen. 1651. **843.**
 - Egynéhány imádságok KEGELIUS FILEP elmékedéseiből. Debreczen. 1651. **844.**
- Lelki fegyverház.** N.-Szombat. 1700. **1568.**
- Lelki paradicsom.** (Irta BARANYAI PÁL.) H. n. 1700. **1572.**
- Lelki temjénező.** Gy.-Fejérvár. 1646. **785.**
- uti költség. Lőcse. 1693. **1444.**
 - virágos kert. Lőcse. 1672. **1139.**
- Lépes Bálint.** Imádságos könyv. Prága. 1615. **458.**
- A halandó emberi nemzet fényes tüköre. Prága. 1616. **469.**
 - Pokoltól rettentő tükör. Prága. 1617. **476.**
- Lessius Lénárt.** Tanácskozás, melyet kelljen a vallások közül választani. Lásd: VERESMARTI MIHÁLY.
- Lethenyei István.** A calvinisták magyar harmoniájának meghamisítása. Csepreg. 1633. **626.**
- A szent írásbeli hitünk ágainak összeszedése. Irta HUTTER LÉNÁRT. Csepreg. 1635. **642.**
 - (álnév). Lásd: PÁZMÁNY PÉTER. A calvinista predikátorok tüköre.
- Lethenyei Pál.** A szent hitben való igaz oktatás szükségéről és módjáról. Kolozsvár. 1670. **1102.**
- Lex politica Dei.** Németből ford. Debreczen 1610. **419.** és **420.**
- Lévai István.** A kietlen puszták rettenetes iszonyusági (alkalmi préd.). Nagy-Szombat. 1706. **1720.**
- Lévai névtelen.** Lásd: Paris és görög Ilona historiája.
- Libanuson** termő czedrusfának veleje. Irta CORENUS JAKAB. N.-Szombat. 1671. **1122.**
- Libellus Alphabeticus.** Lőcse. 1697. **1509.** — Bártfa. 1705. **1699.**
- Liliomkertecske.** (Imádságos könyv.) Pozsony. 1675. **1186.**
- Lippai János.** Calendarium oeconomicum perpetuum. N.-Szombat. 1662. **995.** — Lőcse. 1674. **1167.**
- Lippai János.** Pozsonyi kert. I. könyv. N.-Szombat. 1664. **1016.** — II. könyv. Bécs. 1664. **1009.** — III. könyv. Bécs. 1667. **1054.**
- Lippóczi Miklós.** Jubilaeum ecclesiae Evang. Cassoviensis. Lőcse. 1692. **1290.**
- Lipsius János.** A polgári társaság tudománya. — Az állhatatosságról. Lásd: LASKAI JÁNOS.
- Liriniai Vincze.** Lásd: DRASKOVICS GYÖRGY.
- Liszniai Kovács Pál.** Magyarok krónikája. Debreczen. 1692. **1421.**
- Liszti László.** Magyar Márs. Bécs. 1653. **869.**
- Liturgia Claudiopolitana.** Kolozsvár. (XVII. száz.). **1588.**
- Sacrae Coenae. S.-Patak. 1658. **933.**
- Loderecker Péter.** Dictionarium septem lingvarum. Prága. 1605. **399.**

Lorántfi Zsuzsánna. Mózes és a profeták. Gy.-Fejérvár. 1641. 716.
Luther Márton. Kis catechismus. Lásd: MADARÁSZ MÁRTON és Catechismus (Györi).

Madarász Márton. Eperjesi magyar ecclesia mindennapi felfegyverkedése. Lőcse. 1629. 583.

— Luther Márton kisebbik catechismusa. Lőcse. 1629. 582.

— Vasárnapi evangeliomokról való szent elmékedések. Irta MEISNER BOLDIZSÁR. Lőcse. 1635. 652.

— Innepi evangeliomokról való elmékedések. Irta MEISNER BOLDIZSÁR. Lőcse. 1641. 719.

— A jó vagy kegyes élet és boldog halál módjáról. Irta SENNERS DÁNIEL. Lőcse. 1643. 744.

— Sz. Bernárd atyának szép ájtatos elmékedései. Lőcse. 1649. 824.

— Ugyanaz. Ujra kiadta ÁCS MIHÁLY. Kassa. 1710. 1773.

Magyar oskola. (Hangoztató módszerű Abece.) Kolozsvár. 1695. 1473.

— udvar által felállított Sz. Háromság congregatiójával való beszélgetés. N.-Szombat. 1590. 235.

Magyari István. A jól és boldogul való meghalásról. Irta BEUST JOACHIM. Sárvár. 1600. 315.

— Az országokban való romlásoknak okairól. Sárvár. 1602. 379.

— Hal. beszéd gr. Nádasdi Ferencz fölött. Keresztúr. 1604. 390.

Magyarország panasza. Lásd: Querela Hungariae.

Magyarországnak mostani állapotjáról. H. n. 1621. 517.

Magyellona historiája. Lásd: TESSENI VENCZEL.

Malomfalvi Gergely. Belsőképpen indító tudomány. Bécs. 1653. 870.

Mantskovics Bálint. Lásd: Index Biblicus.

Margitai Péter. A mindennapi könyörgő imádságnak magyarázatja. Debreczen. 1616. 464. — Debreczen. 1624. 538.

— Az isten törvényének szent írás szerint való magyarázatja. Debreczen: 1617. 473.

— A Jónás proféta könyvének magyarázatja. Debreczen. 1621. 512.

— Az apostoli credónak magyarázatja. Debreczen. 1624. 537.

— Temető prédikációk. Debreczen. 1632. 607. — Debreczen. 1644. 758.

Mária a halállal tusakodók anyja. N.-Szombat. (xvii. száz.). 1603.

— gyülekezetinek rendtartása. Pozsony. 1647. 797.

Markalf historiája. Lásd: SALAMON és Márkalf.

Marosi István. Figefészek. Kolozsvár. 1672. 1129.

Marosvásárhelyi Gergely. Lásd: VÁSÁRHELYI GERGELY.

— János. Búcsúztató versek gr. Bethlen Krisztina fölött. 1631. Lásd: Temetési pompa. 612. sz. a.

Marsilius Ficinus. A világi emberek bolondságán való siralom. Lásd: KOLOSI TÖRÖK ISTVÁN.

Martonfalvi György. Keresztyén inneplés. Debreczen. 1663. 1001.

— Tanító és czáfoló theologia. Debreczen. 1679. 1231.

— Szent historia. Debreczen. 1681. 1256.

Matkó István (Kézdi-Vásárhelyi). Fövenyen épített ház romlása. Szeben. 1666. 1043.

- Kegyes cselekedetek rövid ösvénykéje. Szeben. 1666. 1044.
- X. ut Tök könyvnek eltépése, avagy Bányászcsákány. S.-Patak. 1668. 1072.
- Mennyei élő kenyér. Angolból ford. Kolozsvár. 1691. 1407.
- Isten haragjának éles kardja. Kolozsvár. 1691. 1408.

Mayer Fridrik János. A pápista vallásra hajlott Lutheránusok lelkek ismeretinek kinja. Lásd: PETRÓCZI KATA SZIDÓNIA.

Medgyesi Pál. Szent Ágoston vallása. Angolból ford. Debreczen. 1632. 608.

- Scala Coeli, avagy egynéhány elmélkedések és imádságok. Angolból Bayle Lajos Praxis Pietatisából. Debreczen. 1632. 609.
- Praxis pietatis. Irta BAYLE LAJOS. Debreczen. 1636. 657. — Lőcse. 1638. 683. — Bártfa. 1640. 700. — Lőcse. 1641. 720. — Várad. 1643. 751. — Kolozsvár. 1677. 1215. — Lőcse. 1678. 1225.
- Hét napi együtt beszélgetése egy keresztyén és egy papista catholicusnak. Irta COWPER VILMOS. Debreczen. 1637. 668. — Debreczen. 1661. 972.
- Szent atyák öröme. Gy.-Fejérvár. 1640. 701.
- Égő szövétnék. Gy.-Fejérvár. 1645. 774.
- Lelki Abece. Gy.-Fejérvár. 1645. 775. — H. n. 1648. 819. — S.-Patak. 1652. 861. — Keresd. 1684. 1319.
- Dialogus politico-ecclesiasticus, az presbyteriumról. Bártfa. 1650. 831.
- Doce nos orare, quin et praedicare. Bártfa. 1650. 832.
- Rendes könyörgésnek tudománya. Bártfa. 1650. 833.
- Erdély s egész magyar nép hármassajja. S.-Patak. 1653. 873. — Várad. 1653. 880.
- Rövid tanítás a presbyteriumról. S.-Patak. 1653. 874.
- Isteni és istenes zsinat. S.-Patak. 1655. 904. — S.-Patak. 1660. 966.
- Igaz magyar nép negyedik jajja. S.-Patak. 1657. 922.
- Rabszabadító isteni szent mesterség. — Külön ülő keresztyén. — Serva Domine. S.-Patak. 1657. 923.
- Igazak sorsa e világon. Hal. beszéd Bocskai Istvánné, Lónyai Zsuzsánna fölött. S.-Patak. 1657. 924.
- Sok jajokba merült magyarok siralmi. S.-Patak. 1658. 934.
- Istenhez való igaz megtérés. S.-Patak. 1658. 935.
- Ötödik Jaj. S.-Patak. 1658. 936.
- József romlása. S.-Patak. 1659. 948.
- Magyarok hatodik jajja. S.-Patak. 1660. 960.
- Felgerjedt rohogó tűz. S.-Patak. (1660.) 961.
- Ezekhiás király hiti. S.-Patak. 1660. 962.
- Kétség torkából kiható lélek. S.-Patak. 1660. 963.
- Bűnön bánkodó lélek kénszergése. S.-Patak. 1660. 964.
- Győzködő hit a testen, e világon. S.-Patak. 1660. 965.

Megyeri Zsigmond. Lelki okulár. Bécs. 1658. 929.

- Lásd: Libanuson termő czédrusfának veleje.

Meisner Boldizsár. Vasárnapi evangéliumokról való szent elmélkedések. —

- Innepi evangéliumokról való elmélkedések. Lásd: MADARÁSZ MÁRTON.

- Meisner Boldizsár.** Catholicus válasz az eretnek ésaviták kérdésére. H. n. 1690. 1397. — Frankfurt. 1692. 1422.
- Melius Péter.** A Christus közbenjárásáról való prédikációk. Debreczen. 1561. 46.
 — A Sz. Pál apostol Colossabeliekhez irt levelének prédikáció szerint való magyarázatja. Debreczen. 1561. 47.
 — Az Arany Tamás tévelygéseinek meghamisítási. Debreczen. 1562. 48.
 — Catechismus. CALVINUS JÁNOS írása szerint. Debreczen. 1562. 49. — Debreczen. 1569. 72.
 — A kísértet és a bűnös ember párbeszéde és különféle könyörgések. — A hitről és keresztyénségről való vetekedés Christus, Sz. Péter, a pápa és Sz. Pál között. Debreczen. 1562. 50.
 — Válogatott prédikációk. Debreczen. 1563. 54.
 — Sámuel könyvei és királyok könyvei. Debreczen. 1565. 55.
 — A Sz. Jób könyvének fordítása. Várad. 1565. 58.
 — A Debreczenbe gyült prédikátorok igaz vallása. Debreczen. 1567. 60.
 — Uj Testamentom. Szeged. 1567. 63.
 — Sz. János jelenésének magyarázatja. Várad. 1568. 69.
 — Az egész szent írásból való tudomány. Debreczen. 1570. 77.
 — Igaz szent írásból kiszedett ének. Debreczen. 1570. 78.
 — Krisztus, Sz. Péter, Sz. Pál és pápa beszélgetése. Debreczen. 1570. 79.
 — Herbarium. Kolozsvár. 1578. 141.
- Melotai Nyilas István.** A mennyei tudomány szerint való irtovány. Debreczen. 1617. 474.
 — Sz. Dávid 20-dik zsoltárának magyarázatja. Kassa. 1620. 501.
 — Agenda. Kolozsvár. 1621. 515. — H. n. 1622. 525. — Debreczen. 1634. 633. — Várad. 1653. 881.
 — Speculum trinitatis. Sz. Háromság maga kimutatása. Debreczen. 1622. 521.
 — Halotti beszédek Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: *Exequiae principales.*
- Mennyei tudománynak** (A) az Isten igéjéből fejt tiszta teje. H. n. (XVII száz.). 1611.
- Menyország** kinyitott egyetlen szoros kapuja. Várad. 1656. 915. — Kolozsvár. 1672. 1130.
- Mesés könyvecske.** Németből ford. Lőcse. 1629. 584.
- Mihálykó János.** Az örök életről való könyvecske. Irta ZADER JAKAB. Bártfa. 1603. 381.
 — Hét praedikáció az örök életről. Irta POLLIO LUKÁCS. Bártfa. 1612. 432.
 — Keresztyéni istenes imádságok. Csepreg. 1630. 591. — Bártfa. 1640. 699. — Lőcse. 1642. 727.
- Mikola László (Szamosalvi).** Lásd: KEMÉNY JÁNOS.
- Mikolai Hegedűs János.** A mennyei igazság tüzes oszlopa. Irta GROSSE SÁNDOR. Utrecht. 1648. 812. — Szeben. 1665. 1029.
 — Biblia tanui. Utrecht. 1648. 813. — Szeben. 1665. 1030.
 — Lelki prebenda. Utrecht. 1648. 814. — Szeben. 1665. 1030.
 — Szentek napi száma. Utrecht. 1648. 815. — Szeben. 1665. 1030.
- Miskolczi Gáspár.** Egy jeles vadkert. Irta FRANZIUS FARKAS. Lőcse. 1702. 1658.

- Miskolczi C. Gáspár.** Angliai independentismus. Utrecht. 1654. 893.
- Miskolczi S. János.** Hal. beszéd Bedegi Nyári Ferencz fölött. Lásd: **Halotti praedikációk.** 534. sz. a.
- Miskolczi Puah Pál.** Halotti prédikációk. H. n. 1633. 631.
- Misocacus Vilhelm.** Prognosticon. Kolozsvár. 1578. 142.
- Mizáld Antal.** Kerti dolgoknak leírása. Lásd: NADÁNYI JÁNOS.
- Molinaeus Péter.** Tanácsadás a házasságról. Lásd: MOLNÁR ALBERT.
— Pax animae. Lásd: PÁRIZ FERENCZ (PÁPAI).
- Molnár Albert (Szenczi).** Dictionarium Latino-Ungaricum et Ungarico-Latinum. Nürnberg. 1604. 392. és 393. — Hanau. 1611. 428. és 429. — Heidelberg. 1621. 513. — Dictionarium Quadrilingve (kiadta s a német nyelvvel megtoldta BEER JÁNOS KRISTÓF). Nürnberg. 1708. 1749.
— Sz. Dávid Zsoltárai. Herborn. 1607. 407. — Hanau. 1608. 412. — Oppenheim. 1612. 435. — Lőcse. 1635. 649. — Várad. 1648. 817. — Amsterdám. 1650. 828. — Várad. 1651. 855. — Lőcse. 1652. 859. — Lőcse. 1654. 890. — Várad. 1654. 896. — Kassa. 1662. 991. — Lőcse. 1670. 1106. — Kolozsvár. 1681. 1260. és 1261. — Lőcse. 1682. 1288. — Amsterdám. 1686. 1345. és 1346. — Kolozsvár. 1690. 1385. — Lőcse. 1690. 1390. — Lőcse. 1691. 1411. — Lőcse. 1694. 1461. — Debreczen. 1697. 1500. — Debreczen. 1699. 1536. — Lőcse. 1699. 1545. — Amsterdám. 1700. 1550. — Kolozsvár. 1701. 1629. — Lőcse. 1703. 1676. — Cassel. 1704. 1686. — Lőcse. 1704. 1696. — Kolozsvár. 1705. 1703. — Bártfa. 1708. 1741.
- Molnár Albert (Szenczi).** Szent biblia. Lásd: KÁROLYI GÁSPÁR.
— Kis Catechismus, a heidelbergi öreg catechismusból. Herborn. 1607. 408.
— Nova grammatica Ungarica. Hanau. 1610. 422.
— Postilla Scultetica. Irta SCULTETUS ÁBRAHÁM. Oppenheim. 1617. 475.
— Jubilaeus esztendei prédikáció. Irta SCULTETUS ÁBRAHÁM. Oppenheim. 1618. 482.
— A ker. religióra való tanítás. Irta CALVINUS JÁNOS. Hanau. 1624. 540.
— Tanácsadás a házasságról. Irta MOLINAEUS PÉTER. Lásd: **Consecratio novi templi.**
— Discursus de summo bono. A legfőbb jóról. Irta JOSQUINUS BETULEIUS (= ZIEGLER GYÖRGY). Lőcse. 1630. 594. — Kolozsvár. 1701. 1628.
- Monoszlai András.** Apologia. N.-Szombat. 1588. 224.
— A szentek segítségéről. N.-Szombat. 1589. 229.
— A képek tiszteletéről. N.-Szombat. 1589. 230.
— Az isten malasztjáról, a szabad akaratról. Nagy-Szombat. 1600. 314.
- Müller Henrik.** Lelki nyugasztaló órák. Lásd: SZENCZI FEKETE ISTVÁN.
- Munkácsi János.** Tóbiás élete (versekben) . . . (XVII. száz.). 366 és 1618.
- Murmelius János.** Lexicon. Krakó. 1533. 4.
- Musculus András.** Imádságos könyvecske. Lásd: KECSKEMÉTI C. JÁNOS.
- Myrhából szedett lépes méz.** A n.-szombati szent kereszt congregatiójának regulái. N.-Szombat. 1700. 1569.
- Nadányi János.** Kerti dolgoknak leírása. Irta MIZÁLD ANTAL. Kolozsvár. 1669. 1087.

- Nádasdi Pál** (Gróf). Áhitatos és buzgó imádságok. Csepreg. 1631. **598**.
- Nádudvari Péter**. Hal. beszéd Bulcsesti Sára, Haller Istvánné fölött. Szeben. 1708. **1751**.
- Nagy Benedek**. Lásd: ZVONARICS IMRE. Pázmán Péter pironásági.
- Nagy Mózes**. A sz. háromságról való hitnek vallástétele. N.-Szombat. 1700. **1570**.
- Nagy Sándor** historiája, Plutarchus és egyéb bölcs írók szerint. Lőcse. 1627-564.
- Nagy-Ari Benedek**. Orthodoxus christianus. Várad. 1651. **855**.
- Nagy-Bánkai Mátyás**. Historia Hunyadi Jánosról. Kolozsvár. 1570, **82**. — Debreczen. 1574. **107**. — Kolozsvár. 1580. **174**. — Lásd: HELTAI, Cancionale.
- Nagy-Bányai Mátyás**. Historia Jákób patriarcha fiáról Józsefről. Kolozsvár. 1580. **170**.
- Nagy-Solymosi Mihály**. Genethliacon metris Hungaricis conscriptum. Szeben. 1696. **1495**.
— Obsequium erga D. Valentinum Franck. Szeben. 1697. **1511**.
- Nagy-Váti János**. Hal. beszéd Szemere György fölött. Lásd: **Halotti beszédek**. 1687. sz. a.
- Nánási V. Gábor**. Lelki tudakozás. Kolozsvár. 1675. **1178**.
- Nánási L. István**. Szű titka. Kolozsvár. 1670. **1103**.
- Napnyugoti Indiából az evangelium terjedéséről írott levelek**. Latinból ford. Kolozsvár. 1694. **1455**.
- Náray György**. Lyra coelestis. Lőcse. 1695. **1479**.
- Némethi Mihály**. Lásd: SZATHMÁR-NÉMETHI MIHÁLY.
- Neumann Gáspár**. Minden imádságok veleje. Németből ford. egy akkori bujdosó. Lőcse. 1685. **1342**.
- Nógrádi Mátyás**. Lelki próbakö. Debreczen. 1651. **845**.
— Idvesség kapuja. Kolozsvár. 1672. **1133**.
- Nomenclatura seu dictionarium Latino-Germanicum. Nunc denuo adiectum idioma Hungaricum**. Szeben. 1629. **586**.
- Nuptiae Agni**, az az: a bárány menyegzője. N.-Szombat. 1694. **1464**.
- Nyéki Vörös Mátyás**. Dialogus, azaz: egy kárhozatra szállott gazdag test és lélek keserves beszélgetése. Bécs. 1625. **545**. — Bécs. 1636. **654**. — Várad. 1642. **734**.
— Tintinnabulum tripudiantium, azaz: A földi részeg szerencsének lakodal-mában tomboló jóra intő csengettyűje. Pozsony. 1636. **664**. — Pozsony. 1644. **763**. — Kolozsvár. 1672. **1134**. — H. n. 1699. **1548**. — Lőcse. (XVII. száz.) **1597**.
- Nyúl Konrád** (= Hase Konrád). Lásd: GYIRVA VENCZEL.
- Odatis és Zoriadres szerelme**. Irta egy **czegei névtelen** (xvi. száz.). **367**.
- Officium B. Mariae Virginis**. Szűz Mária zsolozsmája. Pozsony. 1643. **745**. — N.-Szombat. 1662. **994**.
- Okulár**. Pozsony. 1643. **746**.
- Ónadi János**. Practici algorithmi. Számvetés tudománya. Kassa. 1693. **1437**.
- Ónodi gyűlés végzései**. Lásd: **Articulusok**.

- Ordódi Zsigmond.** Hal. beszéd Haskó Jakab nyitrai püspök fölött. N.-Szombat. 1695. **1481.**
- Oroszhegyi Mihály.** A fenyőfának hasznos voltáról. Lőcse. 1656. **910.**
- Orthographia Ungarica.** Lásd: DÉVAI MÁTYÁS.
- Örvendi Molnár Ferencz.** Lelki tárház. Debreczen. 1666. **1034.** — Lőcse. 1692. **1431.**
- Orvosló ispotály.** Lásd: SÁMBÁR MÁTYÁS.
- Osiander András.** Pápa nem pápa. Lásd: ZVONARICS MIHÁLY.
- Összerontása annak a cigány tükörnek.** Rhenopolis. 1672. **1142.**
- Otrokocsi Főrís Ferencz.** Kereszt alatt nyögő magyar Izrael imádságai. Kolozsvár. 1682. **1286.**
- Idvességes beszélgetések. Kolozsvár. 1683. **1300.**
 - A lelkiismeretnek maga mentő bizonyosága. Kassa. 1694. **1453.**
 - A tévelygő juhról való prédikáció. N.-Szombat. 1694. **1465.**
 - Róma Istennek szent városa. N.-Szombat. 1698. **1535.**
 - Isten előtt járóknak tökéletessége. N.-Szombat. 1699. **1547.**
- Ötvös Miklós.** Lelki szemgyógyító könyvecske. Kassa. (XVII. száz.) **1582.**
- Ovidius.** Lásd: **Pyramus** és **Thisbe** historiája.
- Ozorai Imre.** De Christo et eius ecclesia. Krakkó. 1535. **5.** — Krakkó. 1546. **18.**
- Paduai Julius Caesar.** Lásd: **Arithmetica practica.**
- Paduai Szent Antal** zsolozsmája. N.-Szombat. 1675. **1184.** — Kassa. 1684. **1318.** — Kassa. (XVII. száz.) **1583.** — N.-Szombat. 1703. **1682.**
- Palatina Catechesis** fordítása. Lásd: HUSZÁR DÁVID.
- Pálfi János.** Lásd: KANIZSAI PÁLFI JÁNOS.
- Pankotai Ferencz.** Szent Hilarius. Irta VEDELIUS MIKLÓS. Várad. 1650. **839.**
- Pápisták** méltatlan üldözése a vallásért. H. n. 1643. **753.** — Várad. 1657. **927.**
- Paraeus Dávid** Irenicumjából vett feleletek. Lásd: SAMARJAI JÁNOS.
- Paris** és görög Ilona historiája. Irta egy *lévai névtelen.* Kolozsvár. 1576. **120.** — Kolozsvár. 1597. **293.**
- Páriz Ferencz (Pápai).** Pax animae. Francziául írta MOLINAEUS (DE MOULIN) PÉTER. Kolozsvár. 1680. **1246.**
- Pax corporis, azaz: az emberi test nyavalyáiról. Kolozsvár. 1690, **1387.** — Lőcse. 1692. **1432.** — Kolozsvár. 1695. **1474.** — Lőcse. 1701. **1636.**
 - Pax aulae, azaz: Bölcs Salamon regulái. Kolozsvár. 1696. **1488.**
 - Pax sepulchri, azaz: idvességes elmélkedés. Kolozsvár. 1698. **1526.**
 - Életnek képe. Tótfalusi Kis Miklós emlékezete. Kolozsvár. 1702. **1653.**
 - Dictionarium Latino-Hungaricum. Lőcse. 1708. **1746.**
 - Pax Crucis, azaz: Sz. Dávid 150 zsoltári 150 könyörgésben. Kolozsvár. 1710. **1775.**
- Páriz Imre (Pápai).** Keskeny ut. Utrecht. 1647. **798.** — Gy.-Fejérvár. 1657. **920.** S.-Patak. 1662. **997.** — Kolozsvár. 1671. **1116.** — Lőcse. 1689. **1377.**
- Parthenius Nicenensis.** De amatorii affectionibus. Lásd: SZAKMÁRI FABRICIUS ISTVÁN.
- Paskó Kristóf.** Erdély pusztításáról irt siralom. Szeben. 1663. **1007.**

- Patai Balog János.** Lelki igazgatás. Angolból ford. Utrecht. 1700. 1571.
- Pataki István.** Ez világ dolgainak igazgatásának mestersége. Latinból ford. Kolozsvár. 1681. 1263.
- Pataki névtelen.** Lásd: **Euryalus** és **Lucretia** historiája.
- Pathai András.** Hal. beszéd Lasztóczi Borbála, Bagosi Mártonné fölött. S.-Patak. 1667. 1061.
- **János.** Táncz felbonczolása. Debreczen. 1683. 1296.
 - **István.** A sacramentomokról. H. n. 1592. 266. — H. n. 1593. 276. — Gy.-Fejérvár. 1642. 740. —
 - Babillon mezitelenségének tüköre. (Pápa. 1626.). 557. — S.-Petak. 1671. 1125.
- Pázmány Péter.** Felelet Magyarai Istvánnak az országok romlásáról irt könyvére. N.-Szombat. 1603. 385.
- **Kempis Tamásnak** a Krisztus követéséről irt négy könyve. Bécs. 1604. 388. — Bécs. 1624. 535. — Pozsony. 1638. 674. — Pozsony. 1648. 811. — H. n. (XVII. száz.). 1613. — N.-Szombat. 1709. 1764.
 - A mostan támadt új tudományok hamissága. Grätz. 1605. 398.
 - **Keresztyéni imádságos** könyv. Grätz. 1606. 403. — Pozsony. 1610. 424. — Pozsony. 1625. 548. — Pozsony. 1631. 604. — Pozsony. 1650. 836. — Bécs. 1665. 1021. — Lócse. 1674. 1168. — N.-Szombat. 1674. 1171. — N.-Szombat. 1701. 1640.
 - **Keresztyéni felelet** a megdicsőült szentek tiszteletéről Gyarmathi Miklósnak. Grätz. 1606. 406.
 - A nagy Calvinus János hiszek egy Istene. N.-Szombat. 1609. 415.
 - **Alvinczi Péterhez** iratott öt szép levél. H. n. (Pozsony). 1609. 416. — Pozsony. 1613. 443.
 - **Alvinczi Péter feleletének** megrostálása. H. n. (Pozsony) 1609. 417.
 - **Pozsonyban** lött prédikáció. Pozsony. 1610. 425.
 - **Kalauz.** Pozsony. 1613. 443. — Pozsony. 1623. 532. — Pozsony. 1637. 673.
 - **Csepregi mesterség.** Irta SZYL MIKLÓS (álnév). Bécs. 1614. 445.
 - **A calvinista prédikátorok tüköre.** Irta LETHENYEI ISTVÁN (álnév). Bécs. 1614. 446.
 - **Az igazságnak győzedelme.** Pozsony. 1614. 451.
 - **Csepregi szégyenvallás.** Prága. 1616. 470.
 - **Rövid felelet két calvinista könyvecskére.** (Pozsony). 1620. 505. — Pozsony. 1637. 673.
 - **A magyarországi támadások hamisan költött eredetének hamisítása.** Pozsony 1620. 506.
 - **A szent írásról és az anyaszentegyházról.** Bécs. 1626. 552.
 - **A setét hajnalcsillag után bujdosó Lutheristák vezetője.** Bécs. 1627. 558.
 - **Jó nemes Váradnak gyenge orvoslása.** Pozsony. 1630. Lásd: SALLAI ISTVÁN.
 - **Bizonyos okok, melyekért egy főember az új vallások tőreből kifeslett.** Pozsony. 1631. 603. — Bécs. 1632. 606. — Pozsony. 1671. 1124.
 - **Vasárnapi és innepi prédikációk.** Pozsony. 1636. 663. — N.-Szombat. 1695. 1482.

- Pécsi János.** A házasok életéről való szép ének. Kolozsvár. 1580. 171.
- Pécsi Lukács.** Kalendarium. N.-Szombat. 1579. 159.
- Sz. Ágoston doctor elmélkedései. N.-Szombat. 1591. 249.
 - A keresztyén szűzeknek tisztesség koszorúja. N.-Szombat. 1591. 250.
 - Hasznos orvosság minden lelki betegségek ellen. N.-Szombat. 1597. 294.
 - Kalendarium. N.-Szombat. 1597. 295.
 - A testi hét irgalmasságok. N.-Szombat. 1598. 305.
- Pécsváradi Péter.** Felelet Pázmány Péter két könyvecskéjére. Debreczen. 1629. 579.
- Hal. beszéd gr. Bethlen Christina fölött. Lásd: **Temetési pompa.** 612. szám alatt.
- Péczeli Király Imre.** Énekek. Bártfa. (XVII. száz.) 1573.
- Catechismus. Lőcse. 1635. 653.
- Perkinsus Vilmos.** Catholicus reformatus. Lásd: **KECSKEMÉTI C. JÁNOS.**
- Az emberi élet boldogul való igazgatásáról. — Patika szerszámos bolt. Lásd: **IRATOSI T. JÁNOS.**
 - Kettős kereszt alatt nyögő ker. embernek lelki orvoslása. Lásd: **DEBRECZENI T. ISTVÁN.**
 - A lelkiismeret akadémikáról. **CSEPREGI TURKOVICS MIHÁLY** költséggel. Amsterdam. 1648. 800.
- Perneszi András.** Választétel Bornemisza Péter levelére. N.-Szombat. 1579. 160.
- Pernyeszi Zsigmond (Osztopányi).** Idvesség paizsa. Irta **AVENARIUS JÁNOS.** Kolozsvár. 1676. 1195.
- Lelki flastrom. Kolozsvár. 1678. 1222.
 - Világi bujdosó életünk kedves uti társa. Szeben. 1709. 1767.
- Pesti Gábor.** Uj Testamentom. Bécs. 1536. 6.
- Aesopus fabulái. Bécs. 1536. 7.
 - Nomenclatura sex lingvarum. Bécs. 1538. 9. — Bécs. 1550. 21. — Bécs. 1561. 45. — Bécs. 1568. 64.
- Pestis kész orvossága.** H. n. 1661. 982.
- Pethő Gergely.** Magyar krónika. Bécs. 1660. 955.
- Ugyanaz. (Kiadta gr. **KÁLNOKI SÁMUEL**). Bécs. 1702. 1645.
- Petki János.** A virtus és voluptas vetekedése. **SILIUS ITALICUS** után. Kolozsvár. 1610. 423.
- Petróczi Kata Szidónia.** A pápista vallásra hajlott Lutheránusok lelkek ismétetinek kinja. Irta **MAYER FRIDRIK JÁNOS.** H. n. 1690. 1399. — Frankfurt. 1692. 1424.
- A kereszt terhe alatt elbágyadt sziveket élesztő XII. lilium. Irta **ARND JÁNOS.** Kolozsvár. 1705. 1704.
 - Jó illattal füstölgő szív. Irta **ARND JÁNOS.** Lőcse. 1708. 1747.
- Philopatrus Theaitetus Arvadinus** (= Szönyi Nagy István). Lásd: **Kegyevitéz.**
- Plutarchus.** Lásd: **BOGÁTHI FAZEKAS MIKLÓS.**
- Lásd: **Nagy Sándor** historiája.
- Poenitentianak tüköre.** Sz. Mária Magdolna és Mártha megtérése. Németből ford. Bártfa. 1626. 550. — Bécs. 1665. 1022.

- Polgári Gáspár.** Hal. beszéd Szemere György fölött 1703. Lásd: **1687. sz. a.**
 — Mérges golyóbis. H. n. 1706. **1722.**
- Politica** philosophiai okoskodás szerint való rendes életnek példája. Latinból ford. **G. C. I. Lócse.** 1674. **1169.**
- Pollio Lukács.** Hét prédikatio az örök életről. Lásd: MIHÁLYKÓ JÁNOS.
- Pólyi István.** Jovenianus római császár historiája. H. n. (xvi. száz.) **368. 369.**
 — Lócse. (xvii. száz.) **1598.**
- Pomum Aureum.** Arany alma. Hal. beszéd gr. Draskovics Pál fölött. N.-Szombat. 1694. **1466.**
- Poncianus** császár historiája. Bécs. 1573. **92.** — Lócse. 1633. **630.** — Lócse. 1653. **872.** — Lócse. 1676. **1203.** — Lócse. 1679. **1238.**
- Portsalmi András.** Hal. beszéd Kovásznai Péter erd. ref. püspök fölött. Kolozsvár. 1674. **1163.**
 — Hal. beszéd Bocskai István zemplini főispán fölött. Lásd: **Halotti pompa 1164. sz. a.**
- Pósházi János.** Kis Imre nevű jesuitával való vetekedés. H. n. 1666. **1046.**
 — Sámháznak a három kérdésére való felelet. H. n. 1666. **1047.**
 — Sámháznak, Kisnek s egyebeknek adott felelet. H. n. 1666. **1048.**
 — A három kérdésre adott summás választételnek megerősödése. H. n. 1666. **1050.**
 — Bensült veres kolop. H. n. 1666. **1053.**
 — Görcsös bot. S.-Patak. 1668. **1073.**
 — Igazság istájpja. S.-Patak. 1669. **1096.**
 — Sibelius Gáspár imádságai. Kolozsvár. 1673. **1151.**
- Prágai András.** Fejedelmek serkentő órája. Irta GVEVARA ANTAL. Bártfa. 1628. **566.**
- Precatio pia ad Jesum Christum.** Bártfa. 1597. **1787.**
- Preces matutinae et vespertinae collegii ref. Claudiopolitani.** Kolozsvár. 1706. **1712.**
- Próbaköve** a régi római keresztyén hitnek. Kassa. 1669. **1084.**
- Propositio Francisci II. Rákóczi.** H. n. 1707. **1738.**
- Publianus mimusai.** Lásd: **Dicta Graeciae sapientum.**
- Püspöki János.** Nagy-várad várának törökök által való elfoglalása (prédikatio). Debreczen. 1661. **973.**
 — Lásd: **HORNIUS GYÖRGY.** Szent genealogia.
- Putnoki János.** Lásd: **HORNIUS GYÖRGY.** Szent genealogia.
- Pyramus és Thisbe** historiája **Ovidius** után. (xvii. száz.) **1614.**

Querela Hungariae. Magyarország panasza. H. n. (1620). **507.**

Radetius Bálint. Reggeli és estveli könyörgések. Kolozsvár. 1638. **680.**

- Rákóczi Ferencz** (II.) Imádsága. Debreczen. 1703. **1667.** — H. n. 1703: **1684.** — N.-Szombat. 1704. **1698.** — H. n. 1705. **1709.**
- Manifestuma. Debreczen. 1704. **1689.** — N.-Szombat. 1704. **1697.**
- Rákóczi Györgynek** fiához való oktató intése. Ford. KIS IMRE. Gy.-Fejérvár. 1640. **702.**
- Rákosi András.** Szép historia egy phariseusról és egy publicanusról. Kolozsvár. 1638. **681.**
- Rápolthi P. Mihály.** Hal. beszéd Jenei Mihály fölött. Debreczen. 1694. **1451.**
- Ráskai Gáspár.** A vitéz Francesco historiája. Debreczen. 1574. **108.** — Kolozsvár. 1579. **157.** — Kolozsvár. 1601. **375.**
- Receptum** (Igen hasznos és drága). Kolozsvár. (xvi. száz.). **349.**
- Redmeczi T. János.** Bethlen Gábornak öt rendbeli halhatatlan jótéteményéről. Kassa. 1622. **523.**
- Regulái** (Az egyházi szolgák életének, tisztinek). Csepreg. 1630. **590.**
- Regulái a Jézus társaságának.** N.-Szombat. 1681. **1270.**
- a Christus halála congregatiójának. N.-Szombat. 1686. **1355.** — N.-Szombat. 1706. **1719.**
- Nagy Boldog Asszony congregatiójának. Kiadta JAKLIN BALÁZS. N.-Szombat. 1684. **1323.**
- Az ur teste congregatiójában lévő atyafiaknak. N.-Szombat. 1709. **1766.**
- Regulamentum Francisci Rákóczi.** (Quartélyozás regulamentuma). H. n. 1706. **1723.**
- universale Incl. Confoederati Regni Hungariae Statuum. (Ónodi táborban jul. 5. 1707.). N. Szombat. 1707. **1733.**
- Relatio** Wallenstein megbüntetéséről. Lőcse. 1634. **640.** és **1792.**
- Rendelés** (a kolozsvári szöcs legényeknek). Kolozsvár. 1560. **42.**
- Rényes István.** Hal. beszéd Milith Klára, gr. Csáky Istvánné fölött. Lőcse. 1685. **1343.**
- Hal. beszéd Holló Zsigmond fölött. Lőcse. 1685. **1344.**
- Reuchlin Jakab.** Sz. János evang. és apostol historiája. Lásd: KOLOSI TÖRÖK ISTVÁN.
- Rhaw György.** A gyermekeskék credoja. Lásd: GÖNCZ MIKLÓS (PÁLHÁZI).
- Rimai János.** Balassa Bálintnak Esztergom alá készületi. Bártfa. (xvi. száz.) **1788.**
- Istenes énekei. Lásd: BALASSA BÁLINT.
- Rodenborch János.** A római Babylonnak kőfalai. Lásd: GÖNCZ MIKLÓS (PÁLHÁZI).
- Rothari Stephanus, Agropolitanus.** Lásd: VÁSÁRHELYI KERÉKES FERENCZ.
- Rozgonyi Mihály.** Magyar strophák. Kolozsvár. 1680. **1247.**
- Rudinai Fráter János.** Lelki zarándokság. N.-Szombat. (xvii. száz.) **1602.**
- Sacramentumok** kiszolgáltatásának módja (Agenda). Várad. 1643. **752.**
- Salamon és Markalf** tréfabeszédei. Kolozsvár. 1577. **133.** — Kolozsvár. 1585.

216. — Monyorókerék. 1591. 247. — H. n. (xvi. száz.) 365. — Lőcse. (xvii. száz.) 1599.
- Salánki György.** A nádudvari török veszedelem historiája. Kolozsvár. 1581. 181.
- Salánki György (ifj.).** Rotterodámi Rézmánnak a ker. vitéséget tanító kézben viselő könyvecskéje. Leyden. 1627. 563.
- Sallai István.** Jó nemes Váradnak gyenge orvoslása. Pozsony. 1630. 595.
- Salustius.** Catilina és Jugurtha. Lásd: DECSI JÁNOS (BARANYAI).
- Samarjai János.** Magyar harmonia az Aug. és Helv. Confessio articulusai közt, PARAEUS DAVID Irenicumjából való feleletekkel. Pápa. 1628. 573.
- A helv. valláson lévő ecclesiák egyházi ceremonijokról. Lőcse. 1636. 662.
- Sámbár Mátyás.** A prédikátor pápaszemének próbaköve. H. n. 1659. 952.
- Három idvességes kérdés. N.-Szombat. 1664. 979. — Kassa. 1672. 1127. — N.-Szombat. 1690. 1396.
- Egy vén bial orrára való karika. H. n. 1664. 1018.
- Orvosló ispotály. H. n. 1664. 1019. — H. n. 1697. 1515.
- A három kérdésre lett summás választételre írott felelet. H. n. 1666. 1049.
- A három idvességes kérdésre a Luther és Calvinista tanítók mint felelnek? Kassa. 1667. 1056.
- Lilium inter spinas. Szegedi Ferencz egri püspök emlékezete. Kassa. 1676. 1191.
- káplánnak (Az ötödik evangelistának) zenebonája. H. n. 1668. 1079.
- Sárkány György.** Az idvességes kimuláshoz való készülletnek tudománya. Németből ford. Megjobbitotta VIDOS LÉNÁRT. Lásd: SIBOLTI DEMETER. Lelki harcz. 614. sz. a.
- Sárpataki N. Mihály.** Noé bárkája. Kolozsvár. 1681. 1264.
- Hal. beszéd Kendefi János fölött. Lásd: Utolsó tisztesség.
- Sásvári Gergely.** A szent vallásnak igaz titka. Várad. 1570. 83.
- Savanarola Hieronymus.** Lásd: Szent Hieronymus.
- Scholtz Jeremiás.** A balfi feredő leírása. Csepreg. 1631. 599.
- Scultetus Ábrahám.** Axiomata concionandi. Várad. 1650. 840.
- Postilla. Lásd: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI).
- Secularis concio evangelica. Lásd: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI).
- Sedulius Tranquillus (álnév).** Elkerülhetetlen veszélyes örvény. H. n. (xvii. száz.) 1617.
- Segner Pál.** Lásd: Igazán való bölcsesség.
- Sélyei Balog István.** Hal. beszéd gr. Bethlen Péter fölött. 1646. Lásd: Temetési pompa. 787. sz. a.
- Temető kert. Halotti prédikációk. Várad. 1655. 905. és 906.
- Uti társ. Alkalmatosságra irt tanítások. Várad. 1657. 928.
- Seneca (Keresztyén).** Lásd: KÉRI SÁMUEL.
- Senners Dániel.** A jó vagy kegyes élet és boldog halál módjáról. Lásd: MADARÁSZ MÁRTON.

- Sennyei István.** Keserves dicsérete gr. Eszterházi Anna, Juliának, gr. Nádásdi Ferencznének. Bécs. 1669. 1080.
- Sibelius Gáspár.** Imádságok. Lásd: PÓSAHÁZI JÁNOS.
- Sibolthi Demeter.** Vigasztaló könyvecske. Galgóc 1584. 208.
— Lelki harcz. Galgóc. 1584. 209. — Gy.-Fejérvár. 1632. 614.
- Siderius János.** Kis catechismus. H. n. 1597. 297. — Pápa. 1624. 543. — Debreczen. 1632. 610. — Várad. 1642. 733. — Kassa. 1662. 992. — Lőcse. 1662. 993. — Debreczen. 1669. 1081. — Zsolna. 1673. 1156. — Kolozsvár. 1681. 1265. — Debreczen. 1690. 1382. — Kolozsvár. 1690. 1386. — Lőcse. 1690. 1391. — Debreczen. 1699. 1537.
- Siklósi Miklós.** Lásd: **Articulusai** (a Baranyában való ecclesiáknak).
— Lásd: DECSI JÁNOS (BARANYAI). Adagia. 298. sz.
- Simon Pál.** Postilla. Lásd: **Evangeliumok** magyarázatja.
- Somosi Petkó János.** Igaz és tökéletes boldogságra vezető ut. Angolból ford. S.-Patak. 1656. 913.
— Menyország dicsősége, pokol rettenetessége. Angolból ford. Kassa. 1683. 1299.
- Soós Ferencz.** Hal. beszéd Szentjóni György fölött. Kolozsvár. 1704. 1692.
- Soós Kristóf (Sóvári).** Postilla. Bártfa. 1598. 299.
— A szent próphéták magyarázatjának I. része. Bártfa. 1601. 372.
- Sophocles** Elektrája. Lásd: BORNEMISZA PÉTER.
- Sucquet Antal.** Az örök életnek útja. Lásd: DERKAI GYÖRGY.
- Summája** azoknak az Articulusoknak, kikről vetekedések támadtak az Augustana confessión való tanítók közt. Keresztúr. 1598. 304.
- Sybillák** jövendölése. Kolozsvár. (xvi. száz.) 350.
- Sylvester János (=Erdősi).** Grammatica Hungaro-Latina. Sárvár. 1539. 14.
— Uj testamentom. Sárvár. 1541. 16. — Bécs. 1571. 98.
- Szalmári Fabricius István.** Historia ex **Partenii Nicenensis** de amatoriis affectionibus collecta. Kolozsvár. 1577. 134. — Kolozsvár. 1627. 562.
- Szalmári Pap János.** Kegyes ajkak áldozó tulkai. Kolozsvár. 1707. 1727.
- Szalárdi Miklós.** Vigasztaló szók és lelki harcz. Gy.-Fejérvár. 1643. 741.
- Szalaszegi György.** Imádságok. Irta AVENARIUS JÁNOS. Sicz. 1593. 272.
- Szalóczi Mihály.** A Jesus személye felől igazán értő tanítók választétele. S.-Patak. 1660. 969.
- Szántai Mihály.** Bujdosó Magyarok füstölő csepüje. Kolozsvár. 1676. 1196.
- Szántai Pócs István.** Halotti prédikáció gr. Rhédei Ferencz fölött. S.-Patak. 1668. 1074.
- Szárászi Ferencz.** Catechesis (Palatinatusi) fordítása. Debreczen. 1604. 389. — Várad. 1604. 394. — Amsterdám. 1650. 829.
- Szathmári István.** Belgiumi ecclesiák vallástétele. Amsterdám. 1650. 830.
- Szathmári Baka Péter.** Illyés profétának elragadtatása (Hal. beszéd Vásárhelyi Péter fölött). Szeben. 1666. 1045.

- Szathmári Lázár Miklós.** Halotti beszéd gr. Bethlen Péter fölött. 1646. Lásd:
Temetési pompa. 787. sz. a.
- **Ötvös István.** Titkos jelenése. Szeben. 1668. 1078.
 - **Pap János.** Uj esztendei ajándék. (Prédikázió). Kolozsvár. 1699. 1543.
- Szathmár-Némethi Mihály.** Igazság próbaköve. S.-Patak. 1669. 1094. — Kolozsvár. 1672. 1131.
- Igazság próbakövének nyert pere. S.-Patak. 1669. 1095. — Kolozsvár. 1672. 1132.
 - Mennyei tárház kulcsa. Kolozsvár. 1673. 1149. — Kolozsvár. 1676. 1194. — Lőcse. 1679. 1239. — Kolozsvár. 1681. 1262. — Debreczen. 1685. 1332. — Debreczen. 1703. 1666. — Lőcse. 1706. 1716. — Bártfa. 1708. 1743.
 - Az örökké való egy isteni állatban lévő három személy mutató tüköre. Kolozsvár. 1673. 1150.
 - A négy evangélisták szerint való dominica. Kolozsvár. 1675. 1179.
 - Szent Dávid Psalteriuma, avagy a 150 zsoltár magyarázatja. Kolozsvár. 1679. 1234. — Lőcse. 1680. 1249. — Lőcse. 1685. 1341.
 - Halotti centuria. Kolozsvár. 1683. 1301.
 - Dominicalis praedikáziók toldalékja. Kolozsvár. 1686. 1353.
- Szathmár-Némethi Mihály (ifj.).** Szent Dávid poenitentiartó zsoltáiraiból formált hét könyörgések. Lőcse. 1697. 1510.
- Hal. beszéd Tótfalusi Kis Miklós fölött. Lásd: 1654. sz. a.
 - **Sámuel.** Gyászversek gr. Bethlen Klára, gr. Bánfi Györgyné halálára. Kolozsvár. 1706. 1713.
- Szegedi Dániel.** Magyar prédikációi. Várad. 1609. 418.
- **Lőrincz.** Theophania, azaz: isteni megjelenés. Debreczen. 1575. 117.
- Szegedi Veres Gáspár.** Szép historia két nemes ifjakkal igaz barátságokról. Kolozsvár. 1578. 144. — Kolozsvár. 1580. 172. — Lőcse. 1676. 1204. — Lőcse. (XVII. száz.) 1600.
- Szegi Lajos János (Bátorkeszi).** Szőlőgerezd a Krisztus lelki szőlős kertjében. Bécs. 1675. 1173.
- Székely István.** Keresztység fundamentomáról való tanuság. Krakkó 1538. 12. — Krakkó. 1544. 16. — Krakkó. 1546. 17.
- Istenes énekek. Krakkó. 1538. 13.
 - Zsoltár könyv. Krakkó. 1548. 19.
 - Chronica ez világnak jelős dolgairól. Krakkó. 1559. 38.
 - Calendarium magyar nyelven. Krakkó. (XVI. száz.) 354.
- Szenczi A. Pál.** Részegesek jajos pohara. Debreczen. 1682. 1283.
- Emlékezetnek oszlopa. (Hal. besz. Jóna István fölött.) Debreczen. 1684. 1316.
 - Halotti két prédikázió (Rosnyai János és Hodosiné fölött). Debreczen. 1684. 1317.
- Szenczi Csene Péter.** Confessio et expositio fidei christinae. (A helv. vallás-tétel fordítása.) Debreczen. 1616. 465. — Oppenheim 1616. 466.

- Szenczi Fekete István.** Lelki nyugasztaló órák. Irta MÜLLER HENRIK. Lőcse (xvi. száz.) 1601.
- Szendrei Ferencz.** Kellemetes elmélkedések. Kolozsvár. 1673. 1152.
- Szenkviczi Pál.** Szent Bonaventura szerzetes rendtartó fenyíték tüköre. Pozsony. 1677. 1218.
- Szent Ágoston.** Elmélkedései. Lásd: PÉCSI LUKÁCS és ERDŐDI JÁNOS.
- **Bernárd.** Áhitatos elmélkedései. Lásd: MADARÁSZ MÁRTON.
 - **Bonaventura.** Szerzetes rendtartó fenyítő tüköre. Lásd: KOPCSÁNYI PÁP MÁRTON és SZENKVICZI PÁL.
 - A boldogságos Szűz zsolttárákönyve. Lásd: KÉRI SÁMUEL.
 - **Dávid.** Zsoltári. Lásd: MOLNÁR ALBERT (SZENCZI) és LASKAI JÁNOS.
 - Hét poenitentiatartó zsolttári. Kolozsvár. 1671. 1117. — Lőcse. 1689. 1378.
 - **Erzsébet** asszony példáj a. (Hal. beszéd Homonnai Drugeth Erzsébet, Révai Lászlóné fölött.) H. n. 1662. 999.
 - **Hieronymus Savanarola** elmélkedései. Lásd: BELLÉNYI ZSIGMOND.
 - **János** evangéliuma kezdetinek rövid magyarázatja. Németből ford. (Unitárius könyv). Kolozsvár. 1636. 660.
 - **János** látásáról való hálaadás. Kolozsvár. (xvii. száz.). 1585.
 - **Ignác** élete. N.-Szombat. (xvii. száz.) 1604. és 1605.
 - **írás summája.** A gyula-fejérvári páterek által. Kolozsvár. 1695. 1475.
 - **Patricius** purgatoriumjáról való historia. Bécs. (xvii. száz.). 1577.
 - **Péter** officiuma és litaniája. N.-Szombat. 1707. 1730.
- Szentgyörgyi Gergely.** Elmélkedések az örökké valóságról. Irta DREXELIUS JEROMOS. Pozsony. 1643. 747.
- Szentgyörgyi P. István.** Jó cselekedetek gyémánt köve. Irta AMESIUS VILMOS. Kolozsvár. 1678. 1223.
- Szentiványi Márton.** Négy rövid első könyvecskék a hitben támadott versengésekről. N.-Szombat. 1702. 1660. — N.-Szombat. 1703. 1683.
- Ötven okok és indulatok, miért kell a római vallást választani. N.-Szombat. 1702. 1661.
- Szentmártoni Bodó János.** A tékozló fiú históriája. — A vasról való ének. Kolozsvár. 1636. 661. — Kolozsvár. 1648. 805.
- A só dicsérete. — Ácsmesterek dicsérete. Lőcse. 1647. 796.
 - **Mária Magdolna** históriája. — A vadászásnak dicsérete. Lőcse. 1683. 1311.
 - **Mária Magdolna** históriája. Kolozsvár. 1703. 1671.
 - Dialogismus a Krisztus haláláról és feltámadásáról. Keresd. 1685. 1333.
 - A kalmárok dicsérete. Lőcse. 1690. 1392.
- Szent-Páli (Homoród-) Nagy Ferencz.** Verbőczi törvénykönyvének compendiuma, versekben. Kolozsvár. 1699. 1541. — Kolozsvár. 1701. 1625.
- Szentpéteri István.** Hal. beszéd Szenczi Pál fölött. Debreczen. 1691. 1403.
- **Táncz** pestise. Debreczen. 1697. 1501.
 - **Hangos trombita,** a részegség ellen. Debreczen. 1698. 1521.
 - **Ördög szigonya,** a káromkodás ellen. Debreczen. 1699. 1538.

- Szepsi Csombor Márton.** Europica varietas, avagy utazásainak leírása. Kassa. 1620. 500.
 — Udvari schola, melyben Bedegi Nyári Ferenczet oktatja. Bártfa. 1623. 527.
- Szepsi Korocs (Karacs) András.** Hal. beszéd Bocskai Ujlaki Ferencz fölött. Lásd: **Temetési pompa. 1158. sz. a.**
 — **Korocs György.** Királyi Ajándék. Irta I. JAKAB angol király. Oppenheim. 1612. 436.
 — **Mihály.** Hal. beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
 — **W. András.** Döghalál ellen való orvosság. S.-Patak. 1662. 998.
 — Serkengető szózat. (Hal. beszéd Dalmadi Zsuzsánna fölött). S.-Patak. 1668. 1076.
- Szigetvár** veszésének historiája. (XVI. száz.). 370.
- Szikszai Fabricius Basilius.** Nomenclatura Latino-Ungarica. Debreczen. 1590. 233. — Debreczen. 1592. 254. — Debreczen. 1593. 269. — Debreczen. 1597. 291. — Sárvár. 1602. 380. — Debreczen. 1619. 489. — Bártfa. 1630. 587.
- Szikszai Hellopoeus Bálint.** Egri catechismus. Debreczen. 1574. 99. — Debreczen. 1587. 220.
 — A mi keresztyén hitünk három fő articulusról. Debreczen. 1574. 100. — Gyula-Fejérvár. 1632. 616.
 — Catechismus. (XVI. száz.) 371.
 — **Hellopoeus János.** Hal. beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
- Szikszai P. Sámuel.** Menyország utja. (Imádságok.) Bártfa. 1702. 1643.
- Szil Miklós** (álnév). Lásd: PÁZMANY PÉTER. Csepregi mesterség.
- Szilágyi Bénéjámín István.** Lásd: **Comenius.** Janua lingvae Latinae.
 — Hal. beszéd gr. Bethlen Péter fölött. 1646. Lásd: **Temetési pompa. 787. sz. a.**
- Szili András.** A ker. vitézek generálja Sz. István martir. Nagy-Szombat. 1679. 1241.
 — Lectulus genialis. (Alkalmi prédikáció.) N.-Szombat. 1682. 1292.
 — A keresztyén birák tüköre. (Hal. beszéd gr. Draskovics Miklós országbiró fölött.) N.-Szombat. 1687. 1366.
- Szilvási Márton.** Hal. beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. 1622. Lásd: **Exequiae Principales.**
- Szilvás-Ujfalvi Imre.** Lásd: UJFALVI IMRE.
- Szinán** basa historiája. Kolozsvár. 1596. 283.
 — „ „ „ Kolozsvár. 1635. Lásd: SZÖLLŐSI ISTVÁN.
- Szoboszlai Miklós.** Szent Dávidnak öt kövecskéi. Irta DIEST HENRIK. Debreczen. 1648. 802.

- Szokolyai István.** Sérelmes lelkeket gyógyító balzsamom. Leyden. 1648. 807. — S.-Patak. 1669. 1097. — Kolozsvár. 1671. 1118.
- Az ó testamentomi sz. irásból szedegedett könyörgések. Leyden. 1648. 808. — S.-Patak. 1669. 1098. — Kolozsvár. 1672. 1135.
- Szöllősi István.** Színán basa historiája. Kolozsvár. 1635. 647.
- **Mihály.** Sion leánya ártatlan ügyét védő hitnek paizsa. Kassa. 1668. 1068.
- Lobogó szövétnek, vagy a lelki pásztorságnak tiszta tüköre. Kolozsvár. 1676. 1193.
- Szönyi Nagy István.** Martyrok koronája. Kolozsvár. 1675. 1180.
- Kegyes lélek vezér csillaga. Debreczen. 1681. 1257. — H. n. 1681. 1271.
- Élő holtak jó illatja. (Hal. beszéd Felvinczi Sándor fölött.) Debreczen. 1686. 1351.
- Paradicsomi multság. H. n. 1690. 1400.
- Hal. beszéd Kendefi János fölött. Lásd: **Utolsó tisztesség.**
- Szörnyű halál mérgén erőt vett győzedelem pálmája.** (Hal. beszéd gr. Zicsy István fölött.) N.-Szombat. 1693. 1448.
- Sztankovics János.** Rövid bizonyítása a lutherista és calvinista purgatoriumának. Lorétom. 1670. 1108.
- Sztárai Mihály.** Az igaz papságnak tüköre. Krakkó. 1550. 24. — Magyar-Óvár. 1559. 39.
- Akháb király és Illyés próféta. Debreczen. 1574. 109. — Debreczen. (xvi. száz.) 335. — Debreczen. 1619. 490.
- Cranmerus Tamás érseknek az igaz hitben való állhatatosságáról. Debreczen. 1582. 194.
- Szent Athanasius életéről. Debreczen. (xvi. száz.) 337.
- **Miklós.** A vizözön historiájáról való szép ének. Kolozsvár. 1581. 182.
- Szűz Mária congregatiójának eredete, regulái, búcsúi.** N.-Szombat. 1710. 1780 és 1781.
- mennyei mannát hordozó hajócskája. Azaz: a Carmelita szerzet regulái. (Irta KOMINEK LÁSZLÓ.) N.-Szombat. 1705. 1708.
- Tallian Péter.** Titkos értelmű liliom, azaz: B. Szűz Mária. N.-Szombat. 1697. 1513.
- Tarczali Péter.** Magyar oratio gr. Bethlen Krisztina fölött. 1631. Lásd: **Temetési pompa.** 612. sz. a.
- **Simon.** Hal. beszéd Szemere György fölött. 1704. Lásd: 1687. sz. a.
- Tarnóczi István.** Menybe vezető kalauz. Irta BONA JÁNOS. N.-Szombat. 1675. 1185.
- Titkos értelmű rózsza, azaz: B. Asszony koronája. N.-Szombat. 1676. 1206.
- Nagy mesterség a jó élet. Irta BFLARMINUS RÓBERT. N.-Szombat. 1680. 1252.

- Tarnóczi István.** Jó akarat. Bécs. 1685. 1325.
 — Választott nyil. Bécs. 1685. 1326.
 — Vigyázó szem. Bécs. 1685. 1327.
 — Régi magyar szentség. N.-Szombat. 1695. 1483.
 — Holtig való barátság, N.-Szombat. 1695. 1484. — Nagy-Szombat. (XVII. száz.) 1606. — N.-Szombat. 1707. 1731.
- Tarpai Szilágyi András.** Páristák kerengője. S.-Patak. 1661. 981.
 — Libellus repudii et divortii. S.-Patak. 1667. 1062.
- Tasi Gáspár.** Lelki kalendárium, azaz tizenkét elmélkedés tizenkét hónapra. Németből ford. Bécs. 1627. 559.
 — Elménknek Istenben fölmeneteléről. Irta BELLARMINUS RÓBERT. Bártfa. 1639. 687.
 — Öt rövid prédikáció. Irta FEUCHTIUS JAKAB. Pozsony. 1640. 705.
- Tasnádi Péter.** Horatius II. könyvének 14-dik éneke. Lásd: 290 és 333. sz. a.
- Tatai P. Mihály.** Hal. beszéd Bocskai Ujlaki Ferencz fölött. Lásd: **Temetési pompa.** 1158. sz. a.
- Técsi János.** Hal. beszéd Bocskai István Zemplén vármegyei főispán fölött. 1673. Lásd: **Halotti pompa.** 1164. sz. a.
- Técsi J. Miklós.** Lilium humilitatis. Azaz: az Isten anyaszentegyházának maga megalázása és keserves sirlalma. Franekéra. 1659. 939. — Kolozsvár. 1673. 1153. — Kolozsvár. 1675. 1181. — Kolozsvár. 1679. 1235. — Lőcse. 1679. 1240. — Debreczen. 1703. 1668.
- Telamon király historiája.** Kolozsvár. 1578. 143.
- Telegdi Miklós.** Evangeliumok magyarázatja. I. rész. Bécs. 1577. 122. — II. rész. N.-Szombat. 1578. 145. — III. rész. N.-Szombat. 1580. 176.
 — Ugyanaz. I—III. rész. Bécs. 1638. 675—677.
 — Felelet Bornemisza Péter «Fejtegetés» nevű könyvére. N.-Szombat. 1580. 177.
 — Rövid irás, melyben megbizonyittatik, hogy a pápa nem Antichristus. N.-Szombat. 1580. 178.
 — Egynéhány jeles okai, miért nem veheti Luther Márton tudományát. Nagy-Szombat. 1581. 184.
- Telekesi István.** Hal. beszéd gr. Erdődi Sándor fölött. Bécs. 1682. 1272.
- Teleki Mihály (ifj.).** Fejedelmi lélek. Irta WEBER ADÁM JÁNOS. Kolozsvár. 1689. 1373.
- Telki-bányai István.** Angliai puritanismus. Irta AMESIUS VILMOS. Utrecht. 1654. 894.
- Temesvári János.** Ének Béla királyról és a tatárjárásról. Kolozsvár. 1574. 113. — Ugyanazt Lásd: HELTAI. Cancionale.
 — István. Historia a kenyérmezei győzedelemről. Debreczen. 1569. 73. — Kolozsvár. 1579. 158. — Kolozsvár. (XVI. száz.) 351. — Ugyanazt lásd: HELTAI. Cancionale.

- Temetési pompa** (gr. Bethlen Christina fölött). Debreczen. 1632. 612.
 — (gr. Bethlen Péter fölött). Várad. 1646. 787.
 — (Bocskai Ujlaki Ferencz fölött). Debreczen. 1674. 1158.
- Teremi István.** Hal. beszéd Bocskai Ujhelyi Ferencz fölött. 1673. Lásd: **Temetési pompa. 1158. sz. a.**
- Tésla Mihály** erőszakos haláláról siralmas historia. H. n. 1696. 1498.
- Tesseni Venczel.** Magyellona historiája. WARBECK VITUS német fordítása után. Lőcse. 1676. 1202.
- Thaddaeus János.** Conciliatorium Biblicum. Lásd: DEBRECZENI JÁNOS.
- Tinódi Sebestyén.** Cronica. Kolozsvár. 1554. 33.
 — János király testamentoma. Kolozsvár. 1577. 135.
 — Buda városának veszedelméről és Török Bálint fogságáról. Monyorókerék. 1592. 262.
 — Zsigmond király és császár krónikája. Kolozsvár. 1574. 113. — Ugyanazt lásd: HELTAI. Cancionale.
 — Énekei. Lásd: HELTAI. Cancionale.
- Tinnabulum tripudiantium.** Lásd: NYÉKI VÖRÖS MÁTYÁS.
- Tisza-Becsi Tamás.** Két halotti prédikáció Perényi Gábor fölött. Gy.-Fejérvár. 1638. 679.
- Tofeus Mihály.** A szent soltárok resolútiója. (Praedicatiók.) Kolozsvár. 1683. 1302.
- Tolnai Bálint.** A sz. János látásának 12. részéből való ének. H. n. 1579. 161.
 — János. Novissima tuba. Lásd: DARHOLCZ KRISTÓF.
 — Dáli János. Daneus Rácai. Azaz a miatyánk felől igaz értelmű tanítóknak magok mensége Váczi András szidalma ellen. S.-Patak. 1654. 892.
 — István. A wittenbergai akadémia vigasztalása az ev. religioért számkivétést szenvedő csehekhez és morvaiakhoz. Gy.-Fejérvár. 1632. 617.
 — Prédikáló székbeli szikrák. Lőcse. 1661. 978.
 — F. István. Haza békessége. (Prédikáció.) Szeben. 1664. 1017.
 — Igaz ker. vallásra vezető kalauz. Kolozsvár. 1679. 1236.
 — Mihály. Csüggedező lélek lelki bátorsága. (Prédikáció.) Kolozsvár. 1673. 1154.
 — Haza számkivett békességének helyre állatása. (Préd.) Kolozsvár. 1675. 1182.
 — Szent had. (Préd.) Kolozsvár. 1676. 1197.
- Tolvaj Ferencz (Menyői).** Az arithmeticanak mestersége. Debreczen. 1675. 1175. — Kolozsvár. 1694. 1456. — Kolozsvár. 1698. 1527. — Lőcse. 1701. 1637. — Kolozsvár. 1703. 1672.
 — Praecepta morum. Irta COMENIUS JÁNOS. H. n. 1677. 1219. — Lőcse. 1690. 1393.
- Tonsoris (=Borbély) Sámuel.** Gyászversek Bocskai Ujlaki Ferencz halálára. 1673. Lásd: **Temetési pompa. 1158. sz. a.**

- Tordai Máté.** Az Izrael egy Istenéről, a Jesus Christusról és Sz. Lélekről ének. Kolozsvár. 1632. 624.
- Torkos András.** Engesztelő áldozat. (Imádságok.) Halle. 1709. 1759.
— **János.** Absolon király historiája. Debreczen. (xvi. száz.). 338. — Kolozsvár. (xvi. száz.). 352.
- Toroczkai Máté.** A ker. tudománynak értelme. Kolozsvár. 1632. 623.
— Lásd: ENYEDI GYÖRGY. Az ó és új testamentomi helyek magyarázatja a háromságról.
- Tótfalusi Kis Miklós.** Siralmas panasz Kolozsvár égéséről. Kolozsvár. 1697. 1505.
— Maga személyének mentsége. Kolozsvár. 1698. 1528.
- Triumphus fidei.** Hal. beszéd Várad Judith fölött. Várad. 1645. 782.
- Trója városának megszállásáról és veszedelméről.** Lásd: HUNYADI FERENCZ.
- Tudósítás** (rövid) a consequentiáról, a pataki jésuiták ellen. H. n. (xvii. száz.) 1616.
- Túri György** haláláról. Debreczen. (xvi. száz.) 339.
- Túri Sámuel.** Gyászversek Bocskai Ujlaki Ferencz halálára. 1673. Lásd: **Temetési pompa.** 1158. sz. a.
- Tyukodi György.** Hal. beszéd Sennyei Erzsébet, Károlyi Lászlóné fölött. Kassa. 1673. 1145.
— Égi zengés, avagy mennyei vigasztaló szózat a fejedelmi Rákóczi és Báthori gyászos udvarhoz. Kassa. 1677. 1211.
— **Márton.** József patriarcha életének magyarázatja. Várad. 1641. 723.
- Udvarhelyi Péter.** Dávid parittyája. Irta DIEST HENRIK. Kassa. 1661. 975.
- Uj esztendő** napkori papi áldás. Kolozsvár. 1705. 1705.
- Uj Testamentom.** Lőcse. 1644. 761. — Amsterdám. 1646. 783. — Amsterdám. 1687. 1359.
— Lásd: HELTAI GÁSPÁR. — MELIUS PÉTER. — FÉLEGYHÁZI TAMÁS.
- Ujfalvi Imre.** Halotti énekek. Debreczen. 1598. 302. — Debreczen. 1602. 377. — Debreczen. 1606. 402. — Debreczen. 1620. 498. — Debreczen. 1632. 611. — Lőcse. 1654. 890. — Várad. 1654. 897. és 898.
- Úti társ.** Pozsony. (xvii. száz.) 1607.
- Utolsó tisztesség,** mely adatott Malomvizi Kendefi Jánosnak. Kolozsvár. 1697. 1506.
- Úzoni Balázs.** Dávid parittyája. Irta DIEST HENRIK. Gy.-Fejérvár. 1658. 930.
- Váczi András.** A mi atyánknak megoltalmazása. Kassa. 1653. 871.
— Replica, Tolnai Dáli Jánosnak választétel. Kassa. 1654. 888.
- Váczi P. János.** Magyar versek gr. Bethlen Christina halálára. 1631. Lásd: **Temetési pompa.** 612. sz. a.
- Vajda-Kamarási Lőrincz.** Jason király házasságáról. Kolozsvár. 1581. 183.
— A jövődő rettenetes ítélet napjáról. Kolozsvár. 1591. 246. — Debreczen. 1596. 282.

- Valkai András.** Chronica Hariadenusról. — V. Károly és Barbarossa harczáról. — Prister Johannesről. Kolozsvár. 1573. 94.
- Valkai András.** Bánk bán historiája. Debreczen. 1574. 110. — Debreczen. 1580. 164. — Kolozsvár. 1580. 174. — Kolozsvár. 1574. Lásd: HELTAI. Cancionale.
- A magyar királyok eredetéről és nemzetségekről. Kolozsvár. 1576. 121.
- Andoinus és Alboinus historiája. Kolozsvár. 1580. 174.
- Vallástétele** az öt szabad kir. városnak Felső-Magyarországban. (Confessio quinque Reg. Liberarum Civitatum.) Kassa. 1613. 440. — Kassa. 1634. 635.
- Váradai Belényesi Ferencz.** Lelki áldozatok, azaz: könyörgések és hálaadások. Kolozsvár. 1670. 1104.
- Váradai Mátyás.** Égő szövetnek. Franekéra. 1668. 1064.
- Váradai K. Mihály.** Prodromus funestus in mortem Ser. Principis Gabrielis Bethlen, Latino-Ungarico carmine conclusus. Debreczen. 1629. 580.
- Váraljai Lőrincz.** Vaji Ibrányi Ferencz temetése. S.-Patak. 1659. 949.
- Warbeck Vitus.** Lásd: TESSENI VENCZEL. Magyellona historiája.
- Warmer Kristóf.** Gazophylacium decem lingvarum. Kassa. 1691. 1404.
- Varsányi György.** Xerxes király historiája. Debreczen. 1574. 111.
- Vásárhelyi Kerekes Ferencz.** (Stephanus Rothari Agropolitānus.) Szomorúságról öröme változó versek. Szeben. 1618. 483.
- Vásárhelyi Gergely.** Catechismus. Irta CANISIUS PÉTER. Kolozsvár. 1599. 312. — Bécs. 1604. 387. — Bécs. 1617. 472. — Pozsony. 1624. 644.
- Evangeliumok és epistolák, és ezekre való lelki elmélkedések. Bécs. 1618. 477.
- Epistolák és azoknak summája. Bécs. 1618. 478.
- Világ kezdetitől fogva jószágos és gonosz cselekedetek példáinak summái. Kassa. 1623. 528.
- Vásonyi Márton.** Rövid utmutatás az igaz keresztyénségre. Irta FRANKE HERMANN ÁGOSTON. Halle 1711. 1783.
- Sz. irás szerint való élet regulái. Irta FRANKE HERM. ÁGOSTON. Halle. 1711. 1784.
- Weber János.** Amuletum, azaz: oktatás a döghalálról. Bártfa. 1645. 767.
- Vedelius Miklós.** Hittől szakadásnak megorvoslása. Lásd: LASKAI JÁNOS.
- Szent Hilarius. Lásd: PANKOTAI FERENCZ.
- Velechinus István.** Halotti beszéd Károlyi Zsuzsánna fölött. Kassa. 1622. 524.
- Wendelinus (Marcus Fridericus).** Medulla priscae puraeque latinitatis. Gyulafejevárvár. 1646. 786.
- Keresztyén isteni tudomány. Lásd: APAFI MIHÁLY.
- Verantius Faustus.** Dictionarium quinque lingvarum. Velence. 1595. 279.
- Verbőczy István.** Magyar Decretum. Debreczen. 1565. 56. — Kolozsvár. 1571. 87. — Debreczen. 1611. 426. — Bártfa. 1632. 605. — Lőcse. 1637. 672. — Debreczen. 1639. 690. — Bártfa. 1642. 735. — Lőcse. 1660. 958. — Kolozsvár. 1698. 1529.

- Veréczy Ferencz.** Lelki harcz. Hal. beszéd Tarjáni Margit fölött. Várad. 1656. 916. — Kolozsvár. 1691. 1409.
- Hal. beszéd gr. Bethlen Péter fölött. 1646. Lásd: **Temetési pompa.** 787. sz. a.
- Veres Balázs.** Lásd: VERBŐCZI ISTVÁN. Magyar Decretum. Debreczen. 1565.
- Veres Gáspár.** Lásd: SZEGEDI Veres Gáspár.
- Veresegyházi Szentyel János.** Lelki patika. Lőcse. 1648. 810.
- Veresmarti Mihály.** Tanácskozás, mellyet kelljen a vallások közül választani. Irta LESSIUS LÉNÁRT. Pozsony. 1611. 431. — Pozsony. 1612. 437. — Pozsony. 1640. 706.
- Intő s tanító levél a bátaikhoz. Pozsony. 1639. 697.
- Az eretnekeknek adott hit megtartásáról. Irta BECANUS MÁRTON. Pozsony. 1641. 721.
- Veszelin Pál (Kis-Marjai).** Kegyes és istenes beszélgetések. Debreczen. 1633. 627.
- Oktató és vigasztaló praedikatiók. Debreczen. 1641. 715.
- Via Jacobaea.** Oktató regulák és imádságok. Lőcse. 1683. 1304.
- Vidos Lénárt.** Halandó ember kisirtetiről, vigasztalásiról és győzedelméről. Gy.-Fejérvár. 1632. 615.
- Virel Máté.** A keresztyénség fundamentumi. Lásd: GYÖNGYÖSI LÁSZLÓ.
- Visartus Donatus.** Fides Jesu et Jesuitarum. Lásd: KECSKEMÉTI C. JÁNOS.
- Witfelt Péter.** Lásd: **Credo in Deum.**
- Wittenbergai Académia** vigasztalása a csehekhez. Lásd: TOLNAI ISTVÁN.
- Vizaknai Gergely.** A keresztyéni tudomány egynéhány fő articulusról. Sicz. 1593. 273.
- Vocabularium trilingve pro usu scholae Cibiniensis.** Szeben. 1709. 1768.
- Vollebius János.** Keresztyén isteni tudomány. Lásd: KOMÁROMI CSIPKÉS GYÖRGY.
- Zaderus Jakab.** Az örök életről való könyvecske. Lásd: MIHÁLYKÓ JÁNOS.
- Zey András.** Olajok s hasznos orvosságok declaratiója. Pozsony. (XVII. száz.). 1608.
- Ziegler György = Betuleius (Josquinus).**
- Zilahi János.** Az igaz vallásnak világos tüköre. Kolozsvár. 1672. 1136.
- Zölei Pál.** Hal. beszéd Benkovics Ágoston váradi püspök fölött. Bártfa. 1702. 1644.
- Zólyomi P. (Pesina) Boldizsár.** Kézben hordozó könyvecske. Ford. cseh és német nyelvből. Lőcse. 1614. 460.
- Ötven szentséges elmékedések. — Kegyes és keresztyén élet gyakorlása. Irta GERHARD JÁNOS. Bártfa. 1616. 460. — Ugyanazok. Ujra kiadta ÁCS MIHÁLY. Bártfa. 1710. 1771. és 1772.
- Zombori Antal.** Eleázár historiája. Debreczen. 1583. 203.
- Zrinyi Miklós (Gróf).** Adriai tengernek Syrenája. Bécs. 1651. 842.
- Symboluma. (Ne bánts a magyart). H. n. 1705. 1710.

Zsigrai Erzsébet Rózsa. Jó illatú rózsás kert. Imádságok. Németből ford.
Bécs. 1703. **1664.**

Zsoltárok és isteni dicséretok. Várad. 1648. **818.**

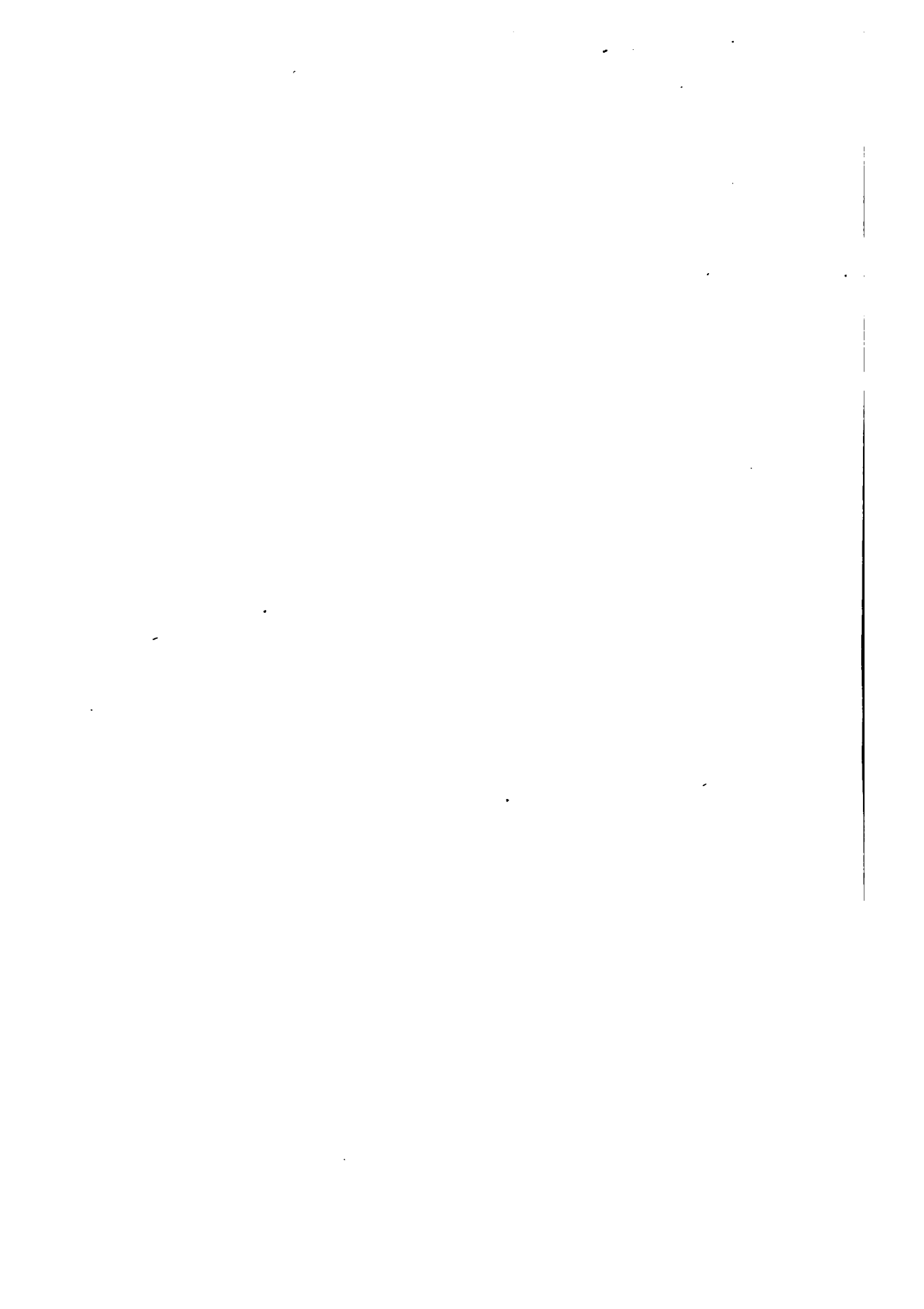
Zvonarics György. Rövid felelet Péczeli Imrének. Csepreg. 1626. **554.**

— **Imre.** A szent írásbeli hitünk ágai. Irta **HAFENREFFER MÁTYÁS.** Keresztúr. 1614. **449.**

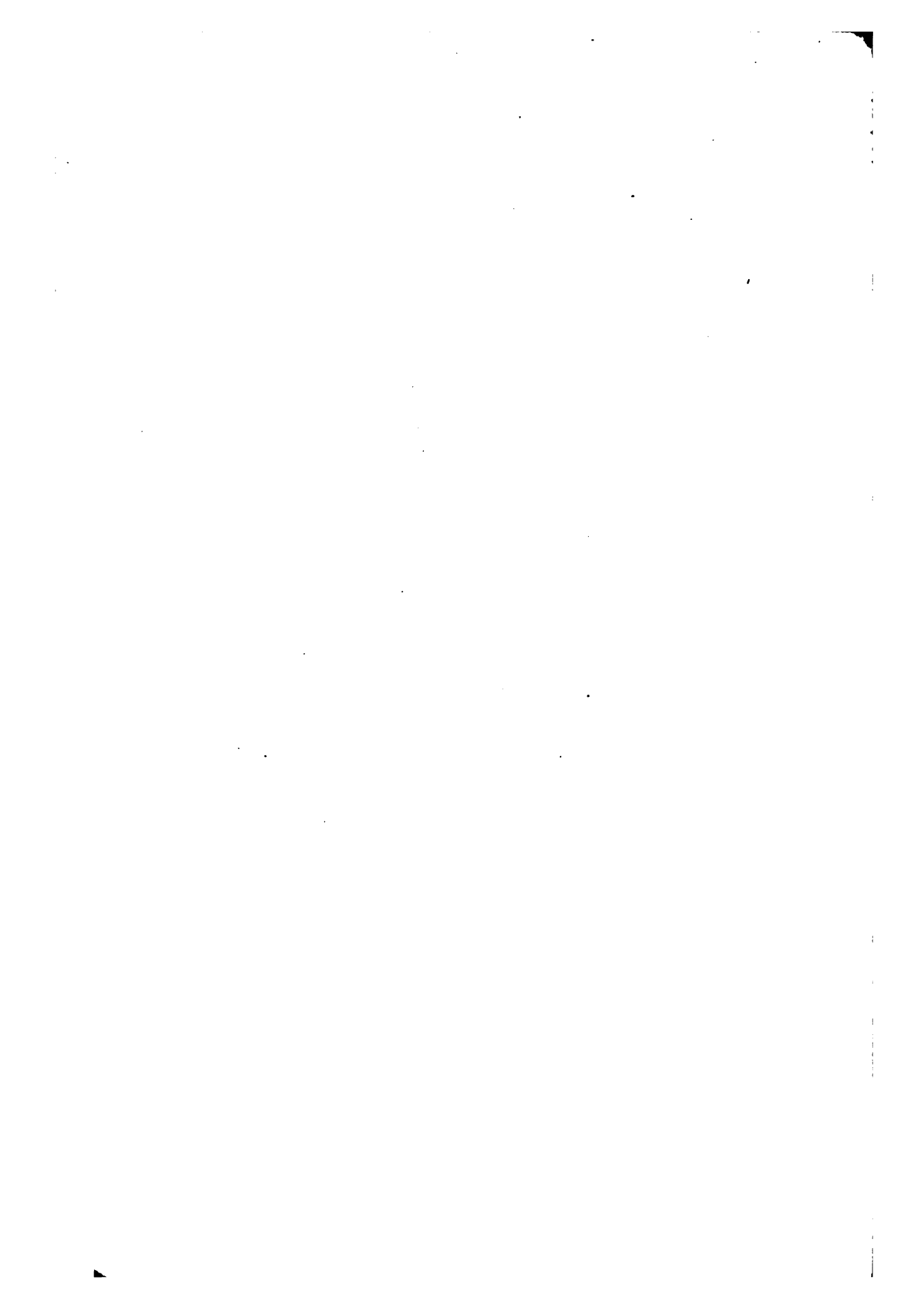
— és **Nagy Benedek.** Pázmán Péter pirotságai. Keresztúr. 1615. **457.**

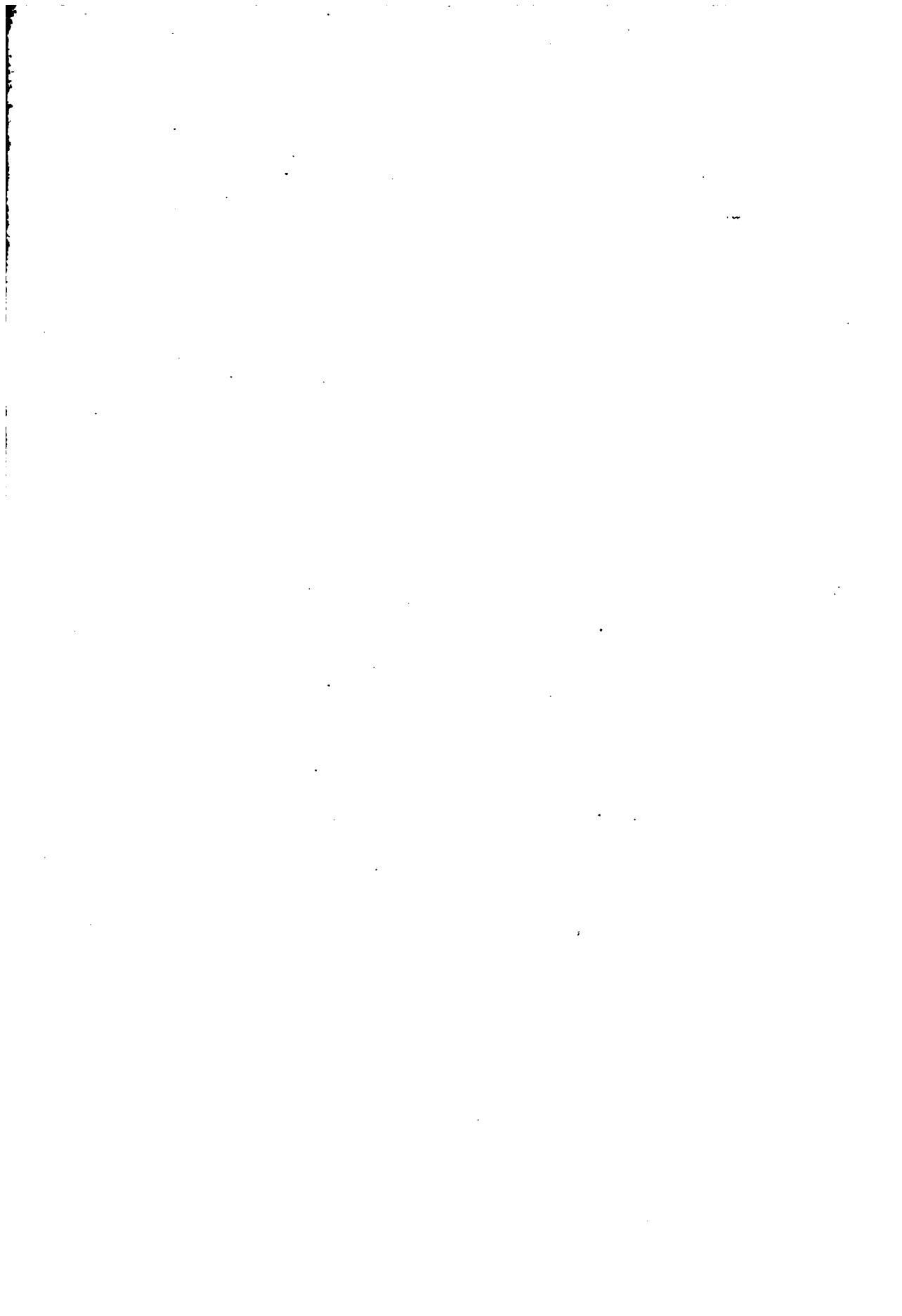
— **Mihály.** Pápa nem pápa. Irta **OSIANDER ANDRÁS.** Keresztúr. 1603. **384.**

— Magyar postilla. I. rész. Csepreg. 1727. **560.** — II. rész. Csepreg. 1628. **567.**

3 2044 074 361 486

The borrower must return this item on or before the last date stamped below. If another user places a recall for this item, the borrower will be notified of the need for an earlier return.

Non-receipt of overdue notices does not exempt the borrower from overdue fines.

**Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 617-495-2413**

**CARREL-STUDY
CHARGE**

**Please handle with care.
Thank you for helping to preserve
library collections at Harvard.**